Universidad de Deusto
Biblioteca

Thesaurus
Librae.

Universidad de Deusto
Biblioteca

THESAVRVS

BIBLIORVM,

OMNEM VTRIVSQVE VITAE ANTIDOTVM

Secundum vtriusque instrumenti veritatem, & historiam succinctè complectens:

Opera, & industria GVLIELMI ALLOTTI Angli, sacræ Theologiæ studiosi, collectus ac concinnatus.

CVI IN CALCE ACCESSIT INDEX EVANgeliorum Dominicalium in series suas certas, & capita dissectorum.

Opus omnibus Pastoribus & Concionatoribus admodum vtile.

BIBLIOTECA

LVGDVNI,
Apud Alexandrum Marsilium Lucensem.
M. D. LXXX.

BEATISSIMO PATRI ET SANCTISSIMO D. GREGORIO HVIVS NOMINIS TERTIODECIMO Pontifici Maximo.

PRAECELLENS atque præclarũ illud (Beatissime pater) Pontificatus tui specimen, cui describendis indicare, atque decernere iure optimo competit, hoc ipsum à me impræsentiarũ postulat, qđ nisi me tuæ sanctitatis authoritas paterna cõmoueret, naturæ meæ verecundia nullo modo ferret. Nescius enim non sum quæ animi grauitudine & candore quantaque cura, & solicitudine, fractos nos & exilio deiectos Anglos admirabilis tua sanctitas susceperit: Cum te nihil non facturum ostenderis, quò rebus nostris afflictis, aliquid opis, & auxilij adferre possis. Regnoq; Angliæ olim florentissimo, religionisque antiquæ studiosissimo, hæreticorũ iam furiis & flãmis vndique infestato, ac commulso, solatij interim aliquid atque vberioris spei attuleris. In quo tuo tã insigni & singulari virtutis studio, PRIMATVS tui sacrã Maiestatẽ, mirificè auxisti, atque amplificasti: nomenq; ipsũ GREGORIANVM (qđ à maioribus rerũ gestarũ celebritate nõ sine diuino spiritus sancti afflatu cumulatissimis acceperis) multò reddidisti successoribus tuis gloriosius atque augustius. De beneficẽtia vero tuæ beatitudinis no est quod tacẽa, quæ nõ modo toto pontificatus tui trãsacto tẽpore (qui totius Christianismi eolumẽ existis & princeps) p nos solũ q manauit: verũ ẽi p omnes verè Christianos Principes lõgè lateq; dispersa sit ac diffusa. Quæ nisi feliciter & opportune in tercessisset meturdũ esset, nos iactata hodie in tãtis verũ omniũ fluctibus atque procellis solutáq; Reipublicæ mẽbra qua fulciuntur & sustentãtur, multo certè acriùs & vehemẽtius Cathol. fidei nomẽ periclitaretur, si non (qđ Deus auertat) funditus tolleretur atque periret. Quæ cũ obscura esse nõ possint (sanctissime pater) nõ potui huic Gregoriani honoris & splẽdoris fastigio, sediq; Apostolicæ (cui viuo & ser-

uio) omni mea obseruantia et reuerentia nõ esse impẽsissimè addictus. Illud vt efficerẽ, tuæq; amplitudinis testimoniũ relinquerẽ THESAVRVM hunc meũ siue NIZOLIVM ex ipsis sacrarũ scripturarũ visceribus cõflatũ in ecclesiæ (cuitua sanctitas præest) gazã et ararũ effundere, tuæq; censuræ subiicere sæpius statui ac deliberaui: qd et ante hac lubens feciſſem atq; effeciſſem, niſi eõi hac noſtrorum calamitate atq; egeſtate fuiſſẽ plane interruptus: neq; vero ſuſcepti mei in eo ſtudij curriculũ confeciſſẽ, niſi clariſſimorũ D.D. Henrici Baronis de Morley, fratriſq; ſui Caroli, in ſacris doctoris eximij amor & pietas acceſſiſſet, in quo vtriuſque inſtrumẽti ſeriẽ et contextũ ſecundũ vtriuſq; tpis ſtatũ et ordinẽ ſuccinctè admodum coplexus ſummæ magnitudine deterreãtur, qui quæ cõtinet minus q̃ oportet, retinent, et ſinu vel manu gerendo fructũ inde et vtilitatẽ ſine moleſtia vlla ferant. Nihil enim cõtinet, qd nõ ad deprauatos hominũ mores corripiẽdos et repræhendendos tũ ad fidẽ Chriſti propagandã et illuſtrãdã, ndq; hæreſes et ſectas (æternis tenebris abdendas et reſeruandas) conuincendũ et infringendũ plurimũ valeat. Accipe igitur (beatiſſimè Pater & põtifex Maxime) exiguũ hoc exulis munus, animique eius grati, ſalutẽ memoriã ſanctitati tuæ & virtuti cõſeratã et dicatã, benigne ſuſcipe, obſecro & obteſtor, Qd vt facias maiorẽ in modũ efflagito, qui operã meã in eo poſitã, ad dirutos et deiectos muros Ieruſalẽ inſtaurandos locaui ſub tuæq; beatitudinis præſidio et vmbra in publicũ prodire ſinas: eaq; tũ humanitate tũ clemẽtia interpretari digneris, qua ſoles oĩa, quæ ad religionis et pietatis cultũ, tũ Reip emolumentũ et cõmodu ſpectãt, & quaſi de et humilitate, præcelleti faſtigio tuo et dignitati deuouco. Qd ſi feceris, de oĩ meo impẽſo in eo ſtudio mihi gratulabor: oẽq; tũ impoſterũ qualecũq; officiũ operã et induſtriã, in Dei eiuſq; Eccleſiæ laudẽ, tũ et tui nominis gloriã et honorẽ, ſtudioſiſſime conferã Deus Opt. Max tuã ſanctitatẽ nobis et Eccleſiæ tuæ diutõ ſeruet ac tueatur incolumẽ. Antuerpiæ 26. Septem. Anno 1579.

Sanctitatis tuæ humilimus ſeruus
Guilelmus Allotus.

VIRO

VIRO ILLVSTRISSIMO D. HENRICO PARKER ANTIQVISSIMI, CLARISSIMIQVE

Balnearum apud Anglos ordini militari aurato, Baroni de Morley & Rya &c Magno Hiberniæ marischallo
S. optat Guilelmus Allotus.

QVotieſcunque mihi in mentem venit (præclariſſime ſplẽdidiſſimèque vir) conſuetudinis illius & beneuolentiæ qua tecum, cum Coloniæ ageres, non tam vtebar liberè, quã fruebar ſuauiter & familiariter: vix mihi imperare poſſum, quin honoris tui atque dignitatis abſentiam, grauiter & moleſtè feram. Cuius erga me tunc flagrans deſiderium & amorem vti nulla impedire potuit aduerſa fortunarita & opuſculum hoc meum (illo tuo in me tum collato beneficio auſpicatum, iámque tandem expeditum & abſolutum) tuæ beneficẽtiæ & liberalitati de me optimè meritæ, tanto libentius exhibeo, quanto magis pietatem tuam & conſtantiam cum religione coniunctam, perſpectam habeo & cognitam. Qui mari terráque ſexennali iam exilio religionis auitæ & Cathol. ergò iactatus fueris, tantam támque triſtem & lugubrem rerum tuarum iacturam paſſus, non modo Angliæ ſuauitatem, verum quod maiùs eſt & chariùs, vxorem, omnis virtutis ac pietatis genere excultiſſimam, liberoſque in florenti ætate conſtitutos, reliquaſque vnà omnes illius regni voluptates & delitias relinquens, tam forti & inuicto animo pertuliſti. Quæ cum ita ſint, nihilque plane iam habeam, laude tua, tuo honore, tua beneuolentia atque humanitate exoptatius aut gratius (qui me in deceſſu tuo tanquam pater) pietate & integritate clariſſimo viro D. Carolo fratri tuo, atque in ſacris Doctori celeberrimo ſtudioſè commendaueras, ipſeque me innatæ tuæ benignitatis exemplo, admodum beneuole & amicè amplexus eſt): teſtor iſtum ipſum amorem tuum, illam inſignem humanitatem tuam, ſimul

*** 5 & obſer-

& obseruãtiã meam, qua te & illum, vniuersamque familiã vestram complector, nulla in posterum obliuione deleri posse aut imminui: sed dum vitã mihi suppetet, eo me futurũ animo & affectu polliceor, quem natura vestra tum mea verecũdia exigit, vt & honori vestro, & dignitati, ornamentisq; omnibus, incredibili animi studio futurus sum mãcipatus. Quod & summa virtus vestra, nobilitasque meretur, & officij mei ratio efflagitat, atque ista tẽpora vlcerata & deplorada præcipuæ requirunt. De eóque summopere cupio, vt animi mei propẽsi, argumentum aliquod exploratum & certum habeatis, quo vestrum vtrique amorem illum, constatia, & fidẽ gratuler, atque huic meo officio & muneri à vobis impositio, satisfaciã. Quòd vt commode efficiam Xenium hoc (quod spero & opto vestrum vtrique fore gratissimum) commendo. In quo, qua potui ratione & consilio, Antitheton confeci, illudque ipsum Antidoti loco, ex ipsis sacrarum scripturarum medullis, expressi: vt, quemadmodum contraria contrariis curãtur, ita & ingruente ac imminente periculo, oppositis oppositã obiiciãtur, contrariisque, ex Diametro pugnantia opponãtur: quò facilius, præsentis tẽpestatis hæreticorũ ora & linguæ obstruãtur & obturẽtur, tum etiã quoties perperã & praua scripturæ intelligẽtia, venenosos & crudos, quos imbiberũt succos, euomũt atque eiiciunt, eáque peruerse, arrogãter & insolenter ad suum sensum contra vniuersitatem, antiquitatem, & consensionem contorquent, addunt, diminuunt immutãt toties proprio suo pondere opprimatur, atque suffocentur, verbum enim Domini clamitant ac vociferatur, illudque importuna verborum impudentia, tãtáque scholiorũ farragine & cumulo cæcutienti multitudini effulminãt, vt siue aduersus Ecclesiã Cathol. siue superiorem potestatem conspirent, siue principes incautos fascinent, orthodoxósque patres contumeliis ac conuitiis afficiãt, siue verò Ecclesiastica diruãt monasteria diripiãt, presbyteros ignominiosè tractẽt suspendãt, exenterent, dilanient, comburant, monachos, monachasve spolient, & pellãt, totum illud erit purum putum verbum Dei. In quo dicendi genere quam faciles sint, ex eo constare

constare facile potest, quòd dies, noctésque sudãt, instãt, ac vrgent, prouinciã hãc infœliciter susceptã, ignominioseque dilatatã defendere ac propugnare: quãdoquidem bellum tã iniustè indictum, tãtóque sanguine & sudore propagatum, tales tãque subdolos, versipelles, & fraudulẽtos exigit satellites, tales tamque vigiles & continuas requirit excubias: his enim & similibus technis ac dolis Ecclesiã Christi Cathol. in odium & dedecus vocarunt, fidemque Christi Cathol. conuulserunt, prosciderunt & discerpserunt: quasi res esset tam inaudita, támque stupenda, quæ nequaquã à Deo, sed ab ipso Beelzebub ortum haberet atque incrementum. Sed quoniã ad Scripturas tã pertinaciter & insulsè nos quasi ignorãtes prouocant, earundem aperto testimonio & authoritate conuincentur: Quæ si æqua lance expendantur, diligentérque discutiantur ad hæreses & sectas (quibus hodie piorum virorũ mentes & corda vndique discruciantur) retundendas & conterendas, sola sua virtute & adminiculo pollent. Quarũ profectò authoritas me præcipue mouebat, instigabatque ad onus hoc subeundum, Thesaurũque hunc Biblicum conflandum, & conficiẽdum. in quo, quæ vtriusque vitæ statum secundum vtriusque testamenti ordinem & seriem complectuntur & continent, nullo negotio reperiantur: tum etiam si quid præcellẽs per anni curriculum in Euãgelio occurrat, apto atque congruo rerum ordine Pastores, Rectores, & Concionatores quid ad docendũ, tractadum ne putẽt commodum inueniant: cæteráque ex orthodoxis patribus facilius petant colligãtque quæ suscepto argumento, ordinique in indice obseruato necessaria ore, videantur. Vtantur igitur atque fruantur vobiscum, quotquot curam animarum gerunt, Episcopi & Pastores, Magistri Atque Discipuli: vtantur igitur Hæretici atq; Apostatæ, siue de Deo eiusque filio, D.N. Iesu Christo siue de B. Virgine matre Iius, siue de Sponsa eius Ecclesia Cathol. malè sentiunt. Habeant hic, vnde in præcipuis ferè omnibus religionis controuersiis se & suos muniant, cõmonefaciant, exhortentur, deterreant, lucrifaciant, solidéque citata testimonia petant atque excerpant. Notandum

porrò illis est, qui in eo versari velint, vt quoties ASTERISCVM. *. siue signum hoc ✠ capitis frontispicio sue alibi fixum conspexerint : toties integrum eius sensum, eoúsque se protendere, materiámque de qua tractatur contineri intelligant. Qua in re, si exactè Alphabeti ordinem non obseruauit; vti sub titulo. (*Antiquæ vitæ*) cui & titulum (*Traditionis*) adiunxi, & similibus videre est: cogebar in eo certè propter materiæ connexionem, (quæ vnius rei erat) ne alias tædio esset & molestiæ, præscriptam methodum vertere & immutare, quod tamen spero nec legentibus ingratum esse, nec me in eo reprehendendum. Quem laborem (Deo teste) eo libentius suscepi, quò maiorem inde vtilitatem & fructum, Ecclesiam Dei Cathol. percepturam esse credidi. Neque verò titillantis alicuius laudis cupiditate pellectus, sudorem in eo insumpsi (quem alij minori forsan cura & sollicitudine vberius & copiosius atque expeditius præstare potuissent): sed officij mei & muneris esse duxi, omnem operam nauare, omne onus subire, omnéque studium meum eò referre, quò Dei, & Ecclesiæ suæ sanctæ promouearur gloria. Quamobrem à vobis omnibus laboris huius mei censoribus (tum maximè à vobis viri præclarissimi, quorum splendorem angustis huius zeni terminis comprehendo) veniam peto & postulo: vt si quid in tam varia ac multiplici rerum collectione, calami incuria effluxerit: illud qualecúque sit, temporis præsentis miseriis, tum tempestatibus atque procellis (tubis ac tympanis vndique ad arma clangentibus & sonantibus) tribuatis. Tum postremò si quid inde emolumenti & commodi retuleritis, id Deo Opt. Max. primùm & præcipuè, tum reuerendis D. D. ac P. Ioanni Herlemensi, Ioannique Hasio societatis Iesu, atque in sacris Licentiatis doctissimis, tum Georgio Bullocho, Richardo Neomagensium Minoricarum Præposito (Florum Bibliorum authori D. L. Villani centio, AEgidio Topiario, atque Ioanni Gagneo gratias agatis, quorum opera & industria hunc meum fasciculum (arboris instar) locupletiorem reddidi atque cumulatiorem. Valete, & vobis (viri clarissimi)

mi) de me persuasum esse velim, neminem fore, aut vestri amantiorem, aut qui maiore studio & diligentia, honori vestro & splendori faueat. Antuerpiæ 26. Septembris. 1576.

* *
*

Splendori vestro & amplitudini deditissimus
Gulielmus Allotus.

Universidad de Deusto
Biblioteca

F. ARNOLDVS COMANS CRV ciger Traiectensis, Benigno Lectori salutem in Christo optat.

EXiguus quamuis sit præsens molle libellus,
Nec modica in vastum pagina crescat opus,
Ast operis precium benè iust a appende bilance,
Dices crede mihi maximus iste liber.
Lectus enim poterit, me iudice, vincere summas
Diuitias Cræsi, diuitiasq; Midæ.
Ille dabit dignos cœlesti pectore mores,
Viuendi leges, & pietatis opes.
Diuitis vbertim Virtutis munera fundet.
Quæ potes vendanti vix capere ipse sinu.
Huc oculos animumque refer, manibusque paratis
Sedulus æternas quilibet aufer opes.
Fertilis hortus adest, maturis fructibus ingens,
Quo nihil vbertas maximus orbis habet.
Mutiplices hic surgunt æternæ munera vitæ
Germinæ fœlicis dona legenda manu.
Hesperidum celebrant pomaria carmina Vatum,
Quosque habet Alcinoi nobilis hortus, opes.
Laudibus immodicis celebrantur Adonidis horti.
Quique alij Vatum munere nomen habent.
Nos tibi non veterum canimus ludibria Vatum,
Non petit hic falsam fabula vana fidem.
Omnia sed fidei refero, & plenissima veri,
Fabulaque in nostro carmine nulla sedet.
Hic sunt ætherei fœlicia munera regis.
Sanctorum quicquid vota beata petunt.
Hic sunt Nectarei fontes & flumina viua,
Ambrosiæ hic Diæ dona beata fluunt.
Inde cibum vitæ somnis diuite mensa.
Quo sumpto, non est dira timenda fames,
Hebreni gyro Sacri mysteria verbi
Claudit, & hæc vbi sint inuenienda docet.
Omnia quæ Claudunt sacrata volumina legis,
Turba prophetarum, quæ sacra cunque docet.
Denique quicquid habet Diuini pagina verbi,
Exiguo aut nullo hic penè labore petes.

Sine

Sine monere voles, sine increpuisse iacentem
In vitiis aliquem, quem prauus error habet.
Seu iuuat immodicis languentia pectora curis,
Erigere, & curas fortiter elicere:
Sine aliquem ad virtutis opes & præmia vitæ
Æternæ certo cogis adire pede.
Denique quicquid erit quod præsens postulat vsus,
Seu vis solari, sine docere vitam:
Hinc poscis, promptumq; feres quodcunque requiris,
Seu res alterius, seu peragenda tua est.
Verba tibi in populis si sunt facienda corona.
Materies hinc est apta futura tibi.
Confesto vitè lætalia vulnera cordis.
Præsentem si sis ferre coactus opem:
Seu tibi miles erit duros armandus in hostes,
Vt bene pro Christi prælia laude gerat,
Carnis vt insultus, mundiq; furentis amaras.
Fortiter insidias Marte potente domet.
Crudelis Satanæ, diuini nominis hostis
Proteras vt valido turpia signa pede.
Hinc gladios, hastasq; petes, clypeosq; fideles.
Qualia signa Dei turba sequuta gerit.
Omnia præstabit: quibus exornare secundas
Respotes, aduersas intrepidè excipere.
Si tua læserunt funesti corda latrones,
Si vix curandum pectora vulnus habent.
Ars tibi mortalis potis est nec ferre salutem,
Vllius ingenium nec tibi spondet opem:
Huc oculos conuerte tuos, hunc consule librum,
Atque salutares porriget ille manu.
Expediet q; tibi, quænam te cura leuabit,
Vnde petenda tibi sit medicina tua.
Sine tuos fines populauerit hosticus ensis,
Atque tibi reliquum fecerit esse nihil.
Seu Patriam cogit te desernisse tyrannus,
Exilioq; iubet vertere triste solum:
Seu tu cum dulci spoliatus coniuge natis
Io gemitu, in luctu, mœstitiaq; iaces,
Sine tuos tecum paupertas vrget iniqua,
Vixq; potes duram pellere sæpe famem.
Sine tua infestus lanabit viscera morbus,

Carni

Carnifices poterit qui superare truces:
Seu quodcunque mali quassabit pondere iniquo.
Atque tibi duri causa doloris erit.
Hic properat inuenies solatia certa malorum.
Teq; malis nusquam succubuisse sinet
Quisquis Apollineas igitur complecteris artes.
Et bene doctorum scripta diserta probas.
Quisquis eris Lector, seu Bartolus aut Salicetus.
Te tenet, aut Baldi tetrica cura feuis:
Seu uenet Hypocrates aut scripta deserta Galeni,
Aut habet addictum pagina sacra sibi.
Egregium tota complectere mente libellum,
Inq; sinu medio nocte dieq; fone.
Ille domi comes est, peregrè comes ille futurus.
Dulcis & acceptus commoditate sua.
Allotoq; plasgrates exolue benigno
Pectore, si grates hunc meruisse vides.
Has tibi qui collegit opes tam diuite uenæ,
Ingenij, haud parcens nocte dieq; sibi:
Vt tibi prodesset, Christiq; fidelis amicis
Omnibus erumnis sit licet in mediis
Eq; sua Patria Patriæ cœlestis amore
Exulet exilij incommoda multa gemens,
Pulsus Apostolicæ fidei decreta professus.
Quod nihil à priscis degeneraret auis.
Illius erumnas conare precamine fido.
Ex aliqua saltem parte leuare. Vale.

INDEX RERVM huius libri.

A

Abegatio 1
Abstimentia 2
Abusus vest. 4
Acceptio mun. 4
Accedia 5
Acquisitio 5
Admonere 6
Adoratio 6
Adolescentia 6
Adulatio 7
Aduentus Domini 7
Adulterum 8
Aegiptiaca cap. 9
Aegrotatio 11
Alcare 13
Agricultura 14
Ambitio 14
Amici veri 16
Amittitiæ fruct. 14
Angelus 17
Apostata 25
Animæ quorund. 23
Ante Christus 23
Antiquę viæ 24
Traditiones 24
Apostoli 25
Apparitiones 26
Anua 27
Arca Noe 30
Arca fuderis 30
Arbor 27
Arrogantia 27
Arma spiritual. 28
Asperitas vest. 26
Astrologia 31
Auaritia 31
Auersio à Deo 32
Artifex 26

B

Babilonica cap. 34
Baptismus 36
Beatitudo 39
Blasphemia 44
Bellum 40
Benedictio 42
Bestiæ 45
Bona opera 45
Bantas Dei 47

C

Cultus verus 48
Cæcitas corp 49
Cæremoniæ eccl. 50
Calumnia 48
Calix 51
Captiuus 51
Caro 51
Castitas cælib. 52
Cauendum à Pseudoprophet. 75
Cereorum & lamp. 75
Certi non sumus 54
Charitas 54
Diligendi ini. 55
Choreas duc 56
Christus 57
Dicentibus 65
Christiani 66
Cibus 67
Cibare 67
Ciuitas 68
Circunciſio' 68
Cogitationes 69
Cognoscere 71
Cognitio Dei 70
Compassio 72
Concionator 72
concordia 72
Idem sapere 73
concupiscentia 73
condonandum 74
confessio 74
confirmatio 76
confidentia 57
confusio 76
coniuratio 76
connubium 77
conseeratio 77
conscientia 77
consilium 78
consilia euang. 80
constantia fid. 82
constitutiones 82
consulendus Deus 82
contemplatio 84
contemp. mundi 84
contentio 85
contumelia 88
conuersio 89
conuersatio 88
consolatio 81
cor & volunt. 92
Correptio 94
corona vitę 94
correptio 94
corpus myst. 97
creator 97
crescere 98
crux 98
curiositas 100
custodia sui 100

D

Dęmones 101
Damnum 102

Dæmna.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Damnatio 102.
Deficientes increp. 106.
Derisor 107.
Dare mel. 103.
Dauid 103.
Decimæ 104.
Dedicatio 104.
Detractio 105.
Desperatio 104.
Desidetium 104.
Deus 138.
Diabolus 116.
Diaconi 117.
Dies no. 118.
Dilectio 119.
Diuites 121.
Discordia 121.
Disciplina 121.
Doctrina 127.
Dolus 131.
Domus 130.
Dominus 129.
Dona 133.
Donaria 132.
E.
Ebrietas 133.
Ecclesia 135.
Eleemosina 139.
Electio 142.
Emere 140.
Emundatio 141.
Episcopi 142.
Erubescere 142.
Esurire 143.
Euangelium 143.
Eucharistia 149.
Exactio 150.
Excomunicatio 150.
Exemplum 152.
Exercitum 152.
Exequiæ 152.
Experientia 152.
F.
Facere pro fact. 153.
Fama 153.
Fames 153.
Familiaritas 155.
Famulus 155.
Fermentum 156
Festum 156
Fides 162.
Infidelitas 165.
Fidei iusio 164.
Filius 167.
Fœnum 168.
Fœneratio 169.
Formido 169.
Fornicatio 170.
Fortitudo 171.
Fraternitas 172.
Frater 172.
Fundamentum 172.
Furtum 173.
Fures 173.
G.
Gabriel 173.
Gaudium 174.
Gemitus 175.
Generatio 175.
Gentes 175.
Genu 177.
Gladius 177.
Gloria 177.
Gratia 178.
Gratitudo 180.
Gratiæ 181.
Gula 181.
H.
Hæreticus 183.
Hæreditas 183.
Homo 185.
Homicidium 187.
Honor 188.
Hospitalitas 189.
Humilitas 190.
Hypocrisis 192.
I.
Iactantia 193.
Idolatria 194.
Ieiunium 195.
Ignorantia 199.
Ierusalem 197.
Imago 200.
Immisericordia 201.
Impatientia 201.
Impius 202.
Imitatio 200.
Impositio 206
Impudicitia 207.
Incantatio 207.
Indulgentia 209.
Incestus 209.
Indurtatio 209.
Indumenta 209.
Infernus 208.
Infirmitas 209.
Ingratitudo 210.
Inimicus 211.
Iniquitas 211.
Innocentia 211.
Inobedientia 213.
Instabilitas 214.
Inuidia 215.
Iniustitia 215.
Israël 218.
Iter salut. 218.
Iudæorũ cerem. 219.
Iudas 219.
Iudicium 220.
Iudices 229.
Iracundia 217.
Iurare 231.
Iu-
Iustitia 236
Iustificatio 237
L
Labor 238
Lapis 240
Laicus 293
Laudandus 240
Laudes 241
Lectio 241
Lepra 241
Leuita 242
Lex 245
Liberauitæ 245
Liber. arb. 246
Libertas 249
Lingua 249
Limbus 213
Longanimitas 253
Lotio pedum 253
Lugendum 253
Loquenda 251
Lux 255
M
Magisterium 256
Maledictio 256
Malum 257
Manendum. 258
Manna 259
Mansuetudo 259
Mare 259
Maria 260
Magdalena 265
Maritus 265
Matrimonium 266
Mediator 268
Melchisedech 268
Mendacium 268
Mendicus 268
Mensura 269
Merces 270
Mercenarius 270
Meritum 271
Messias 271
Ministerium 270
Minister 272
Misericordia 272
Missa 274
Monachus 275
Mors 275
Mundus 281
Mundities 283
Munera 284
Mulier 283
Murmurator 284
Mutuatio 285
N
Negotiatio 285
Nomen 286
Nuntius 286
No. test. 286
No. cœlum 286
Nudus 287
Nouissima 286
O
Obediendum. 289
Oblatio 290
Occisio 290
Oculus 291
Oeum 292
Odium 221
Offerte 292
Opera 295
Opinio 295
Orare 296
Ordo 303
Oseulum 303
P
Pactum 303
Parens 305
Pastor 306
Patientia 308
Pauper 311
Paulus 313
Pax 314
Peccatum 315
Peculium 320
Perfectio Char. 32
Peregrinus 3221
Periurium 322
Perseuerantia 322
Persona 323
Petrus 323
Pignus 324
Plaga 325
Pœna 325
Pœnitentia 325
Prædestinatio 331
Præcepta 328
Primitiæ 332
Primogenitum 332
Proditio 333
Promissio 333
Propheta 333
Prouidentia 334
Pseudopropher. 335
Pusillanimitas 339
Punitio 338
Purgatorium 338
Q
Quadragesima 339
Quæstio 339
Quies 339
R
Ratio 340
Recidiuatio 340
Redemptio 341
Regeneratio 341
Reges 342
Regnum 343
Relinquere 344
Reliquiæ 345
Remittere 345
Repudium 349
Re-

Universidad de Deusto
Biblioteca

Resurrectio 346. Somnium 376. Venderis. 403
Reuelatio 347. Sors 377. Venter 403
S Spes 377 Verbum 403
Sabbathum 347. Spina 380 Veritas 406
Sacerdos 348. Spiritus 480 Vestis 407
Sacrificium 294. Sponsus 381 Via 408
Salus 353 Stultitia 381 Victoria 407
Sanctus 353. Subditus 382 Vidua 410.
Sanguis 355. Superior 382 Vigilare 411
Sapientia 356. Superbia 384 Vindicta 411
Satisfactio 325. T Vinea 411
Scandalum 364. Temperantia 386 Virginia 412
Scriptura 364. templum 387 Visitare 412
Semen 367. Tempus 389 Vita 412
Senectus 368. Tenebræ 389 Vitis 414
Sepultura 368. Tentatio 390 Vitulus 414
Serpens 369. Testamentum 391 Viuere 415
Seruitus 369. Testimonium 391 Vnctio 415
Signa 371. Thesaurus 392 Voluntas 415
Silere 372. Timor 392 Voluptas 416
Simonia 372. Traditio 396 Votum 416
Simplex 373. Tribulatio 396 Vsura 416
Simulatio 373. Trinitas 400 Vxor 417
Sobrietas vide Temperantia. Tristari 401
Tuba 401 Z
Societas 374.
Sol 175. V Zelus 418
Solicitudo 375 Væ 401 Zelotypia 418

Finis huius indicis

SACRAE SCRIPTVRÆ.

Aaron adiungitur fratri suo Mosi socius, Exod. 4.14.16.30. ✠ 5.1 ✠ 6.13. ✠ 1.2 Mic. 6.4 fuit princeps Leui, Exod. 6. 16.18.20: peculiari ritu cũseruatur cũ suis filiis ad ministeriũ sacerdotij Leui. 8. Nu. 3.10. Deut 18.5. Heb. 5.4. sicut Dñs præscripserat Exod. 29. * ✠ 40.12. Aaronis & filiorũ sacerdotalis ornatus, Exo. 28.* Aaronis sacerdotis authoritatẽ qui no luerũt agnoscere, inusitato genere mortis interẽit, Exo. 16.3. 11. 30.31. Aaron insigni miraculo ostẽditur præ cæteris à Deuo Sacerdotẽ summũ electus, Exo. 27.5.8. post oblationẽ factã benedicit extẽsa manu populo, Exo. 9.22. iure perpetuo accipit pro officio sacerdotali oblationes & primitias à populo Nu. 18.9.11.12 & à Leuitis decimas decimarum, Nu. 18.26. 28. moritur, Nu. 20.28. ✠ 33 38 Deu. 10.6 ✠ 32.50. succedit ei in summo sacerdotio Eleazar, N. 20. 26. Deu. 10.6. Aaronis laus Ecc. 45.7.8.9*

Abarim mons vnde moriturus iam Moyses terram Chanaã prospexit, Nu. 21.11. ✠ 27.12. ✠ 33.44. Deuteronom. 32.49.

Abba pater, Marc. 14.36. Rom. 8.15. Galat. 4.6.

Abdemelech propugnator & patronus Ieremiæ, Ier. 38. 7. liberatur à gladio Chaldæorum, Ier. 39.16.17.

Abdenago mittitur in fornacem ardentem, Dan. 3.21. appellatur Azaria, Dan. 1.6.

Abdias absconditi prophetæ Domini, 3. Reg. 18.3.13.

Abdon Iudex in Israel, Iudi. 12.13.

Abel occiditur à fratre Cain, Gen. 4.8. 1. Ioan. 3. 12. de eadẽ lege Matth. 23.35. Luca 11.51. Hebr. 11.4 ✠ 12.24.

Abiam filius Roboam rex Iuda, 3. Reg. 14.31 ✠ 15.1. 2. Paral. 13.15. reliquit Asa regni successorem. 1. Regum 15.8. Matth. 1.7.

Abiathar sacerdos effugit manus Saulis, 1. Reg. 22. 20. confugit ad Dauid in Ceilam, 23.6. cũ Adonia se coniungit. 3. Reg 1.7. amouetur sacerdotio, 2. iuxta illud 1. Reg. 2.30.32.

Abidan dux Beniamin, Num. 1.11.

Abigail, vxor impij Nabal, 1. Reg. 25. 3. nubit Dauidi regi, post mortem Nabal, 25.39.

Abihu & Nadab filij Aaron igne absumuntur. Leuit 10.2. Num. 26.61.

Abimelech rex Geraris aufert Abrahæ Saram. Gen. 20. 2. init pactum cum Abraham. Gen. 21. 23. 32. init pactum cum Isaac. Gen. 26. 31.

Abimelech filius Gedeonis, Iudic. 8.32. occidit 70. suos fratres & ictu lapidis molaris interficitur. Iudic. 9. 53. ✠ 2. Re. 11. 21

Universidad de Deusto
Biblioteca

Abiron effert se contra Moysen, unde & terra discedens eū absorbet. Nu. 16. ‡ 26. 10 Deu. 11. 6. Psal. 105. 17. Eccli. 45. 22.

Abisag, Sunamitis ducitur ad regem Dauid, 3 Reg. 2. 3. petitur ab Adonia in vxorem. 2. 17.

Abisai filius Seruiæ, 2. Re. 2. 18. ‡ 16. 9 ‡ 19. 21 ‡ 20. 6. ‡ 23. 18.

Aliud filij Zorobabel, Mat. 1. 13. appellatur Ananias 1. Pa. 3. 19

Abnegatio suiipsius.

Genes. 12. 1. DIxit autem Dominus ad Abraham. Egredere de terra tua & de domo patris tui & veni in terram quam monstrauero tibi.

2. Mac. 6. 19. At ille (Eleazarus) gloriosissimam morte magis quam odibilē vitā complectens voluntarie præibat ad supplicium. Deut. 33. 9.

Matt. 4. 19. Christ⁹ ait Petro & Andreę: Venite post me faciā vos fieri piscatores hoīum: at illi cōtinuo relictis retib. sequuti sūt eū

Cap. 10. 39. Qui amat animā suam perdet eam. Et qui perdiderit animam suam propter me inueniet eam.

Cap. 16. 24. Si quis vult venire post me, abneget semetipsum & tollat crucē suam & sequatur me. Idem Lucæ 9. 23.

Cap. 19. 21. Si vis perfectus esse, vade, vēde quę habes & da pauperib. & habebis thesaurū in cælo & veni sequere me. *Mar. 10. 21.*

Luce. 14. 26. Si quis venit post me & non odit patrem suum, & matrē & vxorem & filios & fratres & sorores, adhuc autem & animam suam non potest meus esse discipulus.

Cap. 17. 33. Quicunque quæsierit animā suam saluā facere, perdet illā: & quicunq; perdiderit illā viuificabit illam. 3. Reg. 19. 19.

Ioan. 12. 25. Qui amat animā suam perdet eam, & qui odit animā suā in hoc mundo in vitam æternam custodit eam.

Abnegatio omnium rerum.

Gen. 12. 1. DIxit Dominus ad Abraham. Egredere de terra tua & de cognatione tua & de domo patris tui & veni in terrā quam monstrauero tibi.

Ruth. 2. 11. Annuntiata sunt mihi omnia, quę feceris socrui tuę post mortem viri tui, & quod reliqueris parentes tuos & terrā in qua nata es, & venias ad populum quē ante nesciebas, reddat tibi Dominus pro opere tuo, & plenam mercedē recipias à Dño Deo Israel ad quē venisti, & sub cuius confugisti alas.

Matt. 19. 27. Respondens Petrus dixit ei: Ecce nos reliquimus ōia & secuti sumus te. Quid ergo erit nobis? Centuplum accipies (ait Christus) & vitam æternam possidebit.

Dixit

Dixit ei Iesus: Venite post me, faciam vos fieri piscatores hominum, & continuo relictis retibus secuti sunt eum. *Mat. 1. 17.*

Cæpit ei Petr⁹ dicere: Ecce nos reliquim⁹ omnia & sequuti sumus te, &c. Respondens Iesus ait: Amen dico vobis, &c. In futuro sæculo accipiet vitam æternam. *Cap 10. 28.*

Subductis ad terrā nauibus relictis omnib. secuti sunt eū *Lu 5. 11.*

Si quis venit ad me & non odit patrem suum, & matrem & vxorem &c. adhuc autem & animam suam non potest meus esse discipulus. *Cap. 14. 26.*

Ait ei Iesus: adhuc vnum tibi deest. Omnia quęcunq; habes vende & da pauperibus, & habebis thesaurum in cælo, & veni sequere me. *Cap. 18. 22.*

Hoc autem dico vobis fratres tēpus breue est, reliquum est vt qui habent vxores tanquam non habentes sint. *1. Cor. 7. 29.*

Abner, præfectus militiæ Saulis, creat Is-boseth regem Israel, 2. Re. 2. 8. paciscitur cū Dauid. 3. 12. occiditur à Ioab, 2. Re. 3. 27.

Abra ancilla Iudith, Iudith 8. 32. ‡ 10. 2. libertate donatur Iudith, 16. 28.

Abraham filius Thare habet Sara in vxorē, Gen. 11. 29. egreditur ex patria in terram Chanaan præcipiente Domino, 12. 4. proficiscitur in Aegyptū 12. 10. redit inde in Chanaā, 13. 1. liberat Loth fratrem suū ex manib. hostium, 14. 14. accipit promissionē seminis, 15. 4. ‡ 17. 16. ‡ 18. 10. cōcubit cū Agar. 16. 4. accipit promissionē seminis & signū fœderis appellaturque Abraham, 17. 5. orat pro Sodomitis, 18. 23. 28. 32. Isaac ei nascitur, 21. 2. paratⁿ est offerre Isaac, 22. 9. mittit seruum qui quærat vxorem filio suo Isaac, 24. 4. moritur, 25. 8. cōmendatur, Eccli. 44. 20. appellatur pater multarū gētiū, & omniū credentium, Gen. 17. 5. Esai 51. 2. Matth. 3. 9. Luce 19. 9. Ioan. 8. 39. Rom. 4. 11. 17. 18 ‡ 9. 7. Gal. 3. 8. de ipsa & eius semine vide Ios. 24. 3. Esaie 41. 8 ‡ 51. 2. Ezec 33. 24. 2. Esd. 9. 7. Mat. 8. 11. Act. 7. 2. 16. Heb. 11. 17.

Abrahæ filij qui dicantur. Ioan. 8. 33. Rom. 9. 7. Gal. 3. 7.

Absalon filius Dauid. 2. Reg. 3. 3. occidit suū fratrē & fugit ad Tholomai regē Gessur, 13. 3. reuocatur, 14. 21. 23. conatur patris occupare regnū. 15. 6. cōcubit cum patris cōcubinis. 16. 22. iuxta prophetiā, 12. 11. tribus hastis transfigitur à Ioab, 18. 14.

Abstinentia à quibusdam cibis.

DEligno autem scientiæ boni & mali ne comedas, in quo cūque autem die comederis ex eo morte morieris. *Gen. 2. 17.*

Quis enim indicauit tibi quod nudus esses, nisi q̄ ex lig- *Cap. 3. 11.*

Universidad de Deusto
Biblioteca

no de quo præceperam tibi ne comederes, comedisti?

Ibid.3. Defructu vero ligni quod est in medio paradisi præcepit nobis Deus ne comederemus.

Cap.9.4. Excepto quod carnem cum sanguine non comedetis, & omne quod mouet & viuit erit vobis in cibum, quasi olera virentia tradidi vobis omnia.

Exod.12.9. Non comedetis ex eo crudum quidem nec coctum aqua sed assũ cãtũ igni, caput cũ pedib. eiꝰ est intestinis vorabitis.

Exod.13. 6. Septem diebus vescetis azymis, & die septimo erit solennitas Domini azyma comedetis septẽ diebus nõ apparebit ante te aliquid fermentatum nec in cunctis finibus tuis.

Cap.22. 28. Bos si cornu percusserit virum aut mulierem & mortui fuerint, lapidibus obruetur, & non comedentur carnes eius: dominus autem bouis innocens erit.

Cap. 22.31. Viri sancti eritis mihi, carnem quę à bestiis fuerit prægustata non comedetis, sed proiicietis canibus.

Exod.29.34 Quod si remanserit de carnibus consecratis, siue de panibus vsque mane combures reliquias igni, non comedentur quia sanctificata sunt.

Leuit.6.24. Omne enim sacrificium sacerdotum igne consumetur nec quisquam comedat ex eo.

Ibid.7.18. Si quis de carnibus victimæ pacificorum die tertio comederit irrita fiet oblatio nec proderit offerenti, quin potius quęcunque anima tali se edulio cõtaminauerit pręuaricationis rea erit. Caro quæ tetigerit aliquid immundum, non comedetur sed comburetur igni.

Ibid.11.4. Quicquid autem ruminat & habet vngulam sed non diuidit eam, sicut camelus & cætera, nõ comedetis illud & inter immunda reputabitis.

Cap.17. 14. Sanguinem vniuersæ carnis non comedetis quia anima carnis in sanguine est, & quicũq; comederit eum interibit.

Cap.19.7. Quicquid autem residuum fuerit in diem tertium igne comburetis, si quis post biduum comederit ex ea prophanꝰ erit & impietatis reus.

Ibid. 22.8. Morticinum & captum à bestia non comedent, nec polluentur in eis, ego sum Dominus.

Ibid.23. 14. Panem & polentam & pultes non comedetis ex segete vsque ad diem qua offeratis ex ea Deo vestro.

Num. 6. 4. Vuas recentes siccasque non comedent cũctis diebꝰ quib. ex voto Domino cõsecrantur, quicquid ex vinea esse potest ab vua passa vsque ad acinum non comedent.

In san-

In sanctuario comedes illud! mares tãtũ edent ex eo, quia consecratum est tibi. *Ibid.18. 10.*

Non poteris comedere in oppidis tuis decimã frumẽti & vini & olei tui, primogenita armẽtorũ & pecorũ, & ꝓia quæ vouerit & spõte offerre voluerit, & primitias manuũ tuarũ. *Deut. 12.17.*

Ne cõmedatis quæ immunda sunt, hoc est animal quod comedere debetis, bouem & ouem & capram & ceruum & capreã &c.7. De his qui aũt quę ruminant & vngulam non findũt hęc comedere nõ debetis, camelũ, leporẽ, chyrogrillũ qa ruminant & nõ diuidũt vngulã immunda erunt vobis. 8. Sus quoq; qm diuidit vngulã & nõ ruminat immunda erit. *Ibid.143.*

Tobias filium suum ab infantia timore Deum docuit & abstinere ab omni peccato. *Tob.1.10.*

Et cũ omnes ederent ex cibis gentilium, ipse solus custodiuit animã suã, & numquã cõtaminatus est in esceis eorum. *Tob.1.12.*

Iustus comedit & replet animam suam, venter autem impiorum insatiabilis. c.27.7. *Pro.13.25.*

Sapiẽs cor & intelligibile abstinebit se à peccato, & in operib iustitiæ successus habebit. *Eccl.3.32.*

Beata terra cuius principes comedũt in tempore suo ad reficiendum & non ad luxuriam. *Cap.10. 17.*

Initium vitæ hominis, panis & aqua. *Cap. 29.28.*

Vtere quasi homo frugi his quæ tibi apponuntur. *Cap.31.19.*

Noli auidus esse in omni epulatione & nõ te effundas super omnẽ escam in multis enim esceis erit infirmitas: & auiditas appropinquabit vsque ad choleram, qui abstinens est adiiciet sibi vitam *Eccle.37.38.*

Si iustitiam quis diligit, labores huius magnas habẽt virtutes, sobrietatẽ enim & sapientiã docet & iustitiam & virtutem, quibus nihil est vtilius in vita hominibus. *Sap.8.5.*

Cibus tuus quo vesceris erit in pondere. *Ezech.4.10.*

Iudith dixit nõ potero manducare ex his quæ mihi præcipis tribui, ne veniat super me offensio, ex his autem quæ mihi detuli, manducabo. *Iudith.12.2.*

Proposuit autem Daniel in corde suo ne pollueretur de mensa regis, neq; de vino potus eius & rogauit eunuchorũ præpositum, ne contaminaretur. *Dan.1.8.*

Contigit autem septem fratres vnà cum matre sua apprehensos, compelli à rege edere contra fas carnes porcinas flagris & taureis cruciatos. *2.Mach.7.1.*

Beati qui esuriunt iustitiam, quoniam ipsi saturabuntur. *Matth.5. 6.*

Universidad de Deusto
Biblioteca

Matth.12.4. Quomodo intrauit domum Dei et panes propositionis comedit quos non licebat ei edere neque his qui cum eo erant nisi solis sacerdotibus.

Act.17.29. Vt abstineatis ab immolatis simulacrorum et sanguine et suffocato et fornicatione, à qb. custodientes vos bene agetis.

1.Tim.4.4. Omnis creatura Dei bona est et nihil reiiciendum quod cum gratiarum actione percipitur.

1.Cor.7.5. Abstinete vos ad tempus vt expeditius vacetis orationi.

Cap. 9. 25. Omnis enim qui in agone est ab omnibus se abstinet et illi quidem vt corruptibilem coronam accipiant, nos autem incorruptam.26.Ego igitur sic curro non quasi in incertum sic pugno non quasi aerē verberans, sed castigo corpus meū et in seruitutem redigo, ne forte cum aliis prædicauero ipse reprobus efficiar.

Gal.5.16. Spiritu ambulate et desideria carnis non perficietis: caro enim concupiscit aduersus spiritum.

1.Thess.5.8. Nos autem qui Dei sumus sobrij simus.22.ab omni specie mali abstinete vos.

Tit.2.6. Iuuenes hortare vt sobrij sint.

1.Pet.2.11. Charissimi obsecro vos tāq̄ aduenas et peregrinos abstinere vos à carnalib. desideriis quæ militāt aduersus animā.

Abstinentia à vino.

Leuit.10. 4. VInum et omne quod inebriare potest non bibetis tu et filij tui quando intrabitis in tabernaculum testimonij ne moriamini, quia præceptum sempiternum in generationes vestras.

Ibid.22.34. Omnis cibus quem comeditis si fusa fuerit super eum aqua immundus erit: et omne liquens quod bibitur de vniuerso vase immundum erit.

Num.6.3. A vino et omne quod inebriare potest abstinebant acetum ex vino et qualibet alia potione et quicquid de vua exprimitur non bibent.

Iudith 13.4. Caue ergo ne bibas vinum et siceram, nec immundum quicquam comedas.

Hier.35.6. Non bibemus vinum quia Ionadab filius Rechab patris nostri in omnibus quæ præcepit nobis dicens: Non bibetis vinum vos et filij vestri vsque in sempiternum.

Ezec.44.21. Et vinum non bibet omnis sacerdos quando ingressus est atrium interius.

Luc.1.15. Erit enim magnus coram Domino, et vinū et siceram nō bibet et replebit spiritu sancto adhuc ex vtero matris suæ.

Abstinendum à cibo & potu est licitum propter scandalum alterius.

NOn enim inquit Eleazarus, ætati nostræ dignum est fingere,& multi adolescentes arbitrantes Eleazarem nonagintā annorum transisse ad vitam alienigenarum & ipsi propter meam simulationem,& propter modicum corruptibilis vitæ temporis decipiantur,& per hoc maculam atque execrationem meæ senectuti conquiram. *2.Mac.6.24.*

Nolo propter escā destruere opus Dei: Omnia quidē sunt mūda, sed malū est homini qui per offendiculum manducat, bonū est ei non manducare carnē,& nō bibere vinū nō in quo frater tuus offenditur aut scādalizatur aut infirmat. *Rom.14.20. & 21.*

Quapropter si esca scandalizat fratrem meum non manducabo carnem in æternum ne fratrem meum scandalizē. *1.Cor.8.13.*

Abstinentiæ præceptum violare nolentes.

QVi respōderūt (Recabitę) nō bibam⁹ vinū qa Ionadab filiꝰ Rechab pater noster præcepit nobis dicēs: nō bibetis vinum vos & filij vestri vsque in sempiternum. *Hiere. 35. 6.*

At ille (Eleazarus) gloriosissimam mortem magis quàm odibilem vitam complectens voluntariè præibat ad supplicium eo quod recusauerat carnem porcinam comedere. *2.Mac.6.19.*

Contigit autem septem fratres vnà cum matre sua comprehēsos, compelli à rege edere contra fas carnes porcinas, flagris & taureis cruciatos. Vnus autem ex illis qui erat primus sic ait: Quid quæris,& quid vis discere à nobis? parati sumus mori magis quàm patrios Dei leges præuaricari. *Cap.7.1.*

Abusus vestium.

NOn induetur mulier veste virili nec vir veste feminea, abominabilis enim apud Deum est qui facit hæc. *Deut.22.5.*

Non decent stultum delitiæ nec seruum dominari principibus. *Prou.19.10.*

Per tria mouetur terra & quartum quod non potest sustinere, per seruū cū regnauerit, per stultum cum saturatus fuerit cibo,& per odiosam mulierem cum matrimonio fuerit assumpta,& per ancillam cùm fuerit hæres dominæ suæ. *Cap.30.21.*

Tres species odiuit aīa mea & aggrauor valde animę illorū pauperē superbū, diuitē mendacē,& senē fatuū & insensatū. *Eccles.25.3.*

In illa die auferet Dominus ornamentum calciamentō rū & lunulas & torques & monilia & armillas et mitras, etc. *Isa.3.18.*

Et ornamentū moniliū suorum in superbiam posuerunt, *Ezec.7.20.*

& imagines abominationum suarum & simulacrorum fece runt ex eo:propter hoc dedi eis illud in immunditiam,& da bo illud in manus alienorum ad diripiendum & impijs terræ in prædam & contaminabunt illud.

Esther.14.16. Tu scis necessitatem meam quod abominor signum superbiæ & gloriæ meæ,quod est super caput meum in die ostentationis meæ & detestor illud quasi pannum menstruale,& non portem in diebus silentij mei,&c.

Matth.11.8. Quid existis videre hominem mollibus vestitum? Ecce qui mollibus vestiuntur in domibus regum sunt.

Marc.12.38. Cauete à scribis qui volunt in stolis ambulare & salutari in foro,& in primis cathedris sedere in synagoga,& primos discubitus in cenis.

Luc.16.19. Homo quidam erat dives & induebatur purpura & bysso & epulabatur quotidie splendidè.

1.Tim.2.9. Similiter & mulieres in habitu ornato cum verecundia & sobrietate ornantes se non in tortis crinibus,aut auro aut argento,vel veste preciosa,sed quod decet mulieres promittentes pietatem per opera bona.

1.Pet.3.3. Quarum(mulierum)non sit extrinsecus capillatura aut circundatio auri aut indumenti vestimentorum cultus.

Acceptio personarum,vide persona.

Acceptio munerum.

Exod.23.8. NEc accipies munera quæ etiam excæcant prudentes, & subuertunt verba iustorum.

Num.35.31. Non accipietis precium ab eo qui reus est sanguinis statim & ipse morietur.

Deut.10.17. Quia Dominus Deus vester ipse est Deus Deorum & Dominus dominantium. Deus magnus & potens & terribilis qui personam non accipit nec munera.

Cap.16.19. Non accipies personam nec munera,quia munera excæcant oculos sapientum & mutant verba iustorum.

Cap.27.25. Maledictus qui accipit munera vt percutiat animam innocentis sanguinis,& dicet omnis populus Amen.

2.Para.19.7 Sit timor Domini vobiscū & cum diligentia cuncta facite, non est enim apud Dominum Deum nostrum iniquitas nec personarum acceptio,nec cupido munerum.

Iob.3.15. Congregatio enim hypocritæ sterilis,& ignis deuorabit tabernacula eorū qui munera libenter accipiunt. Prou.14.20

Cap.36.18. Non te ergo superet ira,vt aliquem opprimas,nec multitudo donorum inclinet te.

Contur-

Conturbat domū suā qui sectatur auaritiam, qui autem odit munera viuet. *Prou.15.27.*

Munera de sinu impius accipit vt peruertat semitas iudicij ca.22.9.ca.28.21 *Cap.17.23.*

Multi colunt personam potentis,vt amici fiant dona tribuentis.Eccl.4.36.ca.7.6. *Cap.19.6.*

Xenia & dona excæcant oculos iudicum,& quasi mutus in ore auerrit correptiones eorum. *Eccles.20.31.*

Principes tui infideles socij furum,omnes diligunt munera,sequuntur retributiones. *Isa.1.23.*

Qui iustificat impium pro muneribus & iustitiam iusti auferes ab eo. ca.33.15. *Cap.5.23.*

Hj sunt murmuratores querulosi secundum desideria sua ambulantes, & os eorum loquitur superbiam,mirantes personas quæstus caussa. *Iud.16.*

Accidia.

VAde ad formicam ô piger & considera vias eius, & disce sapientiam. 2.Reg.11. *Prou.6.6.*

Egestatem operata est manus remissa,manus autem fortium diuitias parat,26.Sicut acetum dentibus, & fumus oculis,sic piger his qui miserunt eum. *Cap.10.4.*

Qui operatur terram suam saturabitur panibus, qui autem sectatur otium stultissimus est. *Cap.12.11.*

Vult,& non vult piger,anima autē operātiū impinguabitur *Cap.13.4.*

Pigrū deiicit timor,animæ autē effeminatorum esurient. *Cap.18.8.*

Pigredo immittit soporē & ānia dissoluta esuriet.24.abscondit piger manū suā sub ascella,nec ad os suum applicat eā. *Cap.19.15.*

Propter frigus piger arare noluit,mendicabit ergo æstate,& non dabitur illi.Nolit diligere somnum, ne egestas te opprimat,aperi oculos tuos,& saturare panibus. *Cap.20.4.*

Desideria occidunt pigrum,noluerunt enim manus eius, quicquam operari. *Cap.21.25.*

Per agrum hominis pigri transiui,& vineam viri stulti,& ecce totum repleuerant vrticæ,& operuerant superficiem eius spinæ,& macera lapidum destructa erat. *Cap.24.30.*

Dicit piger,leo est in via & leæna in itineribus.14. sicut ostium vertitur in cardine suo,ita piger in lectulo suo. *Cap.26.13.*

Qui operatur terram suam saturabitur panibus,qui autē sectatur otium replebitur egestate *Cap.28.19.*

Hæc fuit iniquitas Sodomæ sororis tuæ superbia saturitas panis & abūdātia,& ociū ipsius & filiarū eius, & manū *Ezec.16.49.*

Universidad de Deusto
Biblioteca

egeno & pauperi non porrigebat.

Eccle.33.26. Operatur in disciplina & quærit requiescere laxa manus illi & quærit libertatem.

Acquisitio iniusta.

Leuit.19.11. NOn decipiat vnusquisque proximum suum.36.statera iusta & æqua sint pondera,iustus modius,æquusq; sextarius

Cap.25.14. Quando vendes quippiam ciui tuo,aut emes ab eo,non contristes fratrem tuum.

Deut.19.14. Non assumes & transferes terminos proximi tui,quos fecerunt prioresin possessione tua.

Cap.25.13. Nõ habebis in sæculo diuersa põdera,maius & minus,nec erit in domo tua,modius maior & minor,põdus habebis iustũ & verũ,& modi⁹ æqualis & vn⁹ erit tibi,vt multo viuas tẽpore sup terrã,q̃ Dñs De⁹ tu⁹ dederit tibi:abominabitur n.Dñs eum qui facit hoc,& aduersatur omnem iniustitiam

Cap.27.17. Maledictus qui transfert terminos proximi sui.

Psalm.6.10. Mendaces filij hominum in stateris.

Prouer.1.19. Sic semitæ omnis auari,animas possidentium rapiunt.

Cap.11.1. Statera dolosa abominatio est apud Deum,& pondus æquum volũtas eius.24.alij diuidunt proprio & ditiores fiũt alij rapiunt non sua, & semper in egestate sunt.

Cap.13.11. Substantia festinato minuetur quæ autem paulatim colligitur manu multiplicabitur.

Cap.21.6. Qui congregat thesauros lingua mendacij,vanus & excors est,& impurgetur ad laqueos mortis.

Cap.22.16. Qui calumniatur pauperem vt augeat diuitias,dabit ipse ditiori & egebit.

Cap.28.20. Qui festinat ditari nõ erit innocẽs.22. Vir qui festinat ditari,& alius inuidet,ignorat quod egestas superueniet ei.

Eccles.2.86. Peccatori autem Deus dedit afflictionem & curam superfluam vt addat & cõgreget & tradat ei qui placuit Deo.

Cap.7.1. Quid necesse est homini maiora se quærere,cum ignoret quid conducat sibi in vita sua?

Sap.15.12. Æstimauerunt esse lusum vitam nostram,& conuersationem vitæ compositam ad lucrum,& oportere vndecunque est ex malo acquirere.

Eccles.4.36. Non sit porrecta manus tua ad accipiendum, & ad dandum collecta. cap.27.2.

Cp.24 4. Qui aceruat ex animo suo iniustẽ aliis congregat, & in bonis illius alius luxuriabitur.

Isa.5.8. Væ qui coniungitis domum ad domũ,& agrũ agro copulatis

latis vsque ad terminũ loci.Nunquid habitabitis vos soli in medio terræ?

Væ qui prædaris,nonne & ipse prædaberis? *Cap.33.1.*

Væ ei qui multiplicat non sua,vsquequo aggrauat contra se dẽsum lutum?9. Væ qui congregat auaritiã malã domui suæ,vt sit i excelso nid⁹ ei⁹,& liberari se putat de manu mali. *Abac.2.6.*

Ignis in domo impij & mensuræ minor iræ plena. *Micheas 6.*

Quid prodest homini si vniuersum mundum lucretur, animæ verò suæ detrimentum patiatur? *10.*

Ne quis circunueniat in negotio fratrem suum. *Matt.16.26.*

Achab impius rex Israel,3.Regum 16.29.30. ‡ 12. *vincit Syrios.20.20.29.init fœdus cum Benhadad rege Syriæ.20.34.exercet tyrannidem in Naboth,3.Reg.21.2.traiciuntur telo,& sanguinem eius canes lambunt 22.38.secundum verba Heliæ, 21.19 filij eius pereunt,4.Reg 10.7.11.secundum illud 3.Reg.21.21.4.Reg.9.7.* *1.Thes.4.6.*

Achaia,actor.18.12.27.‡19.21.*Rom.15.26.1.ad Cor.16.15.2.ad Cor.1.1.*‡ 9.2.‡ 11.10.1.*ad Thes.1.7.*

Achan lapidatur.Ios.7.25.1.Par.2.7 in valle Achor,Ios.7.24.‡ 15.7.*Esaie.65.10. Osee 2.15.*

Acha filius Ioatham,impius rex Iuda,4.Reg.16. 2.Para. 28. Esaie 7. Matth.1.9.Appellatur Eliezer. Luc.3.29. Ezechias filius in regnum patri succedit,2.Paral.28.27. Matt.1.10.

Achias filius Achitob,sacerdos domini,1.Reg.14.3.18.appellatur Achimelech,21.1.

Achior dux Ammonitarum, Iudith 5. 5. traditur in manus filiorum Israel,6.7.fit Iudæus,14. 6.

Achis rex Geth donat Dauidi ciuitatem Siceleg.1.Reg.27.6.

Achitophel Dauidi a consiliis,adhæret Absalonæ, 2.Reg.15. 12.dat impium consilium,16.21.suspendit se,17. 23.

Adã creatur,Gen.1.27,collocatur in Paradiso & ligni scientiæ vsus ei interdicitur,2.15.persuasione Euæ præceptũ violat,ex paradiso pellit,3.6.23 Osee 6.7.meritũ.5.5 Rom 5.14.1.Cor.15.22.

Adhortari ad bonum.

DImisit ergo fratres suos (Ioseph,) & proficiscentibus ait:Ne itaseamini in via. *Gen. 45. 24.*

Ita duntaxat vt custodiatis antetè & opere compleatis mandatum & legem quam præcepit vobis Moyses famulus Domini,vt diligatis Dominum Deum vestrũ,& ambuletis in omnib⁹ viis eius & obseruetis mãdata illius,adhæreatisq; illi,ac seruatis in omni corde vestro,& in omni ãa vestra. Dixitq; ad eos audite me Leuitæ,& sanctificamini,mũdate *Iosue 22. 5.* *2.Para.29.3.*

domum Domini Dei patrum vestrorum, & auferte omnem immunditiam de sanctuario.

Cap. 32. 7. Viriliter agite & cõfortamini nolite timere, nec paueatis regem Assyriorum & vniuersam multitudinẽ quæ est cum eo: multo enim plures nobiscum sunt quàm cum illo.

Act. 11. 23. Qui (Barnabas) cum peruenisset & vidisset gratiam Dei: gauisus est & hortabatur omnes proposito cordis permanere in Domino.

Cap. 14 21. Confirmantes animas discipulorum: exortantésque vt permanerent in fide, & quia per multas tribulationes oportet nos intrare in gloriam Dei.

1. Thes. 5. 11. Propter quod consolamini inuicem & ædificate alterutrum sicut & facitis.

1. Tit. 2. Tu autem lequere quæ decet sanam doctrinam, senes vt sobrij sint, pudici, prudentes, sinceri in fide, in dilectione, in patientia, &c.

Cap. 3. 1. Admone illos principibus & potestatibus subditos esse, dicto obedire, ad omne opus bonum esse paratos, &c.

Hebr. 3. 12. Videte fratres, ne forte sit in aliquo vestrum cor malum incredulitatis discedendi à Deo, &c.

Adonias affectat regnum patris sui. 3. Reg. 1. 5. vxorem petit Abisag & occiditur ca. 2. 17. 25. 34.

Adonibezech capitur Iudic. 1. 6.

Adolescentia.

Prou. 30. 18. TRia sunt difficilia mihi & quartum penitus ignoro viã aquilæ in cœlo, viam colubri super petram, viam nauis in mari, & viam viri in adolescentia.

Eccles. 11. 9. Lætare ergo iuuenis in adolescẽtia tua & in bono sit cor tuũ in diebus iuuentutis tuæ, & ambula in viis cordis tui, & in intuitu oculorũ tuorũ: & scito, qđ pro omnib' his adducet te Dominus in iudicio, aufer ergo iram à corde tuo & amoue vitiositatẽ à carne tua, adolescentia n. & iuuentus vana sunt.

Eccles. 32. 10. Adolescens loquere in tua causa vix, &c. 13. In medio magnatorũ loq nõ præsumas: & vbi sunt senes nõ multũ loquaris.

1. Petr. 5. 5. Adolescentes subditi estote senioribus.

Adoratio Angelis & hominibus tributa.

Gen. 18. 2. CVmque eleuasset oculos apparuerunt ei tres viri stantes prope eũ, quos cũ vidisset cucurrit in occursum eorum de ostio tabernaculi sui, & adorauit in terram.

Ibidem. 19. 1. Venerunt q; Duo Angeli Sodomã vesperi, sedẽte eo (Lot) in

in foribus ciuitatis, qui cum vidisset eos surrexit & iuit obuiam eis, adorauitq; pronus in terram &c.

Adorauit Abraham coram populo terræ. *Ibid.* 23. 12.

Et seruiãt tibi populi & adorent te tribus, esto Dominus fratrum tuorum & incuruentur ante te filij matris tuæ. *Ibid.* 27. 29.

Et ipse progrediens adorauit in terram septies, donec appropinquaret fratri eius. *Ibidem.* 33. 3.

Et Ioseph erat princeps in terra Ægypti, atque ad eius nutum populis frumenta vendebantur cumq; adorassent eum fratres sui, &c. *Ibid.* 42. 6.

Igitur ingressus est Ioseph domũ suã, obtuleruntq; ei munera tenentes in manibus suis & adorauerũt proni in terrã. *Ibid.* 43. 26.

Qui ingressus est in occursum cognati sui, & adorauit & osculatus est eum. *Exod.* 18. 7.

Protinus aperuit Dominus oculos Balaã & vidit angelũ stantem in via euaginato gladio, adorauitque eum pronus in terram. *Num.* 22. 31.

Cumque abiisset puer surrexit Dauid de loco qui vergebat ad austrum, & cadẽs pronus in terrã adorauit tertio, &c. 1. *Reg.* 20. 41

Cum autem vidisset Abigail Dauid, festinauit & descẽdit de asino, & procedit coram Dauid super faciem suã & adorauit super terram, & cecidit ad pedes eius. *Ibid.* 25. 23.

Qualis est forma eius? Quæ ait: Vir senex ascẽdit & ipse amictus est pallio, & intellexit Saul quod Samuel esset, & inclinauit se super faciem suam in terra & adorauit. *Ibid.* 28. 14.

Cum autem venisset Miphiboseth filius Ionathæ filij Saul ad Dauid, corruit in faciem suam & adorauit. 2. *Reg.* 9. 6.

Itaque cum ingressa fuisset mulier Thecuites ad regem, cecidit coram eo super terram & adorauit, &c. *Cap.* 14. 3.

Ingressa est itaque Bethsabee ad regem in cubiculo, rex autem senuerat nimis, & Abisag Sunamitis ministrabat ei, inclinauitque se Bethsabee & adorauit Regem, &c. 3. *Reg.* 1. 15.

Et cum in faciem eius intendisset, adorauit eum proruens se super terram. *Iudith.* 10. 23

Cunctique serui Regis qui in foribus palatij versabantur flectebant genua & adorabant Aman. *Esther.* 3. 2.

Tunc rex Nabuchodonosor cecidit in faciem suam & Danielem adorauit, &c. *Dani.* 2. 46.

Et factum est cum introisset Petrus, obuius venit ei Cornelius & procidens ad pedes eius adorauit. *Act.* 10. 25.

Adulatio.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Pſal. 10. 3. LAudatur peccator in deſideriis animæ ſuæ.
140. 5. Oleum autem peccatoris non impinguet caput meum
Prou. 1. 10. Fili mi ſi te lactauerint peccatores non acquieſcas eis.
Cap. 16. 19. Vir iniquus lactat amicũ ſuũ & ducit eũ per viã,nõ bonã.
Qui dicunt impio iuſtus es, maledicent eis populi.
Cap. 24. 24. Qui benedicit proximo ſuo voce grandi de nocte cõſurgens maledicenti ſimilis eſt.6.meliora ſunt vulnera diligentis quàm oſcula blandientis. 21. quomodo probatur in conflatorio aurum,& in fornace argentum, ſic probatur homo ore laudantis.
Cap. 28. 4. Qui derelinquunt legem laudabunt impiũ 23. Qui corripit hominem, gratiam poſtea inueniet apud eum, magis quàm ille qui per blandimenta decipit.
Eccleſ. 7. 6. Melius eſt à ſapiente corripi,quàm ſtultorum adulationibus decipi.
Cap. 19. 23. Eſt qui nequiter humiliat ſe,& interiora eius plena ſunt dolo.
Iſa. 3. 12. Populo meus qui te beatum dicunt ipſi te ſeducunt & vitam greſſuum tuorum diſſipant.
Cap. 5. 23. Væ qui iuſtificatis impium.
Hier. 9. 8. In ore ſuo pacem loquitur cum ſuo amico & occultè ponit ei inſidias.
Oſee. 7. 3. In malitia ſua lætificauerunt regem & mendaciis ſuis principes.
Galat. 1. 10. An quæro hominibus placere?
1. *Theſſ.* 2. 5. Neque enim aliquando fuimus in ſermone adulationis ſicut ſcitis.

*Adramelech idolum,4.Reg.*17.31.

*Adrameleth vſus ſubſidio fratris ſui Sarasar, occidit patrem Sennacherib.4.Reg.*19.17.*Iſaiæ* 37. 38.

Aduentus Domini expectandus.

Matt. 24. 4. VIgilate quia neſcitis qua hora Dominus veſter venturus ſit.
Ibid. 25. 13. Vigilate itaque quia neſcitis diem neque horam.
Ibid. 26. 40. Et venit ad diſcipulos ſuos & inuenit eos dormientes & dicit Petro: ſic non potuiſti vna hora vigilare mecum?
Mar. 13. 33. Videte vigilate & orate,neſcitis enim quãdo tempus ſit.
Luc. 12. 40. Et vos eſtote parati quia qua hora non putatis filius hominis veniet.
Ibid. 21. 34. Attendite autem vobis ne forte grauentur corda veſtra crapula & ebrietate & curis huius ſæculi & ſuperueniet ſuper vos repentina dies illa.

Nox

Nox præceſſit,Dies autem appropinquabit, abiiciamus ergo opera tenebrarum,&c. *Rom.* 13. 12.
Orantes omni tempore in ſpiritu & in ipſo vigilantes omni inſtantia & obſecratione pro omnibus ſanctis. *Epheſ.* 6. 18.
Orantes ſimul & pro nobis vt Deus aperiat nobis oſtiũ ſermonis ad loquendum myſteriũ Chriſti propter quod & vinctus ſum vt manifeſtem illud,ita vt oportet me loqui. *Coloſ.* 4. 3.
Igitur non dormiamus ſicut & cæteri, ſed vigilemus & ſobrij ſimus. 1. *Theſ.* 5. 6.
Patientes eſtote & vos & confirmantes corda veſtra,quoniam aduentus appropinquabit. 1. *Pet.* 5. 8.
In mente ergo habe qualiter acceperis,& audieris & ſerua & pœnitentiam age:ſi ergo non vigilaueris,veniam ad te tanquam fur,& neſcis qua hora veniam ad te. *Apocal.* 3. 3.
Ecce venio ſicut fur:Beatus qui vigilat & cuſtodit veſtimenta ſua,ne nudus ambulet & videant turpitudinem eius. *Ibid.* 16. 15.

Adulterium,luxuria,& fornicatio.

VIdentes filij Dei filias hominum quod eſſent pulchræ, acceperunt ſibi vxores ex omnibus quas elegerant. *Geneſ.* 6. 2.
Dederunt itaque patri ſuo bibere vinum nocte illa & ingreſſa eſt maior,dormiuitque cum patre, & ille non ſenſit nec quando occubuit filia,nec quando ſurrexit. *Ibid.* 19. 33.
Quam cum vidiſſet Iudas ſuſpicatus eſt eſſe meretricem, operuerat enim vultum ſuum ne agnoſceretur. *Ibid.* 38. 15.
Si ſeduxerit quis virginem nondum deſponſatam dormieritque cum ea,dotabit eam & habebit eam vxorem. *Exod.* 22. 16.
Ne proſtituas filiã tuã,ne cõtaminet terra & impleat piaculo. *Leuit.* 19. 29.
Si mechatus fuerit cũ vxore alterius & adulterium per petrauerit cum vxore proximi ſui,morte moriantur & mechus & adultera. *Ibid.* 20. 10.
Qui dormierit cum maſculo coitu fœmineo,vterque operatus eſt nefas, morte moriantur. *Cap.* 20. 13.
Sacerdotis filia ſi deprehenſa fuerit in ſtupro & violauerit nomen patris ſui flammis exuretur. *Ibid.* 21. 9.
Et ecce vnus de filijs Iſrael introuit coram fratribus ſuis ad ſcortum Madianitidem, vidente Moyſe & omni turba filiorum Iſrael,qui flebat ante fores tabernaculi. *Num.* 25. 6.
Si dormierit vir cũ vxore alterius vtrq; morietur:adulter & adultera & auferes malũ de Iſrael.Si puellam virginẽ deſponderit vir,et inuenerit eã aliquis in ciuitate,& cõcubuerit cum ea,vtrunque educes ad portam ciuitatis illius,et lapidi

bus

bus obruentur,puella quia non clamauit cum esset in ciui-
tate,vir quia humiliauit vxorem proximi sui & auferes ma-
*Deut.*23.17. lum de medio tui.

Non erit meretrix de filiabus Israel, nec scortator de fi-
Tob. 4. 13. liis Israel

Attende fili mi ab omni fornicatione & præter vxorem
*Prou.*7.10. tuam nunquam patiatis crimen scire.

Et ecce occurrit illi mulier ornatu meretricio,præparata
Ibid. 23. 27. ad decipiendas animas, garrula & vaga.

Ibid. 24. 3. Fouea.n.profunda est meretrix & puteus angustus aliena.

*Eccles.*7. 27. Vir qui nutrit scorta perdet substantiam.

Et inueni amariorem morte mulierem, quæ laqueus ve-
natorum est,& sagena cor eius, vincula sunt manus illius,
*Eccle.*23. 21. qui placet Deo effugiet illam.

Duo genera abūdāt in peccatis& tertiū adducit iram &
perditionem,anima calida quasi ignis ardēs non extingue-
tur donec aliquid glutiat,& homo nequam in ore carnis suę
*Act.*15.20. non desinet donec incendat ignē.Homini fornicario omnis
panis dulcis,&c.

Propter quod ego iudico non inquietari eos qui ex gē-
tibus conuertuntur ad Deum, sed scribere ad eos vt absti-
*Rom.*1.26. neant se à contaminationibus simulacrorum,& fornicatio-
ne,& suffocatis,& sanguine.

Propterea tradidit illos Deus in passiones ignominiæ,
1.*Cor.*5.1. nam fœminæ eorum commutauerunt naturalem vsum in
eum vsum qui est contra naturam.

*Ibid.*6.9. Omnino auditur inter vos fornicatio, & talis fornicatio
qualis nec est inter gentes,&c.

An nescitis quia regnum Dei iniqui non possidebunt?no-
Ibid. 10. 8. lite errare,neque fornicarij,neq; idolis seruiētes, neq; mas-
culorum concubitores regnum Dei possidebunt.

*Ephe.*5.5. Sicut quidam ex ipsis fornicati sunt, & ceciderūt vna die
viginti tria millia.

Hoc enim scitote intelligentes quod omnis fornicator
*Col.*3. 5. aut immundus aut auarus quod est idolorum seruitus,non
habebunt hæreditatem in regno Dei.

1.*Thess.*4.3. Mortificate membra vestra quę sunt super terram, forni-
cationē,immunditiā,cōcupiscentiam malam & auaritiā &c.

*Heb.*13,4. Hæc est enim voluntas Dei sanctificatio vestra, vt absti-
neatis vos à fornicatione.

Fornicatores enim& adulteros iudicabit Deus.

Adulterium

Adulterium carnale & spirituale inhibetur. committitur & punitur.

VEnit autem Deus ad Abimelech per somnum nocte, & *Gen.*20.3.
ait illi:En morieris propter mulierem quā tulisti habet
enim virum.

Qui tetigerit hominis huius vxorem,morte morietur. *Ibid.*26.11.

Non concupisces domum proximi tui, nec desiderabis *Exod.*20.15
vxorē eius,nec seruum nec ancillam,&c.

Si mechatus quis fuerit cū vxore alterius & adulteriū per *Levit.*20.10.
petrauit eum vxore proximi sui, morte moriantur mechus
& adultera.

Vir cuius vxor errauerit, maritūmque cōrēnens dormie- *Num.*5.13.
rit cū altero viro,& hoc marit⁹ deprehēdere nequiuerit,sed
latet adulteriū & testib.argui nō potest, quia nō est inuenta
in stupro,&c.adducet eam ad sacerdotem,&c.

Non cōcupisces vxorē proximi tui,non domū,non agrū, *Deut.* 5. 19.
non seruum,&c.

Si dormierit vir cū vxore alterius vterque morietur adul *Ibid.* 22.22.
ter & adultera.

Non accipiet homo vxorem patris sui,nec reuelabit oper⁹ *Ibid.*30.
mentum eius.

Missis itaque Dauid nunciis tulit Bersabam,quæ cum in 2.*Reg.* 11. 4.
gressa esset ad illum dormiuit cum ea,&c.

Quamobrem non recedet gladius de domo vsque in sē *Ibid.*12. 10.
piternū eo quod despexeris me,& tuleris vxorem Vriæ He-
thæi,&c.

Oculus adulteri obseruat caliginē,dicens: non me videbit *Iob.*24.15.
oculus & aperiet vultum suum.

Pepigi fœd⁹ cū oculis meis ne cogitarē quidē de virgine. *Ibid.*31.1.

Quia,ecce qui elongant se à te peribunt, perdidisti om- *Psal.*72. 27.
nes qui fornicantur abs te.

Fauus enim stillans labia meretricis est nitidius oleo gut *Prou.*5.3.
tur illius.

Longe fac ab ea viam tuam, & ne appropinques foribus 8.
domus illi⁹.20. Quare seduceris fili mi ab aliena & foueris
in sinu alterius?

Vt custodiant te à muliere mala & à blanda lingua extra- *Ibid.* 6. 24.
neę.32.Qui autem adulter est propter cordis inopiam per-
det animam suam.

Viæ inferi domus meretricis penetrātes interiora mortis *Ibid.*7.27.

Iere.3.1. Si dimiserit vir vxorẽ suã & recedẽs ab eo duxerit virũ alterũ,nunquid reuertetur ad eã vltra? nunquid non polluta & contaminata, erit mulier illa? Tu autẽ fornicata es cũ amatoribus multis,tamen reuertere ad me dicit Dominus.

Ibid.5.7. Super quo propitius tibi esse potero? Filij tui dereliquerũt me,&c.& in domo meretricis luxuriabantur

Ibid.13.26. & 27. Ego nudaui fœmora tua cõtra faciẽ tuam & apparuit ignominia tua,adulteria tua & hinnitus tuus scelus fornicationis tuæ.Super colles in agro vidi abominationes tuas.

Osea.2.4. Filiorum illius non miserebor, quoniam filij fornicationũ sunt.

Sapien.3.16. Filij autem adulterorum in consummatione erunt, & ab iniquo thoro semen exterminabitur.

Matth.5.27. Audistis quia dictum est antiquis nõ mechaberis,ego autem dico vobis,quia omnis qui videt mulierem ad cõcupiscendam illam,iam mechatus est in corde suo,

Cap.14.3. Herodes enim tenuit Ioannem & alligauit eũ, & posuit in carcere propter Herodiadem vxorẽ fratris sui Dicebat enim illi Ioannes,non licet tibi habere eam.

Cap.19.9. Dico enim vobis,quia quicũque dimiserit vxorẽ suã nisi ob fornicationem & aliam duxerit,mechatur, & qui dimissam duxerit,mechatur.

Ioan.8.3. Adducũt autẽ Scribæ & Pharisæi mulierem deprehẽsam in adulterio,& statuerũt eam in medio & dixerunt ei:Magister hæc mulier deprehensa est in adulterio,in lege autẽ Moyses mandauit nobis huiusmodi lapidare.

1.Cor.6.9. Neque fornicarij,neq; idolis seruientes,neque adulteri, neque molles,regnum Dei possidebunt,&c.

1.Thess.4.3. Hęc est enim voluntas Dei sanctificatio vestra,vt abstineatis vos à fornicatione.

Hebr.13.4. Fornicatores autem & adulteros iudicabit Deus.

Iac.4.4. Adulteri,nescitis quia amicitia huius mũdi,inimica est Deo

Adoram,super tributa seu quæstor ærarius Dauidi,2.Reg.20 24.postea à tributis ipsi Roboam,lapidatur.3.Reg.12.18.

AEgyptiaca captiuitas prædicitur.

Genes.15.13. DIctũq; est ad eũ,scito prænoscens quod peregrinũ futurũ sit semen tuum in terra nõ sua,& subicient eas seruituti & affligent quadraginta annis (Incipit Exod.1.)

Exod.1.1. Hęc sunt nomina filiorum Israel qui ingressi sunt in Aegyptum cum Iacob singuli cum domibus suis introierunt Ruben,Symeon,Leui,&c.

Dixit

Dixit Dominus ad Moysen:Ingredere ad Pharaonẽ & di *Ibid.8.1*
ces ad eũ.Hęc dicit Dñs: Dimitte populũ meũ vt sacrificet mihi:Si aũt nolueris dimittere,percutiã terminos tuos ranis

Ait Moyses ad populũ:Memẽto diei huius in qua egres- *Cap.13.3.*
si estis de Aegypto & de domo seruitutis, quoniam in manu forti eduxit vos Dominus de loco isto vt nõ comedatis fermentatum panem.

Cũ autẽ appropinquaret tempus promissionis quam cõ- *Act.7.17.*
fessus erat Deus Abrahę,creuit populus & multiplicatus est in Aegypto,quoadusque surrexit alius rex in Aegypto,qui nó sciebat Ioseph.

De AEgypto exitus & deliberatio populo Israelitico promittitur.

VEruntamen gentem cui seruituri sunt, ego iudicabo, & *Genes.15.14.*
post hęc egredientur cũ magna superbia, tu autẽ ibis in pace sepultus in senectute bona:generatione aũt quarta reuertẽtur huc necdũ enim cõpletæ sunt iniquitates Amorrheorum vsque ad præsens tempus.

Ioseph subiecit omnem terrã AEgypti Pharaoni, & cunc- *Cap.48.21.*
tis populis eius à nouissimis terminis AEgypti,vsque ad extremos fines eius.

Reuersusque est Ioseph in AEgyptum cũ fratribus suis,& *Cap.50.14.*
omni comitatu sepulto patre.

Visitans visitabo vos & vidi omnia quę acciderunt vobis *Exod.3.17.*
in AEgypto,& dixi vt educã vos de afflictione AEgypti ĩ terrã Cananei,& Hetei,& Iebusei,ad terrã fluẽtẽ lacte & melle

Ideo dic filiis Israel:Ego Dominus educã vos de ergastu *Cap.6.6.*
lo AEgyptiorũ, & educã vos in terram super quam leuaui manum meam vt darem Abraham,Isaac,& Iacob.

Adimpletur & exierũt viri 600000. profecti que sunt filij *Exod.12.37.*
Israel de Rameſſe in Socoth sexcẽta ferè millia peditũ virorũ,absque paruulis & mulieribus.5.Et eodem die eduxit Dominus filios Israel de terra Aegypti per turmas suas.

Cũq; interrogauerit te filius tuus eras dicẽs:Quid est hoc *Cap.13.14.*
respõdebis ei,In manu forti eduxit nos Dominꝰ de terra Aegypti de domo seruitutis.

Hæ sunt mansiones filiorũ Israel qui egressi sunt de Ae- *Num.33.1.*
gypto per turmas suas in manus Moysi & Aaron,&c.

Obserua mensem nouarũ frugũ,& verni primũ tẽporis, vt *Deu.16.1.*
faciας phase Dño Deo tuo, quoniã in isto mense eduxit te

Dominus de Ægypto nocte.

Osee.13.4. Ego autē Dominus Deus tuus ex terra Ægypti, & Deū absque me nescies & saluator non est præter me.

Michæ.6.4. Quia eduxi de te terra Ægypti & de domo seruientiū liberaui te,& misi ante faciē tuā Moysem,& Aaron & Mariā.

In Ægyptum redire desiderat populus Israeliticus.

Exod.14.11. Dixerunt ad Moysem forsitan nō erant sepulchra in Ægypto,ideo tulisti nos vt moreremur i solitudine quid hoc facere voluisti vt educeres,&c.

Ibid.16.3. Dixerūtque ad eos: Vtinā mortui essemus per manū Domini in terra Ægypti,quādo sedebamus super ollas carniū & comedebamus panē in saturitate,cur induxisti nos in desertū istud,vt occideres omnem multitudinem fame.

Cap.17.3. Sitiuit ibi populꝰ pręq; penuria, & murmurauit cōtra Moysem dicēs:cur fecisti nos exire de Ægypto, vt occideres nos & libetos nostros ac iumenta siti?

Num.11.5 Recordamur piscū quos comedebamꝰ in Ægypto gratis in mētē veniūt nobis cucumeres.& pepones, porri, & cepe & allia.

Cap.14.4. Dixerūque alter ad alterum: Cōstituamus nobis ducem & reuertamur in Ægyptum.

Cap.20.3. Versi in seditionē dixerunt, vtinā periissemꝰ inter fratres nostros coram Domino:cur eduxisti ecclesiā Domini in solitudinem vt & nos & nostra iumenta moriamur,&c.

Contra AEgyptum prophetatur.

Isa.19.1. ONus Ægypti,Ecce Dominus ascendit super nubē leuem,& ingredietur AEgyptū,& cōmouebuntur simulachra Aegypti a facie eius.11.Stulti principes tanēos,sapientes consiliarij Pharaonis dederunt consiliū insipiens, &c.17. Et erit terra Iuda Aegypto in pauorē,omnis qui illius fuerit recordatus,pauebit a facie cōsilij Domini exercituum quod ipse cogitauit super eam.

Cap.20.3. Et dixit Dominꝰ, Sicut ambulauit seruꝰ meꝰ Isaias nudꝰ & discalceatus triū annorū signum erit & portentum super gyptū & super Aethyopiam, sic minabit rex Assyriorū captiuitatē Aegypti & transmigrationem Aethiopiæ.

Ierem.43.10 Venteſque Nabuschodonosor rex percutiet terram Aegypti,quos in morte in morte, quos in captiuitate in captiuitatem,&c. & succendet ignem in delubris Deorum Aegypti & cōburet ea, & captiuos ducet illos, & amicietur terra Aegypti

gypti sicut amicit pastor pallio suo,& egredietꝰ inde in pace.

Hęc dicit Dñs:Ecce ego tradā Pharaonē Ephree regē Aegypti in manu inimicorū eius,& in manu quęrentium animā illius,sicut tradidi Sedechiam regē Iuda in manum Nabuschodonosor inimici sui & quęrentis animam eius. *Cap.44.30.*

Dixit Dñs exercituū Deus Israel: Ecce ego visitabo super tumultum Alexandrię,& super Pharaonem, & super Aegyptū,& sup Deos eius,& super reges eius,& super Pharaonē,& super eos qui confidunt in eo,&c. *Cap.46.25.*

Fili hominis pone faciē tuā contra Pharaonē regē Aegypti & prophetabis de eo & de Aegypto,&c. *Ezech.29.1.*

Fili hominis propheta & dic: hæc dicit Dñs Deus tuus, Vlulate,Vę,vę dici quia iuxta est dies & appropīquabit dies Dñi,dies nubis,& venit gladius in Aegyptum,& erit pauor in Aethiopia cū ceciderint, vulnerati in Aegypto & ablata fuerit multitudo illius,& destructa fundamenta illius. *Cap.30.2.*

Cui assimilatus es,ō inclite atque sublimis inter ligna voluptatis?Ecce deductꝰ es cū lignis voluptatis ad terrā vltimā in medio incircūcisorū dormies cū eis qui interfecti sunt gladio,ipse est Pharao & omnis multitudo eius. *Cap.31.18.*

Fili hominis assume lamētū super Pharaonem regē Aegypti,& dices ad eū:Leoni gentium assimilatus es,&c.propterea expandam super te rete meum, &c & proiiciam te in terrā & super faciem agri abiiciam te,&c. *Cap.32.2.*

AEgyptiaca redemptio frequenter reuocatur in memoriam tanquam summum Dei erga nos beneficium.

EGo sum dominꝰ Deus tuus qui eduxi vos de terra Aegypti de domo seruitutis. *Exo.20.2.*

Ego Dominus qui sanctifico vos & eduxi de terra Aegypti vt essem vobis in Deum,ego Dominus. *Leui.22.33.*

Ego Dominus Deus vester,qui eduxi vos de terra Aegyptiorū ne seruiretis eis,& qui cōfregi catenas ceruicum vestrarum.vt incederetis erecti. *Cap.26.13.*

Si fecit Deus vt ingrederetur & tolleret sibi gētē de medio nationū per tētationes signa atque portēta per pugnā & robustā manū,extētūque brachiū,& horribiles visiones, iuxta omnia quæ fecit pro vobis Dominus Deus vester in gypto,stordentib.oculis tuis, vt scires quoniam Dominus ipse est Deus,&c. *Deu.4.34.*

Memento qꝰ & ipse seruieris in Aegypto & eduxerit te *Cap.5.15.*

Universidad de Deusto
Biblioteca

inde Dominus Deus tuus in manu forti & brachio extento

Ca.7.8. Eduxit vos dominus in manu forti & redemit de domo seruitutis,de domo Pharaonis regis Ægypti.

Cap.8.14. Eleuetur cor tuum & non reminiscaris Domini Dei tui qui eduxit te de terra Ægypti &c.

Cap.16.6. In loco quem elegerit Dominus Deus tuus, vt habitet nomen meum ibi immolabis phase vespere ad solis occasum,quando egressus es deÆgypto.

1.Reg.10.18. Hæc dicit Dominus Deus Israel.Ego eduxi Israel de Ægypto & erui vos de manu Ægyptiorum &de manu omnium regum qui affligebant vos.

4. Reg.17.7. Factū est enim cum peccassent filij Israel Domino Deo suo qui eduxerat eos de terra Ægypti, de manu Pharaonis regis Ægypti,coluerunt Deos alienos.

.6.4. Mich Quia eduxi te de terra Aegypti & de domo seruientium liberaui te & misi ante faciē tuā Moysen,Aaron,& Mariam

Aegyptus affligitur plagis variis.

Exod.7. FEcerunt Moyses & Aarō sicut præceperat Dominus,& eleuans virgam percussit aquam fluminis coram Pharaone & seruis eius,quæ versa est in sanguinē, & pisces qui erant in ea mortui sunt.(vt prædixit Dominus Exo.3.19.&c.)

Exod.15.26. ## *Aegrotatio & morbus pœna peccati,*

CVnctum languorem quem posui in Aegypto non inducā
Leui.26.16. super te,ego enim sum Deus saluator tuus.

Ego hæc faciam vobis visitabo vos velociter in egestate,& ardore, qui conficiat oculos vestros & consumat ani-
Deut.7.15. mas vestras,frustra seritis semētē quæ ab hostib.deuorabit

Auferet Dñs,à te oēm lāguorē & infirmitates Aegypti pessimas quas nouisti non inferet tibi,sed cūctis hostibus tuis.

Cap.28.27 Percutiet te Dominus vlcere Aegypti,et partem corporis per quam stercora egeruntur,scabie quoque et prurigine,ita vt curari nequeas percutiet te Dominus amentia et excitate ac furore mentis 60.augebit Dominus plagas tuas et plagas seminis tui, plagas magnas:et perseuerantes infirmitates pessimas et perpetuas,et conuertet in te omnes afflictiones Aegypti quas timuisti,et adhærebunt tibi.

2.Reg.24.13 Cūque venisset Gad ad Dauid,indicauit ei dicens,aut septē annis veniet tibi fames in terra tua,aut tribus mēsib.fugies aduersarios tuos et illi te persequētur,aut certe trib.diebus erit pestilētia in terra tua, etc.Immisitq; Dominus pestilentiam

silentiam in Israel,de mane vsque ad tempus constitutum, & mortui sūt ex populo Adā vsq; Bersabee 70.millia virorū

Sed & lepra Naaman adhærebit tibi & semini tuo vsque in sempiternum, & egressus est ab eo leprosus quasi nix. *4.Reg.5.27.*

Et super hæc oīa percussit eū Dñs alui lāguore insanabili. *2.Para.21.18*

Postea inuenit eū Dominus & ait illi: Ecce sanus factus es iam noli peccare ne deterius tibi aliquid contingat. *Ioan.5.14.*

Aegroti visitandi ac consolandi.

His itaque transactis nuntiatum est Ioseph quod ægrotaret pater suus,qui assumptis duobus filiis Manasse & Ephraim ire pertexit,dictumque,est seni:Ecce filius tuus Ioseph venit ad te,qui confortatus sedit in lectulo,&c. *Genes.48.1.*

Ochozias filius Ioram rex Iuda descendit inuisere Ioram filium Achab in Iesrael qui ægrotabat ibi. *4.Reg.8.29.*

Elizeus autem ægrotabat infirmitate qua & mortuus est, descenditque ad eum Ioas rex Israel,& flebat coram eo,dicebatque:pater mi,pater mi,currus Israel & auriga eius. *Cap.13.14.*

Igitur audientes tres amici Iob omne malum qđaccidisset ei,venerunt singuli de loco suo Eliphaz Themanites,& Baldath Suhites & Sophar Naamatites condixerant enim vt pariter venientes visitarent eum & consolarentur. *Iob.2.11.*

Dominus opem ferat illi super lectum doloris eius vniuersum stratum eius versasti in infirmitate eius. *Psal.40.4.*

Melius est ire ad domum luctus quām ad domum cōuiuij in illa enim finis cunctorum admonetur hominum, & viuēs cogitat quid futurum sit. *Eccles.7.3.*

Non desis plorantibus in consolatione, & cum lugentib. ambula,non pigeat te visitare infirmum, ex his enim in dictione firmaberis. *Eccles.7.38.*

Tunc respondebunt ei iusti dicentes: Domine quando te vidimus esurientē & pauimus,sitientem & dedimus tibi potum infirmum & visitauimus,&c.tūc respondebit eis: Quādiu fecistis vni ex minimis meis fratribus mihi fecistis. *Matt.25.37.*

Miserūt ergo sorores eius ad eum dicentes: Domine quē amas infirmatur. Audiens autem Iesus,dixit illis: Infirmitas hæc non est ad mortem sed vt glorificetur gloria Dei p eā. *Ioan.11.3.*

Cognouit ergo turba multa ex Iudæis q illic est,& venerunt nō pp Iesū tm,sed vt Lazarū viderēt quē suscitauit à mortuis *Cap.12.9.*

Qui consolatur nos in omni tribulatione nostra,vt possimus & ipsi consolari eos qui in omni pressura sunt per exhortationem quam exhortamur & ipsi ab eo. *2.Cor.1.4.*

Ægrotatio curatur per Deum.

1.Reg.2.6. Dñs mortificat & viuificat, deducit ad inferos & reducit.

Sapie.16.10. In memoria enim sermonum tuorum examinabantur, & velociter sanabantur.

Eccle.38.9 Fili in tua infirmitate ne despicias teipsum, sed ora Dominum & ipse curabit te.

Per medicum.

Prou.20.30. Liuor vulneris absterget mala.

Eccle.38.20. Ante languorē adhibe medicinam: & ante iudicium interroga teipsum, & in conspectu Dei inuenies propitiationē.

30.17. Melior est mors, quàm vita amara, & requies æterna, quā languor perseuerans.

38.1. Honora medicum propter necessitatē, etenim illū creauit altissimus. A Deo est enim omnis medela, & à Rege accipiet donationem.

Idem.4. Altissimus creauit de terra medecinam, & vir prudens nō abhorrebit eam. Nónne à ligno dulcorata est aqua amara?

Ibidem.7. Vnguentarius faciet pigmenta suauitatis, & vnctiones conficiet sanitatis.

Ibidem.11. Da locum medico, etenim illum dominus creauit, & nō discedat à te, quia opera eius sunt necessaria. Est enim tempus quando in manu illorum incurras.

Ibidem.15. Qui delinquit in conspectu eius qui fecit eum, incidet in manu medici.

Quomodo sancti viri in ægritudine & decessu abhac vita se habuerint.

Genes.49. IAcob singulis filiis benedicens & quorūdam defectus arguens futura illis prædicit, tandemque declarato sepultu ræ suæ loco moritur.

Deut.32.6. Viriliter agite & confortamini, nolite timere & non paueatis ad conspectum eorum quia Dominus Deus tuus ipse est ductor tuus, & non derelinquet te.

Iosue.23. Iosue senex iāq; moribūdus hortatur filios suos Israel ad seruanda Dei præcepta & cauendam societatem cū gentib.

Iosue.24. Commemoratur beneficia Israelitis à Deo exhibita fœdus populi cum domino, mors Iosue, sepultura ossium Ioseph: & mors Eleazari sacerdotis.

3.Reg.1.1. Appropinquauerūt autē dies Dauid vt moreretur, præcepitque Salomoni filio suo dicens: ego ingredior viā vniuersæ terræ, confortare & esto vir, & obserua, vt custodias mandata

data Domini Dei tui, vt ambules in viis eius, vt custodias cerimonias eius & præcepta, &c.

In diebus illis ægrotauit Ezechias vsque ad morte, & ora- 2.Par.32.24.
uit Dominum, exaudiuitque eum & dedit ei signum.

Igitur cū Tobias putaret suā orationē exauditi vt mori *Tob.4.*
poruisset, vocauit ad se Tobiam filiū suū, dixitque ei: Audi fili verba oris mei, & ea in corde tuo quasi fundamentū cōstrue, cum acceperit Deus animam meam, corpus meū sepeli, & honorem habebis matri tuæ omnibus diebus vitæ eius.

In dieb. illis ægrotauit Ezechias vsque ad morte, & introi- *Isa.38.1.*
uit ad eū Isaias filius Amos propheta, & dixit ei: Hæc dicit Dominus, dispone domui tuæ quia morieris & non viues.

Et appropinquauerūt dies Mathatiæ moriēdi & dixit filiis 1.Mac.2.49.
suis: Nūc cōfortata est superbia & castigatio, & tēpus euersionis, & ira indignationis, nūc ergo ō filij emulatores estote legis & date animas vestras p testimonio patrū vestrorum & memētote opera patrū quæ fecerūt in generationib. suis & accipietis gloriam magnam & nomē æternū. Abrahā nōne in tētatione inuentus est fidelis (Genes. 22.1.9.) & reputatū est ei ad iusticiā. Ioseph in tēpus angustiæ suæ custodiuit mādatū, & factus est Dominus Ægypti. Phinees pater nos- C.40.40.
ter zelando zelum Dei, accepit testamentū sacerdotij æter- *Num.25.7.*
ni. Iesus dum impleuit verbum Eccle. 45.28. Ios. 1. factus est *Nu.25.7.13.*
dux Israel. Cales dū testificatur in ecclesia (Num. 14.6. Ios. 14.14.) accepit hereditatē. Dauid in sua misericordia (4.Reg. 2.11.) cosecutus est sedē regni in secula. Elias dum zelat zelū legis receptus est in cælū. Ananias & Azarias & Misael (Da- 1.Reg.2.4.
niel 3.16.) credētes, liberati sunt de flāma. Daniel in sua simplicitate liberatus est de ore leonū, & ita cogitate per gene- *Dan.6.12.*
rationem & gnationē, qa oēs qui sperāt in eū nō infirmāt.

Aenas sanatur, Act.9.33.

Agabus imminentem famem prædicit, Act.11.28. & Paulo manus iniiciendas, 21.11.

Agag rex Amalechitarū capitur à rege Saul. 1.Reg.15.8. in bello Samuele occiditur, 15.33. iuxta prophetiam. Nu. 24.20.

Agar ancilla Sara parit Ismahelem, Gen.16.15. expellitur cum filio suo, 21.14 Galat.4.30. Agareni e sua terra per Rubenitas profligantur, 1.Para.5.19.

Aggeus propheta Iudæis, Aggæi 1.3.2. Esd.5...6.14*

Agrippa audit Paulum, Actorum 26.2.

Ahias propheta in Silo secat pallū in 12. partes 3.Reg.11.30.

mala

Universidad de Deusto
Biblioteca

*mala prædicit vxori Ieroboam,*14.6.10.*scripsit prophetias,* 2. Para.9.29.

*Achimeleeh sacerdos dat Dauidi panes propositionis,*1.Reg. 21.6.*& gladium Goliath,*21.9.*transfigitur,*22.18.*appellatur Abias.*14.3.*vocatur Abiathar,*Marci 2.26.

*Abitæ duæ Nepthali,*Nume.1.15.

*Alcimus periurus Iudæus adeptus est sacerdotium,*1.Mach.7. 5.9.2.*Mach.*14.3.13.*perit subita morte,*1.Mach,9.55.56.

*Alexander rex Græcorum,occiso Dario regnum suum filiis diuisit,*1.Mach 1.7.*vide Dan,*7.6&8.8.11.4

Alpha & ω,principium & finis,primus & nouissimus est Dominus Esa.41.4.44.6.48.12.Apoc.1.8.2.8.21.6.22.13.19.

Alphæus pater Iacobi Apostoli.Matth. 10.3.Mar.3.18.Luce 6.15.Act.1.13.

Altare holocausti:

Exo 1.27. 1. FAcies & altare de lignis Sethim quod habebit quinque cubitos in longitudine & totidem in latitudine, id est, Quadrum,& tres cubitos in altitudine.

Ca 18.1. Fecit & altare holocausti de lignis Sethim quinque cubitorum per quadrum,& trium in altitudine.

Num.7 Oblatiões principũ duodecim tribuũ in dedicatione tabernaculi & altaris,loquitur dominus Moysi de propitiatorio,

2.Reg.24.25. Emit ergo Dauid aream & boues argẽti siclis.50.Et ædificauit ibi Dauid altare Dño,& obtulit holocausta &pacifica,& propitiatus est Dñs terræ & cohibita est plaga ab Israel.

3.Reg.18.32. Et ædificauit de lapi lib.altare in nomine Domini,fecitq; aquæductũ quasi per duas aratiunculas in circuitu altaris.

4.Reg.16.15. Præcepit quoque rex Achas Uriæ sacerdoti dicens:super altare manus offer holocaustum matutinum & sacrificium vespertinum & holocaustum regis,& sacrificiũ eius,& holocaustum vniuersi populi terræ &c.

2.Para.4.5. Altare quoque æneum quod fabricatus fuerat Beseel,filius Uri filij Hue ibi erat corã tabernaculo Domini, quod & requisiuit Salomon & omnis ecclesia.

Cap.4.1. Fecit quoq; altare æneũ viginti cubitorum longitudinis, & viginti cubitorũ latitudinis,& decẽ cubitorũ altitudinis

1.Esd.3.2. Et surrexit Iosue filius Iosadec & fratres eius sacerdotes,& Zorobabel filius Salatiel,& fratres eius & ædificauerunt altare Deo Israel,vt offerrent in eo holocaustomata sicut scriptum est in lege Moysi.

Ezec. 43.13. Istæ aũt mensuræ altaris cubitu verissimo qui habebat & cubitũ&palmũ,in sinu ei⁹ erat cubit⁹,&cubit⁹ in latitudine

Et acceperũt lapides integros secũdũ legẽ,& ædificauerũt altare nouũ secũdũ illud qđ fuit prius.53.Et obtulerũt sacrificiũ secũdũ legẽ sup altare holocaustorũ nouũ qđ fecerunt. 1.Mac. 4.47.

Altare incensi.

Exod. 30.1 FAcies quoq; altare ad adolẽdũ thymiama de lignis Sethim,&c.10 Et deprecabitur Aaro sup cornu eius semel per annũ in sanguine qđ oblatũ est pro peccato, & placabit super eo in generationibus vestris,Sanctũ sanctorũ erit Dño.

Cap.37. 25 Fecit & altare thymiamatis de lignis Sethim.&c.

Cap. 40.10 Altare holocausti & omnia vasa eius vnges,&c.

Ambitio.

Sbleuauit te cor tuum ait Ioab rex Israel ad Amasiam regem Iuda Contẽtus esto gloria & sede in domo tua.

4.Reg.14.4● Noli quærere ab homine ducatum neque à rege cathedram honoris.

Eccles. 7. 4 Qui potestatem sibi assumit iniuste odietur.

Nunquid regnabis quoniam conferes te cedro?

Cap.20.8. Non adiicies ex altari amplius in monte sancto meo.

Iere. 22. 15. Quicũq; voluerit ĩter vos esse prim⁹,erit vester minister.

Sapien.3. 11. Qui se exaltat humiliabitur.

Mat.20.26. Et tu Capharnaum vsque in cœlum exaltata es,sed vsque ad infernum demergeris.

Cap. 13. 12. Quod altum est hominibus abominatio est apud Deum.

Luc.10.15. Iesus autem cum cognouisset quod venturi erant vt caperent eum,& facerent regem, fugit in montem ipse solus.

Cap. 16.15. Dilexerũt enim gloriã hominum magis quã gloriã Dei.

Ioan.6.15. Charitas non est ambitiosa,non quærit quæ sua sunt.

Non efficiamur inanis gloriæ cupidi.

Cap. 12.43. Quorum gloria in confusione.

1.Cor.13. 5. Si quis episcopatum desiderat bonum opus desiderat.

Gal. 5. 26. Philip.3.19. Nec quisquam sumat sibi honorẽ nisi qui vocatur à Deo tanquam Aaron,sic & Christus non semetipsum clarificauit vt pontifex fieret, &c.

1.Tim.3.1. Moyses grandis effectus negauit se esse filiũ Pharaonis.

Heb.5.4. Heb.11.24.

Agricultura.

Exod.22.5. SI læserit quispiam agrum vel vineã, & dimiserit iumentũ suum vt depascatur aliena, quicquid optimum habeat in agro suo,vel in vinea, pro damni æstimatione restituet.

6. Si egressus ignis inuenerit spicas & cõprehẽderit aceruos frugũ siue stãtes segetes in agris,reddet dãnũ q ignẽ succẽderit

Sex

Universidad de Deusto
Biblioteca

Exod. 23.10. Sex annis seminabis terram tuam,& congregabis fruges eius:anno autē septimo dimittes eam,& requiescere facies vt comedant pauperes populi tui,& quicquid reliquum fuerit edant bestiæ agrestia facies in vinea & olireto tuo.

Amicitiæ diuitiæ ortus.

Sapiē. 7. 14. INfinitus thesaurus est hominibus,quo qui vsi sunt participes facti sunt amicitiæ Dei propter disciplinæ dona commendati.

Ioan. 15. 14. Vos amici mei estis si feceritis quæ ego præcipio vobis.

Act. 10. 34. In veritate cōperi quia non est personarū acceptor Deus. sed in omni gente qui timet Deum & operatur iustitiam acceptus est illi.

Iacob. 2. 23. Credidit Abraham Deo & amicus appellatus est.

Iacob. 4. 4. Amicitia huius mundi inimica est Deo,quicunq; ergo voluerit esse amicus huius sæculi,inimicus Dei constituetur.

Amicitiæ fructus.

Psal. 138. 17. MIhi autem nimis honorati sunt amici tui Deus,nimis confortatus est principatus eorum.

Luc. 14. 10. Amice ascende superius.

Ioan. 15. 15. Vos autem dixi amicos quia omnia quæcunque audiui à patre meo,nota feci vobis.

Amicitia humana vera,debet esse firma.

Prou. 22. 26. QVi negligit damnum propter amicum,iustus est.

Cap. 17. 17. Omni tempore diligit qui amicus est, & frater in angustiis comprobatur.

Cap. 27. 10. Amicum tuum & amicum patris tui ne dimiseris.

Eccles. 6. 7. Si possides amicum in tentatione posside eum,& ne facilè credas ei (scilicet teipsum.)

Cap. 12. 8. Non agnoscitur in bonis amicus, & non absconditur in malis inimicus.In bonis viri inimici illius, in tristitia & malitia illius amicus agnitus est in proximo.

Cap. 22. 28. Fidē possidē cum amico in paupertate illius, vt in bonis illius lætēris:In tempore tribulationis illius permane illi fidelis,vt in hæreditate illius cohæres sis.

Amicitia debet esse grata.

Prou. 18. 24. VIr amicabilis ad societatē magis amicꝰ erit quā frater.

Eccles. 10. 17. Fatuo nō erit amicus,& nō erit gratia in bonis illiꝰ. Qui enim edunt panem illius fallæ linguæ sunt,quoties & quanti irridebunt eum.

Amicitia debet esse honesta.

NOLI

NOli fieri pro amico inimicus proximo tuo. 17. Qui timet Deum æquè habebit amicitiam bonam, quoniam secundum illum erit amicus illius. Eccle. 6. 1.

Amicitia debet esse integra in corde.

CAusam tuam tracta cum amico tuo & secretum extraneo ne reueles, ne facile insultet tibi cum audierit & exprobrare non cesset. Prou. 25. 9.

Dilige proximum & coniungere fide cum illo. Eccle. 27. 18.

Non obliuiscaris amici tui in animo tuo, & non immemor sis illius in operibus tuis. 37. 6.

Amicitia debet esse in ore.

QVæ viderūt oculi tui ne ,proferas in iurgio cito,ne postea emēdare nō possis cū dehonestaueris amicū tuū. Prou. 25. 8. 27. 17.

Ferrum ferro exacuitur, & homo exacuit faciem amici. Eccles. 6. 5.

Verbū dulce multiplicat amicos,& mitigat inimicos, & lingua eucharis in bono homine abundat.

Mittens lapidem in volatilia deiiciet illa,sic & qui conuiciatus amico dissoluit amicitiam. Cap. 22. 25.

Qui denudat arcana,fidem amici perdit,& non inuenier amicum ad animum suum. 24. Denudare amici miseria, desperatio est animæ infelicis. Cap. 27. 17

Caue ab amicis de sermone improperij,& cum dederis ne improperes. Cap. 41. 28.

Non duplices sermonem auditus de reuelatione sermonis absconditi,& eris verè sine confusione, & inuenies gratiam in conspectu omnium hominum. Cap. 42. 1.

Amicitia debet esse in opere.

QVI tollit ab amico misericordiam, timorem domini derelinquit. Iob. 6. 14.

Perde pecuniam propter frattem & amicum,& ne abscōdas illam sub lapide in perditionem. Eccles. 29. 13.

Amicitiæ veræ conseruatio.

NE moliaris amico tuo malū cum ille in te habeat fiduciam.Qui despicit amicum suum indigens corde est. Prou. 3. 29. Cap. 11. 29.

Amicus si permanserit fixus, erit tibi quasi coæqualis & in domesticis tuis fiduciaiter aget. Eccles. 6. 11.

Noli amare mendacium aduersus fratrem tuum, neq; in amicū similiter facias. 20. Noli prævaricari in amicū pecuniā differentē,neque fratrem charissimū in auro spreueris. Cap. 7. 13. Cap. 9. 14.

Ne derelinquas amicū antiquum, nouus enim nō erit similis

Universidad de Deusto
Biblioteca

milis illi. Vinum nouum, amicus nouus veterascet & cum suauitate bibes illud.

Eccles. 19.19. Audisti verbum aduersus proximum tuum, commoriatur in tefidens, quoniam non te disiumpet. 13. Corripe amicũ ne fortè non intelligat te & dicat: Non feci, aut si fecerit ne iterum addat facere.

Cap. 22.31. Amicum salutare nõ cõfundaris à facie illius non abscõdas, & si mala tibi obuenerint, per illum sustine.

Cap. 20. 25. Est qui præ confusione promittit amico & luctatus est eum inimicum gratis.

Cap. 22. 26. Ad amicum & si produxeris gladiũ nõ disperes: est enim regressus ad amicũ. Si aperuerit os triste, ne timeas, est enim cõcordatio, excepto conuicio, & improperio, & superbia, & mysterij reuelatione & plaga dolosa. In his omnibus effugiet amicus.

Amicitiæ fructificatio.

Prou. 18.19. FRater qui adiuuatur à fratre, ciuitas firma & iudicia quasi vectes vrbium.

25.10. Gratia & amicitia liberãt, quas tibi serua, ne exopprobabilis fias.

27.9. Vnguẽto & variis odoribus delectatur cor & bonis amici consiliis anima dulcoratur. 10. melior est vicinus iuxta, quã frater procul.

Eccles. 4.9. Melius est ergo duos esse simul, quã vnum: habent enim emolumentũ societatis suæ: Si vnus ceciderit, ab altero fulcietur. Væ soli quia cum ceciderit non habet subleuantem.

Eccles. 6.14. Amicus fidelis protectio fortis: qui autem illum inuenit thesaurũ. 15. Amico fideli nulla est comparatio & non est digna põderatio auri, & argenti cõtra bonitatẽ fidei illius. 16. Amicus fidelis medicamentum vitę & immortalitatis & qui metuunt Dominum inuenient illum.

22.31. Amicum salutare non confundaris à facie illius nõ me abscondam: & si mala mihi euenerint per illum, substinebo.

Cap. 25.12. Omnis qui audiet euuebit se ab eo.

Beatus qui inuenit amicum verum.

Amicitia ficta lucrum proprium attendit.

Prou. 14.20. AMici diuitum multi.

19.4. Diuitiæ addunt amicos plurimos: pauper verò & ab amicis deseritur. 6. multi colunt personam potentis & amici sunt bona tribuentia. 7. fratres hominis pauperis oderunt eum, insuper & amici procul recesserunt ab eo.

Multi

Multi homines misericordes vocantur, virum fidelem 20. 6. quis inueniet?

^ Est amicus secundum tempus suum & non permanebit Eccles. 6. 8. in die tribulationis. 10. Est amicus socius mensæ, & non permanebit in die necessitatis.

^ Sodalis amico condolet causa ventris, & contra hostem Cap 37.5. accipiet scutum.

Malum proximo intendit.

QVomodo dicis quod amas me cum animus tuus non Iudic. 6.15. sit mecum ait Dalida ad Sampson.

Simulator ore decipit amicũ suũ. Qui ambulat fraudulẽ- Prou. 11. 9. ter reuelat arcana, qui autẽ fidelis est amici celat cõmissum.

^ Sicut noxius est qui mittit sagittas & lanceas in mortem: Cap. 26. 18. ita vir qui fraudulenter nocet amico suo, & cum fuerit deprehensus dicit, ludens feci.

Homo qui blandis fictisque sermonibus loquitur amico Cap. 29. 5. suo, rete expandit gressibus suis.

Annuens oculo fabricat iniqua & nemo eum abiiciet, in Eccles. 27.25. conspectu oculorum tuorum conculcabit os suum & super sermones tuos admirabitur: Nouissime autem peruertet os suum, & in verbis tuis dabit scandalum. Multa audiui & non coæquaui ei, & Dominus odiet illum.

Qui autem tradidit eum, dedit eis signũ dicens: Quem- Matt. 26. 48 cũque ósculatus fuero, ipse est, tenete eum. Dixitq; illi Iesus. Amice ad quid venisti?

Bonum falso prætendit.

^ VIR iniquus lætat amicum suum, & ducit eum per viã Prou. 16.29. non bonam.

^ Omnis amicus dicit & ego amicitiam copulaui, sed est Eccles. 37.1. amicus sólo nomine amicus nonne tristitia inest vsque ad mortem? Sodalis autem & amicus ad inimicitiam conuertentur. O præsumptio nequissima vnde creata es? cooperire aridam malitia, & dolositate illius.

Odium intendit.

^ OCcasiones quærit qui vult recedere ab amico, omni Prou. 18. 1. tempore erit exprobabilis.

Et est amicus qui conuertitur ad inimicitiam, & est ami- Eccles. 6. 9. cus qui odium & rixam & conuicia denudabit.

Equus emissarius sic & amicus subsannator sub omni 33.6. subsidente hinnit.

Opprobriosam

Universidad de Deusto
Biblioteca

Opprobriosam se reddit.

Prou. 20.19 EI qui reuelat mysteria & ambulat fraudulenter,& dilatat labia sua,ne commiscearis.

*Eccl.*6.13. Ab inimicis tuis separare,& ab amicis tuis attẽde.

19.8. Amico & inimico noli narrare sensum tuum, & si est tibi delictũ noli denudarre.Audiet enim te & custodiet,& quasi defendens peccatum odiet te,& sic aderit tibi semper.

Ierem. 9. 4. Vnusquisque se à proximo suo custodiat,& in omni fratre suo non habeat fiduciam:quia omnis frater supplantans supplantabit,& omnis amicus fraudulenter incedit,& vit fratrem suum deridebit & veritatem non loquetur.

*Amalech filius Esau.inscitur,Gen.*36.12. *16.pugnat contra Israel,Exod.*17.8.*Num.*14.43.*Iudic.*6.3.*cæditur.*7.1. *Reg.* 14. 48.*fundirus deletur,*1.*Reg.*15.2.8.*iuxta verba Exo.*17.14.*Nu.* 24.20.*Deut.*25.19.

Aman postquam ad honores fuit euectus,fit lethalis hostis Iudæorum Hest 3.*suspenditur,*7.10.*eodem supplicio afficiuntur. & decem filij eius,*9.13.

*Amasa filius Abigail sororis danidis,*1.*Paral.*2.17.*fit dux militiæ apud absaloem.*2.*Reg.*17.25.*post militi Dauidis præficitur* 19.13.*tandem à Ioab per fraudem occiditur* 20.10.*sanguinis cædis ponitur* 2.*Regnum* 19.

*Amasia filius Ioas recensct populum,*2.*Para.*25.5. *vltiscitur cædem patris sui,*4.*Reg.*12.21.14.5.*bello denincit Edomæos.* 14.7.*capitur & occiditur,*14 21.*relinquit successorem filium Azariam regem,*15.1.*appellatur Leui.*Luc 3.29.

Amici veri & ficti.

*Deut.*13.6. SI tibi voluerit persuadere frater tuꝰ filius matris tuæ,aut filiꝰ tuꝰ,vel filia,siue vxor quæ est in sinu tuo, aut amicus quẽ diligis vt animã tuam,clam dicẽs, eamus & seruiamꝰ diis alienis quos ignoras tu & patres tui,&c. non acquiescas ei,nec audias,neque pareat ei oculꝰ tuus,vt miserearis,& occultes eũ,sed statim interficies, sit primũ manus tua super eum,& post te omnis populus mittat manum.

2.*Reg* .3.27. Cũq; rediisset Abner in Hebrõ seorsum adduxit eũ Ioab ad mediũ portæ vt loqueretur ei in dolo,& percussit ibi illũ in inguine & mortuꝰ est in vltione sãguinis Asael fratris eiꝰ.

C.13.14. Nolmt autem acquiescere precibus eius,& prævalẽs viri bus oppressit eam & cubauit cum ea.

*Psal.*54.14. Tu vero homo vnanimis dux meus & notus meus.

Etiam

Etiam proximo suo pauper odiosus erit,amici verò diuitum multi. *Prou.*14. 20.

Vir Amicabilis ad societatẽ magis amicus erit quã frater *Prou.* 18. 24.

Amicũ tuũ & amicũ patris tui ne dimiseris & domũ fratris tui ne ingrediaris in die afflictionis tuæ melior est vicinꝰ iuxta,quã frater procul.19.quomodo in ags relucet vultꝰ prospiciẽtiũ ,sic corda hominũ manifesta sie prudentibus. *Cap.* 27.10.

Si possides amicum in tentatione posside eũ & ne facile credas ei,est enim amicus secũdum tempus suum & nõ per manebit in die tribulationis &c. *Eccles.*6.7.

Noli prẽuaricari in amicum pecuniam differentẽ,neque fratrem charissimum auro spreueris. *Cap.*7.20.

Cũ aliena muliere nõ sedeas omnino,nec accumbas cum ea super cubilum &c. *Cap.*9.12.

Vna hora tecũ permanebit si autem declinaueris nõ supportabit &c. *Cap.*12.14.

Mittens lapidẽ in volatilia deiiciet illa,sic & qui conuicia tur amico,dissoluit amicitiam. *Cap.* 22. 25.

Volatilia ad sibi similia cõueniũt & veritas ad eos q̃ operantur illam reuerterur. *Cap.*27.10.

Ieremi. 9.4. Vnusquisq; se à proximo suo custodiat & in omni fratre suo nõ habeat fiduciam,quia omnis frater supplantans supplantabit & omnis amicus fraudulenter incedet.

Nã & fratres tui & domus patris tui & ipsi pugnauerunt aduersũ te,clamauerũt post te plena voce, ne credas eis , cũ locuti tibi fuerint bona. *Cap.*12.6.

*Mich.*7.9. Nolite credere amico & nolite cõfidere in duce ab ea quę dormit in sinu tuo custodi clausira oris tui.

*Aminadab filius Aram,Matt.*1.4.*hunc Naasson filius eius in regno secutus est,Nu.*1.7. ‡ 7.12. 10.14.

*Ammon filius Loth & filiæ eius,Gen.*19.38.*Ammonitæ prohibentur ab ingressu templi Deut.*23.32.*Esdr.*13.1.*cædutur ab Israel, Iudic.*11.32. 1.*Reg.*11.11. 2.*Reg.*8.12. 10. *. 12. 26. *adversus Ammon prophetatur,Psalm* 82.8.*Ierem.*49.1.*Ezechie.* 20.21. ‡ 25.2.*Amos* 1.13.*Sophon.*2.8.

Amnon filius Dauid oppressit sororem suam Thamar 2.*Reg.* 13.14.*vnde & ab Absalone fratre suo confoditur.*13.28.

*Amon filius Manasse rex Iudæ,occiditur.*4.*Reg.*21.19.23.*ei in regno succedit filius Iosias* 4.*Regum.*22.1.

*Amori filius Canaan,Gen.*10.16. *Amorrhæi non patiuntur Israelem per suos terminos proficisci Num.*21.23. *Iudic.*11.19

Achimpius rex Israel 3.Reg.16.16.17.22.23.cõtra Ammith.6.16.

Anamelech idolum Sepharuaim.4.Reg.17.31.

Anannias propheta contra Ieremiam.Ierem.28.1.

Ananies cum vxore Saphira subito moritur act.5.5.10.

Anathothi ciuitas Beniamin.Ierc.32.7. vbi & Ieremias est natus Ierem.1.29.27. & sacerdos Abiathar 3.Reg.2.26.

Anathothitæ nolunt Ieremiam audire Ierem.11.21.

Andreas à Christo vocatur Mat.4.18.Mar.1.16.Io.10.40.

Andronicus vicarius Antiochi occiditur. 1.Macchab.4.38.

Angeli & eorum ministerium & natura.

Gen. 16.7. CVmque inuenisset eam angelus Domini iuxta fontẽ aquę in solitudine quę est in via Sur in deserto, dixit ad illã Agar ancilla Sarai, vnde venis & quo vadis? quæ respondit. A facie Sarai Dñę meę ego fugio. Dixitq; ei Angel⁹ Domini, reuertere ad dominã tuã & humiliare sub manu illius

Cap.18.1. Apparuit aũt ei Dñs in cõualle Mãbre sedẽti in ostio tabernaculi sui in ipso feruore diei. Cũq; eleuasset oculos apparuerũt ei, tres viri stãtes iuxta eũ, quos cũ vidisset cucurrit ĩ occursũ eorũ de ostio tabernaculi sui & adorauit ĩ terrã

Cap.21.17. Exaudiuit aũt Deus vocẽ pueri vocauitque angelus Domini Agar de cęlo dicẽs. Quid agis Agar? Noli timere, exaudiuit enim Deus vocẽ pueri de cęlo in quo est.

Cap.22.11. Et ecce angel⁹ Domini de cęlo clamauit dicẽs: Abraham Abrahã, Qui respõdit adsum. Dixitque ei non extendas manũ tuã super puerũ neque facias illi quicquam, nunc cognoui quod timeas Dominum & non pepercisti vnigenito tuo filio propter me &c.

Cap.24.7. Dixitque Abraham. Caue nequando reducas filium illuc Dominus Deus cæli qui tulit me de domo patris mei & de terra natiuitatis meę, qui locutus est mihi & iurauit mihi dicens: Semini tuo dabo terrã hãc, ipse mittet angelũ suũ coram te & accipies inde vxorem Filio meo.

Cap.28.12. Viditque in somnis scalã stantem super terrã & cacumẽ illius tangens cælũ. Angelos quoque Dei ascẽdentes & descẽdẽtes per eam, & Dominum innixum scalæ dicẽtem sibi. Ego sum Dominus Deus Abraham patris tui & Deus Isaac, terrã in qua dormis tibi dabo & semini tuo, eritque semẽ tuũ quasi pulvis terræ, dilataberis ad orientẽ & occidẽtẽ & septentrionẽ & meridiem & benedicentur in semini tuo, cunctæ tribus terræ.

Dixitque

Dixitque angelus Dei ad me in somniis Iacob? Qui respõdit adsũ. Qui ait: Leua oculos tuos & vide vniuersos masculos ascẽdẽtes super fœminas, varios masculosos atque respersos. Vidi omnia quæ fecit tibi Laban. Cap. 31. 12.

Angelus qui eruit me de cunctis malis benedicat pueris istis, & inuocetur sup eos nomẽ meũ, nomina quoq; patrũ meorũ Abrahã & Isaac, & crescãt in multitudine sup terrã. Cap. 48.16.

Ap aruit ei Dñs in flamma ignis de medio Rubi & videbat quod Rubus arderet & non comburetur. Exod.2.3.

Dñs autẽ prȩcedebat eos ad ostendendam viam per diẽ in columna nubis, & per noctem in columna ignis, & dux esset itineris vtroque tempore. Cap.13.21.

Tollẽsq; se angel⁹ Dñi q prȩcedebat castra Israel abiit post eos, & cũ pariter colũna nubis priora dimittẽs post tergũ Cap.14.19.

Ecce ego mittã angelum meum qui prȩcedat te & custodiat in via & introducat in locũ quẽ prȩparaui, Obserua eũ & audi vocẽ eius nec contẽnendum putes, quia non dimittit cum peccaueris & est nomen meum in illo. Cap.23.20.

Tu autẽ vade & duc populum istũ quo locutus sum tibi Angelus meus præcedet te. Cap.32.34.

Et mittã prȩcursorem tui angelum & eiiciam Chananȩũ & Amorrhȩũ & Ethȩum & Pharrhesȩum & Heuȩũ & Iebusæũ vt intres in terram fluentem lacte & melle. Cap.33.2.

Et quomodo clamauerim⁹ ad Dominũ & exaudierit nos & miserit angelum qui eduxit nos de Ægypto. Num.20.16.

Et iratus est Deus stetitq; angelus Dñi in via cõtra Balaam qui insidebat asinæ, & duos pueros habebat secũ. Cernens asina angelũ stantẽ in via euaginato gladio, auertit se de itinere & ibat per agrũ. Quã cum verberaret Balaã & vellet ad semitam reducere, stetit angel⁹ in angustiis duarũ macerierum quibus vineæ cingebantur. Cap.22.22.

Cũ autẽ esset Iosue in agro vrbis Iericho leuauit oculos & vidit virũ stantẽ contra se, euaginatũ tenentem gladium, perrexitque adeũ & ait, noster es an aduersariorum? Qui respondit. Nequaquã sed sum princeps exercitus Domini & nũc venio. Cecidit Iosue pron⁹ in terram & adorans ait: Quid Dominus meus loquitur ad seruum suum. Iosue.5.13.

Ascenditque angelus Domini de Galgalis ad locũ fluentiũ & ait: eduxi vos de ægypto & introduxi in terrã pro qua iuraui patrib. vestris & pollicitus sum vt nõ facerem irritum pactum meum vsque in sempiternum. Iudic.2.1.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Cap.5.23. Maledicite terræ Meroht dixit angelus Domini, maledicite habitatoribus eius,quia nõ venerũt ad auxiliũ Domini in adiutorium sanctissimorum eius.

Cap.6.1. Venit autem angelus Domini & sedit sub quercu quę erat in Ephra,& pertinebat ad Ioas patrem familię Ezri.Cũ q; Gedeon filius eius excuteret atque purgaret frumẽta in torculari vt fugeret Madian apparuit ei angelus Domini & ait,Dominus tecum virorum fortissime.

Cap.13.3. Cui apparuit angelus Domini & dixit ad eam,Sterilis es & absque liberis,sed cõcipies & paries Filium &c.

3.Reg.13.18. Qui ait illi.Et ego propheta sum similis tui,& angel⁹ Domini locutus est mihi in sermone Domini,dicens Reduc eũ tecum in domum tuam vt comedat panem & bibat aquam.

Cap.19.5. Proiecitque se & obdormiuit in vmbra Iuniperi &ecce angelus Domini tetigit eum & dixit illi,Surge & comede:Respexit,& ecce ad caput suũ subcinericius panis & vas aquæ Surrexit ergo & bibit & iterum obdormiuit &c.

4.Reg,1.3. Angelus autem Domini locutus est ad Heliam Thesbitẽ dicens,Surge & ascende in occursum nũtiorum regis Samarię,& dices ad eos,nũquid non est Deus in Israel vt eatis ad consulendum Beelzebub Deum Accaron.

4.Reg.1.15. Locutus est angelus Domini ad Heliam dicẽs: descẽde cũ eo ne timeas.Surrexit igitur & descendit cũ eo ad regem & locutus est ei &c.

Cap.19.35. Factũ est igitur in nocte illa venit angelus Domini & percussit in castris Assyriorum.185.milia &c.

2Para.21.15. Misit quoque angelum in Hyerusalem vt percuteret eã, Cùmque percuteretur vidit Dominus & misertus est super multitudine mali, & imperabat qui percutiebat, Sufficit iã cesset manus tua.

2.Para.32.21 Et misit Dominus angelum qui percussit omnẽ virũ robustũ & bellatorem & principem exercitus regis Assyriorũ

Psal.33.8. Immittit angel⁹ Dñi in circuitu timẽtiũ eũ,& eripiet eos.

Psal.90.11. Quoniã angelis suis mãdauit de te vt custodiãt te in omnibus viis tuis.

Psal.102.20. Benedicite Domino omnes angeli eius potẽtes virtute facientes verbũ illius ad audiendã vocem sermonum eius.

103.4. Qui facis angelos tuos spiritus & ministros tuo ignem vrentem.

148.2. Laudate eum omnes angeli eius,laudate eum omnes virtutes eius.

Et

Et volauit ad me vnus de Seraphin & in manu eius calculus quem forcipe tulerat de altari. *Isa.6.6.*

Ingressus est autẽ angelus Domini & percussit in castris Assyriorum.185.milia virorum. *C.37.36.*

Angelus autẽ Domini descendit eũ Azaria & sociis eius in fornacẽ,& excussit flammã ignis de fornace,& fecit medium fornacis quasi mediũ roris flantẽ, neq; tetigit eos ignis neq; cõtristauit, neque quicquam omnino molestię intulit. *Dan.3.49.*

Deus meus misit angelum suũ & conclusit ora leonum & nõ nocuerunt mihi, quia coram eo iustitia inuenta est in me sed et coram te rex delictum non feci. *Cap.6.22.*

Et audiui vocẽ viri inter Vlai & clamauit & ait: Gabriel fac intelligere istam visionẽ,& venit & stetit iuxta vbi ego stabam &c. *Cap.8.16.*

Adhuc me loquẽte in oratione ecce vir Gabriel quẽ vide rã in visione a principio cito volans tetigit me in tẽpore sacrificij vespertini &c. *Cap.9.21.*

Et leuaui oculos meos & vidi & ecce vir vnus vestitus lineis & renes eius accincti auro obrizo & corpus eius quasi chrysolitus &c. *Cap.10.5.*

In tẽpore autẽ illo consurget Michael princeps magnus qui stat pro filiis populi tui, & veniet quale non fuit ab eo ex quo gentes esse ceperunt vsque ad tẽpus illud. *Cap.12.1.*

Et ecce angelus qui loquebatur in me egrediebatur & angelus alius egrediebatur in occursum eius. *Zach.2.3.*

Et reuersus est angelus qui loquebatur in me & suscitauit me quasi virum qui suscitatur de somno suo. *Cap.4.1.*

Et contestabatur angelus Domini Iesum dicens.Hæc dicit Dominus exercituum,Si in viis meis ambulaueris & cu stodiã meã custodieris,tu quoque iudicabis domũ meã & custodies atria mea &c. *Cap.3.6.*

Et egressus est angelus qui loquebatur in me & dixit ad me leua oculos tuos & vide quid est hoc quod egredit &c. 10.& dixit ad angelũ qui loquebat in mẽ Quo istę deferũt amphorã?& dixit ad me: Vt ædificetur ei domus in terra Sẽnaar & stabiliatur & ponatur ibi super basem suam. *Cap.5.5*

Et respõde & dixi ad angelũ qui loquebatur in me.Quid sunt hæc Domine mi?& respondit angelus & ait ad me, Isti sunt quatuor venti cœli qui egrediuntur vt stent coram dominatore omnis terræ. *Cap.6.4.*

Labia enim sacerdotis custodient scientiã, & legẽ requirent *Malach.2.7.*

Universidad de Deusto
Biblioteca

rent ex ore eius quia angelus Domini exercituum est.

Cap.3.1. Ecce ego mittam angelum meum & præparabit viam tuam ante te,& statim veniet ad templum suũ dominator, quem vos quæritis,& angelus testamenti quem vos vultis.

Iudith.13.20 Viuit autem se Dñs quoniam custodiuit me angelus eius,& hinc euntẽ & ibi commorantem & inde huc reuertẽtẽ & nõ permisit me Dominus ancillam suam coinquinari, sed sine pollutione peccati reuocauit me vobis gaudentem in victoria sua & in euasione mea & in liberatione vestra.

Tob.5.27. Credo enim quod angelus Dei bonus comitetur ei, & bene disponat omnia quæ circa eum geruntur, ita vt cũ gaudio reuertatur ad nos.

Cap.6. Angeli hortatu Thobias inuadentẽ piscem apprehẽdit & exẽterat cor eius,fel & iecur ad medicamẽta referuãs.& ad Raguelẽ diuertũt vt iussu angeli petat in vxorẽ illius filiam Sarã,cuius septem viros occiderat dæmoniũ,discens ab angelo quo fine suscipiendum ac seruandum sit coniugium.

Cap.9. Raphael Tobiæ rogatu ad Gabelum pergit, quem recepta pecunia ad Tobiæ nuptias adducit, ille autem Tobiæ ac Saræ benedicit.

Cap.12. Tobias cum filio de mercede Raphaelis cõsultãs,auditis quæ sibi ac filio præstiterat beneficiis,medietatẽ offert omniũ quæ attulerant,at ille se Dei angelum declarat & post multa alia reuelata mysteria in cœlum subleuatur: quo facto,illi in terram prout ruentes Deum benedicunt &c.

Baruch.6.6. Angelus enim meus,vobiscum est,ipse autem exquirat animas vestras.

Matth.1.20. Hæc aũt eo cogitante ecce angelus Dñi apparuit in somnis ei dicẽs,Ioseph fili Dauid noli timere accipere Mariã cõiugem tuã, quod enim in ea natũ est, de Spiritusancto est.

Cap.2.13. Qui cũ recessissent,ecce angelus Domini apparuit in somnis Ioseph dicens: Surge & accipe puerum & matrem eius & fuge in Ægyptum:& esto ibi vsque dum dicam tibi. Futurum est enim vt Herodes quærat puerum ad perdendum eum.19.Defuncto autem Herode ecce angelus Dñi apparuit in sõnis Ioseph in Ægypto dicens: Surge & accipe puerum & matrem eius & vade in terram Israel &c.

Cap.4.11. Tunc reliquit eum diabolus,& ecce angeli accesserunt & ministrabant ei.

Cap.11.10. Hic enim de quo scriptum est: Ecce ego mitto angelum meum ante faciem tuam qui &c.

Mittet

Cap.13.41. Mittet filius patris angelos suos & colligent de regno ei' omnia scandala & eos qui faciunt iniquitatẽ,& mittent eos in caminum ignis,ibi erit fletus & stridor dentium.

Cap.13.49. Sic erit in consummatione sæculi,exibunt angeli & separabunt malos de medio iustorum.

Cap.16.27. Filius hominis venturus est in gloria patris sui cum angelis suis,& tunc reddet vnicuique secundum opera sua.

Cap.18.10. Videte ne contẽnatis vnum de his pusillis,dico.n.vobis q angeli eorũ semper vident faciẽ patris mei qui in cælis est.

Cap.22.36. In resurrectione enim neque nubent neque nubentur,sed sunt,sicut angeli Dei in cælo.

Cap.24.31. Et mittet angelos suos cum tuba & voce magna & congregabunt electos eius à quatuor ventis à summis cælorũ vsque ad terminos eorum.

Cap.26.53. An putas quia non possum rogare patrẽ meũ & exhibebit mihi modo plusquam.12 legiones angelorum?

Cap.27. 2. Et ecce terræ motus factus est magnus,angel' enim Dñi descẽdit de cœlo&accedẽs reuolut lapidẽ & sedebat sup eũ

Mar.13.32. De die autem illo vel hora nemo scit neque angeli de cœlo,neque filius neque pater.

Luc.1.13. Ait aũt ad illũ angelus,ne timeas Zacharia q̃m exaudita est deprecatio tua & vxor tua Elizabeth pariet tibi filiũ,& vocabis nomẽ eius Ioan.19.& Respondens angelus dixit ei: Ego sũ Gabriel q̃ adsto ante Deũ & missus sũ loq̃ ad te &c. 28.&ingress' angel' ad eã dixit: Aue grã plena Dñs tecũ &c

Cap.2.9 Et ecce ãgelus Dñi stetit iuxta illos & claritas Dei circũfulsit eos & timuerũt timore magno & dixit illis ãgel',nolite timere: Ecce.n.euangelizo vobis gaudiũ magnũ q̃ erit õi populo.15.& factũ est vt discesserũt ab eis angeli in cœlum pastores loquebãt ad inuicẽ: Trãseamus vsque Bethleẽ &c.

Cap.12.8. Dico autem vobis: Omnis quicunque confessus me fuerit coram hominibus,& filius hominis confitebitur eum coram angelis Dei. Qui autem negauerit me coram hominibus negabitur coram angelis Dei.

Cap.16.22. Factum est autem vt mereretur mendicus & portaretur ab angelis in sinum Abrahæ: mortuus est autem & diues & sepultus est in inferno.

Cap.22.43. Apparuit autem illi angelus de cœlo confortans eum, & factus in agonia prolixius orabat.

Ioan.1.52. Et dicit ei,Amen, dico vobis videbitis cœlũ apertũ & angelos Dei ascendentes & descẽdẽtes super filium hominis.

Cap.5.4. Angelus autē Domini descendebat secundū tēpus in piscinā & mouebat aquā & qui prior descēdisset in piscinā post motionē aquę sanꝰ fiebat à quacūq; detinebatur infirmitate

Cap. 20. 12. Et vidit duos angelos in albis sedentes vnum ad caput & vnum ad pedes vbi positum fuerat corpus Iesu.

Act.1.10. Cumque intuerentur in cælum euntem illum, ecce duo viri adstiterunt iuxta illos in vestibus albis, qui & dixerunt: Viri Galilæi quid statis &c.

Cap.5.19. Angelus autem Domini per noctem aperiens ianuas carceris & educens eos dixit: ite & stantes loquimini in templo plebi omnia verba vitæ huius.

Cap.6.15. Et intuentes eū omnes qui sedebant in concilio viderunt faciem eius tanquam faciem angeli.

Cap.7.30. Et expletis annis 40. apparuit illis in deserto montis Synai angelus in igne flammæ rubi.

Cap.8.26. Angelus autem Domini locutus est ad Philippum dicēs surge & vade contra meridianum ad viam quæ descendit ab Hyerusalem in Gazam hæc est deserta.

Cap.10.3. Ibi vidit in visu manifeste quasi hora diei noua angelum Dei introeuntem ad se & dicentem sibi Corneli.

Cap.11.13. Narrauit autem nobis quomodo vidisset angelū in domo sua stantem & dicentem sibi mitte in Ioppem & accerse Symonem qui cognominatur Petrus &c.

Cap.12.7. Et ecce angelus Domini astitit & lumen refulsit in habitaculo, percussoque latere Petri excitauit eum dicens: Surge velociter & ceciderunt cathenæ de manibus eius.

Cap.27.23. Astitit enim mihi hac nocte angelus Dei cuius sum ego & cui deseruio.

Rom.8.38. Certus sum ego quia neque mors neque vita neque angeli neque principatus neque potestates neque instantia &c. poterunt nos separare à charitate Dei, quæ est in Christo Iesu domino nostro.

Gal.1.8. Sed licet nos aut angelus de cælo aliud vobis euangelizet præterquam quod euangelizauimus anathema sit.

Cap.9. 19. Lex propter transgressiones posita, donec veniret semen cui promiserat ordinata per angelos in manu mediatoris

Col.2.18. Nemo vos seducat volens in humilitate & religione angelorū quæ nō vidit ambulās frustra inflatus sensu carnis suę.

1.Tim.3.16. Et manifeste magnū est pietatis sacramētū qđ manifestum est in Carne, iustificatū est in spiritu, apparuit angelis, prædicatū est gentibus, creditū est mundo, assumptū est in gloria.

Testa-

Testator corā Deo & Christo Iesu & electis angelis, vt hęc custodias sine præiudicio, nihil faciēs in aliā partē declinādo. C4.5.21.

Sed accessistis ad Syon mōtē ciuitatem Dei viuentis Hyerusalem cœlestē & multorum millium angelorū frequentiā Hebr.12.22.

Et hospitalitatem nolite obliuisci, per hanc enim quidā placuerunt angelis hospitio receptis. Cap.13.2.

Vbi angeli fortitudine & virtute cum sint maiores non portant aduersum se execrabile iudicium. 2.Pet.2.11.

Cum Michael archangelus cum diabolo disputās altercaretur de Moysi corpore, non est ausus iudicium inferre blasphemiæ, sed dixit: imperet tibi Dominus, Apocal. lege. Iud.9.

Angeli boni confortant deficientes.

VNde Angelus Ancillæ Satæ in deserto fontem ostendit Sic Eliæ aquam & panem. Gene.25.19. 3.Reg.19.5.

Daniel prandium per Abacuc in lacum leonum in Babylone à Iudæa apportauit. Danie.14

Flagellant præuaricantes.

VNde populum pestilentia percussit ob peccatum Dauid, septuaginta millia virorum. 2.Reg.24.15.

Immisitque Dominus pestilentiam.

Factum est igitur nocte illa, venit Angelus Domini & percussit de castris Assyriorum 185. milia. 4.Reg.19.35.

Heliodorum tēplū spoliare volentem grauiter ceciderūt 2.Mach.3.25

Sic Herodem Deo gloriam non dantem.

Confestim autem percussit eum Angelus, eo quod nō dedisset honorem Deo, & consumptus à vermibus expirauit. Act.12. 23.

Gratificant orantes.

Si fuerit pro eo Angelus loquens vnus de millib. vt annūciet hominis æquitatē, miserebitur eius & dicet: Libera eū, vt nō descēdat in corruptionem, Inueni in quo ei propiciem. Iob.33.23. Tob.12. 12

Quando orabas cum lachrymis, & sepeliebas mortuos, & derelinquebas prandium tuum, & mortuos abscondebas per diem in domo tua, & nocte sepeliebas eos, ego obtuli orationem tuam Domino.

Alius angelus venit & stetit ante altare, & ascendit fumꝰ incensorum de orationibus sanctorum. Apo.8.3.

Honorant descedentes.

FActum est autem vt moreretur mendicus, & portaretur ad angelis in signum Abrahæ. Luca.16.22.

Universidad de Deusto Biblioteca

Iuuant certantes.

VNde angelus cum nube se inter castra Ægyptiorum. & Israel posuit. Exod. 4. Tollensque se angelus Domini.

Iosu. 5. 11. Sic Iosue angelum in agro euaginatum tenentem gladiũ vidit. Ios 5. Cũque esset Iosue in agro. Sic precib. Elisæi puer suus mõtem plenum equorum & curruum igneorum in circuitu vidit Elisæi 4. Reg. 6. Cumque orasset Elisæus.

Deut. 6. 22. Deus meus, quem colo, misit angelum suum & conclusit ora leonum, & non nocuerunt mihi: quia coram eo iustitia mea inuenta est. Sic Machabæo apparuit præcedens equus in veste candida, armis aureis hastam vibrans. 2. Macha. 11. Vt autem Machabæus. Liberauit Apostolos é carcere. Actu. 5. Sic Petrum. Act. 12.

Malum hominibus moliuntur fraudulenter.

NDe Euã natura & sexu infirmiorem callidè & solam,

2. Cor. 2. & simplici aggressus est quæst. Ge. 3. Sed & serpens, &c. Vt non circunueniamur à Satana, non enim ignoramus cogitationes eius.

11. 14. Ipse Satanas transfigurat se in angelum lucis.

Omnes quantumcunque sanctos tentant.

VEnit princeps mundi huius, & in me nõ habet quicquã.

Ioan. 14. 30. Tunc Iesus ductus est in desertum à Spiritu, vt tentaretur à diabolo.

Matt. 4. 1. Et consummata omni tentatione, Diabolus recessit ab illo vsque ad tempus.

Luce. 4. 13. Et cœna facta cum diabolus iam misisset in cor, vt traderet eum Iudas Simonis Scariotes.

Ioan. 13. 2. Sobrij estote.

1. Pet. 5. 8.

Horribiliter aggrediuntur.

IC Iob ne dum in substantia, prole & corpore, sed quàm

Iob. 1. 11. maximè in anima per blasphemiam lædere studuit. Sed extende paululum manum tuam, & tange cuncta quæ possidet, nisi in faciem benedixerit tibi.

2. 4. Pellem pro pelle, & cuncta, quæ habet dabit homo pro anima sua. Alioquin mitte manũ tuã & tange os & carnem eius, & tunc videbis, quòd in faciem benedicat tibi.

41. 24. Non est potestas super terram, quæ comparetur ei, qui factus est, vt nullum timeret. Omne sublime videt: & ipse est rex super omnes filios superbiæ.

Eccles. 39. 33. Sunt spiritus, q ad vindictã creati sunt, & in furore suo cõ firmauerunt

firmauerunt tormenta sua & in tempore consummationis effundent virtutẽ, & furorẽ eius, qui fecit illos confundent.

Vnde reddit hominem cæcum & mutum. Matth. 12. 22.

Angeli mali à Deo reprimuntur, ne quantum volunt possint.

ECCE vniuersa, quæ habet, in manu tua sunt: tantum in eum ne extendas manum tuam. Iob. 1. 12.

Ecce in manu tua est, verumtamen animam illius serua. 2. 6.

Vnde nec in porcos quidẽ, nisi permissi, intrare potuerũt. Matt. 8. 31.

Simon, ecce Satanas expetiuit vos, vt cribraret sicut triticum, ego autem rogaui pro te, vt non deficiat fides tua. Luce. 22. 31.

Ab homine repelluntur per gratiæ assistentiam.

DEus autem pacis conteret Satanam sub pedibus vestris velociter. Rom. 16. 20.

Nolite locum date diabolo. Ephes. 4. 27.

Induite vos armaturam Dei, vt possitis stare aduersus insidias diaboli. 6. 11.

Subditi estote Deo, resistite aũt diabolo & fugiet à vobis. Iacob. 4. 7.

Cui resistite fortes in fide. 1. Petr. 5. 9.

Scribo vobis adolescentes, quoniam vicistis malignum. 1 Ioan. 2. 13.

Per Deum expelluntur.

VEspere autem facto obtulerunt ei multos dæmonia habentes, & eiiciebat spiritus verbo. Matt. 8. 16.

Egressis autẽ illis, ecce obtulerunt ei hominem mutũ dæmonium habentem, & eiecto dæmonio, locutus est mutus & miratæ sunt turbæ. 9. 3.

Tunc oblatus est ei dæmonium habens, cæcus & mutus, & curauit eum, ita vt loqueretur & videret. Item 17. Marc. 1. 12. 22.

2. 3. 3. 5. 4. 6. 5. 9. 6. Lucæ. 4. 33. 8. 2. 9. 1. 11. 10. 18. 1. 32. 2. 15. 3. 15. 4. 13. 5. 38. 6.

Per homines.

ET conuocatis duodecim discipulis, dedit illis potestatem spirituum immundorum, vt eiicerent eos. Matth. 10. 1.

Reuersi sunt septuaginta duo cum gaudio dicentes: Domine etiam in nomine tuo dæmonia subiiciuntur nobis. Luce. 10. 17.

Si autem ego in Beelzebub eiicio dæmonia: filij vestri in quo eiiciunt? Cap. 11. 19.

Tentauerunt autem quidam de circumeuntibus Iudæis exorcistis inuocare super eos, qui habebant malos spiritus, nomen Domini Iesu. Act. 19. 1.

Angelo-

Angelorum ruina.

Iob.4.18. ECce qui seruiunt ei non sunt stabiles & in Angelis suis repperit iniquitatem.

Cap.15.15. Ecce inter sanctos eius nemo immutabilis & cœli nō sunt mundi in conspectu eius.

Ioan.8.44. Vos ex patre diabolo estis & desideria patris vestri vultis facere, Ille homicida erat ab initio & in veritate non stetit, quia non est veritas in eo, cum loquitur mendacium ex propriis loquitur, quia mendax est & pater eius.

2.Petr.2.4. Si enim Deus angelis peccantibus non pepercit, sed trudētibus inferni detractos in tartarum tradidit cruciandos in iudicium reseruari.

Iudæ.6. Angelos verò qui non seruauerint suum principatum, sed dereliquerunt suum domicilium in iudicium magni diei vinculis æternis sub caligine reseruauit.

Angelorum nomine appellantur doctores & prædicatores.

Isa.33.7. ECce videntes clamabunt foris, Angeli pacis amare flebunt.

Mala.2.7. Labia enim sacerdotis custodiunt scientiam & legem requirent ex ore eius, quia angelus Domini exercituum est?

Cap.3.1. Ecce ego mitto angelum meū & præparabit viā ante faciem tuā & statim veniet ad tēplum suum dominator quem vos quæritis & angelus testamenti quem vos vultis.

Matt.11.10. Hic est enim de quo scriptum est, ecce ego mitto Angelū meum ante faciem tuam, qui præparabit viam tuam ante te.

Marc.1.2. Sicut scriptum est in Isa. propheta.) Malach.1. ecce mitto Angelum ante faciem tuam, qui præparabit &c. Idem Luc. 7.27. habetur.

1.Cor.4.9. Puto enim quod Deus nos Apostolos nouissimos ostendit tāquam morti destinatos quia spectaculum facti sumus mundo & angelis & hominibus.

Apocal.2.1. Et angelo Ephesi ecclesiæ scribe. Hæc dicit qui tenet septem stellas in dextera sua, qui ambulat in medio septem candelabrorum aureorum.

Cap.3.1. Et angelo ecclesiæ Sardis scribe. Hæc dicit qui habet septem spiritus Dei, & septem stellas, Scio opera tua quia nomen habes quod viuas & mortuus es &c.

Anima.

Ezech.18.4. ANima quæ peccauerit ipsa morietur.

Nolite

Nolite timere eos qui occidunt corpus animam autem occidere non possunt. *Matt.10.28.*

Quid enim proderit homini si totum mundum lucretur & detrimentum animæ suæ faciat? aut quid cōmutationis dabit homo pro anima sua? *Marc.8.36.*

Animæ quorūdam piorū statim post mortem sunt cum Christo, contra eos qui dicunt illas vsque in diem iudicij quiescere.

AVdemus autem & bonam voluntatem habemus magis peregrinari a corpore & præsentes esse ad Dominū *2.Cor.5.8.*

Et audiui vocem de cœlo dicentem mihi. Scribe. Beati mortui qui in domino moriuntur, amodo enim iam dicit spiritus vt requiescant a laboribus suis. Opera enim illorum sequuntur illos. *Apoc.14.13.*

Anna parit Prophetam Samuel. 1 Reg.1.20.
Anna Prophetissa laudat Dominum Deum Luc.2.3.6.
Annas socer Cayphæ Luc.3.2. Ioan.18.13. act.4.6.

Antichristus & eius regnum.

HAbitantibus post reductam captiuitatem filiis Israel in oppidis suis adducet Dominus in nouissimis diebus cōtra eos Gog cū exercitu grādi, sed & hunc cū suo exercitu multis Gladibus postea consumet. 21. gladius vniuscuiusque in fratrem suum dirigetur. & cap.39. vide. *Ezech.38.*

Post hæc aspiciebam in visione noctis, & ecce bestia quarta terribilis atq; mirabilis & fortis nimis, dentes ferreos habebat magnos comedēs atque cōminuēs & reliqua pedibus suis cōculcans, dissimilis aūt erat cæteris bestiis quas videra ante eā & habebat cornua decē &c. 19. Post hæc volui discere de bestia quarta diligenter, quæ erat dissimilis valde omnibus & terribilis nimis, dentes & vngues eius ferrei comedebat & cōmouebat & reliqua pedibus suis cōculcabat 24. Porro cornua ipsius decem ipsius regni, regni decem reges sunt & alius consurget post eos & ipse potentior erit prioribus & tres reges humiliabit. *Dani.7.7.*

De vno autem ex eis egressum est cornu vnū modicū & factū est grande contra meridiē & contra Orientem & contra fortitudinē 23. & post regnū eorum cum creuerint iniquitates consurget rex impudēs facie & intelligens propositiones & roborabitur fortitudo eius, sed nō in viribus suis, & supra quā credi potest vniuersa vastabit & prosperabitur & *Cap.8.9.*

faciet

faciet & interficiet robustos & populum sanctorum secundum voluntatem suam,& dirigetur dolus in manu eius ,& cor suum magnificabit,& in copia rerum omnium occidet plurimos,& contra principem principum consurget,& sine manu conteretur.

Cap.9.27. Confirmauit autem multis pactum hebdomada vna,& in dimidio hebdomadis deficiet hostia & sacrificium & erit in templo abominatio desolationis & vsque ad cõsummationem & finem perseuerabit desolatio.

Cap. 12.1. In tempore autẽ illo cõsurget Michael princeps magnus qui stat pro fide populi tui ,& veniet tempus quale non fuit ab eo ex quo gentes esse ceperunt , vsque ad tempus illud.

Matt.24.24 Surgent enim pseudoprophetæ & pseudoapostoli & dabũt signa magna & prodigia , ita vt in errorẽ inducantur(si fuerit possibile)etiam electi.

Marc. 13. 6. Multi venient in nomine meo dicentes quia ego sum & multos seducent.

Ioan. 5. 43. Ego veni in nomine patris mei & non accepistis me,alius veniet in nomine suo,illum accipietis.

Act. 20. 29. Ego scio quoniam intrabunt post discessionem meã lupi rapaces in vos,non parcentes gregi,& ex vobisipsis exurgẽt viri loquentes peruersa,vt abducant discipulos post se.

2. Thes. 2. 3. Ne quis vos seducat vllo modo,quoniam nisi venerit discessio primũ & reuelatus fuerit homo peccati filius perditionis qui aduersatur & extollitur supra omne quod dicitur Deus aut quod colitur. ita vt in templo Dei sedeat ostendens se tanquam sit Deus.

1. Tim. 4. 1. Spiritus autem manifeste dicit quia in nouissimis temporibus discedẽt quidã à fide attẽdẽtes spiritibus erroris & doctrinis dæmoniorũ in Hypocrisi loquentes mendacium & cauteriatã habentiũ suam conscientiã,prohibentiũ nubere, abstinere à cibis quos Deus creauit ad percipiendũ cũ gratiarum actione,fidelibus & his qui cognouerint veritatem.

2. Tim. 3. 2. Et erunt homines seipsos amantes cupidi , elati, superbi, blasphemi parentibus non obedientes,ingrati, scelesti, sine affectione,sine pace,criminatores, incontinentes , immites, sine benignitate,proditores,proteruj,tumidi,& voluptatum amatores magis quàm Dei habentes speciem quidem pietatis,veritatem autem eius abnegantes.

1. Pet. 2. 4. Pseudoprophetæ multas seducent,verũ acriter puniẽtur, sed

sed de malis actum est tempore diluuij &c.

Filioli nouissima hora est & sicut audistis quia Antichristus venit,nunc Antichristi multi facti sunt, vnde scimus quia hora nouissima est. 22. Quis est mendax , nisi is qui negat quoniam Iesus non est Christus ? Hic est Antichristus qui negat patrem & filium. *1.Ioan. 2.18.*

Omnis spiritus qui soluit Iesum,ex Deo non est,& hic est Antichristus de quo audistis quoniam venit & nunc iam in mundo est. *Cap. 4. 3.*

Quoniam multi seductores exierunt in mundum qui nõ confitentur Iesum Christum venisse in carnem,hic est seductor & Antichristus. *2.Ioan.7.*

Subintroierunt quidam homines (qui olim præscripti sunt in hoc iudicium)impij,Dei nostri gratiam transferentes in luxuriam & solum Dominatorem & Dominum nostrum Iesum Christum negantes. *Iudæ. *

Et cum finierint testimonium suũ,bestia quæ ascendit de abysso,faciet aduersũ eos bellũ & vincet eos & occidet eos. *Apoc. 11.7.*

Et tertius secutus est eos dicens voce magna,si quis adorauerit bestiã & imaginẽ eius & acceperit characterẽ in frõte sua aut in manu sua,& hic bibet de vino iræ Dei , quod mistum est mero in calice iræ ipsius , & cruciabitur igne & sulphure in conspectu angelorum sanctorum & ante conspectum agni. vide cap.17.& 19.20.& cap.20.2.8. *Cap.14.2.*

Antiochia suscipit Apostolorum de Christo prædicationem, Act.11.19.26.13. 1.

Antiochus Illustris proficiscitur in AEgyptum. 1. Mach. 1.18. destruit templum & subuertit ciuitatem Ierusalem. 1. Mach.1.22.33.2.Mach.5.16.erigit idolum super altare Domini. 1.Mach. 1.57.moritur,6.16.2. Mach.9.

Antiochus Eupator,filius prædicti Antiochi, fit rex. 1. Machab.6.17.cum exercitu tendit in Iudæam, 6. 31.non seruat Israeli fidem,6.62.cæditur.7. 4.

Antiquæ viæ inquirendæ & obseruandæ & à nouis declinandum.

HÆc dicit Dñs: State sup vias & videte & interrogatte de semitis anti qsq; sit via bona & ãbulate i ea & inue- *Hyere.6,16.*

nietis

nietis refrigerium animabus vestris.

Prouc.22.28. Ne tranigredieris terminos antiquos quos posuerunt patres tui.

Eccles.39.1. Sapientiam omnium antiquorum exquiret sapiens & in prophetis vacabit.

Rom.16.17. Rogo vos Fratres vt obseruetis eos qui dissentiones & offendicula præter doctrinam quam dedicistis,faciunt,& declinate ab illis.

Galat.1.6. Miror quod sic tam cito transferrimini ab eo qui vos vocauit in gratiam Christi in aliud Euangelium, quod non est aliud nisi sint aliqui qui vos conturbant & volunt conuertere Euangelium Christi. Sed licet nos aut angelus de cœlo euangelizauerit vobis preterquam quod euangelizauimus anathema sit.

1.Tim.6.20. O Thimothee depositum Custodi, deuitans prophanas vocum nouitates & appositiones falsi nominis scientiæ, quã quidam promittentes circa fidem errauerunt.

2.Tim.4.3. Erit enim tempus cum sanam doctrinam non sustinebũt: sed ad sua desideria coacernabunt sibi magistros pruritẽtes auribus & a veritate quidem auditum auertent, ad fabulas autem conuertentur.

2.Pet.3.17. Vos igitur fratres præscientes custodite ne insipientium errore traducti excidatis a propria firmitate.

1.Ioan.2.24. Vos quod audistis ab initio in vobis permaneat si in vobis permanserit quod audistis ab initio & vos in filio & patre manebitis.

2.Ioan.9. Omnis qui recedit & non permanet in doctrina Christi Deum non habet,qui autem permanet in doctrina, hic & patrem & filium habet.

Iudæ.17. Vos autem charissimi memores estote verborũ quæ predicta sunt ab Apostolis Domini nostri Iesu Christi,qui dicebãt vobis quoniam in nouissimo tempore venient illusores secundum desideria sua ambulantes in impietatibus.

De traditionibus.

2.Thess.2.25. STate & tenete traditiones quas dedicistis siue per sermonem siue per epistolam meam.

1.Cor.11.3. Laudo vos fratres quod per omnia mei memores estis & sicut tradidi vobis præcepta mea tenetis.

Act.20.28. Attendite vobis & vniuerso gregi in quo vos spiritus sanctus cõstituit, episcopos regere ecclesiam Dei q uã acquisiuit sanguine suo.

Cùm-

Cùm Paulus & Timotheus pertransirent ciuitatẽ Syriæ & Ciliciæ confortabant Ecclesias & præcipiebant eis custodire præcepta Apostolorum & decreta seniorum, *Cap.16*

Scitis quę præcepta dederim vobis per Dominum Iesum qui autem hęc contemnit non hominem contemnit, sed eũ qui etiam spiritum sanctum dedit in nobis. *1.Thess.4.2.*

Obedite præpositis vestris & subiacete eis, ipsi enim pernigilãt quasi rationem pro animabus vestris reddituri, vt cum gaudio hoc faciãt, & nõ gementes, hoc enim expedit vobis *Ad heb.13.17.*

Qui autem superbierit nolens obedire sacerdotis imperio,morte moriatur. *Deut.17.12*

Super cathedram Moysi sederũt Scribæ & Pharisęi,qui dicunt seruate,secundum opera illorum nolite facere. *Math.23.2.*

Si Ecclesiã nõ audierit,sit tibi sicut Ethnic' & publicanus. *Math.18.17.*

Qui vos audit me audit, qui vos spernit me spernit, qui vos spernit,spernet eum pater meus qui me misit. *Luc.10.16.*

Plura habens vobis scribere,nolui per chartam & atramẽtum,spero enim me futurũ apud vos & ad os loqui vt gaudium vestrum plenum sit. *2.Ioan.20.12.*

Multa habeo tibi scribere sed nolui per atramentum & calamum tibi scribere. *3.Ioan.13.*

Quæ & didicistis & accepistis & audistis & vidistis in me hęc agite & Deus pacis erit vobiscum. *Philip.4.9.*

Apollo vir facundus,& scripturarũ peritus,Act.18.24.1.Cor.1.12.13.4.5.12.

Apollonius dux in Syria,1.Mach.3.12.10.69.

Apostolus magnus est Christus, Hebr.3.1.

Apostoli eliguntur ex discipulis, Luc.6.13. mittuntur ad annunciãdum regnum Dei in Iudæa Mat.10.Luc.9.24.46.reuertuntur 9.10.mittuntur in vniuersum mundum ad euangelizãdum.Matt.28,19 marc.16.15.Luca.24.46.Ioan.15.16.17.20.21. Act.1.8.10.42.

Apostoli vsi sunt membranis, seu libris 2.Tim.4.13.hortantur ad studium legendi,1.Tim.4.13.15.

Apostatæ.

SAlua animam tuam & noli respicere post tergum tuum, nec stes in omni circa regione,sed in mõte saluum te fac ne & tu simul pereas. 26.Respiciensque vxor eius post se, versa est in statuam salis. *Gen.19.17.*

Ne descẽdas in ægyptũ sed quiesce in terra quã dixero tibi *26.1.*

Universidad de Deusto
Biblioteca

3.Reg.2. Non egrediar sed hic moriar dixit Ioas.
2.Esd.13.11. Quare dereliquimus domum Dei?
Prou.6.12. Homo apostata vir inutilis graditur ore peruerso, annuit oculis, terit pede, digito loquitur, prauo corde machinatur malum & in omni tempore iurgia seminat.
27.8. Sicut auis transmigrans de nido suo, sic vir qui reliquit locum suum.
Eccles.15.4. Si spiritus potestatem habentis ascenderit super te locum tuum ne dimiseris.
21.27. Ne manseris in operibus peccatorum: confide autem in Domino & mane in loco tuo, facile enim est in oculis Domini subito honestare pauperem.
Ierem.42.10 Conflabitur indignatio mea super vos, cùm ingressi fueritis Ægyptum, 19. nolite intrare in Ægyptum.
Osee.6.16. Reuersi sùt vt esset absq; iugo, quasi arc⁹ dolos⁹ facti sùt.
Soph.9. Visitabo super omnes qui induti sunt veste peregrina.
Luc.9.4. In quamcũque domũ intraueritis dicite: Pax huic domui. Inde non exeatis sed ibi manete. 62. Nemo mittens manum ad aratrum & respiciens retro aptus est regno Dei,
Cap.10.8. Nolite transire de domo in domum
30. Homo quidam descendebat ab Hyerusalem in Hyericho (de claustro ad seculũm) & incidit in latrones.
Gal.1.6. Miror quòd tam cito transferimini ab eo qui vocauit ad gratiam Christi.
Apoc. 2.5. Memor esto vnde excideris & age pœnitentiam, & prima opera fac: sin autem venio cito ad te.

Apostoli habuerunt libros.

2.Timoth.4. 13. PEnulam quam reliqui Troade apud Carpum veniens affer tecum & libros, maxime autem membranas.

Hortantur ad studium legendi.

1.Tim.4. 13. NOlumus autem vos fratres ignorare de dormientibus vt non contristemini sicut & cæteri qui spem non habent.

Apostoli & prophetæ habuerunt spiritũ Dei.

Ex.4. 12. PErge igitur & ego ero in ore tuo docebòque te quid loquaris: At ille, Obsecro Domine mitte quem missurus es.
1.Reg. 23.2. Dominus petra mea & robur meũ & saluator meus &c.
Danie.9.21. Adhuc me loquente in oratione: Ecce vir Gabriel quem videram in visione à principio, cito volans tetigit me in tempore sacrificij vespertini & docuit me & locut⁹ est mihi. Dixitque

que Daniel nũc egressus sui vt docerẽ te & intelligeres &c.
Nũquid non sunt verba quę locutus est Dominus in manu prophet: rum priorum cũ adhuc Hyerusalẽ habitaretur & Et factum est verbum Domini ad Zachariam dicens: hæc ait Dominus Deus exercituum dicens: Iudicium verum iudicate & misericordiam & miserationes facite vnusquisque cum fratre suo. Zac.7.7.
Non enim vos estis qui loquimini sed spiritus patris vestri qui loquitur in vobis. Mat.10.20.
Et cum duxerint vos tradentes nolite præcogitare quid loquimini, sed quod datũ vobis fuerit in illa hora id loquimini, non enim vos estis loquentes sed Spiritus sanctus Mar.13.11.
Ego rogabo Patrem & alium paracletum dabit vobis vt maneat vobiscum in æternum, spiritum veritatis quem mundus non potest accipere &c. Ioan.14.16.
Et repleti sunt omnes (Apostoli) spiritu sancto & cœperũt loqui variis linguis prout spiritus sanctus dabat eloqui illis. Act.2.4.
Et cùm orassent mot⁹ est locus in quo erant cõgregati & repleti sunt omnes Spiritu sancto & loquebantur verbum Dei cùm fiducia. Cap.4.13.
Et abiit Ananias & introiuit in domũ & imponẽs ei man⁹ dixit: Saule frater, Dominus misit me Iesus qui apparuit tibi in via qua veniebas, vt videas & implearis spiritu sancto. Cap.9.17.
Et cũ imposuisset illis manus Paulus, venit spirit⁹ sanctus super eos & loquebantur linguis & prophetabant. Cap.19.6.
Nos aũt nõ spiritum huius mundi accepimus, sed spiritũ qui ex Deo est, vt sciamus quę à Deo donata sunt nobis. 1.Cor.2.12.
Itaque qui hęc spernit non patrem spernit, sed Deum qui etiam dedit spiritum suum sanctum in nobis. 1.Thess.4.8.
Non enim voluntate humana allata est aliquando prophetia sed Spiritu sancto inspirati, locuti sùt sancti Dei homines 2.Pet.1.21.

Apostolis contulit Christus potestatem ordinis.

CÆnantibus autem eis accepit Iesus panem ac benedixit & fregit dedit que discipulis suis & ait, accipite & comedite hoc est corpus meum: & accipiens calicem gratias egit, & dedit illis dicẽs, bibite ex hoc omnes, hic est enim sanguis meus noui testamenti qui pro multis effundetur in remissionem peccatorum. Mat.26.26.

Luc. 22.19. Et accepto pane gratias egit & fregit, & dedit eis dicens: hoc est corpus meum quod pro vobis datur hoc facite in meam commemorationem. Idem. Mat. 14. 22.

1. Cor. 11. 24. Quoniam Dominus Iesus in qua nocte tradebatur accepit panē & gratias agēs fregit & dixit accipite & māducate hoc est corpus meum quod ꝓ vobis tradetur, hoc facite in meam commemorationem.

Apostolis contulit potestatem iurisdictionis. in foro inferiori.

Ioan. 20. 23. ACcipite Spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata remittūtur eis, & quorum retinueritis, retenta sunt.

Apostolis contulit potestatem iurisdictionis in foro exteriori.

Math. 18. 18. AMen dico vobis, quęcunque alligaueritis super terram erunt ligata & in cælis: & quæcunque solueritis super terram, erunt soluta & in cælo. Ioan. 20. 23. Idem habetur. Vide excommunicatio.

Apparitiones Dei, Angelorum, & hominum.

Gen. 32. 24. MAnsit solus & ecce vir luctabatur cum eo vsque mane, qui cum videret quod eum superare non posset, tetigit nervum femoris eius & statim emarcuit.

Exod. 3. 2. Apparuitque Moysi Dominus in flamma ignis de medio rubi, & videbat quod Rubus ardebat & non combureretur.

Iosue. 5. 13. Cùm autem esset Iosue in agro vrbis Iericho levavit oculos & vidit virum stantem contra se evaginatum tenentem gladiū perrexitq; ad eū & ait noster es ān aduersariorū &c.

Math. 17. 3. Et ecce apparuerunt ei Moyses & Helias &c.

Cap. 28. 2. Et ecce terræmotus factus est magnus, angelus enim Domini descendit de cælo & accedens revoluit lapidem & sedebat super eum, 9. & ecce Iesus occurrit illis dicens, Avete. Illę aūt accesserūt & tenuerunt eius pedes, & adoraverūt eum.

Mar. 9. 3. Et vestimenta eius facta sunt splendentia & candida nimis velut nix, qualia fullo non potest super terrā cādida facere.

Cap. 16. 5. Et introeuntes in monumentum viderunt iuvenem sedētem in dextris coopertum stola candida & obstupuerunt. 9. Surgēs autem mane prima sabbathi apparuit primò Mariæ Madalegnę de qua ejecerat septē Dęmonia &c. 12. & 14.

Luc. 9. 30. Et ecce duo viri loquebantur cum illo. Erant autem Moyses & Helias visi in maiestate.

Et factum est cum mensę consternatæ essent de isto, ecce duo viri steterūt secus illas in veste fulgēti. Hē. vers. 5 & 16. Cap. 24. 4.

Et vidit duos angelos in albis sedēres vnum ad caput & vnum ad pedes, vbi positum fuerat corpus Iesu 14. Hęc cū dixisset conversa est retrorsum & vidit Iesum stantem & nō sciebat quia Iesus esset. Item 19. & 26. & cap. 21. 1. Ioan. 20. 12.

Cumque intuerentur in cælum euntem illum, ecce duo viri adstiterunt iuxta illos in vestibus albis. Act. 1. 10.

Et visio per noctem Paulo ostensa est, vir Macedo quidā erat stās & deprecās eum transies in Macedoniā adiuva nos. Cap. 16. 9.

Dixit autem Dominus nocte per visionem Paulo, noli timere sed loquere, & ne taceas propter quod ego sum tecū & nemo apponetur tibi vt noceat te. Cap. 18. 9.

Aqua nominatur persecutio.

NOn me demergat tempestas aquę, neque absorbeat me profundū neque vrgeat super me puteus os suū. Psal. 68. 16.

Emi e manum tuam de alto, eripe me & libera me de aquis multis & de manu filiorum alienorum. 143. 9.

Qui dimittit aquam caput est iurgiorum et antequam patiatur contumeliam iudicium deserit, Prou. 17. 14.

Et descendit pluuia et venerunt flumina et flavērūt venti et irruerunt in domum illam et non cecidit, fundata enim erat supra firmam Petram. Matth. 7. 25.

Similis est homini ædificanti domum qui fodit in altū et posuit fundamentum super petram: inundatione autem facta, illisum est flumen domui illi et non potuit eā movere: fundata enim erat super firmam petram. Luc. 6. 48.

Et misit serpens ex ore suo post mulierem aquam tanquā flumen vt eam faceret trahi à flumine. Apoc. 12. 15.

Aqua nihil nocumenti adfert electis Dei.

ET ingressi sunt filij Israel per medium sicci maris, erat enim aqua quasi murus à dextra eorum et leua. Exod. 14. 22. Psal. 65. 6.

Qui convertit mare in Aridam in flumine pertransibunt pede, ibi lætabimur in ipsis. Isa. 43. 2.

Cùm transieris per aquas tecum ero et flumina non operient te, cum ambulaveris in igne non combureris et flāma non ardebit in te. Ioan. 2. 5.

Et ego dixi abiectus sum à conspectu oculorum tuorū verumtamen rursus videbo templum sanctum tuum.

Aquæ assimulantur cognitio Dei & dona spiritus sancti.

Isa.11.9. NOn nocebunt & non occident in vniuerso monte sancto meo, quia repleta est terra scientia Domini sicut aquæ maris operientis.

Cap 12.3. Hauritis aquas in gaudio de fontibus saluatoris.

Cap.35.6. Tunc saliet sicut cervus claudus, & aperta erit lingua mutorum & aures surdorum patescent, quia scissæ sunt in deserto aquæ & torrentes in solitudine.

Cap.43.20. Glorificabit me bestia agri dracones & strutiones, quia dedi in deserto aquas, flumina in inuio vt darem potum populo meo electo.

Cap.44.3. Effundam enim aquas super sitientem, & fluēta super aridam &c.

Ezec.47.9. Et omnis anima viuens quæ serpit quocunque venerit torrens viuet, & erunt pisces multi satis, postquam venerint illuc aquæ istæ & sanabuntur & viuent omnia ad quæ venerit torrens.

Zach.14.8. Et erit in die illa exibunt aquæ viuæ de Hierusalem medium earum ad mare orientale & medium earum ad mare

Ioan.4.10. nouissimum in æstate & in hyeme erunt.

Respondit Iesus & dixit eis. Si scires donum Dei & quis est qui tibi dicit da mihi bibere, tu forsitan petisses ab eo & dedisset tibi aquam viuam.

Cap.7.38. Qui credit in me sicut dicit scriptura Deut. 18. flumina de ventre eius fluent aquæ viuæ.

Aqua benedicta, vide benedictio.

Arad rex Chananitarum pugnat cōtra Israel, Num.21.1.
Aram, qua & Ram nominatur filius Esron genuit Aminadab, Ruth.4.19.1.Par.2.10.Matth.1.4. Luc.3.33.
Aram frater Abraham & pater Loth, Genes.11.27.

Arbor bona ex fructu probatur.

Matth.7.18. NOn potest arbor bona malos fructus facere, neque arbor mala bonos fructus.

12.33. Aut facite arborem bonam & fructum eius bonum, aut arborem malam & fructum eius malum, siquidem ex fructu arbor cognoscitur.

Luc.6.43. Non est arbor bona quæ faciat fructus malos, neque mala faciens fructū bonum. Vnaquæque enim arbor ex fructu suo

suo cognoscitur. Neque enim de spinis colligitur fructus, neque de rubo vindemiant vuam.

Arbor bona commendatur.

Psalm.1.3. ET erit tanquam lignum quod plantatum est secus decursus aquarum quod fructum suum dabit in tempore suo, Et folium eius non defluet.

Psalm.10.5. Ego autem sicut oliua fructifera in domo Dei.

91.13. Iustus vt palma florebit sicut cedrus Libani multiplicabitur 14. Plantati in domo Dñi in atriis domus Dei nostri.

Iere.17.8. Erit quasi lignum quod transplātatur super aquas, quod ad humorem mittit radices suas: & nō timebit cum venerit æstus, & erit folium eius viride, & in tempore siccitatis nō erit sollicitum, nec aliquando desinet facere fructum.

Ezec.47.12. Et super torrentem orietur in ripis eius, vtraque parte omne lignum pomiferum non defluet folium ex eo & non deficiet fructus eius.

Matt.7.17. Omnis arbor bona bonos fructus facit, mala autem arbor malos fructus facit.

Arbor mala reprobatur.

Eccles.6.2. NOn te extollas in cogitatione animæ tuæ, velut taurus ne elidatur virtus tua per stultitiam, & folia tua comedat & fructus perdat & relinquaris velut liguū aridum in eremo.

Ezec.17.24. Et scient omnia ligna regionis quia ego Dominus humiliaui lignum sublime, & exaltaui lignum humile, & siccaui lignum viride, & frondere feci lignum aridum. Ego locutus sum & feci.

Matth.3.10. Iam enim securis ad radicem arborum posita est. Omnis ergo arbor quæ non facit fructum bonum excidetur & in ignem mittetur.

7.17. Mala arbor malos fructus facit. Omnis arbor quæ non facit fructum bonum excidetur & in ignem mittetur.

Luc.13.6. Arborem fici habebat quidam plantatam in vinea sua & venit quærens fructum in ea & nō inuenit. Dixit autem ad colonū vineæ: Ecce anni tres sunt ex quo venio quærēs fructū in hac ficulnea. Succide ergo illam vt quid terram occupat? At ille respondens ait illi: Domine dimitte illā & hoc anno, donec dum fodeam circa illa & mittā stercora, & siquidem fecerit fructum: sin autem, in futurum succides eam.

Arma spiritualia congrua.

Iob.29.14. IVstitia indutus sum & vestiui me sicut vestimento & diademate iudicio meo.

Sap. 5.18. Et accipiet armaturam zelus illius & armabit creaturã ad vltionem inimicorum.induet pro thorace iustitiam & accipiet pro galea iudicium certum.Sumet scutum inexpugnabile,æquitatem.

Esaiæ.59.17. Indutus est iustitia vt lorica & galea salute in capite eius.Induitus est vestimẽtis vltionis & opertus est quasi pallio zeli

Rom.6.13. Sed neque exhibeatis mẽbra vestra arma iniquitatis Deo, sed exhibete vos Deo tanquam ex mortuis viuentes,& mẽbra vestra arma iustitiæ Deo.

Cap. 13. 12. Abiiciamus ergo opera tenebrarum & induamur arma lucis sicut in die honeste ambulemus.

Ephe.6. 14. State ergo succincti lumbos vestros in veritate & induti loricam iustitiæ & calciati pedes in præparationem euangelij pacis,in omnibus sumentes scutum fidei in quo possitis omnia tela nequissimi ignea extinguere & gladium spiritus quod est verbum Dei.

1. Thes. 5.8. Nos qui diei sumus,sobrij simus,induti loricam fidei & charitatis & galeam spem salutis,quoniam non posuit nos Deus in iram sed in acquisitionem salutis per Dominum nostrum Iesum Christum.

Arma spiritualia sunt vtilia.

2.Cor. 10.4. ARma militiæ nostræ nõ carnalia sunt, sed potentia Deo ad destructionem munitionum consilia destruentes& omnem altitudinem extollentem se aduersus scientiã Dei,& in captiuitatem redigentes omnem intellectum in obsequium Christi.

Ephe. 6. 10. De cetero fratres confortamini in Domino & in potentia virtutis eius.Induite vos armaturam Dei vt possitis stare aduersus insidias diaboli qm̃ nõ est nobis colluctatio aduersus carnẽ & sanguinẽ,sed aduersus principes & potestates, aduersus rectores mundi tenebrarũ harũ contra spiritualia nequitiæ, in cælestibus 13.Propterea accipite armaturã Dei vt possitis resistere in die malo & in omnibus perfecti stare.

2.Tim.2.5. Nam & qui certat in agone non coronabitur,nisi qui legitime certauerit.

Cap.4.7. Bonum certamen certaui,cursum consummaui, fidem seruaui,

seruaui,in reliquo reposita est mihi corona iustitiæ,quam reddet mihi Dominus in illa die iustus iudex. Non solum autem mihi,sed & his qui diligunt aduentum eius.

Arrogantia vide vana gloria.

AIt Iosue ad Achan.Fili mi da gloriam domino Deo Israel. *Ios.7.19.*

Regem sæculorum exaltate in cordibus vestris. *Tob.13.5.*

Omnem arrogantem humilia. *Iob.40.6.*

Afferte Deo gloriam & honorem & date gloriam laudi eius. *Psalm.28.1.*

Arrogantiam & superbiam ego detestor. *Prou.8.13.*

Abominatio domini est omnis arrogans. 16.5.

Noli te extollere in faciendo opere tuo. *Eccle.10.19.*

Dies domini super omnem superbum & excelsum & arrogantem,& humiliabitur. *Isa.2.12.*

Arrogantes fortium humiliabo. 13.11.

Omnis caro fenũ & omnis gloria ei⁹,quasi flos fœni &c. *Esa. 40. 6.*

Gloriam meam alteri non dabo. 42.8.

Non glorietur sapiens in sapientia sua. *Iere.9.23.*

Arrogantia tua decepitte,& superbia cordis tui. *Iere.49.16.*

Respondebit arrogantia eius in faciem eius. *Osee.5.5.*

Visitabo super omnem,qui arroganter ingreditur super lumen in die illa. *Soph.1.9.*

Cum feceritis omnia quæ præcepta sunt vobis,dicite Serui inutiles sumus:quod debuimus facere,fecimus. *Luc.17.10.*

Non potest homo accipere quicquam,nisi datum fuerit ei de cœlo. *Ioan. 3. 27.*

Quomodo potestis credere qui gloriam ab inuicem accipitis,gloriam & quæ à solo Deo est non quæritis? *Cap.5.44.*

Dilexerunt gloriam hominum magis quam Dei. *Cap. 12.43.*

Quid habes quod non accepisti? si autem accepisti quid gloriaris? *1. Cor. 5. 9.*

Non est bona gloriatio vestra. *1. Cor.5. 6.*

Si Euangelizauero non est mihi gloriatio. 9.16.

Qui gloriatur in domino glorietur,non enim qui seipsũ commendat ille probatus est. *2.Cor.10.17.*

Si gloriari oportet non expedit quidem. 12.1

Non efficiamur inanis gloriæ cupidi. *Gal. 5. 24.*

Hoc non ex vobis,Dei enim donum est, non ex operib. vt ne quis glorietur. *Ephes. 2. 8.*

Percussit Herodẽ angelus,eo quod nõ dedisset honorem *Act 12.*

Deo:& consumptus à vermibus expirauit.

Iac.3.16. Nolite errare fratres mei dilectissimi,omne datum optimum & omne donum perfectum desursum est descendens à patre luminum.

Artifices qui dies noctesque aliis occupantur, iubentur non immiscere se Ecclesiasticis rebus.

Eccles.38.26 QVi tenet aratrũ,& qui gloriatur in iaculo, stimulo boues agitat,& conuersatur in operib.eorũ & enarratio eius in filiis taurorũ.Cor suũ dabit ad uersandos sulcos,& vigilia eius in sagina uaccarum:sic omnis Faber& Architectus,qui noctem tanquam diem transigit,qui sculpit figuraculo scupsilia,& assiduitas eius uariat picturam, cor suũ dabit in similitudinẽ picturæ & vigilia sua perficiet opus. Sic faber ferrarius sedẽs iuxta incudem,& considerans opus ferri,vapor ignis uret carnes eius,& in calore fornacis cõcertatur,vox mallei innouat autem eius,& contra similitudinẽ vasis oculus eius &c.15.omnes hij in manibus suis sperauerunt,& vnusquisque in arte sua sapiens est.Sine his omnib. non ædificatur ciuitas & non inhabitabunt, nec inambulabunt,& in Ecclesiam nõ trãsilientsuper cellã iudicis non sedebũt,& testamẽtũ iudicij nõ intelligẽt, neq; palã facient disciplinam & iudicium,& in parabolis nõ inueniẽtur, sed creaturã æui cõfirmabũt,& deprecatio illorũ in operatione artis accõmodatis animã suã. Et cõquirẽtes in l.Altissimi.

Asperitas vestium.

Gen.37.34. INdutus est Iacob cilitio lugens filium suum multo tempore. Accingimini saccis & plangite ante exequias dixit Dauid ab Ioab & omnem populum.

2.Reg.20 31 Ponamus sacccos in lumbis nostris.32.Accinxerunt sacci lumbos suos serui Benadab.

2127. Operuit Achab cilitio carnem suam.

4 Reg.6.30. Vidit omnis populus cilitrũ quo vestitus erat extrinsec*.

Iudith.4 b. Induerunt se sacerdotes cilitiis.16.Pertertiti ciliciis offerebant sacrificium.

Iob.16.16. Saccum consui super carnem meam & operui cinere carnem meam.

Psal.34. 13. Ego cum mihi molesti essent induebar cilitio.

68.12. Posui vestimentum meum cilitium.

Isa.3.24. Erit pro fascia pectorali cilitium.

Accingite

Accingite vos ciliciis plangite & vlulate. *Iere. 4. 8.*

Filia populi mei accingere cilitio, & conspergere cinere. 6.26.

Plange,quasi virgo accincta sacco super virum. 13.ingredimini, cubate in sacco ministri Dei. *Ioel. 1. 8.*

Prædicauerunt ieiunium & vestiti sunt saccis.6. Indutus est rex sacco & sedit in cinere. *Ionæ. 3. 5.*

Mathathias & filij eius operuerunt se ciliciis. *1.Mac. 2. 14.*

Ieiunauerunt (Iudas Machabæus & sui) & induerunt se cilitiis & cinere. *Cap.3.47.*

Ipse Ioannes habebat vestimentum de pilis camelorum. *Matt. 3. 4.*

Ecce qui mollibus vestiũtur in domibus regũ sunt. Olim in cilitio & cinere pœnitentiam egissent. *Cap. 1.8.21.*

Arca Noe.

FAc tibi arcam de lignis leuigatis, mansiunculas in arca facies & bitumine linies extrinsecus & intrinsecus. *Gen. 6. 14.*

Ingresso Noë cũ suis in arcã,statim aqua omniũ mõtiũ cacumina.150.dieb*.superauit,reliquaq; animãtia submersit. *Cap. 7.*

Imminutis paululum aquis diluuij,post corui ac columbæ emissionem,Noë cum vniuersis qui in arca,continebatur egreditur,& altari extructo offert holocausta. *Cap.8.*

Propter quod cum aqua delerce terram,sanauit iterum sapientia,per contemptibile lignum iustum gubernans. *Sapiẽ.10. 4.*

Sed ab initio cũ perirent superbi gigantes, spes orbis terrarum ad ratem confugiens,remisit sæculo nomen natiuitatis,quæ manu tua erat gubernatio. *Cap. 14. 6.*

Sicut enim erant in diebus Noë ante diluuiũ comedẽtes & bibentes,nubentes & nuptui tradentes vsq; ad eum diem quo intrauit Noë in arcam, & non cognouerũt donec venit diluuium & tulit omnes,ita erit aduentus filij hominis. *Matt.24.38.*

Edebant & bibebant,vxores ducebãt & dabantur ad nuptias vsque in diẽ quo intrauit Noë in arcã,& venit diluuiũ & perdidit omnes.Similiter sicut factum est in diebus Loth edebant & bibebant & vendebant,plantabant & ædificabãt, Qua die autem Loth exiit à Sodomis pluit ignẽ & sulphur de cœlo & perdidit omnes,secundum hæc erit qua die filius hominis reuelabitur. *Luc. 17. 27.*

Noë responso accepto de his quæ adhuc nõ videbantur, metuens,aptauit arcam in salutem domus suæ per quã dãnauit mundũ,& iustitiæ quæ per fidẽ est,hæres est institutus. *Heb. 11. 7.*

Qui incredduli fuerãt aliquãdo quũ expectabãt Dei patiẽtiam *1. Petr. 3. 20.*

Universidad de Deusto
Biblioteca

riam in diebus Noë cũ fabricaretur arca in qua pauci.i.octo animæ saluę factæ sunt per aquam.

Arca fœderis domini paratur.

Exod.25.10. ARcham de lignis Sethim compingite, cuius longitudo habeat duos & semis cubitos, latitudo cubitum, & dimidium, altitudo cubitum similiter & semissem & deaurabis eam auro mundissimo intus & foris, faciesque supra coronam auream per circuitum.21.in qua pones testimoniũ quo dabo tibi.

Assumitur in castra contra Philistæos.

1.Reg. 4.5. CVmque venisset arca fœderis domini in castra vociferatus est omnis Israel clamore grandi & personuit terra (Capitur arca.ver.11.) et arca Dei capta est:duo quoque filij Heli mortui sunt Ophni et Phinees.

Deut.10.1. Arca quid in se continebat.Deut.10.2.et scribam in tabulis verba quæ fuerunt in his quas ante confregisti,ponesque ea in arca.

Cap. 31.26. Tollite librum istum et ponite in latere arcæ fœderis domini Dei vestri vt sit ibi contra te in testimonium.

3.Reg. 8. 9. In arca autẽ non erat aliud nisi duæ tabulæ lapideę quas posuerat in ea Moyses in Oreb,quãdo pepigit dominus fœdus cum filiis Israel cum egrederentur de terra Ægypti.2.Para.5.10.idem verbatim habetur.

Hebr. 9. 4. Aureum habens thuribulum et arcã testamenti circũtectam ex omni parte auro,in qua orna aurea habens manna et virga Aaron quæ fronduerat et tabulæ testamenti &c.

Archelaus regnat loco patris sui Herodis, Matt.2.22.

Arioli & aruspices, Dan.2.2.27.4.6. 5.7. 11. Act.19.13. vide insanatores.

Aristarchus socius D.Pau.& in itinere,& in vinculis, Actor. 19.29 1.20.4. 27.2. Coloss.4.10.

Arphaxad.rex Medorum,à Nabuchodonosor victus, Iudith 1.15.6.

Arsaces rex Persarum & Medorum superat Demetrium 1. Mach.14.3.

Artaxerxes rex Persarum recipit literas plenas querelis adversus Iudæos,1.Esdr.4.7.17 respondet,iubet ædificationem templi impediri,4.21.permittit Israel ædificare templũ.2. Esdr.7.

Aza filius Abiam rex Iuda tollit Idola 3.Reg.15.8. 12.subsidium quærit à Syris,& moritur,15.19.24. Iosaphat filius eius rex post eum,1.Para.3.10.

Asaph

Asaph cantor Dauidis,1.Par.6.39. 16.5.

Asarhadon postquam pater eius Senacherib confessus est,succedit in regnum,4.Regum 19.37.Esaiæ 37.38.

Aseneth parit ipsi Ioseph. Ephraim & Manasse, Genes.41. 50. 46. 20.

Asia subiicitur Romanorum imperio,1 Mach. 8.6.

Asuerus rex Persarum instituit splendidam cœnam.Hest..1.3. accipit Hester vxorem, 2.9. 17. reliquit Darium filium suum successorem, Dan.9.1.

Assur filius Sem filij Noe constituit regnum Assyriorum, Gen.10.22.1.Paral.1.17.

Assur virga furoris Domini, Esaia,10.5.contra Assyrios prophetatur,Nume.24 24.Esaiæ 10.5. ‡ 14.21.17.3.30.28 31.31.8.

Rex.Assur expugnat Israelitas,& trãsfert in Assyriam, 4. Reg.15.29. 17. expugnat ciuitates Iudæ.4.Reg.18.2.Para.32. Ezech.36.

Assyriorum exercitus ab Angelo cæditur,4.Reg.19.37.2.Para.32.21.Esaiæ 37.36.Eccle.48.24.1.Mach.7.41. 2. Mach. 8.19. Tob.1.21.Ionæ 2.5.

Astharoth Iudic.2.13. 10.6. 1.Reg.7.3.12.10.

Athalia filia Amos regis Israel,4.Reg.8.26.perdit totam fere regiam stirpem.11.1.regnat sex annos in Iudæa, 2. Par.22.12. interimitur,4.Reg.11.16. 20.

Athenobius mittitur ad Simonem, 1.Mach.15.28.

Astrologia quædam humana.

FIant luminaria in firmamento cœli,& diuidant diem ac noctem,& sint in signa & tempora,& dies & annos,& luceant firmamento cœli,& illuminent terram. *Genes. 1.14.*

Cunctis diebus terræ semẽtis & messis, frigus & æstus, hyems & æstas,nox & dies non requiescent. *8. 22.*

Ne fortè eleuatis oculis ad cœlum videas solem & lunã, & omnia astra cœli,& errore deceptus adores ea, & colas quæ Dominus Deus tuus creauit in ministerium cunctis gentibus quæ sub cœlo sunt. *Deut.4. 19*

Qui fecit luminaria magna,solem in potestatem diei, & lunam in potestatem noctis. *Psalm.135.7.*

Quare dies diem superat,& iterum lux lucem, & annus annum à sole?A domini scientia separati sunt facto sole, & præceptum custodiente per Dei sapientiam diuiduntur. *Eccle. 33.7. & 34.*

Dicebant autem ad turbas:Cùm videritis nubem orientẽ *Luc. 12. 54.*

ab

ab occasu,statim dicitis,nimbus venit,& ita fit:& cũ austrũ flantem,dicitis quia æstus erit,& fit.

Quædam vana.

Esa. 44.24. EGo sum Dominus faciens omnia,extẽdens cœlos,solus stabiliens terram,& nullus mecũ, irrita faciẽs signa diuinorum,& ariolos in furorem conuertens Conuertens sapientes retrorsum,& scientiam stultam faciens.

47.13. Defeciſti in multitudine consiliorum tuorum.Stent & saluent te augures cœli,qui contemplabantur sidera,& supputabant menses,vt ex eis annunciarent vẽtura tibi.Ecce,facti sunt quasi stipula,ignis comburit eos. Non liberabunt animam suam de manu flammæ.

Iere. 10. 2. Iuxta vias gentium nolite discere, & à signis cœli nolite metuere,quæ timent gentes,quia leges populorũ vanę sunt.

Auaritia.

Ios. 7. 20. REspondit Achan Iosue & dixit ei:Verè ego peccaui Domino Deo Israel & sic & sic feci:vidi enim inter spolia pallium coccineum valde bonũ & ducẽtos cicelos argẽti,regulamq; auream quinquaginta siclorum & cõcupiscẽs abstuli & abscondi in terra contra medium tabernaculi mei argentũmque fossa humo operui.

1.*Reg.* 8.3. Et non ambulauerunt filij illius in viis eius,sed declinauerunt post auaritiam,acceperuntque munera & peruerterunt iudicium.

Psal. 36.16. Melius est modicum iusto,super diuitias peccatorum multas 17.multis enim brachia peccatorum conterentur,iustus autem misereturet retribuet.

Prou. 1.19. Sic semitæ omnis auari animas possidentium capiunt.

Cap. 11. 28. Qui confidit in diuitiis suis corruet:iusti autem quasi virens folium germinabunt.

Cap. 12.27. Non inuenit fraudulentus lucrum & substantia hominis erit auri pretium.

Cap. 15.26. Melius est parũ cum timore Domini,quàm thesauri magni & insatiabiles.27.Conturbat domum suam qui sectatur auaritiam,qui autem odit munera,viuet.

Cap. 28.16. Dux indigens prudentia multos opprimet per calũniam,qui autem odit auaritiam longi fient dies eius. 22. Vir qui festinat ditari & aliis inuidet,ignorat quod egestas superueniet ei.

Cap. 30.15 Sanguisugæ duæ sunt filij dicentes adfer adfer.

Auarus

Auarus non implebitur pecunia & qui amat diuitias,fructum non capiet ex eis & hoc ergo vanitas. *Eccles.* 5. 9.

Væ qui coniungitis domum ad domum, & agrum agro copulatis,vsque ad terminum loci,nunquid habitabitis vos soli in medio terræ? *Isa.* 5. 8.

Omnes in viam suam declinauerunt,vnusquisq; ad auaritiam suam à summo vsque ad nouissimum. *Cap.* 56. 11.

A minore quippe vsq; ad maiorẽ omnes auaritiæ studẽt, à propheta vsque ad sacerdotem cuncti faciunt dolum. *Hiere.* 6.13.

Proterea dabo mulieres eorum exteris,& agros eorum hæredibus,quia à minimo vsque ad maximum omnes auaritiam sequuntur & à prophetavsque ad sacerdotem cuncti faciunt mendacium. *Cap.* 8.10.

Ecce complosi manus meas super auaritiam tuam quam fecisti,& super sanguinem qui effusus est in medio tui. *Ezech.* 22.13.

Væ qui congregat auaritiam malam domui suæ, vt sit in excelso nidus eius,& liberari se putat de manu mali. *Abacuc.* 2.9.

Menelaus aũt propter eorũ qui in potẽtia erant auaritiã, permanebat in potestate crescẽs in malitia ad insidias ciuitũ. 2.*Mac.* 4.50.

Nolite thesaurizare vobis thesauros in terra, vbi erugo & tinea demolitur & vbi fures effodiunt & furantur &c. *Matth.* 6.19.

Quid vultis mihi dare & ego eum vobis tradam. *Cap.* 26. 15.

Tunc videns qui eum tradidit quod dãnatus esset,pœnitentia ductus,retulit triginta argenteos principibus sacerdotum & senioribus &c. laqueo se suspendit. *Cap.* 17.3.

Quid autem proderit homini si totum mũdum lucretur & detrimentum animæ suæ faciat. *Mar.* 8 36.

Dixitq; ad illos: videte & cauete ab omni auaritia, quia non abundãtia cuiusquam vita eius est ex his quæ possidet. *Luc.* 12. 15.

Vir autem quidam nomine Ananias cum Saphira vxore sua vẽdidit agrũ & fraudauit de precio agri cõscia sua vxore & adferens partẽ quandã ad pedes Apostolorũ posuit &c. *Act.* 5.1.

Petrus ait Symoni Mago pecunia tecũ sit in perditionem: quoniam donum Dei existimasti pecunia possideri. *Cap.* 8. 20.

Neque fures,neque auari,neque ebriosi,neque maledici, neque rapaces regnum Dei possidebunt. 1. *Cor.* 6.10.

Fornicatio autem & omnis immunditia aut auaritia, nec nominetur in vobis sicut decet sanctos. *Epheſ.* 5.3.

Mortificate ergo membra vestra quæ sunt super terram fornicationem,immunditia,libidinẽ, cõcupiscentiam malã & auaritiam,quæ est simulacrorum seruitus. *Coloſ.* 3. 5.

Nam

Universidad de Deusto
Biblioteca

1.Tim. 6. 9. Nam qui volunt diuites fieri incidunt in tentationem & laqueum diaboli & desideria multa inutilia & nociua, quæ mergunt homines in interitum & perditionem: Radix enim malorum est cupiditas &c.

Ad Tom. 1. 7 Oportet episcopum sine crimine esse, sicut Dei dispensatorem non superbum, non iracundum, non vinolētum, non percussorem, non turpis lucri cupidum 11. quos oportet retardari qui vniuersas domos subuertunt, docentes quæ non oportet turpis lucri gratia.

Hebr. 13. 5. Sint mores sine auaritia, contenti præsentibus, ipse enim dixit non te deseram neque derelinquam.

Audiendum verbum Dei, vide verbum Dei.

Auersio à Deo peruersitate humana peragitur.

Deut. 32. 15. Ereliquit Deum factorem suum & recessit à Deo salutari suo. 18. Deum qui te genuit dereliquisti & oblitus es domini creatoris tui.

Iosue 22. 16. Quæ est ista transgressio hæc cur reliquisti dominum Deum Israel 29. Absit à nobis hoc scelus vt recedamus à domino 24. 16. & eius vestigia relinquamus.

Absit à nobis vt relinquamus dominum & inseruiamus diis alienis. 20. Si dimiseritis dominum et seruiatis diis alienis conuertet se et affliget vos atque subuertet.

Iudæ. 10. 12. Clamastis ad me et erui vos de manu eorum. Et tamen reliquistis me et coluistis Deos alienos.

2. Para. 12. 5. Vos reliquistis me dicit dominus et ego relinquam vos in manu Sesac.

Psal. 118. 155. Longè à peccatoribus salus.

Prou. 2. 17. Reliquit ducem pubertatis suę & pacti Dei sui oblita est.

15. 29. Longè est Dominus ab impiis.

Sap. 1. 3. Peruerse enim cogitationes separant à Deo.

Eccles. 29. 22 Ingratus sensu dereliquit libertatem se.

Cap. 41. 11. Vę vobis viri impij qui dereliquistis legē Dñi altissimi.

Esa. 1. 4. Dereliquerunt Dominum blasphemauerunt sanctū Israel abalienati sunt retrorsum. 2. filios enutriui & exaltaui, ipsi autem spreuerunt me.

59. 2. Iniquitates vestræ deuiserūt inter vos & Deum vestrum & peccata vestra absconderunt faciem eius à vobis ne exaudiret. 12. multiplicatæ sunt enim iniquitates vestræ corā te & peccata nostra responderunt nobis: quia scelera nostra nobiscū & iniquitates nostras cognouim⁹, peccare & mētiri cōtra Dominum

Dominum, Et auersi sumus ne iremus post tergū Dei nostri vt loquamur calūniā & trāsgressionē, cōcepimus & locuti sumus de corde verba mēdacij & conuersū est retrorsum iudicium, & iusticia longè stetit, quia corruit in plateis veritas & æquitas nō potuit ingredi. Et facta est veritas in oblitionem: & qui recessit à malo, prædæ patuit.

Quid inuenerunt patres vestri in me iniquitatis, quia elōgauerūt se à me & ambulauerūt post vanitatē, & vani facti sunt, vbi est Dominus? 13. duo enim mala fecit populus meus. Me dereliquerūt fontem aquę viuę, & foderūt sibi cisternas dissipatas quę cōtinere nō possunt aquas. 25 Quid vultis me eum iudicio contendere? Omnes dereliquistis me dicit Dominus. Iere. 2. 5.

Omnes qui te dereliquerūt, confundantur recedētes à te in terra scribentur, quoniam dereliquerunt venam aquarum viuentium Dominum. 17. 13.

Dereliquisti fontem sapientiæ. Baru. 3. 12.

Peccauimus enim & iniquè egimus recedētes à te, deliqmus⁹ in omnib. & præcepta tua nō audiuim⁹ nec obseruauim⁹ nec fecimus, sicut præceperas nobis, vt bene nobis esset. Dan. 3. 29.

Proiecit Israel bonum, inimicus persequetur eum. Osea. 8. 3.

Abierunt alius in villam, alius ad negotiationem suam. Matt. 22. 5.

Quædam conuersæ sint retro post Sathanam. 1. Tim. 5. 15.

Melius erat non cognoscere viā iustitię quàm post agnitionem conuerti ab eo. 2. Pet. 2. 21.

Habeo aduersum te pauca, quod charitatem tuā primam reliquisti. Apoc. 2. 4.

Axa filia Caleb traditur Othonieli in vxorem, Ios. 15. 17. Iudic. 1. 13.

Azarias filius Amasiæ rex Iuda fit leprosus, 4. Regum 15. 1. 2. Paral. 26. 19 reliquit filium oathum regem, 4 Reg 15. 32. 1 Par 3 12. appellatur Ozias, 2. Paral. 26. 19. Matt. 1. 9. Matthat. Luc 3. 29.

Azarias propheta mittitur ad regem Asa. 2. Para. 15. 2.

B

Baal idolum Samaritanorum, 3 Reg. 16. 31. *altare Baal deiruitur, Iudic. 6. 25. 30. Sacerdotes Baal occiduntur, 3. Reg. 18. 40. 4. Reg. 10. 25. ‡ 23. 5.*

Baana & Rechab suspenduntur, 2. Reg. 4. 12.

Baasa impius rex Israel, pugnat contra Asa regem Iudæ. 3.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Reg.15.16. Cum omni progenie sua extirpatur. 10.4.11. secundum verbum Iehu.16.1.2.3.

Babylonica captiuitas 70.annorum prædicitur.

Leui. 26.32. DIsperdam terram vestram & stupebunt super eam inimici vestri cùm habitatores illius fuerint: Vos autẽ dispergã in gentes & euaginabo post vos gladium, eritque terra vestra deserta & ciuitates vestræ dirutæ.

Deut 4.26. Testes inuoco hodie cælum & terram cito perituros, vos esse de terra quam transito Iordane possessuri estis, nõ habitabitis in ea longo tempore, sed delebit vos Dominus & disperget in omnes gentes & remanebitis pauci in nationib. ad quas vos ducturus est Dominus.

*Cp.*28.6. Ducet te Dominus & regem quem constitues super te in gentem quam ignoras tu & patres tui, & seruies ibi diis alienis ligno & lapidi &c.49. Adducet Dominus super te gentẽ de loginquo, & de extremis terræ finibus in similitudinem aquilæ volantis cum impetu, cuius linguam intelligere non possis.

*4.Reg.*20.17 Ecce dies venient & auferentur omnia quæ sunt in domo tua, & quę condiderunt patres tui, vsque in hanc diem, in Babylonem non remanebit quicquam ait Dominus.

*Isa.*5.13. Propterea captiuus est ductus populus meus, quia non habuit scientiam, & nobiles eius interierunt fame, & multitudo eius siti exaruit.

*Herem*13.19 Ciuitates austri clausę sunt, & non est qui aperiat, trãslata est omnis Iuda trãsmigratione perfecta. 24. & disseminabo eos quasi stipulam quæ vento raptatur in deserto.

*Cap.*16.9. Dicit Dominus: ecce ego auferam de loco isto in oculis vestris & in diebus vestris, vocem gaudij, & vocem letitiæ, vocem sponsi & vocem sponsæ.

*Cap.*20.4. Dicit Dominus: ecce ego dabo te in pauorem, te & omnes amicos tuos, & corruet gladio inimicorũ suorum: & oculi tui videbunt, & omnem Iudam dabo in manũ regis Babylonis, & traducet eos in Babylonem & percutiet eos gladio. 6. Tu autem Phassur & omnes habitatores domus tuæ ibitis in captiuitatẽ & in Babylonẽ venies, & ibi morieris, ibique sepelieris tu & oẽs amici tui quib. prophetasti mẽdacia.

*Cap.*21.8. Dicit Dominus: ecce ego dabo coram vobis viã vitę & viam mortis, qui habitabit in vrbe hac morietur gladio & fame

fame & peste &c.10. Posui enim faciẽ meam super ciuitatem hanc in malum, & non in bonum ait Dominus: & in manu regis Babylonis dabitur & exuret eam igni.

Hęc dicit Dominus Deus: Pro eo quod non audistis verba mea, ecce ego mittam & assumam vniuersas cognationes aquilonis ait Dominus, & Nabuchodonosor regem Babylonis seruũ meũ, & adducam eos super terrã istam & super habitatores eius, & super omnes nationę quę in circuitu illius sunt, & interficiam eos & ponam eos in stuporem & sibilum & in solitudines sempiternas. *Cap.*25.8.

Denuntiat propheta totius terræ extremam & ineuitabilẽ vastationem proximè imminere propter eorum scelera. *Ezech.*7.

Ezechiel suis factis portendit futuram Hyerusalem & regis ipsius captiuitatẽ, reliquis gladio & fame & peste in Hyerusalem consumptis, ostendit etiam visionem prophetarum non cassam futuram, nec iu longum differendam, *Cap.*12.

Propter hoc causa vestri Syon quasi ager arabitur & Hyerusalem quasi aceruus lapidum erit, & mons templi in excelsa syluarum. *Mich.*3.12.

Dole & satage filia Syon quasi parturiens, quia nunc egredieris de ciuitate & habitabis in regione, & venies vsque in Babylonẽ ibi liberaberis, ibi redimet te Dominus in manu inimicorum tuorum. *Cap.* 4.10.

Quia ecce ego suscitabo Chaldęos gentem amaram & velocem, ambulantem super latitudinem terræ: vt possideat tabernacula non sua. *Abacuc.*1.6.

Propter peccata quę peccastis ante Deũ abducemini i Babylonẽ captiui, à Nabuchodonosor rege Babyloniorũ &c. *Baruc.*6.1.

Babylonica captiuitas adimpletur.

IOacim triennio seruit regi Babyloniæ, deinde varios patitur latrũculos, quo mortuo succedit filius Ioacim, quẽ cũ thesauris tẽpli ac dom' regię, vniuersoq; robore habitatorũ Hyerusalẽ ducit Nabuchodonosor in Babylonẽ, suffecto in regẽ illi' patruo Mathania quẽ vocãt Sedechiã idẽ. Cap.25. *4. Reg.* 24.

Adduxit enim super eos rege chaldęorũ & interfecit iuuenes eorũ gladio in domo sanctuarij sui, nõ est miserꝰ adolescẽtis & virginis, nec senis, nec decrepiti quidẽ, sed omnes tradidit in manibus eius vniuersaque vasa Domus Domini, tam maiora quàm minora & thesauros templi & regis *2.Par.*36.17.

& principium transtulit in Babylonem, Incenderunt hostes domũ Dei, destruxerunt; murũ Hyerusalem, vniuersas turres cõbusserunt, & quicquid pretosum erat demoliri sunt.

3. *Esdr.* 1. 40. Post hunc autẽ ascendit Nabuchodonosor rex Babylonis alligans eum in æreo vinculo perduxit in Babylonam.

Finis Captiuitatis promittitur & prophetatur.

Leui. 26. 42. ET recordabor fœderis mei quod pepigi cũ Iacob, Isaac & Abraham, terræ quoque memor ero.

Deu. 4. 28. Ibiq; seruietis diis qui hominũ manu fabricati sũt, ligno & lapidi qui nõ vidẽt, nec audiũt, nec comedũt, nec odorãt. Cũque quæsieris ibi Dominum Deũ tuũ inuenies eũ, si tamen toto corde quæsieris & tota tribulatione animæ tuæ.

Cap. 30. 2. Cũ reuersus fueris ad eum, & obedieris eius imperiis, sicut ego hodie præcipio tibi cũ filiis tuis in toto corde tuo & in tota anima tua, reducet te Dominus Deus tuus de captiuitate tua, ac miserebitur tui, & rursum cõgregabit te de cũctis populis in quos te ante dispersérat.

3. *Reg.* 8. 34. Exaudi in cœlo & dimitte peccata populi tui Israel, & reduces eos in terram quam dedisti patribus eorum.

2. *Par.* 6. 24 Si superatus fuerit populus tuus Israel ab inimicis (peccabunt enim tibi) & conuersi egerint pœnitentiam & obsecrauerint nomẽ tuũ & fuerint deprecati in loco isto, tu exaudies de cœlo propitiare peccato populi tui Israel, & reduc eos in terram quam dedisti eis & patribus eorum &c. 37. &c. lege.

Isa. 14. 1. Prope est vt veniat tempus eius, & dies eius nõ elongabũtur, miserebitur enim Dominus Iacob & eliget adhuc de Israel, & requiescere eos faciet super humum suam, adiũgetur aduena ad eos & adhærebit domui Iacob.

Cap. 40. 1. Cõsolamini cõsolamini populi meus, dicit Deus vester, loquimini ad cor Hyerusalem, & aduocate eam, quoniam cõpleta est malitia eius, dimissa est iniquitas illius, suscepit de manu Domini duplicia pro omnibus peccatis suis.

Cap. 48. 20. Egredimini de Babylone, fugite de Chaldæis in voce exultationis, annunciate, auditum facite hoc & efferte illud vsque ad extrema terræ.

Hiere. 12. 15 Et cũ euulsero eos, conuertar & miserebor eorum, & reducã eos vnũ ad hereditatem suam, & vnũ in terrã suam.

Cap. 16. 15. Sed viuit Dominus qui eduxit filios Israel de terra Aquilonis & de vniuersis terris ad quas eieci eos, & reducã eos in terram

terram suam quam dedi patribus eorum.

Cũq; impleti sunt 70. anni visitabo, super regẽ Babylonis *Cap.* 25. 12. & super gẽtẽ illã dicit Dominus, iniquitatẽ illorũ, & super terrã Chaldæorũ, & ponã illã in solitudines sempiternas.

Quia hæc dicit Dominus: Cum cœperint impleri in Ba- *Cap.* 29. 10. bylone 70. anni visitabo eos & suscitabo super eos verbum meum bonum, vt reducam vos ad locum istum.

Tu ergo ne timeas serue meus Iacob, ait Dominus, neq; *Cap.* 30. 10. paueas Israel, quia ecce ego saluabo te de terra lõginqua, & semen tuum de terra captiuitatis eorũ, & reuertetur Iacob & quiescet & cũctis affluet bonis, & nõ erit quẽ formidet.

In fletu venient & in misericordia reducã eos & adducam *Cap.* 31. 9. eos per torrẽtes aquarũ in via recta, & nõ impingent in ea, qua fact⁹ sũ pater Israeli & Ephraim primogenit⁹ me⁹. &c.

Ecce ego cõgregabo eos de vniuersis terris ad quas eieci *Cap.* 32. 37. eos, in furore meo, & in ira mea, & in indignatione grandi, & reducã eos ad locũ istũ & habitare eos faciã confidenter.

Propterea loquere hæc dicit Dominus Deus tu⁹, congre- *Ezec.* 11. 17. gabo vos de populis & adunabo de terris in quib. dispersi estis, daboque vobis humũ Israel, & ingredientur illuc & auferẽt omnes offensiones, cũctasque abominationes ei⁹ de illa.

Anno vno regni, ei⁹, ego Daniel intellexi in libris numero- *Danie.* 9. 2. rũ annorũ de quo fact⁹ est sermo Domini ad Hyeremiã Prophetã, vt complerentur desolationis Hyerusalẽ. 70. anni.

25. Scito ergo & animaduerte ab exitu sermonis vt iterum ædificetur Hyerusalem vsque ad Christũ ducem, hebdõmades. 7. & hebdõmades. 62. erũt, & rursum ædificabitur platea & muri in angustia temporum.

Ingressi itaque in Babylonẽ, eritis ibi annis plurimis & tẽ- *Baruch.* 6. 2. poribus longis, vsque ad generationes septem. Post hæc autem educam vos inde cum pace.

Liberatio adimpletur.

CYrus diuinitus inspiratus, redditis vasis tẽpli Salomonis 5400. captiuitatẽ Israelitis relaxat, concedens tẽpli reædificationem 1. *Esd.* 1. *.

Numerus reuertẽtiũ duce Zorobabel captiuitate Baby- *Cap.* 2. lonica in Hyerusalem ac donorum in reædificationem tẽpli oblatorum.

Suscitauit Dominus spiritum Cyri regis Persarum & præ- 3. *Esdr.* 2. 2.

Universidad de Deusto
Biblioteca

cauit in toro regno suo simul p̄ scripturā etc. dicēs Hęc dicit Cyrus rex Persarū, me cōstituit regē orbi terrarū Dominus Israel, Dominus excelsus, & significauit mihi ædificare domū sibi in Hyerusalem quę est in Iudæa, si quis est ex genere vestro, Dominus ipsius ascendat cum eo in Hyerusalē.

Babylonicæ captiuitatis causa.

4.Reg.17.7. Factum est.n. cum peccassent filij Israel Domino Deo suo qui eduxerat eos de terra Ægypti de manu Pharaonis regis Ægypti, coluerunt Deos alienos, & ambulauerunt iuxta ritus gētium quas consumpserat Dominus in conspectu filiorum Israel, & regum Israel, quia similiter fecerant 13. Et testificatus est Dominus in Israel & in Iuda p̄ manū omniū prophetarū & vidētium dicēs: Reuertimini à viis vestris pessimis & custodite præcepta mea, & cerimonias, iuxta omnē legē quā præcepi patribus vestris, & sicut misi ad vos in manu omnium prophetarum meorum. 18. Iratusque est Dñs vehementer Israeli & abstulit eos à conspectu suo & non remansit nisi tribus Iuda tantummodo, sed nec ipse Iuda custodiuit mandata Domini Dei sui, veruntamen operatus est erroribus Israel quos operatus fuerat &c. vide.

Contra Babylonem.

Psal. 136. 8. Filia Babylonis misera, beatus qui retribuet tibi retributionem tuam quam retribuistis nobis.

Isa.13. Ingēs & truculēta Babyloniorū vastatio à Medis prędicit.

Cap.14.2. Et tenebunt eos populi & adducent eos in locum suum & possidebit eos domus Israel super terram Domini, in seruos & ancillas, & erunt capientes se qui se ceperant et subiecient exactores suos.

Cap.21.9. Cecidit cecidit Babylon, et omnia sculptilia deorum eius contriti sunt in terram etc.

Cap.47. Babylonis humiliatio ac contritio prædicitur propter ipsius superbiam, arrogantiam et crudelitatē in Iudæos suos captiuos, et quia in maleficis, auguribus atque incantatoribus spem posuit.

Hier.25.12. Cumque impleti fuerint.70. anni visitabo super regē Babylonis, et super gentem illam dicit Dominus, iniquitatem eorum et super terram Chaldæorum et ponam illam in solitudines sempiternas.

Cap.50. Babylō quæ in captiuitate affligis filios Israel ij, in suā terrā feliciter reductis, penitus vastabitur à regibus Aquilonis.

Acuite

Acuite sagittas, implete pharetras, suscitauit Dominus spiritum regum Medorum & contra Babylonem, mens eius est, vt perdat eam, quoniam vltio Domini est vltio templi sui. Cap.51.11.

Et alius angelus secutus est dicens: Cecidit, cecidit Babylō illa magna quæ à vino iræ fornicationis suæ potauit omnes gentes. Apo.14.8

Et facta est ciuitas magna in tres partes & ciuitates gentium ceciderunt, & Babylon magna venit in memoriam ante Deum dare illi calicem vini indignationis iræ eius. Vide cap.17.& 18. Cap.16.19.

Bacchides dux Demetrij, 1.Mach.7.8. occidit Iudam ex præcepto Demetrij, 9.18.

Balaam conducitur ad maledicendum Israel, Num.22.23. docetur à Domino quid illūloquendum sit, 23.5.26. Balaam doctrina, 2.Pet.2.15. Apoc.2.14.

Balac rex Moabitarum mittit nuncios ad Balaam, Num. 22.5. Iosuæ 24.9. vide Iudic.11.25. Michęæ 6.5. Apocal. 2.14.

Balthasar videt manum scribentem, Daniel.5.5. occiditur, & regnum eius delabitur ad manus Darij, 5.30. 6.1.

Banaias dux Cerethi & Pelethi. 2.Reg. 20.23. Dauidi à consiliis 23.23. 1.Par.11.25. postea præfectus militum Salomonis, 3. Reg.2.35.

Baptismus à Christo præceptus.

HVntes docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris & Filij & Spiritus sancti. Matth.28.19

Qui crediderit & baptizatus fuerit saluus erit. Qui verò non crediderit condemnabitur. Marc.16.16.

Amen dico vobis: nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto, non potest introire in regnum cælorum. Ioan.3.5.

Baptismum docuerunt apostoli & administrarunt.

PEtrus verò ad illos. Pœnitentiam inquit agite & baptizetur vnusquisque vestrū in nomine Iesu Christi, in remissionē omnium peccatorum vestrorū, & accipietis donū Spiritus sancti. 42. qui ergo receperunt sermonē eius, baptizati sunt & appositæ sunt in die illa, animæ circiter. 3. millia. Act.2.38.

Cū verò credidissent Philippo euāgelizanti de regno Dei & nomine Iesu Christi, baptizabantur viri & mulieres. 38. Capi. 8.12.

Universidad de Deusto
Biblioteca

& iussit stare currum & descenderūt vterque in aquam Philippus & Eunuchus,& baptizauit eum.

Cap.9.18. Et confestim ceciderunt ab oculis eius tanquam squamæ & visum recepit & surgens baptizatus est &c.

Cap.10.47. Nunquid aquam quis prohibere potest vt non baptizentur hi qui spiritum sanctum acceperunt sicut & nos?

Cap.16.15. Cum autem baptizata esset Lydia & domus eius, deprecata est dicens:Si iudicastis me Domino fidelem esse, introite in domum meam & manete.Et coegit nos.

Cap.22.16. Et nūc quid moraris?Exurge & baptizare & ablue peccata tua inuocato nomine ipsius.

Rom.6.3. An ignoratis quia quicunque baptizati sumus in Christo Iesu,in morte ipsius baptizati sumus?

1.Cor.1.14. Gratias ago Deo quod neminem vestrum baptizauī nisi Chrysp̄um & Gayum.

Baptismus saluat.

1.Pet.3.21. QVod & vos nūc similis formæ saluos facit baptisma,nō carnis depositio sordiū,sed conscientiæ bonę interrogatio in Deum per resurrectionem Iesu Christi

Tit.3.5. Non ex operibus iustitiæ quæ fecimus nos,sed secundū suam misericordiam saluos nos fecit per lauacrum regenerationis & renouationis Spiritus sancti,quem effudit in nos abundē per Iesum Christum saluatorem nostrum.

Baptismus tollit omnia peccata.

Gen.17.14. MAsculus cuius præputij caro non fuerit circumcisa, delebitur anima illa de populo suo,quia pactū meū irritum fecit.

Esa.44.3. Effundam enim aquas super sitientem, & fluenta super aridā,effundam Spiritum meum super semen tuum,& benedictionem meam super stirpem tuam.

Ezec.36.25. Effundā super vos aquā mūdā,& mūdabimini ab omnibus iquamētis vestris &ab vniuersis idolis vestris mūdabo vos.

Zach.13.1. Io die illa erit fons patens Domui Dauid & habitantibus Hyerusalem in ablutionem peccatoris & menstruatæ.

Mar.1.4. Fuit Ioannes in deserto baptizans & prædicans baptismū pœnitentiæ in remissionem peccatorum.

Cap.16.16. Qui crediderit & baptizatus fuerit saluus erit,Qui verò non crediderit condemnabitur,

Ioan.3.5. Respōdit Iesus:Amē amen dico tibi,nisi quis renatus fuerit

rit ex aqua & Spiritu sancto nō potest intrare in regnū Dei.

Act.2.38. Petrus verò ad illos,pœnitentiam,(inquit) agite & baptizetur vnusquisque vestrum in nomine Iesu Christi in remissionem peccatorum.

Roma.6.3. An ignoratis quia quicunque baptizati sumus in Christo Iesu,in morte ipsius baptizati sumus,consepulti enim sumus cum illo per baptismum in mortem, vtquō Christus surrexit à mortuis in gloriā patris,ita & nos in nouitate vitæ ambulemus,Si enim cōplantati facti sumus similitudini mortis eius,simul & resurrectionis erimus,hoc scientes,qa vetus noster homo simul crucifixus est vt destruatur corpus peccati,vt vltra non seruiamus peccato.

1.Cor.6.11. Et hæc quidē fuistis,sed abluti estis,sed sanctificati estis, sed iustificasti estis in nomine Domini nostri Iesu Christi & in Spiritu Dei nostri.

Ephes.6.26. Vt illam(ecclesiam)sanctificaret mundans eam lauacro aquæ in verbo,vt exiberet ipse sibi gloriosam ecclesiam non habentem maculam aut rugam, aut aliquid huiusmodi,sed vt sit sancta & immaculata.

Colos.2.13. Et vos cum mortui essetis in delictis & præputio carnis vestrę conuiuificauit cum illo donans vobis omnia delicta delens quod aduersum nos erat chyrographum decreti, qđ erat contrarium nobis &c.

Ad Tit.3.5. Non ex operibus iustitiæ quæ fecimus nos, sed secundū suam misericordiam saluos nos fecit,per lauacrum regenerationis Spiritussancti,quem effudit in nos abundē per Iesum Christum saluatorem nostrū,vt iustificati gratia ipsius hæredes simus secundum spem vitæ æternæ.

Baptismus non est iterandus.

Heb.4.5. VNus Dominus,vna Fides,vnum Baptisma.

Hier.6.4. Impossibile est enim eos qui semel sunt illuminati, gustauerūt & donū cœleste,& participes facti sunt Spiritussancti,gustauerūt nihilominus bonū Dei verbū virtutesq; sæculi venturi,& prolapsi sūt,rursus renouari ad pœnitentiā rursū crucifigētes sibimetipsis filiū Dei & ostentui habētes.

Cap.10.26. Voluntariè enim peccantibus nobis post acceptam notitiam veritatis, iam non relinquitur pro peccatis hostia &c.

Idem declarat eius figura Gen.17.vt supra.

Idem declarat eius figura.

Gen.17.1. MAsculus cuius præputij caro circuncisa non fuerit,delebitur

Universidad de Deusto Biblioteca

bitur anima illa de populo suo:quia pactũ meũ irritũ fecit.

2.Cor.10.1. Et omnes mare transierunt,& omnes in Moyse baptizati sunt in nube & in mari.

Baptismus Ioannis.

Matt.3.6. ET baptizabantur(à Ioanne Baptista) in Iordane confitentes peccata sua.

Cap.21.25. Baptismus Ioannis vnde erat è cælo an ex hominibus?at illi cogitabant inter se dicẽtes:Si dixerimus è cœlo,dicet nobis quare ergo non credidistis illi?&c.

Mar.1.4. Fuit Ioannis in deserto baptizans& prędicans baptismũ pœnitentiæ in remissionem peccatorum.

Luca.3.3. Et venit in omnem regionem Iordanis prædicans Baptismum pœnitentiæ in remissionẽ peccatorum 16. Respondit Ioannes:Ego quidem baptizo vos aqua,venient autẽ fortior me cuius nõ sum dignus soluere corrigiã calciamentorũ eius

Cap.7.29. Et omnis populus audiens & publicani iustificauerunt Deum baptizati baptismo Ioannis.

Ioan.1.25. Et interrogauerũt &dixerũt ei:Quid ergo baptizas si tu nõ es Xps neq; Helias neq; ꝓpheta?Respõdit Io.Ego baptizo in aqua &c.33.ego aũt nesciebã eu sed q me misit baptizare in aqua,ille mihi dixit,sup quẽ videris Spiritũ descẽdẽtẽ & manentem super eum,hic est qui baptizat in Spiritu sancto,

Cap.3. 23. Erat autem & Ioannes baptizans in Ennon iuxta Salim quia aquæ multæ erant illic,& veniebant & baptizabantur.

Act.1.5. Quia Ioannes quidem baptizauit aqua,vos autem baptizabimini Spiritusancto,non post multos hos dies:

Cap.19.4. Dixit autem Paulus:Ioannes baptizauit baptismo pœnitentiæ populum, docens in eum qui venturus esset post eũ vt crederent,hoc est in Iesum.

Baptismus pœnitentiæ prædicatur.

Marc.1.4. FVit Ioannes in deserto baptizãs & prædicans baptismũ pœnitentiæ in remissionem peccatorũ.

Luc.3.3. Et venit in omnem regionem Iordanis prædicans baptismum pœnitentiæ & remissionemm peccatorum.

Act.2.38. Petrus ait ad illos:pœnitẽtiã agite,& baptizetur vnusquisque vestrum,in nomine Iesu Christi in remissionem peccatorum vestrorum & accipietis donum Spiritussancti.

Cap.13. 24. Prædicante Ioanne ante faciem aduentus eius, baptismũ pœnitentiæ omni populo Israel.

Cap.19.4. Dixit aũt Paulus:Ioannes baptizauit baptismo pœnitẽtiæ populum

populum,docens in eum vt supra.

Baptismus passio.

RESpondens Iesus dixit:Nescitis quid petatis.Potestis bibere calicẽ quẽ ego bibiturus sum?dicunt ei.Possumus. Matt.10.22.

Iesus autem ait illis:nescitis quid petatis,Potestis bibere celicem quem ego bibo,aut baptismo quo ego baptizor baptizari? at illi dixerunt ei:Possumus. Marc.10.38.

Baptismo autem habeo baptizari, & quomodo coarctor vsque dum perficiatur. Luca. 12. 50.

Baptismus in Spiritu sancto & igne.

EGO quidem baptizo vos in aqua in pœnitentiam,qui autem post me venturus est &c.ipse vos baptizabit in Spiritu sancto & igni. Matth. 3. 11.

Ego baptizaui vos aqua,ille verò baptizabit vos Spiritu-(sancto. Marc. 1. 8.

Respondit Ioannes: Ego quidem aqua baptizo vos &c.ipse vos baptizabit in Spiritu sancto & igne. Luca.3. 16.

Et ego nesciebã eum,sed qui misit me baptizauit in aqua &c.Hic est qui baptizat in Spiritu sancto. Ioan. 1. 33.

Quia Ioannes baptizauit aqua,vos autem baptizabimini Spiritu sancto.cap.2.4 & cap.11.15. Act. 1. 5.

Baptizandi sunt paruuli.

MAsculus cuius præputij caro circũcisa nõ fuerit,delebitur aïa illa de populo suo,quia pactũ meũ irritũ fecit. Gen. 17. 14.

Cũq; esset in itinere,in diuersorio occurrit ei Dominus & volebat occidere eum. Tulit illico Sephora accutissimã petrã & circuncidit præputium filij sui, tetigitq; pedes eius & ait:Spõsus sanguinum tu mihi es & dimisit eum postquã dixerat sponsus sanguinum tu mihi es ob circuncisionem. Exod. 4. 24.

Venite ad me omnes qui laboratis & onerati estis & ego reficiam vos. Matth.11.28.

Sic non est voluntas ante patrem vestrum qui in cœlis est,vt pereat vnus de pusillis istis. Cap. 18. 14.

Tũc oblati sunt ei paruuli,vt manus eis imponeret & oraret:discipuli autẽ increpabant eos:Iesus verò ad illos ait:Sinite paruulos venire ad me & nolite ꝓhibere,taliũ est enim regnum cœlorum.Mar.10.14.idem omnino habetur. Cap.19.13.

Adferebant autẽ & ad illum & infantes vt eos tangeret, quod cum viderent discipuli increpebant illos.Iesus autem conuocans illos ait:Sinite pueros venire ad me & nolite vetare eos,talium est enim regnum cœlorum. Luc. 18. 15.

Amen

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ioan.3.5. Amen dico vobis nisi renatus quis fuerit ex aqua & Spiritu sancto non potest &c.

Act. 2.39. Vobis. n. est repromissio & filiis vestris & omnibus qui longe sunt, quoscũque aduocauerit Dominus Deus noster.

Cap. 18. 8. Crispus autem Archysynagogus credidit Domino cum omni domo sua, & multi Corinthiorum audientes credebãt & baptizabantur.

1. Cor. 1. 16. Baptizaui autem & Stephanæ domum, cæterum nescio si quem alium baptizauerim.

Cap. 15. 22. Sicut in Adam omnes moriuntur, ita & in Christo omnes viuificabuntur.

Baptizari in scripturis aliquando exprimitur per verbum illuminari

Hebr. 6. 4. IMpossibile est enim eos qui semel sunt illuminati gustauerunt & donum cœleste & participes facti sunt Spiritus sancti, gustauerunt nihilominus bonum Dei verbum virtutésque sæculi venturi & prolapsi sunt, rursus renouari ad pœnitentiam &c. Aliquando pro renouari.

Baptizatus est Christus.

Matth.3.16. BAptizatus autem Iesus confestim ascendit de aqua & ecce aperti sunt cœli & vidit Spiritum Dei descẽdentem sicut columbam & venientem super se.

Marc.1.9. Et factum est & in diebus illis venit Iesus à Nazareth Galileæ & baptizatus est à Ioanne in Iordane.

Luc. 3. 21. Factum est autem cum baptizaretur omnis populus & Iesu baptizato & orante, apertum est cœlum & descendit Spiritussanctus &c.

Super baptismum descendit Spiritussanctus.

Matt.3.16. SVpra patet. Mar.1.8. ego baptizaui vos aqua, Ille verò vos baptizabit Spiritusancto Luc.3.21.supra.

Ioan. 1.33. Et ego nesciebã eum, sed qui misit me baptizari in aqua ille mihi dixit: Super quem videris Spiritum descendentẽ & manentem super eum, hic est qui baptizat in Spiritusancto.

Baptizat Christus per Discipulos.

Ioan.3.22. POst hæc venit Iesus & discipuli eius in Iudæam terram & illic demorabatur & baptizabat.

Ioan.4. 1. Vt ergo cognouit Iesus quia audierũt Pharisæi quod Iesus plures discipulos facit & baptizat q̃ Ioãnes (quãquã Iesus non baptizaret, sed discipuli eius) reliquit Iudæam & iterum abiit in Galilæam.

Baptizati accipiunt spiritum sanctum.

Act. 2.38. POenitentiam agite & baptizetur vnusquisque vestrum in nomine Iesu in remissionem peccatorum vestrorũ & accipietis donum Spiritussancti.

Cap. 19.5. His auditis baptizati sunt in nomine Domini nostri Iesu Christi, & cũ imposuisset illis manus Paulus, venit Spiritussanctus super eos, & loquebantur linguis & prophetabant.

Induunt Christum.

Galat.3.27. QVicunque enim in Christo baptizati estis Christum induistis.

In morte Christi baptizatur.

Rom.6.3. ANignoratis quia quicunque baptizati sumus in Christo Iesu, in morte ipsius baptizati sumus?

In vnum corpus baptizatur.

1.Cor. 12.13. ET enim in vno Spiritu omnes nos in vnũ baptizati sumus, siue Iudæi siue gentiles, siue serui, siue liberi: & omnes in vno Spiritu potati sumus. 27. Vos autem estis corporis Christi & membra de membro.

Bariehu à Deo per Paulum vsu oculorum priuatur. Act. 13.11.

Barnabas ponit pretium agri ante pedes Apostolorum, Act. 4.37. ducit Paulum ad Apostolos, 9.27. mittitur Antiochiam 11.22. redit in Ierusalem. 11.30. iterum recepit se Antiochiam cum Paulo. 12.25.

Barrabas lairo dimittitur, Matth.27.16. Marc.15.15. Luc. 23.25. Ioan.18.40. Act.3.14.

Bartimæus visu donatur Mar.10.46.52.

Baruch filius Neriæ, Ierem.32.12. dictante Ieremia scribit librum, qui comburitur, 36. conscribit alium, qui populo prælegitur 45.1. Baruch.1.3.

Barzellas prouidet regi Dauid de cibis, 2. Reg.17.27. deducit eum vsque ad Iordanẽ, 19.31. Dauid præcepit vt filiis Barzellai beneficiat, 3. Reg.2.7.

Barzellai quoniam suæ genealogiæ scripturam demonstrare non poterat, reiicitur à Sacerdotio, 1. Esdræ.2.62. 2. Esdr.7.64.

Basemath filia Salomonis, vxor Archimaasi.3.Reg.4.15.

Bathuel filius Nachor pater Rebeccæ. Gen.22.23.

Beatitudo

Universidad de Deusto
Biblioteca

Beatitudo & beatorum gaudium & vita æterna.

Sap. 3. 4. FVlgebunt iusti & tanquã scintillæ in arũdineto discurrẽt iudicabunt nationes & dominabuntur populis & regnabit Dominus illorum in æternum.

Cap. 4. 1. O quàm pulchra est casta generatio cũ claritate: immortalis est enim memoria illius, quoniam apud Deum nota est & apud homines. 16. condemnat autem iustus mortuus viuos impios: & iuuentus celerius consummata longam vitam iniusti.

Esa. 25. 9. Et dicet in die illa: Ecce Deus noster iste, expectauimus eum & saluabit nos: Dominus, sustinuimus, exultabimus & lætabimur in salutari eius.

Cap. 30. 29. Canticum erit vobis sicut vox sanctificatæ solennitatis, & lætitia cordis sicut qui pergit cum tibia vt intret in montẽ Domini ad fortem Israel.

Cap. 49. 10. Non esurient neque sitient, & non percutiet eos æstus & sol, quia miserator eorum reget eos & fonte aquarum potabit eos. Vide cap. 60.

Hiere. 31. 13. Tunc lætabitur virgo in choro, iuuenes & senes simul, & conuertam luctum eorum in gaudium & consolabor eos & lætificabo à dolore suo.

Dan. 12. 13. Tu autem vade ad præfinitum & requiesces & stabis in sorte tua in finem dierum.

Matt. 13. 43. Tunc iusti fulgebunt sicut sol in regno patris eorum.

Cap. 19. 28. Amen amen dico vobis: quod vos qui secuti estis me, in regeneratione cum sederit filius hominis in sede maiestatis suæ, sedebitis & vos super sedes duodecim, iudicantes duodecim tribus Israel.

Marc. 12. 25. Cùm enim a mortuis resurrexerint, neque nubent neque nubentur, sed sunt sicut Angeli in cœlis.

Luc. 22. 29. Et ego dispono vobis sicut disposuit mihi pater meus regnũ, vt edatis & bibatis super mẽsam meã in regno meo, & sedeatis super thronos iudicantes duodecim tribus Israel.

Ioan. 17. 24. Pater quos dedisti mihi volo vt vbi ego sum & illi sint mecum, vt videant claritatem meam quam dedisti mihi, quia dilexisti me ante constitutionem mundi.

Rom. 8. 30. Quos autem prædestinauit, Hos & vocauit: & quos vocauit, hos & iustificauit: & quos iustificauit, hos & glorificauit.

1. Cor. 2. 9. Sed sicut scriptũ est quod oculus nõ vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit, quæ præparauit Deus his qui diligunt eum.

In reliquo reposita est mihi corona iustitiæ quã reddet mihi Dominus in illa die iustus iudex, non solũ autem mihi sed & his qui diligunt aduentum eius. *2. Tim.* 4. 8.

Et cum apparuerit princeps pastorum, percipietis immarcessibilem gloriæ coronam. *Cap.* 5. 9.

Beatus vir qui suffert tentationem, quoniam cum probatus fuerit accipiet coronam vitæ quam repromisit Deus diligentibus se. *Iacob.* 1. 12.

Qui habet aurẽ audiat, quid Spiritus dicat ecclesiis: Vincenti dabo edere de ligno vitæ quod est in medio paradisi Dei mei &c. & cap. 3. per totum. *Apoc.* 2. 7.

Ideo sunt ante thronũ Dei & seruiunt ei die ac nocte in templo eius, & qui sedet in throno habitabit super illos &c. *Cap.* 7. 15.

Qui vicerit possidebit hæc, & ero illi Deus & ille erit mihi filius, & cap. 22. per totum. *Cap.* 21. 7.

Beatitudo quomodo comparetur.

CAlicem quidem meum bibetis, sedere autem ad dexteram meam & sinistram, non est meum dare vobis, sed sed quibus paratum est à patre meo. *Matt.* 20. 23.

Tunc dicet rex his qui à dextris eius erunt: Venite benedicti patris mei possidete paratum vobis regnum à constitutione mundi. *Cap.* 25. 34.

Sic enim Deus dilexit mundum, vt filium suum vnigeni dum daret, vt omnis qui credit in eum non pereat, sed habeat vitam æternam. *Ioan.* 3. 16.

Sed per gratiam Domini nostri Iesu Christi credimus saluari quemadmodum & illi. *Act.* 15. 11.

Cùm mortui essemus peccatis, cõuiuificauit nos in Christo (cuius gratia saluati estis) & conresuscitauit & consedere fecit in cœlestibus, in Christo Iesu. *Ephes.* 2. 5.

Qui nos liberauit & vocauit vocatione sua sancta, nõ secundum opera nostra, sed secundũ propositũ suũ & gratiã, quæ data est nobis in Christo Iesu ante tempora sæcularia. *2. Tim.* 1. 9.

Belis & draconis historia Dan. 14.*

Bellum est pœna peccati.

SI nõ audieritis me, neq; feceritis oĩa mãdata mea, &c. ponã *Leuit.* 26. 14

faciem

Universidad de Deusto
Biblioteca

faciem meam contra vos,& corruetis corã hostibus vestris, & subijciemini his,qui oderunt vos.

Leuit.26.24. Quod si nec volueritis recipere disciplinam,sed & ambulaueritis ex aduerso mihi,ego quoque contra vos incedam, & percutiam vos septies propter peccata vestra.

Deut.28.15. Quod si nolueris audire vocem Domini Dei tui,vt custodias & facias omnia mãdata Dei tui,& cerimonias quas ego præcipio tibi hodie, venient super te oẽs maledictiones istę, & apprehendẽt te:Maledictus eris in ciuitatibus,maledictus in terra,maledictũ horreũ tuũ, maledictæ reliquiæ tuæ &c.

Iudic.2.14. Iratusque Dominus contra Israel, tradidit eos in manus diripientiũ qui ceperunt eos & vendiderunt hostibus qui habitabant per gyrum,nec potuerunt resistere aduersarijs suis.

Cap.6.1. Fecerũt aũt filij Israel malũ in cõspectu Dñi,qui tradidit eos in manu Madian.7.annis et oppressi sunt valde ab eis.

Cap.10.6. Filij Israel peccatis veteribus iũgentes noua fecerunt mala in cõspectu Domini,et seruierunt idolis etc.cõtra quos Dominus iratus tradidit eos in manus Philistiim, et filiorũ Ammon afflictique sunt vehementer et oppressi per annos. 18.qui habitabant trans Iordanem in terra Amorrhæi etc.

Cap.13.1. Rursumque filij Israel fecerunt malũ in cõspectu Domini,qui tradidit eos in manus Philistinorũ quadraginta annis

Isa.5.25 Ideo iratus est furor Domini in populum suum,et extendit manum suam super eum,et cõturbati sunt montes et facta sunt morticinia eorum,quasi stercus in medio plateaꝝ In his omnibus non est auersus furor eius, sed adhuc manus eius extenta. Ierem.5.lege. Vide victoria.

Ieremi.47.6. O mucro Domini vsquequo nõ requiesces? ingredere in vaginã tuã refrigerare & sile.Quomodo quiescet,cùm Dominus præceperit ei.

48.6. Fugite,saluare animas vestras,& eritis quasi myricæ in deserto.Pro eo quòd habuisti fiducism in munitionibus tuis, & in thesauris tuis,tu quoque capieris.

Ibid.42. Cessabit Moab esse populus, quoniã cõtra Dominũ gloriatus est.

49.4. Quid gloriaris in vallibus: Eccę ego inducã super te terrorem,ait Dominus.

Ibid.16. Arrogantia tua decepit te.

Ibid.16. Cùm exaltaueris quasi aquilla nidum tuum,inde detrahã te.dicit Dominus.

quomodo

Quomodo se quisque habere debeat in belli necessitate.

VEnit autem Amalec & pugnabat contra Israel in Raphidim.dixitque Moyses ad Iosue: elige viros & egressus pugna contra Amalec, cras ego stabo in vertice collis habens virgam Dei in manu mea.Fecit autem Iosue vt locutus erat Moyses,& pugnauit contra Amalec Moyses autẽ & Aaron & Hur ascenderunt super verticem collis &c. *Exod.17.8.*

Habuit aũt Asa in exercitu suo portãtiũ scuta,& hastas de Iuda trecẽta milia. De Beiamin vero sectatiorũ & sagittariorũ ducẽta octogintà milia.Omnes isti viri fortissimi. Egressus est contra eos Zara Æthiops cum exercitu suo,decies cẽtũ milia,& currib.trecẽtis,& venit vsq; Maresa. Porro Asa prexit obuiã ei & instruxit facié ad bellum in valle Sephata, quę est iuxta Maresa,& inuocauit Dñm Deũ &ait:Dñe non est apud te vlla distantia vtrum in paucis auxilieris an in plurib.adiuua nos Domine Deus noster,in te enim & in tuo nomine habẽtes fiduciã,venim⁹ cõtra hãc multitudinẽ,Domine De⁹ noster nõ pręualeat cõtra te homo. Exterruit itaque Dominus Æthiopes corã Asa & Iuda, fugeruntque æthiopes & persecutus est eos Asa & populus qui eũ eo erat &c. *2.Par.14.8.*

Iosaphat impio Achab affinitate iunctus, ascendit cũ eo cõtra Ramoth Galaad 400.pseudoprophetis victoriamque promittẽtibus:Micheas autẽ cõtrariũ prophetãs incarcerat sed Achab iuxta Micheę ꝓphetiã i bello occiditur. *Cap.18.*

Sennacherib Iudam inuadente,Ezechias populum hortatur fidere in Deũ,à quo ille minis in blasphemiis utitur eũ auertere.Orantibus autem Ezechia cum Isaia,angelus dissipat exercitũ Sennacherib qui fugiens à filiis occiditur.Porro Ezechias nimia felicitate elatus Deum offendit, cui impius filius Manasses succedit. *Cap.32.*

Iudas Machabęus dux aximius prędicatur,qui per ambulans ciuitates iudæ,truci dabat omnes impios,& occiso duce Appollonio eiusq; exercitu dispersо,vicit cum paucis Syriæ exercitum,vna cum duce Sermone. Iratus autẽ ob hoc rex Anthiochus profectus in Persidem constituit Lysiam vice regem,dato belli in Iudęos apparatu:qui misit contra terrã Iudã Gorgiã cum exercitu:Iudas autem & sui ad bellum parãr, maximè operibus pœnitentiæ & oratione ad Deum. *1.Mac.3.*

Ait Iudas viri fuix qui secũ erant: (adueniente Gorgia) ne timueritis multitudinẽ eorũ, & impętum eorum ne formi- *Cap.4.8.*

detis:mementote qualiter salui facti sunt patres nostri in mari rubro,cum sequeretur eos Pharao cum exercitu multo,& nũc clamemus in cælũ & miserebitur nostri De⁹ noster &c.

2.M.8. Iudas Machabæus inuocato Dei auxilio, post aliquot victorias, Nicanorẽ qui certã sibi de Iudæis pollicebatur victoriam,suos primũ ad constantiã exhortatus,profligauit,interfectis de ei⁹ exercitu, vnà cũ Timotheo & Bachide plusquã 20000.ita vt Nicanor solus effugiẽs prædicaret Iudæos Deũ habere protectorem.

Deus pugnat pro suis.

*Exod.*14.13. ET ait Moyses ad populum:(Pharaone Israelem persequẽte)nolite timere,state & videte magnalia Dñi quę facturus est hodie:Ægyptio enim quos nũc videtis nequaquã vltra videbitis vsque in sempiternũ:Dominus pugnabit pro vobis & vos tacebitis.

*Deut.*1.30. Nolite metuere nec timeatis eos, Dominus Deus qui ductor est vester pro vobis ipse pugnabit,sicut fecit in Ægypto cunctis videntib.& in solitudine ipsi vidistis, portauit te Dominus Deus tuus vt solet homo gestare paruulum suum, in omni via per quã ambulastis donec veniretis ad locũ istum.

*Cap.*3.22. Ne timeas eos(loquitur de Og rege Basan) Dominꝰ enim Deus vester pugnabit pro vobis.

*1.Reg.*1.45. Dixit aũt Dauid ad Philistęũ: Tu venis ad me cũ gladio & hasta & clypeo, ego aũt venio ad te in nomine Dñi exercituũ Dei agminũ Israel, quib. exprobrasti hodie & dabit te Dñs in manu mea & percutiãte & auferã caput tuũ à te &c.

*2.Par.*20.15. Attendite omnis Iuda,& qui habitatis in Hyerusalẽ, & tu rex Iosaphat:Hęc dicit Dominus vobis, Nolite timere nec paueatis hãc multitudinẽ(loquitur de Ammonitis,Moabitis ac Syriis contra Iosophat insurgentibus)non est enim vestra pugna,sed Dei &c.

*f*Psal.17.35. Qui dedit manus meas ad prœlium, & posuisti vt arcum æreum brachia mea.

143.1. Benedictus Dominus Deus meus qui docet manus meas ad prœlium & digitos meos ad bellum.

*Isa.*36.15. Si reuertamini & quiescatis salui eritis, in silentio & spe erit fortitudo vestra,& noluistis & dixistis,nequaquam, sed ad equos fugiemus.

Bellandum armis quoque Spiritualibus.

*Roma.*13.12. ABiiciamus ergo opera tenebrarũ & induamur arma lucis

Arma.

Arma militię nostræ non carnalia sunt, sed potentia Dei *2.Cor.*10.4 ad destructionẽ munitionum,consilia destruentes & omnem altitudinem extollentem se aduersus scientiam Dei,& in captiuitatem redigentes omnem intellectum &c.

Induite vos armaturam Dei,vt possitis stare aduersus insi- *Ephe.* 6.11. dias diaboli, quoniam non est nobis colluctatio aduersus cernem & sanguinem, sed aduersus principes & potestates, aduersus mũdi rectores tenebrarum harũ, cõtra Spiritualia nequitiæ in cœlestibus:propterea accipite armaturam Dei,vt possitis resistere in die malo,& in omnib. perfecti stare &c.

Bellum fiat cum consilio & sapientia.

SI quando accesseris ad expugnandam ciuitatem, offe- *Deu.*20.10. res primum pacem.

Quando obsederis ciuitatẽ multo tempore, & muni- *Ibid.*19. tionibus circundederis,vt expugnes eam,nõ succides arbores de quibus vesci potest,nec securibus debes per circuitũ vastare regionem,quoniam lignum est,& non homo:nec potes bellantium contra te augere numerum.

Gubernaculis tractanda sunt bella. *Prou.*20.18.

Vir sapiens & fortis est & vir doctus, robustus & validus 24.6. quia cum dispositione vnitur bellum:et erit salus vbi multa consilia sunt.

Hanc sub sole vidi sapientiam et probaui maximam. *Eccles.*9.13.

Ciuitas parua et pauci in ea viri.Venit contra eã Rex magnus et vallauit eam, extraxitque munitiones per gyrum, et perfecta est obsidio. 14.

Inuentusque est in ea vir pauper et sapiens, et liberauit vr- 15. bẽ per sapiẽtiã suã, et nullus deinceps recordat⁹ est hominis illi⁹ pauperis.Et dicebã ego melioré esse sapiẽtiã fortitudine

Melior est sapiẽtia quam arma bellica. *Ibid.*18.

Neminem concutiatis,neque calumniam faciatis,et con- *Luc.*3.14. tenti estote stipendiis vestris.

Bellum vtiliter vitatur.

QVando egressus fueris aduersus hostes tuos in pu- *Deut.* 23.9. gnam, custodies te ab omni re mala.

Varius euentus est belli,et nunc hunc,et nunc illum con- 2.Reg.11,25. sumit gladius.

Nõ litiges cũ homine potẽte,ne fortè incidas in manꝰ illi⁹. *Eccles.*8.1.

Abstine te à lite,et minues peccata. 28.10.

Esto consentiens aduersario tuo citò,dũ es in via cũ eo. *Matth.*5.25.

Bellum quibus de causis susceperunt olim fideles.

Gen.14.14 QVod cum audisset Abraham, captum videlicet Loth fratrē suū, numerauit expeditos vernaculos suos, trecentos decem & octo, & persecutus est eos vsque Dan. &c.

Iudic.20. Ob hoc scelus (scilicet vxoris Leuitis viri rapte & mortuę) pugnātes reliquę trib. aduersus Benianim, semel atque iterū bello inferiores, tertio committentes iussu Domini prœliū tribum illam præter sexcentos qui insolitudine fugerant penitus deleuerunt.

Iosue.10. Quinque reges oppugnantes Gabaon immoto sole vni⁹ diei spatio vincuntur, & ex spelunca extracti suspenduntur, pluresque aliæ ciuitates capiuntur.

1.Reg.30. Absēte Dauid Amalechitę Siceleg incēderāt ablata prēda. Quos Dauid persequēs occidit recepta prēda, quā singulis sociis ex equo dimisit etiā iis qui ad sarcinas lassi remāserāt

Benedictio Dei in iustos.

Gen.22.16. PEr memetipsum iurauī, dicit Dominus quia fecisti hanc rē, & non pepercisti filio tuo vnigenito benedicam tibi.

26.4. Et benedicentur in semine tuo omnes gentes terrę, eo quod obedierit Abraham voci meæ: & custodierit præcepta mea, & cæremonias, legesque seruauerit.

Ibid. 24. Benedicam tibi & multiplicabo semen tuum propter seruum meum Abraham.

Psal. 5.13 23.5. Quoniam tu benedices iusto.

Innocens manibus & mundo corde, qui nō accepit in vano animā suam. Hic accipiet benedictionem à Domino.

Prou.10.6. Benedictio Domini super Caput iusti: os autem impiorum operit iniquitas.

Eccles.25.18. Qui vigilauerint ad illum, inuenient benedictionem.

Iustos in finali benedicet iudicio.

Matt.25.34 TVnc dicet Rex his qui à dextris eius erunt: Venite benedicti patris mei, possidete paratum vobis regnum à constitutione mundi.

Gal.3.9. Igitur qui ex desunt, benedicentur cum fideli Abraham.

Prou.3.33. Habitacula iustorum benedicentur.

Eccles.11.24 39.27. Benedictio Dei in mercedem iusti festinat.

Benedictio illius quasi fluuius inundabit.

Ephes.1.3. Benedictus Deus & pater Domini nostri Iesu Christi, qui benedixit vos in omni benedictione spirituali in cœlestibus in Christo.

Benedicere

Benedicere debet homo Deum.

ET nunc in omni corde, & ore collaudate & benedicite nomen Domini. Eccles.39.41

Benedic anima mea Domino, & omnia quę intra me sunt nomini sancto eius, Benedic anima mea Domino, & noli obliuisci omnes retributiones eius. Psal.102.1.

Humiliter.

BEnedicite Deum cœli, & coram omnib. virtutibus quia fecit nobiscum misericordiam. Tob.12.6.

Dominus dedit, Domin⁹ abstulit, sicut Domino placuit, ita factum est, sit nomen Domini benedictum. Iob.1.21.

Benedicta gloria Domini de loco sancto suo. Ezec.3.12.

Perseueranter.

Omni tempore benedic Domino. Tob.4.20.

Benedicam Dñm in omni tpe, semp laus eius in ore meo. Psal.33.2.

Benedicentes Dominum exaltate illum quantum potestis, maior est enim omni laude. Exaltantes illum replebimini virtute. Qui videbit eum & narrabit, & magnificabit eū sicut est ab initio. Eccles.43.33.

Benedictio qua homo homini benedicit.

Benedixit eis (Melchisedech) & ait: Benedictus Abraham Deo excelso qui creauit cœlum & terram &c. Genes.14.19

Iacob matris consilio benedicitur loco Esau Benedictionem accepit, ad cuius odium fugiendum monetur à matre, vt in Zaram ad Labam concedat. Cap.27.

Deus autem omnipotens benedicat tibi & crescere te faciat atque multiplicet vt sis in turbas populorū & det tibi benedictiones Abrahæ & semini tuo post te, vt possideas terrā peregrinationis tuæ quam pollicitus est auo, & tuo vers. 1. Vocauit Isaac, Iacob & benedixit eum &c. Cap.28.4.

Oues vestras & armenta assumite, vt petiebatis (ait Pharao Moysi & Aaron) & benedicite mihi. Exod.12.32.

Et extēdēs (Aarō manū ad populo) benedixit ei: sicq; cō Pletis hostiis, p̄ peccato & holocaustis & pacificis, descēdit. Leuit.9.22.

Qui benedixerit tibi, erit & ipse benedictus. Num.24.9

Balaam tertio benedicit & prospera vaticinatur de Israel & de Christo. Item de Amalechitis, Cineis & Romanis. Num.24.

Eo tempore separauit tribum Leui, vt portaret arcam fœderis Domini, & staret coram eo in ministerio & benediceret in nomine illius vsque in præsentem diem. Deut.10.8.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Cap. 31. Benedicit Moyses moriturus duodecim tribus Israel.

Iosue.8.34. Et primum quidem benedixit populo Israel, post hæc legit omnia verba benedictionis & maledictionis, & cuncta quæ scripta erant in legis volumine.

Cap.15.19. Cui Caleb. Quid habes inquit? at illa (illius filia Aza respondit, da mihi benedictionem, terram australem & arentem dedisti, mihi iunge & irriguam.

Cap.22.6. Benedixitque eis Iosue & dimisit eos, scilicet Rubinitas & Gaditas & dimidiam tribum Manasse.

1.Reg.2.20. Et benedixit Heli Helcanæ & vxori eius, dixitque ei, reddat tibi Dominus semen de muliere hac pro fœnore quod commodasti Domino.

2.Reg.6.18. Cumque complesset (Dauid) offerens holocausta & pacifica, benedixit populo in nomine Domini exercituum.

3.Reg.8.14. Conuertitque rex (Salomon) faciem suam, Et benedixit omni ecclesiæ Israel &c.

Iud.13, 10. Quæ cum exisset (Iudith) ad illum (Holophernem) benedixerunt eam omnes vna voce dicentes, tu gloria humiliũ, tu lætitia Israel &c.

Psal.128.8. Et non dixerunt qui præteribant: benedictio Domini super vos, benedicimus vobis in nomine Domini.

Luca.1. 28. Sic virgo Maria ob fidei munditiam. Exclamauit voce magna Elizabeth: & dixit Benedicta tu inter mulieres, & benedictus fructus ventris tui. Et beata quæ credidisti, quoniã perficientur ea quæ dicta sunt tibi à Domino.

Eccles.3. 11. Benedictio patris firmat domos filiorum.

Luc.2.34. Benedixit illis Symeon & dixit ad Mariã matrẽ eius &c.

Cap.6.28. Benedicite maledicentib. vobis, & orate pro calumniantibus vobis.

Rom.12. 14. Benedicite psequẽtib. vos benedicite & nolite maledicere.

Benedictio quæ creaturæ consecrantur & sanctificantur.

Exod.28. 2. FAcieſque vestem Aaron sanctam fratri tuo in gloriam & decorem.

Cap.29.6. Et pones tiaram in capite eius & laminam sanctam super tiaram, & oleum vnctionis fundes super caput eius, atq; hoc ritu consecrabitur. 27. Sanctificabisque pectusculum consecratum & armum quem de ariete separasti.

Leui.21.10. Põtifex.i. sacerdos maximus inter fratres suos, super cuius caput fusum est vnctionis oleũ & cui⁹ manus in sacerdotio consecratæ

consecratæ sunt, vestituſque est sanctis vestibus &c.

Cap.27. 28. Omne quod Domino consecratur siue homo fuerit, siue animal, siue ager non veniet, nec redimi poterit quicquid semel fuerit consecratum, sanctum sanctorum erit Domino.

Nu.5.17. Assumẽtque aquam sanctam in vase fictili & pauxillum terræ de pauimento tabernaculi mittet in eam.

Iosu.6.24. Vrbem autem & omnia quæ inuenta sunt in ea succenderunt absque auro & argento & vasis æneis & ferro quæ in ærarium Domini consecrarunt.

Iudich.17.3 Consecraui & voui hoc argentum Domino, vt de manu mea suscipiat filius meus, & faciat sculptile atque conflatile, & nunc trado illud tibi.

1.Para.18.11 Sed & omnia vasa aurea & argentea & ænea consecrauit rex Dauid Domino, cum argento & auro quod tulerat ex vniuersis gentibus tam de Idumæa & Moab & filiis Amon quàm de Philistiim & Amalech.

3.Esd.1.41. Et sacra vasa Domini accepit Nabuchodonosor rex Babylonis, & tulit & consecrauit in templo suo in Babylonia.

1.Timot.4.5 Omnis creatura Dei bona est & nihil reiiciendum quod cum gratiarum actione percipitur, sanctificatur enim per verbum Dei & Oratienem.

Heb. 9.1. Tabernaculum enim factum est primum, in quo erant candelabra & mensa & propositio panum, quæ dicitur sancta &c. Hinc consecratio sacerdotum, vestium, altarium, tẽplorum, exteorum, aquæ lustralis &c.

Blasphemia contra Deum.

Exod. 20.7 NOn assumes nomen domini dei tui in vanum (quanto minus ad blasphemandum?)

Leui.24. 14. Educ blasphemũ extra castra, & ponãt omnes q audierũt manus sup caput eius: & lapidet eũ omnis populus.

Ibid. 16. Qui blasphemauerit nomen domini, morte moriatur.

1.Reg.2. 25. Si peccauerit, vir in virum, placari ei potest Deus: si autẽ in deum peccauerit, quis orabit pro eo?

2.Reg.12.14. Verũtamen quia fecisti inimicos nomen dñi, propter verbũ hoc, filius qui natus est tibi morte morietur.

2.Reg.20.28 Quia dixerunt Syri, Deus montium est Dominus eorum & non est Deus vallium, dabo omnem multitudinem grandem hanc in manu tua.

4.Re.19.22. Cui exprobrasti & quẽ blasphemasti? Cõtra quẽ exaltasti vocẽ tuã, & eleuasti in excelsũ oculos tuos? Cõtra sanctũ Israel

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ibidem. 35. Factū est igitur in nocte illa, venit angelus domini & percussit de castris Assyriorum centum octoginta quinq; milia

Iob. 15.5. Docuit iniquitas tua os tuum, & imitaris linguā blasphemantium, condemnabit te os tuum & non ego.

Tob. 34. 37. Ne desinas ab homine iniquitatis, qui addit super peccata sua blasphemiam.

Psal. 68. 10. Opprobria exprobrātiū tibi (pater) ceciderunt super me.

61.4. Quo vsque irruitis in hominē (Christum) blasphemādo.

68.27. Super dolorem vulnerum meorum addiderunt.

Eccle. 23.12. Vir multum iurans replebitur multa iniquitate, & non discedet à domo illius plaga.

Esa. 8.12. Omnia quæ loquit' populus iste cōiuratio & (vt videt.)

Ierem 15.14. Omnes maledicunt mihi, dicit Dominus.

Cap. 52.5. Iugiter nomen meum tota die blasphematur.

Ierem. 12. 8. Facta est mihi hæreditas mea quasi Leo in sylua, dedit contra me vocem, ideo odiui eam.

Cap. 18. 20. Nūqd redditur ꝓ bono (incarnationis & passionis) malū

Ezech. 35.13. Insurrexistis sup me ore vestro & derogastis aduersū me.

Zach. 5.5. Omnis fur sicut scriptum est, iudicabitur, & omnis iurās similiter iudicabitur.

Mal. 3. 8. Si affliget homo Deum, quia vos configitis me?

Matt. 12. 31. Ideo dico vobis, omne peccatum & blasphemia remittetur hominibus spiritus autem blasphemiæ non remittitur. Et quicunque dixerit verbum contra filium hominis remittetur ei, qui autem dixerit contra Spiritum sanctum, non remittetur ei, neque in hoc seculo neque in futuro.

Mar. 3. 28. Amen dico vobis, quoniam omnia remittentur filiis hominum peccata & blasphemiæ, quibus blasphemauerunt. At qui blasphemauerit in spiritum sanctum, non habet remissionem in æternum.

Luc. 12. 10. Et omnis qui dicit verbū in filiū hominis, remittetur ei. Ei verò q̄ in spiritū sanctū blasphemauerit, non remittetur.

Rom. 2. 24. Nomen enim Dei per vos blasphematur inter gentes.

1. Cor. 12. Ideo notum vobis facio, quòd nemo in spiritu Dei loquens, dicit anathema Iesu.

Collos. 3.8. Nūc autem deponite & vos omnia, iram, indignationem, malitiam, blasphemiam, turpem sermonem de ore vestro.

Heb. 6.6. Rursus crucifigentes filium Dei, & ostentui habentes.

Iacob. 5.12. Sit sermo vester est, est, non, non (non per dominum aut alia membra sua.)

Iuda. 9. Cum Michael archangelus cum diabolo disputans altercaretur

caretur de Moysi corpore, non est ausus iudicium inferre blasphemiæ, sed dixit, imperet tibi Deus.

Aperuit os suum in blasphemias ad Deum blasphemare nomen eius, & tabernaculū eius, & eos qui in cœlo habitāt. *Apoc.* 13.6.

Blasphemauerunt Deum cœli præ vulneribus & doloribus suis, & non egerunt pœnitentiam. *Ibid.* 16. 21.

Benhadad seruat fidem & pactum cum rege Asa 3. Reg. 15.20. *obsidet Samariā, 20.1.4 Re. 6.24. agrotat & moritur 8.7.15*

Benhadad filius Hazael fit rex Syriæ, 4. Reg. 3. 24., subiicit sibi Israelem, 13.3

Beniamin filius Iacob nascitur, Gen. 35.16.

Beniamita abutuntur vxore Leuitæ, Iudic. 19.25. puniuntur, 20.41.

Beseleel insignis artifex, Exod. 31.1. 35.30.

Bestiæ & bruta animalia nō sunt crudeliter tractāda.

Dixitque Iacob nosti domine mi quod paruulos habeam teneros & oues & boues feras mecum, quas si plus in amulando fecero labotare, morientur vna die cūcti greges? *Genes.* 33. 13.

Sex dieb. operabetis, 7. die cessabis, vt requiescat bos & asi nꝰ tuꝰ, & refrigeret filius ancillę tuę & aduena. Idē Deu. 5. 14 *Exod.* 23. 12.

Non ligabis os bouis triturantis fruges tuas in area. *Deu.* 25.4.

Qui iratus vehementius, cædebat fuste latera asinæ vehementius aperuitque Dominus os asinæ & locuta est: quid feci tibi cur percutis me, ecce iam tertio &c. *Num.* 22.28

Nouit iustus iumentorum suorum animas, viscera autem impiorum crudelia. *Prouer.* 12.10

Pecora tibi sunt: attende illis & si sint vtilia tibi, perseuerent apud te. *Eccles.* 7. 24.

Fructus bonus eorum.

Diligenter agnosce vultum pecoris tui, tuosque greges considera. Non enim habebis iugiter potestatem. *Prou.* 27.23.

Agni sunt ad vestimentum tuum, & hœdi ad agri pretium. Sufficiat tibi lac caprarum in cibos tuos, & in necessaria domus tuæ, & ad victum ancillis tuis. *Ibidem.* 26.

Bethsabee filia Eliam vxor Vriæ à Dauid cognoscitur, & parit. 2. Reg. 11.4.27. puer agrotat & moritur 12.15.18. fit vxor Dauidis, parit ei Salomonem. 12.24. 1. Paral. 3.5. Matth. 1.6.

Bethsaida vrbs natiua Andreæ & Philippi, Ioan. 1.44. 12.21. deploratur, Matth. 11.21, Luc. 10.13.

Bethsemita grauiter puniuntur.1.Reg.6.19.

Bona opera pietasque vera in Deum commendantur.

Exod. 19.5. Si audieritis vocem meam,& custodieritis pactum meũ eritis mihi in peculium de cunctis populis.

*Deut.*10.13 Custodietque mandata Domini & cerimonias eius quas ego hodie præcipio tibi vt bene sit tibi.

*Prou.*21.3. Facere misericordiam & iudicium,magis placet Domino quàm victimæ.

*Isa.*1.16. Si volueritis & audieritis me,bona terræ comedetis,quod si nolueritis & me ad iracundiam prouocaueritis, gladius deuorabit vos &c.

*Ezec.*18. 9. Si in præceptis meis ambulauerit & iudicia mea custodierit,vt faciat veritaté,hic iustus est:vita viuet ait Dñs &c.

*Mich.*6.8. Indicabo tibi ô homo quid sit bonum & quid Dominus requirat à te, vtique facere iudicium & diligere misericordiam & sollicitum ambulare cum Deo tuo.

Zach. 7.9. Hæc ait Dominus exercituum:Iudicium verum iudicate & misericordiam & miserationes facite vnusquisque cum fratre suo.

*Eccl.*35. 12. Da altissimo secundum datam eius,& in bono oculo adinuentionem facito manuum tuarum,quoniam Dominus retribuens est,& septies tantum reddet tibi.

*Ioan.*12. 26. Si quis mihi ministrauerit,honorificabit eum pater meꝰ.

*Iac.*2.14. Quid proderit fratres mei si fidem quis se dicat habere opera nõ habeat,nũquid fides poterit saluare eũ, fides.n. per se si nã habet opera mortua est,quemadmodũ corpus sine anima mortuũ est.Vis aũt scire ô homo inanis quod fides sine operib.mortua est?Abraham pater noster nonne ex operib.iustificatus est offerens filium Isaac super altare?

Apoc. 20.12. Iudicati sunt mortui ex his quæ scripta sunt in libris secundum opera eorum.

*Rom.*2.6. Reddet Deus vnicuique secũdũ opera eius.Iteꝝ nõ auditores legis iusti sunt apud Deum,sed factores iustificabũtur gloria enim & pax & honor omni operanti bonum.

*Gala.*6.10. Dum tempus habemus operemur bonum: Venit enim nox quando nemo poterit operari.

*Heb.*6.10. Non enim iniustus est Deus vt obliuiscatur operis vestri & laboris ex charitate suscepti.

2. *Pet.*1.10. Quapropter magis satagite fratres vt per bona opera vestra,certam vocationem vestram & electionem faciatis.

Qui

Qui aũt seruat mãdatũ eius in hoc charitas perfecta est. 1 *Ioan.*2. 5.

Qui dicit se nosse Deum (scilicet per fidem) & mandata 1. *Ioan.* 2.4. eius non seruat,mendax est & veritas non est in illo.

Opera enim illorum sequuntur illos. *Apoc.* 14. 13.

Vt digne ambuletis Deo per omnia placentes in omni *Colos.*1. 10. opere bono fructificantes & crescentes in omni scientia.

Sic luceat lux vestra coram hominibus, vt videant opera *Matth.* 5.17. vestra bona & glorificent patrem vestrum &c.

Non omnis qui dicit mihi Domine Domine intrabit in *Cap.* 7. 21. regnum cœlorum,sed qui facit voluntatem patris mei qui in cœlis est,hic intrabit in regnum cœlorum.

Si vis ad vitam ingredi serua mandata. Item omnis qui *Matt.*19.17. reliquerit domum vel fratres aut sorores aut patrem & matrem aut vxorem aut filios propter nomen meum, centuplum accipiet & vitam æternam possidebit.

Quid vocatis me Domine Domine & non facitis quæ *Luc.* 6. 46. præcipio vobis?

Qui habet mãdata mea & seruat ea,hic est q̃ diligit me. *Ioan.* 14. 21.

Vos amici mei estis si feceritis q̃ ego præcipio vobis &c. *Cap.* 15. 14

Cõuentione autem facta ex denario diurno, misit eos in *Matt.*20.2. vineam dicens.Ite in vineam meã & quod iustum est dabo vobis.Item voca operarios & redde illis mercedem.

Operibus ex charitate factis debetur meritum.

EGo merces tua magna nimis dicit Dominus Abrahę fi- *Gen.*15.1. deli iusti in perpetuum viuent & apud Dominum est *Sapien.*5.16. merces eorum.

Omnis misericordia facit locum vnicuique secundum *Eccles.*16.14. meritum operum suorum.

Quodcunq; facitis ex animo operamini sicut Domino *Colos.* 3.17. & non hominibus,scientes quod à Domino recipietis retributionem (quæ ob meritum dari solet) hæreditatis.

Beneficentiæ autem & communionis nolite obliuisci,ta- *Hebr.*13.16. libus enim hostiis promeretur Deus.

Ecce venio cito & merces mea mecum est reddere vnicui *Apoc.* 22.12. que secundum opera sua.

Gaudete & exultate quoniam merces vestra copiosa est *Matt.* 5. 12. in cœlis.

Quicunque dederit potũ aquæ frigidæ tantum in nomi- *Cap.*10.42. ne discipuli,amen dico vobis, non perdet mercedem suam.

Qui videt in abscondito reddet tibi in propatulo. *Matt.*6.6.

Bonum

Universidad de Deusto
Biblioteca

2. *Tim.* 4. 7. Bonũ certamen certaui, cursum cõsummaui fidẽ seruaui. In reliquo reposita est mihi corona iustitiæ quam reddet mihi Dominus in illa die &c.

2. *Tim.* 2. 5. Nemo coronabitur nisi qui legitime certauerit.

Gal. 6. 8. Quæ enim seminauerit homo, hęc & metet. Qui enim seminat in carne sua, de carne metet & corruptionem, qui autem in Spiritu de Spiritu metet vitam æternam.

2. Cor. 9. 6. Qui parce seminat parcè & metet.

Psal. 61. 13. Tibi Domine misericordia, quia tu reddes vnicuique secundum opera sua.

Psal. 119. 112. Inclinaui cor meum ad faciendas iustificationes tuas propter retributionem.

Psalm. 17. 21. Retribuet mihi Dominus secundum iustitiam meam & secundũ puritatẽ manuũ mearũ in conspectu oculorũ eius.

Prou. 12. 14. Iuxta opera manuum suarum retribuetur ei.

Ephes. 6. 8. Vnusquisque quodcunque fecerit bonum hoc recipiet, siue seruus sit, siue liber.

1. Cor. 15. 58. Stabiles estote & immobiles, abundantes in omni opere bono, scientes quod labor vester non est inanis in Domino.

2. *Para.* 19. 2 Iram Dei meretaris (ait Iehu propheta ad Iosophat) sed opera bona inuenta sunt in te.

2. *Para.* 12. 12 De tribu Iuda reperitur quod non tota deletur, quia in ea sunt inuenta bona opera.

Ioan. 15. 16. Ego elegi vos de mundo, vt eatis & fructum afferatis & fructus vester maneat.

Cap. 5. 28. Venit hora in qua omnes qui in monumentis sunt audiẽt vocem eius, & procedent qui bona fecerunt in resurrectionem vitæ, qui verò mala egerunt in resurrectionem iudicij.

Matth. 25. Ostendit Christus quod in extremo iudicio iudicaturus sit secundum opera misericordiæ, & his qui opera misericordiæ fecerunt daturus est vitam æternam.

2. Cor. 5. 10. Omnes nos manifestari oportet ante tribunal Christi, vt referat vnusquisque propria corporis prout gessit siue bonum siue malum.

2. *Reg.* 22. 21. Retribuet mihi Dominus secundum iustitiã meã & secũdum munditiam manuum mearum reddet mihi, quia custodiui vias Domini, & non egi impiè à Deo meo.

Diliges Dominũ Deum tuũ ex toto corde tuo & ex tota anima tua, & ex tota mẽte tua & proximũ tuũ sicut teipsum. In his enim duobus prœceptis tota lex pendet & prophetæ.

Luca. 10. 27.

Ioan. 13. 34. Mãdatũ nouũ do vobis vt diligatis inuicẽ sicut dilexi vos. Mandatum

Mandatum nouum do vobis vt diligatis inuicem in hoc cognoscent omnes quod mei discipuli &c. *Ioan.* 13. 35.

Diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum. *Rom.* 8. 28.

Nemini quicquã debeatis, nisi vt diligatis inuicẽ, qui enim diligit proximum legem impleuit. *Cap.* 13. 8.

Si linguis hominum loquar aut angelorum, charitatẽ autem non habeam factus sum sicut æs sonans, aut cymbalum tinniẽs, & si habuerim prophetiam, & nouerim mysteria omnia & omnem scientiam, & si habuero omnem fidem, ita vt montes transferam, charitatẽ autem nõ habuero nihil sum: Et si distribuero in cibos pauperum omnes facultates meas & si tradidero corpus meum ita vt ardeam, charitatem autẽ non habuero nihil mihi prodest. 1. Cor. 13. 1.

Benefac iusto & inuenies retributionem magnam & si non ab eo certe à Domino. *Eccle.* 12. 2.

Bonitas & benignitas Dei erga suos.

DIxit Dominus ad eum (Abrahã) Si inuenero Sodomis 50. iustos in medio ciuitatis, dimittam omni loco propter eos &c. lege. *Gen.* 18. 26.

Consolatur Dominus Israëlitas per Moysen terræ Chanaan promissione &c. lege. *Exod.* 6.

Et percussit grãdo in omni terra Ægypti cũctaq; fuerunt in agris ab homine vsq; ad iumentũ, cunctamq; herbã agri percussit grando, & omne lignum regionis contegit, tantũ in terra Gessen vbi erant filij Israel grando non cecidit. *Cap.* 9. 25.

Apud omnes filios Israel non mutiet canis ab homine vsque ad pecus, vt scias quanto miraculo diuidat Dominus Ægyptios & Israel. *Cap.* 11. 7.

Et faciens misericordiam in milia his qui diligunt me & custodiunt præcepta mea. *Cap.* 20. 6.

Quo transeunte (scilicet Moyse) coram Domino ait, Dominator Domine Deus misericors & clemens &c. *Cap.* 34. 6.

Tolle virgam & congrega populum tu & Aaron frater tuus & loquimini ad petra corã eis, & illa dabit aquas. Cumque eduxeris aquam de petra, bibat omnis multitudo & iumenta eius. *Num.* 20. 8.

Cumque quæsieris ibi Dominum Deũ tuum, inuenies eũ si tamẽ toto corde quæsieris, & tota tribulatione animę tuę. *Deut.* 4. 29.

Faciens misericordiam in multa milia diligentibus me & custodientibus præcepta mea. *Cap.* 5. 10.

Et scies quia Dñs Deus tuus ipse est Deus fortis & fidelis *Cap.* 7. 9.

Universidad de Deusto
Biblioteca

lis custodiens pactum & misericordiã diligentibus se & his qui diligunt præcepta eius in mille generationes,& reddens odientibus se statim,ita vt disperdat eos & vltra non differat,protinus eis restituens quod merentur.

Cap. 11. Recensentur varia Dei beneficia multiq; bona promittuntur seruantibus eius præcepta,mala autem non seruantibus,hoc est benedictio & maledictio.

*Cap.*10. 18. Facit Dominus iudicium pupillo & viduæ,amat peregrinum & dat ei victum atque vestitum: & vos ergo amate peregrinos quia & ipsi fuistis aduenæ in terra Ægypti.

Cap. 28. Multiplex promittitur seruantibus legem benedictio & transgredientibus maledictio.

Cap. 30. Vera pœnitentia Deũ placat:præceptũ nobis datũ nõ lõge à nobis separatur, proponitur bonũ & malũ vt vltro bonũ eligentes viuamus & non peccemus malo adhærentes.

*Cap.*32. 10. Inuenit eum in terra deserta in loco horroris & vastæ solitudinis:circunduxit eum & docuit & custodiuit quasi pupillam oculi sui.

1.*Reg.* 7. 12. Cumq; completi fuerint dies tui & dormieris cum patribus tuis, suscitabo semen tuum post te quod egredietur de vtero tuo & firmabo regnum eius.

Cap. 12. 13. Dixit Dauid ad Nathã,Peccaui Dño,dixit Nathã ad Dauid:Dominus quoq; trãstulit peccatum tuum: nõ morieris.

Ca. 14. 14. Omnes morimur & quasi aquæ dilabimur in terram quæ non reuertuntur,& non vult Deus perire animam, sed retrã ctat,cogitans ne penitus pereat qui abiectus est.

3.*Reg.* 8. 23. Domine Deus Israel non est similis tui in cœlo desuper & super terram deorsum,qui custodis pactũ & misericordiã seruis tuis qui ambulant coram te in toto corde suo.

4.*Reg.* 20. 5. Reuertere & die Ezechiæ duci populi mei,hæc dicit Dominus Deus patris tui: Audiui orationẽ tuã & vidi lachrymã tuam & ecce sanaui te,die tertio ascendens tẽplum Domini.

1.*Esdr.* 9. 8. Et inuenisti cor eius fidele coram te & percussisti eũ eo fœdus,vt dares ei terrã Chananæi, Hethæi & Heuæi, & Amorrhæi,& Pherezæi,& Iebusæi,& Gerzesæi,& dares semini eius & implesti verba tua quoniam iustus es.

*Sapie.*11. 24. Sed misereris omnium quia omnia potes & dissimulas peccata hominum propter pœnitentiam.

Eccles. 2. 12. Quis enim permansit in mãdatis eius & derelictus est, aut quis inuocauit illum & despexit illum? & cap.18.misericordia Dei ostenditur.

Dixi

Dixi confitebor aduersum me iniustitiã meã Domino & tu remisisti impietatem peccati mei. *Psalm.*31. 6.

Iustitia tua sicut montes Dei, iudicia tua abyssus multa: homines & iumẽta saluabis,Domine quemadmodum multiplicasti misericordiam tuam Deus. 35. 7.

Iunior fui etenim senui:nec vidi iustum derelictum, nec semen eius quærens panem. 36. 25.

Quoniã tu Domine suauis & mitis & multæ misericordiæ omnibus inuocantibus te & psal. 102. per totum. & 135. 85. 5.

Miserator & misericors Dñs patiẽs & multũ misericors. 144. 8.

Propterea expectat Dominus vt misereatur vestri,& ideo exaltabitur parcens vobis,quia Deus iudicij Dominus,beati omnes qui expectant eum. *Esa.* 30. 18.

Ad punctum & in modico dereliqui te & in miserationibus magnis congregabo te. 54. 7.

Derelinquat impius viam suam & vir iniquus cogitationes suas & reuertatur ad Dominum & miserebitur eius & ad Deum nostrum quoniam multus est ad ignoscendum. 55.7

Et eum euulsero eos cõuertar & miserebor eorũ & reducam eos vnũ ad hæreditatẽ suam & vnum ad terram suam. *Hiere.*12.15.

Si egerit gens illa pœnitẽtiam, à malo quod locutus sum aduersus eam:Agam & ego pœnitentiam super malo quod cogitaui vt facerem eis. 18. 8.

Et cum auerterit se impius ab impietate sua quam operatus est & fecerit iudicium & iustitiam, ipse animam suam viuificabit. Idem verbatim 33. 14. *Ezech.*18.27.

Et scindite corda vestra & non vestimenta vestra & convertimini ad dominũ Deum nostrũ,quia benignus & misericors est & multæ misericordiæ & præstabilis super malitia. *Ioel.*2. 13.

Venite ad me omnes qui laboratis & onerati estis & ego reficiam vos. *Matt.*11.28.

Et misericordia eius à progenie in progenie timẽtibus eũ. *Luc.* 1. 50.

Estote misericordes sicut & pr̃ vester cęlestis misericors est. *Cap.* 6. 36.

Amen dico tibi,hodie mecum eris in paradiso. *Luc.* 23. 43.

Benedictus dominus et pater domini nostri Iesu Christi pater misericordiarum,et Deus totius consolationis. 2.*Cor.* 1.

Deus autem (qui dives est in misericordia) propter nimiam charitatem suam qua dilexit nos. *Ephes.* 2. 4.

Calumnia.

INtroducti sumus, vt deuoluar in nos calumniam, vio- lenter subiiciat seruituti. *Gene.*43.18.

Non

Universidad de Deusto
Biblioteca

Leuit.19.13. Non facies calumniam proximo tuo.
Deut.28.29. Omni tẽpore calumniã sustineas,ne habeas qui liberet te.
1.Reg.12.3. Si quempiam calumniatus sum, si oppressi aliquem,si de manu munus accepi,& contemnam illud hodie, restituam-
Psal.118.121. que vobis.
Prou.28.16. Feci iudiciũ & iustitiã,non tradas me calumniãtibus me-
Eccle.4.1. Dux indigens prudentia,multos opprimet per calumniã.
Vidi calumnias,quæ sub sole geruntur,& lacrymas innocentium,& neminem consolatorem.
Eccles.5.7. Si videris calumnias egenorum,& violẽta iudicia,& subuerti iustitiam in prouincia,non mireris.
Eccles.26.7. A trib⁹ timuit cor meũ,& in quarto facies mea metuit,de latura ciuitatis,& collectionẽ populi, & calũniã mendacẽ.
Esa.33.15. Qui proiicit calumniam & auaritiam ex calumnia in excelsis habitabit.
54.14. Recede procul à calumnia.
Iere.6.6. Hęc est ciuitas visitationis,omnis calũnia in medio eius.
7.6. Aduenæ & pupillo & viduæ non feceritis calumniam,& habitabo vobiscum.
21.12. Eruite vi oppressum,de manu calumniantis.
Ezec.18.18. Qui calumniatus est, & vim fecit fratri suo , ecce mortuus est in iniquitate sua.
22.29. Populi terræ calumniabantur calumniam,& rapiebãt violenter egenum,& pauperem affligerunt,& opprimebant calumniam absque iudicio.
Amos.3.9. Congregamini super montes Samariæ,& videte insanias multas in medio eius,& calumniam patiẽtes penetralib.eius.
4.1. Audite verbum hoc,vaccæ pingues,quæ estis in mõte Samariæ,qui calumniam facitis egenis.
Zach.7.10. Viduã & pupillũ & aduenã & pauperẽ nolite calumniari.
Malac.3.5. Accedam ad vos in iudicio , & ero testis velox maledicis adulteris,& peiuris,& qui calũniantur mercedẽ mercenarij
Mich.e.2.8. Eos qui transibant simpliciter,conuertistis in bellum.
Luc.3.14. Neminem concutiatis,neque calumniam faciatis,& contenti estote stipendiis vestris.
1.Cor.6.7. Quare nõ magis iniuriã accipitis?quare nõ magis fraudẽ patimini?sed vos iniuriã facitis,& fraudatis & hoc fratribus.

Cultus verus seu pietas Dei exigit cor hominis & voluntatem.

Deut 5.29. QVis det talem eos habere mentẽ vt timeant me & custodiant

diant vniuersa mandata eius in omni tempore , & bene sit eis & filiis eorum in sempiternum.
Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo ex to- *Cap.6.5.*
ta anima tua & ex tota fortitudine tua.
Et nũc Israel quid Dominus Deus tuus petit à te nisi vt ti- *Cap.10.12.*
meas Dominum Deum tuum & ambules in viis eius ac diligas eum ac seruias Domino Deo tuo in toto corde tuo & in tota anima tua.
Si ergo obedieritis mandatis meis quę ego præcipio vo- *Cap.11.13.*
bis vt diligatis Dominum Deum vestrum ac seruiatis ei in toto corde vestro & in tota anima vestra,&c.
Hodie Dominus Deus tuus præcepit tibi vt facias mãda- *Cap.26.16.*
ta hęc atque iudicia , vt custodias & impleas ex corde tuo & ex tota anima tua.
Eo quod non seruieris Domino Deo tuo in gaudio,cor- *Cap. 28.47*
disque letitia propter rerum omnium abundantiam,seruies inimico tuo quem immittet tibi Dominus in fame & siti, & nuditate,& omni penuria, & ponet iugum ferreum super ceruicem tuam donec conterat te.
Circuncidet Dominus Deus cor tuum & cor seminis tui *Cap.30.6.*
vt diligas Dominum Deum tuum ex toto corde tuo,vt possis seruire.Idem Ios.22.5.
Dixit autem Samuel ad populum nolite timere, vos feci- *1.Reg.12.20*
stis vniuersum malum hoc , veruntamen nolite recedere à tergo Domini, sed seruite Domino in toto corde vestro.
In tota anima tua time Dñm & sacerdotes illius sanctifica. *Eccles.7.31.*
Hic popul⁹ labiis me honorat cor aũt eorũ lõge est à me *Matth.15.8.*
Diliges Dominum Deum tuum in toto corde tuo , & in *Cap.22.37.*
tota anima tua,ex omni fortitudine tua &c.
Veri adoratores adorabunt Patrem in spiritu & veritate, *Ioan 4.23.*
nam & pater tales quęrit qui adorent eum.

Cæcitas tum corporalis tum spiritualis.

ET eos qui foris erant percusserunt cæcitate à minimo *Genes.19.11.*
vsque ad maximum , ita vt ostium inuenire non possent.
Percutiet te Dominus amentia , & cæcitate ac furore *Deut.28.28.*
mentis & palpes in meridie sicut palpare solet cæcus in tenebris & non dirigas vias tuas.
Hostes verò descenderunt ad Deum, porro Elizęus ora- *2.Reg.6.18.*
uit,ad Dominũ dicens:Percute obsecro gentem hanc cęcita te.Percussitque Dominus ne viderent , iuxta verbũ Elizæi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Psal.68. 24. Obscurentur oculi eorum ne videant & dorsum eorum semper incurua.

145.8. Dominus soluit compeditos, Dominus illuminat cæcos.

Esa.6.10. Excæca cor populi huius & aures ei⁹ aggraua & oculos eius claude ne forte videat oculis suis & auribus suis audiat & corde suo intelligat & conuertatur & sanem eum.

Cap. 42. 7. Vt aperires oculos cęcorũ & educeres de conclusione vinctũ de domo carceris sedẽtes in tenebris 16. & ducã cęcos in viam quam nescierunt & in semitis quas ignorauerũt ambulare eos faciam, ponam tenebras coram eis in lucẽ & prauа in rectа: Hęc verba feci eis & non dereliqui eos 18. surdi audite & cęci intuemini ad videndum.

Cap. 35. 5. Tũc aperiẽtur oculi cęcorũ & aures surdorũ patebũt &c.

Cap.29.18. Et audient in die illa surdi verba libri & de tenebris & caligine oculi cæcorum videbunt.

Cap. 43.8 Educ foras populum cæcum & oculos habentem, surdum & aures ei sunt.

Cap. 56.10. Speculatores eius cæci omnes nescierunt vniuersi, canes muti non valentes latrare videntes vana, dormientes & amãtes somnia.

Cap. 59. 10 Palpauimus sicut cæ parietem & absque oculis attrectauimus, impegimus meridie quasi in tenebris in caligine sicut quasi mortui.

*Sap.*2.21. Hęc cogitauerunt & errauerunt: excæcauit autem illos malitia eorum.

*matth.*15.14. Sinite illos cæci sunt & duces cęcorum, cęcus autẽ si cęco ducatum prestet ambo in foueam cadunt.

Marc. 8 18. Oculos habentes non videtis & aures habẽtes nõ auditis.

Luc. 4.19. Prędicare captiuis remissionem & cęcis visum, dimittere confractis in remissionem, prædicare annum Domini acceptum & diem retributionis.

*Cap.*12.40. Excæcauit oculos eorum & indurauit cor eorum vt nõ videant oculis & non intelligant corde, & conuertantur & sanem eos.

*Act.*9.18. Et statim ceciderunt ab oculis ejus tanquam squamæ & visum recepit & surgens baptizatus est.

Cap. 13.11. Et nunc ecce manus Domini super te & eris cæcus & non videbis solem vsque ad tempus.

*Rom.*1. 21. Qui cum cognouissent Deum non sicut Deum glorificauerunt aut gratias egerunt, sed euanuerunt in cogitationibus suis & obscuratum est insipiens cor eorum.

In qb. Deꝰ huiꝰ sęculi excæcauit mẽtes infidelium vt nõ sul 2.Cor.4.4.
geat illuminatio Euãgelij glorię Domini qui est imago Dei.

Tenebris obscurarum habẽtes intellectum, alienati à vita *Ephes.*4.18.
per ignorãtia quæ est in illis, ppter excitatẽ cordis eorũ &c.

Cui enim pręsto sunt hęc, cęcus est, & manu tentans, obli- 2.Pet. 1.9.
uionem accipiens purgationis veterum suorũ delictorum.

Cæci illuminantur.

QVam (.f. albuginem) apprehẽdens. Tobias traxit ab o- *Tob.*11. 15.
culis eius, statimque visum recepit (pater eius).

Et aperti sunt oculi eorum & comminatus est illis Iesus, *Matth.*9.30
dicẽs: videte ne quis sciat. &c.

Misertus autem eorum Iesus (.f. duorum cęcorum) tetigit *Cap.*20.34.
oculos eorum, & cosestim viderunt, & secuti sunt eum.

Deinde iterum imposuit manus super oculos eius: & cæ- *Mar.*8.25.
pit videre & restitutus est, ita vt clarè videret omnia.

Et veniunt Iericho: & proficiscente eo (Iesu) de Iericho & *Cap.*10.46.
discipulis eius & plurima multitudine, filiꝰ Timęi Bartimæꝰ
cęcus, sedebat iuxta viam mendicans &c. 47. cepit clamare &
dicere, Iesu fili Dauid miserere mei &c. 52. Iesus autẽ ait illi:
vade fides tua te saluum fecit, & confestim vidit & sequebatur eum in via, idem habetur Luc.18.35.

Me oportet operari opera eius qui misit me, donec dies *Ioan.*9. 4.
est, venit nox quando nemo potest operari, quandiu sum in
mundo, lux sum mũdi. Hęc cum dixisset, exspuit in terrã & fecit lutum ex sputo, & liniuit lutum super oculos eiꝰ, & dixit
ei, vade, lauа in natatoria Siloe, quod interpretatur missus: abiit ergo & lauit, & venit videns.

Cerimoniæ Ecclesiasticæ seu cultus externus.

AEdificauit autem Noe altare Domino & tollens de cũctis peccoribus & volucribus mundis, obtulit holocausta super altare. *Gene.*8.20.

At vero Melchisedech rex Salem proferens panem & vinum (erat enim sacerdos Dei altissimi) benedixit ei, & ait: Benedictus Abraham Deo excelso qui creauit cælum & terrã. *Capi.*14.18.

Hoc est pactũ meũ quod obseruabitis inter me & vos & *Cap.*17.10.
semen tuũ post te, circumcidetur ex vobis omne masculinũ.

Benedicentur in semine tuo omnes gentes terrę eo quod *Cap.*22.5.
obedierit Abraham voci meę & custodierit precepta atque
mandata mea, & cerimonias legesque seruauerit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Exod. 18.19. Esto tu populo in hiis quę ad eum pertinent, vt referas quæ dicũtur ad eũm ostẽdásque populo cermonias & ritum colẽdi, viáq; per quã ingredi debeãt & opꝰ qꝫ facere debeãt.

Leui. 8.33. De ostio quoque tabernaculi non exibitis septem diebus vsque ad diem quo complebitur tẽpus consecrationis vestræ, septem enim diebus finitur consecratio sicut impresentiarum factum est, vt ritus sacrificij compleretur.

*Num.*1.5. Sed constitue eos super tabernaculum testimonij, & cuncta vasa eius, & quicquid ad cerimonias pertinet &c.

*Ca.*4. Ritus & officia Leuitarum iuxta cuiusque familiam distribuuntur sic. & cap. 6.7.8.& 9.& 15.

1.*Par.*23. Dauid senex Salomone rege designato, numeratorum Leuitarũ officia designat, Moysiq; filij Leuitis annumerãtur.

Cerimoniæ seu ritus certi in orando.

3.*Reg.*8.22. STetit autem Salomon ante altare Domini in cõspectu ecclesiæ Israel & expandit manus suas in cœlum & ait: Domine Deus Israel non est similis tui Deus in cœlo desuper & in terra deorsum &c. 54. Factum est autem cũ cessasset Salomõ orans Dominum omnẽ rationẽ & deprecationẽ hãc, surrexit de conspectu altaris Domini, vtrãq; genu in terram fixerat & manus expanderat in cælum.

Cap. 17.12. Et expandit se (Elias) atque mensus est super puerũ tribus vicibus & clamauit ad Dominum & ait: Domine Deus mei reuertatur obsecro anima pueri huius in viscera eius, & exaudiuit Dominus vocem Heliæ.

Cap. 18.42. Elias autem ascendit in verticẽ Carmeli & prouus in terram posuit faciem suam inter genua sua &c.

2.*Para.*5.12. Tam Leuitę quàm cantores & qui sub Asaph erant & qui sub Hemã & qui sub Iduthũ filij & fratres eorũ vestiti byssinis, cymbalis & psalteriis & cytharis cõcrepabãt stãtes ad orientalẽ plagã altaris, & cũ eis sacerdotes. 12. canẽtes tubis.

*Mat.*26.39. Et progressus pusillum procidit in faciem suam orans & dicens: Pater mi si possibile est &c. Mar. idem: habetur Cap. 14.35.& Luc 22.41,

1.*Cor.*11.4. Omnis vir orans aut prophetans velato capite deturpat caput suum.

1.*Tim.*2.8. Volo ergo vos orare in omni loco leuantes puras manus sine ira & disceptatione.

*Cain primus filius Adæ nascitur, Gen.*4.1. *occidit fratrem Abel.*4.8. *Sap.*10.3.1. *Ioan.*3.12.

Caleb filius Hesron. 1.Para.2.18. *explorator terræ Canaan. Numer.*13.8.31. ✠ 14.6.24.30.38.

*Postulat, & consequitur terram Hebron. Ios.*14.6.9.13.21.12. *Iudic* 1.20.1.*Para.*6.6.

Calix iræ & furoris.

QVia sic dicit dominus Deus exercituum Israel: Sume calicem vini furoris huius de manu mea, & propinabis de illo cunctis gentibus ad quas ego mittam te. *Hyer.* 25.15

Ostẽdisti populo tuo dura, potasti nos vino cõpunctionis. *Psal.*59.5.

Et Babylon magna venit in memoriam ante Deum dare illi calicem vini indignationis iræ eius. *Apoc.*16.19.

Calix passionis.

NEscitis quid petatis, Potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum? Item Mar.10.38. *Matt.*20.22

Tunc ait illis: Tristis est anima mea vsque ad mortem: sustinete hic & vigilate mecum. *Cap.*26.38.

Pr si vis trãsfer à me calicẽ istũ: Veruntñ nõ mea sed tua &c. *Luc.*22.42.

Mitte gladium tuum in vaginam, Calicem quem dedit mihi pater non vis vt bibam illum? *Ioan.* 18.11.

Camos, vide Chamos.

*Cana ciuitas Galilææ, vbi Christus aquam in vinum mutauit, Ioan.*7.2.

*Canaan filius noe maledicitur, Gen.*9.25. 10 1.6. *laus terræ Canaan, Deut.*11,10. *Terra Canaan promittitur Abrahamo & eius semini, Gen.*12,7. 13.15,18. 17,8, 26.4. 35,12. *Exod.*3, 8,17. *Leuit.*20,24. *Deut.*9,6. *datur, Ios.*13,6 *quam ob causam Deus Cananæos expulerit, Leuit.*18,25. *Deut.*9,4. 18,12. 20, 17. *quamobrem paulatim & non simul illas nationes prosligauerit, Exod.*23,29. *Deut.*7,22. *Iudic.*2,23. 3,1. *descriptio & diuisio terræ Canaan. Gen.*10,19. *Exod.*33,3. *Num.*26,52. 32, 34. 39. *Ios.*13,26. 15 * 10. 17,18,19. *Ezec.*47,13,21.

*Cananæa mulieris filia à dæmonio liberatur, Mat.*15,28.

*Capharnaum, ciuitas Galilææ, in qua cœpit Iesus prædicare, Mat.*4,17. *Luc* 4,31. *curat ibidem seruum Centurionis, Matt.* 8,13. *appellatur ciuitas eius,* 9,1. *increpatur,* 11,13.

Captiuos inuisere.

PErgebat ergo ad omnes qui erant in captiuitate & nuntiabat salutis dabat eis. *Tob.*1.15.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Math.25.37. Tũc respõdebũt ei iusti dicentes: Domine quãdo te vidimus esurientẽ & pauimus, sitientẽ & dedimus tibi potum?

Act.12.5. Et Petrus quidem seruabatur carcere: Oratio autem fiebat sine intermissione ab ecclesia ad Deum pro eo.

2.Tim.1.16 Det Dominus misericordiam Onesiphori domui, quia sæpe me refrigerauit & catenam meam non erubuit.

Heb.13.3. Memento vinctorum tanquam simul vincti, & laborantium tanquam & ipsi in corpore morantes.

Captiuos non deserit Deus.

Genes.39.21. FVit autem Deus cum Ioseph & misertus est illi & dedit ei gratiam in conspectu principis carceris.

Act.5.19. Angelus autem Domini per noctem aperiens ianuas carceris & educens eos, dixit, Ite & stantes loquimini in templo plebi omnia verba vitæ huius.

Cap.12.17. Annuens autem eis manus vt tacerent, narrauit quomodo Dominus eduxisset eum de carcere dixitque nunciate Iacobo & fratribus hæc.

Cap.16.24. Qui cum tale præceptum accepisset, misit eos in interiorem carcerem, & pedes eorum strinxit ligno, Media autẽ nocte Paulus & Silas orantes laudabant Deum.

Carnem suam crucifigere quomodo oportet.

Eccl.33.25. CIbaria & virga, & onus azino, panis & disciplina & opus seruo.

Cap.19.2. Operarius ebriosus nõ locupletabitur, & qui spernit modica, paulatim decidit. Vinum & mulieres apostatare faciũt sapientes & arguent sensatos.

Ierem.50.15. Vltionem accipite de ea, sicut fecit, facite ei.

Abdia.15. Sicut fecisti, fiet tibi: retributionem tuam conuertam in caput tuum.

Dan.10.12. Ex die primo, quo posuisti cor tuum ad intelligẽdum, & te affligeres in cõspectu Dei tui, exaudita sunt verba tua.

Naum.3.14. Intra in lutum & calca, subigens tene laterem.

Abac.3.16. Ingrediatur putredo in ossibus meis, & subter me scatear vt requiescam in die tribulationis.

Zach.13.5. Homo agricola ego sum (proprij corporis) quoniam Adam exemplum meum ab adolescentia mea.

Rom.6.12. Non ergo regnet peccatum in vestro mortali corpore, vt obediatis concupiscentiis vestris.

Vetus

Vetus homo noster simul crucifixus est, vt destruatur corpus peccati, vt non vltra seruiamus peccato. Cap.6.6.

Obsecro vos per misericordiam Dei fratres, vt exhibeatis corpora vestra hostiam viuentem, sanctam, Deo placentem, rationabile obsequium vestrum. Cap.12.1.

Castigo corpus meum & in seruitute redigo, ne forte cũ aliis prædicauerim, ipse reprobus efficiar. 1.Cor.9.27.

Si enim secundum carnem vixeritis, morieminini: si autem secundum spiritum facta carnis mortificaueritis viuetis. quicunque enim spiritu Dei aguntur, hi sunt filij Dei. Rom.8.13.

Semper mortificationem Iesu Christi in corpore nostro circunferentes, vt & vita Iesu manifestetur in corporibus nostris. 2.Cor.4.10.

Christo confixus sum Cruci, viuo autem iam non ego vi tit verò in me Christus. Gala.2.16.

Dico autem, spiritu ambulate & desideria carnis non perficietis. Cap.5.16.

Qui autem Christi sunt, carnem suam crucifixerunt cum vitiis & concupiscentiis. Galat.5.24.

De cætero nemo mihi molestus sit: ego enim stigmata Domini nostri Iesu Christi in corpore meo porto. Cap.vlt.17.

Configuratus sum morti Christi, si quomodo occurram ad resurrectionem, quæ est ex mortuis. Philip.10.3.

Adimpleo quæ desunt passionum Christi in corpore meo quod est ecclesia, cuius factus sum ego minister. Colloss.1.24.

Deponite vos secundum pristinam conuersationem veterem, hominem qui corrumpitur secundum desideria erroris. Ephes.4.22.

Fornicatio autem & omnis immunditia, aut auaritia nec nominetur in vobis sicut decet sanctos. Cap.5.3.

Erudiens nos, vt abnegantes impietatem & sæcularia desideria, sobrie & iustè & pie viuamus in hoc seculo. Tit.2.12.

Deponentes igitur omnem malitiam & omnem dolum & simulationes & inuidias & omnes detractiones, sicut modo geniti infantes &c 1.Pet.2.1.

Propter hoc enim & mortuis euangelizatum est, vt iudicentur quidem secundum hominem in carne, viuant autem secundum Deum in spiritu. Cap.4.6.

Reddite illi, sicut illa reddidit vobis (scilicet caro) & duplicate duplicia secundum opera eius, in poculo quo miscuit vobis, miscete illi duplum. Quantum glorificauit se, & in deliciis fuit, tantum date illi tormentum & luctum. Apoc.18.6

Caro pro necessitate curanda.

Rom.8.12. FRatres debitores sumus,nō carni vt secundum carnem viuamus.

13.14. Carnis curam ne feceritis in desideriis.

1.Cor.15.50. Caro & sanguis regnum Dei non possidebunt.

2.Cor.7.1. Charissimi mundemus nos ab omni inquinamēto carnis & spiritus perficientes sanctificationem in timore spiritus.

2.Cor.10.3. In carne ambulantes non secundum carnem militamus.

A voluntate refrenanda,quia bonum impedit.

Rom.8.8.9. QVi in carne sunt,Deo placere nō possunt,vos aūt in carne nō estis,sed in spiritu,si tñ spūs Dei habitat in vobis.

1.Cor.3.4. Cum sit inter vos zelus,& contentio,nonne carnales estis,& secundum hominem ambulatis?

Galat.5.17. Caro concupiscit aduersus spiritum, spiritus autem aduersus carnem,Hæc enim sibi inuicem aduersantur,vt non quæcunque vultis illa faciatis?

1.Pet.2.11. Charissimi obsecro vos tanquam aduenas,abstinete vos à carnalibus desideriis,quæ militant aduersus animam.

Caro Spiritum interimit.

Gen.6.3. NOn permanebit spiritus meus in homine in æternum, quia caro est.

Rom.8.1. Nihil damnationis est iis,qui sunt in Christo Iesu, qui non secundum carnem ambulant. Qui enim secundum carnem sunt,quæ carnis sunt sapiunt.

Ibidem. 13. Si secundum carnem vixeritis,morieminisi autem spiritu facta carnis mortificaueritis viuetis.

Galat.5.16. Dico in Christo,spiritu ambulate,& desideria carnis non perficietis.

Ibid.19. Manifesta sunt opera carnis,quæ sunt fornicatio immunditia,impudicitia,luxuria,idolorum seruitus,veneficia, inimicitiæ,cōtentiones,æmulationes,iræ,rixæ, dissentiones,sectæ,inuidiæ,homicidia,ebrietates,comessationes, & similia quæ prædico vobis sicut prædixi, quoniam qui talia agunt regnum Dei non consequentur.

Cap.6.8. Nolite errare,Deus non irridetur. Quæ enim seminauerit homo hæc & metet:quoniam qui seminat in carne sua, de carne & metet:corruptionem.

Castitatis cælibum præfertur castitati coniugali.

Sap.6.20. INcorruptio autem facit proximum esse Deo.

Matth.19.12 Sunt,n.eunuchi qui de matris vtero sic nati sunt & sunt eunuchi

eunuchi qui seipsos castrauerunt propter regnum.

In resurrectione enim neque nubent neque nubentur sed erunt sicut angeli Dei.

Eccles. 9.2. De virginibus autem præceptum Domini nō habeo, Consilium autem do tanquam misericordiam consecutus à Domino vt sim fidelis.32. Volo autem vos sine sollicitudine esse.Qui sine vxore est sollicitus est quæ Domini sunt, quomodo placeat Deo, Qui cū vxore est sollicitus est quę sunt mūdi qūo placeat vxori & diuisus est.34.Et mulier innupta & virgo cogitat quæ Domini sunt vt sit sancta corpore & Spiritu,quæ autem nupta est cogitat quæ sunt mundi,quomodo placeat viro 38 Igitur & qui matrimonio iungit virginem suam bene facit & qui non iungit melius facit. *s.5*

Apoc.14.4. Hj sunt qui cum mulieribus non sunt coinquinati,virgines enim sunt,hj sequuntur agnum quocūque ierit.Hj empti sunt ex hominibus primitiæ Deo & agno.

Castitas hic consulitur vt perfectio Euangelica,Math.19.12.vt supra.

Castitatis Laus.

Iud.15.11. TV gloria Hyerusalem(Iudith)tu lætitia Israel,tu honorificentia populi nostri,quia fecisti viriliter & confortatum est cor tuum,eo qd castitatem amauetis & post virum tuum alterum nescieris,ideo & manus Domini confortauit te & ideo eris benedicta in æternum.

Cap.6.26. Erat etiam virtuti castitas adiuncta,ita vt non cognosceret virum omnibus diebus vitæ suæ, ex quo defunctus est Manasses vir eius.

Prou.22.11. Qui diligit cordis munditiam propter gratiam labiorum suorum habebit amicum regem.

Sap.3.13. Maledicta creatura eorum,quoniam fœlix est sterilis & incoinquinata quæ nescinit thorum in delicto,habebit fructum in respectione animarum sanctarum.

Cap.4.1. O quā pulchra est casta generatio cum claritate,immortalis est enim memoria illius quoniam apud Deū nota est & apud homines,cùm præsens est imitantur illam, & desiderant eam cùm se eduxerit & in perpetuū coronata triūphat:incoinquinatorum certaminum præmium vincens.

Cap.6.20. Incorruptio autem facit proximum esse Deo.

Isa.7.14. Propter hoc dabit Dominus ipse vobis signū:Ecce virgo concipiet

t & pariet filium & vocabitur nomẽ eius Emanuel

Rom.8.12. FRatres enim bonum eius est & quid pulchrum eius nisi frumentum electorum & vinum germinans virgines.

13.14. Hic (Razias) multis temporibus propositum continentiæ tenuit in Iudaismo corpusque & animam tradere contentus pro perseuerantia.

1.Cor.15.50 *2.Cor.7.1.*

2.Cor. *y.12* Sũt enim eunuchi qui de vtero matris sic nati sunt, & sunt eunuchi qui seipsos castrauerunt propter regnum cælorum

.20.34. Et ait illis Iesus: Filij huius sæculi nubent & tradentur ad nuptias, illi verò qui digni habebuntur sæculo illo & resurrectione à mortuis, neque nubent neque ducent vxores, neque vltra mori poterunt: æquales enim angelis sunt & filij sunt Dei cum sint filij resurrectionis.

Re

1.Cor.7.25 De virginibus autem præceptum Domini non habeo, consilium autem do tanquam misericordiam consecutus à Domino vt sim fidelis.

2.Cor.11.2. Æmulor enim vos Dei æmulatione, despondi enim vos vni viro virginem castam exhibere Christo.

Apoc.14.4. Hi sunt qui cum mulieribus non sunt coinquinati virgines enim sunt, & sequuntur agnum quocunque ierit, hi empti sunt ex hominibus primitiæ Deo & agno &c. Vide votũ castitatis.

Cauendum à pseudo prophetis.

Matt.7.15. ATtendite à falsis prophetis qui veniunt in vestimentis ouium intrinsecus autem sunt lupi rapaces, à fructib. eorum cognoscetis eos &c.

Marc.8.15. Et præcepit illis Iesus dicens: videte & cauete à fermento Pharisæorum & fermento Herodis.

Cap.13.6. Multi enim venient in nomine meo dicentes, quia ego sum & multos seducent.

Luc.17.23. Et dicent vobis, Ecce hic & ecce illic nolite ire neque sectamini.

Caiphas summus sacerdos consiliũ dat contra Christum, Io. 11.49.18.44. prohibet Apostolis ne prædicent, Act.4.18.

Cephas vide petrus.

Cæreorum & lampadum vsus in templo.

1.Para.4.19. FEcitque Salomon omnia vasa domus Dei & altare aureũ & mẽsas & super eas panes propositionis, Cãdelabra quoque cum lucernis suis vt lucerẽt ante oraculum, iuxta ritũ ex auro purissimo, & florẽtia quædã & lucernas & forcipes aureos

aureos, omnia de auro purissimo facta sunt.

Certi non sumus de accepta peccatorum remissione vel vita æterna consequenda.

OMnia hęc tractaui in corde meo vt curiosè intelligerẽ Sunt iusti atque sapientes & omnia opera eorũ in manu Dei & tamen nescit homo vtrum amore an odio dignus sit, sed omnia in futurum seruantur incerta, eo quod vniuersa æque eueniant iusto & impio, bono & malo &c. *Eccles.9.1.*

De propitiato peccato noli esse sine metu: neque adiicias peccatum super peccatum. *Eccles.5.5.*

Propter incredulitatem fracti sunt: tu autem fide stas, noli altum sapere sed time. *Rom.11.20.*

Nihil mihi conscius sum, sed nõ in hoc iustificatus sum, qui autem iudicat me Dominus est. *1.Cor.4.4.*

Qui se existimat stare videat ne cadat. *Cap.10.12.*

Cum metu & tremore operamini salutem vestram. *Phil.2.12.*

Chamos, siue Camos, idolum Moabitarũ. Num.21.29. huic Salomon ædificat templum. 3.Reg.11.7. destruitur, 4.Reg.23.13.

Charitas.

VIdebantur illi dies pauci, præ amoris magnitudine. *Gene.29.20*

Ignis semper ardebit in altari, quẽ nutriet Sacerdos, vt non extinguatur, subiiciens mane ligna per singulos dies. *Leuit.6.12.*

Offeretis sacrificium in igne Domino septem diebus. 23.8.

Qui diligunt te, sicut Sol in ortu suo splendet, ita rutilent. *Iudic.5.31.*

Nihil erat in templo, quod non auro tegeretur. *3.Reg.6.2.*

Vniuersa delicta operit charitas. *Prou.10.12.*

Qui despicit proximum peccat. 14.21.

Ordinauit in me charitatem. *Cantiq.2.4.*

Fortis est, vt mors, dilectio dura sicut infernus æmulatio. 8.6.

Aquæ multæ non poterunt extinguere charitatẽ: nec fluuine obruent illam. *Ibidem.7.*

In tempore tribulationis permane fidelis, vt in hæreditate illius cohæres sis. *Eccles.22.29*

Ne auertas faciem tuam à proximo tuo. *Eccle.41.26.*

Cuius ignis est in Syon, & caminus eius in Ierusalem. *Isa.31.9.*

Non sunt prunæ, quibus caleſiant, nec focus, vt sedeant, ad eum. 47.14.

In his duobus mandatis vniuersa lex pẽdet & Prophetæ. *Matt.22.22.*

Quoniã abũdauit iniquitas, refrigescet charitas multorũ. *Mat.24.12.*

Bene

*Marc.*12.32. Bene magister cum veritate dixisti, quia vnus est Deus, & non est alius præter eum, vt diligatur Deus ex toto corde.

*Ibidem.*33. Diligere proximum tanquam se, maius est omnibus holocaustomatibus & sacrificiis.

Ioan. 15. 13. Maiorem charitatem nemo habet, quàm vt animam suã ponat quis pro amicis suis.

*Ibidem.*5. Qui manet in me (*per charitatem*) & ego in eo, hic fert fructum multum, quia sine me nihil potestis facere.

*Rom.*5. 5. Charitas Dei diffusa est in cordibus nostris per spiritum sanctum, qui datus est nobis.

Rom. 12.10. Charitate fraternitatis inuicem diligentes.

*Ibidem.*13. Necessitatib⁹ sanctorũ cõicantes p charitatẽ seruite inuicẽ.

1. Cor. 13.4. Charitas patiens est, benigna est, non æmulatur, nõ agit perperã, non inflatur, non est ambitiosa, nõ quærit quæ sua sunt, nõ irritatur, nõ cogitat malũ, non gaudet super iniquitate, congaudet autem veritati, omnia suffert, omnia credit, omnia sperat, omnia sustinet.

*Ibidem.*1. Si linguis hominum loquar & angelorum, si charitatem autem non habeam, factus sus velut æs sonans. Et habuero omnem fidem, ita vt montes transferam, charitatem autem non habuero, nihil sum: & si tradidero corpus meum ita vt ardeam, nihil mihi prodest.

*Ibidem.*2. Et si distribuero in cibos pauperũ omnes facultates meas charitatem autem non habuero, nihil mihi prodest.

*Ibidem.*8. Charitas nunquam excidit.

Ibidem. 13. Nunc autem manent, fides, spes, charitas, tria hæc, maior autem horum est charitas.

14.1. Sectamini charitatem, æmulamini spiritualia.

16.14. Omnia opera vestra in charitate fiant.

*Galat.*5.22. Fructus spiritus est charitas.

6. 2. Alter alterius onera portate: & sic adimplebitis legẽ Christi.

*Ibid.*1. Si præoccupatus fuerit homo in aliquo delicto, vos qui spirituales estis, instruite huiusmodi in spiritu lenitatis cõsiderans teipsum, ne & tu tenteris.

1. *Thes.* 5. 14. Suscipite infirmos, patientes estote ad omnes.

*Ephes.*3. 17. In charitate radicati & fundati, vt possitis cõprehendere cum omnibus sanctis, quæ sit latitudo, & longitudo, & sublimitas & profundum &c.

4.15. In charitate crescamus in illo per omnia.

5.2. Ambulate in dilectione, sicut & Christus dilexit nos.

*Phil.*1.9. Oro vt charitas vestra magis ac magis abundet.

Super

Super omnia autem charitatem habete, quod est vinculum perfectionis. *Colos.* 3. 14.

Finis autem præcepti est charitas, de corde puro & conscientia bona, & fide non ficta. 1. *Tim.* 1. 5.

Consideremus inuicem in prouocationem charitatis, & bonorum operum. *Hebr.*10.24.

Charitas fraternitatis, maneat in vobis. *Hebr.*13.1.

Ante omnia mutuam in vobismetipsis charitatẽ cõtinuã habentes, quia charitas operit multitudinem peccatorum. 1. *Pet.* 4. 8.

Deus charitas est, & qui manet in charitate, in Deo manet & Deus in eo. 1. *Ioan.* 4. 6.

In hoc apparuit charitas Dei in nobis, quoniam ille pro nobis animam suam posuit: & nos debemus pro fratribus animam ponere. *Ibidem.*9.

Diligamus nos inuicem, quia charitas ex Deo est. *Ibidem.*9.

Timor non est in charitate, sed perfecta charitas foras mittit timorem, quoniam timor pœnam habet. *Ibidem.*18.

Hęc est enim charitas Dei, vt mãdata eius custodiamus. 5.3.

Et hęc est charitas, vt ambulemus secundũ mandata eius. 2. *Ioan.* 6.

Suadeo tibi emere à me aurum ignitum, & probatum vt locuples fias. *Apoc.* 3. 18.

Charitas virtus fide prestantior.

ODiũ suscitat rixas & vniuersa peccata operit charitas. *Prou.*10. 12.

Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo & ex tota anima tua &c. Hoc est maximũ & primũ mãdatum. *Matt.*22.37

25. Cap. excludũtur à nuptiis non habentes oleum charitatis

Diligere proximum sicut seipsum maius est omnibus holocaustomatibus & sacrificiis. *Marc.*12. 33.

Si linguis hominum loquar & angelorum, charitatem autem non habeam, factus sum velut æs sonans &c. nunc autem manent fides, spes, charitas, tria hæc, maior autem horũ est charitas. 1. *Cor.*13.1.

Super omnia autem hæc, charitatẽ habete, quod est vinculum perfectionis. *Colos.* 3. 14.

Finis autem præcepti est charitas corde puro & conscientia bona, & fide non ficta. 1. *Tim.*1.5.

Ante omnia autem mutuam in vobismetipsis charitatem continuam habentes, quia charitas operit multitudinem peccatorum. 1. *Petr.* 4. 8.

Deus charitas est, & qui manet in charitate in Deo manet & Deus in eo. 1. *Ioan.* 4. 16.

charitas

Charitas fraterna. Vide dilectio.

Gen. 13.8. DIxit Abraham ad Loth̃ ne queſo ſit iurgium inter me & te,& inter paſtores meos,& tuos,fratres enim ſumus.

Deut. 22. 1. Non videbis bouem fratris tui aut ouem errantem & præteribis,ſed reduces fratri tuo.

Eccleſ. 25. 2. Concordia fratrum & amor proximorũ & vir & mulier bene ſibi conſentientes placet Deo & hominibus.

Pſal. 132. 1. Ecce quam bonum & quam iucundum habitare fratres in vnum.

Matt. 7. 3. Quid autem vides feſtucam in oculo fratris tui & trabẽ in oculo tuo non conſideras?

Cap. 19. 19. Honora patrem tuũ & matrem tuam,diliges proximum tuum ſicut teipſum.

Ioan. 13. 14. Si ego laui pedes veſtros Dñs & magiſter,& vos debetis alter alterius pedes lauare.34. Mandatũ nouũ do vobis vt diligatis inuicem ſicut dilexi vos,vt & vos diligatis inuicem.

Cap. 15. 12. Idem ait Cap. 15.12. hoc eſt præceptum meum vt diligatis inuicem ſicut dilexi vos.

Rom. 12.10. Charitate fraternitatis inuicem diligentes.

1. Cor. 13. Oſtendit Paulus charitatis neceſſitatẽ,ipſius officia, perpetuitatem,& præcellentiam ſupra fidem & ſpem reliquasq; Dei dona.

Gal. 5. 14. Omnis enim lex in vno ſermone impletur, diliges proximum tuum ſicut teipſum.

Philip. 2. 2. Implete gaudium meum vt idem ſapiatis eandem charitatem habentes,vnanimes,idipſum ſentientes.

Coloſ. 3. 13. Suppottantes inuicem & donantes vobiſmetipſis, ſi quis aduerſus aliquem habeat quærelam,ſicut & Chriſtus donauit vobis ita & vos.

1. Theſſ. 4. 9. De charitate fraternitatis non neceſſe habemus ſcribere vobis,ipſi enim vos à Deo dociſtis vt diligatis inuicem.

Hebr. 13. 1. Charitas fraternitatis maneat in vobis.

1. Petr. 4. 8. Ante omnia autem mutuam in vobiſmetipſis charitatem habentes &c.

Ioan. 4. 7. Chariſſimi diligamus nos inuicem,quia charitas ex Deo eſt & omnis qui diligit ex Deo natus eſt, & cognoſcit Deũ.

Diligendi ſunt inimici. Vide dilectio.

Exod. 23. 4. SI occurreris boui inimici tui aut aſino erranti, reduc ad eum.

4. Reg. 6. 21. Dixitq; rex Iſrael ad Elyſæum cũ vidiſſet eos: Nunquid percutiam

percutiam eos mi pater? At ille ait,non percuties: neq; enim cepiſti eos gladio & arcu tuo vt percutias, ſed pone panem & aquam coram eis vt comedant & bibant & vadant ad Dominum ſuum.

Prou. 25. 21. Si eſurierit inimicus tuus ciba illum & ſi ſitierit da ei aquam bibere.

Cap. 28. 2. Relinque proximo tuo nocenti te,& tunc deprecanti tibi peccata ſoluentur.

Matt. 5. 44. Ego autem dico vobis diligite inimicos veſtros,benefacite his qui oderunt vos, & orate pro perſequentibus & calumniantibus vos. Idem Luc. 6. 27.

Luc. 6. 35. Verũtamẽ diligite inimicos veſtros,benefacite,& mutuũ date,nihil inde ſperantes,& erit merces veſtra multa nimis.

Rom. 12. 20. Mihi vindictam & ego retribuam dicit Dominus, ſed ſi eſurierit inimicus ciba illum, ſi ſitit potum da ei, hoc enim faciens carbones ignis congeres ſuper caput eius.

Dilectio exigitur ad peccatorum remiſſionem.

Prou. 16. 7. CVM placuerit Domino viæ hominis, inimicos quoq; eius conuertet ad pacem.

Eccleſ. 28. 1. Qui vindicari vult à Domino,inueniet vindictam,& peccata illius ſeruans ſeruabit.

Ibidem. 2. Relinque proximo tuo nocenti te,& tunc deprecanti tibi peccata ſoluentur.

Ibidem. 3. Homo homini reſeruat irã & à domino quærit medelã.

4. In hominem ſimilem ſibi non habet miſericordiam, & de peccatis ſuis deprecatur.

5. Ipſe dũ caro ſit,reſeruat irã & propitiationẽ petit à Deo. Quis exorabit pro delictis illius?

Matt. 6. 14. Memento nouiſſimorum,& deſine inimicari.

Si enim dimiſeritis hominibus peccata ſua, dimittet & vobis pater veſter cœleſtis delicta veſtra. Si aũt non dimiſeritis hominibus, nec pater veſter dimittet vobis peccata veſtra.

Matt. 18. 35. Sic & pater meus cœleſtis faciet vobis, ſi non remiſeritis vnuſquiſque fratri ſuo de cordibus veſtris.

Ad regni cœlorum adeptionem.

Matt. 5. 44. EGo aũt dico vobis diligite inimicos veſtros,vt ſitis filij patris veſtri,qui in cœlis eſt: qui ſolẽ ſuũ oriri facit ſup bonos & malos,& pluit ſup iuſtos & iniuſtos. Si. n. diligitis eos qui vos diligũt,quã mercedẽ habebitis? Nõne & publicani

cani hoc faciunt?

Luc. 6.32. Etsi diligitis eos qui vos diligunt, quæ vobis est gratia? Nam & peccatores diligentes se diligunt.

Ibidem. 35. Veruntñ diligite inimicos vestros, & eritis filij Altissimi

Perficitur corde.

Iob.31.29. SI gauisus sum ad ruinam eius, qui me oderat, & exultani, quod inuenisset eum malum. Nõ enim dedi ad peccãdũ, guttur meum, vt expeterem maledicens animam eius.

Prou. 17. 5. 24. 17. Qui in ruina lætatur alterius non erit impunitus.

Cùm ceciderit inimicus tuus, ne gaudeas, & in ruina eius ne lætetur cor tuum, ne forè videat Dominus, & displiceat ei, & auferat ab eo iram suam.

Eccle.8.8. Noli de mortuo inimico tuo gaudere, sciens quoniam omnes moriuntur: & in gaudium nolumus venire.

10.9. Omnis iniuriæ proximi ne memineris, & nihil agas in operibus iniuriæ.

Et ore

Esa. 53. 12. ET pro transgressoribus rogauit.

Matt. 5. 44. Orate pro persequentibus & calumniantibus vos.

24.34. Iesus autẽ dicebat: Pater dimitte illis, non enim sciũt quid faciunt.

Rom.12.4. Benedicite persequentibus vos.

Act.7.60. Prositis autem gẽtibus clamauit voce magna Stephanus dicens Domine ne statuas illis hoc peccatum.

Et opere.

Prou. 25.21. SI esurierit inimicus tuus, ciba illum: si sitit, da illi aquam bibere: prunas enim congregabis super caput eius, & Dominus reddet tibi,

Rom.12.20.

Luc.6. 33. Et si beneficeritis his qui vobis benefaciunt, quæ vobis est gratia: Nam & peccatores hoc faciunt.

Rom.11.13. Necessitatibus Sanctorum communicantes.

Choreas ducere.

Exod. 32. 6. SVrgentesque (Israelitæ) obtulerunt holocausta & hostias pacificas, & sedit populus manducare & bibere. 19. Cumque appropinquasset (Moyses) ad castra, vidit vitulum & choros: tratulque valde proiecit de manu tabulas & confregit eas ad radicem montis.

Iudic.11.34. Reuertente autẽ Iepthe in Maspha domum suã, occurrit ei vnigenita filia sua, cũ tympanis et choris nõ enim habebat

bat alios libros, ca. 11.22.

Cumque transcendissent qui portabãt aream domini sex passus, immolabat bouem & ouem & arietem, & Dauid percutiebat in organis armigatis & saltabat totis viribus ante Deum, porro Dauid erat accinctus Ephod lineo. 2.Reg.6.14.

Laudẽt nomẽ eius in choro & tympano, & psalterio psalãt ei. Psal. 149.

Laudate eum in tympano & choro, laudate eum in chordis & organo. 150.4.

Christus Iesus verus Deus & verus homo promittitur.

INimicitias ponam inter te & mulierem & semen tuum & semen illius, & ipsa conteret caput tuum, & tu insidiaberis calcaneo illius. Genes.3.15.

Benedicam benedicentibus tibi, & maledicam maledicẽtibus tibi (Abraham) atque in te benedicentur vniuersæ cognationes terræ. Cap. 12. 3.

Et ait Deus ad Abraham: Sara vxor tua pariet tibi filium vocabisq; nomẽ eius Isaac, & constituam pactum meum in fœd⁹ sẽpiternũ & semini ei⁹ post eũ, 21. Pactũ verò meũ statuã ad Isaac quẽ pariet tibi Sara tẽpore isto in ánno altero. Cap.17.19.

Et benedicentur in semine tuo omnes gentes terræ quia obedisti voci meæ ca.26.4. Idem habetur ca.28.14. Cap.22.18.

Non auferetur sceptrum de Iuda & dux de femore eius, donec veniat qui mittendus est, ipse erit expectatio gentiũ. Cap. 49.10.

Videbo eum, sed non modo, intuebor illũ sed nõ prope, Orietur stella ex Iacob & consurget virga de Israel, & percutiet duces Moab, vastabitque omnes filios Seth &c. Num.24.17.

Prophetã suscitabo eis de medio fratrum suorum, similẽ tui & ponam verba mea in ore eius, loqueturque ad eos omnia quæ præcepero illi. Deut. 18.18.

Dominũ formidabunt aduersarij eius, super ipsos in cælis tonabit, Dominus iudicabit fines terræ, & dabit imperium regi suo, & sublimabit cornu Christi sui. 35. suscitabo mihi sacerdotem fidelem, qui iuxta cor meum & animam meam faciet, & ædificabo ei domum fidelem &c et cap. 59.20. 1.Reg. 2. 10.

Ipse ædificabit domum nomini meo et stabiliam thronũ regni eius vsque in sempiternum, ego ero ei in patrẽ et ipse erit mihi in filium: qui si inique aliquid gesserit, arguam eũ in virga virorum, et in plagis filiorum hominum. 2.Reg.7.13.

Astiterunt reges terræ et principes conuenerunt in vnum Psal.2.2.

Universidad de Deusto
Biblioteca

aduersus Dominum & aduersus Christū eius.7.Dñs dixit ad me fili⁹ meus es tu,ego hodie genui te.&c.per totū psal.21.*

109.1. Dixit Dominus Domino meo sede a dextris meis,donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum.

Esa.7.15. Ecce virgo cōcipiet & pariet filium & vocabitur nomē ei⁹ Emanuel, butyrum & mel comedet vt sciat reprobare malū & eligere bonum cap.8.3.ca.40.9.cap.46.13.

Cap.9.6. Paruulus .n. natus est nobis & filius datus est nobis,& factus est principatus super humerum eius,& vocabitur nomen eius admirabilis consiliarius,deus fortis, pater futuri sæculi princeps pacis.

Cap.11.1. Egredietur virga de radice Iesse & flos de radice eius ascēdet &c.10.In die illa radix Gesse qui stat in signū populorum ipsum gentes deprecabuntur,& erit sepulchrū eius gloriosū

Cap.28.16 Hęc dicit Dominus deus: Ecce ego mittā in fundamētis Syō lapidē,lapidē probatum,angularē preciosum,in fūdāmēto fundatū,qui credi derit non festinet. Dan.7.13. Cap.9.24.

Cap.42.1. Ecce seruus meus suscipiam eum, electus meus cōplacuit sibi in illo anima mea,dedi spiritum meum super eum,iudicium gentibus proferet Cap.45.1.

Cap.49.6. Et dixit Deus:Parū est,vt sis mihi seruus,ad suscitādas tribus Iacob,& feces Israel cōuertēdas:ecce dedi te in lucē gentiū,vt sis sal⁹ mea vsq; ad extremū terrę 10.Nō esuriēt neque sitiēt & non percutiet eos ęstus & sol,quia miserator eorū regit eos & ad fontes aquarum potabit eos. Cap.50.5.52.10.

C.53. Prophetatur de Christi humanitate & ignominosa passione ac morte ipsius,propter peccata nostra, cotēptu habitus est qui salutē nobis peperit &c.

Cap.61. Christi saluatoris officium & humani generis reparationē pulchrē expiicat,prędicatione quoque ministrorum Christi gentes ad fidem conuertendas &c.

Cap.62.11. Ecce Dominus auditum fecit in extremis terrę,dicite filiæ Syon: Ecce, saluator tuus venit ecce merces eius cū eo & opus eius coram illo.

Hiere.23.5. Ecce dies veniunt dicit Dominus & suscitabo Dauid germē iustū & regnabit rex & sapiens erit,& faciet iudiciū & iustitiā in terra. Cap30.9.Idē verbatim habetur cap.33.15.

Ezec.34.23. Et suscitabo super eos pastorem vnum qui pascat eos,seruum meum Dauid,ipse pascet eos, & ipse erit eis in pastorē ii.15 Cap.37.24.

Mich.5.1. Nunc vastaberis filia latronis, obsidionē posuerunt super

nos,In virga percutient maxillā iudicis Israel,Et tu Bethleem Ephrata paruula es in milib. Iuda , ex te mihi egredietur qui sit dominator in Israel.

Et veniet desideratus cūctis gentib.& implebo domū istā *Agg.2.8.* gloria,dicit Dominus exercituum,Malach.3.1.

Lauda & lętare filia Syon,quia ecce ego venio & habita- *Zach.2.10.* bo in medio tui ait Dominus.

Audi Iesu sacerdos magne,tu & amici tui qui habitant *Cap.3.8.* coram te,quia viri portendentes sunt,ecce enim ego adducā seruum meum orientem &c.

Exulta satis filia Syon, iubila filia Hyerusalem,ecce rex tuus *Cap.9.9.* veniet tibi iustus & saluator, ipse pauper ascēdens super asinum & super pullum filiæ asinę &c.

Christus secūdū promissū Dei patris primū i tēpore propter nos verus homo factus & nobiscū cōuersatus est

ET verbum caro factum est & habitauit in nobis, Et vidimus (gloriam eius,gloriam quasi vnigeniti à patre) plenum gratiæ & veritatis. *Ioan.1.14.*

Deus in carne manifestatus est.

ET manifeste magnum est pietatis sacramētum,quod manifestatum est in carne,iustificatū est in Spiritu, apparuit angelis,prędicatum est gentibus,creditum est in mundo assumptum est in gloria. *1.Tim.3.16.*

In hoc cognoscitur spiritus Dei.Omnis spiritus qui cōfitetur Iesum Christum in carne venisse ex Deo est &c. *1.Ioan.4.2.*

Deus misit filium suū in similitudinem carnis peccati.

NAm quod impossibile erat legi in quo infirmatur per carnem,Deus filium suum mittens in similitudinem carnis peccati & de peccato damnauit peccatum in carne,vt iustificatio legis impleretur in nobis , qui non secundum carnem ambulamus sed secundum spiritum. *Rom.8.3.*

Christus est verus Dei filius.

ET ecce vox de cælis dicens:Hic est filius meus dilectus *Matth.3.17.* in quo mihi complacui.Idem habetur Mar.1.11.Item ca. 9.7.Luc.3.22.2.Pet.1.17.

Qui autem in naucula erant venerunt & adorauerunt *Capi⁹ 14.33* eum dicentes:vere filius Dei es.Mar.5.7.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Mar.5.7. Videns Iesum à longè,(qui demonio vexabatur)cucurrit et adorauit illum et clamans voce magna dixit, Quid mihi et tibi Iesu fili altissimi?adiuro te per Deũ ne me torqueas. Ioan.1.34.49.Cap.6.69 Cap.9.36.

Cap.15.39. Videns autem Centurio qui ex aduerso stabat,quia sic clamãs expirasset ait: Verè hic homo filius Dei erat. Heb.1.2. Cap.5.8.Cap.6.6.Cap.7.3.

Luc.1.31. Et ait angelus ei ne timeas Maria inuenisti enim gratiã apud Deum,ecce concipies in vtero et paries filium et vocabis nomẽ eius Iesum.Rom.14.Heb.10.29.

Ioan.11.27. Ait illi Martha: Vtique Domine, Ego credidi quia tu es Christus filius Dei viui qui in hunc mũdum venisti. C.19.7.

Rom.8.3. Nam quod impossibile erat legi in quo infirmabatur per carnem Deus filium suum mittens in similitudinem carnis peccati,et de peccato damnauit peccatum in carne.

1.Ioan. 3.8. Qui facit peccatũ ex diabolo est,quoniã ab initio diabolus peccat:In hoc apparuit filius Dei,vt dissoluat opera diaboli.

Cap.4.9. In hoc apparuit charitas Dei in nobis, quoniam filium suum vnigenitum misit Deus in mundum, vt viuamus per eum.Cap.5.10.

Christus conceptus de Spiritusancto.

Math.1.20 ECce angelus Domini apparuit in somnis ei dicẽs,Ioseph fili Dauid:noli timere accipere Mariam coniugẽ tuam quod enim in ea natum est de spiritu sancto est.

Luc.1.35. Et respondens angelus dixit ei: Spiritus sanctus superueniet in te,et virtus altissimi obumbrabit tibi,ideoque et quod ex te nascetur sanctum,vocabitur filius Dei.

Christus natus ex Maria virgine.

Esa.7.14. ECce virgo concipiet et pariet filium et vocabitur nomen eius Emanuel.

Mat.1.25. Et non cognoscebat eam donec peperit filium suum primogenitum,et vocauit nomen eius Iesum.

Luc.1.31. Et ait angelus ei:ne timeas Maria inuenisti enim gratiam apud Deum,ecce concipies et paries filium et vocabis nomen eius Iesum.

Luc.2.6. Factũ est autẽ cũ essent ibi, impleti sunt dies vt parceret, et peperit filiũ suũ primogenitum, et pannis eũ inuoluit et. Ecce enim(ait angelus Domini enangelizo vobis gaudium magnũ,quod erit omni populo,quia natus est vobis hodie saluator

saluator,qui est Christus Dñs in ciuitate Dauid,Gal.44.

Natus in Bethleem.

ET tu Bethleem Ephrata paruulus es in milib.Iuda ex te enim mihi egredietur,qui sit dominator in Israel. Mich.5.1.

Cum ergo natus esset Iesus in Bethleem Judæ in diebus Herodis regis,ecce magi ab oriente venerunt Hyerosolymam.Luc.1.9.11. Matth.2.1.

Nunc scriptura dicit quia ex semine Dauid & de Bethleem castello,vbi erat Dauid venit Christus. Ioan.7.42.

Christus sine peccato.

CVm sceleratis reputatus est & ipse peccata multorum tulit & pro transgressoribus rogauit, Ioan.8.46. Hebr. 4.15.Cap.7.26. Esa.53.12.

Eum(Christum)qui non nouerat peccatum, pro nobis peccatum fecit vt nos efficeremur iustitia Dei in ipso, 2. Cor.5.21.

Qui peccatũ non fecit nec inuẽtus est dolus in ore eius. 1.Pet.2.22.

Scitis quia ille apparuit,vt peccata nostra tolleret & peccatum in eo non est. 1. Ioan.3.5.

Circunciditur.

ET postquam consummati sunt dies octo vt circuncideretur puer,vocatum est nomen eius Iesus quod vocatũ est ab angelo priusquam in vtero conciperetur. Luc.2.27.

Baptizatur in Iordane.

BAptizatus autẽ Iesus confestim ascendit de aqua &ecce aperti sunt ei cœli & vidit spiritum Dei descendentem sicut columbam & venientem supra se. math.3.16.

Et factum est in diebus illis venit Iesus à Nazareth Galileæ,& baptizatus est à Ioanne in Iordane &c Luc 3.21. mar.1.9.

Christus manifestatur & demonstratur certis testimoniis.

LIber generationis Iesu Christi filij Dauid,filij Abrahã 16.Iacob autem genuit Ioseph virum Mariæ de qua natus est Iesus qui vocatur Christus.23.Ecce virgo in vtero habebit & pariet filium & vocabunt nomen eius Emanuel,quod est interpretatum nobiscum Deus. Math.1.1.

Ego quidẽ(ait Ioan.) baptizo vos in aqua in pœnitẽtiam. qui autẽ post me venturus est(fortior me est, cuius nõ sum Cap.3.11.

Universidad de Deusto
Biblioteca

digous calciamenta portare, ipse vos baptizabit in spiritu sancto & igne.

Cap.8.19. Ecce clamauerũt(duo,dæmonia habẽtes)dicẽtes.Quid nobis et tibi Iesu fili Dauid?Veniſti huc ãte tẽp⁹ torquere nos

Cap.11.5. Ait illis (diſcipulis ſuis) Ieſus.Euntes renunciate Ioanni quæ audiſtis et vidiſtis, Cæci vident,claudi ambulant lepro ſi mundantur,ſurdi audiunt,mortui reſurgunt, pauperes euangelizantur etc.

Cap.16.16. Reſpõdens,Symon Petrus dixit,Tu es Chriſtus filius Dei viui.

Cap.17. 5. Adhuc eo loquente ecce nubes lucida obumbrauit eos,et ecce vox de nube dicẽs:Hic eſt filius meus dilectus in quo mihi complacui ipſum audite.

Cap.22.44. Dicit illi(principi ſacerdotum)Ieſus:Tu dixiſti, veruntamen dico vobis amodo videbitis filium hominis ſedentem à dextris virtutis Dei et venientem in nubibus,cœli.

Cap.27.53. Et exeuntes de monumentis poſt reſurrectionem eius venerunt in ſanctam ciuitatem et apparuerunt multis.luc.1.41

Marc. 6. 7. Vocauit duodecim et cepit eos mittere binos , et dabat illis poteſtatem ſpirituum immundorum.

Cap.15. 39. Videns autem Centurio qui ex aduerſo ſtabat quia ſic clamans expiraſſet,ait: Verè hic homo filius Dei erat.

Luc.2.10. Et dixit illis angel⁹:nolite timere ecce .n. euãgelizo vobis gaudium magnum quod erit omni populo etc.Cap. 22.68.

Cap.9.29. Et facta eſt dum oraret,ſpecies vultus eius altera, et veſtitus eius albus et refulgens.

Ioan.1.14. Et verbum caro factum eſt et habitauit in nobis (et vidimus gloriam eius gloriam quaſi vnigeniti à patre) plenum gratiæ et veritatis.29.altera die vidit Ioan.Ieſum veniẽtem ad ſe et ait,Ecce agnus Dei,ecce qui tollit peccata mundi. 32.et teſtimonium perhibuit Ioannes dicens quia vidi ſpiritum deſcendentem quaſi columbam de cælo et manſit ſuper eum 49.Reſpondit ei Nathanael et ait:Rabbi tues filius Dei,tu es rex Iſrael.c 2.11.Ca.3.2.13.25.

Cap.5.39. Scrutamini ſcripturas quia vos putatis in ipſis vitam ęternam habere,et illæ ſunt quæ teſtimonium perhibẽt de me.

Cap.6.69. Et nos credimus et cognouimus quia tu es Chriſtus filius Dei Cap.7.40.Cap.9.35.Cap.10.7.

Cap.11.27 Ait illi(Martha)vtiq; Domine ego credidi quia tu es Chriſtus filius Dei viui,qui in hunc mundũ veniſti. 41. tulerunt ergo lapidem(Martha et ſoror eius)Ieſus autẽ eleuatis ſurſum

ſum oculis dixit:Gratias tibi ago quoniã audiſti me Ro.1.2.

Teſtimonium ergo perhibuit turba quæ erat cũ eo quo- Cap.12.17.
niam Lazarum vocauit de monumento & ſuſcitauit eum à
mortuis Cap.14.

Sed vt impleatur ſermo qui in lege eorum ſcriptus eſt Cap.15.25.
(Pſal.14.19.Leuit.14.49.)quia odio habuerunt me gratis.
Cap.17.1.cap.2 .28.

Nam quod impoſſibile erat legi in quo infirmabatur per Rom.8.3.
carnem, Deus filium ſuum mittens in ſimilitudinem carnis
peccati,& de peccato damnauit peccatum in carne. Cap.9.
5.2.Cor.5.9.

Et vbi venit plenitudo temporis miſit Deus filium ſuum Gala.4.4.
factum ex muliere factum ſub lege vt eos qui ſub lege erãt
redimeret &c.Coll.2.9.Heb.1.Cap.5.

Hoc enim ſentite in vobis,quod & in Chriſto Ieſu , qui Philip.2.6.
cum in forma Dei eſſet,non rapinam arbitratus eſt,ſe æquam Deo,ſed ſemetipſum exinaniuit.formam ſerui accipiẽs
in ſimilitudinem hominum factus,habitu inuentus vt homo 1.Timot.3.13.

Apparuit gratia Dei ſaluatoris noſtri omnibus hominib. Tit. 2.11.

Scimus quoniam filius Dei venit & dedit nobis ſenſum 1.Ioan.5.20
vt cognoſcamus verum Deũ & ſimus in vero filio eius, hic
eſt verus Deus & vita æterna.

Chriſtus eſt agnus Dei.

OBlatus eſt quia ipſe voluit & non aperuit os eius ſicut Eſa.53.7.
ouis ad occiſionem ducetur,& quaſi agnus coram tondente ſe obmeteſcet & non aperuit os ſuum.Act. 8.31.

Ecce agnus Dei,ecce qui tollit peccata mundi. Ioan.1.29.

Expurgate vetus fermentum vt ſitis noua conſperſio ſi- 1.Cor. 5.7.
cut eſtis azimi:Etenim paſcha noſtrum immolatus eſt Chriſtus,apoc.5.6.Cap.7.9.Cap.14.1.

Dignus eſt agnus qui occiſus eſt accipere virtutem & di Apoc. 5.12.
uinitatem,& ſapientiam,& fortitudinem & honorem & gloriam & benedictionem.cap.13.8.

Quoniã agnus qui in medio throni eſt reget illos & de- Cap.7.17.
ducet eos ad vitæ fontes aquarum & abſterget Deus omnem lachrymam ab oculis eorum.

Hi cum agno pugnabunt & agnus vincet illos quoniam Cap.17.14.
dominus Dominorum eſt,& rex regum,& qui cum illo ſunt
vocati,& electi & fideles.

Christus est Dominus dominantium & rex regum.

Ezech.37.24 ET seruus meus Dauid rex super eos,& pastor vnus erit omniū eorū,in iudiciis meis ambulabūt & mādata mea custodient,& facient ea. 25.& Dauid seruus meus princeps eorum in perpetuum apocalip .1.5.

Psal.2.6. Ego autem constitutus sum rex ab eo super Syon montem sanctum eius prædicans præceptum eius Colloss.2 10.

23.7. Attollite portas principes vestras & eleuamini portæ æternales & introibit rex gloriæ.

1.Tim.6.16. Quem suis temporibus ostendet beatus & solus potens, rex regū,& Dñs dominātiū,qui solus habet immortalitatē & lucē habitās inaccessibilē,quē nemo hominum vidit. sed nec videre potest,cui honor & imperium sempiternū amē.

Apo.17.14. Hj cum agno pugnabunt & agnus vincet illos, quoniā Dominus dominorum est,& rex regū,& qui cum illo sunt vocati, & electi & fideles.

Cap.19.16. Et habet in vestimento & in fœmore suo scriptum, rex regum & Dominus dominantium.

Christus est imago Dei.

Sapie.7. 26. CAndor est enim lucis æternæ, & speculum sine macula Dei maiestatis,& imago bonitatis illius.

2.Cor.4.3. Quod si etiam opertum est euāgelium nostrum,in iis q̄ pereunt est opertum,in quibus deus huius sæculi excecauit mentes infidelium, vt non fulgeat illuminato gloriæ Christi qui est imago Dei.Heb.1.3.

Christus est lux gentium & totius mundi.

Esa.2.1. Domus Israel venite & ambulabimus in lumine Dñi.

Cap.9.2. Populus qui ambulat in tenebris vidit lucem magnam, habitantibus in regione vmbræ mortis lux orta est eis.

Cap.42 6. Ego Dominus vocaui te in iustitia & apprehendi manū tuā & seruaui te & dedi te in fœdus populi in lucem gentiū

Cap.49.6. Ecce dedi te in lucem gentium vt sis salus mea vsque ad extremum terræ.Idem reperitur act 13.47.

Cap.60.1. Surge illuminare Hyerusalem quia venit lumen tuum,& gloria domini super te orta est.19 non erit tibi amplius sol ad lucendum per diem,nec splendor lunæ illuminabit te, sed erit tibi Dominus in lucem sempiternam.

Matth.4.16. Populus qui sedebat in tenebris vidit lucem magnam,& sedentibus in regione vmbræ mortis lux orta est.

Luc.2.32. Lumen ad reuelationem gentium ex gloriam plebis tuæ Israel

Israel Ioan.3.19.2 Ioan.1.5.

In ipso vita erat,& vita erat lux hominum. *Ioan.1.4.*

Iterum locutus est eis Iesus dicens. Ego sum lux mundi qui sequitur me non ambulat in tenebris,sed habebit lumē vitæ Cap.21.35.Cap.2.8. *Cap.8.12.*

Quandiu sum in mundo lux sum mundi. *Cap.19.5.*

Ego lux in mundum veni,vt omnis qui credit in me in te nebris non maneat. *Cap.12. 46.*

Et ciuitas(Hyerusalem cęlestis)non eget sole neque luna vt luceant in ea,nam charitas Dei illuminauit eam,& lucerna eius & agnus. *Apoc.21.23*

Christus verus Pastor.

SIcut pastor gregē suū pascit in brachio suo cōgregabit agnos & in sinu suo leuabit,fetas ipse portabit,Ezech.24. *Esa.40.11.*

Et seruus meus Dauid rex super eos & pastor vnus erit omnium eorum &c. *Ezec.37. 24.*

Et stabit & pascet in fortitudine Domini in sublimitate nominis Domini Dei sui& conuertentur, quia nunc magnificabitur vsque ad terminos terræ. *Miche.5.4.*

Percute pastorem & dispergentur oues,& cōuertam manum meam ad parulos.Idem reperitur Mar.14.27. *Zach.13.7.*

Ego sum pastor bonus, bonus pastor animam suam ponit pro ouibus suis. *Ioan.10. 11.*

Deus autem pacis qui eduxit de mortuis pastorem magnum ouium in sanguine testamenti æterni, Dominum nostrum Iesum Christum. *Hebr.13.20.*

Eratis enim sicut oues errātes,sed conuersi estis ad pastorem & episcopum animarum vestrarum. *1.Pet.2.25.*

Cum apparuerit princeps pastorum, percipietis immarcessibilem gloriæ coronam. *Cap.5.4.*

Christus docuit & prædicauit.

EXinde cœpit Iesus prædicare & dicere pœnitentiam agite,appropinquabit enim regnum cœlorum.ca.5.6.7. *Matth.4.17*

Postquam autem traditus est Ioannes, venit Iesus in Galilæam prædicans euangelium regni Dei. *Mar.1.14.*

Curauit omnem infirmitatem.

Et circuibat Iesus totam Galilæam docens in Synagogis eorum & prædicans euangelium regni , & sanans omnem infirmitatem in populo Cap.8.Luc.17 12. *Matt.4. 23.*

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ecce offerebãt ei paralyticum iacentem in lecto,& videns
Cap.9 2. Iesus fidem illorum dixit paralytico.Cõfide fili, remittũtur tibi peccata tua. 20. Et ecce mulier quæ sanguinis fluxum patiebatur duodecim annis,accessit retro & tetigit fimbriã vestimenti eius & curata est 28. cum autem venisset domũ accesserunt ad eum cæci,& dicit eis Iesus.Creditis quia hęc possum facere vobis?dicunt ei_Vtique Domine Mat.8.8.23.

Christus est transfiguratus.

Transfiguratus est ante eos,& respienduit facies eius sicut
Matt.17.2. Tsol,vestimenta,autem eius facta sunt alba sicut nix.

Et post dies sex, assumpsit Iesus Petrum & Iacobum&
Mar.9.2. Ioannem,& duxit illos in montem excelsum seorsum solos & trãsfiguratus est coram ipsis.

Et facta est dum oraret,species vultus,eius altera,& vesti-
Luc.9.29. tus eius albus & resplgens.

Christus per traditionem traditus quærè Iudas.

Christus passus est.

Psal.21.1. DEus Deus meus,quare me derelinquisti,longè à salute mea verba delictorum meorum &c.

Esa.53.4. Verè languores nostros ipse tulit,& dolores nostros ipse portauit, & nos putauimus eum quasi leprosum & percussum à Deo & humiliatum.

Dan.9. 26. Et post hebdommadas 62.occiditur Christus,& non erit alius populus qui eum negaturus est,& ciuitatẽ & sanctuarium dissipabit populus, cum duce venturo & finis eius vastitas,& post finem belli statuta desolatio.

Matt.16.21. Exinde cœpit Iesus ostendere discipulis suis,quia oportet eum ire Hyerolymam,& multa pati à senioribus & scribis & principibus sacerdotum,& occidi,& tertia die resurgere.Idem Mat.8.31.9.31.

Cap.17.12. Dico autem vobis quia Elias iam venit & non cognouerunt eum,sed fecerunt in eo quæcunque voluerunt,sic & filius hominis passurus est ab eis.22. Conuersantibus autem eis in Galilæa dixit illis Iesus:filius hominis tradendus est in manus hominum & occident eum & tertia die resurget.

Cap.20.18, Idem Luc. 18.31. Ecce ascendimus Hyerosolymam & filius hominis tradetur principibus sacerdotum & scribis & condemnabunt eũ morti &c.Cap.22.Cap.26.37.66.Cap.27.

Lucæ.7. 25. Primum autem oportet eum ibi multas pati & reprobari à generatione hac.Ioan.18.28.Cap.19.

Deus

Deus autem qui prænunciauit per os omnium prophe- *Act.3. 18.*
tarum,pati Christum suum sic impleuit.

Locus autem scripturæ quam legebat erat hic:(Esa.53.7.) *Cap.8.32.*
tanquam ouis ad occisionem est ductus, & sicut agnus coram tondente sine voce,sic non aperuit os suum. Cap.17.3.

Qui etiam proprio filio suo non pepercit, sed pro nobis *Rom.8.32.*
omnibus tradidit illum,quomodo non etiam cum illo omnia nobis donauit?

In hoc.n.vocati estis,quia & Christus passus est pro no- *1. Petr. 2.28.*
bis, vobis relinquens exẽplum vt sequamini vestigia eius.

Christo igit̃ passo in carne,& vos eadẽ cogitatione armã- *Cap. 4. 1.*
mini,quia qui passus est in carne desiit à peccatis. Heb.2.18.

Propter quod & Iesus vt sanctificaret per suum sangui- *Hebr.13. 12.*
nem populum,extra portam passus est.

Christus est crucifixus.

POstquam autem crucifixerunt eum,diuiserunt vestimenta eius,sortẽ emittentes, vt impleretur quod dictum est *Matt.27.35.*
per propheram (Psal.21.19.)dicentẽ diuiserunt sibi vestimenta mea & super vestem meam miserunt sortem. Idem Mar.15.24.repetitur Ioan.19.18.Act.2.23.

Ducebantur autem & alij duo nequam cum eo,vt inter- *Luc. 23. 32.*
ficerentur.

Si nos hodie diiudicamur in benefacto hominis infirmi, *Act. 4. 10.*
in quo iste saluus est,notum sit omnibus vobis & omni plebi Israel quia in nomine Iesu Christi Nazareni quem crucifixistis,quem Deus suscitauit à mortuis,in hoc iste astat coram vobis sanus &c.

Non enim iudicaui me scire aliquid inter vos,nisi Iesum *1. Cor. 2. 2.*
Christum & hunc crucifixum.2.Cor. 13. 4.

Christi passio prædicta & præfigurata est.

TOlle filium tuum vnigenitum quem diligis Isaac & va- *Gen. 22. 2.*
de in terram visionis atque ibi offeres eum in holocaustum super vnum montium quem monstrauero tibi.

Orauitq; Moyses pro populo,& locutus est Dominus ad *Num. 21.8.*
eum:fac serpentem æneum,& pone eum in signo,qui percussus aspexerit eum,viuet.

Foderunt manus meas & pedes meos, dinumerauerunt *Psal. 2. 18.*
ossa mea.

Oblatus est qa ipse voluit,& nõ aperuit os suũ,sicut ouis *Esa. 53. 7.*
ad occisionem ducetur, & quasi agnus coram tondente se obmutescet

Universidad de Deusto
Biblioteca

obmutescet,& non aperiet os suum.

Dani.9.26. Et post hebdommadas.62.occidetur Christus, & non erit alius populus qui eum negaturus est &c.

Matt.20.22 Ait illis:nescitis quid petatis.Potestis bibere calicem quē ego bibiturus sum?

Ioan.3.14. Sicut Moyses exaltauit serpentem in deserto, sic exaltari oportet filium hominis,vt omnis qui credit in eum non pereat,sed habeat vitam æternam,16.Cap.12.32.

Cap. 8. 28. Cū exaltaueritis filiū hominis tūc cognoscetis qa ego sū & à me ipso facio nihil,sed sicut docuit me p̄ hæc loquor.

Christus mortuus est & sepultus propter peccata nostra.

Matt.27.49 CEteri vero dicebant,videamus an veniat Elias liberans eum.Iesus autem iterum voce magna clamans emisit spiritum.58.Hic (Ioseph ab Arimathia) accessit ad Pilatum. & petiit corpus Iesu:Tunc Pilatus iussit tolli corpus & accepto corpore Ioseph inuoluit illud in sindone munda,& posuit illud in monumento suo nouo,quod exciderat ex petra.

Marc.15.37. Iesus autem emissa voce magna expirauit.42. Idem recitatur.Item.Luc.23.46.50.Item Ioan.19.30.40.Rom.5.6.

Act.13.29. Cumque consummassent omnia quæ de eo scripta erant, deponentes eum de ligno,posuerunt in monumento.

Rom. 6. 10. Quod enim mortuus est,peccato mortuus est semel, quod autem viuit,viuit Deo.Cap.8.34.

Cap. 14. 9. In hoc enim Christus mortuus est & resurrexit,vt & mortuorum & viuorum dominetur.

1. Cor. 15.3. Tradidi enim vobis quod & accepi quoniam Christus mortuus est pro peccatis nostris secundum scripturas.&c.& quia sepultus est,& quia resurrexit tertia die secundum scripturas.2.Cor.15.1.Thessa.5.10.

Vt prædixerat futurum.

Matt. 16. 3. EXinde cepit Iesus ostēdere discipulis suis qa oporteret eū ire Ierosolymā,& multa pati à senioribus & scribis & principibus sacerdotum,& occidi,& tertia die resurgere.

Cap.20.22. Respondens autem Iesus dixit:nescitis quid petatis.Potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum?

Descendit ad inferos vide limbus patrum.

Christus tertia die resurrexit à mortuis.

Psal. 15. 10. QVoniam nō derelinques animā meam in inferno nec dabis

dabis sanctum tuum videre corruptionem. *Matt.28.61.*

Nō est hic,surrexit sicut dixit:Venite & videte locum vbi posuerunt eū.Idem habetur Mar.16.6.Item Lucæ 24.5.

Nondum enim sciebant scripturam,quia oportebat eū à mortuis resurgere &c. *Ioan. 20. 9.*

Quē Deus suscitauit solutis doloribꝰ inferni iusta quod impossibile erat teneri illum ab eo.31.prouidens locutus est de resurrectione Christi, quia neque derelictus est in inferno,neque caro eius vidit corruptionem.Rom.4.25. *Act. 2.24.*

Hunc Deus suscitauit tertia die, & dedit eum manifestū fieri.Idem habetur Cap.13.30.Cap.17.31. *Cap.10.40.*

Quis est qui condemnet?Iesus Christus qui mortuus est, imo qui resurrexit,qui est ad Dexteram Dei, qui etiam interpellat pro nobis &c. *Rom. 8.34.*

In hoc autem Christus mortuus est & resurrexit, vt & mortuorum & viuorum dominetur. *Cap.14.9.*

Tradidi enim vobis quod & accepi, quoniam Christus mortuus est pro peccatis nostris,secundū scripturas & quia sepultus est,& qa resurrexit tertia die secūdū scripturas &c. *1. Cor.15.4.*

Memor esto Dominum Iesum Christum resurrexisse à mortuis,ex semine Danid,secundum euangelium meum.in quo laboro vsque ad vincula quasi male operans sed verbū Dei non est alligatum. *2. Tim.2.8.*

Idque prædictum & præfiguratum.

QVoniam non derelinques animam meam in inferno, nec dabis sanctum tuum videre corruptionem. *Psalm.15.10.*

Et præparauit Dominus piscē grandē vt degiutiret Ionā & erat Ionas in ventre piscis tribus diebus & tribus noctibus,Idem reperitur Math.12.40.Item Lucæ.11.30. *Iona. 2.1.*

Sicut enim fuit Ionas in vētre ceti tribus diebus & tribus noctibus, sic erit filius hominis in corde terræ tribus diebus & tribus noctibus.Cap.17.22.Cap.20.22. *Matt.12.40.*

Et cœpit (Iesus) docere eos quoniam oporteret filiū hominis pati multa,& reprobari à senioribus & summis sacerdotibus,& scribis,& occidi,& post tres dies resurgere,Idem habetur Matth.16.21. *Marc.8.31.*

Docebat autē discipulos suos & dicebat illis:Quoniā filius hominis traderur in manus hominū, & occident eum, & occisus tertia die resurget.Cap.10.34.Item Luc.18.33. *Cap 9.31.*

Soluite templum hoc, & in tribus diebus reædificabo illud. *Ioan. 2. 19.*

Universidad de Deusto
Biblioteca

Christus ascendit in cœlum.

Marc.16.19. ET Dominus quidem Iesus postquam locutus est eis assumptus est in cœlum,& sedet à dextris Dei.

Luc. 24. 51. Et factum est dum benediceret illis,recessit ab eis, & ferebatur in cœlum.

Ioan. 3. 13. Et nemo ascendit in cœlum, nisi qui descendit de cœlo, filius hominis qui est in cœlo.

Cap.6.62. Si ergo videritis filium hominis ascēdentē vti erat prius? 1.Petr.3.22.

Act. 1. 9. Hæc cum dixisset,videntibus illis eleuatus est ,& nubes suscepit eum ab oculis eorum.Ephes.1.20.

Ephes. 4. 8. Propter quod dicit ascendens in altum captiuam duxit captiuitatem,dedit dona hominibus.Idem Psal.67.19.

Heb. 4. 14. Habētes ergo Pontificē magnū qui penetrauit cœlos Iesum filiū Dei , teneamus confessionē (scilicet spei nostræ)

Christus est Deus & Dei filius ab æterno.

Prou. 8. 22. DOminus possedit me ab initio viarū suarum , antequā quicquam faceret à principio.

Michæ. 5.2. Et tu Bethleem Ephrata paruula es in milibus Iuda ex te enim egredietur dux qui regat populum meum Israel,& egressus eius ab initio à diebus æternitatis.

Ioan. 1.1. In principio erat verbum & verbum erat apud Deum & Deus erat verbum hoc erat in principio apud Deum.

Cap. 8.58. Dixit eis Iesus,Amen,amen dico vobis, antequam Abraham fieret ego sum.

Cap. 17. 5. Et nunc clarifica me pater apud temetipsum claritate quā habui priusquam mundus esset apud te.24.

Colos. 1. 16. Quum in ipso condita sunt vniuersa in cœlis & in terra visibilia & inuisibilia,siue throni , siue dominationes , siue principatus,siue potestates,omnia per ipsum & in ipso creata sunt Heb.1.2.

Christus mediator reconciliator & aduocatus.

Ioan. 6. 44. NEmo potest venire ad me nisi pater qui misit me traxerit eum,& ego resuscitabo eum in nouissimo die 65.

Cap.10. 7. Dixit ergo eis iterū Iesus,Amen,amen dico vobis quia ego sum ostium ouium.

Cap. 14.6. Dicit eis Iesus,Ego sum via,veritas & vita,nemo venit ad patrem nisi per me.

Act. 4. 12. Nō est in alio aliquo salus,nec enim aliud est nomen sub cœlo

cœlo datum hominibus in quo nos oporteat saluos fieri. *Rom. 3. 25.*

Iustificati gratis per gratiā ipsius per redēptionem quæ est in Christo Iesu,quē proposuit Deus propitiationē per fidē in sanguine ipsius,ad ostentionē iustitiæ suæ, propter remissionem præcedentium delictorum. Cap. 5.2. Coloss.1.19. *Cap. 8. 346*

Quis est qui condemnet? Christus Iesus qui mortuus est imo qui & resurrexit,qui est ad dexteram Dei, qui etiam interpellat pro nobis.

Mediator autem vnius non est , Deus autem vnus est. Ephes.2.14.17. *Gal. 3. 20*

Vnus enim Deus & vnus mediator Dei & hominum homo Christus Iesus,qui dedit redemptionē semetipsum pro omnibus,cuius testimonium temporibus suis confirmatum est,Heb.7.24.Cap.8.6.Cap.9.15. Cap.12.24. *1. Tim. 2. 5.*

Filioli mei hæc scribo vobis vt nō peccetis sed si quis peccauerit aduocatum habemus apud Deum Iesum Christum iustū,& ipse est propitiatio pro peccatis nostris , nō pro nostris autem tantum,sed etiam pro totius mundi. Cap. 4. 10. *1. Ioan. 2. 1.*

Christus sedet ad dexteram Dei patris.

DIxit Dominus Domino meo sede à dextris meis,donec ponam &c.Idem repetitur Matth.22.44.Heb.1.13. *Psalm.109.*

Et Dominus quidem Iesus postquā locutus est eis , assumptus est in cœlum & sedet à dextris Dei. *Marc.16. 19.*

Ex hoc autem erit filius hominis sedens à dextris virtutis Dei Hebr.10.12.Cap.12.2. *Luc. 22. 69.*

Et ait (Stephanus) Ecce video cœlos apertos & Iesum stantem à dextris virtutis Dei Ephe.1.20. *Act. 7. 56.*

Quis est qui condemnet? Christus Iesus qui mortuus est imo qui & resurrexit qui est ad dexteram Dei , qui etiam interpellat pro nobis. *Rom. 8. 34.*

Si consurrexistis cum Christo quæ sursum sunt , quærite vbi Christus est in dextera Dei sedens,quæ sursum sunt sapite,non quæ super terram.1.Pet.3.22. *Colos.3.1.*

Christus venturus est iudicare viuos & mortuos.

TVnc exultabunt omnia ligna syluarum à facie Domini quia venit iudicare terram,iudicabit orbem terræ in æquitate,& populos in veritate sua. *Psalm.95.13.*

Filius hominis vēturus est in gloria patris sui cū angelis suis,& tunc reddet vnicuiq; secundū opera eius.Ca.25.31. *Matt.16.27.*

Tunc patebit signū filij hominis in cœlo, & tunc plāgent eum *Cap.24.30.*

Universidad de Deusto
Biblioteca

eum omnes tribus terræ,& videbunt filium hominis venientem in nubibus cœli cum virtute multa,& maiestate.

Luc.17. 24. Sicut fulgur choruscãs de sub cœlo, in ea quæ sub cœlo sunt fulget,ita erit filius hominis in die sua.30. 2. Thess.1.7

Cap. 21.25. Erunt signa in sole & luna,& stellis, & in terris pressura gentium,præ confusione sonitus maris & fluctuum, arescentibus hominibus præ timore & expectatione,quæ superuenient vniuerso orbi.

Ioan.5.22. Neque enim pater iudicat quenquam, sed omne iudicium dedit filio.Rom.2.16.

Act. 1. 11. Viri Galilæi quid statis aspicientes in cœlum, hic Iesus qui assumptus est à vobis in cœlum, sic veniet quemadmodum vidistis eum euntem in cœlum.

Ca. 10. 42. Et præcepit nobis prædicare populo & testificari qa ipse est cõstitutus à Deo iudex viuorũ & mortuorũ.Cap. 17. 31.

2. Tim. 4.1. Testificor coram deo et Christo Iesu qui iudicaturus est viuos et mortuos, et per aduentum ipsius et regnum eius. Heb.9.28.Iudæ.14.

1.Pet.4.5. Qui(blasphemantes)reddẽt rationem ei,qui paratus est iudicare viuos et mortuos.

Apoc.1.7. Ecce venit cum nubibus et videbit eum omnis oculus, et qui eum pupugerunt.Cap.20.11.

Matt.11. 27. ***Christo omnia tradita sunt à patre & subiecta.***

OMnia mihi tradita sunt à patre meo et nemo nouit filium nisi pater neque patrem quis nouit nisi filius et cui voluerit filius reuelare.Idem Luc.10.22.

Cap.28.18. Et accedens Iesus locutus est eis dicens:data est mihi omnis potestas in cælo & in terra.

Ioan.3.35. Pater diligit filium & omnia dedit in manus eius.

Cap. 17.2. Sicut dedisti ei potestatem omnis carnis, vt omne quod dedisti ei,det eis vitam æternam.

Ephe.1.22. Et omnia subiecisti sub pedib. eius, & ipsum dedit caput super omnem ecclesiam.

Per Christum cuncta sunt creata.

Psal. 32.6 VErbo Domini cæli firmati sunt, & spiritu oris eius omnis virtus eorum.

Ioan.1.3. Omnia per ipsum facta sunt,& sine ipso factum est nihil quod factum est Ephes.3.9.

Col.1.16. Quoniã in ipso cõdita sunt vniuersa in cælis & in terra visibilia

sibilia & inuisibilia,sive throni,sive dominationes,sive principatus,sive potestates, omnia per ipsum & in ipso creata sunt.Hebr.1.2.

Christus manet in æternum.

IVrauit Dominus & nõ pœnitebit eum,tu es sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech. *Psal. 109.4.*

Multiplicabo eius imperium,& pacis non erit finis,super solũ Dauid & super regnũ eius sedebit, vt confirmet illud & corroboret in iudicio & iustitia,amodo & vsq; in sẽpiternũ. *Isa.9. 7.*

Et dedit ei potestatẽ & honorem & regnum & omnes populi tribus,& linguę ipsi seruient:Potestas eius potestas æterna quæ non auferetur,& regnum eius quod non corrumpetur Micheæ.5.1. *Dan.7. 14.*

Respondit ei turba:nos audiuimus ex lege(Psal.109)quia Christus manet in æternum,& quomodo tu dicis, exaltari oportet filiũ hominis?Quis est iste filius hominis? *Ioan. 12. 34*

Christus est Leo.

VNus de senioribus dixit mihi ne fleueris, Ecce vicit leo de tribu Iuda,& radix Dauid,aperire librum & soluere signaculum eius. *Apoc. 5.5.*

Christus est stella matutina.

ET habemus firmiorem propheticum sermonẽ: cui bene facitis attẽdẽtes quasi lucernę lucẽti in caliginoso loco, donec dies elucescat,& lucifer oriatur in cordib.vestris. *2.Pet.1.19.*

Ego Iesus misi angelũ meũ testificari vobis hęc in ecclesiis.Ego sũ radix & genꝰ.Dauid stella splẽdida & matutina. *Apoc.22. 16.*

Christus est vnum cum patre.

EGo & pater vnum sumus. *Ioan.10.30.*

Non credis quia ego in patre,& pater in me est? Verba quæ ego loquor vobis à meipso non loquor:Pater autem in me manẽs ipse facit opera 20.In illo die vos cognoscetis,qa ego sum in patre meo & vos ī me,& ego in vobis. *Cap.14.10.*

Vt omnes vnũ sint,sicut tu pater in me & ego in te, vt & ipsi in nobis vnũ sint,vt credat mũdus quia tu me misisti. *Cap.17.22.*

Dicentibus hic est Christus, aut ibi, non est credendum.

TVnc si quis vobis dixerit,ecce hic est Christus, aut illic nolite credere:surgent enim pseudochristi & pseudoprophetę,&c.Idem Mat.24.27.ad verbum habetur. *Mat.24.23.*

Luc.17.23. Et dicent vobis,ecce hic,& ecce illic, nolite ire neque sectemini,Nam sicut fulgor coruscans de sub cælo,in ea quæ sub cælo sunt fulget,ita erit filius hominis in die sua.

Christus nouit omnia.

Ioan.16.30. NVnc scimus quia scis omnia & non opus est tibi vt quis te interroget,in hoc credimus quia à Deo existi

Cap.21.17. Dixit ei tertio,Symon Ioannes amas me? cõtristatus est Petrus quia dixit ei tertio,amas me, & dixit ei, Domine tu omnia scis,tu scis quia amo te. Apoc.2.23.

Christus sibi reputat fieri quod Christianis fit.

Zach.2.8. OSyõ fuge quæ habitas apud filiã Babylonis,quia hæc dicit Dñs exercituũ:post gloriã misit me ad gẽtes quæ spoliauerũt vos,qui enim tetigerit vos, tãgit pupillã oculi mei.

Prou.14.31. Qui calumniatur egentem exprobrat factori eius,honorat autem eum qui miseretur pauperis.

Cap.17.5. Qui despicit pauperẽ exprobat factori eius,& qui in ruina lætatur alterius,non erit impunitus.

Matth.10.42 Quicũque potũ dederit vni ex minimis istis calicẽ aquæ frigidæ,tantum in nomine discipuli,amen dico vobis, non perdet mercedem suam Idem Cap.18.5.

Cap.25.35 Esuriui enim & dedistis mihi mãducare &c. Quod enim vni ex istis minimis meis fecistis,mihi fecistis.

Marc.9.40. Luc.10.16. Qui enim non est aduersum vos,est vobis est.

1.Thess.4.8. Qui vos audit me audit,qui vos spernit me spernit.act.9.4 Itaque qui hęc spernit non hominem spernit, sed Deũ, q etiam dedit spiritum sanctum in nobis.

Christiani appellantur fideles.

Act.11.26. QVem cum(.s.Barnabas Saulũ)inuenisset, perduxit Anthiochiã, & annũ totum conuersati sunt ibi in ecclesia,& docuerũt turbam multam,ita vt cognominarentur primum Anthiochiæ discipuli christiani.

Cap.26.28. Agrippa autem ad Paulum,in modico suades me Christiano fieri.& Paulus:Opto apud Deũ & in modico & in magno non tantum te sed & omnes qui hodie audiunt, fieri tales qualis ego sum,exceptis vinculis iis.

2.Cor.10.7. Si quis confidit sibi,Christi se esse hoc cogitet, iterum apud se,quia sicut ipse Christi est,ita & nos.

Christiani dicuntur sancti quia sanctitatẽ profitentur

Act.9.41 ET cum vocasset sanctos & viduas , assignauit eam viuam.

Omnib.q sũt Romę dilectis Dei vocatis sãctis(s.gratia pax) Rom.1.7.

Necessitatibus sanctorum communicantes. Cap.12. 13.

Nunc igitur proficiscar Hyerusalem ministrare sanctis. Cap. 15.25.

Salutate Philologum,& Iuliam,Nereum & vxorem eius,& Capi' 16 15.
Olympiadem,& omnes qui cum eo sunt sanctos.

Ecclesiæ Dei quæ est,Corinthi,sanctificatis in Christo Ie 1.Cor.1.2.
su vocatis sanctis,cum omnibus qui inuocãt nomẽ Domini nostri Iesu Christi &c.

Audet aliquis'vestrum,habens negotium aduersus alterũ, Cap. 6.1.
iudicari apud iniquos,& non apud sanctos?

Non enim est Deus dissensionis sed pacis,sicut& in om Cap. 14.33.
nibus Ecclesiis sanctorum.

Paulus apostolus Iesu christi per voluntatẽ Dei,& Timo 2.Cor.1.1.
theus frater ecclesię Dei,quę est Corinthi,cum omnibus sãctis qui sunt in vniuersa Achaia.

Nam de ministerio quod fit in sanctos,ex abundanti est Cap.9.1.
mihi scribere vobis

Salutate inuicẽ in osculo sãcto: Salutãt vos omnes sãcti. Capi.13. 12.

Paulus apostolus Iesu Christi per voluntatem Dei,omni Ephes. 1.1.
bus sanctis qui sunt Ephesi & fidelibus in Christo Iesu.15.
Propterea & ego audiens fidem vestram,quę est in Christo
Domino Iesu & dilectionem in omnes sanctos.

Mihi omnium sanctorũ minimo data est gratia hæc &c. Cap.3. 8.
18.vt possitis comprehendere cum omnib.sanctis,quę sit lõgitudo & latitudo & sublimitas & profundum.

Et ipse dedit quosdã quidẽ apostolos,quosdam autẽ pro- C.4.11.
phetas,alios verò euangelistas , alios autem pastores & doctores,in consummationem sanctorum, in opus ministerij,
in ædificationem corporis Christi.

Per omnem orationem & obsecrationem orantes omni Cap. 6.18.
tempore,in spiritu,& in ipso vigilantes in omni instantia,& obsecratione,pro omnibus sanctis.

Paulus & Timotheus serui Iesu Christi omnibus sanctis Philip.1.1.
in Christo Iesu qui sunt Philippis.

Salute omnem sanctum in Christo Iesu. Cap.4.21.

Paulus apostolus per voluntatem Dei & Timotheus fra Coloss.1.1.
ter,iis,qui sunt Colossis sanctis& fidelibus in Christo Iesu.

Adiuro vos per Dominum , vt legatur hęc epistola om- 1.Thess.5.27.
nibus sanctis fratribus.

Nõ enim iniustus est Deus vt obliuiscatur operis vestri,& Heb.6.10.
dilectionis,quã ostendistis in nomine ipsius qui ministratis

Universidad de Deusto
Biblioteca

sanctis & ministratis.

Cap.13.24. Salutate omnes præpositos vestros & omnes sanctos

Christiani falsi.

Exod.20.7. NOn assumes nomen Dei tui in vanum.
Leui.19.12. Non pollues nomen Dei tui.
22.32. Non polluatis nomen sanctum meum.
Esa.4.1. Tantummodo invocetur nomen tuum super nos, aufer opprobrium nostrum.
Math.13.27 Domine nonne bonũ semen (fidei) seminasti in agro tuo, vnde ergo habet zizania (peruersorum operum & hæresim?)
10.33. Qui negauerit me coram hominibus, denegabo & ego eum coram patre meo.
Tit.1.16. Confitentur se nosse Deum, factis autem negant.
Iacob.2.19. Tu credis quia vnus est Deus. Bene facis, & dæmones credunt, & contremiscunt (in hoc te minus mali sunt, quia tu nõ times, & illi contremiscunt.)
2.Pet.1.5. Ministrate in Fide vestra virtutem, in virtute verò scientiã in scientia verò temperantiam, in temperantia verò patientiã rursum in patientia, pietatem, in pietate autem fraternam
1.Ioan. 2. 3. charitatem, in fraterna verò charitate, dilectionem.
In hoc scimus, quoniam cognouimus eum (per fidem) si mandata eius obseruamus, qui dicit se nosse Deum, & mandata eius non custodit, mendax est.

Christianis viuendum est vt vixit Christus.

Gala.2.19 EGo enim per legem Dei mortuus sum, vt Deo viuam, Christo crucifixus sum cruci.
1.Ioan.1.7. Si autem in luce ambulamus sicut et ipse est in luce societatem habemus ab inuicem, et sanguis Iesu Christi filij eius emundat nos ab omni peccato
Cap.2.6. Qui dicit se in ipso manere, debet, sicut ille ambulauit et ipse ambulare.
Cap.3.3. Et omnis qui habet hanc spem in eo, sanctificat se, sicut et ille sanctus est.

Christiani erunt cum Christo.

Ioan.12.26 SI quis mihi ministrauerit me sequatur, et vbi ego sum ille et minister meus erit.
Cap. 14. 2. Quia vado parare vobis locum, & si abiero et preparauero vobis locum, iterum venio et accipiam vos ad meipsum, vt vbi ego sum, et vos sitis.

Pater quos dedisti mihi, volo, vt vbi ego sum et illi sint mecum, vt videant claritatem meam, quã dedisti mihi, quia dilexisti me ante mundi constitutionem. Cap.17.24.

Chus filius Cham, Gen.10.6 1.Paral.1.8.

Chusai amicus Dauidis, nuntiat Dauidi quid in eum meditetur Absalon, 2.Reg.15.32. ✠ 17.15.16.

Chusan Rasathaim rex Syriæ regnat super Israel octo annos Iudicum 3.8.

Cibus quis Iudæis inhibitus.

SI bos cornu percusserit virũ aut mulierem et mortui fuerint, lapidibus obruetur, et non comedentur carnes eius Exod.21.26
Dominus quoque immunis erit.
Viri sanctis eritis mihi. Carnem quę à bestiis fuerit prę- gustata non comedetis: sed proicietis canibus. Cap.22.31.
Iure perpetuo in generationibus et habitaculis vestris, nec sanguinem nec adipem comedetis. Leuit.3.17.
Loquere filiis Israel, adipem bouis, et ouis, et capræ, non comedetis. Cap.7.23.
Quicquid autẽ ruminat quidẽ et habet vngulam, sed nõ diuidit eam sicut Camelus, et cætera, non comedetis illud, et inter immunda reputabitis. Cap.11.4.
Homo quilibet de domo Israel, et de aduenis qui peregrinãtur inter vos, si comederit sanguinẽ obfirmabo faciẽ meã contra animã illius, et disperdam eã de populo suo. et 13. Cap.17. 10.
Non comedetis cum sanguine, non augurabimini, nec observabitis somnia, Deut.12.16. Cap.19.26.
Hoc solum caue ne sanguinem comedas: sanguis enim eorum pro anima est, et idcirco non debes animam comedere carnibus, sed super terram fundes quasi aquam. Deut.12. 23.
Quæ absq; pannulis et squamis sunt, ne comedatis, quia immunda sunt. Cap. 14. 10.

Ciborum & potus in conuiuiis luxus. Vide ebrietas.

CYthara & lyra & tympanum & tibia, & vinum in conuiuiis vestris, & opus Domini non respicitis nec opera manuum eius consideratis. Esa.5.12.
Ecce hæc fuit iniquitas Sodomæ sororis tuæ, superbia, saturitas panis, & abundantia, & ocium ipsius & filiarũ eius, & manum egeno & pauperi non porrigebant. Ezec.16.49.
Attendite autem vobis ne forte grauentur corda vestra crapula & ebrietate, & curis huius vitę, & superueniat in vos repentina dies illa. Luc.21.34.

Luc.16.19. Homo quidam erat diues & induebatur purpura, & byſſo,& epulabatur quotidie ſplendide.

Rom.13.13. Sicut in die honeſte ambulemus non in comeſſationibus & ebrietatibus,non in cubilibus,& impudicitiis,non in contentione & æmulatione.

1.Pet.4.3. Sufficit enim præteritum tempus ad voluntatem gẽtium conſummandam his qui ambulauerunt in luxuriis, deſideriis,vinolentiis, commeſſationibus potationibus & illicitis dolorum cultibus.

Conuiuia.

Prou.15.17. MElius eſt vocari ad olera cum gaudio,quàm ad vitulum ſaginatum cum odio.

23.20. Noli eſſe in cõuiuiis potatorũ,nec in comeſſationib. eorum qui carnes ad veſcẽdum cõferunt, quia vacãtes potib. & dãtes ſymbola cõſumẽtur,& veſtietur pannis dormitatio.

Eccle.37.32 Noli auidus eſſe in omni epulatione, & non te effundas ſuper omnem eſcam.

Ibid.33. In multis enim eſcis erit infirmitas,& auiditas appropinquabit vſque ad choleram.

Eccleſ.31.16. Super menſam non extendas manum tuam prior,ne inuidia contaminatus,erubeſcas.

Ibid.21. Si in medio multorum ſedisti,tu prior illis, ne extendas manum tuam,nec prior poſcas bibere.

Ibid.25. Si coactus fueris in edẽdo multũ,ſurge à medio & vome & refrigerabit te,& non adduces corpori tuo infirmitatem

Ibid.41. In conuiuio viai non arguas proximum,& non diſpicias eum in iucunditate illius.

40.30. Vir reſpiciens in menſam alienam,nõ eſt vita eius in cogitatione victus,alit enim animam ſuam cibis alienis.

Cibare eſurientes,ſeu fame laborantes.

Deu.23.3. AMmonites & Moabites etiam poſt decimam generationem non intrabunt eccleſiam Domini in æternum quia noluerunt vobis occurrere cum pane & aqua in via,quando egreſſi eſtis de Ægypto &c.

Iud.8.5. Dixitque ad viros Socoth,date obſecro panes populo q̃ mecum eſt quia valde defecerunt &c.

1.Reg.21.3. Nũc ergo ſi quid habes ad manum,vel quinque panes da mihi aut q̃d q̃d inueneris:& reſpõdẽs ſacerdos Achimelech ad Dauid,ait illinõ habeo laicos panes ad manum, ſed tãtũ panẽ ſanctũ,ſi mundi ſunt pueri,maximè à mulieribꝫ. &c.

Frange

Frange eſurienti panem tuum,& egenos vagoſque induc Eſa.58.7.
in domum tuam,cum videris nudum operi eum & carnem tuam ne deſpexeris.

Eſurtiui & dediſtis mihi manducare,ſitiui & dediſtis mi- Matt.25.35.
hi bibere &c.

Cibus ſumendus cum gratiarum actione. Vide gratia
Cibi delecti ſ habendus Vide abſtinentia.

Circunciſio carnalis & ſpiritualis.

ET circuncidit(Abraham)eũ(Iſaac)octauo die, ſicut præceperat ei Deus. Geneſ.21.4.

Tulit illico Sephora acutiſſimam petram,& circunci- Exod.4.25.
dit præputium filij ſui &c.

Omnis ſeruus emptitius circuncidetur,& ſic comedet. Cap.12.44.

Et die octauo circuncideturinfantulus. Leuit.12.3.

Circuncidite igitur præputium cordis veſtri,& ceruicem Deut.10.16.
veſtram ne induretis amplius.

Circuncidet Dominus Deus tuus cor tuum & cor ſemi- Cap.30.6.
nis tui vt diligas Dominum Deum tuum in toto corde tuo vt viuere poſſis.

Fac tibi cultros lapideos & circũcide ſecũdo filios Iſrael Ioſue.5.2.

Tunc Achior videns virtutem quam fecit Deus Iſrael, Iudich.14.6
relicto gentilitatis ritu credidit Deo,& circuncidit carnem præputij ſui,& appoſitus eſt populo Iſrael &c.

Omnis alienigena incircunciſus corde, & incircunciſus Ezec. 44.9
carne, non ingredietur ſanctuarium meum omnis filius alienus qui eſt in medio filiorum Iſrael.

Circuncidemini Domino & auferte præputia cordium Hier.4.4.
veſtrorum,viri Iuda & habitatores Hyeruſalem,ne forte egrediatur vt ignis indignatio mea,& accendatur, & non ſit qui extinguat,propter malitiam cogitationum veſtrarum.

Cui loquar,& quẽ contriſtabor & audiat?Ecce incircun- Cap.6.10.
ciſæ aures eorum & audire non poſſunt,ecce verbum Domini factum eſt eis in opprobrium,& nõ ſuſcipiẽt illud.

Ecce dies venient dicit Dominus & viſitabo ſuper om- Cap.9.25.
nem qui circunciſum habet præputium.

Et factum eſt in die octauo venerunt circuncidere puerũ Luc.1.59.
(Ioannem)& vocabant nomine patris ſui Zachariam.

Et poſtquam conſummati ſunt dies octo vt circuncidere- Ca.2.21.
tur puer,vocatum eſt nomẽ eius Ieſus: Quod vocatum eſt ab angelo priuſquam in vtero concipe retur.

Ioan.7.22. Propterea Moyses dedit vobis circuncisionẽ,nõ quia ex Moyse est,sed ex patrib.& in sabbatho circũciditis hominẽ.

Act.7.8. Et dedit illi testamentũ circuncisionis,& sic genuit Isaac & circuncidit eum die octauo.

Cap.15.1. Nisi circuncidamini secundum morem Moysi,non potestis saluari.

Cap.16.3. Hunc(Timothæũ)Paulus voluit secum proficisci,& assumẽs,circũcidit eum,propter Iudæos qui erant in illis locis.

Rom.2.29. Sed q̃ in abscõdito Iudæus est,& circuncisio cordis in spiritu,nõ litera,cuius laus nõ ex hominib.sed ex deo est.

1.Cor.7.19. Circuncisio nihil est,& præputium nihil est,sed obseruatio mandatorum Dei,Gal.6.12.

Philip.3.3. Nos enim sumus circũcisio qui seruimus Deo & gloriamur in Christo Iesu & non in carne fiduciam habentes &c.

Colloss.2.11. In quo & circuncisi estis,circuncisione non manufacta in expoliatione corporis carnis : sed in circuncisione Iesu Christi,consepulti ei in baptismo.

Ciuitas superna.

Heb.11.10. EXpectabat fundamenta habẽtem ciuitatem (Abrahã) cuius artifex & conditor Deus.

Cap.12.22. 13.14. Sed accessistis ad Sion montem, & ciuitatem Dei viuentis Ierusalem cælestem.

Non enim habemus hic manentem ciuitatem, sed futuram inquirimus.

Apo.21.14. Et murus ciuitatis habens fundamenta duodecim.

Ibidem.19. Et fundamenta muri ciuitatis omni lapide pretioso, & templum non vidi in ea.

Ibidem.22. Dominus enim Deus omnipotens templum illius est & agnus.

Ibidem.23. Et ciuitas non eget sole neque luna,vt luceant in eamdem claritas Dei illuminat illam.

Ciuitas terrena,pietate gubernatur.

Leui.19.33. SI habitauerit aduena in terra vestra,& moratus fuerit inter vos,non exprobretis ei,sed sit inter vos quasi indigena,& diligetis eum,quasi vosmetipsos,fuistis enim & vos aduenæ in terra Ægypti.

Prou.11.10. In bonis iustorum exultabit ciuitas.

Idem.14. Vbi non est gubernator,populus corruet.

Eccl.10.2. Qualis rector ciuitatis,tales & inhabitantes eam. Ciuitates inhabitabuntur per sensum prudentium.

Vrbs

Vrbs fortitudinis nostræ Sion saluator ponetur in ea mu- Esa.26.1.
rus & antemurale. Aperite portas & ingredietur gens iusta
custodiens ciuitatem.

Impietate deuastatur.

PRæcipita Domine,diuide linguas eorum.Die an nocte Psal.54.11.
circundabit eã super muros eius iniquitas,& dolus.Et
non dẽfecit de plateis eius vsura & dolus.

Nisi Dominus custodierit ciuitatem, frustra vigilat qui 126.1.
custo dit eam.

Benedictione iustorum exaltabitur ciuitas:& ore impio Prouer.11.11.
ram subuertetur.

Homines pestilentes dissipant ciuitatem: sapientes verò 29.8.
auertunt furorem.

Susurro & bilinguis maledictus:multos enim turbauit pa Eccles.28.15.
cem habentes.Lingua tertia multos commouit,& dispersit illos degente in gentem,ciuitates muratas diuitum destruxit,& domos magnatorum effodit.

Et eris deserta,quia oblita es Domini Dei saluatoris tui, Esa.17.8.
& fortis adiutoris tui non es recordata.

Væ qui ædificat ciuitatem in sanguinibus, & præparat Abac.2.12.
vrbem in iniquitate.

Clauis mortis.

ET dabo clauẽ domus Dauid sup humerũ eius: & aperiet & nõ erit q̃ claudat,& claudet & nõ erit q̃ aperiat. Esa.22.22.

Ego sum viuens in secula seculorũ,& habeo claues Apoc.1.18.
mortis & inferni.

Hæc dicit sanctus & verus, qui habet clauem Dauid Cap.3.7.
qui aperit & nemo claudit:claudit,& nemo aperit.

Claudius Cæsar Romanus,præcipit omnes Iudæos exire Roma,Act.18.2.Huius tempore magna erat in orbe annona carestia,Act.11.28.

Claudius Lysias mittit Paulum ad Felicem præfectum Cæsareæ,Act. 3.23.30.

Cleopatra filia Ptolomæi traditur Alexandro,1.Mach. 10.58.nunc admittur,& traditur Demetrio.11.11.

Cleophas ibat cum altero discipulo in Emaux,Lucæ 24.13. cognouit Christum in fractione panis,24.30.

Cogitationes prauæ quas odit Deus.

ET vnu squisque malũ contra amicũ suum ne cogitetis in Zach.8.17.
cordibus vestris,& iuramentum mendax nõ diligatis,om

tia enim sunt, quæ odi, dicit Dominus.

Prouer. 6. 12. Homo apostata, vir inutilis graditur ore peruerso, annuit oculis, terit pede, digito loquitur prauo corde machinatur malum, & omni tempore iurgia seminat.

Matt. 15. 19. De corde exeunt cogitationes malæ, homicidia, adulteria, fornicationes, furta, falsa testimonia, blasphemiæ.

Mar. 7. 21. Ab intus enim de corde hominum malæ cogitationes procedunt, adulteria, fornicationes, homicidia &c.

Cogitationes cordis nouit Deus.

3. Reg. 8. 39. TV exaudies de cœlo in loco habitationis tuæ & repropitiaberis & facies vt tribuas vnicuique iuxta vias suas sicut videris cor eius, quia tu solus nosti corda omnium filiorum hominum.

2. Para. 6. 30 Tu exaudies de cœlo de sublimi habitaculo tuo, & propitiare & redde vnicuique secundum vias suas, quas nosti eum habere in corde suo, tu enim solus nosti corda filiorum hominum.

Ioan. 2. 25. Et quia opus ei non erat vt quis testimonium perhiberet de homine, ipse enim sciebat quid esset in homine.

nulla cogitatio latet Deum.

Iob. 42. 2. SCio quia omnia potes, & nulla te latet cogitatio.

Eccles. 42. 19 Cognouit enim Dominus omnē scientiā & inspexit in signū æui, annūciās quæ præterierunt, & quæ superuētura, sunt, reuelans vestigia occultorum.

Esa. 29. 15. Væ qui profundo estis corde, vt à Domino abscondatis consilium, quorum sunt in tenebris opera.

Matt. 9. 4. Et cum vidisset Iesus cogitationes eorum dixit.

Nouerunt cogitatiobes & alij quibus Deus voluerit reuelari.

4. Reg. 5. 25. IPse autem ingressus stetit coram Domino suo, & dixit Eliæus: Vnde venis Giezi? Qui respondit non iuit seruus tuus quoquam. At ille ait: nonne cor meum in præsenti erat, quoniam reuersus est homo de curru suo in occursum tui? nunc igitur accepisti argentum, & vestes, vt emas olivneta, & vineas, & oues & boues, & seruos, & ancillas &c.

Cap. 6. 12. Dixit vnus seruorum eius nequaquam Domine mi rex, sed Elizeus propheta q est in Israel indicat regi Israeli omnia verba quæcunque locutus fueris in conclaui tuo.

Danie. 2. 29. Tu rex cogitare cœpisti in tuo stratu quid esset futurū post hæc & qui reuelat mysteria ostēdit tibi quę futura sunt &c.

Cognitio

Cognitio Dei.

HOmo enim videt ea, quæ parēt: Deus aūt intuetur cor. 1. Reg. 17. 7.

Nonne ipse considerat vias meas & cunctos gressus meos dinumerat. Iob. 31. 4.

In omni loco oculi Domini cōtēplantur bonos & malos. Prou. 15. 3.

Infernus & perditio coram Domino: quāto magis corda filiorum hominum. Ibidem. 11.

Omnes viæ hominum patent oculis eius, spirituum ponderator est Dominus. 16. 2.

Non præterit Dominum omnis cogitatus, & non abscōdit se ab eo vllus sermo. Eccle. 42. 20.

Bonos singulariter.

ET respexit Dominus filios Israel, & cognouit eos. Exod. 2. 25.

Quoniam nouit dominus viam iustorum. Psalm. 1. 6.

Priusquàm te formarem in vtero noui te. Iere. 1. 5.

Firmum fundamētum Dei stat, habens signaculum hoc Cognouit Dominus qui sunt sui. 2. Tim. 2. 19

Omnia nuda & aperta sunt oculis eius. Hebr. 4. 13.

Malos non agnoscit.

MVlti dicent mihi in illa die, Domine Domine: Et tunc confitebor illis, quia nunquam noui vos, discedite à me omnes, qui operamini iniquitatem. Mat. 7. 23.

Amen dico vobis nescio vos. 25. 12.

Si quis autem ignorat, ignorabitur. 1. Cor. 14. 38.

Firmiter exigitur.

COgnoscetur dominus iudicia faciēs. Cōuertātur peccatores in infernū, omnes gētes, quæ obliuiscuntur Deū. Psal. 9. 17.

Vocate & videte, quoniam ego sum Deus. 45. 11.

Deus de cœlo prospexit super filios hominum, vt videat si est intelligens, aut requirens Deum. 52. 3.

Vani sunt omnes homines in quibus non subest scientia Dei. Sapien. 13. 1.

Cognouit bos possessorē suum, & asinus præsepe domini sui: Israel aūt me nō cognouit, & populus me⁹ nō intellexit. Esa. 1. 3.

Quia stultus populus meus me non cognouit: filij insipiētes sunt, & vecordes. Iere. 4. 22.

Cōfortati sunt in terra, qa de malo ad malū egressi sunt. 9. 3.

&

Universidad de Deusto
Biblioteca

& me non cognouerunt,dicit Dominus.

*Ibid.*23.24. Nō glorietur sapiēs in sapientia sua,& nō glorietur fortis in fortitudine sua,& nō glorietur diues in diuitiis suis: sed in hoc glorietur,qui gloriatur, scire & nosse me: quia ego sum dñs,qui facio misericordiā & iudicium & iustitiam in terra.

*Osee.*6.7. Misericordiam volui,& nō sacrificium:& scientiam Dei, plusquam holocausta.

*Rom.*1.18. Reuelatur ira Dei de cœlo super omnem impietatem & iniustitiā hominum eorum,qui veritatem Dei in iustitia detinent,quia quod notum est Dei manifestū est in illis:Deus enim illis manifestauit.

Multipliciter acquiritur, scilicet diuina illustratione.

*Iob.*21.14. QVI dixerunt Deo,recede à nobis, scientiam viarum tuarum nolumus.

*Psal.*4.7. Multi dicunt,quis ostendit nobis bona?Signatum est super nos lumen vultus tui Domine.

*Esaie.*52.6. Propter hoc sciet populus meus nomen meum in die illa quia ego ipse qui loquebar,ecce adsum.

*Matt.*11.25. Confiteor tibi pater Domine cœli & terræ, quia abscondisti hæc à sapientibus,& prudentibus,& reuelasti ea paruulis. Et nemo nouit filium nisi pater,neque patrem quis nouit nisi filius,& cui voluerit filius reuelare.

16.17. Beatus es Simon Bar-iona,quia caro & sanguis non reuelauit tibi,sed pater meus qui in cœlis est,me scilicet esse Christum filium Dei viui.

Ioan. 6.44. Nemo venit ad me,nisi pater meus,qui misit me,traxerit eum.Non quia patrem vidit quisquam,nisi is qui à Deo est, hic vidit patrem.

8.19. Neque me scitis,neq; patrem meum scitis, si me sciretis forsitan & patrem meum sciretis.

17.8. Et cognouerunt verè quia à te exiui,& crediderunt, quia tu me misisti.

*Ioan.*5.20. Et scimus quoniam filius Dei venit,& dedit nobis sensum,vt cognoscamus & simus in vero filio eius. Hic est verus Deus & vita æterna.

Creaturarum consideratione.

*Iob.*12.7. NIimirum interroga iumenta & docebunt te:& volatilia cœli & indicabunt tibi, loquere terræ & respondebit tibi:& narrabunt pisces maris. Quis ignorat, quod omnia hæc manus domini fecerit?

Cor-

Cœli enarrant gloriam Dei. *Psal.*18.2.

Vani sunt omnes homines, in quibus nō est scientia Dei, & de his,quę videntur bona,nō potuerunt intelligere eum: qui est,nec operibus attendentes agnouerūt, quis esset artifex. Quorū & si specie delectati, Deos putauerunt,sciant quāto his dominator speciosior est. Speciei enim generator hæc omnia constituit. Aut si virtutem & opera eorū mirati sunt, intelligant ab illis, quoniam, qui fecit hæc fortior est illis. *Sapiē.*13.1

A magnitudine enim speciei & creaturæ cognoscibiliter poterit creator eorum videri.Creauit illis scientiam spiritus & sensu impleuit cor illorum. *Ibidem.*5.

Multa abscondita sunt maiora his, pauca vidimus operum eius. *Eccle.*43.36.

Opera.n.quæ dedit mihi pater, vt perficiā ea ipsa opera, quę ego facio,testimoniū phibēt de me,quia pater misit me. *Ioan.*5.36.

Inuisibilia enim ipsius,à creatura mundi, per ea quę facta sunt,intellecta conspiciuntur. *Rom.*1.20.

Ex parte enim cognoscimus. 1. *Cor.*13.9.

Scripturarum declaratione.

SCrutamini scripturas:quia vos putatis in illis vitam æternā habere.Et illæ sunt,quæ testimoniū perhibēt de me. *Ioan.*5.39.

Si crederitis Moysi, crederetis forsitam & mihi:de me enim ille scripsit. *Ibidem.*46.

Salubriter perquiritur.

NOsse enim te,consummata iustitia est:& scire iustitiam & virtutem tuam,radix est immortalitatis. *Sapien.*15.3.

Non nocebunt & non occident in vniuerso monte sancto meo quia repleta est terra scientia domini, sicut aquæ maris operientes. *Esaie.*11.9.

Viuificabit nos post duos dies, & in die tertia suscitabit nos,& viuemus in conspectu eius:sciemus,sequemurque,vt cognoscamus Dominum. *Ozee.*6.3.

Hæc est autem vita æterna,vt cognoscant te solum Deū verum,& quem misisti Iesum Christum. *Ioan.*17.3.

Veruntamen existimo omnia detrimentum esse propter eminentem scientiam Iesu Christi domini mei. *Phil.*3.8.

Ideò nos ex qua die audiuim⁹,nō cessamus ꝓ vobis orātes,vt impleamini agnitione volūtatis eius: in oī sapiētia & intellectu spirituali,vt ambuletis dignè Deo ꝓ oīa placētes. *Colloss.*1.9.

Et oīs qui diligit,ex Deo nat⁹ est,& cognoscit Deū. Qui non 1. *Ioan.*4.6.

Universidad de Deusto
Biblioteca

non diligit, non novit Deum, quia Deus charitas est.

Cognoscit homo differenter.

1. *Reg.* 16. 7. HOmo videt ea, quę patent.

Prou. 20. 5. Sicut aqua profunda, sic consilium in corde viri, sed homo sapiens exauriet illud.

Eccles. 13. 32. Vestigium cordis boni, & faciē bonam difficilè inuenies, & cum labore.

1. *Cor.* 2. 11. Quis scit hominū, q̄ sunt hominis, nisi spiritus qui in ipso est.

Cognoscitur homo frequenter ex visu.

Genes. 4. 5. IRatusq; est Cain vehementer, & concidit vultus eius.

Prou. 17. 24. In facie prudentis lucet sapientia.

Eccles. 8. 1. Sapientia hominis lucet in vultu eius, & potentissimus faciem illius commutabit.

Eccles. 17. 31. 19. 26. Cor hominis immutat faciē illi⁹, siue in bono, siue in malo. Ex visu cognoscitur vir, & ab occursu faciei cognoscitur sensatus.

A Statu.

Prou. 27. 19. QVomodo in aquis respondent vultus prospicientium, sic corda hominum manifesta sunt prudentibus.

Eccles. 27. 7. Sicut rusticatio de ligno ostendit fructum illius, sic verbum ex cogitatu cordis hominis.

Gestu.

Prou. 20. 11. EX studiis suis intelligitur puer, si munda & recta sint opera eius.

Eccles. 19. 27. Amictus corporis, & risus dentium & ingressus hominis enuntiant de illo.

Cognoscere licet subinde homines ex factis & verbis.

Eccle. 19. 27. AMictus corporis, & risus dentium, & ingressus hominis nunciant de illo, est correptio mendax in ira eōrum melioſi, & est indicium quod non probatur esse bonum, & est tacens & ipse est prudens.

Matt. 7. 16. A fructibus eorum cognoscetis eos.

Cap. 12. 33. Aut facite arborem bonam & fructum eius bonum, Aut facite arborem malam & fructum eius malum, siquidem ex fructibus arbor cognoscitur.

Luc. 6. 44. Vnaquæq; enim arbor de fructu suo cognoscitur, neq; enim de spinis colligūt ficus, neq; de rubo vindemiāt vuam.

Cognosci Deus humana sapientia non potest nisi ipse reuelet.

IEsus dixit: Confiteor tibi Domine pater cœli & terræ, qui abscondisti hæc à sapientibus, & prudentibus, & reuelasti ea paruulis. Idem habetur Luc. 10. 21. *Matt.* 11. 25.

Beatus es Bariona, quia caro & sanguis nō reuelauit tibi, sed pater meus qui est in cœlis. *Cap.* 16. 17.

Vos autem dixi amicos, quia omnia quæcunque audiui à patre meo nota feci vobis. *Ioan.* 15. 15.

Nobis autem reuelauit Deus per spiritum sanctum, Spiritus enim omnia scrutatur etiam profunda cordis. 1. *Cor.* 2. 10.

Cognitionem Dei nemo habet perfectam, nisi qui Spiritum Dei habet.

ANimalis homo non percipit ea quæ sunt Spiritus Dei, stultitia enim est illi, non potest intelligere quia spiritualiter examinatur. 1. *Cor.* 2. 14.

Non cesso gratias agens pro vobis memoriam vestri faciēs in orationibus meis, vt Deus Domini nostri Iesu Christi pater gloriæ, det vobis spiritum sapientiæ & reuelationis in agnitionem eius &c. *Ephes.* 1. 16.

Et in hoc scimus quoniam cognouimus eum, si mandata eius obseruemus. 1 *Ioan.* 2. 3.

Compassio habenda ad proximum.

AVris audiens beatificauit me, & oculus videns testimonium reddebat mihi, eo quod liberassem pauperem vociferantem, & pupillum, cui non erat adiutor, benedictio perituri super me veniebat, & cor viduæ consolatus sum. *Iob.* 29. 11.

Omnia quæcunque vultis bona, vt faciāt vobis homines ita & vos facite illis. Hæc est enim lex & prophetæ. *Matt.* 7. 12

Gaudete cum gaudentibus, flete cum flentibus. *Rom.* 12. 15.

Non solum iustis in afflictione compatiendum est, sed etiam peccatoribus & iniustis.

PRopter destructionem Babylonis repleti sunt lumbi mei dolore sicut angustia parturientis. *Esa.* 21. 3.

Recedite à me dicebat Esaias, videns spirituālē calamitatem superuenientē in populo suo.) amare flebo, nolite incumbere, vt cōsolemini me, super vastitate filiæ populi mei. 22. 4.

Tristitia est mihi magna (dicebat Paulus compatiēs fratrib⁹ & cognatis suis yeuitb⁹.) & cōtinu⁹ dolor cordi meo. *Rom.* 9. 2.

Optabā enim ego ipse anathema esse à Christo pro fratribus meis, qui sunt cognati secundū carnē, qui sunt Israelitæ *Rom.* 9. 3.

quorum

quorum adoptio est, & gloria.

2. Cor. 11. 8. Quis infirmatur & ego non infirmor? quis scandalizatur
29. & ego non vror?

Gal. 4. 19. Filioli mei, quos iterum parturio, iudicium sine miseri-
Iacob. 2. 13. cordia fiet ei, qui non facit misericordiam.

Cap. 3. 6. Omnis qui in eo manet non peccat, & omnis qui peccat, non vidit eum nec cognouit eum.

Compunctio gaudio pensatur.

Prou. 14. 14. RIsus dolore miscebitur, & extrema gaudij luctus occu-
Ioan. 16. 20. pat. Amen dico vobis: Quia plorabitis & flebitis vos mundus autem gaudebit.

Ibidem. 2. Vos tristes eritis, sed tristitia vestra in lętitiā conuertetur.

1. Cor. 7. 30. Qui flent tanquam non flentes, sint, & qui gaudent tanquam non gaudentes.

Iacob. 4. 9. Miseri estote, lugete & plorate risus vester in luctum cōuertetur, & gaudium in mœrorem.

Concionatorum & Pastorum officium, Vide Episcoporum electio & officium.

1. Reg. 12. 23 ABsit autem a me hoc peccatum in Domino vt cessem orare pro vobis & docebo vos viam bonam & rectam

Esa. 58. 1 Clama, ne cesses, quasi tuba exalta vocem tuā, & annūtia populo meo scelera eorum, & domui Iacob peccata eorum

Cap. 61. 1. Spiritus Domini super me, eo quod vnxerit me Dūs, ad annuntiandum mansuetis misit me, vt mederer cōtritis corde & prædicarē captiuis indulgentiā, & clausis apertionem.

Ezech. 3. 1. Et dixit ad me, fili hominis quodcūque inueneris comedes Comede volumē istud, & vadēs loquere ad filios Israel.

Cap. 33. 2. Fili hominis loquere ad filios populi tui & dices ad eos Terra cum induxero super eam gladium, & tulerit populus terræ virū vnum de nouissimis suis, & constituerit eum super se speculatorem. *Vide episcoporum munus.*

Concordia fratrum commendatur.

ECce quam bonum & quam iucundū habitare fratres &c.

Psal. 132. 1. Concordia fratrum & amor proximorum & vir & mulier bene sibi consentientes, probata sunt coram Deo.

Eccles. 25. 2. Idipsum inuicem sentientes, non alta sapientes, sed humilibus consentientes.

Rom. 12. 16.

Idem

Idem sapere idemque sentire iubemur.

VNanimes vno ore honorificetis Deum & patrem Domini nostri Iesu Christi. Cap. 15. 6.

Obsecro aūt vos per nomē Dñi nostri Iesu Christi vt idipsum dicatis omnes, & non sint in vobis schismata, sitis autem perfecti in eodem sensu & in eadem scientia. 1. Cor. 1. 10.

Implete gaudium meum, vt idem sapiatis, eandem charitatem habentes, vnanimes idipsum sentientes. Philip. 2. 2.

Imitatores mei estote fratres & obseruate eos, qui ita ambulant, sicut habetis formam nostram. Cap. 3. 17.

In fide autem omnes vnanimes compatientes, fraternitatis amatores, misericordes, modesti, humiles. 1. Pet. 3. 8.

Concupiscentia prohibetur & punitur.

NOn concupisces domum proximi tui nec desiderabis vxorē eius, non seruum, non ancillam, non bouem, non asinum, nec omnia quæ illius sunt. Exo. 20. 17.

Adhuc carnes erant in dentibus eorum & ecce furor Domini concitatus in populum, percussit eum plaga magna nimis. Vocatusque est ille locus Sepulchra concupiscentiæ, ibi enim sepelierit populum qui desiderauerat (scilicet Caroē) Num. 11. 33

Super filiam luxuriosam confirma custodiam, ne quando faciat te venire in opprobriū inimicis, à detractione in ciuitate, & abiectiōe plebis & cōfundar te i multitudine populi. Eccle. 42. 11.

Pepigi fœdus cum oculis meis, vt ne cogitarem quidem de virgine. Iob. 31. 1.

Non concupiscat pulchritudinem eius cor tuum, ne capiaris nutibus eius, precium enim scorti, vix est vnus panis. Prou. 6. 25.

Audistis quia dictum est antiquis, non mœchaberis, ego autem dico vobis, quia omnis qui viderit mulierem ad concupiscendum eam, iam mœchatus est eam in corde suo. Mat. 5

Et alij sunt qui in spinis seminantur, hj sunt qui verbum audiunt, & ærumnę sæculi, & deceptio diuitiarum, & circa cetera concupiscentiæ introeuntes, suffocant verbum, & sine fructu efficitur. Mar. 4. 18.

Non ergo regnet peccatum in vestro mortali corpore, vt obediatis concupiscentiis vestris & Cap. 13. 14. Rom. 6. 12.

Spiritu ambulate, & desideria carnis non perficietis. Gal. 5. 16.

Mortificate ergo membra vestra quæ sunt super terram, fornicationem, immunditiam, libidinem concupiscentiam malam, & auaritiam quæ est idolorum seruitus. Coloss 3. 5

Universidad de Deusto
Biblioteca

1.Thess.4.3. Hæc est enim voluntas Dei sanctificatio vestra, vt abstineatis vos à fornicatione, vt sciat vnusquisque vas suum possidere in sanctificatione et honore.

2.Tim.2.22 Iuuenilia aũt desideria fuge, sectare verò iustitiam, fidem, charitatem, et pacem, cum iis qui inuocant Dominum de corde puro.

1.Pet.2.11. Charissimi obsecro vos tanq̃ aduenas et peregrinos abstinere vos à carnalib. desideriis, q̃ militãt aduersũ animã &c.

1.Ioan.2.15. Si quis diligit mundum nõ est charitas Patris in eo, quoniã omne quod est in mundo concupiscentia carnis est, vel concupiscentia oculorum, aut superbia vitæ, quæ non est ex Patre, sed ex mũdo, et mundus transit et cõcupiscentia eius.

Iac.4.1. Vnde bella et lites in vobis? nonne hinc, ex concupiscentiis vestris, quæ militant in membris vestris? concupiscitis et non habetis, occiditis et zelatis et non potestis adipisci, litigatis et belligeratis, petitis et non accipitis, eo quod male petatis, vt in concupiscentiis vestris insumatis.

Concupiscentia mala peccatum operatur.

Gen.8.21. SEnsus & cogitatio humani cordis in malum prona sunt ab adolescentia sua.

Rom.7.18. Scio, quia nõ habitat in me, hoc est in carne mea, bonũ. Nã velle adiacet mihi, perficere aũt bonũ, nõ inuenio. Nõ enim quod volo bonũ, hoc facio: sed quod nolo malũ, hoc ago. Si aũt, quod nolo, illud facio, ia nõ ego operor illud, sed quod habitat in me peccatum. Inuenio igitur legẽ, volenti facere bonum, quoniam mihi malum adiacet. Condelector enim legi Dei secundum interiorem hominem: video autem aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis meæ, & captiuantem me in lege peccati, quæ est in membris meis.

Iacob.1.13. Nemo cũm tentatur, dicat, quoniã à Deo tentatur: Deus enim intentator malorũ est. Ipse autem neminẽ tentat. Vnusquisque verò tentatur à cõcupiscẽtiã sua abstractus & illectus. Deinde cõcupiscẽtia cũ conceperit, parit peccatũ: peccatum verò, cum consummatum fuerit, generat mortem.

Cõcupiscẽtias carnis refrenare & mortificare iubemur

Genes.4.7. Nõne si bene egeris, recipies, sin aũt malè, statim in foribus peccatum tuum aderit? Sed sub te erit appetitus eius, & tu dominaberis illi.

Eccles.11.10. Aufer iram à corde tuo, & amoue malitiam à carne tua. Adolescentia enim & voluptas vana sunt.

Ne sequãris in fortitudine tua concupiscentiã cordis tui. Eccles.5.3.

Virginẽ ne cõspicias, ne forte scãdalizeris in decore illius. Ibid.9.5.

Auerte faciem à muliere compta, & ne circunspicias speciem alienam. Ibid.8.

Propter speciem mulieris, multi perierunt: & ex hoc concupiscentia, quasi ignis exardescit. Ibid.11.

Ne respicias in muliere speciem, & ne concupiscas mulierem à specie. Ibid.25. 28.

Post concupiscentias tuas non eas, & à voluntate tua auertere. Si præstes animæ tuæ concupiscentias eius, faciet te in gaudium inimicis tuis. Eccles.18.30.

Aufer à me vanas concupiscentias, & concubitus concupiscentiæ ne apprehendant me. 23.6.

Si oculus tuus simplex fuerit, totũ corpus lucidum erit. Matth.6.22.

Non ergo regnet peccatum in vestro mortali corpore, vt obediatis concupiscentiis vestris. Rom.6.12.

Qui autem in carne sunt, Deo placere non possunt. Cap.8.8.

Dico aũt, Spiritu ambulate, & desideria carnis nõ perficietis Gal.5.16.

Deponite vos secundũ pristinam conuersationem, veterẽ hominem qui corrumpitur secundum desideria erroris. Ephe.4.22.

Fornicatio autem, & omnis immunditia aut auaritia nec nominetur in vobis, sicut decet sanctos. Cap.5.3.

Mortificate ergo membra vestra, quæ sunt super terram, fornicationem, immunditiam, libidinem, concupiscentiam malam &c. Colloss.3.5.

Erudiens nos, vt abnegantes impietatem, & sæcularia desideria, sobriè & iustè & piè viuamus, in hoc sæculo. Titum.2.12.

Deponentes igitur omnem malitiã & omnem dolum, & simulationes, & inuidias, & omnes detractiones, sicut modo geniti infantes. 1.Pet.2.1.

Condonandum fratri in nos peccanti.

MEmorare timorem Dei & non irascaris proximo. Eccles.28.8.

Ego autem dico vobis quia omnis qui irascitur fratri suo reus erit iudicio. Matth.5.23.

Si enim dimiseritis hominibus peccata eorum, dimittet et vobis pater vester cœlestis peccata vestra. Cap.6.14.

Dixit illi Iesus non dico tibi vsque septies, sed vsque septuagies septies. 35. Sic et pater meus cœlestis faciet vobis, si non remiseritis vnusquisque fratri suo de cordibus vestris: Attẽdite vobis, si peccauerit, in te frater tuus, increpa illũ & si Luce.17.3.

Universidad de Deusto
Biblioteca

pœnitentiam egerit,dimitte illi

Ephe.4. 32. Estote benigni, misericordes, donantes inuicem , sicut & Deus in Christo donauit vobis.

Confessio peccatorũ in scripturis varia & multiplex.

Gen. 41.9. TVnc demum reminiscens pincernarum magister ait: Confiteor peccatum meum.

Leuit.16.20 Postquam mundauerat sanctuarium & altare , tunc offeret hircum viuentem,& posita vtraque manu super caput eius confitetur omnes iniquitates filiorum Israel, & vniuersa peccata,atque peccata eorum quæ imprecans capiti eius emittet illum per hominem paratum,in desertum.

Cap.26. 40. Donec confiteantur iniquitates suas & maiorũ suorũ recorden tur,qb prœuaricati sũt in me,&ambulauerũt ex aduerso mihi.

2.Reg.24.17 Dixitque Dauid ad Dominum cum vidisset angelum percutientem populum:Ego sum qui peccaui, ego iniquè egi,isti autem qui oues sunt,quid fecerunt?Idem 1.Para.21.17.

2.Esd. 9.3. Et conturrexerunt ad standum , & legerunt in volumine Dei sui quater in die,& quater confitebantur, & adorabant Dominum Deum suum.

Psal.31.5. Dixi confitebor aduersum me iniustitiam meam Domino,& tu remisisti impietatem peccati mei.

Psal. 53.8. Voluntarie sacrificabo tibi, & confitebor nomini tuo quoniam bonum est.

Num. 5.6. Vir siue mulier cum fecerint ex omnibus peccatis quę solẽt hominib.accidere & per negligẽtiã trãsgressi fuerint mandatũ Domini,atque dereliquerint, cõfitebuntur peccatũ suũ.

Psal. 140.4. Non declines cor tuum in verba malitiæ ad excusandas excusationes in peccatis.

Eccle. 4.31 Non confundaris confiteri peccata tua , & non subiicias te omni homini pro peccato.

43.26. Narra si quid habes vt iustificeris.

Prou. 28.13. Qui abscondit scelera sua non dirigetur, qui autem confessus fuerit,& reliquerit,ea misericordiam consequetur.

Math.18.18. Amen amen dico vobis quęcunque alligaueritis super terram,erunt ligata & in cœlis, & quæcunque solueritis super terrã erunt soluta & in cœlis.

Marc.1.5. Et egrediebatur ad eum omnis Iudææ regio,& Hyerosolymitæ vniuersi,& baptizabantur ab illo in Iordanis flumine,confitentes peccata sua.

Luc. 15. 18, Surgam & ibo ad patrẽ meũ & dicam ei: Pater peccaui in

cælum & coram te,non sum dignus vocari filius tuus.

In veteri lege figuraliter instituebat ab ipso Deo. Deu.17. quando leprosos(per quos mystice intelliguntur peccatores qui spirituali lepra) .i. peccato infecti & immundi sunt) volũt manifestandos sacerdotibus, vt ipsi iudicarẽt inter le prã & inter nõ leprã &c. Id quod & Christus duxit obseruandũ quoniã dixit eis quos à lepra mundaturus erat inquiens.

Ite & ostendite vos sacerdotibus. *Luc. 17.14.*

Confitemini alterutrum peccata vestra,& orate pro inuicem,vt saluemini,multum enim valet oratio iusti assidua. *Iaco.5.16.*

Multique credentiũ veniebant confitentes & annuntiantes actus suos. *Act. 19.18.*

Si cõfiteamur peccata nostra, fidelis est & iust⁹ De⁹ vt remittat nobis peccata nostra, & emũdet nos ab oĩ iniquitate. *1.Ioan. 1.9.*

Confessio peccatorum & in nouo testamento confirmatur

AMen dico vobis, quęcunque alligaueritis super terram erunt ligata & in cælo & quęcũq; solueritis super terrã erũt soluta & in cælo Matth.8.4. vade ostende te sacerdoti. *Math.18.18.*

Et egrediebatur ad eũ omnis Iudęæ regio, & Ierosolymitę vniuersi: & baptizabantur ab illo in Iordanis flumine confitentes peccata sua etc. *Mar.1.5.*

Surgam et ibo ad patrem meum,et dicam ei:pater peccaui in cælum et coram te:iam non sum dignus vocari filius tuus:fac me sicut vnum ex mercenariis tuis. *Luc.15.18.*

Multique credentium veniebant confitentes et annunciãtes actus suos. *Act.19.18.*

Cõfitemini ergo alterutrũ peccata vestra,& orate ꝓ inuicẽ *Iacob.5.16.*

Confessio peccatorum in oratione

EXpandi manus meas ad Dominũ Deũ meũ,et dixi:Deus me⁹ cõfundor et erubesco leuare faciẽ meã ad te quoniã iniquitates nostræ multiplicatæ sunt super caput meum. *1.Esd.9. 6*

Et separatum est semen filiorum Israel ab omni filio alienigena,et steterunt et confitebantur peccata sua et iniquitates patrum suorum. *2.Esd.9. 2.*

Delictũ meũ cognitũ tibi feci,et iniustitiã meã nõ abscõdi; *Psal.31.5.*

Peccauimus,iniquitatem fecimus,et reccessimus,et declinauimus à mandatis tuis. *Dan.9. 5.*

Dimitte nobis debita nostra,sicut et nos dimittimus debitoribus nostris. *Luc.11.4.*

*Cap.*18.13. Publicanus à longe stans,nolebat nec oculos ad cœlum leuare,sed percutiebat pectus suum dicens: Deus propitius esto mihi peccatori.

Confidentia in Deum.

Psalm. 10.1. IN domino confido.
56.2. In te confidit anima mea.
11 7. Bonũ est cõfidere in domino,quã cõfidere in homine.
124.1. Qui confidit in domino sicut mons Sion: non commouebitur in æternum qui habitat in Hierusalem.
*Sap.*3.9. Qui confidunt in Domino,intelligent veritatem:& fideles in dilectione acquiescent illi.
*Eccl.*2.3. 28. Qui confidit in Domino,non minorabitur.
*Prou.*3.5. Habe fiduciam in Domino Deo tuo. (piorum
*Ibid.*1.25. Ne paueas repentino timore,& irruentes tibi potentias impiorum
*Ibid.*26. Dñs erit in latere tuo,& custodiet pedẽ tuũ ne capiaris.
*Mar.*6.8. Confidite quia ego sum.
*Ioan.*16. 33. Confidite,ego vici mundum.
*Rom.*8.3. Si Deus pro nobis,quis contra nos?

Confidentia vana & stulta.

*Ierem.*17.5. MAledictus homo,qui confidit in homine,& ponit carnem brachium suum & à Domino recedit cor eius.
*Prou.*12.2. Qui confidit in cogitationibus suis,impiè agit.
14.16. Sapiẽs timet,& declinat à malo:stultus trãsibit & cõfidit.
28.26. Qui confidit in corde suo,stultus est.
*Amos*6.1. Væ,q opulẽti estis in Syon,& cõfiditis in mõte Samariæ, optimates,capita pporũ,ingredientes põpatice domũ Israel.
*Esa.*42.17. Qui confidunt in sculptili,confundantur confusione.
*Esa.*59.4. Non est qui inuocet iustitiã, neque est qui iudicet vere, sed cõfidunt in nihilo & loquuntur vanitates: conceperunt laborem,& peperer nt iniquitatem.
*Ierem.*7.8. Ecce vos confiditis vobis in sermonibus mendacij, qui non proderunt vobis.

Confiteri Christum & eius verbum,vide, Erubescere euangelium.

*Matth.*10.32. OMnis ergo qui confitebitur me coram hominib. confitebor & ego eum coram patre meo qui in cœlis est.
Luce 12.8. Dico autem vobis,Omnis quicunque confessus me fuerit coram hominibus,& filius hominis confitebitur illum coram angelis Dei:Qui autem negauerit me coram hominibus,negabitur coram angelis Dei.

Confirma-

Confirmationis modus & fructus.

TVnc oblati sunt ei paruuli, vt manus eis imponeret & oraret. *Matth.*19.13

Et offerebant illi paruulos,vt tangeret illos. *Marc.*10.16.

Et cum cepisset eos in vlnas,impositis manibus super illos benedixit eis.

Manus citò nemini imposueris. *1.Tim.*5.22.

Hos statuerunt ante conspectum Apostolorum,& orantes imposuerunt eis manus. *Actuum.*6.6

Iosue verò filius Nun repletus est spiritu sapientiæ, quia Moses posuit super eum manus suas. *Deut.*34.9.

Admoneo te,vt resuscites gratiam Dei,quæ est in te per impositionem manuum mearum. *2.Tim.*1.6.

Tunc imponebant manus super illos,& accipiebant spiritum sanctum. *Actuũ* 8.17

Et cum imposuisset illis manus Paulus,venit Spiritus sanctus super eos,& loquebantur linguis,& prophetabant. 19.6.

Confirmationis sacramentum.

TVnc imponebunt manus super illos & accipiebant Spiritum sanctum Heb.6.2. *Act.*8.17.

Coniuratio & seditio eiusque punitio.

ECce Dathan & Abyron seditionẽ mouẽt, hosq; viuos terra absorbet,illum verò cum sociis deuorat ignis sed & alios 14700.murmurantes consumpsit incendium. *Num.*16.

Cumque indigeret aqua populus,conuenerunt aduersum Moysen & Aaron,& versi in seditionem dixerunt: vtinam perissemus inter fratres nostros coram Domino &c. Cap.20.2.

Misitque Dominus spiritum pessimum inter Abimelech & habitatores Sichem,qui ceperunt eum detestari &c. *Iudic.*9.23.

Ephratæi aduersus Iepthe insurgentes ad vada Iordanis occiduntur &c. Cap.12.

Ioab cum fratre Abisai persequens Sibam filium Bocri mouentem contra Dauid seditionem in Israel, Amasiam in via occidit,tandémque ab obsidiõus Abelæ misso Sibæ per murum capite,descedit. 2.Reg.20.

Ego igit,tẽpore quo Mardocheus ad regis ianuã morabat irati sunt Bagatã & Thares,duo Eunuchi regis, q ianitores erant, & in primo palatij limine præsidebant,volueruntque *Ester.* 2.21.

insurgere in regem & occidere eum, quod Mardochæum nõ latuit,statimque nunciauit reginæ Hester,& illa regi, ex nomine Mardochæi,qui ad se rem detulerat, quæsitum est & inuentum,& appensus est vterque eorum in patibulo.

Act.5.36. Ante hos enim dies extitit Theodas dicens se esse aliquẽ, cui cõsensit numerus virorum circiter quadringentorum q occisus est,& omnes qui credebant ei dissipati sunt,& redacti ad nihilum. Post hunc extitit Iudas Galilæus in diebus professionis & auertit populum post se,& ipse periit,& omnes quotquot consenserant ei dispersi sunt.

Cap 23.12. Facta autem die collegerunt se quidam ex Iudæis & denouerunt se dicentes, neque mãducaturos neque bibituros donec occiderent Paulum &c.

Confusio salutaris.

Eccles 4. 25. ESt enim confusio adducens peccatum, & est confusio adducens gloriam & gratiam.

Esa.29. 22. Non modo confundetur Iacob,nec modo vultus eius erubescet,sed cùm viderit filios suos opera manuum mearum in medio sui sanctificantes nomen meum,& sanctificabunt sanctum Iacob Deum Israel prædicabunt,& scient errantes spiritu intellectum,& murmuratores discent legem.

Iere.6.15. Quin potius confusione non sunt confusi,& erubescere nescierunt,quamobrem cadent inter ruentes.

Ezec 36. 32. Record. bimini viarũ vestrarũ pessimarũ studiorumq; nõ bonorũ,& displicebũt vobis iniquitates vestræ,& scelera vestra

Ibidem 32. Cõfundimini,& erubescite super via vestra domus Israel.

Pœnalis confusio,

Eccle.41.21. ERubescite à patre & à matre de fornicatione.& à præsidente,& à potente de mendacio.A principe & à iudice de delicto,a synagoga,& a plebe de iniquitate, à socio & amico de iniustitia,& de loco in quo habitas,de furto,de veritate Dei,& testamento.

Ierem. 2. 26. Quomodo confunditur fur,quando deprehẽditur:sic confusi sunt domus Israel,& ipsi & terga eorum.

3.25. Dormiemus in confusione nostra,& operiet nos ignominia nostra,quoniam Domino Deo nostro peccauimus.

12.13. Cõfundemini à fructibus vestris propter iram furoris Dñi.

Cap.13.7. Domine omnes qui te derelinquunt,confundentur.

17.18. Confundantur omnes qui me persequuntur & non confundar ego.

Connubium

Connubium spirituale inter Deum & animam.

Connubium vide Matrimonium.

NOn vocaberis vltra derelicta,& terra tua non vocabitur amplius desolata,sed vocaberis voluntas mea in ea, & terra tua inhabitabitur,quia complacuit Domino in te & terra tua inhabitabitur. *Esa.62.4.*

Vsquequo deliciis dissolueris filia vaga?quia creauit Dominus nouum super terram,fœmina circundabit virum. *Hiere.31.22.*

Multiplicatã quasi germẽ agri dedi te, & multiplicata es, & grandis effecta es,& ingressa es,& peruenisti ad mundam mulierem.hubera tua intumuerũt,& pilus tuus germinauit & eras nuda,& cõfusione plena,& transiui per te,& vidi te & ecce tempus tuum tẽpus amatũ,& expandi amictũ meũ super te & operui ignominiã tuã,& iuraui tibi, & ingressus sum pactum tecum:ait Dominus Deus & facta es mihi. *Ezec.16.7.*

Et sponsabo te mihi in fide,& scies quia ego Dominus. *Osee.2.20.*

Nũquid possunt filij sponsi lugere quamdiu cum illis est sponsus?Idem Mar.2.19. *Matth. 9.15.*

Æmulor enim vos Dei æmulatione,despondi enim vos vni viro virginem castam exhibere Christo. *2.Cor.11.2.*

Gaudeamus & exultemus & demus gloriam ei quia venerunt nuptiæ agni,& vxor eius præparauit se *Apoc.19.7.*

Et ego Ioannes vidi sanctam ciuitatem Hyerusalem nouam descendentem de cælo, à Deo paratam sicut sponsam ornatam viro suo &c.9. *Cap.21.2.*

Conscientiæ bonæ tranquillitas.

OMnes dies pauperis mali,secura mens quasi iuge cõuiuium. *Prou.15.15.*

Bona est substantia cui non est peccatum in conscientia & nequissima paupertas in ore impij. *Eccles.13.30*

Charissimi si cor nostrum non reprehenderit nos, fiduciam habemus ad Deum, *1.Ioan 3.21.*

Gloria nostra hæc est testimonium conscientiæ nostræ, quod in simplicitate Dei & sinceritate, et non in sapientia carnali,sed in gratia Dei conuersati sumus in hoc mundo, abundantius autem ad vos. *2.Cor.1. 12*

Conscientiæ malæ perturbatio.

FRequenter.n.præoccupant pessima redarguente conscientia.11.Cum enim sit timida nequitia dat testimoniũ condẽnationis,semp enim præsumit sæua perturbata cõscientia. *Sap.17.10.*

Universidad de Deusto
Biblioteca

Consecratio sacerdotum, dierum, altaris, vestium, cæterorumque, quorum est vsus in sacris.

Exod.28.40. POrro filiis Aaron tunicas lineas parabis, & balteos ac tiaras in gloriam & decorem, vestiesque his omnibus Aaron fratrem tuum & filios eius cum eo.

Cap. 29.1. Sed ex hoc facies vt mihi in sacerdotio consecrentur: 7 & oleo vnctionis fundes super caput eius, atque hoc ritu cõsecrabitur. 21. Cumque tuleris de sanguine, qui est super altare & de oleo vnctionis, asperges Aaron & vestes eius, filios & vestimẽta eorũ. 29. Vestẽ autẽ sanctã qua vtetur Aaron, habebunt filij eius post eũ, vt vnganturin ea & consecrentur manus eorum 35. Omnia quę præcepi tibi facies super Aaron & filiis eius, septem diebus consecrabis manus eorum.

Cap. 32. 29. Et ait Moyses: consecratis manus vestras hodie Dño, vnus quisque in filio & in fratre suo, vt detur vobis benedictio.

Cap.40.9. Et assumpto vnctionis oleo, vnges tabernaculum cum vasis suis, vt sanctificẽtur: altare holocausti, & omnia vasa eius labrum cum basi sua, omnia vnctionis oleo consecrabis, vt sint sancta sanctorum.

Leuit. 7. 30. Tenebit manibus adypem hostiæ & pectusculum, eũque ambo oblata Domino consecrauerit, tradet sacerdoti.

Cap.8. Aaronis & filiorum eius cõsecratio, ac tabernaculi supellectilisque eius vnctio declaratur. 22. Obtulit & arietẽ secũdũ in consecrationẽ sacerdotum, posueruntque super caput eius Aaron & filij eius manus suas. 31. Cumque sanctificasset eos in vestitu suo percepit eis dicens, Coquite carnes ante fores tabernaculi, & ibi comedite eas, panes quoque consecrationis edite, qui positi sũt in canistro sicut præcepit mihi Dominus dicens: Aaron & filij eius comedent eos.

Cap.21.7. Scortum & vile prostibulum non ducet vxorem nec cã quæ repudiata est à marito, quia cõsecratus est Deo suo, & panes propositionis offert. 10. pontifex. i. sacerdos maximus inter fratres suos super cuius caput fusum est benedictionis oleum, & cuius manus in sacerdotio consecratæ sunt, vestitusque est sanctis vestibus &c.

Cap 23.12. Atque in eodem die quo manipulus consecratur, edetur agnus immaculatus, anniculus in holocaustum Domini.

Num.6.5. Omni tempore separationis suæ, nouacula nõ trãsibit sup caput eius vsq; ad cõpletũ diem quo Domino consecratus sanctus erit crescẽte cæsarie capitis eius. 9. Sin aũt mortuus fuerit

fuerit subito quispiam coram eo, polluetur caput consecrationis eius: quod radet illico in eadem die purgationis suæ & rursum septima.

Factum est autem in die quia compleuit Moyses tabernaculum & erexit illud vnxitque & sanctificauit cum omnibus vasis suis, altare similiter & omnia vasa eius. *Cap. 7. 1.*

Consilium diuinum incomprehensibile.

QVis enim hominum poterit scire consilium Dei aut quis poterit cogitare quid velit Deus. *Sapiẽ. 9. 13.*

Sicut, qui mel multum comedit, non est ei bonum sic qui scrutator est maiestatis, opprimetur à gloria. *Prou. 25. 27.*

Quis audiuit spiritum Domini, aut quis consiliarius eius fuit & ostendit illi? Cum quo iniit consilium & instruxit eũ? *Isa. 40. 13.*

Quis enim astitit in consilio domini? *Iere. 23. 18.*

Fortissime, magne & potens, Dominus exercituum nomen tibi Magnus consilio & incomprehensibilis cogitatu. *32. 19.*

Quis cognouit sensum Domini, aut quis prior dedit illi, & retribuetur illi? *Rom. 11. 34.*

Ita & quæ Dei sunt, nemo cognouit, nisi spiritus Dei. *1. Cor. 11.*

Quis cognouit sensum Domini, aut quis instruxit eum? *Ibidem. 16.*

Insuperabile.

NOn est sapientia, non est prudentia, non est consilium contra Dominum. *Prou. 21. 30.*

Consilium meum stabit, & omnis voluntas mea fiet.

Et nunc itaq; dico vobis, abstinete ab hominibus istis, & finite illos: quoniam si est ex hominibus cõsilium, aut opus hoc dissoluetur. Sin ex Deo est, non poteritis dissoluere, ne quando & Deo repugnare reperiamini. *Esa. 46. 10. Act. 3.*

Irreprehensibile.

COnsilium autem domini in æternum manet.

Terribilis in consiliis super filios hominum. *Psalm. 32. 11.*

Cùm venerit repentina calamitas, & interitus vester vt tempestas ingruerit, cũ venerit super vos tribulatio & angustia: tunc inuocabunt me, & non exaudiam, manè consurgent, & non inuenient me, eò quòd exosam habuerint disciplinam, & timorem Domini non susceperint, nec acquieuerint cõsilio meo, & detraxerint vniuersæ correptioni meæ. *65. 5. Prou. 1. 27.*

Consilium

Universidad de Deusto
Biblioteca

Consilium bonum.

*Exod.*18. 19. AVdi verba mea atque consilia,& erit Dominus tecum.
*Num.*9.8. State,vt consulam,quid præcipiat Dominus de vobis, (de immundis super anima hominis.)
*Deut.*32. 28. Gens absque consilio & sine prudentia, vtinam saperent, & intelligerent,ac nouissima prouiderent.
2.*Reg.*17.14. Melius est consilium Chusi consilio Achitophel.
Iudic. 8.31. Orate vt firmum faciat consilium meum Deus.
9. 18. In corde meo Domine consilium corrobora, vt domus tua in sanctificatione permaneat.
Hebr. 3. 6. Quæ domus sumus nos
*Iud.*20. 8. Det tibi Deus gratiam & omne consilium cordis tui virtute sua corroboret.
Ibidem. 15. Conseruasti animam tuam, eò quòd tale peperisti consilium,vt descenderes ad dominũ Deum nostrũ,(hîc in bono.)
*Tob.*4. 20. Pete ab eo,vt vias tuas dirigat, & omnia consilia tua in ipso permaneant.
Iob. 15. 8. Nunquid consilium Dei audisti (obediendo) non.
*Psal.*12. 3. Quandiu ponam consilia in anima mea, & dolorem in corde meo per diem.
19. 5. Tribuat tibi Deus secundum cor tuum, & omne consilium tuum confirmet.
105.13. Obliti sunt operum eius,& nõ sustinuerunt cõsilium eius.
106.11. Exacerbauerũt eloquia Dei,& cõsiliũ altissimi irritauerũt.
Prou. 1.25. Despexistis omne cõsilium meum,& increpationes meas neglexistis.
*Cap.*2.11. Consilium custodiet te.
Cap. 3. 21. Custodi legem meam atque consilium meum & erit vita animæ tuæ.
Cap. 8.12. Ego sapientia habito in consilio,& eruditis interfum cogitationibus.
Ibidem. 14. Meum est consilium & æquitas.
Cap. 13.10. Qui agunt omnia cum consilio,reguntur sapientia.
Ibidem. 16. Astutus omnia agit cum consilio.
Esaie. 9.6. Vocabitur nomen eius admirabilis consiliarius.
*Iere.*23.20. In nouissimis diebus intelligetis consilium eius?(quod modò contemnitis.)
Cap. 38. 15. Si consilium dedero tibi,non me audies?(sæpe fit.)
1.*Mac.*2. 65. Simon frater vester scio quod vir consilij est, ipsum audite semper:& ipse erit vobis pater.

Præuidimus

Præuidimus animabus nostris errore vestro compulsi,& hoc consilium iniuimus. *Rom.* 9. 5.

Consilium bonum,bonus attendit à quo habeat.

COnsilium semper à sapiente perquire. *Tob.*4.19.
Qui sapiens est,audit consilia. *Prou.*12.15.
Sicut æqua profunda,sic consilium in corde viri. *Cap.*20.5
Multi pacifici sint tibi,& cõsiliarius sit tibi vnus de mille. *Eccles.* 6. 6.
Cum fatuis consilium non habeas,nõ enim poterunt diligere nisi quæ eis placent. Corã extraneo nõ facias cõsilium, nescis enim quid pariet. Non omni homini cor tuum manifestes,ne forte inferat tibi gratiã falsam,& conuicietur tibi. 8.20.
Cum sapientibus & prudentibus tracta. 9.21.
Non omnem hominem inducas in domum tuam,multæ enim sunt insidiæ dolosi. Sicut enim eructant præcordia fœtentium,& sicut perdix inducitur in caueam, & vt caprea in laqueum:sic & cor superborũ,& sicut prospectator videt casum proximi sui:Bona enim in mala conuerteus insidiatur, & in electis imponet maculam. 11. 31.
Scientia sapientis quasi inundatio abundabit,& cõsilium eius sicut fons vitæ permanet. *Eccle.*21. 16.
Cum viro irreligioso tracta de sanctitate, & cum iniusto de iustitia. Sed cum viro sancto assiduus esto, quemcunque cognoueris obseruantem timorem Dei,cuius anima est secundum animam tuam. *Eccle.* 37. 12.
Cor boni consilij statue tecum. *Ibidem.* 17.
Anima viri sancti enunciat aliquãdo, vera, quàm septem 18.
circumspectores sedentes in excelso. Et sic in his omnibus deprecare altissimum,vt dirigat in veritate viam tuam.
Omni tempore consilia tua in ipso permaneant. *Tob.*4.20.
Et consilium tuum iustificationes tuæ. *Iob.*21.
Fili sine consilio nihil facias,& post factũ nõ pœnitebis. *Eccle.*32. 24
Ante omnia opera verbũ verax præcedat te,& ante omnem actum consilium stabile. *Cap.*37. 20.

Consilium bonum vtilitatem prætendit.

COnfitebor tibi Domine in toto corde meo in consilio iustorum & congregatione. *Psal.* 110. 1.
Salus,vbi multa consilia. *Prou.* 11.14.
Qui pacis ineunt consilia,sequetur eos gaudium. 12. 20.
Dissipãtur cogitationes,vbi nõ est consiliũ,vbi verò sunt 15. 22.

plures

plures consiliarij, confirmantur.

20.18. Cogitationes consilijs roborantur.

*Eccles.*22.19. Sicut loramentum ligneũ colligatũ in fundamẽto ædificij nõ dissoluetur, sic & cor cõfirmatum in cogitatione consilij.

Prou. 20. 5. Sicut aqua profunda, sic cõsilium in corde viri, sed homo sapiens exa trietillud.

27.90. Vngnẽto, & variis odoribus delectatur cor, & bonis amici consiliis anima dulcoratur.

*Eccle.*40.25. Aurum & argentum est constitutio pedum, & super vtrũque consilium beneplacitum.

Eccles. 45.6. Quàm speciosum cantici iudicium, & à presbyteris cognoscere consilium.

Consilium malum.

*Num.*24.14 DAbo tibi consilium quod populus tuus faciet populo huic extremo tempore.

32.7. Cur subuertis mẽtes filiorum Israel, ne transire audeãt in locum, quem eis daturus est Dominus?

Deut. 18. 11. Nõ inueniatur in te qui lustret filium suũ, aut filiã, ducẽs per ignẽ, neq; qui pythones cõsulat, nec diuinos, nec à mortuis quærat veritatem: Omnia enim hæc abominatur Dñs.

1.*Esdr.*45. Conduxerunt aduersus eos consiliatores, vt destruerent consilium eorum.

Iob. 5. 12. Cogitationes malignorum dissipat ne possint implere manus eorum, quod cœperant.

Iob. 10. 3. Nunquid bonũ tibi videtur, vt consiliũ impiorũ adiuues.

12. 17. Adducit consiliarios (malos) in stultum finem, & iudices in stuporem.

Ps. 7. Præcipitabit impium consilium suum.

21. 16. Consilium impiorum longe sit à me.

26. 3. Cui dedisti consilium, forsitan illi qui non habet prudentiam (nonne Præsumptio est.)

Prou. 2. 30. Non est consilium contra Dominum (ipse dens) sed magis contra nos est.)

Eccle. 37. 7. A zelantibus te absconde consilium.

Ibidem. 9. A consiliario (malo) serua animam tuam, prius scito, quę sit illius necessitas.

*Rom.*1. 32. Non solum qui faciunt ea digni sunt morte sed etiam, qui consentiunt facientibus, consilium dando.

Consilium malum dolosè machinatur.

Psalm. 21. 17. COnsilium malignantium obsedit me.

30. 14. Accipere animam meam consiliari sunt.

Super

Super populum tuum malignauerunt consilium. 82. 4.

Consilia impiorum fraudulenta. *Prou.* 12. 5.

Veruntamen, quia non sunt in manu eorum bona, consilium eorum longè sit à me. *Iob.* 21. 16.

Beatus vir qui non abiit in consilio impiorum *Psal.* 1. 1.

Nolite timere, num Dei possumus resistere volũtati? Vos cogitastis de me malum, sed Deus illud vertit in bonum. *Gen.* 50. 19.

Qui dissipat cogitationes malignorum, ne possint implere manus eorum quæ cœperat. *Iob.* 5. 12.

Qui apprehendit sapientes in astutia sua, & consilium prauorum dissipat. *Ibidem.* 13.

Adducit consiliarios in stultum finem. 12. 17.

Dominus dissipat consilia gentium. *Psal.* 32. 10.

Confortamini & vincemini: accingite vos vincemini: inite consilium & dissipabitis. *Esa.* 8. 10.

Miserè punitur.

SIC Achitophel videns consilium suum posthaberi, seipsum laqueo suspendit. 1. *Reg.* 17. 23.

Comedẽt igitur fructus viæ suæ, suisq; cõsiliis saturabũt. *Prou.* 1. 31.

Qui in alcum mittit lapidem, super caput eius cadet, & plaga dolosa dolosi diuidet vulnera. *Eccle.* 27. 28.

Et qui foueã fodit, incidet in eã: & qui strauit lapidẽ proximo suo, offẽdet in eo, & q laqueũ alij ponit, peribit in illo. 29.

Facienti nequissimum consilium, super eum deuoluetur, & non agnoscet vnde aueniet illi. 30.

Laqueo peribunt, qui oblectantur casu iustorum: dolor autem consumet illos, antequam moriantur. *Ibid.* 32.

Vę qui profundi estis corde, vt à Domino abscondatis consilium, quorum sunt in tenebris opera, & dicunt: Quis videt nos, & quis nouit nos? *Esa.* 29. 15.

Væ filij desertores, dicit Dominus, vt faceretis consilium & non ex me. 30.

Consilia mala dissipat Deus.

VEnite igitur descendamus & confundamus ibi linguam eorum: vt non audiat vnusquisque vocem proximi sui, atque ita dimisit eos Dominus, ex loco illo in vniuersas terras, & cessauerant ædificare ciuitatẽ (scilicet Babel) &c. *Gene.* 11. 7.

Quibus (Ioseph) respondit nolite timere, num possumus Dei resistere voluntati? vos cogitastis de me malum, sed Deus vertit illud in bonum &c. *Cap.* 50. 19.

Absalon

Universidad de Deusto
Biblioteca

2. Reg. 15. Absalon cõsiliato sibi populi fauore, aduersus patrem cõiurat in Hebron, quẽ ipse fugit, paucis cum Arca remissis, & inter alios Chusai remittitur, dissipatus cõsiliũ Achitophetis.

Cap. 17. 14. Dixitq; Absalon & omnes viri Israel, melius est consiliũ Susei Arachitæ, consilio Achitophelis, Domini autem nutu dissipatum est consilium Achitophelis, vtile vt induceret Dominus super Absalon malum.

2. Esdr. 4. 15. Factum est autem cũ audissent inimici nostri nunciatum esse nobis, dissipauit Dominus consilium eorum.

Esther 7. Esther in cõuiuio regẽ pro sua & pro populi sui vita pręcatur, & Aman Iudæorum aduersarium, accusat, quem rex in cruce ab illo parata Mardochæo, suspendi iubet.

Iob. 5. 13. Qui apprehendit sapientes in astutia eorum & cõsilium prauorum dissipat.

Psal. 2. 4. Qui habitat in cęlis irridebit eos, et Dñs subsannabit eos.

20. 12. Quoniam declinauerunt, in te mala cogitauerunt consilia, quæ non potuerunt stabilire.

32. 10. Dominus dissipat consilia gentium, reprobat autem cogitationes populorum, et reprobat consilia principum.

Esa. 19. 3. Et dirumpetur populus Ægypti in visceribus eius et consilium eius præcipitabo.

Consilia euangelica.

Genes. 8. 20. AEdificauit autem Noe altare Domino: et tollens de cũctis pecoribus et volucrib. mundis obtulit holocausta super altare, odoratusque est Dñs odorem suauitatis et ait ad eũ: nequaquam vltra maledicã terræ propter homines.

Num. 6. 1. Locutusq; est Dominus ad Moysẽ, dicẽs loquere ad filios Israel & dices ad eos: vir siue mulier, cũ fecerint votũ vt sanctificentur, & se voluerint Dño cõsecrare, à vino & omne q̃ inebriare põt, abstinebunt. Acetũ ex vino, & ex alia qualibet potione, & quicquid ex vua exprimitur, non bibent.

3. Reg. 8. 17. Ait Salamõ: voluitque Dauid pater meus ædificare domum nomini Domini Israel, & ait Domin⁹ ad patrem meũ, quod cogitasti in corde tuo ædificare domum nomini meo benefecisti hoc ipsum mente tractans.

Daniel. 10. 2 In diebus illis ego Daniel lugebam trium hebdomadarũ dieb. & carn & vinũ nõ introierũt in os meũ, sed neq; vnguẽto vncta⁹ sum, donec cõpletẽtur triũ hebdomadarum dies.

Matt. 16. 24 Si quis vult post me venire, abneget semetipsum &c.

Cap. 19. 21. Si vis perfectus esse vade, vende omnia quę habes &c.

Cum

Cùm aũt Iesus esset in Bethania in domo Symonis lepro- Cap. 26. 6.
si accessit ad eũ mulier habẽs alabastrũ vnguenti pretiosi, & effudit super caput ipsius recũbentis. Videntes aũtẽ discipuli &c. Sciẽs aũt Iesus ait illis: quid molesti estis huic mulieri? op⁹ enim bonũ operata est in me: nã semper pauperes habebitis vobiscũ, me autem non semper habebitis: mittens enim hoc vnguentũ in corpus meũ, ad sepeliendũ me fecit. Amen dico vobis, vbicunque prędicatũ fuerit hoc euãgeliũ in toto mundo, dicetur & quod hęc fecit, in memoriã eius.

Iesus autem dixit: sinite eam, quid illi molesti estis? bonũ Mar. 14. 6.
opus operata est in me. Amen dico vobis vbicunque prędicatum fuerit hoc euangelium in vniuerso mundo, & quod hæc fecit, narrabitur in memoriam eius.

Et ãltera die protulit duos denarios, & dedit stabulario Luc. 10. 35.
& ait: Curam habe illius: & quodcunque supererogaueris, ego cum rediero, reddam tibi.

De virginibus autem præceptum Domini non habeo: 1. Cor. 7. 25.
consilium autem do &c. Beatior autem erit, si sic permanserit secundum meum consilium.

Væ enim mihi si non euangelizauero, si enim volẽs hoc Cap. 9. 16.
ago mercedem habeo: si autem in vitus, dispẽsatio mihi credita est. quæ est ergo merces mea? vt euangelium prędicãs sine sumptu ponam euãgeliũ, vt non abutar potestate mea in euangelio, nam cumlibet essem ex omnib. omnium mo seruum feci, vt plures lucrifacerem.

Consolatio pauperum, vide Eleemosina.

Consortium honorum & malorum Vide societas.

Consolatio diuina in necessitatibus.

ECce ego pluam vobis panes de cælo, aquam de petra. Exod. 16. 4.
Et ait Dominus ad Mosen, antecede populum. 17. 5.
Afflixitte penuria, & dedit tibi cibum Manna. Deut. 8. 3.
Vestimentum tuũ, quo operiebaris, ne quaquã vetustate defecit, & pes tuus non est subtritus. Et quadragesimus annus est, vt recogites in corde tuo, quia sicut erudit homo filiũ suum: sic Dominus Deus tuus erudiuit te, vt custodias mandata Dñi Dei tui, & ambules in viis eius, & timeas eum.
Sic Dominus pauit turbas in deserto. Matt. 15. ✠
Non dimittã, nec relinquã te: Cõfortare & esto robustus Ioſue. 1. 5.
Vespere autem facto accesserunt ad eum discipuli &c. Math. 14. 15.

15.52. Misereor turbæ,quia triduo iam perseuerant mecum.

In persecutionibus consolando & liberando.

Iob.5.11. MOerentes erigit sospitate.
Tob.3.21. Hoc aũt pro certo habet omnis qui te colit, q̃ vita eius si in probatione fuerit,coronabit:si aũt in tribulatione fuerit,liberabit:& si in corruptione fuerit,ad misericordiã tuã venire licebit. Non enim delectaris in perditionib.nostris, quia post tempestatem, tranquillum facis & post lachrymationem,& fletum, exultationem infundis.

Iudith.8.20 Expectemus humiles consolationem eius.
Psal.93.19. Secundum multitudinem dolorum meorum, in corde meo consolationes tuæ lętificauerunt animam meam.

Isa.40.1. Consolamini consolamini populo meus.
51.12. Ego ego ipse consolabor vos.
Iere.31.13. Et conuertam luctum eorum in gaudium, & consolabor eos & lætificabo à dolore suo.

Nahum.1.7. Bonus Dominus & confortans in die tribulationis.
1.Cor.10.13. Fidelis autem Deus est,qui non patietur vos tentari, supra id quod potestis,sed faciet cum tentatione prouentum, vt possitis sustinere.

2.Cor.1.3. Benedictus Deus & pater Domini nostri Iesu Christi pater misericordiarum,& Deus totius consolationis, qui consolatur nos in omni tribulatione nostra.

5. *Ibidem.* Quoniam sicut abundant passiones Christi in nobis, ita & per Christum abundat consolatio nostra, sicut socij passionum estis,sic eritis & consolationis

4.8. In omnibus tribulationem patimur,sed nõ angustiamur
7.5. Foris pugnæ intus timores, sed qui consolatur humiles, consolatus est nos.

Actu.18.9. Noli timere,sed loquere,& inquit Dominus per visionẽ nocte Paulo cum prædicaret Corinthi, ne taceas, propterea quòd ego sum tecũ,& nemo apponet tibi, vt noceat te.

Consolatio humana

Iob.16.2. COnsolatores onerosi omnes estis.
Ibid.4. Consolarer & ego vos sermonibus, & moueremcaput meum super vos.

1.Cor.1.4. Vt possimus & ipsi consolari vos,qui in omni pressura estis
2.Thess.5.14. Consolamini pusillanimes.
Eccle.2.1. Dixi ego in corde meo:Vadã & affluam delitiis & fruar bonis.

bonis.Et vidi,quod hoc quoque esset vanitas.

Consortio bonorum & malorum.

FIli mi,si te lactauerint peccatores,non acquiescas eis. *Prou.1.10.*
Ne emuleris hominẽ iniustum,nec imiteris vias eius. *Prou.2.31.*
Discede ab iniquo,& deficient mala abste. *Eccle.7.2.*
Viri iusti sint tibi conuiuæ,& in timore Dei sit tibi gloriatio,& in sensu sit tibi cogitatus Dei, & omnis enarratio in præceptis Altissimi. *Ibid.9.22.*
Pondus super se tollit, qui honestiori se communicat *Ibid.13.2.*
Ditiori te ne socius fueris. *Eccles.13.2.*
Cum viro sancto assiduus esto, quemcunque cognoueris obseruantem timorem Dei. 37.15.
Sanctorum vita cæteris viuendi norma est. *Ibid.*
Rogamus vos fratres,vt subtrahatis vos ab omni fratre ambulante inordinatè. *2.Thess.3.6.*
Discedat ab iniquitate omnis, qui inuocat nomen Domini.(Iustum igitur & valde iustum est separare eũ qui saluari vult,ab eo qui non vult.) *2.Tim.2.19.*

Constantia fidelium.

PHilistæis contra Israelem ad pugnam congregatis, Goliath gigantem in armis & fortitudine confidentem inermis Dauid occidit,pręcisumque caput,diffusis Philistæis ad Saulum tulit. *1.Reg.17.*
Nam cum interficeret Iezabel prophetas Domini, tulit ille(Abdias) centum prophetas,& abscondit eos quinquagenos in speluncis & pauit eos pane & aqua. *3.Reg.18.4.*
Tunc stabunt iusti in magna constantia aduersus eos q̃ se angustiauerunt,& qui abstulerunt labores eorum. *Sap.5.1.*
Et multi de populo Israel definierunt apud se vt nõ manducarent immunda & elegerunt magis mori,quã cibis coinquinari immundis,& noluerunt legem Dei infringere sanctam,& trucidati sunt &c. *1.Mac.1.65.*
Nõ exibimus neq; faciemus verbũ regis vt polluam̃ diẽ sabbathorũ &c.37.moriamur oẽs in simplicitate nostra,& testes erũt super nos cęlũ & terra,quo d iniustè perditis nos *Cap.2.34.*
Duæ enim mulieres delatæ sunt natos suos circũcidisse, quas,infantibus ad vbera suspensis eũ publicè per ciuitatẽ circumduxissent per muros præcipitauerunt.18. Igitur Eleazarus vnus de primoribus scribarũ,vir ætate prouectus, *2.Mac.6.10.*

& vultu decor⁹, aperto ore hiãs cõpellebatur carnẽ porcinã mãducare: At ille glorioſiſſimã morte magis quãm odibilẽ vitam complectens, voluntarie præibat ad ſupplicium.

Cap. 7.* Septem fratrum matriſque eorũm ingentia fortiſſimeq; tolerata ſupplicia declarant hiſtoria q̃ porcinis nollent veſci carnibus, & quod cõſtanter regi ob ſuam crudelitatem oſtenderint, paratam etiam damnationem, & quomodo mater ſuos filios ſit exhortata.

Daniel.13.* Chaſti dimam Suſannã impudici preſbiteri, cum eius cõcubitu frui non poſſent, falſo adulterij accuſant, ſed cũ ad mortẽ ducerentur, orantẽ exaudiuit Deus, & per puerũ Danielẽ ꝓprio ore cõuictos ſenes, iure taliõis popul⁹ iterimit.

Matth.14.3. Herodes enim tenuit Ioannem & alligauit eum & poſuit eum in carcerem propter Herodiadem vxorem fratris ſui, dicebat enim illi Ioannes, non licet tibi habere eam.

Act.4.13. Videntes autem Petri conſtantiã & Ioannis, comperto q̃ homines eſſent ſine literis & idiotę, admirabantur, & cognoſcebant eos, quoniam cum Ieſu fuerunt.

1.Theſſa.1.6. Et vos imitatores noſtri facti eſtis & Domini, excipientes verbũ in tribulatione multa cum gaudio ſpiritus ſancti

Conſtitutiones ſuperiorum poteſtatem conſtituendi habentium ſunt ſeruandæ vt ipſius Dei.

Luc.10. 16. Act.16.4. QVi vos audit me audit & q̃ vos ſpernit me ſpernit. Cũ autem pertranſirent ciuitates, tradebant eis cuſtodire dogmata, quæ erant decreta ab Apoſtolis & ſenioribus qui erant Hieroſolymis.

1.Theſſ.4.2. Scitis enim quæ præcepta dederim vobis per Dominũ Ieſum. 8. Itaque qui hęc ſpernit non hominem ſpernit ſed Deum, qui etiam dedit ſpiritum ſuũ ſanctum in nobis.

Rom.13.1. Omnis anima poteſtatibus ſublimioribus ſubdita ſit, nõ eſt poteſtas niſi à Deo. Quæ autem ſunt, a Deo ordinata ſunt. Itaque qui reſiſtit poteſtati, Dei ordinationi reſiſtit. Qui autem reſiſtunt, ipſi ſibi damnationem acquirunt.

Titum. 3.1. Admone illos principibus & poteſtatibus ſubditos eſſe dicto obedire, ad omne opus bonum paratos eſſe: Vide ſupra, antiquæ viæ &c.

Conſulendus Deus dubiis in rebus & eius vicarij.

Deut.17. 8. SI difficile & ambiguũ apud te iudiciũ eſſe ꝓſpexeris inter ſanguinẽ & ſanguinẽ, cauſam & cauſam, lepram et non

non lepram, et iudicium intra portas tuas videas variari, ſurge et aſcende ad locũ quem elegerit Dominus Deus tu⁹, venieſq; ad ſacerdotes leuitici generis, et ad iudicem qui fuerit illo tempore, quęrẽſq; ab eis, qui iudicabunt tibi iudicij veritatem et facies quodcunq; dixerint qui præſunt loco quem elegerit Dominus, et docuerint te iuxta legem eius, ſequeriſque ſententiam eorum, nec declinabis ad dextera neque ad ſiniſtram. Qui auem ſuperbierit nolens obedire ſacerdotis imperio, qui eo tempore miniſtrat Domino Deo tuo, ex decreto iudicis morietur homo ille &c.

Poſt mortẽ Ioſuę conſuluerunt filij Iſrael Dñm dicẽtes. Iudic.1.1. Quis aſcendit ante nos contra Cananæum, et erit dux belli? Dixitq; Dñs: Iudas aſcẽdet, ecce tradidi terrã in man⁹ eius.

Rogauerunt autem eum (ſacerdotem) vt conſulerent Dominum, et ſcire poſſent an proſpero itinere pergerent, et res haberet effectum. Qui reſpondit. Ite cum pace Dominus reſpicit viam veſtram et iter veſtrum quo pergitis. Cap.18.5.

Qui ſurgentes venerunt in domum Dei, hoc eſt in Silo conſuluerunteque Dominum atque dixerunt. Quis erit in exercitu noſtro princeps certaminis cõtra filios Beniamin? Quibus reſpondit Dominus, Iudas ſit dux veſter. Cap. 20. 18.

In illo tempore ægrotauit Abia filius Hyeroboam, dixitque Hyeroboam vxori ſuæ, Surge & commuta habitum ne cognoſcaris, quod ſis vxor Ieroboã, & vade in Silo vbi eſt Abias propheta, qui locutus eſt mihi quod regnaturus eſſem ſuper populum hunc. 3.Reg. 14.3.

Venit itaque ad regẽ. Et ait illi rex Michæa ire debemus in Ramoth Galaad ad pręliãdũ an ceſſare? Cui ille reſpõdit Aſcẽde & vade proſperè & tradet Dominus in manus regis. Cap. 22.15.

Et ait Ioſaphat. Eſt ne hic propheta Dñi, vt deprecemur Dñm per eũ. Et reſpondit vnus de ſeruis regis Iſrael: eſt hic Helizeus filius Sephat qui fundebat aquã ſuper manus Elię. 4.Reg.3.11.

Et ait rex ad Bazael, tolle tecũ munera & vade in occurſum viri Dei, & cõſule Dñm per eũ, dicẽs: Si euadere potero de infirmitate mea hac? dixitq; ei Elizeus, Vade dic ei: Sanaberis. Porro oſtẽdit mihi Dominus quia morte morietur. Cap.8.8.

Ite & conſulite Dominum ſuper me & ſuper populo & ſuper omni Iuda de verbis voluminis huius quod inuentum eſt, magna enim ira Domini ſuccenſa eſt contra nos, quia non audierunt patres noſtri verba libri huius, vt facerent omne quod ſcriptum eſt nobis. Cap.22.13.

*Psal.*118.24. Nam & testimonia tua meditatio mea est, & consilium meum iustificationes tuæ.

*Esa.*45. 11. Hæc dicit Dominus sanctus Israel plastes eius, Venturа interrogate me, super filios meos & super opus manuum mearum mandate mihi.

Hiere. 37.3. Et misit rex Sedechias Iuchal filiũ Selemiæ & Sophoniã filium Maasiæ sacerdotem ad Hyeremiam prophetã dicens Hæc dicit Dominus Deus Israel, Sic dicetis regi Iuda qui misit vos ad me interrogandum: Ecce exercitus Pharaonis qui egressus est vobis in auxilium reuertetur in terram suã in Ægyptum, & rodient Chaldæi & bellabunt contra ciuitatem hanc, & capient eam, & succendent eam igni.

Cap 42. Mystus Hyeremias ad orandum ac consulendum Dominum pro reliquiis Iudæorum, respondet ipsos fore saluos si in Iudæa maneant, si autem in Ægyptum fugiant, dicit eos omnes gladio, fame, & peste morituros.

*Tob.*4.19. Consilium semper à sapiente perquire.

*Eccle.*37. 19. Et in his omnibus deprecare altissimum, vt dirigat in veritate viam tuam.

*Luce.*16. 29. Et ait illi Abraham. Moysen habent & prophetas audiãt illos.

Consulendi non sunt magi, diuini, vel incantatores & arioli.

*Leuit.*10.31. NOn declinetis ad magos, nec ab ariolis scisciteminí, & polluamini per eos, ego Dominus Deus vester.

*Cap.*20.6. Anima quę declinauerit ad magos & ariolos & fornicata fuerit cum eis, ponam faciem meam contra eam, vt interficiam illam de medio populi sui.

*Deut.*18. 9. Quando ingressus fueris terram quam dabit tibi Dominus Deus tuus, caue ne imitari velis abominationes illarum gentiũ, nec inueniatur in te, qui illustret filiũ suũ aut filiã ducens per ignẽ, aut qui ariolos scisciteur, & obseruet somnia & auguria, nec sit maleficus nec incantator neque qui pithones consulat nec diuinos, & quærat à mortuis veritatẽ

*4.Reg.*1.6. At illi responderunt illi (Ochoziæ) scilicet nuntij: Vir occurrit nobis & dixit ad nos. Ite & reuertimini ad regem qui misit vos, & dicetis ei hæc dicit Dominus: Nunquid quia non erat Deus in Israel mittitis, vt consulatur Beelzebub Deus Accaron? Idcirco de lectulo super quem ascendisti nõ descendes, sed morte morieris.

Præcepit

Præcepit asit rex vt cõuocarentur arioli & magi & maleficã & Caldæi vt indicarẽt regi Nabuchodonosor sõmnia sua *Dan.*2.2.

Contemplatio.

VIdit Iacob in somnis (contemplationis) scalam stantem super terram, & cacumen eius tangentem cœlum, angelos quoque Dei ascendentes & descendentes per eam, & Dominum innixum scalæ. *Gen.* 28. 12.

Amãtissimus Dñi habitabit confidenter in eo quasi in thalamo, tota die morabitur: & inter humores illius requiescet *Deut.* 33.12.

In superioribus domus suę cubiculum secretum sibi fecit quo cum puellis suis clausa morabatur. *Iudith* 8.5.

Stetit quidam, cuius non agnoscebam vultum imago coram oculis meis, & vocem quasi aurę lenis audiui. (Nota præcedens.) *Iob.*4.16.

Elegit suspendium animæ meæ. *Cap.*7.15.

Quis mihi tribuat vt sim iuxta menses pristinos, quando Deus secreto erat mecum in tabernaculo meo? 29.2.4.

Ex quo abscondit vultum suum, quis est qui contempletur eum? 34.29.

Qui perfecit pedes meos, tanquam ceruorum, & super excelsa statues me. *Psal.*17.34.

In meditatione mea exardescet ignis. (quiescam. 38.4.

Quis dabit mihi pennas sicut columbæ? & volabo, & requiescam. 54.7.

Memor fui Dei & delectatus sum, meditatus sum nocte cum corde meo, & exercitabar. 76.4.

Audiam quid loquatur in me Dominus Deus. 84.9.

Mens mea contemplata est multa sapienter. *Eccles.*1.16.

Ne suscitetis, neque euigilare faciatis dilectam meam, donec ipsa velit. *Cant.*2.7.

Ego dormio, & cor meum vigilat. 5.2.

Cogitare de illa (sapientia increata) sensus est consummatus: & qui vigilauerit propter illam, citò securus erit. *Sap.*6.14.

Intrãs in domũ meã (cœlestem) conquiescam cum illa. 8.16.

A magnitudine enim speciei, & creaturæ cognoscibiliter potest creator horum videri. 13.5.

Præcurre prior in domũ tuã, & illic aduocare & illic lude, & age conceptiones tuas, et nõ in delictis et verbo superbo. *Eccles.*32.15.

Sicut parturientis, cor tuum phantasias patitur, nisi ab altissimo amissa fuerit vigilatio, ne dederis illis cor tuum. 34.6.

Pone mẽsam, cõtẽplare in specula comedentes et bibẽtes *Esa.*21.5.

Ibid.9. Cõtẽplatus est diligẽter multo tempore,& clamauit vt leo.
16.20. Vade populus meus,intra in cubiculum tuum,& claude ostia tua super te.
60.8. Qui sunt isti,qui vt nubes,volant?
Ierc.8.28. Esto quasi columba nidificans in summo ore foraminis(vulnerum Christi
Ierem.31.21 Statue tibi speculã,pone tibi amaritudines(gehennę)dirige cor tuum in viam rectam(ad cælum,) in qua ambulasti.
Reg.3.24. Ingredere & includere in medio domus tuæ.
Cap.8.3. Eleuauit me spiritus inter cælum & terram,& adduxit in Ierusalem in visione Dei.
Dan.10.16. Domine mi in visione tua dissolutæ sunt compages meę, & nihil in me remansit virium.
Osee.2.14. Adducam eam in solitudinem,& loquar ad cor eius.
Naum.2.1. Contemplare viam(salutis)conforta lumbos,robora virtutem valde.
Matt.13.16. Beati vestri oculi,quia vident,& aures vestræ,quia audiũt. Amen quippe dico vobis,quia multi prophetæ & iusti cupierunt videre,quæ videtis,& non viderunt,& audire, quæ auditis,& non audierunt.
14.23. Dimissa turba ascendit in montem solus orare.
17. Duxit illos in montem excelsum seorsum,& transfiguratus est ante eos.
Luc.10.41. Martha Martha solicita es,& turbaris erga plurima,Maria optimam partem elegit.
Rom.1.8. Inuisibilia Dei à creatura mũdi per ea,quę facta sunt intellecta conspiciũr,sempiterna quoq; eius & virtus & diuinitas
2.Cor.3.18. Nos verò omnes(vtinam)reuelata facie gloriam Domini speculantes in eandem imaginem transformamur à claritate in claritatem,tanquam à Domini spiritu.
Phil.3.20. Nostra autem conuersatio in cœlis est.
Heb.12.14. Pacem sequimini cum omnibus,& sanctimonium sine quanemo videbit Deum.Cap.7.55.

Contemptus mundi.

1.Para.29.15 Peregrini sumus coram te.
Psalm.136.8 Filia Babylonis misera est(congregatio malorum.)
Esa.5.30. Aspiciemus in terram, & ecce tenebræ tribulationis & lux obtenebrata est in caligine eius.
8.22. Ad terram intuebitur,& ecce tribulatio & tenebræ & dissolutio & angustia,& caligo persequens,& non poterit auolare

lare de angustia sua.
Recedite,recedite, pollutum nolite tangere. 52.11.
Surgite & ite,quia non haberis hic requiem. *Mich.2.10.*
Omnis qui viderit te,resiliet à te(ô Munde. *Nahum.3.7*
In ignem zeli mei deuorabitur omnis terra. (bylonis. *Sopho.1.18.*
O Syon surge(sancta Anima,) quæ habitas apud filiã Ba *Zach.2.7.*
Nõ põt vos odisse mũdus (amates eũ)me aũt odit,quia ego *Ioan.7.7.* testimoniũ perhibeo de illo,quia opera illius mala sũt.
Spiritum veritatis,quem mundus non potest accipere. 14.17.
In mundo pressuram habebitis. (tui sunt. 16.33.
Nõ pro mundo rogo,sed pro eis quos dedisti mihi: quia 17.9.
Mundus eos odio habuit,(& ipsi mũdum)quia non sunt *Ibid.14.* de mundo,sicut & ego non sum de mundo.
Pater iuste mundus te non cognouit. *Ibid.* 25.
Nolite conformari huic seculo. *Rom.12.12.*
Dedit semetipsum pro nobis, vt eriperet nos de præsenti seculo nequam. *Gal.1.4*
Mihi mundus crucifixus est,& ego mundo. *Ibid.6.14.*
Omnia propter Christum detrimentum feci, & arbitror vt stercora,vt Christum lucrifaciam. *Philip.3.7.*
Quicunque voluerit amicus esse sæculi huius, inimicus Dei constituitur. *Iacob.4.15.*
Nolite diligere mundum. *1.Ioan.1.15.*
Mundus totus in maligno positus est. 5.19.
Exite de ea populo meus,& ne sitis participes delictorũ eius. *Apoc.18.4.*

Contristari ad pœnitentiam,commendatur 2.Corinth.7.9.

Contentio maligné operatur.

VIr sapiens,si cum stulto contenderit,siue iratscatur siue ridebit,non inueniet requiem. *Prou.29.6.*
Non litiges cum homine linguato, & non strues in igne illius ligna. *Eccles.8.1.*
Obiurgatio & iniuriæ annullabunt substantiam. 21.5.
Pungens oculum educit lacrymas,& qui pungit cor,prouocat sensum. *Ibid.22.24.*
Cũm sit inter vos zelus,& contẽtio,nõne carnales estis & secundum hominem ambulatis. *1.Cor.3.3.*
Noli contendere verbis,ad nihil enim vtile est, nisi ad subuersionem audientium. *2.Tim.2.14.*

Universidad de Deusto
Biblioteca

Digne vitatur.

Gen.13.8. NE,quæso,sit iurgiũ inter me &te,& inter pastores meos & pastores tuos(ait Abrahã Loth)fratres enim sumus.

Ion.6.24. Respondete obsecro absque contentione.

Prou.3.30. Non contendas aduersus hominem frustra, cum ipse nihil tibi male fecerit. (malus.

17.11.&.c.13. Inter superbos semper iurgia sunt, semper iurgia quærit

10.20.3. Honor est homini,qui separat se à contentionibus.

24. Ne contendas cum pessimis.

Eccles.8.2. Non contendas cum viro locuplete, ne forte contra te constituat litem:Multos enim perdidit aurum, & vsque ad cor regum extendit & conuertit.

28.10. Abstine te à lite,& minues peccata.

Matth.5.40. Qui tecum vult contendere in iudicio,& tunicam tollere dimitte ei & pallium.

Phil.2.3. Nihil per contentionem,neque per inanem gloriam.

2.Tim.2.24. Seruum autem Domini non oportet litigare.

Contritio vera prædicatur.

Hiere.7.3. HÆc dicit Dñs exercituum Deus Israel, bonas facite vias vestras & studia vestra & habitabo vobiscũ in loco isto,nolite confidere in verbis mendacij:dicentes templum Domini,templum Domini,templum Domini.

Matth.3.2. Ioannes prædicans in deserto Iudeæ dixit:Agite pœnitentiam,appropinquabit enim regnum cœlorum.

Cap.4.17. Exinde cœpit Iesus prædicare & dicere:Pœnitentiam agite,appropinquabit enim regnum cœlorum.

Luc.3.3. Et venit in omnem regionem Iordanis(Ioannes) prædicans baptismum pœnitentiæ & remissionem peccatorũ. & facite ergo fructus dignos pœnitentiæ,& ne cœperitis dicere:Patrem habemus Abraham, dico enim vobis,quia potest Deus de lapidibus istis suscitare filios Abraham.

13.3. Nisi pœnitentiam egeritis,omnes simul peribitis.

Act.2.38. Petrus verò ad illos.Pœnitentiam(inquit)agite & baptizetur vnusquisque vestrum,in nomine Iesu Christi,in remissionem peccatorum & accipietis donum Spiritus sancti.

3.19. Pœnitemini igitur & conuertimini, vt deleantur delicta vestra.

Cap.8.22. Pœnitentiã itaque age ab hac nequitia tua,& roga Deũ, si forte remittatur tibi hæc cogitatio cordis tui.

Cap.17.30. Et tẽpora quidẽ huius ignorantiæ despiciens Deus, nunc annũtiat hominib.vt omnes vbique pœnitentiam agant eo

q̃ statuit diẽ in quo iudicaturus est orbẽ terræ in æquitate.

His qui sunt Damasci primũ & Hyerosolymis & in omnẽ regionẽ Iudeæ & gentibus annũciabã, vt pœnitẽtiã agerẽt, & cõuerterentur ad Deũ digna pœnitẽtiæ opera facientes. *26.20.*

Contritioni veræ promittitur remissio seu venia.

CVmque quæsieris ibi dominum Deum tuum inuenies eum,si tamen toto corde quæsieris, & tota tribulatione animæ tuæ. *Deut.4.29*

Cũ ergo venerint super te sermones isti, benedictio siue maledictio quã proposui in cõspectu tuo,& ductus pœnitẽtiæ cordis tui in omnib' gẽtibus in quas dispersérat te Dominus Deus tuus,& reuersus fueris ad eũ & obedieris eius imperio sicut ego hodie præcipio tibi cum filiis tuis in toto corde tuo & in tota anima tua,reducet te dominus Deus tuus de captiuitate tua ac miserebitur tui &c. *Cap.30.1.*

Si in toto corde vestro reuertimini ad dñm,auferte deos alienos de medio vestri, Baalim & Astaroth,& præparate corda vestra Domino,ait Samuel ad vniuersum Israel. *1.Reg.7.3.*

Et si clausero cœlum & pluuia nõ fluxerit,& mãdauero & præcepero locustæ vt deuoret terram,& misero pestilentiam in populũ meum,conuersus autẽ populus meus super quos inuocatum est nomen meũ,& deprecatus me fuerit,& exquisierit faciem meã & egerit pœnitentiã à viis suis pessimis & ego exaudiam de cœlo & propitius ero peccatis eorum & seruaboterram eorum &c. *2.Para.7.13.*

Ad regem Iuda qui misit vos pro Domino deprecando sic loquimini,hæc dicit dñs Deus Israel,quoniã audisti verba voluminis,atque emolitum est cor tuum & humiliatus es in conspectu Domini super his quæ dicta sunt contra locum hunc,& habitatores Hyerusalem,reuerituſq; faciem meam scidisti vestimenta tua & fleuisti coram me,ego quoque exaudiui te dicit Dominus. *Cap.34.26.*

Si reuersus fueris ad omnipotentem, ædificaberis,& longẽ facies iniquitatem à tabernaculo tuo. *Iob.22.23.*

Qui abscondit scelera sua non dirigetur,qui autem confessus fuerit & reliquerit ea, misericordiam consequetur. *Prou.28.13.*

Delictũ meũ cognitũ tibi feci,& iniustitiã meã nõ abscõdi. *Psal.31.5.*

Lauamini,mundi estote,auferte malũ cogitationũ vestrarũ ab oculis meis,quiescite agere peruersè,discite benefacere,quærite iudicium, subuenite oppresso, iudicate pupillo, defendite *Esa.1.16.*

Universidad de Deusto
Biblioteca

defendite viduam,& venite & arguite me dicit Dñs:Si fuerint peccata vestra sicut coccinum,quasi nix dealbabuntur, & si fuerint rubra quasi vermiculus, velut lana alba erunt.

Cap. 30. 18. Propterea expectat Dominus vt misereatur vestri,& ideò exaltabitur,parcens vobis,quia Deus iudicij dñs,beati omnes qui expectãt eũ,populus enim Syõ habitabit in Hyerusalẽ,plorans nequaquã plorabis,miserans miserebitur tui,& vocem clamoris tui statim vt audierit,respondebit tibi.

Cap. 45 22. Conuertimini ad me & salui eritis omnes fines terræ, quia ego Deus & non est alius.

Cap. 55. 7. Derelinquat impius viam suam,& vir iniquus cogitationes suas,& reuertatur ad Dominum & miserebitur eius & ad Deum nostrum quoniam multus est ad ignoscendum.

Hiere 18. 8. Si pœnitentiam egerit gens illa à malo suo,quod locutus sum aduersus eam, agam & ego pœnitentiam super malo quod cogitaui vt facerem ei.

Cap. 31. 18. Audiens audiui Ephraim transmigrantem, castigasti me & eruditus sum,quasi iuuenculus indomitus, conuerte me & cõuertar,quia tu dominus Deus meus,postquã enim cõuertisti me egi pœnitentiam & postquã ostendisti mihi percussi femur meum,cõfusus sum & erubui quoniam sustinui opprobrium adolescentiæ meæ &c.

Ezech. 18. 21. Si aũt impius egerit pœnitẽtiã ab omnibus peccatis suis quæ operatus est,& custodierit oĩa præcepta mea,& fecerit iudiciũ,& iustitiã,vita viuet & nõ morietur: omniũ iniquitatũ eius quas operat⁹ est nõ recordabor,iniustitia sua quã operatus est viuet. 22. & cũ auerterit se impius ab impietate sua quã operatus est,& fecerit iudiciũ & iustitiã, ipse animã suã viuificabit, cõsiderãs enim & auertens se ab omnibus iniquitatibus suis quas operatus est,vita viuet,& nõ morietur.

Cap. 33. 14. Si aũt dixero impio morte morieris & egerit pœnitẽtiã à peccato suo,fecerit⁹q; iudiciũ & iustitiã,pignusq; restituerit ille impius,rapinãmq, reddiderit,in mãdatis vitæ ambulauerit,nec fecerit quicquã iniustũ, vita viuet & nõ morietur, omnia peccata quæ peccauit nõ imputabũtur ei, iudicium & iustitiã fecit vita viuet. 18 Cũm enim recesserit iustus à iustitia sua fecerit⁹q; iniquitates,morietur in eis,& cũ recesserit, impi⁹ ab iniquitate sua,fecerit⁹q; iudiciũ & iustitiã viuet in eis.

Ozee. 14. 2. Cõuertere Israel ad dominũ Deum tuum, quoniã corruisti in iniquitate tua &c.sanabo cõtritiones eorum, diligã eos,spontanee quia auersus est furor meus ab eis.

Nunc

Nũc ergo dicit dominus:Cõuertimini ad me in toto cor *Ioel.* 2. 12.
de vestro,in ieiunio,& fletu, & planctu,& scindite corda vestra & nõ vestimenta vestra, & conuertimini ad dominum Deum vestrum,quia benignus & misericors est, patiens & multæ misericordiæ,& præstabilis super malitia.

Quis scit si cõuertatur & agnoscat Deus & reuertatur à *Ione.* 3. 9.
furore iræ suę,& nõ peribimus? & vidit Deus opera eorũ quia conuersi sunt de via sua mala,& misertus est deus super malitia quam locutus fuerat,& faceret eis,& non fecit.

Conuertimini ad me ait dominus,exercituum & cõuertar ad vos,ait Dominus exercituum &c. *Zach.* 1. 3.

A dieb⁹ enim patrũ vestrorũ recessistis à legitimis meis *Malach.* 3. 7.
& non custodistis reuertimini ad me & reuertar ad vos, dicit Dominus exercituum.& dixistis.In quo reuertemur.

Reuertere ad Dominũ & euertere ab iniustitia tua & ni- *Eccles.* 17. 23.
mis odito execrationem,& cognosce iustitias & iudicia Dei & sta in sorte propositionis & orationis altissimi Dei.

Surgam & ibo ad patrem meum & dicam ei,Pater pecca *Luc.* 15. 18.
ui in cœlum & corã te, iam non sum dignus vocari filius tuus,fac me sicut vnum ex mercenariis tuis.

Pœnitemini & conuertimini vt deleantur delicta vestra, *Act.* 3. 19.
vt cũ venerint tẽpora refrigerij à cõspectu Domini,& misit eum qui prædicatus est vobis Iesum Christum &c.

Ego mitto te aperire oculos eorũ vt cõuertãt à tenebris *Cap.* 26. 18.
ad lucẽ,& de potestate sathanæ ad Deũ,vt accipiãt remissio nẽ peccatorũ & sortẽ inter sanctos per fidẽ quæ est in me.

Contritio querenda dum sani sumus.

NOn demoreris in errore impiorum,ante mortẽ cõfite- *Eccl.* 17. 26.
re,à mortuo quasi nihil perit confessio,cõfitebetis viuens,viuus & sanus cõfiteberis,& laudabis Deum & glorificabis Deum in miserationibus illius.

Memento paupertatis in tẽpore abundãtiæ,& necessitatũ *Cap.* 18. 25.
paupertatis in die diuitiarum 27. homo sapiens in omnibus metuit & in diebus delictorum attendet ab inertia.

Contritionis veræ exempla.

DIxerunt⁹q; filij Israel ad Dñm:Peccauimus relde tu no- *Iudic.* 10. 15.
bis quicquid placet,tm̃ nunc libera nos, quæ dicẽtes,omnia de finibus suis alienorum deorum idola proiecerũt, et seruierunt domino Deo qui doluit super miseriis eorum.

Et dixit Dauid ad Nathã:Peccaui Dñoːdixit⁹q; Nathã ad *2. Reg.* 12. 13.
Dauid:Et Dñs transtulit à te peccatum tuũ, non morieris.

Universidad de Deusto
Biblioteca

2.Par.12.6. Consternatiq; principes Israel & rex dixerunt, iustus est Dñs,Cúmq; vidisset Dñs quod humiliati essent, factus est sermo domini ad Semeiã dicens:quia humiliati sunt nõ dispergã eos,daboq; eis pauxillũ auxilij, & nõ stillabit furor super Hyerusalem permanũ Sesac,veruntamẽ seruient ei,vt sciant distantiam seruitutis meæ & seruitutis regni terrarũ.

Cap. 33. 12. Qui (Manasses) postquã coãgustatus est,orauit Dominũ Deũ suum & egit pœnitentiã valde coram Deo patrũ suorũ deprecatúsq; est eum & obsecrauit intentè,& exaudiuit orationem eius,reduxitq; eum Hyerusalem in regnum suum, & cognouit Manasses quia Dominus ipse est Deus.

Ionæ.3. Rursus missus Ionas ad Niniuitas prædicat ciuitatis subuersionem,illis autem ad Deum conuersis & magna pœnitentię signa ostendentibus,parcit Dominus ciuitati.

Iudith.4.8. Et clamauit omnis populus ad dominum instãtia magna, & humiliauerunt animas suas in ieiuniis,& orationibus,ipsi & mulieres eorum &c.

Mat.26.74. Tunc cœpit (Petrus) detestari & iurare quia non nouisset hominẽ & continuò gallus cantauit,& recordatus est Petrus verbi Iesu &c.& egressus foras fleuit amarè.

Luc. 7. 37. Et ecce mulier quæ erat in ciuitate peccatrix, vt cognouit quod accubuisset in domo pharisæi,attulit alabastrũ vnguẽti,& stãs retro secus pedes eius,lacrymis cœpit rigare pedes eius,& capillis capitis sui tergebat,& osculabatur pedes eius & vnguento vngebat.44.& conuersus ad mulierem dixit. Symoni:Vides hanc mulierem?Intraui in domũ tuã,aquam pedibus meis non dedisti,hæc autem lachrymis rigauit pedes meos,& capillis capitis sui tersit:Ideo remittuntur ei peccata multa,quoniam dilexit multum.

Cap. 15. 18. Surgã & ibo ad patrem meum & dicã ei,Pater peccaui in cœlum & coram te,iam non sum dignus vocari filius tuus, fac me sicut vnum ex mercenariis tuis.

Cap. 18. 13. Et publicanus à longè stans nolebat nec oculos ad cœlũ leuare, sed percutiebat pectus suum dicẽs: Deus propitius esto mihi peccatori.

Cap. 19. 8. Stans autem Zacheus dixit ad Dominũ:Ecce Dimidium bonorum meorũ Domine do pauperibus, & si quid aliquẽ defraudaui,reddo quadruplum.

Cap. 23. 40. Respõdens autem alter increpabat eum dicẽs,neq; tu times Deũ qui in eadẽ dãnatione es?& nos quidem iustè, nã digna factis recipimus &c. Et dicebat ad Iesum: Domine memento

mento mei dum veneris in regnum tuum.& dixit ei Iesus:Amen dico tibi,hodie mecum eris in paradyso.

His autem auditis compuncti sunt corde & dixerunt ad Petrum & ad reliquos apostolos. Quid faciemus viri fratres Act.2.37. Petrus vero ad illos:Pœnitentiam (inquit) agite,& baptizetur vnusquisque vestrum &c.

Contritionis falsæ exempla.

DIxitque Caim ad Dominum, maior est iniquitas mea Genes.4.13. quàm vt veniam merear.

Vocauit autẽ Pharao Moysen et Aaronem et dixit eis, Exod.8.8. Orate Dominum vt auferat ranas à me,et à populo meo,et dimittam populum vt sacrificet Domino.

Misitq; Pharao & vocauit Moysen & Aaron dicẽs ad eos, Cap. 9. 27. Peccaui etiã nunc,Dominus iustus,& ego & populus meus impij:Orate Dominum vt desinant tonitrua Dei,& grando et dimittam vos,et nequaquam hic vltra maneatis.

Quamobrem festinus Pharao vocauit Moysen et Aaron Cap.10.16 et dixit eis:Peccaui in Dominum Deum vestrum et in vos, sed nunc dimitte mihi peccatum etiam hac vice: et rogate Dominum Deum vestrum,vt auferat à me mortem istam.

Pro eo quod abiecisti sermonẽ Domini,abiecit te Dom 1.Reg. 15.25. nus Deus ne sis rex:dixitq; Saul ad Samuelẽ: Peccaui quia præuaricatus sum sermonem Domini,et verbatua, timens populum,et obediens voci eorũ,sed nunc porta quæso meũ peccatum meum et reuertere mecum vt adorem Dominum,et ait Samuel ad Saul,non reuertar tecum quia proiecisti sermonem Domini, et proiecit te Dominus ne sis rex super Israel.30. At illi (Saul) ait.Peccaui sed nũc honora me coram senioribus populi mei, & coram Israel & reuertere mecum vt adorem Dominum Deum tuum.

Et ait rex (Hyeroboam) ad virũ Dei,deprecare faciẽ do- 3.Reg. 13.6. mini Dei tui & ora pro me,vt restituatur manus mea mihi. Orauitq; vir Dei faciem domini et reuersa est manus regis ad eum & facta est sicut prius fuerat.

Itaque cum audisset Achab sermones istos,scidit vestimẽ Cap. 21.27. ta sua & operuit cilicio carnem suam,ieiunauitq;,et dormiuit in sacco et ambulauit demisso capite.

Nunc verò reminiscor malorũ quæ feci in Hyerusalem 1.Mac.6.12. (ait Antiochus) vnde et abstuli omnia spolia aurea & argẽtea quę erãt in ea et misi auferre habitãtes Iudęã sine caulis. Hic (Antiochus) cępit ex graui superbia,deductus ad agni- 2.Mac.9.11. tionẽ sui veuire,diuina admonitus plagã,per momẽta singu

la doloribus suis augmenta capiētibus,& cum iam nec ipse fœtorem suum ferre posset,ita ait:Iustum est subditum esse Deo & mortalem non patia Deo sentire.Orabat autem hic scelestus Deum à quo nō esset misericordiam cōsecturus.

Matth.27.4. Peccaui (ait Iudas) tradēs sanguinē iustum:At illi,Quid ad nos,tu videris,& proiectis argenteis in templo, recessit & laqueo se suspendit.

Act. 8. 22. Pœnitentiam age ab hac nequitia tua, & roga Deum, si forte remittatur hæc cogitatio cordis tui,in fele enim amaritudinis & obligatione iniquitatis,video te esse.

Hebr.12.17. Scitote quoniam & postea cupiens hæreditare benedictionem (Esau) reprobatus est, non enim inuenit locum pœnitentiæ,quamquam cum lacrymis inquisisset eam.

Contumeliæ peruersitas.

Pro.22.10. EIice derisorem,& exhibit cum eo iurgium, cessabuntque causæ & contumeliæ.

Eccle. 20. 1. Est correptio mendax in ira contumelioſi.

22.30. Ante ignem camini vapor,& fumus ignis exaltatur: sic et ante sanguinem maledicta,contumeliæ et minæ.

23.20. Homo assuetus in verbis improperij,in omnibus diebus suis non erudietur.

Periculositas.

Prou. 10. 18. QVi profert contumeliam,insipiens est.

25.8. Quæ viderunt oculi tui ne proferas in iurgio ciro, ne postea emēdare nō possis,cùm dehonestaueris amicum.

Eccles.8.14 Nec contra faciem stes contumelioſi, ne sedeat quasi insidiator ortiuo.

Conuersatio.

Psal. 17.26. CVm sancto sanctus eris,& cum viro innocēte innocēs eris,& cū electo electꝰ eris,& cū peruerso peruerteris.

Pro.13.20. Qui cum sapientibus graditur,sapiens erit: amicus stultorum similis efficietur.

Eccles.13.1. Qui retigerit picem,inquinabitur ab ea, & qui communicauerit superbo,induet superbiam.

Matt.13.57. Nō est ꝓpheta sine honore,nisi ī patria sua,& ī domo sua.

2.Cor.5.6. Modicum fermentum totam massam corrumpit.

Perseueranter.

Tob.4 20. OMni tempore benedic Deum

Psal.33.1. Benedicam Dominum in omni tempore,semper laus eius in ore meo.

Benedicentes

Benedicētes Dominū exaltate illū quātū potestis,maior est enim ōni laude. Exaltātes illū replebimini virtute.Qui videbit eū & narrabit,& magnificabit eū sicut est ab initio. 45.

Cooperari gratiæ Dei, vide Liberum arbitrium.

Conuersio,ad Deum,vide custodia.

Deut. 13.5. IN toto corde & in tota anima vestra Dominum Deum vestrum sequimini,& ipsum timete.

Iud.11.7. Et nunc venistis ad me necessitate compulsi.

1.Reg. 7. 3. Si in toto corde vestro reuertimini ad Dominum,auferte deos alienos de medio vestri.

Iob.22. 23. Si reuersus fueris ad Omnipotentem, ædificaberis, & longè facies iniquitatem à tabernaculo tuo.

Psal.7.13. Nisi conuersi fueritis, gladium suum vibrauit, arcum suum tetendit & parauit illum.

29.20. Deus conuerte nos, & ostende facie tuā, salui erimus.

Esa.19.22. Reuertentur Aegyptij ad Dominum,& placabitur eis,& sanabit eos.

Ezec.33. 12. Impietas impij non nocebit ei, in quacunque die conuersus fuerit ab impietate sua.

Ose.6.1. Venite & reuertamur ad Dominum,quoniam ipse cœpit & sanabit nos,percutiet & curabit nos.

Zach.10. 6. Conuertam eos & miserebor eorum, & erunt sicut fuerunt,quando non proieceram eos.

Heb. 4. 16. Adeamus cū fiducia ad thronū gratiæ eius, vt misericordiā cōsequamur,& gratiā inueniam⁹ in auxilio oppoturno

10.22. Accedamus cum vero corde,in plenitudine fidei, aspersi corda à cōscientia mala,& abluti corpus aqua munda.

Iacob. 20. Qui cōuerti fecerit peccatorē ab errore viæ suæ,saluabit animam eius à morte, & operiet multitudinem peccatorū.

1.Pet.2.25. Eratis sicut oues errantes,sed conuersi estis nunc ad pastorem & episcopum animarum vestrarum.

2.Pet.3.9. Dominus patienter agit propter nos, nolens aliquem pereat,sed omnes ad pœnitentiam reuerti.

Apo.20.6. Beatus & sanctus, qui habet partem in resurrectione prima(à peccato:)in his secunda mors non tenet potestatem.

Conuersio fit per inspirationem.

DEus virtutum conuerte nos. Psal.79.8.

Reuertere ad me,quoniam exaudiui te. Esa.44.22.

Conuerte me & conuertar, quia tu Dñs Deus meus es. Ierem.31.18.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Postquam enim conuertisti me, egi pœnitentiam.

Thren. 5.21. Conuerte nos Domine ad te, & conuertemur.
Zach. 1.3. Cõuertimini ad me, ait Dñs exercituũ, & cõuertar ad vos
Ibid. 4. Conuertimini de viis vestris malis.
Mala. 3. 7. Reuertimini ad me, & reuertar ad vos.
Ioan. 6.37. Omne quod dat mihi pater ad me veniet, & eum, qui venit ad me, non eiiciam foras.
Ibid. 44. Nemo põt venire ad me, nisi pater, q̃ misit me, traxerit eũ.
Ibid. 45. Omnis qui audiuit à patre, & didicit, venit ad me.
14.6. Ego sũ via, veritas, & vita, nemo venit ad patrẽ nisi p me
Ephe. 2.16. Q̃m p ipsũ habem⁹ accessũ ãbo in vno spiritu ad patrẽ.
Iacob. 4. 8. Appropinquate Deo, & appropinquabit vobis.

Per tribulationem.

Psalm. 82.17 IMple facies eorum ignominia, & quærent te domine
Esa. 26. 16. Domine in angustia requisierunt te, in tribulatione murmuris doctrina tua eis.

Ierem. 3. 1. Vulgo dicitur, Si dimiserit vir vxorẽ suã? & recedẽs ab eo duxerit virum alterum, nunquid reuertetur ad eam vltra? Nunquid non polluta erit & contaminata mulier illa? Tu aũt fornicata es cũ amatoribus multis: tamẽ reuertere ad me, dicit Dominus (& ego suscipiã te.) Leua oculos tuos in directum, & vide vbi nunc prostrata sis.

Osee. 14. 2. Conuertere Israel ad dominũ Deũ tuũ, quoniã corruisti in iniquitate tua. Tollite vobiscũ verba, & conuertimini ad dominum & dicite ei, Omnem aufer iniquitatem, & accipite bonum: & reddemus vitulos labiorum nostrorum.

Luc. 15.14. Et postquam omnia consummasset, facta est fames valida in illa regione, & ipse cœpit egere.

Et infra. 17. In se aũt reuersus dixit: Quãti mercenarij in domo patris mei abundant panibus & ego hic fame pereo. Surgam & ibo ad patrem meum.

Sit ex corde & cum effectu.

1. Reg. 7 3. SI in corde vestro reuertimini ad dñm, auferte deos alienos de medio vestri, & pparate corda vestra, & seruite ei soli.

Esa. 10 21. In veritate reliquiæ conuertentur.

31.6. Conuertimini sicut in p̃fundum recesseratis filij Israel.

Ierem. 24.7. Reuertentur ad me in toto corde.

Thren. 3.40. Quid murmurauit homo viuens, p̃ peccatis suis? scrutemur vias nostras, & quæramus, & reuertamur ad dñm. Leuemus corda nostra cum manibus ad Dominum in cœlos.

Nunc

Nũc ergo, dicit dom⁹ cõuertimini ad me in toto corde vestro, in ieiunio, in fletu, & planctu. Ioel 2. 12.

Reuertimini à viis vestris pessimis. 4. Reg. 17. 13.

Conuertantur mihi timentes te. Psal. 118. 79.

Conuertere ad dominum, & relinque peccata tua. Eccles. 17. 21

Reuertere ad dñm, & auertere ab iniustitia tua & nimis odito execratione, & cognosce iustitias & iudicia Dei. Ibid. 23.

Si reuerteris ad me Israel, Ait Dominus, ad me conuerte re, si abstuleris offẽdicula tua à facie mea, nõ cõmoueberis. Ier. 4. 1.

Conuertimini & recedite ab idolis vestris, & ab vniuersis contaminationibus vestris. Ezech. 14. 6.

Et tu qui ad Dominum Deum tuum conuerteris, misericordiam & iudicium custodi, & spera in eo. Osee. 12. 6.

Fructus in occasione mali.

COnuertimini itaq; peccatores, & facite iustitiã corã dño credentes quod faciat vobiscum misericordiam suam. Tob. 13. 8.

Quam magna misericordia domini & propitiatio illius conuertentibus ad se. Eccle. 17. 29.

Derelinquat impius viã suam, & vir iniquus cogitationes suas, & reuertatur ad dominũ, & miserebitur eius, & ad Deum nostrum, quoniam multus est ad ignoscendum. Esa. 55. 7.

Si conuerteris conuertam ad te, & ante faciẽ meam stabis & si paraueris pretiosum à vili quasi os meum eris. Iere. 15. 19.

Nolit subtrahere verbũ si forte audiant, & cõuertatur vnusquisque à via sua mala & pœniteat me mali, quod cogitaui facere eis propter malitiam studiorum eorum. 26. 3.

Cõuertimini & agite pœnitẽtiã ab omnib. iniquitatib. vestris & nõ erit vobis in ruinã iniqtas. Proiicite à vobis oẽs iniqtates vestras in qb. prꝫuaricati estis, & facite vobis cor nouũ, et spiritũ nouũ. Et quare moriemini domus Israel? ga nolo mortẽ morientis, dicit Dñs Deꝰ, reuertimini et viuite. Ezec. 18. 30.

Viuo ego dicit Dñs, nolo mortem impij, sed vt cõuertatur à via sua, et viuat. Cõuertimini à viis vestris pessimis. Et quare morieminiꝫ dom⁹ Israel? iustitia iusti nõ liberabit eũ in quacunque die peccauerit, et impietas impij non nocebit ei, in quacunque die conuersus fuerit ab impietate sua. 33. 11.

Consecutione boni.

SI reuersus fueris ad omnipotẽtẽ, ædificaberis, et longè facies iniquitatẽ à tabernaculo tuo. Dabit pro terra lapidẽ & p̃ silice torrẽtes aureas, erituq; omnipotẽs cõtra ho Iob. 22. 23.

ſtes tuos. Tũe ſuper omnipotẽtẽ delitiis affluës, & eleuabis ad Deũ faciẽ tuã. Rogabis eũ & exaudiet te & vota tua reddes. Decernes tẽ & veniet tibi, & in viis tuis ſplẽdebit lumẽ.

Eccl.17. 22. Conuertere ad dominum, & relinque peccata tua. Præcauere ante faciem domini, & minue offendicula. Reuertere ad dominum & auertere ab iniuſtitia tua.

Eſa.30,15. Si reuertemini & quieſcatis, ſalui eritis: in ſilentio & ſpe erit fortitudo veſtra.

45.22. Conuertimini ad me, & ſalui eritis omnes fines terræ.

55.3. Inclinate aurem veſtram, & venite ad me, audite & viuet anima veſtra, & feriam vobiſcum pactum ſempiternũ, miſericordias Dauid fideles.

Ierem.3.14. Cõuertimini filij reuertentes, & ſanabo auerſiones veſtras. Ecce nõ venimus ad te, tu enim es Dominus Deus noſter.

25.5. Reuertimini vnuſquiſq; à via ſua mala, & peſſimis cogitationibus veſtris, & habitabitis in terra, quã dedit dñs vobis & patribus veſtris à ſeculo & vſque in ſeculum.

Tempus Converſionis.

Iob.10. 20. NVnquid nõ paucitas dierum meorum finietur breui? Dimitte ergo me vt plangã paululum dolorem meũ antequam vadam, & nõ reuertar ad terram tenebroſam, & opertam mortis caligine.

Eccleſ.8.3. Ne feſtines recedere à facie eius, neque permaneas in opere malo.

12.1. Memento creatoris tui in diebus iuuentutis tuæ antequam veniat tempus afflictionis tuæ.

Eccleſ.5.11. Non tardes conuerti ad dominum, & ne differas de die in diẽ. Subito n. veniet ira illi⁹, & in tẽpore vltionis diſperdet te.

Ionæ.3.8. Cõuertatur vir à via ſua mala, & ab iniquitate, quæ eſt in manibus eorum. Quis ſcit ſi conuertatur & ignoſcat Deus, & reuertatur à furore iræ ſuæ & non peribimus.

Act. 3. 19. Pœnitemini igitẽ & cõuertimini, vt deleãt peccata veſtra.

Heb.4 16. Adeamus ergo cum fiducia ad thronum gratiæ eius, vt miſericordiam conſequamur, & gratiam inueniamus in auxilio opportuno.

Converſio per ingreſſum religionis.

Gen.1. 6. FIat firmamentum in medio aquarum.

7.15. VNiuerſæ aues ingreſſæ ſunt ad Noe in arcam.

12.1. Egredere ð terra, & de cognatiõe tua & ðe domo patris tui & veni in terram, quam monſtrauero tibi.

Surgite

Surgite egredimini de loco iſto, quia delebit dominus ciuitatem iſtam, & viſus eſt eis quaſi ludens loqui. *19.14.*

Ne ſtes in omni circa regione, ſed in monte ſaluum te fac, ne & tu ſimul pereas. *Ibid.17.*

Aſcendit Loth de Segor, & manſit in monte.

Vade in terram viſionis, atq; ibi offeres eum in holocauſtum ſuper vnum montium, quem monſtrauero tibi. *Ibid.30. 22.2.*

Serui cum aſino in valle remanent, ſed filius aſcendit.

Appellauit nomen loci illius, Dominus videt. *Ibid.5.*

Vnde vſque hodie dicitur, in monte, Dominus videbit.

Iacob vir ſimplex habitabat in tabernaculis. *Cap.25.27.*

Verè Dominus eſt in loco iſto & ego neſciebam. *28.16.*

Non eſt hic aliud niſi domus Dei, & porta cæli. *Ibid.17.*

Iuſtum eſt, vt aliquando prouideam domui meæ. *Cap.30. 30.*

Caſtra Dei ſunt hæc. *32.2.*

Apud Laban (mundum) peregrinatus ſum, & fui vſque in præſentem diem, mitto nunc legationem ad Dominũ meũ vt, inueniam gratiam in conſpectu tuo. *Ibid.4.*

Surge Iacob & aſcende Bethel, & habita ibi. *Cap.35.1.*

Mundamini, & mutate veſtimenta veſtra aſcendamus in Bethel vt faciamus ibi altare Dño qui exaudit me in die tribulationis meæ, & ſocius fuit itineris mei. *Ibid.2.*

Eductum de carcere Ioſeph, totonderunt, & veſte nouata obtulerunt Pharaoni (Chriſto.) *41.14.*

Eduxi eos de terra Aegypti, vt manerem inter illos. *Exod.29.46*

Vetera nouis ſuperuenientibus proiicietis. *Leuit.26.10*

Proficiſcimur ad locum, quem Dominus Deus daturus eſt nobis: veni nobiſcum, vt benefaciamus tibi, quia Dominus bona promiſit Iſraeli. *Num.10.12.*

Cũmque nobiſcum veneris quod optimum fuerit ex omnibus, quas nobis, daturus eſt Dominus dabimus tibi, *Ibid.32.*

Aſcende in montem iſtum Abarim (id eſt tranſituum.) *27.12.*

Cũ videris eam, ibis & tu ad populum tuum ſicut tuit frater tuus Aaron. *13.*

Lætare Zabulon in exitu tuo (de mundo) & Iſachar in tabernaculis tuis, populos ad mõtẽ vocabunt, ibi immolabũt victimas iuſtitiæ. Qui inundationem maris quaſi lac ſugent *Deut.33.18.*

Morabatur Dauid in deſerto, in locis firmiſſimis. *1.Reg.23.14*

Et ait Dauid: veni mecũ, vt requieſcas ſecurus in Ieruſalẽ *2.Reg.19.33*

Habitauit in locis tutiſſimis Engaddi. *1.Reg.24.1*

Aedifica tibi domũ in Ieruſalem, & habita ibi, & nõ egre- *3.Reg.2.36*

Universidad de Deusto
Biblioteca

dieris inde huc atque illuc. Quicunque autem die egressus fueris, & transieris torrentem Cedron, scito te interficiendum, sanguis tuus erit super caput tuum.

4. Reg. 2. 3. Dominus misit me vsque in Bethel.
1. Para. 16. 35 Congrega nos & erue de gentibus.
1. Esd. 4. 2. Ædificemus vobiscũ, quia ita vt vos quærimus Dominũ
Nee. 11. Decima pars populi eligitur, vt habitet in Ierusalẽ. (dño.
Iudic. 5. 2. Qui spõte obtulistis animas vestras ad periculũ, benedicite
Iob. 2. 4. Pellẽ ꝓ pelle, & cũcta quæ habet homo, dabit ꝓ aĩa sua.
Psal. 44. 11. Obliuiscere populum tuum, & domum patris tui.
83. 11. Elegi abiectus esse in domo Dei mei.
132. 1. Ecce quã bonũ & quam iucũdũ habitare fratres in vnũ.
Sap. 11. 2. Iter fecerunt per deserta, quæ non habitabantur, & in locis desertis fecerunt casas. (gaudium dabit.
Eccles. 1. 18. Religiositas custodiet & iustificabit corcuiscũditatẽ atque
Esa. 2. 3. Venite ascẽdamus ad mõtẽ Dñi, & ad domũ Dei Iacob.
11. 6. Habitabit lupus cũ agno, & pardus cũ hœdo accubabit,
Cap. 41. 19. Dabo in solitudine cedrũ & spinã, & myrtũ, & lignũ oliuæ.
51. 3. Ponet desertum Syon quasi delitias, & solitudinem quasi hortum Domini: gaudium & lætitia inuenietur in ea, gratiarum actio, & vos laudis.
Iere. 8. 14. Quare sedemus? cõuenite, & ingrediamur ciuitatẽ munitã & sileamus ibi: quã Dñs Deus noster silere nos facit. (rum.
Cap. 35. 11. Venite & ingrediamur Ierusalẽ à facie exercitus Chaldæo-
48. 6. Fugite & saluate aĩas vestras, & eritis quasi myricę ĩ deserto
51. 6. Fugite de medio Babylonis, vt saluet vnusquisq; animã suã.
Ezec. 20. 41. In odorẽ suauitatis suscipiã vos, cũ eduxero vos de populis.
Osee. 2. 14. Ecce ego lactabo eam, & educam eam in solitudinem, & ibi loquar ad cor eius.
Cap. 11. 1. Ex Ægypto vocaui filium meum.
Ibidem. 11. Auolabunt quasi auis ex Ægypto, & quasi columba de terra Assyriorũ.
Ioel 2. 32. In monte Sion & Ierusalem erit saluatio, sicut dixit Dominus & in residuis, quos Dominus vocauerit. (est.
Zach. 8. 23. Ibimus vobiscũ, audiuimus enim quoniã Deus vobiscũ
1. Mac. 2. 27. Omnis q zelũ habet legis, statuẽs testamẽtũ exeat post me.
Ibidem. 28. Fugit Mathathias & filij eius in montes, & reliquerunt quæcunque habebant in ciuitate.
Ibidem. 43. Omnis voluntarius in lege, & omnes qui fugiebant à malis additi sunt ad eos, & facti sunt illis ad firmamentum.
Ibidem. 50. Filij æmulatores estote legis, & date animas vestras pro testamento

testamento patrum.

Secesserat Iudas in locum desertum, ibique inter feras vi 1. Mac. 5. 27.
tam in montibus cum suis agebat, & fœni cibo vescentes
demorabantur, ne participes essent coinquinationis.

Non veni pacem mittere in terram, sed gladium: veni Matt. 10. 34.
enim separare hominem aduersus patrem suum.

Tollite iugum meum super vos: iugum enim meum suã- 11. 29.
ue est, & onus meum leue.

Simile est regnum cœlorũ thesauro abscondito in agro: 13. 44.
quem qui inuenit homo abscondit, & præ gaudio illius vadit, & vendit vniuersa, quæ habet, & emit agrum illum.

Vade post me Satana (qui impedis) scandalum mihi es: 16. 23.
quia non sapis ea, quæ Dei sunt, sed ea quæ hominum.

Si quis vult venire post me, abneget semetipsum. Ibid. 24.

Vbi duo vel tres congregati sunt in nomine meo, ibi sum Matt. 18. 20.
in medio eorum.

Sinite paruulos venire ad me, & nolite prohibere eos (quã- 19. 14.
to magis adultos?) ad me venire.

Si vis perfectus esse, vade & vende omnia quæ habes, & Ibid. 21.
da pauperibus, & veni, sequere me.

Amẽ amẽ dico vobis, ꝙ vos q secuti estis me, in regene- Ibidem 28.
ratione cũ venerit filius hois in sede maiestatis sue, sedebitis
& vos sup sedes duodecim, iudicãtes duodecim trib. Israel.

Omnis qui reliquerit domum, vel fratres, vel sorores, aut Ibde 29
patrem, aut matrem, aut vxorem, aut filios, aut agros, propter nomen meum, centuplum accipiet, & vitam æternam possidebit. (Marcus addit) nunc (in tempore hoc.)

Abiit Iesus foras extra ciuitatem in Bethaniam,) domũ Matth. 21. 17
obedientiæ) ibique mansit.

Venite seorsum in desertũ locum, & requiescite pusillũ. Mar. 6. 31.

Relictis omnibus secuti sunt eum. Luc. 5. 11.

Ascendit in vnam nauim, quæ erat Simonis (obedi entiæ: Ibidem. 3.
hæc est religio vbi Dominus est.)

Dixit Leui: Sequere me, & omnibus relictis surgens secu 5. 27.
tus est eum (sic & tu.)

Assumptis discipulis, secessit seorsum in locum desertum 9. 10.
qui est Bethsaide, (domus frugum.

Quid quæritis viuentem cum mortuis (peccatoribus.) 24. 5.

Audierunt Ioannem loquentem duo discipuli, & secuti Ioan. 1. 37.
sunt Iesum (ecce quam facile.

Dñe, hic aũt quid? Dicit ei Iesus: Quid ad te? tu me sequere 21. 22.

Universidad de Deusto
Biblioteca

*Heb.*11.24. Moses fide grādis,magis eligens affligi cum populo Dei quàm temporalis peccati habere iucunditatem, negauit se esse filium Pharaonis:aspiciebat enim in remunerationem.

13.13. Exeamus ad eū extra castra impropriū eius portātes, non enim habemus hic manētē ciuitatē,sed futurā inquirimus.

*Act.*19.6. Surge & ingredere ciuitatem,& dicetur tibi quid te oportet facere.

Cor seu voluntas hominis à Deo pro facto reputatur.

*Genes.*22.11. ET ecce angelus Dñi de cœlo clamauit dicēs: Abraham Abrahā Qui respōdit adsum,dixit ei,nō extendas manum tuam super puerum,neque facias illi quicquam: nunc cognoui quod timeas Dominum,& non pepercisti vnigenito filio tuo propter me. (à me.

*Math.*15.8. Populus hic labiis me honorat,cor autem eorū lōgē est

*Marc.*12.43. Et conuocans discipulos suos ait illis:Amen dico vobis quoniam vidua hæc pauper plus omnibus misit, qui miserunt in gazophilatium , omnes enim ex eo quod abundabat illis,miserunt,hæc verò de pecunia sua, omnia quæ habuit misit totum victum suum.

2.*Cor.*8.12. Si enim voluntas prompta est secundum id quod habet accepta est,non secundum id quod non habet.

Cor mundatur & sanctificatur per Christum.

*Psal.*50.4. AMplius laua me ab iniquitate mea & à peccato meo munda me.

*Ioan.*13.10. Dicit ei Iesus,qui lotus est non indiget nisi vt pedes lauet sed est mundus totus,& vos mundi estis, sed non omnes.

*Cap.*15.3. Iam vos mundi estis propter sermonem , quem locutus sum vobis,manete in me & ego in vobis.

*Act.*15.8. Et qui nouit corda Deus,testimonium perhibuit, dans illis Spiritum sanctum sicut & nobis, & nihil discreuit inter nos & illos fide purificans corda eorum.

1.*Cor.*6.11. Et hæc quidem fuistis sed abluti estis,sed sanctificati estis sed iustificati estis,in noīe Iesu Christi in spiritu Dei nostri

1.*Pet.*1.7. Si autem in luce ambulamus sicut & ipse est in luce, societatem habemus ad inuicem,& sanguis Iesu Christi , filii eius emundat nos ab omni peccato.

*Hebr.*9.14. Si enim sanguis Hircorum & taurorum & cinis vitulæ, aspersus,inquinatos sanctificat , ad emundationem carnis quanto magis sanguis Christi qui per spiritum sanctum semetipsum obtulit immaculatū Deo emūdauit cōscientiam nostram ab operibus mortuis,ad seruiendum Deo viuenti.

Cor

Cor & voluntas nostra conformanda voluntati diuinæ. Vide abnegatio.

ESto vir fortis,& pugnemus pro populo nostro & ciuitate 2.*Reg.*10.12.
Dei nostri:Deus aūt faciet q̄ bonū est in cōspectu suo.

Si autem dixerit mihi non places,præsto sum,faciat quod *Cap.*15.26.
bonum est coram se.

Sicut autem fuerit voluntas in cœlo,sic fiat. (12.1.*Mac.*3.60.

Adueniat regnū tuū,fiat voluntas tua sicut in cælo & in ter *Matth.*6.10.

Et egressus pusillum procidit in faciem suam orans & di- *Cap.*26.39.
cens Pater mi,si possibile est transfer istum calicem, à me:
Veruntamen non mea sed tua voluntas fiat.

Et cum ei suadere non possemus quieuimus dicēntes,Do *Act.*21.14.
mini voluntas fiat.

Veniam ad vos cito si Dominus voluerit,& cognoscam 1.*Cor.*4.19.
non sermonem eorum qui inflati sunt, sed virtutem.

Quæ est enim vita nostra?Vapor est ad modicum patēs, *Iac.*4.14.
& deinceps exterminabitur,pro eo vt dicatis, si Dominus
voluerit,aut si vixerimus faciemus hoc aut illud.

Cor bonum ordinetur bene erga Deum.

IVstificationē meam quam cœpi,tenere non deseram ne- *Iob.*27.6.
que enim reprehendit me cor meum in omni vita mea.

Iustum adiutorium meum à Domino,qui saluos facit *Psalm.*7.11
rectos corde.

Probasti cor meum,& visitasti noēte. 16.3.

Paratum cor meum Deus. 56.8.

Quàm bonus Israel Deus,his qui recto sunt corde. 72.1.

Paratum cor meum Deus paratum. 107.2.

Sicut diuisiones aquarum:sic cor regis in manu Domi- *Prou.*21.1.
ni,quocunque voluerit inclinabit illud.

Appendit autem corda Dominus. *Ibid.* 2.

Præbe fili mi cor tuum mihi. 23.26.

Ne accesseris ad illum duplici corde. *Eccles.*1.36.

Qui timent dominum præparabunt corde sua. 2.19.

Sapiens cor,& intelligibile,abstinebit se à peccatis. 3.71.

Et dabo eis cor vnum,& viam vnam,vt timeant me vni- *Ierem.*33.39.
uersis diebus & bene sit eis,& filiis eorum post eos.

Et dabo vobis cor vnū & spiritū nouū tribuā in viscerib. *Ezec.*11.19.
& eorū.Et auferā cor lapideū de carne eorū,& dabo eis cor
carneū,vt in præceptis meis ambulēt & iudicia mea custo
diāt,faciātque ea & sint mihi in populū,& sim eis in Deum.

Et auferā cor lapideū de carne vestra. Et dabo vobis cor 36.26.

carneũ & Spiritũ meũ ponã in medio vestri. Et faciã vt ī p̃ceptis meis ábuletis,& iudicia mea custodiatis,&operemini

2.Thess.3.4. Dominus autem dirigat corda vestra in charitate Dei & patientia Christi.

Erga seipsum.

Pro.4.23. 16.9. OMni custodia serua cor tuũ,quia ex ipso vita procedit Cor hominis disponit viam suam:sed Domini est dirigere gressus.

17.3. Sicut igne probatur argentum & aurum in camino, ita corda probat Dominus.

Eccles.10.2. Cor sapientis in dextera eius,& cor stulti in sinistris illi9

Ierem. 4.14. Laua à malitia cor tuum.

Erga proximum.

Eccles.1.37. NE fueris hypocrita in conspectu Domini,& nõ scandali zeris in labiis tuis. Attende in illis,ne fortè cadas & adducas animæ tuæ inhonorationem:& reuelet Deus absc̃sa tua,& in medio synagogæ elidat te,quoniã accessisti malignè ad Dominũ,& cor tuum plenũ est dolo & fallacia.

3.31. 26.4. Cor sapientis intelliget in sapientia.

Diuitis & pauperis cor bonum,in omni tẽpore vultus illorum hilaris.

Luc.6.45. Bonus homo de bono thesauro cordis sui profert bonũ

Cor malum deordinatur prauè erga Deum.

Deut.29.18. NE forte sit inter vos vir aut mulier,familia aut tribus cuius cor aduersum est hodie à Domino Deo vestro,& vadat & seruiat diis illarum gentium, & sit inter vos radix germinans fel & amaritudinem.

Eccles.9.3. Hoc est pessimũ inter omnia,quæ sub sole fiũt quia eadẽ cunctis eueniũt,vnde & corda filiorũ hominũ implẽtur malitia & cõtẽptu in vita sua,& post hęc ad inferos deducẽtur.

Eccle.2.15. Væ dissolutis corde,qui non credunt Deo, & ideo non protegentur ab eo.

Eccle. 3.29. Ierem.17.9. Cor nequam grauabitur in doloribus.

Prauum est cor hominis & inscrutabile. Quis cognoscet illud. Ego Dominus scrutans corda & probans renes.

Erga seipsum.

Prou.26.23. QVomodo ſ̃ argento sordido ornare velis vas fictili,sic labia tumentia cum pessimo corde sociata.

Oseæ.7.11. Iacob.1.8. Et factus est Ephraim quasi colũba seducta nõ habẽs cor. Vir duplex animo inconstans est in omnibus viis suis.

Ergo

Erga proximum.

ACetum in nitro,qui cantant carmina cordi pessimo. Prou.25.20.

Cor iniqui inquirit mala, cor autem rectum inquirit scientiam. 17.2.

Vę duplici corde & labiis sceleſtis,& manibus malefaciẽ Eccles. 2.14.
tibus,& peccatori terram ingredienti, duabus viis.

Cor prauum dedit tristitiam, & homo peritus resistit illi. 36.22.

Malus homo de malo thesauro profert malum. Luc. 6. 45.

Flagellatur durè.

ABominabile Domino cor prauum. Prou.11. 20.

Qui peruersi cordis est,non inueniet bonum. 17.20.

Qui mentis est dutæ,corruet in malum. 28.14.

Cur durum habebit malè in nouissimo. Eccl. 3. 27.

Cor ingrediens duas vias,non habebit successus, & prauum cor in illis scandalizabitur. Ibidem. 28.

Quorũ cor post offendicula & abominationes suas ambulat horum viam in capite suo ponã,dicit Dominus Deus. Ezec. 11.21.

Diuisum est cor eorum, nunc interibunt. Osee.10.2.

Cornelius centurio conuertitur. Act.10.3.44.

Corona vitæ.

IDeo accipient regnũ decoris & diadema speciei de manu Domini,quoniã dextera sua teget eos & in brachio sancto suo defendet illos. Sapiẽ. 5.17.

In reliquo reposita est mihi corona iustitiæ quã reddet mihi Dominus in illa die iustus iudex,non solum autem mihi,sed & his qui diligunt aduentum eius. 2.Tim.4.8.

Et cum apparuerit princeps pastorum percipietis immarcessibilem gloriæ coronam. 1.Pet. 5. 4.

Beatus vir qui suffert tentationem,quoniam cum probatus fuerit,accipiet coronam vitæ,quam repromisit Deus diligentibus se. Iacob.1.12.

Correptio fraterna.

NOn oderis fratrem tuum in corde tuo,sed publicè argue eum,ne habeas super eo peccatum. Leuit.19.17

Corripiet me iustus in misericordia & increpabit me, oleum peccatoris non impinguet caput meum. Psal. 140.5.

Via vitæ custodienti disciplinam,qui autem increpationes relinquit,errat. Idem Cap.12.1. Prou. 10. 17.

Auris

Universidad de Deusto
Biblioteca

Cap. 15.31. Auris quæ audit increpationes vitæ,in medio sapientum commorabitur.

Cap. 17.10. Plus proficit correptio apud sapientem,quam cẽtum plagæ apud stultum.

Cap.27.5. Melior est manifesta correptio quàm amor abscõditus.

Cap. 28.23. Qui corripit hominẽ,gratiã postea inueniet apud eum, magis quàm ille qui per linguæ blandimenta decipit.

Cap. 29. 1. Viro qui corripientẽ dura ceruice contemnit, repentinus ei superueniet interitus,& eum sanitas non sequetur.

Eccles.19.15. Corripite amicum,sæpe enim fit remissio.

Cap. 21.7. Qui odit correptionem,vestigium est peccatoris, & qui timet Deum,conuertetur ad cor suum.

Matt.18.15. Si peccauerit in te frater tuus,vade & corripe eum inter te & ipsum solum,si te audierit lucratus es fratrẽ tuum &c.

Luc. 17. 3. Attendite vobis, Si peccauerit in te frater tuus increpa illum,& si pœnitentiam egerit,dimitte illum.

1.Tim. 5. 20. Peccantes coram omnibus argue, vt & cæteri timorem habeant.

Iacob. 5. 19. Fratres mei si quis ex vobis errauerit à veritate,& cõuerterit,quis eum sciri debet,qm̃ qui conuerti fecerit peccatorẽ ab errore viæ suæ,saluabit animam eius à morte, & operiet multitudinem peccatorum. Vide impiorum punitio.

Corripiens alterum debet esse irreprehensibilis.

Matt. 7.3. QVid vides festucam in oculo fratris tui & trabem in oculo tuo non consideras &c. Idem Luc.6.41.

1. Tim. 3. 2. Oportet episcopum irreprehensibilem esse &c.

Tit. 2. 7. In omnibus præbe temetipsum exemplum bonorũ operũ in doctrina,in integritate,in grauitate,verbum sanum, irreprehensibile: vt is qui ex aduerso est, vereatur, nihil habens malum dicere de nobis.

Veram & certam dedit Dominus regulã Petro de correptione fraterna facienda,dicens:

Matt.18.18. SI peccauerit in te frater tuus, corripe eum inter te & ipsum solum.

Correptio bona requirit bonam intentionem.

Leuit.19.17. NOn oderis fratrem tuum in corde tuo, sed publicè argue eum,ne habeas super illo peccatum.

Eccle. 19. 13. Corripe amicum, ne fortè non intellexerit, & dicat non feci aut si fecerit,ne iterum addat facere.

Corripe

Corripe proximũ ne fortè non dixerit,& si dixerit,ne fortè iteret Corripe amicum:sæpe enim fit commissio. Ibid. 14.

Non vt confundam vos hæc scribo, sed vt filios meos charissimos moneo. 1.Cor. 4.14.

Peccantes coram omnibus argue, vt & cæteri timorem habeant. 1.Tim. 5.20.

Et debitam executionem.

ABigail virum suum Nabal in conuiuio non arguit, sed post. 1.Reg.25.36.

Melior est ira risu, quia per tristitiam vultus,corrigitur animus delinquentis. Eccles.7. 4.

Probata virtus corripit incipientes.

Non incendas carbones peccatorum arguens eos, & ne incendaris flamma ignis peccatorum illorum. Sap.1.3. Eccle. 8. 13.

Priusquam interroges,ne vituperes quenquam, & cum interrogaueris,corripe iustè. 11. 7.

Corripe proximum antequam commineris.

Quàm bonum est arguere, quàm irasci, & confitentem in oratione non prohibere. 19.17. 20. 2.

In conuiuio vini non arguas proximum.

Fratres & si præoccupatus fuerit homo in aliquo delicto vos qui spirituales estis,huiusmodi instruite in spiritu lenitatis:considerans teipsum,ne & tu tenteris. 31.41. Gal. 6. 1.

Rogamus autẽ vos fratres,corripite inquietos,cõsolamini pusillanimes,suscipite infirmos, patientes estote erga oẽs. 1. Thes.5.14.

Seniorẽ ne increpaueris,sed obsecra,vt patrem,iuuenes vt fratres,anꝰ vt matres:iuuẽculas vt sorores in omni castitate. 1.Tim.5.1.

Seruum autem Domini non oportet litigare: Deo mansuetum esse ad omnes:docibilem,patientem, cum modestia corripientem eos,qui resistunt veritati. 2.Tim.2.24.

Argue,obsecra,increpa in omni patientia & doctrina. 4.2.

Et gratiæ susceptionem,quo ad correctum.

COrripiet me iustus in misericordia & increpabit me. Psalm.140.5.

Conuertimini ad correptionem meam. Prou.1.23.

Plus profuit correctio apud prudentem,quã centũ plagæ apud stultum. 17.10.

Vir impius procaciter obfirmat vultum suum:qui autem rectus est,corrigit viam suam. 21.29.

Inauris aurea,& margarita fulgens,qui arguit sapientem & audit obedientem. 25.12.

Et

Universidad de Deusto
Biblioteca

Eccle. 10.28. Et vir prudens & disciplinatus nõ murmurabit correptus & insciùs non honorabitur.

20.4. Quam bonum est correptum manifestare pœnitentiam: sic enim effugies voluntarium peccatum.

Et acquirit magnam remunerationem corrigenti.

Leuit. 5.1. SI peccauerit anima,& audierit vocem iurantis,testisque fuerit,aut quòd ipse vidit,aut conscius est:nisi indicauerit,portabit iniquitatem suam.

Prou. 9.8. Argue sapientem & diliget te.

24.24. Qui dicunt impio,iustus es:maledicent eis populi,& detestabuntur eos tribus.Qui arguunt: enim laudabuntur & super eos veniet benedictio.

28.23. Qui corripit hominem,gratiam postea inueniet apud eũ, magis quàm ille qui per linguæ blandimenta decipit.

Correctio est bona.

Prou. 15.5. QVi custodit increpationes,astutior fiet.

Ibidem. 31. Auris,quę audit increpationes vitæ, in medio sapiẽtum commorabitur.

Ibidem. 32. Qui abiicit disciplinam,despicit animam suam,qui autẽ acquiescit increpationibus,possessor est cordis.

17.5. Meliot est manifesta correptio,quàm amor absconditus.

29.15. Meliora sunt vulnera diligẽtis,q̃ fraudulẽta oscula odiẽtis.

Eccles. 7.7. Virga atque correctio tribuit sapientiam.

Matth. 18.15. Sicut sonitus spinarum ardentium sub olla,sic risus stulti.

Luc. 5.19. Si te audierit,lucratus eris fratrem tuum.

Fratres mei,si quis errauerit ex vobis à veritate,& cõuerti fecerit quis eũ: scire debet,quoniam,qui conuertit peccatorem de errore viæ,saluabit animam eius à morte, & operiet multitudinem peccatorum.

Correctio mala ex parte corripientis.

Iob. 6.26. AD increpandum tantum eloquia concinnatis,& in ventum verba profertis.Super pupillũ irruitis,& subuertere nitimini amicum vestrum.

Prou. 14.3. In ore stulti virga superbię:labia aũt sapiẽtũ custodiũt eos.

Eccle. 20.1. Est correptio mendax in ira contumelioſi.

Matt. 7.3. Qui vides festucam in oculo fratris tui,& trabem in oculo tuo nõ vides?Aut qũo dicis fratri tuo, frater,sine eiiciã festucã de oculo tuo?Hypocrita eice primũ trabem de oculo tuo:& tunc perspicies festucã eiicere de oculo fratris tui.

Qui

Qui sine peccato est vestrum,primus in illam lapidẽ mittat. *Ioan.* 8.7.

Ex parte contemnentis.

INgressus es vt aduena,nunquid vt iudices? *Gen.* 19.9.

Si nolueritis recipere disciplinam ,sed ambulaueritis ex aduerso mihi:ego quoque contra vos incedam,& percutiam vos septies,propter peccata vestra, inducámque super vos gladium vltorem fœderis mei. *Leuit.* 26.23

Quis te constituit iudicem & principem super nos? *Exod.* 2.14.

Cor eorũ lõgè fecisti à disciplina:,ppterea nõ exaltabũt. *Iob.* 17.4.

Qui erudit derisorẽ,ipse iniuriã sibi facit:& qui arguit impiũ,sibi maculã generat.Noli arguere derisorẽ, ne oderit te. *Prou.* 9.7.

Argue sapientem & diliget te. (linquit errat.

Via vitæ custodienti disciplinã,qui aũt increpationes fę 10.17.

Qui diligit disciplinam,diligit scientiam,qui autem odit increpationes,insipiens est. 12.1.

Filius sapiens,doctrina patris:qui autem illusor est, non audit,cùm arguitur. 13.1.

Qui increpationes odit,morietur. 15.10.

Non amat pestilens eum,qui se corripit. *Ibidem.* 12.

Si contuderis stultum in pila, quasi ptisanas feriente desuper pilo,non auferetur ab eo stultitia eius. 27.22.

Vtio qui corripientem dura ceruice contemnit, repentinus ei superueniet interitus,& eum sanitas non sequetur. 29.1.

Peruersi difficilè corriguntur. *Eccle.* 1.15.

Considera opera Dei quòd nemo possit corrigere quem ille despexerit. 7.14.

Qui odit correptionem minuetur vita.

Qui odit correptionem,vestigium est peccatoris. 19.5.

Peccator homo videbit correctionem, & secundum voluntatem suam inueniet comparationem. 21.7.

Vir prudens & disciplinatus,non murmurabit correptus. 32.31.

Argueritum in porta supplantabant. *Eccles.* 10.28.

Odio habuerũt corripientẽ in porta,& declinauerũt sermones. *Esa.* 29.21.

Herodes autẽ tetrarcha,cũ corriperetur ab illo (s.Ioãne) de Herodiade vxore fratris sui,& de oĩbus malis , quæ fecit Herodes:adiecit & hoc sup oĩa,& inclusit Ioãnẽ in carcerẽ. *Amos.* 5.10. *Luc.* 3.19.

Nõ potest mundus odisse vos:me autẽ odit quia ego testimonium perhibeo de illo,quòd opera eius mala sunt. *Ioan.* 7.7.

Ergo inimicus vobis factus sum,vera dicens vobis. *Galat.* 4.16.

Correctio filiorum.

Sescitabo aduersus Heli omnia,quę locutus sum sup domũ eius *1.Reg* 3.1.

Universidad de Deusto Biblioteca

eius incipiam et cõplebo:Prædixi enim ei quod iudicaturus essem domum eius in æternum,propter iniquitatem, eo q̃ nouerat indignè agere filios suos.& non corripuerit eos.

2. Reg. 1.5. Adonias autem filius Agith eleuabatur dicens:ego regnabo:& infra,Nec corripuit eum pater suus aliquando.

Prou. 4. 1. Audite filij disciplinam patris.

23. 24. Qui parcit virgæ,odit filium suum:qui autem diligit,instanter erudit illum.

15. 5. Stultus irridet disciplinam patris, qui autem custodit increpationes,astutior fiet.

19.18. Erudi filium tuum,ne desperes:ad interfectionem autem eius ne ponas animam tuam.

22.15. Stultitia colligata est in corde pueri, & virga disciplinæ fugabit eam.

23.13. Noli subtrahere à puero disciplinã:si enim percusseris eũ virga non morietur:tu virga percuties eum, et animam eius de inferno liberabis.

29.15. Virga atque correctio:tribuit sapientiam.Puer autem qui dimittitur voluntati suæ,confundit matrem suam.

Eccl.7.25. Filij tibi sunt,erudi illos:et curua illos: à pueritia illorũ.

16.4. Vtilius est sine filiis mori,quàm relinquere filios impios.

22.3. Confusio patris est de filio indisciplinato.

30.1. Qui diligit filium suum assiduat illi flagella,vt lętetur in nouissimo suo,vt non palpet proximorum ostia.

Ibid.2. Qui docet filium suum,laudabitur in illo,et in medio domesticorum in illo gloriabitur.

Ibid.3. Qui docet filium, in zelum mittit inimicum, et in medio amicorum gloriabitur in illo.

Ibid.4. Mortuus est pater eius,& quasi non est mortuus:similem enim reliquit sibi post se.

Ibidem.5. In vita sua vidit,& lętatus est in illo,in obitu suo non contristatus,nec cõfusus est corã inimicis, reliquit enim defensorem domus contra inimicos,& amicis reddentem gratiã

Ibidem.8. Equ⁹ indomit⁹ euadet dur⁹,& fili⁹ remiss⁹ euadet præceps

Ibid. 12. Curua cetuicem eius in iuuentute , & tunde latera eius dum infans est,ne fortè induret,& non credat tibi , & erit tibi dolor animæ(hic & in futuro)

Ibid.13. Doce filium tuum & operare in illo, ne in turpitudinem illius offendas.

41.10. De impio patre queruntur filij , quoniã propter eũ sunt in opprobrio(propter malũ exemplũ & defectũ doctrinæ)

Præparat

Præparate filios eius occisioni in iniquitate patrũ eorũ. Esa.14. 21.
(qui non dereliquerunt eos.)

Educite filios vestros in disciplina & correptione Dñi. Ephes. 6. 4.

Qui filius,quem non corrumpit pater? Heb.12.7.

Corpus mysticum quomodo ordinatur ad Christum.

SIcut enim in vno corpore multa mẽbra habemus, omnia autẽ mẽbra non eundum actum habẽt,ita multi vnũ corpus sumus in Christo,singuli autem alter alterius membra. Rom.12.4.

Sicut corpus vnum est,& membra multa habet , omnia autem membra corporis cùm sint multa, vnũ tamen corp⁹ sunt ita & Christus.Etenim in vno spiritu omnes nos in vnum corpus baptizati sumus. 1.Cor.12.12.

Nemo nostrum sibi viuit,& nemo sibi moritur:siue enim viuim⁹,Domino viuim⁹,siue morimur,Domino morimur. Rom. 14. 7.

Et ipsum dedit caput super omnem ecclesiam quæ est corpus ipsius. Ephe.1. 23.

Ad seipsum.

NAm & corpus non est vnum membrum,sed multa. Si dixerit pes,quoniam non sum manus,nõ sum de corpore:num ideo non est de corpore? 1.Cor.12.14.

Non potest autem dicere oculus manui , opera tua non indigeo:aut iterum caput pedibus,non estis mihi necessarij Sed multo magis quæ videntur membra corporis infirmiora esse,necessariora sunt. Ibid. 11.

Sed Deus temperauit corpus ei,cui deerat , abundãtiorẽ honorem tribuẽdo,vt non sit schisma in corpore,sed in idipsum pro inuicem solicita sint in mẽbra,& si quid si patitur vnum membrum,compatiantur omnia mẽbra.Siue gloriatur vnũ mẽbrũ,cõgaudẽt oĩa mẽbra. Vos aũt estis corpus Christi,& mẽbra de mẽbro.Et quosdã quidẽ posuit De⁹ in ecclesia:primũ apostolos,secũdo prophetas,tertio doctores deinde virtutes,exinde gratias curationũ,opulationes,gubernationes, genera linguarũ interpretationes sermonum. Ibid. 24.

Vnum corpus,& vnus spiritus. Ephes.4. 4

Et ipse dedit quosdã quidẽ Apostolos, quosdã aũt Prophetas,alios aũt pastores & doctores,ad cõsummationẽ sanctorũ in opus ministerij in ædificationem corporis Christi Ibidem.11.

Creator omnium rerum Deus.

IN Principio creauit Deus cælum & terram. Genes.1.

*Exod.*20.11. Sex diebus,fecit Deus cælum et terram, mare et omnia quæ in eis sunt,et requieuit Deus die septimo,&c.

1.*Para.*29.11 Tua est Domine,magnificentia et potentia,et gloria,atq; victoria,et tibi laus,cuncta enim et quæ in cælo sunt,et quę in terra,tua sunt,tuum Domine regnum,et tu es super omnes principes.

*Psal.*88.12. Tui sunt cæli,et tua est terra,orbem terræ, et plenitudinem eius tu fundasti,aquilonem et mare creasti.

*Esa.*37.6. Domine exercituũ Deꝰ Israel, q̃ sedes super Cherubim tu es Deus solꝰ omniũ regnorũ terrę,tu fecisti cęlũ & terrã.

*Cap.*40. 28. Deus sempiternus, Dñs qui creauit terminos terræ,non deficiet,neq; laborabit,nec est inuestigatio sapientiæ eiꝰ.45.5

*Cap.*44.42. Hęc dicit Dominus, redemptor tuus & formator tuus ex vtero : Ego sum Dominus faciens omnia extendens cælos,solus stabiliens terram,& nullus mecum.

*Cap.*45. 12. Ego feci terram,& hominem super eam creaui ego, manus meæ tetenderunt cælos & omni militię eorũ mandaui.

*Hiere.*10.12 Qui fecit terram in fortitudine sua,& prępărat orbem in sapientia sua,& prudentia sua extendit cælos.

*Cap.*32.17. Heu Domine Deus , ecce tu fecisti cælum & terram in fortitudine tua magna,& in brachio tuo extento , non erit tibi difficile omne verbum.

Eccles. 1. 8. Vnus est altissimus creator omnium,& rex potens,& metuẽdus nimis,sedens super thronum illius, &c.

*Matth.*11. 25. Confiteor tibi pater cæli & terræ,quia abscondisti hæc à sapientibus & prudentibus,& reuelasti ea parvulis.

*Ioan.*1.3. Omnia per ipsum facta sunt, & sine ipso factũ est nihil.

*Act.*17.24. Deus qui fecit mundum,& omnia quæ in eo sunt,hic cęli & terræ cum sit Dominus,&c.

Heb. 3. 4. Omnis autem domus fabricatur ab aliquo , qui autem omnia creauit Deus est.

*Apo.*4.11. Dignus es Domine Deus noster,accipere gloriam & honorem & virtutem,quia tu creasti omnia,& propter voluntatem tuam erant & creata sunt.& 14.7.

Creaturæ à Deo potenter creantur.

*Gen.*1. 1. IN principio creauit Deus Cælum & terram.

2.4. Istæ sunt generationes cæli

Psal. 32. 6. Verbo Dñi cæli firmati sũt quoniã ipse dixit & facta sũt.

73.17. Tuus est dies,& tua est nox,tu fecisti oẽs terminos terræ.

101. 26. Initio tu Domine terram fundasti.

Quàm

Quàm magnificata sunt opera tua Domine: omnia in sapientia fecisti. 103. 24.

Per quem fecit & secula. *Hebr.* 1. 2.

Fide intelligimus aptata esse secula verbo Dei. 11.3.

Sapienter gubernantur.

ORdinatione tua perseverat dies. *Psal.*118.91.

Diligis omnia quæ sunt,& nihil odisti eorum, quæ fecisti:nec enim odiens,aliquid cõstituisti,aut fecisti. Quomodo autem posset aliqd permanere, nisi tu voluisses, aut quod à te vocatum non esset,conservaretur? Parcis autem omnibus,quoniam tua sunt Domine,qui amas animas. *Sap.*11.25.

Cùm sis iustus,iustè omnia disponis. 12.15.

Vtiliter ordinantur.

VIdit Deus cuncta,quæ fecerat,& erant valde bona. *Gen.*1.31.

Cunctis diebus terræ sementis & messis,frigus & æstus,æstas & hyems,nox & dies non requiescent. 8.22.

Opera Domini vniuersa bona valde. *Eccl.*39. 21.

Bona bonis creata sunt ab initio , sic nequissimis bona & mala. *Ibid.*30.

Initium necessarię rei vitę hominum aqua, ignis, & ferrum,sal,lac, & panis similagineus, & mel, & botrus vuę, & oleum,& vestimentum. Hæc omnia sanctis in bona : sic & impiis & peccatoribus in mala conuertentur. Omnia opera Domini bona. *Ibid.*31.

Non est dicere,hoc est illo nequius:Omnia enim in tempore suo comprobantur. *Ibid.*40.

Omnis creatura Dei bona est 1.*Tim.*4.5.

Crescere in scientia.

VEritatem autem facientes in charitate, crescamus in illo per omnia qui est caput,Christus. *Ephe.*4.15.

Vt ambuletis dignè,Deo per omnia placentes, in omni opere bono fructificantes, & crescentes in scientia Dei. *Coloss.*1.10.

Sicut modo geniti infantes,rationales,sine dolo,lac concupiscite,vt in eo crescatis in salutem. 1.*Pet.* 2.2.

Cvnctis & tribulatio accidit omnibus, piè viuentibus.

DIxitque Cain ad Abel fratrem suum , egrediamur foras:cumque essent in agro consurrexit Cain, aduersus fratrem suum Abel & interfecit eum. *Genes.* 4. 8.

Oderat ergo semper Esau Iacob, propter benedictionẽ, qua *Cap.*27.41.

Universidad de Deusto
Biblioteca

benedixerat ei pater dixitq; ei in corde suo venient dies luctus patris mei,& occidam Iacob fratrem meum.

Eccles.2.1. Fili accedens ad seruitutem Dei,sta in timore & iustitia, & præpara animam tuam ad tentationem.

Psal.33.26. Multæ tribulationes iustorum,& de omnibus his liberabit eum Dominus.

Prou.24.16. Septies n.cadet iust⁹ & resurget,impij aũt corruẽt in malũ

Mat.10.16. Ecce ego mitto vos,sicut oues in medio luporum.Estote ergo prudentes sicut serpentes,& simplices sicut colũbæ.

Cap.12.14. Pharisæi consilium faciebant aduersus eum, quomodo eum perderent.

Cap.16.24. Tunc Iesus dixit discipulis suis: Si quis vult venire post me abneget semetipsum,& tollat crucẽ suã & sequatur me.

Cap.24.9. Tunc tradẽt vos in tribulationem,& occident vos, & eritis odio omnibus gentibus propter nomen meum.

Mar.13.9 Videte autem vobismetipsis,tradẽt enim vos in cõciliis & in synagogis vapulabitis, & ante præsides & reges stabitis propter me in testimonium illis.

Luc.14.26. Si quis venit ad me & non odit patrem suum,& matrem & vxorem & filios & sorores & fratres,adhuc autem & animam suam,non potest meus esse discipulus.

Ioan.15.20. Mementote sermonis mei quem ego dixi vobis, non est seruus maior Domino suo,si me persecuti sunt, & vos persequentur,&c.cap.16.1.

2.Tim.3.12. Et omnes qui volunt piè viuere,in Christo Iesu persecutionem patientur.

2.Pet.4.12. Charissimi nolite peregrinari in feruore, qui ad tẽtationem vobis fit,quasi noui aliquid contingat,sed communicantes Christi passionibus,gaudete, vt & in reuelatione gloriæ eius gaudeatis exultantes.

Crux à Deo imponitur ad nostram vtilitatem.

Iob.5.17. BEatus homo qui corripitur à Domino. increpationem,

Prou.3.11. Ergo Domini ne reprobes.

Disciplinam Domini,fili mi,ne abiicias, ne deficias cum ab eo corriperis,quem enim diligit Domin⁹ corripit,

Tob.12.13. & quasi pater in filio complacet sibi.

Iudith.8.22. Erq accept⁹ eras Deo,necesse fuit,vt tẽtatio ꝓbaret te. Memores esse debẽt, quomodo pater noster Abraham tentatus est,& per multas tribulationes probatus,Dei amicus effectus est.

Si nosipsos diiudicaremus non vtique diiudicaremur,dũ *1.Cor.11.31.* iudicamur autemà Domino, corripimur, vt non cum hoc mundo damnemur.

Quem diligit Dominus castigat, flagellat autem omnẽ *Heb.12.6.* filium quem recipit.

Ego quos amo arguo & castigo,ꝯmulare ergo & pœnitẽ- *Apoc.3.19.* tiam age.

Per crucem & aduersitates peruenimus ad cognitionem Dei,& ad vitam æternam

QVantoque magis opprimebant eos,tanto magis mul- *Exod.1.12.* tiplicabantur & crescebant, oderantq; filios Israel Aegyptij & affligebãt illudẽtes eis(s.Phithoni & Rameses)

Qui postquã coangustatus est(s.Manasses),orauit Dñm *2.Para.33.12.* Deum suũ,& egit pœnitẽtiam valde,coram Deo patrũ suorũ,deprecatúsq; est Deũ & obsecrauit intẽte, & exaudiuit orationẽ eius,reduxitq; eum in Hyerusalem in regnũ suũ, & cognouit Manasses,quod Domin⁹ ipse esset Deus.

Memores esse debent,quomodo pater noster Abraham *Iudith.8.22.* tentatus est,et per multas tribulationes probatus, amicus Dei effectus est.

Qui amat animã suam perdet eam,et qui odit animam *Ioan.12.25.* suamin hoc mundo custodit eam.

Paulus s.et Barnabas)confirmantes animas discipulorũ, *Act.14.21.* exhortantesque vt permaneant in fide,et quoniam per multas tribulationes oportet nos intrare in regnum Dei.

Si autẽ filij et hæredes:hæredes quidem Dei,cohæredes *Roma.8.17.* autem Christi:si tamen compatimur,vt et glorificemur.

Id enim quod in præsenti est momentaneum et leue tri- *2.Cor.4.17.* bulationis nostræ, supra modum in sublimitate æternam gloriæ pondus operabitur in nobis.

Gratias Agit Deo pro fide ac tolerantia Thessalonisen- *2.Thess.1.4* sium in persecutionibus,propter quos dicit illos gloriam, aduersarios verò vltionem in die iudicij recepturos,orãs, vt digni habeantur vocatione Dei.

Crux ferenda est cum patientia & gaudio.

BEati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam, *Matth.5.10.* quoniam ipsorum est regnum cœlorum.

Et qui nõ accipit crucẽ suã et sequit̃ me,non est me dignus. *Cap.10.38.*

Hæc locutus sum vobis,vt in me pacẽ habeatis, in mun- *Ioan.16.33.* do pressuram habebitis,sed confidite,ego vici mundum.

Act.5.41. Et illi quidem ibant gaudentes, à conspectu concilij, quoniam digni habiti sunt pro nomine Iesu contumeliam pati.

2.Cor.8.2. In multo experimento tribulationis, abundantia gaudij ipsorum fuit, & altissima paupertas eorum abundauit in diuitias simplicitatis eorum.

1.Colloss.1.24 Qui nunc gaudeo in passionibus pro vobis, & adimpleo ea quæ desunt passionum Christi in carne mea, pro corpore eius, quod est Ecclesia, &c.

Iacob.1.2. Omne gaudium existimate fratres mei, cùm in varias tentationes incideritis. 12. Beatus vir q̃ suffert tentationẽ, quoniam cum probatus fuerit, accipiet coronam vitæ, quam repromisit Deus diligentibus se.

1.Pet.4.12. Charissimi nolite peregrinari in feruore, qui ad tentationem vobis fit, quasi noui aliquid vobis contingat, sed communicantes Christi passionibus, gaudete, & in reuelatione gloriæ eius gaudeatis exultantes.

In cruce & afflictione consolatio.

Ioan.16.20. AMen, Amen dico vobis, quia plorabitis & flebitis vos, mũdus aũt gaudebit, Vos aũt cõtristabimini, sed tristitia vestra vertetur in gaudium, vt in me pacem habeatis, in mundo pressuram habebitis, sed confidite ego vici mundũ

Per crucem probat nos Deus.

Iud.8.21. ET nunc fratres, quoniam vos presbyteri in populo Dei & ex vobis pendet anima illorum, ad eloquium vestrũ corda eorum erigite, & memores sint, quia tentati sunt patres nostri, vt probarentur, si vere colerent Deum.

Eccl.2.4. Omne quod tibi applicatum fuerit accipe, & in dolore sustine, & in humilitate tua patientiam habe, quoniam in igne probatur aurum & argentum, homines verò receptabiles in camino humiliationis.

Prouer.17.3. Sicut igne probatur argentum, & aurum camino, ita corda probat Deus.

Sap.3.5. In paucis vexati, in multis bene disponentur, quoniam Deus tentauit eos, & inuenit eos dignos se, tãquam aurum in fornace probauit illos, & quasi holocausti hostiã accepit eos in æternũ, & in tẽpore erit respectus illorum. 1.Pet.1.7.

Crucis figuratio

Num.21.9. IN serpente æneo, quem Moyses ex præcepto fecit Domini ponens in sublimi. Et

Et leuabit signum in nationes, & congregabit profugos Israel. *Esa.11.12.*

Transi per mediam ciuitatem in medio Ierusalem, & signa Thau super frontes virorum gementium, & dolentium super cunctis abominationibus, quæ sunt in medio eius. *Ezec.9.4.*

Et sicut Moyses exaltauit serpentem in deserto, ita exaltari oportet filium hominis, vt omnis, qui credit in ipso nõ pereat, sed habeat vitam æternam. *Ioan.3.14.*

Gloriatio in Cruce.

BEnedictum est enim lignum per quod fit iustitia. *Sap.14.7.*

Nos autem prædicamus Christum crucifixum, Iudæis quidem scandalum, Gentibus autem stultitiam, ipsis autem vocatis Iudæis atque Græcis, Christum Dei virtutem, & Dei sapientiam. *1.Cor.1.23.*

Mihi autem absit gloriari nisi in cruce Domini nostri Iesu Christi. *Gal.6.14.*

Exeamus igitur ad eum extra castra, improperium eius portantes. *Heb.13.13.*

Quibus Crux abominatio est.

QVando peccauerit homo, quod morte plectẽdum est, & adiudicatus morti, appensus fuerit in patibulo, nõ permanebit cadauer eius in ligno, sed in eodem die sepelietur, quia maledictus à Deo est, qui pendet in ligno. *Deut.21.22.*

Verbum enim crucis pereuntibus quidem stultitia est, his autem qui salui fiunt, (id est nobis) Dei virtus est. *1.Cor.1.18*

Imitatores mei estote fratres, & obseruate eos qui ita ambulant, sicut habetis formam nostram. Multi enim ambulãt quos sæpe dicebam vobis, nunc autem flens dico, inimicos crucis Christi, quorum finis interitus: quorum Deus venter est, & gloria in confusione ipsorum, qui terrena sapiunt. *Phil.3.15.*

Rursum crucifigentes sibimetipsis filium Dei, & ostentui habentes. *Heb.6.6.*

Cultus Dei verus &c. *Vide sup.*
Cultus externus Deo gratus. *Vide Ceremoniæ.*

Custodia sui post conuersionem.

CVstodi temetipsum, & animam tuam solicitè. *Deut.4.9.*

Custodite solicitè animas vestras (*cautè, ne fortè decipiatur cor vestrum, & recedatis à Domino.*) *Ibidem.15.*

Universidad de Deusto
Biblioteca

16.18. Iudices & magistros cõstitues in omnib. portis tuis (*sensuũ.*)
23.9. Quando egressus fueris aduersus hostes tuos in pugnam, custodies te ab omni re mala.
*Iudic.*5.11. Descendit populus Dñi ad portas & obtinuit principatũ
*Nee.*13.19. Præcepi vt non aperirent portas vsq; post sabbatum.
*Tob.*3.16. Mundã seruaui animam meam ab omni concupiscentia.
Prou. 4. 23. Omni custodia serua cor tuũ: quia ex ipso vita procedit.
10.20. Cor impiorum pro nihilo.
16.17. Custos animæ suæ seruat vitam suam.
*Eccle.*7. 40. In omnibus operibus tuis memorare nouissima tua, & in æternum non peccabis.
21.2. Quasi à facie colubri fuge peccatum.
*Esa.*21.8. Super custodiam meam ego sum, stans totis noctibus.
Iere. 17. 21. Custodite animas vestras, & nolite portare onera in die sabbati.
*Abac.*2.1. Super custodiã meã stabo, & figã gradũ super munitionẽ.
2.*Mac.*12.42 Iudas hortabatur populũ cõseruare se sine peccato, videntes sub oculis quæ facta sunt ꝓ peccatis eorũ, q̃ ꝓstrati sũt
*Luc.*17.21. Regnum Dei intra vos est, (*Custodite ergo quia thesaurus maximus est.*)
*Ioan.*5.14. Ecce sanus factus es, iam amplius noli peccare.
1.*Cor.*3.16. Nescitis q̃ tẽplũ Dei estis, & spiritus Dei habitat in vobis.
16.13. Vigilate (*iusti in uestra custodia, nolite peccare*) state in fide, viriliter agite.
2.*Cor.* 4.7. Habemus thesaurum in vasis fictilibus.
13.5. An non cognoscitis vosmetipsos, quia Christus Iesus in vobis est? nisi forte reprobi estis.
1.*Tim.*6. 19. O Timothæe, depositum custodi.
1.*Ioan.*2.1. Hæc scribo vobis, vt non peccetis.
2.*Pet.*2. 21. Melius erat illis, nõ cognoscere viã iustitiæ, q̃ ꝑ agnitionẽ retrorsum cõuerti ab eo ꝙ illis traditũ est sancto mandato.
*Apoc.*16.15. Beatus qui vigilat, & custodit vestimẽta sua, ne nudus ambulet, & videant turpitudinem eius.

Curiositas mundana.

*Deut.*19. 15. NOn stabit testis vn⁹ cõtra aliquẽ, q̃cq̃d illud peccati, & scelcris fuerit, sed in ore duorũ aut triũ, stabit oẽ verbũ.
4.*Esd* 4. 17. Si fueris plurimum seruatus, frequenter miraberis.
*Pro.*11.27. Qui inuestigator malorum est, opprimetur ab eis.
*Eccle.*3.14. In superuacuis reb. noli scrutari sensum tuũ multiplicitẽ. Nõ est tibi necessariũ: ea quæ sunt abscõdita videre oculis tuis, de ea re, quæ te non molestat ne certaueris, & in pluribus

bus operibus eius non eris curiosus.
Non est vestrum nosse tempora, vel momenta, quæ pater posuit in sua potestate. *Acto.* 11.7.
Cyrus rex persarũ permittit captiuos Israelitas in Iudæã redire, 2.*Pa.*36.22.1.*Esd.*1.1.3.*Esd.*2.1.*restituit eis vasa quondam à Nabuchodonosor ablata.*1.*Esd.*1. .5.14.*Dan.*1.2.

Dæmones expelluntur.

VEspere autem facto obtulerunt ei multos Dæmonia habentes, et eiiciebat Spiritus verbo, et omnes malè habẽtes curauit 31. Dæmones autem rogabant eum dicẽtes: Si eiicis nos, mitte nos, in gregem porcorum. *Math.*8.16.
Et eiecto Dæmonio locutus est mutus, et mirati sunt turbæ, et curauit eum, ita vt loqueretur et videret. *Cap.*9.33.
Tunc oblatus est ei dæmonium habens, cæcus et mutus et curauit eum, ita vt loqueretur et videret. *Cap.*12.22.
Et increpauit illum Iesus, et exiuit ab eo Dæmonium, et curatus est puer ex illa hora. *Cap.*17.18.
Et increpauit illum Iesus dicens Obmutesce et exi ab eo et cum proiecisset illum, Dæmonium in medium, exiit ab illo nihilque illum nocuit cap.8.2. et 28. *Luc.*4.35.
Reuersi autem sunt, 72. cum gaudio dicentes, Domine etiam Dæmonia subiiciũtur nobis in nomine tuo. *cap.*15.10. *Cap.* 10. 17.
Et cum accederet, eliſit illum Dæmonium, et dissipauit et increpauit Iesus Spiritum immundum, et sanauit puerũ, et reddidit illum patri eius. *Cap.*9.42.
Cucurrebat autem et multitudo vicinarum ciuitatum Hyerusalẽ afferentes egros et vexatos à spiritibus immundis, qui curabat omnes. *Act.*5.16.
Multi enim eorum qui habebant Spiritus immundos, clamãtes voce magna exibãt, multi enim paralitici et claudi curati sunt, et cap.16.18. *Cap.*8.7.

Etiam per malos Dæmones expelluntur.

MVlti dicent mihi in illa die Domine, Domine, nonne in nomine tuo Dæmonia eiecimus, et in nomine tuo prophetauimus, et in nomine tuo virtutes multas fecimus et confitebor illis quia nunquam noui vos, discedite à me qui operamini iniquitatem. *Math.*7.22.
Respõdit illi Ioãnes dicẽs: magister vidim⁹ quẽdã in noĩe tuo eiicientẽ Dæmonia, q̃ nõ sequitur nos & prohibuimus eũ Iesus autem ait: nolite prohibere eum, etc. Idem, Luc.9.49. Mar.9.38.
Tẽtauerunt autẽ quidam et de circumforãneis Iudæis exor- *Act.* 19. 13.

cistis inuocare super eos,qui habebant Spiritus malos nomen Domini Iesu dicentes: Adiuro vos per Iesum quem Paulus prædicat.

Dæmones agnoscunt & credunt eum, vide Diabolus.

Matt. 8. 29. ET ecce clamauerunt dicentes:quid nobis & tibi Iesu fili Dei?

Venisti huc ante tempus torquere nos?

Marc.1. 24. Et erat in synagoga eorum,homo in Spiritu immundo,& exclamauit dicens: Quid nobis & tibi Iesu Nazarene? Venisti perdere nos? Scio qui sis filius Dei,Idem Luc.4.24.

Cap.3.11. Et spiritus immundi,cum illū videbant procidebant ei,& clamabant dicentes. Tu es filius Dei,& vehementer comminabatur eis,ne manifestarent illum.

Cap.5.7. Videns autem Iesum à longe,cucurrit, & adorauit eum & clamans,voce magna dixit: Quid mihi & tibi, Iesu fili altissimi? adiuro te per Deū,ne me torqueas dicebat enim illi:Exi Spiritus immunde ab homine,Idem Luc.8 28.

Luc.4.41. Exibant autem dæmonia à multis clamantia & dicentia, quia tu es filius Dei,& increpans non sinebat ea loqui,quia sciebant ipsum esse Christum.

Act.19.15. Respondens autem Spiritus,nequam dixit eis:Iesum noui,& Paulum scio:Vos autem qui estis? Et insiliens homo in eos,in quo erat Dæmoniū pessimum,& dominatus amborum inualuit contra eos,ita vt nudi & vulnerati effugerent de domo illa.

Iaco.2.19. Tu credis quoniam vnus est Deus,bene facis,& Dæmones credunt & contremiscunt.

Dæmonibus immolare nefas.

Leuit.17. 7. NEquaquam vltra immolabant hostias suas dæmonibus cum quibus fornicati sunt.

Deut.32.17. Immolauerunt dæmoniis suis & nō Deo, Diis quos ignorabant noui recentesque venerunt quos non cognouerunt patres eorum.

2.Para.11.15. Quj (Hieroboam) constituit sibi sacerdotes excelsorum & dæmoniorum,viculorumque quos fecerat.

Psal.105.37. Et immolauerunt filios suos,& filias suas dæmoniis.

Dagon idolum Philistinorum Iudi.16.23.1.Reg.5.2.1.Mach.10 83.‡11.4.Damascus Metropolis Syriæ vastatur à Theglat& Phalasar,4.Reg.16.9. Contra Damascum prophetatur Esa. 17.1.‡ 8.4.Item,49.23.Amos.1.3.

Dam-

Damnatio æterna quæ parata est Diabolo, & omnibus impiis.

IMpij in iudicio admirantes gloriam iustorum, quos hic contempserant deflent suā miseriā,quodq; tota eorū felicitas fuerit,momētanea,iustorū aūt erit perpetua. Sap. 7.

Deus tū per creaturas,tū per se,at mal' ad puniēdos impios. Iob.5.10.22.

Terra miseriæ & tenebrarum vbi vmbra mortis,& nullus ordo,sed sempiternus horror inhabitat.

Si autem non audierint,transibunt per gladium,& consumentur in stultitia. Cap. 36. 12.

In illa die visitabit Dominus, super malitiam cœli in excelso & super reges terræ,qui sunt super terram. Esa. 24. 21.

Et egredietur & videbunt cadauera virorū, qui prævaricati sunt in me,vermis eorū non morietur,& ignis eorum nō extinguetur,& erūt vsq; ad satietatē visionis omni carni. Cap.96. 24.

Filij autem regni eiicientur in tenebras exteriores, ibi erit fletus & stridor dentium. Matt. 8. 12.

Eleuans autem oculos suos cum esset in tormentis,vidit Abrahā à longè,& Lazarū in sinu eius, & ipse clamās dixit: Pater Abraham miserere mei,& mitte Lazarum vt intingat extremum digiti sui in aquam, vt refrigeret linguam meā, quoniam crucior in hac flamma. Et dixit illi Abraham, fili recordare quia recepisti bona in vita tua,& Lazarus similiter mala,nunc verò,hic consolatur tu verò cruciaris. Luc. 16. 23.

Terribilis autem quædā,expectatio iudicij,& ignis æmulatio,quæ consumptura est aduersarios. Hebr.10,27.

Si enim Deus angelis peccantibus non pepercit,sed rudē tibus inferni detractos in tartarum tradidit cruciandos, in iudicium reseruari. 2.Pet.2.4.

Angelos verò qui non seruauerunt suum principatū, sed dereliquerunt suum domicilium, in iudicium magni diei, vinculis æternis sub calligine reseruauit. Iuda.6.

Et inutilem seruum eiicite in tenebras exteriores, illic erit fletus & stridor dentium. Matt.25.36.

Viui missi sunt hi duo,(scilicet bestia & Pseudopropheta) in stagnum ignis ardentis,& sulphure. Apoc.19.20

Timidis autem & incredulis, & execratis,& homicidis, & fornicatoribus,& veneficis,& idolatris,& omnibus mendacibus pars illorum,erit in stagna ardenti igne & sulphure,quod est mors secunda. Cap. 21. 8.

Dam-

Damnum proximo non inferendum.

Leuit.19.13. NOn facies calumniã proximo tuo nec vi opprimes eum.
Prou.17.16. Non est bonum,damnum inferre iusto.
24.29. Ne dicas,quomodo fecit mihi,sic faciam ei, & reddam vnicuique secundum opus suum.
Eccles.9.17. Nõ placeat tibi iniuria iniustorum, sciens quoniã vsque ad inferos non placebit impius.
1.Cor.6.7. Iam quidem omnino delictum est in vobis quòd iudicia habetis inter vos. Quare non magis iniuriam accipitis? quare non magis fraudem patimini? sed vos iniuriam facitis,& fraudatis,& hoc fratribus. An nescitis quia iniqui regnum Dei non possidebunt?

Ne inferatur,impediendum.

Exod.23.4. SI occurreris bouiinimici tui,aut asino erranti,reduc eũ. Si videris asinum odientis te iacere sub onere,non pertransibis,sed subleuabis cum eo.
Deut.22.1. Non videbis bouem fratris tui,aut ouẽ errantem,& prætеribis sed reduces fratri tuo, etiam si non est propinquus frater tuus,nec nosti eum,duces in domum tuam, & erunt apud te quãdiu quærat ea frater tuus,& recipiat: Similiter facies de asino,& de vestimento, & de omni re fratris tui, quæ perierit. Si inueneris eam ne negligas quasi alienum. Si videris asinum fratris tui, aut bouem cecidisse in via,non despicies,sed subleuabis cum eo.

Illatum resarciendum.

Exod.21.23. SI quis aperuerit cisternam,& foderit,& non operuerit eã, & ceciderit bos,aut asinus in eã,reddet dominus cisternæ pretium iumentorum:quod autẽ mortuũ est, ipsius erit.
Exod.22.5. Si læserit quispiã agrum vel vineam,& dimiserit iumentum suum,vt depascatur aliena,quicquid optimum habuerit in agro suo vel vinea,pro dãni æstimatione restituet. Si egressus ignis inuenerit spicas & cõprehẽderit aceruos frugũ,siue stantes segetes in agris:reddet dãnũ,qui ignẽ succenderit.
Leu.24.18. Qui percusserit animal,reddet vicarium, id est animam pro anima.
Ibidem.19. Qui irrogauerit maculam cuilibet ciuium suorum sicut fecit,sic fiet ei, fracturam pro fractura oculum pro oculo, dentem pro dente restituet.
Num.5.6. Vir siue mulier cũ fecerint ex omnibus peccatis, quæ solent hominibus accidere,& per negligentiã,trãsgressi fuerint mandatũ Domini,atq; deliquerint, confitebuntur peccatũ suum,& reddent ipsum caput,quintãmq; partem desuper ei, in quem peccauerunt. Sin autem non fuerit,qui recipiat,dabunt Domino,& erit sacerdotis,excepto ariete,qui offertur pro expiatione,vt sit placabilis hostia.

Maledictus qui transfert terminos proximi sui. *Deut.27.17.*
Qui despicit pauperem,exprobat factori eius: & qui in ruina lætatur alterius,non erit impunitus. *Prou.17.5.*

Dan filius Iacob,Gen.30.6 tribus Dan quærit sibi possessio nẽ,Iudic.18.1.pugnat contra Lesem,& expugnat Iosue,19.47. Daniel appellatur Balthasar,Dan.1.7. interpretatur somnia.2.31. ‡ 4.7.11.18.25. constituitur gubernator totius regni Babel Dan.6.3.proicitur in lacum leonum,6.16. Liberat Susannam,13.51.60.

Dare melius quam accipere.

Eccle.4.36. NOn sit porrecta manus tua ad accipiendum & ad dandum collecta.
Act.20.33. Argentum & aurum,aut vestem nullius concupiui.

Dandum sine acceptione personarum maximè autem domesticis fidei.

Eccle.7.35. DAtum brachiorum tuorum & sacrificium sanctificationis offeres Domino,& initia sanctorum,& pauperi porrige manum tuam,vt perficiatur propitiatio & benedictio tua.
Cap.12.18. Non agnoscetur in bonis amicus,& non absconditur in malis inimicus.
Matt.5.42. Luc.6.30. Qui petit à te da ei,& volenti mutuare à te ne auertaris. Omni autem petenti te tribue,& qui aufert quæ tua sunt, ne repetas,38.Date & dabitur vobis, mensuram bonam,& confertam, & coagitatam, & superfluentem dabunt in sinum vestrum.
Rom.12.13. Gal.6.10. Necessitatibus sanctorum (estote) communicantes. Dum tempus habemus,operemur bonum ad omnes,maximè autem ad domesticos fidei. Vide eleemosina.

Dauid spiritualis (qui est Christus) promittitur.

Mich.30.9. ET erit in die illa,dicit Dominus exercituũ,conteram iugum eius de collo tuo,& vincula eius derumpã,& non dominabũtur ei amplius alieni, sed seruient Domino Deo suo,& Dauidi regi suo,quem suscitabo eis.

Ego

Ezec.34.24. Ego autem Dominus ero eis in Deũ,& seruus meus David princeps in medio eorũ,ego Dominus locutus sum,& c.

Cap.37.24. Et seruus meus David, rex super eos & pastor vnus erit omnium eorum,in iudiciis meis ambulabunt, & mandata mea custodient & facient.

Darius filius Assueri, Dan.9.1.occupat regnum Babel.6.1. impiã legem statuit,6.8 præparat regium conuiuiũ,3. Esdr.3.1.

Darius renouat mandatum Cyri,1.Esd.6.1.

Darius cæditur ab Alexãdro rege Macedonũ,1. Mach.1.1.

Dauid filius Isai (qui Iesse appellatur Mat.1.6.) à Samuele vngitur,1.Reg.16.13.interficit leonẽ,vrsum & Goliath gigãtẽ 17. 34.49.Pacisciturcũ Ionatha.18.3.‡ 20.8.16 23.‡ 23.18.mãducabat panes propositionis 21.3.simulat amentiã corã Achis rege 21.13.fugit cũ patre & matre in Maspha, 22.3.precidit oram chlamydis,Saul,24.5.mittit ad Nabal decẽ iuuenes ,25.5.tollit hastam Saulis,26.11 fugit ad Achis regẽ Geth.27.2.Vngitur in Hebron in regẽ Iuda,2.Reg 2.4.positisque eũ regẽ vniuersus Israel,2.Reg.5.1.1.Para 11.3.‡ 12.38 Iuxta verbũ Ionathæ,1. Reg.23.17.& Saulis 24.21.cõmittit adulterium & homicidiũ, 2.Reg.11.pœnitet eũ peccati 12.13.fugit à facie filij sui Absalõ, 15.14.libauit aquã Domino,23.16.recenset populũ,24.2.emit ab Arauna Archam,24.24.consilium capit de domo Dei ædificanda,1. Para.17.1.constituit operarios & architectos 23.24.25. 26.27.relinquit filio successorẽ Salomonẽ filium 3.Reg.1.30. moritur & sepelitur.2.10 Act 2.29.‡ 13.35.cõmẽdatur.Eccl.47.2.

Dauid is filius appellatur Christus.

Mat.15.22. ECce mulier Chananea,à finibus illis egressa,clamauit dicens ei:miserere mei Domine fili Dauid,filia mea male à Dæmonio vexatur.

Cap.22.45. Si ergo Dauid vocat eum Dominum, quomodo Dauid filius est?& nemo poterat ei respondere verbũ , neque ausus fuit quisquam ex illa hora eum amplius interrogare.

Marc.12.35. Et respondens Iesus docebat in templo,quomodo dicunt scribæ Christum filium esse Dauid?ipse enim Dauid dicit in Spiritusancto,Dixit Dominus Domino meo, sede à dextris meis,donec ponã inimicos tuos , scabelium pedum tuorum,&c.Idem 41.habetur.

Act. 2.29. Viri fratres licet audacter dicere ad vos de patriarcha Dauid,qm defunctus est,& sepultus est,& sepulchrum eius est apud nos vsque in hodiernum diem.

Memor esto Dominum Iesum Christum resurrexisse à mortuis ex semine Dauid,secundum euangelium meum,in quo laboro vsque ad vincula quasi male operans,sed verbũ Dei non est allegatum. 2.Tim.2.8.

Egressa clamauit dicens ei:miserere mei Domine fili Dauid,filia mea male à dæmonio vexatur. Matt. 1.

Et vnus de senioribus dixit mihi , ne fleueris', ecce, vicit Leo de Tribu Iuda radix Dauid , aperire librum & soluere septem signacula eius. Apoc. 5.5.

Decimæ & decimarum vsus.

BEnedictus Deus (ait Melchisedech) excelsus quo protegente,hostes in manibus tuis sunt,& dedit ei decimas ex omnibus. Genes.14.20

Ait Iacob eunctorũ quæ dederis mihi, decimas offeram tibi. Cap.28.23.

Omnes decimæ terræ siue de gregibus,siue de frugibus, siue de pomis arborum,Domini sunt & illi sanctificantur. Leuit.27.30

Filiis autem Leui dedi omnes decimas Israelis,in possessionem pro ministerio,quo seruient mihi in ministerio fœderis.28.& vniuersis quorum accipitis primitias offerte Domino,& dare ea Aaron sacerdoti. Num.18.21.

Offeretis in loco illo holocausta & victimas vestras, decimas & primitias manuum vestrarum,& vota atque Dona vestra,primogenita boum & ouium. Deut.12.6.

Anno tertio separabis aliam decimam ex omnibus quæ nascuntur tibi eo tempore,repones intra ianuas tuas. Cap.14.28.

Sed & segetes vestras, & vinearum redditus addecimabit, vt det Eunuchis & famulis suis. 1.Reg.8.15.

Quod cũ percrebuisset in auribus multitudinis,plurimas obtulerunt primitias filij Israel,frumẽti,vini,& olei, mellis, quoque,& omnium quę gignit humus,decimas obtulerunt. 2.Para.31.5.

Et primitias ciborum nostrorum,libaminum nostrorum, & poma omnis ligni , vindemiæ quoq; & olei afferemus sacerdotibus ad gazophilacium Dei nostri,& decimam partẽ terræ nostræ Leuitis:Ipse Leuitæ decimas accipient ex omnibus ciuitatibus operum nostrorum. 2.Esd.10.37.

Hic.n.Melchisedech rex Salẽ,sacerdos Dei sũmi q obuiauit Hebr.7.2.

Universidad de Deusto
Biblioteca

uit Abrahæ regresso à cæde regum,& benedixit ei,cui & decimas omnium dimisit Abraham &c.

Sacerdotibus debentur.

Deut. 18. 3. HOc erit iudiciũ à populo & ab his qui offerunt victimas,siue bouem,siue ouem immolabunt,dabũt sacerdoti armum & ventriculum Gen.14.30.Cap.23.28.

2.*Para.*30.4. Præcepit etiam populo (Ezechias) habitantium Hierusalem vt darent partes sacerdotibus & Leuitis,vt possint vacare legi Domini. Vide sacerdotes.

Dedicatio templi vel altarium.

Num. 7. 10. OBtulerunt duces in dedicationem altaris, die qua vnctum est oblationem suam ante altare, dixitq; Dominus ad Moysen:Singuli duces per singulos dies offerant munera in dedicationem altaris &c.

3.*Reg.* 8. 63. Mactauit Salomõ hostias pacificas quas immolauit dño, bouũ viginti duo milia,& ouiũ viginti cẽtũ milia,& dedicauerũt tẽplũ dñi Rex et filij Israel etc. Idẽ habetur. 2.Par.7.5. et 9.fecitq; die octauo collectam,eo quod dedicasset altare septem diebus,et solennitatem celebrasset septem diebus.

Esd. 6. 16. Fecerunt autem filij Israel sacerdotes et leuitæ et reliqui filiorum dedicationem transmigrationis domus Dei in gaudio,et obtulerunt in dedicatione domus Dei, vitulos centum,arietes centũ,agnos quadragintos,Hircos capreásque pro peccato totius Israel duodecim,iuxta numerum tribuũ Israel.Idem habetur 3.Esd.7.7.

*Psal.*29.* Psalmus cantici est in dedicatione domus Dauid.

1.*Mac.*4.56. Fecerunt dedicationem altaris diebus octo,& obtulerũt holocausta cum lætitia,& sacrificium salutaris,& laudis,& ornauerunt faciem templi coronis aureis,& scutulis,& dedicauerunt portas, & pastophoria, & imposuerunt eis ianuas.59. Et statuit Iudas et fratres eius et vniuersa ecclesia Israel,vt agatur dies dedicationis altaris in tẽporibus suis, ab anno in annum per dies octo. à quinta et vigesima die mensis Casteucum cum lætitia et gaudio.

2.*Mach.*2.12 Salomon octo diebus celebrauit dedicationem.

Desperatio.

2.*Reg.* 2.26 AN ignoras quod periculosa sit desperatio?

Iob. 7. 16. Desperaui,nequaquã iam vltra viuam(vita gratiæ.)

15.22. Non credit quod reuerti possit de tenebris ad lucem, circumspectans vndique gladium. In

In profundissimum infernum descendent omnia mea,putas ne saltem ibi erit requies mihi?(non) 17.16.

Quasi euulsæ arbori abstulit spem meam. 19.10.

Quare factus est dolor meus perpetuus, & plaga mea desperabilis renuit curari? *Iere.*15.18.

Insanabilis est fractura tua,pessima plaga tua. 30.12.

Super hoc plãgã & vlulabo,quia desperata est plaga eius *Mich.*1.9.

Desperatio pœnam multiplicat.

DIxitq́ue Cain ad Dominum: Maior est iniquitas mea, quam vt veniam merear. *Gen.*4.13.

Impius cùm in profundum venerit peccatorum, contemnit:sed sequitur eum ignominia,& opprobrium. *Pro.*18.3.

Et dixisti,desperaui,nequaquam faciam: adamaui quippe alienos,& post eos ambulabo. *Ierem.*2. 25

Desperauimus, post cogitationes nostras ibimus, & vnusquisque prauitatem cordis sui mali faciemus. 18.12.

Desperantes semetipsos tradiderunt impudicitiæ in operationem immunditiæ omnis,in auaritiam. *Ephes.*4. 17

Pœnam aggrauat.

TV ergo fili hominis dic ad domum Israel: Sic locuti estis dicentes:iniquitates nostræ,& peccata nostra super nos sunt,& in ipsis nos tabescimus:Quomodo ergo viuere poterimus? *Ezec.*33.10.

Desiderium præmij & fruitio Dei.

VNiuersa terra desiderabat videre vultum Salomonis. 3.*Reg.*10.24

Quis det vt veniat petitio mea,& quod expecto,tribuat mihi Deus? *Iob.*6.8.

Quis mihi det,vt cognoscam & inueniam illum? 23.3.

Domine ante te omne desiderium meum. *Psalm.*37.10.

Quemadmodum desiderat cervus ad fontem aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus. 41.2.

Sitiuit anima mea ad te Deum fontem viuum. 3.

Hæc recordatus sum,& effundi in me animam meam. *Ibidem.*4.

Sitiuit in te anima mea,quã multipliciter:tibi caro mea. 62.2.

Concupiscit & deficit anima mea in atria Domini 83.3.

Hei mihi,quia incolatus meus prolongatus est. 119.4.

Sicut ablactatus super matre sua,ita retributio in anima mea. 130.3.

Universidad de Deusto
Biblioteca

136.1. Super flumina Babylonis illic sedimus,& fleuimus,dum recordaremur tui Sion.
141.6. Anima mea sicut terra sine aqua tibi.
Prou.10.24. Desiderium suum iustis dabitur.
11.23. Desiderium iustorum omne bonum.
13.23. Lignum vitæ desiderium veniens.
Cant.1.4. Curremus in odorem vnguentorum tuorum.
Esa.26.8. Nomen tuum & memoriale tuum in desiderio animæ.
Idem.9. Anima mea desiderauit te in nocte.
Dan.9.23. Ego veni vt indicarem tibi, quia vir desideriorũ tu es.
10.19. Noli timere vir desideriorum,pax tibi.
Rom.8.27. Qui scrutator corda,scit quid desideret spiritus.
Phil.1.23. Coarctor è duobus,desiderium habens dissolui, & esse cum Christo.
Coloss.3.2. Quæ sursum sunt sapite,non quæ super terram.
Apoc.21.61. Ego sitienti dabo de fonte aquæ vitæ gratis.

Demetrius filius Seleuci exercet Tyrannidẽ 1.Machab.7.1.
fœdus inire cupit cum Ionatha,103 fœdus ictum violat. 11.53.
Demetrius aurifaber negotium fecisse Paulo. Act.19.23.

Detractio numeratur inter grauia peccata.

Psal.14.3. QVi loquitur veritatem in ore suo,qui nõ egit dolũ in lingua sua,nec fecit proximo suo malum, & opprobrium non accepit aduersus proximos suos.
100.5. Detrahentem secreto proximo suo hunc persequar.
Pro.10.18. Abscondunt odium labia mendacia, qui profert contumeliam,insipiens est.
Cap.26.20. Cũ defecerint ligna extinguetur ignis, & susurrone subtracto iurgia conquiescent.
Rom.1.30. Tradidit Deus in reprobũ sensum detractores,Deo odibiles,cõtumeliosos,superbos,elatos,inuentores malorum, parentibus non obedientes.
2.Cor.12.20 Timeo,n. ne forte cũ veniero, non quales volo inueniã vos,& ego inueniar à vobis qualem non vultis,ne forte contentiones,æmulationes,animositates,dissentiones, detractiones,& inflationes sint inter vos.
1 Pet.2.1. Deponentes omnẽ malitiã,& oẽm dolum & simulationes,& inuidias,& omnes detractiones sicut modo geniti infantes.
Iacob.4.11. Nolite detrahere alterutrũ fratres mei, q detrahit fratri, aut qui iudicat fratrẽ suum, detrahit legi & iudicat legem.
Exod.22. Dijs non detrahes & principi populi tui non maledices.

Nõ maledices surdo,nec corã cæco pones offendiculũ: sed timebis dominũ Deũ tuum, quia ego sum dominus. Leuit.19.
Quare timuistis detrahere seruo meo Moysi? Num. 12.
Noli ire cũ eis,neq; maledicas populo,qa maledict⁹ est. 22.
Maledictus qui clam percusserit proximum suum. Deut.27.
Cum ab eis recessissem detrahebant mihi. Iob.19.
Non loquentur labia mea iniquitatem(&c.detrahendo) Cap.27.
Sepulchrum patẽs est guttur eorũ,linguis suis dolose agebant venenum aspidum sub labijs eorum. Psal.13.
Prohibe linguam tuam à malo.

Detractio bonum peruertit. 33.

QVare detraxistis sermonibus veritatis,cũ è vobis nullus sit,qui possit arguere me? Iob.6.25.
Qui retribuunt mihi mala pro bonis detrahebãt mihi, quoniam sequebar bonitatem. Psal.37.21.
Quia exacuerunt vt gladium linguas suas intenderunt arcum rem amaram,vt sagittent in occultis immaculatum. 63.4.
Subito sagittabunt eũ,& nõ timebunt,firmauerunt sibi sermonem nequam. Ibid. 5.
Scrutati sunt iniquitates(aliorum) Ibid.7.
Detrahentem secretò proximo suo hunc persequar. Psal. 100.5.
Pro eo vt me diligerent,detrahebant mihi. Sic Pharisei factis Christi.

Iudicium subuertit 108.4.

Si mordeat serpẽs in silentio nihil minus habet qui occulte detrahit. Eccles.10.11.
Vim detractores fuerunt in te, ad effundendũ sanguinẽ. Ezec.22.9.

Salubriter vitatur.

CVstodite vos à murmuratione, quæ nihil prodest, & à detractione parcite linguę. Sap.1.11.
Tumultus murmurationum non abscondetur. Ibid.10.
Nõ appelleris susurro in vita tua,& lingua tua ne capiaris,& confundaris. Eccles.5.19.
Susurratori autem odium,& inimicitia,& contumelia. Ibid,20.
In cogitatiõe tua Regi ne detrahas,& in secreto cubiculi tui ne maledixeris diuiti, quia & aues cęli portabunt vocẽ tuam,& qui habent pennas annunciabunt sententiam. Eccles.10.20.
Roma in mala cõuertẽs insidias,& i electis ponit maculã. Eccles.11.33.
Beatus q tect⁹ est à lingua nequ,& q in iracũdia illius iã non transiuit,& q nõ attraxit iugũ ei⁹,& in vinculis illi⁹ nõ est ligatus.
Iugum ferreum,& vinculũ illius vinculũ æreum est. 28.23.

Universidad de Deusto
Biblioteca

1.Cor.10.10. Neque murmuraueritis,ſicut quidampatrumvẽ ſtrorum murmurauerunt,& perierunt ab exterminatore.
*Rom.*1.30. Detractores Deo(ſunt)odibiles.
1.Cor.6.10. Nec rapaces,nec maledici, regnum Dei poſſidebunt.
*Iacob.*4.11. Nolite detrahere alterutrũ fratres mei, qui detrahit fratri aut qui iudicat fratrẽ ſuũ,detrahit legi & iudicat legẽ.
2.Pet.2.1. Deponentes igitur omnem malitiam, & omnem dolum & ſimulationes, & inuidias, & omnes detractiones, ſicut modò geniti infantes,rationabiles,ſine dolo, lac concupiſcite,vt in eo creſcatis in ſalutem,ſi tamen guſtatis quoniam dulcis eſt Dominus.

Vt non audiatur.

Prou.4.24. 13.13. REmoue à te os prauũ,& detrahẽtia labia ſint procul à te
Qui detrahit alicui rei, ipſe ſe in futurum obligat.
26.22. Verba ſuſurronis quaſi ſimplicia, & ipſa perueniunt ad intima cordis.
25.23. Ventus Aquilo diſſipat pluuias, & facies triſtis linguam detrahentem.
24.9. Abominatio hominum detractor.
Ibid.21. Cum detractoribus ne cõmiſcearis, quoniã repente conſurget perditio eorum, & ruinam vtriuſque quis nouit
26.20. Cùm defecerint ligna, extinguetur ignis: & ſuſurrone ſubtracto iurgia conquieſcunt.
Eccle.21.31. Suſurro coinquinabit animã ſuam,& in omnib. odietur.
28.29. Sepi aures tuas ſpinis,& linguam nequam noli audire,& ori tuo facito oſtia,& ſeras auribus tuis.

Increpatio deficientium.

Ieb.4.5. NVnc venit ſuper te plaga,& defeciſti.
15.33. Lędatur quaſi vinea in primo flore botrus eius.
Eccleſ.9.1 Qui ſpernit modica,paulatim decidit.
Eſa.5.2. Exſpectaui vt faceret vuas,& fecit labruſcas.
33.11. Concipieris ardorem,& parietis ſtipulam ſpiritus veſter vt ignis vorabit vos.
37.27. Facti ſunt ſicut herba tectorum,quæ exaruit.
Aggeu.1.9. Reſpexiſtis ad amplius,& ecce factum eſt minus & intuliſtis in domũ,& exuffłaui illud:quam ob cauſam dicit Dominus? quia domus mea deſerta eſt,& vos feſtinaſtis vnuſquiſque in domum ſuam.
2.4. Quis vidit domum iſtam in gloria ſua prima..
Gal.2.21. Non abiicio gloriam Dei.
1.Cor.15.58. Fratres ſtabiles eſtote & immobiles,abũdãtes ĩ opere Dñi

Sic ſtulti eſtis,vtcũ ſpiritu cœperitis,nũc carne cõſũmamini *Gal.*3.3.
Currebatis bene,quis vos impediuit? 5.7.
Bonum facientes non deficiamus,tempore ſuo metem⁹. 6.9.
Spiritum nolite extinguere. 1.*Theſſ.*5.19.
Fratres nolite deficere benefacientes in Chriſto Ieſu. 2.*Theſſ.*3.13.
Non ſegnes efficiamini. *Heb.*6.12.
Memor eſto vnde excideris.

Deriſor Deum offendit. *Apoc.*2.5.

QVi deridetur ab amico ſuo,ſicut ego, inuocabit Deũ & exaudiet eum. *Ieb.*12.4.
Abominatio Domini eſt omnis illuſor. *Prou.*3.32.
Ipſe deludet illuſores,& manſuetis dabit gratiam.
Tunc ſtabunt iuſti & magna conſtantia aduerſus eos, *Ibidem.*34.
qui ſe anguſtiauerunt & qui abſtulerunt labores eorum. *Sap.*5.11.
Videntes turbabũtur timore horribili,& mirabuntur in ſubitatione inſperatæ ſalutis, dicentes intra ſe, pœnitentiã *Ibidem.*2.
agentes, & præ anguſtia ſpiritus gementes:Hi ſunt quos aliquando habuimus in deriſum,& in ſimilitudinem improperij.Nos inſenſati vitã illorum æſtimabamus inſaniam, & finem illorum ſine honore:Ecce quomodo computati ſunt inter filios Dei,& inter Sanctos ſors illorum eſt.
Non irrideas hominem in amaritudine animæ:eſt enim qui humiliat,& exaltat circumpector Deus. *Eccle.* 7.12.

Proximũ vilipẽdit nõ enim parcit ſimpliciter viuenti.

DEridetur iuſti ſimplicitas
Ambulans rectò itinere & timens Deum,deſpicitur *Iob.*12.4.
ab eo,qui infami graditur via. *Prou* 14.2

Malum ſibi accendit

PArata ſunt deriſoribus iudicia:& mallei percutientes ſtul *Prou* 19.29.
totum corporibus.
Eice deriſorem, & exibit ab eo iurgium,ceſſabuntq; cauſæ & contumeliæ. 22.10.
Illuſio & impperiũ ſuperborũ,& vindicta ſicut inſidiabit.
Et qui ſpernis nomine & ipſe ſperneris?& cum conſummaueris deprædationem,deprædaberis:cum fatigatus deſieris *Eccleſ.*27.31.
contemnere contemneris. *Eſa.*33.1.

Deus eſt omnipotens,& nihil ei impoſſibile.

POſtquã vero Abraha, nonagenta & nouẽ exſperat eſſe annos,ſic apparuit ei Dñs,dixitq; ad eum:ego Dñs omnipotẽs,ambula corã me & eſto pfect⁹,c.43.14. c.48.3.39.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Cap.18.14. Nunquid Deo quicquã est difficile? Iuxta condictũ reuertar ad te, hoc eodẽ tẽpore, vita comite, & habebit Sara filiũ.

Cap. 35. 11. Ego Deus omnipotẽs, crescẽ & multiplicare gentes, & populi nationum ex te erunt, reges de lumbis tuis egredientur.

Num.11. 23. Nunquid manus domini inualida est? Iam nunc videbis verum meus sermo opere compleatur.

1.Reg.14. 6. Dixit Ionathas ad adolescentem armigerum suum: Veni trauseamus ad stationem inciteuncisorum horum, si forte faciat dominus pro nobis: quia non est domino difficile saluare, vel in multis vel in paucis.

Ierc.32. 17. Heu, heu, heu, domine Deus, ecce tu fecisti cœlum & terram, in fortitudine tua magna, & in brachio tuo extento, non erit tibi difficile omne verbum.

Matth.19.26 Ait Iesus: Apud homines hoc impossibile est, apud Deũ autem omnia possibilia sunt Idem Marci.10.27.

Luc. 1.37. Non erit impossibile apud Deum omne verbum.

Cap.18.27. Quæ impossibilia sunt apud homines, possibilia sunt apud Deum.

Deus omnia regit pro sua voluntate.

Genes.50.19. NOlite timere, nũ Dei resistere possum⁹ volũtati? Vos cogitastis de me (Ioseph) malũ sed De⁹ vertit illud i bonũ

Iob.12.13. Apud ipsum est sapientia & fortitudo, ipse habet cõsilium & intelligentiam.

Psal.102.19. Dominus in cœlo parauit sedem suam, & regnum ipsius omnibus dominabitur.

Prou.16.4. Vniuersa propter semetipsum operatus est dominus impiũ quoque ad diem malum.9. Cor hominis disponit viã suam, sed domini est dirigere gressus suos.

Cap.20. 24. A domino dirigũtur gressus viri, quis autem hominum intelligere potest viam suam?

Cap.21.1. Sicut diuisiones aquarum, ita cor regis in manu domini quocumque voluerit inclinabit illud.30. Non est sapientia non est prudentia, non est consilium contra dominum.

Esa. 26. 15. Indulsisti genti domne indulsisti genti, nunquid glorificatus es elongasti omnes terminos terræ.

Ierc.10.23. Scio domine, via non est hominis via eius, nec viri est vt ambulet & dirigat gressus suos.

Daniel.2.21. Ipse mutat tẽpora & ætates, trãsfert regna atq; constituit sapiẽtiã sapiẽtib. & scientiã intelligẽtib. disciplinam, &c.

Matth.20.14 Tolle quid tuum est & vade, volo autem & huic nouissimo dare sicut & tibi.

Moysi

Moysi enim dicit: Miserebor cuius misereor, & miseticor Rom.9.15.
liam præstabo cui miserebor. (voluntate.
Deus est qui operatur in vobis, & velle & perficere ꝓ sua Philip.2.13.

Deus est pater omnium fidelium ipsi obtemperantium.

HÆccine reddis domino populo stulte & insipiens, nũ- Deut. 32.6.
quid non ipse est pater tuus, qui possedit te, & fecit & creauit te? Prouerb.1.7. Ierc.3.4.

Quomodo miseretur pater filiorum, misertus est dñs timentibus se, quoniam ipse cognouit figmentum nostrum. Psal. 102.13.

Conuertimini filij reuertentes dicit dominus: quia ego vir vester, & assumã vos vnum de ciuitate, duos de cognatione, & introducam vos in Syon.19. Ego autem dixi: quõmodo ponam te in filios, & tribuam tibi terram desiderabilem, hæreditatem præclaram exercituum gentium? Et dixi: Patrem vocabis me, & post me ingredi non cessabis. Ierem.3.14.

Filius honorat patrem suum, & seruus dominum suum: si ergo pater ego sum, vbi est honor meus? Et si dominus ego sum vbi est timor meus? dicit dominus exercituum. Malach.1.6.

Sic ergo vos orabitis: Pater noster, qui es in cœlis, Sanctificetur nomen tuum Luc.11.2. Idem habetur. Matth.6.9.

Sic non est voluntas ante patrem vestrum, qui in cœlis est vt pereat vnus de pusillis istis. Cap.18.14.

Dicit ei Iesus: Noli me tangere, nondum enim ascendi ad Patrẽ meum: Vade autem ad fratres meos, & dic eis: Ascendo ad Patrem meum & Patrem vestrum, Deum meum & Deum vestrum.1.Corinth,8.6. Ioan.20.17.

Non enim accepistis Spiritum seruitutis iterum timore sed accepistis Spiritum adoptionis filiorum, in quo clamamus Abba Pater. Rom.8.15.

Benedictus Deus & pater domini nostri, Iesu Christi, pater misericordiarum & deus totius consolationis, qui consolatur nos in omni tribulatione nostra, vt possimus & ipsi consolari eos, qui in omni pressura sunt, &c. 1.Cor.1.3. &.

Propter quod exite de medio eorum (infidelium) & separamini dicit dominus, & immundum ne tetigeritis, & ego recipiam vos, & ero vobis in patrem, et vos eritis mihi in filios et filias, dicit dominus omnipotens. Ephes.3.14. Cap.6.18.

Vnus Deus et pater omnium qui est super omnes, et per omnia et in omnibus nobis 1.Thess.5.2.Thess.1.1.3. Ephes.4.6.

Universidad de Deusto
Biblioteca

2.Tessa.2.16. Ipse aũt Dñs noster Iesus Christ⁹ & De⁹ pater noster,q dilexit nos & dedit cõsolationẽ æternã & spẽ bonã in gratia

Deus est verax & fidelis.

Exod.34.6. QVo(Dño Deo)trãseũte corã eo(Moyse) ait dominator Dñe Deus,misericors & clemẽs, patiẽs & multæ miserationis ac verax,quæ custodis misericordiã in millia qui aufers iniquitatem,& scelera atque peccata, nullusque apud te per se innocuus est. (vt muretur.

Num.23.19. Nõ est Deus quasi homo vt mentiatur,nec filius hominis

Deut.7.9. Et scies quia Dominus Deus tuus,ipse est Deus fortis & fidelis custodiens pactum & misericordiã diligentibus se,& his qui custodiunt præcepta eius in mille generationes, & reddẽs odientibus se statim,ita vt disperdat eos & vltra nõ differat protinus eis restituens quod merentur.

Cap.32.4. Dei perfecta sunt opera,& omnes viæ eius iudicia,Deus fidelis,& absque vlla iniquitate,iustus & rectus.

1.Reg.15.29. Porrò triumphator in Israel non parcet,& penitudine nõ flectetur neque enim homo est vt agat pœnitentiam.

Esa.49.7. Reges videbũt,& cõsurgẽt principes,& adorabũt propter Dñm quia fidelis est,& sanctũ Israel qui elegit te.1.Cor.1.&

Ioan.3.33. Qui accipit eius testimoniũ,signauit quia Deus verax est.

Cap.8.26. Multa habeo de vobis loqui & iudicare, sed qui me misit verax est,& ego quæ audiui ab eo,hæc loquor in mundo.

Rom.3.4. Est autem Deus verax,omnis autem homo mendax.

1.Cor.10.13. Tentatio vos non apprehendat nisi humana:Fidelis autẽ Deus est,qui nõ patietur vos tentari,supra id quod potestis sed faciet ẽt cum tentatione prouentũ,vt possitis sustinere.

1.Thess.5.24. Fidelis est qui vocauit vos,qui etiam faciet.

2.Thess.3.3. Fidelis autem Deus est,qui confirmabit vos,& custodiet à malo.Apoc.1.5.7.14.

2.Tim.2.13. Si sustinebimus & conregnabimus,si negauerimus & ille negabit nos,si non credimus illic fidelis permanet, negare seipsum non potest ad Titum.1.2.

1.Ioan.1.9. Si confiteamur peccata nostra fidelis est & iustus vt remittat nobis peccata nostra,& emũdet nos ab oĩ iniquitate C. 5.20.

Deus est in essentia vnus.

Exod.3.14. DIxit Dominus ad Moysen:Ego sum qui sum: sic dices filiis Israel,qui est misit me ad vos.

Deut.4.35. Dominus ipse est Deus,& non est alius præter eum.

Cap.6.4. Audi Israel:Dominus Deus noster,Deus vnus est.c.7.& Videte

Videte q̃ ego sim solus,& non sit alius Deus præter me, Cap.32.39
ego occidam & ego viuere faciam,percutiã & ego sanabo
& nõ est q̃ de manu mea possit eruere.ca.10.17.3.Reg.18.36.

Ideirco magnificatus es Domine Deus,quia nõ est simi- 2.Reg.7.22.
lis tui,neque est Deus extra te in omnibus,quæ audiuimus
auribus nostris.3.Reg.8.60.

Non est alius Deus quàm tu,cui cura est de omnibus, vt Sap.12.13.
ostendas quoniam non iniuste iudicas Iudicium.

Orauit Ezechias ad Dominum Dicens : Domine exercituũ Deus Israel,qui sedes super cherubim,tu es Deus solus Esa.37.16.
omnium regnorum terræ,tu fecisti cœlum & terram,Inclina Domine aurem tuam & exaudi,&c.

Vos testes mei dicit Dominus,& seruus meus, quem elegi: vt sciatis & credatis mihi , & intelligatis quia ego ipse Cap.43.10.
sũ,ante me nõ est format⁹ De⁹,& post me nõ erit. Tob.13.3.

Hæc dicit Dñs rex Israel,& redẽptor eius Dñs exercituũ Cap.44.6.
Ego prim⁹ & ego nouissim⁹ & absq; me nõ est De⁹:24.c.45.

Recordamini prioris sæculi,quoniam ego sum Deus, & Cap.46.9.
non est vltra Deus,nec est similis mei.

Ego autẽ Dominus Deus tuus ex terra Ægypti, & Deũ Osee.13.4.
absque me nescies,& saluator non est præter me.

Sicut enim in conspectu eorum,sanctificatus es in nobis Eccles.36.5.
sic in conspectu nostro magnificaberis in eis,vt cognoscãt
sicut & nos cognouimus,quñ non est Deus præter te Dñe.

Audi Israel,dominus Deus tuus Deus vnus est. Marc.12.29.

Hæc est autem vita æterna vt cognoscant te solum Deũ Ioan.17.3.
& quem misisti Iesum Christum.

Nam etsi sunt qui dicantur dij,siue in cœlo siue in terra 1.Cor.8.6.
(siquidem sunt Dij multi & domini multi)nobis tamẽ vnus
Deus pater,ex quo omnia,& nos in illum,& vnus dominus
Iesus Christus per quem omnia,& nos per ipsum.

Mediator autem vnius non est Deus autem vnus est. Gal.3.20.

Vnus Deus & pater omnium,qui est super omnes,& per Ephes.4.6.
omnis,& in omnibus nobis,

Vnus enim Deus,vn⁹ est mediator Dei,& hominũ homo 1.Tim.2.5.
Christus Iesus qui dedit redẽptionẽ semetipsum ꝓ omnib.

Deus est trinus in personis: Vide Trinitas.

Deus æternus est nec principium habet,sed est ipse principium & finis.

DOminus regnabit in æternum & vltra. Exod.29.18

Iob.63.16. Ecce Deus magnus vincens scientiam nostram, numerus annorum eius inæstimabilis.

Esa.41.4. Quis hæc operatus est,& fecit vocans generationes ab exordio? Ego Dñs prim⁹ & nouissimus. Ego sũ Daniel.7.9.

Cap.43.10. Vos testes mei dicit Dominus,& seruus meus quem elegi,vt scietis & credatis mihi,& intelligatis qa ego ipse sum, ante me non est formatus Deus & post me non erit.

Cap.44.6. Ego primus & ego nouissimus & absq; me nõ est Deus. Cap.57.15.Rom.16.26.

Cap.48.12. Audi me Iacob,& Israel quem ego voco,ego ipse,ego primus & ego nouissimus. (regni tui.

Heb.11. Thronus tuus Deus in seculũ seculi,virga æquitatis,virga

Apoc.1.8. Ego sum α & ω, principium & finis dicit Dominus Deus qui est,& qui erat,& qui venturus est omnipotens.17. Idem c.21.6.habetur.Item cap.22.13.

Deus nouit,audit & videt omnia.

Num.12.1. LOcuta est Maria,& Aaron contra Moysen,propter vxorem eius Æthiopissam,& dixerunt.Num per Solum Moysem locutus est Dominus?nonne & nobis similiter est locutus?quod cum audiuisset dominus,iratus est.

Deut.31.21. Scio enim cogitationes eius quæ facturus sit hodie, antequàm introducam eum in terram quam ei pollicitus sum. (De Iosue duce loquitur Deus.)

1.Reg.2.3. Nolite multiplicare loqui sublimia,gloriantes: recedant vetera de ore vestro quia Deus scientiarum Dominus est & ipsi præparantur cogitationes.

Cap.16.7. Iuxta hominis vultum ego non iudico,homo enim videt ea quæ patent,Deus autem intuetur cor.

2.Paral.16.9. Oculi domini contemplantur vniuersam terram, & præbent fortitudinem eis qui corde perfecto credunt in eum.

Iob.28.24. Ipse enim fines mundi intuetur, & omnia quæ sub cœlo sunt respicit.

Cap.31.4. Nõne ipse considerat vias tuas,& cunctos gressus meos dinumerat,Idem Prouerb.5.21.

Cap.42.1. Respondens autem Iob Domino,dixit: Scio quia omnia potes,& nulla te latet cogitatio.

Psal.7.10. Consumetur nequitia peccatorum,& diriges iustum scrutans corda & renes Deus.

32.15. De cœlo respexit Dominus,vidit omnes filios hominum.

37.10. Domine ante te omne desiderium meum & gemitus meus à te non est absconditus.

Posuisti

Posuisti iniquitates nostras in conspectu tuo,seculum nostrum in illuminatione vultus tui. 89.8.

Ecce Domine tu cognouisti omnia nouissima, & antiqua,tu formasti me & posuisti super me manum tuam. 138.5.

In omni loco oculi Domini,contemplantur bonos & malos:11.Infernus & perditio coram Domino, quanto magis corda filiorum hominum Cap.14.12. Prou.15.3.

Væ qui profundo estis corde,vt à Domino abscondatis consilium,quorum sunt in tenebris opera & dicunt:quis videt nos,& quis nouit nos? Esa. 29. 15.

Priusquam te formarem in vtero noui te,& antequã exires de vulua sanctificaui te,& prophetam in gentibus dedi te. (ad Ieremiam prophetam loquitur.) Ieremiæ 7.11. Ierem.1.5.

Ego Dominus scrutans cor & probans renes,qui do vni cuique iuxta viam suam,& iuxta fructum adinuentionum suarum,cap.23.24. Cap.17.10.

Magnus consilio & incomprehensibilis cogitatu: Cuius oculi aperti sunt,super omnes vias filiorũ Adã,vt reddas vnicuiq; secũdũ vias suas & secundũ fructũ adinuentionũ eius. Cap.32.19.

Opera omnis carnis coram illo & non est quicquam absconditum ab oculis eius. Eccles.39.24

Qui vniuersa conspicit Dominus Deus Israel, percussit eum insanabili & inuisibili plaga (.s.Antiochum.) 2.Mac.9.5.

Te autem faciẽte eleemosynam nesciat sinistra tua, quid faciat dextera tua,vt sit eleemosyna tua in abscondito,& pater tuus qui videt in abscondito reddet tibi. Matth. 6.3.

Murmurantibus Scribis & discentibus in cordibus suis. Quis potest dimittere peccata nisi solus Deus? quo statim cognito Iesus spiritu suo, quia sic cogitarent intra se, dicit illis: Quid ista cogitatis in cordibus vestris? Marc.2.7.

Protestatus est Iesus & dixit:Amen amen dico vobis quia vnus ex vobis tradet me. Ioan. 13. 21.

Nunc scimus quia scis omnia, & nõ est opus tibi vt quis te interroget,in hoc credimus quia à Deo existi. Cap. 16.30.

Petrus ait.Tu scis Domine quia amo te. Cap.21.17.

Qui autem scrutatur corda scit quid desideret Spiritus, quia secundum Deum postulat pro sanctis. Rom. 8.27.

Quoniam si reprehenderit nos cor nostrum, maior est Deus corde nostro & nouit omnia. Ioan. 3.20.

Non est vlla creatura inuisibilis in conspectu eius,omnia autem nuda & aperta sunt oculis eius. Ephes. 4.13.

Deum

Universidad de Deusto
Biblioteca

Deum nemo videre potest in hac vita mortali.

*Exod.*33.20. AIT Moysi Deus:Non poteris videre faciem meam,nō enim videbit me homo & viuet.

Deut. 4.12. Loquutus est Dominus ad vos,de medio ignis,vocē verborum eius audistis,& formam pœnitus non vidistis.

Ioan. 1. 18. Deum nemo vidit vnquam.Idem 1.Ioan.4.12.Vnigenitus filius qui est in sinu patris ipse enarrauit.

1.*Tim.*6.16. Qui solus habet immortalitatem & lucem inhabitat inaccessibilem,quem nullus hominum vidit, sed nec videre potest,cui honor & imperium sempiternum.

1.*Ioan.* 4.12. Deum nemo vidit vnquam.

Deus & diuina omnia non possunt humana industria sine reuelatione comprehendi.

3. *Reg.* 3.5. APparuit autem Dominus Salomoni per somnium nocte dicens:Postula quod vis vt dem tibi.

Iob. 32. 8. Spiritus est in hominibus, & inspiratio omnipotentis dat intelligentiam.

*Psalm.*142.8. Auditam fac mihi misericordiā tuam,quia in te speraui.

*Matt.*11. 25. In illo tempore respondens Iesus, dixit Confitebor tibi pater Domine cœli,& terræ quia abscondisti hæc à sapientibus,& reuelasti ea paruulis.Idem Lu.10.21.

Cap. 13.11. Vobis datum est nosce mysteria regni cœlorum, illis autem non est datum Idem Luc.8.10.

*Cap.*17.17. Beatus es Bar-Ionas quia caro & sanguis non reuelabit tibi,sed pater meus qui in cœlis est.

*Ioan.*1.10. In mundo erat,& mundus per ipsum factus est, & mundus eum non cognouit.

*Galat.*1.11. Notū enim vobis facio fratres,euangeliū qd euāgelizatū est à me,quia nō est secūdū hominē,neq; enim ego accepi illud ab homine neq; didici,sed p reuelationē Iesu Christi.

Deus est immensus & incircumscriptibilis.

1. *Reg.*8.27. ERgone putandum est quòd vere Deus habitet super terram?Si enim cœli & cœli cœlorum te capere nō possum,quanto magis domus hæc quam ædificaui?

2.*Para.* 2.6. Quis poterit prævalere vt ædificet ei dignam domum? si cœli & cœli cœlorum capere eum nequeunt, quantus ego sum vt possim ædificare ei domum?

Ex-

Excelsior cœlo est,& quid facies?profundior inferno, & vnde cognosces? *Iob.* 11. 8.

Hæc dicit Dominus:Cœlū sedes mea, terra autē scabellū pedum meorū,quæ est ista domus quam ædificabitis mihi? *Esa.*66. 1.

Si occultabitur vir in absconditis,& ego non videbo eum dicit Dominus?nunquid non cœlum & terram ego impleo dicit Dominus? *Iere.* 23. 24.

Si descenderint vsq; ad infernū,inde manus mea educet eos,& si ascenderint vsque in cœlum,inde detrahā eos, &c. *Amos.* 9. 2.

Deus testatur se Deum, Saluatorem, &c.

STatuam pactum meum inter me & te, & inter semen tuum post te,in generationibus suis fœdere sempiterno, vt sim Deus tuus & seminis tui post te. *Gene.*17.7.

Ego sum Dominus Deus tuus, qui eduxi te de terra Ægypti,de domo seruitutis. *Exod.*20.2.

Habitabo in medio filiorū Israel,eroq; eis Deus,& scient quia ego Dominus Deus eorū,qui eduxi eos de terra Ægypti,vt manerem inter illos,ego Dominus Deus ipsorum. *Cap.* 29.45.

Ponam tabernaculum meum in medio vestri,& nō abiiciet vos anima mea, &c. *Leuit.*26.11.

Dominus firmamentum meū & refugiū meū & liberator meus,Deus meus,adiutor meus, sperabo in eum,protector meus,& cornu salutis meæ,& susceptor meus. *Psal.* 17. 3.

Hoc erit pactum quod feriā cum domo Israel post dies illos dicit Dominus,dabo legem meam in visceribus eorū & in corde eorum scribam ea, & ero eis in Deum, & ipsi erunt mihi in populum. *Iere.* 31. 33.

Saluos eos faciam de vniuersis sedibus suis, in quibus peccauerunt,& enumerabo eos, & erunt mihi populus, & ego ero eis Deus. *Ezech.*37.23.

Deus est Dominus, ac Creator cœli & terræ, Vide Creator.

Deus nihil eorum quæ fecit, odit.

DIligis enim omnia quæ sunt,& nihil odisti eorum quæ fecisti,nec enim odiens aliquid constituisti aut fecisti. *Sapie.*11.25.

Deus est iudex totius mundi reddens cuique prout gessit.

OPus enim hominis reddet ei,& iuxta vias singulorū restituet eis. *Iob.*34.11.

Tibi

Universidad de Deusto
Biblioteca

Psal. 61. 13. Tibi Domine misericordia, quia tu reddes vnicuique iuxta opera sua.

Psal. 95. 13. Iudicabit orbē terræ, in æquitate & populos in veritate sua.

Hier. 17. 10. Ego Dominus scrutās cor & probās renes, qui do vnicuique iuxta viā suā, & iuxta fructum adinuentionum suarum.

Cap. 25. 14. Reddam eis secundum opera eorum, & secundum facta manuum suarum.

Mat. 16. 27. Filius hominis venturus est in gloria patris sui cum angelis suis, & tūc reddet vnicuiq; secūdū opera eius. Idē. 25. 31

Rom. 2. 6. Reddet vnicuique secundum opera eius

Vocabulum Deus, soli Deo tribuitur.

Deut. 6. 4. AVdi Israel, Dominus Deus noster Deus vnus est.

Cap. 32. 39. Videte q̄ ego sum solus, & nō sit alius Deus præter me

1. Reg. 2. 2. Non est sanctus vt est Dominus, neque enim est alius extra te, & non est fortis sicut Deus noster.

Psal. 85. 10. Q̄m magnus es tu, & faciens mirabilia, tu es Deus solus.

Vocabulum Deus, aliis tamen tribuitur.

Exod. 7. 1. DIxitq; Dominus ad Moysen: ecce constitui te Deum Pharaonis: & Aaron frater tuus erit Propheta tuus.

Cap. 22. 8. Si latet fur, dominus domus applicabitur ad Deos, & iurabit q̄ non extenderit manum suam ad rem proximi sui.

1. Reg. 28. 13. Dixit mulieri rex: Noli timere, quid vidisti? Et ait mulier ad Saul: Deos vidi ascendentes de terra.

Psal. 46. 10. Principes populorum congregati sunt cum Deo Abrahā, quoniam dij fortes terræ vehementer eleuati sunt.

Deus solus bonus.

Matt. 19. 17. QVid me interrogas de bono? Vnus est bonus Deus.

Luc. 18. 19. Quid me dicis bonum? Nemo bonus nisi solus Deus.

Aliis tribuitur bonitas.

Gen. 1. 31. VIdit Deus cuncta quæ fecit, & erant valde bona.

Num. 14. 7. Terra quam circuiuimus valde bona est.

1. Reg. 29. 9. Respōdens Achis, locutus est ad Dauid. Scio quia bonus es tu, in oculis meis sicut angelus Dei.

2. Reg. 18. 27. Ait rex: (Dauid) vir bonus est, & nuncium portans bonum, venit.

Iudith. 12. 12 Tunc introiuit Vagao ad Iudith, & dixit: Non vereatur bona puella introire ad dominum meum.

Psal. 145. 1. Laudate Dominum quoniam Bonus est Psalmus, Deo nostro sit iocunda decora quæ laudatio.

Qui

Qui inuenit mulierem bonam, inuenit bonum, & hauriet iocunditatem à Domino. Prou. 22. 18.

Melius est nomen bonum, quàm diuitiæ multæ super aurum & aurum, gratia bona. Cap. 22. 1.

Qui sibi nequa est, cui alij bonus erit? & non iocundabitur in bonis suis. Iere. 7. 3. Eccle. 14. 5.

Respondens Petrus ait, Iesu: Rabbi, bonum est nos hic esse, faciamus tria tabernacula, 50. Bonum est sal, q̄ si sal insipuerit in quo illud condietis? habete in vobis sal & pacem habete inter vos. Marc. 9. 5.

Bonus homo de bono thesauro cordis sui profert bonū & malus homo de malo thesauro profert malum. Luce. 6. 45.

Deus solus sanctus.

NOn est sanctus vt est Deus, neq; non est alius extra te, &c. 1. Reg. 2. 2.

Aliis sanctitas tribuitur.

DEus ait (Moysi) ne appropinques huc (inquit) solue calciamentum de pedibus tuis, locus enim in quo stas terra sancta est. Idem Iosue. 5. 15. Exod.

Dies prima erit sancta atque solemnis, & dies septima eadem festiuitate venerabilis. Cap. 12. 16.

Viri sancti eritis mihi, carnem quæ à bestiis fuerit prægusta, non comedetis, sed proiicietis canibus. Cap. 22. 30.

Facies vestē sanctam Aarō fratri tuo in gloriā & decorē. Cap. 28. 2.

Arietem autem consecrationis tolles, & coques carnes eius in loco sancto. Cap. 29. 31.

Sanctificabis omnia & erunt sancta sanctorum, qui tetigerit ea sanctificabitur. Cap. 30. 29.

Ego enim sum Dominus Deus vester, sancti estote, quia ego sanctus sum. Leuit. 11. 44.

Cum sancto sanctus eris, & cum robusto perfectus. 2. Reg. 22. 26.

Quæ (f. Sunamitida) dixit ad virum suum adoinducerto quod vir Dei sanctus est iste, qui trāsit per nos frequēter. 4. Reg. 4. 9.

Dixerunt (Iudith) Ozias, & presbyteri: nunc ergo ora pro nobis, quoniam mulier sancta es, & timens Deum. Iudith. 8. 29

Adorabo in templum sanctum tuum in timore tuo. Psalm. 5. 8.

Deus solus fortis.

NOn est sanctus vt est Dominus, neque enim est alius extra te, & non est fortis sicut Deus noster. 1. Reg. 2. 2.

Aliis fortitudo tribuitur.

NEquaquam Iacob appellabitur nomē tuū, sed Israel quo Gen. 32. 28.

si con-

Universidad de Deusto
Biblioteca

si contra Deum fortis fuisti, quanto magis contra homines præualebis.

Psalm. 53.5. Quoniam alieni insurrexerunt aduersum me, & fortes quæsierunt animam meam.

Hiere. 9.23. Hęc dicit Dominus non glorietur sapiens in sapientia sua & non glorietur fortis in fortitudine sua, sed in hoc glorietur, qui gloriatur, scire & nosce me, &c.

Matt. 12.29. Quomodo potest quisquam intrare in domum fortis, & vasa eius diripere, nisi prius allegauerit fortem & tunc domum illius diripiet. Idem Marc. 3.27.

Luc. 11. 21. Cùm fortis armatus custodit atrium suum, in pace sunt ea quæ possidet.

1. *Pet.* 5. 9. Cui resistite fortes in fide scientes eandem passionem, et quæ in mundo est vestræ fraternitati fieri.

Deus solus iustus.

2. *Mac.* 1.25. SOlus es bonus rex, solus præstans, solus iustus, & omnipotens, & æternus, &c.

Alij quoque iusti.

Genes. 7.1. DIxit dñs ad Noe, ingredere tu & omnis domus tua in
Cap. 18. 23. aream, te enim vidi iustũ corã me in generatione hac.
Psal. 33.16. Nunquid perdes iustum cum impio?
36.39. Oculi Domini super iustos, & aures eius in preces eorũ.
Iusti hæreditabunt terram, & inhabitabunt in sæculum sæculi super eam.
Sap. 5. 16. Iusti autem in perpetuum viuent & apud Dominum est merces eorum, & cogitatio illorum apud altissimum.
Matt. 1. 19. Ioseph, autem vir eius, cùm esset iustus, & nollet eam traducere voluit occulte dimittere eam.
Cap. 10.41. Qui recipit Prophetam in nomine Prophetæ, mercedem prophetæ accipiet, & qui recipit iustum in nomine iusti mercedem iusti accipiet.
25.46. Et ibunt hi in supplicium æternum, iusti autem in vitam æternam. Luc. 14.
Rom. 1.17. Iustus ex fide viuit.

Deus solus pius.

Apoc. 15. 4. QVis non timebit te Domine, & magnificabit nomen tuum quia solus pius es, quoniam omnes gentes venient & adorabunt in conspectu tuo.

Alij

Alij etiam etiam pij

VOs autem genus electum, regale sacerdotium, gens sancta, populus acquisitionis, &c. 1. *Pet.* 2.9.

Deus solus beatus.

QVem suis temporibus ostender beatus, & solus potẽs rex regum, & Dominus dominantium. 1. *Tim.* 6.15.

Alij beati.

DIxit Lya. beatam me dicent mulieres. *Gen.* 30.13.
Beatus vir qui nõ abiit in consilio impiorum, & in via peccatorum non steterit, &c. *Psal.* 1.1.
Beatus vir qui intelligit super egenum & pauperem, in die mala liberabit eum Dominus. 40.1.
Beati immaculati in via. &c. 118.1.
Octo tradit apostolis beatitudines dicẽs: Beati pauperes Spiritu, beati mites, &c. Cap. 16.17. Beatus Bar Ionas, &c. *Matt.* 5.*
Beatus ille seruus quem cum venerit Dominus inuenerit sic facientem. *Cap.* 24. 46
Beatam me dicent omnes generationes. *Luc.* 1.48.
Quum facis conuiuium voca pauperes, debiles, claudos cæcos & beatus eris, &c *Cap.* 14. 14.

Deus solus potens.

QVem suis temporibus ostendet beatus & solus potens, &c. 1. *Tim.* 6 15.

Alij potentes.

POtens in terra erit semen eius generatio rectorum benedicetur. *Psal.* 111. 2.
Deposuit potentes de sede & exaltauit humiles. *Luc.* 1.52.

Deus solus immortalis.

QVi solus habet immortalitatem & lucem habitat inaccessibilem. &c. 1. *Tim.* 6.16.

Aliis tribuitur immortalitas.

IVstitia enim perpetua est, & immortalis. *Sap.* 1.15.
O quam pulchra est casta generatio cum claritate: immortalis est enim memoria illius, &c. cap. 8.17. *Cap.* 4.1.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Deus facit mirabilia solus.

Psal.71.18. BEnedictus Dominus Deus Israel, qui facit mirabilia magna solus.

135.4. Qui facit mirabilia magna solus quoniam in æternũ misericordia eius.

Alij faciunt quoque mirabilia.

Deut.34.12. MAgna mirabilia quæ fecit Moyses, coram vniuerso Israel.

Eccles.31.9. Quis est hic & laudabimus eum, fecit enim mirabilia in vita sua.

Cap.48.4. Verbo domini deiecit à se ignem terręsie amplificatus est Elias in mirabilibus suis. 15. In vita sua fecit monstra, & in nocte mirabilia operatus est.

Deus solus nouit occulta corda.

3.Reg.8.39. TV propitiaberis, & facies vnicuique secundum omnes vias suas, sicut videris cor eius (quia tu solus nosti cor filiorum hominum,) &c. idem, 2. Para. 30.

Alij quoque nouerunt secreta cordis.

4.Reg.5.26. NOnne cor meum in præsenti erat quando homo reuersus est de curru suo in occursum tui? nunc igitur accepisti argentum & accepisti vestes, vt emas olliueta, &c. 1. Reg. 9. 19.

Deus solus peccata dimittit.

Luc.5.21. Ixerunt Scribæ & Pharisæi: Quis est hic qui loquitur blasphemias? Quis potest peccata dimittere nisi solus Deus?

Dimittunt & alij peccata.

Matth.18.18 AMen amen dico vobis quæcumque allegaueritis super terram, erunt ligata & in cælo, & quæcunque solueritis super terram, erunt soluta & in cęlo.

Ioan.20.23. Quorum remiseritis peccata, remittentur eis. &c.

Deo soli honor & gloria.

Esa.42.8. EGo Dominus hoc est nomen meum, gloriam meam alteri non dabo, &c.

1.*Tim.1.17.* Soli Deo honor & gloria, in secula seculorum Amen.

Aliis quoque tribuuntur honor & gloria.

4.*Re.4.14.10* COntentus esto gloria, & esto in domo tua, quare prouocas malum, vt cadas tu, & Iudas tecum? &c.

2. *Par.17.5.* Confirmauit Dominus regum in manu eius (Iosaphat, &c. dedit

dedit omnis Iuda munera Iosaphat, factęque sunt ei infinitæ diuitiæ & multa gloria.

Gloria hæc est omnibus sanctis eius. *Psal.149.9.*

Quis probatus est in illo & perfectus est, & erit illi gloria æterna? qui potuit transgredi & non est transgressus, facere mala & non fecit. *Eccles.31.10.*

Amice ascende superius, tunc erit tibi gloria coram simul discumbentibus. *Luc.14.10.*

Quomodo vos potestis credere, qui gloriam ab inuicẽ accipitis, & gloriam quæ à solo Deo est, non quæritis? *Ioan.5.44.*

Deus solus adorandus.

EGo Dominus Deus vester, non facietis vobis idolum, & sculptile, nec titulos erigetis, nec insignem lapidẽ ponetis in terra vestra, vt adoretis eum, ego enim sum Dominus Deus vester, Deut. 5. 9. Non adorabis ea, &c. *Leuit.26.1.*

Scriptum est enim, Dominum Deum tuum adorabis, & illi soli seruies. *Matth.4.10*

Aliis adoratio tribuitur.

CVmque eleuasset oculos, apparuerunt ei tres viri stantes prope eum. Quos cum vidisset, cucurrit in occursum eorum de ostio tabernaculi sui & adorauit in terram. Vide superius verbo adoratio. *Genes.18.2.*

Deo soli seruiendum.

DOminum Deum tuum timebis & illi soli seruies ac per nomen illius iurabis. Idem cap. 10. 20. Matth. 4. 10. *Deut.6.13.*

Alys autem post Deum seruiendum.

DVæ gẽtes sũt in vtero tuo, & duo populi ex vẽtre tuo diuidẽt, populusq; populũ superabit & maior seruiet minori. *Genes.25.23.*

Seruiuit Iacob pro Rachel septem annis, & videbantur illi pauci dies præ amoris magnitudine. *Cap.29.20.*

Qui autem fideles habent Dominos non contemnant, quia fratres sunt, sed magis seruiant, quia fideles sunt, & dilecti, qui beneficij participes sunt. *1.Tim.6.2.*

Deus est honorandus ex corde, per debitam dilectionem.

FIli honora Dominum, & valebis: præter eum vero ne timueris alienum. *Prou.7.1.*

Honora Dominum ex tota anima tua. *Ibidem.*

Quid dignũ offerã Domino? Curuabo genu Deo excelso. *Mich.6.6.*

Universidad de Deusto
Biblioteca

Nũquid offerã ei holocaustomatq,&vitulos anniculos?Nũ quid placari potest Deus in Milibus arietum?

Ibid.8. Indicabo tibi ô homo,quid sit bonum.& quid dominus requirat à te?Vtique facere iudicium,& diligere misericordiam,& solicitum ambulare cum Deo tuo.

1.Tim.i.17. Regi autem seculorum immortali, inuisibili, soli Deo honor & gloria in secula seculorum.Amen.

Per deuotam laudationem.

Deut.10.21. IPse est laus tua & Deus tuus, qui fecit tibi hæc magnalia,& terribilia quæ viderunt oculi tui.

psal.98.31. Laudabo nomen Dei cum cantico.6.Et Placebit Deo super vitulum nouellum cornua producentem.

28.2. Afferte Domino gloriam & honorem.

33.2. BenedieãDñm in omni tpe sẽp laus eius in ore meo.

Magnificate Dominum mecum:& exultemus nomen eius in idipsum.

Ibid.4.

47.11. Secundũ nomẽ tuum Deus, sic & laus tua in fines terræ.

49.14. Immola Deo sacrificium laudis.

Ibid.16. Peccatori autem dixit Deus:Quare tu enarras iustitias

Ibid.23. Sacrificium laudis honorificabit me. (meas?

118.164. Septies in die laudem dixi tibi.

Eccles.15.9. Non est speciosa laus in ore peccatoris.

39.41. Et nunc in omni corde & ore collaudate,& benedicite nomen domini.

43.32. Glorificantes Dñm quantumcũque potueritis superabit adhuc, & admirabilis magnificentia eius. Benedicẽtes Dominũ,exultate illũ quantum potestis, maior est.n.omni laude.Exultantes illum replemini virtute.

59.7. Confitebor tibi Domine rex,&collaudabo te Deum saluatorem meum.

Esa.12.2. Quia fortitudo mea,& laus mea Dominus Deus, & factus est mihi in salutem.

29.13. Eo.qa appropinquat populus iste ore suo ,& labiis suis glorificat me:cor aũt eius longe est à me, & timuerunt me mandato hominum & doctrinis: ideo ecce ego addam, vt admirationem faciam populo huic miraculo grandi,& stupendo:peribit enim sapientia à sapientib.eius,&intellectus prudentium eorum abscondetur.

Esa.42.12. Ponent Dño gloriã, & laudẽ eius in insulis nuntiabunt.

43.21. Populum istum formaui mihi, laudem meam narrabit.

Leuemus corda nostra cũ manib⁹ ad Dominũ in cælos. Thren.3.41.

Et non clamauerunt ad me in corde suo , sed vlulabant Osee.7.14. in cubilibus suis:super triticum & vinum ruminabant,& recesserunt à me.

Aufer à me tumulum carminum tuorum,& cantica lyræ Amos.5.23. tuæ non audiam.

Hypocritæ bñ ꝓphetauit de vobis Esaias,dicẽs populus Matt.15.8. hic labiis me honorat,cor autem eorum longe est à me.

Dico vobis,quia si hic tacuerint,lapides clamabunt. Luc.19.40.

Psallam spiritu,psallam & mente. 1.Cor.14.15

Impleamini Spiritu sãcto,loquẽtes vobismetipsis in psal Epheſ. 5.19. mis,hymnis & cãticis spiritualib.cãtãtes &psallentes in cordib.vestris Dño gras agẽtes semp ꝓ oib.in noie Dñi nostri Iesu christi Deo &patri subiecti inuicem in timore Christi.

Verbũ Christi habitet in vobis abũdãter in omni sapiẽ Colloſſ.3.16 tia,docẽtes &commonẽtes vosmetipsos psalmis,hymnis,& cãticis spiritualib.in gratia cantãtes Deo in cordib.vestris.

Tristatur autem aliquis vestrum? oret: æquo animo est Iaco.5.13. aliquis?psallat.

Et vox de throno exiuit,dicẽs: Laudẽ dicite Deo nostro Apoc.11.5. omnes sancti eius,qui timetis Deum pusilli& magni.

Per dignam oblationem,vt sit bona sine defectu.

Leuit.22.18. HOmo de domo Israel,&de aduenis,q habitãt apud vos q obtulerit oblationẽ suã,vel vota soluens, vel sponte offerẽs,quicquid illud obtulerit in holocaustũ Dñi, vt efferat per vos masculus , immaculatus erit ex bobus,& ouibus,& ex capris:si maculam habuerit, nõ offerẽs,neque erit acceptabile.

Deut.16.16 Non apparebit ante Dñm vacuus , sed offeret vnusquisque secundum quod habuerit, iuxta benedictionẽ Dei sui quam dederit ei.

1.Par.29.14. Tua sunt omnia,&q̃ de manu tua accepim⁹,dedim⁹ tibi. Psal 53.8. Voluntarie sacrificabo tibi: & confitebor nomini tuo domine:quoniam bonum est.

Eccles.35.10. Bono animo gloriã redde Deo, & non minus primitias manuum tuarũ.In omni dato hilarem fac vultum tuum,& in exultatione sanctifica decimas tuas.

Mala.1.8. Si offeratis cæcum ad immolandum,nonne malum est Et si offeratis claudum & languidum,nõne malum est?Offer illud duci tuo,si placuerit ei,& si susceperit faciem tuã, dicit dñs exercituum.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ibidem 14. Maledict⁹ dolosus,q̃ habet in grege suo masculũ & votũ faciens immolat debile dño: Quia rex magnus ego, dicit dominus exercituũ,& nomen meum horribile in Gentibus.

Vt sit pura sine peccato.

Leuit. 2.11. OMnis oblatio quæ offertur domino, absque fermento (malæ acquisitionis)fiet, nec quicquam fermenti ac mellis adolebitur in sacrificio domini.

22.25. De manu alienigenæ non offeratis panes Deo vestro.

Deut. 23. 18. Non offeres mercedem prostibuli.

Psalm 50.19. Sacrificium Deo spiritus contribulatus.

Prou. 15.8. Victimæ impiorum abominabiles domino: vota iustorũ placabilia.

21.27. Hostiæ impiorũ abominabiles,quę offerũtur ex scelere.

Eccles. 7.11. Ne dicas in multitudine munerum meorum respicit De⁹ & offerente me Deo altissimo,munera mea suscipiet.

34.21. Immolans ex iniquo,oblatio est maculata,infrà. Dona iniquorum non probat Altissimus.

35.2. Sacrificium salutare est,attendere mandatis, & discedere ab omni iniquitate.

Ibidem. 8. Oblatio iusti impinguat altare,& odor suauitatis est in conspectu Altissimi.

Ibidem. 9. Sacrificium iusti acceptum Deo, & memoriam eius non obliuiscetur Deus.

Ibidem 14. Ne offeras parta sordibus munera non enim suscipiet illa nec iniquum institutas sacrificium, quia dominus iudex est,nec valet apud eum personæ magnificentia.

Esa. 1.11. Quo mihi multitudinem victimarum vestrarum, dicit dominus? Plenus sum.

Ibidem. 12 Cùm venieretis ante conspectum meũ,quis quæsiuit hæc de manibus vestris,vt ambularetis in atriis meis? Ne offeratis vltrà sacrificium frustra: Incensum abominatio est mihi.

Ibidem. 15. Cùm multiplicaueritis orationem,non exaudiam: manus enim vestræ sanguine plenæ sunt.

Ieré. 11.15. Quid est quod dilectus meus in domo mea facit scelera multa? Nunquid carnes sanctæ auferent à te malitias tuas in quibus gloriata es?

Osea. 8 13. Hostias offĕrent,immolabunt carnes,& comedent,& dñs non suscipiet eas. Nunc recordabitur iniquitatis eorum.

9.4 Nõ libabũt dño v?nũ,& nõ placebũt ei: Sacrificia eorum quasi panis lugẽtiũ: omnes qui comedũt eũ cõtaminabũtur.

Quod

Quod si obtuleritis mihi holocaustomata & munera ve- *Amos* 7. 22.
stra,nõ suscipiã,& vota pinguium vestrorum nõ respiciam.

In vanũ autẽ me colunt docentes doctrinas hominum. *Mar.* 7.27.

Relinquẽtes enim mãdata Dei,tenetis traditiones hominũ, baptismata vrceorum,& calicum,& similia his facitis multa

Iusta de populo.

HOnora dominum de tua substantia(non alterius) & *Prou.* 3.9.
de primitiis frugum tuarum da pauperibus.

Immolantis ex iniquo oblatio est maculata. *Eccle.* 34.21.

Dona iniquorum non probat Altissimus:nec respicit in *Ibidem* 23.
oblatione iniquorum,nec in multitudine sacrificiorum eorum propitiabitur peccatis.

Qui offert sacrificium ex substantia pauperis quasi qui *Ibidem* 24.
victimat filium in conspectu patris sui.

Noli offerre munera prauanon enim suscipiet illa,& noli 35.14.
inspicere sacrificium iniusti,quoniam dominus vindex est,
& non est apud illum gloria personæ.

Nullam habet dominus personæ rationem aduersus inopem,sed deprecationem læsi exaudiet. *Ibidem* 16.

Ego dominus diligens iudicium,& odio habens rapinam *Esa.* 61.8.
in holocaustum.

Intulistis de rapinis munus, nunquid suscipiam illud de *Mal.* 1.13.
manu vestra,dicit dominus?

Deus quærendus celeriter.

LÆtetur cor quærentium dominum : & confortamini *Psalm.* 104.3
quærite faciem eius semper.

Quærite dominum dum inueniri potest,inuocate eum *Esa.* 55.6.
dum tọpè est.

Quæramus & reuertamur ad dominum. *Thren.* 3. 40.

Quærite dominum omnes mansueti terræ, quia iudicium *Sophon.* 2. 3.
eius estis operati. Quærite iustum,quærite mansuetum, si quomodo abscondamini,in Die furoris Domini.

Cordialiter.

QVũque quæsieris,ibi dominum deum tuum, inuenies *Deut.* 4.29.
eum,si tamen toto corde quæsieris,& tota tribulatione animæ tuæ.

Præbete igitur corda vestra,& animas vestras, vt quæra- 1.*Par.* 22. 19
tis Dominum Deum vestrum.

In toto corde meo exquisiui te. *Psal.* 118.10.

Qui autem inquirunt dominum,animaduertunt omnia *Prouer.* 28.5.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Sap.1.1. Sentite de domino in bonitate,& in simplicitate cordis quærite illum.

Esa.21.12. Si quæritis quærite.

Amos 5.14. Quærite bonum & non malum vt viuatis.

Philip.2.21. Omnes,quæ sua sunt,quærunt,non quæ Iesu Christi.

Vtiliter.

1.Para.28.9. SI quæsieris eum,inuenies,si autem dereliqueris eũ,proiiciet te in æternum.

2.Par.15. Dominus vobiscum,quia fuistis cum eo.Si quæsieritis eum,inuenietis:si autem dereliqueritis eũ derelinquet vos.

Psalm.68.33. Quærite Deum & viuet anima vestra.

69.5. Exultent & lætentur in te omnes, qui quærunt te.

Eccles.1.13. Quoniam pius & misericors est Deus,& remittit in die tribulationis peccata,& protector est omnibus exquirentibus se in veritate.

Esa.45.19 Non dixi semini Iacob frustra,Quærite me.

65.1. Quæsierunt me,qui ante non interrogabant:inuenerunt qui non quæsierunt.

Ierem.29.13. Cum quæsieritis me in toto corde vestro,inueniar à vobis,ait dominus.

Amos 5.4. Quærite me & viueris.Quærite Dominum & viuite.

Deus cuius mali sit causa & cuius non sit.

Vide malum.

Diabolus semper quærit perditionem hominum.

Gen.3.1. SEd & serpens erat callidior cunctis animantibus terræ quæ fecerat Deus &c.

1.Par.21.1. Consurrexit autem Sathan cõtra Israel,& incitauit Dauid vt numeraret Israel.

Iob.2. ✠ Sathanas obtenta à Deo facultate, percutit Iob vlcere pessimo,cui etiam propria vxor insultat,Cap.1.idem.

Zach.3.1. Et ostendit mihi dominus Iesum sacerdotem magnum stantem coram angelo domini, & Sathan stabat à dextris eius vt aduersaretur ei.

Matth.4.3. Et accedens tentator dixit ei,Si filius Dei es,dic vt lapides isti panes fiant.

Luc.8.12. Qui autem secus viam,hi sunt qui audiunt,deinde venit diabolus,& tollit verbum de corde eorum ne credentes salui fiant.

Cap.22.31. Ait autem dominus:Symon,Ecce Sathanas expetiuit vos vt cribraret sicut triticum.

Dixit

Dixit autem Petrus,Anania cur tentauit Sathanas cor tuum,mentiri te Spiritu sancto,& fraudare de præcio agri? *Act.5.3.*

Ipse enim Sathanas transfigurat se in angelum lucis. *2.Cor.11.14.*

Induite vos armaturam Dei vt possitis stare aduersus insidias diaboli. *Ephes.6.11.*

Ego enim Paulus tentaui quidem & semel & iterum venire ad vos,sed impediuit me Sathanas. *1.Thess.2.18.*

Sobrij estote & vigilate,quia aduersarius vester diabolus tanquam Leo rugiens circuit quærens quem deuoret, cui resistite,&c. *1.Pet.5.8.*

Nihil horum timeas quæ passurus es, ecce missurus est diabolus aliquos ex vobis in carcerem,vt tentemini & habebitis tribulationem diebus decem. *Apoc.2.10.*

Et cum consummati fuerint mille anni soluetur Sathanas de carcere suo,& exibit & seducet gentes quæ sunt super quatuor angulos terræ. *Cap.20.7.*

Diabolus non plura potest quàm ei Deus permittit.

ET ait ille(mendax)egrediar & ero Spiritus mendax in ore omniũ prophetarũ eius,& dixit dominus decipies & prævalebis,Egredere & fac ita. Idem 2.Par.18.20. *3.Reg.22.22*

Dixit ergo dominus ad Sathan:Ecce vniuersa quæ habet in manu tua sunt,tamen in eum ne extendas manum tuam. *Iob.1.12.*

Dixit dominus ad Sathan,In manu tua est, veruntamen animam illius serua. *Cap.2.6.*

Dæmones autem rogabant eũ dicentes,Si eiicis nos,mitte nos in gregem porcorum.Idem.Marc.5.12. *Matth.8.31.*

Et cum consummati fuerint mille anni, soluetur Sathanas de carcere suo,& exibit,& seducet gentes,quæ sunt super quatuor angulos terræ,Gog,& Magog, & congregabit eos in prætium,quorum numerus est sicut Arena maris. *Apoc.20.7.*

Diabolus pater & princeps mundi & omnium impiorum.

AIt diabolus Christo,hæc omnia tibi dabo si cadens adoraueris me,Luc.4.6.Idem. *Matth.4.9.*

Omne sublime videt, ipse est rex super vniuersos filios superbiæ. *Iob.41.25.*

Nunc iudicium est mundi, nunc princeps huius mundi eiicietur foras. *Ioan.12.31.*

Iam non multa loquar vobiscum, venit enim princeps mundi huius & in me non habet quicquam. *Cap.14.30.*

Universidad de Deusto
Biblioteca

Diaboli imperium per Christum sublatum.

Gene.3.15. INimicitias ponã inter te & mulierẽ,& semẽ tuũ & semẽ illius,ipsa cõteret caput tuũ,& tu insidiaberis calcaneo eius.

1.Reg.17. ✠ Philistæis cõtra Israel,ad pugnã congregatis,Goliath Gigantem in armis & fortitudine cõfidẽtẽ,inermis Dauid occidit.præcisumque caput diffusis Philistæis ad Saulũ tulit.

Iob.26.13. Spiritus eius ornauit cœlos, & obstetricante manu eius, eductus est coluber tortuosus.

Esa.14.12. Quomodo cecidisti lucifer qui mane oriebaris?corruisti in terram qui vulnerabas gentes?

Cap.27.1. In die illa visitabit Dominus in gladio suo duro, & grandi & forti super Leuiathã serpentem vectem,& super Leuiathan serpẽtem tortuosum,& occidet cetum qui in mari est.

Luc.10.18. Videbam Sathanam sicut fulgur de cœlo cadentem.

Ioan.12.31. Nunc princeps huius mundi eicietur foras.

Colloss.1.13. Qui eripuit nos de potestate tenebrarum & transtulit in regnum filij dilectionis suæ.

Cap.2.15. Et expolians principatus,& potestates traduxit confidenter palam,triumphans illos in semetipso.

Heb.2.14. Quia ergo pueri communicauerunt carni,& sanguini & ipse similiter participauit eisdem,vt per mortem destrueret eum,qui habebat mortis imperium. (sc.Diabolum.)

Apoc.12.9. Et proiectus est draco ille magnus serpẽs antiquus q vocatur diabolus & sathanas q seducit vniuersũ orbẽ & proiectus est in terram,& angeli eius cũ illo missi sunt.ca.20.2.

Diaboli filij.

Ioan 8.44. VOs ex patre diabolo estis,& desideria patris vestri vultis facere. Ille homicida erat ab initio & in veritate nõ stetit,quia veritas non est in eo,cum loquitur mendacium ex propriis loquitur,quia mendax est& pater eius.

Act.13.10. Pleni omni dolo & omni fallacia filij Diaboli inimici omnis iustitiæ non desinis subuertere vias Domini rectas.

1.Ioan.3.10. In hoc manifesti sunt filij Dei & filij Diaboli:omnis q nõ est iustus,non est ex Deo,& qui non diligit fratrem suum.

Diaconi.

Act.6.3. COnsiderate ergo fratres viros ex vobis boni testimonij septem plenos Spiritu sancto,& sapientia quos constituamus super hoc opus.

Cap.21.8. Alia aũt die profecti venimus Cæsareã, & intrãtes domũ Philippi Euãgelistæ,q̃ erat vnus de septẽ,mãsimus apud eũ.

Paulus & Timotheus serui Iesu Christi, omnibus sanctis in Christo Iesu,qui sunt Philippis cum episcopis & diaconis gratia vobis & pax à Deo patre nostro. *Philip.1.1.*

Diaconos similiter pudicos non bilingues nec multo vino deditos,non turpe lucrum sectantes: habentes ministerium fidei in conscientia pura (scilicet oportet esse.) *1.Tim.3.8.*

Diana colitur Ephesi & in vniuersa Asia. Act.19.27.

Dies nouissimi & iudicium extremum.

DOminum formidabunt aduersarsarij eius & super ipsos in cœlis tonabit,Dominꝰ iudicabit fines terræ, & dabit ĩperiũ regi suo,& sublimabit cornu Christi sui. *1.Reg.2.10.*

Tunc exultabunt omnia ligna syluarum à facie Domini, quia venit,quoniam venit iudicare terram. *Psal.95.13.*

Et introibunt in speluncas petrarum,& in voragines terræ,facie formidinis Domini,& à gloria maiestatis eius,cum surrexerit percutere terram. *Esaia.2.19.*

Vox multitudinis in mõtibus,quasi populorũ frequẽtiam vox sonitus regum & gentium cõgregatorum,&c.6. Vlulate quia ppe est dies Dñi,quasi vastitas à Dño veniet,&c.9. Ecce dies Domini veniet crudelis, & indignationis plenus & iræ furorisq; ad ponendum terram in solitudinem, & peccatores eius conterendos de ea. Cap.26.21. *Cap.13.4.*

Ecce dominus in igne veniet, & quasi turbo quadrigæ eius reddere in indignatione furorem suum,& increpationẽ suam in flammam ignis,Idem Hiere.30.13. *Cap.66.15.*

Iuxta est dies domini magnus, iuxta est & velox nimis, vox dici domini amara tribulabitur ibi fortis. *Soph.1.14.*

Ecce enim dies veniet succensa quasi caminus,& erunt omnes superbi & omnes facientes impietatem stipula, & inflammabit eos dies veniens dicit dominus exercituum quę non derelinquet eis radicem & germen. *Malach.4.1.*

Et erit cũ fient hæc,& cõtingent signa quæ ante ostẽdi tibi,& tũc revelabitur filius meus quẽ vidisti vt virũ ascendẽtẽ. *4.Esd.13.32.*

Dico aũtẽ vobis,quoniã omne verbũ ociosum quod locuti fuerint homines,reddent rationem de eo in die iudicij. *Matt.12.36.*

Mittet filius hominis angelos suos,& colligent de regno eius omnia scandala,& eos qui faciunt iniquitatem, & mittet eos in caminum ignis, ibi erit fletus & stridor dentium. *Cap.24.25.31.*

Secundũ aũtẽ duritiã tuã & impẽitẽs cor tuũ thesaurizas tibi *Rom.2.5.*

tibi irã in die iræ & reuelationis iusti iudicij Dei, qui reddet vnicuique secundum opera eius.

Cap. 14.10. Tu autẽ quid iudicas fratrẽ tuũ? aut tu quare spernis fratrem tuum? Omnes enim stabimus ante tribunal Christi.

2.Cor.5.10. Omnes enim nos manifestari oportet ante tribunal Christi, vt referat vnusquisq; proprio corporis prout gessit siue bonum siue malum.

1.Thess.5.2. Ipsi enim diligentes scitis, quia dies Domini sicut fur in nocte ita veniet.

Apoc.1.7. Ecce venit cum nubibus, & videbit eum omnis oculus, & qui eum pupugerunt.

Hiere.30.7. Væ,quia magna dies illa,nec est similis eius:tempusq; tribulationis est Iacob,& ex ipsa saluabitur.

Ioel. 2.1. Canite tuba in Syon,vlulate in monte sancto meo, conturbentẽ oẽs habitatores terræ quia venit dies Dñi,quia prope est dies tenebrarũ,& caliginis,dies nubis & turbinis,&c.

Amos 5.18. Væ,desiderantibus diẽ Domini,ad quid eam vobis? dies Domini ista tenebræ & non lux.

4.Esdr.2.27. Noli fatigari,cũ enim venerit dies pressuræ, & angustiæ alij plorabunt,& tristes erunt,tu autẽ hilaris & copiosa eris.

Dies Domini.

Esaiæ. 13.6. VLulate quia prope est dies Domini:quasi vastitas à Domino veniet. propter hoc omnes manus dissoluentur, & omne cor hominis contabescet & conteretur.

Ierem.30.7. Væ,quia magna dies illa,nec est similis eius:tempusq; tribulationis est Iacob,& ex ipsa saluabitur.

Amos. 5.18. Væ desiderantibus diẽ Domini:ad quid eam vobis? dies Domini ista tenebræ & non lux.

Ioel. 2.1. Cantate tuba,vlulate in monte sancto meo, cõturbentur omnes habitatores terræ,quia venit dies Domini,quia prope est dies tenebrarum & caliginis,dies nubis & turbinis, &c. 3.sol.conuertetur in tenebras, & luna in sanguinem, antequam veniat dies Domini magnus & horribilis.

Sophon.1.14. Iuxta est dies Domini magnus, iuxta est & velox nimis vox diei Domini amara tribulabitur ibi fortis.

Malach.4.1. Ecce enim dies veniet succensa quasi caminus: & erunt omnes superbi,& omnes faciẽtes impietatẽ stipula:& inflammabit eos dies veniens,dicit Dominus exercituum, quæ non derelinquet eis radicem & germen.

4.Esdr.2.27. Noli fatigari:cum enim venerit dies pressuræ,& angustiæ alij plorabunt & tristes erunt,tu autẽ hilaris & copiosa eris

Con-

Confidens hoc ipsum,quia qui cœpit in vobis opus bonum perficiet vsque in diem Iesu Christi. Philip. 1.6.

Verbum vitæ continentes,ad gloriam meam in die Christi,quia non in vacuum cucurri,neque in vacuũ laboraui. Cap.2.16.

Ipsi enim diligenter scitis, quia dies domini sicut fur in nocte ita veniet. 1.Thess.5.2.

In reliquo reposita est mihi corona Iustitiæ, quam reddet mihi Dominus in illa Die,iustus iudex: non solum autem mihi,sed & iis qui diligunt aduentum eius. 2.Tim.4.8.

Dies Domini,& hora nulli cognita.

DE die autem illa & hora nemo scit, neque angeli cœlorum,nisi solus pater. Idem Marci 13.22. Matt.24.36.

Sicut fulgur choruscãs de sub cœlo,in ea quæ sub cœlo sunt fulget,ita erit filius hominis in die sua. Luc.17.24.

Dixit autem eis,non est vestrum noscere tempora vel momenta quæ pater posuit in sua potestate. Act.1.7.

Adueniet autem dies Domini vt fur in quo cœli,magno impetu transient,elementa verò calore soluentur, terra autem & quæ in ipsa sunt opera,exurentur. 2.Pet.3.10.

Sinon vigilaueris, veniam ad te tanquam fur & nescies quando veniam ad te.16.15. Apoc.3.3.

Dies pro annis.

IVxta numerum quadragintà dierum quibus considerastis terram,annus pro die imputabitur,& 40.annis recipietis iniquitates vestras,& scietis vltionem meam. Num.14.24.

Et cum compleueris hæc, dormies super latus tuum dextrum secundo,& assumes iniquitatem Domus Iuda 40.dies, diem pro anno,diem inquam pro anno dedi tibi. Ezech. 4.6.

Dilectio Dei erga suos.

QVia dilexit vos Dominus,& custodiuit iuramẽtũ quod iurauit patribus vestris eduxitq; vos in manu forti & redemit de domo seruitutis de manu Pharaõis regis Ægypti. Deut. 7.8.

Dixit Iosue ad populum, non poteritis seruire Domino, Deus enim sanctus & fortis æmulator est, nec ignoscet sceleribus vestris atque peccatis. Iosue 24.19.

Ego diligentes me diligo,& qui mane vigilant ad me inuenient me. Prou. 8.17.

In tentatione ambulat cum eo & in primis diliget eum. Eccl.4.18.

In charitate perpetua dilexi te, ideo attraxi te miserans. Hiere.30.21.

Sic

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ioan.3.16. Sic enim Deus dilexit mundum, vt filium suum vnigenitum daret, vt omnis qui credit in eum non pereat, sed habeat vitam æternam.

Cap.15.9. Sicut dilexit me pater, & ego dilexi vos, manete in dilectione mea.

Cap. 16. 27. Ipse enim pater amat vos, quia vos me amastis & credidistis, quia à Deo exiui.

Rom.5.8. Cómendat charitatem suam in nobis, quoniam cum adhuc peccatores essemus, Christus pro nobis mortuus est.

Eph.5.1. Estote ergo imitatores Dei, sicut filij Charissimi, & ambulate in dilectione, sicut & Christus dilexit vos & tradidit semetipsum pro nobis oblationem & hostiam Deo in odorem suauitatis.

Diligendus est Deus super omnia.

Vide Charitas.

Deut.6.5. Diliges dominum Deum tuum ex toto corde tuo & ex tota ãia tua & ex tota fortitudine tua. Idẽ Cap.10.12.

Cap.11.1. Ama itaq; dominũ Deum tuum, & obserua præcepta eius & ceremonias iudicia atq; mãdata omni tempore &c.

Eccles.7.32. In omni virtute tua dilige eum qui te fecit, & ministros eius ne derelinquas.

Matt.10.37. Qui amat patrẽ aut matrẽ, plusquã me, nõ est me dignus, & qui amat filiũ aut filiã plusquam me, non est me dignus.

Cap. 22.36. Ait illi Iesus: Diliges dominum Deum tuum, ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, &c. Marc.12.30. Luc.10.27.

Rom. 8. 28. Scimus enim quoniã diligentibus Deum, omnia cooperãtur in bonũ, iis qui secundũ propositũ vocati sunt sanctis.

1.Cor.10.21. Non potestis calicem Domini bibere, & calicem Dæmoniorum, non potestis mensæ domini participes esse & mẽsæ Dæmoniorum.

Diligendus proximus.

Deut. 6. 22.1. Diliges proximum tuum sicut teipsum.
Non videbis quem fratris tui, aut bouem errantem, & præteribis, sed reduces fratri tuo.

Ioan. 15. 13. Maiorem hac dilectionem nemo habet, quàm vt animã suam ponat quis pro amicis suis.

Philip. 2. 4. Non quæ sua sunt singuli considerantes, sed quæ aliorũ.

1. Thes. 2. 7. Facti sumus paruuli in medio vestrum, tanquam si nutrix foueat filios suos.

Hebr. 13. 1. Charitas fraternitatis maneat in vobis.

Sim-

Simplici ex corde inuicem diligite. *1. Pet. 1.22.*

Qui diligit fratrem suum in lumine manet. *1.Ioan. 2.19.*

Et nos debemus pro fratribus animam ponere. *3.16.*

Primum diligamus nos inuicem, quia charitas ex Deo est, & cognoscit Deum. *4.9.*

Si diligamus nos inuicem, Deus in nobis manet & charitas eius in nobis perfecta est. *Ibidem. 12.*

Dilectio proximi est necessaria.

OMne aũal diligit sibi simile: sic & omis homo proximũ sibi. *Eccles.13. 19.*

Omnis caro ad similem sibi coniungitur, & omnis homo simili sibi sociatur. *Ibidem 20.*

Et mandauit illis vnicuique de proximo suo. *17. 12.*

De charitate fraternitatis nõ necesse habemus vobis scribere, ipsi enim vos à Deo didicistis, vt diligatis inuicem. *1.Thess. 4.9.*

Nos scimus, quia translati sumus de morte ad vitã, quoniã diligimus fratres. Qui autem nõ diligit, manet in morte. *1.Ioan. 3.14.*

Charissimi diligamus nos inuicem, Qui non diligit, non nouit Deum. *4.9.*

Charissimi si sic Deus dilexit nos, & nos debemus alterutrum diligere. *Ibidem 11.*

Si quis dixerit quoniam diligo Deum, & fratrẽ suũ odit, mendax est. Qui nõ diligit fratrẽ suũ, quẽ videt: Deũ quem non videt, quomodo potest diligere? Et hoc mandatum habemus à Deo, vt qui diligit Deum, diligat & fratrem suum. *Ibidem. 20.*

Est fructuosa.

INtribus placitum est ipsi ritui meo, quę sunt probata coram Deo & hominibus. Concordia fratrum, & amor proximorum, & vir & mulier sibi bene cõsentientes: (in bonum.) *Eccles. 25.1.*

Iterũ dico vobis, quia si duo ex vobis consenserint super terrã, de omni re quãcunq; petierint, fiet illis à patre meo. *Matt. 18.19.*

In duobus his mandatis vniuersa lex pẽdet & prophetę. *22.40.*

Nemini quicquam debeatis, nisi vt inuicẽ diligatis: Qui enim diligit proximum, legem implenit. *Rom. 13. 8.*

Plenitudo ergo legis, est dilectio. *10.*

Omnis enim lex in vno sermone impletur, Diliges proximum tuum sicut teipsum. *Gal. 5.14.*

Ordinata, vt diligatur cum virtute.

QVi amat Patrem aut matrem plusquã me, non est me dignus. Et qui amat filium aut filiam super me, nõ est me dignus. *Matth. 5.5.*

Man-

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ioã.15.13.34. Mandatum nouum do vobis,vt diligatis inuicem ſicut dilexi vos,vt & vos diligatis inuicem.In hoc cognoſcent oẽs, quia diſcipuli mei eſtis,ſi dilectionẽ habueritis ad inuicem.

15.17. Hoc eſt preceptũ meũ vt diligatis inuicẽ,ſicut dilexi vos

Rom. 15. 1. Vnuſquiſque veſtrum proximo ſuo placeat in bonum.

Heb.10. 24. Conſideremus inuicem in prouocationem charitatis, & bonorum operum.

1.Ioan. 2.10. Qui diligit fratrem ſuum,in lumine manet, & ſcandalum in eo non eſt.

Fructuosè.

Rom. 12. 9. Dilectio ſine ſimulatione.

Ibidem 15. Gaudete cum gaudentibus,flete cum flentibus.

1.Cor.10.24. Nemo quod ſuum eſt quærat,ſed quod alterius.

1. Theſ. 5.15. Semper quod bonum eſt ſectamini in inuicẽ & in omnes.

1.Pet.1.22. Animas veſtras caſtificantes in obediẽtia charitatis,in fraternitatis amore,ſimplici ex corde inuicẽ diligite attẽtius.

Cum affectu dulci ſupportando.

Tob.4.16. Quod ab alio oderis fieri tibi,vide ne tu aliquando alteri facias,

Mala.2.20. Nunquid non pater vnus omnium noſtrum?nunquid nõ Deus vnus creauit nos? Quare ergo deſpicit vnuſquiſque noſtrum fratrem ſuum,violans pactum patrum veſtrorum.

Rom. 13. 10. Dilectio proximi malum non operatur.

15.1. Debemus autem nos firmiores, imbecillitates infirmiorum ſuſtinere,& non nobis placere.

Galat.6.2. Alter alterius onera portate,& ſic adimplebitis legẽ Chriſti.

Ephe.4.1. Obſecro itaq; vos,ego vinctus in Dño,vt digne ambuletis vocatione qua vocati eſtis cum omni humilitate & mãſuetudine,cum patientia ſupportãtes inuicem in charitate.

Phil.2.3.et 4. Nihil per contẽtionem,neque per inanem gloriam, ſed in humilitate ſuperiores ſibi inuicem arbitrantes:non quæ ſua ſunt ſinguli conſiderantes,ſed & ea,quæ aliorum.

Vtiliter ſubueniendo

Eccl.7.39. Non te pigeat viſitare infirmum ex his enim in dilectione firmaberis. (tatis.

Math.5. 42. 7.12. Qui petit à te da ei, & volenti mutuare à te ne auertas.

Omnia quecũque vultis vt faciant vobis homines:ita & vos facite illis.Hæc eſt enim lex.

Luc. 10.30. Et quis eſt meus proximus?Quis enim videtur tibi proximus fuiſſe illi,q̃ incidit in latrones?At ille dixit.Qui fecit miſeri-

Qui fecit miſericordiam in illum.Et ait illi Ieſus:Vade & tu fac ſimiliter. Luc.10.37.

In qua menſura menſi fueritis,remetietur vobis. Mat.7.24.

Per charitatem ſpiritus ſeruite inuicem. Gala.5.13.

Eſtote ergo imitatores Dei,ſicut filij chariſſimi,& ambulate in dilectione. Epheſ.5.2.

Vnuſquiſque ſicut accepit gratiam in alterutrũ illã admiſtrantes,ſicut boni diſpenſatores multiformis gratiæ Dei. 1.Pet.4.10.

In hoc cognouimus charitatẽ Dei,qm̃ ille pro nobis animã ſuã poſuit,& nos debemus ꝓ fratribus animas ponere. 1.Ioan.3.16.

Diſcordia vitanda.

Proferentem mendacia teſtem falacem, & eum qui ſeminat inter fratres diſcordias(odit Dominus.) Pro.6.14.

Odiũ ſuſcitat rixas,& vniuerſa delicta operit charitas. Cap 10.12

Vir iracundus prouocat rixas, qui patiens eſt mitigat ſuſcitatas. Cap.15.18.

Homo peruerſus ſuſcitat lites, & verboſus ſeparat principes. Cap.16.28.

Semper iurgia quærit malus,angelus autem crudelis mittetur contra eum. Cap.17.11.

Labia ſtulti miſcent ſe rixis,& os eius iurgia prouocat. Cap.18 6.

Qui fortiter premit vbera ad eliciendũ lac, exprimit butyrum,& qui vehementer emungit, elicit ſanguinem, & qui prouocat rixas,producit diſcordias. Cap.30.33.

Ve mihi mater mea quare genuit me virum rixæ, virum diſcordiæ:in vniuerſa terra non fœnerauit mihi,nec fœnera uit mihi quiſquam,omnes maledicunt mihi. Ieremi.15. 10.

Omne regum diuiſum contra ſe deſolabitur, & omnis ci uitas vel domus diuiſa contra ſe non ſtabit. Matt.12. 24.

Ipſe autem vt vidit cogitationes eorum dixit eis: Omne regnum in ſeipſum diuiſum deſolabitur,& domus ſupra domũ cadet; Si autem Sathanas in ſeipſum eſt diuiſus,quomodo ſtabit regnum,eius?Matth.12.24. Luc.11.17.

Non eſt enim diſſenſionis Deus ſed pacis,ſicut & in omnibus eccleſijs ſanctorum doceo. 1.Cor.14.33.

Stultas & ſine diſciplina quæſtiones deuita,ſciens quia generant lites 2.Tim.2.24.

Quod ſi inuicem mordetis & comeditis,videte ne ab inuicem conſumamini. Gal.5.15.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Disciplina ferenda humiliter.

Prou.11. 31. 13.18. SI iustus in terra recipit,q̃to magis iniustus & peccator. Egestas & ignominia ei,qui deserit disciplinam:qui autem acquiescit argenti,gloriabitur.

Cap.11. 10. Cum enim tentati sunt, & quidem cũ misericordia disciplinam accipientes scierunt,quemadmodum cũ ira iudicati impij torm̃ta paterentur,Hos quidem tanquam durus rex interrogans condemnasti.

Ierem.2. 30. 5.3. Frustra percussi filios vestros disciplinam non receperũt. Percussisti eos,& non doluerunt:attriuisti eos,& renuerũt accipere disciplinam.

7.28. Hæc est gens,quæ non audiuit vocem Domini Dei sui, & non recipit disciplinam ore.

Soph.3.2. Væ prouocatrix & redempta ciuitas,columba. Non audiuit vocem,& non suscepit disciplinam.

Perseueranter.

Prou.3.11. DIsciplinam Domini,fili mi,ne abijcias,nec deficias cum ab eo corriperis,Quem enim diligit Dominus,corripit & quasi in filio complacet sibi.

4.14. Tene disciplinam,ne dimittas eam.Custodi illam,quia ipsa est vita tua.

Sap.3.11. Sapientiam.n.& disciplinã qui abijcit,infelix est,& vacua spes illorum & labores sine fructu,& inutilia opera eorum.

Eccles.vlt.31. Congregate vos in domo disciplinæ.

Hebr.12.5. Fili mi noli negligere disciplinam domini, neque fatigeris dũ ab eo argueris.Quem enim diligit Dñs castigat:flagellat aũt oẽm filiũ,quem recipit.In disciplina perseverat. Tanquã filijs offert se Deus,Quis enim filius, quem non corripit pater? Quòd si extra disciplinam estis, cuius participes facti sunt omnes,ergo adulteri & non filij estis.

Disciplina malitiam refrænat.

Psal.17.37. EX disciplina tua correxit me in finem.

Ezech. 6. 8. Et relinquam in vobis eos,qui fugerint gladiũ in gentibus cum dispersero vos in terris, & recordabuntur mei liberi vestri in gentibus,ad quas captiui ducti sunt,quia contriui cor eorum.

Baruc.3.1. Et nunc Domine omnipotens Deus Israel, anima in angustijs & spiritus anxius clamat ad te.

1.Mach.6.13 Etenim multo tempore non sinere peccatorib.ex sententia agere:sed statim vltiões adhibere magni beneficij indicium est. Cui-

Culpam purgat.

VIa vitæ custodienti disciplinam. Prou. 10. 17.
Heu ego consolabor super hostibus meis,& vindicabor de inimicis meis,& cõuertã manũ meã ad te,& excoq̃ ad purum scoriã tuã,& auferam omne stannum tuũ. Esa.1.24.

Quia si abiecit,miserebitur secundum multitudinem misericordiarum suarum.Non enim humiliauit ex corde suo, & abiecit filios hominum. Tren.3.32.

Iram Domini portabo quoniam peccaui ei. Mich.7.9.

Dum iudicamur autem,à Domino corripimur,vt non cũ hoc modo damnemur. 1.Cor. 11.32.

Gratiam conseruat.

QVi diligit disciplinam,diligit scientiam. Prou.12.1.
Malitia horæ obliuionem facit luxuriæ magnę. Eccl.11.29.
Ego quos amo arguo & castigo. Apoc.3.19.

Diuini vide Incantatores.

Diuites huius mundi quomodo se erga pauperes habere debeant,v ide Eleemosyna.

SI attenuatus fuerit frater tuus & infirmus manu,& susceperis eum quasi aduenam &peregrinum &vixerit tecum,ne accipias vsuram ab eo.&c. Leuit.25. 35.

Si vnus de fratribus tuis qui moratur intra portas ciuitatis tuæ in terra,q̃ Dñs Deus tuus daturus est tibi,ad paupertatẽ deuenerit, non obdurabis cor tuũ nec contrahes manũ tuã,&c.10.sed dabis ei,nec ages quippiam calide in eius necessitatibus subleuandis,& benedicat tibi Dñs Deus tuus in omni tempore,& in cunctis ad quæ manum miseris. Deut.15.7.

Nolite sperare in iniquitate et rapinas nolite concupiscere,diuitiæ si affluant nolite cor apponere. Psal.61.2.

Qui calumniatur egentem,exprobrat factori eius,honorat autem eum,qui miseretur pauperis.Idem cap.17.5. Pro.14.31.

Fœneratur Domino qui miseretur pauperis et vicissitudinem suam reddet ei. Cap.19.17.

Qui dat pauperi non indigebit,qui despicit deprecantem sustinebit penuriam. Cap. 28.27.

Mitte q̃ panem tuum super transeuntes aquas,quia post tẽpora multa inuenies illum. Eccl.11.1.

Eccles. 4.4 Rogationem contribulati nec abijcias, & non auertas faciem tuam ab egeno.

Cap. 7.6. Pauperi porrige manum tuam, & perficiatur propiciatio & benedictio tua.

Cap. 29.12. Propter mandatum assume pauperem, & propter inopiã eius ne dimittas eum vacuum.

Cap. 31.8. Beatus diues qui inuentus est sine macula, & qui post aurum non abiit, nec sperauit in pecunia & thesauris.

Matt. 6.19. Nolite thesaurizare vobis thesauros in terra vbi erugo & tinea demolitur, & vbi fures effodiunt & furantur.

Cap. 19.21. Si vis perfectus esse vade & vende omnia quæ habes, & da pauperibus & habebis thesaurum in cœlis, & veni sequere me. Idem Luc. 18.22.

Luc. 14.12. Cũ facis prandiũ aut cœnã noli vocare amicos tuos neq; fratres tuos, neq; cognatos, neq; vicinos diuites, ne forte & ipsi te reinuitent, & fiat tibi retributio: Sed cũ facis cõuiuiũ voca pauperes debiles claudos, &c. & beatus eris, qa nõ hẽnt retribuere tibi, retribuetur. n. tibi in resurrectione iustorum.

Cap. 16. ✠ Per parabolam de villico inquitatis hortatur ad faciendas eleemosinas, docens, quid mereatur fidelis & infidelis mammonæ dispensator, quòd nemo seruire põt Deo & mãmonæ, ita de diuite epulone & Lazaro mendico.

Act. 2.45. Possessiones & substantias vendebant (Apostoli) & diuidebant illa omnibus prout cuique opus erat.

Diuitiarum vanitas & contemptus, & in illis non est sperandum.

Psal. 38.7. 51.9. VErumtamen vniuersa vanitas omnis homo viuens. Ecce homo qui non posuit Deũ adiutorẽ suũ sed sperauit in multitudine diuitiarũ suarũ, & puluit in vanitate sua.

Prou. 10.2. Nihil proderunt thesauri impietatis, iustitia verò liberabit à morte.

Cap. 11.4. Non proderunt diuitiæ in die vltionis, iustitia autem liberabit à morte. 24. Alij diuidunt propria, & ditiores fiunt, alij rapiunt non sua & semper in egestate sunt.

Cap. 15.16. Melius est parum in timore Domini, quàm thesauri magni & insatiabiles.

Cap. 22.16. Qui calumniatur pauperem, vt augeat diuitias suas, dabit ipse ditiori & egebit.

Cap. 23.4 Noli laborare vt diteris, sed prudentiæ tuæ pone modum.

Cap. 30.7. Duo rogaui te ne deneges mihi antequã moriar, vanitatẽ & verba mẽdacia longe fac à me mendicitatẽ & diuitias ne dederis mihi tribue tantũ victui meo necessaria, ne forte latiatus illiciar ad te negandum & dicam: q̃is est Dominus? aut egestate compulsus, furer & periurem nomen Dei mei,

Auarus nõ implebit pecunia, & q̃ amat diuitias fructũ nõ capiet ex eis & hoc ergo vanitas. 12. Est alia infirmitas pessima, q̃ vidi sub sole diuitiæ conseruatæ in malũ Domini sui *Eccl.* 5.9.

Vir cui Deus dedit diuitias & substãtiã & honorẽ & nihil deest animę suæ ex omnibus quę desiderat, nec tribuit ei potestatem Deus, vt comedat ex eo, sed homo extraneus vorabit illud, hoc vanitas & miseria magna est. *Cap.* 6.2.

Perdix fouet quæ non peperit, fecit diuitias & non in iudicio, in dimidio dierũ suorum derelinquet eas, & in nouissimo suo erit insipiens. *Hiere.* 17.11.

Væ qui ædificat domum suam in iniustitia, & cœnacula sua non in iudicio amicum suum opprimet frustra & mercedem eius non reddet ei. *Cap.* 22.13.

Argentum eorum foras proiicietur, & aurum eorum non valebit liberare eos in die furoris Domini: animam suã non saturabunt & ventres eorum non implebuntur, quia scãdalum iniquitatis eorum factum est. Idem Soph. 1.18. *Eze.* 7.19.

Tunc stabunt iusti in magna constãtia aduersus eos, qui se angustiauerunt, & qui abstulerunt labores eorum. *Sapient.* 5.1.

Noli attendere ad possessiones iniquas & ne dixeris: Est mihi sufficiens vita, nihil enim proderit in tẽpore vindictæ & obductionis. *Eccles.* 5.1.

Nihil est iniquius q̃ amare pecuniam: hic enim & animã suam venalem habet, quoniã in vita sua proiecit intima sua. *Cap.* 10.10.

Qui amat aurum non iustificabitur, & qui insequitur consumptionem replebitur ex ea. *Cap.* 31.5.

Qui autem seminatus est in spinis, hic est qui verbũ Dei audit, & solicitudo sæculi istius & diuitiarũ suffocat verbũ, et sine fructu efficitur Idem Luc. 8.14. *Matth.* 13.22.

Videte et cauete ab omni auaritia, quia non in abundantia cuiusquam vita eius est, ex eis, quæ possidet. *Luc.* 12.15.

Nam qui volunt diuites fieri, incidunt in tentationem, et laqueũ Diaboli, & desideria multa et nociua, quæ mergunt hominem in interitum et perditionem. 1. *Tim.* 6.9.

Exortus est enim sol cum ardore, et arefecit fenũ et flos eius decidit, et decor vultus eius deperijt ita et diues in itineribus suis marcescit. *Iaco.* 1.11.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Contra diuites impios. Vide Auaritia.

1. Reg. 25. 2. ERrat autẽ vir quispiam (Nabal) in solitudine Maon, & possessio eius in Carmelo, & homo ille magnus nimis: erántque illi oues tria milia, & mille capra: & accidit vt tonderetur grex eius in Carmelo. 10. Respondítque Nabal pueris missis à Dauid, quis est Dauid: & quis est filius Isai? hodie increuerunt serui qui fugiunt dominos suos, tollã ergo panes meos & aquas meas, & carnes pecorum quæ occidi tõsorib. meis, & dabo viris quos nescio vnde sint? 13. aitq; Dauid pueris suis redeuntib. & nuntiãtib. omnia verba quæ dixerat Nabal: accingatur vnusquisq; gladio suo: & accincti sunt singuli gladiis suis, accinctusq; est Dauid gladio suo: & secuti sunt Dauid quasi quadringenti viri, quib. in occursum venit Abigail vxor Nabal cũ panib. & vino, &c. cui ait Dauid 32. Benedictus Dñs Deus Israel, qui misit hodie te in occursum meũ, &c. 34. alioquin viuit Dñs Deus Israel, qui prohibuit ne malum facerem tibi: nisi cito venisses in occursum mihi, non remansisset Nabal vsque ad lucem matutinã mingens ad parietem, &c. 37. Cumque pertransissent decem dies, percussit dominus Nabal & mortuus est.

Iob. 27. ✠ Ostendit quomodo impij ex præsenti vitæ prosperitate in mortem rapiantur à Deo ad supplicia.

Prou. 28. 8. Qui coaceruat diuitias vsuris & fœnore liberali, in pauperes congregat eas. 27. Qui dat pauperi non indigebit, qui despicit deprecantem sustinebit penuriam.

Esa. 5. 8. Væ qui coniungitis domum ad domum, & agrũ agro copulatis vsque ad terminum loci: nunquid habitabitis vos soli in medio terræ.

Hiere. 15. 13. Diuitias tuas & thesauros tuos in direptionẽ dabo gratis in omnibus peccatis tuis, & in omnibus terminis tuis.

Amos. 6. 1. Væ qui opulenti estis in Syon, & confiditis in monte Samariæ, optimates capita populorum, ingredientes pompatice ad domum Israel.

Cap. 8. ✠ Prophetã sub parabola vncini pomorũ, pphetat finẽ regni Israel imminere, pp pauperum oppressiones, acerbitatẽ verò imminenti calamitatis explicat, ac festiuitates corũ in luctũ dicit cõuertendas famemq́, verbi Dei futurã denũciat.

Luc. 6. 24. Veruntamen væ vobis diuitibus, quia habetis cõsolationem vestram? væ vobis qui saturati estis quia esurietis, &c.

Cap. 16. 12. Homo quidã erat diues & induebatur purpura, & bysso & epulabatur quotidie splẽdidẽ, & erat mẽdicus nomine Lazarus, &c. Et ipse clamans, dixit Pater Abrahã mitte Lazarum

vt refrigeret linguam meam quia crucior in hac flamma.

Agite nunc diuites plorate vlulantes in miseriis vestris *Iaco. 5.* quæ aduenient vobis diuitiæ vestræ putrefactæ sunt, & vestimenta vestra à tineis comesta sunt, aurum vestrum & argentum eruginauit, & erugo eorum in testimonium vobis erit, & manducabit carnes vestras sicut ignis, thesaurizastis vobis iram in diebus nouissimis.

Diuitiarum vsus bonus in congregando.

BEnedictio dñi diuites facit, nec sociabitur eis afflictio *Prou. 10. 15.*
Melius est parum cum iustitia, quàm multi fructus 16. 8.
cum iniquitate.
Noli laborare vt diteris, sed prudentiæ tuę pone modum 23. 4.
Ne erigas oculos tuos ad opes, quas non potes habere: *Ibidem. 5.*
quia facient sibi pennas, quasi aquilæ, & volabunt in cœlũ.
Bona est substantia, cui non est peccatum in conscientia, *Eccles. 13. 30.*

In conseruando.

DIuitiæ si affluant, nolite cor apponere. *Psal. 61. 11.*
Iustus comedit & replet animam suam: venter autem *Prou. 13. 25.*
impiorum insatiabilis.
Corona sapientum diuitiæ eorum: facultas stultorum im- 14. 24.
prudentia.
Hoc itaque visum est mihi bonũ, vt comedat quis & bi- *Eccles. 5. 17.*
bat & fruatur lætitia ex labore suo, quo laborauit sub sole.
Et omni homini dedit Deus diuitias atque substantiam, *Ibidem 1.*
potestatẽque tribuit vt comedat ex eis, vt fruatur parte sua,
& lætetur de labore suo, hoc est donum Dei.
Memento paupertatis in tempore abundãtię, & necessita- *Eccles. 18. 25.*
tem paupertatis in die diuitiarum. A mane vsque ad vesperã immutabitur tempus, & hæc omnia citata in oculis Dei.
Beatus diues, qui inuentus est sine macula, qui post aurũ 31. 8.
non abiit, nec speranit in pecunia, & thesauris.
Gloriabitur autem frater humilis in exaltatione sua, diues *Iaco. 1. 10.*
autem in humilitate sua.

In exponendo.

HOnora dominum de tua substantia & de primitiis om- *Prouer. 3. 9.*
nium frugum tuarum da pauperibus, & implebuntur
horrea tua saturitate, & vino torcularia tua redũdabũt.
Mendicitatẽ & diuitias ne dederis mihi, tribue tantum vi 30. 8.
Qui meo necessaria, ne fortè satiatus illiciar ad negandum
& dicam: quis est dominus? aut egestate compulsus furer, &

Universidad de Deusto
Biblioteca

periurem nomen Dei mei.

Nonne melius est comedere,& bibere & ostendere ani-
*Eccles.*2. 24. mæ suæ bona de laboribus suis. Et hoc de manu Dei est.

Omnis enim homo qui comedit & bibit, & videt bonũ
3.13. de labore suo, hoc donum Dei est.

Fili si habes, bene fac tecũ,& Deo dignas oblatiões offer.
*Eccles.*14.11. Cùm facis conuiuium, voca pauperes, debiles, claudos,&
*Luc.*14.12. cæcos:& beatus eris, quia non habent retribuere tibi.

Si ergo in iniquo mammona fideles non fuistis, quod ve-
16.11. rum est, quis credet vobis?

Congregans per fraudem.

*Leu.*19.35 NOlite facere iniquum aliquid in iudicio, in regula, in pondere, in mensura. Statera iusta,& æqua sint ponde-

*Prou.*24.1. Ne æmuleris viros malos, nec desideres esse cum eis: quia rapinas meditatur mens eorum,& fraudes labia eorũ loquuntur.

Canaam in manu eius statera dolosa, calumniam dilexit.
Osee. 12.7. Audite hoc, qui conteritis pauperẽ,& deficere facitis que-
Amos 8. 4. nos, dicentes: Quãdo transibit mensis & venũdabimus me-
ces:& sabbatum,& aperiemus frumentũ: vt minuamus me-
suram,& augeamus siclum,& supponamus staturas dolosas:
Vt possideamus in argento egenos, & pauperes pro calcea-
mentis,& quisquillias frumẽti vendamus: iurauit dominus
per excellẽtiam Iacob, si oblitus fuero vsque in finem ope-
rũ eorum. Nunquid super isto non commouebitur terra,&
lugebit omnis habitator eius?

Punietur in anima.

*Prou.*10.2. NIhil proderunt thesauri impietatis.
20.10. Pondus & pondus, mensura & mensura, vtrumque
abominabile est apud dominum.

*Eccles.*5.1. Noli attendere ad possessiones iniquas,& ne dixeris: est
mihi sufficiens tempus. Nihil enim proderit in tempore vin-
dictæ & obductionis.

8.3. Multos perdidit aurum & argentum.
10.10. Nihil est iniquius quàm amare pecuniam: hic enim & a-
nimam suam venalem habet.

In substantia.

*Prou.*12.27. NOn inueniet fraudulentus lucrum.
20.21. Hæreditas ad quam festinatur in principio, in nouissi-
mo benedictione carebit.

28.8. Qui congregat diuitias vsuris & fœnore liberali, in pau-

res congregat eas.

Qui decipit iustos in via mala, in interitu suo corruet, & *Ibidem.* 10.
simplices possidebunt bona eius.

Iniquitates vestræ declinauerunt hæc, & peccata nostra *Iere.*5.25.
prohibuerunt bonum à vobis: quia inuenti sunt in populo
impij insidiantes quasi aucupes, laqueos ponentes,& pedi-
cas ad capiendos viros.

Ignis in domo impij thesauri iniquitatis,& mensura mi- *Mic.*6.10.
nor iræ plena. Nunquid iustificabo stateram impiam,& sa-
culi ponderа dolosa? In quibus diuites eius repleti sunt ini-
quitate,& habitantes in ea loquebantur mendacium: & lin-
gua eorum fraudulenta in ore eorum.

Et ego cœpi percutere. Tu comedes,& non saturaberis. *Ibidem.*13.

Tu seminabis,& non metes. *Ibidem.*15.

Væ ei qui multiplicat non sua: Vsquequo aggrauat contra *Abac.*2.6.
se densum lutum? Nunquid nos repente consurgent, q mor-
deant te: & suscitabuntur lacerantes te,& eris in rapinã eis?

Congregans per rapinam.

ABundant tabernacula prædonum,& audacter prouocãt *Iob.*12.6.
Deum, cùm ipse dederit omnia in manu eorum.

Venatio leonis onager in eremo,& pascua diuitum *Eccles.*13.23.
sunt pauperes. (sanguinarius,

Panis tenuis vita pauperum est: qui defraudat eam, est vir 34.25.
Qui aufert in fudore panẽ, quasi qui occidit proximũ suũ. *Ibidem.*26.

Punietur in anima.

DAmnum quod dant impij, ad ipsos redibit, quia nolue- *Prou.*21.
runt facere, quod æquum erat,& iustum est.

Quia omnis violenta prædatio cum tumultu, vestimẽ- *Esa.*9.5.
tũ mistum sanguine, erit in combustionem, & cibus ignis.

Væ qui ædificat domũ suã in iniustitia,& cœnacula sua nõ in *Ierem.*22.13.
iudicio: amicũ suum opprimes frustra,& mercedẽ reddet ei.

Rapaces regnum Dei non possidebunt. 1.*Cor.*6.10.

In prole.

HÆc est pars hominis impij, apud Deum & hæreditas *Iob.*27.13.
violentorum, quam ab omnipotente suscipient. Si mul-
tiplicati fuerint filij eius, in gladio erit,& nepotes ei-
us non saturabuntur pane. Qui reliqui fuerint ex eo, sepelien-
tur in interitu,& viduæ illius non plorabunt.

In substantia.

SI conceruet impius argentum vt puluerem,& sicut lutum *Iob.*27.16.

Universidad de Deusto
Biblioteca

paret vestimenta: Parabit quidem:sed iustus vestietur illis, ac innocens argentum diuidet.

*Psalm.*61.11. Nolite sperare in iniquitate,& rapinas nolite cõcupiscere.

Prou. 23.10. Ne attingas paruulorum terminos,& agrum pupillorum ne introeas:Propinquus enim illorum foris est,& iudicabit contra te causam illorum.

*Eccles.*40. Facultates iustorum in modum luminis arescent, & per tumultum dissipabuntur,vt ingens tonitru cum pluuia.

Amos 5.11. Pro eo quòd diripiebatis pauperem,& prædam electam tollebatis ab eo,domos quadro lapide ædificabitis, & non habitabitis in eis,vineas plantastis amœnissimas, at vinum earum haud quaquam bibetis.

*Mich.*2.1. Vę q cogitatis inutile,& operamini malum in cubilib. vestris.In luce matutina faciũt illud,quia cõtra dñm est manꝰ eorum.Et cõcupierunt agros,& violẽter tulerunt,& rapuerunt domos,& calumniabãtur virum,& domum eius:hæreditatem eius.Idcireo hæc dicit Dominus: Ecce ego cogito super familiã istam malum,vnde nõ auferetis colla vestra,& non ambulabitis superbi:quoniam tempus pessimum est.

*Ibidem.*8. De super tunicã palliũ sustulistis,& eos qui trãsibant simpliciter cõuertistis in bellum. Mulieres populi mei eiecistis de domo delitiarũ suarũ,& à paruulis earũ tulistis laudem in perpetuũ,Surgite & ite,quia non habebitis hic requiem.

3.1. Et dixi audite principes Iacob duces domus Israel Nun quid non vestrum est scire iudicium,qui odio habetis bonum & diligitis malum,qui violenter tollitis pelles eorum desuper eis,& carnem eorum desuper ossibus eorum?

*Ibidem.*3. Tunc clamabunt ad dominum,& non exaudiet eos,& abscondet faciem suam ab eis eo tempore,quemadmodũ & ipsi malitiæ suæ studuerunt. (quiæ populorum.

Abac. 2.8. Quoniã tu spoliasti gẽtes multas,spoliabũt te quoque reli-

Affligetur in conseruando.

Tob. 27.19. Diues cum dormierit,nihil secum auferet,operiet oculos suos,& nemo aderit ei.Ingruent in eum terrores, vt aqua,& nocte furtim supprimet illum tempestas.

*Psal.*48.17. Ne timueris cum dites factus fuerit homo , quoniam cum interierit,non sumet omnia.

51.9. Ecce homo qui non posuit Deum adiutorem suum, sed sperauit in multitudine diuitiarum suarum.

*Prou.*11. 27. Qui abscondit frumenta,execratur à populo,benedictio autem

autem super caput distrahentis.

Est & alia infirmitas pessima,quã vidi sub sole,diuitię cõ seruatæ in exitium domini,pereunt enim in afflictione pessima.Generauit filium,qui in summa egestate erit. *Eccles.* 5.12.

Miserabilis prorsus infirmitas,quomodo venit, sic reuertetur.Quid ergo prodest ei quod laborauit in ventum? *Ibidem.* 15.

Cũctis diebꝰ vitę suę comedit in tenebris,&in curis multis. *Ibidem.* 16.

Est & aliud malũ quod vidi sub sole,idq; principatũ apud homines obtinuit:Vir cui dedit Deus diuitias,& opes & honorem & nihil deest animæ suæ ex omnibus, quæ desiderat nec tribuit ei potestatem Deus, vt comedat ex eo:sed extraneus quispiam deuorabit illud. 6.1.

Est qui locupletat parce agẽdo,& hæc est pars mercedis illius in eo,quod dicit:Inueni requiẽ mihi,& nunc măducabo de bonis meis solus,& nescit q tempus prętereat illum, & mors appropinquet,& relinquet omnia aliis,& morietur. *Eccles.*11.18.

Viro cupido & tenaci sine ratione est substãtia,et hominꝰ liuido ad quid aurum? 14. 3.

Qui sibi nequam est,cui alij bonus erit?et non iucundabitur in bonis suis. *Ibidem* 5.

(malitiæ illius.

Qui sibi inuidet,nihil est illo nequius,et hæc reddidio est *Ibidem.* 6.

Qui merces cõgreganit,misit eas in saccum pertusum. *Aggæi.* 1. 6.

Hominis cuiusdã diuitiis vberes fructꝰ ager attulit,et cogitabat inter se dicẽs:Quid faciã,q nõ habeo quò cõgregẽ fructꝰ meos?et dixit.Hoc faciã.Destruã horrea mea,et maiora faciã,et illuc cõgregabo omnia,q̃ nata sunt mihi,et bona mea,et dicã animę meę:Anima hẽs multa bona posita in annos plurimos,requiesce,comede,bibe,gaude. Dixit aũt illi Deꝰ:Stulte hac nocte aĩam tuã repetũt à te.Quę aũt parasti, cui cedẽt?Sic est qui recõdit sibi,et nec est erga Deũ diues. *Luc.*12.19.

Agite nunc diuites,plorate, vlulãter super miseriis vestris quæ aduenięt vobis.Diuitiæ vestræ putrefactæ sunt,& vestimẽta vestra tineis obnoxia facta sunt.Aurum & argentũ vestrum ærugine vitiatum est,& ærugo eorum in testimoniũ vobis erit,& exedit carnes vestras sicut ignis.Thesaurizastis vobis iram in nouissimis diebus. *Iac.*5.1.

In expendendo.

Ne desideres de cibis eius,in quo est panis mendacij. *Prou.* 23. 3.

Vę vobis diuitibus qui habetis hic cõsolationẽ vestrã. *Luc.*6.24.

Fili recordare,quia recepisti bona in vita tua. 16.25.

Dius

Universidad de Deusto
Biblioteca

Diuitiarum vtilitas, sed transitoria.

Prou.14. 20. Amici diuitum, multi.
18. 11. Substantia diuitis vrbs roboris eius, & quasi murus validus circundans eum.
Vtilior est sapientia cũ diuitiis. Sicut enim protegit sapientia, sic protegit pecunia.
Eccles. 7. 12.
10. 19. Pecuniæ obediunt omnia.
Eccles. 13. 25. Diues cõmotus cõfirmabitur ab amicis suis humilis autẽ cũ ceciderit, expellet & a notis. Diuiti decepto multi recuperatores, locutus est superbia, & iustificauerũt eũ. Humilis deceptus est, insuper & arguitur. Locut⁹ est sensatè & nõ datus est ei locus. Diues locutus est, & omnes tacuerunt, & verbũ illius vsq; ad nubes perducẽt. Pauper locutus est, & dicunt: Quis est hic? quod si offenderit, subuertunt illum.
Eccles. 31. 3. Laborauit diues in cõgregatione substantiæ, & in requie sua replebitur bonis suis.
40. 25. Aurum & argentum constituet pedem.
Ibidem. 26. Erigunt quidem animum opes & potentia, sed vtroque præstat timor Domini.

Diuitiæ quæ mala faciant.

Exod. 15. 12. Deuorabit eos terra (a terrenus amor.)
Prou. 1. 22. Vsquequo stulti ea, quæ sibi sunt noxia cupient?
11. 28. Qui confidit in diuitiis suis, corruet.
Eccles. 4. 7. Cõsiderans reperi & aliam vanitatem sub sole. Vnus est, & nõ habet secundũ, nõ filium, nõ fratrẽ, & tamẽ laborare nõ cessat, nec satiatur oculus eius diuitiis nec cogitat dicens: Cui laboro, & defraudo genium meum bonis?
5. 11. Dulcis est somnus operanti, siue parum, siue multũ comedat: Saturitas autem diuitis non sinit eum dormire.
Ibidem. 9. Qui amat diuitias, fructum non capiet ex eis.
Eccles. 8. 3. Multos perdidit aurũ & argẽtum, cordaq; regũ peruertit.
14. 3. Insatiabilis oculus cupidi in parte iniquitatis: nõ satiabitur donec cõsumat arefaciẽs animã suã. Oculus malus ad malos: & nõ satiabitur pane indigẽs, & tristitia erit sup̃ mensã suã.
27. 1. Qui quærit locupletari, peruertit oculum suum.
30. 14. Melior est pauper sanus & fortis viribus, quàm diues imbecillis, & flagellatus malitia.
31. 5. Qui aurum diligit, non iustificabitur.
Ibidem. 6. Multi dati sunt in auri casus, & facta est in specie illi⁹ ruina illorũ. Vę illis q̃ sectãtur illud, & omnis insipiẽs eo capietur.

O mors quàm amara est memoria tua homini pacem habenti in substantiis suis. *41. 1.*
De terra loqueris, & de humo audietur eloquium tuum (propter amorem quem habes.) *Esa. 29. 4.*
Propter iniquitatẽ auaritiæ eius, iratus sum, & percussi eũ. Abscõdi à te faciem meam & indignatus sum. *57. 17.*
Magnificati sunt & ditati. Incrassati sunt & impinguati: & præterierunt sermones meos pessimè. *Iere. 5. 27.*
Diuitias tuas, & thesauros tuos in direptionem dabo. *15. 13.*
Locutus sum ad te, in abundãtia tua dixisti: Non audiã. *22. 21.*
Vbi sunt qui argentũ thesaurizant, & aurũ in quo confidunt homines? Exterminati sunt, & ad inferos descenderũt, & alij loco eorum exsurrexerunt. *Bar. 3. 17.*
Intumuerũt aquæ profundi torrẽtis, qui nõ põt trãsuadari *Ezec. 47. 5.*
In copia rerum omnium occident plurimos. *Danie. 8. 25.*
Ipsi diligunt vinacia vuarum. (post sordes. *Osea. 3. 1.*
Calũniã patiens est Ephraim fractus, quoniã cœpit abire *5. 11.*
Nemo potest duobus dominis seruire, aut vnum odio habebit, & alterũ diliget, aut vnũ sustinebit, & alterũ cõtẽnet. *Matth. 6.*
Non potestis Deo seruire & mammonæ.
Vbi est thesaurus tuus, ibi & cor tuum erit. *Ibidem. 21.*
Qui autem seminatus est in spinis, hic est qui verbũ Dei audit, & sollicitudo seculi istius, & fallacia diuitiarum suffocat verbum & sine fructu efficitur. (lorum. *13. 22. 19. 23.*
Amen dico vobis, q̃a diues difficile intrabit in regnũ cœ
Dico inimicos crucis Christi, qui terrena sapiunt. *Philip. 3. 16.*
Vnde bella & lites in vobis? nõne ex cõcupiscẽtiis vestris? *Iaco. 4. 1.*
Cor exercitatũ in auaritia habentes, maledictionis filij, derelinquentes rectam viam errauerunt. *2. Pet. 2. 14.*
Tu dicis q̃a diues sũ, & locupletat⁹, & nulli⁹ egeo, & nescis q̃a miser es, & miserabilis, & pauper & cęcus, & nudus. *Apoc. 3. 17.*

Crimina nutriunt.

MVltos enim perdidit aurum & argentum: & vsque ad cor Regum extendit, & conuertit. *Eccles. 8. 3.*
Si diues fueris, non eris immunis à delicto. *11. 10*
Domus, quæ nimis locuples est, annullabitur superbia. *21. 5.*
Qui volunt diuites fieri, incidunt in tentationem & in laqueum Diaboli, & desideria multa inutilia & nociua, quæ mergunt homines in interitum & perditionẽ. Radix enim omnium malorum est cupiditas. *1. Tim. 6. 9.*

Universidad de Deusto
Biblioteca

Doctrina Apostolorum scripta & non scripta, firmiter tenenda.

Rom. 16. 17. ROgo autem vos fratres, vt obseruetis eos, qui dissentiones & offendicula præter doctrinam quã didicistis faciunt, & declinate ab illis.

Gala. 1. 8. Sed licet nos aut Angelus de cœlo, euãgelizet vobis præterquã quod euãgelizauimus vobis, anathema sit. 11. Notũ enim vobis facio fratres euangelium, quod euangelizatum

2. *Thess.* 2. 15. est à me, quia non est secundum hominem. &c.

Itaq; fratres state & tenete traditiones quas didicistis, siue per sermonem, siue per epistolam nostram.

1. *Cor.* 11. 34. Si quis esurit, domi manducet, vt non in iudicium cõueniatis, cætera cum venero, disponam.

Doctrina Apostolorum est Christi doctrina.

Luc. 10. 16. QVi vos audit me audit, & q̃ vos spernit, me spernit. Qui aũt me spernit, spernit eũ qui misit me. 1. *Cor.* 14. 36.

2. *Cor.* 2. 14. Deo autem gratias qui semper triumphat nos in Christo Iesu, & odorẽ notitiæ suæ manifestat per nos in omni loco quia Christi bonus odor sumus in Deo, in his qui salui fiũt, & in his qui pereunt, &c. 17. Non enim sumus sicut plurimi adulterãtes verbum Dei, sed ex sinceritate, sed sicut ex Deo coram Deo in Christo loquimur.

1. *Thess.* 2. 13. Gratias agimus Deo sine intermissione, quoniam cum accepisset is à nobis verbũ auditus Dei, accepistis illud nõ verbum hominum, sed sicut verè est, verbum Dei, qui operatur in vobis qui credidistis.

Gal. 1. 11. Notum enim vobis facio fratres euangelium, quod euãgelizatum est à me quia non est secundum hominem.

Doctrinæ vtilitas quo ad docentem.

1. *Esdr.* 7. 25. IMperitos docete liberè.

Prou. 18. 4. Aqua profunda verba ex ore viri: & torrens redundans fons sapientiæ. (prætergredi.

19. 11. Doctrina viri per patiẽtiã noscitur, & gloria eius est inique

23. 9. In auribus insipientium ne loquaris, quia despicient doctrinam eloquij tui.

Eccles. 9. 17. Verba sapientium audiuntur in silẽtio, plus, quàm clamor principis inter stultos.

Eccles. 12. 11. Verba sapientiũ sicut stimuli, & quasi claui in altũ defixi, quæ per magistrorum consilium data sunt à pastore vno.

Beatus

Beatus qui enarrat iustitiam auri audienti. 25. 12.

Anima viri sancti enuntiat aliquando vera, quam septem circumspectores sedentes in excelso ad speculandum. *Eccles.* 37. 18.

Quò ad audientem.

Iob. 6. 24. DOcete me, & ego tacebo, & si quid fortè ignoraui, instruite me.

Prou. 8. 10. Doctrinam magis, quàm aurum eligite.

9. 9. Doce iustum, & festinabit accipere.

15. 14. Cor sapiẽtis quærit doctrinã, & os stultorũ pascit imperitia.

19. 27. Nõ cesses audire, fili, doctrinã, nec ignores sermones scientię.

22. 17. Fili mi, inclina aurẽ tuam, & audi verba sapiẽtium. Appone autẽ cor ad doctrinam meam, quæ pulchra erit tibi, cùm seruaueris eam in ventre tuo, & redundabit in labiis tuis, vt sit in Domino fiducia tua.

Ibidem. 20. Ecce descripsi eã tibi tripliciter in cogitationibus & scientiis, vt ostẽderem tibi firmitatem & eloquia veritatis, respõdere ex his illis qui miserunt te. (scientię.

23. 12. Ingrediatur ad doctrinam cor tuũ, & aures tuę ad verba

Eccles. 3. 31. Auris bona audiet cũ omni concupiscentia sapientiam.

5. 16. Esto mansuetus ad audiendum verbum Dei, vt intelligas, & cum sapientia proferes responsum.

Eccle. 6. 34. Si inclinaueris aurem tuam, excipies doctrinam, & si dilexeris audire, adipiscẽris scientiam.

In multitudine presbyterorũ prudẽtiũ cõsiste, & sapiẽtiæ illorũ ex corde coniũgere, vt omnẽ narrationẽ Dei possis audire: & prouerbia laudis nõ effugiãt à te. Et si videris sensatũ euigila ad eum, & limina ostium eiusdem atterat pes tuus

Cogitatum tuum habe in præceptis Dei, & in mandatis illius maximè assiduus esto, & ipse dabit tibi cor, & cõcupiscentia sapientiæ dabitur tibi.

Cap. 8. 11. Non te prætereat narratio seniorum, ipsi didicerunt à patribus suis. Quoniã ab ipsis disces intellectũ, & in tempore necessitatis dabis responsum.

Rom. 15. 4. Quæcunq; scripta sunt, ad nostram doctrinã scripta sunt.

Fructus docentis.

Prou. 1. 22. IAbia iusti erudiunt plurimos, qui autem indocti sunt, in cordis egestate morientur.

12. 8. Doctrina sua noscitur vir, qui autem vanus & excors est patebit contemptui.

Eccles. 4. 19. In lingua sapiẽtis dignoscit, & sẽsus & scientia & doctrina in verbo

Universidad de Deusto
Biblioteca

verbo sensati.& firmamentum in operibus iustitiæ.

33.22. Vir peritus multos erudit,& animæ suæ suauis est.

Fructus audientis.

Prou.1.5. AVdiens sapiens sapientior erit ,& intelligens gubernacula possidebit.

14.33. In corde prudẽtis requiescit sapiẽtia, & indoctos quosq; (erudiet.

16.22. Fons vitæ eruditio possidẽtis:stultorũ disciplina stultitia est.Cor sapiẽtis erudiet os eius, & labiis ei⁹ addet gratiã.Fauus mellis est amęn⁹ sermo,dulcedo animę,& ossiũ medela

18.15. Cor prudentis possidebit scientiam, & auris sapientium quæret doctrinam.

24.13. Comede fili mi mel,quia bonũ est & fauum dulcissimum gutturi tuo:Sic & doctrina sapiẽtiæ animæ tuæ , quã cũ inueneris habebis in nouissimis spem,& spes tua non peribit

27.11. Strude sapientiæ fili mi,& lætifica cor meum,vt possis exprobranti respondere sermonem.

Eccles.6.18. Fili à iuuentute tua excipe doctrinam,& vsque ad canos inuenies sapientiam.Quasi is,qui arat,& qui seminat, accede ad eam,& bonos fructus ab ea exspecta.

Contemptus doctrinæ.

Prouer.1.7. SApientiam atque doctrinam stulti despiciunt.

9.7. Qui erudit derisorem,ipse iniuriam sibi facit : & qui arguit impium,sibi maculam generat.

14.6. Quærit derisor sapientiam,& non inuenit:doctrina prudentium facilis.

17.16. Qui cuitat discere,incidet in mala.

18.2. Non recipit stultus verba prudentiæ,nisi ea dixeris,quæ versantur in corde suo.

25.20. Acetum in nitro,& qui cantat carmina cordi pessimo.

Eccles. 6.21. Quam aspera est nimium sapientia indoctis hominibus, & non permanebit in illis excors.

Ibid.22. Sapiẽtia enim doctrinæ secundũ nomen est eius,& nõ est multis manifesta. quibus autem cognita est , permanet vsque ad conspectum Dei.

21.14. Nõ erudietur,qui non est sapiens in bono. Est aũt insipientia,quæ abundat in malo,& nõ est sensus vbi est amaritudo.

Ibidem.17. Cor fatui quasi vas confractũ,& oẽm sapientiam non continebit.Verbum sapiens quodcunque audierit,scius laudabit, & ad se adiciet.Audiuit luxuriosus,& displicebit illi,& proiiciet illud post dorsum suum,

Qui docet faruum,quasi qui conglutinat testam.Qui narrat verbũ non audiẽti,quasi qui excitat dormientẽ de graui somno.Cum dormiente loquitur qui enarrat stulto sapiẽtiã. 22.7.

Homo assuetus in verbis impropertj, in omnibus diebus suis non erudietur. 23.19.

Nolite dare sanctum canibus , neque mittatis margaritas ante porcos. Matth.7.6.

Doctrinæ pravæ affectus quò ad docentem.

PRimus vos ostendens fabricatores mendacij,& cultores peruersorum dogmatum. Iob.13.4.

Os fatuorum ebullit stultitiam. Prou.15.2.

Labia sapientum disseminabunt scientiam cor stultorum non dissimile erit. Ibid.7.

Doctrina mala deserentium viam vitæ:qui increpationes odit morietur. Ibid.10.

Doctrina stultorum fatuitas. 16.22.

Superbus & arrogans vocatur indoctus,qui in ira operatur superciam. 21.24.

Narratio fatui quasi sarsina in via. Eccles.21.19.

Quo ad audientem.

VIr qui errauerit à via doctrinæ in cœtu gigantium commorabitur. Prou.21.16.

Nunquid potest cæcus cæcum ducere? Nonne ambo in foueam cadunt. Luc.6.39.

Doctrinæ curiosæ malum.

QVi scrutator est maiestatis,opprimetur à gloria. Pro.25.27.

Et agnoui quod in his quoque esset labor,& afflictio spiritus,eo q; in multa sapientia multa sit indignatio:& qui addit scientiam,addit & laborem. Eccles.1.17.

Altiora te ne quæsieris,& fortiora te ne scrutat⁹ fueris,sed quæ præcepit tibi Deus cogita semper,& in pluribus operibus eius ne fueris curiosus. 3.22.

Dominus imitandus,

FAc secundum exemplar quod tibi in monte(à Christo) monstratum est. Exod.25.40.

Dominum Deum vestrum sequimini,& ipsum timete, mandata eius custodite. Deut.12.4.

Filij estote Domini Dei vestri. 14.1.

Vsquequo claudicatis in duas partes?si Dominus Deus est 3.Reg.18.21.

Universidad de Deusto
Biblioteca

sequimini eum,si autem Baal,sequimini illum.

4 *Reg.* 6.19. Sequimini me,& ostendam vobis virum quem quæritis, (Christum)Eliseus,(Deus meus saluator.)

*Iob.*23.11. Vestigia eius secutus est pes meus.

*Iere.*17.16. Et ego non sum turbatus,te pastorem sequens.

*Cant.*1.4. Trahe me post te,curremus in odore vnguentorũ tuorũ.

*Mich.*2.13. Ascendet pandens iter ante vos.

& infrà. 13. Transibit Rex eorũ corã eis,& Dominus in capite eorũ.

1 *Mac.*2. 27. Omnis qui zelũ habet legis, statuẽs testamẽtũ exeat post me.

Matt. 4.20. Continuo relictis retibus,secuti sunt eum.

*Luc.*7.57. Magister sequar te quocumque ieris.

*Ibid.*59. Sequere me,& dimitte mortuos sepelire mortuos suos.

Matth. 8.23. Ascẽdẽte Iesu in nauiculã(crucis) secuti sunt eũ discipuli

9.9. Ait Leui,Sequere me,& surgẽs secutus est eum. (eius.

10.38. qui non accipit crucẽ suã & sequit̃ me,non est me dignus.

16.24. Si quis vult venire post me abneget semetipsum,& tollat crucem suam & sequatur me.

19.21. Vade & vende omnia quæ habes,& da pauperibus, & veni sequere me.

*Ibid.*28. Vos qui secuti estis me,& reliquis omnia,in regeneratiõe cũ sederit filius hominis in sede maiestatis suæ, sedebitis & vos sup sedes duodecim iudicantes duodecim tribus Israel.

20.34. Tetigit oculos eorũ,& statim viderunt, & secuti sunt eũ.

Ioan. 8.12. Qui sequitur me non ambulat in tenebris.Oues meæ vocem meam audiunt,& sequuntur me.

12.26. Si quis mihi ministrat,sequatur me.

*Ephes.*5.1. Estote imitatores Christi,sicut filij charissimi.

Philip. 3.12. Sequor autem si quomodo comprehendam.

1.*Pet.*2.21. Christus passus est pro nobis, vobis relinquens exemplũ vt sequamini vestigia eius.

1.*Ioan.* 2. 6. Qui dicit se in Christo manere, debet sicut ille ambulauit,& ipse ambulare.

Apoc. 14. 4. Hi sunt,qui cum mulieribus non sunt coinquinati, virgines enim sunt,hi sequuntur agnum quocumque ierit.

Dominus quærendus.

*Deut.*4. 29. Cum quæsieris Dominum Deum tuum inuenies eum,si tũ toto corde quæsieris tota tribulatione animæ tuæ.

2.*Paral.*15.2 Si quæsieritis Dominum,inuenietis,si autem dereliqueritis eum,derelinquet vos.

1. *Par.*22.19. Præbete corda vestra & animas vestras, & ꝗratis Dñum. Si quis

Si quis non quęsierit Dominum Deũ Israel, moriatur à minimo vsque ad maximum à viro vsque ad mulierem. 2.*Para.*15.13

Manus Dei nostri est sup oẽs q quærunt eũ in bonitate. 1.*Esdr.*8. 22.

Quærite Deum,& viuet anima vestra. *Psal.* 68. 33.

Cum occideret eos,quærebant eum & reuertebantur, & diluculo veniebant ad eum. 77.34.

Letemur cor quærentium Dominum. 104.3.

Quærite Dñm & cõfirmamini,quærite faciẽ eius semp. *Ibid.*4.

Surgam &circuibo ciuitatem,per vicos & plateas quærã, quem diligit anima mea.quæsiui & non inueni. *Cantic.*3. 2.

In simplicitate cordis quærite illũ,qm̃ inuenitur ab his qui non tentant illũ apparet aũt eis, qui fidem habent in illum. *Sap.*1.1.

Inuenitur ab his qui quærunt illum, præoccupat qui se concupiscunt,vt se illis ostendat. 6.13.

Venit mane & nox si quæritis quærite. *Esa.*21.12.

Quærire Dominum dum inueniri potest. 55.6.

Quæsierunt me, qui ante non interrogabant,inuenerunt qui non quæsierunt me. 65.1.

Quæritis me & inuenietis: cũ quæsieritis me in toto corde vestro,inueniar à vobis,ait Dominus. *Iere.* 29. 13.

Sicut fuit sensus vester vt erraretis à Deo, decies tantum iterum conuertentes requiretis eum. *Baruc.*4. 28.

Iẽp us requirẽdi Dñum cũ venerit q docebit vos iustitiã. *Osee.*10.12.

Quærite me & viuetis,& nolite querere Bethel. *Amos.*5.4.

Quærite Dñum & viuite,ne forte cõburatur vt ignis domus Ioseph,& deuorabit & non erit qui extinguat Bethel. *Ibid.*6.

Quærite bonum & non malum,vt viuatis,& erit Dominus vobiscum sicut dixistis. *Ibid.*14.

Quærite Dominũ oẽs mansueti terræ, qui iudiciũ eius estis operati,quærite iustum,quærite mansuetum: si quomodo abscondamini in die furoris domini. *Soph.*2.3.

Eamus & deprecemur faciem Domini, & quæramus Dominum exercituum,vadam etiam ego. *Zach.*8.21.

Quærite primum regnum Dei. *Matth.*6.33.

Quærite,& inuenietis,pulsate,& aperietur vobis. 7.7.

Quæritis me,non quia vidistis signa,sed quia de panibus meis manducastis,& saturati estis.(sic multi.) *Ioan.*6.26.

Qui venit ad me,non esuriet. *Ibid.*35.

Dñe ad quem ibimus?verba vitæ æternæ habes. (venire. *Ibid.*68.

Quæritis me & nõ inuenietis, & vbi ego sũ vos nõ põtis 7.34.

Ecce vado,&quęretis me,& in peccato vestro moriemini. 8.21.

Quæ sursum sunt sapite. *Docg. Col.*3.2.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Doeg seruus Saulis, prodit sacerdotem Abimelech. 1. Reg. 22. 9. 18. cædit sacerdotes Domini. Cap. 22. 18.

Domus æternalis.

Ioan. 14. 2. IN domo patris mei mansiones multæ sunt.

2. Cor. 5. 1. Scimus quoniam si terrestris domus nostra huius habitationis dissoluatur, q̃ ædificationem ex Deo habemus: domum non manufactam, sed æternam in cælis.

Domus spiritualis virtuosè ædificatur.

1. Pet. 2. 4. AD quem accedẽtes lapidẽ viuum ab hominibus quidẽ reprobatum, à Deo aũt electũ, & honorificatum, & ipsi tanq̃ lapides viui superædificamini domos spirituales, sacerdotiũ sanctũ, offerre spirituales hostias acceptabiles Deo, per Christum Dominum nostrum. 1. Timot. 3. Hæc tibi scribo. Eccles. 2.

Gratiosè inhabitatur.

Heb. 3. 2. ET moyses quidẽ fidelis erat in tota domo eius, tãq̃ famulus in testimoniũ eorũ q̃ dicenda erant. Christus vero, tanq̃ filius in domo sua, quæ domus sumus nos si fiduciam & gloriã spei vsque ad finẽ firmam retineamus.

Domus corporis nostri.

2. Cor. 5. 1. SCimus, n. quoniam si terrestris domus nostra huius habitationis dissoluatur, quod ædificationem ex Deo habemus domum non manufactam æternam in cælis.

2. Pet. 1. 13. Iustum aũt arbitror quandiu sum in hoc tabernaculo suscitare vos in commonitione, certus quod velox est depositio tabernaculi mei secundum quod & Dominus noster Iesus Christus significauit mihi.

Bene construitur.

Psal. 126. 1. NIsi Dominus ædificauerit domum in vanum laborauerunt qui ædificant eam.

Prou. 24. 27. Præpara foris opus tuum: & diligenter exerce agrum tuum, & postea ædifica domum tuam.

Eccles. 22. 9. Qui ædificat domum suam impendiis alienis, quasi qui colligit lapides suos in hyeme.

Iere. 22. 13. Væ qui ædificat domũ suã in iniustitia, & cœnacula sua & non in iudicio: amicũ suum opprimet frustra, & mercedem non reddet ei, Qui dicit, ædificabo mihi domum latam.

Malè destruitur.

QVi conturbat domum suam possidebit ventos, & qui stultus est, seruiet sapienti. Pro. 11. 29.

Domus impiorum delebitur, tabernacula verò iustorum germinabunt. 14. 11.

Domum superborum demolietur Dominus. 15. 25.

Conturbat domum suam qui sectatur auaritiam. Ibid. 27.

Melior est buccella sicca cum gaudio quàm domus plena victimis cum iurgio. 17. 1.

In pigritiis humiliabitur contignatio, & in infirmitate manuum perstillabit domus. Eccles. 10. 18.

Obiurgatio & iniuriæ annullabunt substantiam & domus quæ nimis locuples est, annullabitur superbia, & sic substantia superbi eradicabitur. Eccles. 21. 5

Debitè gubernatur.

NOuit iustus iumentorum suorum animas. Prou. 12. 10.

Domus iusti plurima fortitudo, & in fructibus impij conturbatio. 15. 8.

Noli esse sicut leo in domo tua euertẽs domesticos tuos, & opprimens subiectos tibi. Eccles. 4. 35.

Et à filijs tuis caue, & à domesticis tuis attende, 32. 26.

Filio & mulieri, fratri & amico non des potestatem super te in vita tua: & ne dederis alij possessionem tuam, ne forte pœniteat, & deprecaris pro illis 33. 20.

Dum adhuc superes & aspiras, non immutabit te omnis caro. Melius est enim vt filij tui te rogent, quàm te respicere in manus filiorum tuorum. Ibid. 21.

Plenè firmatur.

SIcut auis trãsmigrans de nido suo, sic vir qui derelinquit locum suum. Prou. 27. 8.

Initium vitæ hominis, aqua & panis, & vestimentum, & domus protegens turpitudinem. Eccle. 29. 28.

Melior est victꝰ pauperis sub tegmine assertũ, q̃ epulæ splẽdidæ peregrè sine domicilio. Minimũ p magno placeat tibi & improperij pegrinatiõis nõ audies. Vita neq̃ hospitãdi de domo in domũ, & ibi hospitabit nõ fiducialiter aget, nec aperiet os (suũ.) Hospitabit & pascet, & portabit ingratos, & ad hæc amara audiet. Transi hospes, & orna mẽsã, & q̃ in manu hẽs, & ciba cæteros. Exi à facie honoris inimicorũ meorum: necessitudine domꝰ meq̃ hospitio mihi factꝰ est frater? Gra- Ibid. 29.

uia hæc homini habenti sensum. Correptio domus, & im properium fœnerantis.

Dolus.

Hiere.9.6 HAbitatio tua in medio doli, in dolo renuerũt scire me, dicit Dominus.

Psalm.34.20 Quoniam mihi quidem pacificè loquebantur, & in iracundia terræ loquentes dolos cogitabant.

Act.5.1. Vir autẽ quidam erat nomine Ananias, cum Saphyra vxore sua vendidit agrum & fraudauit de precio agri, &c.

Dolosus Deum offendit.

Iob.34.3. SImulatores & callidi prouocant iram Dei, neque clamabunt cùm vincti fuerint. Morietur in tempestate anima eorum, & vita eorum inter effeminatos.

Psal.5.7. Virum sanguinum & dolosum abominabitur Dominus.

11.4. Disperdet Dominus vniuersa labia dolosa.

Prou.13.13. Abominatio domini est omnis illusor.

Proximum fallit.

Psalm.3.32. SEpulchrum patens est guttur eorum, linguis suis dolosè agebant venenum aspidum sub labiis eorum.

54.22. Molliti sunt sermones ei⁹ super oleũ, & ipsi sunt iacula.

139.4. Acuerunt linguas suas sicut serpentes: venenum aspidum sub labiis eorum.

Eccles.11.31. Non omnem hominem inducas in domum tuam: multæ enim sunt insidiæ dolosi. Sicut enim eructant prȩcordia sententiũ, & sicut perdix inducitur in caueã, & capra in laqueũ sic & cor superborũ: & sicut prospector videns casum proximi sui. Bona enim in mala cõuertẽs insidiatur, & in electis ponet maculã. A scintilla.n. vna augetur ignis, & ab vno dolo so augetur sanguis: homo vero peccator sanguini insidiat.

Ibidem.35. Attende tibi à pestifero: fabricat enim mala, ne forte inducat super te subsannationem in perpetuum.

Ibidem.46. Admitte ad te alienigenam, & subuertet te in turbine, & abalienabit te à viis propriis.

Esa.32.6. Stultus enim fatua loquetur, & cor eius faciet iniquitatẽ, vt perficiat simulationem, & loquatur ad Dominum fraudulenter, & vacuam faciat animam esurientis, & potum sitienti auferat. Fraudulenti vasa pessima sunt: Ipse enim cogitationes concinnabit ad perdendos mites in sermone mendacij, cùm loqueretur pauper iudicium.

Ierem.6.13. A propheta vsque ad sacerdotem cuncti faciunt dolum.

Seipsum

Seipsum perdit.

ECce, parturiit iniustitiam, concepit dolorem, & peperit iniquitatem, Lacum aperuit & effodit eũ, & incidit in so ueam quam fecit. Cõuertetur dolor eius in caput eius, & in verticem ipsius iniquitas eius descendet. *Psalm.7.15.*

Infixæ sunt gentes in interitu, quem fecerunt, in laqueo isto quem absconderunt, comprehensus est pes eorum. *9.16.*

Viri sanguinum & dolosi non dimidiabunt dies suos. *54.24.*

Ipse deludet illusores, & mansuetis dabit gratiam. *Prou.3.34.*

Non inueniet fraudulentus lucrum. *12.27.*

Vir versutus odiosus erit. *14.17.*

Qui decipit iustos in via mala, in interitu suo corruet, & simplices possidebunt bona eius. *28.10.*

Qui in altũ mittit lapidem super caput eius cadet, & plaga dolosa dolosi diuidet vulnera, & qui foueam fodit incidet in eam, & qui statuit lapidem proximo suo, offendet in eo, & qui laqueum alij ponit, peribit in illo. *Eccles.27.28.*

Sagitta vulnerans lingua eorum dolum locuta est in ore suo: pacem cum amico suo loquitur, & occultè ponit ei insidias. Nunquid super his non visitabo dicit Dominus, & in gente huiusmodi non vlciscetur anima mea? *Ierem.9.8.*

Maledictus dolosus. *Malach.1.14.*

Domus ædificata super petram firma manebit.

OMnis ergo qui audit verba mea hæc, et facit ea, assimilabitur viro sapienti, qui ædificauit domum suam supra petram, Luc.6.48.idem. *Matth.7.24*

Et ego dico tibi quia tu es Petrus, et super hanc petram ædificabo ecclesiam meam, et portę inferi non prȩualebunt aduersus eam. *Cap.16.18.*

Quis ergo nos separabit à charitate Christi? Tribulatio an angustia, an fames, an nuditas, an periculum, an persecutio, an gladius? sicut scriptum est? *Rom.8.35.*

Quia propter te mortificamur tota die, æstimati sumus sicut oues occisionis. *Psal.43.23.*

Domini ac Dominæ erga totam familiam officia.

SI emeris seruum Hebræum sex annis seruiet tibi in septimo egredietur liber gratis. 20. Qui percusserit seruũ suum vel ancillam virga, et mortui fuerint in manib. ei⁹ crimine reus erit. 26. Si percusserit quispiã oculũ serui sui, aut ancillę suę, et luscos eos fecerit, dimittet eos liberos. *Exod.21.2. Idem. Deut. 15.12.*

Leuit.19.13 Non facies calumniam proximo tuo,nec vi opprimes eũ, non morabitur opus mercenarij apud te vsque ad mane.

Deut.5.14. Septimus dies sabbati est,id est,requies Domini Dei tui, nõ facies in eo quicquã operis,tu & filius tuus,& filia,seruꝰ & ancilla tua,& bos & asinus & omne iumentum tuum, & peregrinus,qui est intra portas tuas , & requiescet seruus tuus,& ancilla tua,sicut & tu Idem Deut.24.15.

Prou.29.19. Seruus verbis non potest erudiri,quia quod dicis intelligit,& respondere contemnit.

Eccles.7.22. Non lædas seruum in veritate operãtem,neque mercenarium dantem animam suam.

Cap.33.27. Iugum & lorum curuant collum durum & seruum inclinant operationes assiduæ:Seruo maleuolo tortura & compedes,mitte illum in operationem,ne vacet,multam enim malitiã docuit curiositas.In opera cõstitue eum , sic enim decet illum &c.Verum sine iudicio nihil facias graue,si est tibi seruus,sit tibi quasi anima tua,quasi fratrẽ tractа,quoniam in sanguine animæ tuæ comparasti illum.

Ephes.6.9. Et vos Domini eadem facite illis(scilicet seruis) remittentes minas,scientes quia & illorum,& vester dominus est in cœlis,& personarum acceptio non est apud Deum.

Colloss.4.1. Domini quod iustum est & æquum,seruis præstate,sciẽtes quod & vos Dominum habetis in cœlo.

Donaria accipere an prohibitum.

Exod.23.8. NOn accipias munera quæ etiam excæcant prudentes & subuertunt verba iustorum.

Num.22.18. Si dederit mihi Bilac,plenam domum suam argenti & auri,non potero immutare verbum Domini Dei mei,vt vel plus vel minus loquar.1.Paral.19.7.

Deut.10.17. Dominus Deus vester ipse est Deus deorum,& dominus dominantium Deus magnus & potens,qui personam non accipit nec munera.

Cap.27.25. Maledictus qui accipit munera,vt percutiat animam sanguinis innocentis,& dicit omnis populus Amen.

1.Reg.8.3. Et nõ ambulauerũt filij eius in viis eius,sed declinauerũt post auaritiã,acceperuntq; munera & peruerterũt iudicia.

Cap.12.13. Samuel ait.Ecce præsto sum , loquimini de me coram domino & coram Christo eius: vtrum bouem cuiusquam tulerim,aut asinum,si quẽpiam calumniatus sum,si oppressi aliquem,si de manu cuiusquam munus accepi, & contemnam illud hodie,restituamque vobis.

Locutus

Locutus est aũt rex(Hyeroboam)ad virum Dei veni me cum domum,vt prãdeas,& dabo tibi munera,respõdit vir Dei ad regem:Si dederis mihi mediã partẽ domus tuæ nõ veniã tecu,neq; comedã,neq; bibam aquam in loco isto. *3.Reg.13.7.*

Congregatio hypocritæ sterilis,& ignis deuorabit tabernacula eorum qui munera libenter accipiunt. *Iob.15.34.*

Qui pecuniam suam non dederit ad vsuram, & munera super innocentem non accepit,qui facit hæc non commouebitur in æternum. *Psal.14.5.*

In quorum manibus iniquitates sunt,& dextera eorum repleta est muneribus. 25.10.

Munera de sinu impius accipit , vt peruertat semitas iudicij. *Prou.17.23.*

Principes tui infideles,socij furum,omnes diligunt munera,sequuntur retributiones (sc.prophetat super Iudam & Hyerusalem.) *Esa.1.23.*

Væ qui potentes estis ad bibendum vinum,& viri fortes ad miscendam ebrietatem, qui iustificatis impium pro muneribus,& iustitiam iusti auertis ab eo. *Cap.5.22.*

Qui ambulat in iustitijs & loquitur veritatem,qui proiicit auaritiã ex calũnia,& excutit manus suas ab omni munere,qui obturat aures suas ne audiat sanguinem, & claudit oculos suos ne videat malum,iste in excelsis habitat. *Cap.33.15.*

Munera acceperunt (Hierosolymitæ)apud te ad effundendum sanguinem,vsuram,& suprabundantiam accepisti & auarè proximos tuos calumniaris me:que oblita es, ait Dominus Deus. *Ezec.22.12.*

Principes tui(Hierusalem)in muneribus iudicabant , et sacerdotes eius in mercede docebant , et prophetæ eius in pecunia diuinabunt, et super dominum requiescebant dicentes,nunquid Dominus in medio nostrum. *Mich.3.11.*

Multos enim perdidit aurum et argentum , et vsque ad corregum extendit et conuertit. *Eccles.8.3.*

Xenia et dona excæcant oculos iudicum,et quasi mutus in ore auertit correptiones eorum. *Cap.20.31.*

Dona diuina liberaliter à Deo dantur.

ET quis ante dedit mihi,vt reddam ei? *Iob.41.2.*

Bona et mala,vita et mors paupertas et honestas à Deo sunt. *Eccles 11.14.*

Quoniam ex ipso,et per ipsum,et in ipso sunt omnia:ipsi honor et gloria in secula seculorum.Amen. *Rom. 11.36.*

1.Cor.4.7. Quid autem habes quod non accepisti? Si autem accepisti, quid gloriaris, quasi non acceperis.

Ephes.4.7. Vnicuique nostrum data est gratia secundum mensuram donationis Christi. Propter quod dicit: Ascendens in altum captiuam duxit captiuitatem, dedit dona hominibus.

Iacob.1.16. Nolite itaque errare fratres mei dilectissimi. Omne datum optimum, & omne donum perfectum desursum est, descendens à patre luminum.

Multipliciter ordinantur.

Matt.25.14. Sicut enim homo peregrè proficiscens: vocauit seruos suos, & tradidit illis bona sua, & vni dedit quinque talenta, alij autem duo, alij verò vnum, vnicuique secundum propriam virtutem.

1.Cor.7.7. Sed vnusquisque proprium donum habet ex Deo, alius quidem sic, alius verò sic.

Cap.12.7. Vnicuique autem datur manifestatio spiritus ad vtilitatē

Ephes.4.11. Et ipse dedit quosdam quidem apostolos.

1.Pet.4.10. Vnusquisque sicut accepit gratiā in alterutrū illā administrātes: sicut boni dispensatores multiformis gratiæ Dei.

Vtiliter operantur.

Psal.110.10. Intellectus bonus omnibus facientibus eum.

Eccles.11.7. Datio Dei permanet iustis, & profectus illius successus habebit in æternum.

Matt.25.16. Abiit autē qui quinque talenta acceperat, & operatus est in eis, & lucratus est alia quinque. Ait illi Dominus eius: Euge serue bone & fidelis, quia super pauca fuisti fidelis, supra multa te constituam; intra in gaudium Domini tui.

Luc.12.48. Omni autem cui multum datum est, multum quæretur ab eo: & cui commendauerunt multum plus petent ab eo

19.12. Homo quidam, &c. Negociatio. 3.

Drusilla vxor Felicis Præfecti audit doctrinam euangelicam à Paulo act.24.24.

Ebrietas & Gula, & Vide Ieiunium.

Gen.9.21. Bibensque vinum (Noe) inebriatus est, & nudatus in tabernaculo suo.

Cap.19.32. Veni (ait filia Loth) inebriemus eū vino, dormiamusque eū illo vt seruare possimus ex patre nostro semē &c. 35.

Exit.10.9. Dixit Dominus ad Aaron, vinum & omne quod inebriare potest, nō bibetis tu & filij tui qñ intrabitis in tabernaculū testi-

monij ne moriamini, quia præceptum sempiternum est in generationes vestras.

Mansit Vrias in Hyerusalem in die illa, & altera vt vocauit eum Dauid, vt comederet coram se & biberet & inebriauit eum. 2.Reg.11.13.

Præceperat autem Absalon pueris suis dicens. Obseruate cum temulentus fuerit Ammon vino, & dixero vobis: percutite eū & interficite, nolite timere, ego enim sum qui præcipio vobis: confortamini & estote viri fortes. Cap.13.28.

Luxuriosa res vinum & tumultuosa ebrietas, quicunque his delectatur non erit sapiens. Prouer.20.1.

Qui diligit epulas in egestate erit, qui amat vinū & pinguia non ditabitur. Cap.21.17.

Vinū in iucūditatē creatū est & nō in ebrietatē ab initio. Cap.31.34.

Noli regibus o Lamuel noli regibus dare vinum, quia nullum secretum vbi regnat ebrietas. Prou.31.4.

Vinū & mulieres apostatare faciunt sapientes & arguunt insensatos. Eccl.19.2.

Væ qui cōsurgitis mane ad ebrietatē sectandā, & potandum vsq; ad vesperū, vt vino æstuetis. 22. Vę qui potentes estis ad bibendum vinum & fortes ad miscēdam ebrietatē. Esa.5.11.

Venite sumamus vinum & impleamur ebrietate & erit sicut hodie sic & eras & multo amplius. cap.207. Cap.56.12.

Ecce hæc fuit iniquitas Sodomæ sororis tuæ, superbia, saturitas, panis, & abundantia & ocium ipsius, filiarum eius & manum egeno & pauperi non porrigebant. Ezec.16.49.

Fornicatio & vinum & ebrietas auferunt cor. Osee 4.11.

Expergiscimini ebrij & flete & vlulate omnes qui bibitis vinum in dulcedine, quoniam, periit ab ore vestro. Ioel.1.5.

Holophernes iacebat in lecto nimia ebrietate sopitus. 8. accessitq; Iudith ad columnā, quæ erat ad caput lectuli eius: & pugionem eius, qui in ea ligatus pendebat, exoluit. 10. & abscidit caput eius. Iudith.13.5.

Cùm inebriatus esset Symon (senex) & filij eius, surrexit Ptolomeus cum suis & sumpserunt arma sua, & intrauerunt in conuiuium & occiderunt eum, & duos filios eius & quosdam pueros eius. 1.Mac.16.16.

Attendite autem vobis ne corda vestra grauentur crapula & ebrietate & curis huius vitæ & superueniet in vos repentina dies illa. Luc.21.34.

Sicut in die honestè ambulem⁹ nō in cōmessationibus & ebrio- Rom.13.13.

ebrietatibus non in cubilibus & impudicitiis, non in contentione & æmulatione.

1. Cor. 6. 10. Neque fures neque auari, neque ebriosi, neque maledici, neque rapaces regnum Dei possidebunt, idem, Gal. 5. 21.

Ephes. 5. 18. Nolite inebriari vino, in quo est luxuria sed implemini spiritu sancto, loquentes vobismetipsis in psalmis & hymnis & canticis spiritualibus, cantantes & psallentes in cordibus vestris Domino.

Ebrietas iram Dei prouocat.

Esa. 5. 11. Æ qui consurgitis mane ad ebrietatem sectandam & potandum vsque ad vesperum, vt vino æstuetis, 22. Vę qui potentes estis ad bibendum vinum & viri fortes ad miscendam ebrietatem. Daniel. 5. 2.

Cap. 28. 1. Iael. 1. 5. Væ coronæ superbię, ebriis Ephraim & flori decidenti, gloriæ exaltationis eius, qui erant in vertice vallis pinguissimæ errantes à vino.

Expergiscemini ebrij & flete, & vlulate omnes qui bibitis vinum in dulcedine, quoniam periit ab ore vestro.

1. Cor. 6. 16. Neque fures neque auari, neque ebriosi. &c. regnum Dei possidebunt.

Mentem alienat.

Prou. 23. 31. NE intuearis vinum quando flauescet, cum splenduerit in vitro color eius, ingreditur blandè, sed in nouissimo mordebit vt coluber & sicut regulus venena diffundet.

Eccles. 19. 2. Vinũ & mulieres apostatare faciunt sapientes & arguens sensatos.

Esai. 28. 7. Verum hi quoque præ vino nescierunt & præ ebrietate errauerunt, sacerdos & propheta nescientes præ ebrietate, absorpti sunt à vino, errauerunt in ebrietate, ignorauerunt iudicium.

Osea. 4. 11. Fornicatio & vinum ebrietas auferunt cor.

Ad libidem incendit.

Prou. 20. 1. LVxuriosa res vinum & tumultuosa ebrietas, quicunq; his delectatur non erit sapiens.

Ephes. 5. 18. Nolite inebriari vino in quo est luxuria, sed implemini Spiritu sancto, &c.

Facultates dissipat.

Eccles. 19. 1. OPerarius ebriosus non locupletabitur, & qui spernit modica paulatim decidet, Prou 25. 20. Secre-

Secretum detegit.

NOli regibus ô Lamuel noli regibus dare vinum: quia nullum secretum vbi regnat ebrietas. Prou. 31. 4.

Væ qui potum dat amico suo, mittens fel suum & inebrians vt aspiciat nuditatem suam. Abacuc. 2. 15.

Ad furorem & rixas excitat.

LVxuriosa res vinum & tumultuosa ebrietas quicũque his delectatur non erit sapiens. Prou. 20. 1.

Cui væ? cuius patri væ? cui rixæ? cui foueæ? cui sine causa vulnera? cui suffusio oculorum? nónne his qui commorantur in vino & student calicibus eporandis? Prou. 23. 29.

Vinum multum potatum, irrationem & iram & ruinas multas facit. 40. Ebrietatis, animositas, in prudẽtis offensio, minorans virtutem & faciens vulnera. Eccles. 31. 38.

Dies regis nostri cœperant principes furere à vino, extẽdit manum suam cum illusoribus. Osee. 7. 5.

Ecclesia accipitur pro templo materiali.

NOn intrabit eunuchus attritus vel amputatis testiculis & abscisso veretro ecclesiam Domini. Deut. 23. 1.

Omnes anguli populorũ & cũcta tribus Israel, in ecclesiã populi Dei conuenerunt quadraginta milia pugnatorũ. Iudic. 20. 2.

Postea verò cõuocatus est omnis populus, & per totã noctem intra ecclesiã orauerũt petentes auxiliũ à Deo Israel. Iudith. 6. 21

In ecclesiis benedicite Deo Domino de fontibus Israel. Psal. 67. 27.

Primum quidem conuenientibus vobis in ecclesiã, audio scissuras esse inter vos & ex parte credo. 1. Cor. 11. 18.

Mulieres in ecclesiis taceant, non permittitur eis loqui, sed subditas esse sicut & lex dicit. Cap. 14. 34.

Accipitur pro fidelium cœtu tam bonorum quam malorum.

SIquis hoc ritu fuerit expiatus petibit anima illius de medio ecclesiæ quia sanctuarium Domini polluit & nõ est aqua lustrationis aspersus, &c. Num. 19. 20.

Cur eduxisti ecclesiã domini in solitudine, dixerũt vtinã periissemus inter fratres nostros coram domino. Cap. 20. 4.

Et nouerit vniuersa ecclesia hæc quia non in gladio, nec in hasta saluat dominus: ipsius est enim bellum vt tradet vos in manus nostras. 1. Reg. 17. 47.

Con-

Universidad de Deusto
Biblioteca

3.*Reg.* 8.14. Conuertit rex faciem suã,& benedixit omni ecclesiæ Israel:omnis enim ecclesia Israel stabat,&c.55.stetit ergo Salomon & benedixit omni ecclesiæ Israel voce magna.

1.*Para.* 29.1. Locutus est Dauid rex,ad omnẽ ecclesiã, Salomonẽ filiũ meum vnum elegit Dominus adhuc puerum & tenellum.

2.*Par.* 1. 5. Altare æneum quod fabricatus fuerat Beseleel, filius Vri filij Hur ibi erat corã tabernaculo Domini quod & requisiuit Salomon & omnis ecclesia.

Psal. 21. 26. Apud te laus mea in ecclesia magna,vota mea reddam in conspectu timentium eum.

34. 18. Confitebor tibi in ecclesia magna,in populo graui laudabo te.1.Mach.5.16.& 14 19.

*Psal.*106. 32. Exaltent eum in ecclesia plebis & in cathedra seniorum laudent eum.

149. 1. Cãtate dño cãticum nouũ,laus eius in ecclesia sanctorũ.

Matt.16. 18. Ego dico tibi qa tu es Petrus,& sup hãc petrã ædificabo ecclesiã meã & portæ inferi nõ præualebunt aduersus eam.

Act. 5. 11. Et factus est timor magnus in vniuersa ecclesia,& in omnes qui audierunt hæc, cap.8.1.

Rom. 16. 16. Salutant vos ecclesiæ Christi, 23. Salutat vos Caius hospes meus & vniuersa ecclesia.

Cap. 12. 28. Et quosdam quidẽ posuit Deus in ecclesia primũ apostolos secundo prophetas,tertio doctores,deinde virtutes,exinde gratias curationũ,opitulationes,gubernationes,genera linguarum,2.Cor.8.18.23.24 cap. 11.8. Ephes.5.23.

1.*Tim.*3.5. Si quis autem domui suæ præesse nescit,quomodo ecclesię Dei diligentiam habebit?Apoc.1.11.& 22. 16.

Iac. 5.14. Infirmatur quis ex vobis inducat presbyteros ecclesiæ & orẽt super eum vngentes eum oleo in nomine Domini,&c.

Ecclesia accipitur pro cœtu vnius prouinciæ.

3. *Reg.* 8.14. COnuertit rex faciem suam, & benedixit omni ecclesię Israel,omnis ecclesia Israel stabat.

Act. 9. 31. Ecclesia quidem quæ per totam Iudæam & Galileam & Samariam habebat pacem,ædificabatur ambulans in timore Domini,& consolatricem sancti Spiritus replebatur.

*Cap.*11.2. Cùm autem ascendisset Petrus Hyerosolymã,disceptabãt aduersus illum qui erant ex circumcisione, &c.

*Cap.*13.1. Erãt autẽ in ecclesia quæ erat Antiochię prophetæ & doctores in quibus Barnabas, & Simon qui vocabatur niger.

Cap. 19. 32. Alia autem aliud clamabant, erat enim ecclesia confusa & plures nesciebant qua ex causa conuenissent.

A Mi-

A Mileto autẽ mittẽs Ephesum vocauit maiores natu ecclesiæ,&c.2. Thess.1.ecclesiis scilicet Thessalonicensium. *Cap.* 20.17.

Cõmendo autem vobis Phœben sororẽ nostram quæ est in ministerio ecclesiæ quæ est in Cenchris vt eam suscipiatis in Domino digne sanctis, &c. 1. Cor.1.2 ecclesiæ Corinthi. *Rom.* 16. 1.

De collectis autẽ quæ fiunt in sanctos sicut ordinaui ecclesiis Galatiæ ita & vos facite &c. 1. *Cor.*16. 1.

Notam autem vobis facimus fratres gratiam Dei quæ data est in ecclesiis macedoniæ.Gal.1.2.Ecclesiis Galatię. 2. *Cor.* 8. 1.

Salutat vos ecclesia quę est in Babylone,&c. 1.*Pet.* 5. 13.

Et angelo Ephesi Ecclesię scribe,&c.cap.3.1. & angelo ecclesię Sardis scribe.&c. *Apoc.* 2. 1.

Ecclesia pro Prælatis & Præpositis accipitur.

QVod si non audierit eos,dic ecclesię si autem ecclesiã non audierit,sit tibi sicut Æthnicus & Publicanus. *Matt.*18. 17.

Ecclesia est vna & visibilis præfigurata per vnam,et visibilem Arcam Noe.

FAC tibi arcam de lignis leuigatis,mansiunculas in arca facies & bitumine linies intrinsecus & extrinsecus. *Gen.* 6. 14.

Qui increduli fuerant aliquando, quando expectabant Dei patientiã in diebus Noe, cum fabricaretur arca in qua pauce,i.octo animę saluę factę sunt per aquam. 1. *Pet.* 3. 20

Per ciuitatem sanctam Hierusalem.

ET ego Ioannes vidi ciuitatem sanctam Hierusalem nouam,descendentem de cœlo,à Deo paratam,sicut sponsam ornatam viro suo. *Apoc.*21.2.

Per ortum conclusum & fontem signatum.

HOrtus conclusus soror mea, sponsa hortus conclusus, fons signatus. *Cant.*4. 12.

Per vnam columbam.

VNa est columba mea, perfecta mea vna est matri suę, electa genetrici suę,&c. *Cap.*6. 8.

Per vineam.

VIneam de Ægypto transtulisti eiecisti gentes & plantasti eam. *Psal.*79. 9.

Capite

Cant. 2. 15. Capite nobis vulpes paruulas quæ demoliuntur vineas, nam vinea nostra floruit.

Hier. 2. 21. Ego plantaui te vineam electã omne semen verum, quomodo ergo conuersa es mihi in prauum vinea aliena.

Cap. 12. 10. Pastores multi demoliti sunt vineam meam, cõculcauerunt partem meam, dederunt portionem meam desiderabilem in desertum solitudinis.

Matt. 20. 1. Simile est regnum cœlorum homini patrifamilias qui exiit primo mane conducere operarios in vineam suam.

Mar. 12. 1. Et cœpit illis in parabolis loqui, vineã pascinauit homo & circũdedit sepẽ & fodit locũ & ędificauit turrim & locauit eã agricolis & peregre profectus est. Idem Luc. 20. 9.

Per nauem.

Luc. 5. 3. Ascendens autem in vnam nauim quæ erat Symonis, rogauit eum à terra reducere pusillum, & sedens docebat de nauicula turbas.

Per sagenam comprehendentem bonos & malos pisces.

Matt. 13. 47 Iterum simile est regnum cælorum sagenæ missæ in mare & ex omni genere piscium congreganti.

Per agrum.

Cap. 13. 24. Simile factum est regnum cælorum homini, qui seminauit bonum semen in agro suo.

Per regnum cælorum. Matth. 13. 25.

Ecclesia firmamentum veritatis errare non potest.

Matt. 16. 18. Et ego dico tibi quia tu es Petrus & super hanc petram ædificabo ecclesiam meam, & portæ inferi non præualebunt aduersus eam.

Cap. 28. 20. Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus vsque ad consummationem sæculi.

Luc. 22. 32. Ego rogaui pro te Petre, vt non deficiat fides tua, & tu aliquando conuersus confirma fratres tuos,

Ioan. 14. 16. Et ego rogabo patrem & alium paracletum dabit vobis, vt maneat vobiscum in æternum.

Cap. 16. 13. Cum venerit Spiritus sanctus docebit vos omnẽ veritatẽ.

1. Tim. 3. 15. Si aũt tardauero, vt scias quomodo oporteat te in domo Dei conuersari, quæ est ecclesia Dei viui colũna & firmamentum

mentum veritatis. 1. Ioan. 2. 27.

Ecclesia est corpus Christi.

OMnia subiecit sub pedibus eius & ipsum dedit caput super omnem ecclesiã quæ est corpus ipsius &c. Cap. 4. 4. Ephe. 1. 22.

Quomodo vir est caput mulieris, sicut Christus caput ecclesiæ, ipse saluator corporis eius. Cap. 5. 23.

Vos autem estis corpus Christi & membra de membris. 1. Cor. 12. 27.

Ecclesia fidelium nascitur & propagatur per sanam doctrinam.

Filioli mei quos iterum parturio donec formetur Christus in vobis. Gal. 4. 19.

Nam si decem millia pædagogorum habeatis in Christo, sed non multos patres, nam in Christo Iesu per euangelium ego vos genui. 1. Cor. 4. 15. 1. Pet. 1. 23. 1. Ioan. 3. 9. 5. 18 Iaco. 1. 18.

Ecclesia seu fidelium cœtus tenetur sacerdotibus. pastoribus suis necessaria ministrare.

CAue ne derelinquas leuitem in omni tempore quo vesaris in terra. Idem 14. 27. Deut. 12. 19.

Non ligabis os bouis triturãti in area fruges tuas. Cap. 25. 4.

Dignus est operarius mercede sua. Idem Luc. 10. Matt. 10. 10.

Si spiritualium eorum participes facti sunt gentiles debent & in carnalibus ministrare illis. Rom. 15. 27.

Quis militat suis stipendiis vnq̃? Quis plantat vineã & de fructu eius non edit quis pascit gregem & de lacte gregis nõ manducat? Nunquid secundum hominem hæc dico? an & lex hæc nõ dicit? Scriptum est. n. in lege Moysi non alligabis os bouis triturantis. &c. 11. Si vobis spiritualia seminauimus, magnum est, si nos carnalia vestra metamus. 1. Cor. 9. 7.

Rogamus vos fratres vt noueritis eos qui laborant inter vos & præsunt vobis in Domino, & monent vos vt habeatis illos abundantius in charitate propter opus illorum. Pacem habete cum illis. 1. Thess. 5. 12.

Tenetur etiam pro suis præfectis orare.

ET Petrus quidem seruabatur in carcere. Oratio autẽ fiebat sine intermissione ab ecclesia ad Deũ pro eo. Act. 12. 5.

Obsecro vos fratres per Dominum nostrum Iesum Christum & per charitatem sancti spiritus vt adiuuetis me in orationibus pro me ad Deum. Rom. 15. 30.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Colloss.4. 2. Orationi instate vigilantes in ea in gratiarum actione, orantes simul & pro nobis vt Deus aperiat nobis ostium sermonis adloquendum mysterium Christi &c.

2.Thess.3.1. De cætero fratres orate pro nobis vt sermo Dei curtat & clarificetur sicut & apud vos &c.Heb.13.18.

Ecclesia est sponsa Christi.

2.Cor.11.2. AEmulor enim vos Dei æmulatione, despondi enim vos vni viro virginem castã exhibere Christo Psal. 44.11.Ezech.16.9.Ephe.5.26.Apo.19.8.21.10.

Ecclesiæ caput est Christus.

1.Cor.12.27 Ephe.1.22. VOs autẽ estis corpus Christi,& membra de membro Omnia subiecit sub pedibus eius,& ipsum dedit caput supra omnem ecclesiam quæ est corpus ipsius.

Cap.4.15. Veritatem autem facientes in charitate crescamus in illo per omnia quæ est caput Christus.

Cap.5.23. Coll.2.18. quoniã vir est caput mulieris,sic Christus caput ecclesiæ Et ipse est caput corporis ecclesiæ qui est principium primogenitus ex mortuis,vt sit in omnibus ipse primatum tenens cap.1.10.

Ecclesiæ membra sunt veri fideles eidem capiti christo eiusque vicario subiecti,cuiuscunque nationis fuerint siue Iudæi siue gentiles.

Ioan.10.16. ALias oues habeo quæ non sunt ex hoc ouili & illas oportet ad me adducere,& vocem meam audient & fiet vnum ouile & vnus pastor.

1.Cor.12.12. Sicus enim corpus vnũ est & membra habet multa, omnia autem membra corporis cum sunt multa, vnum tamen corpus sunt,ita & Christus &c.

Ephes.3.6. Gentes esse cohæredes & corpotales & comparticeps promissionis eius in Christo Iesu per euangelium cuius factus sum minister.&c.

Ecclesiæ claues & potestas promittuntur.

Matt.16.19. ET tibi dabo claues regni cœlorũ & quodcũque ligueris super terram erit ligatum & in cœlo,& quodcũque solueris super terram erit solutum & in cœlis.

Cleues

Claues traduntur.

ACcipite Spiritum sanctum quorum remiseritis peccata,remittẽtur eis,& quorum retinueritis retenta sunt, Ioan.20.23.

Claues exercentur. Vide excommunicatio. Confessio.

QVod si non audierit eos dic ecclesiæ.Si autem ecclesiam non audierit sit tibi sicut ethnicus & publicanus Matt. 18.17

Ecclesiam sibi Christus comparauit suo sanguine.

ATtendite vobis & vniuerso gregi in quo Spiritus sanctus posuit episcopos,regere ecclesiã Dei q̃ acquisiuit sanguine suo. Act.20.28

Empti estis precio magno Ephes.2.13. 1.Cor. 6.20

Precio empti estis nolite fieri serui hominum. Cap.7.23.

Pretiosi sanguine agni immaculati Christi & incontaminati empti estis &c.1.Ioan.1.7.Apoc.1.5. 1.Pet.1.19.

Neque per sanguinem hircorum aut vitulorum, sed per proprium sanguinem introiuit semel in sancta &c. Heb.9.12.

Dignus es Domine accipere librum & aperire signacula eius quoniam occisus es &redemisti nos in sanguine tuo ex omni tribu,& lingua,& populo & natione. Apoc.5.9.

Ecclesiam suam sanctam Deus protegit & custodit.

DOminus autẽ præcedebat eos ad ostendendam viam per diem in columna nubis & per noctem in columna ignis, vt dux esset itineris vtroque tempore. Exo.13.21.

Habitaboque in medio filiorum,eroque illis Deus.Idem 3.Reg.6.13. Cap.29.45.

Ambulabo inter vos& ero Deus vester,vosque eritis populus meus. Leuit.26.12

Dominus Deus tuus ambulat in medio castrorũ, vt eruat te & tradat tibi inimicos tuos vt sint castra tua sancta & nihil in eis appareat fœditatis ne derelinquat te &c. Deut. 23.14.

Dominus Deus tuus transibit ante te, ipse delebit omnes gentes has in conspectu tuo & possidebis eas:& Iosue iste transibit ante te sicut locutus est Dominus. Cap.31.3.

Domine refugium factus es nobis à generatione in generationem. Psal.90.1.

Cum transieris per aquas tecum ero,& flumina non operient te,cum ambulaueris in igni non combureris,& flamma non ardebit te. Esa.43.2.

Et tu noli timere seruus meus Iacob,ait Dñs,quia tecũ ego sum,quia ego consumam cunctas gentes ad quas eieci te,te vero non consumam,sed castigabo te in iudicio, nec quasi Hyer.46.28

innocenti paream tibi.

Matt.28.20. Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus vsque ad consummationem seculi. Ioan.14.22, 2.Cor.6.16.

Ecclesiæ officium.

4.Reg.3.15. CVmque cerneret Psaltes, facta est super eũ manus Do-
Esth.14.9. Volunt claudere ora te laudantium. (mini.
Psal.25.12. In ecclesiis benedicam te Domine.
32.3. Bene psalite ei in vociferatione.
49.14. Immola Deo sacrificiũ laudis: & redde altissimo vota tua.
Ibid.23. Sacrificium laudis honorificabit me.
70.8. Repleatur os meum laude.
70.23. Exultabant labia mea, cum cantauero tibi.
118.164. Septies in die laudem dixi tibi.
Eccles.7.15. Ne iteres verbum in tua oratione,
15.9. Non est speciosa laus in ore peccatoris.
39.41. In omni corde & ore collaudate & benedicite nomẽ Dñi.
Esaiæ 29.13. Appropinquat populus iste ore suo, & labiis suis glorifi-
cat me, cor aũt eius longè est à me, & timuerunt me mandato hominum & doctrinis.
Ieyem.12.2. Propè es tu Domine ori eorum & longè à renibus eorũ.
Thren.3.2. Leuemus corda nostra cũ manibus ad Deum. (bus suis.
Osee.7.41. Nõ clamauerũt ad me in corde suo, sed vlulabãt in cubilã-
Amos.5.21. Odi & proiecti festiuitates vestras & non capiam odorem cœtuum vestrorum.
Ibid.23. Aufer à me tumultum carminum tuorum, & cantica lyræ tuæ non audiam.
8.10. Conuertam festiuitates vestras in luctum, & cãtica vestra in planctum.
Luce.24.53. Erant semper in templo laudantes, & benedicentes Deũ.
Ioan.4.23. Veri adoratores adorabunt Patrem in spiritu & veritate.
1.Cor.14.15. Psallam spiritu, psallam & mente.
Ephes.5.19. Cantantes & psallentes in cordibus vestris Domino.
Colloss.3.16. Commonentes vosmetipsos in psalmis.
Ephes.5. Offeramus hostiam laudis semper Domino.
Iacob.5.13. Tristatur aliquis vestrum, oret æquo animo & psallat.

Edõ frater Iacob Filius Isaac appellatur Esau. Gen.25.25.
Edumæi negant Israelitis transitũ per suã regionẽ, Num.
20.14. eduntur, & fiunt serui domui Israel, 2.Reg.8.14 desciũt
ab Israel, & creant sibi regem, 4.Reg.8.20. superantur à Iuda,
14.7.2.Paralip.25.12.

Cõtra Edumæos prophetia: Nu.24.18 Psa.136.7. Esaiæ.21.11.
✠34.

✠34.5. *Ierem.49.7. Threno.4.22. Ezech.25.13.14.* ✠ 32.29. ✠35.
✠36.5. Amos.1.11. Abdiæ 1. vide Esau.

*Eleazar filius Aaron. Exo.6.25.1.28. 4 partitur cũ Iosue terrã Chanaan. Ios.14.1. iuxta præceptum Domini Num.34.17. cõsecratur Sacerdos Leuit.8.24. * ut post mortem patris summus Sacerdos. Num.20.26. Deut.10.6. moritur & sepelitur. Iosue.24*
33 filium habet cui Phinees nomen erat. Exo.6.2. quem in demortui patris locum suffecimus. Num.25.7.12.

Eleazar filius Saura occidit Elephantem, quo in vulnere prouenibente, ipse oppressa suffocatur. Machab.6.43.

Eleazar senis martyrium. 2. Machab.6.18 24.

Eleemosina pauperibus eroganda. Vide misericordia.

Si pecuniam mutuã dederis populo meo pauperi qui habitat tecũ, nõ vrgebis eũ quasi exactor nec vlutis opprimes. *Exo. 22. 25*

Neque in vinea tua racemos & grana decidentia congregabis, sed pauperibus & peregrinis carpenda dimittes. *Leuit. 19.10*

Postquam autem messueritis segetem terræ vestræ, non *Ca.23.22.*
secabitis eam vsque ad solum nec remanentes spicas colligetis, sed pauperibus & peregrinis dimittetis eas.

Si vnus de fratribus tuis q̃ morator intra portas ciuitatis tuę in terra q̃ Dñs Deus tuus daturus est tibi, ad paupertatẽ deuenerit non obdurabis cor tuũ nec contrahes manum *Deut.15.7*
sed aperies eã pauperi & dabis mutuũ quo eum indigere *p*
spexeris &c. 10. Sed dabis ei nec ages quippiã calide in eius
necessitatibus subleuandis, vt benedicat tibi Dominus Deus
tuus in omni tempore & in cunctis ad quę manum miseris.

Quando messueris segetẽ in agro tuo & oblitus manipu- *Cap.24.19.*
lum reliqueris, non reuerteris vt tollas illum, sed aduenã &
viduam, & pupillum offerre patiaris, vt benedicat tibi Dominus Deus tuus in omni opere manuum tuarum.

Beatus vir qui intelligit super egenum & pauperẽ in die *Psal.40.1.*
mala liberabit eum Dominus.

Eripite pauperem & egenũ de manu peccatoris liberate. 81.4.

Dispersit dedit pauperibus, iustitia eius manet in sæculũ 111.9.
sæculi, cornu eius exaltabitur in gloria.

Ne dicas amico tuo vade & reuertere & cras dabo tibi, Prou.3.28.
cum statim possis dare.

Qui despicit proximũ suũ peccat, q aũt miseretur pauperis, *Cap.14.21.*
beatus erit, 31. honorat factorẽ eius qui miseretur pauperis.

Fœneratur Domino qui miseretur pauperis & vicissitudi- *Cap.19.17.*
nem suam reddet ei.

Cap. 21.13. Qui obturat aurem suam ad clamorem pauperis & ipse clamabit & non exaudietur.21.Qui sequitur iustitiam & misericordiam inueniet vitam,iustitiam,& gloriam.

Cap.22.9. Qui pronus est ad misericordiam benedicetur,de panibus enim suis dedit pauperi.

Cap.28.27. Qui dat pauperi non indigebit,qui despicit deprecantem sustinebit penuriam & cap.31.20.

Eccles. 11.1. Mitte panem tuum super transeuntes aquas,quia post tempora multa inuenies illum.

Isa.58.7. Frange esurienti panem tuum & egenos vagósque induc in domum tuam,cùm videris nudum operi eum,& carnem tuam ne despexeris.

Ezec.16.49. Ecce hæc fuit iniquitas Sodomæ sororis tuæ, superbia, saturitas panis & abundantia & ocium ipsius & filiarum eius & manum egeno & pauperi non porrigebant ca.18.7.

Dan. 4.24. Quamobrem rex consilium meum placeat tibi & peccata tua eleemosinis redime & iniquitates tuas misericordiis pauperum,forsitan ignoscet delictis tuis.

Eccles.4.2. Animam esurientem ne despexeris,& non exasperes pauperem in inopia sua,cor inopis ne afflixeris & non protrahas datum angustianti.

Cap.7.36. Pauperi porrige manum tuam vt perficiatur propitiatio & benedictio tua.

Cap.12.3. Non est enim ei bene qui assiduus est in malis & eleemosinas non danti quoniam & altissimus odio habet peccatores & misertus est pœnitentibus.

Cap.29.12. Propter mandatum assume pauperem & propter inopiam eius ne dimittas eum vacuum,perde pecuniam propter fratrem tuum & non abscondas illam sub lapide in perditionem.15.conclude eleemosynam in corde pauperis & hæc ipsa te exorabit ab omni malo &c.

Cap.35.4. Retribuet gratiam qui offert similaginem, & qui facit misericordiam,offert sacrificium,

Tob.4.7. Ex substantia tua fac eleemosynam nec auertas faciem tuam ab vllo paupere,ita enim fiet vt nec à te auertatur faciem Domini.17.Panem tuum cum esurientibus & egenis comede & de vestimentis tuis nudos tege &c.

Cap.17.9. Quoniã eleemosina à morte liberat & ipsa est quæ purgat peccata et facit inuenire misericordiam et vitam æternam.

Matth. 6.3. Te autem faciente misericordiam, nesciat sinistra tua quid faciat dextera tua.

Et quicunque

Et quicunq; potũ dederit vni ex minimis istis calicẽ aquæ frigidæ tantum in nomine discipuli,amen dico vobis non perdet mercedem suam. Cap. 10.42

Si vis perfectus esse vade & vende omnia quæ habes & da pauperibus,& habebis thesaurũ magnum in cœlo & veni sequere me. Cap.19.21.

Esurijt & dedistis mihi manducare,sitiui & dedistis mihi potum &c.& 42.contra dicitur. Cap.25.35.

Iesus dicebat illis,qui habet duas tunicas det vnã nõ habenti,& qui habet escas similiter faciat.cap.6.35. Luc.3.11.

Date eleemosinam & omnia & munda sunt vobis. Cap.11.41.

Vendite quæ possidetis & date eleemosinam. Cap.12.33.

Cùm facis conuiuium voca pauperes,debiles,claudos,cæcos & beatus eris,quia non habent retribuere tibi,retribuetur autem tibi in resurrectione iustorum. Cap. 14.13.

Hortatur ad faciendas eleemosynas,dicens:quid merea tur fidelis aut infidelis mammonæ dispensator,quodque ne mo potest seruire Deo & mammonæ. Cap.16.✠

Stans autem Zacheus dixit ad Dominum: ecce dimidiũ bonorum meorũ Domine do pauperibus& si quid aliquem defraudaui reddo quadruplum. Cap.19.8.

Vir autem quidam erat in Cæsarea nomine Cornelius, centurio cohortis quæ dicitur Italica,religiosus ac timens Deum cum omni domo sua,faciens eleemosinas multas plebi,Cap.2.35.Beatius est dare quàm accipere. Act.10.1.

De collectis autem quæ fiunt in sanctos sicut ordinaui ecclesiis Galatiæ ita & vos facite. 1.Cor.16.1.

Proinde quitur hortando ad eleemosinam promte & abundanter faciendam &c,Ephes.4.28. 2.Cor.9.✠

Beneficentiæ autem & communionis nolite obliuiscj,talibus enim hostiis promeretur Deus. Heb.13.16.

Qui habuerit substantiam huius mundi & viderit fratrẽ suum necesse habere,& clauserit viscera sua ab eo,quomodo charitas Dei manet in eo?Idem Iaco.2.15. 1.Ioan.3.17.

Misericordiam volo & no sacrificium,Idẽ Matth 9.13. Osee.6.6.

Nè contemnas dare eleemosinam. Eccles.7.10.

Pereat memoria eorum de terra pro eo quod non est recordatus facere misericordiam.11.5. Psal. 108.15

Si multum tibi fuerit,abundanter tribue si exiguum tibi fuerit,etiam exiguum libenter impartire.præmium enim bonum tibi thesaurizas in die necessitatis. Tob.4.9.

Prou.11.24. Alij diuidunt propria & ditiores fiunt, alij rapiunt nō sua & semper in egestate sunt.

Eccles.3.33. Ignem ardentem extinguit aqua, & eleemosyna resistit peccatis.

Prou.3.9. Honora Dominum Deum tuum de tua substantia & de primitiis frugum tuarum da pauperibus, & implebūtur horrea tua vbertate, atque torcularia tua abundabunt vino.

Cap.21.3. Facere misericordiam magis placet Deo quàm victimas.

Eccles.4.1. Fili eleemosynam pauperis ne defraudes, vt oculos tuos transuertas à paupere.

Eli sacerdos in silo 1.Reg.1.3 filij eius reprehenduntur.2.12. 22.è solio lapsus, fractis cernicibus moritur.4.18.

Elias vide Helias.

Eliseus imitatur prophetā,3.Reg.19 19.iuxta præceptum Domini,19.17.transit Iordanem,4.Regum 2.14 sanat aquam 2.20.remocat puerum ad vitam 4.32.mundat Naaman à lepra,5 14.percutit Syrios cæcitate,6.18.prædicit rerum abundantiā, 7.1 ægrotat & moritur 13.14.20.mortuum eius corpus reuiuiscit mortuum, 13.21.commendatur, Eccle.48.13.

Elymas magus sit cecus Act.13.8.

Emere & vendere quomodo oporteat.

Leuit.25.14. ANno Iubilæi redient omnes ad possessiones suas, quando vendes quippiam ciui tuo vel emes ab eo ne contristes fratrē tuum, sed iuxta numerum annorum iubilæi emes ab eo, & iuxta supputationem frugum vēdet tibi.

Deut.25.13. Non habebis in sacculo diuersa pondera maius & minus, nec erit in domo tua modius maior & minor, pondus habebis iustum & verum, & modius æqualis & verus tibi erit.

Prou.11.1. Statera dolosa abominatio est apud Deum, & pōdus æquum voluntatis eius 26.Qui abscondit frumenta maledicetur in populis benedictio autem super caput vendentiū.

Cap.16.11. Pondus & statera iudicia Domini sunt, & opera eius omnes lapides sæculi.

Cap.20.10. Pondus & pondus mensura & mensura vtrumque abominabile est apud Deum.

Mich.6.10. Adhuc ignis in domo impij thesauri iniquitatis & mensura minor iræ plena, nunquid iustificabo stateram impiam & saccelli pondera dolosa?

Matth.7.2. In quo iudicio iudicaueritis iudicabimini, & in qua mēsura mensi fueritis, remetietur vobis.

Emundatio.

Emundatio.

AFferam pauxillum aquæ vt lauentur pedes vestri. (vestra *Gen.*18.4.
Abiicite Deos alienos, & mūdamini, & mutate vestimēta 35.2.
Facient mihi sanctuarium (de cordibus suis) & habitabo *Exod.*25.8.
in medio eorum.
Vetera nouis superuenientib. proiicietis. Ponā tabernacu- *Leuit* 26.10.
lum meum in medio vestri, & non abiiciet vos anima mea
Emundabitur possessio vestra, me commorante vobiscū: *Num.*35.34.
ego enim sum Dominus, qui habito inter filios Israel.
Auferte deos alienos de medio vestrum, Baalim & Astha- 1.Reg.7.3.
roth, & præparate corda vestra Domino, & seruite ei soli, &
eruet vos de manu Philisthiim.
Vade & lauare septies in Iordane, & recipiet sanitatem ca- 4. *Reg.*5.10.
ro tua atque mundaberis. (sed Deo.
Opus grāde est, neq; enim homini præparatur habitatio. 2.*Para.*29.1.
Qui baptizatur à mortuo, & iterum tangit mortuū, quid *Eccles.*34.30.
proficiet lauatio illius.
Lauamini, mundi estote, auferte malum cogitationum *Esai.*1.16.
vestrarum ab oculis meis.
Si abluerit Dominus sordes filiarū Sion, & sanguinē Ieru- 64.4.
salē lauerit de medio ei⁹ in spiritu iudicij & spiritu ardoris.
Mundate Domum Domini Dei patrum vestrorum, aufer- 2.*Para.*29.5.
te omnem immunditiam de sanctuario. (nostri.
Parate viā Domini, rectas facite in solitudine semitas Dei *Esai.*40.3.
Circuncidimini Domino, & auferte præputia cordium *Ierem.*4.4.
vestrorum viri Iuda.
Emundabo illos ab omni iniquitate sua: & propitius ero 33.8.
cunctis iniquitatibus eorum, in quibus deliquerunt mihi.
Laui te aqua & emūdaui sanguinē tuū ex te, & vnxi te oleo *Ezech.*16.9.
Effundam super vos aquam mundam, & mundabimini 36.25.
ab omnibus inquinamentis vestris, & ab vniuersis idolis ve-
stris mundabo vos.
Vsquequo non poterunt emundari? *Osee.*8.5
Præparate in occursum Dei tui Israel. *Amos.*4.12.
Auferte vestimenta sordida ab eo. Et dixit ad eum, Ecce *Zach.*3.4.
abstuli à te iniquitatem tuam, & indui te mutatoriis.
Ecce contriti sunt inimici nostri, ascendamus nunc mun- 1.*Mach.*4.36.
dare sancta, & renouare.
Elegit sacerdotes sine macula, volūtatem habentes in le- *Ibidem.*43.
ge Dei, & mundauerunt sancta, & tulerunt lapides contami
nationis in locum immundum.

Universidad de Deusto Biblioteca

Ibidem. 48. Aedē & atria sanctificauerunt,& fecerunt vasa sancta noua
2.*Mac.*14.36 Sancte sanctorum Domine conserua in æternum impolutam domum istam,quæ nuper mundata est.
*Matt.*8.2. Domine si vis potes me mundare.
23.25. Væ vobis Scribæ & Phariſæi,hypocritæ,qui mundatis ꝙ deforis est calicis,& paropſidis:intus autē estis pleni rapina & omni immūditia.Phariſæe cæce,munda prius,ꝙ intus est calicis & paropſidis, vt fiat & id,quod deforis est,mundum.
*Ioan.*9.7. Vade & lauare in natatoria Siloe,abiit ergo & lauit,& venit
13.8. Si non lauero te,non habebis partem mecum. (videns.
1.*Cor.*6.11. Et hæc aliquando,ſed abluti estis,ſed ſanctificati estis,& iuſtificati estis,in nomine Domini noſtri Ieſu Chriſti, & in Spiritu Dei noſtri.
2.*Cor.*7.1. Habentes promiſſiones chariſſimi,mundemus nos ab omni inquinamento carnis & ſpiritus,perficientes ſanctificationem in timore Dei.
1.*Theſſ.*4.3. Hæc est voluntas Dei,ſanctificatio veſtra. (cationē.
*Ibidem.*7. Non enim vocauit nos Deus in immūditiā,ſed in ſanctifi
5.23. Ipſe aūt Deꝰ pacis ſanctificet vos ꝓ oīa,vt anima & corpus ſine querela in aduentu Dñi noſtri Ieſu Chriſti ſeruet.
2.*Tim.*2.21. Si quis emundauerit ſe ab iſtis:erit vas in honorē ſanctificatum & vtile Domino,ad omne opus bonum paratum.
*Heb.*1.3. Purgationem peccatorum faciens,ſedet ad dexteram maieſtatis in excelſis.
10.22. Aſperſi corda à conſcientia mala, & abluti corpus aqua munda teneamus ſpei noſtræ cōfeſſionem indeclinabilem.
*Iac.*1.21. Abiicientes omnem immunditiam & abundantiam malitiæ,in mānſuetudine ſuſcipite inſitum verbum,quod poteſt ſaluare animas veſtras. (animos
4.8. Emundate manus peccatores,& purificate corda duplices
1.*Pet.*2.1. Deponētes omnē malitiā & omnē dolū, & ſimulationes, & inuidias,& omnes detractiones,ſicut modō geniti rationabiles,& ſine dolo Ite cōcupiſcite,vt in eo creſcatis i ſalutē.
1.*Ioan.*1.7. Sanguis Ieſu filij Dei emundat nos ab omni peccato.
3.3. Omnis ꝙ habet ſpē in eo,ſanctificat ſe,ſicut ille ſanctus est.
*Apoc.*1.5. Dilexit nos, & lauit nos à peccatis noſtris in ſanguine ſuo.
7.14. Lauerūt ſtolas ſuas,& dealbauerūt eas in ſanguine agni.
22.14. Beati qui lauant ſtolas ſuas in ſanguine agni.

Errare.

*Iob.*12.25. ERrare eos faciet quaſi ebrios.

Et dixi ſemper hi errant corde. *Pſal.*94.10.
Errauerunt in ſolitudine in inaqueſo. 106.4.
Errare fecit eos in inuio,& non in via. *Ibidem.*40.
Erraui ſicut ouis quæ periit. 118.176.
Animæ doloſæ errant in peccatis. *Prou.*13.13.
Errant qui operantur malum. 14.22.
Deus in iudicium aducet omne opus,cum omni occulto *Eccleſ.*12.14
re,ſiue quid bonum,ſiue malum fuerit.
Nos omnes tanquā ouis errauimus, quiſque viam ſuam *Eſa.*53.6.
ſectatus.
Propheta cum errauerit,& locutus fuerit verbū,Ego dñs *Ezech.*14.9.
decepi prophetā illum:& extendam manum meam ſuper illum,& delebo eum (dicit Dñs) de medio populi mei Iſrael.
Erratis neſcientes ſcripturas. *Matt.*22.29.

Electio boni & mali.

HAbetis ſcientiā diſcernendi inter ſanctū & prophanū, *Leu.* 10.10.
inter pollutum & mundum.
Propono in conſpectu veſtro benedictionem & male- *Deut.*11.26.
dictionē:benedictionē ſi obedieritis mādatis Dñi Dei veſtri quæ ego præcipio vobis:maledictionē,ſi nō obedieritis mādatis Dñi Dei veſtri,ſed receſſeritis de via,q̄ ego nunc oſtādo vobis,& ambulaueritis poſt deos alienos,quos ignoratis
Propoſui in cōſpectu tuo vitam & bonum,& e contrario 30.15.
mortem & malum.
Propoſui vobis vitam & bonum benedictionem & male *Ibidem.*19.
dictionem: elige ergo vitam vt & tu viuas & ſemen tuum.
Dabis ſeruo tuo cor docile, vt populum tuum iudicare 3.*Reg.*3.9.
poſſit,& diſcernere inter bonum & malum.
Elegi abiectus eſſe in domo Dei mei,magis quam habita *Pſalm.*83.11.
re in tabernaculis peccatorum.
Appoſuit tibi aquam & ignem:ad quod voueris porrige *Eccleſ.*15.17.
manum tuam.
Ante hominem vita & mors,bonum & malum:quod pla *Ibidem.*18.
cuerit ei dabitur illi.
Væ qui dicitis bonū malū,& malū bonū,ponētes tenebras *Eſa.*5.20.
lucem,& lucē tenebras,amarum in dulce & dulcem amarū.
Si ſeparaueris pretioſum à vili,quaſi os meum eris. *Hier.*15.19.
Ecce ego do coram vobis viam vitæ,& viam mortis. 21.8.
Inter ſanctum & prophanum non habent diſtantiam:in- *Ezec.*22.26.
ter pollutum & mundum non intellexerunt.
Quærite bonū & non malum,vt viuatis:& erit Dominus *Amos.*5.14.

Deus

Deus exercituum vobiscum.

*Matt.*13.48. Elegerunt bonos in vasa sua,malos autem foras miserunt
*Phil.*1.9. Hoc oro, vt charitas vestra magis ac magis abundet in omni scientia & in omni sensu, vt probetis potiora,, vt sitis sinceri & sine offensa in diem Christi,repleti fructu iustitiæ per Iesum Christum.

1.*The.*5.21. Omnia probate, quod bonum est tenete.

Ephron,quia negabat Iudæ transitum fuisse dirutum fuisse, 1.*Mac.*5.46.2.*Mac.*12.27.

Episcopi eorum electio & officium, Vide Concionator.

*Ioan.*10.14. EGo sum pastor bonus & cognosco oues meas & cognoscunt me meæ.

*Act.*6.3. Considerate fratres viros ex vobis boni testimonij, plenos spiritu sancto & sapiētia,quos cōstituam⁹ sup hoc opꝰ.

*Cap.*20.28. Attendite vobis & vniuerso gregi in quo vos spiritus sanctus posuit episcopos regere ecclīa ī q̄ acqsiuit sanguine suo.

*Rom.*4.1. Sic nos existimet homo vt ministros Christi,vt dispensatores mysteriorum Dei.

2. *Cor.*6.4. In omnibus exhibeamus nosmetipsos sicut Dei ministros in multa patientia,in tribulationibus, in angustiis &c.

2.*Tim.*2.15. Sollicitè cura teipsum probabilem exhibere Deo operarium inconfusibilem rectè tractantem verbum veritatis.

*Titu.*1.5. Huius rei gratia reliq te Cretæ vt ea q̄ desunt corrigas & cōstituas per ciuitates presbyteros sicut & ego disposui tibi.

1.*Pet.*5.2. Pascite qui in vobis est gregē Dei, prouidētes nō coacte sed spontanee secundum Deum,neq; turpis lucri gratia,sed voluntariè,neque vt dominantes in cleris, sed forma facti gregis ex animo,& cum apparuerit princeps pastorum percipietis immarcessibilem gloriæ coronam.

Erubescere nullus debet euangelium.

*Psal.*39.11. IVstitiam tuam non abscondi in corde meo, veritatem tuā & salutare tuum dixi Eccles.42.9.11.

*Mar.*8.38. Qui enim me cōfusus fuerit & verba mea in generatione ista adultera & peccatrice:& filius hominis confundetur eū cum venerit in gloria patris sui cum angelis sanctis.

*Luc.*9.26. Qui me erubuerit & meos sermones,hunc filius hominis erubescet cum venerit in maiestate sua & patris & sanctorum angelorum.

*Rom.*1.16. Non enim erubesco euangelium, virtus enim Dei est in salutem omni credenti,Iudæo primum & Græco.

2.*Tim.*1.8. Noli itaq; erubescere testimonium Domini nostri neque me

me vinctū eius sed collabora euangelio secūdū virtutē Dei.

Erubescendum propter peccata.

ERgo & tu porta confusionem tuam quæ vicisti sorores tuas peccatis tuis,sceleratius agens: ab eis iustificatæ sunt enim à te,ergo & tu confundere,& porta ignominiam tuam quæ iustificasti sorores tuas. *Ezech.*16.52.

Super filiā luxuriosam cōfirma custodiā, nequādo faciat te venire in opprobrium inimicis à detractione in ciuitate & obiectione plebis,& confundat te in multitudine populi. *Eccles.*42.11.

Esaias filius Amos,Esaiæ 1.2.*vocatur,& mittitur*, 6.,8. ✠ 49.1.

*Esau filius Isaac nascitur,Genes.*25.24.*vendit sua primogenita* 25.31.*Heb.*12.16.*supplantatur à fratre suo Iacob*, *Genes.* 27.* *ducit filiam Ismahelis,*28.9.✠36.3.*procedit cōtra Iacob, cum* 400 *viris* 32.6.*osculatur suum fratrē Iacob* 33.4.*In Esau pugnare prohibetur Israel. Deut.*2.4.*vide Edom.*

*Esdras Scriba proficiscitur ex Babylone.*1.*Esd.*7.6.*separat mulieres Gentiles ex Israel* 9.* ✠ 10.* *legit coram multitudine librum Legis,*2.*Esdr.*8.2.3.*Esd.*9.39.*appellatur Iosedec.*1. *Paralip.*6.15.

Esurire iustitiam.

BEati qui esuriunt & sitiunt iustitiam quoniam ipsi saturabuntur. *Matth.*5.6.

Esurientes impleuit bonis & diuites dimisit inanes. *Luc.*1.53.

Beati qui nunc esuritis quia saturabimini. *Cap.*6.21.

Ego sitienti dabo de fonte aquæ vitæ gratis. Idem 22.17. habetur. *Apoca.*21.6.

*Eua formatur ex costa Adæ Genes.*2.21.*comedit fructum vetitum. Cap.*3.6.

Euangelium Christi eiusque prædicatio.

ECce gentem quam nesciebam vocabis, & gētes quę te non nouerunt ad te current,propter Dominum Deum tuum & sanctum Israel,quia glorificauit te. *Esa.*55.5.

Spiritus enim super me,eo quod vnxerit me dñs, ad annuntiandū mansuetis misit me,vt medederer cōtritis corde & prædicarem captiuis indulgentiam, & clausis apertionem. *Cap.*61.1.

Euntes docete omnes gentes,baptizantes eos in nomine Patris & filij & Spiritus sancti. *Matt.*28.19.

Euntes in mundum vniuersum prædicate Euangelium omni creaturæ. *Mar.*16.15.

Dixit

Universidad de Deusto
Biblioteca

Luc. 1. 10. Dixit illis Angelus, nolite timere, ecce enim euangelizo vobis gaudium magnum quod erit omni populo.

Ioan. 3. 16. Sic enim Deus dilexit mundum, vt filium suum vnigenitum daret, vt omnis qui credit in eum non pereat, sed habeat vitam æternam.

Cap. 8. 20. Dixit eis Iesus: Ego sum lux mundi, qui sequitur me nõ ambulat in tenebris, sed habebit lumen vitæ.

Cap. 6. 35. Dixit eis Iesus ego sum panis vitæ, qui venit ad me non esuriet, & qui credit in me non sitiet vnquam.

Cap. 10. 9. Ego sum ostium, per me si quis introierit, saluabitur & ingredietur & egredietur, & pascua inueniet.

Cap. 12. 46. Ego lux in mundum veni, vt omnis qui credit in me in tenebris non maneat.

Rom. 1. 16. Non erubesco euangelium, virtus enim Dei est in salutem omni credenti.

1. Cor. 4. 15. In Christo Iesu per euangelium ego vos genui.

Cap. 15. 1. Notum vobis facio fratres euangelium quod prædicauit vobis, quod & accepistis, in quo & statis, per quod & saluamini, qua ratione & prædicauerim vobis si teneris, nisi frustra credidistis. Idem Galat. 1. 11.

1. Tim. 1. 15. Fidelis sermo, & omni acceptione dignus, quod Christus Iesus venit in hunc mundum peccatores saluos facere, quorum primus ego sum. 2. Tim. 1. 8.

2. Tim. 2. 8. Memor esto Dominum Iesum resurrexisse à mortuis, ex semine Dauid, secundum euangelium meum &c.

Euangelium adfert siduciam, simul & timorem, consolationem & terrorem.

Matt. 5. 20. QVI soluerit vnum de mandatis istis minimis, & docuerit sic homines, minimus vocabitur in regno cœlorum, qui autem fecerit & docuerit, hic magnus vocabitur in regno cœlorum.

Cap. 7. 13. Intrate per angustã portã, quia lata porta, & spatiosa via est quę ducit ad perditionẽ, & multi sunt qui intrãt per eam 19. Omnis arbor quę nõ facit fructum bonum, excidetur & in ignem mittetur. 23. Et tunc confitebor illis quia nũquam noui vos discedite à me qui operamini iniquitatem.

Cap. 8. 12. Filij regni eicientur in tenebras exteriores, ibi erit fletus & stridor dentium. Cap. 22. 13.

Cap. 10. 33. Qui negauerit me coram hominibus, negabo & ego eũ coram

coram patre meo, qui in cœlis est.

Sicut colliguntur Sisania & igni comburuntur, sic erit in consummatione sæculi &c. 50. & mittent eos (Angeli) in caminum ignis, ibi erit fletus & stridor dentium. Cap. 13. 40.

Filius hominis venturus est in gloria patris sui cum Angelis suis, & tunc reddet vnicuique secundum opera eius. Cap. 16. 27.

Vę homini per quem veniunt scandala. Cap. 18. 7.

Inutilem seruum eiicite in tenebras exteriores, illic erit fletus, & stridor dentium. Cap. 25. 30.

Facilius est Camellum per foramen acus transire, quàm diuitem intrare in regnum cœlorum. Mar. 10. 25.

Væ vobis diuitibus qui habetis cõsolationẽ, vestrã, væ vobis qui saturati estis, quia esurietis, væ vobis qui ridetis nũc quia lugebitis & flebitis. Luc. 6. 24.

Ait ad illum Iesus, nemo mittens manum suam ad aratrũ & respiciens retro aptus est regno Dei. Cap. 9. 62.

Dico vobis: si pœnitentiã nõ habueritis, oẽs sitis peribitis. Cap. 13. 5.

Adhuc vnũ tibi deest, oĩa quæcunq; habes vẽde & da pauperibus & habebis thesaurũ in cœlis, & veni & sequere me. Cap. 18. 22.

Nõ vos me elegisti, sed ego elegi vos, & posui vos vt eatis & fructum afferatis, & fructus vester maneat vt quodcũque petieritis Patrem in nomine meo det vobis. Ioan. 15. 16.

Reuelatur ira Dei de cœlo super omnẽ impietatẽ, & iniustitiã hominũ, eorũ qui veritatem Dei in iniustitia detinẽt. Rom. 1. 18.

Secundum duritiam tuam, & impœnitens cor tuum, thesaurizas tibi iram in die iræ & reuelationis iusti iudicij Dei. Cap. 2. 5.

Stipẽdia n. peccati mors, Gratia enim Dei, vita æterna, in Christo Iesu Domino nostro. Cap. 6. 23.

Vide ergo bonitatem & seueritatem Dei, in eos qui ceciderunt seueritatem, in te autem bonitatem Dei si permanseris in bonitate, alioquin & tu excideris. Cap. 11. 22.

Vnusquisque nostrum pro se rationem reddet Deo. Cap. 14. 12.

Vniuscuiusque opus manifestum erit, dies enim Domini declarabit, quia in igne reuelabitur, & vniuscuiusq; opus quale sit ignis probabit. 17. si quis autem templum Dei violauerit, disperdet illum Deus. 1. Cor. 3. 13.

Quę enim secundũ Deũ tristitia est, pœnitentiã in salutẽ stabilem operatur, sęculi autem tristitia mortem operatur. 2. Cor. 7. 10.

Qui sunt Christi, carnem suam crucifixerunt cum vitiis & concupiscentiis. Galat. 5. 24.

Itaque charissimi mei (sicut semper obedistis) non vt in presentiam Philip. 2. 12.

præsentiã mei tantũ,sed multo magis nunc in absentia mea, cum metu & tremore vestram salutem operaminj.

Hebr.10.26. Voluntariè enim peccantibus nobis post acceptam notitiam veritatis,iam non relinquitur pro peccatis hostia,terribilis autem quædam expectatio iudicij,& ignis emulatio

Iere.4.9. quæ consumptura est aduersarios.

Miseri estote,& lugete & plorate, risus vester in luctum conuertatur & gaudium vestrum in mœrorem.

Cap.5.1. Agite nunc diuites, plorate vlulantes in miseriis vestris quæ aduenient vobis &c.

1.Petr.4.18. Si iustus vix saluabitur,impius & peccator vbi parebunt?

2.Petr.1.10. Quapropter fratres satagite, vt per bona opera, certam vestram vocationem & electionem faciatis, hæc enim facientes non peccabitis aliquando.

Cap.2.4. Si enim Deus Angelis peccantibus non pepercit,sed rudentibus inferni detractos in tartarum tradidit cruciandos in iudicium reseruari.

Iuda.15. Ecce venit Dominus in sanctis milibus suis facere iudicium contra omnes,& arguere omnes impios de omnibus operibus impietatis eorum,quib.impiè egerunt & de omnib.duris quæ locuti sunt contra eum peccatores impij.

Euangelizanti debetur necessaria vitæ sustentatio.

Matth.10.9. NOlite possidere aurum neque argentum, neque pecuniã ĩ zonis vestris,nõ perã ĩ via,neq; duas tunicas neq; virgã,dignus est enim operari mercede sua Luc.9.3.

Mar.6.8. Et præcepit eis(Iesus)ne quid tollerent in via, nisi virgã tantum non peram non panem,neque in zona æs.

Galat.6.6. Communicet autem is qui catechisatur verbo,ei qui se catechisat in omnibus bonis.

1.Timot.5.17 Qui benè præsunt presbyteri duplici honore digni habeantur,maximè qui laborant verbo &doctrina.

2.Tim.2.6. Laborãtẽ agricolã oportet primũ de fructibus percipere

Euangelisans vitæ sit integræ.

Matt.5.19. QVi ergo soluerit vnum de mandatis istis minimis,& docuerit sic homines,minimus vocabitur in regno cœlorum. Qui autem fecerit & docuerit, hic magnus vocabitur te regno cælorum.

Quid de non facientibus nec docentibus.

23.2. SVper cathedram Moysi sederunt scribæ,& Pharisæi,omnia ergo

quæcunque dixerint vobis, seruate & facite, secundũ opera vero eorum nolite facere:dicunt enim & non faciunt.

Qui ergo aliũ doces,teipsum non doces? Qui prædicas *Rom.2.21.* non furandũ,furaris?Qui dicis nõ mœchandũ,mœcharis?

Castigo corpus meũ, & in seruitutem redigo, ne forte cũ *1.Cor.9.27.* aliis prædicauerim ipse reprobus efficiar.

Nemo adolescentiã tuã contẽnat, sed exemplũ esto fide- *1.Tim.4.11.* liũ,in verbo,in cõuersatione,in charitate,in fide,in castitate.

Solicitè cura teipsum probabilem exhibere Deo operariũ *2.Tim.2.15.* inconfusibilem,recte tractantem verbũ veritatis.

In omnibus teipsum præbe exemplum bonorum operũ, *Tit 2.7.* in doctrina,in integritate,in grauitate.

Dicendorum proponat vtilitatem.

SI dederit mihi Balach plena domũ suã argẽti & auri, non *Num.22.18.* potero immutare verbũ dñi Dei mei,vt vel plus,vel minus loquar.(Verba sunt Balaam.Sic & micheas propheta)

Viuit Dominus,quia quodcũque dixerit mihi Dominus *3.Reg.22.18* hoc loquar.

Væ mihi,quia tacui,quia pollutus labiis ego sum,& in me- *Esaiæ.6.5.* dio populi polluta labia habentis ego habito.

Super montẽ excelsum ascende tu,qui Euangelizas Syõ, *40.9.* exalta in fortitudine vocẽ tuã,qui Euangelisas Ierusalem. Exalta,noli timere, dic ciuitatibus Iudæ: Ecce Deus vester, Ecce dñs Deus in fortitudine venit,& brachiũ eius dominabitur:ecce merces eius cum eo,& opus illius coram illo.

Quã pulchri super mõtes pedes annunciantis & prædicã- *52.7.* tis,pacem annunciantis bonum,prædicãtis salutem dicentis & *Nah.1.15* Syon regnabit Deus tuus

Clamã,ne cesses,quasi tuba exalta vocẽ tuã,& annuncia *58.1.* populo meo scelera eorũ, & domui Iacob peccata eorum.

Noli dicere,quia puer ego sum:qm̃ ad omnia,quæ mittã *Iere.1.7.* te,ibis: & vniuersa,quæcunque mandauero tibi loqueris.

Ecce dedi verba mea in ore tuo. *Ibid.9.*

Euntes autem prædicate, dicentes: quia appropinquauit *Mat.10.7.* regnum cœlorum. *et Mar.16.15.*

Omnis scriba doctus in regno cœlorũ similis est homini *13.52.* patrifamilias qui profert de thesauro suo noua & vetera.

Euntes in mũdũ vniuersum prædicate Euangelium o! crea- *28.19.* turæ,docẽtes eos seruare quęcũq; mãdauit vobis.(thema sit.

Si quis vobis Euangelizauerit præter id q̃ accepistis,ana- *Galat.1.9.* thema sit.

Exhortatio.n. nostra non de errore, neque de immunditia *1.Thess.2.3.*

Universidad de Deusto
Biblioteca

neque in dolo, sed sicut probati sumus à Deo, vt crederetur nobis euangelium, ita loquimur non quasi hominibus placẽtes, sed Deo qui probat corda nostra.

1.Tim. 4. 7. Ineptas & aniles fabulas deuita.

2.Tim. 4. 2. Prædica verbũ, insta opportunè, importunè argue, obsecra increpa in omni patientia, & doctrina. Erit enim tẽpus cum sanã doctrinã non sustinebunt, sed ad sua desideria coacernabunt sibi magistros prurientes auribus & à veritate quidem auditum auertent, ad fabulas autem conuertentur.

Ibid. 5. Tu vero vigila, in omnibus labora, opus fac Euangelistæ, ministerium tuum imple sobrius esto.

Tit. 2. 1. Tu autẽ loquere, quæ decent sanam doctrinam.

3. 9. Stultas quæstiones & genealogias, & contentiones, & pugnas legis, deuita: sunt enim inutiles & vanæ.

2. 4. 25. Disputante illo de iustitia, & castitate, & de iudicio futuro, tremefactus Felix.

Addat verborum claritatem.

Esa. 50. 4. DOminus dedit mihi linguam eruditam, vt sciam suscitare eum, qui lassus est, verbo.

Matt. 10. 27. Quod dico vobis in tenebris, dicite in lumine, & quod in aure auditis, prædicate super tecta.

1.Cor. 1. 17. Non enim misit me Christus baptizare, sed Euangelizare: non in sapientia verbi, vt non euacuetur crux Christi. Verbũ enim crucis pereuntibus quidem stultitia est, his autem, qui salui fiunt, id est, nobis, dei virtus est.

Ibid. 21. Nam quia in Dei sapientia, non cognouit mundus per sapientiam, Deum: placuit Deo per stultitiam prædicationis saluos facere credentes.

2. 1. Ego cum venissem ad vos fratres, veni nõ in sublimitate sermonis aut sapientiæ, annunciamus vobis testimonium Christi. Non enim iudicaui me scire aliquid inter vos, nisi Iesum Christum, & hunc crucifixum.

Ibid. 5. 6. 7. Sapientiam autem loquimur inter perfectos. Sapientiam vero non huius sæculi, neque principũ huius sæculi, qui destruuntur: sed loquimur Dei sapiẽtiam in mysterio, quæ abscondita est, quam prædestinauit Deus ante sæcula in gloriã nostram, quam nemo principum huius sæculi cognouit.

Ibid. 12. Nos non spiritũ huius mundi accepimus, sed spiritũ, qui ex Deo est, vt sciamus quæ à Deo donata sunt nobis: quæ & loquimur non in doctis humanæ sapientiæ verbis, sed in doctrina Spiritus spiritualibus spiritualia comparantes. Ego

Ego fratres non potui vobis loqui, quasi spiritualibus, sed quasi carnalibus: tanquã paruulis in Christo lac vobis potũ dedi, non escam, nondum enim poteratis. 3. 1.

Non n. sumus sicut plurimi, adulterantes verbũ Dei, sed ex sinceritate, sicut ex Deo, coram Deo, in Christo loquimur. 2.Cor. 2. 17.

Ideo habentes hanc ad ministrationẽ, iuxta quod misericordiam consecuti sumus, nõ deficimus, sed abdicamus occulta dedecoris, non ambulantes in astutia, neque adulterãtes verbũ Dei, sed in manifestatione veritatis. 4. 1.

Posuit in nobis verbum reconciliationis: pro Christo ergo legatione fungimur, tanquã Deo exhortãte per nos. Obsecramus pro Christo reconciliemini Deo. 5. 19.

Rogaui te, vt remaneres Ephesi, cũ irẽ in Macedoniã vt denunciares quibusdã, ne aliter docerent, neque intenderẽt fabulis & genealogiis interminatis, quæ quæstiones præstãt magis quam ædificationem Dei, quæ est in fide. 1.Tim. 1. 3.

Formam habe sanctorum verborum, quæ à me audisti in fide & dilectione in Christo Iesu. 2.Tim. 1. 13

Veritatis teneat firmamentum.

DOminus dabit verbũ Euangelizantibus virtute multa. Psal. 47. 12.

Et posuit os meũ quasi gladium acutũ, in vmbra manus suæ protexit me, & posuit me, sicut sagittam electam, in pharetra sua abscondit me. Esaiæ. 49. 2.

Posui verba mea in ore tuo, & in vmbra manus meæ protexi te, vt plantes cœlos & fundes terram. [Dominus. 51. 16.

Ne timeas à facie eorũ, quia ego tecũ sum, vt eruã te dicit Dominus. Ier. 1. 8.

Ne formides à facie eorũ, nec n. timere te faciã vultũ eorũ, Ibid. 17.

Ego quippe dedi te hodie in ciuitatẽ munitã, & in columnã ferreã, & in murum æreum super oẽm terrã. Regibus Iuda, & principibus eius & sacerdotibus & omni populo terræ. Et bellabunt aduersum te, & non præualebunt, quia ego tecum sum, ait Dominus, vt liberem te.

Ecce dedi faciẽ tuã valentiorẽ faciebus eorum, & frontẽ tuam duriorem frontibus eorum, vt adamantẽ, & vt silicẽ dedi faciem tuam ne timeas eos, neque metuas à facie eorum, quia domus exasperans est. Ezech. 3. 8.

Fili hominis speculatorẽ dedi te domui Israel, & audies de ore meo verbũ & annũciabis eis ex me. Si dicente me ad impiũ, Morte morieris, nõ annũciaueris ei, neq; locutus fuerit, vt auerteretur à via sua impia, & viuat, ipse quidẽ in impietate sua morietur, sanguinẽ autẽ eius de manu tua requirã. Ibid. 17. 37.

Universidad de Deusto
Biblioteca

*Ibid.*19. Si aũt tu annunciaueris impio, & ille non fuerit conuersus ab impietate sua,& à via sua impia:ipse quidẽ in impietate sua morietur,tu autem animam tuam liberasti.

*Ibid.*20. Sed si cõuersus iustus à iustitia sua fuerit,& fecerit iniquitatẽ, ponam offendiculũ corã eo,ipse morietur,quia nõ annunciasti ei in peccato suo morietur,& nõ erũt in memoria iustitię eius,quas fecit,sãguinẽ vero eius de manu tua requirã.

21. Si autẽ tu annunciaueris iusto,vt non peccet iustus,& ille non peccauerit,viuens viuet, quia annunciasti ei, & tu animam tuam liberasti.

33.2. Fili hominis loquere ad filios populi mei.

*Ibid.*7. Audiẽs ex ore meo sermonẽ annũciabis eis ex me.Si dicẽte me ad impiũ:impie morte morieris,nõ fueris locutus, vt se custodiat impius à via sua,ipse impius in iniqtate sua morietur,sanguinẽ aũt eius de manu tua requirã.Si aũt annũciãte ad impiũ,vt à viis suis conuertatur,non fuerit conuersus à via sua,ipse in iniquitate sua morietur,porro tu animã tuam liberasti. (tura veritatis.

*Da.*10. 21 Veruntamẽ annũciabo tibi quod expressum est in scrip-

*Mih.*3.8. Ego repletus sum fortitudine spiritus domini iudicio & veritate vt annunciẽ Iacob scelus suũ,& Israel peccatũ suũ.

Mat. 22.16. Magister scimus quia verax es & viam in veritate doces,

*Luce.*9.60. Sine,vt mortui sepeliã mortuos suos,tu autẽ vade&annũcia regnũ Dei.

*Act.*4.19. Si iustũ est in conspectu Dei,vos potius audire quã Deũ iudicare, non enim possumus, quæ vidimus & audiuimus, non loqui.

*Act.*20.26. Quapropter contestor vos hodierna die, quia mundus sum à sãgnine omnium, non enim subterfugi, quo minus annunciarẽ vobis omne consiliũ Dei.

Euangelizans audiatur diligenter.

*Psal.*118.130. DEclaratio sermonum tuorum illuminat.

*Esaie.*50.10 Quis ex vobis timens Dominũ audiens vocẽ serui eius.

Mat.13.9. Qui habet aures audiendi audiat.

*Ibid.*19. Omnis qui audit verbum regni, & non intelligit, venit malus,& rapit quod seminatum est in corde eius.

Mar.1.15. Pœnitemini & credite euangelio.

Proficiet cum effectu.

*Iob.*36.10. REuelabit aurem eorum vt corripiat & loquetur vt reuertãtur ab iniquitate sua,si audierint,&obseruauerint complecuntur

complebunt dies suos in bono,& annos suos in gloria.

Docebo iniquos vias tuas, & impij ad te conuertentur. *Psal.*50.15.

Venite ascendamus ad montẽ dñi,& ad domũ Dei Iacob & docebit nos vias suas & ambulabimus in semitis eius: quia de Sion exibit lex & verbum Domini de Ierusalem. *Esaie.*2.3.

Audite vocẽ,& facite omnia, quæ præcepi vobis, & eritis mihi in populũ,& ego ero vobis in Deum. Iere.11.7.

Oues meæ vocẽ meam audiunt,& ego cognosco eas,& sequuntur me. Ioan. 10.16.

Omnis qui est ex veritate audit vocem meam. 18.37.

Erant perseuerantes in doctrina Apostolorum,&communicatione & fractione panis,& orationibus. Act.24.2.

Teneat perseueranter.

NOn simus paruuli fluctuantes, & circumferamur omni vẽto doctrinæ in nequitia hominũ,in astutia ad circumuentionem erroris. *Ephes.* 4.14.

Videte ne quis vos decipiat per philosophiam,& inanẽ fallaciam secundum traditionẽ hominum,secundum elementa mundi,& non secundum Christum. *Colloss*'2.8.

Doctrinis variis & peregrinis,nolite abduci. *Hebr.*13.9.

Qui seipsum ingerit.

MVlieres in ecclesiis taceant: non enim permittitur eis loqui,sed subditas esse. 1.Cor.14.34.

Mulier in silentio discat cum omni subiectione. 1.*Tim*, 2.11.

Docere autem mulieri non permitto, neque dominari in virum,sed esse in silentio. 6.3.

Si quis aliter docet,&nõ acquieuerit sanis sermonibus dñi nostri Iesu Christi,& ei,quę secundũ pietatẽ est,doctrinæ,superbus est,nihil sciens,sed languens circa quæstiones,& pugnas verborũ,ex quibus oriuntur inuidiæ,cõtentiones,blasphemiæ suspitiones malæ,conflictationes hominum mente corruptorum,& qui à varietate priuati sunt, existimantium quæstum esse pietatem. Ibid.10.

O Timotheæ depositum custodi, deuitans prophanas vocum nouitates,& oppositiones falsi nominis scientiæ quam quidem promittentes circa fidem exciderunt.

Alium inficit.

DOctrina mala deserentium viam vitę. Prou.15.10.

Speculatores eius cæci oẽs, nescierũt vniuersi canes muti *Esa.*56.10.

non valentes latrare, vidētes vana, dormiētes & amātes somnia. Et canes īpudētissimi, nesciētes saturitatē, Ipsi pastores ignorauerunt, intelligētiā omnes in viā suam declinauerūt, vnusquisq; ad auaritiā suā à summo vsque ad nouissimum

Ierem.5. 30. Stupor & mirabilia facta sunt in terra, prophetæ prophetabant mēdacium, & sacerdotes applaudebāt manibus suis, & populus meus dilexit talia. Quid igit̄ fiet in nouissimo eius

Matt.15 14. Simile illos, cæci sunt, & duces cæcorum.

Luc.6. 39. Nunquid potest cæcus cæcum ducere? Nonne ambo cadent in foueam?

2.Tim.1.5. Finis aūt præcepti est charitas de corde puro, & conscientia bona, & fide non ficta. A quibus quidā aberrātes conuersi sunt in vaniloquium, volentes esse legis doctores, nō intelligentes neque quæ loquuntur, neque de quib. affirmant.

2.Tim.3.13. Mali autem homines & seductores proficient in peius, errantes, & in errorem mittentes.

Tit.1 10. Sunt enim multi etiam inobedientes, vaniloqui & seductores, maximè qui de circuncisione sunt, quos oportet redargui qui vniuersas domos subuertunt docentes, quæ non oportet turpis lucri gratia.

Deum offendit.

Esaiæ.5. 20. *Mich. 3. 11.* VÆ qui dicitis malum bonum, & bonum malum. Prophetæ eius in pecunia diuinabāt, & super dominum quiescebāt, dicentes: Nunquid non Dominus in medio nostrum? Non venient super nos mala. Propter hoc, cani vestri, Sion, quasi ager arabitur, & Ierusalem, quasi acerus lapidum erit, & mons templi in excelsa syluatum.

Luc.11.46 Væ vobis legisperitis, quia oneratis homines oneribus quæ portare non possunt, ipsi verò digito vestro non tangitis sarcinas.

Ibidem. 51. Væ vobis legisperitis, qui tulistis clauem scientiæ, ipsi non introistis, & eos, qui introibant, prohibuistis.

Rom.16.17. Rogo autem vos fratres, vt obseruetis eos, qui dissentiones & offendicula præter doctrinam, quam vos didicistis faciūt, & declinate ab illis. Huiusce modi enim Christo domino nostro non seruiunt, sed suo ventri, & per dulces sermones, & benedictiones seducunt corda innocentium.

Qui contemnit, ipsum despicit.

2.Par.36.15. MITTEBAT autem Dominus Deus patrum suorum ad illos

filios, per manum nunciorum suorum de nocte consurgens & quotidie commonens, eò quòd parceret populo & habitaculo suo. At illi subsannabant nuncios Dei, & parnipendebant sermones eius, illudebantque prophetis, donec ascenderet furor Domini, in populum eius, & esset nulla curatio.

Abiecerūt enim legem Domini exercituum, & eloquium sancti Israel blasphemauerūt. Ideo iratus est furor dñi in populum, & extēdit manum suam super eum, & percussit eum. *Esa.5.24.*

Populus enim ad irascundiam prouocatus est, & filij mendaces, filij nolentes audire legem Dei: Qui dicunt videntibus, nolite videre: & aspicientibus, nolite aspicere nobis ea quæ recta sunt. Loquimini nobis placentia, videte nobis errores, auferte à me viam, declinate à me semitam, cessetet à facie mea sanctus Israel. *30.9.*

Quis credidit auditui nostro, & bracchium Domini cui reuelatum est? *53.1.*

Nolunt audire te, quia nolunt audire me: omnis quippe domus Israel atrita fronte est, & duro corde. *Ezech.3.7.*

Venite audiamus, quis sit sermo egredieus à Domino. Et veniūt ad te, quasi si ingrediatur populus, & sedēt corā te populus meus. Et audiunt sermones tuos, & nō faciunt eos, quia in canticū oris sui vertunt eos, & auaritiā sequitur cor eorū *33.30.*

Qui vos audit me audit, & qui vos spernit me spernit. Qui autem me spernit, spernit eum qui misit me. *Luc.10. 16.*

Qui spernit me, & nō accipit verba mea, habet qui iudicet eum. Sermo, quem locutus sum, ille iudicabit eum in nouissimo die. Quia ego ex me ipso non sum locutus, sed q misit me Pater ipse mihi mādatū dedit qd dicā, & quid loquar. *Ioan.12. 48.*

Quod si etiam opertum est Euangelium nostrum, in iis, qui pereunt est opertum, in quibus Deus huius sæculi excæcauit mentes infidelium, vt non fulgeat eis illuminatio Euangelij Gloriæ Christi, qui est imago Dei. *2.Cor.4.3.*

Itaque qui hæc spernit non hominem spernit, sed Deum qui etiam dedit spiritum suum sanctum in nobis. *1.Thess.4. 8.*

Hoc verbum præcepi eis dicens: Audite vocem meam, & ero vobis Deus, & vos eritis mihi populus, & ambulate in omni via, quam mandaui vobis, vt bene sit vobis. Et non audierunt, nec inclinauerunt aurem suam, sed abierunt in voluptatibus, & in prauitate cordis sui mali. *Ierem.7. 23.*

Et misi vos ad omnes seruos meos per diē consurgēs diluculo, & mittens, & non audierunt me, nec inclinauerunt *Ibidem. 26.*

aure sua,sed induraverunt ceruicem suam,& peius operati sunt,quàm patres eorum.

Ibidem. 28. Perijt fides & ablata est de ore eorum.

35.14. Ego autē locutus sum ad vos de mane cōsurgēs & loquēs & non obedistis mihi, misitque ad vos omnes seruos meos prophetas,cōsurgēs diluculo,mittēsque & dicēs:Cōuertimini vnusquisq; à via sua pessima,& bona facite studia vestra. Et non declinastis aurem vestram,neque audistis me.

44.16. Sermonem quem locutus es ad nos in nomine Domini non exaudiemus ex te:sed faciemus omne verbum, quod egreditur de ore nostro.

*Matt.*7.24. & *Luc* 6.47 Et omnis qui audit verba mea hæc & nō faciet ea similis erit viro stulto,qui ædificauit domum suam super arenam, vel super terram sine fundamento,& descendit pluuia,& venerunt flumina,& flauerunt venti & irruerunt in domum illam,& cecidit,& fuit & ruina eius magna.

*Roma.*10.16. Sed non omnes obediunt Euangelio.

Galat. 3.1. O insensati Galatę,qs vos fascinauit nō obedire veritati?

*Iacob.*1.22. Estote factores nō auditores tātùm,fallētes vosmetipsos.

Malum super se inducit.

*Iob.*36.12. SI non audierint,transibunt per gladium & cōsumentur in stultitia sua.

*Ezech.*3. 25. Et tu fili hominis,Ecce data sunt super te vincula, & ligabunt te in eis, & non egredieris in medio eorum & linguam tuam adhærere faciam palato tuo,& eris mutus,nec quasi vir obiurgans,quia domus exasperans est.

*Osee.*9.17. Abiiciet eos Dominus Deus meus, quia non audierunt eum:& erunt vagi in nationibus.

*Zach.*7.11. Et noluerūt attēdere,& auerterūt scapulā recedētes,& aures suas aggrauauerūt ne audirent,& cor suū posuerunt vt adamātē ne audirēt legē,& verba,quæ misit Dominus exercituū in spiritu suo sancto,per manum prophetarū priorū.

*Matth.*10.14 Quicūque nō receperit vos,neq; audierit sermones vestros exeuntes foras de domo vel ciuitate illa,excutite puluerem de pedibus vestris. Amen dico vobis,tolerabilius erit terræ Sodomorū & Gomorrhęorū in die iudicij,quā illi ciuitati.

11.16. Cui similē æstimabo generationē istā: similis est pueris sedētib.in foro,qui clamātes cœqualib,suis dicunt: Cecinimus vobis,& non saltastis,lamentauimus,& nō planxistis.

Iis,qui sunt ex contentione,& qui non acquiescunt veritati,credunt autem iniquitati,ira,& indignatio,tribulatio & angustia in omnem animam hominis operantis malum. *Roman.*2. 8.

In reuelatione Domini Iesu de cœlo cum angelis virtutis eius in flamma ignis,dātis vindictam iis,qui non nouerunt Deum,& nō obediunt Euangelio Domini nostri Iesu Christi,qui pœnas dabunt in interitu æternas à facie Domini. 2.*Thess.* 1.7.

Propterea abundantius oportet obseruare nos ea quæ audiuimus,ne forte pereffluamus. Si enim,qui per angelos dictus est sermo,factus est firmus,& si omnis præuaricatio, & inobedientia accepit iustam mercedis retributionē,quomodo nos effugiemus,si tantam neglexerimus salutem? *Heb.*2.2.

Irritā quis faciens legē Moysi sine vlla miseratione, duobus vel tribus testibus moritur,quanto magis putatis deteriora mereri supplicia,qui filium Dei conculcauerit, & sanguinem testamēti pollutum duxerit in quo sanctificatus est & spiritui gratiæ contumeliam fecerit. 10.28.

Omnis qui recedit,& non permanet in doctrina Christi, Deum non habet. 2.*Ioan.*1.

Eucharistia.

CEnātibus autem eis,accepit Iesus panem & benedixit ac fregit,deditque discipulis,& ait,accipite & comedite hoc est corpus meū,& accipiēs calicē gratias egit, & dedit illis dicēs bibite ex hoc omnes,hic est.n.sanguis meus, nouī & æterni testamenti qui pro multis effundetur in remissionem peccatorum.Idem Mar.14.22.Item Lucæ.22.19. *Matt.*26.26

Accipite & manducate hoc est corpus meum quod pro vobis tradetur,hoc facite in meam commemorationem. 1.*Cor.*11.24.

Calix benedictionis nónne cōmunicatio sanguinis Christi est?& panis quem frangimus,nónne participatio corporis Domini est? *Cap.* 10.16.

Frequenter sumenda.

ERant autem perseuerantes in doctrina Apostolorum & cōmunicatione fractionis panis,& orationibus.Cap.27. *Act.*2.42.

Præfiguratur Eucharistia.

QVod cū vidissēt filij Israel, dixerūt ad inuicē,Manhu q̄ significat,quid est hoc?Ignorabāt enim quid esset. Quibus ait Moyses.Iste est panis quē Dñs dedit vobis ad *Exod.*16. 15.

vescendum Prophetatur Malach.1.

Eucharistia sub altera tantum, nimirum sub panis specie.

Ioan.6.58. HIc est panis qui de cœlo descendit, non sicut manducauerunt patres vestri manna & mortui sunt, qui manducat hunc panem viuet in æternum.

Eucharistia data a Christo.

Luc.24.30. ET factum est dum recumberet cum illis Iesus, accepit panem benedixit & fregit, & porrigebat illis.

Data est Apostolis.

Act.2.42. ERant autem perseuerantes in doctrina Apostolorum & communicatione fractionis panis & orationibus Ca.20.7.& 1.Cor.11.17.

In quorum vtroque loco Syri vetem ἄρτον panem reddũt hoc modo ܠܚܡܐ Id est EVCHARISTIA.

In Eucharistia non remanet substantia panis post consecrationem.

Matt.26.26 CÆnantibus autem eis accepit Iesus panem, & benedixit, ac fregit deditque discipulis suis, & ait. Accipite & manducate hoc est corpus meum. Idem Mar.10.22 Luc.22.19

Ioan.6.51. Ego sum panis viuus qui de cœlo descendi, si quis mãducauerit ex hoc pane viuet in æternum, & panis quem ego dabo caro mea est pro mundi vita.

Circumferendum esse in publicis processionibus præfiguratur.

Iosue.6.6. VOcauit ergo Iosue filiꝰ Nun sacerdotes & dixit ad eos. Tollite Arcam fœderis, & septem alij sacerdotes tollant septem iubileorum buccinas & incedat ante Arcam domini. Ad populum quoque ait, Ite & circuite ciuitatẽ, armati præcedentes Arcam domini. 1.Reg.4.3.

2.Reg.6.4. Cumque tulissent eam de domo Abinadab qui erat in Gabaa, custodiens Arcam Dei, Achio præcedebat Arcam, Dauid

Dauid autem & omnis Israel ludebant coram Domino, in omnibus lignis fabrifactis ex citharis & lyris, & timpanis, & sistris & cimbalis.

Eucharistia adoranda.

REminiscentur & conuertentur ad Dominum vniuersi fines terræ, & adorabunt in conspectu eius vniuersæ familiæ gẽtiũ.30. Mãducauerũt & adorauerũt oẽs pingues terræ, in cõspectu eius cadẽt oẽs qui descẽdũt in terrã. *Psal. 21.28.*

Exaltate Dominum Deum nostrum & adorate scabellũ pedum eius quoniam sanctum est. *98.5.*

Et dixit ei Iesus, & vidisti eum, & qui loquitur tecum ipse est. At ille ait, credo domine, & procidens adorauit eum. *Ioan. 9.37.*

Exactio, census & tributum debetur principibus.

ET cum venissent Capharnaũ, accesserunt qui didrachma accipiebant ad Petrum, & dixerunt ei: magister vester non soluit didrachma. *Matt.17.24.*

Dic nobis quid tibi videtur, licet Censum dare Cæsari an non. Idem Luc.20.22. *Cap.22.17.*

At illi attulerũt ei, & ait illis. Cuiꝰ est imago hæc & inscriptio? dicũt ei, Cæsaris: respõdens aũt Iesus dixit illis: Reddite igitur quæ sunt Cæsaris Cæsari, & quæ sunt Dei Deo. *Marc.12.16.*

Reddite omnibus debita, cui tributum tributũ, cui vectigal vectigal, cui timorem timorem, cui honorem honorem. *Rom.13.7.*

Excommunicatio à Christo instituta & præcepta.

ET tibi dabo claues regni cœlorũ, & quodcunq; ligaueris super terram, erit ligatum & in cœlis, & quodcunq; solueritis super terram erit solutum & in cœlis. *Matt.16.19.*

Si autem manus tua vel pes tuus scandalizat te, abscinde eũ & proijce abs te, bonum est tibi ad vitam ingredi debilem vel claudum, quã duas manus vel duos pedes habentẽ mitti in ignem æternum. 18. Amen dico vobis quæcunque alligaueritis super terrã erunt ligata & in cœlo, & quæcunque solueritis super terram, erunt soluta & in cælo. *Cap. 18. 8.*

Quisquis scandalizauerit vnũ ex his pusillis credẽtibus in me, bonum est ei magis si circũcideretur mola Azinaria collo eius & in mare mitteretur.

Accipite spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis retenta sunt. *Ioan.20.23.*

Excommuni-

Universidad de Deusto
Biblioteca

Excommunicatio vsitata ab Apostolis.

1.Cor. 5. 3. EGo quidem absens corpore, præsens autem spiritu, iam iudicaui, vt præsens, eũ qui sic operatus est in nõie Dñi nostri Iesu Christi congregatis vobis & meo spiritu, cũ virtute Dñi nostri Iesu, tradere huiusmodi sathanæ in interitũ carnis, vt spiritus saluus sit in die Dñi nostri Iesu Christi.

2.Thess 3.6. Denuntiamus autem vobis fratres in nõe Dñi nostri Iesu Christi, vt subtrahatis vos ab omni fratre ambulante inordinatè, & nõ secundũ traditionẽ quam acceperunt à nobis. 14. Quod si quis non obedit verbo nostro per epistolã, hunc notate, & ne cõmisceamini cum illo, vt confundatur, & nolite quasi inimicum existimare, sed corripite vt fratrẽ.

1.Tim.1. 20. Ex quibus est Hymenæus & Alexander, quos tradidi Sathanæ, vt discant non blasphemare.

Tit.3. 10. Hæreticum hominem post vnã & secundam correptionem deuita, sciens quia subuersus est qui eiusmodi est, & delinquit, cùm sit proprio iudicio condemnatus.

Excommunicatio exercenda ad ædificationem ecclesiæ & ad correctionem eius qui excommunicatur.

2.Thess.3.14. QVOD si quis non obedit verbo nostro per epistolã, hunc notate, & ne cõmisceamini cum illo, vt confundatur: & nolite quasi inimicum existimare, sed corripite vt frattrem. 1. Cor. 54. ad 1. Timot. 1. 20.

Excommunicatio Phariſæorum.

Ioan.9. 22. HÆc dixerunt parentes eius, quoniam timebant Iudæos, iam enim conspirauerant Iudæi, vt si quis eum cõfiteretur esse Christũ extra Synagogam fieret. 34. Responderunt & dixerunt ei: In peccatis natus es totus & tu doces nos? & eiecerunt eum foras.

Cap. 12. 42. Veruntamen & ex principibus multi crediderunt in eum sed propter Pharisæos non confitebantur, vt e synagoga non eijcerentur.

Cap. 16. 2. Absque Synagogis facient vos, sed venit hora vt omnis qui interficit vos, arbitretur obsequium se præstare Deo.

Excommunicandi sunt qui in moribus aut doctrina graniter errantes admoniti, nolunt resipiscere.

Prou.22.10. EIICE derisorem & exibit cum eo iurgiũ, cessabitq; causæ & contumeliæ.

quod

Quod si nõ audierit eos, dic ecclesiæ, si autem ecclesiam Mt.6
non audierit, sit tibi sicut ethnicus & publicanus.

Rogo vos fratres vt obseruetis eos qui dissentiones & of Ro.16.17.
fendicula præter doctrinam quam vos didicistis faciunt, & declinate ab illis.

Ego quidem absens corpore præsens autem spiritu, iam 1.Cor. 5.3.
iam iudicaui, vt prius eum qui sic operatus est in nomine Domini nostri &c.

Propter qđ obsecro vos, vt cõfirmetis in illũ charitatẽ. 2. Cor. 2. 8

Quod si quis nõ obedit verbo nostro, per epistolam hũc 2.Thes.3.14.
notate & ne cõmisceamini cum illo, vt confundatur: & noli te quasi inimicum existimare, sed quasi frattrem corripite. 1. Timot.1 20 Cap.6.5.

Sermo eorũ vt cancer serpit, ex quibus est, Hyminæus & 2.Tim. 2. 17.
Philetus, qui à veritate exciderunt dicentes, resurrectionem esse iam factam, & subuerterũt quorundã fidẽ. 21. Si qs ergo mũdauerit se ab istis, erit vas in honorem, sanctificatum & vtile Domino, ad omne opus bonum paratum. Cap. 3.5.

Hæreticum hominem post vnam & secundam correptio- Tit. 3. 10.
nem deuita, sciens quia subuersus est, qui eiusmodi est, & delinquit, cum sit proprio iudicio condemnatus.

Excommunicati vitandi.

QVod si non audierit eos die ecclesiæ, si autem eccle- Matt.18.17.
siam nõ audierit, sit tibi sicut ethnicus & publicanus.

1 Cor.5 per totum capit.

Hæreticum hominem post vnã & secundã correptionẽ Tit.3. 10.
deuita, sciens quia subuersus est, qui eiusmodi est, & delinquit, cum sit proprio iudicio condemnatus, (prædictis doce
mur euitare hæreticos.)

Exemplum bonum.

DEscribe sermones legis huius in volumine cordis, acci Deut.17.18.
piens exemplar à sacerdotibus Leuiticæ tribus.

Exemplo didici disciplinam. Prou.24.32.

Quàm bonum est correptum manifestare pœnitentiã in Eccles.20.4.
exemplum) sic enim effugies voluntarium peccatum.

Vidi, & ecce, candelabrum totum (per charitatem) & lã- Zach. 4. 2.
pas eius super caput, & Luc.8 Idem.

Accẽderũt lucernas, quæ super eũ delabrum erant, & luce 1.Mac.4. 50.
bant in templo.

Adolef-

Universidad de Deusto
Biblioteca

2.Mac.6.28. Adolescentibus templum forte relinquam.
Matth.5.14. Non potest ciuitas abscondi supra montem posita, neq;
Luc. 11. 33. accendunt lucernam,& ponunt sub modio,neq; in abscõdito,sed super candelabrum vt luceat omnibus, qui in domo sunt,& qui ingrediuntur lumen videant.
Ibidem. 16. Sic luceat lux vestra coram hominibus, vt videant opera vestra bona,& glorificent patrem vestrum, qui in cœlis est
6. 23. Si lumen,quod in te est,(deberet esse) tenebræ sunt, ipsæ tenebræ quantæ erunt?
Luc. 11. 35. Vide ne lumen,quod in te est,tenebræ sint.
12. 35. Lucernæ ardentes in manibus vestris.
Ioan 3. 21. Qui facit veritatem,venit ad lucem,vt manifestentur opera eius,quia in Deo facta sunt.
Rom.12. 17. Prouidentes bona non tantum coram Deo sed etiam coram omnibus hominibus.
15.2. Vnusquisq; vestrũ proximo suo placeat in bonũ ad ædificationem.
1.Cor. 11.1. Imitatores mei estote sicut & ego Christi.
14.26. Omnia ad ædificationem fiant.
2.Cor. 2.15. Christi bonus odor sumus in Deo,in his qui salui fiunt, & in his qui pereunt aliis quidem odor mortis in mortem, aliis autem odor vitæ in vitam.
6. 4. In omnibus exhibeamꝰ nosmetipsos,sicut Dei ministros in multa patientia,
1.Cor.4. 1. Sic nos existimet homo vt ministros Christi,& dispensatores mysteriorum Christi.
2. Cor. 9. 2. Vestra æmulatio prouocauit plurimos.
Phil.2. 15. Sitis sine querela & simplices filij Dei,sine reprehensione in medio nationis prauæ,& peruersæ, inter quos luceatis sicut luminaria in mundo:verbum vitæ continentes ad gloriã meam in die Christi.
Ibidem. 4 5. Modestia vestra nota sit omnibus hominibus.
1.Thes.4. 11. Præcepimus vobis fratres, vt honestè ambuletis ad eos qui foris sunt,& nullius aliquid desideretis.
5.22. Ab omni specie mala abstinete vos
1. Tim. 4.12. Exemplum esto fidelium in verbo,& cõuersatione,in charitate,in fide,in castitate,vt ꝓfectus tuus manifestꝰ sit õnibus.
Tit.2.7. In õnibus ꝓbe te ipsum exẽplũ bonorũ operũ,in doctrina,in integritate,in grauitate,verbum sanũ irreprehensibile.
Iac. 3. 13. Quis sapiens & disciplinatus inter vos?ostendat ex bona conuersatione operationem suã in mansuetudine sapientiæ.
5.10. Exemplũ accipite fratres exitus mali & longanimitatis & labo

laboris & patientiæ,prophetas, qui locuti sunt in nomine Dñi.
Cõuersationẽ vestram inter Gentes habentes bonã, vt in eo,qd detractãt de vobis,tanquã de malefactoribus, ex bonis operibꝰ vos cõsiderãtes,glorificẽt Deũ in die visitatiõis. 1. Pet. 2. 12.
Sic est volũtas Dei,vt benefaciẽtes obmutescere faciatis imprudentium hominum ignorantiam. Ibidem. 15.
Christus passus est pro nobis, vobis relinquens exẽplũ. vt sequamini vestigia eius. Ibidem. 21.

Malum exemplum,& scandalum vitandum.

SI quis aperuerit cisternã & foderit,& nõ operuerit eam, & ceciderit ibi bos,vel asinus in eam,reddet dominus cisternæ pretiũ iumentorũ:quod autem mortuum est, ipsius erit. Exo. 21. 33.
Reddet animam pro anima. Ibidem. 23.
Non sequeris turbam ad faciendum malum:nec in iudicio plurimorum acquiescès sententiæ,vt à vero deuies. 23. 2.
Caue ne imitari velis abominationes gentium. Deut. 18. 9
Facies murum tecti per circuitum,ne effundatur sanguis in domo tua, & sis reus labente alio, & in præceps ruente. 22. 8.
Quare præcipitas hæreditatem Domini (exemplo tuo) 2. Reg.20.19
Videte ne & vos similes efficiamini factis alienis (i malũ) Baruc. 6. 4.
Si oculus tuus dexter scãdalizat te, erue eum, & proiice abs te:& si manus tua dextera scandalizat te,abscinde eam, & proiice abs te. Matth.5.29. & 18.9.
Vt non scandalizemus eos,vade ad mare,& mitte hamũ, & eum piscẽ,qui,primũ ascẽderit,tolle: & aperto ore eius inuenies stateremillum sumens, da eis pro me & te. 17. 27.
Qui scãdalizauerit vnum ex pusillis istis minimis,qui in me credunt,expedit ei,vt suspẽdatur mola asinaria in collo eius,& demergatur in profundum maris. 18. 6.
Væ mundo à scãdalis,necesse est enim vt veniant scanda lacreruntamen væ homini per quem scandalum venit. Ibidem. 7.
Ne ponatis offendiculum fratri, vel scandalum. Rom. 14.13.
Si propter cibum tuum frater tuus contristatur, iam non secundum charitatem ambulas. Ibidem. 15.
Noli cibo tuo illũ perdere,pro quo Christus mortuus est Ibidem. 20.
Noli propter escam destruere opus Dei.
Omnia quidem munda sunt, sed malum est homini, qui per offendiculum alterius manducat.
Bonũ est nõ mãducare carnẽ,& non bibere vinum, neq; in quo frater tuus offendit,aut scãdalizatur,aut infirmatur. Ibidem. 21.

Videte

1.Cor.8.9. Videte ne fortè hæc licẽtia vestra,offendiculũ fiat infirmis.

Ibidem.11. Peribit infirmus in tua conscientia frater,propter quem Christus mortuus est?

Ibidem.12. Sic peccantes in fratres,& percutientes cõscientiam eorum infirmam,in Christum peccatis. Quapropter si esca scandalizat fratrem meum,non manducabo carnes in æternum,ne fratrem scandalizem.

2.Cor.6.3. Nemini dantes vllam offensionem,vt nõ vituperetur ministerium nostrum.

Exemplum in correctionem & cautelam.

Num.5.21. SI declinasti à viro tuo, atque polluta es & concubuisti cum altero viro,det te Dominus in maledictionem & exempluḿque cunctorum in populo suo.

Hest.16.24. Gladio & igne pereat,& sic deleatur,vt non solum hominibus,sed etiã bestiis sit in sempiternum,pro exemplo contemptus & inobedientiæ. (coram eis.

Iob. 17.6. Posuit me quasi in prouerbium vulgi,& exemplum suum

Eccl.19.3. Qui se iungit fornicariis,nequam erit,putredo & vermes hęreditabunt eum,& extolletur in exẽplum maius,& tolletur de numero eius.

Erit Moab in derisum oĩbus,& in exẽplũ in circuitu suo.

Ier.48.39. Proiiciam super te omnes abominationes tuas,& contumeliis te afficiam,& ponam te in exemplum.

Naum.3.6. Ciuitates Sodomorum & Gomorrhęorum in cinerem redigens euersione damnauit,exemplum eorum, qui impiè acturi sunt,ponens.

2.Pet.2 6.

Iudæ. 1.7. Sodoma & Gomorrha & finitimæ ciuitates simili modo ex fornicatæ ,& abeuntes post carnem alteram factę sunt exemplum,ignis æterni pœnam substinentes

Exercitium.

Prou. 12. 11. QVi operatur terram suam,satiabitur panibus

Eccles.9.10. Quodcunque facere potest manus tua,instãter operare,quia nec opus nec ratio,nec sapientia,nec scientia erũt apud inferos,quo tu' properas.

Experientia laudabilis

Eccles. 34. 9. VIr in multis expertus,cogitabit multa:& qui multa didicit,enarrabit intellectum.

10. Qui non est expertus,pauca recognoscit.

Exequiæ celebrantur.

Genes. 23. 2. Mortua est Sarra in ciuitate Arabię quę est Hebron in terra

terra Canaan venitq; Abraham vt plangeret & fleret eã.Cũ q; surrexisset ab officio funeris locut' est ad filios Heth.&c.

Veneruntq;(Ioseph & fratres eius) Ad Aream Arad quæ sita est trans Iordanẽ,vbi celebrantes exequias planctu magno atque vehementi impleuerunt septem dies. Cap.50.10.

Fleueruntq; eũ filij Israel(Moysem) in cãpestribus Moab triginta dieb' & cõpleti sunt dies planctus lugentiũ Moysẽ. Deut. 34.81.

Dixit autẽ Dauid ad Ioab,& ad omnẽ populum qui erat cum eo scindite vestimenta vestra & accingemini saccis, & plangite ante exequias,Abner porrò Rex Dauid sequebatur se retrum &c. 2.Reg.3.31.

Ezechias filius impij Achab,cum esset rex, tamen pius fuit. 4.Reg.16 20.frangit serpentem æneum,18 4. deficit ab Assyriis 18.7.mittit nuncium ad Esaiam prophetam,19 2.Esa.37.2.de cumbit ex graui morbo.4.Reg.20.1.Esaiæ 38.1. ostendit Babylonijs summ thesaurum,& reprehenditur.4 Reg.20.12.14.Esa. 39.1.5.commendatur, Eccle. 48.19.

Ezechiel cum aliis captiuis vehitur in Babylonem.Ezec. 1.1. vocatur, & mittitur.2.3.commendatur.Eccle.49.10.

Facere pro sacrificare in scripturis.

QVi faciet vnum pro peccato et alterum in holocaustũ rogabitque pro eo coram Domino vt emundetur à fluxu sanguinis sui.Idem.30. Leuit. 15.15.

Facietque sacerdos vnum pro peccato et alterum in holocaustum et deprecabitur pro eo, quia peccauit super mortuo 16. Quę offeret sacerdos coram Domino et faciet tam pro peccato quàm in holocaustum. Num.6.10.

Leuitæ quoque ponent manus suas super capita bouum è quibus vnum facies pro peccato, et alterum in holocaustũ Domino,vt depreceris pro eis. Cap.8.12.

Facient filij Israel phase in tempore suo. 4. Præcepitque Moyses filiis Israel vt facerent phase.10.homo qui fuerit immundus super animam,siue in via procul in gente vestra fuerit phase Dominus etc.14.Peregrinus quoque et aduena si fuerint apud vos faciant phase Domino iuxta cæremonias et iustificationes suas. Cap.9.2.

Si vis holocaustum facere offer illud domino. Iudic.13.16.

Hoc facite in meam commemorationem. Luc.22.19.

Fama bona præstantior diuitiis.

MElius est nomen bonũ quã diuitiæ multæ super argẽ. Prou.22.1.

Universidad de Deusto
Biblioteca

tum aurum gratia bona.

Eccles.7.2. Melius est nomen bonũ quam vngventa prætiosa,& dies mortis die natiuitatis.

Eccles.41.15 Curam habe de bono nomine hoc.n. magis permanebit tibi quàm mille thesauri pretiosi & magni bonæ vitæ numerus dierum,bonum autem nomem permanebit in æuum.

diligenter conseruanda

33.23. IN omnibus operibus tuis præcellens esto:ne famæ tuæ maculam imprimas.

41.15. Curam habe de bono nomine hoc.n. magis permanebit tibi,quã millæ thesauri pretiosi & magni bonæ vitæ numerus dierum,bonum ante nnmen permanebit in æternum.

Fames enumeratur inter mala pœnæ

Genes.12.10. FActa est fames in terra(Haram)descenditque Abraham in Aegyptum vt peregrinaretur ibi, prævaluerat enim fames in terra.

Cap.26.1. Orta autem fame super terram, post eam sterilitatẽ quæ acciderat in diebus Abraham &c.

Cap.41.&. Somnia Pharaonis de bobus &spicis vnicus Ioseph interpretatus, toti Aegypto præficitur,& ex Aseneth. data sibi à Pharaone vxore,duos subtulit filios ante septem annos.

Cap.42.✠. Cogente fame egrè impetrarunt fratres Ioseph à patre,vt

Cap.43.✠. in Aegyptũ reuertentes cum muneribus,ac dpulici pecunia, Beniamin secum ducerent, qui educto Simeone de carcere simul epulari sunt cum Ioseph.

Cap.47.✠. Fames tantum præmit Aegyptum vt venditis pecoribus terram quoque vẽdere sint coacti, quo factum est vt quinta pars frugum regibus Aegypti perpetuò cedat, præterquam in possessionibus Sacerdotum.

Exod.16.3. Dixerunt filij Israel ad Moysen & Aaron vtinam mortui essemus p manum Domini in terra Aegypti quando sedebamus per ollas carnium,& comedebamus panes in saturitate,cur induxistis nos in desertum istud vt occideretis omnem multitudinem fame.

Deut.32.24. Consumentur fame & deuorabunt eos aues morsu amarissimo,dentes bestiarum immitam in eos cum furore trahẽtium super terram,atque serpentium.

Ruth.Ca.1.✠ Elimelech Bethleemita pre nimia fame cum vxore Noemi ac filiis in Moab concedit ibique moritur.

Immissa

Immissa propter Saulis in Gabionitas peccatũ fame triẽnni,ad illorum petitionem,Dauid reliquias Saulis præter Miphiboseth tradit vt crucifigerentur &c. *2.Reg.21.✠.*

Cum venisset Gad ad Dauid, nũciauit ei dicens, aut septẽ annis veniet tibi fames in terra, tua aut tribus mesib. fugies aduersarios tuos,& illi te persequentur,aut certe tribus diebus erit pestilentia in terra tua, nunc ergo delibera & vide quem respondeam ei,qui me misit sermonem, Dixit autem Dauid ad Gad:Coarctor nimis,sed melius est vt incidam in manus Domini(multæ enim misericordiæ eius sunt)quã in manus hominum. Misitque Dominus pestilentiam in Israel de mane vsque ad tempus constitutũ, & mortui sunt à Dan vsque ad Berſabee septuaginta milia virorum. *Cap.24.13.*

Fames si oborta fuerit in terra aut pestilentia aut corruptus aër,aut erugo,aut locusta,vel rubigo,& afflixerit eũ inimicus eius,portas obsidẽs,omnis plaga,vniuersa infirmitas, cuncta deuoratio & imprecatio quæ occiderat omni homini de populo tuo Israel, si quis congregauerit plagã cordis sui & expanderit manus suas in domo hac.tu exaudies de cœlo in loco habitatiõis tuæ,& repropitiaberis,& facies vt des vnicuique secundum omnes vias suas sicut videris cor eius (quia tu nosti solus cor omnium filiorũ hominũ vt timeant te cunctis diebus quibus veniunt super faciem terræ quam dedisti patribus nostris & Cap.18.2.& 4. Reg.38.39. Idem habetur verberatim.2.Paralip.6.28. *3.Reg.8.37*

Factaque est fames magna in Samaria, & tam diu obsessa est,donec venundaretur caput asini octoginta argenteis, & quarta pars cabis stercoris columbarum quinque argẽteis. Itẽ Cap.8.✠Post famem ab Eliseo prædictã Sunamites quę ipsius consilio peregrinata erat,reuersa,suos agros cũ fructibus recuperat,dicens.1.Elizeus aũt locutus est ad mulierem cuius filiũ viuere fecerat dicẽs. Surge vade tu & domus tua & peregrinare vbicunque repereris,vocauit.n. Dominus famem,& veniet super terram septem annis Cap.25.3. *4.Reg.6.25.*

Si eruerint super nos mala,gladius iudicij,pestilentia,fames stabimus coram domo hac in conspectu tuo,in qua invocatum est nomen tuum,& clamabimus ad te in tribulationibus nostris & exaudies,saluosque facies. *2.Paral.20.9*

In magna fame Nehemias diuites auaros increpat, vsu-

2.Esdr.5.✠

V 2 rasque

Universidad de Deusto
Biblioteca

rasque prohibet sua indigentibus sponte elargiens:

Psal.36.19. Non confundentur in tempore malo, & in dieb. famis saturabuntur.

Esa.5.13. Propterea captiuus ductus est populus meus, quia nō habuit scientiam, & nobiles eius interierunt fame, & multitudo eius siti exaruit.

Hiere.14.12. Cū ieiunauerint non exaudiam præces eorum, & si obtulerint holocaustomata & victimas non suscipiā ea, qm̄ gladio & fame & peste consumā eos. & 15. Idcireo hæc dicit Dñs de prophetis qui prophetant in nomine meo quos ego nō misi dicentes: Gladius & fames nō erit in terra hac, in gladio & fame consumentur prophetę illi. & populi quibus prophetant erūt proiecti in viis Hyerusalē, præ fame, & gladio, & non erit qui sepeliat eos, ipsi & vxores eorum, filij & filiæ eorū, & effundam super eos malum suum.

Cap.15.2. Dices ad eos dicit Dñs qui ad mortē ad mortē & qui ad gladium ad gladium, & qui ad famem ad famem, & qui ad captiuitatē ad captiuitatē. Et Cap.29. Captiuos Iudæos vaticinatur, 70. Annis in Babylone permansuros, horteturque vt illic multiplicari studeant, & deinde reducētur, eos vero qui Hyerosolimis remanserunt, gladio & fame & peste dicit cōsumendos. 17. Hęc dicit Dñs Deus exercituū. ecce mittā in eos gladiū & famē & pestem, & ponam eos quæ ficus malas quæ comedi non possunt, eo quod pessimę sint, & persequar eos in gladio, & in fame & in pestilentia, & dabo eos in vexationem vniuersis regnis terræ, & maledictionē, & in stupore, & in sibilum, & in opprobrium cunctis gentibus ad quas ego eieci eos, eo quod non audierint verba mea.

Cap.34.17. Vos nō audistis me (dicit Dñs) vt prædicaretis libertatē, vnusquisque fratri suo. & vnusquisque amico suo, ecce ego prædico vobis libertatē ait Dñs ad gladiū, ad pestē, & ad famem, & dabo vos in commotionem cunctis regnis terræ.

Ezech. 5. 12. Tertia pars tui (loquitur ad Iudæos) peste morietur, & fame cōsumetur in medio tui, & tertia pars tui in gladio cadet in circuitu tuo, tertiā vero partem tuam in oēm ventū dispergam, & gladium euaginabo post eos, & complebo furorem meum & requiescere faciam indignationem meā in eis, & consolabor, & scient quia ego dominus locutus sum in zelo meo cum compleuero indignationem meam in eis &c. 16. Ego Dominus locutus sum. Quando mittam in

gittas famis pessimas in eos quæ erūt mortiferæ. & quas mittam vt disperdam vos, & famem cōgregabo super vos, & cōteram in vobis baculum panis, & immittam in vos famē & bestias pessimas, vsque ad interuecionem, & pestilētia & sanguis transibunt per te, & gladium inducam super te, ego Dominus locutus sum.

Propter multiplicē idolatriam filiorū Israel prędicentur eorum vrbes & excelsa dissipanda, & qui pestem, gladium, & famem euaserint, dispergendi in gentes, vbi mala perpessi cōuertētur ad Dominum. dicens hæc dicit Dominus Deus, percute manum tuam, & allide pedem tuum, & dic. Heu ad oēs abominationes malorum Domus Israel: quia gladio & fame & peste ruituri sunt, Qui lōge est peste morietur, qui aūt propē gladio corruet, & qui relictus fuerit et obsessus, fame morietur, et complebo indignationē meam in eis. Ité Amos. 4. 6. et Aggei. 1. 6. 10. et Cap. 2. 17. *Cap.6.*

Consurget enim gens in gentem, et regnum in regnū, et eruntpestilentiæ et fames, et terræmotus per loca, hæc autem omnia initia sunt dolorum. *Mat.24.7.*

In veritate dico vobis, multæ viduę erāt in diebus Elię in Iisrael qñ clausum est cælū annis tribus et mensibus sex, eū esset fames magna in omni terra, et ad nullam earum missus est Elias, nisi ad Sarepta Sydoniæ ad mulierem viduam. *Luc.4.25.*

Venit autem fames in vniuersam Ægyptum et Canaan et tribulatio magna, et non inueniebant cibos patres nostri. *Act.7.11.*

Et surgens vnus ex eis (scilicet prophetis venientibus Antiochiam Hyerosolimis) nomine Agabus, significabat per spiritum sanctum magnam futuram in vniuerso orbe terrarū famem, quæ facta est sub Claudio. *Cap.11.26.*

Quis ergo nos separabit à charitate Christi? tribulatio? an angustia? an fames? an nuditas? an periculū? an persecutio? an gladius? *Rom.8.35.*

In præsenti tempore vestra abundantia illorum inopiam suppleat, vt et illorum abundantia vestræ inopiæ sit supplementū vt fiat æqualitas. Ité Cap. 11. 27. Paulus de se dicit, qui fuerit in labore et erumna, in vigiliis multis, in fame et siti in ieiunijs multis, in frigore et nuditate præter ila quæ extrinsecus sunt. etc. *2.Cor. 8. 14*

Ideo in vna die venient plagæ eius, mors et luctus et fames et igne comburentur, quia fortis est Deus qui iudicabit illam et Cap. 6. 8. *Apoc.19.8.*

Fames verbi Dei.

1.*Reg.*3.1. PVer autem Samuel ministrabat Domino coram Heli, & sermo Domini erat pretiosus, in diebus illis non erat visio manifesta.

2.*Paral.*15.3. Transibunt autem multi dies in Israel absque Deo vero, & absque sacerdote, doctore & absque lege.

*Osee.*3.4. Dies multos expectabis me, non fornicaberis & non eris viro, sed & ego expectabo te quia dies multos sedebunt filij Israel sine Rege & sine principe & sine sacrificio & sine altari, & sine ephod, & sine theraphim.

*Cap.*4.1. Audite verbum Domini filij Israel quia iudicium Domini cum habitatoribus terræ, non est enim veritas, & non est misericordia & non est scientia Dei in terra.

Amos. 4. 11. Ecce dies venient dicit Dominus & emittam famem in terram non famem panis, neque sitim aquæ, sed audiendi verbum Dei, & commouebuntur à mari vsque ad mare, & ab aquilone vsque ad orientem circuibunt, quærentes verbum Domini & non inuenient.

Familiaritas honesta.

*Eccle.*13. 12. ADuocatus à potentiore, discede, ex hoc enim magis te adsuocabit. Ne improbus sis, ne impingaris, & ne longe sis ab eo, ne eas in obliuionem.

Inhonesta.

Prou. 25.17. SVbtrahe pedem tuum de domo proximi tui, ne quando satiatus oderit te.

27.10. Domũ fratris tui ne ingrediaris in die afflictionis tuæ.

*Eccles.*21.25. Pes fatui facilis in domum proximi, & homo peritus confundetur à persona potentis.

26. Stultus à fenestra respiciet in domum, vir autem eruditus, foris stabit.

Ibidem. 27. stultitia hominis auscultare per ostium, & prudens grauabitur contumelia.

Famulorum Famularúmque officium.

*Genes.*16 ✠ AGara Domina Sarai traditur Abrahæ vxor, quæ vbi concepisset, atque ob id Dominam cõtemneret ab illa afflicta fugam

fugam iniit, sed iussu Angeli eidem submissa parit Ismaelẽ. Dixit Angelus (ad Agar) Domini, reuertere ad Dominã tuã, & humiliare sub manu illius &c.

Seruus Abrahæ ab ipso adiuratus, & in Mesapotamiam, ad quærẽdam vxorem Isaac missus, signo à Domino petito, Rebeccam inuenit, & habito parentum ac fratris, ipsiusque consensu adduxit ad Isaac, quam ille duxit in vxorem & ita super morte matris accipit consolationem. *Cap.*24 ✠.

Da mihi vxores & liberos meos pro quib. seruiui tibi vt abeam, tu verò nosti seruitutem meam qua seruiui tibi. *Cap.*30. 26.

Si emeris seruum Hebræum sex annis seruiet tibi, in septimo egredietur liber gratis. 20. Qui percusserit seruum suũ vel ancillam virga & mortui fuerint in manib. eius reus erit criminis. 26 Si percusserit quispiam oculum serui sui, aut Ancillæ & luscos eos fecerit dimittet eos liberos pro oculo quem eruit. *Exod.* 21.2.

Seruus sapiẽs dominabitur filiis stultis & inter fratres hæreditatem diuidet. *Prou.*17.2.

Nõ decẽt stultũ delitiæ nec seruũ dominari principibus. *Cap.*19.10.

Seruus verbis non potest erudiri, quia quod dicis intelligit & respondere contemnit. *Cap.*29. 19.

Cunctis sermonibus qui dicuntur ne accommodes cor tuum, ne fortè audias seruum maledicentẽ tibi. 10. ne sis velox ad ascendum quia ita in finu stulti requiescit. Ierem. 34.8. Ioel. 2.29. *Eccles.*7.22.

Beati serui illi, quos cùm venerit Dominus inuenerit vigilantes. Amen dico vobis quod præcinget se & faciet illos discumbere & transiens ministrabit illis. 45. Beatus seruus ille quem cum venerit Dominus inuenerit ita facientem. *Luc.*12. 37.

Pulsante autem eo ostium ianuæ, processit puella ad vidẽdum nomine Roede, & vt cognouit vocem Petri, præ gaudio non aperuit ianuam, sed intro currens nunciauit stare Petrum ante ianuam. *Act.*12.13.

Seruus vocatus es? non sit tibi curæ, sed & si potest fieri liber magis vtere, qui enim in Domino vocatus est seruus, libertus est Domini, similiter qui liber vocatus est, seruus est Christi. 1.*Cor.*7.21.

Serui obedite Dominis carnalib. cum timore & tremore in simplicitate cordis vestri, sicut Christo non ad oculum seruientes quasi hominibus placentes, sed vt serui Christi, facientes voluntatem Dei ex animo, cum bona voluntate *ad Eph.*6.5.

seruientes sicut domino & non hominibus, scientes quoniã vnusquisque quod fecerit bonum hoc recipiet à Domino siue seruus siue liber. Et vos Domini eadem facite illis, remittentes minas, sciẽtes quia & illorum & vester Dominus est in cœlis, & personarum acceptio non est apud eum. Idẽ ad Coll. 3. 22.

2. Timot. 6. 1. Quicunque sunt sub iugo serui Dominos suos omni honore dignos arbitrentur, ne nomen Domini & doctrina blasphemetur.

Titum. 2. 9. Seruos dominis suis subditos esse, in omnibus placentes, non contradicentes, non fraudantes, sed in omnibus fidem bonam ostendentes vt doctrinam saluatoris nostri ornẽt in omnibus.

1. Pet. 2. 18. Serui subditi estote in omni timore Dominis, non tantũ bonis & modestis, sed etiam discolis.

*Felix præfectus Iudæ Act. 23. 24 ‡ 24.**

Fermentum mala doctrina.

Leuit. 2. 11. OMnis oblatio quæ offertur Domino absque fermento fiet, nec quicquam fermenti ac mellis adolebitur in sacrificio Domini.

Cap. 6. 16. Reliquam autem partem Similæ comedet Aaron cum filiis suis absque fermento, & comedet in loco sanctuarij in atrio tabernaculi.

Deut. 16. 3. Non comedes in eo panem fermentatum, septem diebus comedes absque fermento afflictionis panem, quoniam in pauore egressus es de Ægypto, vt memineris diei egressionis tuæ de Ægypto omnibus diebus vitæ tuæ.

Matth. 16. 6. Qui dixit illis (Iesus) Intuemini & cauete à fermẽto Pharisæorum & Saduceorum Exodi. 12. 19.

Mar. 6. 15. Præcipiebat eis Iesus dicens, videte & cauete à fermento Pharisæorum, & à fermento Herodis.

Luc. 12. 1. Multis autem turbis circumstantibus ita vt inuicẽ cõculcarent, cepit dicere ad discipulos suos. Attendite à fermento pharisæorum quod est hypocrisis, nihil autem opertum est quod nõ reuelabitur, neque absconditũ quod non sciatur.

1. Cor. 5. 6. Nescitis quia modicum fermentum totam massam corrumpit, expurgate vetus fermẽtum vt sitis noua conspersio sicut estis Azimi. Idem verbatim fere habetur ad Gal. 5. 9.

Festum Paschæ, celebratio & institutio.

Exod. 12. ‡ PAschalis Agni ritu celebrato ac declarato, eiusque sanguine domo-

ne domorum super liminaribus illito, cæsis omnibus Ægypti primogenitis, de ritu phasæ ac esu azimorum, & tempore habitationis Israel in Ægypto tractatur.

Septem diebus vesceris Azimis, & in die septimo erit so- Cap. 13. 6.
lẽnitas Domino Azima comedetis septem dieb. nõ apparebit apud te aliquid fermentatum, nec in cunctis finib. tuis.

Solemnitatem Azimorum custodies, septẽ diebus comedes Cap. 23. 15.
Azima sicut præcepi tibi tempore mensis nouorum, qũ egressus es de Ægypto, nõ apparebis in cõspectu meo vacuus.

Solemnitatem Azimorum custodies, septẽ diebus vesce- Cap. 34. 18.
ris Azimis, sicut præcepi tibi in tempore mensis nouorum, mense enim veris tempore egressus es de Ægypto.

Mense primo decima quarta die mensis ad vesperũ Pha Leuit. 23. 7.
se Domini est, & decima quinta die mensis huius solemnitas azimorum Domini est septem diebus Azima comedetis, dies primus erit vobis celebertimus sanctusque, omne seruile opus non facietis in eo,

Faciãt filij Israel Phasę in tempore suo quarta decima die Num. 9. 2.
mẽsis huius ad vesperũ, iuxta omnes cæremonias, & iustificationes eius. 11 Loquere, filiis Israel. Homo q fuerit immundus super anima, siue in via procul in gente vestra, faciat Phasę dño in mense secũdo, decima quarta die mensis ad vesperã cum Azimis & lactucis agrestibus comedent illud.

Septem diebus vescentur Azimis, quarum dies prima ve- Cap. 28. 17.
nerabilis & sancta erit, omne opus seruile non facietis in ea.

Obserua mensem nouarum frugum, & veri primum tẽ- Deut. 16. 1.
poris, vt facias phasę Domino Deo tuo, quoniam in illo mẽse eduxit te Dominus Deus tuus de Ægypto nocte, &c.
5. Non poteris immolare Phasę in qualibet vrbium tuarum quas Dominus Deus tuus daturus est tibi.

Manserunt filij Israel in Galgalis & fecerunt Phasę, decì Iosue. 5. 10.
ma quarta die mensis ad vesperum in campestribus Hiericho.

Et præcepit omni populo dicens facite Phasę Dño Deo 4. Reg. 23. 21
vestro secundum quod scriptum est in libro fœderis huius.

Misit quoque Ezechias ad omnem Israel & Iudam scri- 2. Paral. 30. 1.
psitque epistolas ad Ephraim & Manassen vt venirent ad domum Domini in Hyerusalem, & facerent Phasę Domino Deo Israel. 15. Immolauerunt autem Phasę decima quarta die mensis secundi, Sacerdotes quoque atque Leuitæ tandẽ

Universidad de Deusto
Biblioteca

tulerunt holocausta in domo Domini.

Cap.35.1. Fecit autem Iosias in Hyerusalem phase Domino, quod immolatum est decima quarta die mensis primi.

2.Esd.6.19. Fecerunt autem filij Israel transmigrationis,Pascha,decima quarta die mensis primi.

3.Esd.1.10. Et hæc cum fierent eleganter,steterunt Sacerdotes & Leuitæ habentes Azimas per tribus &c.

Cap.7.10. Et egerunt filij Israel cum his qui erant ex captiuitate, illud phase decima quarta luna mensis primi,quando sanctificati sunt Sacerdotes & Leuitæ.

Ezech.45.21 In prima mense decima quarta die mensis, erit vobis Pascha solemnitas ,septem diebus Azima comedentur.

Matt.26.19. Et fecerunt discipuli sicut constituit illis Iesus & parauerunt Pascha &c.Mar.14.12.

Luc.22.7. Venit aũt dies Azimorũ in qua necesse erat occidi Pascha.

Festum pentecostes.

Exodi.23.16. Et solemnitatem(custodies)messis primitiuorum operis tui quæcunque seminaueris in agro,solemnitatẽ quoque in exitu anni quando congregaueris omnes fruges tuas de agro.

Cap.34.22. Solennitatem hebdomadarum facies tibi in primitiis frugum messis tuæ triticiæ,& solennitatem quando redeunte anni tempore cuncta conduntur.

Num.28.26. Dies etiam primitiuorum quando offeretis nouas fruges Domino expletis hebdomadibus venerabilis & sancta erit, omne opus seruile non facietis in ea.

Deut.17.9. Septem hebdomadas numerabis tibi ab ea die qua falcẽ in segetem miseris.

Ioan.5.1. Post hæc erat dies festus Iudæorũ,& ascendit Iesus Hierosolimam &c.

Act.2.1. Et cum complerentur dies Pentecostes,erant omnes pariter in eodem loco &c.

Cap.20.16. Proposuerat enim Paulus transmigrare Ephesum ne qua mora illi fieret in Asia,festinabat enim si possibile sibi esset vt diem pentecosten faceret Hyerosolimis.

Festum tubarum.

Leuit.23.24. Loquere filiis Israel Mense septimo prima die mensis erit vobis Sabbathũ memoriale,clãgẽtib.tubis, & vocabitur

sabitur sanctum,omne opus seruile non facietis in ea,& offeretis holocaustum Domino.

Mensis enim septimi prima dies,venerabilis & sancta erit vobis.Omne opus seruile nõ facietis.in ea,quia dies clãgoris est & tubarũ,offeretisq; holocaustum in odorem suauissimum Domino,vitulum de Armẽto vnum , arietem vnum & Agnos anniculos immaculatos septem &c. *Num.29.1.*

Venerunt itaque ad regem omnes viri Israel in die solẽni mensis septimi &c. *2.Paral.5.3.*

Festum expiationum.

IN hac die expiatio erit vestri atq; mundatio ab omnibus peccatis vestris coram Domino mundabimini. *Leuit.16.30*

Decimo die mẽsis huius septimi,dies expiationum erit celeberrimus & vocabitur sanctus:affligetisque animas vestras in eo & offeretis holocaustum Domino. *Cap.23.27.*

Decima quoque dies mensis huius septimi erit vobis sancta atq; venerabilis,& affligetis animas vestras:omne opus seruile non facietis in ea,offeretisque holocaustum Domino in odorem suauissimum,vitulũ de armento vnum, arietem vnum,agnos anniculos immaculatos septem. *Num.29.7.*

Festum Tabernaculorum.

ET solemnitatem (custodies) messis primitiuorũ operis tui quæcunque seminaueris in agro, solemnitatẽ quoque in exitu anni,quãdo congregaueris omnes fruges tuas de agro. *Exodi.23.16*

Loquere filiis Israel.Quinta decima die mensis huius septimi eruut feriæ tabernaculorum , septẽ diebus Domino. *Leuit 23.34.*

Solemnitatẽ quoque tabernaculorũ celebrabis per septẽ dies,et quando collegeris de area et torculari fruges tuas et epulaberis in festiuitate tu et filius tuus, et filia tua et seruus tuus et ancilla. *Deut.16.13*

Præcepitque eis dicens.Post septem annos anno remissiõis in solemnitate tabernaculorum etc. *Cap.31.10*

Fecerunt que solemnitatem tabernaculorum sicut scriptũ est et holocaustum diebus singulis per ordinem, secũdum præceptum,opus diei in die suo. *2.Esd.3.4.*

Et inuenerunt scriptum in lege præcepisse Dñm in manu Moysi, vt habitent filij Israel in tabernaculis in die solemni mense septimo, et vt prædicent et diuulgent vocem in vniuersis vrbibus suis , et in Hyerusalem dicentes: egredimini *2.Esd.8.15.*

Universidad de Deusto
Biblioteca

in montes,& afferte frondes oliuæ, & frõdes ligni pulchertimi,frondes myrti & ramos palmarum,& frondes ligni nemorũ,vt fiant tabernacula,ſicut ſcriptũ eſt &c.17. Fecit ergo vniuerſa eccleſia eorum qui redierant de captiuitate tabernacula,& habitauerunt in tabernaculis.

*2.Mach.*12.9. Et nunc frequentate dies Scenophegiæ menſis Casleu.

*Cap.*10.6. Cum lætitia diebus octo egerunt in modum tabernaculorum,recordantes qui ante modicum temporis diem ſolẽnem tabernaculorum in montibus & in ſpeluncis more beſtiarum egerant.

Ioan. 7.2. Erat autẽ in proximo dies feſtus Iudæorũ Scenophegia.

Feſtum Sabbati.

Geneſ. 2. 2. COmpleuit Deus die ſeptimo opus ſuum quod fecerat & requieuit die ſabbatho ab vniuerſo opere qđ patrarat,& benedixit diei ſeptimo ,& ſanctificauit illum quia in ipſo ceſſauerat ab omni opere qđ creauit Deus vt faceret.

*Exod.*16. 23. Moyſes ait illis:hoc eſt qđ locutus eſt Dominus:requies ſabbathi ſanctificata eſt Domino cras,quodcunque operandum facite,& quæ coquenda ſunt coquite, quicquid autem reliquũ fuerit reponite vſque in mane. 23. requies ſabbathi ſanctificata eſt Domino.

Cap. 20. 8. Memento vt diem Sabbathi ſanctifices.

Cap. 23. 12. Sex diebus operaberis,ſeptimo die ceſſabis vt requieſcat bos & aſſinus tuus,& refrigeret filius ancillæ tuæ & aduena.

Cap. 31. 14. Cuſtodite Sabbathum meum , ſanctum eſt enim vobis, qui polluerit illud morte morietur , qui fecerit in eo opus peribit anima illius de medio populi ſui.17.Pactum eſt ſempiternum inter me & filios Iſrael, ſignumq; perpetuum, ſex enim diebus fecit Dominus cœlum & terram,& in ſeptimo ab opere ceſſauit.

Cap. 34. 21. Sex dieb* operaberis,die ſeptimo ceſſabis arare & metere.

*Cap.*35.2. Sex diebus facietis opus,ſeptimus dies erit vobis ſanctus Sabbathum & requies diei,qui fecerit opus in eo occidetur

Leuit. 23. 3.& 15.

Leuit. 19. 3. Vnuſquiſque patrem ſuum & matrem ſuam timeat,Sabbatha mea cuſtodite.

Cap 25. 4. Sex annis ſeres agrum tuum,& ſex annis putabis vineam tuã colligéſq; fructus eius,ſeptimo autem anno Sabbathum erit terræ requietionis Domini,agrum non ſeres & vineam non putabis.

Factum

Factum eſt autem cùm eſſent filij Iſrael in ſolitudine ,& inueniſſent hominem colligentem ligna in die Sabbathi, obtulerunt eũ Moyſi & Aaron & vniuerſæ multitudini,&c. *Num.*15.32.

Die autem Sabbathi offeretis duos Agnos anniculos immaculatos& duas decimas Symilæ oleo conſperſæ in ſacrificio,& libã quæ ritè fundũtur per ſingula Sabbatha in holocauſtum ſempiternum. *Cap.*28.9.

Obſerua diem Sabbathi & ſanctifices eum ſicut præcepit tibi Dominus Deus tuus. *Deut.*5. 12.

Beatus vir qui facit hoc (ſcilicet iudiciũ & iuſtitiam) & filius hominis qui apprehendit iſtud cuſtodiẽs Sabbathum ne polluat illud,cuſtodiens manus ſuas ne faciat omne malum, 4. Hæc dicit Dominus Eunuchis qui cuſtodierunt Sabbatha mea,& elegerunt quæ ego volui,& tenuerunt fœdus meum.Dabo eis in domo mea,& in muris meis locum & nomen melius à filiis & filiabus,nomen ſempiternum dabo eis,quod non peribit. *Eſaiæ.* 56.2.

Si auertetis à Sabbatho pedem tuum facere voluntatem tuam in die ſancto meo,& vocaueris Sabbãthum delicatum & ſanctum Domini glorioſum,& glorificaueris eum , dum non facis vias tuas & non inuenitur voluntas tua vt loquaris ſermonem , tunc delectaberis ſuper Domino, & ſuſtollã te ſuper altitudinem terræ , & cibabo te hæreditate Iacob patris tui,os enim Domini locutum eſt, Cap.66.23. *Iſaiæ.*58. 13.

Hæc dicit Dominus:Cuſtodite animas veſtras, & nolite portare põdera in die Sabbathi,nec inferatis per portas Hieruſalẽ,& nolite eiicere onera de domibus veſtris in die Sabbathi,et omne opus non facietis. Sanctificate diem Sabbathi ſicut præcepi patribus veſtris.17.Si autem non audieritis me vt ſanctificetis diem Sabbathi , & ne portetis onus & ne inferatis per portas Hyeruſalem in die Sabbathi,ſuccendam ignem in portis eius,et deuorabit domos Hyeruſalem et non extinguetur. *Hier.*17. 21.

Dedi enim præcepta mea,et iudicia mea oſtendi eis,quę faciens homo viuet in eis,inſuper et Sabbatha mea dedi eis, vt eſſent ſignum inter me et illos , et ſcirent quia ego Dominus ſanctificans illos. *Ezech.*20.12.

Sanctuaria mea ſpreuiſtis,et Sabbatha mea polluiſtis. *Cap.*22.8.

Tyri habitauerũt in ea,inferẽtes piſces et omnia venalia et vendebant in Sabbathis filiis Iudæ et Hyeruſalẽ,et obiurgaui optimates Iudæ,et dixi eis. Quæ eſt hæc res mala quã *2.Eſdr.*13.16

Universidad de Deusto
Biblioteca

vos facitis,& profanatis diem sabbathi,nunquid nõ hæc fecerũt patres nostri & adduxit Deus noster super nos omne malum hoc,& super ciuitatem hanc? 22. Dixi quoque Leuitis vt mundarentur,& venirẽt ad custodiendas portas,& sanctificandam diem sabbathi: & pro hoc ergo memento mei Deus meus,& parce mihi secundum multitudinem misericordionum tuarum.

1.Mach.1.43 Et scripsit Rex Antiochus omni regni suo vt esset omnis populus vnus,& relinqueret vnusquisque legẽ suã:& cõsenserunt oẽs gentes s. eundũ verbum Regis Antiochi,& multi ex Israel consenserunt seruituti eius,& sactificauerunt Idolis, & coinquinauerunt sabbathum ,& misit Rex libros per manus nũciorum in Hyerusalẽ,& in omnes ciuitates Iudæ, vt sequerentur leges gentium terræ,& prohiberent holocausta & sacrificia & placationes fieri in tẽplo Dei,& prohiberent celebrare sabbathum & dies solemnes ,& iussit coinquinari sancta, & sanctum populum Israel &c. Item. Cap. 2.33.

2.Mach.15.1. Nicanor autem vt comperit Iudam esse in locis Samariæ , cogitauit cum omni impetu die sabbathi committere bellum, Iudæis verò qui illum per necessitatem sequebãtur dicentibus,ne ita ferociter & barbarè feceris, sed honorem tribue diei sanctificationis,& honora eum qui vniuersa conspicit.

Mat.12.1. In illo tempore abiit Iesus per sata sabbatho,discipuli autem eius esurientes , ceperunt vellere spicas & manducare. Idem Mar.2.23.Luc.6.1.

Luc.6.1. Pharisæi autem videntes dixerũt ei:Ecce discipuli tui faciunt quod non licet eis facere sabbathis , at ille dixit eis.1. Reg.21.4. Non legistis quid fecerit Dauid qñ esurijt & qui cum eo erant,qũo intrauit in domum Dei,& panes propositionis comedit,quos nõ licebat ei edere, neque his qui cũ eo erant nisi solis Sacerdotibus? Leuit.24.8. Num.28.9. Aut non legistis in lege quia Sabbathis sacerdotes in templo sabbathum violant,& sine crimine sunt?dico autem vobis,quia templo maior est hic &c.

Mar.6.2. Et facto sabbatho cœpit in synagoga docere,& multi audientes admirabantur in doctrina eius.

Luc.4.16. Et venit Nazareth vbi erat nutritus , & intrauit secũdum consuetudinem suam die sabbathi in Synagogam , & surrexit legere &c. 31. Et descendit in Capharnaum ciuitatem Galilææ,

Galilææ, ibiq́ue docebat illos Sabbathis,& stupebant in doctrina eius.

Erat autem docens in Synagoga eorum Sabbatis & 14. & *Cap.13.19.* Cap.14.1.

Dicebant Iudæi illi qui sanatus fuerat. Sabbathũ est,non licet tibi tollere grabbatũ tuum:Respondit eis,qui me sanũ fecit ille mihi dixit,tolle grabbatum tuum & ambula. *Ioan. 5. 10.*

Illi autẽ pertranseuntes Pergen venerunt Antiochiã Pisidiæ:& ingressi Synagogam die Sabbathorũ sederunt & 27. & 44 Sequenti verò Sabbatho,penè vniuersa ciuitas conuenit audire verbum Dei. *Act.13.14.*

Vna autem Sabbathi cum conuenissemus ad frangẽdum panem , Paulus disputabat cum eis profecturus in crastinũ, protraxitq́ue sermonem vsque in mediam noctem. *Cap 20.7.*

Per vnum Sabbati vnusquisque vestrum apud se seponat recondens quod ei bene placuerit, vt non cum venero tunc collectæ fiant. *1.Cor.16.2. Heb.4.4. Gen.2.2.*

Dixit enim quodam loco de die septima sic:et requieuit Deus die septima ab omnibus operibus suis etc.

A bono,bene obseruatur.

MEmento vt diẽ sabbathi sanctifices.Sex diebus operaberis:Septimo autem die sabbathũ Domini Dei tui est, non facies in eo omne opus tu et filius tuus,et filia tua, seruus tuus et ancilla tua , iumẽtum tuum et aduena,qui est intra portas tuas. *Exod. 20. 8*

Sex dieb.operaberis,septimo die cessabis arare et metere. *34.21.*

Sex diebus facietis opus:dies septimus, quia sabbathi requies est,vocabitur sanctus: Omne opus non facietis in eo. *Leuit. 23. 3.*

A vespere vsque ad vesperũ celebrabitis sabbatha vestra. *Ibidem.32.*

Obserua diem sabbathi,vt sanctifices eum. Non facies in eo quicquam operis. *Deut.5.12.*

Si auerteris à sabbatho pedẽ tuũ facere voluntatẽ tuã in die sancto meo, et vocaueris sabbathũ delicatũ et sanctum Dñi glorioſum,et glorificaueris eũ dum non facis vias tuas, et non inuenietur voluntas tua,vt loquaris sermonẽ,tunc delectaberis super Domino,et sustollãte super cardines terræ. *Esaia.58.13*

Custodite animas vestras,et nolite portare põdera in die sabbathi.Sanctificate diem sabbathi. *Ieremi.17.21*

Si audieritis me,dicit Dominus,vt nõ inferatis onera per portas ciuitatis in die sabbati , et si sanctificaueritis diem *Ibidem. 24.*

sabbathi

Sabbathi,ne faciatis eo omne opus ingredientur per portas ciuitatis huius reges & principes sedentes super solium Dauid,& habitabitur ciuitas hæc in sempiternum.

*Matt.*12.12. Itaque licet sabbatis benefacere.

*Marc.*2.27. Sabbathum propter hominem factum est. & non homo propter sabbathum Itaque Dominus est filius hominis etiã sabbathi.

*Luc.*6.9. Interrogo vos,si licet sabbathis benefacere an male,animam saluam facere an perdere

13.15. Hypocritæ vnusquisque vestrum sabbatho non soluit bouem suum,aut asinum à præsepio,& ducit adaquare?

A malo malè violatur.

*Exod.*35.2. SEx diebus facietis opus:septimus dies erit vobis sanctus qui fecerit opus in eo,occidetur.

*Num.*15.36. Colliges ligna sabbatho,precepto Domini lapidatus fuit.

*Tob.*2.6. Dies vestri conuertentur in lamentationem & luctum.

*Esaiæ.*1.13. Neomeniam & sabbathum,& festiuitates alias non feram, iniqui sunt cœtus vestri:Calendas vestras,& solennitates vestras odiuit anima mea.

*Ierem.*17.27 Si nõ audieritis me vt sanctificetis diẽ sabbathi,& ne portetis onꝰ,& ne inferatis p portas Hyerusalẽ in die sabbathi, succedã igné in portis eius,& deuorabit domos Ierusalem.

*Amos.*5.21. Odi & proieci festiuitates vestras, & non capiam odorem cœtuum vestrorum.

8.10. Et conuertam festiuitates vestras in luctum & omnia cãtica vestra in planctum.

Festum Neomeniæ.

*Num.*28.11. IN Calendis autem,i.in mensium exordiis offeretis holocaustum Domino,vitulos de armento duos,arietem vnũ agnos annjculos septem immaculatos &c.

*1.Reg.*20.5. Dixit aũt Dauid ad Ionathã,ecce Calendæ sunt crastino, & ego ex more sedere soleo iuxta Regẽ ad vescendũ,dimitte ergo me vt abscõdar in agro vsq; ad vesperã diei tertij&c.

*Ezech.*45.18. Hæc dicit Dñs Deus:In primo mense vna mẽsis sumes vitulũ de armento immaculatum & expiabis sanctuarium.

Festorum violatio quàm grauiter puniatur.

*Num.*25.32. FActum est autem cùm essent filij Israel in solitudine & inuenissẽt hominẽ colligẽtẽ ligna i die Sabbathi,obtulerũt eũ Moysi & Aarõ & vniuersæ multitudini qui recluserunt eũ in carcerẽ,nescientes quid super eum facere deberent. Dixit

Dixit ergo Dominus ad Moysem:Morte moriatur homo iste obruatque eum lapidibus omnis turba extra castra.

*Festus præfectus Iudæ. Act.*24.27.

Fides accipitur pro fidelitate Dei in seruandis promissis.

QVia rectum est verbum Domini,&omnia opera eius in fide. *Psal.*32.4.

Et erit iustitia lumborum eius, & fides cinctorium renum eius,habitabit lupus cũ agno,& pardus cũ hœdo accubabit. *Esa.*11.15.

Noui diluculo,multa est fides tua. *Thren.*3.23.

Sponsabo te mihi in fide,& scies quia ego Dominus. *Osee.*2.20.

Ephraim in desolatione erit in die correptionis,in tribubus Israel ostendit fidem. *Cap.*5.9.

Quid enim si quidam illorum non crediderunt:nunquid incredulitas illorum fidem Dei euacuauit. *Rom.*3.3.

Pro veritate & verborum constantia inter homines.

IN argumentum fidei retentum pallium ostendit marito reuertenti domum. *Gen.*39.16

Ego propriè seruus tuus sim qui in meam hanc recepi fidem & spopondi. *Cap.*44.32

Anima quæ peccauerit,& contempto Domino,negauerit proximo suo depositum quod fidei eius creditum fuerat vel aliquid extorserit,aut calumniam fecerit. *Leuit.*6.2.

Fidem posside cum amico in paupertate illius,& in bonis illius lætetis:in tempore tribulationis illius permane illi fidelis vt & in hæreditate illius coheres sis. *Eccle.*22.28.

Et illi dixerunt ad Hieremiã:sit Dominus inter nos testis veritatis & fidei, si non iuxta omne verbum in quo miserit te Dominus Deus tuus ad nos sic faciemus. *Hierem.*42.5

Et nunc perseuerate adhuc conseruate ad nos fidem,& retribuemus vobis bona pro hiis quæ fecistis nobiscum. *1.Mac.*10.27

In quo(Christo)positus sum ego prædicator & Apostolus (veritatem dico non mentior)doctor gentium in fide & veritate. *1.Timot.*2.7

Pro virtute Theologica.

SEntite de Domino in bonitate & simplicitate cordis quærite illum ,quoniam inuenitur ab hiis qui non tentant illum:apparet autem eis qui fidem habent in illum. *Sapi.*1.2.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Cap.3.14. Qui non operatus est per manus suas iniquitatē, nec cogitauit aduersum Deum nequissima, dabitur enim illi fidei dono electum, & sors in templo Dei acceptissimo.

Abac.2.4. Ecce qui incredulus est non erit erecta anima eius in semetipso. iustus autem in fide sua viuet.

Mat.8.13. Dixit Iesus centurioni, vade & sicut credidisti fiat tibi & sanatus est puer ex illa hora.

Cap.9.22. Et Iesus conuersus & videns eā dixit cōfide filia fides tua te saluā fecit, & salua facta ē mulier ex illa hora. Idē Mar.5.34

Cap.17.22. Dixit illis Iesus, propter incredulitatē vestrā. Amen quippe dico vobis, si habueritis fidem sicut granum synapis, dicetis monti huic transi hinc illuc, & transibit, & nihil impossibile erit vobis.

Luc.5.20. Quorum fidem vt vidit, dixit homo remittuntur tibi peccata tua.

Rom.4.3. Credidit Abraham Deo & reputatum est illi ad iustitiā.

Cap.5.1. Iustificati ergo ex fide pacem habemus ad Deum per Dominum nostrum Iesum Christum.

Pro fide viua & formata Charitate.

Abacuc.2.4. IVstus in fide tua viuet.

Matt 9.22. Confide filia, fides tua te saluam fecit.

Cap.15.28. Tunc respondens Iesus ait illi. O mulier magna est fides tua, at tibi sicut vis.

Mar.5.34. Filia, fides tua te saluam fecit, vade in pace & esto sana a plaga tua. Luc.7.50. Idem habetur.

Cap.10.52. Iesus autem ait illi, vade, fides tua te saluam fecit, & confestim vidit, & sequebatur illum in via.

Rom.3.22. Iustitia autem Dei per fidem Iesu Christi in omnes & super omnes qui credunt in eum, non enim est distinctio.

Galat.5.6. Nam in Christo Iesu neque circumcisio aliquid valet, neque præputium, sed fides quæ per charitatem operatur.

Heb.11. ✠ Fidem magnifice cōmendat ex actis patrum, à mūdi exordio vsque ad Dauid & prophetas, & in vniuersum quāta potrarint ac passi sint par fidem, nec tamen plenam adhuc acceperunt retributionem.

Pro fide mortua absque charitate.

Mat.7.22. NOn omnis qui dicit mihi Dñe Dñe intrabit in regnū cęlorū, sed qui facit voluntatē patris mei q in cęlis est, ipse intrabit ī regna cęlorū. Multi dicēt mihi in illa die, Dñe nōne in noīe tuo prophetauimus, & in nomine tuo dæmonia

nia eiecimus, & in nomine tuo virtutes multas fecimus? Et tunc confitebor illis, quia nūquam noui vos, discedite à me qui operamini iniquitatem.

Et si habuero prophetiam & nouerim misteria omnia & 1.Cor.13.2.
oēm sciētiā, & si habuero omnē fidem, ita vt montes transferam, charitatem autem non habuero nihil sum. Et si distribuero in cibos pauperem omnes facultates meas, & si tradidero corpus meum ita vt ardeam, charitatem autem nō habuero nihil mihi prodest.

Per quod (Euangelium) & saluamini, qua ratione predica Cap.15.2.
uerim vobis si teneris, nisi frustra credidistis.

Sicut enim corpus sine spiritu mortuum est, ita & fides si Iacob.2.26.
ne operibus mortua est.

Pro sponsione seu voto.

HAbentes damnationem quia primum fidem irritam 1.Tim.5.12.
fecerunt.

Fides charitate inferior: vide charitas.

Fides viua quæ per charitatem operatur. magna est virtutis.

ET ascendens Iesus in nauiculā transfretauit & venit in Mat.9.2.
ciuitatē suā. Et ecce offerebāt ei paraliticū iacētē in lecto, & videns Iesus fidē illorū dixit paralitico: confide fili, remittūtur tibi peccata tua.22. Confide filia, fides tua te saluā fecit. & salua facta est mulier ex illa hora.28. Cū aūt venisset domū accesserunt ad eū cæci, & dixit eis Iesus, Creditis quia hoc possum facere vobis? dicunt ei vtique Domine.

Omnia quæcūq; petieritis in oratione credētes accipietis. Cap.21.22.

Qui crediderit & baptizatus fuerit saluus erit, qui verò Mar.16.16
non crediderit condemnabitur.

Et Iesus dixit illi, respice fides tua te saluam fecit. Luc.18.42.

Quotquot autem receperunt eum, dedit eis potestatem Ioan.1.12.
filios Dei fieri, his qui credunt in nomine eius.

Vt omnis qui credit in ipsum non pereat sed habeat vitā Cap.3.15.
æternā, sic enim Deus dilexit mundum, vt filium suum vnigenitum daret, vt omnis qui credit in eum non pereat, sed habeat vitam æternam.

Dixit autem eis Iesus. Ego sum panis vitæ, qui venit ad Cap.6.35.
me non esuriet, et qui credit in me non sitiet vnquam.

Cap.7.38. Qui credit in me sicut dicit scriptura, flumina de ventre eius fluent aquæ viuæ.

Cap.11.25. Dixit ei Iesus. Ego sum resurrectio & vita, qui credit in me etiam si mortuus fuerit viuet, & omnis qui viuit & credit in me, non morietur in æternum.

Cap.14.12. Amen Amen dico vobis, qui credit in me, opera quæ ego facio, & ipsemet faciet, & maiora horum faciet, quia ego vado ad patrem.

Act.3.16. Et in fiducia nominis eius, hunc quē vos videtis & nostis confirmauit nomen eius, & fides quæ per eum est, dedit integram sanitatem istam in conspectu omnium vestrum.

Ca.10.43. Hinc omnes Prophetæ testimonium perhibent, remissionem peccatorum accipere per nomen eius, omnes qui credunt in eum.

Cap.15.9. Et qui nouit corda Deus testimonium perhibuit, dans illis Spiritum sanctum sicut & nobis, & nihil discreuit inter nos, & illos fide purificans corda eorum.

Cap.16.31. Crede in Dominū Iesum, & saluus eris tu & domus tua.

Rom.1.16. Non enim erubesco euangelium, virtus enim Dei est, in salutem omni credenti. cap.3.22.

Galat.3.8. Prouidens autem scriptura qui ex fide iustificat gentes Deus prænunciauit Abrahæ.

Heb.11.6. Sine fide autem (impossibile est placere Deo) fides non facit nos certos aut securos de accepta peccatorum remissione aut consequenda vita æterna. Vide certi.

Fides sine operibus non iustificat.

1.Cor.13.2. ETsi habuero prophetiam, & nouerim mysteria omnia & omnem scientiam, & si habuero omnem fidem, ita vt montes transferam, charitatem autem nō habuero nihil sum, & si distribuero in cibos pauperum omnes facultates meas, & si tradidero corpus meum ita, vt ardeam charitatem autem non habuero nihil mihi prodest.

Galat.5.6. Nam in Christo Iesu neque circumcisio aliquid valet neque præputium, sed fides quæ per charitatem operatur.

Iacob. 2.24. Videtis quoniam ex operibus iustificatur homo, & non ex fide tantum.

Fides ipsa vocatur opus bonum.

Philip.1.6. COnfidens hoc ipsum (ait Paulus) quia qui cœpit in vobis opus bonum, perficiet vsque in diem Christi Iesu.

Fidei necessitas.

Ieremi.5.1. CIrcuite vias Ierusalē, & aspicite & cōsiderate, & quærite in plateis eius, an inueniatis virū facientē iudicium, & quærentē fidē & ego propitius ero ei. Quod si ēt, viuit Dñs, dixerunt, & hoc falso iurabunt: Domine oculi tui respicient fidē.

Roma.14.23 Omne quod non est ex fide, peccatum est.

Ephes.6.16. In omnib. sumentes scutum fidei, in quo possitis omnia tela nequissimi ignea extinguere.

Hebr.11.6. Sine fide impossibile est placere Deo. credere enim oportet accedētē ad Deū, qa est, & inquitētib. se remunerator sit.

Fides est vna.

Ephes.4.5. VNus Dominus, vna fides, vnum baptisma, vnus Deus & pater omnium qui est super omnes, & per omnia, & in omnibus nobis.

Fidei viuæ & operanti tribuitur iustitia & salus.

Gen.15.6. CRedidit Abraham Deo & reputatum est illi ad iustitiā, idem Rom.4.3.23.

Mar. 16.16. Qui crediderit & baptizatus fuerit saluus erit, qui vero non crediderit condemnabitur.

Luc.1.45. Beata quæ credidit (loquitur de B.virgine) quoniam perficientur ea quæ dicta sunt ei à Domino.

Cap.8.48. Ait illi Iesus, filia, fides tua saluam te fecit vade in pace.

Ioan.5.24. Amen amen dico vobis quia qui verbum meum audit & credit ei qui misit me, habet vitam æternam, & in iudicium non venit sed transit à morte in vitam.

Cap.17.3. Hoc est autem vita æterna vt agnoscant te solum Deum verum & quem misisti Iesum Christum.

Act.13.38. Notum igitur sit vobis viri fratres quia per hunc vobis remissio peccatorum annuntiatur, ab omnibus quibus non potuistis, in lege Moysi iustificari.

Cap.16.31. Crede in Dominū Iesum, & saluus eris tu & domus tua.

Rom.3.22 Iudicia autem Dei per fidem Iesu Christi in omnes et super omnes qui credunt in eum, non enim est distinctio.

Cap.5. ✠ Dicit Paulus ex fide iustificati non solum spe gloriamur, verum etiam in aduersitatibus, nam si Christus pro nobis adhuc impiis mortuus est, multò magis saluabit iam iustificatos per sanguinem ipsius.

Cap.10.10 Corde enim creditur ad iustitiam, ore autem cōfessio fit ad salutem.

Philip.3.9. Verumtamē existimo omnia detrimentū esse propter emi-

Universidad de Deusto
Biblioteca

nentem scientiam Iesu Christi Domini mei, propter quem omnia detrimentum feci & arbitror vt stercora, vt Christū lucrifaciam, & inueniar in illo non habens meam iustitiam quæ ex lege est, sed illam quæ ex fide est Christi.

1.Pet.2.6. Propter quod continet scriptura: Ecce pono in Syon lapidem summum angularem, electum, pretiosum, & qui crediderit in eum non confundetur.

Heb.4.3. Ingrediemur enim in requiem qui credimus, quēadmodum dixit Psalm.94. sicut iuraui in ira mea si introibunt in requiem meam, & quidem operibus ab institutione mundi perfectis.

Fidei prædicatio cum præfectis ecclesiæ conferenda.

Galat.2.2. Ascendi autem secundum reuelationē & contuli cum illis euangelium quod prædico in gentibus, seorsum autem iis qui videbantur aliquid esse, ne forte in vacuum currerem aut cucurrissem.

Eidem gentium etiam respicit Deus.

Hier. 39.18. Liberabo te in die illa (ait Dominus) & non traderis in manus virorum quos formidas, sed eruens liberabo te & gladio non cades, sed erit tibi anima tua in salutem quia in me fiat tibi, habuisti fiduciam ait Dominus.

Matth.8.5. Cùm autem introisset Capharnaum accessit ad eum Centurio rogans eum & dicens: Domine puer meus iacet in domo paralyticus, & male torquetur & ait illi Iesus. Vade & sicut credidisti fiat tibi & sanatus est puer in illa hora.

Cap.15.28. Iesus ait illi. O mulier magna est fides tua, fiat tibi sicut vis.

Luc.7.9. Quo audito (quod Centurio dixerat scilicet Domine noli vexari, non enim sum dignus vt intres sub tectum meum &c.) Iesus miratus est, & conuersus sequentibus se turbis dixit: Amen dico vobis nec in Israel tantam fidem inueni.

Cap.10.33. Samaritanus autem quidam iter faciens, venit secus eum & videns eum, misericordia motus est & appropinquans alligauit vulnera eius infundens oleum & vinum.

Cap.17.16. Vnus autem ex illis vt vidit quia mundatus est, regressus est cum magna voce magnificans Deum & cecidit in faciē ante pedes eius, gratias agens, & hic erat Samaritanus.

Ioan.4.47. Hic cū audisset quia Iesus aduenerat à Iudæa in Galilæā, abiit ad eum, & rogabat eū vt descenderet, & sanaret filium eius

eius, incipiebat enim mori.

Act.10.3. Vir autem quidam erat in Cæsarea nomine Cornelius cēturio cohortis quæ dicitur Italica, religiosus ac timēs Deū cum omni domo sua, faciens eleemosinas multas plebi, & deprecans Deum semper, is vidit in visu manifeste quasi hora diei nona Angelum Dei introeuntem ad se & dicentem sibi Corneli &c.

Cap.8.26. Angelus autem Domini locutus est ad Philippum dicēs, Surge & vade contra meridianum ad viam quæ descendit ab Hierusalem in Gazam hæc est deserta.

Fideiussio cauenda.

Prouer.11.15. Affligetur malo, qui fidem facit pro extraneo.

17.18. Stultus homo plaudet manibus, cum spoponderit pro amico suo.

10.16. Tolle vestimentum eius, qui fideiussor extitit alieni, & pro extraneis aufer pignus ab eo.

22.26. Noli esse cum his qui defigunt manus suas, & qui vades se offerunt pro debitis. Si enim non habes vnde restituas, quid causæ est, vt tollat operimentum tuum de cubili tuo?

Eccles.8.16. Non spondeas super virtutem tuam: quòd si spoponderis quasi restituens cogita.

26.23. Vir repromittit de proximo suo, & cū perdiderit reuerētiā derelinquetur ab eo. Repromissio nequissima multos perdidit diligētes, & cōmouit illos, quasi fluctus maris. Viros potentes gyrans migrare fecit, & vagati sunt in gēcib. alienis

Diligenter redimenda.

Prou.6.1. Fili mi, si spoponderis pro amico tuo, defixisti apud extraneum manum tuam. Illaqueatus es verbis oris tui, & captus propriis sermonibus. Fac ergo quod dico, fili mi, & temetipsum libera: quia incidisti in manum proximi tui. Discurre, festina, suscita amicum tuum. Ne dederis somnum oculis tuis, nec dormitent palpebræ tuæ. Eruere quasi damula de manu & quasi auisde manu aucupis.

Recognoscenda.

Eccles.29.9. Vir bonus fidem facit proximo suo, & qui perdiderit cōfusionem derelinquet sibi. Gratiam fideiussoris ne obliuiscaris, dedit enim pro te animam suam. Repromissionem fugit peccator & immundus. Bona repromissoris sibi ascribit peccator, & ingratus sensu derelinquit libertatem se.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ibidem. 17. Recupera proximum secundum virtutem tuam, & attende tibi ne incidas.

Fides proximo rectè seruanda.

Iosue. 9. 19. Sic Iosue Gabaonitis promissam seruauit fidem, dicens Iurauimus eis in nomine Dei Israel, & idcirco, non possumus eos contingere.

Prouc. 20. 6. Multi homines misericordes vocantur. Virum autem fidelem quis inueniet?

Eccles. 19. 9. Vir bonus fidem facit proximo suo.

4. 29. Non duplices sermonem auditus de reuelatione sermones absconditi, & eris verè sine confusione, & inuenies gratiam in conspectu omnium hominum.

Esaiæ. 21. 2. Qui incredulus est, infideliter agit.

Cum periculo frangitur.

Ezech. 17. 16. Et qui dissoluit pactum, nunquid effugiet, viuo ego dicit Dominus quoniã in loco regis, qui cõstituit eũ Regem, cuius fecit irritum iuramentum, & soluit pactum, quod habebat cum eo, in medio Babylonis morietur.

Ibidem 18. Spreuerat iuramentum vt solueret fœdus, & ecce dedit manum suam, & cùm omnia hæc fecerit, non effugiet.

Fideles liberat à communi perditione impiorum Deus,

Genes. 6. ✠ Hominis peccata fuere diluuij causa, Noe tamen iustus inuentus est, cui Arca fabricanda mãdatur, in qua ipse & cunctorum animantium genera seruentur.

Cap. 7. ✠ Ingresso Noe cum suis in arca, statim aqua omnium montium cacumina 150. diebus superauit, reliquæque animantia submersit.

Cap. 8. ✠ Imminutis paulatim aquis diluuij post corui & columbæ emissiones, Noe cum vniuersis quæ in arca continebantur egreditur, & altari extructo offert holocausta.

Cap. 19. ✠ Loc Angelis hospitio susceptis à Sodomitis vim patitur cum vxore & vtraque filia a Sodomitico ereptus incendio, vxorem in viâ amisit, tandemque inebriatus cum vtraque filia incestum ignorans commisit, vnde ortum habuerunt Moabitæ, & Ammonitæ.

Exod. 8. 22. Faciãmque mirabilem in die illa terram Gessen in qua populus meus est, vt non sint ibi muscæ, & scies quoniam ego Dominus in medio terræ, ponãmque diuisionem inter populum meum, & populum tuum erastet signum istud. Et

Et faciet dominus mirabile inter possessiones Israel & possessiones Ægyptiorũ vt nihil omnino pereat ex his quæ pertinent ad filios Israel. 6. Facit ergo Dñs verbũ hoc altera die mortuáque sunt omnia animantia Ægyptiorum, de animalibus verò filiorum Israel nihil omnino periit. 26. Tãtum in terra Gessen vbi erant filij Israel grando non cecidit. *Cap.* 9. 4.

Sin aũt resistis, & nõ vis dimittere eũ, ecce ego inducã eras locustã in fines tuos quæ operiet superficiẽ terræ, ne quicquã eius appareat sed comedatur, quod residuum fuerit grãdini, corrodet. n. oĩa ligna quæ germinant in agris & implebunt domos tuas & seruorũ tuorũ & omniũ Ægyptiorum quãtã non viderunt patres tui, & aui ex quo orti sunt super terrã vsque in præsentẽ diem &c. 26. Cuncti greges pergent nobiscum, nõ remanebit ex eis vngula quæ necessaria sunt in cultũ Domini dei nostri præsertim cum ignoramus qd debeat immolari donec ad ipsum locum perueniamus. *Cap.* 10. 4.

Nemo vidit frattem suum, nec mouit se de loco in quo erat, vbicunque autem habitabant filij Israel lux erat. *Cap.* 10. 23.

Apud omnes autem filios Israel non mutiet canis ab homine vsque ad pecus, vt scatis quanto miraculo diuidat dominus Ægyptios & Israel. *Cap.* 11. 7.

Loquens Dominus ad Moysen & Aaron ait: Separamini de medio congregationis huius vt eos repente disperdam 26. Dixit ad turbam, recedite à tabernaculis hominum impiorum, & nolite tangere quæ ad eos pertinent, ne inuoluamini peccatis illorum &c. 31. Confestim igitur vt cessauit loqui, dirupta est terra sub pedibus eorum. *Num.* 16. 20.

Persequar eos in gladio, & in fame & in pestilentia, & dabo eos in vexationem vniuersis regnis terræ, in maledictionem & in stuporem & in sibilum, & in opprobrium cunctis gentib. ad quas ego eieci eos. *Hiere.* 29. 18

Deus meus misit Angelum suum & conclusit ora Leonum, & non nocuerunt mihi: quia coram eo iustitia inuenta est in me, sed & coram te Rex delictum non feci. *Daniel.* 6. 22.

Et ciuitates Sodomorum & Gomorrheorum in cinerem redigens euersione damnauit, exemplum eorum qui impiè acturi sunt ponens. 3. & iustum Lot oppressum à nefandorũ iniuria ac luxuriosa conuersatione eripit. 2. *Pet.* 2. 7.

Infidelitas seu Incredulitas punitur.

Ex eos q foris erãt percusserunt excitare à minimo vsq; ad maximũ, ita vt ostiũ inuenire nõ possent. 17. eduxe- *Gen.* 19. 11.

runtque eum & posuerunt extra ciuitatẽ,ibique locuti sunt ad eum dicẽtes:Salua animam tuam,noli respicere post tergum,nec stes in omni circa regione, sed in monte saluum te fac,ne & tu simul pereas,26.Respiciẽsque vxor eius post se,versa est in statuam salis.

*Num.*11.21. Ait Moyses ad Dñm.Sexaginta milia peditum,huius populi sunt,& tu dicis,dabo eis esum carnium mẽse integro!

*Cap.*14.2. Igitur vociferãs omnis turba fleuit nocte illa, & murmurati sunt contra Moysen & Aaron, cuncti filij Israel dicentes:vtinam mortui essemus in Ægypto,& non in hac vasta solitudine.cap.20.12.

*Deut.*9.20. Aduersum Aaron quoque vehementer iratus,voluit eum conterere,& pro illo similiter deprecatus sum.

4.*Esd.*15.4. Quoniã omnis incredulus in incredelitate sua morietur.

*Psal.*77.32. In omnibus his peccauerunt adhuc, & non crediderunt in mirabilibus eius.

*Eccles.*2.15. Væ dissolutis corde qui non credunt Deo, & ideo non protegentur ab eo.

*Matth.*8.25. Et accesserũt ad eum & suscitauerunt eum dicentes:Domine salua nos perimus,& dicit eis,quid timidi estis modicæ fidei:Item,cap.14.31.

*Cap.*17.17. Iesus ait:O generatio incredula & peruersa,quousque ero vobiscum?vsquequo patiar vos?

*Marc.*16.16. Qui crediderit & baptizatus fuerit,saluus erit, qui verò non crediderit condemnabitur.

*Luc.*24.24. Et abierunt quidã ex nostris ad monumentum, & ita inuenerunt sicut mulieres dixerunt,ipsum verò nõ inuenerũt.

*Ioan.*3.18. Qui credit in me non iudicatur,qui autem non credit,iam iudicatus est,quia non credidit in nomine vnigeniti filij Dei.

*Cap.*3.36. Qui credit in filium habet vitam æternam,qui autem incredulus est filio,non videbit vitam,sed ira Dei manet super eum.

*Cap.*6.7. Respondit ei Philippus:ducentorum denariorum panes non sufficiunt eis,vt vnusquisque modicum quid accipiat.

*Cap.*8.24. Dixi enim vobis quia moriemini in peccatis vestris. Si enim non crediderit is quia ego sum,moriemini in peccato vestro.

*Cap.*12.48. Qui spernit me & non accipit verba mea,habet qui iudicet eum,sermo quem locutus sum,iudicabit eum in nouissimo die.

Deinde

Deinde dicit Thomæ:Infer digitum tuum huc, & vide manus meas,& affer manum tuam,& mitte in latus meum, & noli esse incredulus sed fidelis. *Cap.*20.27.

Bene propter incredulitatem fracti sunt, tu autem fide stas noli altum sapere,sed time. *Rom.*11.20.

Quibus autem iurauit non introire in requiem ipsius,nisi illi qui increduli fuerunt?cap.4.2. *Heb.*3.18.

Sine fide impossibile est placere Deo. *Cap.*11.6.

Timidis autem & incredulis, execratis,& homicidis, & fornicatoribus,& venefieis,& idolatris,& omnibus mendacibus,pars illorum erit in stagno ardenti igne & sulphure, quod est mors secunda. *Apoc.*21.8

Filiorum officium erga parentes.

AT verò Sem & Iaphet pallium imposuerunt humeris suis:facies quoque eorum auersæ erant, & patris vitia non viderunt. *Gen.*9.22.

Dixit Isaac patri suo: Pater mi, at ille respondit. Quid vis fili? Ecce inquit ignis & ligna, vbi est victima holocausti? *Cap.*22.7.

Senuit autem Isaac,& caligauerunt oculi eius, & videre non poterat,vocauitque Esau filium suum maiorem & dixit ei. Fili mi?qui respondit,adsum.cap.37.14. *Cap.*27.1.

Honora patrem tuum & matrem tuam, vt sis longæuus super terram: quam Dominus Deus tuus dabit tibi. Idem Deut.5.16.verbatim. *Exod.*20.12

Vnusquisque patrem suum,& matrem suã timeat 32.Coram cano capite consurge,& honora personam senis,& time Dominum Deum tuum, ego sum Dominus. *Leuit.*19.3.

Sacerdotis filia si deprehensa fuerit in stupro,& violauerit nomen patris sui,flammis exuretur. *Cap.*21.9.

Qui maledixerit patri suo aut matri, morte moriatur:patri matriq; qui maledixerit,sanguis eius sit super eum. *Cap.*20.9.

Si genuerit homo filiũ contumacem, & protervum qui non audierit patris & matris imperium,& coercitus obedire contempserit, apprehendent eum & ducent ad seniores ciuitatis illius, & ad portam iudicij dicentque ad eos: Filius noster iste protervus, & contumax est, monita nostra

audire *Deuter.*21.18

Universidad de Deusto
Biblioteca

audite contemnit, commessationibus vacat & luxuriæ atq; conuiuiis, lapidibus eum obruet populus ciuitatis & morietur, vt auferatis malum de medio vestri, & vniuersus Israel audiens pertimescat.

Cap.27.16. Maledictus qui non honorat patrem suum & matrem, & dicet omnis populus amen. Iudic. Can.14.1.

1.Reg.2.11. Et abiit Elcana in Ramatha in domũ suã puer autem erat minister in conspectu Dñi ante faciẽ Heli sacerdotis. 18. Samuel autẽ ministrabat ante faciem Domini, puer accinctus ephod lineo. 22. Heli autẽ erat senex valde & audiuit omnia quæ faciebãt filij sui vniuerso Israeli, & qũo dormiebant cũ mulieribus quę obseruabant ad ostium tabernaculi, & dixit eis, quare facitis res huiusmodi quas ego audio, vt transgredi faciatis populũ Domini? Si peccauerit vir in virum placari ei potest Deus, si autem in Dominum peccauerit vir, quis orabit pro eo?

Cap.3.1. Puer autẽ Samuel ministrabat Domino corã Heli, & sermo Domini erat pretiosus in diebus illis, non erat visio manifesta &c. 7. Porro Samuel necdum sciebat Dominum, neque reuelatus fuit ei sermo Domini.

Cap.8.1. Factum est autem cum senuisset Samuel, posuit filios iudices super Israel.

Cap.18.5. Egrediebatur quoque Dauid ad omnia quæcũq; miserat eũ Saul, & prudenter se agebat posuitq; eũ Saul super viros belli, & acceptus erat in oculis vniuersi populi, maximeque in conspectu famulorum Saul.

3.Reg.2.19. Venit ergo Bethsabee ad regẽ Salomonẽ, vt loqueretur ei pro Adonia, & surrexit Rex in occursum eius, adorauitq; eã & sedit super thronum suum, positusq; est thronus matri regis, quæ sedit ad dexteram eius.

4.Reg.2.23. Ascendit inde Bethleem (Elizeus) Cumq; ascenderet per viam, pueri praui egressi sunt de ciuitate, & alludebãt ei dicentes. Ascende calue, ascende calue, qui cum respexisset vidit eos, & maledixit eis in nomine Domini, egressiq; sunt duo vrsi de saltu, & laceruauerunt ex eis quadringentã duos pueros.

Cap.12.2. Fecitq; Ioas rectum coram Domino cunctis diebus quibus docuit eum Ioiada sacerdos Cap.22.1.

2.Para.34.3. Octauo autẽ anno regni sui, cũ adhuc esset puer (Iosias) cepit querere Deum patris sui Dauid, & duodecimo anno postquam cœperat mundauit Iudã & Hyerusalem, ab excelsis &

sis & lucis, simulacrisq;ue, & sculptilibus.

Filij sapiẽtiæ, ecclesia iustorum, & natio corũ obediẽtia Eccles.3.1. & dilectio, Iudiciũ patris audite filij, & sic facite vt salui sitis Deus enim honorabit patrẽ in filiis, & iudiciũ matris exquirẽs firmauit in filios. 8. Qui timet Dñm honorat parentes, & quasi Dominis seruiet his qui se genuerunt Cap.6.18.

Honora patrẽ tuũ & gemitus matris tuę ne obliniscaris, Cap.7.29.

Confusio patris est de filio indisciplinato, filia autem in dezelatione fiet. Cap.22.3.

Memento patris & matris tuæ, in medio enim magnatorum consistis. Cap.23.18.

Fili sine consilio nihil facias, & post factum non pœnitebis, Cap.32.24.

Igitur cũ Tobias puraret orationẽ suam exaudiri vt mori potuisset vocauit ad se Tobiam filium suũ, dixitq;ue ei Audi fili mi verba oris mei, & ea in corde tuo quasi fundamentum construe. Idem ferè habetur. Cap.14.5. Tob.4.1.

Audi fili mi disciplinam patris tui, & ne dimittas legẽ matris tuæ, vt addatur gratia capiti tuo, & torques collo tuo. Prou.1.8.

Audite filij disciplinam patris, & attendite vt sciatis prudentiam, Cap.4.1.

Conserua fili mi præcepta patris tui, & ne dimittas legem matris tuæ, liga ea in corde tuo iugiter, & circunda gutturi tuo. Cap.6.20.

Filius sapiẽs lætificat patrem, filius verò stultus mœstitia est matris suæ. Idem fere Cap.15.20. Cap.10.1.

Filius sapiens doctrina patris, qui autem illusor est, non audit cum arguitur. Cap.13.1.

Qui affligit patrem & fugit matrem, ignominiosus est & infelix. Cap.20.11. Cap.19.26.

Qui maledicit patri suo & matri, extinguetur lucerna eius in mediis tenebris Cap.22.15. Cap.20.20.

Audi fili mi & esto sapiens, & dirige in viam animũ tuũ. 24. Exultat gaudio pater iusti, qui sapientem genuit lætabitur in eo, gaudeat pater tuus & mater tua, & exultet quæ genuit te. Cap.23.19.

Qui subtrahit aliquid à patre suo & à matre & dicit hoc non esse peccatum particeps homicidæ est. Cap.28.24.

Oculum qui subsannat patrem, & qui despicit partum matris suæ, effodiant cum corui de torrentibus, & comedant eum filij aquilæ. Cap.30.17.

Firmauerunt

Ierem.35.16. Firmauerunt igitur filij Ionadab,filij Rechab præceptum patris sui quod præceperat eis, populus autem iste nō obediuit mihi.

Matt.4.20. Venite post me & faciam vos piscatores hominum,at illi continuò relictis retibus,secuti sunt eum.

Cap.10.35. Veni enim separare hominem aduersus patrem suum, & filiā aduersus matrē suā,& nurū aduersus socrū suā,& inimici hominis domestici eius,qui amat patrem aut matrē plus quam me,non est me dignus Act.7 14.& Cap.22.3.

Cap.15.4. Honora patrem & matrem, & qui maledixerit patri vel matri morte moriatur.

Cap.19.19. Honora patrem tuum & matrem tuam,diliges proximū tuum sicut teipsum.

Mar.10.19. Præcepta nosti,ne adulteres,ne occidas,ne furteris, ne falsum testimoniū dixeris,ne fraudē feceris,honora patrē tuū & matrem.Luc.2.48.Cap.18.20.Idem verbatim habetur.

Ephes.6.2. Honora patrē tuū & matrē tuā (quod est mādatū primū in promissione) vt bene sit tibi & sis longæuus super terrā.

Coloss.3.20. Filij obedite parentibus per omnia, hoc enim placitū est Domino , patres nolite ad indignationem prouocare filios vestros vt non pusillo animo fiant.

1.*Timot.5.1.* Seniorē ne increpaueris, sed obsecra vt patrē, iuuenes vt fratres,anus vt matres,iuuenculas vt sorores in omni castitate.

1.*Per.5.5.* Similiter adolescentes subditi estote senioribus.

Filij in bonis sunt instituendi, vt Deum timeant.

Deut.5.16. *Exod.20.12.* HOnora patrem vt bene sit tibi , & sis longæuus super terram.

Iob.4.6. Omnibus diebus vitę tuæ in mente habeto Deū, & caue,ne aliquando peccato cōsentias,& prætermittas præcepta Dei nostri.

¶4.10. Audite ergo filij mei patrē vestrū.Seruite Domino in veritate,& inquirite,vt faciatis illa,quæ placita sunt illi,Et filiis vestris mandate ,vt faciant iustitias & eleemosynas, vt sint memores Dei,& benedicant eum in omni tempore,& veritate,& in tota virtute sua.

Psal.77.5. Quanta mādauit patrib. nostris nota facere ea filiis suis, vt cognoscat generatio altera.Filij,qui nascētur,& exurgēt, narrabunt filiis suis , vt ponant in Deo spem suam,& non obliuiscantur operum Dei,& mandata eius exquirant.

Prouer.1.8. Audi fili mi disciplinam patris tui,& legem matris tuæ ne dimittas , vt addatur gratia capiti tuo,& torques collo tuo.

In timore Dñi, fiducia fortitudinis,& filijs eius erit spes. 14.26.

Iustus qui ambulat in simplicitate sua , beatos post se filios relinquet. 20.7.

Audi fili mi& esto sapiens,& dirige in via animum tuum. 23.19.

Puer eram ingeniosus sortitus sum animam bonam. *Sapient.8.19*

Ne iucūderis in filiis impiis,si multiplicētur,nec oblecte- *Eccles.16.1.*
ris sup ipsos,si nō est timor Dei in illis.Nō credas vitæ illorum & ne respexeris in labores illorum . Melior est enim vnus timens Deum quàm mille filij impij. Et vtile est magis mori sine filiis,quàm relinquere filios impios.

Pater filiis notam faciet veritatem tuam. *Esaiæ.38.19*

Filij obedite parētib.vestris in Dño,hoc enim iustum est. *Ephes.6.1.*

Et vos patres nolite ad iracundiam prouocare filios ve- *Ibidem.4.*
stros,sed educare illos ī disciplina, & correptione Domini.

Vitia caueant.

FIllio doloso nihil erit boni. *Prou.14.15.*

Seruus sapiens dominabitur filiis stultis,& inter fratres hæreditatem diuidet. 17.2.

(tuo lætabitur

Natus est stultus in ignominiam suam,sed nec pater in fa- *Ibidem.21.*
Ira patris,filius stultus:& dolor matris, quæ genuit eum. *Ibidem .25.*

Qui custodit legem,filius sapiens est:qui autem comessa- 28.7.
res pascit,confundit patrem sum.

Filij tibi sunt,erudi illos. & curua illos à pueritia eorū Fi- *Eccles.7.25.*
liæ tibi sunt,seruа corpus illarum, & nō ostendas hilarē faciem tuam ad illas:trade filiam,& grande opus feceris & homini sensato da illam.

Confusio patris est de filio indisciplinato.Filia autem fa- 22.3.
tua in deminoratione fiet.

Filia prudēs hæreditas viro suo,sed viuens turpiter mœsti- *Ibidem. 4.*
tiā affert genitori.Imprudēs patrē & virū afficit ignominia.

A filiis tuis caue,& à domesticis tuis attende. 31.26.

Lacta filiū,& pauentē te faciet:lude cū illo & contristabit 30.4.
te.Non corrideas illi,ne condoleas, & in nouissimo obstupescent dentes tui.

(cogitatus illius.

Non des filio potestatem in iuuentute,& ne despicias *Ibidem.11.*
Filio & mulieri,fratri,& amico, nō des potestatem super 23.20.
te in vita tua.

Melius est vt filij te rogent, quam te respicere in manus *Ibidem. 27.*
filiorum tuorum.

Ne dederis alij possessionem tuam,ne forte pœniteat te, *Ibidem.*
& deprecetis pro illis.

Filia

Universidad de Deusto
Biblioteca

42.9. Filia patris absc̃dita est, vigilia & solicitudo eius aufert somnũ: ne forte in adolescẽtia sua adultera efficiatur, & cũ viro cõmorata, odibilis fiat, nequãdo polluatur à virginitate sua, & in paternis suis grauida inueniatur, ne forte cũ viro commorata transgrediatur, aut certe sterilis efficiatur.

Ibidem.11. Super filiã luxuriosam cõfirma custodiam, ne quando faciat te in opprobriũ venire inimicis, à detractione in ciuitate, & abiectione plebis, & cõfundat te i multitudine populi.

Tit.2.6. Iuuenes similiter hortare vt sobrij sint.

Honestè se habeant.

Prou.10.1. & 15.20. 23.24. Filius sapiẽs lætificat patrem, filius verò stultus mœstitia est matris suæ, & despicit eam.

Exultet gaudio pater iusti, qui sapientẽ genuit, lætabitur i eo. Gaudeat pater tuus, & mater tua, & exulter q genuit te.

Eccle.2.18. Rursus detestatus sum omnem industriam meã, qua sub sole studiosissimè laboraui habiturus hæredẽ post me. quẽ ignoro vtrum sapiens an stultus futurus sit, & dominabitur in laboribus meis, quibus desudaui & solicitus fui.

Sapien.4. 6. Ex iniquis omnes filij, qui nascuntur, testes sunt nequitiæ aduersus parentes in interrogatione sua.

Eccles.11.30. 26.13. In filiis suis agnoscitur vir.

In filia non auertente se, firma custodiam, ne inuenta occasione abutatur se. Ab omni inuerecundia oculorum eius caue, & ne mireris si te neglexerit.

Pro illis corrigendis.

Deut. 21.18 SI genuerit homo filiũ cõtumacẽ & protervum, qui non audierit patris ac matris imperium, & coercitus obedire cõtẽpserit, apprehendent eũ & ducent ad seniores ciuitatis illius, & ad portã iudicij, dicentq; ad eos: filius noster protervus & cõtumax est, monita nostra audire contẽnit comessationib. vacat, & luxuriæ at q; cõuiuiis: lapidibus eũ obruat populus ciuitatis, & moriatur vt auferatur malum de medio vestri, & vniuersus populus audiens pertimescat.

Ephes.41.8. Filij abominationum sunt filij peccatorum, & qui conuersantur secus domus impiorũ. Filiorum peccatorum parua hæreditas & cum semine eorum assiduitas opprobrij.

Ibid. De patre impio queruntur filij: quoniam propter illum sunt in opprobrio.

Fœnum & herba cito transiens omnis homo.

Psal.89.6. MAne sicut herba transeat mane floreat & transeat ve-

spere decidat, induret, & arescat.

Fiant sicut fœnũ tectorum q priusquã euellatur exaruit. 128.6.

Vox dicẽtis: Clama, & dixi, quid clamabo? Omnis caro fœnum, & omnis gloria eius quasi flos agri, exiccatũ est fœnũ, & cecidit flos quia Spiritus Domini sufflauit in eo. Vere fœnum est populus exsiccatum est fœnum & cecidit flos verbum autem Domini nostri manet in æternum. Esai.40.6.

Omnis caro sicut fœnum veterascet, & sicut folium fructi frondens in arbore viridi. Eccles.14.18.

Quia omnis caro fœnum & omnis gloria eius tãquam flos fœni exaruit fœnum, & flos eius decidit. 1.Pet.1.24.

Glorietur aũt frater humilis in exaltatione sua, diues aũt in humilitate sua, quẽ sicut flos fœni transibit, exortus est.n. sol cũ ardore & arescit fœnũ, & flos eius decidit, & decor vultus eius deperiit, ita & diues in itineribus suis marcescet. Iacob.1.9.

Fœnus, Vide, Vsura.

Fœderationis conditio bona.

SI pecuniam mutuam dederis populo meo pauperi, q habitat tecũ, nõ vrgebis eũ, quasi exactor, nec vsuris opprimes. Exod.22.25

Non fœnerabis fratri tuo ad vsuram pecuniam, nec frugem, nec quamlibet aliam rem, sed alieno. Deut.23.19.

Fratri autem tuo absque vsura, id quo indiget commodabis, vt benedicat tibi Dominus Deus tuus in omni tempore tuo, in terra ad quam ingredieris possidendam. 20.

Fœnerare proximo tuo in tempore necessitate illius, & iterum redde proximo in tempore suo. Confirma verbum, & fideliter age cum illo. & in omni tempore inuenies, quod tibi necessarium est. Eccles.29.2.

Perde pecuniam propter fratrem & amicum: & non abscõdas il am sub lapide in perditionem. Ibid.19.

Mala.

HOdie fœneratur quis, & cras expetit, & odibilis est homo huiusmodi. Eccles.20.

Fœneratio est periculosa quo ad accipientem.

QVi accipit mutuum, seruus est fœnerantis. Prou.22.7.

Multi non causa nequitiæ non fœnerati sunt, sed fraudari gratis timuerunt. Eccles.29.1

Quo ad facientem.

NOli fœnerari homini fortiori te: quòd si fœneraueris quasi perditum habe. Eccles.8.

29.4. Multi quasi inuentionem existimauerunt fœnus, & præstiterunt modestiam iis, qui adiuuerunt. Donec accipiant, osculãtur manus diuitis, & in ,pmitionibus humiliant vocem suam & in tempore redditionis postulabit tempus, & loquitur verbis rædij & murmurationum, & tempus causabitur. Si autẽ potuerit reddere aduersabitur. Solidi, vix reddet dimidium, & computabit illud quasi inuentionem.

Formido & pusillanimitas.

Deut. 20. 8. QVis homo formidolosus & corde pauido? vadat & reuertatur in domum suam: ne pauere faciat corda fratrum suorum, sicut ipse timore perterritus est.

28.65. Dabit tibi Dñs cor panidũ & deficientes oculos, & animã consumptã mœrore, & erit vita tua, quasi pendens ante te.

Ibid. 67. Mane dices: quis mihi det vesperum? & vespere, quis mihi det mane? propter cordis tui formidinem, qua terrebere in, & propter ea, quæ tuis oculis videbis.

Iob. 5. 22. Bestias terræ non formidabis.

18. 11. Vndiq; terrebũt eũ formidines & inuoluent pedes eius.

Prou. 3. 25. Ne paueas repentinos terrores & irruentes tibi potentias impiorum.

30. 30. Leo fortissimus bestiarum ad nullius pauebit occursum.

Eccles. 7. 9. Noli esse pusillanimus in animo tuo.

Esa. 8. 13. Dominũ exercituum ipsum sanctificate, & ipse pauor vester, & ipse timor vester. & erit vobis in sanctificationem.

24. 17. Formido & fouea & laqueus super te, qui habitator es terræ.

35. 4. Pusillanimes confortamini & nolite timere. (ix.

Ierem. 17. 17. Non fis mihi tu formidini: spes mea tu in die afflictionis.

Ibid. 18. Paueant illi, & non paueam ego.

23. 4. Non formidabunt vltra & non pauebunt.

30. 10. Non erit quem formidet, quoniam ego tecum sum vt saluem te, ait Dominus.

42. 11. Noli timere à facie regis Babylonis (Diaboli) quẽ vos pauidi formidatis: nolite metuere eum dicit Dominus quoniã ego vobiscum sum, vt saluos vos faciam.

1. *Mach.* 4. 5. Ne timeatis multitudinem eorum, & impetum eorum ne formidetis.

Ibid. 32. Da illis formidinem, & tabefac audaciam eorum, & commoueatur contritione sua.

Matt. 8. 26. Quid timidi estis modicæ fidei?

1. *Ioan.* 4. 27 Non turbetur cor vestrum, neque formidet.

1. *Thes.* 5. 14. Consolamini pusillanimes.

Fornic.

Fornicatio iram Dei prouocat.

ELiciẽt eum extra fores (i. si amiserit virginitatẽ) domus patris sui, & lapidibus obruẽt viri ciuitatis illius & morietur qm̃ fecit nefas in Israel vt fornicaretur in domo patris sui, & auferes malum de medio tui. *Deut.* 22. 21.

Fouea enim profunda est meretrix, & puteus angustus aliena. *Prou.* 23. 27.

Qui se iungit fornicariis erit nequam, putredo & vermes hæreditabunt illum, & extolletur in exemplum maius, & tolletur de numero anima eius. *Eccles.* 19. 3.

Sup quo propitius tibi esse potero? filij tui derelinquerũt me, & iurant (in his qui non sunt dij) saturaui eos, & mœchati sunt, & in domo meretricis luxuriabantur. *Ierem.* 5. 7.

Non visitabo super filias vestras cum fuerint fornicatæ. & super sponsas vestras cum adulterauerint: quoniam ipsi cum meretricibus conuersabantur, & cum effeminatis sacrificabant & populus non intelligens vapulabit. Colloss. 3. 5. *Osee.* 4. 14.

Quod si non se continent, nubant. Melius est enim nubere quàm vri, 13. 15. Hebr. 13 4. 1 *Cor.* 6. 9.

Corpus eneruat & facultates absumit.

FOuea enim profunda est meritrix & puteus angustus, aliena. Iob. 31. 12. *Prou.* 23. 27.

Vir qui amat sapientiam, lætificat Patrem suum, qui autẽ nutrit scorta perdet substantiam. *Cap.* 29. 3.

Ne dederis mulieribus substantiam tuam, & diuitias tuas ad delendos reges. *Cap.* 31. 3.

Ne des fornicariis animam tuam in vllo, ne perdas te & hæreditatem tuam. cap. 41. 21. *Eccles.* 9. 6.

Fornicationis occasiones vitandæ.

CVm saltatrice ne assiduus sis, nec audias illã ne forte perearis in efficatia illius. 12. Cum aliena muliere ne sedeas omnino, nec accũbas cum ea super cubitũ, & non altercaris cum illa in vino, ne forte declinetur cor tuum in illam, & iugulne tuo labaris in perditionem. *Eccles.* 9. 4.

Omni homini noli intendere in specie, et in medio mulierum noli commorari. *Cap.* 42. 12.

Fornicatio non solum in opere externo, sed & in affectu prohibetur.

NOn cõcupisces domũ proximi tui, nec desiderabis vxorẽ *Exod.* 20. 17

Universidad de Deusto
Biblioteca

eius,non seruum,non ancillam,non bouem,non asinum nec omnia quæ illius sunt.

Matt.5.28. Audistis quia dictum est antiquis,non mœchaberis, ego autem dico vobis,quia omnis qui viderit mulierem ad concupiscendam eam,iam mœchatus est in corde suo.

Fornicatio infamiam adfert.

Eccles.9.10 OMnis mulier quæ est fornicaria,quasi stercus in via cõculcabitur.

Cap.41.21. Erubescite à patre & matre de fornicatione,&à præsidente,& à potente de mendacio.

Fornicatio spiritualis quæ est hæresis & Idololatria.

Deut.31.16. DIxit Dominus ad Moysem,ecce tu dormies cũ patribꝰ tuis,& populus iste consurgẽs fornicabitur post Deos alienos, in terra ad q̃ ingreditur vt habitet in ea, ibi deliquet me,& irritum faciet fœdus quod pepigi cum eo.

Iudic.2.17. Suscitauit Dominus Iudices,qui liberarent eos de vastantium manibus,sed nec eos audire voluerunt fornicantes cũ diis alienis,& adorantes eos.

Cap.8.33. Postquã autem mortuus est Gedeon, auersi sunt filij Israel,& fornicati sunt in Baalim, percusseruntque eum Baal fœdus vt esset eis in Deum.

Isaiæ.1.21. Quomodo facta est meretrix ciuitas fidelis plena iudicij? iustitia habitauit in ea,nunc autem homicidæ.

Cap.57.3. Vos aũt accedite huc filij auguratricis, semen adulteri & fornicatiæ, super quem lusistis?super quem delatastis os, & eiecistis linguã?nunquid nõ vos filij scelesti semen mendax.

Iere.3.1. Tu autem fornicata es,cum amatoribus multis tamen reuertere ad me dicit Dominus.

Ezech.6.9. Et recordabuntur mei liberati vestri in gentibus,ad quas captiui ducti sunt,quia contriui cor eorum,fornicans & recedens à me,& oculos eorum fornicantes post idola sua, & displicebunt sibimet super malis quæ fecerant in vniuersis abominationibus suis.

Osea.1.2. Dixit Dominus ad Osee,Vade sume tibi vxorem fornicationum &fac filios fornicationum,quia fornicans fornicabitur terra,à Domino.

Cap.2.4. Et filiorũ illius non miserebor qm̃ filij fornicationũ sunt quia fornicata est mater eorũ confusa est quæ concepit eos.

Cap.4.15. Si forniceris tu Israel, non delinquat saltem Iuda, & nolite ingredi in Galgala, & ne ascenderitis in Bethauen, neq; iuraueritis viuit Dominus, quoniam sicut vacca lasciuiens declinauit Israel.

Apoc.18.3. Angelus exclamauit in fortitudine dicens:Cecidit,cecidit Babylon magna & facta est habitatio dæmoniorum,& custodia omnis spiritus immundi & custodia oĩs volucris immũdæ,& odibilis:quia de vino iræ fornicationis eius biberunt omnes gentes,& reges terræ cum illa fornicati sunt,& mercatores terræ de virtute delitiarum eius diuites facti sunt

Fortitudo.

1.Reg.2.9. NOn in fortitudine sua(sed Dei)roborabitur vir.

1.Par.19.13. Confortamini & agite diligenter, & Dominus erit vobiscum in bonis.

Psal.26.14. Expecta Dominum,viriliter age,& confortetur cor tuũ, & sustine Dominum.

Pro.15.6. Domus iusti plurima fortitudo,& in fructibus impij conturbatio.

31.10. Mulierem fortem quis inueniet?

Eccles.9.16. Dicebã ego meliorẽ esse sapientiam fortitudine. (ne sua.

Esa.25.4. Factꝰ est fortitudo pauperi fortitudo egeno in tribulatione.

35.4 Dicite pusilanimes,confortamini & nolite timere: Ecce Deus vester vltionẽ adducet retributionis: Deus ipse veniet & saluabit nos.

Consurge consurge,induere fortitudine tua Sion.

52.1. Conforta lumbos,robora virtutem valde.

Num.2.1. Cum fortis armatus custodit atrium suũ,in pace sunt omnia quæ possidet.

Luc.11.21.

In omnibus tribulationibus patimur, sed non angustiamur,aporiamur:sed non destituimur:persecutionem patimur, sed non delinquimur. 2.Cor.4.8.

Fortitudo bona Deum quærit.

Exod.15.2. FOrtitudo mea,& laus mea Dominus.

2.Para.15.7. Vos ergo confortamini, & non dissoluãtur manus vestræ:erit enim merces operi vestro.

16.9. Oculi Domini contẽplantur vniuersam terrã,& præbent fortitudinem his,qui corde perfecto credunt in eum.

Nehem.8.10 Et enim Dominus est fortitudo vestra.

Psal.30.25 Viriliter agite & confortetur cor vestrum,omnes qui speratis in domino.

58.10. Fortitudinem meam ad te custodiam: quia Deus susceptor meus es.

67.36. Mirabilis Deus in sanctis suis,Deus Israel ipse dabit virtutem & fortitudinem plebi suæ,benedictus Deus.

Prouer.8.14. Est prudentia mea,est fortitudo(non tua).

14.26. In timore Domini fiducia fortitudinis.

18.10. Turris fortissima nomen Domini,ad ipsum currit iustus & exaltabitur. (in salutem.

Esa.12.2. Quia fortitudo mea,& laus mea Dñs : & factus est mihi

25.4. Quia factus es fortitudo pauperi,fortitudo egeno in tribulatione sua spes à turbine,vmbraculum ab æstu.

30.15. In silentio & spe erit fortitudo vestra.

40.29. Qui dat lasso virtutem,& in his qui non sunt fortitudinẽ, & robur multiplicat.

Ibidem.31. Qui autem sperant in Domino,mutabunt fortitudinem assument pennas vt aquilæ current,& non laborabunt, ambulabunt,& non deficient.

49.5. Deus meus factus est fortitudo mea.

1.Cor.16.13. Viriliter agite,& confortamini in Domino.

Ephes.6.10. Fratres cõfortamini in Domino & in potẽtia virtutis ei⁹.

Philip.4.13. Scio saturari & esurire,& abundare & penuriam pati.omnia possum in eo,qui me confortat.

2.Tim.2.1. Fili mi,confortare in gratia,quæ est in Christo Iesu.

1.Pet.5.10. In Christo Iesu modicum passos ipse perficiet,confirmabit,solidabitque.

Vitia subiicit

Iob.17.9. TEnebit iust⁹ viã suã,& mũdus manib.addet fortitudinẽ

Prou.10.29. Fortitudo simplicis via Domini , & pauor his , qui operantur malum.

24.10. Si desperaueris lapsus in via angustiæ,imminuetur fortitudo tua.

1.Cor.16.13. Vigilate,state in fide,viriliter agite,confortamini: omnia enim vestra in charitate fiant.

Heb.12.4. Nondũ enim vsque ad sanguinem restitistis,aduersus peccatum repugnantes:& obliti estis consolationis,quæ vobis tanquam filiis loquitur.

Hosti resistit.

Prouer.28.1. FVgit impius nemine persequente:iustus autem quasi leo confidens absque terrore erit.

Esa.43.1. Noli timere,qa redemi te,& vocaui te nomine tuo.mee es tu.Cũ trãsieris p aquas,tecũ ero, & flumina non operient te.Cũ ambulaueris in igne, non cõbureris,& flamma non ardebit in te,quia ego sum Dominus Deus tuus,sanctus Israel saluator tuus.

Si Deus pro nobis quis contra nos? Rom.8.31.

De cætero,fratres confortamini in Domino,& in potenta virtutis eius. Ephes.6.10.

Scribo vobis adolescentes,quoniam vicistis malignum. Ioan.2.13.

Scribo vobis iuuenes,quoniam fortes facti estis , & verbũ Dei manet in vobis & vicistis malignum.

Fortitudo reproba Deum offendit.

TEtendit enim aduersus Deum manum suam,& contra omnipotentem roboratus est.Cucurrit aduersus Deũ erecto collo,& pingui ceruice armatus est. Iob.15.25.

Melior est sapiẽtia quàm vires,& vir prudẽs quam fortis. Sapien.6.1.

Fortitudo vestra vt fauilla stuppæ,& opus vestrum, quasi scintilla,& scinderetur vtrũq; simul,& non erit qui extinguat. Esa.1.31.

Fraternitas.

FRater qui adiuuatur à fratre,quasi ciuitas firma,& iudicium quasi vectes vrbium. Prouer.18.19

Fratres in adiutorium in tempore tribulationis,& super eos misericordia liberabit. Eccle.40.24.

Nunquid non pater vnus omnium nostrum?Nunquid nõ Deus vnus creauit nos? Quare ergo despicit vnusquisque vestrum fratrem suum,violans pactum patrum vestrorum? Malach.2.10

Quicunque enim fecerit voluntatem patris mei qui in cœlis est,ipse meus frater,soror,& mater est. Matth.12.50

Omnes autem vos fratres estis. 23.8.

Decebat autem eum propter quem omnia,& per quẽ omnia,qui multos filios in gloriam adduxerat,auctorem salutis eorum per passionem consummari. Heb.2.10.

Fratres & sorores Christi qui sunt.

EXtendẽs Iesus manum in discipulos suos dixit:ecce mater mea,& fratres mei,quicumque enim fecerit voluntatem patris mei,qui in cœlis est,ipse meus frater & soror & mater est.Idem habetur verbatim Marc.3.24. Matt.12.49.

Nolite timere,ite nuntiate fratribus meis vt eant in Galilæam,ibi me videbunt. Cap.28.10.

Et nuntiatum est illi,mater tua & fratres tui stant foris volentes te videre,qui respondens dixit ad eos. Mater mea & fratres mei hi sunt qui verbum Dei audiunt, et faciunt. Luc.8.20.

Universidad de Deusto Biblioteca

Ioan.20.17. Dicit Mariæ Iesu, noli me tangere(nondum enim ascẽdi ad patrem meum)vade autem ad fratres meos & dic eis.

Hebr.2.12. Annunciabo nomen tuum fratribus meis, in medio ecclesiæ laudabo te. Idem habetur Psal.21.23. verbatim.

Fraus vide dolus.

Fructus operis bonus.

Sap. 3.15. Bono rum operum glorioſus eſt fructus.

Rom.7.4. Itaque fratres mei & vos mortificati eſtis legi, per corpus Chriſti, vt ſitis alterius, qui ex mortuis reſurrexit vt fructificetis Deo.

Galat.5. 22. Fructus autem ſpiritus eſt Charitas, gaudium, pax, patientia, benignitas, bonitas, longanimitas, manſuetudo, fides, modeſtia, continentia, caſtitas.

Epheſ.5.9. Fructus enim lucis eſt in omni bonitate & iuſtitia & veritate.

Colloſſ.1.10 In omni opere bono fructificantes.

Iac.3.18. Fructus autem iuſtitiæ in pace ſeminatur, facientib. pacẽ

Malus.

Sapien. 4 5 Fructus illorum inutiles, & acerbi ad manducandum & ad nihilum apti.

Ierem.12.13 Confundemini à fructibus veſtris, propter iram furoris Domini.

Roma.6.21. Quem ergo fructum habuiſtis tunc in illis, in quibus nunc erubeſcitis.

Fundamentum eſt Chriſtus.

1.Cor.3.11. Fvndamentum aliud nemo põt ponere, præter id q̃ poſitũ eſt, quod eſt Chriſtus Ieſus: ſi quis autem ſuperædificat ſuper fundamentum hoc aurum, argentum, lapides precioſos ligna, fœnũ, ſtipulã, vniuſcuiuſq; opus manifeſtum erit, dies enim Domini declarabit, quia igne reuelabitur, & vniuſcuiuſque opus quale ſit, ignis probabit.

Fundamentum ſunt Apoſtoli.

Epheſ.2.20. Iam non eſtis hoſpites & aduenæ, ſed eſtis ciues ſanctorũ & domeſtici Dei, ſuperædificati ſuper fundamẽtum Apoſtolorum, & Prophetarum, ipſo ſummo angulari lapide Chriſto Ieſu, in quo omnis ædificatio conſtructa creſcit in templum ſanctũ in Domino, in quo & vos coædificamini, in habitaculum Dei in ſpiritu ſancto.

Apoc.21.14. Et murus ciuitatis habens fundamenta duodecim, & in ipſis duodecim nomina, duodecim Apoſtolorum Agni.

Et pe-

Et peculiariter Petrus dicitur fundamentum.

Et ego dico tibi quia tu es Petrus, & ſuper hanc petrã ædificabo eccleſiam meam, & portæ inferi non præualebunt aduerſus eam, & tibi dabo claues regni cælorũ, & quodcũque ligaueris ſuper terrã erit ligatum & in cęlis, & quodcũq; ſoluueris ſuper terrã, erit ſolutum & incœlis. Matt.16.18.

Cùm ergo prandiſſent dicit Symoni Petro Ieſus, Symon Ioãnis diligis me plus his? dicit ei etiã Dñe, tu ſcis quia amo te: dicit ei, Paſce agnos meos, dicit ei iterum: Symon Ioãnis diligis me? ait illi. Etiam Domine, tu ſcis quia amo te, dicit ei paſce agnos meos. Dicit ei tertiò Symon Ioannis amas me? Contriſtatus eſt Petrus quia dixit illi tertiò, amas me, & dixit ei: Domine tu omnia ſcis tu ſcis quia amo te, dicit ei paſce oues meas. Ioan.21.15.

Cuius fides nunquam deficiet.

Ait autem Dominus Symon, Symon, ecce Sathanas expetiuit vos, vt cribaret ſicut triticum, ego autem rogaui pro te, vt non deficeret fides tua, & tu aliquãdo cõuerſus, confirma fratres tuos qui dixit ei. Domine tecum paratus ſum, & in carcerem & in mortem ire. Luc. 22. 31.

Furtum prohibetur, committitur & punitur.

Non furtum facies. Idem Leui.19.11. verbatim habetur & Deut.5.18 Exod.20.15.

Qui furatus fuerit hominem & vendiderit eum, conuictus noxæ, morte moriatur. Cap.21.17.

Si quis furatus fuerit bouem aut ouem, & occiderit vel vendiderit, quinque boues pro vno boue reſtituet, & quatuor oues pro vna oue. Cap.22.1.

Si deprehenſus fuerit homo ſollicitans fratrem ſuum de filiis Iſrael, & vendito eo acceperit precium, interficietur & auferes malum de medio tui. Ioſue.7.1. Deut.24.7.

Et ait Ioſue ad Achan, da gloriã Domino Deo Iſrael & cõfitere, atque iudica mihi quid feceris, ne abſcondas. Reſpondítque Achan Ioſue & dixit ei. Verè ego peccaui Domine Deo Iſael, & ſic & ſic feci. Vidi enim inter ſpolia palliũ coccineũ valde bonum, & ducentos ſiclos argenti, &c. Ioſue.7.19.

Cuius cùm vocẽ balãtis vir eius audiſſet dixit. Videte ne fortè furtiuus ſit, reddite eũ Dominis ſuis, quia non licet no- Tob.2.21

Universidad de Deusto
Biblioteca

bis aut edere ex furto aliquid,aut contingere.

Prouer.6.30. Non grandis est culpa,cum quis furatus fuerit,furatur.u. vt esuricntem impleat animam,depræhensus quoque reddet septuplum & omnem substantiam domus suæ tradet.

Osee.4.2. Maledictum & mendacium,& homicidium,& furtum,& adulterium inundauerunt,& sanguis sanguinem tetigit.

Matt.19.18. Iesus autem dixit:Non homicidium facies,non adulterabis,non facies furtum,non falsum testimonium dices.

1.Cor.6.10. Neque fures neque auari,neque ebriosi,neque maledici, neque rapaces,regnum Dei possidebunt.

Apoc.9.21. Non egerunt pœnitentiam ab homicidiis suis, neque à veneficiis suis,neque à fornicatione sua,neque à furtis suis

Fures dicuntur qui verbum Dei peruertunt, & veram doctrinam.

Ierem.23.30. PRopterea ecce ego ad Prophetas ait Dominus:qui furantur verba mea vnusquisque à proximo suo.

Ioan.10.1. Amen amen dico vobis,qui non intrat per ostium in ouile ouium,sed ascendit aliunde,ille fur est & latro.

GAal *opponit se Abimelech,Iudic.9.26.35.39.*

Gabaonitæ,redimunt vitam astu,quodam Iosue.9. *.*liberantur & obsidione liberantur,10.5.* * *propter ipsos interfi á Saule occisos suspenduntur filij Saulis.2.Reg.21.6.9.*

Gabellus venit cum Raphael ad nuptias Tobiæ.Tob.9.7.

Gabriel apparet prophetæ Danieli.

Dan.8.16. ET audiui vocé viri inter Vlai,& clamauit & ait:Gabriel fac intelligere istam visionem,& venit & stetit iuxta vbi ego stabam,&c.

Cap.9.21. Adhuc me loquente in oratione,ecce vir Gabriel, quem videram in visione à principio,cito volans tetigit me,in tempore sacrificij vespertini,& docuit me locutus est mihi.

Apparuit Zachariæ sacerdoti.

Luc.1.11. APparuit autem illi Angelus Domini,stans à dextris altaris incensi,& Zacharias turbatus est videns, & timor irruit

irruit super eum.Ait autem ad illum Angelus: Ne timeas Zacharia, quoniam exaudita est deprecatio tua,& vxor tua Elisabeth pariet tibi filium,& vocabis nomẽ eius Ioannem, & erit gaudium tibi & exultatio,&c.

Apparuit virgini Mariæ.

Luc.1.26. IN mẽse autem sexto missus est Angelus Gabriel à Deo in ciuitatem Galileæ,cui nomen Nazareth,ad virginem desponsatam viro,cui nomen erat Ioseph, de domo Dauid,& nomen virginis Maria.

Gad filius Iacob ex Lia,Genes.30.11. ✠ *25.26.*
Gaddita recipiunt suam hæreditatem,Num.32. * *.Deut.3.12 Iosue.13.24.*
Gad propheta admonet Dauid,vt ibi maneat in terra Moabitarum,1.Reg.22.5.nunciat Dauidi iram Dei,2.Reg.24.11.18.
Gaius,1.Corinth.1.14.capitur, Act.19.29.deducit Paulũ in Asiam,20.4 hospitio eum suscipit,Rom.16.23.
Galgal,sine Galgala,ciuitas Israel,Ios.4.19.in Galgal,circumciditur populus,& celebrat Pascha.5.2.7.10.egreditur inde ad liberandos Gabaonitas,10.7.reuertitur.10.43.
Galilæa recipit Christum,Ioan.4.45.in Galilea incipit Christus prædicare,Matth.4.12 Act 10.37.
Gamaliel vir peritus Legis.Act.5.34. ✠ *22.3.*
Gamaliel dux Manassitarum,Num.1.10.

Gaudere & lætari honestè licet.

LÆtatus est populus cum vota sponte promitterẽt, quia corde toto offerebant ea Domino,sed & Dauid rex lætatus est gaudio magno, & benedixit Domino coram vniuersa multitudine,& ait benedictus es Domine Deus Israel patris nostri,ab æterno in æternum. *1.Paral.29.9*

Clarè cecinerunt cantores & Iezrahia præpositus,& immo lauerunt in die illa victimas magnas,& lætati sunt: Deus enim lætificauerat eos lætitia magna,sed & vxores eorum,& liberi gauisi sunt,& audita est lætitia Hyerusalem procul. *2.Esd.12.42.*

Renuit cõsolari anima mea,memor fui Dei & delectatus sum,& exercitatus sum & defecit spiritus meus. *Psal.67.4.*

Angelus

Luc.1.14. Angelus ait Zachariæ:& erit gaudiū tibi, & exultatio & multi i natiuitate ei⁹ gaudebūt,erit.n.magn⁹ corā Dño,&c.

1.Thess.1.6. Et vos imitatores nostri effecti estis & Dñi, excipientes verbum in tribulatione multa,cum gaudio Spiritus sancti.

Cap.5.16. Semper gaudete,sine intermissione orate.

Gaudendum non est more gentilium.

Eccles.2.2. RIsum reputaui errorē & gaudio dixi. Quid frustrā deciperis?

Cap.7.3. Melius est ire ad domum luctus, quàm ad domū conuiuij,in illa enim finis cunctorum admonetur hominum,& viuens cogitat quid futurū sit,Amos.6.8. (es à Deo tuo.&c.

Osee.9.1. Noli lætari Israel noli exultare sicut populi qa fornicata

Prou.12.4. Cōsilium custodiet te & prudētia seruabit te,vt eruaris à via mala,& ab homine qui peruersa loquitur, qui relinquunt iter rectum ,& ambulauit per vias tenebrosas,qui lætantur cum malefecerint,& exultant in rebus pessimis,&c.

Iacob.4.9. Miseri estote & lugete & plorate, risus vester in luctum conuertetur & gaudium in mœrorem.

Gaudium in persecutione.

Matth.5.12. BEati qui persecutionē patiūtur propter iustitiā, quoniā ipsorū est regnū cælorū.Beati estis cū maledixerint vobis homines,& persecuti vos fuerint & dixerint oē malum aduersum vos,mentientes propter me,gaudete & exultate, quoniam merces vestra copiosa est in cælis,Sic enim persecuti fuerunt prophetas qui fuerunt ante vos.

Act.5.41. Et illi quidē ibāt gaudentes à conspectu Concilij,quoniā digni habiti sunt pro nomine Iesu contumeliam pati.

Cap.20.24. Sed nihil horū vereor nec facio animam meam pretiosiorem quam me, dummodo consummem cursum meum & ministerium, quod accepi à Domino Iesu testificari euangelium gratiæ Dei.

Rom.5.3. Nonsolū autē sed & gloriamur in tribulationibus sciētes quod tribulatio patientiā operatur,patiētia autē probationē probatio verò spem,spes autem non confundit.&c.

Coll.1.24. Qnj nunc gaudeo in passionibus pro vobis, & adimpleo ea quæ desunt passionum Christi in carne mea, pro corpore eius quod est ecclesia.

Heb.10.34. Nam & vinctis compassi estis & rapinam bonorū vestrorum cum gaudio suscepistis, cognoscentes vos habere meliorem & abundantiorem substantiam.

Moises

Moyses grādis factus negauit se esse filium Pharaōis,magis eligens affligi cum populo Dei q̄ tēporaliter peccati habere iucūditatē,maiores diuitias æstimās thesauro Ægyptiorum improperiū Christi,aspiciebat enim in remunerationē. Cap.11.25.

Gaudium spiritus.

IN ipsa hora exultauit Spiritu Iesus, & dixit:Cōfiteor tibi Domine Pater cæli & terræ, quod abscondisti hæc à sapientibus & prudentibus & reuelasti ea parvulis,&c. Luc. 10.21.

Spe gaudentes in tribulatione,patientes,orationi,instantes,necessitatibus sanctorum communicantes. Rom. 12. 12.

Non est enim regnū Dei esca,& potus,sed iustitia & pax, & gaudium in Spiritu sancto. Cap. 14.17.

Fructus autem Spiritus charitas, gaudiū,pax,patiētia,longanimitas,bonitas,benignitas,mansuetudo,fides,modestia, castitas,&c. Gal.5.22.

Gaudete in Domino semper,iterum dico gaudete. Philip.4.4.

Semper gaudete sine intermissione gaudete. 1.Thess.5.16.

Gaudium salutis æternæ.

IN die illa cantabitur canticum istud in terra Iuda. Esa.26.1.

Respice Syon ciuitatē solēnitatis nostræ, oculi tui videbunt Hierusalē habitationē opulentā, tabernaculū quod nunquā transferri poterit,nec auferentur claui eius in sempiternum,& omnes funiculi eius rumpentur,quia solummodo ibi magnificus est Dominus noster,&c. Cap. 33. 20.

Iustorū animæ in manu Dei sunt,& nō tāget illos tormentum mortis,&c.7.Fulgebunt iusti & tanquā scintillæ in arūdineto discurrēt,iudicabunt nationes & dominabuntur populis,& regnabit Dominus illorum in perpetuum. Sap.3.1.

Vide Beatitudo.

Gedeon Dux & Iudex in Israel.Iudic.6. ✠.7.✠.8.✠.

Gemitus quis probandus quis improbandus.

ET audiuit gemitus eorum & recordatus est fœderis, quod pepigit cum Abraham,Isaac & Iacob, & respexit Dominus filios Israel & liberauit eos. Exod.2.24.

Et dixit Dñs ad eū(angelū)trāsi p mediā ciuitatē ī medio Hyerusalē,& signa thau super frōtes eorū,gemenciū & dolētiū super cunctis abominationibus quæ fiūt in medio eius. Ezec.9.4.

Tunc Tobias ingemuit & cœpit orare,cum lachrymis dicens: Iustus es Domine & omnia iudicia tua iusta sunt, & omnes viæ tuæ misericordia & veritas & iudicium. Tob.3.2.

Sed

Universidad de Deusto
Biblioteca

2.Mach.6.30 Sed cũ plagis perimeret ingemuit Eleazarus & dixit: Dñe qui habes sanctã scientiã manifestẽ tu scis, qa cum possem à morte liberari, duros corporis sustineo dolores, secundum animam verò propter timorem tuum libenter hæc patior.

Rom.8.22. Scim⁹.n.qđ oĩs creatura ingemiscit & parturit vsq; adhuc.

Iac.5.9. Nolite ingemiscere fratres in alterutrum & non iudicemus, ecce iudex ante ianuam assistit.

Generatio mala.

Psal.77.8. NE fiant sicut patres eorum, generatio prava exasperãs Generatio, qnæ non dixerit cum Deo cor suum.

Sap.3.19. Nationes enim iniquæ duræ sunt consummationis.

Ioan.8.39. Si filij Abrahæ estis, opera Abrahæ facite. Vos facitis opera patris vestri.

1.Ioan.3.8. Qui facit peccatum ex Diabolo est, quoniam ab initio diabolus peccat.

Generatio bona.

Psalm.13.5. 111.2. QVoniam Dominus in generatione iusta est. Generatio rectorum benedicetur.

Ioan.1.13. 3.6. Qui non ex sanguinibus, sed ex Deo nati sunt.

Quod natum est ex carne, caro est: & quod natum est ex spiritu, spiritus est.

1.Ioan.4.7. Omnis qui diligit, ex Deo natus est, & cognoscit Deum.

Gentium vocatio.

Gen.49.10. NOn auferetur sceptrũ de Iuda, & dux de femore eius donec veniat qui mittendus est, & ipse erit expectatio gentium.

Num.24.17 Videbo eũ sed nõ modo intuebor illũ, sed nõ prope oriet stella ex Iacob & consurget virga ex Israel, & percutiet duces meos vastabitque omnes filios Seth.

Deut.32.43. Laudate gentes populũ eius, quia sanguine seruorũ suorum vlciscetur, & vindictam retribuet in hostes eorum & propitius erit terræ populi sui.

2.Reg.22.44 Saluabis me à cõtradictionib. populi mei, custodies me i caput gẽtium populus quẽ ignoro seruiet mihi, &c. 50. Propterea cõfitebor tibi Dñe in gẽtib⁹ & nomini tuo cantabo.

3.Reg.8.41. Insuper & alienigena qui non est de populo tuo Israel, eũ venerit in terra lõginqua pp nomẽ tuum, (audietur.n. nomẽ tuum magnum & manus tua fortis & brachium tuum extẽtum) cùm venerit ergo & orauerit, in hoc loco, tu exaudies in cælo in firmamento habitaculi tui, & facies omnia pro qui

quibus inuocauerit te alienigena. &c.

Psal.2.8. Postula à me dabo tibi gentes hæreditatem tuam, & possessionem tuam terminos terræ.

21.28. Reminiscẽtur & cõuertentur ad Dñm vniuersi fines terræ.

67.32. Venient legati ex Ægypto, Æthiopia præueniet manus eius Deo. Item, 71.8.17.

85.9. Omnes gentes quascunque fecisti venient, & adorabunt coram te Domine & glorificabunt nomen tuum.

71.17. Sit nomen eius benedictum in sæcula, ante solem permanet nomen eius, & benedicentur in ipso omnes tribus terræ, omnes gentes magnificabunt eum.

86.4. Memor ero Raab & Babilonis scientium me. ecce alienigenæ. & Tyrus & populus Æthiopum hij fuerunt illic.

Esai.2.2. Et erit in nouissimis dieb. pparatus mõs dom⁹ Dñi, in vertice mõtiũ & eleuabit sup colles & fluẽt ad eum oẽs gentes.

Cap.11.10. In die illa radix Iesse, qui stat in signũ populorum ipsum gentes deprecabuntur, & erit sepulchrum eius gloriosum.

Cap.19.18. In die illa erit altare Dñi in medio terræ Ægypti, & titulus Domini iuxta terminum eius, & erit in signum & testimonium Domini exercituum in terra Ægypti. cap.25.7.

Cap.27.13. In die illa clangetur in tuba magna, & venient qui pditi fuerãt de terra Assyriorum, & qui electi erant de terra Ægypti, & adorabunt Dominum in Ierusalem, cap.29.17.

Cap.35. Agitur de futura consolatione, lętitia, securitate & fœlicitate perpetua eorum, qui in Christum sunt credituri.

Cap.41.25. Suscitaui ab Aquilone & veniet ab ortu solis, vocabit nomen meum, & adducet magistratus quasi lutum & sicut plastes conculcans humum.

Cap.43.5. Noli timere quia ego tecum sum, ab oriente ducã semen tuum & ab occidente congregabo te, &c.

Cap.45.14. Hæc dr Dñs: Labor Ægypti & negotiatio Æthiopię, & Sabaĩ viri sublimes ad te trãsibũt & tui erũt, post te ãbulabũt, vincti mãnib. pgent, & te adorabũt teq; deprecabuntur, etc.

Cap.49. Constituitur Christus dux gentium ac Iudæorũ saluandorum, daturq; in fœdus populi ex omni orbis parte vocandos, & ostensa magna fœlicitate credentium in Christũ, hortatur eos ad gratiarum actionem, etc.

Cap.51.5. Prope est iustus meus, egressus est saluator meus, et brachia mea populos iudicabunt et insulæ exspectabunt, et brachium meum sustinebunt.

Cap.54. Ecclesiam inuitat ad lętitiam quod ex gẽtibus futura sit, nu-

Universidad de Deusto
Biblioteca

numerosior quàm erat Synagoga & per orbem propaganda &c. Cap. 55. Idem.

Cap.56.7. Adducam (filios aduenæ qui adhærẽt mihi) eos in monte sanctũ meũ & lætificabo eos in domo orationis meæ, holocausta eorũ, & victimæ eorũ placebũt mihi sup altari meo qa domus mea domus orationis vocabitur cũctis populis.

Cap.60.3. Et ambulabunt gentes in lumine tuo & reges in splendore ortus tui &c.

Cap.65.1. Quæsierunt me qui ante nõ interrogabãt, inuenerũt qui nõ quæsierunt me, dixi ecce ego, ecce ego ad gentẽ quę nõ inuocabit nomen meũ, expandi manus meas tota die ad populũ incredulum qui graditur in via non bona post cogitationes suas Cap.66.19.

Cap.66.20. Et annunciabunt gloriam meam gentib. & adducent omnes fratres vestros de cunctis gentibus in domum Dñi in equis & in quadrigis, & in lecticis, & in mulis & in carrucis ad nomen sanctum meum Hyerusalem dicit Dominus.

Ierem.16.19 Domine fortitudo mea & robur meum & refugium meũ & die tribulationis, ad te gentes veniẽt ab extremis terræ & dicent Verè mendacium possiderunt patres nostri vanitatẽ quæ eis non profuit. (Deus meus es tu.

Osee 1.24. Et dicã omni populo meo, Populus meus es tu, & ipse dicet

Ioel.2.28. Effundam spiritum meum super omnem carnem & prophetabunt filij vestri & filiæ vestræ, senes vestri somnia somniabunt & iuuenes vestri visiones videbunt.

Mich.4.2. Et properabunt gentes multæ dicent venite ascendamus ad montem Domini & ad domum Dei Iacob & docebit nos de viis suis & ibimus in semitis eius &c.

Soph.3.9. Quia tunc reddam populis labium electũ vt inuocẽt oẽs in nomine Domini & seruiant ei humero vno.

Zach. 2.11. Et applicabuntur gentes multæ ad Dominũ in die illa & erunt mihi in populũ, & habitabo in medio tui & scies quia Dominus exercituum misit me ad te.

Cap.9.10. Loquetur pacem gentibus & potestas eius à mari vsque ad mare & à fluminibus vsque ad fines terræ.

Matt.2.2. Vbi est qui natus est Rex Iudæorum? vidimus enim stellam eius in Oriente & venimus adorare eum.

Cap.8.11. Dico vobis qđ multi ab oriẽte & occidente venient & recumbent cũ Abraham & Isaac & Iacob in regno cælorum.

Cap.21.43. Dico vobis quia auferetur à vobis regnum Dei & dabitur genti facienti fructus eius,

Ite ergo ad exitus viarum & quoscunque inueneritis vocate ad nuptias. Cap,22.9.

Oues alios habeo quę non sunt ex hoc ouili, & illas oportet me adducere & vocem meam audient, & fiet vnum ouile & vnus pastor. Ioan. 10.16

Angelus aũt Domini locutus est ad Philippum, dicẽs: Surge & vade contra meridianum, ad viam quæ descendit ab Ierusalem in Gazam hæc est deserta, &c. Act.8.26.

Iussu angeli accersit: Cornelius Centurio Petrũ, q̃ p̃ lintei visionẽ admonitus gentes ad euangeliũ admittẽdas esse, &c: Cap.10.

Etenim in vno spiritu nos in vnum baptizati sumus, siue Iudæi, siue gentiles, siue serui, siue liberi & omnes in vno spiritu potati sumus. 1.Cor.12.13.

Gentilium mores non sunt nobis imitandi.

IVxta consuetudinẽ terræ Ægypti, in qua habitastis non facietis & iuxta morem regionis Canaam, ad quam ego introducturus sum vos non agetis, nec in legitimis eorum ambulabitis. Leuit. 18.3.

Nolite ãbulare in legitimis nationũ quas ego expulsurus sum ante vos, omnia n. hęc fecerũt, & abominatus sum eas. Cap.20.23.

Hæc dicit Dominus, iuxta vias gentium nolite discere, & à signis cælis nolite metuere, quæ timent gentes, quia leges populorum vanæ sunt, &c. Ierem. 10.2.

Genu omne flectendum Domino.

MAnducauerunt & adorauerũt oẽs pingues terræ, in cõspectu eius cadent omnes qui descendunt in terram. Ps.21.30.

In memetipso iurauit egredietur de ore meo iustitiæ verbum, & non reuertetur, quia mihi curuabitur omne genu, & iurabit omnis lingua. Esa. 45. 23

Scriptum est enim quia mihi curuabitur omne genu, & omnis lingua confitebitur Deo. Rom.14.11.

Humiliauit semetipsum factus obediens vsq; ad mortem mortẽ aũtẽ crucis. Propter quod & Deus exultauit illum, & dedit illi nomẽ quod est super oẽ nomen: vt in nomine eius flectatur omne genu, cælestium, terrestrium & infernorum. Philip .2.10.

Gerson filius Leui. Num.3.17. Gersonitarum ministerium.5.25. 4.22.

Giesi minister Elisei.4.25. fit leprosus.5.26.

Gladius non cuiuis permittendus.

ET ecce vnus ex his qui erãt cũ Iesu extẽdẽs manũ, exemit Matt.26.51.

mit gladium suũ & percutiens seruum principis sacerdotũ amputauit illi auriculam eius. Idẽ Mat. 14.47. verbatim habetur idẽ. Luc. 22.49. Ioan. 28.10. verbatim.

Gladius Spiritus est verbum Dei.

4. Esdr. 13.9. ET ecce vt vidit impetũ multitudinis venientis, nõ leuauit manũ suã, neq; phramæã tenebat, neq; aliquod vas bellicosum nisi solũmodo vt vidi, qm̃ emisit de ore eius sicut flatũ ignis & de labiis eius, Spiritus flãmæ & de lingua eius emittebat scintillas & tempestates & commista sunt omnia simul, hic flatus ignis & Spiritus flãmæ, & multitudo tẽpestatis, 27. repetit eadem hæc verba.

Esa. 11.4. Sed iudicabit in iustitia pauperes & arguet in æquitate pro mansuetis terrę, & percutiet terram virga oris sui, & spiritu labiorum suorum interficiet impium.

Cap. 7.1. In die illa Dominus visitauit in gladio suo duro, & grãdi & forti super Leuiathã serpentem vectem, & super Leuiathã serpentem tortuosum & occidet cetum qui in mare est.

Cap. 31.8. Et cadet Assur in gladio nõ viri, & gladius non hominis vorabit eum & fugient non à facie gladij &c.

Cap. 49.2. Posuit os meũ quasi gladiũ acutum, in vmbra manus suæ protexit me, & posuit me sicut sagittam electam, in pharetra sua abscondit me.

Cap. 66. 16. In igne Dominus iudicabit, & in gladio suo ad omnẽ carnem, & multiplicabuntur interfecti à Domino.

Ephes. 6.17. Galeam salutis assumite & gladium spiritus quod est verbum Dei.

Heb. 4.12. Viuus est enim sermo Dei & efficax, & penetrabilior omni gladio ancipiti & pertingens vsque ad diuisionem animæ & spiritus, &c.

Apoc. 1.16. Et habebat in dextra sua stellas septem, et de ore eius gladius vtraque parte acutus exibat et facies sicut sol lucet in virtute sua.

Cap. 2.16. Similiter pœnitentiã age si quo minus veniam tibi cito, & pugnabo cum illis in gladio oris mei. (gentes

Cap. 19.15. Et de eius ore procedit gladius acutus, vt in ipso percutiat

2. Thess. 2.8. Et nunc reuelabitur ille iniquus quẽ Dominus Iesus interficiet spiritu oris sui, et destruet illustratiõe aduentus sui eũ

Gloria Dei in omnibus quærenda.

Iosue. 7.19. ET ait Iosue ad Achan, fili mi da gloriã Dño Deo Israel et cõfitere, atque iudica mihi quid feceris ne abscõdas. Ce-

Credidi propter quod locutus sum, ego autem humiliatus. *Psa. 115.1.* sum nimis.

Sic ergo vos orabitis. Pater noster qui es in cælis etc. *Matt. 6.9.*

Vocauerunt ergo rursum hominem qui fuerat cæcus et *Ioan. 9.24.* dixerunt ei da gloriam Deo, nos scimus quia hic homo peccator est.

Ego te clarificaui super terram, opus consummaui quod *Cap. 17.4.* dedisti mihi vt faciam.

Empti estis precio magno, glorificate et portate Deum in *1. Cor. 6.20.* corpore vestro.

Siue ergo manducabitis siue bibitis siue aliud quid facis *Cap. 10.31.* omnia in gloriam Dei facite, Philip. 1.20.

Omne quodcunque facitis in verbo et in opere omnia in *Coll. 3.17.* nomine Domini nostri Iesu Christi gratias agentes, Deo patri per ipsum, Tit. 2.10.

Vide verbum honor.

Gloria beatorum. Vide Beatitudo.

Sedelia filius Aziam gladio interimitur. 2. Reg. 25.25.
Ierem. 41.2.

Gratia in scripturis accipitur pro beneficio.

BEnedictus sit à domino qui eandem gratiam quã prę *Ruth. 2.20.* buerat viuis, seruauit et mortuis.

Et nunc retribuet quidẽ Dominus misericordiã et *2. Reg. 2.6.* veritatẽ, sed et ego reddã gratiã eo quod fecisti verbũ istud.

Heri venisti et hodie cõpelleris nobiscũ egredi? ego autẽ *Cap. 15. 20.* vadam quo iturus sum, reuertere et reduc tecũ fratres tuos, et Dominus faciet tecum misericordiam et veritatem quia ostendisti gratiam et fidem.

Dabit capiti tuo argumenta gratiarum et corona inclita *Prou. 4.9.* proteget te.

Gratia data in conspectu omnis viuentis et mortuo nõ *Eccles. 7.37.* prohibeas gratiam.

Gratiam fideiussoris ne obliuiscaris dedit enim pro te *Cap. 29.20.* animam suam.

Pro furore.

NOe vir inuenit gratiam coram Domino. *Gen. 6.8.*

Et dixit (Abraha) Dñe si inueni gratiã in oculis tuis ne *Cap. 18.3.* transeas seruum tuum. Item. 19. 18. fere idem habetur.

Fuit autem Dominus cum Ioseph et misertus est illius, et *Cap. 39.21.* dedit illi gratiam in conspectu principis carceris.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Exod. 12.36. Dominus autem dedit gratiam populo coram Ægyptiis, vt commodarent eis & spoliauerunt Ægyptios.

Tob. 1.13. Et quoniam memor fuit Domini in toto corde suo, dedit illi Deus gratiam in conspectu Salmanasar regis.

Hester. 2.17. Et adamauit eã rex plus quam omnes mulieres, habuitq; gratiam & misericordiã coram eo super omnes mulieres. &c.

Pro. 13.15. Doctrina bona dabit gratiã, & in itinere cõtẽptorũ bonorũ

Eccles. 4.25. Est enim confusio adducens peccatum, & est confusio adducens gloriam & gratiam.

Daniel. 1.9. Dedit autem Deus Danieli gratiam & misericordiam, in conspectu principis Eunuchorum,

Act. 2.47. Quotidie perdurantes vnanimiter in templo, & frangentes circa domos panem, sumebant cibum cum exultatione & simplicitate cordis collaudantes Deum, & habentes gratiam ad omnem plebem.

Cap. 24. 27. Biennio autem expleto accepit successorem Felix, Portiũ festum, volens autẽ gratiam, præstare Iudæis Felix reliquit Paulum vinctum.

Cap. 25. 9. Festus autem volens gratiam, præstare Iudæis respondẽs Paulo dixit: Vis Hyerosolimam ascẽndere, & ibi de his iudicari apud me?

Pro præmio quod à Deo expectatur.

Pro. 1. 9. AVdi fili mi disciplinã patris tui, & ne dimittas legẽ matris tuę, vt addat gratia capiti tuo & torques collo tuo.

Cap. 12. 2. Qui bonus est hauriet gratiã à Domino, qui autẽ confidit in cogitationibus suis impiè agit. (gratia.

Luc. 6. 33. Si benefeceritis his qui vobis benefaciunt, quæ vobis est gratia?

1. Pet. 2. 19. Hæc est enim gratia si propter Dei conscientiam sustinet quis tristitias patiens iniustè.

Pro dono aliquo gratis dato.

Hester. 15. 17 VAlde, n. mirabilis es Dñe, & facies tua plena est gratiarũ

Psal. 44. 3. Speciosus forma præ filiis hominum, diffusa est gratia in labiis tuis, propterea benedixit te Deus in æternum.

Prou. 3. 22. Fili custodi legẽ atque consilium & erit vita animæ tuæ, & gratia faucibus tuis.

Cap. 16. 23. Cor sapientis erudiet os eius & labiis eius addet gratiã

Cap. 22. 11. Qui diligit cordis munditiam propter gratiam labiorum habebit amicum regem. 1. Cor. 12. per totum.

Ephes. 4. 7. Vnicuique autem vestrum data est gratia secundum mẽsuram donationis Christi. Vnu-

Vnusquisque sicut accepit gratiã, in alterutrum illã administrãtes sicut boni dispensatores multiformis gratiæ Dei. 1. Pet. 4. 10.

Pro dono supernaturali Deo gratum facientem.

QVia misericordiã & veritatem diligit Dominus Deus, gratiam & gloriam dabit Dominus. Psal. 43. 12.

Et ingressus angelus ad eã dixit. Aue gratia plena benedicta tu in mulieribus. (gratia Dei erat in illo. Luc. 1. 28.

Puer autẽ crescebat & confortabatur plenus sapientia, & Cap. 2. 40.

Et de plenitudine eius oẽs accepimus & gratia ꝓ gratia. Ioan. 1. 16.

Gratia vobis & pax à Deo patre nostro & Domino Iesu Christo. Rom. 1. 7.

Gratia Domini nostri Iesu Christi vobiscũ, Charitas mea cum omnibus vobis in Christo Iesu, 1. Cor. 16. 23

Nã gloria nostra hæc est testimonium conscientię nostrę quod in simplicitate & sinceritate Dei et nõ in sapientia carnali sed in gratia Dei conuersati sumus in hoc mundo. 2. Cor. 1. 12.

Euacuati estis in Christo qui in lege iustificamini, à gratia excidistis. Gal. 5. 4.

Optimum est enim gratia stabilire cor. (tia. Heb. 13. 9.

Maiorem autem dat gratiam propter quod dicit Deus, superbis resistit, humilibus autem dat gratiam. Iac 4. 6.

Pro re grata, pulchra, accepta, amabili.

FAllax gratia, et vana est pulchritudo, mulier timens Dominum ipsa laudabitur. (bunt eum. Prou. 31. 30.

Verba oris Sapientis, gratia, et labia insipientis præcipitabunt eum. Eccles. 10. 12.

Noli discedere à muliere sensata et bona, quã sortitus es in timore Domini, gratia enim verecundiæ illius super aurum, et 21. 19. Eccles. 7 21.

Gratia mulieris sedulæ delectabit virũ suum, et ossa illius impinguabit, 19. Gratia sup gratiã mulier sancta et pudorata. Cap. 26. 16

Gratiam et speciem desiderabit oculus tuus et super hoc vitides fationes. Cap. 40. 22.

Et omnes testimonium illi dabant, et mirabantur in verbis gratiæ quæ procedebant de ore ipsius (Christi scilicet.) Luc. 4. 22.

Omnis sermo malus non procedat de ore vestro, sed si qs bonus ad ædificationem fidei, vt det gratiam audientibus. Ephes. 4. 29.

Gratiæ donum quàm sit occultum quodque nemo debet illud facile sibi arrogare.

SI iustificare me voluero, os meũ cõdẽnabit me, et si innocentẽ me ostendero, prauũ me comprobabit, etiam si sim Iob. 9. 20.

Universidad de Deusto
Biblioteca

plex fuero hoc ipsũ ignorabit asa mea,& rẽdebit me vitæ
Psalm.2.11. Seruite dño in timore & exultate ei cum tremore.(mex
18.13. Delicta quis intelligit ab occultis meis munda me, & ab
alienis parce seruo tuo.
142.2. Et non intres in iudicium cum seruo tuo,quia non iusti
ficabitur in conspectu tuo omnis viuens,Prouerb.14.12.
Prouer.20.9. Quis pót dicere mundũ est cor meũ,purus sum à peccato?
Eccles.9.1. Omnia hæc tractaui in corde meo vt curiosè intelligerẽ.
Sũt iusti atque sapientes & opera eorum in manu Dei,& ta
men nescit homo vtrum amore an odio dignus sit,sed om
nia in futura reseruantur incerta, eo quod vniuersa æquè
eueniunt iusto & impio,bono & malo,mundo & immundo
immolanti victimas & sacrificia contemnenti,&c.12.nescit
homo finem suum & sicut pisces capiuntur hamo, & sicut
aues laqueo comprehenduntur,sic capiuntur homines in tẽ
pore malo cum eis ex templo superuenerit.
Eccles.5.5. De propitiato peccato noli esse sine metu,neq; adicias
peccatum super peccatũ,& ne dicas miseratio Domini ma
gna est,multitudinis peccatorum meorum miserebitur.
Cap.17.9. Prauum est cor hominis et inscrutabile quis cognoscet
illud.ego dñs scrutans cor et ptobans renes,qui do vnicui
que iuxta viam suam,et iuxta fructum adinuentionũ suarũ
1.Cor.4.4. Nihil enim mihi conscius sum,sed non in hoc iustificatus
sum,qui autem iudicat me dominus est.2.Cor.10.14
2.Cor.13.5. Vosmetipsos tentate si estis in fide,ipsi vos probate,an nõ
cognoscitis vosmetipsos quia Christus Iesus in vobis est,ni
Galat.6.3. si forte reprobi estis?
Nam si quis existimat se aliquid esse cum nihil sit,ipse se
Philip.2.12. se fucit,opus autem suum probet vnusquisque,&c.
1.Pet.1.18. Cum metu & tremore vestram salutem operamini.
2.Per.1.10. Et si iustus vix saluabitur,impius & peccator vbi parebit?
Quapropter fratres magis satagite vt per bona opera
vestram vocationem,& electionem faciatis, hæc
enim facientes non peccabitis aliquando.
1.Ioan.4.1. Charissimi nolite omni spiritu credere,sed probate spiri
tus qui ex Deo sunt.

Gratia coram hominibus qua quis & hominibus gratus sit,a Deo est.

Exod.3.21. DAbo gratiam populo huic cõtra Ægyptios & cum egre
diemini non exhibitis vacui.Idẽ,c.11.3. verbatim habetur.
Psal.105.46. Et dedit eos in misericordias in cõspectu omnium qui cepe-

runt eos,Ier.40.2.3.4. (spectu principis eunuchorũ.
Dedit autem Deus Danieli gratiã & misericordiã in con *Dan.1.9.*
Et quoniam memor fuit dominj in toto corde suo,dedit *Tob.1.13.*
illi Deus gratiam in conspectu Salmanasar regis.
Sequenti autem die venimus Sydonem, humanè autem *Act.27.3.*
tractãs Julius Paulum,permisit ad amicos ire & curam sui
agere.Cap.28.16.

Gratia à solo Deo datur.

GRatiam & gloriam dabit dominus. *Psal.83.12.*
Qui bonus est,haurier gratiam à domino. *Prou.11.2.*
Oculi tui vias dñi custodiãt,vt addat gratia capiti tuo *Cap.1.9.*
Gratia datur in conspectu omnis viuentis. (duplex est. *Eccles.7.37.*
Est datum quod nõ est vtile,& est datũ cuius retributio *Eccles.20.10.*
Haurietis aquas in gaudio de fontibus Saluatoris. *Esa.12.3.*
Omnes sitientes venite ad aquas,& qui non habetis ar- 55.1.
genrum,properate,emite & comedite.Venite,emite absque
argento,& absque vlla commutatione vinum & lac.
Gratia & veritas per Iesum facta est. *Ioan.1.17.*
Et de plenitudine eius omnes nos accepimus. *Ibidem.* 16
Non potest homo accipere à se quicquam, nisi fuerit ei 3.27.
datum de cœlo.
Nullus ergo propriis viribus valet ingredi ianuam fidei, *Act.15.*
nisi parefaciente & operante gratia Dei.
Omnes enim peccauerunt,& egent gloria Dei. *Rom.3.23.*
Vbi aũt abundauit peccatũ,superabundauit & gratia, vt si- *Rom.5.20.*
cut regnauit peccatũ in mortẽ,ita & gratia regnet per iu
stitiam in vitam æternã, per Iesum Christũ dñm nostrum.
Stipẽdia peccati mors,gratia autẽ Dei vita æterna in Chri 6.23.
sto Iesu Domino nostro.
Igitur nõ volẽtis,neque currentis,sed est Dei miserentis. 9.16.
Bibebant autem de spiritali consequente eos petra.Petra *1.Cor.10.4.*
autem erat Christus.
Sufficit tibi gratia mea. *2.Cor.12.6.*
Vnicuique autem nostrum data est gratia,secundum mẽ *Ephes.4.6.*
suram donationis Christi?
Adeam' ergo cũ fiducia ad thronũ gratiæ eius,vt misericor *Heb.4.16.*
diã cõsequamur,& gratiã inueniam' in auxilio opportuno.
Deus enim superbis resistit,humilibus autem dat gratiã. *1.Pet.5.5.*
Ego sitienti dabo de fonte aquæ viuæ gratis. *Apoc.21.6.*
Et qui sitit,& qui vult,accipiat aquam vitæ gratis. 22.17.

Bonum operatur.

*Eccle.*40.17. GRata sicut paradisus in benedictionibus: & misericordia in seculo permanet.

*Ioan.*7.37. In nouissimo autem die magno festiuitatis stabat Iesus, & clamabat dicens: Si quis sitit, veniat ad me & bibat. Qui credit in me sicut dicit scriptura, flumina de ventre eius fluent aquæ viuæ. Hoc autem dixit de Spiritu, quē accepturi erāt credētes in eum: nondū enim erat Spiritus datus.

Rom. 7. 25. Infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis huius, Gratia Dei per Iesum Christum Dominum nostrū.

1.*Cor.*15. 10. Gratia autem Dei sum id quod sum, & gratia eius in me vacua non fuit, sed abundantius illis omnibus laboraui. Nō ego autem, sed gratia Dei mecum.

Ephes. 2.8. Gratia enim estis saluati per fidem, & hoc non ex vobis: Dei enim donum est, non ex operibus, vt ne quis glorietur.

Bonitate conseruatur.

Genes. 6. 3. NOn permanebit spiritus meus in homine in æternum, quia caro est, eruntque dies illi centum & viginti annorum.

Matt 25.28. Tollite ab eo talentum, & date ei, qui habet decē talēta. Omni enim habenti dabitur, & abundabit.

2.*Cor.* 6.1. Adiuuantes autem exhortamur ne in vacuum gratiam Dei recipiatis.

1.*Tim.*4.14. Noli negligere gratiam quæ in te est, quæ data est tibi p prophetiam cum impositione manuum presbyterii.

Gratitudo erga Deum & homines commendatur.

*Gen.*4.3. FActum est autem post multos dies vt offerret Cain de fructibus terræ munera Domino.

*Cap.*1.20. Ædificauit aūt Noe altare Domino & tollēs de cūctis pecorib. & volucrib. mundis obtulit holocausta super altare

*Cap.*14. 21. Dixit autem Rex Sodomorum ad Abraham, da mihi animas cætera tolle tibi.

*Cap.*23✠ Sara mortua plangitur atque in spelūes duplici quā Abraham ab Ephron cum agro presenti emit pecunia, sepelitur.

*Cap.*24.48. Pronusque adorauit Dominum benedicēs Domino Deo Domini mei Abraham qui perduxit me recto itinere vt sumerem filiam fratris Domini mei filio eius.

*Cap.*26. 25. Itaque ædificauit ibi altare & inuocato nomine Domini extendit tabernaculum, præcepitque seruis suis vt foderent puteum Leuit.25.6. & 31.48.

*Exod.*15.1. Tunc cecinit Moyses & filij Israel carmen hoc Domino dixerunt

dixerunt Cantemus Domino, glorioſe enim magnificatus est, equum & ascensorem deiecit in mare.

Custodi igitur temetipsum & animam tuam sollicitè, ne obliuiscaris verborum quæ viderunt oculi tui &c. *Deut.* 4. 9.

Diliges Dominum tuum in toto corde tuo & in tota anima tua & ex tota fortitudine tua. *Cap.*6.5.

Cecineruntque Debora & Barac filius Abinoem in illo. *Iudic* 5.1.

Exultauit cor meum in Domino & exultatum est cornu meum in Deo meo &c.14.35. 1.*Reg.*2.1.

Faciam (dixit Dauid) misericordiam cum Hanon filio Naas sicut fecit pater eius mecum misericordiam. 2.*Reg.*10.2.

Dixit itaque Rex ad Berzellai, veni mecum vt requiescas securus mecum in Hyerusalem. *Cap.*19. 33.

Sed & filiis Berzellai Galaaditis reddes gratiam eruntq; comedentes in mensa tua. 3. *Reg.* 2. 7.

Et benedixit Domino (Dauid) coram vniuersa multitudine & ait benedictus es Domine Deus Israel patris nostri ab æterno vsque in æternum. 10. Præcepit autem Dauid vniuersis ecclesiæ Benedicite Dño Deo nostro, & benedixit omnis ecclesia Domino Deo patrum suorum & inclinauerunt se & adorauerunt Deum & deinde regem. 2. Paral. 15. 11. 1.*Par*,29.10

Die autem quarto congregati sunt in valle benedictionis vsque in præsentem diem, Ester. 6. per totum caput. 2.*Par.*20.26

Tunc vocauit ad se Tobiā filium suum, dixitq; ei. Quid possumus dare viro isti sancto qui venit tecum? Etenim sacramentum regis abscondere bonum est, opera autem Dei reuelare & cohteri honorificum est. *Tob.*12.1.

Non lædas seruum in veritate operantem, neque mercenarium dantem animam suam. (so non minorabitur. *Eccles.*7. 22.

Qui credit Deo, attendit mandatis, & qui confidit in illo non confundetur. *Cap.*32. 28.

Quoniā Dñs retribuens est & septies tantum reddet tibi *Cap.* 35. 15.

Et cōuersi hymnū canebant & benedicebāt Deū in cælū quoniā bonus est, quoniā in sæculum misericordia eius 1.*Mac.*4.24.

Et ascenderunt in montem Syon cum lætitia et gaudio et obtulerunt holocausta quod nemo ex eis cecidisset donec reuerterentur in pace. 2. Mach. 3. 33. *Cap.*5.54.

In illo tempore respondens Iesus dixit, confiteor tibi Domine pater cœli & terræ quia abscondisti hæc à sapientib. et prudentibus, et reuelasti ea paruulis. *Matt.*11.25.

Et non admisit eum (qui vexabatur à dæmonio) sed ait illi, vade in domum tuam ad tuos & nuncia illis quāta tibi Dominus *Marc.* 5. 19.

Dominus fecerit & misertus sit tui.

Luc.18.43. Et confestim vidit & sequebatur illum magnificans Deũ & omnis plebs vt vidit dedit laudem Deo.

Ioan.11.41. Tulerunt ergo lapidem, Iesus autem eleuatis sursum oculis dixit: Pater gratias ago tibi quoniam audisti me.

Rom.6.17. Gratias autem Deo quod fuistis serui peccati, obedistis autẽ ex corde in eam formam doctrinę in qua traditi estis.

Ephes.6.20. Gratias agentes semper pro omnibus in nomine Domini nostri Iesu Christi Deo & patri, Coll.2.7.

Philip.4.6. Nihil soliciti sitis sed in omni oratione & obsecratione, cũ gratiarũ actione petitiones vestrę innotescant apud Deum.

Colloss.3.15. Et pax Christi exultet in cordibus vestris, in qua & vocati estis in vno corpore & grati estote.

2.Thess.3. Gratias agere debemus semper Deo pro omnib. fratres ita vt dignum est, quoniam supercrescit fides vestra, & abundat charitas vnius cuiusque vestrum in inuicem. 1.Tim.4.

Gratiæ agendæ ante & post cibum.

Deut.8.10. VT cum comederis & saturatus fueris, benedicas Domino Deo tuo, pro terra optima quam dedit tibi.

1.Reg.9.13. Neq; enim comesturus est populus donec ille veniat qui ipse benedicat hostiæ & deinceps comedẽt qui vocati sunt.

Esai.62.9. Quia qui cõgregabunt illud comedent & laudabunt Dominum & qui comportãt illud bibent, in atriis sanctis meis

Matt.14.19. Et iussisset turbã discũbere super fœnum, acceptis quinq; panibus & duobus piscibus, aspiciens in cælum benedixit & fregit & dedit discipulis panes, discipuli autem turbis. Idẽ omnino, ca.15.36. Idẽ Marc.6.41 & cap.8.6. Luc.9.16. Io.6.11.

Cap.26.6. Cœnantibus autem eis accepit Iesus panem, & benedixit ac fregit deditque discipulis suis, &c. Marc.14.22.

Act.27.35. Et cum hæc dixisset sumens panem gratias egit Deo, in conspectu omnium & cum fregisset cœpit manducare.

Rom.14.6. Qui sapit diem Domino sapit, & qui manducat, Domino manducat, gratias enim agit Deo, & qui non manducat Domino non manducat, & gratias agit Deo.

1.Cor.10.30. Si ego cum gratia participo quid blasphemamur pro eo quod gratias ago? Siue ergo manducatis siue bibitis, siue aliud quid facitis omnia in gloriam Dei facite.

Gula.

Deut.6.11. CVm comederis & saturatus fueris, caue diligenter ne obliuiscaris

obliuiscaris Domini Dei tui, qui eduxit de terra Ægypti & de domo seruitutis.

Filius vester, si comessationibus vacat, & luxuriæ, atq; conuiuiis, lapidibus obruet eum populus. *21.20.*

Anima saturata, calcabit fauum (spiritualium,) & anima esuriens pro dulci amarum sumet. *Prou.27.7.*

Omnis labor hominis in ore eius, sed anima eius non adimplebitur bonis. *Eccles.6.7.*

Somno salubri fruuntur viscera temperantis, manè surgit idem, & compos est animi, labor autẽ vigil, & cholera, tortionesque exercent hominem insatiabilem. *Eccles.31.24.*

Ab ea, quæ dormit in sinu tuo, (concupiscentia,) custodi claustra oris tui. *Mich.7.5.*

Ne soliciti sitis animæ vestræ quid manducetis, neq; cõpori vestro quid induamini. *Matth.6.25.*

Qui voluerit animam suam, (animalitatẽ) saluam facere, perdet eam: qui autem perdiderit propter me, inueniet eam. *16.25.*

Væ vobis qui saturati estis, quia esurietis. *Luc.6.25.*

Attendite vobis ne fortè grauentur corda vestra in crapula & ebrietate, & curis huius vitę. *21.34.*

Qui secundum carnem sunt, quæ carnis sunt sapiunt. *Rom.8.5.*

Sicut in die honestè ambulemus: nõ in comessationib. & ebrietatibus, non in cubilibus, & impudicitiis, non in contentionibus & æmulatione: sed induimini Dominũ Iesum Christum & carnis curam ne feceritis in desideriis. *Rom.13.13.*

Si mortui estis cum Christo ab elementis huius mundi: quid adhuc tanquam viuentes in mundo decernitis? (quid sapidum, vel insipidum.) *Coll.2.20.*

Optimum est gratia stabilire cor, non escis quæ nõ profuerunt ambulantibus in eis. *Hebr.13.19.*

Gula delectationem, non necessitatem quærit.

SIc primi parentes. Vidit igit mulier qd bonũ esset lignũ ad vescendum, & pulchrũ oculis, aspectuque delectabile, & tulit de fructu eius, & comedit deditque viro suo. *Gen.3.6.*

Sic filij Israel fastidientes manna, carnes concupierunt. *Numer.11.4.*

Deum offendit.

VNde primi parentes grauiter sunt puniti. *Gen.3.*

Mulieri quoq; dicit: Multiplicabo ærũnas tuas & cõceptus tuos: in dolore paries filios tuos, & sub viri potestate eris, & ipse dominabitur tui. Adæ vero dixit: Quia *Ibidem.16.*

audisti

audisti vocē vxoris tuæ & comedisti ex ligno,de quo præceperam tibi ne comederes, maledicta terra in opere tuo, in laboribus comedes ex ea cunctis diebus vitæ tuæ.Spinas & tribulos germinabit tibi & comedes herbas terræ.

19. In sudore vultus tui vesceris pane tuo,donec reuertaris in terram de qua sumptus es,quia pulvis es,& in pulverem reuerteris.

Num. 11. 33. Adhuc carnes erant in dentibus eorum,nec defecerat huiusmodi cibus,& ecce furor Domini concitatus in populum percussit eum plaga magna nimis.

Iob. 20.14. Panis eius in vtero,vertetur in fel aspidum intrinsecus.

Psal. 77. 24. Et manducauerunt & saturati sunt nimis.

Ibidem .30. Adhuc escæ erant in ore ipsorum,& ira Dei ascendit super eos.

1.*Cor.* 6. 13. Esca ventri & venter escis, Deus autem hunc & has destruet.

Intellectum deprimit.

Gen. 25.34. ACcepto pane & lentis edulio,comedit, & bibit, & abiit parvipendens quòd primogenita vendidisset.

Deut. 31.20. Introducam.n.eum in terram,pro qua iurauí patrib. eius, lacte & melle manantem.Cumque comederint, & saturati, crassíq; fuerint auertentur ad Deos alienos,& seruient eis, detrahentque mihi & irritum facient pactum meum.

Heb. 12.16. Ne quis fornicator,aut profanus,vt Esau, qui propter vnam escam vendidit primitiua sua.

Affectum inficit.

Rom. 16. 18. HViusmodi enim Christo Domino nostro nō seruit, sed suo ventri.

Philipp. 3.19. Quorum Deus venter est & gloria in confusione ipsorum,qui terrena sapiunt.

Corpus interficit.

Eccles. 37.34. Propter crapulam multi obierunt:qui autem abstinēs est adiiciet vitam.

Substantiam perdit.

Genes. 25.33. SIc Esau pro lenticulæ edulio primogenita vendidit.

Prou. 21. 17. Qui diligit epulas,in egestate erit: Qui amat vinum & pinguia,non ditabitur.

Luc. 17.27. In diebus Noe edebāt & bibebāt,vxores ducebant,& dabantur ad nuptias vsque in diem, qua intrauit Noe in arcā, & venit diluuium & perdidit omnes.

Hæ-

Hæreditas superna.

SAluum fac populū tuum Dñe,& benedic hęreditati tuę. *Psal.* 27.8.

Dominus pars hæreditatis meæ. 15.5.

Sustinentes Dominum,ipsi hæreditabunt terra m. 36.9.

Tu es spes mea,portio mea in terra viuentium. 141.6.

Hæredes quidem Dei,cohæredes autem Christi. *Roma.* 8.17.

In quo & credentes signati estis Spiritu promissionis sancto,qui est pignus hæreditatis nostrę,in redemptionem acquisitionis,in laudem gloriæ ipsius. *Ephes.* 1.14.

Terrena.

HOmo cū mortuus fuerit absq; filio,ad filiā eius trāsibit hæreditas:si filiā non habuerit, hēbit successores fratres suos.Quod etsi fratres nō fuerint,dabitis hæreditatem fratribus patris eius. Sin autē nec patruos habuerit,dabitur hæreditas his,qui ei proximi sunt. *Num.* 27. 8.

Bonus relinquet hæredes filios & nepotes : & custoditur iusto substantia peccatoris. *Pro.* 13.22.

Hæreditas ad quam festinatur in principio , in nouissimo benedictione carebit. 20.21.

Nonne aliis relinques dolores,& labores tuos in diuisiones sortis *Eccles.* 14.15.

Hæreticos & infideles relinquit Deus ad iustorum probationem.

HÆ sunt gentes quas Dñs dereliquit,vt erudiret in eis Israelē & eōs qui non nouerāt bella Chananæorum. *Iudic.* 3.1.

Nam oportet & hæreses esse vt & qui probati sunt 1.*Cor.* 11.19. manifesti fiant in vobis.

Hæretici iam inde à temporibus Apostolorum extiterunt.

EX qb.est Hymenę & Alexander(q circa fidē naufragiū fecerut)quos tradidi Sathanę vt discāt nō blasphemare. 1.*Tim.* 1.20.

Prophana autē & inaniloquia deuita, multū.n.proficiūt ad impietatē, & sermo eorū serpit vt cācer,ex quib.est Hymenæus & Philetus,qui à veritate exciderunt,dicēntes:resurrectionem esse iā factā & subuerterunt quorundā fidem,&c. 2. *Tim.* 2.18.

Filioli nouissima hora est & sicut audistis quia Antichristus venit,nunc Antichristi multi facti sunt , vnde scimus quia nouissima hora est. 1.*Ioan.* 2.18.

Quoniam multi seductores exierunt in mundū,qui non confitentur Iesum Christum venisse in carnem,hic est seductor & Antichristus. 2.*Ioan.* 17.

(Sed

Universidad de Deusto
Biblioteca

Apoc. 2.15. Sed habeo aduersus te pauca quia habes illic tenẽtes doctrinam Balaam, qui docebat Balac mittere scandalum coram filiis Israel edere & fornicari ita habes & tenentes doctrinam Nicolaitarum similiter pœnitentiam age &c.

Hæreticos futuros, & nostris temporibus Prædictum est.

Matth. 24.5. MVlti.n.veniẽt in nomine meo dicentes:ego sum Christus & multos seducent, audituri.n.estis prælia,& opiniones prœliorum 24.Surgent enim Pseudochristi pseudoprophetæ,& dabunt signa magna & prodigia,ita vt in errorem inducantur(si fieri potest)electi.

Ioan. 5.43. Ego veni in nomine patris mei,& non accipitis me, si alius venerit in nomine suo illum accipietis.

1. *Thim.* 4.1. Spiritus autem manifestè dicit quia in nouissimis tẽporibus discedent quidam à fide attendentes spiritibus erroris & doctrinis Dęmoniorum.

2. *Thim.* 3.1. Hoc autẽ scio qđ in nouissimis dieb. ĩstabunt tpa pericu loſa & erũt homines seipsos amantes,cupidi,elati, superbi, blasphemi,pãrẽtib.nõ obediẽtes,ĩgrati,sceleſti,ſine affectione,ſine pace,criminatores,incõtinentes,immites, ſine benignitate,proditores,proterui, tumidi & voluptarũ amatores magis q̃ Dei,habẽtes speciẽ quidẽ pietatis,virtutem aũt eius abnegantes 12.Omnes qui piè volunt viuere in Christo Iesu persecutionem patientur,mali autẽ homines & seductores proficient in peius,errantes & in errores mittentes.

2.*Pet.* 2.1. Fuerũt verò & pseudoprophetæ in populo,ſicut & in vobis erunt magistri mendaces qui introducunt sectas perditionis.& eum qui emit eos,Dominũ negant,superducentes ſibi celeten damnationem.

Cap. 3.3. Hoc primũ sciẽtes qꝺ veniẽt in nouissimis dieb.in decepti one illusores,iuxta proprias cõcupiscẽtias ambulãtes,&c.

Iude. 17. Vos autẽ charissimi,memores estote verborũ quæ prædicta sunt ab Apostolis Domini nostri Christi qui dicebant vobis quoniam in nouissimo tempore venient illusores secundum desideria sua ambulantes in impietatibus.

Hæreticorum mores & doctrina, Ibidem.

Hæretici vitandi sunt.

Deut. 13.1. SI surrexerit ĩ medio tui ꝓphetes aut qꝺ somnũ se vidisse dicat ,& prædixerit signũ atq; portẽtum & euenerit qđ loc utus est & dixeris tibi,Eamus & sequamur Deos alienos quos ignoras & seruiamus eis,non audies verba ꝓphetæ illius aut somniatoris , quia tentat vos Dominus Deus vester , vt palam fiat vtrum diligatis eum in toto corde vestro ,& in tota anima vestra.

Attendite à falsis prophetis , qui veniunt ad vos in vesti- *Matth.* 7.15
mentis ouium intrinsecus autem sunt lupi rapaces.

Rogo aũt vos frẽs vt obseruetis eos q̃ dissẽtiões,& offẽdicu- *Rom.* 16.17.
la pr̃ter doctrinã q̃ vos didicistis faciũt , & declinate ab illis.

Sermo eorum vt cancer serpit ex quib. est Hymenæus & 2. *Tim.* 2.17.
Phylerus,qui à veritate exciderunt quos deuita.

Habentes speciem quidem pietatis,virtutem autem eius *Cap.* 3.5.
abnegantes,& hos deuita.

Hæreticũ hominem post vnam & secundam correptionẽ *Tit.* 3.10.
deuita sciens quia subuersus qui eiusmodi est , & delinquit
cum sit proprio iudicio condemnatus.

Quod si quis non obedit verbo nostro per epistolã hãc 2.*Thess.* 3.14.
notate,& ne cõmisceamini cum illo vt confundatur,& no-
lite quasi inimicum existimare sed corripite vt fratrem.

Quia Deum offendunt.

NOuit Dñs pios de tẽtatione eripere iniquos verò in diẽ 2.*Pet.* 2.9.
iudicij reseruare cruciãdos:magis autẽ eos,qui post car
nem in concupiscentia immunditiæ ambulant, domina
tionem contemnunt,audaces,sibi placentes,sectas non me-
tuunt introducere blasphemantes.

Lucris propriis intendunt.

VOluptatum amatores magis quàm Dei,habentes spe- 2.*Tim.* 3.4.
ciem quidem pietatis,virtutem autẽ eius abnegãtes.

Hoc primũ sciẽtes, qꝺ veniẽt in nouissimis dieb.in de- 2.*Pet.* 3.3.
ceptione illusores, iuxta ꝓprias cõcupiscentias ambulãtes.

Ex nobis prodierunt sed non erant ex nobis.Nam si fuis- 1.*Ioan.* 2.19.
sent ex nobis permansissent vtique nobiscum.

Subintroierũt quidam homines(qui olim præscripti sunt *Iude.* 4.
in iudicium)impij,Dei nostri gratiam transferentes in luxu
riam , & solum Dominatorẽ Deum & Dominum nostrum
Iesum Christum negantes.Vide totum caput.

Proximum seducunt.

ATtendite à falsis prophetis,qui veniunt ad vos in vesti- *Matth.* 7.15.
mentis ouium , intrinsecus autem sunt lupi rapaces: à
fructibus eorum cognoscetis eos.

Videte ne qs vos seducat, Multi enim veniunt in nomine 24.4.
meo,

meo,dicentes:Ego sum Christus,& multos seducent.

Ibidem. 11. Et multi pseudoprophetæ surgent,& seducent multos

Ibidem. 23. Tũc si quis vobis dixerit ecce hic est Christus, aut illic, nolite credere. Surgẽt.n.pseudochristi,& pseudoprophetę,& dabunt signa magna & prodigia,ita vt in errorem inducantur,si fieri potest,etiam electi.

1.Cor.11.19. Nam oportet & hæreses esse,vt qui probati sunt,manifesti fiant in vobis.

2.Cor.11.13. Nã eiusmodi pseudoapostoli, sunc operarij subdoli,trãsfigurantes se in Apostolos Christi. Et non mirum, ipse enim Satanas transfigurat se in angelum lucis. Non est ergo magnum si ministri eius transfigurentur velut ministri iustitię, quorum finis erit secundum opera ipsorum.

Act. 20. 29. Ego scio quoniã intrabunt post discessionem meã lupi in pace in vos,non parcentes gregi. Et ex vobis ipsis exurgẽt viri loquentes peruersa,vt abducant discipulos post se.

2.Pet.2.1. Fuerunt vero & pseudoprophetæ in populo, sicut & in vobis erunt magistri mendaces,qui introducent sectas perditionis,& eum qui emit eos,Dominũ negantes:superinducẽtes sibi celerem perditionem. Et multi sequentur eorum luxurias per quos via veritatis blasphemabitur,& in auaritia fictis verbis de vobis negociabuntur.

*Ibidem.*18. Superbia.n.vanitatis loquẽtes,pelliciũt in desiderijs carnis luxurię eos,q paululũ effugiũt,q in errore cõuersantur libertatẽ illis promittẽtes,quum ipsi serui sint corruptionis

2.Pet.3.14. Propter q charissimi hæc expectãtes,satagite,immaculati & inuiolati ei inueniri in pace& Domini nostri Iesu Christi longanimitatẽ,salutẽ arbitremini, sicut & charissimus frater noster Paulus secm datam sibi sapientiã scripsit vobis sicut et in omnibus epistolis loquens in eis de his,in quibus sunt quædã difficilia intellectu,quæ indocti et instabiles depranãt,sicut et cæteras scripturas, ad suã ipsorũ perditionẽ.

1.Ioan.4.1. Charissimi nolite omni spiritui credere,sed ꝓbate spiritus si ex Deo sint:quia multi pseudoprophetę exierũt in mundũ.

*Ibid.*5.1. Ipsi de mundo sunt,ideo de mundo loquuntur,et mundus eos audit. Nos ex Deo sumus, Qui nouit Deũ, audit nos, qui non est ex Deo,non audit nos. In hoc cognoscimus spiritum veritatis,& spiritum erroris.

Factis seipsos produnt.

*Ibid.*5.1. A Fructibus eorum cognoscetis eos. Nunquid colligunt de spinis vuas, aut de tribulis ficus? Sic omnis arbor bona bonos fructus facit, mala aũt arbor malos fructũ facit.

Amen amen dico vobis,qui non intrat per ostium in ouile ouium,sed ascendit aliunde,ille fur est & latro. *Ioan.*10.1.

Hoc aũt scito quia in nouissimis diebus instabũt tẽpora periculosa,& erunt homines seipsos amantes,cupidi,elati,superbi,blasphemi,parentibus non obedientes,ingrati,scelesti 2.*Tim.*3.1. sine affectione,sine pace,criminatores,incontinentes,sine benignitate,proditores,proterui,tumidi,voluptatum amatores magis quam Dei,habentes spiritum quidem pietatis, virtutem autem eius denegantes.

Hæretici male tollerantur à perfectis

SEd habeo aduersus te pauca,qa habes illic tenẽtes doctrinã Balaã qui docebat Balac scandalum mittere corã filiis *Apoc.*2.14. Israel,edere & fornicari, ita habes & tu tenentes doctrinã Nicolaitarum similiter pœnitentiam age,si quo minus veniã tibi cito & pugnabo cum illis in gladio oris mei.

Hæretici tollenti è medio.

PRopheta aũt ille aut fictor somniorum interficietur quia *Deut.*13.5. locutus est vt vos auerteret à Dño Deo vestro qui eduxit vos de terra Aegypti & redemit vos de domo seruitutis vt errare te faceret de via q̃ tibi præcepit Dominus Deus tuus,& auferes malum de medio tui.

Propheta aũt qui arrogantia depranatus voluerit loqui in *Cap.*16. 20. nomine meo quæ ego non præcepi illi vt diceret,aut ex nomine alienorum deorum,interficietur.

Apprehẽdite prophetas Baal & ne vnus quidem effugiat 1.*Reg.*18.40 ex eis,quos cum apprehendissent,duxit eos Elias ad torrentem Cison & interfecit eos ibi.

Factũ est aũt cum cõpletum esset holocaustum præcepit 4.*Reg.*10.25 Iehu militibus & Ducibus suis,Ingredimini & percutite eos nullus euadat. Percusseruntq; eos in ore gladij & proiecerũt milites & duces & ierunt in ciuitatẽ tẽpli Baal & protulerũt statuam de phano Baal & combusserunt. Vide prophetæ mali seipsos intrudunt. Vide Fornicatio.

Hæresis fornicatio spiritalis: vide Fornicatio.

*Hazael famulus Benhadad regis Syriæ.*4.*Reg.*8.11.15.*iuxta mandatum Domini* 3.*Reg.*19.13. *Percussit Israel in vniuersis finibus suis.*4.*Reg.*10.32. ✝.12.17 ✝.13.3. *quemadmodũ prophetatum est.*4.*Reg.*8.11 13.*moritur.*13.24.3.

*Helias vir pilosus,& zona pellicea cinctus venit.*4.*Rom.*1.8.

Heleæ orationis efficacia.3. Reg.1.1.1 Iac.5.18.alitur ministerio corui.3.Reg.12.1 excitat puerũ mortuũ.17.19.occidit prophetas Baal,18.40 fugit Iezabel.19.3.mittitur in damascum, vt vngat Hazael regem Syriæ.19.15.mittitur ad Achab.21.17.ad Heliæ missi principes quinquagenarij cũ suis igne cælitus demisso consumuntur.4.Reg.1.10.assumitur per turbinẽ in cælum,2.11.apparet in transfiguratione Domini.Matth.17.3.Luc.9.30.

Heliodorus à cubiculis Seleuco,tentat thesaurum templi auferre.2.Mach.3.7.13.punitur à Deo.3.24.

Helisæus.vide Elisæus.

Herodes Ascalonita occidit innocentes pueros,Matt.2.16.& moritur.2.19.

Herodes Antippæ filius Herodis,tetrarcha Galilææ,Luc.3.1. occidit Ioannẽ Baptistam,Mat.14.9 Herodes & Pilatus mortẽ Christi inter se reconciliantur.Luc.23.12.Act.4.27.

Herus & Hera,vide Dominus & Domina.

Hesron filius Phares,Gen.46.12.Matth.1.3.reliquit post sũ Aram;& appellatur Iesphone.1.Paralip.4.15.

Hester fit vxor Assueri.Esth.2. precibus suis apud Assuerũ latã de Iudæis vno die occidendis sententiã revocat. Hyst.8.*

Hieremias,vide Ieremias.

Hierusalem,vide Ierusalem.

Holofernes dux Nabuchodonosor mittitur contra Israel Iudith.2.4.blasphemat Deũ.6.1.obsidet Bethuliã.7.1. propriegia dio seruix et præciditur.13.8.caput eius cũspicicdũ ponit in muris ciuitatis.14.1.vor' Assyricus exercitus se in fuga dedit.15.2.

Homo creatus ad imaginem Dei.

Gen.1.26. FAciamus hominem ad imaginem & similitudinẽ nostrã & præsit piscibus maris & volatilibus cœli & bestiis &c.

Cap.2.7. Formauit igitur Dominus hominẽ de limo terræ & inspirauit in faciem eius spiraculum vitæ & factus est homo in animam viuentem.

Cap.5.1. Hic est liber generationis Adam in die qua creauit Deus hominem ad similitudinem Dei fecit illum.

Cap.9.6. Quicumque effuderit humanũ sanguinem fundetur sanguis eius ad imaginẽ quippe Dei factus est homo.

Sap.2.23. Quoniam Deus creauit hominem inexterminabilem & ad imaginem similitudinis suæ fecit illum.

Eccles.1.17. Deus creauit de terra hominem & secundum imaginem suam fecit illum.

Manus

Manus tuæ fecerunt me & plasmauerũt me totum in circuitu & sic repente præcipitas me. Iob.10.8.

Manus tuæ fecerunt me & plasmauerunt me:Da mihi intellectum vt discam mandata tua. Psal.118.73.

In ipsa(lingua)benedicimus Deum & patrẽ & in ipsa maledicimus homines qui ad similitudinem Dei facti sunt. Iacob.3.9.

Homo maledicitur.

ADæ Dixit Deus, quia audisti vocem vxoris tuæ & comedisti de ligno ex quo præceperã tibi ne comederes,maledicta terra in opere tuo, in laboribus comedes ex ea cunctis diebus vitæ tuæ. Gen.3.17.

Hominis humilitas ob materiæ vilitatem.

FOrmauit igitur Dominus Deus hominẽ de limo terræ Gen.2.7.

Manus tuæ Domine fecerunt me.Memento quæso quòd sicut lutum feceris me:& in puluerem reduces me. Iob.10.8.

Homo vanitati similis factus est. Psal.143.4.

Vnus ergo introitus est omnibus ad vitã, & similis exitus Sap.7.6.

Nec enim omnia possunt esse in hominibus, quũ non sit immortalis filius hominis,& in vanitate malitiæ placuerẽt. Eccles.17.29

Ecce vos estis ex nihilo,& opus vestrum ex eo quod non est,abominatio est,quæ elegit vos. Esaiæ.41.24

Væ qui contradicit factori suo,testa de testis terræ.Numquid dicit lutum figulo suo,quid facis & opus tuum absque manibus est? 45.9.

Exortus est sol cum ardore & arefecit fœnũ, & flos eius decidit ,& decor vultus eius deperiit. Ita & diues in itineribus suis marcescet Iacob.1.11.

Ob vitæ breuitatem.

HEsterni quippe sumus & ignoramus quomiã sicut vmbra dies nostri super terram. Iob.8.9.

Nunquid non pauettas dierum meorum finietur breui? 10.20.

Ecce enim breues anni transeunt, & semitam per quã non reuertar ambulo. 16.23.

Ecce mẽsurabiles posuisti dies meos:& substantia mea,tã quam nihilum ante te. Psal.38.6.

Si autẽ in potentatibus octoginta anni,& amplius eorũ labor& dolor. 89.10.

Dies mei sicut vmbra declinauerũt,& ego sicut fœnũ arui. 101.12.

Nescit homo finẽ suum,sed sicut pisces capiuntur hamo & aues laqueo comprehenduntur,sic capiuntur homines in Eccles.6.2.

Aa 2 tempore

tempore malo,cum eis ex templo superuenerit.

Sap.2.5. Vmbra enim transitus est tempus nostrum.

5.9. Transierunt omnia illa tanquã vmbra,&tanquam nuntius præcurrens,sic & nos nati continuo desinimus esse.

Eccles.14.18. Omnis caro sicut fœnũ veterascet & sicut folium fructificãs in arbore viridi,alia generatur & alia deiicitur:sic generatio carnis & sanguinis,alia finitur,& alia nascitur.

Esa.40.6. Vox dicentis clama,& dixi:Quid clamabo? Omnis caro fœnum,& omnis gloria eius quasi flos agri.Exsiccatũ est fœnum & decidit flos,quia Spiritus Domini sufflauit in eo. Vere fœnum est populus.

1.Pet.1.24. Quia omnis caro est fœnum,& omnis gloria eius tanquam flos fœni exaruit,exaruit fœnum,et flos eius decidit: Verbum autem Domini manet in æternum.

Miseriæ multiplicitatem.

Gen.3.19. IN sudore vultus tui vesceris pane tuo.

Iob.5.7. Homo nascitur ad laborem,& auis ad volatum.

7.1. Militia est vita hominis super terram,& sicut dies mercenarij,dies eius.

14.1. Homo natus de muliere, breui viuens tempore , repletus multis miseriis.Qui quasi flos egreditur & conteritur,& fugit velut vmbra,& nunquam in eodem statu permanet.

Eccles.1.22 Quid enim proderit homini de vniuerso labore suo,& afflictione spiritus,qua sub sole cruciatus est? Cũcti dies eius doloribus,& ærumnis pleni sunt,nec per noctẽ mente requiescit:& hoc nonne vanitas est?

5.12. Est & alia infirmitas pessima quã vidi sub sole: Diuitiæ conseruatæ in malum Domini sui.

Ibid.15. Quid ergo prodest ei,quod laborauit in ventum?

Sapien. 9.15. Corpus enim quod corrũpitur aggrauat animã,& terrena inhabitatio deprimit sensum multa cogitantem.

Eccles.40.1. Occupatio magna creata est omnibus hominibus , & iugũ graue super filios Adæ à die exitus de ventre matris eorum,vsque ad diem sepulturæ in matrem omnium.

Ibid.11. Omnia quæ de terra sunt in terram conuertentur,& aqua omnes in mare conuertentur.

Benedicitur homo in Christo.

Gen.12.3. BEnedicã benedicentibus tibi & maledicã maledicentibus tibi atque in te benedicẽtur vniuersæ cognationes terræ.

Cap.22.18. Et benedicentur in semine tuo omnes gẽtes terræ quia obedisti voci meæ.

Prouidens

Prouidens aũt scriptura qa ex fide iustificat gẽtes Deus Gal.3.8.
Prænunciauit Abrahæ quia benedicentur in te oẽs gẽtes &c.

Hominis regeneratio.

ET aduocans Iesus paruulum statuit eũ in medio corũ Matth.18.3.
& dixit amẽ dico vobis nisi cõuersi fueritis,& efficiamini sicut paruuli non intrabitis in regnũ cœlorum.

Quotquot autẽ eum receperunt, dedit eis potestatem filios Dei fieri his qui credunt in nomine eius,qui non ex sanguinibus neque ex voluntate carnis,neque ex voluntate viri,sed ex Deo nati sunt. Ioan.1.13.

Amen dico vobis nisi quis natus fuerit denuo,non potest Cap.3.3.
intrare in regnum Dei.6.Quod natum est ex carne caro est & quod natum est ex spiritu spiritus est.

Sed aquam quam ego dabo ei,fiet in eo fons aquæ saliẽ- Cap.4.14.
tis in vitam æternam.

Qui credit in me sicut dicit scriptura : flumina de ventre Cap.7.38.
eius fluent aquæ viuæ.

Primus homo de terra terrenus , secundus homo Domi- 1.Cor.15.47.
nus de cœlo cœlestis.Qualis terrenus,tales & terreni:& qualis cœlestis,tales & cœlestes.Igitur sicut portauimus imaginẽ terreni,portemus & imaginem cœlestis.

Licet is qui foris est,noster homo corrumpatur:tamen is 2.Cor.4.16.
qui intus est renouatur de die in diem.

In Christo enim Iesu neque circumcisio aliquid valet,ne Galat. 6. 15
que præputium:sed noua creatura.

Vos aũt non ita didicistis:si tñ illum audistis,& in ipso e- Ephes.4.20.
docti estis,sicut est veritas in Iesu, Deponite secundum priorem conuersationẽ veterẽ hominem qui corrumpitur secundũ desideria erroris.Renouamini autem spiritu mentis vestræ , & induite nouum hominem qui secundum Deum creatus est in iustitia & sanctitate veritatis.

Nam si decem milia pedagogorum habeatis in Christo 1.Cor.4.15.
sed non multos patres, nam in Christo Iesu per euangelium ego vos genui. (in vobis.Iaco.1.18.

Filioli mei quos iterũ parturio donec formetur Christus Gala.4 19.
Nunc autẽ deponentes vos omnia iram, indignationem, Colloss.3.8.
malitiam,blasphemiam,turpem sermonẽ de ore vestro.Nolite mentiri inuicem,expoliantes vos veterem hominẽ cum actibus suis.&induentes nouum,eum,qui renouatur in agnitionem Dei secundum imaginem eius,qui creauit illum.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Epheſ.4.22. Deponite vos ſecundum priſtinam conuerſationem veterem hominem qui corrumpitur ſecũdũ deſideria erroris

Titum. 3. 5. Cùm autem benignitas & humanitas appruit ſaluatoris noſtri Dei,nõ ex operib.iuſtitię quę fecimus nos,ſed ſecundum ſuam miſericordiam ſaluos nos fecit per lauacrũ regenerationis & renouationis ſpiritus ſancti,quem effudit in nos abundẽ per Ieſum Chriſtum ſaluatorem noſtrum.

1.*Pet.*1. 23. Renati non ex ſemine corruptibili,ſed incorruptibili,per verbum Dei viui & permanentis in æternum.

Homo puluis & lutum.

*Geneſ.*2. 7. FOrmauit igitur Dominus Deus hominẽ de limo terræ & inſpirauit in faciẽ eius ſpiraculum vitæ & factus eſt homo in animam viuentem.

*Cap.*3.19. In ſudore vultus tui veſceris pane tuo donec reuertaris in terrã de qua ſumptus es,qa puluis es& ĩ puluerẽ reuertetis.

*Cap.*18. 27. Quia ſemel cœpi,loquar ad Dominum meum cùm ſim puluis & cinis.

Eccleſ. 17. 1. Deus creauit de terra hominem & ſecundum imaginem ſuam fecit illum,& iterum conuertit illum in ipſam & ſecundum ſe veſtiuit illum virtute.

*Cap.*41.13. Omnia quæ de terra ſunt,in terram conuertentur,ſic impij à maledicto in perditionem.Iob.4 19.

*Iob.*10.8. Manus tuæ fecerunt me & plaſmauerunt me totum in circuitu & ſic repente præcipitas me.

*Cap.*34.15. Deficiet omnis caro ſimul,& homo in cinerem reuertetur.

*Eſa.*99. Et recordatus eſt quia caro ſunt, ſpiritꝰ vadẽs & nõ rediens.

145.4. Exhibit ſpiritus meus & reuertetur in terram ſuam,in ipſa die peribunt omnes cogitationes eorum & 102.14.

*Eccleſ.*12. 7. Et reuertetur puluis in terram ſuam vnde erat,& ſpiritus redeat ad Deum qui dedit illum.

*Eſ.*40.6. Vox dicentis.Clama.Et dixi.Quid clamabo:Omnis caro fœnum & omnis gloria eius quaſi flos agri.

Homicidium latrocinium,& ſanguinis effuſio & eorum punitio.

*Gen.*4. ✠ IMpius Cain pium Abel fratrem ſuum occidit & à Deo punitus ac profugus vitam agens Enoch genuit &c.

*Cap.*9.6. Qui ſeminque effuderit ſanguinem humanum, fundetur ſanguis illius.

Non

Non occides.Deut.5.17.idem omnino,& Matth.5.21.& c.Exod.20.13. 19.18.Rom.13.9.

Si effringẽs fur domũ ſuę ſuſſodiẽs fuerit inuentus,& accepto vulnere mortuus fuerit,percuſſor nõ erit reus ſanguinis *Cap.*22.2.

Qui percuſſerit iumentum reddet aliud, qui percuſſerit hominem punietur.Deut.19.4. *Leuit.*24.21.

Si quis ferro percuſſerit,& mortuus fuerit, qui percuſſerit,reus erit homicidij,& ipſe morietur. *Num.* 35.16

Si lapidem iecerit,& ictus occubuerit, ſimiliter punietur, ligno percuſſus interierit,percuſſoris ſanguine vindicabit. *Ibidem.*17.

Homicida ſub teſtibus punietur, ad vnius teſtimonium nullus condemnabitur. Non accipietis precium ab eo, qui reus eſt ſanguinis,& ſtatim & ipſe morietur. *Ibidem.* 30.

Si quis autem odio habens proximum ſuum inſidiatus fuerit vitæ eius,ſurgenſque percuſſerit illũ & mortuus fuerit,fugerit que ad vnam de ſupradictis vrbibus, mittent ſeniores ciuitatis illius,& arripient illum de loco effugij,tradentq; in manu proximi cuius ſanguis effuſus eſt & morietꝰ *Deut.*19. 11. *Idem. Ioſue* 20.3.

Maledictus qui clam percuſſerit proximum ſuum,& dicet omnis populus,Amen. *Cap.*27.24.

Oculos ſublimes,linguam mẽdacem,manus effundentes ſanguinem innoxium,odit dominus,*cap.*28.17. *Prou.* 7. 17.

Panis egentium vita pauperum eſt, qui defraudat illum homo ſanguinis eſt , qui aufert in ſudore panem quaſi qui occidit proximum ſuum,qui effundit ſanguinẽ& qui fraudem facit mercenario,fratres ſunt. *Eccleſ.*34.25

Propterea hæc dicit dominus,væ ciuitati ſanguinum:olle uius rubigo in ea eſt & rubigo eius non exiit de ea &c. *Ezec.*24.6.

Maledictum & mendacium & furtum & adulterium inũ dauerũt,& ſanguis ſanguinem tetigit. *Oſee.* 4.2.

Manifeſta ſunt opera carnis,quæ ſunt fornicatio,immũdi a,impudicitia,luxuria,&c.inuidię,homicidia,ebrietates,cõ ueſſationes & his ſimilia,quæ prædico vobis ſicut & prædi ,quoniã qui talia agunt regnum Dei non conſequentur. *Galat.* 5. 21.

Qui in gladio occiderit oportet eum gladio occidi.

Frequenter oritur ex inuidia.

Ie Iudæi Chriſtum eruci affigi tulerunt. *Apoc.*13. 10

Sciebat enim quod per inuidiam tradidiſſent eum. 27.18.

Vos ex patre diabolo eſtis,& deſideria patris veſtri vultis ero.Ille homicida erat ab initio. *Ioan.* 8. 44.

Iude.11. Væ illis,qui in via Cain abierunt.

Ex auaritia.

3.Reg. 21.13. Sic Iezabel ob vineam habendam occidi fecit Naboth.
Iob.24. 10. Mane primo consurget homicida, interficiet egenum & pauperem,per noctem verò erit quasi fur.

Luxuria.

2.Reg. 11.15. Sic Dauid Vriam bello occumbere procurauit.
Marc.6. 27. Item Herodes Ioannem.

Ambitione.

Iudic.9.5. Vnde Abimelech septuagiata fratres,vt ipse solus regnare posset,occidit,
4.Reg.11. 1. Sic Athalia omne regnum interfecit semen.

Honor temporalis non magnum faciendus

Vide gloria.

Iudic.9.1 Quid vobis est melius(ait Abimelech filius Ieroboal) vt dominentur vobis 70.viri omnes filij Ieroboal, an vt dominetur vobis vnus vir?simulque cõsiderate quod os vestrum & caro vestra sum.

Eccles.9.16. Non zeles gloriam & opes peccatoris nõ enim scit quæ futura sit illius subuersio.

Cap.10. 29. Noli extollere te in faciendo opere tuo & noli cunctari in tempore angustiæ,melior est qui operatur & abundat in omnibus.quàm qui gloriatur & eget pane.

Hiere. 9. 23. Hæc dicit dominus non glorietur sapiens in sapiẽtia sua & nõ glorietur fortis in fortitudine sua,& non glorietur in diuitiis suis,sed in hoc glorietur qui gloriatur scire & noscere me,quia ego sum Dominus qui facio misericordiam & iudicium & iustitiam in terram.

Matt.6.1. Attendite ne iustitiam vestram faciatis coram hominib vt videamini ab eis alioquin mercedem nõ habebitis apud patrem vestrum qui in cœlis est.

Cap.8.✠ Ait illi Iesus,vide nemini dixeris,sed vade ostende te sacerdoti & offer munus tuum quod præcepit Moyses in testimonium illis,Idem Mar.1 44.

Cap.20.26. Non ita erit inter vos.sed quicumque voluerit inter vos maior fieri,sit vester minister,& qui voluerit inter vos primus esse,erit vester seruus.Idem Mar 10.43.&c.Luc.22.2.

Ioan.8 50. Ego autẽ nõ quæro gloriã meã est qui quærat & iudicet.
Cap.12.43. Dilexerunt enim gloriã hominũ magis quàm gloriã Dei

Paulus & Barnabas,dicentes:viri quid hic facitis. Et nos mortales sumus similes vobis homines annunciantes vobis ab his vanis conuerti ad Deum viuum qui fecit cœlum & terram,& omnia quæ in eis sunt. Act.14.14.

Nihil per contentionem neque per inanem gloriam,sed in humilitate superiores sibi inuicem arbitrantes. Philip 2.3.

Neque quærentes ab hominibus gloriam(loquitur Paulus de seipso)neque à vobis neque ab aliis. 1.Thess.2. 6.

Et cecidi ante pedes eius vt adorarem eum, & dicit mihi vide ne feceris,conseruus tuus sum & fratrum tuorũ habẽtium testimonium Iesu,Deum adora.Idem.22.9.habetur. Apoc.19.10

Honor debitè exhibendus.

Gloriam sapientes possidebunt, stultorum exaltatio ignominia. Prou.3.35.

Sicut qui mittit lapidem in aceruum Mercurij, ita qui tribuit insipienti honorem. 26.8.

Ee optimati subuitte caput tuum. Eccles.4.

Semen hominum honorabitur hoc,quod timet Deũ:Semine autem hoc exhonorabitur, quod præterit mãdata Dñi. 10.23.

Sapientia humiliati exaltabit caput illius,& in medio magnatorum consedere eum faciet 11.1.

Sapiens in populo hæreditabit honorem,& nomen illius erit viuens in æternum. 37.29.

Honestè conseruandus.

Quicunque honorificauerit me,glorificabo eum: qui autem contemnunt me,erunt ignobiles. 1.Reg.2. 30

Ne des alienis honorem tuum,& annos tuos crudeli. Prou.5.9.

Gloria diuitum,honoratorum,& pauperum, timor Dei est: non despicere hominem iustum pauperem,& non magnificare virum peccatorem diuitem. Eccles.10.25

Fili in mansuetudine serua animã tuã,& da illi honorem secundum meritum suum.Peccanté in animam suã quis iustificabit?& quis honorificabit exhonorãté animam suam. Ibidem. 31.

Iniquè non ambiendus.

Inscius non honorabitur. Ibidem.21.

Et est homo qui honorificabitur propter substãtiã suam. Ibidem. 28.

Attendite à Scribis,qui volunt ambulare in stolis,& salutationes amant in foro,& primas cathedras in synagogis,& primos discubitus in cõuiuiis, qui deuorant domos viduarum,simulantes longam orationem. Luc.20.46.

Honor Dei, Vide parentes.

Honorandi parentes, Vide parentes.

Hospitalitas commendatur.

Esa.58.7. FRange esurienti panem tuum & egenos vagosque induc in domũ tuam, cùm videris nudum operi eum, & carnem tuam ne despexeris.

Matth.25.35 Esurivi enim & dedistis mihi manducare, sitivi & dedistis mihi bibere, hospes eram & collegistis me.

Luc.14.13. Cùm facis convivium voca pauperes debiles, claudos, & cos, & beatus eris, quia non habent retribuere tibi, retribuetur enim tibi in resurrectione iustorum.

Rom.12.13. Necessitatib. sanctorũ cõmunicãtes, hospitalitatẽ sectantes.

1.Tim.3.2. Oportet Episcopum irreprehensibilẽ esse viriis vxoris virum, sobrium, prudentem, ornatum, pudicum, hospitalẽ, doctorem, non vinolentum non percussorem sed modestum, non litigiosum, non cupidum, suæ domui bene præpositum filios habentem subditos cum omni castitate Idem. Tit.1.8.

1.Pet.4.9. Estote hospitales invicem sine murmuratione.

Heb.13.2. Hospitalitatem nolite obliuisci, per hanc enim placuerũt quidam angelis hospitio receptis. Iaco.2.25.

Hospitalitatis exempla.

Genes.18. ANgeli, ad Abraham hospitio recepti, filiũ ex Sara promittunt, quæ ob id rideus corripitur, &c. 3 Dixit Abraham angelis tribus apparentib. Domine si inveni gratiã in oculis tuis ne trãseas seruum tuum, sed afferam paululũ aquæ, & lauentur pedes vestri & requiescite sub arbore, ponãq; buccellã panis & cofortetur cor vestrũ & tũc trãsibitis.

Cap.19.2. Dixit (Loth duob. angelis Sodomam aduẽtis) obsecro Domini, declinate in Domum pueri vestri & manete ibi, lauate pedes vestros, & manè proficiscemini in viam vestram. Qui dixerunt: Minimè sed in platea manebimus. Compulit illos oppido vt diuerterent ad eum, ingressus domum illius fecit convivium & coxit azima & comederunt.

Cap.24.31. Dixit ad eum (seruus abrahæ) Ingredere benedicte Domini cur foris stas? Præparaui domum & locum camelis, & introduxit eum in hospitium, &c.

Iudic.13.15. Dixit Manue ad Angelum Domini Obsero te vt acquiescas precibus meis, & faciamus tibi hædum de capris.

Cap.19.4. Occurrit (sei Leuitæ) lætus socer eius, & amplexatus est hominẽ: Mãsit genet in domo soceri tribus diebus comedẽs cum eo & bibens familiariter. Idem.9. Rursum locutus est vir cõsidera quod dies ad occasum proclinetur sit, & propinquat ad vesperum. Mane apud me etiam hodie & duc lætum diem, & eras proficiscetis vt vadas in domum tuam.

Cumque venisset Elias in Sareptam, ad portã ciuitatis, apparuit ei mulier vidua, colligens ligna & vocauit eã. Dixitq; ei: Da mihi paululum aquæ in vase vt bibã. Cũmque illa pergeret vt afferret, clamauit (Elias) post tergum eius dicens: Affer mihi obsecro, & buccellam panis in manu tua. *3. Reg.17.10.*

Facta est autem quędam dies & transibat Helizeus per Sunã ciuitatem, Erat autem ibi mulier magna quę tenuit eũ, vt comederet panẽ. Cũmq; frequenter inde transiret, diuertebat ad eam vt comederet panem. Iob. 1.4. *4. Reg. 4.8.*

Si comedi buccellam meam solus, & nõ comedit pupillus ex ea, &c. Humerus meus à iunctura sua cadat & brachium meum cum suis ossibus confringatur. *Iob.31.17.*

Tobias dixit filio suo: vade & adhuc aliquos de tribu nostra timentes Deum, vt epulentũ nobiscum. *Tob.2.1.*

Factum est autem dum irent & ipse intrauit in quoddam castellum & mulier quædam Martha nomine excepit illum in domum suam, &c. *Luc.10.38.*

Dixit Iesus: Zachee festinans descende, quia hodie in domo tua oportet me manere, & festinans descendit & excepit illum gaudens. *Cap.19.5.*

Cùm autem baptizata esset (Lydia purpuraria) & domus eius deprecata est dicens: Si iudicastis me fidelem Domino esse, introite (Paulus & Thimotheus) in domum meam & manete, & coegit eos. *Act.16.15.*

In locis autem illis erant prædia principis insulæ, nomine Publij, qui nos suscipiens triduo benigne exhibuit, &c. *Cap.28.6.*

Inhospitalitas.

PRO lassitudine (Gedeon cum suis trecentis viris) fugientes persequi nõ potetãt, dixitq; ad viros Socoth: Da te obsecro panes populo q̃ mecũ est, q̃ valde defecerũt vt possimus psequi Zebee & Salmana reges Madiã. Respõderũt principes Socoth: Forsitã palmę manuũ Zabee & Salmana in manu tua sunt, & idcirco postulas vt dem⁹ exercitui tuo panes. Quibus ait Gedeõ, Cũ ergo tradiderit dñs zebee & Salmana in manus meas: & cum reuersus fuero victor in pace, conteram carnes vestras cũ spinis tribulisq; deserti. *Iudic.8.5.*

Et inde

Et inde conscendens Gedeon venit in Phanuel locutusq; est ad viros loci illius similiter: cui & illi respõderunt, sicut respondérunt viri Socoth, dixitq; ad eos Gedeon: Cũ reuersus fuero victor in pace, destruã turrim hanc. &c. Cõprehensus aũt Zebee & Salmana venit Gedeõ ad Socoth, & dixit eis, En Zebee & Salmana, super quibus exprobrastis mihi dicẽtes: forsitan manus Zebee, & Salmana in manibus tuis sunt: & ideirco postulas vt demas viris qui lassi sunt & defecerunt panes. Tulit ergo Gedeon seniores ciuitatis & spinas deserti ac tribulos & contriuit eum eis, atque comminuit viros Socoth, turrim quoque Phanuel subuertit occisis habitatoribus ciuitatis.

Cap. 19.18. Qui cũ intrassent (Iebus Leuita) sedebant in platea ciuitatis (Gabaa) & nullus eos recipere voluit hospitio. &c. Et ecce apparuit homo senex reuertens de agro & de opere suo vespere. &c. Et dixit ad eum vnde venis? & quo vadis? Qui respondit eis profecti sumus de Bethleem Iuda, & peregrinus ad locum nostrum qui est in latere montis Ephraim, vnde ieramus in Bethleem, & nunc imus ad domum Dei nulluſq; sub tectum suum nos vult recipere. &c. Cui senex respõdit. Pax tecum sit ego præbebo omnia quæ necessaria sunt, tantum quæso ne in platea maneas.

Sap. 19. 13. Etenim detestabiliorem inhospitalitatem instituerũt, alij quidem ignotos non recipiebant aduenas, alij autem bonos hospites in seruitutem redigebãt, loquitur de Ægyptiis persequentibus Hebræos.

Humilitas Deo grata est.

Genes. 18.27 Respondens Abraham ait ad Dñm. Quia semel cœpi, loquar ad Dominum meum cum sim puluis & cinis,

Cap. 41. 40. Tu eris sup domum meã, & ad tui oris imperium cunctus populus obediet, vno tantum regni solio te præcedam.

Iudic. 6. 15. Gedeõ respõdens ait, ad Dñm, obsecro mi Dñe in quo liberabo Israel? Ecce familia mea infima est in Manasse, & ego minimus in domo patris mei. Dixitq; ei Dominus. Ego

1.Reg. 2.1. tecum ero & percuties Madia quasi vnum virum.

Exultauit cor meum in Dño, & exaltatum est cornu meũ in Deo meo, dilatum est os meũ super inimicos meos, quia lætatus sum in salutari meo. 8. Suscitauit de puluere egenũ & de stercore erigit pauperem vt sedeat cum principibus, & solium gloriæ teneat Domini enim sunt cardines terræ & posuit super eos orbem. 1. Reg. 6. 16.

Tulit

Tulit autẽ Samuel agnũ lactãtẽ vnum, & obtulit illũ holo- *Cap.* 7.9.
causti integrũ Dño, & clamauit Samuel ad Dñm ꝓ Israel & exaudiuit eum Dñs. Factum est autem cum Samuel offerret holocaustum, Philistiim iniere prælium contra Israel. Intonuit autem dominus fragore magno in die illa super Philistiim, & inronuit & cæsi sunt à filiis Israel

Dixit ãt Dauid ad Michol, viuit ne Dñs qa Iudã añ Dñm *1.Reg.* 6.21
q̃ eligit me pot⁹ q̃ patrẽ tuũ, & q̃ oẽm Domũ eius & præcepit mihi vt essẽ dux sup populũ Dñi in Israel, & Iudam & vilior fiam quam factus sum & ero humilis in oculis meis, & cum ancillis de quibus locuta es gloriosior apparebo.

Dixitq; ad eos (scilicet populus Iudæ Semeias ꝓpheta,) *2.Paral.* 12.6
hæc dicit Dñs, vos reliquistis me, & ego reliqui vos in manu Sesac (regis Ægypti qui diripit Hyerusalem) cõseruatiq; principes Israel & rex dixerunt, iustus est Dominus. Cumq; vidisset Dominus quod humiliati essent, factus est sermo Domini ad Semeiam dicens. Quia humiliatisunt non desperdam eos daboq; paxillum auxilij & non stillabit furor meus super Hierusalem per manum Sesac.

Humiliatusq; est Ezechias postea, eo quod exaltatũ fuis- *Cap.* 32. 26.
set cor eius, tam ipse quàm habitatores Hyerusalem, & ideirco non venit super eos ira Domini in diebus Ezechiæ.

Qui postq̃ coãgustatus est (scilicet Moyses) orauit Dñm *Cap.* 33.12.
Deũ suum, & egit pœnitentiam valde coram Deo patrũ suorum, deprecatusq; est eum & obsecrauit intẽtẽ, & exaudiuit orationem eius, reduxitq; eum Hyerusalem in regnũ suum & cognouit Manasses quod Dominus ipse esset Deus.

Ad regem aũt Iuda qui misit vos pro Dño, deprecãdo, sic *Cap.* 34.26.
loquimini, hæc dicit Dñs Deus Israel, quoniã audisti verba voluminis atq; emolitum est cor tuum, & humiliatus es in conspectu Domini, super his quæ dicta sunt contra locum hũc & habitatores Hyerusalẽ, reuerituſq; faciem meã scidisti vestimenta tua, & fleuisti coram me, ego quoq; exaudiui te dicit Dominus. (ritu saluabit.

Iuxta est Dñs his qui tribulãti sunt corde, & humiles spi- *Psal.* 33.19.

Vbi fuerit superbia ibi erit & contumelia, vbi autem est *Prou.* 11.2.
humilitas ibi & sapientia.

Melius est humiliari cum mitibus, quàm diuidere spolia *Cp.* 16.19.
cum superbis. cap 18.12. & cap. 13.22.

Ne glorioſus appareas corã rege & in loco magnorũ ne *Cap.* 25.7.
steteris: melius est enim vt dicatur tibi ascende huc, quam vt

humi-

humilieris coram principe

Cap.29.23. Superbũ sequit humilitas,& humilẽ spiritu suscipiet gloria

Esa.47.15. Hæc dicit excelsus & sublimis habitans æternitatẽ, & sanctum nomen eius in excelso,& sancto habitans & cum contrito & humili spiritu, vt viuificet spiritum humilium & viuificet cor contritorium.

Cap.66.2. Ad quem respiciam nisi ad pauperculum,& contritum spiritu & trementem sermones meos.

Ionæ.3.5. Ionas clamauit & dixit:adhuc 40.Dies Niniue subuertet & crediderũt viri Niniuitæ in Deũ,& prædicauerũt ieiunũ & vestiti sunt saccis à maiore vsq; ad minorẽ,&c.(& vemis.

Eccles 7.19. Humilia valde spiritũ tuũ,qm vindicta carnis impij, ignis

Iudith. 4.8. Et clamauit omnis populus ad Dominũ instãtia magna,& humiliauerunt animas suas in ieiuniis & orationibus,ipsi & mulieres eorũ &c.(scilicet quia metuerũt Holophernẽ vemẽter,) 11.Tũc Eliachim sacerdos Dñi magn⁹ circuiuit omnem Israel,allocutúsque est eos dicens:Scitote quoniam exaudiet Dominus preces vestras si manentes permãseritis in ieiuniis & orationibus in conspectu Domini.

Cap.9.16. Non enim in multitudine est,virtus tua Domine, neque in equorũ viribus volũtas tua est,nec superbi placuerũt tibi, sed humilium & mãsuetorũ semper tibi placuit deprecatio.

Matt.3.11. Ego quidẽ baptizo vos in aqua in pœnitentiam , qui autẽ post me vẽturus est,fortior me est,cuius nõ sum dignus calceamẽta soluere.ipse vos baptizabit i spiritu sancto & igne.

Cap.5.3. Beati pauperes spiritu quoniã ipsorũ est regnũ cœlorum.

Cap.8.8. Et respõdens Cẽturio ait,Domine nõ sum dignus vt intres sub tectũ meũ,sed tñ dic verbo,& sanabitur puer meus.

Cap.11.29. Tollite iugum meũ super vos & discite à me , quia mitis sum & humilis corde,& inuenietis requiẽ animabus vestris.

Cap.18.4. Quicunque ergo humiliauerit se sicut parvulus iste , hic maior est in regno cœlorum.

Cap.20.26. Nõ ita erit inter vos,sed quicũq; voluerit inter vos maior fieri,sit vester minister, & qui voluerit inter vos primus esse,erit vester seruus,Idẽ,Marc,10.43.Luc.9.47.& ca.22.26.

Cap.21.5. Dicite filiæ Syon,Ecce rex venit tu⁹, venit tibi mãsuetus sedens super asinam & pullum filium subiugalis.

Cap.23.7. Vos autem nolite vocari Rabbi , vnus est enim magister vester.11.Et qui maior est vestrum erit minister vester.

Marc.9.34. In via disputauerunt apostoli quis eorũ esset maior,& sedẽs vocauit duodecim & ait illis.Si quis vult inter vos primus

mus esse erit omnium nouissimus & omnium minister.

Quia respexit humilitatẽ ancillæ suæ,ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes. Luc.1.48.

Cum inuitatus fueris ad nuptias,nõ discumbas in primo loco,ne forte honoratior te sit inuitatus ab illo,& veniẽs is qui te & illum vocauit,dicat tibi:da huic locũ,& tunc incipias cum rubore nouissimũ locum tenere,&c. 11 Quia omnis qui se exaltat humiliabitur & qui se humiliat exaltabitur. Cap.14.8.

Pater peccaui in cœlum & coram te,& nõ sum dignus vocari filius tuus,fac me sicut vnum de mercenariis tuis. Cap.15.19.

Publicanus à longe stans nolebat nec oculos ad cœlum leuare,sed percutiebat pectus suum dicens: Deus propitius esto mihi peccatori. Cap. 18.13.

Bene propter incredulitatem fracti sunt,tu autẽ fide stas, noli altum sapere sed time,Cap.12.16.1.Cor.4.6. Rom. 11.20

Ego enim sum minimus Apostolorum , qui non sum dignus vocari Apostolus quoniã persecutus sum ecclesiã Dei. 1. Cor. 15.9.

Nihil per contentionem neque per inanẽ gloriam, sed in humilitate superiores sibi inuicem arbitrantes. Philip. 2.3.

Induite ergo vos sicut electi Dei sancti & dilecti, viscera misericordię,benignitatẽ,humilitatẽ, modestiam , patiẽtiã, supportãtes inuicẽ & donãtes vobismetipsis si qs aduersus aliquẽ habet querelã,sicut & Dñs donauit vobis , ita & vos. Coll.3.12.

Omnes autem inuicem humilitatẽ insinuate , quia Deus superbis resistit,humilibus autem dat gratiam. 1.Pet. 5.5.

Glorietur autem frater humilis in exaltatione sua , diues autem in humilitate sua , quoniam sicut flos fœni transibit. Iac.1.9.

Humiliamini in conspectu Domini & exaltabit vos. Cap.4.10.

Et cecidi ante pedes eius (ait Ioãnes de angelo apparẽte ei) vt adorarem eum & dixit mihi, Vide ne feceris,cõseruus tuus sum & fratrum tuorum habentium testimonium Iesu. Deum adora.&c.cap.4.10. Apo.19.10.

Hymenæus pseudo apostolus, 2.Tim.2.17.

Hypocrisis.

FActum est autẽ verbum ad Samuel dicens:pœnitet me quod constituerim Saul regem, quia dereliquit me , & verba mea opere non impleuit,contristatusque est Samuel, & clamauit ad Dominum tota nocte. 1.Reg.15.11.

Sic viæ omnium qui obliuiscuntur Deum & spes Hypocritæ Iob. 8.13.

critæ peribit.1.Reg.18.& 2.2.Reg.15.2.7.4. Regum.1.6.9.hi-
storiæ,

Cap.13.16. Et ipse(Deus)erit saluator meus non enim veniet in con
spectu eius omnis hypocrita.

Cap. 15 34. Congregatio enim hypocritæ sterilis, & ignis deuorabit
tabernacula eorum qui munera libenter accipiunt.

Cap.20.4 Hoc scio à principio ex quo positus est hō super terrā,qđ
laus ipiorū breuis sit & gaudiū hypocritæ ad instar pūcti,si
ascenderet vsq; ad cælum superbia eius,& caput eius nubes
tetigerit,quasi sterquiliniū in fine perdetur,& qui eum vide-
rum dicent vbi est?&c.17.Reuelabunt cæli iniquitatem eius
& terra cōsurget aduersus eum.16 Omnes tenebræ absc̄ódi
tæ sunt,in occultis eius deuorabit eū ignis qui non succēdi-
tur afflictur relictus in tabernaculo suo.

Cap.27.8 Quæ enim spes hypocritæ si auarè rapiat,& non liberet
Deus animam eius,nunquid Deus exaudiet vocem eius cū
venerit super eum angustia,&c.21. Tollet eum ventus vrē
& auferet & velut turbo rapiet eum de loco suo.

Cap. 36. 13. Simulatores & callidi prouocant iram Dei,neque clama
bunt cum vincti fuerint,morietur in tempestate anima eo
rum & vita eorum inter effeminatos.

Prou.30. 13. Generatio quæ sibi munda viderit & tamen non est lota
à sordibus suis,generatio cuius excelsi sunt oculi, & palpe-
bræ eius,in alta surrectæ(scilicet insaturabiles sunt.)

Eccles.1. 36. Ne accesseris ad dominū duplici corde,ne fueris hypocri
ta in conspectu hominum & non scādalizetis in labiis tuis.

Cap.19. 23. Est q̄ nequiter humiliat se & interiora eius plena sunt dolo.

Esa. 29 . 13. Dixit Deus:Eo qđ appropinquat populus iste ore suo. &
labiis suis glorificat me,cor aūt eius longe est à me & timue
runt me mandato hominū & doctrinis,&c. Væ qui altos fundi
estis corde & à Domino absconditis consilium, quorū sunt
in tenebris opera & dicūt Quis videt nos & quis nouit nos?

Cap.58.✠ Reprehēdit Isaias Iudæorū hypocrisim ostendens eos
ieiuniū nō esse Deo acceptabile & q̄ debeant illud comitari
quib⁹ adhibitis multa præstantur à Deo beneficia.&c.dicēs.
2.Me etenim de die in diē quærūt,& scire vias meas volunt,
quasi gēs q̄ iustitiā fecerit & Iudiciū Dei sui non dereliquē
rit rogant me iudicia iustitiæ, appropinquare volunt &c

Hierem.9.8 Sagitta vulnerans lingua eorum dolum locuta est in ore
suo pacem cū amico loquitur.& occultè ponit ei insidias.

2.Mac.6.24 Non est enim ætati nostræ dignū (inquit Eleazarus) fin-

gere vt multi adolescentes arbitrantes Eleazarum nonagin-
ta annorum transisse ad vitam aliegenarum.

Cū ergo facis eleemosinā noli tuba canere ante te, sicut Matt.6.2.
hypocritæ faciunt in synagogis & in vicis vt glorificentur
ab hominibus,amē dico vobis receperunt mercedē suā.16.
Cū autē ieiunatis nolite fieri sicut hypocritæ tristes.exterm
nant.n.facies suas,vt appareant hominibus ieiunantes, amē
dico vobis quia receperunt mercedem suam.

Hæpocrita eiice primū trabē de oculo tuo, & tūc videbis Cap.7.5.
eiicere festucā de oculo fratris tui.Rom.2 per totum caput:

Hypocritę bene ,pphetauit de vobis Isaias dicēs: populus Cap.15.7.
hic labiis me honorat,cor aūt eorū lōge est à me. Mat. 7.6.

Scribie & pharisæis super cathedrā Moysi sedentibus præ Cap.23.✠.
cepit Iesus obedire,opera aūt ipsorū non obedire,tetegens
ipsorū hypocrisim & ambitionē discipulos verē docens cō-
trariā humiliatē,deinde multiplices ę ob hypocrisim,&alias
iniquitates interminator.

Vę vobis quia estis vt monumenta quæ nō apparēt,& ho Luc.11.44.
mines ambulantes supra nesciunt,& cap.12,56.

Attendite à fermento Phariseorum quod est hypocrisis. Cap.12.1.

Pharisęus stans hęc apud se orabat dicens:gratias ago tibi Cap.18.11.
quia non sum sicut cæteri hominum,raptores,iniusti,adulte
ri,velut etiā hic Publicanus,ieiuno bis in sabbatho,decimas
do omnium quę possideo.&c.

Vir autē quidē nomine Ananias,cum Saphyra vxore sua, Act.5.1.
vendidit agrū & fraudauit de precio agri conscia vxore sua,
&c.Audiens verba petri cecidit & exptrauit.

Spiritus autē manifestē dicit quia in nouissimis diebus dis 1.Tim.4.1.
cedent quidē à fide,attendentes spiritibus erroris,& doctri-
nis Dæmoniorum in hypocrisi loquentium mendacium, &
cauteriatam habentium conscientiam suam,&c.

Hoc autem scito q̄ in nouissimis diebus stabunt tempora 2.Tim.3.5.
periculosa,& erunt homines seipsos amantes, cupidi, elati,
&c.Habentes speciem quidem pietatis, virtutem autē eius
abnegantes & hos deuita.

Ab omni specie mala abstinete vos. 1.Thess.5.22.

Deponentes igitur omnem malitiam & omnem dolum & 1.Pet.2.1.
simulationes & inuidias,& omnes detractiones sicut modo
geniti infantes,rationabiles sine dolo lac concupiscite, vt in
eo crescatis in salutem.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Hypocrisis conditio.

Esai.9.17. OMnis hypocrita est nequam.
65.5. Qui dicunt recede à me,nõ appropinques mihi,qa immũd⁹ es:isti fumus erũt in furore meo,ignis ardẽs tota die.
Matt.23.5. Omnia verò opera sua faciũt, vt videãtur ab hominibus.
Ibid.27. Vę vobis scribæ & Pharisæi,hypocritæ,qa similes estis sepulchris dealbatis,q̃ à foris parẽt hominibus speciosa,intus verò plena sunt ossibus mortuorũ,&omni spurcitia.Sic &vos à fortis quidẽ appareris homnib⁹ iusti, intus aũt pleni estis hypocrisi & iniquitate. (uit corda vestra.
Luc.16.15. Vos estis qui iustificatis vos corã hominib⁹. Deus aũt nouit corda vestra.
2.Cor.11.4. Satanas trãsfigurat se in Angelum lucis.Non est ergo mirum si ministri eius transfigurentur velut ministri iustitiæ: quorum finis erit secundum opera ipsorum.

Punitio.

SPes hypocritæ peribit. Non ei placebit vecordia sua, &
Iob.8.13. sicut tela aranearum fiducia eius.
Non enim veniet in conspectu eius omnis hypocrita.
13.16. Congregatio enim hypocritæ, sterilis: & ignis deuorabit
13.34. tabernacula eorum.
Gaudium hypocritæ ad instar puncti. Si ascenderit vsque
20.5. ad cælum superbia eius,& caput eius nubes tetigerit, quasi sterquilinium in fine perditur,&qui eum viderant,dicent vbi est?velut somnium auolans non inuenietur.
Ibid.10. Filij eius arterentur egestate , & manus illius reddent dolorem suum.
27.8. Quę est enim spes hypocritæ , frauatè rapiat, & liberet Deus animam eius? Nunquid audiet Deus clamorem eius, cum venerit super eum angustia?
Eccles.3.18. Ingrediens duas vias,non habebit successus.
8.10. Vidi impios sepultos qui etiã quum adhuc viuerent in loco sanctõ erant,& laudabantur in ciuitate quasi iustorum operum,sed & hoc vanitas est.
Matt.23.14. Væ illis,qui deuorant domos viduarũ sub obtẽtu prolixæ orationis,hi accipient prolixius iudicium. (dor dentium.
Matt.24.28 Partẽq; eius ponet cum hypocritis,illic erit fletus &

Iactantia.

2.Reg.2.3. NOlite multiplicare loqui sublimia gloriantes.
Iob.4.14. Superbiã in tuo sermone nunquã dominari permittas. Nam superbiæ cõiunctus est interitus,multaq; perturbatio. Dissper-

Dissperdat Dominus vniuersa labia dolosa, & linguã ma- *Psal.11.4.*
gniloquam.
Laudet te alienus,& nõ os tuũ:extraneus & non labia tua. *Prou. 27. 2.*
Auferam de medio tui magniloquos superbiæ tuæ & nõ *Soph.3.11.*
adijcies exaltari amplius in monte sancto tuo..
Dicentes se esse sapientes stulti facti sunt. *Rom.1.23.*
Non audemus inferere aut cõparere nos quibusdam, qui *2.Cor.10.12.*
seipsos commendant,sed ipsi in nobis nosmetipsos metientes,
& comparantes nosmetipsos nobis.
Non enim qui seipsum commendat ille probatus est, sed *Ibidem.18.*
quem Deus commendat.
Lingua modicum quidem membrum est, & magna exal- *Iac.3.5.*
tat(& etiam parua.)

Idololatriæ probibitio stricta.

NOn facietis deos argẽteos,nec deos aureos facietis vobis *Exo.20.23*
Non adorabis deos eorum,nec coles eos, nec facies ope *23.24.*
Deos cõflatiles non facies tibi. (ta eorum *34.14.*
Nõlite conuerti ad idola nec deos conflatiles faciatis vo- *Leu.19.4*
bis.Ego Dominus Deus vester.
Non vidistis aliq̃ similitudinẽ in die qua locutus est vo- *Deut.4.15.*
bis Dñs in Oreb de medio ignis: Ne forte decepti faciatis
vobis sculptã similitudinem,aut imaginẽ,masculi vel fœmi
næ,similitudinẽ omniũ iumentorum quæ sunt super terrã,
vel auium sub cælo volatilium,atq; reptilium quæ moven-
tur in terra,siue piscium,atq; sub terra morãtur in aquis:ne
forte eleuatis oculis ad cælũ,videas Solẽ & Lunam, & om-
nia astracæli & errore deceptus adores eas,& colas.
Non plantabis lucum & omnem arborẽ iuxta altare Do- *16.21.*
mini Dei tui,Nec facies tibi atque constitues statuam, quæ
odit Dominus Deus tuus.
Non erit in te Deus recens, neq; adorabis Deum alienũ. *Psal. 80.10.*
Quoniam omnes Dij Gentium dæmonia. *95.5.*
Cui ergo similẽ fecistis Deum?aut quã imaginem ponẽ- *Esa.40. 18.*
tis ei? Nunquid sculptile conflabit faber?aut artifex auro fi-
gurabit illud & luminis argentei?argentarius?

Conditio vana.

NVnquid vltores estis Baal,vt pugnetis pro eo?Si Deus est, *Iud.6.31.*
vindicet se de eo,qui suffodit aram eius.
Simulachra gentiũ argentum & aurũ opera manuũ ho- *Psal.113. 12*
minũ,Os habẽt & nõ loquẽtur:Aures habent & non audiẽ-

Universidad de Deusto
Biblioteca

Manus habent & non palpabunt: Pedes habẽt & non ambulabunt.

Sap.13.10. Infelices aũt sunt,qui inter mortuos spes illorum,qui appellauerunt Deos,opera manuum hominum,aurum & argẽtum,artis inuentionem,& similitudines animaliũm,aut lapidem inutilem opus manus antiquæ.

Ibid.17. Non erubescit loqui cum illo,qui sine anima est, & pro sanitate quidem infirmũ deprecatur, & pro vita rogat mortuum,& in adiutorium inutilem inuocat,& pro itinere petit ab eo qui ambulare non potest,& de acquirendo,& de operando,& de omnium rerum euentu petit ab eo,qui in omnibus est inutilis.

14.27. Infandorũ enim cultura idolorum, omnis mali causa est & initium & finis,aut enim dum letentur insaniunt,aut certè vaticinantur falsa aut viuunt iniustè,aut peierant citò.

Esa.44.8. Nunquid est Deus absque me, & formator quem ego nõ nouerim? Plastæ idoli omnes nihil sunt,& amantissima eorũ non proderunt eis:ipsi sunt testes eorum,quia non vidẽt, neque intelligunt vt confundantur.

46.5. Cui assimulastis me,& adæquastis, & cõparastis me & fecistis similẽ?Qui cõfertis aurũ de saculo,& argẽtum statera ponderatis conducẽtes artificẽ,vt faciat Denm,& procidunt & adorant, portant illum in humeris gestantes,& ponentes in loco suo,et stabit ac de loco suo non mouebitur.

Ibid.7. Sed et cum clamauerint ad eum non audiet:de tribulatione non saluabit eum. Mementote illud et confundamini:te dite prævaricatores ad cor.

1.Ioan.5.21. Filioli,custodite vos à simulacris.

Punitio.

Deut.4.25. SI genueritis filios ac nepotes, et moram fueritis in terra deceptiq; feceritis vobis aliq̃ similitudinẽ,patrãtes malũ coram Dño Deo vestro,vt eum ad iracundiam prouoceris testes inuoco hodie cælum et terrã, citò perituros vos esse de terra,quam transito Iordane possessuri estis.

13.6. Si tibi voluerit persuadere frater tuus filius matris tuę,aut filius tuus,siue vxor,q̃ est in sinu tuo,aut amicus,qué diligis vt animã tuam,clã dicens:Eamus,et seruiamus Diis alienis quos ignoras tu et patres tui,cunctarum in circuitũ Gentium quæ iuxta vel procul sunt ab initio vsque ad finẽ terræ, non acquiescas ei,nec audias,neq; pareat ei oculus tuus,vt miserearis,et occultes eũ:sed statim interficies. Sit primũ manus tua

tua super eum:& post te omnis populus mittat manum lapidibus obrutus necabitur: quia voluit te abstrahere à Domino Deo tuo.

Maledictus homo qui fecit sculptile,& conflatile abomi- *27.15.*
nationem Domini,opus manuum artificum ponetq́ue illud in abscondito.

Confundantur omnes qui adorant sculptilia & qui glo- *Psal.96.7.*
riantur in simulachris suis.

Gloriã meam alteri non dabo,& laudẽ meã sculptilibus. *Esa.42.8.*

Confundantur confusione qui confidunt in sculptili, qui *Ibid.17.*
dicunt conflatili,Vos dij nostri.

Transite ad insulas Cethim,& videte si sanctum est huius *Ierem. 2. 11*
cemodi:si mutauit gens deos suos.Et certe ipsi non sunt dij.
Populus verò meus mutauit gloriam suam in idolum Obstupescite cæli super hoc,& portæ eius desolamini vehemẽter,dicit Dominus.

Occosio voluptuosa.

SVrgẽtesq; manè obtulerũt holocausta &hostias pacificas *Exod.32.6.*
& sedit Populus mãducare & bibere,& surrexerũt ludere.

Initium enim fornicationis est exquisitio idolorũ,& adin- *Sap.14.12.*
uentio illorum corruptio vitę est.Neque enim erant ab initio,neque erunt in perpetuum.Superuacuitas enim hominũ hæc adinuenit.

Acerbo enim luctu doleus pater,citò sibi rapti filij fecit i- *Ibid.15.*
maginẽ,& illum qui tunc quasi homo mortuus fuerat nunc tanquam Deum collere cœpit,&constituit inter seruos suos sacra & sactificia.

I

IAbes in Galaad opprimitur ad Israel, Iudic, 21.10. obsidetur. 1. Reg. 11.1. viri Iabes Galaad exhibent misericordiam Sauli, & filio eius. 31.12.

Iacob filius Isaac nascitur, Genes. 25.23. emit à fratre Esau primogenita. Gen. 25.31. præripit Esau benedictionẽ 27.5.* profugitur ad Laba 28.10. videt scalã, & vouet votã, 28.12.20. servit Laban pro duab* filiabus, 29.18. revertitur in patriam. 31. 17. luctatur cum angelo. 32.24. vocatur Israel. 32.27. ‡ 35.10.3. Reg. 18.31. mittit filios in Aegyptum, 42.1. migrat cum tota sua familia in Aegyptum. 46.*. Deuter. 10.22. filios Ioseph. adoptat in suos. 48.5.8. benedicit duodecim filiis & moritur, 49.33. sepelitur cum patribus suis in terra Chanaan. 50.4.7 secundum præmissionem, 47. 29. & secundum mandatum. 49.29. sommen-

datur, Eccl. 44.24. vide Israel.

Iacob Zebedæi filius vocatur, Matth. 4.20. occiditur, Act. 12.2.

Iebus appellatur Ierusalem, Ios. 15.8. Iudic. 19.10. 1. Par. 11.4.

Iebusæos expugnare non poterat Israel, Iudic 1.21. superantur tamen à Dauid 2. Reg 5.8.

Iehu filius Hanani prophetæ arguit regem Iosaphat. 2. Pa. 19.2. mittitur ad Baasa regem Israel 3. Regum. 16. 1. 7.

Iehu filius Iosaphat filij Namsi vngitur vt rex esset Israel, ad delendam domũ Achab. 4. Reg. 9. 1.6. iuxta præscriptum 3 Re. 19.16. occidit Iesabel. 4. Reg. 9. 30.33. occidit septuaginta filios Achab, 10.1. Iubet comprehendi & iugulari fratres Ochoziæ Regis Iudæ, 10.14. perdit seruos Baal, 4. Reg. 10.17.25. morit. 10.35.

Ieiunium & ieiunandum esse, Vide Quadragesima.

Ioel 2.12. NVnc ergo dicit dominus, conuertimini ad me in toto corde vestro, in ieiunio et fletu et planctu.

Tob. 12.8. Bona est oratio cũ ieiunio, et eleemosina magis quã thesauros auri recondere.

Matth. 6.16. Cùm autẽ ieiunatis, nolite fieri sicut hypocritæ tristes, exterminãt autem facies suas, vt appareant hominib. ieiunantes. Amen amen dico vobis, quia receperunt mercedem suã.

Marc. 2. 20. Venient autem dies cùm auferetur ab eis, sponsus et tũc ieiunabunt in illis diebus, Luc. 35. idem.

Luc. 2.37. Quæ non discedebat de templo (loquitur de Anna) ieiuniis et obsecrationibus seruiens nocte ac die.

2. Cor. 6.5. In omnibus exhibeamus nosmetipsos sicut Dei ministros, in multa patientia, in tribulationibus, in necessitatibus, in plagis, in carceribus, in laboribus in vigiliis, in ieiuniis, in castitate, in longanimitate, in Spiritu sancto, in charitate non ficta, in verbo veritatis, in virtute Dei, etc.

Cap. 11.27. In laboribus (fui) et erumna, in vigiliis multis, in fame et siti in ieiuniis multis, in frigore et nuditate, etc.

Act. 13.2. Ministrantibus autem illis domino, et ieiunantibus dixit spiritus sanctus, Segregate mihi Saulum et Bernabam, in opus ad quod assumpsi eos, tunc ieiunantes et orantes, imponeisque eis manus dimiserunt eos.

Cap. 14. 22. Cùm constituissent illis per singulas ecclesias presbyteros, et orantes cum ieiunationibus, commendarent eos Domino in quem crediderũt, Vide verbum, *Quadragesima.*

Ieiunij meritum.

PRæualuerunt sermones Ionadas filij Rechas quos præcepit filiis suis, vt non biberent vinum, & non biberunt vsque ad diem hanc, quia obedierunt præcepto patris sui. 15. Propterea hæc dicit Dominus exercituum Deus Israel, non deficiet vir de stirpe Ionadab filij Rechas stans in conspectu meo cunctis diebus. *Hiere.* 35. 14.

Et clamauit (Ionas) & dixit in Niniue, ex ore regis atque principium eius dicẽs: homines & iumẽta & boues, & pecora non gustent quicquam, nec pascantur & aquã non bibãt, &c. 9. Quis scit si cõuertatur & ignoscat Deus, & reuertatur à furore iræ suæ & non peribimus. Et vidit Deus opera eorum quia cõuersi sunt de via sua mala, & misertus est Deus super malitia quam locutus fuerat vt faceret eis & nõ fecit. *Iona.* 3.7.

Et clamauit omnis populus ad Dominum instantia magna, & humiliauerunt animas suas in ieiuniis & orationib. ipsi & mulieres eorum. *Iudith.* 4. 8

Describitur pœnitentia Iudith, &c. Et in superioribus domus suæ fecit sibi cubiculum secretum, in quo cum puellis suis clausa morabatur, & habens super lumbos suos ciliciũ ieiunabat omnibus diebus vitæ suę præter sabbatha, & Neomenias & festa domus Israel. *Cap.* 8.5.

Hoc autem genus Dæmoniorum non eiicitur nisi per orationem & ieiunium. *Matth.* 17.21

Tu autem cũ ieiunas, vnge caput tuum et faciẽ tuã laua. *Cap.* 6.17.

Ieiunatur pro mortuis.

SAul, cũ filiis suis in pugna cæsi corpus truncato capite, in muro Bethsan suspenditur, armaq; eius in tẽplo Astaroth, vir aũt Iabes ablatis Saul & filiorum eius corporibus, 12. sepelierunt in nemore, & ieiunauerunt septem dieb. *1. Reg.* 31. ✠

Ieiunij exempla.

INgressusque Moyses medium nebulæ ascendit in montẽ & fuit ibi 40. Diebus & 40. noctibus & Cap. 34. 28. *Exod.* 24. 18.

Dicitur de illo quod fuerit ibi cùm Domino, 40. Dies & 40. noctes, panem non comedit, & aquam non bibit & scripsit in tabulis verba fœderis 10. Præcepta. *Cap.* 34. 28.

Quando ascendi in montẽ (ait Moyses) vt acciperẽ tabulas lapideas pacti q̃ pepigit vobiscum Deus, & perseuerauit in mõte. 40. Dieb. & noctibus panẽ nõ comedens, & aquam nõ bibens, & c. 28. et prostidi ante Deũ sicut prius, 40. diebus *Deut.* 9 9.

Universidad de Deusto
Biblioteca

& noctibus panem non comedens & aquam non bibens propter omnia peccata vestra, quæ gessistis contra Dominum & eum ad iracundiam prouocastis.

Iudic.20.26 Quamobrem omnes filij Israel venerũt in domum Dei & sedentes flebant contra Dominum, ieiunauerunt̃que die illo vsque ad vesperum, & obtulerunt ei holocausta atq; pacificas victimas & super statu suo interrogauerunt.

2.Reg.7.7. Et conuenerunt (Israelitæ) in Maspha, hauserunt̃que aquam, & effuderunt in conspectu Domini, & ieiunauerunt in die illa atque dixerunt ibi peccauimus domino.

1.Reg.3.35. Hæc faciat mihi Deus (iurauit Dauid dicẽs,) & hæc addat si ante occasum solis gustauero panem vel aliud quicquam

Cap.12. 16. Deprecatus est Dauid dominum pro paruulo quem suscitauerat ex Uriæ Bersaba) & ieiunauit Dauid ieiunio, & ingressus seorsum incuit super terram.

2.Par.20. ✠ Ammonitis ac Moabitis, ac Syriis cõtra Iosaphat insurgentib. ipse prædicato ieiunio vnà cum populo suo supplex, ad Deum confugit, ficq; se mutuo cædentibus, spolia collegit.

1.Esd.1.4. Et prædicauit ibi ieiuniũ iuxta fluuiũ Ahaua, vt affligeremur coram Domino Deo nostro, & peteremus ab eo viam rectam, nobis & filiis nostris vniuersæ substantiæ nostræ.

2 Esd.4. 1. Cùm audissem verba huiu smodi (de afflictione magna in Ierusalem eo tempore, eò quod dissipabatur populus, & murus ciuitatis) sedi & fleui, & luxi diebus multis & ieiunabam & orabam ante faciem Dei cœli.

Ester.4.✠ Luctus Mardochæi ac reliquorum Iudæorum, ob paratũ ipsis interitum. Ester autem iussu Mardochæi Iudæorũ nec ei occurrit & non vocata ad regem ingreditur, iubet eam ieiunio pro se triduo orari, idem ipsa faciente.

Psal.34.13. Ego autem cùm mihi molesti essent, induebar cilicio, humiliabam in ieiunio animam meam, & oratio mea in sinu meo conuertetur.

Hiere. 36. 9. Prædicauerunt (Hieremias & Baruch) ieiunium omni populo in Hierusalẽ, & vniuersæ multitudini quæ cõfluxerat de ciuitatibus Iuda in Hierusalem.

Daniel.10.3 Panem desiderabilem non comedi & caro & vinum, non introierunt in os meum, sed neque vnguẽto vnctus sum, donec complerentur trium hæbdomadarum dies.

Iona.3.5. Et crediderunt viri Niniuitæ in Deum, & prædicauerunt ieiunium & vestiti saccis à maiore vsque ad minorem.

Iudith.4.7. Et fecerũt filij Israel secundũ q̃ constituerat eis sacerdos Domini

Domini Eliachim, & clamauit omnis populus ad Dñm instantia magna & humiliauerunt animas suas in ieuniis & orationibus ipsi & mulieres eorum, & cap.8.5.

Nunquid & occidere me vis sicut occidisti iam septem viros? ad hæc vocem perrexit in superius cubiculum domũ suæ & trib.dieb. & tribus noctibus non manducauit, neque bibit, sed in oratione persistens cũ lachrymis deprecabatur Deum vt ab isto improperio liberaret eam (ancillam.) Tob.3. 10.

Et cùm ieiunasset Iesus 40. diebus & 40. noctibus postea esurijt. Matth. 4. 2.

Accesserunt ad eũ discipuli Ioannis dicẽtes, quare nos et Pharisæi ieiunamus frequenter, discipuli autem tui non ieiunant? Et ait illis Iesus, nunquid possunt filij sponsi lugere quamdiu cum illis est sponsus? Venient autem dies cùm auferetur ab eis sponsus et tunc ieiunabunt. Idem Luc. 5. 33. Cap.9.14.

Loquitur de Anna, et hæc vidua vsque ad annos 84. quæ non discedebat de templo ieiunijs et obsecrationibus seruiens nocte et die Luc.2.37.

Tunc ieiunantes et orantes imponentésque eis manus dimiserunt illos, cap.14.23. Act.13.3.

Ieiunium inductum à rege Saul, vide, Abstinentia.

ET viri Israel sociati sunt sibi in die illa, adiurauit aũt Saul populũ dicẽs, maledictus vir qui comederit panem vsque ad vesperã donec vlciscar de inimicis meis. A Iosapha.2.Par. 20.3. Iosaphat aũt timore perterritus totum se contulit ad rogãdum Dominũ et prædicauit ieiunium vniuerso Iuda à Niniuitis et eorũ rege. Ionæ.3.5. Et crediderunt viri Niniuitæ in Deũ, et prædicauerunt ieiunũ et vestiti sũt saccis à maiore vsque ad minimum, et peruenit verbũ ad regem Niniuæ, et surrexit de solio suo, et abiecit vestimẽtum suũ à se et inductus est sacco et sedit in cinere, et clamauit et dixit in Niniue ex ore regis et principũ eius dicẽs: homines et iumẽta et boues et pecora nõ gustẽt quicquam nec pascantur et aqua non bibant: et operiantur saccis homines et iumenta et clamẽt ad Dñm in fortitudine, et cõuertatur vir à via sua mala et ab iniquitate quæ est in manib. eorũ etc. Ab Esd. 1.Esd.8.21. Et prædicaui ibi ieiunium iuxta fluuiũ Ahaua vt affligerẽ corã Domino Deo nostro et peteremus ab eo viã rectã nobis et filiis nostris vniuersæque substantiæ nostræ.

Ab Hester & Mardochæo, Hester 4.16. Vade & congrega omnes Iudæos quos in Susan repereris, & orate pro me (ait Hester) non comedatis & non bibatis tribus diebus, & tribus noctibus & ego cum ancillis meis similiter ieiunabo, & sic ingrediar ad regem contra legem faciens, non vocatâ: tradensque me morti & periculo, Vide *Abstinentia*.

Ieremias propheta ex Anathoth, Iere. 29.27. *vocatur, & à Deo mittitur*, 1.4. (1.‡ 37.11.‡ 38.4.7.

Ieremias persecutionẽ patitur, Ier. 18.19.‡ 20.1.‡ 26.7.‡ 36.

Ieremias inuenit gratiã apud Nabuchodonosor, Iere. 39.12.

Ieremias vinculis solutus à Nabuzardan, Iere. 40.1.

Ieremias luget Iosiam, 2. Par. 35.25.

Iericho expugnatur & exuritur, Ios. 6.20.24. *readificatur ab Hiel*. 3. *Reg*. 16.34. *appellatur ciuitas Palmarum*, Deut. 34. 3. 2. *Par*. 8.15.

Ieroboam filius Nabat, seruus Salomonis, fit inimicus Israel 3. *Reg*. 11.26. 2. *Par*. 13 *fit rex decem tribuũ*, 3. *Reg*. 12. 20. *iuxta verbum Ahiæ*, 11.29. *erigit duos aureos vitulos, & falsum cultũ Dei*, 22.28.31 *idq; punit & exprobrat*, 14.7.‡ 15.25.‡ 16.19 29.4. *Reg*. 3.3.‡ 10.29 31.‡ 13.2.6.11.‡ 14.24.‡ 15.9.18.24.‡ 17. 22.‡ 23.15. *manus eius exaresit* 3. *Reg*. 13.4 *curatur*, 13.6. *moritur*, 14.20. *tota eius domus perditur*, 15.29 *iuxta quod prædictum fuerat*, 14.10. *contra Ieroboam. Amos*. 7.10.

Ieroboã filius Ioa, fit rex Israel, 4. *Re*. 13.13.‡ 14.16. *moritur*, 14.29.

Ierusalem expugnatur à filiis Iudæ, Iud. 1.8. *eligitur à Deo in habitaculum* 3. *Reg*. 8.* 2. *Paral*. 6.2.‡ 7.16.

Ierusalem appellatur Iebus, Ios. 15.8. *Iudic*. 19.10.1. *Par*. 11.4. (15.8.

Ierusalem appellatur Salem, Psal. 75.3.

Ierosolymam quæ trib. Iacob inhabitauerint, 1. Par. 9.3.2. *Esd*.

Ierusalem obsidetur à rege Syriæ & Israelis. 4. *Reg*. 16.5. *à rege Nabuchodonosor*, 4 Reg 24.10.‡ 25.1.

Ierusalem exuritur & euertitur. 4. *Reg*. 25.9. *iterũ excolitur & reparatur*. 3. *Esd*. 3.*‡ 6.15.

Ierusalem destruenda per Romanos, Dan. 9.26. *Zach*. 14. 1. *Matth*. 24.1.15. *Luc*. 13.35.‡ 19.41.‡ 20.16.‡ 21.6. *Joan*. 11.48.

Hyerusalem spiritualis, Ecclesia sancta.

Psal. 121.3. HYerusalem quæ ædificatur vt ciuitas, cuius participatio eius in idipsum.

Esai. 33.20. Respice Syon ciuitatem solẽnitatis nostræ, oculi tui videbunt

bunt Hyerusalem habitationẽ opulentam, tabernaculum qd nequaquam transferri potetir, nec auferentur claui eius in sempiternum & omnes funiculi eius non rũpentur, quia solummodo ibi magnificus est Dominus noster. &c.

Paupercula tempestate cõuulsa absq; vlla cõsolatione: ecce ego sternam per ordinem lapides tuos, & fundabo te in sapphiris, & ponam Iaspidem propugnacula tua, & portas tuas in lapides sculptos, & omnes terminos tuos in lapides desiderabiles. &c. *Cap*. 54. 11.

Ecclesiam ad exultationẽ hortatur, quod in ea Domini gloria reluceat, ad quam accessurę sunt plurimę nationes, & quæ ad eã non veneront peribunt, in qua pax, iustitia & laus Dei inuenientur, ablata iniquitate, eritque Dominus in lucẽ sempiternam, & gloriam. *Cap*. 60.‡

Super muros tuos Hyerusalẽ constitui custodes tota die & tota nocte in perpetuum non tacebunt. *Cap*. 62. 6.

Gaudebitis, & exultabitis vsq; in sempiternum in his quę ego creo: quia ecce ego creo Hyerusalem exultationem & populum eius gaudium & exultabo in Hyerusalẽ, & gaudebo in populo meo & non audietur in eo vltra vox fletus, & vox clamoris. *Cap*. 65. 18.

Anima mea benedic Dominum, quoniam liberauit Hyerusalem ciuitatem suam à cunctis tribulationibus suis. *Tob*. 13. 19.

Exue te Hyerusalẽ stola luct⁹, & vexationis tuæ & iuduc te decore & honore eius q̃ à Deo tibi sempiterna gloria. & 7. *Baruch*. 5. 1.

Illa autem quæ sursum est Hyerusalem libera est quę mater est nostra, cap. 11. 10. *Gal*. 4.26.

Sed accessistis ad Syon montem, & ciuitatẽ Dei viuẽtis Hyerusalẽ cœlestẽ & multorũ milliũ Angelorũ frequentiã & Ecclesiã primitiuorũ, qui conscripti sunt in cœlis & iudicem omnium Deum & spiritus iustorum perfectorum. *Hebr*. 12.22.

Qui vicerit faciam illum colũnam in tẽplo Dei mei, & foras nõ egredietur amplius & scribã super eum nomen Dei mei, & nomen ciuitatis Dei mei nouæ Hierusalem, quæ descendit de cœlo à Deo meo & nomen meum nouum. *Apoc*. 3.12.

Et ego Ioannes vidi sanctam ciuitatem Hyerusalẽ nouã descendentẽ de cœlo à Deo paratam, sicut sponsam ornatam viro suo, & 10. Et sustulit me in spiritu in montem magnum & altũ et ostendit mihi ciuitatem sanctam Hyerusalem descendentẽ de cœlo à Deo, habentẽ claritatem Dei, et lumen eius simile lapidi precioso, tãq̃ lapidi Iaspidis sicut christallũ. *Cap*. 21. 2

Contra

Contra Ierusalem & eius incolas.

4.Reg.21.12. HÆc dicit Dominus Deus Israel: Ecce ego inducã ma
la super Hierusalẽ & Iudam & quicunq; audierit tin
niant ambę aures eius, extendã sup Hierusalẽ funicu-
lũ Samariæ & põdus domꝰ Achab & delebo Hyerusalẽ sicut
deleri solẽt tabulę, delẽs vertã & crebriꝰ stylũ sup caput eiꝰ.

Cap.23.27. Dixit Dominus, etiam Iudam auferam à facie mea sicut
abstuli Israel & proiciam ciuitatem hanc quam elegi Hye-
rusalem & domum de qua dixi: erit nomen meum ibi.

Esa.3.1. Ecce enim dominator Dñs exercituũ auferet à Hyerusalẽ &
à Iuda validũ & forte omne robur panis, & omne robur aquę
fortẽ & bellatorẽ virũ iudicẽ & prophetã & ariolũ & senẽ.

Cap.22.3. Sermo Domini contra Hyerusalẽ cuius deflet prophetes
vastitatem, & quod neglecto Deo, frustra se muniat ad resi-
stendum Assyriis: carpuntur quod cum plangere debeant, gu
læ indulgeant & reiecto Sobna tẽpli præposito substituitur
Eliacim, cui magna datur potestas.

Cap.29.1. Væ Ariel, Ariel ciuitas, quam expugnauit Dauid, additus
est annus ad annum, solennitates euolutæ sunt & circũualla-
bo Ariel & erit tristis & mœrẽs, & erit mihi quasi Ariel, &c.
4. humiliaberis, de terra loqueris, & de humo audiet elo-
quium tuum, & erit quasi Pythonis de terra vox tua, & de
humo eloquium tuum mussitabit &c. & 7.

Cap.6.5.2. Expandi manus meas tota die ad populum incredulum
qui graditur in via non bona post cogitationes suas.

Nisre.4.3. Hæc dicit Dominus, viro Iuda & habitatori Hyerusalẽ.
Nouate vobis nouale & nolite serere super spinas, circũcidi
mini Domino & auferte præputia cordiũ vestrorum viri Iu
da & habitatores Hyerusalẽ, ne forte egrediatur vt ignis in-
dignatio mea & succendatur & nõ sit qui extinguat propter
malitiã cogitationum vestrarum, 9 Et erit in die illa dicit
Dominus, peribit cor regis & cor principum & obstupescẽt
sacerdotes & prophetæ consternabuntur.

Cap.7. ✠ Quod frustra confidant in templo, pessima perpetrãtes,
prophetas audire nolentes sicut & patres eorũ, quapropter
denunciat templum abiiciẽdum & terrã Iuda redigendã in
solitudinem, nec profuturam orationẽ Hyeremiæ pro eis
nec oblata pro eis sacrificia. &c.

Cap.13.9. Hęc dicit Dñs. sic putrescere faciã superbiã Iuda & super-
biã Hyerusalẽ multã, populũ istũ pessimũ qui nolũt audire
verba mea & ambulãt i prauitate cordis sui, &c. 13. Hęc dicit
Dñs. Ecce ego implebo oẽs habitatores terrę huius, & reges
qui sedẽt de stirpe Dauid super thronũ eius & sacerdotes &
prophetas, & omnes habitatores Hyerusalẽ ebrietate & diss-
perdã eos virũ à fratre suo & patres & filios pariter, ait Dñs.

Hæc dicit Dominus ad me: vade & sta in porta filiorũ po *Cap.17.19.*
puli per quã ingrediuntur reges Iuda & egrediunt, & in cun
ctis portis Hyerusalẽ, & dices ad eos: audite verbũ Domini
reges Iuda, & omnis Iuda, cunctiq; habitatores Hyerusalẽ
qui ingredimini per portas istas. Hæc dicit dominus: custo-
dite animas vestras, & nolite portare pondera in die Sabba-
thi, nec inferatis per portas Hyerusalem, &c.

Audite verbũ Dñi reges Iuda & habitatores Hyerusalẽ *Cap.19.3*
hæc dicit Dominus exercituũ Deus Israel: ecce ego inducã
afflictionẽ super locũ istũ, ita vt omnis qui audierit, tinniẽt
ambę aures eius, eo qđ derelinquerint me, & alienũ fecerint
locũ istũ, & libauerint in eo Diis alienis, quos nescierũt ipsi
& patres eorum & reges Iuda, & repleuerũt locũ istũ sangui
ne innocentiũ &c. 6. Propterea ecce dies venient dicit Dñs
& nõ vocabit amplius locus iste Topheth & vallis filij En
nõ, sed vallis occisionis, & dissipabo cõsiliũ Iuda & Hyerusa
lẽ in loco isto & subuertã eos gladio in conspectu inimico-
rum suorũ, & in manu quærentiũ animas eorum, & dabo ca
dauera eorum escam volatilibus cœli & bestiis terræ.

Respõdet Hyremias nũcius Sedechię regis sup obsidione *Cap.21.*✠
Nabuchodonosor, Iudã vastandã, peste, gladio, fame, & capti
uitate, soloscq; eos victuros, q trãsfugerit ad caldęos, Itẽ. c.25.

Ecce ego tollam vos portans & derelinquam vos, & ciui- *Cap.23.*✠.
tatẽ quam dedi vobis, & patribus vestris à facie mea, & dabo
vos in opprobriũ sempiternũ & in ignominiam æternam,
quæ nunquam obliuione delebitur.

Clauserat enim eũ (Hyeremiã) Ezechias rex Iuda dicens, *Cap.32.3.*
quare vaticinaris dicens: hæc dicit Dñs, ecce ego dabo ciui
tatẽ istã i manu regis Babylonis (Nabuchodonosor) & ca *Idem Ca.28.*
piet eam, & Sedechias rex Iuda non effugiet de manu Chal
dæorum, sed tradetur in manus regis Babylonis, &c.

Hęc dicit Dñs Deus Israel, vade & loquere ad Sedechiã *Cap.34.2.*
regẽ Iuda, & dices ad eũ: hæc dicit Dominus, ecce ego tradã
ciuitatẽ hãc in manꝰ regis Babylonis & succẽdet eã igne &
tu nõ effugies de manu eius Nabuchodonosor, sed cõprehẽ-
sione capieris & in manu eius traderis: Idem cap.38.3.

Domus Israel noluit audire te qa noluit audire me, omnis *Ezech.3.7.*

quippe

Universidad de Deusto
Biblioteca

quippe domus Israel attrita fronte est & duro corde.

Cap.4 ✠ Iubetur propheta figurare obsidionem Hyerusalé ac deinde mire super latus sinistrũ 390.diebus,super dextrum vero 40. ac vilem cibum & fœdè cõfectum sibi prœparare quibus designet calamitatẽ filiorum Israel, obsidionẽ & afflictionem habitantium Hyerosolimis.

Cap. 5. ✠ Per detõsos capitis & barbæ propheræ pilos iussu Domini variéq; consumptos designantur Iudæi,propter sua peccata,fame & gladio cõsumẽdi,sic vt patres filios, filij patres cõmedant,reliqui verò in captiuitatem ducendi vbi finem probrium ac stupor gentibus quarum superarunt scelera.

Cap.15. ✠ Sicut de vite præcisum soli seruit igni,ita Iudæos ob inueterata peccata Hyerusalem dicit exurendos.

Cap. 22. ✠ Varia narrat scelera Hyerosolymis perpetrata ,ppter quæ dicit se super eos effusurum indignationem suam , narrat& scelera sacerdotum , principum pseudoprophetarum ac populi terræ vt nullus inuentus sit qui pro auertendo furore Domini se opponeret,& cap 23.

Soph.3. ✠ Arguit Hyerusalem & præcipuè rectores eius,quibus minatur celerem Dei vindictam,quod neque beneficiis neque flagellis sint ad ipsum conuersi.

Ignorantia.

Prou. 1.22. 19. 2. VSquequo imprudentes odibunt scientiam?
Vbi non est scientia animæ, non est bonum.

Eccles. 10.3. Stultus in via ambulans , cum ipse insipiens sit,omnes stultos æstimat.

Eccles. 10. 3. Rex insipiens,perdet populum suum,& ciuitates inhabitabuntur per sensum perditionis. (bitant.

Sap.7. 28. Neminem diligit Deus,nisi eum,qui cum sapientia habi-

Eccles.21. 14. Non erudietur qui non est sapiens in bono.

Ibidem. 17. Cor fatui quasi vas cõfractũ,& omnẽ sapiẽtiã nõ tenebit.

Iere. 8. 9. Verbum Domini proiecerũt, & sapientia nulla est in eis.

1. Cor. 8. 2. Si quis autem se existimat scire aliquid,nondum agnouit quomodo oporteat eum scire.

Ignorantia turpiter admittitur.

Sap.13. 1. VAni autem sunt omnes homines , in quibus non subest scientia Dei.

1.Cor. 15. 34. Ignorantiam enim Dei quidam habent.

Ephes. 4. 17. Hoc igitur dico & testificor in Domino,vt iam non ambuletis,sicut & gentes ambulant.

Cre-

Grauiter punitur.

LEones interficiunt eos , qui ignorant ritum Dei terræ. 4.Reg.17.26
Quia nullus intelligit,in æternum peribunt. Iob 4.20.
Omnes qui me oderunt , diligunt mortem. Prou. 8. 36.
Qui euitat discere,incidet in mala. 17. 16.
Propterea captiuus ductus est populus meus,quia nõ habuit scientiam. Esaiæ. 5.
Non enim est populus sapiens,propterea non miserebitur eius qui fecit eum,& qui formauit eum non parcet ei. 27. 11.
Et quoniam non habuerunt sapientiam, interierunt propter suam insipientiam. Baruch.3.28
Quia tu scientiam repulisti,repellã te ne sacerdotio fungaris mihi,& oblita es legis Dei tui, obliuiscar filiorũ tuorum & ego. Osee. 4. 6.
Et populus non intelligens vapulabit. Ibidem. 14.
Si quis ignorat,ignorabitur. 1.Cor. 14.38.

Iezabel impia,impij Achab coniunx,3.Reg.16.31.✠ 21.5. 7. occidit prophetas Domini , 18. 4. 13. minatur Heliæ prophetæ mortem, 19.2 a canibus dilaceratur.4.Reg.9.33.iuxta verbum Heliæ prophetæ 3.Reg. (21.23.

Illuminati dicuntur Baptizati. Heb.6.4.

Imagines iussit Deus fieri.

DVos quoque Cherubin aureos & productiles fãcies ex vtraque parte oraculi Cherub. vnus sit in latere vno,& alter in altero. Exo. 25. 18.

Fac serpentem æneum & pone eum pro signo qui percussus aspexerit eũm viuet,fecit ergo Moyses serpentem æneũ & posuit eũ pro signo,quẽ cũ percussi aspicerẽt sanabantur. Num. 21.8.

Imagines fecit Salomon.

ET sculpsit Cherubin & palmas & exlaturas valde eminẽtes,operumq; oĩa laminis aureis opere quadro ad regulam. 3. Reg. 6.35.

Et stabãt super 12.(colũnas) boues ex quibus tres respiciebant ad aquilonem,& tres ad occidentẽ,& tres ad Meridiem,& tres ad orientẽ,&c.29.& inter coronulas & plectas, leones & boues & Cherubin & in tũcturis similiter desup & subter leones & boues quasi lora ex ære descẽdẽtia,36.sculpsit quoq; in tabulatis illis quę erãt de ære & in angulis cherubin & leones & palmas quasi in similitudinẽ hominis stãtis vt nõ cęlata,sed apposita p circuitũ viderẽtur.Itẽ c.10.19.

Fcat

2.Para.3.10. Fecit etiã (Salomon) in domo ſancti ſanctorũ Cherubin duos, opere ſtatuario & texit eos auro, alę Cherubin vigint cubitis extendebatur.&c.14.Itẽ ca.4.3. Similitudo quoq; bo um erat ſubter illud (ſcilicet altare) qd ſtruxerat Salomon.

Imaginum vſus.

Num.21. 01. ORauitq; Moyſes vt tollerẽtur ſerpẽtes à populo & locutus eſt Dns ad eum,fac ſerpentẽ æneum & pone eũ pro ſigno,qui percuſſus aſpexerit eum viuet, & poſuit eum

Sap.16. 6. pro ſiguo,quem cum percuſſi aſpicerent ſanabantur.
Sed non in perpetuum ira tua permãſit.ſed ad correptionẽ in breui turbati ſunt,ſignũ habentes ſalutis ad cõmemorationẽ mãdati legis tuę,qui enim conuerſus eſt,nõ per hoc quod videbat ſanabatur,ſed per te ſaluatorem omnium.

Ioſue.22. 26. Extruamus nobis altare non in holocauſto neque ad victimas offerendas,ſed in teſtimonium inter nos & vos & ſũbolem noſtram veſtrámque progeniem,vt ſeruiamus Dño &c.34.Vocaueruntq́ue filij Ruben & Gad altare quod extruxerunt(ante tabernaculum Domini)teſtimonium noſtrum. quod Dominus ipſe eſt Deus.

Ioan.3.14. Serpens æneus figura erat Chriſti futuri,vt habetur Ioannis 13.dicentis:Sicut Moyſes exaltauit ſerpentem in deſerto,ita exaltari oportet filium hominis, vt omnis qui credit in eum non pereat,ſed habeat vitam æternam.

Imitandus homo homini.

Pſal.36.1. NOli emulari in malignantibus,neque zelaueris facientes iniquitatem.

Ibidem.7. Noli æmulari in eo,qui proſperatur in via ſua.

Prou.3.31. Ne æmuleris hominẽ iniuſtum, nec imiteris vias eius.

4.14. Ne delectẽris in ſemitis impiorum,nec tibi placeat malorum via.

24.1. Ne æmuleris viros malos,nec deſideres eſſe cum eis.

1.Cor.4.16. Rogo ergo vos imitatores mei eſtote, ſicut & ego Chriſti:Ideo miſi ad vos Timotheum,qui eſt filius meus chariſſimus & fidelis in Domino ,qui vos cõmonefaciat vias meas quæ ſunt in Chriſto Ieſu.

2.Cor.2.15. Chriſti bonus odor ſumus Deo,in his,qui ſalũ fiunt,& in his qui pereunt. Aliis quidem odor mortis in mortem: aliis autem odor vitę in vitam.

1.Theſſ.3.5. Denunciamus aũt vobis fratres in nomine Domini Ieſu Chriſti, vt ſubtrahatis vos ab omni fratre ambulante inordinate

dinate,&non ſecundum traditionem,quã acceperiſtis à nobis.
Ipſi enim ſcitis quemadmodum oporteat immitari nos.
Cupimus autem vnumquenque veſtrum eandem oſtenta re ſolicitudinẽ,ad expletionã ſpei,vſq; ad finẽ, vt non ſegnes efficiamini,verũ immitatores eorum,qui fide & patientia hę reditabunt promiſſiones. Heb.6.12.
Chariſſime,noli immitari malum,ſed quod bonum eſt. 3.Ioan.11.

Immiſericordia & eius meritum.

QVantoque opprimebant eos,tanto magis multiplicabãtur & creſcebant oderantq; filios Iſrael Aegyptij. Exo.1.12.
Ammonites & Moabites etiam poſt decimã generationẽ non intrabunt eccleſiam Domini in æternũ, quia noluerũt vobis occurrere cum pane & aqua in via quam egreſſi eſtis de Aegypto. Deut.23.
Dixitq; Gedeõ ad viros Socoth, date obſecro panẽ populo qui mecũ eſt,quia valde defecerunt vt poſſimus perſequi Zebee & Salmana reges Madian.Reſponderũt principes Soeoth. Forcitan palmæ manũ Zebee & Salmana in mano tua ſunt,& idcirco poſtulas vt demus exercitui tuo panes.15.Venitq; Gedeõ ad Socoth.& dixit eis:En Zebee & Salmana ſup quos exprobraſtis Mihi,dicẽtes forcitan in manibus tuis ſunt & idcirco poſtulas vt demus viris q laſſi ſunt & defecerũt panes. Tulit ergo Gedeõ ſeniores ciuitatis & ſpinas deſerti ac tribulos & contriuit cũ eis atque comminuit viros Socoth. Iudic.8.5.
Reſpondẽs Nabal pueris Dauid ait:Quis eſt Dauid & qs eſt filius Iſai?Hodie increuerunt ſerui qui fugiunt Dominos ſuos,tollã ergo panes meos & aquas meas & carnes peccorũ q occidi tõſoribus meis,& dabo viri quos neſcio vnde ſunt &c.38 Cũque pertranſiſſet Dauid cum ſuis decẽ dies,percuſſit Dominus Nabal & mortuus eſt &c. 1.Reg.25.10
Quoniam confringens nudauit pauperes, domum rapuit & non ædificauit eam. Iob.20.19.
Anima impij deſiderat malũ nõ miſerebitur proximo ſuo. Prou.21.10.
Redde qđ debes(dixit rex ſeruo ſuo)Procidẽs ſeruus eius rogabat eũ dicens:Patientiã habe in me & omnia reddã tibi Ille autem noluit ſed abiit & miſit eum in carcerem donec redderet debitum &c.34.Et iratus Dominus eius tradidit eũ tortoribus quo adusque redderet vniuerſum debitum.Sic & pater meus(ait Chriſtus)faciet vobis ſi non remiſeritis vnuſquiſque fratri ſuo de cordibus veſtris. Matt.18.30
Diſcedite à me maledicti in ignẽ æternũ qui paratus eſt diabolo Cap.25.41.

diabolo & angelis eius, esurini enim „& non dedistis mihi manducare.&c.

Luc. 16.19. Homo quidã erat diues,& induebatur purpura & byſſo & epulabatur quotidie ſplẽdidẽ. Et erat qdã mẽdicus nomine Lazarus qui iacebat ad ianuã eius vlceribꝰ plenus cupiẽs ſa turari de micis quæ cadebãt de mẽſa diuitis & nemo illi dabat,ſed & canes veniebãt & lingebãt vlcera eius.Sed & factũ eſt vt moreretur mẽdicus & portabatur ab angelis in ſinum Abrahæ,mortuus eſt autẽ & diues & ſepultus eſt in inferno.

Iacob. 2.13. Iudicium enim ſine miſericordia fiet illi,qui non fecit miſericordiam,ſuperexaltat autem miſericordia iudicium.

Impatientia & eius punitio.

Exod. 14.11. *Idẽ.ca.* 21.31. ET dixerũt ad Moyſen filij Iſrael.forſitã nõ erãt ſepulchra in Aegypto, ideo tulisti nos vt moreremur in ſolitudine.

Nume. 5. Quid hoc facere voluiſti vt educeres nos de Aegypto? Nõne iſte eſt ſermo quẽ loquebamur ad te in Aegypto dicẽtes:recede à nobis vt ſeruiamus Aegyptiis? multo enim melius erat ſeruire eis quã mori in ſolitudine. Et ait Moyſes ad populum nolite timere,ſtate & videte magnalia Domini quæ facturus eſt hodie.&c.

Cap. 15.14. Aſcenderunt populi & irati ſunt,dolores obtinuerunt habitatores Philiſtiim &c.2.17.2.

Exo. 16.2. Et murmurauit omnis cõgregatio filiorũ Iſrael cõtra Moyſen & Aarũ in ſolitudine dixerũtq; filij Iſrael ad eos, vtinã mortui eſſemus p manũ Dñi in terra Aegypti qñ ſedebamus ſup ollas carniũ &comedebamꝰ panẽ in ſaturitate.Cur induxiſtis nos in deſertũ iſtud vt occideretis oẽm multitudinẽ fame?dixit autem Dominus ad Moyſen. Ecce ego pluã vobis panẽ de cœlo &c.7.Mane videbitis gloriam Domini (dicunt Moyſes & Aaron,illis murmurantibus) audiui enim murmur veſtrum contra Dominum, nos vero quid ſumus quiã murmurastis contra nos.

Num. 11.1. Interea ortũ eſt murmur populi Iſraelis quaſi dolẽtiũ pro labore contra Dominũ. Quod cũ audiſſet Dominus iratus eſt,&accẽſus in eos ignis Domini deuoraut extremã castrorum partẽ &c.10.audiuit ergo Moyſes populũ flentẽ per familias ſingulas per oſtias tetorij ſui.Iratuſque eſt furor Domini valdẽ,ſed & moyſi intollerauda res viſa eſt.

Cap. 14.1. Vociferãs oĩs turba flenit nocte illa,& murmurati ſunt cõtra Moyſen & Aaron cuncti filij Iſrael,dicentes. Vtinã mortui

tui eſſemus in Aegypto & non in hac vaſta ſolitudine &c.26 Locutuſq; eſt Dñs ad Moyſen & Aaron dicens: Vſquequo multitudo hæc peſſima murmurat cõtra me? Quæreias filiorum Iſrael audiui,dic ergo eis:Viuo ego ait Dominus,Sicut locuti eſtis audiente me,ſic faciam vobis.

Quia non concluſit oſtia ventris qui portauit me,nec abſtulit mala ab oculis meis.Quare nõ in vulua mortuus ſum egreſſus ex vtero non ſtatim perij &c. *Iob.* 3.10.

Fatuus ſtatim indicat iram ſuam,qui autem diſſimulat in iuriam calidus eſt. *Prou.* 12. 16.

Væ ij qui perdiderũt ſuſtinentiã &qui dereliquerunt vias rectas & diuerterunt in vias prauas. *Eccl.* 2.16.

Impiorum dicta,facta,& cogitata contra pios

DIxerunt enim impij cogitãtes apud ſe nõ rectẽ exiguũ & cũ tedio eſt tẽpus vitæ noſtræ &nõ eſt refrigerium ſine hominis & non eſt qui agnitus ſit reuerſus ab inferis,qa ex nihilo nati ſumus & poſt hoc erimus tanq̃ nõ fuerimus &c.6. Venite ergo & fruamur bonis quæ ſunt & vtamur creatura tanq̃ in iuuentute celeriter.Vino precioſo & vnguentis nos impleamus & non prætereat nos flos temporis.&c. *Sap.* 2.1.

Dum ſuperbit impius incẽditur pauper,cõprehẽduntur in conciliis quibus cogitãt. Quoniã laudatur peccator in deſideriis animæ ſuę &iniquus benedicitur. Exacerbauit Dñm peccator ſecũm multitudinẽ iræ ſuę nõ quęrat,nõ eſt Deus in conſpectu eius inquinatæ ſunt viæ illius in omni tẽpore &c.27 Dixit.n.in corde ſuo non mouebor à generatione in gẽnerationẽ ſine malo,cuius maledictione os plenũ eſt & amaritudine & dolo,ſub lingua eius labor & dolor ſedet in inſidijs .cum diuitibus in occultis vt interficiat innocentem. &c. *Pſal.* 9.23.

Quoniam ecce peccatores intenderunt arcũ, parauerunt ſagittas ſuas in pharetra vt ſagittẽt in obſcuro rectos corde. *Pſal.* 10.2.

Vana locuti ſunt vnuſquiſque ad proximum ſuum labia doloſa in corde & corde locuti ſunt&c. *Pſal.* 11.2.

Dixit inſipiẽs in corde ſuo nõ eſt Deus,corrupti ſunt & abominabiles facti ſunt in ſtudiis ſuis nõ eſt qui faciat bonũ nõ eſt vſque ad vnũ. 3.Rom. Sepulchrũ patẽs eſt guttur eorum linguis ſuis doloſe agebant,venenum aſpidũ ſub labiis eorũ quorum os maledictione &amaritudine plenum eſt,veloces pedes eorum ad effundendum ſanguinem. *Pſal.* 13.1.

Ne delecteris in ſemitis ĩpiorũ,nec tibi placeat malorũ via. *Prou.* 4.14.

fuge ab ea nec transeas per illam, declina & defere eã, non enim dormiunt nisi malefecerint.

Impiorum prosperitas.

Iob.10.3. NVnquid bonum tibi videtur si calũnieris & opprimas me opus manuũ tuarũ & consilium impiorum adiuues &c.

Cap.21.7. Quare ergo impij viuunt, sublevati sunt, confortatiq; diuitiis 10. Bos eorum cõcepit & nõ abortiuit, vaca peperit & non est priuata fetu suo.

Psal.72.8. Cogitauerunt & locuti sunt nequitiam, iniquitatem in excelso locuti sunt.

Psal.91.8. Cum exorti fuerint peccatores sicut fenũ, & apparuerint omnes qui operantur iniquitatem.

4.Esdr.3.28. Nunquid meliora faciunt qui habitãt Babylonẽ, & ppter ea dominabitur Syõ? 31. Nihil memini quomodo debeat de relinqui via hæc? nunquid meliora fecit Babylon quã Sion?

Hyere.12.1. Iustus quidem tu es domine si disputem tecũ, verũtamen iusta loquar ad te. Quare via impiorũ prosperatur, bene est oĩbus q prẽuaricantur & inique agunt? plantasti eos & radicẽ miserunt: proficiunt & faciunt fructum, prope es tu ori eorũ & longe à renibus eorum & tu Domine nosti me &c.

Abacuc.1.13. Mundi sunt oculi tui ne videas malũ & respicere ad iniquitatem non poteris, quare non respicis super iniqua agentes & taces deuorante impio iustiorem se.

Impiorum prosperitas bonis admirationem parit.

Iob.21.7. QVare ergo impij viuũt sublevati sunt, confortatiq; diuitiis &c. 13. Dicunt in bonis dies suos & in puncto ad inferna descendunt.

Psal.72.2. Mei autem pene moti sunt pedes, pene effusi sunt gressus mei, quia zelaui super iniquos pacem peccatorum videns.

Eccles.7.16. Non odetis laboriosa opera & rusticitatem creatam ab altissimo.

Hiere.12.1. Iustus quidem tu es Dñe si disputem tecũ, veruntamen iusta loquar ad te. quare via impiorũ prosperatur, bene est oĩb⁹ qui prævaricantur & inique agunt? Plantasti eos & radicem miserunt, proficiunt & faciunt fructum, prope es tui ori eorum & longe à renibus eorum & tu domine nosti me &c.

Abacuc.1.13. Mundi sunt oculi tui ne videant malũ & respicere ad iniquitatem non poteris, quare non respicis super iniqua agentes & taces deuorante impio iustiorem se? &c.

Mach.3.15. Ergo nũc beatos? dicim arrogantes siquidẽ ędificati sunt facien-

facientes impietatem & tentauerunt Deũ & salui facti sunt.

Impij incidunt in mala quæ piis pararunt.

CVmq; inspexisset Philisteus et vidisset Dauid, erat autẽ adolescens rufus et pulcher aspectu, Et dixit ad Dauid nũqd ego canis sũ & tu venis ad me eũ baculo? et maledixit Philisteus ad Dauid, Veni ad mẽ et dabo carnes tuas volatilibus cœli et bestiis terræ etc. 48. Cũ ergo surrexit Philisteus vt veniret et appropinquaret cõtra Dauid, Festinauit Dauid et cucurrit ad pugnã ex aduerso Philistei et misit manũ suã in perã, tulitq; vnũ lapidẽ et funda iecit et circunducẽs percussit Philisteũ in fronte, et infixus est lapis in fronte eius et cecidit in faciem eius super terram etc. 1.Reg.17.42

Dixitque Saul ad armigerũ suũ, Euagina gladiũ tuũ et perfode me ne forte veniant incircumcisi et interficiant me illudentes mihi, et noluit armiger eius: Fuerat enim nimio terrore perterritus: arripuit ita Saul gladiũ suũ et irruit super eum (scilicet gladiũ). Quod cum vidisset armiger eius (videlicet quod mortuus esset Saul) irruit et ipse super gladiũ suum et mortuus est cũ eo. Mortuus est ergo Saul et tres filij eius et armiger illius et vniuersi viri eius in die illa pariter. 2.Reg.31.4.

Suspẽsus est itaque Amã in patibulo quod parauerat Mardocheo et regis ira quieuit. Hester.7.16.

Laccum aperuit et effodit eum et incidit in foueam quam fecit. Psal.7.16.

Exultabo in salutari suo: infixæ sunt gẽtes in interitu quẽ fecerunt. 9.16.

Veniet illis laqueus quem ignorant et captio quã abscõderunt apprehendat illos et in laqueum cadunt in ipsum. 34.8.

Gladiũ euaginauerunt peccatores, intẽderunt arcũ suũ vt decipiãt paupẽ et inopẽ, vt trucident rectos corde gladius eorum intret in corda ipsorum et arcus eorum cõfringatur. 36.14.

Qui fodit foueam incidet in eam et qui voluit lapidem reuerterur ad eum. Prou.26.27.

Qui fodit foueam incidet in eã et qui dissipat sepẽ mordebit eum coluber Hyerem.48. per totum. Iudith.13.4. Eccles.10.8.

Vę qui prædaris, nonne et ipse prædaberis? et qui spernis nõne et ipse spemeris? cũ consummaueris deprædationem, deprędaberis, cũ fatigatus deseris contemnere, cõtemneris. Esa.33.1.

Nã iussio regis vrgebat. Fornax autẽ succẽsa erat nimis, Porro viros illos qui miserant Sidrach, Misach et Abdenago Dan. 3.22.

interfecit flamma ignis.,

Cap.6.24. Iubente aũt rege adducti sunt viri illi qui accusauerũt Danielẽ & in lacum leonum missi sunt ipsi & filij eorum & vxores eorum & nõ peruenerunt vsque ad pauimẽtum lacꝰ donec arriperẽt eos Leones&omnia ossa eorũ cõminuerũt.

Cap.13.✠ Castissimã Susannã impudẽtissimi presbiteri cũ eius cõcubitu frui nõ possent,falso adulterij accusant,sed cũ ad mortẽ duceretur orantẽ exaudiuit Deus & per puerum Danielẽ proprio ore cõuictos senes iure talionis populus interimit.

Eccles.27.28 Qui in alcum mittit lapidem super caput eius cadet & plaga dolosa dolosi diuidet vulnera,& qui fodit fouea incidet in eam & qui statuit lapidem proximo offendit in eo,& qui laqueam alij ponit peribit in illo.

Apoc.18.7. Reddite illi sicut & ille reddidit vobis,& duplicate duplicia secũdũ opera eius,in poculo quo miscuit,miscete illi duplũ

Impij incidunt frequenter in malum quod timent.

Iob.6.16. QVi timent pruinam irruet super eos nix &c.

Prou.1.29. Ego quoque in interitu vestro ridebo & subsannabo, cùm vobis id quod timebatis euenerit. (bitur.

Cap.10.24. Quod timet impius veniet super eũ,desiderium suũ iustis da-

Esa.66.3. Hæc omnia eligerunt in viis suis & in abominationibus suis aĩa eorum delectata est. Vnde & ego eligam illusiones eorum & quæ timebant,adducam eis: quia vocaui & non erat qui responderet,locutus sum & non audierũt, fecerũtque malum in oculis meis & quæ nolui elegerunt.

Impiorum subita & improuisa punitio & euersio.

Genes.7.✠ INgresso Noe cũ suis in arca,statim aqua omniũ excelsa montium 150.dieb.superauit reliquaque animãtia subuersit.cap.6 Hominis peccata fuere diluuij causa.&c.

Cap.14. 15. Et diuisis sociis,irruit super eos nocte(Abraham) percussitque eos & persecutus est eos qui seruierant Chodorlaomor,vsque Hoba & Phœnicen quæ est ad leuam Damasci.

Cap.19.24. Igitur Dominus pluit super Sodomam & Gomorram sulphur & ignem à Domino de cœlo & subuertit ciuitates has & omnem circa regionem, vniuersos habitatores vrbium & cuncta terræ virentia & ca 34.25.

Exod.14.24. Iaq; aduenerat vigilia matutina & ecce respiciẽs dñs supera castra Ægyptiorũ per colũnã ignis & nubis interfecit exercituũ eorũ & subuertit rotas curruũ ferebãturq; in profundũ

Egressusque

Egressusque ignis à Domino deuorauit eos & mortui Leuit. 10. 2' sunt coram Domino.

Adhuc carnes erant in dentibus eorum(Iudæorum) nec Num. 11. 33. tescecerat huiuscemodi cibus,& ecce furor Domini concitatus in populum percussit eum plaga magna nimis.

Cõfestim igitur vt cessauit loq(Moyses)dirupta est terra Cap.16.31. sub pedibus eorũ(Chore,Dathan & Abyron) & aperiens os suũ deuorauit illos cum tabernaculis suis & vniuersa substãtia eorum,descẽderuntq; viui in inferũ operti humo,& perierũt de medio multitudinis &c.35. Sed &ignis à dño egressus interfecit ducentos 50. viros qui offerebant incensa.

Quinque reges oppugnantes Gabaon immoto sole vnius Iosue.10.✠ diã spacio vincuntur(a Iosue)& ex spelunca extracti suspẽduntur,pluresque aliæ ciuitates capiuntur.

Expugnat Iosue Iabin cum aliis plurimis regibus ac po- Cap.11.✠ puls omnia seruans quæ Dominus Moysi præceperat.

Debora ꝓphetissa ac Barac aduersus Sysarã principẽ regis Iudic.4. Iabin dimicat,quẽ profugũ occidit Iabel, vxor Aber Cinei

Probatis ad aquas his quæ ad bellũ essẽt ꝓgressuri Gedeõ Cap.7. ad vnũ è castris Madianitarũ sõnio in eos irruit tubis, lagenis ac lucernis armatꝰ,quos cũ Oreb & Zeb principib. eorũdemcidit. (mana viros;Soroth & Phanuel perdidit.

Ephraim insurgit aduersus Gedeõ q deiectis Zebee & Sal Cap.8.✠

Sampson obseruantibus cum custodibus portas Gazę vr Cap.16.✠ bis in montem detulit ; à Dalida autem cui sæpius illustrat cognin causa fortitudinis detrusus excæcatur ab hostibus, quos tandem vna secum interimit.

Et percussit eos Dauid(Amalechitas Siceleg qui incende- 1.Reg.30.17 rãt ablata præda)a vespere vsque ad vesperam alterius diei & non euasit ex eis quisquam nisi 400.viri adolescentes qui ascenderant camelos & fugerant.

Præceperat autem absalon pueris suis dicens. Obseruate 2.Reg.13.28 cum inebriatus fuerit Ammõ vino & dixero vobis, Percutite illum interficite,nolite timere ego enim sum qui præcipio vobis,roboramini & estote viri fortes.

Pro eo ꝙ exaltaui te de puluere(sermo Domini ad Iehu fi- 3.Reg.16. 2. lium Hanani & posui te ducẽ super populum meum Israel, tu autẽ ambulasti in via Hyeroboã & peccare fecisti populum meũ Israel vt me irritares in peccatis eorum, ecce ego demetam posteriora Baasa & posteriora domus eius & faciã domum tuam sicut domum Hyeroboam Filij Nabal.

Cap. 18. ✠ Dei zelo Elias. 850. pseudoprophetas occidi iubet, dato de cœlo igne ad cōsummationē Holocausti &c. cap. 20. 13.

Iob. 4. 7. Recordare obsecro te (ait Iob Eliphaz) quis vnquam innocens periit? aut quando recti deleti sunt? quin potius vidi eos, qui operantur iniquitatem & seminant dolores & metuit eos, flante Deo perisse & spiritu iræ eius consumptos.

Cap. 8. 13. Sic viæ omnium qui obliuiscuntur Dominum, & spes hypocritæ peribit.

Cap. 15. 20. Cunctis diebus suis impius superbit et numerus annorū incertus est tyrannidis eius. (immerito.

Iob. 18. ✠ Iob crudelitatis amicos arguens se à Deo flagellari dicit.

Cap. 20. 4. Hoc scio à principio ex quo positus est homo super terram quod laus impiorum breuis est & gaudium Hypocritæ ad instar puncti, si ascenderit vsque ad cœlum superbia eius & caput eius nubes tetigerit quasi sterquilinium in fine perdetur, et qui eam viderant, dicent vbi est &c.

Cap. 27. 14. Si multiplicati fuerint filij eius in gladio erunt, et nepotes eius non saturabuntur pane.

Cap. 36. 12. Si autem non audierint correptionem Domini tranibūt per gladium & consumentur in stultitia. (bi eos.

Psal. 1. 5. Tunc loquetur ad eos in ira sua & in furore suo cōturba

Psal. 36. 2. Quoniam tanquam fœnum velociter arescent, & quemadmodum olera herbarum cito decident.

Prou. 1. 27. Cū irruerit repentina calamitas & interitus quasi tempestas ingruerit, quādo venerit super vos tribulatio & angustia.

Prou. 1. 12. Homo apostata vir inutilis graditur ore peruerso, annuit oculis, terit pede, digito loquitur prauo corde machinatur malum, & omni tempore iurgia seminat, hinc ex templo veniet perditio sua & subito conteretur, nec habebit vltra medicinam. ca. 10. 23. & ca. 12. 7.

Esa. 5. 24. Propter hoc sicut devorat stipulam lingua ignis & æstuans flammæ exurit, sic radix eorū quasi fauilla erit & germē eorum vt pulvis ascender. Abiecerunt enim legē Domini exercituum & eloquium Sancti Israel blasphemauerunt, & cap. 47. Babylonis humiliatio prædicitur, &c.

Hierem. 15. Nec Moysis nec Samuelis precibus flectendum se dicit Dominus, quia populum Hyerusalem tradet pesti gladio fami & captiuitati, quare castigatus non est emendatus &c.

1. *Mac.* 2. 62 A verbis viri peccatoris ne timueritis, quia gloria eius sterceus & vermis est.

Matt. 24. 38 Sicut. n. erāt in dieb. ante diluuiū comedentes & bibētes, nubentes

nubēres & nuptiui tradentes vsque ad eum diem, quo intrauit Noe in arcā & nō cognouerunt donec venit diluuiū & tulit omnes, ita erit aduentus filij hominis, Idem Luc. 17. 27.

Dixit autem illi Deus Stulte hac nocte, animam tuam, repetent à te, quæ autem parasti cuius erunt? Sic est qui sibi thesaurizat & non est in Deum diues & 96. *Luc.* 12. 20.

Leuās aūt. (diues epulo) oculos suos cū esset in tormētis *Cap.* 16. 23. vidit Abrahā à lōge & Lazarum in sinu eius, 25. & dixit illi, Abrahā fili recordare, quia recepisti bona in vita tua, & Lazarus similiter mala, nūc verò hic cōsolat, tu verò cruciaris

Qua die autem exiit Loth à Sodomis, pluit ignem & sulphur, de cœlo, & omnes perdidit. *Cap.* 17. 29.

Cūm. n. dixerint pax & securitas tūc repētinus eis superuenier interitus sicut dolor in vtero habētib. & nō effugiēt. 1. *Thess.* 5. 3

Impiorum punitio boni est ad timorem & cautelam.

PRopheta aut fictor somniorum interficietur quia locutus est vt vos auerteret à Domino Deo vestro, q eduxit vos de terra Ægypti, & redemit vos de domo seruitutis, vt errare te faceret de via quā tibi cōcepit dominus Deus tuus & auferes mala de medio tui. Si tibi voluerit persuade te frater tuus filius matris tuæ, aut filius vel filia siue vxor quæ est in sinu tuo aut amicus quem diligis vt animam tuā clā dicēs. Eamus & seruiamus diis alienis quos ignoras tu & patres tui &c. nō acquiescas ei, neque audias, neque parcat ei oculus tuus, vt misereatis & occultes eum, sed statim interficies eū, sit primū manus tua super eū & post te omnis populus mittat manum, lapidib. obrutus necabitur, quia voluit te abstrahere à Domino Deo tuo qui eduxit te de terra Ægypti, de domo seruitutis, vt omnis Israel audiens timeat, & nequaquam vltra faciat quippiam huius rei simile. *Deut.* 13. 5.

Cūmq; diligentissimè perscrutates inuenerūt falsum testē dixisse, cōtra fratrē suū mendacium, reddent ei sicut fratri suo facere cogitauit & auferes malū de medio tui, vt audiēs cæteri timorē habeant: & nequaquam talia audeāt facere non misereberis ei, sed animā pro anima, oculū pro oculo, dentē pro dente, manum pro manu, pedem pro pede exiges *Cap.* 19. 18.

Si tenuerit homo filium contumacem, & protervū qui nō audierit patris aut matris imperiū, & coercitus obedire cōtēpserit, apprehēdēt eum & ducēt ad seniores ciuitatis, dicētque ad eos filius iste noster protervus & cōtumax est, monita nostra audire contēnit, cōmessationib. vacat & luxuriæ *Cap.* 21. 18.

atque conuiuiis,lapidibus eum obruet omnis populus ciuitatis & morietur, vt auferatis malum de medio vestri & vniuersus Israel audiens pertimescat.

Prou.19.25. Percutiente flagellato,stultus sapientior erit,si autem corripueris sapientem diliget disciplinam.

Cap.21.11. Mulctato pestilente sapientior erit paruulus,& si sectetur sapientem sumet scientiam.

Eccle.21.37. Agnoscét quid derelicti sunt,quoniã nihil melius est quã timor Dei & nihil dulci⁹ q̃ respicere in mãdatis dñi.Act.5.20

1.Tim.5.20 Peccantes coram omnibus argue, vt & cæteri timorem habeant.

Impios deridebit Deus.

Psal.2.4. QVi habitat in cœlis irridebit eos & Dominus subsannabit eos.

36.13. Dominus autem irridebit eũ quoniam prospexit quod veniet dies eius.

58.9. Et tu Domine deridebis eos,ad nihilum deduces omnes gentes.

Prou.1.26. Ego quoque in interitu vestro ridebo & subsannabo, cũ vobis id quod timebatis aduenerit.

Impij seipsos perdunt:In Anima.

Iob.10.15. ET si impius fuero,væ mihi est:& si iustus,non leuabo caput,saturatus afflictione & miseria.

21.30. Quia in diem perditionis seruatur impius,& ad diem furoris ducetur.

Psal.10.9. Inueniatur manus tua omnibus inimicis tuis.Pones eos vt in clibanum ignis in tempore vultus tui:Quoniam dixerunt in te mala.

Prou.5.22. Iniquitates suæ capient impium, & funibus peccatorum suorum constringetur.Ipse morietur quia non habuit disciplinam & in multitudine stultitiæ suæ decipietur.

10.27. Anni impiorum breuiabuntur.

11.5. In impietate sua corruet impius.

14.32. In malitia sua repelletur impius:sperat autem iustus in morte sua.

Eccles.7.18. Ne impiè agas multum,& noli esse stultus ne morieris in tempore non tuo.

Sapien.3.10. Impij secundum quæ cogitauerunt correctionem habebunt,qui neglexerunt iustum,& à Domino recesserunt.

5.15. Talia dixerũt in inferno hi,qui peccauerunt quoniã spes impij

impij tanquam lanugo est,quæ à vento tollitur:& tanquam spuma gracilis,quæ à procella dispergitur:& tanquã fumus, qui à vento diffusus est:& tãquam memoria hospitis vnius diei prætereuntis.

Vindicta carnis impij ignis & vermis. Eccl.7.19.

Væ vobis viri impij,qui dereliquistis legem altissimi.Et si nati fueritis,in maledictione nascemini:& si mortui fueritis, in maledictione erit pars vestra. 41.11.

Omnia quæ de terra sunt,in terram cõuertentur,sic impij à maledicto in perditionem. Ibid.13.

Væ impio in malum:retributio enim manuũ eius fiet ei. Esaiæ.3.11.

Misereamur impio & non discet iustitiam facere.In terra sanctorum iniqua gessit,& non videbit gloriam Domini. 26.10.

Si auerterit se iustus à iustitia sua,& fecerit iniquitatẽ secundum omnes abominationes quas operari solet impius, nunquid viuet?Omnes iustitiæ eius quas fecit, non recordabuntur.In præuaricatione,qua præuaricatus est, & in peccato suo,quod peccauit,in ipsis morietur. Ezec.18.24

Prole.

OCculi autem impiorum deficient,& effugium peribit ab eis,& ipes illorum abominatio animæ. Iob.11.20.

Quoties lucerna impiorũ extinguetur,& superueniet eis inũdatio,& dolores diuidet furoris sui? Erũt sicut paleæ ante faciem venti,& sicut fauilla,quã turbo dispergit.Deus seruauit filiis illius dolorem patris,& cum reddiderit,tũe sciet. 21.17.

Fructum eorum de terra perdes,& semen eorum à filiis hominum. Psal.11.20.

Iniusti autem disperibunt,simul reliquiæ impiorum interibunt. 36.28.

Nepotes impiorum non multiplicabunt ramos. Eccles.40.15.

Fama.

NOmen impiorum putrescet. Prou.10.7.

Qui derelinquunt legem,laudant impium. 28.4.

Condemnat autem iustus mortuus viuos impios, & iuuentus celerius consummata,longam vitam iniusti. Sapien.4.16.

Videbunt enim finem sapientis, & non intelligent quid cogitauerit de illo Deus,& quare munierit illum Dominus Videbunt enim & contemnent eum:illos autem Dominus irridebit & erunt post hæc decedentes sine honore,& in cõtumelia inter mortuos in perpetuum. Ibid.17.

Substan-

Substantia temporali.

*Iob.*8.22. TAbernaculum impiorum non subsistet.
*Psal.*1.4. Non sic impij,non sic,sed tanquam pulvis, quem proiicit ventus à facie terræ.
36. Vidi impium superexaltatum: & eleuatum super cedros Libani.Et transiui & ecce non erat.
*Prou.*3.33. Egestas à Domino in domo impij.
10.24. Quod timet impius veniet,super eum.
12.3. Non roborabitur homo ex impietate.
14.11. Domus impiorum delebitur.
28.1. Fugit impius nemine persequente.
*Eccles.*40.13. Substantiæ iniustorũ sicut fluuius siccabuntur,& sicut tonitruum magnum in pluuia personabunt.

Impositio manuum varia in veteri testamento.

Gen. 48.14. QVI (loquit de Iacob ægrotãte & benedicẽte Ioseph, cuius filios Manassem & Ephraim,Iacob sibi adoptat & benedicit) extendẽs manum dexterã posuit super caput Ephraim minoris fratris, sinistram autem super caput Manasse,qui maior natu erat.&c.
*Exod.*29.10 Applicabis & vitulum coram tabernaculo testimonij,imponentq; Aaron,& filij eius manus,super caput illius,& mactabis eum in conspectu Domini. &c.
*Leuit.*1.4. Ponẽtque manus super caput Hostiæ, & acceptabilis erit atque in expiationem eius proficiens,immolabitque vitulũ coram Domino. &c.
Cap 3.2. Ponetque manum super caput Victimæ suę quæ immolabitur in introitu tabernaculi testimonij, fundentq; filij Aaron sacerdotis sanguinem per altaris circuitum.
*Num.*27.22 Fecit Moyses,vt conceperat Dominus, cũmque tulisset Iosue,statuit eum coram Eleazaro Sacerdote,& omni frequentia populi,& impositis capiti eius manibus, cuncta explicauit quæ mandauerat Dominus.
*Dani.*13.34 Consurgentes autem duo presbyteri in medio populi,posuerunt manus suas super caput eius (Susannæ scilicet.)
*Mar.*10.16. Et comprehendens eos (scilicet paruulos) & imponẽs manus super illos benedicebat eos.

Impositio manus in Sacramentum Ordinis & Confirmationis.

*Act.*6.5. ELegerunt Stephanum virum plenum fide & Spiritu sancto,& Philippum,& Prochorum & Nicanorẽ, & Simonem

nẽ & Pernenã,& Nicolaũ aduenã Anthiochenũ hos statuerũt ante cõspectũ Apostolorũ & orãtes iposuerũt eis manꝰ.

Qui cùm veniſſent (Petrus & Ioannes in Samariã) orauerunt pro ipſis,vt acciperẽt Spiritum ſanctũ, nondũ enim in quenquã illorũ venerat,ſed baptizati tamen erant in nomine Domini Ieſu.Tunc imponebant manus ſuper illos & accipiebant Spiritum ſanctum. *Cap.* 8.15.

Segregate mihi Paulũ & Barnabã.in opus ad quod aſſumpſi eos. Tunc ieiunantes & orantes imponenteſque eis manus dimiſerunt illos. *Cap.*13.3.

His auditis baptizati ſunt (quidã diſcipuli Epheſi) in nomine Dñi Ieſu.Et cũ impoſuiſſet illis manus Paulus , venit ſpiritus ſanctus ſup eos & loquebãtur linguis & ꝓphetabãt. *Cap.*19.5.

Noli negligere gratiã,quæ in te eſt,quæ data eſt tibi,per prophetiam cum impoſitione manuum presbyteri. 1.*Tim.*4.14.

Manus cito nemini impoſueris,neq; cõmunicaueris peccatis alienis. *Cap* 5.22.

Propter quã cauſam admoneo te (loquit de fide Timothei nõ ficta) vt reſuſcites gratiam Dei q̃ eſt in te, per impoſitionem manuũ mearũ,non enim dedit vobis Deus ſpiritũ timoris,ſed virtutis & dilectionis & ſobrietatis, 2. *Tim.*1.6.

Impudicitia contra naturam.

VOcauerunt q̃ Loth (viri ciuitatis Sodomæ) & dixerũt ei:Vbi ſunt viri qui introierunt ad te nocte?(Erãt enim duo Angeli,quos Loth recepit,in domum ſuam.)Educ illos vt cognoſcamus eos.Egreſſus ad eos Loth poſt tergum occludens oſtiũ,ait:Nolite quęſo fratres mei,nolite malũ hoc facere,habeo duas filias,quę necdũ cognouerũt virũ,educã eas ad vos,& abutimini eis ſicut volueritis.Dũmõ viris iſtis nihil mali faciatis,qa ingreſſi ſunt ſub vmbra culminis mei. *Gen.*19.5.

Cũ maſculo nõ cõmiſcearis coitu fœmineo qa abominatio eſt. *Leuit.*18.22.

Qui dormierit cum maſculo coitu fœmineo vterq; operatus eſt nefas,morte moriantur,ſit ſanguis eorum ſuper eos. *Cap.*20.13.

Illis epulãtibus (Leuita cũ vxore ſua quãm à parentũ domo reduxerat) & poſt laborem itineris,cibo & potu reficiẽtibus corpora,venerũt viri ciuitatis illiꝰ filij. Belial ꝙ dbſq; iurgio & circũdãtes domũ ſenis fores pulſare cœperũt, clamãtes ad Dominũ domus,atque dicẽtes.Educ virũ qui ingreſſus eſt domum tuã,vt abutamur eo. Egreſſusque eſt ad eos ſenex ,& ait. Nolite fratres , nolite facere malũ hoc , quia ingreſſus eſt homo hoſpitiũ meum , & ceſſate ab hac ſtulti- *Iudic.*19.22

tia

stultitia,habeo filiã virginẽ,& hic h- mo hẽt cõcubinã,educã eas ad vos,vt humilietis eas & vestrã libidinẽ cõpleatis.
Tm obsecro:ne scel' hoc cõtra naturã operemini ĩ viri,&c.

Rom.1.26. Propterea tradidit illos Deus in passiones ign-miniæ,nã fœminæ eorum immutauerunt naturalẽ vsum,in eum vsum qui est contra naturã.Similiter autem,& masculi relicto naturali vsu fœminæ,exarserunt in desideriis suis in inuicem, masculi in masculos turpitudinẽ operantes,& mercedẽ (quã oportuit) erroris sui in semetipsos recipiẽtes,& sicut nõ p- hauerunt Deum habere in notitia, tradidit illos Deus in reprobum sensum:vt faciant ea quæ non conueniunt.

1.Cor.6.9. Nolite errare,neque fornicari,neque idolis seruientes,neque adulteri neque molles,neque masculorum cõcubitores neque auari,neque ebriosi,neque maledici, neque rapaces, regnum Dei possidebunt.

1.Tim .1.10. Lex iusto non est posita,sed iniustis & nõ subditis, impiis & peccatoribus,sceleratis & cõtaminatis,parricidis & matricidis,homicidis,fornicariis, masculorũ cõcubitoribus.&c.

Incantationes & maleficia.

Exo.7.11. Vocauit autem Pharao sapientes & maleficos,& fecerũt & ipsi per incãtationes Ægyptiacas,& arcana quędã similiter:proiecerũntque singuli virgas suas, quæ versæ sunt in dracones,sed deuorauit virga Aaron virgas eorum.

Cap.8.18. Fecerũntq; similiter malefici incãtationibus suis,vt educerent cyniphes,& non potuerunt, erãtque cyniphes tam in hominibus quàm in iumentis.

Cap.22.18. Maleficos non patieris viuere.

Leuit.19.31. Nõ declinetis ad magos,nec ab ariolis aliquid scisciteminí & polluamini per eos ego Dominus Deus vester.

Cap.20.6. Anima quę declinauerit ad magos & ariolos,& fornicata fuerit cũ eis,ponam faciẽ meam contra eam, & interficiam illã de medio populi sui.27.Vir siue mulier,in quibus pithonicus vel diuinationis fuerit spiritus,morte moriantur,lapidibus obruet eos,sanguis eorum sit super eos.

Deut.18.1. Nec inueniat in te qui lustret filiũ tuũ,aut filiã ducens per ignẽ,aut qui ariolos scisciteturr,& obseruet somnia atque augurias,nec sit maleficus,nec incantator, neque qui pithones cõsulat,neque diuinos & quærat à mortuis veritatẽ. Nu.23.

1.Reg.28. Philistei cõtra Saul armãtur ad quod bellũ pollicetur sibi Achis Saul occisis magis,Pithonissã cõsulit, scisciatari iubẽs Samuelẽ,à quo suam suorũmque proximã mortem dedicit Et

Et consecrarunt (filij Israel,quorum facinora hic cõmemorantur) filios suos,& filias suas per ignẽ, & diuinationibus inseruiebãt & auguriis,& tradiderunt se,vt facerent malum coram Domino,vt irritarent eum. 4.Reg.17.17

Et traduxit (Manasses) filiũ suũ per ignem, & ariolatus est,& obseruauit auguria,& fecit pithones,& aruspices multiplicauit, vt faceret malum corã Domino & irritaret eum. Cap.21.6.

Proiecisti enim populum tuum domum Iacob,quia repleti sunt,vt olim & augures habuerunt vt Philistiim, & pueris alienis adhæserunt. Esa.2.6.

Ego sum Dominus,irrita faciẽs signa diuinorum,& ariolos in furorem vertens,conuertens sapiens retrorsum,& scientiam eorum stultam faciens. Cap.44.25

Defecisti (Babylon) in multitudine consiliorũ tuorũ, stẽt & saluent te augures cœli,qui cõtemplabãtur sydera,& supputabant menses,vt ex eis annunciarent ventura tibi. Cap.47.13.

Hæc dicit dominus Deus:Iuxta vias gentium nolite discere & à signis cœli,nolite metuere,quæ timẽt gẽtes, quia leges populorum vanæ sunt. Hyere.10.2.

Præcepit autem rex (Nabuchodonosor)vt conuocarentur arioli,& magi,& malefic, & Chaldæi,vt indicarent regi somnia sua,&c.& 10. Daniel.2.2.

Perdam ciuitates terræ tuæ(Hyerusalem)& destruam omnes munitiones tuas,& auferam maleficia de manu tua, & diuinationes non erunt in te. Mic.5.11.

Vir quidã nomine Symõ,q ante fuerat in ciuitate magus seducẽs gẽtẽ Samariæ,dicẽs se esse aliquẽ magnum.ca.13.6. Act.8.9

Factum est autem euntibus nobis,ad orationem puellam quandã habentem spiritum pithonem obuiare nobis, quæ quæstũ magnũ præstabat Dominis suis diuinãdo. Ca.19.19 Cap.16.16.

Manifesta sunt opera carnis,quæ sunt fornicatio,immunditia,Impudicitia,luxuria,idolorum seruitus,veneficia,cõtentiones,inimicitiæ,simulationes,&c.Apoc.18.23. Gal.5.20.

Timidis autem,& incredulis,& execratis, & homicidis, & fornicatoribus,& veneficis,& idololatris,& mendacibus Pars illorum erit in stagno ardenti,igne & sulphure, quod est mors secunda. Apoc.21.8.

Infernus & damnatio parata Diabolo & angelis eius.Vide Damnatio.

Inferni pœna varia & horribilis.

IGnis succẽsus est in furore meo, & ardebit vsq; ad inferni nouissima Deut.32.22.

nouissima denorabitque terram cum germine suo,& montium fundamenta comburet.

Iob.24.19. Ad nimium calorem transeat ab aquis niuium, & vsque ad inferos peccatum illius.

Psal. 10. 6. Pluet super peccatores laqueos ignis,& sulphur, & spiritus,procellarum,pars calicis eorum.

20.10. Pones eos,vt clibanum ignis,in tempore vultus tui, Dominus in ira conturbabit eos,& deuorabit eos ignis.

48.15. Sicut omnes in inferno positi sunt mors depascet eos,& dominabuntur eorum iusti in matutino & auxilio eorum veteraſſet in inferno à gloria eorum.

111.10. Peccator videbit,& irascetur, dentibus suis fremet & tabescet,desiderium peccatorum peribit.

Sap.11.17. Per quæ peccat quis per hæc & torquetur.

Eccles.21.10. Stuppa collecta synagoga peccantium & consummatio illorum flamma ignis

Esa. 30. 33. Præparata est enim ab heri Taphetb à rege præparata,profunda & dilatata,nutrimenta eius ignis & ligna multa, flatus enim sicut torrens sulphuris succedens eam.

Cap.33.11. Cõcipietis ardorẽ,parietis stipulam,spiritus vester & ignis vorabit vos.14.cõterriti sunt in Syõ peccatores,possedit tremor hypocritas,qs poterit habitare de vobis cũ igne deuorãte,aut quis habitabit de vobis cum ardorib. sempiternus.

Ca.34.9. Et conuertentur torrentes eius in picem,& humus eius in sulphur,& erit terra eius in picem ardentem.Ierem 9.15.

Mala.4.1. Ecce enim dies veniet succensa,quasi caminus & erũt omnes superbi,& omnes facientes impietatem stipula,& inflammabit eos dies veniens dicit Dominus exercituum quæ nõ derelinquet eis radicem et germen.

Mat 8.12. Filij autẽ regni eiicietur in tenebras exteriores,ibi erit fletus et stridor dentium.

Luc. 13.27. Et dicet vobis nescio vos vnde sitis. Discedite à me oẽs operarij iniquitatis,ibi erit fletus,et stridor dentium. Cũ videritis Abrahã et Isaac et Iacob,et omnes prophetas in regno Dei,vos autem expelli.Apoc.14.9.

Cap. 16.23. Eleuans autem oculos,cum esset in tormentis, vidit Abraham à longe et Lazarum in sinũ eius.

Apoc.18.7. Quantũ glorificauit se et in delitijs fuit,tantũ date illi tormentũ,et luctum,quia in corde suo dicit: sedeo regina,et vidua non sum et luctum non videbo.

Cap. 20.14. Et infernus et mors missi sunt in stagnum ignis.

Inter-

Interminabilis.

VErmis eorum non morietur,& ignis eorũ nõ extinguetur:& erunt vsque ad satietatem visionis omni carni. Esaie.66.24

Discedite à me maledicti,ite in ignem æternum qui præparatus est diabolo,& angelis eius. Matt.25.41

Et ibunt in supplicium æternum,iusti autẽ in vitã æternã. Ibidem. 46.

Bonum est tibi luscum introire in regnum Dei quã duos oculos habentes mitti in gehennam ignis, vbi vermis eorũ non moritur,& ignis non extinguitur. Mar.9. 47.

Qui pœnas dabunt interitu æternas à facie Domini, & à gloria virtutis eius cum venerit glorificari in sanctis suis,& admirabilis fieri in omnibus,quæ crediderunt in die illo. 2.Thess.1.9.

Si quis adorauerit bestiam & imaginem eius, & acceperit characterem eius in fronte sua, aut in manu sua, hic bibet de vino iræ Dei,quod mistum est mero, Apoc.14.9.

Infidelitas vide fides.

Infirmitas corporalis.vide ægritudo.

Incestus graue peccatum.

OMnis homo ad proximum sanguinis sui non accedat vt reuelet turpitudinẽ eius.Ego Dominus turpitudinem patris tui,& turpitudinẽ matris tuæ non discoperias turpitudo enim patris tui est. Leuit.18.6.

Qui dormierit cum nouerca sua & reuelauerit ignominiã patris sui morte moriantur ambo,sãguis eorũ sit super eos. Capu.20.11.

14.Qui supra vxorem filiam duxerit matrẽ eius scelus operatus est,vinus ardebit eum eis nec permanebit tantum sceleris in medio vestri.

Nec accipiet homo vxorem patris sui nec reuelabit operimentum eius. Deut 22.5.

Omnino auditur inter vos fornicatio & talis fornicatio qualis nec inter gentes, ita vt vxorẽ patris aliquis habeat, & vos inflati estis & non magis luctum habuistis,vt tollatur de medio vestrum qui hoc opus fecit. 1.Cor.5.1.

Indulgentia.

NE dicas,reddam malum pro malo,expecta Deum,& liberabit te. Prou. 20.22.

Relinque proximo tuo nocenti te: & tunc deprecanti tibi peccato dissoluitur. Eccles. 28.2.

Dd si

Universidad de Deusto
Biblioteca

Mat.5.23. Si ofers munus tuum ad altare, & ibi recordatus fueris, quia frater tuus habet aliquid aduersum te, relinque ibi munus tuum ante altare & vade prius reconciliari fratri tuo, & tunc veniens offeres munus tuum.

6.14. Si enim dimiseritis hominibus peccata eorũ, dimittet & vobis pater vester cœlestis peccata vestra.

Ibid.15. Si autẽ non dimiseritis hominibus, nec pater vester dimittet vobis peccata vestra.

Ephes.4.32. Cũ patientia supportantes inuicẽ in charitate, & donãtes vobismetipsis, si quis aduersus aliquem habet querelam.

Colloss.3.13. Sicut Deus in Christo donauit vobis, ita & vos facite.

1.Pet.3.9. Non reddentes malum pro malo vel maledictũ pro male-
& Rom.12.17 dicto, sed econtrario benedicentes, quia in hoc vocati estis in vna spe, vt benedictionem hæreditate possideatis.

Indulgentiæ.

2.Cor.2.10. QVi autẽ aliquid donastis, & ego nam & ego, quod donaui si quid donaui propter vos in persona Christi.

Ex meritis etiam sanctorũ.

Colo.1.24. QVi nunc gaudeo (loquitur de se apostolus) in passionibus meis pro vobis & adimpleo ea quę desunt passionũ Christi in carne mea pro corpore eius quod est ecclesia.

Indumenta

Prou.31.30. FAllax grãtia & vana est pulchritudo.

Matt.6.25. Corpus vestrum pluseſt quàm vestimentum.

Luca.3.11. Qui duas tunicas habet, det non habenti, & quid habet escas similiter faciat. (inquit.

1.Tim.6.8. Habentes aũt alimenta & quibus tegamur, his cõtenti simus.

Induratio oritur ex Gratiæ subtractione iusta.

Exod.4.21. VIde, vt oĩa ostenta, quæ posui in manu tua, facias coram Pharaone. Ego indurabo cor eius, & nõ dimittet populũ meum.

10.1. Ego enim induraui cor eius, & seruorum illius.

14. Et indurabo cor eius, & persequetur vos, & glorificabor in Pharaone, & in omni exercitu eius.

Iam.9.16. Igitur non est volentis, neque currentis, sed miserentis est Dei. dicit enim scriptura Pharaoni: Quia ad hoc ipsũ excitauit te, vt ostendã in te virtutẽ meã, & vt annũcietur nomẽ meũ in vniuersa terra. Ergo cuius vult, miseretur. & quẽ vult indurat. Nun-

Nunquid Israel non cognouit? Primus Moyses dicit, Ego ad æmulationẽ vos adducã in nõ gentẽ, in gentẽ insipientẽ, in irã vos mittã. Esaias aũt audit, & dicit: Inuentus sum à nõ quęrentibus, palam apparui his, qui me non interrogabãt. Ad Israel autem dicit: tota die expandi manus meas ad populũ non credentem, & contradicentem mihi. Rom.10.19.

Ex gratiæ repulsione iniqua.

ET testificatus est in Israel & Iuda, per manum omniũ prophetarũ, & videntiũ, dicẽs reuertimini à viis vestris pessimis: & custodite præcepta mea. Qui non audierunt, sed in duruerunt ceruicẽ suam iuxta ceruicẽ patrũ suorũ, qui no luerunt obedire Domino Deo suo. 4.Reg.17.13

Audite me duro corde, q lõgè estis à iustitia. Propè feci iustitiã meã non elongabitur, & salus mea non morabitur. Esa.46.12.

Sciui enim quia durus es tu, & nervus ferreus ceruix tua, & frons tua ærea. 48.4.

Quare dixit populus meus: Recessimus, non veniemus vltra ad te. Iere.2.31.

Frõs mulieris meretricis facta est tibi, noluisti erubescere Ergo saltẽ amodo voca me. Pater mẽ, dux virginitatis meæ es tu. Ecce locuta es, & fecisti mala, & potuisti. Et pro verbis Pœnitentiæ, verba superbiæ blasphemasti. 3.3.

Percussisti eos, & non doluerũt: attriuisti eos, & renuerũt accipere disciplinã: induruerunt facies suas supra petram, & noluerunt reuerti. Ego autem dixi: forsitan pauperes sunt & stulti ignorantes viam Domini, & iudicium Dei sui. Ibo igitur ad optimates, & loquar eis: ipsi enim cognouerũt viã Domini, & iudiciũ Dei sui: & ecce, magis hi simul confregerunt iugum, & ruperunt vincula. 5.3.

Quapropter sicut dicit Spiritus sanctus: Hodie si vocem eius audieritis, nolite obdurare corda vestra, &c. Heb.3.7.

Induratio dirè punitur.

VAe qui contradicit factori suo. Esa.45.9.

Ecce ego inducã super ciuitatẽ hanc, & super omnes vrbes eius vniuersa mala, quæ locutus sum aduersus eam quoniam induranerunt ceruicem suã, & non audierunt sermones meos Iere.19.15.

Ingratitudo & eius punitio.

AMonites & Moabites ẽt post decimã gẽrationẽ nõ intrã- Deut.23.
Dd 2 bunt

Universidad de Deusto
Biblioteca

bunt ecclesiã Dñi in æternum, quia noluerunt vobis occurrere cũ pane & aqua, vin q̃ egressi estis de Ægypto, & qa cõduxerant contra te Balaã filiũ Beor de Mesopotamia Syriæ vt malediceret tibi. (Idẽ.ca.5.8.6.

Iudit.2. ✠ Angelus Dei beneficia refert, quo audito flet populꝰ Israel

Ca.8 33. Postquã autẽ mortuus est Gedeõ auersi sunt filij Israel &

6 formicati sunt in Balim, percusserũtq; eũ Baal fœdus vt esset eis in Deũ, nec recordati sunt Domini Dei sui qui eruit eos de manibus inimicorũ suorũ omniũ per circuitum ca. 12. 1.

1.Reg.10.18. Hæc dicit Dominus Deus Israel, Ego eduxi Israel de Ægypto & erui vos de manu Aegyptiorum & de manu omniũ

4 regũ qui affligebãt vos, vos autem hodie proiecistis Dominum Deũ vestrũ qui solus saluauit vos de vniuersis malis & tribulationibus vestris.

Ca.12.8. Quomodo iacob ingressus est de Ægyptũ & clamauerũt

Ca 25.10. patres vestri ad Dñm et misit Dominus Moysen & Aaron & eduxit patres vestros de Ægypto & collocauit eos in loco hoc qui obliti sunt Domini Dei sui & tradidit eos in manu Sisaræ magistri militiæ regis Hasor et in manu Philistinorũ & in manu regis Moab & pugnauerunt aduersum eos.

2.Reg.14.30. Misit Absalon ad Ioab vt mitteret eum ad regẽ qui noluit venire ad eum. Cũq; secundo misisset ad eum & ille noluit venire ad eũ, dixit seruis suis, Scitis agrũ Ioab iuxta agrum meum habentem messem hordei. Ite igitur & succedite eã igni. Succenderunt ergo serui Absalon segetẽ igni, & venientes serui Ioab scissis vestibus suis dixerunt: Succenderunt serui Absalon partẽ agri igni. Surrexitque Ioab & venit ad Absalon in domo eius & dixit: quare succenderunt serui tui segetem meum igni? &c.

2.Par.24.21. Quomodo Ioas à seruis suis occiditur lapidibus.

Prou.17.13. Qui reddit mala ꝓ bonis no recedit malũ de domo eius.

Esa.1.2. Audite cœli & auribus percipe terra qm Dominus locutus est filios enutriui & exaltaui, ipsi aũt spreuerũt me. Bos cognouit sessorem suũ & asinus præsepe Domini sui, Israel autẽ me non cognouit & populus me non intellexit. Væ genti peccatrici, populo graui iniquitate semini nequã filiis sceleratis derelinquerũt Dominũ, & blasphemauerunt sanctum ab alienati sunt retrorsum.

Hyere.2 5. Hæc dicit Dñs, quid inuenerũt patres vestri in me iniquitatis, quia elongauerunt se à me & ambulauerunt post vanitatem & vani facti sunt? 6. & non dixerunt vbi est Dominus qui

Qui ascendere nos facit de terra Aegypti, qui traduxit nos per desertum per terrã inhabitabilẽ & inuidiã, per terrã sitis & imaginẽ mortis, per terram in qua non ambulauit vir neque habitauit homo.

Ierusalem prius abiectissima mirũ in modũ à *Deo* exaltata ostendit ingratitudinẽ, varia idolatria in qua & Samariã & Sodomã superauit, ideirco tradet eam Dominus, in vastationem, in ignominiam omnibus gentibus. *Ezech.16.* ✠

Abominationes Israel ostendit propter quas ipsis minatur exitium, Dominus dicit se solũ esse Deũ & liberatorẽ, arguens Israel ingratitudinis de beneficiis in deserto acceptis grauemq; ob id vindictam illis comminatur. *Osee.13.* ✠

Disceptat Dominus cum ingratis, recensens collata eis beneficia, indicans etiã quid sit bonũ & quid Dominus à populo suo requirat, sed propter iniustitiam aliasq; sceleta filiorum Israel comminatur eis Dominus varias afflictiones. *Michee.6.* ✠

Ingrati enim fides tanquam hibernalis glacies tabescet & differiet tanquam aqua superuacua. *Sap.16.29.*

Tunc cœpit Iesus exprobrare ciuitatibus in quibus factæ sunt plurimæ virtutes eius, quia non egissent pœnitentiam, Luc 17.18. Ioannis.11.46. *Matt.11.20.*

Qui cũ cognouissent Deũ non sicut Deum glorificauerũt aut gratias egerunt, sed euanuerunt in cogitationibus suis & obscuratũ est insipiens cor eorum. *Rom.1 21.*

Hoc autẽ scito quod in nouissimis diebus instabunt tẽpora periculosa & erunt homines seipsos amantes, elati, superbi, blasphemi, parẽtibus non obediẽtes, ingrati, sine affectione, &c. *2.Timo.3.2.*

Inimicus non passim contemnandus est.

ET dixit Philisteus ad Dauid: nunquid canis ego sum, quod venis ad me cum baculo? ca.14.14. *1.Reg.14.14.*

Syri Samariã obsidentes ceduntur à pueris principũ prouinciarũ, rursumq; anno altero in cãpestribus cẽduntur Rex autẽ Achab à propheta reprehenditur quod fœdus cum Benadab rege Syriæ inierit, illumque viuum dimiserit. *3.Reg.20.* ✠

Inimico reconciliato non temere credendum est.

Cùm autẽ cõplesset Dauid loquens sermones huiusmodi ad Saul, dixit ad Saul (26.21.) Peccaui. Reuertere fili mi Dauid, nequaq̃ n. vltra tibi maleficiam, eo quod pretiosa fuerit anima mea in oculis tuis hodie, apparet enim quod stulte egerim & ignorauerim multa nimis. 1.Mach.12.24. *1.Reg.24.17.*

Universidad de Deusto
Biblioteca

Iniquitas abundabit vide impij & mali.

4.Esd.5. ✠ DE signis autem,Ecce dies venient in quibus apprehendē tur qui inhabitāt terrā in censu multo & abscōdetur veritatis via,& sterilis erit à fide regia & multiplicabitur iniustitia super hāc quā ipse tu vides & super quā audisti olim.

Cap.14.16. Quantum enim inualidum fiet sæculum à senectute tantum multiplicabuntur super inhabitantes mala.

Matt.24.12. Et quoniā abūdabit iniquitas refrigescet charitas multorū

1.Ioan.5.19. Scimus quoniam ex Deo sumus & mundus totus in maligno positus est.

Innocentia sua cuique tuenda & malæ suspiciones amouendæ.

Iosu.22.22. FOrtissimus dominus Deus ipse nouit & Israel sciat intelliget si prævaricationis animo hoc altare cōstruximus nō custodiat nos,sed puniat nos,in presenti & si ea mente fecimus vt holocausta & sacrificiū & pacificas victimas super eo imponeremus ipse quærat & iudicet.&c.

3.Reg.18.17. Et cùm vidisset(Achab)eum(scilicet Eliam)ait. Tūne es ille qui conturbas Israel?at ille ait.Non ego turbaui Israel, sed tu & domus patris tui,qui dereliquistis mandata Domini & secuti estis Baalim.

Hyerr.37.12 Ieriās custos portę p vices ..lius Selemię filij Ananię,apprehendit Hyeremiā prophetā dicēs,ad Chaldæos profugis.& respōdit Hyeremias:Falsum est,nō fugio ad Chaldæos,&c.

Act.2.14. Stās autē Petrus cū vndecim,leuauit vocē suā & locutus est eis:Viri Iudæi & qui habitatis Hierusalem vniuersi. Hoc vobis notum sit & auribus percipite verba mea, non n.sicut vos existimatis hi ebrij sunt cùm sit hora diei tertia

Cap.2.8.17. Post tertium autem diem conuocauit primos Iudæorū. Cumque cōuenissent dicebat eis:Ego viri fratres nihil aduersum plebem faciens aut morem paternum , vinctus ab Hyerosolymis traditus sum in manib.Romanorum.

Inobedientia viúsque punitio.

Genes.3.16. MVlieri quoque dixit multiplicabo ærumnas tuas & conceptus tuos , in dolore paries filios & sub viri potestate eris & ipse dominabitur tui.17. Adæ vero dixit. Quia audisti vocē vxoris tuæ & comedisti de ligno de quo præceperam tibi ne comederes maledicta terra in opere tuo,in laboribꝫ comedes ex ea cūctis diebꝫ vitæ tuæ.

Resp

Respicientesque vxor Loth post se,versa est in statuā salis. *Cap.19.26*

Abreptisq; Nadab & Abiu filij Aronthuribulis imposuerūt *Leuit.10.1.* ignē & incensum desuper,offerētes coram Domino ignem alienum quod eis præceptū non erat, egressusque est ignis à Domino & deuorauit eos & mortui sunt corā Domino.

Quod si non audieritis me nec feceritis omnia mandata *Cap.26.14.* mea,si spreueritis leges meas & iudicia mea cōtempseritis vt nō faciatis ea quæ à me constituta sunt & ad irritū perducatis pactum meum,ego quoque hæc faciam vobis.Visitabo vos celeriter in egestate & ardore qui cōficiat oculos vestros & consumat animas vestras &c.

Vsquequo multitudo hæc pessima murmurat contra me? *Num.14.27* Querelas filiorū Israel audiui,die ergo eis:viuo ego ait Dominus sicut locuti estis audiente me sic faciam vobis in solitudine hac iacebunt cadauera vestra.41. Quibus Moyses cur iniquis trasgredimini verbum Domini quod vobis nō cedet in prosperum?&c.

Chore,Dathan,& Abyron seditionem mouent hōsque vi *Cap.16.* ✠ uos terra absorbet,illum verò cum sociis deuorat ignis,sed & alios 14700.murmurantes consumpsit incendium.

Pergat Aaron ad populos suos.Non enim intrabit terrā *Cap.20.24.* quam dedi filiis Israel eo quod incredulus fuerit ori meo ad aquas contradictionis.

Cauete ne forte decipiat cor vestrum & recedatis à Dño *Deut.11.16.* seruiatisque diis alienis & adoretis eos tractusque Dominus claudat cœlum & pluuiæ non descendant,nec terra det germen suū,pereatisque velociter de terra optima quam Dñs Deus vester daturus est vobis.27. Benedictionem,si obedieritis mandatis Domini Dei vestri quæ ego hodie præcipio vobis,Maledictionem si non obedieritis mandatis domini Dei vestri sed recesseritis de via quam ego nunc ostendo vobis & ambulaueritis post Deos alienos quos ignoratis.

Qui autem superbierit nolens obedire sacerdotis impe- *Cap.17.12.* rio qui eo tempore ministrat domino Deo tuo ex decreto iudicis morietur homo ille & auferes malum de Israel.

Qui autē verba eius q̄ loquitur in nomine meo audire no *Cap.18.19.* luerit:ego vltor existā,Propheta autem qui arrogantia deprauatus voluerit loq̄ in nomine meo quæ ego nō præcepi illi vt diceret,aut ex nomine deorum alienorum,interficiet.

Maledictus qui non honorat patrem suum & matrem & *Cap.27.16.* dicet omnis populus Amen &c.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Cap. 28. 25. Quod si audire nolueris vocẽ Dñi Dei tui vt custodias & facias omnia mãdata eius & cerimonias quas ego præcipio tibi hodie, venient super te omnes maledictiones istæ & apprehẽdẽt te, maledict⁹ eris in ciuitate, maledict⁹ in agro, &c

1. Reg. 12. 15. Si autem n õaudieritis vocem Domini, sed exasperaueritis sermones eius, erit manus Domini super vos & super patres vestros (alloquitur Israelitas Samuel.)

Cap. 15. 24. Dixit Saul ad Samuelem, Peccaui quia præuaricatus sum sermonem Domini & verba tua, timens populum & obediens voci eorum. ca. 28. 16. 3. Reg. 11. 9.

3. Reg. 13. 21. Propheta missus de Iuda ad Hyeroboam) dicit hæc dicit dominus. Quia non obediens fuisti ori domini & non custodisti mandatum quod præcepit tibi Dominus Deus tuus &c. 22. non inferetur cadauer tuum in sepulchrum patrum tuorum. ca. 14. 17. ca. 2. 35.

2. Par. 7. 19. Si autẽ auersi fueritis & dereliqueritis iustitias meas & præcepta mea quæ proposui vobis & abeũtes seruieritis diis alienis & adoraueritis eos, euellam vos de terra mea quam dedi vobis & domum hanc quam sanctificaui nomini meo, proiiciam à facie mea & tradam eam in parabolam & in exemplum cunctis populis.

Cap. 26. 16. Sed cum Ozias roboratus esset, eleuatum est cor eius, in interitum suum & neglexit Dominum Deum suum ingressusque templum Domini adolere voluit incensum super altare thymiamatis. 19. Iratusque Ozias & tenẽs in manu thuribulum vt adoleret incensum minabatur sacerdotibus, statimque orta est lepra in fronte eius coram sacerdotibus in domo Domini super altare thymiamatis.

Esa. 24. 5. Et terra infecta est ab habitatoribus suis quia transgressi sunt leges, mutauerunt ius, dissipauerunt fœdus sempiternũ propter hoc maledictio deuorabit terram. &c.

Hyere. 11. 3. Dices ad eos, hæc dicit dñs Deus Israel; maledictus homo qui non audierit verba pacti huius quod præcepi patribus vestris in die qua eduxi eos de terra Ægypti de fornace ferrea. &c. 8. & non inclinauerunt aurem suam, sed abierunt vnusquisq; in prauitate cordis sui mali & induxi super eos oĩa verba pacti huius q̃ præcepi vt facerent & nõ fecerunt.

Cap. 13. 18. Factũ est verbũ dñi ad me (Hieremiã) dicẽs, hæc dicit dñs Sic putrescere faciam superbiã Iuda & superbiam Hyerusalẽ multã, populũ istũ pessimũ qui nolunt audire verba mea & ambulãt in prauitate cordis sui, abierunt post deos alienos vt seruirent eis, & adorarent eos. &c.

Si autem non audieritis me vt sanctificetis diem Sabbathi, & ne portetis onus, & ne inferatis per portas Hyerusalẽ in die Sabbathi: succendam ignem in portis eius, & deuorabit domos Hyerusalem, & non extinguetur. Cap. 26. 9. Cap. 17. 27.

Exemplo obedientiæ Rachabitarum, præcepta patris sui licet dura seruantium, expostulat Dominus de pertinaci Iudæorum inobedientia aduersus ipsius præcepta, quapropter his prænunciat Dominus mala, illis autem bona. Cap. 35. 18.

Iis autem qui sunt ex contentione, & qui non acquiescũt veritati, credunt autem iniquitati ira & indignatio. Matt. 17. 17. Acto. 7. 39. Galat. 5. 10. Rom. 2. 8.

In flamma ignis dantis (Angeli) vindictam eis, qui non nouerunt Deum, & qui non obediunt Euangelio Domini nostri Iesu Christi 2. Thes. 1. 8.

Infernus Lymbus.

SI sustinuero infernus domus mea est, et in tenebris stratum lectulum meum. Iob. 17. 13.

Nudus est infernus coram illo et nullum est operimẽtum perditioni. Cap. 26. 6.

Non derelinques animam meam in inferno, nec dabis sanctum tuum videre corruptionem. Psal. 15. 10.

Infernus et perditio coram Domino, quanto magis corda filiorum hominum Prou. 15. 11.

Non est in inferno accusatio vitæ. Eccles. 41. 7.

Propterea dilatauit infernus animam suam, & aperuit os suum absque vllo termino. &c. Esa. 5. 14.

Loquentur ei potentissimi robustorum de medio inferni qui cum auxiliatoribus eius descenderunt & dormierunt incircuncisi, interfecti gladio. Ezec. 32. 21.

Ero mors tua, ô mors, morsus tuus ero inferne, consolatio abscondita est ab oculis meis. Osee. 13. 14.

Quoniam non derelinques animam meam in inferno, nec dabis sanctum tuum videre corruptionem. Actor. 2. 27.

Frater eius mortuus est, & ipse solus remansit, si quid ei aduersitatis acciderit in terra ad quam pergitis deducetis canos meos ad inferos. Idem. Cap. 44. 29. Genes. 42. 38.

Facies iuxta Sapientiam tuam, & non deduces caniciem eius pacifice ad inferos 3. Reg. 2. 6.

Infernus Limbus patrum.

*Genes.*25. 8. ET deficiens, mortuus est (Abraham) in senectute bona prouectæque ætatis, & plenus dierum congregatusque est ad populum suum, 17. Et facti sunt anni vitæ Ismaelis centum triginta septem, deficiensque mortuus est, & appositus est ad populum suum.

*Num.*20.24 Pergat (inquit Dominus ad Moysen) Aaron ad populos suos, non enim intrabit terram quam dedi filiis Israel.

*Cap.*27. 13. Cùm videris (scilicet terram quam daturus sum filiis Israel) ibis & tu (dicit Dominus ad Moysen) ad populum tuũ sicut iuit frater tuus Aaron.

*Cap.*31. 2. Vlciscere prius filios Israel (dicit Dominus ad Moysen) de Madianitis, & sic colligeris ad populum tuum.

*Deut.*31.7. Audi Domine verba Iudæ (ait Moyses) & ad populum suum introduce eum (sic Moses moriturus benedixit ei)

*Iudith.*14.6. Tunc Achior videns virtutẽ, quam fecit Dominus Deus Israel, relicto gentilitatis ritu credidit Deo, & circũcidit carnem præputij sui, & appositus est ad populum Israel.

*Psal.*15.9. Insuper & caro mea requiescet iuste: quoniam non derelinques animam meam in inferno, nec dabis sanctum tuũ videre corruptionem.

*Eccles.*24.45 Penetrabo omnes inferiores partes terræ, & inspiciam omnes dormientes, & illuminabo omnes sperantes in Domino.

*Zachar.*9.11. Tu quoque in sanguine testamenti tui emisisti vinctos tuos, de lacu in quo non est aqua.

Osea. 3. 14. De manu mortis liberabo eos, de morte redimam eos ero mors tua, ô mors, morsus tuus ero inferne.

*Matth.*12.29 Quomodo potest quisquam intrare in domum fortis, & vasa eius diripere, nisi prius alligauerit fortem, & tunc domum illius diripiet?

*Ioan.*2.19. Soluite templum hoc, & in tribus diebus excitabo illud. Ille autem dicebat de templo corporis sui.

*Marc.*16.6. Surrexit, non est hic. Surgens autem mane, prima Sabbathi, apparuit primò Mariæ Magdalenæ, &c.

*Act.*2.24. Quem Deus suscitauit solutis doloribus inferni, iuxta quod impossibile erat teneri illum ab eo: Dauid enim dicit in eum: prouidebam Dominum in conspectu meo semper quoniam, &c.

*Luc.*1. 79. Illuminare his qui in tenebris, & in vmbra mortis sedent.

*Cap.*16. 22. Factum est aũt vt moreretur mendicus, & portaretur ab Angelis in sinum Abrahæ.

*Hebr.*2.14. Vt per mortem destrueret eum, qui habebat mortis imperium

perium, i. diabolum, & liberaret eos, qui timore mortis per totam vitam obnoxij erant seruituti. *Coloss.* 2. 14.

Delens quod aduersus nos erat Chirographũ decreti, quod erat contrariũ nobis, & ipsum tulit de medio, affigens illud cruci: & expoliãs principatus, & potestates, traduxit cõfidenter, palam triumphans, illos in semetipso. 1. *Petr.* 3. 18.

Christus semel pro peccatis nostris mortuus est, iustus pro iniustis, vt nos offerret Deo, mortificatus quidem carne, viuificatus autem spiritu, in quo & his qui in carcere, erãt, spiritu veniens prædicauit: qui increduli fuerãt aliquãdo, quando expectabant Dei patientiam in diebus Noe cũ fabricaretur arca. *Apoc.* 1. 5. 6.

Iesu Christo, qui est testis fidelis primogenitus mortuorũ 17. Ego sum primus & nouissimus, & viuus & fui mortuus, & ecce sum viuens in sæcula sæculorum, & habeo claues mortis, & inferni.

Infernus sepulchrum.

IVssimus (ait Aman) vt nefarij homines vno die ad inferos descendentes, reddant imperio nostro pacem quam turbauerant. *Esther* 13.7.

Pedes eius (scilicet meretricis) descendunt in mortem, & ad inferos gressus eius penetrant. *Prou.* 5. 5.

Qui enim applicabitur illi (meretrici) descendet ad inferos, nam qui abscesserit ab ea, saluabitur. *Cap.* 9. 18.

Illi autem qui in potentem venere auctem, & ab infimis & ab altissimis inferis superuenientem eundem somnium dormientes, &c. *Sap.* 17. 14.

Si sustinuero infernus domus mea est, & in tenebris stratum lectulum meum. *Iob.* 17. 13.

Auxilium eorum (filiorum Core) veterascet in inferno à gloria eorum. *Psal.* 48. 15.

Dissipata sunt ossa nostra secus infernum. 140. 7.

Infernus & os vuluæ, & terra quæ non satiatur aquis: ignis verò nunquam dicit, sufficit. *Prou.* 30. 16.

A sonitu ruinæ eius commoui gentes: cùm deducerem eum (Pharaonem) ad infernum cum his, qui descendebãt in locum. 17. Nam & ipsi cum eo descendent ad infernum, ad interfectos gladio. *Ezec.* 31. 16.

Inter-

Instabilitas.

Gen. 4. 12. VAgus & profugus eris super terrã: (maledictio Caĩm)
Num. 9. 18. Ad imperium Domini proficiscebantur, & ad imperium eius figebant tabernaculum.
Iob. 4. 18. Ecce qui seruiunt ei, non sunt stabiles
11. 15. Eris stabilis & non timebis.
Psalm. 54. 23. Non dabit in æternum fluctuationem iusto.
Prou. 27. 8. Sicut auis transmigrãs de nido suo: sic vir qui derelinquit locum suum.
Eccles. 10. 4. Si spiritus potestatem habentis ascenderit super te, locum tuum ne dimiseris.
Eccles. 5. 14. Nõ ventiles te in omnẽ ventũ, & nõ eas in omnem viam.
11. 22. Confide in Deo, & mane in loco tuo.
27. 12. Sultus sicut luna mutatur.
34. 11 Qui implantatus (non radicatus) est, abundabit nequitia.
Esai. 57. 20. Impij quasi mare feruens, quod quiescere non potest, & redundant fluctus eius in conculcationem & lutum.
Ierem. 14. 10. Dilexit mouere pedes suos, & non quieuit, & Domino non placuit.
Thren. 1. 8. Peccatũ peccauit Ierusalẽ, propterea instabilis facta est.
Matth. 11. 7. Quid existis in desertũ videre? arundinẽ vento agitatam?
Luc. 9. 4 In quancunque domum intraueritis, ibi manete, & inde ne exieritis.
Nolite transire de domo in domum.
10. 7. Fratres mei dilecti, stabiles estote, & immobiles: abundantes in omni opere Domini semper, scientes quòd labor vester non est inanis in Domino.
1. Cor. 15. 58. Nunquid leuitate vsus sum?
Non est in illo est, & non: sed est in illo fuit.
2. Cor. 12. Non simus paruuli fluctuantes, et circũferamur omni vento doctrinæ.
Ibidem. 13.
Ephes. 4. 14. Rogamus vos fratres, vt operam detis vt quieti sitis, et vt vestrum negotium agatis.
1. Thess. 4. 11. Scitis quemadmodum oporteat imitari nos, quoniam non inquieti fuimus inter vos.
2. Thes. 3. 6. 7. Otiosæ discũt circuire domos: Non autem solum otiosæ, sed et verbosæ, et curiosæ, loquentes quæ non oportet.
1. Tim. 5. 13. Vir duplex animo inconstans est in omnibus viis suis.
Iacob. 1. 8.

Iniustitia.

Dominus aduersatur omnem iniustitiam. *Deut.* 25. 16.
Si non permanserit in tabernaculo suo iniustitia, tunc leuare poteris faciem tuam absque macula, & eris stabilis, & non timebis. *Iob.* 11. 14.
Non permanebunt iniusti ante oculos tuos. *Psalm.* 5. 6.
Dixit iniustus vt delinquat in semetipso. 35. 2.
Iniusti aũt disperibunt: simul reliqę impiorũ interibunt. 36. 38.
Vsquequo loquuntur omnes qui operantur iniustitiam, 93. 4.
Non proponebam ante oculos meos rem iniustã, facientes præuaricationes odiui. 100. 3.
Propter iniustitias enim suas humiliati sunt. 106.
Creatura tibi factori deseruiens exãdescit in tormentũ aduersus iniustos, & leuior fit ad benefaciẽdum pro his, qui in te confidunt. *Sap.* 16. 24.
Non tibi placeat iniuria iniustorum. *Eccles.* 9. 17.
Regnum à gente in gẽtem transfertur propter iniustitias & iniurias, & contumelias, & diuersos dolos. 10. 8.
Reuertere ad Dominum & auertere ab iniustitia tua. 17. 27.
Erubescite à octo & amico de iniustitia tua. 41. 23.
In corruptione sua peribũt percipientes mercedẽ iniustitię. *2. Pet.* 2. 13.

Inuidia & odium.

AD Caim autem, & ad munera eius nõ respicit. Iratusq; est Caim vehementer, & concidit vultus eius. *Gen.* 4. 5.
Oderat semper Esau Iacob, pro benedictione, qua benedixerat ei pater, dixitq; in corde suo. Veniẽt dies luctus patris mei, & occidam Iacob fratrem meum. *Cap.* 27. 41.
Cernens autem Rachel quod infecũda esset, inuidit sorori suæ, & ait marito suo, Da mihi liberos, alioqui morior, *Cap.* 30. 1.
Cap. 37. 11. *Exod.* 1. 8.
Non occides. *Exod.* 20. 13.
Non oderis fratrem tuum in corde tuo, sed publicè argue eum ne habeas super illo peccatum. *Leui.* 19. 17.
Si per odium quis hominem impulerit vel iecerit quippiã in eum per insidias, aut cum esset inimicus manu percusserit & ille mortuus fuerit, percussor homicidij reus erit; cognatus occisi statim vt inuenerit eum iugulabit. *Num.* 35. 20.
Si quis odio habens proximum suum insidiatus fuerit vitæ eius, surgensq; percusserit illum, & mortuus fuerit, &c. tradẽt illum iudices ciuitatis illius in manu proximi cuius sanguis effusus est & morietur. *Deut.* 19. 11.
Inuidia aũt diaboli mors intrauit in orbẽ terrarũ *Sap.* 2. 24. R6. 1. 29.

Odium

Prou.10.12. Odium suscitat rixas,& vniuersa delicta operit charitas.
18.abscundunt odium labia mendacia,qui profert contume liam insipiens est.

Luc.15.28. Indignatus autem (filij prodigi frater) & nolebat introire.Pater ergo illius egressus,cœpit rogare illum.

Ioan.12.4. Dixit autem vnus ex discipulis eius Iudas Iscariotes qui erat eum traditurus.

Rom.13.13. Sicut in die honestè ambulemus non in commessationibus & impudicitiis,non in contentione,& emulatione.

Gala.5 15. Quod si inuicem mordetis & comeditis.Videte ne ab inuicem consumamini & 20.Inimicitiæ,contentiones,& æmulationes,iræ,rixæ,dissentiones,sectæ, inuidię, &c. quæ sunt opera carnis.

Iacob.3.14. Quod si zelum amarum habetis,& contentiones sunt in cordibus vestris,nolite gloriari,& mendaces esse aduersus veritatem.

Cap.4.2. Concupiscitis,& non habetis:occiditis & zelatis,& non potestis adipisci,litigatis & belligeratis,& non habetis,propter quod non postulatis.

1.Petr.2.1. Deponentes igitur omnem malitiam,& omnem dolum & simulationes,& inuidias,&c. Omnes detractiones sicut modo geniti infantes.&c.

1.Ioan.3.13. Nolite mirari,si odit vos mundus, 15. Omnis qui odit fratrem suum homicida est.

Cap.4.20. Si quis dixerit quoniam diligo Deum,& fratrem suum oderit,mendax est.

Inuidia Deum prouocat.

Prou.17.5. Qui in ruina lætatur alterius,non erit impunitus.
24.17. Cùm ceciderit inimicus tuus,ne gaudeas,& in ruina non exultet cor tuũ,ne fortè videat Dominus & displiceat ei,& auferat ab eo iram suam.

28.22. Vir qui festinat ditari & aliis inuidet,ignorat,quòd egestas superueniet ei.

Sapien.6.25. Neque cum inuidia tabescente iter habebo,quoniam talis homo non erit particeps sapientiæ.

Galat.5.26. Non efficiamini inanis gloriæ cupidi inuicem prouocantes inuicem inuidentes.

Iac.3.16. Vbi zelus & cõtentio,ibi incõstãtia & omne opus prauũ.

& 2.1. Deponentes igitur omnẽ malitiam,& inuidias,& omnes detractiones,sicut modo geniti infantes,rationabiles,& sine d olo

dolo lac concupiscite,vt in eo crescatis in salutem.

Proximum supplantat.

Eccl.4.4. Rursum contẽplatus sum omnes labores hominum,& industrias animaduerti patere inuidiæ proximi: & in hoc ergo vanitas & cura superflua est.

Sapien.2.24 Inuidia autem diaboli mors introiuit in orbem terrarũ, imitantur autem illum,qui sunt ex parte illius.

Seipsam cruciat.

Iob.5.2. Parulum occidit inuidia.

Prou.14.30. Vita carnium,sanitas cordis:putredo ossium,inuidia.

Eccles.14.6. Qui sibi inuidet,nihil est illo nequius,& hæc redditio est malitiæ illius.

Iosabfilius Saruiæ.2.Reg.2.13.confodit Abner,3.27.reconciliat Absalonem per Thecuam 14.& confodit Amasa 20.9.confoditur ipse.3.Reg.2.28.34 iuxta mandatum Dauid.2.5 7.

Ioachaz filius Ieu,rex Israel 4 Reg 10.35.‡13.1.

Ioachaz filius Iosiæ exuitur regno,& vehitur in Aegyptum, vbi & moritur.4.Reg.23.34.capitur,de eius predicitur, Ezech. 19.4 appellatur Iohanan,1.Paral.3. 15. post ipsum creatur rex frater eius Eliachim.4 Reg.23.34.

Ioachim filius Ioacim,fit rex Iuda.4.Reg.24.8.ducitur captiuus à Nabuchodonosore in Babyloniam.24.12. 15.dimittitur ex carcere,et ad honores euehitur.25.24 appellatur Iechonias.Iere. 37.1.appellatur Neri,Luc.2. 27. ei succedit patruus Matthanias.4.Reg 24.17.

Ioacim, antea dictus Eliacim,filius Iosiæ,fit rex Iuda.4. Reg.23.34.3. Esdre.1. 37. combussit libros sermonum Ieremiæ. Iere.36.21.appellatur Melchi. Luc.3 24.moritur.4. Reg.24.1.5. post ipsum constituitur rex filius Ioachim.4 Reg.24.6.

Ioanna vxor Chuzæ sequitur Christum,Luc.8.3.

Ioannes Baptista filius Zachariæ,Luc.1.35.59.60. Euangeliam regni denũciat & baptizat,Mat.3.1.Mar.1.4.5. Ioã.1.28. ‡3.23.26.vestitus ei⁹ ex pilis camelorũ,& victus locustæ et mel siluestre,Mar.1.6.noluit haberi maior quã erat,Ioã.1.19.20.26. ‡3.28.mittit discipulos ad Christũ,Mat.11.2 Capite truncatur, Mat.14.8.dicitur Helias,Mala.4.5.Mat.11.14‡17.10.Luc.1.17

Ioannes filius Zebedæi vocatur,Mat.4. 22. vnice à Christo dilectus,Ioan 13.23.‡19.26‡20.2‡21.7.20.scribit quæ vidit.Ioã.19.35.‡21.24.1.Ioan.1.1.

Ioæ filius Ochoziæ solus euadit,dũ senatus regius occiditur.4. Reg.11.2.coronatur rex in Iuda,11.12. occidit Zachariã filium

Ioiada

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ioiada.2 Para.24.11.Mat.23.35.occiditur à suis ministris.2.Par. 24.25.4.Reg.12. 20.post ipsum filius eius Amasias rex constitutus est,1.Paral.3.12.2.Paral.24.27.

Ioas filius Ioachaz rex Israel.4 Reg.13.9. pugnat contra Amasiam,subuertit mœnia Ierusalem,destruit templum,& moritur,4.Reg.14.1. .16.

Ioiada Sacerdos iussit occidi Athaliam reginã, 4 Reg.11.15. 2.Paral.24.14 moritur,24.15.

Ionas prophetat,4 Reg.14 25 præcipitatur in mare, Ionæ.1.5.deglutis eum piscis à domino præparatus,2.1.in ventre eius fuit tribus diebus & tribus noctibus.Ibid.Mat.12.40.

Ionathas filius Saulis prosternit Philistæos.1.Reg.13.3. ‡ 14. 2.11.liberatur per populũ à patre ob mel degustatum occidendus 14.45.ferit fœdus cũ Dauide.18.3.‡20.8.‡23.18.cæditur.31.7

Ionathas filius Mathatiæ,præfectus militaris Iudææ.1. 1.Mach.9.31.fœdus init cum Demetrio,10.3.15.Capitur,12.48 occiditur cum suis filiis,13.23.

Ioram filius Iosaphat Regis Iudæ.3.Reg.22. 51. occidit fratres suos.2.Par 21.4.moritur,4.Reg.8.24.2.Para.21.19.

Ioram rex Israel.4 Reg. 1.17 ‡3. 1.procedit contra Hazael regem Syriæ.8.28.accepto vulnere curatur in Iezrahel.9. 15. moritur,9.24.

Iosaphat filius Asæ rex Iudæ,3.Reg.22.41.mittit qui eruum Dei cultum doceant in ciuitates Iudæ,2.Para.17.7 fœderetur cum impio Achab,18.3.ideoque arguitur à prophe ta,19.2.iungit se Ochoziæ,2.Par.20 35.moritur.21.1.habuit successorem filium Iosiam,1.Paralip.3.11.

Ioseph filius Iacob,Gen.30.23.Videt somnũ 37.5.9 Venditur à fratribus Ismaelitis 37.16.Psal. 104.17 falso accusatur,Gen.39. 17.Mittitur in carcerẽ.39.20.‡41.14,constituitur Dominus uniuersi Ægypti.41.46.datur exilia Putiphatis vxor. 41.45.delegit sepulturas suis.45.1 moritur 50.24.ossa eius transferuntur ex Ægypto,Exod.14.19 sepelitur in Sichẽ,Ios.24.32. (1.24.

Ioseph cõiunx B. virginis Mariæ Mat.1.16 fugit in Ægyptũ

Iosias filius amõ rex Iudæ,4.Reg.21.24.‡22. eius nativitas prædicta est 3.Reg.13.2.Legit librũ Legis.4.Reg.23.2.celebrat pascha.23.21.vulneratur à sagittariis.& moritur.2.Par.35. 23. 24.4.Reg.23.29.lugetur.2.Par.35.24.ei succedit Ioachas.4.Reg 23.30.34.

Iosue pugnat cõtra Amalech.Exo.17.9.13.mittitur explorare terrã Chananæ.Num.13.2. ex populo commendat. 14.6. constituitur loco Moysi dux populi,27.18.Deut.3.21.‡31.3.7.14 Iosue.1.1.6.mittit exploratores.2.1.transit Iordanẽ.3.16.erigit duodecim lapides in Galgal 4.3.8.20.angelus Domini apparet ei,Ios.5.13.benedicit populo, 8.33 ascendit Iosue ad liberandos Gabaonitas.10.7.sol & luna steterunt ad imperiũ Iosue.10.12. reuertitur Iosue in Galgal post liberatos Gabaonitas ,10.43. percutit 31.reges.12.accepit suã portionẽ in diuisione terræ. 19. 49.moritur.24.29.Iudic.2.8.commendatur.Eccl.46.1.

Iracundia quantum mali pariat.

IRatusque est Cain vehementer & concidit vultus eius. *Gen.4.5.*

Virum stultum interficit iracundia & paruulum occidit inuidia. *Iob.5.2.*

Fatuus statim indicat iram suam,qui autem dissimulat iniuriam callidus est. *Prou.12. 16.*

Vita carnium sanitas cordis putredo ossium inuidia. *Cap.14.30.*

Vir iracundus prouocat rixas,qui patiens est mitigat suscitas. *Ca.15.18.*

Qui meditatur discordias diligit rixas & qui exaltat os suum quærit ruinam. *Cap.17. 19.*

Angelus crudelis mittitur contra eũ.(scilicet iracundum) qui impatiens est sustinebit damnum,& cum rapuerit aliud apponet. *C.17.11. Ca.19.19.*

Sicut carbones ad prunas,& ligna ad ignẽ:sic homo iracũdus suscitat rixas. *C.26.21.*

Graue est saxum & onerosa arena, sed ira stulti vtroque grauior. *Cap.27.3.*

Vir iracundus prouocat rixas & quid ad indignandũ faciliis est,erit ad peccandum proclivis. *Ca.29.21.*

Ne sis velox ad irascẽdũ quia ira in sinu stulti requiescet. *Eccles.7. 10.*

Non est caput nequius super caput colubri, & non est ira super iram mulieris. *Eccles.25.22.*

Memento nouissimorum et desine inimicari, 14 Si suffla- uerit quasi ignis exardebit & si expueris super illã extingue tur,vtraque ex ore proficiscuntur. *Cap.28.6.*

Zelus & iracundia minuunt dies & ante tempus senectã addueit cogitatus. *Ca.30.26*

Audistis quia dictum est antiquis non occides. Qui autẽ occiderit reus erit iudicio.Luc.4.28. *Matt.5. 22.*

Inimicitiæ,contentiones,æmulationes,iræ,rixæ,inuidiæ, &c,opera sunt carnis.&c. *Gal.5.20.*

*Ephe.*4. 26. Iraſcimini & nolite peccare, ſol non occidat ſuper iracundiam veſtram.

*Coll.*3.8. Nunc autẽ deponite & vos omnia, ærã, indignationẽ, malitiam, blaſphemiam turpem ſermonem de corde veſtro.

Titum. 1.7. Oportet epiſcopũ ſine crimine eſſe ſicut Dei diſpẽſatorẽ non ſuperbũ, non iracundũ, non vinolentũ, non percuſſorẽ.

*Iaco.*1.19. Sit autẽ homo velox ad audiendum, tardus autẽ ad loquendũ & tardus ad irã, ira autem viri iuſtitiã Dei non operatur.

Facile ſedatur.

*Prou.*15.1. 26.10. REſponſio mollis frãgit iram: ſermo durus ſuſcitat furorẽ. Qui imponit ſtulto ſilentium, iras mitigat.

Fructuoſẽ deuitatur.

1 *ob.*36.18. NOn te ergo ſuperet ira, vt aliquẽ opprimas nec multitudo donorum inclinet te.

*Prou.*22.24. Noli eſſe amic⁹ homini iracũdo, neq; ãbules cũ viro furioſo, ne forte diſcas ſemitas ei⁹, & ſumas ſcãdalũ animæ tuæ.

30.33. Qui autẽ forte premit vbera ad eliciendũ lac, exprimit butyrũ, & qui vehementer emungit elicit ſanguinẽ: & qui prouocat iras, producit diſcordias.

*Eccl.*7.10. Ne ſis velox ad iraſcendũ: quia ira in ſinu ſtulti requieſcit.

11.10. Aufer irã à corde tuo, & amoue malitiam à carne tua.

13.31. Cor hominis immutat faciem illius, ſiue in bonũ, ſiue in malum.

20.2. Quàm bonum eſt arguere, quàm iraſci.

*Matt.*5.22. Ego autẽ dico vobis, quia omnis qui iraſcitur fratri ſuo, reus erit iudicio.

*Rom.*12.19 Non vosmetipſos, defendẽtes, chariſſimi, ſed date locũ iræ.

*Epheſ.*4. 31. Omnis amaritudo, & ira, & indignatio, & clamor, & blaſphemia tollatur à vobis cum omni malitia.

Iræ alterius cedendum potius quàm repugnandum.

*Pro.*22.24 NOli eſſe amic⁹ homini iracũdo, neq; ãbules cũ viro furioſo, ne forte diſcas ſemitas ei⁹ & ſumas ſcãdalũ animæ tuæ.

*Cap.*29. 22. Vir iracundus prouocat rixas, & qui ad indignandum facilis eſt erit ad peccandum procliuior.

*Eccl.*8.19. Cum iracundo non facias iter: & cum audace non eas in deſertum: quoniam quaſi nihil eſt ante eum ſanguis & vbi non eſt adiutorium elidet te.

Ange-

Angelus Domini apparuit in ſomnis Ioſeph dicẽs, Surge *Matt.* 2.13. & accipe puerũ & matrem eius & fuge in Aegyptum &c.

Iſrael populus & hæreditas Domini.

ALt Dominus (Moyſi) Vide affectionẽ populi mei in Aegypto & clamorẽ eius audiui propter duritiã eorũ qui præſunt operibus & ſciens doloreẽ eius, deſcendi vt liberem eum de manibus Aegyptiorum &c. *Exo.*3.7.

Moyſes & Aaron ingreſſi ſunt & dixerũt Pharaoni hæc dicit Dominus Deus Iſrael, dimitte populũ meũ vt ſacrificet mihi in deſerto. *Ca.*5.1.

Aſſumã vos mihi in populũ, & ero veſter Deus & ſcietis quod ego Dominus Deus veſter, qui eduxerim vos de ergaſtulo Aegyptiorum. *Ca.*6.7.

Si audieritis vocẽ meã & cuſtodieritis pactum meum eritis mihi in peculium de cunctis populis, mea eſt enim omnis terra. *Ca.*19.5.

Vos autẽ tulit Dominus et eduxit de fornace ferrea Aegypti, vt haberet populũ hæreditariũ ſicut eſt in præſenti die. *Deut.*4. 20.

Quia populus ſanctus es Domino Deo tuo, te elegit Dominus Deus tuus vt ſis ei populus peculiaris de cunctis populis qui ſunt ſuper terram, Idem ea.14.2. *Cap.*7.6. *Idẽ.ca.*26.18

Qui ſunt populus tuus et hæreditas tua quos eduxiſti in fortitudine tua magna et in brachio tuo extento. cap. 12.9. *Ca.*9.29.

Patribus tuis conglutinatus eſt Dominus et amauit eos elegitque ſemen eorum poſt eos: vos de cunctis gentibus ſicut hodie comprobatur. *Ca.*10.15.

Ecce vnxit te (Saul in regẽ à Samuelle) Dominus ſuper hereditatem ſuã principẽ et liberabis populum ſuum de manibus inimicorum eius etc. 1.*Reg.* 10.1.

Non derelinquet Dominus populũ ſuum propter nomen ſuũ magnũ, quia iurauit Dominus facere vos ſibi populum. *Ca.*12.22.

Quæ eſt autẽ vt populus tuus Iſrael gens in terra propter quam dicit Deus vt redimeret eã ſibi in populũ et poneret ſibi nomẽ, faceretque magnalia ea & horribilia ſuper terrã à facie populi tui quẽ redemiſti tibi ex Aegypto, gentem, et Deum eius. 2.*Reg.* 7.23.

Tu enim ſeparaſti eos tibi in hæreditatẽ de vniuerſis populis terræ, ſicut locutus es per Moyſen ſeruum tuũ quando eduxiſti patres noſtros de Aegypto Domine Deus. 3.*Reg.* 8.53.

Benedictus populus meus Aegypti et opus manuũ meatũ *Eſa.*19.25

Cassyrio hæreditas autem mea israel.

Cā.43.1. Hæc dicit Dñs creans te Iacob,& formās te Israel noli timere quia redemi te &vocaui te nomine tuo,meus.n.es tu.

Hyere.13.11. Sicut adhæret lūbare ad lūbos viri, sic agglutinaui mihi omnem domū,Israel & omnem domū Iuda dicit Dominus, vt essent mihi in populum & in nomē,& in laudem,& in gloriam & non audierunt.

Decem tribus Israel segregant se à domo Dauid:

3.Reg.12.3. VEnit Ieroboā &omnis multitudo Israel &locuti sunt ad Roboā dicentes:Pater tuus durissimū iugū imposuit nobis tu itaq; nūc imminue paululū &c.& seruiemus tibi. 9.16.vide ibidē,4.reg.15.19.Transferuntur in assiriam.

Deut.4.26. Testes inuoco hodie cœlum & terrā cito perituros vos esse de terra quā trāsito Iordane possessuri estis,non habitabitis in ea longo tēpore,sed delebit vos Dominus atq; disperget in omnes gentes & remanebitis pauci in nationibus ad quas vos ducturus est Dominus.

Multi ex Israel sequuntur Leuitas in Hierusalem.

2.Para.11.13 SAcerdotes autem & Leuitæ qui erant in vniuerso Israel conuenerunt ad Roboam de cunctis sedibus suis.

Iter salutis & perditionis.

Exodi.23.2. NOn sequeris turbam ad faciendū malū: nec in iudicio plurimorū acquiesces sententię,vt à vero deuies.(torū.

Pro.4.14. Nō delectēris semitis impiorū, nec tibi placeant viæ malorum.

Ibid.19. Iustorū autē semita,quasi lux splendens,procedit & crescunt,vsque ad perfectum diem.

Ibid.18. Via impiorum tenebrosa,nesciunt vbi corruunt.

Ibid.25. Oculi tui recta videāt,& palpebræ tuæ precedāt gressus tuos.

Ibid.26. Dirige semitā pedibus tuis,& omnes viæ tuæ stabilientur.

Ibid.27. Auerte pedē tuū à malo vias.n.quæ à dextris sunt, nouit Dominus:peruersæ verò sunt,quæ à sinistris sunt.

Prou.5.21. Respicit Dominus vias hominis,& omnes gressus illius cōsiderat.

Iter autē impiorum decipiet eos.

12.26. Iter impiorū quasi sepes spinarum, via iustorum absque offendiculo.

15.21. Vir prudens diriget gressus suos.

Cum

Cum placuerint Domino viæ hominis, inimicos quoque eius conuertet ad pacem. 16.7.

Cū audace nō eas in via,ne forte grauet mala sua in te ip se.n.secundū voluntatē suam vadit,& p stultitiā eius peribis. Eccl.8.18,

Non ventiles te in omnem ventū,& non eas in oēm viā. 5.14.

In via ruinæ non eas & non offendes in lapides. 32.25.

Intrate per angustam portā,quia lata porta & spaciosa est via,quæ ducit ad perditionē, & multi sunt q intrant per eā. Matt.7.

quam angusta porta &arcta est via,& difficilis,quæ ducit ad vitam,& pauci sunt qui inueniunt eam. Ibid.14.

Videte itaque fratres,quomodo cautē ambuletis,nō quasi insipientes, sed vt sapientes. Ephes.5.15

Gressus rectos facite pedibus vestris, vt non claudicans quis erret,magis autem sanetur. Heb.12.13.

Iudæorum ceremoniæ erant vmbræ futurorum.

ET erit quasi signū in manu tua,& quasi monumentū ante oculos tuos,& vt lex Domini semper sit in ore tuo, in manu.n. Exo.13.9.

Fortī eduxit te Dominus de Aegypto Idē repetitur.14.

Loquere filiis Israel(dicit Dominus moysi)& dices ad eos & facias tibi fimbrias per angulos palliorum ponētes in eis vittas Hyacinthinas quas cum viderint recordentur omniū mandatorum domini &c. Num.15.38.

Obserua mensem nouarum frugū & veris primū tēporis vt facias phase Domino Deo,quoniā in isto mense eduxit te Dominus deus tuus de Aegypto nocte. Deut.16.1.

Eieci eos de terra Aegypti,& eduxi eos in desertum. Ezech.20.10.

Nolo autem vos ignorare fratres quoniam patres nostri oēs sub nube fuerunt &omnes mare transierunt &omnes in Moyse baptisati sunt in nube & in mari & omnes eandē escā spiritualem manducauerunt. 1.Cor.10.1.

Habētes talē spē multa fiducia vtimur & nō sicut Moyses ponebat velamē super faciē suā vt non intēderent filij Israel in faciē eius quod euacuatur, sed obstusi sunt sensus eorū. 2.Cor.3.13.

Tu es sacerdos in æternū secundū ordinē melchisedech. Hebr.7.17.

Habuit quidē &prius iustificationes culturæ & sanctū sæculare 23.necesse est ergo exēplaria quidē cęlestiū his mūdari ipsa autē cęlestia melioribus hostiis quàm istis.cap.8.5. Cap.9.1.

Vmbram habens lex futurorū bonorū non ipsam imaginē rerum per singulos annos eisdē ipsis hostiis,quas offerūt indesinenter,nunquam potest accedentes perfectos facere. Cap.10.1.

Iudæorum quædam certæ consuetudines.

*Iudic.*11.40. Mos increuit cum Israel et consuetudo seruata est,vt post anni circulũ,vt conueniant in vnum filij Israel et plangent filiam Iephthe Galaaditis diebus quatuor.*Gen.*32.32.

*Ruth.*4.7. Hic erat mos antiquitus in Israel inter propinquos vt si quando alter alteri suo iuri cedebat vt esset firma concessio soluebat homo calciamentum suum et dabat proximo suo hoc erat testimonium in Israel.

2.*Par.*35.25. Hyeremias maximè(scilicet lugebat Iosiam)cuius omnes cantores atque cantatrices vsque in præsentem diem lamentationes sup Iosiã replicãt et quasi lex obtinuit in Israel etc

*Iudas filius Iacob nascitur,Gene.*29.35.*nescius concumbit cũ filij sui vxore Thamar,*38.15.*spondet pro fratre suo Beniamin* 43.9 *prædicitur sceptrum non auferẽdũ de Iuda,donec veniat Messias,*49.10.*Deu.*33.7.*Iudic.*1.2.2.*Reg.*7.12.2.*Paral.*6.6.

Contra Iudam & Ierusalem,vide Ierusalem.

*Iudas Machabæus eligitur dux fratrum suorum,*1.*Mach.*2. 66.*pugnat strenuè,*3.*.✠4.*.✠5.*.7.25.2.*Mach.*8.1.✠10.16. *✠11.6.✠12.*✠1.*.14.*.✠15.*.*caditur,*1.*Mach.*9.17.

Iudas escariotes eligitur in apostolum.

*Matth.*10.4. Numerantur duodecim apostoli scilicet Simon et Andreas etc.et Iudas Iscariotes qui et tradidit eũ scilicet Iesum.

Init pactum cum Pharisæis.

*Luc.*22.3. INtrauit aũt Sathanas in Iudã qui cognominatur Iscariotes vnũ duodecim et abiit et locutus est cũ principib.sacerdotum et magistratib.quemadmodum illum traderet eis.

Prodit Christum Dominum.

*Matt.*26.46 SVrgite eamus(dixit Iesus discipulis dormientibus) appropinquauit qui me tradet.

*Mar.*14.42. Surgite eamus.Ecce qui me tradet prope est.Et adhuc eo loquente venit Iudas Iscariotes vnus de duodecim et cũ eo turba multa cum gladiis et lignis.

*Ioan.*18.5. Quem quæritis?(ait Iesus)Responderunt ei.Iesum Nazarenum.Dicit ei Iesus.Ego sum,Stabat autem et Iudas qui tradidit eum cum ipsis.

Secundum prophetiam prodidit Christum.

*Psalm.*40.10 ETenim homo pacis meæ in quo speraui q edebat panes meos magnificauit super me supplantationem.

Fiant dies eius pauci & episcopatum eius accipiat alter. 108.8.

Respondit eis Iesus,nonne ego vos duodecim elegi & 1.*Ioan.*6.70. ex vobis vnus diabolus est?

Dixit ergo vnus ex discipulis eius Iudas Iscariotes qui *Cap.*12.4. erat eum traditurus.

Cũ hæc dixisset Iesus turbatus est spiritu & protestatus est *Cap.*13.21. & dixit amẽ amẽ dico vobis quia vnus ex vobis tradet me.

Iudas pœnitentia ductus suspendit se.

TVnc videns Iudas qui eũ tradidit quod dãnatus esset,pœ *Matt.*27. 3. nitẽtia ductus retulit triginta argenteos principib.sacerdotũ & seniorib.dicens,Peccaui tradẽs sanguinem iustũ. At illi dixerunt. Quid ad nos? Tu videris.Et proiectis triginta argẽteis in tẽplo recessit,& abiens laqueo se suspendit.

Et hic quidẽ(Iudas)possedit agrũ de mercede iniquitatis *Act.*1.18. &suspẽsus crepuit medius & diffusa sunt omnia viscera eius.

*Iudas Galilæus dispersus cum suis,Actor.*5.37.

*Iudas & Silas cum Paulo & Barnaba Antiochiam mittuntur,Act.*15.22.27.

Iudicabunt sancti de hoc mundo.

IVdicabunt nationes & dominabũtur populis & regnabit *Sap.*3.8. Dominus illorum in perpetuum.

Tunc stabunt iusti in magna constantia aduersus eos qui *Ca.*5.1. se angustiauerunt & qui abstulerunt labores eorum.

Iesus autẽ dixit illis:Amen dico vobis quod vos qui se- *Matth.*19.28 cuti estis me,in regeneratione, cũm sederit filius hominis in sede maiestatis suæ,sedebitis et vos super sedes duodecim iudicantes duodecim tribus Israel.

An nescitis quoniam sancti de hoc mundo iudicabunt et 1.*Cor.*6.2. si in vobis iudicatur mundus, indigni estis qui de minimis iudicetis?Nescitis quoniam angelos iudicabimus? quanto magis sæcularia.

Prophetauit autem de his septimus ab Adam,Enoch,di- *Iude.*14. cens: Ecce venit Dominus in sanctis milibus suis facere iudicium cõtra omnes et arguere omnes impios de omnibus operibus impietatis eorum quibus impie egerunt,et de omnibus duris quæ locuti sunt contra eum peccatores impij.

Iudicium peruersum.

Eccles.11.9. DE ea re quæ te non molestat ne certeris & in iudicio peccantium ne consistas.

Matth.7.1. Nolite iudicare & non iudicabimini, in quo enim iudicio iudicaueritis iudicabimini,&c.

Cap.12.7. Si autem scitetis quid est,misericordiam volo & nõ sacrificium,nunquam condemnasseris innocentes.

Luc.6.37. Nolite iudicare & non iudicabimini,nolite condemnare & non cõdemnabimini,dimittite &dimittetur vobis,date & dabitur vobis,&c.

Cap.7.33. Venit autem Ioannes Baptista,neque manducans panem neque bibens vinũ,& dicitis,dæmonium habet venit filius hominis manducans & bibens & dicitis:Ecce homo deuorator & bibens vinũ,amicus publicanorum & peccatorum.

Ioãnis.7.24. Nolite iudicare secundũ faciẽ sed iustũ iudiciũ iudicate.

Cap.9.16. Dicebant ex Pharisæis quidam:non est hic homo(Christus)à Deo quia Sabbathum non custodit, alij autem dicebant.Quomodo potest homo peccator hæc signa facere?& schisma erat inter illos.

Act.28.4. Vt verò viderũt Barbari pendẽtem bestiã(scilicet viperã) de manu eius,ad inuicem dicebant vtique homicida est homo hic qui cùm euaserit de mari vltio non sinit eũ viuere.

Roma.2.1. Propter quod inexcusabilis es ô homo omnis qui iudicas,in quo enim iudicas alterum teipsum condemnas, eadem enim agis quæ iudicas.

Cap.14.4. Tu quis es qui iudicas alienum seruum,Domino suo stat aũt cadit stabit autem, potens est enim Deus statuere eum. 13.Non ergo amplius iudicemus inuicem, sed hoc iudicate magis,ne ponatis offendiculum fratri vel scandalum.

1.Cor.4.5. Nolite ante tempus iudicare quoadusque veniat Dominus qui & illuminabit abscondita tenebrarum, & manifestabit consilia cordium & tunc laus erit vnicuique à Deo.

1.Tim.5.21. Testor coram Deo & Christo & electis angelis vt hæc custodias sine præiudicio nihil faciẽs in aliã partẽ declinando

Iacob.4.11. Nolite detrahere alterutrũ fratres mei,qui detrahit fratri aut qui iudicat fratrem suum detrahit legi & iudicat legem. Si autem iudicas legem non es factor legis sed iudex.

Iudicium diuinum.

Exod.20.5. EGo sum dominus Deus tuus fortis,zelotes,visitans iniquitatem patrum in filiis vsque in tertiã & quartã generationẽ

nerationem eorum,qui oderunt me:& faciens misericordiã in milia his,qui diligunt me,& custodiunt præcepta mea.

Ego occidam,& ego viuere faciam:percutiam & sanabo & non est qui de manu mea possit eruere. *Deut.32.39.*

Sapiens corde est, & fortis robore,quis restitit ei & pacem habuit? *Iob.9.4.*

Excelsior cœlo,& quid facies?Profondior inferno,& vnde cognosces?Longior terra mensura eius,& latior mari. Si subuerterit omnia,vel in vnum coarctauerit, quis contradicet ei?vel quis dicere potest,cur ita facies? 11.8.

Ecce Deus excelsus in fortitudine sua,& nullus ei similis in legislatorib.Quis poterit scrutari vias eius? aut quis audet ei dicere,operatus es iniquitatem? 36.22.

Quis enim resistere potest vultui meo?Et quis antè dedit mihi,& reddã ei?omnia quæ sub cælo sunt,mea sunt.Non parcam ei & verbis potentibus,& ad deprecandũ cõpositis. *Iob.41.1.*

Domini est terra,& plenitudo eius:orbis terrarum, & vniuersi,qui habitant in eo. *Psal.23.1.*

Tu terribilis es,& quis resistet tibi? 75.8.

Tu dominaris potestati maris,Tu humiliasti sicut vulneratum superbum.Tui sunt cæli,& tua est terra. 88.10.

Dominus in cœlo parauit sedem suum:& regnum ipsius omnibus dominabitur. 102.19.

Quis enim dicet tibi, quid feceris?aut quid stabit contra iudicium tuum? *Sap.12.12.*

Nõ enim est alius Deus,quàm tu,cui cura est de omnib.vt ostẽdas quoniam non iniustè iudicas iudicium.Neque rex neq; tyrannus in cõspectu tuo inquirẽt de his,quos pdidisti. *Ibidem.13.*

Omne quod voluerit,faciet,& sermo illius potestate plenus est:nec dicere ei quisquam potest,Quare ita facis? *Eccle.8.3.*

Qui viuit in æternum,creauit omnia simul Deus solus iustificabitur,& manet inuictus rex in æternum. 18.1.

Dominus enim exercituum decreuit,& quis poterit infirmare?Et manus extenta,& quis auertet eam. *Esai.14.27.*

Et ab initio ego sum,& non est qui de manu mea eruat: operabor,& quis auertet illud? 43.13.

Heu heu heu,Domine Deus,ecce tu fecisti cælum & terram in fortitudine tua magnã,& in brachio tuo extento?nõ erit tibi difficile omne verbũ,Qui facis misericordiã in milibus,& iniquitatem patrum in sinum filiorum eorum post eos,fortissime,magne,& potens. *Ierem.32.17.*

Universidad de Deusto
Biblioteca

*Ierem.*50.44 Quis est enim similis mei? & quis sustinebit me? Et quis est iste pastor, qui resistat vultui meo?

*Ezec.*21.3. Ecce ego ad te, & eiiciam gladium meum de vagina sua & occidam in te iustum & impium.

*Sap.*15.13. Tu es enim Domine, qui vitæ & mortis habes potestatem, & deducis vsque ad portas mortis, & reducis.

*Matt.*10.28. Et nolite timere eos, qui occidunt corpus: animam autē non possunt occidere: sed potius timete eum, qui potest & animam & corpus perdere in gehennam.

28.18. Data est mihi potestas in cœlo & in terra.

*Rom.*14.9. In hoc enim Christus mortuus est & resurrexit, vt viuorum & mortuorum dominetur.

Ibidem. 11. Viuo ego, dicit Dominus, quoniam mihi flectetur omne genu: & omnis lingua confitebitur Deo.

*Iacob.*4.12. Vnus est n. legislator & iudex, qui pōt perdere & liberare.

*Tob.*13.1. Magnus es Domine in æternum, & in omnia sæcula regnum tuum: quoniam tu flagellas, & saluas: deducis ad inferos & reducis, & non est qui effugiat manum tuam.

*Psal.*144.19. Regnum tuum, regnum omnium sæculorum: & dominatio tua in omni generatione & generationem.

*Ierem.*10.6. Nō est similis tui domine, magnus es tu, & magnum nomē tuū in fortitudine. Quis non timebit te, ô rex gentium?

*Ibidem.*9. Opus artificum vniuersa hæc: Dominus autem Deus verus est: ipse Deus viuens & rex sempiternus.

*Ibidem.*10. Ab indignatione eius commouebitur terra, & non sustinebunt gentes comminationem eius.

*Dan.*7.14. Potestas eius potestas æterna, quę non auferetur: & regnū eius quod non corrumpetur, (erit hinc.

*Luc.*1.33. Et regnabit in domo Iacob in æternum: & regni eius non

*Ibidem.*37. Quia non erit impossibile apud Deum omne verbum.

Iudicium Diuinum irreprehensibile.

1.*Reg.*15.29. PORRO triumphator in Israel non parcet, & pœnitudine nō flectetur, neque enim homo est, vt agat pœnitentiam.

16.7. Nec respicias vultum eius, neque altitudinē staturæ eius, quoniā abieci eū, nec iuxta intuitū hominis ego iudico.

*Tob.*3.2. Iustus es Domine, & omnia iudicia tua iusta sunt: & omnes viæ tuæ, misericordia & veritas & iudicium.

*Iob.*9.28. Verebar omnia opera mea, sciens quod non parceres delinquenti.

34.10. Absit à Deo impietas, & ab omnipotēte iniquitas. Opus enim hominis reddet ei, & iuxta vias singulorū restituet eis. Vēre

Verè Deus non condemnabit frustra, nec Omnipotens *Ibidem.* 12. subuerteret iudicium.

Tu reddes vnicuique iuxta opera sua. *Psalm.*61.13.

Iudicabit orbē terrarū in iustitia, & populos in æquitate. 97.9.

Iustus es Domine, & rectum iudicium tuum. 118.137.

Pondus & statera iudicia Domini sunt. *Prou.*16.11.

Non enim subtrahet personā cuiusquā Deus, nec verebitur magnitudinem cuiusquam: quoniam pusillum & magnum ipse fecit, & æqualiter est illi cura de omnibus. *Sap.*6.8.

Non secundum visionem oculorum iudicabit, neque secundum auditū aurium arguet: sed iudicabit in iustitia pauperes, & arguet in æquitate pro mansuetis terræ. *Esai.*11.3.

Et ponam in pondere iudicium, & iustitiam in mensura. 28.17.

Et reddam eis secundum opera eorum, & secundum facta manuum suarum. *Ierem.*25.14.

Ecce omnes animæ meæ sunt. Vt anima patris, ita & anima filij mea est. Anima quæ peccauerit ipsa morietur. *Ezech.*18.4. *Ibidem.* 30.

Idcirco vnumquenque iuxta vias suas iudicabo domus Israel ait Dominus Deus. *Rom.*2.2.

Scimus enim quoniā iudicium Dei est secundū veritatē *Ibidem.*6.

Qui reddet vnicuique secundum opera sua. *Gal.*6.5.

Vnusquisque enim onus suum portabit. *Ephes.*6.8.

Vnusquisq; quod fecerit bonum, hoc recipiet à Domino siue seruus siue liber. 1.*Pet.*1.17.

Et si patrem inuocatis eum, qui sine personarū acceptione iudicat secundum vnusquisque opus, in timore incolatus vestri tempore conuersamini.

Verbis non fallitur.

NOn parcam ei & verbis potentibus, & ad deprecandum compositus. *Iob.*41.3.

Propter quod irritauit impius Deum? dixit enim in corde suo, non requiret. *Psalm.*9.33.

Non acquiescet cuiusquam precibus. *Prou.*6.35.

Munere non decipitur.

QVi confidunt in virtute sua. *Psalm.*48.7.

Frater non redimit, redimet homo: nō dabit Deo placationem suam, & pretium redemptionis animæ suæ. *Ibidem.*8.

Nec suscipiet pro redemptione dona plurima. *Prou.*6.35.

Argentū eorū & aurum eorū non valebit liberare eos in *Ezech.*7.19.

die

Universidad de Deusto
Biblioteca

die furoris Domini.

Sophon. 1. 18. Sed & argentum eorum,& aurum eorum, non poterit liberare eos in die Domini. In igne zeli eius deuorabitur omnis terra,quia consummationē faciet cum festinatione cunctis habitantibus terram.

*Malach.*3.6. Ego enim Dominus,& non mutor.

*Matt.*16.27. Filius hominis venturus est in gloria patris sui cum angelis suis,& tunc reddet vnicuique secundum opera sua.

Iudicium diuinum ineuitabile ob scientiæ claritatem. cognoscit enim omnia generaliter.

*Iob.*34.21. OCuli enim eius super vias hominum, & omnes gressus eorum considerat.

Ibidem. 22. Non sunt tenebræ,& non est vmbra mortis,vt abscondantur ibi qui operantur iniquitatem.

*Psalm.*32.13. De cælo respexit Dominus,vidit omnes filios hominum. Qui finxit sigillatim corda eorū, q intelligit oīa opera eorū.

138.12. Quia tenebræ non obscurabuntur à te,& nox sicut dies illuminabitur:sicut tenebræ eius,ita & lumen eius.

Prou. 5. 21. Respicit Dominus viam hominis,& omnes gressus eius considerat.

*Eccles.*15.20. Ipse agnoscit omnem operam hominis.

17. 16. Et omnia opera illorum velut sol in conspectu Dei, & oculi eius sine intermissione inspicientes in vijs eorum. Nō sunt absconsa testamēta propter iniquitatem eorum, & omnes iniquitates illorum in conspectu Dei.

39. 24. Opera omnis carnis coram illo,& non est quicquam absconditum ab oculis eius. A seculo,& in seculum respicit,& mihi est mirabile in conspectu eius.

*Ierem.*23.23. Putas ne Deus è vicino ego sum,& non Deus de longe? Si occultabitur vir in absconditis:& ego non videbo eum, dicit Dominus. Nunquid non cœlum & terram ego impleo, dicit Dominus?

32. 18. Fortissime,magne,& potēs, Dominus exercituum nomē tibi:magn⁹ cōsilio & incōprehēsibilis cogitatu: viuus oculi aperti sunt super omnes vias filiorū Adam,vt reddas vnicuiq; secundū vias suas,& secūdū fructū adinuentionū eius.

*Ezech.*8. 12. Certe vides,fili hominis,quæ seniores dam⁹ Israel faciūt in tenebris,vnusquisq; in abscondito cubilis sui. Dicūt enim: Non videt Dominus nos,dereliquit Dominus terram.

*Dani.*2.22. Ipse reuelat profunda & abscondita:& nouit in tenebris constituta,& lux cum eo est.

Et erit in tēpore illo,scrutabor Ieruſalē in lucernis,& visitabo super viros defixos in fæcibus suis:qui dicunt in cordibus suis:Non faciet bene Dominus,& non faciet malē. *Soph.* 2. 12.

Dominus iustus in medio eius, non faciet iniquitatem. 3.5.

Manē manē iudicium suum dabit in luce:& non absconde-tur. Nesciuit autem iniquus confusionem suam.

Et accedam ad vos in iudicio, & ero testis velox maleficis & adulteris & periuris, & qui calumniantur mercedem mercenarij,& humiliant viduas,& opprimunt peregrinum, nec timuerunt me,dicit Dominus exercituum. *Mal.* 3. 5.

Viuus est enim sermo Dei,& efficax,& penetrabilior omni gladio ancipiti:& pertingēs vsque ad diuisionem animæ, & spiritus, compagumq; ac medullarum,& discretor cogitationum & intentionum cordis. Et non est vlla creatura inuisibilis in conspectu eius:omnia autem nuda & aperta sunt oculis eius, ad quem nobis sermo. *Hebr.*4.12.

Scrutator corda specialiter.

REdde vnicuique secundum vias suas, quas nosti eum habere in corde suo:(Tu n. sol⁹ nosti corda filiorū hominū) vt timeāt te,& ambulēt i vijs tuis cūctis diebus quibus viuunt super faciē terræ quā dedisti patribus nostris. 2. Para. 6. 30.

Si fortitudo quæritur,robustissimus est:si æquitas iudicij, nemo audet pro me testimonium dicere. *Iob.* 9. 19.

Scio quia omnia potes,& nulla te latet cogitatio. 42. 2.

Ipse nouit abscondita cordis. *Psal* 43. 23.

Intelligite insipientes in populo:& stulti aliquādo sapite 93. 8.
Qui plantauit aurem non audiet?aut qui finxit oculū, non considerat?

Dominus scit cogitationes hominū: quoniā vanæ sunt. *Ibidem* 11.

Non est occultatum os meū à te quod fecisti in occulto. 138. 15.
Imperfectum meum viderunt oculi tui.

Omnis via viri recta sibi videtur, appendit autem corda Dominus. *Prou.* 21. 2.

Qui inspector est cordis,ipse intelligit, & seruatorem ani- 24. 12.
mæ meæ nihil fallit,reddetque homini iuxta opera sua.

Quoniā renum illius testis est Deus,& cordis illius scrutator est verus,& linguæ eius auditor. *Sap.* 1. 6.

Non dicas:à Deo abscondar,& ex summo quis operis mei memorabitur? in populo magno non agnoscar:quæ est enim anima mea tam immensa creatura. *Eccle.*16.16.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ibidem. 18. Ecce,cœlum & cœli cœlorũ,abyssus,& vniuersa terra,& quæ in eis sunt,in conspectu illius cõmouebuntur, montes simul & colles,& fundamenta terræ,& cùm conspexerit illa Deus,tremore concutientur.Et in omnibus his insensatum est cor:& omne cor intelligit ab illo:vias eius qs intelligit?

42.20. Non abscondit se ab eo vllus sermo.

*Eccle.*23.29. Domino enim Deo antequam crearentur,omnia sunt agnita:sic & post perfectum respicit omnia.

7.5. Non te iustifices ante Deum, quoniã agnitor cordis ipse est:& penes regem noli velle videri sapiens.

42.18. Abyssum et cor hominis inuestigabit.

Ibidem. 20. Non prætererit illum omnis cogitatus,& non abscondit se ab eo vllus sermo.

*Apoc.*2.23. Et scient omnes ecclesiæ,quia ego sum scrutans renes,& corda: & dabo vnicuique vestrum secundum opera vestra.

15.3. Magna & terribilia sunt opera tua Domine Deus omnipotens: Quis timebit te Domine,& magnificabit nomẽ tuum?

Ibidem. 4. Omnia iudicia tua manifesta sunt.

Iudicium extremum Dei,& quemadmodum Christus in fine mundi iudicaturus est.Vide.

Dies nouissimus.

1.*Reg.*2.10. DOminũ formidabunt aduersarij eius,super ipsos in cœlis tonabit,Dominus iudicabit fines terræ & dabit imperium regi suo,& sublimabit cornu Christi sui.&c.

Iudicium extremum admirabile.

ob iudicis maiestatem.

*Psalm.*2.7. DOminus dixit ad me,Filius meus es tu, ego hodie genui te.Postula à me,& dabo tibi Gentes: reges eos in virga ferrea.

9.20. Exurge Domine & non confortetur homo.

Ibidem. 21. Constitue Domine legislatorem super eos.

95.13. Iudicabit orbẽ terræ in æquitate:& populos ĩ veritate sua.

*Eccles.*11.9. Lætare ergo iuuenis in adolescenti tua,& in bono sit cor tuum in diebus iuuentutis tuæ,& ambula in viis cordis tui & in intuitu oculorum tuorum. & scito quòd pro omnibus his adducet te Deus in iudicium.

*Esaiæ.*3.14. Dominus ad iudicium veniet cum senibus populi sui, & principibus eius:vos enim depasti estis vineam meam,& rapina pauperis in domo vestra.

*Dan.*7.13. Aspiciebã ergo in visione noctis,& ecce cũ nubibus cæli,quasi filius hominis veniebat, & vsque ad antiquum dierum peruenit,& in conspectu eius obtulerunt eum.Et dedit eis potestatem & honorem & regnum,& omnes populi tribus & linguæ seruient ei.

Et accedã ad vos in iudicio,& ero testis velox maleficis & adulteris,& periuris,& qui calumniantur mercedem mercenarij & humiliant viduas & pupillos, & opprimunt peregrinum nec timuerunt me,dicit Dominus exercituum. *Mal.*3.5.

Et tunc parebit signum Filij hominis in cœlo,& tunc plãgẽt omnes tribus terræ:& videbunt filium hominis venientem in nubibus cœli cum virtute multa & maiestate. *Matt.*24.30.

Amodò videbitis Filium hominis sedentem à dextris virtutis Dei,& venientem in nubibus cœli. *26.64.*

Neq; enim pater iudicat quenquã,sed omne iudicium dedit filio vt omnes honorificẽt Filiũ, sicut honorificãt patrẽ. *Ioan.*5.22.

Et potestatẽ,dedit ei iudicium facere quia filius hominis est.

Omnes enim stabimus ante tribunal Christi. Itaq; vnusquisque nostrum pro se rationem reddet Deo. *Rom.*14.10.

Omnes enim nos manifestari oportet ante tribunal Christi vt referat vnusquisque propria corporis prout gessit,siue bonum, siue malum. 2.*Cor.*5.10.

Et præcepit nobis prædicare populo,& testificari, qa ipse est qui constitutus est à Deo iudex viuorum & mortuorum. *Act.* 10.42.

Nunc annunciat hominibus,vt omnes vbiq; pœnitentiã agant,eo quòd statuit diem,in quo iudicaturus est orbẽ in æquitate,in viro in quo statuit,fidem præbens omnibus,suscitans eum à mortuis. 17.31.

Vnus est legislator,& iudex qui põt perdere & saluare. *Iacob.* 4.12.

Ecce veniet nubibus,& videbit eũ omnis oculus, & qui eũ pupugerũt. Et plangent se super eũ omnes tribus terræ. *Apocal.* 1.7.

Et de ore eius gladius vtraque parte acutus exibat. *Ibidem.* 16.

Ecce venio cito:& merces mea mecum est, reddere vnicuique secundum opera sua. 22.12.

Ob societatis iucunditatem. Vide,Sancti iudicabunt.

MAne nocum faciet Dominus quæ ad se pertinent,& sanctos applicabit sibi (malos igni) & quos elegerit approximquabunt ei. *Num.* 16.5. *Deut.*32.36.

Iudicabit Dñs populũ suum & in seruis suis miserebitur. *Ibid.*41.

Si arripuerit iudicium manus mea,reddam vltionem hostibus meis,& his qui oderunt me,retribuam.

Veniet Dominus Deus meus,omnesq; sancti eius cũ eo. *Zach.* 14.5.

An-

1.Cor.6.2. An neſcitis quoniam ſancti de hoc mundo iudicabunt? & ſi in vobis iudicabitur mũdus indigni eſtis, qui de minimis iudicetis? Neſcitis quoniam Angelos iudicabimus? quanto magis ſecularia?

Iudæ. 15. Ecce veniet Dominus in ſanctis milibus ſuis facere iudicium contra omnes, & de omnibus operibus impietatis eorum, quibus impij egerunt.

Ob loci grauitatem.

Ioel.3. 2. COngregabo omnes gentes, & deducam eas in vallem Ioſaphat, & diſceptabo cum eis ibidem.

Ibidem. 12. Conſurgant, & aſcendant gentes in vallem Ioſaphat, quia ibi ſedebo vt iudicem omnes gentes in circuitu.

Ibidem. 14. Populi populi in valle concisionis, quia iuxta eſt dies domini in valle concisionis.

Matt.24.31. Mittet angelos ſuos cum tuba & voce magna, & congregabunt electos eius a quatuor ventis, à ſummis cœlorum vſque ad terminos eius.

Horribile propter ſignorum multiplicitatem, in cœleſtibus.

Eſa.29.6. ERitque repente cõfeſtim, a Domino exercituum, viſitabitur in tonitruo, & commotione terræ, & voce magna turbinis & tempeſtatis, & flamma ignis deuorantis.

66.15. Quia ecce Dominus in igne veniet, & quaſi turbo quadriga eius: reddere in indignatione furorem ſuum, & increpationem ſuã in flãma ignis: quia Dominus in igne iudicabit.

Ioel.2.3. Ante faciem eius ignis vorans, & poſt eum exurens flamma: quaſi hortus voluptatis coram eo, & poſt eum ſolitudo deſerti neque eſt, qui effugiat eum. (ſuũ.

Ibid.10. Sol & luna obtenebrati ſunt, & ſtellæ retraxerunt lumen

Ibid.11 Magnus enim dies Domini, & terribilis valde, & quis ſuſtinebit eum.

Sopho.1.7.& 14. Iuxta eſt dies Dñi magnus, iuxta & velox nimis: Vox diei Domini amara, turpiter eiulabit ibi fortis. Dies iræ, dies illa, dies tribulationis & angustiæ, dies calamitatis & miſeriæ, dies tenebrarũ & caliginis, dies nebulæ & turbinis, dies tubæ & clãgoris, ſuper ciuitates munitas, et ſuper turres excelſas.

Malach.4.1 Ecce dies venit ſucceſſa quaſi caminus, et erunt omnes ſuperbi, et omnes facientes impietatem quaſi ſtipula. et inflammabit eos, dies veniens, dicit Dominus exercituum, adeo vt non relinquatur eis radix, neque ramus.

Statim

Statim autem poſt tribulationem dierum illorũ ſol obſcurabitur, & luna non dabit lumen ſuum & ſtellæ cadent de cœlo, & virtutes cœlorum commouebuntur Matt.24.29. Luc.21.25.

Et vide cùm aperuiſſet ſigillum ſextũ, & terræmotus magnus factus eſt, & ſol factus eſt niger, tanquam ſaccus ſilicinꝰ, & luna tota facta eſt ſicut ſanguis, & ſtellæ decœlo ceciderunt ſuper terrã, ſicut ficus mittit groſſos ſuos, cùm à vento magno mouetur. Apoc. 6.12.

In terreſtribus.

ECce ego mittam vobis Eliam prophetam antequam veniat dies Domini magnus & terribilis. Mala.4.5.

Elias quidem venturus eſt, & reſtituet omnia. Matth.17.11.

Sedente autem eo ſuper montem Oliueti, acceſſerunt ad eum diſcipuli ſecretò, dicentes: Dic nobis quando hæc erunt & quod ſignum aduentus tui, & conſummationis ſæculi? Et reſpõdens Ieſus, dixit: Audituri eſtis prælia, & opinionẽ præliorum. Videte ne turbemini. 24.3.

Erit enim tunc tribulatio magna, qualis non fuit ab initio mundi vſque modo neque fiet. Ibidem.21.

Eritque in terris preſſura gẽtium præ confuſione ſonitus maris & fluctuum areſcentibus hominib. præ timore & expectatione quæ ſuperuenient vniuerſo orbi. Luc.21.25.

Vigilate itaque omni tempore orantes, vt digni habeamini fugere iſta oia, quæ futura ſũt, & ſtare ante Filiũ hominis. Ibidem.36.

Aduenient autem dies Dominis vt fur, in quo cœli magno impetu tranſient, elementa verò calore ſoluentur, terra autẽ & quæ in ipſa ſunt opera, exurentur. Cùm hæc igitur omnia diſſoluenda ſint, quales oportet vos eſſe in ſanctis cõuerſationibus & pietatibus, expectantes & properãtes in aduẽtũ diei Domini, per quẽ cœli ardẽtes ſoluentur, & elementa igne ardore tabeſcent 2.Pet.3.10.

Propter iudicandorum diuerſitatem: Nam boni conſolabuntur.

DOminus enim iudex noſter, Dominus legifer noſter, Dominus rex noſter, ipſe ſaluabit nos. Eſai.33.22.

Et in tempore illo ſaluabitur populus tuus, omnis qui inuentus fuerit ſcriptus in libro. Daniel.21.1.

Et orietur vobis timentibus nomen Domini ſol iuſtitiæ & anitas in pẽnis eius, & egrediemini & ſalietis, ſicut vitul' Malach.4.2

de armento. Et calcabitis impios cum fuerit cinis sub planta pedũ vestrorũ, in die qua ego facio, dixit Dñs exercituũ.

1.Thess.5.23. Ipse aũt Deus pacis sanctificet vos per omnia vt integer spiritus vester & anima, & corpus sine querela in aduẽtu Domini nostri Iesu Christi seruetur.

2.Tim.4.8. In reliquo, reposita est mihi corona iustitię, quam reddet mihi Dominus in illa die Iustus iudex: Non solũ aũt mihi, sed & his, qui diligunt aduentum eius.

Mali à bonis separabuntur.

Eccles.3.17. IVstum & impiũ iudicabit Dominus, & tempus omnis rei tunc erit.

Ecce nomẽ Domini venit de loginquo, ardẽs furor eius

Esa.30.27. & grauis ad portãdũ labia eius repleta sunt indignatione, & lingua eius, quasi ignis deuorãs. Spũs eius, velut torrẽs inundans vsque ad medium collinad perdendas gentes.

Cuius ventilabrũ in manu sua, & permũdabit aream suam

Matth.3.12 & cõgregabit triticũ suum in horreum suum paleas autem comburet igni inextinguibili.

Cũ autẽ venerit filius hominis in maiestate sua, & omnes

25.31. Angeli eius cum eo, tũc sedebit super sedem maiestatis suę, & congregabũtur ante eũ omnes gentes, & separabit eos ab inuicem, sicut pastor segregat oues ab hœdis. Et statuet quidẽ oues à dextris, hœdos autem à sinistris.

Et si iustus quidẽ vix saluabitur, impius & peccator vbi

1.Pet.4.18. parebunt.

De malitiis accusabuntur.

Reuelabunt cœli iniquitatẽ eius, & terra cõsurget aduersus eum.

Iob,20.27.

Quid enim faciam cùm surrexit ad iudicãdũ Deus? & cũ

31.14. quæsierit, quid respondebo?

Cur timebo in die mala, iniquitas calcanei mei circumda-

Psal.48.6. bit me.

Eccles.12.14 Cuncta quę fiunt adducet Deus in iudiciũ pro omni errato, siue bonum siue malum sit.

Sapien.1.9. In cogitationibus enim impij interrogatio erit.

Eccle.16.23. Et interrogatio hominum in consummatione est.

11.29. In fine hominis denudatio operum eius.

12.7. Et impiis & peccatoribus reddet vindictã, custodiens eos in die vindictæ.

18.19. Ante iudiciũ, para iustitiã tibi, & in conspectu Dei iam

nies propitiationem.

Quid facietis in die visitationis, & calamitatis delõge ve- Esa.10.3.
niẽtis? Ad cui* cõfugietis auxiliũ, & vbi derelinquetis gloriã
vestrã ne incuruemini sub vinculo & cũ interfectis cadatis.

Iuxta vias tuas, & iuxta adinuentiones tuas iudicabo te Ezec.24.14.
dicit Dominus.

Iudicium sedit, & libri aperti sunt. Danie.7.14

Non est enim aliquid absconditũ, quod nõ manifestetur, Mar.4.22.
nec factum est occultum, quod nõ veniat in palam.

Regina Austri surget in iudicio cum viris generationis Luce.11.31.
huius, & cõdẽnabit illos: quia venit à finib. terræ audire sapiẽtiã Salomonis, & ecce plusquam Salomon hic.

Viri Niniuitę surgẽt in iudicio cũ generatione hac, & cõ Ibidem.32.
dẽnabũt illã, quia pœnitentiam egerunt in prędicatione Ionæ, & ecce plusquam Ionas, hic.

In die irę & reuelationis iusti iudicij Dei, reddet vnicuiq; Roma.2.5.
secundum opera sua.

Dies enim Domini declarabit: quia in igne reuelabitur, 1.Cor.5.13.
& vnius cuiusque opus quale sit, ignis probabit.

Quorundã hominũ peccata manifesta sunt, precedentia 1.Tim.5.24.
ad iudiciũ: quorunda aũt sequũtur. Similiter & facta bona
manifesta sunt, & quę aliter sẽ habent, abscondi non possunt

Et vidi mortuos magnos & pusillos, stantes in conspectu Apo.20.12.
throni & libri aperti sunt, & alius liber apertus est, qui est vitæ & iudicati sunt mortui ex his, quæ scripta erant in libris
secundum opera ipsorum.

Cum malis sociabuntur.

VÆ desiderãtibus diẽ Domini: ad quid eã vobis? Dies Amos.5.18
Domini ista tenebræ, & non lux.

Tũc dicet Rex & his q à sinistris erũt: Discedite à me Matth.25.34.
maledicti in ignẽ ęternũ, q̃ paratus est diabolo & angelis eius.

Propter temporis velocitatem.

ET erit dies vna quę nota est Domino. Zach.14.7.

Sicut enim fulgur exit ab Oriente & paret vsq; in Oc Mat.24.27.
cidentem: sic erit & aduentus Filij hominis. Ibidem.36.

De die aũtẽ illa nemo scit: neque Angeli cœlorum, nisi
pater solus. Sicut aũtẽ in diebus Noe, ita erit & aduentus filij hominis. Sicut enim erant in diebus ante diluuiũ comedentes & bibentes, nubentes & nuptui tradentes vsque
ad eum diem, quo intrauit Noe in arcam & non cogno

uerunt donec venit diluuium & tulit omnes: ita erit & aduẽ tus Filij hominis,(ſi cui habetur cap 25.)Media autẽ nocte clamor factus eſt.Ecce ſponſus venit,exite obuiam ei.

*Mar.*13.32. De die autẽ illo vel hora nemo ſcit,neque Angeli in cœlo,neque Filius,niſi pater.

Luc. 17.20. Non veniet regnum Deicũ obſeruatione,neque dicent Ecce hic,aut Ecce ille ic.

*Ibidem.*26. Et ſicut factum eſt in diebus Noe,Similiter ſicut factum in diebus Lothita erit in diebus Filij hominis.

21.34. Attendite autem vobis ne forte grauentur corda veſtra in crapula & ebrietate, & curis huiꝰ vitę, & ſuperueniat in vos repẽtina dies illa. Tanquã laqueus enim ſuperueniet in omnes,qui ſedent ſuper faciem omnis terræ.

1.*Theſſ.*5.1. De temporibus autem & momentis fratres,nõ indigetis vt ſcribamus vobis.Ipſi enim diligenter ſcitis:quia dies Domini ſicut fur in nocte,ita veniet,Cùm enim dixerint pax & ſecuritas:tũc repentinus eis ſuperueniet interitus, ſicut dolor in vtero habentis & non effugient.Vos autem fratres, non eſtis in tenebris,vt vos dies illa,tanquam fur comprehẽdat,

*Heb.*10.37. Adhuc enim modicum aliquantulumque qui venturus eſt veniet,& non tardabit.

*Actuũ.*1.7. Non eſt veſtrum noſſe tempora vel momenta, quę Pater in ſua poſuit poteſtate.

*Iacobi.*5.9. Ecce,iudex ante ianuam aſſiſtit.

2.*Pet* 3.10. Aduenietautem dies Domini vt fur in nocte.

Apoc 16.15. Ecce venio ſicut fur,Beatus qui vigilat et cuſtodit veſtimẽta ſua,ne nudus ambulet & videant turpitudinem eius.

Iudicium debet præcedere deliberatio & cognitio.

CV (Adam)dixit Dominus Deus: Quis enim indicauit tibi vt nudꝰ eſſes,niſi quod ex ligno de quo præceperã

*Gen.*3.11. tibi ne comederes,comediſti?cap.18 21.

In turris Babel ędificatione ſuperborum faſtus & linguæ

*Cap.*11. confunditur.

Vidi afflictionẽ populi mei qui eſt in Ægypto & clamorem eius audiui,propter duritiam eorum qui præſunt operi-

*Exo.*3.8. bus & ſciens dolorem eius deſcendi vt liberem eũ de manibus Ægyptiorum & educam de terra illa in terrã bonam & ſpatioſam,in terrã quę fluit lacte & melle,ad loca Chanaęi Hetheꝰi,Phereſęi,Amorrheꝰi.

Non ſequeris turbam ad faciendum malum, nec in iudi-

*Cap.*23.2. cio plurimorum acquieſces ſententiæ vtã vero deuies, ſi

Si tibi voluerit perſuadere frater tuꝰ filius matris tuę,aut *Deut.*13.6.
filius tuꝰ,vel filia,ſiue vxor quę eſt in ſinu tuo aut amicꝰ quẽ
diligis vt animam tuam elã diceus,Eamus & ſeruiamus diis
alienis quos ignoras tu & patres tui &c. non acquieſces ei
nec audies nec parcet ei oculus tuus vt miſereatis & occul-
tes eum,ſed ſtatim interficies,&c.

Si difficile & ambiguũ apud te iudicium eſſe proſpexeris *Cap.*17.9.
inter ſanguinẽ & ſanguinẽ &c.ſurge & aſcende ad locũ quẽ
elegerit Dominus Deus tuus, veniéſque ad ſacerdotes Le-
uiticigeneris & ad iudicem qui fuerit illo tempore,quæſ-
que ab eis:qui indicabunt tibi iudicij veritatem.

Cumque diligentiſſimè perſcrutantes inuenerint falſum *Cap.*19.18.
teſtem dixiſſe contra fratrem ſuum mendacium,reddent ei
ſicut fratri ſuo facere cogitauit,& auferes malum de medio
tui. Iudic.20.3.12.

Ait Ioſue ad Achan:fili mi da gloriam Deo Iſrael & con *Ioſu.*7.19.
fitere,atq; indica mihi quid feceris ne abſcõdas.Reſpõditq;
Achan Ioſue & dixit ei. Verè ego peccaui Domino Deo
Iſrael & ſic & ſic feci.

Timor Domini odit malũ,arrogantiam & ſuperbiam & *Prou.*8.13.
viam prauam & os bilingue deteſtor.

Priuſquam interroges ne vituperes quemquam & cùm *Eccleſ.*11.7.
interrogaueris corripe iuſtè,priuſquã audias ne reſpõdeas
verbum & in medio ſenιorum ne adiicias loqui.

Et dixit adeos Daniel(ſcilicet populum iudicãtem Suſan *Dan.*13.51.
nã ex falſo iudicũ teſtimonio)Separate eos ab inuicẽ ,pcul,
& diũdicabo eos &c.

Iudicium humanum dignè culpatur.

ET ei qui vult tecũ in iudicio contendere, & tunicã tuã *Matth.*5.40.
tollere,dimitte ei & pallium.

Omni autẽ petẽti te tribue,& qui aufert quę tua ſunt, ne *Luc.*6.30.
repetas.

Iam quidẽ omnino delictũ eſt in vobis,quòd iudicia ha- 1.*Cor.*6.7.
betis,inter vos.Quare nõ magis iniuriam accipitis? Quare
nõ magis fraudẽ patimini?Sed vos iniuriã facitis,& frauda
tis,vt hoc fratribus.

Iuſtè ordinatur,cauſam diligenter examinando.

PRouide autẽ de omni plebe viros ſapientes,& timentes, *Exod.*18.21.
Deũ,inquibus ſit veritas,& qui oderint auaritiam,qui iu
dicent populum omni tempore.

Iudices & magiſtros conſtitues in omnib. portis tui qui *Deut.*16.18.

iudicēt populū iusto iudicio, nec in alterā partem declinēt.

Iob.29. 16. Causam quam nesciebam, diligentissimè inuestigabam.

Prouer.28.5. Viri mali non cogitant iudicium, qui autem inquirūt Dominum aduertunt omnia.

Prudenter exequendo.

Leuit.19.15. IVstè iudica proximo tuo.

Deut.6.20. Iustè quòd iustum est persequeris, vt viuas & possideas terram quam Dominus dederit tibi.

17.8. Si difficilē & ambiguū apud te iudiciū esse perspexeris, inter sanguinem & sanguinem, causam & causam, lepra & nō lepram, & iudicum intra portas tuas videris verba variari, surge & ascēde ad locū quē elegit Dominus Deus tuus, veniēsque ad sacerdotes Leuitici generis, & ad iudicē, qui fuerit illo tempore quæresque ab eis, qui indicabunt tibi iudicij veritatem. Et facies quæcunque dixerint qui præsunt loco, quem elegerit Dominus, & docuerint te iuxta legē eius, sequerisque sententiā eorum, nec declinabis ad dexteram neque ad sinistram. Qui autem superbierit nolens obedire sacerdotis imperio, qui eo tēpore ministrat Domino Deo tuo, ex decreto iudicis moriatur homo ille.

25.1. Si fuerit causa inter aliquos, & interpellauerint iudices, quem iustum esse perspexerint, illi iustitiæ palmam dabunt: quem impium, condemnabunt impietatis. Pro mensura peccati erit & plagarum modus.

Psalm.2.10. Erudimini qui iudicatis terram.

57.2. Si verè vtiq; iustitiā loquimini, rectè iudicate filij hominū.

81.2. Vsquequo iudicatis iniquitatem: & faciē peccatoris sumitis? Iudicate egeno & pupillo, humilem & pauperem iustificate. Eripite pauperē, & egenū de manu peccatoris liberate.

Sapie.12.18. Cum tranquillitate iudicas, & cum magna reuerentia disponis nos.

26.10. Iudicium determinat causas.

1.1. Diligite iustitiam, qui iudicatis terram.

Eccles. 7.6. Noli quærere fieri iudex, nisi valeas virtute irrumpere iniquitates, ne forte extimescas faciem potentis, & ponas scandalum in agilitate tua.

8.17. Non iudices contra iudicem, quoniam secundum quod iustum est, iudicat.

Ierem.21.12. Iudicate manè iudicium & eruite, vi oppressum de manu calumniantis.

Iudicium

Iudicium verum iudicate. *Zach.7.9.*

Veritatem & iudicium pacis iudicate in portis vestris. *8.16.*

(Vide in tit. *Mendacium*

Testator coram Deo, & Christo Iesu & electis Angelis eius, & hæc custodias, sine præiudicio, nihil faciens in alteram partem declinando. *1.Tim.5.21.*

Iudicium humanum deprauatur Amore.

NOn suscipies vocem mendacij; nec iunges manum tuā vt pro impio dicas falsum testimonium. *Exo.23.1.*

Nō sequeris turbam ad faciendū malum: nec in iudicio plurimorum acquiesces sententiæ, vt à veritate deuies. *Ibidem.2.*

Pauperis quoque non miserebetis in iudicio.

Nō cōsideres personā pauperis, nec honores vultū diuitis. *Leuit.19.15.*

Æquum iudicium sit inter vos, sive peregrinus, sive ciuis. *24.22.*

Peccauerit, quia ego sum Dominus Deus vester.

Quod iustū est iudicare, sive ciuis sit ille, sive peregrinus. *Deu.1.16.*

Nulla erit distantia personarū: ita paruum audietis, vt magnū, nec accipietis cuiusquā personā: quia Dei iudiciū est.

Non peruertes iudicium aduenæ & pupilli: nec auferes pignoris loco, viduæ vestimentum. *24.17.*

Accipere personam in pijs nō est bonum, vt declines à veritate iudicij. *Prou.18.5.*

Cognoscere personam in iudicio non est bonum.

Qui derelinquunt legem, laudant impium qui custodiūt succeduntur contra eum. *24.25.* *28.4.*

Timore.

NOli quærere fieri iudex, ne iniquè factis par esse nō possis, neue extimescas faciem potentis, & integritati tuæ ponas offendiculum. *Eccl.7.6.*

Quare respicis cōtemptores: & taces conculcante impio iustiorem se? Et factum est iudicium, & contradictio potētior? Propter hoc lacerata est lex, & non peruenit vsque ad finem iudicium: quia impius prævalet aduersus iustum, propterea egreditur iudicium peruersum. *Abac. 1. 3.*

Munere

NOn accipies personam, nec munera: quia munere excæcant oculos sapientum, & peruertunt causas iustorum. *Deut.16.19.*

Qui munera super innocentem non accepit. *Psalm.14. 5.*

Munera de sinu impius accipit, vt peruertat semitas iudicij. *Prouer.17.23*

Universidad de Deusto
Biblioteca

28.21. Qui cognoscit in iudicio faciem, non benefacit, iste & pro buccella panis deserit veritatem.

*Isa.*1.23. Omnes diligunt munera, sequuntur retributiones. Pupillo non iudicant, & causa viduæ non ingreditur ad eos.

*Mich.*3.11. Principes eius muneribus iudicabant & sacerdotes eius pretio docent: prophetæ eius in pecunia diuinabant.

7.3 Princeps postulat, & iudex in reddendo est.

odio.

*Exod.*23.7. INsontem & iustum non occides.

Iudicium iustum salubriter remuneratur.

*Prou.*21.15. Audium iusto est facere iudicium.

*Eccles.*4.10. GIn iudicando esto pupillis misericors, vt pater, & pro viro matri illorũ & eris tu velut filius altissimi obediet & miserebitur tui plus quàm mater.

10.1. Iudex sapiens iudicabit populum suum, & principatus sensati stabilis erit. Secundum iudicem populi, sic & ministri eius: & qualis rector ciuitatis, tales & habitantes in ea.

46.13. Et iudices singuli suo nomine, quorum non est corruptum cor, qui non sunt auersi à Domino: vt sit memoria illorum in benedictione.

*Esa.*1.17. Quærite iudicium, subuenite oppresso, iudicate pupillo, defendite viduam, & venite & arguite me, dicit Dominus.

*Ierem.*22.3. Facite iudicium & iustitiam, & liberate vi oppressum de manu calumniatoris, & aduenam & pupillum & viduam nolite contristare, neque opprimatis iniquè, & sanguinẽ innocentem ne effundatis in loco isto.

*Ibidem.*4. Si enim facientes feceritis verbum istud, ingredientur per portas domus huius reges sedentes super solium Dauid.

Iniustum grauiter punitur.

*Deut.*27.19. Maledictus, qui peruertit iudicũ aduenæ, pupilli & viduæ.

*Prouer.*17.15 MEt qui iustificat impium, & qui condemnat iustum, abominabilis est vterque apud Deum.

*Sapien.*6.2. Audite ergo reges terræ & intelligite, discite iudices finium terræ præbete aures vos qui continetis multitudines, & placetis vobis in turbis nationum, quoniam data est à domino potestas vobis, & virtus ab Altissimo, qui interrogabit opera vestra, & cogitationes scrutabitur: quoniam cum essetis ministri regni illius non rectè iudicastis, nec custodistis legem

gem iustitiæ, neque secundum voluntatem Dei ambulastis.

Concupiscentia spadonis diuirginauit iuuẽtulam, sic qui *Eccles.*20.3.
facit per vim iudicium iniquum.

Væ qui iustificatis impium pro muneribus, & iustitiam *Esai.*5.23.
iusti auertis ab eo.

Væ qui condunt leges iniquitas, & scribentes iniustitiam 10.1.
scripserũt vt opprimerẽt in iudicio pauperes, & vim facerẽt
causæ humilium populi mei, vt essent viduæ præda eorũ, &
pupillos diriperent. Quid facietis in die visitationis, & calamitatis de longe venientis? Ad cuius confugietis auxilium.

Ego Dominus diligens iudicium, & odio habens rapinã 61.8.
in holocaustum.

Causam viduæ non iudicauerunt, causam pupilli nõ direxerunt, & iudicium pauperum non iudicauerunt. Nunquid *Ieremi.* 5.28.
super his non visitabo dicit Dominus?

Quoniam conuertistis in amaritudinem iudicium, & fru- *Amos.*6.12.
ctum iustitiæ in absynthium, qui lætamini in nihili. Ecce ego suscitabo super vos domus Israel, dicit Dominus exercituum, gentem, & conterent vos.

Iudicium officium & potestas.

MOises sedit vt iudicaret populũ qui assistebat Moysi *Exod.*18.13
à mane vsque ad vesperã. 22. Proinde autẽ de omni plebe vitos sapientes, & timentes Deum, in quibus sit veritas, & qui oderunt auaritiã, & constitue ex eis tribunos & Cẽturiones, & quinquagenarios, & decanos qui iudicẽt populum omni tempore, quidquid autem maius fuerit referant ad te, & ipsi minora tantummodo iudicent, leuiusque sit tibi partito in alios onere.

Proponuntur præcepta iudicialia quo ad emptitios, ser- *Cap.*21.
uos, & ancillas, furta, homicidia, parricidia, parentum maledicta, tixas & talionis pœnas, &c.

Furti dammique illati pœna depositi, commodati atque *Cap.*22.
stupri lex, idololatriæ supplicium, aduenæ, viduæ, & populo nocentium pœnæ: mutui vsuræ & pignoris lex: obediẽtiæ & decimarum proponuntur.

Proponuntur leges præfixæ iudicib. bos & asinus inimi- *Cap.*23.
ci seruandus, non accipienda iudicib. munera, &c. de anni & diei septimi quiete, tribusque festis præcipuis, de Angelo in ducem itineris præmittendo, & præmio seruantium præcepta, prædicatur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Leuit.Ca.19. Non facies quòd iniquum est.nec iniuste iudicabis,nõ cõsideres personam pauperis,nec honores vultum potẽtis,iustè iudica proximo tuo.&c.

Capi.24.23 Locutus est Moyses ad filios Israel,& eduxerunt eũ(scilicet filiũ mulieris Israelitidis quem pepererat de viro Aegyptio inter filios Israel) qui blasphemauerat extra castra ,& lapidibus oppressérunt;feceruntque filij Israel sicut præceperat Dominus Moisi.

Deu.Ca.1.23 Date ex vobis viros sapientes & gnaros & quorũ cõuersatio sit probata in tribubus vestris,vt ponã eos vobis principes.16.Præcepique eis dicens:Audite illos & quod iustũ est iudicate,siue ciuis sit ille,siue peregrinus,nulla erit distãtia personarum,ita paruum audietis vt magnum,nec accipietis cuiusque personarum quia Dei iudicium est.

Cap.16.18. Iudices & magistros cõstitues in omnib.portis eius quas Dominus Deus tuus dederit tibi per singulas tribus tuas: & iudicant populum iusto iudicio.Item Cap.17. describuntur variæ leges &c.

Cap.18.15. Prophetam de gente tua & de fratribus tuis sicut me suscitabit tibi Dominus Deus tuus ipsum audies.

Cap.25.1. Si fuerit causa inter aliquos & interpellauerint iudices, quẽ iustũ esse perspexerint illi iustitiæ palmam dabunt:quẽ impium condemnabunt impietatis,sin autem eum qui peccauit dignum viderint,plagis prosternent,& coram se facient verberari,pro mensura peccati erit & plagarum modus,ita vt quadragenarium numerum non excedant.

Cap. 27.19. Maledictus qui peruertit iudicium aduenæ,pupilli,& viduæ,& dicit omnis populus,Amen.

Iosue. 7. 19. Ait Iosue ad Achã Fili mi da gloriã Domino Deo Israel & confitere,atque indica mihi quid feceris, ne abscondas.

1.Reg.8.1. Factum est autem cùm senuisset Samuel posuit filios suos iudices super Israel &c.3.& non ambulauerunt filij illius in viis eius sed declinauerunt post auaritiam,acceperuntque munera & peruerterunt iudicium,&c.

Cap.12.5. Dixit Samuel ad eos(scilicet populum Israel)testis est Dominus aduersum vos & testis Christus eius in die hac, quia non inuenerunt is in manu mea quippiam.

2.Para.19.6. Constituit(rex Iosaphat iudices terræ in cunctis ciuitatib.Iuda munitis p singula loca,& præcipiẽs iudicib. videte quid faciatis,non enim hominis exercetis iudicium,sed Domini,& quodcunque iudicaueritis,in vos redũdabit, sit timor Domini vobiscum , & cum diligentia cuncta facite.

nõ est enim apud Dominum Deum nostrum iniquitas, nec personarum acceptio,nec cupido munerum.

Tu iudicans esto pupillis misericors vt pater ,& pro viro matri illorum,& eris tu velut filius altissimi obediens & miserebitur tui magis quàm mater. *Eccle. 4. 10.*

Iudex sapiẽs iudicabit populum suum & principatus sensati stabilis erit , secundum iudicium populi , sic & ministri eius,& qualis rector est ciuitatis,tales & inhabitantes in ea. Cap. 42. 12. Prouerb. 28. 15. *Cap.10.1.*

Vsquequo iudicatis inquit,& facies peccatorum sumitis? iudicate egeno & pupillo:humilem & pauperem iustificate. *Psalm.81.2.*

Accipere personam impij in iudicio non est bonum vt declines à veritate iudicij.19.Idem habetur verbatim.Cap. 24. 23. *Prouer.18.5.*

Exaltabitur Dominus exercituum in iudicio,& Deus sanctus sanctificabitur in iustitia. *Esa. 5.16.*

Væ qui condunt leges iniquas, & scribentes iustitiam scripserunt,vt opprimerent in iudicio pauperes,& vim facerent causæ humilium populi mei,vt essent viduæ præda eorum & pupillos diriperent. *Cap.10. 1.*

Quia (dicit Dominus populo Ierusalem) inuenti sunt in populo meo impij,incidiantes, quasi aucupes laqueos ponẽtes & pedicas ad capiendos viros, sicut decipula plena auibus,sic domus eorum plenæ dolo, ideo magnificati sunt & ditati,incrassati sunt & impinguati , & præterierunt sermones meos pessimè,causam viduæ non iudicauerunt, causam pupilli non direxerunt, & iudicium pauperum non iudicauerunt:nunquid super his non visitabo? dicit Dominus.Aut super gentes huiusmodi non vlciscetur anima mea? *Hiere.5.26.*

Parabolam hanc (dixit Christus) Iudex quidam erat in quadam ciuitate,qui Deum non timebat & hominem non reuerebatur:vidua autem erat in ciuitate illa , & veniebat ad eum dicens. Vindica me de aduersario meo , & nolebat per multum tempus, post hæc autem dixit intra se (Iudex) & si Deum non timeo , nec hominem reuereor , tamen quia molesta est mihi hæc vidua vindicabo illam,ne in nouissimo veniens lugulet me : ait autem Dominus : Audite quid iudex iniquitatis dicit. Deus autem non faciet vindictam electorum suorum clamantium ad se die ac nocte , & patientiam habebit in illis ? Dico vobis quia cito faciet vindictam illorum. *Luc.18.2.*

Pla-

Cap.23. Pilatus conuocatis principibus sacerdotum,& magistratibus ac plebe dixit ad illos: Obtulistis mihi hunc hominem quasi auertentem populum & ecce ego coram vobis interrogans,nullam causam inueni in homine isto ex his,in quibus eum accusastis,sed neque Herodes , nam remisi vos ad illū,& ecce nihil dignum morte actum est ei , emendatū ergo illum dimittam.&c. 23. At illi instabant vocibus magnis postulantes vt crucifigeretur,& inualescebāt voces eorum & Pilatus adiudicauit fieri petitionem illorum.

Ioan. 7. 14. Nolite iudicare secundum faciem , sed iustum iudicium iudicate.

Cap.8.15. Vos secundum carnem iudicatis (ait Dominus) ego nō iudico quenquam,& si iudico ego, iudicium meum verum est,quia solus non sum,sed ego & qui misit me pater.

Iacob.2.2. Si introierit in conuentū vestrum vir aureū annulum habens in veste candida,introierit autem pauper in sordido habitu,& intendatis in eū qui indutus est veste præclara,& dixeritis ei,tu sede hic bene:pauperi autē dicatis , tu sta illic, aut sede sub scabello pedum meorum , nōne iudicatis apud vosmetipsos,& facti estis iudices cogitationum iniquarum?

Iudith vidua, Bethuliæ diues & honesta, Iudith 8. 1. Amputat Holoferni caput, Cap. 13.10. Moritur ipsa. Cap.16.28.
Iudices Israel rexerunt circa annos.350.
Iudex vniuersi mundi Deus, vide Deus.

Iurare quatenus liceat vel non liceat, & quàm variis modis contingat iurare.

Gen. 14.22. ABraham respondit regi Sodomorum. Leuo manum meam ad Dominū Deum meū excelsum possessorem cœli & terræ , quòd à filo subtegminis vsque ad corrigiam caligæ non accipiam ex omnibus quæ tua sunt, ne dicas ego ditaui Abraam.

Cap. 21. 23. Iura per Deū(dixit Abimelech)& Phicol princeps exercitus eius ad Abraā, ne noceas mihi & posteris meis , stirpi meæ,sed iuxta misericordiam quàm feci tibi facias mihi,& terræ in qua versatus es aduena,dixitque Abraam:Ego iurabo.&c. increpauit Abimelech propter puteum aquæ quem vi abstulerant serui eius.Cap,24.3

Cap.22.15. Vocauit Angelus Domini Abrāā secundò de cœlo,dicēs Per me metipsum iurauī dicit Dominus,qui fecisti hāc rem & non pepercisti filio tuo vnigenito propter me,benedicam tibi

tibi,& multiplicabo semen tuum sicut stellas cœli.

Ille (Esau) respondit (Iacob fratri suo): En morior, quid mihi proderunt primogenita?ait Iacob.Iura ergo mihi. Iurauit ei Esau,& vendidit primogenita. *Cap. 25.32.*

Peregrinare in ea (scilicet terra quam dixero tibi: eroq; tecū & benedicam tibi:tibi enim & semini tuo dabo vniuersas regiones has,cōpleus iuramentū,quòd spopōdi Abrahā patri tuo.&c.28. Qui responderunt (scilicet Abimelech & Ocazath amicus eius & Phicol dux militum ad Isaac) vidimus tecū esse Deum,& idcirco nos diximus: sit iuramentū inter nos & ineamus fœdus, vt non facias nobis quicquam mali,sicut & nos nihil tuorum attigimus,nec fecimus quòd te læderet,sed cùm pace dimisimus auctū benedictione Domini. Fecit ergo eis Isaac conuiuium , & post cibum & potum surgentes manè iurauerunt sibi mutuo.Dimisitque eos pacifice Isaac in locum suum. *Cap.26.3.*

Deus Abraham & Deus Nachior iudicet inter nos.Deus patris eorum,Iurauit ergo Iacob per timoré patris sui Isaac, immolatisq; victimis in monte,vocauit fratres suos vt ederent panem. *Cap. 31. 53.*

Exploratores estis (ait Ioseph fratribus suis veniētibus in Ægyptum pro emendis frumentis) iam nunc experimentum vestri capiam : per salutem Pharaonis non egredimini hinc donec veniat frater vester minimus. *Cap. 42.15.*

Cui respōdit Ioseph (scilicet Iacob) morituro petenti vt condatur in sepulchro patrū suorum & non in Ægypto vbi Ioseph erat princeps)ego faciā quòd iussisti:& ille,iura ergo inquit mihi,quo iurante adorauit Israel Dominum conuersus ad lectuli caput,Idem Cap.50.5.habetur. *Cap. 47. 31.*

Tulit Moyses ossa Ioseph secū eo cā adiurasset filios Israel,dicēs, visitabit vos Deꝰ efferte ossa mea hinc vobiscū. *Exod.13. 19.*

Non assumes nomen Domini Dei tui in vanū : nec enim insontem habebit Dominus eum qui assumpserit nomen Domini Dei sui frustra. *Cap. 20.7.*

Iusiurandum erit in medio quòd non extenderit manum ad rem proximi sui:suscipierque Dominus iuramentum & ille respondere non cogetur. *Cap. 22. 11.*

Omnia que dixi vobis custodite,& per nomen externorū Deorum non iurabitis,neque audietur ex ore vestro. *Cap. 23. 13.*

Anima quę iurauerit& ꝓtulerit labiis suis vt vel mali qd faceret vel bene,& idipsū iuramēto & sermone firmauerit oblitāque postea intellexerit delictū suum, agat pœnitentiā *Leuit.5.4.*

pro

pro peccato.&c.Num.14.21.

Cap. 19. 12. Non periurabis in nomine meo,nec polues nomen Dei tui ego Dominus.

Num. 30. Agitur de voto ac iuramento virorum,& quando puellarum & vxorum vota seu iuramenta rata sunt vel irrita.

Deut. 6.13. Dominum Deũ tuum timebis, & illi soli seruies ac per nomen illius iurabis Cap.7.8

Cap. 10. 20. Dominum Deum tuũ timebis,& ei seruies ipsi adhęrebis iurabisque in nomen illius.

Iosue 2.12 Nunc ergo iurate mihi per Dominum,vt quomodo ego feci misericordiã vobiscũ,ita & vos faciatis cum domo patris mei,detisque mihi verum signum.

*Cap.*6.22. Duobus autẽ viris qui exploratores missi fuerãt dixit Iosue,ingredimini domum meretricis (scilicet Iaab) & producite eam & omnia quæ illius sunt sicut illi iuramento firmastis

*Cap.*9.15. Fecitque Iosue cum eis(id est Gabianitis)pacem & inito fœdere pollicitus est vt nõ occiderentur,principes quoque multitudinis iurauerunt eis.

*Cap.*23.7. Ne intraueritis ad gentes,quæ inter vos futuræ sunt, iuretis in nomine deorum eorum, & seruiatis eis,& adoretis illos:sed adhæreatis Domino Deo vestro quod fecistis vsque in diem hanc.

*Iudic.*21.1. Iurauerunt filij Israel in Maspha & dixerũt,nullus nostrũ dabit filiis Beniamin de filiabus suis vxorem 18. filias enim nostras eis dare non possumus constricti iuramento & maledictione qua diximus,maledictus qui dederit de filiabus suis filiis Beniamin

1.*Reg.*14.24 Viri Israel sociati sunt sibi(Saulo)in die illa,adiurauit autẽ Saul populum dicens,maledictus vir qui commederit panẽ vsque ad vesperam donec vlciscar de inimicis

*Cap.*19.5. Quare peccas(ait Ionatas Saul)in sanguine innoxio,interficiens Dauid qui est absque culpa? Quod cum audisset Saul placatus voce Ionathe iurauit:viuit Dominus quia non occidetur.Cap.24.23.Cap.25.34.

Iurauit ei Saul(scilicet Pythonissę) in Domino,dicẽs Vi-
*Cap.*28.10. uit Dominus quia non eueniet tibi quicquam mali propter hanc rem.Cap.30.15.

Cũ venissent vniuersa multitudo cibũ capere cũ Dauid
1.*Reg.*3.35. clara adhuc die,iurauit Dauid dicẽs.Hæc faciat mihi Dominus & hæc addat si ante occasũ solis gustauero panẽ vel aliud

aliud quicquam.

Nunc igit̃ fuge & procede (ait Ioab Dauidi lugẽti mor- *Cap.*19.7.
tem filij sui Absalon) & alloquens satisfac seruis tuis, Iuro enim tibi per Dominum quod si non exieris, ne vnus quidem remansurus sit tecum nocte hac & peius erit hoc tibi quàm omnia mala quæ venerunt super te ab adolescẽtia tua vsque in præsens.Cap.21.2.18.

Vade (ait Nathan Bersabeæ) & ingredere ad regnum Da- 3.*Reg.* 1. 13.
uid & dic ei. Nonne tu Domine mi rex iurasti mihi ancillæ tuæ dicens,quòd Salomon filius tuus regnabit post me, & ipse sedebit in solio meo? Quare ergo regnat Adonias. 29. Vocate ad me Bersabeæ, quæ cum fuisset ingressa coram Rege & stetisset ante eum, iurauit Rex:& ait. Viuit Dominus qui eruit animam meam de omni angustia,quia sicut tibi iuraui per Dominum Deum Israel dicens,Salomon filius tuus regnabit post me & ipse sedebit super solium meum pro me,sic faciam hodie. 34. & vnxit eum in regem super Israel Sadoch Sacerdos & Nathan Prophera.Cap.2.8.

Si peccauerit homo in proximum suum & habuerit ali- *Cap.*8.31.
quod iuramentum quo teneatur astrictus:& venerit propter iuramentum coram altari tuo in domum tuam, tu exaudies in cœlo,& facies & iudicabis seruos tuos condemnans impium & reddens viam suam super caput eius, iustificansque iustum & retribuens ei secundum iustitiam suam.Idem verbatim habetur. 2.Paral.6.22.

Hæc mihi faciant Dij (dixit Iesabel contra Eliam pro- *Cap.*19.2.
pheram) & hæc addant nisi hac hora cras posuero animam tuam sicut animam vnius ex illis.

Iurauerunt Domino voce magna (viri Israel) in iubilo,& 2.*Para.*15.14
in clangore tubæ & in sonitu buxinarum,omnes qui erant in Iuda cum execratione: in omni enim corde suo iurauerunt & in voluntate quæsierunt eum & inuenerunt,præstititque eis Dominus requiem per circuitum.Cap.26.13.

Surrexit ergo Esdras & adiurauit principes sacerdotum 11.*Esdr.*10.5.
& Leuitarum,& omnem Israel, vt facerent secundum verbum hoc & iurauerunt.

Designantur qui fœdus initum signarant quo pollicentur 2. *Esdr.* 10.
& iurant se seruaturos vniuersa Dei præcepta.

Viuit Deꝰ q abstulit iudiciũ meũ &omnipotẽs qui ad ama- *Iob.*27.2.
ritudinẽ adduxit ãiam meã, q̃a dũ supererit habitus in me, & spiritus Dei in narib⁹ meis,nõ loquẽtur labia meã iniquitatem

tatem,nec lingua mea meditabitur mendacium.

Psalm.14.4. Qui iurat proximo suo & non decipit, qui pecuniã suam non dedit ad vsuram,& munera super innocentem nõ accepit,scilicet,habitabit in tabernaculo tuo Domine.

Psal. 23.4. Innocens manibus & mundo corde, qui non accepit in vano animam suã,nec iurauit in dolo proximo suo, hic accipiet benedictionem à Domino & misericordiam à Deo iustitiæ suo.

Psal. 62.12. Rex verò lætabitur in Domino,laudabuntur omnes qui iurant in eo,quia obstructum est os loquentium iniqua.

Psal.88.4. Disposui testamentum electis meis, iurauí Dauid seruo meo vsque in æternum præparabo semen tuum.

Psalm.94.11. Isti nõ cognouerunt vias meas,& iurauí in ira mea,si introibunt in requiem meam Ps.101.9.

Psal. 109.4. Iurauit Dominus & nõ pœnitebit eum,tu es sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech.

Esa.14.24. Iurauit Dominus exercituum dicens,si non vt putaui ita erit,& quomodo mente tractaui sic eueniet,vt conterã Assyrium in terra mea & in montibus meis conculcem eum, & auferetur ab eis iugum eius,& onus illius ab humeris illorum tolletur,Cap.19.18.

Cap. 45. 23. In memetipso iurauí,egredietur de ore meo iustitiæ verbum,& non reuertetur,quia mihi curuabitur omne genu & iurabit omnis lingua.Ca.49.18.

Cap.54.9. Sicut in diebus Noe istud mihi est,cui iurauí ne inducerem aquas Noe vltra super terram,sic iurauí vt non irascam tibi & non increpem te.

Hiere.4.2. Et iurabit(Israel)viuit Dominus in veritate & iudicio,& in iustitia,& benedicent eum gentes,ipsumque laudabunt. Cap.5.2.

Cap.5.7. Super quo(scilicet idololatria tua & iniquitate)propitius tibi esse potero? Filij tui dereliquerunt me,& iurant in his qui nõ sunt dij,saturaui eos & mœchati sũt,& in domo meretricis luxuriebantur.Cap.44.26.

Cap.12.16. Si eruditi didicerint vias populi mei vt iurẽt in nomine meo,viuit Dominus,sicut docuerunt populũ meum iurare in Baal,ædificabuntur in medio populi mei.

Cap.22.5. Quod si nõ audieritis verba hæc, in memetipso iurauí dicit Dominus,quia insolitudinem erit domus hæc.

Cap.51.14. Iurauit Dominus exercituũ per animã suã quoniã replebo te hominib.quasi bruchо & super te celeusma cãtabitur.

Ose.4.15. Si fornicaris tu Israel non delinquat saltem Iuda,& nolite

lite ingredi in Galgala,& ne ascenderitis in Bethauem neq; iurauerítis:viuit dominus, quoniam sicut vacca lasciuiens declinauit Israel,&c.

Iurauit Dñs Deus in anima sua,dicit dñs Deus exercituũ detestor ego superbiã Iacob,& domus eius odi,& tradã ciuitates eius cũ habitatoribus suis.Idẽ habetur Ca.8.7. Amos.6.9.

Extendam manum meã super Iudã & super omnes habitatores Ierusalem & disperdã de loco hoc reliquias Baal, & nomina ædituorũ cũ sacerdotibus & eos qui adorant super tecta militiã cæli, & adorant & iurant in domino, & iurant in Melchõ, & qui auertuntur de post tergũ Domini,& qui non quæsierunt Dominum,nec inuestigauerunt eum. Sopho.1.4.

Iuramentum mendax ne diligatis, omnia enim hæc sunt quæ odi,dicit Dominus. Zach.8.17.

Nabuchodonosor victo rege Medorum, cunctis regnis imperare cupiens,nuncios ad ea mittit, quibus absque honore remissis indignatus iurat se id vlturum. Iudith.1.✠

Iurationi non assuescat os tuũ,multi.n.casus in illa,nominatio enim Dei non sit assidua in ore tuo, & nominibus sanctorum non admiscearis,quoniam non eris immunis ab eis Sicut enim seruus interrogatus assiduè à liuore non minuitur,sic omnis iurans & nominans in toto à peccato nõ purgabitur.Vir multũ iurãs implebitur iniquitate,& non discedet à domo eius plaga,& si frustrauerit scilicet iuramentũ, delictum illius super ipsum erit,& si dissimulauerit,deliquit dupliciter,& si in vacuũ iurauerit,nõ iustificabitur, replebit enim retributio domus eius.17. Indisciplinatæ loquelæ non assuescat os tuum,est enim illa verbum peccati. Eccl.23.9.

Æterum audistis quia dictum est antiquis, non periurabis:reddes autem domino iuramenta tua. Mat.5.33.

Væ vobis duces cæci,qui dicitis,quicũque periurauerit,ꝙ templum nihil est,qui autẽ iurauerit in auro templi, debet. stulti & cæci,quid enim maius est aurum, an templũ,ꝙ sanctificat aurũ? Et quicunque iurauerit in altari, nihil est, quicunque autẽ iurauerit in dono ꝙ est super illud,debet.Cęci quid enim maius est,donum an altare ꝙ sanctificat donum? qui ergo iurat in altari,iurat in eo,& in omnibus quæ super ipsum sunt,& quicunque iurauerit in templo,iurat in illo & in eo qui habitat in ipso,& qui iurat in cœlo iurat in throno Dei & in eo qui sedet super eum.Hebr.cap.6.13 Cap.23.16.

Homines enim per maiorẽ sui iurant,& omnes controuersiæ Heb.6.16.

uersiæ eorum finis ad confirmationem est iuramentum.

Iurandum non est temerè nec per cælum nec per terram, nec per aliquid quod in eis est.

Matth.5.34. EGo autē dico vobis non iurare omnino neque per cęlū quia thronus Dei est, neque per terrā, quia scabellū est pedū eius, neque per Hierosolymā quia ciuitas est magni regis, neque per caput tuū iuraueris, quia non potes vnū capillū albū facere aut nigrum. Sit autē sermo vester est, est, non, non, quod autem hiis abundantius est, à malo est.

Iac.5.12. Ante omnia autē fratres mei nolite iurare, neque per cęlum, neque per terrā, neque per aliud quodcūque iuramentū sit autem sermo vester est, est, non, non, vt non sub iudicio decidatis. *Vide peccatum.*

Iusti veri in hac vita.

Luc.1.6. ERant autem iusti ambo ante Deū (loquitur de Zacharia & Elizabeth, vxore illius) incedentes in omnibus mandatis & iustificationibus sine querela &c.

Cap.15.7. Dico vobis quod ita gaudium erit in cœlo super vno peccatore pœnitentiā egente, quàm super nonaginta nouem iustis qui non indigent pœnitentia.

Ioan.8.36 Si ergo vos filius liberauit veri liberi estis.

1.Cor.6.11 Hæc quidem fuistis (scilicet fornicarij idolis seruientes adulteri, &c.) sed abluti estis, sed sanctificati estis, sed iustificati estis, in nomine domini nostri Iesu Christi, & in spiritu Dei nostri.

Heb. 12. 22. Accessistis ad Sion montē & ciuitatē Dei viuentis, Ierusalem cęlestem, & multorum milium angelorum frequentiā, & ecclesiarum primitiuorum, qui conscripti sunt in cœlis, & iudicem omnium Deum, & spiritus iustorum perfectorum, & testamenti noui mediatorem Iesum, & sanguinis asperſionem melius loquentem quàm Abel.

2.Pet.2.7 Et iustū Loth, oppressum à nefandorum iniuria aut luxuriosa conuersatione eripuit (scilicet Deus) aspectu enim & auditu iustus erat, habitans apud eos qui de die in diem animam iustam iniquis operibus cruciabant.

1.Ioan.3.1 videte qualem charitatē nobis pater, vt filij Dei nominemur & simus. Propter hoc mundus non nouit nos, quia non nouit eum. 7. Filioli nemo vos seducat, qui facit iustitiam iustus est, sicut & ille iustus est. Qui facit peccatum ex diabolo est,

lo est, quoniam ab initio diabolus peccat.

Sed habes pauca nomina in Sardis q nō inquinauerunt vestimēta sua, & ambulabūt mecū in albis quia digni sunt. *Apoc.3.4.*

Hi sunt qui cum mulieribus non sunt coinquinati, virgines.n.sunt, hi sequuntur Agnū quocūque ierit, hi empti sunt ex hominibus primitiæ Deo & Agno, & in ore eorum non est inuentum mendacium, sine macula enim sunt ante thronum Dei. *Cap.14.4.*

Iustitiæ summa perfectio non habetur in hac vita, in qua sine peccato non viuimus.

VIdens autem Deus quod multamalitia hominum esset in terra, & cuncta cogitatio cordis intenta esset ad malum omni tempore, penituit eum quod hominem fecisset in terra. *6.5.*

Nequaquā vltra maledicam terræ propter homines (ait Dominus ad Noe) sensus enim & humani cordis cogitatio; in malū prona sunt ab adolescentia sua non igitur vltra percutiam omnem animam viuentem sicut feci. *Cap.8.21.*

Qui custodis misericordiam in milia, qui aufers iniquitatem & scelera atque peccata, nullusque apud te per se innocens est. *Exod.34.7.*

Dominus patiens & multæ misericordiæ, auferens iniquitatem & scelera, nullumque innoxium derelinquens, qui vltas peccatum patrum in filios in tertiam & quartam generationem. *Num.14.18*

Ait Salomon Domino: Quod si peccauerint tibi (filij Israel) non est enim homo qui non peccet & iratus tradideris eos inimicis suis, & captiui ducti fuerint in terram inimicorum longe vel prope, & egerint pœnitentiam in corde suo in loco captiuitatis. &c. Idem. *3.Reg.8.46.*

Numquid homo dei comparatione iustificabitur, aut factore suo purior erit vir. *Iob.4.17.*

Vere scio (ait Iob) quod ita sit, (scilicet qui oderunt Dominum induentur confusione) & quod non iustificetur homo cōpositus Deo. 15. qui & si habuero quippiā iustū nō respondebo, sed meum iudicem deprecabor. 20. Si iustificare me voluero os meum condemnabit, si innocentem ostendero, prauum me comprobabit. *Cap.9.1.*

Numquid potest homo iustificari comparatus Deo, aut apparere mundus natus de muliere? Ecce Luna non splēdet & stellæ non sunt mundæ in conspectu eius, quanto magis *Cap. 25.4*

Universidad de Deusto
Biblioteca

homo putredo,& filius hominis vermis.

*Psal.*13.1. Dixit insipiens in corde suo,non est Deus.Corrupti sunt & abominabiles facti sunt in studiis suis, non est qui faciat bonum,non est vsque ad vnum.Idem habetur Psal.52.1.

*Psal.*50.7. Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum, & in peccatis concepit me mater mea.

Psal. 129. 3. Si iniquitates obseruaueris Dñe,Domine quis sustinebit?

*Psal.*142. 2. Non intres in iudicium cum seruo tuo,quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis viuens.

*Prou.*20.9 Quis potest dicere mundum est cor meum, à peccato purus sum?Sap.12.10.

*Eccl.*7.21. Non est enim homo iustus in terra qui faciet bonum & non peccet.

*Esa.*64.4. A seculo non audierunt,neque auribus perceperunt, oculus non vidit Deus absque te quę præparasti exspectantibus te.

*Hiere.*2. 19. Arguet te malitia tua, & auersio tua increpabit te, scito & vide quia malum & amarum est, reliquisse te dominum Deum tuum,& non esse timorem meum apud te dicit dominus *Deus* exercituum(scilicet Israel & Iudæ.)

*Cap.*30.11. Ego tecum sum ait *Dominus* vt saluem te, faciam enim consummationem in cunctis gentibus in quibus dispersi te, te autem non faciam in consummationem,sed castigabo te in iudicio vt non videaris tibi innoxius(ait Dominus filiis Israel & Iudæis.)&c.

*Mich.*7.2 Periit sanctus de terra, & rectus in hominibus non est, omnes in sanguine insidiantur: vir fratrem suum ad mortē venatur.Nahum.1,3.

Matt. 6.12. Dimitte nobis debita nostra,sicut & nos dimittimus debitoribus nostris.

*Luc.*17.3. Attendite vobis,si peccauerit in te frater tuus increpa illū & si pœnitentiam egerit dimitte illi,10. Vos cum feceritis omnia quæ præcepta sunt vobis,dicite,serui inutiles sumus quod debuimus facere fecimus.

*Rom.*3.9. Quid ergo præcellimus eos?(scilicet Iudæos)nequaquā, causati enim sumus Iudæos,& Græcos omnes sub peccato esse,sicut scriptum est.Quia non est iustus quisquam, nō est intelligens,nnn est requirens Deum.23. Omnes enim peccauerunt & egent gloria Dei.Ephes.2.5.

*Gal.*3.22. Conclusit scriptura omnia sub peccato, vt promissio ex fide Iesu Christi daretur credentibus.

si

Si dixerimus quoniam peccatum non habemus,ipsi nos seducimus,& veritas in nobis non est. 1.*Ioan.* 1.8.

Iusti bene ordinantur erga eum.

ET tenebit iustus viam suam. *Iob.*17.9.
Iustificationem meam quam cœpi tenere,non deseram 27.6.
Lex Dei eius in corde ipsius. *Psal.*36.31
Paratum cor eius sperare in domino. 111.7.
Simplicitas Iustorum diriget eos peruersitas pręuaricatorum vastabit eos. *Prou.*11.3
Turris fortissima nomen Domini ad ipsam currit iustus & exaltabitur. 18.10.
Iustus quasi leo confidens,absque terrore erit. 28.1.
Sunt iusti sapientes,& opera eorum in manu Dei. *Eccl.*9.1.
Et vir si fuerit iustus,& fecerit iudicium & iustitiā in mō *Ezech*, 18.5.
tibus non comederit,oculos suos nō leuauerit ad idola domus Israel,& vxorē,proximi sui non violauerit,& ad mulierē menstruatā non accesserit, & hominem non contristauerit,pignus debitori reddiderit,per vim nihil rapuerit, panē suū esurienti dederit,& nudum operuerit vestimento,ad vsuram non commodauerit,& amplius non acceperit, ab iniquitate auerterit manum suam, & iudicium verum fecerit inter virum & virum,& in præceptis meis ambulauerit, & iudicia mea custodierit,vt faciat veritatem:hic iustus est,vita viuet,ait Dominus Deus.
Si scitis quoniam iustus est: scitote quoniā & omnis qui 1.*Ioan.*2.29.
facit iustitiam,ex ipso natus est.

Ergą proximum in verbo.

OS iusti meditabitur sapientiam,& lingua eius loquetur *Psal.*36.30.
iudicium.
Vena vitæ,os iustiorum autem impiorum tegit iniquitatē *Prou.*10.11.
Argentum electum lingua iusti. Lingua iusti considerat *Ibid.*20.
placita.Labia iusti erudiunt plurimos.
Os iusti parturit sapientiam. *Ibid.*31.
Iustus prior est accusator sui. 18.17.

Opere.

OPus iusti ad vitam:fructus autem impij ad peccatum. *Prou.*10.16
Cogitationes iustorum,iudicia. 12.5
Noli esse iustus multum: neque plus sapias quam necesse est. *Eccl.*7.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Plenè remunerantur, Quantum ad se.

Psal. 17. 21. ET retribuet mihi Dominus secundum iustitiam meã: & secundum puritatem manuũ mearũ retribuet mihi
33.20. Multæ tribulationes iustorum. (&) custodit Dominus omnia ossa eorum. (plicabitur.
19.13. Iustus vt palma florebit: & sicut cedrus Libani multi-
Psalm.6.11. Lux orta est iusto,& rectis corde lætitia. Lætamini iusti in Domino, & confitemini memoriæ sanctificationis eius.
Prouer.4.18. Iustorum semita quasi lux splendens procedit, & crescit vsque ad perfectam diem.
10.6. Benedictio Domini super caput iusti.
Ibidem. 24. Desyderium suum iustis dabitur.
11.6. Iustitia rectorum liberabit eos.
Ibidem.8. Iustus de angustia liberatus est:& tradetur impius pro eo
Ibidem. 30. Fructus iusti lignum vitæ.
12.21. Non contristabit iustum quicquid ei acciderit.
Sap.3.1. Iustorum animæ in manu Dei sunt & non tanget illos tormentum mortis.
4.7. Iustus autẽ si morte præoccupatus fuerit,in refrigerio erit.
5.11. Stabunt iusti in magna constantia aduersus eos, qui se angustauerunt,& qui abstulerunt labores eorum.
Ibidem. 16. Iusti autem in perpetuum viuent, & apud Dominum est merces eorum,& cogitatio eorum apud altissimum: Ideo accipient regnum decoris,& diadema speciei de manu Domini,quoniam dextera suæ teget eos.
Esa.3.10. Dicite iusto, quoniam bene:quoniam fructum adinuentionum suarum comedet.
Ezec.18.20. Iustitia iusti super eũ erit:& impietas impij super eũ erit.
Matt.13.43. Tunc iusti fulgebunt sicut sol in regno patris eorum.
25.46. Iusti autem(ibunt)in vitam æternam.

Prolem.

Psal. 36. 25. IVnior fui,etenim senui,& non vidi iustum derelictũ: nec semẽ eius quærẽs panẽ. Tota die miseretur & cõmodat.
Prou.11. 21. Semen iustorum saluabitur.
Ibidem. 23. Desiderium iustorum omne bonum est.
20.7. Iustus qui ambulat in simplicitate sua,beatos post se filios relinquit.
Eccl.44.10. Sed & illi viri misericordiæ fuut,quorũ pietates non defecerunt.Cum semine eorum permanent bona: hæreditas sancta nepotes eorum.

Famam.

IN memoria æterna erit iustus. Psalm.111.6.
Memoria iusti cum laudibus:& nomen impiorum putrescet. Prou.10.7.
Nomen eorum viuet in generatione & generationem. Eccles.44.13
Nomen eorum permanet in æternum,permanente ad filios illorum sanctorum virorum gloria. 46.15.

Substantiam temporalem.

SI declinauit gressus meos de via,& si secutus est oculus meus cor meum,& si in manibus meis adhæsit macula: Iob.31.7.
Seram & alius comedat,& progenies mea eradicetur.
Iusti autem hæreditabunt in terram. Psal.36.29.
Qui enim recti sunt,habitabũt in terra,& simplices permanebunt in ea,Impij verò de terra perdentur & qui iniquè agunt,auferentur ex ea. Prou.2.21.
Habitacula iustorum benedicentur. 3.33.
Non affliget Dominus fame animam iusti: & insidias impiorum subuertet. Prou.10.3.
Tabernacula iustorum germinabunt. 14.11.
Domus iusti plurima fortitudo. 15.6.
Sunt iusti,à quibus multa bona proueniunt, quasi opera impiorum egeriat,& sunt impij qui ita secuti sunt,quasi iustorum facta habeant. Eccles.8.14.

Iustos mali abominantur.

CONsidebat peccator iustum. Psal.36. 32.
Ne insidieris,& quæras impietatem in domo iusti, neque vastes requiem eius. Prou.24.15.
Abominantur iusti virum impium,& abominantur impij eos,qui in recta sunt via. 29.27.
Circumueniamus ergo iustum,quoniam inutilis est nobis,& contrarius est operibus nostris, & improperat nobis peccata legis,& diffamat in nos peccata disciplinæ nostræ, Sap.2.12.
Gratis est nobis etiam ad videndum:quoniam dissimilis est aliis vita illius & immutatæ sunt viæ eius.
Iustus perit,& non est qui recogitet in corde suo, & viri misericordiæ colligũtur,quia nõ est qui intelligat: A facie Esa.57.1.
enim malitiæ collectus est iustus. Veniat pax,requiescat in cubili suo,qui ambulauit in directione sua.

Iustitia nostra est per Christum, iustificationem, peccatorum remissionem nulla bona merita præcedunt.

Gen.15.6. CRedidit Abraham Deo & reputatum est illi ad iustiam.

Esai.45.25. In Dño iustificabitur & laudabitur omne semen Israel.

Cap.53.8. De Angustia & iudicio sublatus est: generationem eius quis enarrabit? quia abscissus est de terra viuentium, propter scelus populi mei percussi eum.

Hiere.23.6. In diebus illis saluabitur Iuda, & Israel habitabit confidenter, & hoc est nomen quòd vocabunt eum, Dominus iustus noster, idem verbatim. Cap.33.16.

Dan.6.22. Deus meus misit Angelum suum, & conclusit ora leonũ & nõ nocuerũt mihi, quia corã eo iustitia inuẽta est in me, sed & coram te Rex, s. Nabuchodonosor delictũ non feci.

Abac.2.4. Ecce qui incredulus est non erit erecta anima eius in semetipso, iustus autem in fide sua viuet.

Zacha.9.11. Tu quoque in sanguine testamenti tui emisisti vinctos tuos, de lacu in quo non est aqua.

Act.10.43. Huic (Christo) omnes prophetæ testimonium perhibent remissionem peccatorum accipere per nomen eius, omnes qui credunt in eum.

Cap.13.34. In hoc scilicet Christo, omnis qui credit iustificatur.

Rom.1.17. Iustitia eim Dei in eo reuelatur ex fide in fidem, sicut scriptum est, iustus ex fide viuit.

Cap.3.22. Iustitia Dei p̃ fidẽ Iesu Christi in omnes & super omnes, qui credunt in eũ, nõ enim est distinctio, 24. iustificati gratis per fidẽ ipsius, per redemptionem quæ est in Christo Iesu.

Cap.5.1. Iustificati ergo ex fide, pacem habemus ad Deum per Dominum nostrum Iesum Christum.

Cap.10.4. Finis enim Legis Christus, ad iustitiam omni credenti. 10. corde creditur ad iustitiam, ore autem fit confessio ad salutem.

1.Cor.1.30. Ex ipso autem vos estis in Christo Iesu qui factus est nobis, sapientia à Deo & iustitia & sanctificatio, & redemptio

Galat.2.16. Sciẽtes autem quod nõ iustificatur homo ex operib. legis nisi per fidem Iesu Christi, & nos in Christo Iesu credimus vt iustificemur ex fide Christi, & non ex operibus legis, propter quòd ex operibus legis non iustificabitur omnis caro.

Cap.3.11. Cum autem in lege nemo iustificatur apud Deum, manifestum est quia iustus ex fide viuit.

Nos

Nos enim ex spiritu, ex fide spem iustitiæ expectamus. *Cap.5.5.*

Et inueniar (ait Paulus) in illo non habens meam iustitiam, quæ ex lege est, sed illam quæ ex fide est Christi. *Philip.3.9.*

Vt iustificati gratia ipsius hæredes simus secundum spem vitæ æternæ. *Tit.3.7.*

Christus semel pro peccatis nostris mortuus est, iustus pro iniustis, vt nos offerret Deo mortificatos quidem carne, viuificatos autem spiritu. *1.Pet.3.18.*

Iustificatio qua quis ex iusto fit iustior, acquiritur bonis operibus.

NOn impediatis orare semper, & ne veteris vsque ad mortem iustificari, quoniam merces Dei manet in æternum. *Eccl.ecs18.22.*

Non enim auditores legis iusti sunt apud Dominum, sed factores legis iustificabuntur. *Rom.2.13.*

Abraham pater noster nónne ex operibus iustificatus est, offerens Isaac filium suum super altare? 24. Videtis quoniã ex operibus iustificatur homo, & non ex fide tantum. *Iacob.2.21.*

Qui Nocet noceat adhuc, & qui in sordibus est sordescat adhuc, & qui iustus est iustificetur adhuc. *Apoc.22.11.*

Iustificatio impij non solum fidei aſcribitur, ſed etiam aliis virtutibus, vt ſpei.

SPe enim salui facti sumus, spes autem quæ videtur non est spes, nam quod videt quis quid sperat? *Rom. 8.24*

Charitati attribuitur Iustificatio.

EGo sum Dominus Deus tuus faciens misericordiã in milia, his qui diligunt me, & custodiunt præcepta mea. *Exod.20.6.*

Odiũ suscitat rixas & vniuersa delicta operit Charitas. *Prouer.10.12.*

Propter q̃ dico tibi (scilicet quia non vnxisti caput meũ oleo, sicut Magdalena) remittuntur ei peccata multa, quoniã dilexit multum, cui autẽ minus dimittitur, minus diligit *Luc.7.47.*

Et si distribuero in cibos pauperũ omnes facultates meas & si tradidero corpus meum ita vt ardeam, Charitatem autem non habuero, nihil mihi prodest. *1.Cor.13.3.*

In Christo Iesu neque Circuncisio aliquid valet, neque præputium, sed fides quæ per charitatem operatur. *Galat.5.6*

1.Pet.4.8. Ante omnia autem mutuam in vobismetipsis Charitatē habentes continuam, quia charitas operit multitudinem peccatorum.

2.Ioan.4.7. Charissimi diligamus nos inuicē quia charitas ex Deo est & omnis qui diligit ex Deo natus est, & cognoscit Deum, qui nō diligit nō nouit Deum, quoniā Deus charitas est. In hoc apparuit charitas Dei in nobis, quoniā filiū suum vnigenitum misit Deus in mundum vt viuamus per eum.

Timori ascribitur.

Eccles.1.27. TImor Domini expellit peccatum, nam qui sine timore est non potest iustificari.

Pœnitentiæ operibus.

Sap.11.24. SEd misereris omniū (scilicet Domine) quia omnia potes dissimulas peccata hominum propter pœnitentiam.

Ezech.18.21. Si autem impius pœnitentiam egerit ab omnibus peccatis suis quæ operatus est, & custodierit omnia præcepta, & fecerit iustitiam, vita viuet, & non morietur, quoniam iniquitatum eius quas operatus est nō recordabor, in iustitia sua quam operatus est viuet.

Matt.3.2. Pœnitentiam agite (dixit Ioannes) appropinquauit enim regnum cœlorum.

Luc.7.42. Ponitur exemplum Magdalenæ, dixit autem Iesus ad illam remittuntur tibi peccata, &c.

cap.15.‡. Ponitur exemplum filij prodigi, & cap.18 ponitur exemplum Publicani.

Iustitiæ Phariſæicæ defectio.

Matth.5.20. DIco autem vobis, quia nisi abundauerit iustitia vestra plus quàm Scribarum & Phariſæorum, non intrabitis in regnum cœlorum.

Luc.16.15. Et ait illis, (*scilicet Phariſæis.*) Vos estis qui iustificatis vos coram hominibus, Deus autem nouit cordā vestra, quia quod hominibus altum est, abominatio est ante Deum.

Legalis imperfectio.

Rom.3.20. SCimus, quia ex operibus legis non iustificabitur omnis caro coram illo.

9.30. Quid ergo dicemus? Gentes, quæ non sectabantur iustitia apprehenderunt iustitiam: iustitiam autem, quæ ex fide est: Israēl verò sectando legem iustitiæ, in legem iustitiæ non peruenit. Quare? Quia nō ex fide, sed quasi ex operib⁹.

Ignorantes

Ignorantes enim iustitiam Dei, & suam quærentes statuere, iustitiæ Dei non sunt subiecti. 10.3.

Scientes autem quòd non iustificatur homo ex operibus legis, nisi per fidem, quę est in Christo Iesu. Gal.2.16.

Euacuati estis à Christo, qui in lege iustificamini: à gratia excidistis. 5.4.

Verumtamen existimo omnia detrimentum esse propter eminentem scientiam Iesu Christi Domini mei: propter quem omnia detrimentum feci, & arbitror, vt stercora, vt Christum lucrifaciam, & inueniar in illo non habens meam iustitiam, quæ ex lege est, sed illam quę ex fide Christi Iesu quæ est ex Deo iustitia in fide. Philip. 3.8.

Notum igitur sit vobis viri fratres, quia per hunc vobis remissio peccatorum annunciatur ab omnibus quibus non potuistis in lege Moysi iustificari. Act. 13.38.

LAban hospitio excepit famulum Abrahæ. Gen.24.31. Mercede conduxit Iacob 29.14.20. Persequitur Iacob 31.22.

Labor & dolor communis omnibus hominibus.

ADæ dixit Deus Quia audisti vocem vxoris tuę, & comedisti de ligno ex quo præcepetam tibi ne comederes, maledicta terra in opere tuo, in laboribus comedes ex ea cūctis diebꝰ vitæ tuæ. In sudore vultus tui vescēris pane tuo, donec reuertaris in terrā de qua sumptus es. Gen.3.17.

Sex diebus operaberis, & facies omnia opera tua, Idem cap.34.21. Idem verbatim. Deutero..5.13. Exod.20.9.

Anna verò vxor (eius Tobiæ) ibat ad opus textrinum quotidie & de labore manuum suarum victum quē consequi poterat conferebat. Tob.2.19.

Labores manuum tuarū quia manducabis: sanctus es & bene tibi erit. Psal.127.2.

Vade ad formicam ò piger, & considera vias eius, & discce sapientiam, quæ cùm non habeat ducem nec præceptorem, nec principem parat in æstate cibum sibi & congregat in messe quod comedat. Prouer.6.6

Ægestatem operata est manus remissa, manus autem fortium diuitias parat. Cap.10.4.

Vbi non sunt boues præsepe vacuum est, vbi autem plurimæ segetes, ibi manifesta est fortitudo bonis. Cap.14.4.

Propter frigus piger arare noluit, mendicabit ergo æstate & non dabitur ei. Cap.20.4.

Dulcis est somnus operāti siue parū siue multū comedat saturitas Eccles. 5.11.

satuitas autem diuitis non sinet eum dormire.

Eccle.29.29 Melior est victus pauperis sub tegmine asserum, quam epulæ splendidæ in peregre sine domicilio.

Ioan.21.3. Dicit eis (.i.Nathanaeli & filiis Zebedei) vado piscari, dicunt ei venimus & nos tecum Et exierunt & ascenderunt in nauim,& illa nocte nihil prendiderunt.

Act.20. 34. Ipsi scitis quoniam ad ea quæ mihi opus erant & pijs qui mecum sunt ministrauerunt manus istæ.

1.Cor. 4. 10. Nos stulti propter Christum,vos autē prudentes in Christo,nos infirmi vos aūt fortes,vos nobiles, nos aūt ignobiles,vsq; in hāc horā & esurimus,& sitimus,& nudi sumus,& colaphis cædimur,& instabiles sumus,& laboramus operantes manibus nostris,&c.

Ephes.4. 28. Qui furabat'iā nō furet,magis aūt laboret operādo manibus suis,qđ bonū est vt habeat vñ tribuat necessitatē patiēti.

1.Thess. 2. 9. Memores enim estis fratres laboris nostri & fatigationis, nocte ac die operantes,ne quem vestrum grauaremus prædicauimus Euangelium Dei. cap.4.1.

2.Thess.4.7. Ipsi enim scitis quem admodū oporteat imitari nos, quoniam non inquieti fuimus inter vos,neque gratis panē mānducauimus ab aliquo,sed in labore & fatigatione , nocte & die operantes,ne quem vestrum grauaremus,non quasi non habuerimus potestatem , sed vt nosmetipsos formam daremus vobis ad imitandum nos.Nā & cum essemus apud vos hoc denunciabamus vobis,quoniam si quis non vult operari nec manducet,audiuimus enim inter vos quosdam ambulantes inquiè nihil operantes,sed curiosè agētes,iis autē qui eiusmodi sunt denunciamus,& obsecramus in domino Iesu Christo,vt cū silētio operantes suū panem manducent.

Labor non ditat sine Dei benedictione.

Gen.3.17. ADæ dixit Deus,quia audisti vocē vxoris tuæ & comedisti de ligno ex quo præceperā tibi ne comederes maledicta terra in opere tuo,in laboribus comedes ex ea cunctis diebus vitæ tuæ.

Cap.26. 3. Et ait Dominus ad Isaac,ne descendas in Ægyptum, sed quiesce in terra quā dixero tibi,& peregrinare in eā , eroq; tecū & benedicam tibi:tibi.n. & semini tuo dabo vniuersas has regiones cōplens iuramentū qđ spopōdi Abrahā patri tuo.Sensit aūt Isaac in terra illa & inuenit ī ipso ānno cēntuplū,benedixitq; ei Dñs & locupletat' est homo,& ibat proficiēs atq; succrescēs,donec magnus vehemēter effectus est.

Ait

Ait illi (Iacob)Laban,inueniam gratiam in conspectu tuo experimento didici,quia benedixerit mihi Deus propter te *Cap. 30. 27.*

Recorderis Domini Dei tui,quod ipse vires tibi præbuerit, vt impleret pactum suum super quo iurauit patribus tuis sicut præsens indicat dies. *Deut. 8. 18.*

Dominus autem benedixit nouissimis Iob magis quàm principio eius,& facta sunt ei quatuordecim milia ouium, & sex milia camelorum,& mille iuga boum , & mille asinę. *Iob. 42. 12.*

Benedictio Dñi diuites facit,nec sociabitur eis afflictio. *Prou.10. 22.*

Mane semina semen tuum.& vespere ne cesset manus tua quia nescis quid magis oriatur hoc autem illud ,& si vtrumque simul melius erit, *Eccles.11.6.*

Laboranti merces debetur.

Leuit.19.13. NON facies calūniā proximo tuo,nec vi opprimes eū nō morabitur opus mercenarij tui apud te vsq; ad mane.

Deut.24.14. Non negabis mercedē indigentis, & pauperis fratris tui, siue aduenæ,qui tecum moratur in terra,& intra portas tuas est sed eadē die reddes ei pretiū laboris sui ante solis occasum,quia Pauper est,& ex eo substentat animā suam ne clamet contra te ad Dominum & reputetur tibi in peccatum.

Cap.25. 4. Non ligabis os bouis terentis in area fruges tuas.

Tob.4.15. Quicunque tibi aliquid operat'fuerit,statim ei mercedē restitue,& merces mercenarij tui apud te ōnō nō remaneat

Eccles.7.22. Non lædas seruum in veritate operantem,neque mercenarium dantem animam suam.

Cap. 34. 25. Panis egētium vita pauperum est,qui defraudat illum,homo sanguinis est quia aufert in sudore panē quasi qui occidit proximum suum .

Hiere.22.13. Væ qui ædificat domum suam in iniustita & cœnacula sua non in iudicio,amicum suū opprimet si ustrà,& mercedem eius non reddet ei.

Malac. 3. 5. Accedam ad vos (filios Leui) in iudicio, & ero testis velox maleficis & adulteris & periuris, & qui calumniantur mercedem mercenarij,viduas & pupillos,& opprimunt peregrinum,nec timuerunt me dicit Dominus exercituum.

Matt.10. 10. Dignus est operarius cibo suo. Idem Luc.10.7.

1. Cor. 9. 9. Scriptum est enim in lege Moysi , non alligabis os boui trituranti.14. ita & Dominus ordinauit iis qui Euangelium annuntiant de Euangelio viuere.

1.Tim.5. 18. Non infrenabis os boui triturāti,& dignus est operarius mercede sua.

Ecce

Iacob.5.4. Ecce merces operariorũ, qui messuerunt regiones vestras, quæ fraudata est à vobis, clamat: & clamor eorum & aures Domini Sabaoth introiuit.

Laboris manuum, & agriculturæ laus & vtilitas.

Prouer.12.11. QVi operatur terram suam satiabitur panibus, qui autem sectatur otium, stultissimus est.

Cap.13.4. Vult & nõ vult piger, aĩa aũt operantium impinguabitur.

Cap.14. 23. In omni opere bono erit abundantia: vbi autem verba sunt plurima ibi frequenter ægestas.

Cap. 24. 27. Præpara foris opus tuum, & diligenter exerce agrum tuum, & postea ędifices domum tuam.

Cap. 28. 19. Qui operatur terram satiabitur panibus, qui autem sectatur otium, replebitur ægestate. (*ra.11.9.*

Lachis traditur in manu Israelis, Iosue 10.32. extruitur, 2. Par

Laici ne se in sacris præter officium misceant.

Vide artifices qui.

Leuit. 10. ✠ IGne Nadab & abiu consumpti planguntur à populo, nõ à Sacerdotibus, eo quod imposuerunt ignem in incensum desuper offerẽtes coram Domino ignem alienum, quod

Num.2.51. eis præceptum non erat, in deserto Synai.

Cũ proficiscẽdũ fuerit, deponẽt Leuitæ, tabernaculũ, eũ

Cap. 3. 10. castra metãda erigent, qsquis externorũ accesserit occidet. Aarõ autem & filios eius constitues super cultum sacerdotij, externus qui administrandum accesserit morietur.

Nec vasa sacra temere contingant.

Num. 4. 15. CVmq; inuoluerint Aaron & filij eius sanctuariũ & oĩa vasa eius in commotione castrorũ, tunc intrabunt filij Caath vt portẽt inuoluta, & nõ tãgẽt vasa sanctuarij ne moriãtur, 19. Sed hoc facite eis vt viuãt & nõ moriantur, si tetigerint sancta sanctorũ. Aarõ & filij eius intrabũt, ipsiq; disponent opera singulorũ & diuidẽt, quid portare quis debeat

alij nulla curiositate videãt quę sunt in sanctuario Dei priusquã inuoluãtur, alioquin morietur, Item Num.1.51. vt supra.

Cap.18.7. Tu autẽ & filij tui (ait Dominus Aaroni) custodite sacerdotium vestrum, & omnia quæ ad cultum altaris pertinẽt, & intra velum sunt, per sacerdotes administrabuntur, si quis externus accesserit occiderur.

2. Reg. 6. 6. Postquam autẽ venerunt ad aream Nachor, extẽdit Oza manum ad arcam Dei & tenuit eam: quoniã calcitrabãt boues, & declinauerunt eã, iratusq; indignatur Dominus contra

Ozam, percussit eum super temeritate, qui mortuus est ibi iuxta Aream Dei.

Non est tui officij Oxia (ait illi Azarias sacerdos) vt ado 2.Par.26.18. leas incensum Dño, sed Sacerdotũ, hoc est filiorũ Aarõ qui consecrati sunt ad huiusmodi ministerium: egredere de sanctuario, ne contempseris, quia non reputabitur tibi in gloriam hoc à Domnio Deo.

Leis oppugnatur à Danitis expugnatur, ædificatur, & appellatur Dan. Iudic. 18.27. appellatur Lesen, Iosue, 19.47.

Lapis dicitur Christus angularis.

ECce ego mittã in fundamẽtis Syõ lapidẽ, pbatũ angulaEsa. 28.16 rẽ, pretiosũ, solidissimũ fundamẽtũ, fidẽs nõ festinabit.

Dicit illis Iesus: Nunquid legistis in scripturis lapidem Matt.21.42. quem reprobauerunt ædificantes, hic factus est in caput anguli? A Domino factum est istud.

Hic est lapis, qui reprobatus est à vobis ædificantibus, Act. 4. 11. qui factus est in caput anguli.

Super ædificati super fundamẽtum Apostolorum, & Pro- Ephes.2.20. phetarum ipso summo angulari lapide Christo Iesu.

Offensionis. Esai 8.13.

DOminum exercituum ipsum sanctificate, ipse pauor vester: ipse terror vester, & ipse erit vobis in sanctificationem in lapidem autem offensionis, & petram scandali duabus domibus Israel, & in laqueum, & in ruinam habitantibus Hierusalem, & offendent ex eis plurimi, & cadent, & conterentur, & irretientur, & capientur.

Et qui ceciderit super lapidem istum confringetur, super Matt.21.44. quem verò ceciderit, conteret eum.

Ecce positus est hic in ruinam, & in resurrectionem mul Luc. 2. 34. torum in Israel, & in signum cui contradicetur.

Omnis qui ceciderit super lapidem illum, cõquassabitur: Luc. 20.18. super quem verò ceciderit comminuet eum.

In iudicium ego in hunc mundum veni, vt qui non vi- Ioan. 9. 39. dent videant: & qui vident cæci fiant.

Offenderunt in lapidem offensionis, sicuti scriptũ est. Rom. 9. 32. Ecce pono in Syon lapidẽ offensionis, & petram scandali, & omnis qui credit in eum, non confundetur.

Propter quod continet scriptura: Ecce pono in Syon lapi 1. Petr. 2. 6. dem summum angularem, probatum, electum, pretiosum. Et qui crediderit in illo, non pudefiet.

Lapis

Lapis dicitur Petrus.

Ioan. 1. 42. INtuitus autem eum Iesus, tu es Simon filius Iona, tu vocaberis Caphas, quod interpretatur Petrus.

Lapis dicitur omnis Christianus.

1. *Petr.* 2. 4. AD quem accedentes &c. *Vide in tit.* Domus.

Laudatur homo à Deo.

Tunc laus erit vnicuique à Deo.

1. *Cor.* 4. 5.

A seipso.

Prou. 27. 2. LAudet te Alienus, & non os tuum: extraneus & non labia tua.

Ab alio in absentia.

Matt. 11. 7. SIc Saluator Ioannem discipulis ipsius discedentibus laudibus extulit. (Ioanne.

Luc. 7. 24. Illis autem abeuntibus, cœpit Iesus dicere ad turbas de

De innocentia.

Psalm. 63. 11. LAudabuntur omnes recti corde.

Eccl. 11. 2. Non laudes virum in specie sua neque spernas hominem in visu suo.

Ibidem, 30. Ante mortem ne laudes hominem quenquam: quoniam in filiis cognoscitur vir.

27. 8. Ante sermonem non laudes virum, hæc enim tentatio est hominum.

44. 1. Laudemus viros præclaros, & quibus prognati sumus maiores nostros.

Ibid. 6. Homines diuites in virtute pulchritudinis studium habentes pacificantes in domibus suis.

Ibid. 14. Sapientiam ipsorum narrent populi, & laudem eorũ nuntiet Ecclesia.

Laudandus Deus ante & post cibum.

Deut. 8. 10 CVm commederis & satiatus fueris, benedicas Domino Deo tuo pro terra optima quam dedit tibi.

Laudare Deum pro merito non possumus.

Psal. 95. 4 QVoniam magnus Dominus & laudabilis nimis terribilis est super omnes Deos.

10. 5. 2. Quis loquetur potentias Domini, auditas faciet omnes laudationes eius.

118. 164. Septies in die laudẽ dixi tibi, sup iudicia iustitiæ tuę die magnus

Magnus Dominus & laudabilis nimis & magnitudinis, eius non est finis. 1. 144. 3.

Glorificantes Dominum quantumcunque potueritis *Eccle.* 43. 32. superualebit adhuc, & admirabilis magnificentia eius.

Laudes Deo canendæ.

Psalm. 46. 2. OMnes gentes plaudite manibus, iubilate Deo in voce exultationis.

146. 7. Præcinite Domino in confessione, psalite Deo nostro in cithara.

149. 1. Cantate Domino canticum nouum, laus eius in ecclesia sanctorum.

Esai. 12. 5. Cantate Domino quoniam magnifice fecit, annuntiate hoc in vniuersa terra.

Ephes. 5. 19. Nolite inebriari vino in quo est luxuria, sed implemini spiritu, loquentes vobismetipsis in psalmis & hymnis, & cãticis spiritualibus, cantates & psallentes in cordibus vestris Domino.

Colos. 3. 16. Verbum Christi habitet in vobis abundanter, in omni sapientia, docentes & commouentes vosmetipsos, psalmis, hymnis, & canticis spiritualibus, in gratia cantantes in cordibus vestris Deo.

Heb. 13. 15. Per ipsum ergo (Christum) offeramus hostiam laudis semper Deo id est, fructũ labiorũ confitentiũ nomini eius.

Iacobi. 5. 13. Tristatur aliquis vestrum? Oret. Æquo animo est? psallat.

Lazarus iacet ante ostium diuitis epulonis, Luc. 16. 20.

Lazarus suscitatur à morte, Ioan. 11. 43. *persecutionem sustinet à Iudæis.* 12. 10.

Iacobus cognomine Thadæus, discipulus Christi, Mat. 10. 3. *appellatur Iudas filius Iacobi, Lucæ.* 6. 16.

Lectio.

POst industriam sequitur sapientia. *Eccle.* 10. 10.

Qui legit, intelligat. Omnis autem cui multum est datum, multum quęretur ab eo: & cui commendauerunt multum, plus petent ab eo. *Matt.* 24. 15 *Lucæ.* 12. 48.

Attende lectioni & exhortationi & doctrinæ. Noli negligere gratiam, quę in te est. 1. *Tim.* 4. 13.

Omnis scriptura diuinitus inspirata, vtilis est ad docẽdũ ad arguendum. 2. *Tim.* 3. 16.

Colloſ.3.16. Verbum Chriſti habitet in vobis abundanter.
Iac.4.17. Scienti igitur bonum facere, & non facienti, peccatum eſt illi.

Lepra quomodo cognoſcatur,

Leuit.13. Deſcribitur Lepra, quomodo cognoſcatur: cap.14. quæ ſacrificia offerenda ſint pro homine lepra infecto.

Lepram mittit Deus propter peccatum.

Exod.4.6. DIxit Deus Moyſi: Mitte manum tuam in ſinum tuum: quàm cùm miſiſſet in ſinum protulit leproſam inſtar niuis.

Num.12. Aaron & Maria in mitiſſimum Moyſen murmurant, apud quos Deus Moyſen laudat à familiaritate erga Dominum. Maria lepra percuſſa, & ſeptem diebus à populo ſeparata, ſanitati reſtituitur.

4.Reg.5.1. Naaman princeps militiæ regis Syriæ erat vir magnus apud Dominum ſuum & honoratus: Per illum enim dedit Dominus ſalutem Syriæ, erat autem vir fortis, ſed leproſus. 27. Dixit Elizeus illi: Quia accepiſti argentum, & veſtes vt emas oliueta, & vineas & oues & boues, & ſeruos & ancillas lepra adhærebit tibi Naaman, & ſemini tuo, vſque in ſempiternum, & egreſſus eſt ab eo leproſus quaſi nix.

Cap.15.5. Percuſſit autem Dominus Regem (Azariam) & fuit leproſus vſque in diem mortis ſuæ, & habitauit in domo libera ſeorſum.

2.Par.26.18. Non eſt tui officij Ozia, vt adoleas incenſum Domino: ſed ſacerdotum, hoc eſt, filiorum Aaron, qui conſecrati ſunt ad huiuſcemodi miniſterium: egredere de ſanctuario, ne contempſeris, quia non reputabitur tibi in gloriam hoc à Domino Deo. Iratusque Ozias, & tenens in manum thuribulum vt adoleret incenſum, minabatur ſacerdotibus, ſtatimque orta eſt lepra in fronte eius coram ſacerdotibus, in domo Domini ſupet altare thymiamatis. 21. Fuit igitur Ozias rex leproſus vſque in diem mortis ſuæ, & habitauit in domo ſeparata plenis lepra, ob quam euectus fuerat de domo Domini.

Lepra mundatur.

Exod.4.7. REtrahe (ait Dominus Moyſi) manum tuam in ſinum tuum. Retraxit, & protulit iterum & erat ſimilis carni reliquæ (quæ prius erat leproſa inſtar niuis) numeri.12.

vi.12. vt ſupra.§.

Deſcendit (Naaman) & lauit in Iordane ſepties iuxta ſermonem viri Dei (Elizæi) & reſtituta eſt ei caro eius ſicut caro pueri paruuli & mundatus eſt. *4. Reg.5.14.*

Cũ aũt deſcẽdiſſet de mõte ſecutę ſunt eũ turbę multę, & ecce leproſus veniẽs, adorabat eũ dicẽs: Domine, ſi vis potes me mũdare. Et extẽdẽs Ieſus manum ſuam tetigit eũ dicẽs Volo, mũdare. Et confeſtim mundata eſt lepra eius. *Math.8.1.*

Cum ingrederetur Ieſus quoddam caſtellum, occurrerunt ei decem viri leproſi, qui ſteterunt à longè & leuauerunt vocem, dicentes: Ieſu præceptor, miſerere noſtri. Quos vt vidit dixit: Ite oſtendite vos ſacerdotibus, & factum eſt vt dum irent, mundati ſunt. *Luc.17.12.*

Leproſorum ſegregatio.

OMni tempore quo leproſus eſt & immundus, ſolus habitabit extra caſtra. *Leui.13.46.*

Præcipe (ait Dominus Moyſi) filiis Iſrael, vt eiiciant de caſtris omnem leproſum, & qui ſemine fluit, polluruſque eſt ſuper mortuo. *Num.5.2.*

Percuſſit Dominus regem (Azariam) & fuit leproſus vſque in diem mortis ſuæ, & habitabat in domo libera ſeorſum: Ioatham autem filius Regis gubernabat palatium. *4.Reg.15.5.*

Leui naſcitur Geneſi.29.34. Occidit cum fratre ſuo Symeone Sichemitas.cap.34.25. pœnitio illius facti.ca.49.5.

Leuitarum habitatio, ius, & ſuſtentatio.

LOcutus eſt Moyſes ad Aaron & ad Eleazar, & Ithamar filios eius qui erant reſidui, Tollite ſacrificium quod remanſit de oblatione Domini, & comedite illud abſque fermento iuxta altare, quia ſanctũ ſanctorum eſt. *Leuit.10.12.*

Ædes Leuitarum quæ in vrbibus ſunt, ſemper poſſunt redimi: ſi redemptæ non fuerint, in iubileo conuertentur ad dominos, quia domus vrbium Leuitarum pro poſſeſſionibus ſunt inter filios Iſrael. Suburbana autem eorum non venεant quia poſſeſſio ſempiterna eſt. *Capi.25.32.*

Filiis Leui dedi omnes decimas Iſraelis in poſſeſſionem pro miniſterio quo ſeruiunt mihi in tabernaculo fœderis 25. Solis filiis Leui mihi in tabernaculo ſeruientibus, & portantibus peccata populi legitimum ſempiternum erit in generationibus veſtris. Nihil aliud poſſidebunt decimarum oblatione contenti, quas in vſus eorum & neceſſaria paraui. *Num.18.21.*

Universidad de Deusto
Biblioteca

Cap.35.2. Præcipe filiis Israel(ait Dominus ad Moysen)vt dent Leuitis de possessionibus suis, vrbes ad habitandum & suburbania earũ per circuitum,vt ipsi in oppidis maneant,& suburbana sint pecoribus ac iumentis.

Deut.12.12. Ibi(scilicet in terra quam Dominus daturus est vobis) epulabimini coram Domino Deo vestro, vos ac filij & filię vestræ,famuli ac famulæ atque Leuites qui in vrbibus vestris commorantur.19. Caue (dicit Dominus populo Israel)ne derelinquas Leuiten in omni tempore quo versaris in terra.

Cap.14.27. Cane ne derelinquas eum(Leuiten) qui intra partes tuas est,quia non habet aliam partẽ in possessione tua. Cap.18.1.

Cap.26.2. Tolles(dicit Dominus Leuitis) de cunctis frugibus tuis primitias, & pones in cartallo, pergesque ad locum quem

Iosu.13.14. Dominus Deus tuus elegerit, vt ibi inuocetur nomen eius. Tribui autẽ Leui non dedit possessionem,sed sacrificia & victimæ Domini Dei Israel,ipsa est eius hæreditas, sicut locutus est illi.33. Tribui autem Leui non dedit possessionem,quoniam Dominus Deus Israel ipse est possessio eius, vt locutus est illi.cap.18.7.seté idem habetur.

Cap.21. ✠. Leuitis assignantur ciuitates 48.cum suburbanis, & completa Dei promissione requies datur filiis Israel.

1.Esd.10.32. Et statuemus (dicunt qui fœdus Domini initum seruarunt)super nos præcepta,vt demus tertiam partem sicli per annum ad opus domus Dei nostri, ad panes propositionis, & ad sacrificium sempiternum,& in holocaustum sempiternum,in sabbathis &c. 37. & primitias ciborum nostrorum, & libanum nostrorum, & poma omnis ligni, vindemiæ quoque & olei afferemus sacerdotibus in gazophylatium Dei nostri,& decimam partem terræ nostræ Leuitis. Ipsi Leuitæ decimas accipient ex omnibus ciuitatibus operum nostrorum,cap.13.10.

Ezec.48. ✠ Diuisio terrę sanctæ in duodecim tribus,vbi sunt primitiæ, sanctuarium, locus sacerdotum & Leuitarum,mensura ciuitatis in quadro cum suburbanis possessio principis &c.

Eccles.7.32. In omni virtute tua dilige eum qui te fecit,& ministros eius ne derelinquas. Honora Deum ex tota anima tua, & honorifica sacerdotes.

Leuitarum ministerium & officium.

Tribum

TRibum Leui noli numerare, neque pones summam eorum cum filiis Israel, sed constitue eos super tabernaculum testimonij, & cuncta vasa eius, & quicquid ad cæremonias pertinet,ipsi portabunt tabernaculum & omnia vtensilia eius,& erunt in ministerio,ac per gyrum tabernaculi metabuntur. *Num.1.49.*

Leuitæ in tabernaculi ministerium assumpti numerantur cum suis principibus ac ministeriis & loco primogenitorum Israel suscipiuntur,reliqua primogenita numerum Leuitarum excedentia prætio redimuntur. *Cap.3.* ✠

Locutus est Dominus ad Moysen & Aaron dicens: Tolle summam filiorum Caath de medio Leuitarum per domos & familias suas à tricesimo anno & supra, vsque ad quinquagesimum annum, omnium qui ingrediuntur vt stent & ministrent in tabernaculo fœderis. *Cap.4.1.*

Candelabri & lucernarum situs ac formæ,ædesque & cõ secratio Leuitarum.Iosu.3.6. *Cap.8.* ✠

(Dixit Dominus ad Aaron)fratres tuos de tribu Leui,& sceptrum patris tui sume tecum, præstóque sint & ministrent tibi: Tu autem & filij tui ministrabitis in tabernaculo testimonij. 13. Solis filiis Leui mihi in tabernaculo seruientibus & portantibus peccata populi,legitimum sempiternum erit in generationibus vestris, nihil aliud possidebunt decimarum oblatione contenti,quas in vsus eorum & necessaria separaui. *Cap.18.2.* *Leui.10.8.*

Dixit Dominus ad Aaron,Vinum & omne quod inebriare potest,non bibetis tu & filij tui,quando intrabitis in tabernaculum testimonij, ne moriamini, quia præceptum sempiternum est in generationes vestras. *1.Paral.6.*

Genealogia filiorum Leui,& quos ex eis constituerit Dauid cantores ac ministros in domo Domini &c. Cap.9. ✠. *2.Para.19.8*

Constituit Iosaphat in Hierusalem quoque Leuitas & sacerdotes & principes familiarum ex Israel, vt iudicium & causam Domini iudicarent habitatoribus eius. *Ezec.44.11.*

Erunt in sanctuario meo ædituj, & ianitores portarum domus,& ministri domus,ipsi mactabunt holocausta & victimas populi,& ipsi stabunt in conspectu eorum, vt ministrent eis.

Leuitas assumit sibi in ministerium.
Deus pro primogenitis Israelis.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Num.3.12. EGo tuli Leuitas à filiis Israel pro omni primogenito qui aperit vulvam in filiis Israel, eruntque Leuitæ mei 46. Et ait Dominus ad Moysẽ: Numera primogenitos sexus masculini de filiis Israel ab vno mense & supra & habebis summam eorum, tollésque Leuitas mihi pro omni primogenito filiorum Israel, Ego sum Dominus, & pecora eorum pro vniuersis primogenitis pecorum filiorum Israel idem c.8.16. habetur.

Leuitæ puniunt peccatum erecti vituli.

Exo.32. OB vitulum adoratum Moyses Deum precatur, talas frãgit, vitulum comburit, & Aaron obiurgato idololatras occidi iubet, cæterisque veniam impetrat.

Leuitæ expelluntur ex Israel.

2.Para.11.13 SAcerdotes & Leuitæ qui erant in vniuerso Israel, venerunt ad eum de cunctis sedibus suis (scilicet ad Ieroboã) relinquentes suburbana, & possessiones suas transeuntes ad Iudam & Hierusalem, eo quod abiecisset eos Ieroboam, & postea eius ne sacerdotio Domini fungerentur.

Lex prima & præceptum datur.

Genes.2.16. PRæcepit eis (Adã & Euæ) Dominus dicens: Ex omni ligno paradisi comede, de ligno autem scientiæ boni & mali ne comedas.

Lex prima violatur.

Gen.3.4. DIxit serpens ad mulierem nequaquam morte moriemini &c.6. Vidit igitur mulier quod bonum esset lignum ad vescendum & pulchrum oculis, aspectuque delectabile, & tulit de fructu illius & comedit: deditque viro suo qui comedit, &c.

Lex decem mandatorum datur Moysi.

Exod.20. MOyses decalogum à Domino tertio auditum populo narrat, ac terreum, ac lapideum de insectis lapidibus altare fieri iubet ad quod non sit per gradus ascendendum.

Deut.5. Præceptorum decalogi repetitio & explanatio & de timore filiorum Israel cum Dei vocem audissent, & montem ardere vidissent.

Legis tabulæ donantur.

Exod.31.18. DEdit Dominus Moysi completis huiusmodi sermonibus in monte Syna: (scilicet die sabbathi obseruatione, &c) duas tabulas testimonij lapideas, scriptas digito Dei

Hæc

Hæc verba locutus est Dominus ad omnem multitudinem vestram in monte de medio ignis & nubis & Caliginis voce magna (scilicet præceptorum decalogi repetitio & explanatio) nihil addens amplius & scripsit ea, in duabus tabulis lapideis quas tradidit mihi. (Moysi.) *Deu.5.22.*

Legis tabulæ franguntur.

OB vitulum adoratum Moyses Deum precatur, tabulas frangit vitulum comburit, & Aaron obiurgato idololattras occidi iubet, cæteris veniam impetrat. *Exod.32.*

(Alludit ad hanc illorum idololatriam) 15. Cùm de monte ardente descenderem & duas tabulas fœderis vtraque tenerem manu, vidissémque (ait Moyses) vos peccasse Domino Deo vestro, & fecisse vobis vitulum conflatilem, ac deseruisse velociter viam eius quam vobis ostenderat proieci tabulas de manibus meis, confregíque eas in conspectu vestro *Deu.9.*

Dantur aliæ tabulæ.

Exod.34.27. DIxit Dominus ad Moysen: Scribe tibi verba hæc quibus Dececum & cum Israel pepigi fœdus, fuit ergo ibi cum Domino 40. dies & 40. noctes, panem non comedit & aquam non bibit & scripsit in tabulis verba fœderis decem.

Deu.10.1. In tempore illo dixit Dominus ad me (Moysen) Dola tibi duas tabulas lapideas, sicut priores fuerant, & ascende ad me in montem, faciésque arcam ligneam, & scribam in tabulis verba quæ fuerunt in his quas ante confregisti, ponésque eas in arca, feci igitur arcam de lignis Setim.

Legis officium & operatio.

Rom.3.19. SCimus autem quoniam quæcunque lex loquitur iis qui in lege sunt, loquitur vt omne os obstruatur, & subditus fiat omnis mundus Deo, quia ex operibus legis nõ iustificabitur omnis caro coram illo.

Cap.5.4. Lex enim iram operatur, vbi enim non est lex nec præuaricatio.

Cap.5.20. Lex autem subintrauit vt abundaret delictum, vbi autem abundauit delictum superabundauit gratia, vt sicut regnauit peccatum in mortem, ita & gratia regnet per iustitiã in vitam æternam.

Cap.7.1. An ignoratis fratres (scientibus enim legem loquor) quia lex in nomine dominatur quanto tempore vult? Quid ergo dicemus? Lex peccatum est? Absit. Sed peccatum

non cognoui nisi per legem, nam concupiscentiam nesciebam nisi lex diceret non concupisces. Occasione autẽ accepta peccatũ per mandatum operatum est in me omnem cõcupiscentiam. Sine lege autem omne peccatum mortuum erat, &c.

Gala.3. 19. Quid igitur lex? Propter trãsgressiones posita est, donec veniret semen cui promiserat ordinata per angelos in manu mediatoris

1.Timot.1. 8. Scimus aũt quia bona est lex si quis ea legitimé vtatur, sciens hoc quia lex iusto non est posita, sed iniustis & non subditis impiis & peccatoribus, sceleratis & cõtaminatis.

Hab. 6. 18. Reprobatio quidem fit præcedentis mandati (scilicet legis) propter infirmitatem eius & inutilitatem. Nihil enim ad perfectum adduxit lex, introductio vero melioris spei per quam proximamus ad Deum

Legem Dei sine spiritu eius non possumus implere.

Deut. 5. 29. QVis det talem eos habere mentem (ait Dominus ad Moysen) vt timeant me & custodiant vniuersa mandata mea in omni tempore, vt bene sit eis & filiis eorum in sempiternum

Psal.118.24. Nam & testimonia tua meditatio mea est, & consilium meum iustificationes tuæ

Luc. 18. 22. Ait ei (principi petenti quid faceret, vt vitã æternã possideret) Iesus, Adhuc vnum tibi deest, omnia quæcunque habes vende & da pauperibus, & habebis thesaurum in cœlo, & veni sequere me.

Act.15.10. Nunc ergo quid tentatis Deum, impende iugum super ceruices discipulorum quod neque patres nostri neque nos portare potuimus, sed per gratiam Domini nostri Iesu Christi credimus saluari, quemadmodum & illi.

Rom.8.2. Lex enim spiritus vitæ in Christo Iesu, liberauit me à lege peccati & mortis, nã quod impossibile erat legi in quo infirmabatur per carnem Deus filium suum mittens in similitudinem carnis peccati, & de peccato damnauit peccatum in carne, vt iustificatio legis impleretur in nobis qui non secundum legem ambulamus, sed secundum spiritum.

Punitio vel merces eorum qui legem dei præuaricantur, vel obseruant. Vide obedientia & inobedientia.

Christus venit vt legem impleat.

Matth.5.18. NOlite putare (ait Iesus discipulis suis) quoniam veni soluere

uere legem aut prophetas: non veni soluere, sed adimplere.

Legis Cæremoniæ abrogantur per Christum.

OMnis enim prophetæ, & lex vsque ad Ioannem prophetauerunt. *Matt.11. 13.*

Et velum templi scissum est in duo à summo vsque ad (deorsum. *Mar.15.38.*

Notum sit vobis viri fratres, quia per hunc (Christum) vobis remissio peccatorum annuntiatur ab omnibus quibus non potuistis in lege Moysi iustificari. Cap. 15.11. *Act.13.38.*

Peccatum enim vobis non dominabitur, non enim sub lege estis, sed sub gratia. *Rom.6.14.*

Itaque fratres mei & vos mortificati estis legi per corpus Christi, vt sitis alterius qui ex mortuis resurrexit, vt fructificemus Deo. Cap. 8.3. *Cap.7.4.*

Christus nos redemit de maledicto legis, factus pro nobis maledictum (quia scriptum est, maledictus omnis qui pendet in ligno) vt in gentibus benedictio Abrahæ fieret in Christo Iesu, vt pollicitationem spiritus accipiamus per fidem Cap 4.5.1.Pet.1.11.18. *Gal.3.13.*

Nunc autem in Christo Iesu vos, qui aliquando eratis lõgé facti, estis propè in sanguine Christi. *Ephes.2. 13.*

Et vos cum mortui esseris in delictis & præputio carnis vestræ, conuiuificauit cum illo, donans vobis omnia delicta, delens quod aduersus nos erat Chyrographũ decreti quod erat contrarium nobis, & ipsum tulit de medio affigens illud cruci, & expolians principatus & potestates traduxit cõfidenter palam, triumphans illos in semetipso. *Collos.3. 13.*

Lex legitur.

COepit Moyses explanare legem, & dicere: Dominus Deus noster locutus est ad nos in Horeb. dicens: sufficit vobis quod in hoc monte mansistis (loquitur Israeli in deserto contra mare Rubrum.) *Deut.1.5.*

Scripsit itaque Moyses legem hanc, & tradidit eam sacerdotibus filiis Leui qui portabant Arcam fœderis domini & cunctis senioribus Israel. 11. Conuenientibus cunctis ex Israel vt appareant in conspectu Domini Dei tui in loco quem elegerit Dominus leges verba legis huius coram omni Israel audientibus eis. Iosue. Cap 8.35. *Cap.31.9.*

Ascendit Rex (Iosias) templum Domini & omnes viri Iudæ, vniuersique qui habitabant in Hyerusalem cum eo sacerdotes & prophetæ, & omnis populus à paruo vsque ad magnum, legitque cunctis audientibus omnia verba li- *4. Reg.23.2.*

bri fœderis qui inuentus est in domo Domini.

1.Esai.8.8. Et legit(omni populo) Esdras in libro legis Domini distincte & aperte ad intelligendum:& intellexerunt cum legeretur.3.Esdræ.9.39.

Cap.6.3. Et consurrexerunt ad standum(omne semen filiorum Israel)& legerunt in volumine legis Domini Dei sui, quater in die,& quater in nocte confitebantur & adorabant Dominum Deum suum. 1.Mach.8.19.29.

Lex noua Christianorum consistit potissimum in charitate.

Matth.5.44. Go autem dico vobis,diligite inimicos vestros, benefacite his qui oderunt vos,& orate pro persequentibus & calumniatibus vos,vt sitis filij patris vestri qui in cœlis est qui solem suum oriri facit super iustos & iniustos.

Cap.7.12. Omnia quæcunque vultis vt faciant vobis homines, & vos facite illis,hæc est enim lex & prophetæ.

Cap.22. 37. Magister quod est mandatum magnum in lege(legis doctor tentans eum interrogauit Iesum) ait illi Iesus:diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo,& in tota anima tua,& in tota mente tua,hoc est maximum & primum mandatum,secundum autem simile est huic. Diliges proximum tuum sicut teipsum:In his duobus mandatis tota lex pendet & prophetæ.

Ioan. 13.34. Mandatũ nouũ do vobis,vt diligatis inuicem, sicut dilexi vos,vt & vos diligatis inuicẽ: In hoc cognoscent omnes qa discipuli mei,estis,si dilectionẽ habueritis ad inuicem.

Roma.13.10. Dilectio proximi malum non operatur, plenitudo ergo legis est dilectio.

Gala.5.14. Omnis enim lex in vno sermone impletur,diliges proximum tuum sicut teipsum. (tu.

Cap.6.2. Alter alterius onera portate,& sic adimplebitis legẽ Chri

1.Tim.1.5. Finis autem præcepti est charitas,de corde puro & conscientia bona,in fide non ficta.

Ligata nubit sacob patriarchæ Gen.29.21.
Genuit ei proles.Cap.29.31.

Liber vitæ.

Exod.32.32. AIt Moyses ad Dominum pro populo qui adorauerat vitulum(Aut dimitte eis Domine hanc noxam) aut si non facis,dele me de libro tuo (bantur

Psal.68.32. Deleantur de libro viuentium, & cum iustis non scri-

Etiam

Etiam rogo & te germane compar adiuua illas quæ mecum laborauerunt in Euangelio cum Clemente, & cæteris adiutoribus meis,quorum nomina sunt in libro vitæ. Phil. 4.3.

Qui vicerit sic vestietur vestimentis albis,& non delebo nomen eius de libro vitæ & confitebor nomen eius coram patre meo & coram Angelis suis. Apoc. 4.5.

Et vidi mortuos magnos & pusillos stantes,in conspectu throni,& libri aperti sunt,& alius liber apertus est, qui est vitæ,& iudicati sunt mortui ex his quæ scripta erant in libris secundum opera ipsorum. Cap.20.12.

Non intrabit in eam (ciuitatem cœlestem) aliquod coinquinatum,aut abominationem faciens & mendacium, nisi qui scripti sunt in libro vitæ Agni. Cap.21.27.

Liberum arbitrium etiam post lapsum in homine manst.

QVare iratus es,& cur concidit facies tua?nonne si bene egeris,recipies:sin autẽ male,statim in foribꝰ peccatum tuum aderit?sed sub te erit apetitus eius,& tu dominaberis illius. Gen.4.6.

Testes inuoco hodie cœlũ & terrã,qꝫ proposuerim vobis vitam & bonum,benedictionẽ & maledictionẽ, Elige ergo vitam vt & tu viuas & semen tuum: & diligas Dominum Deum tuum atque obedias voci eius &c. Deut.30.19.

Nunc ergo timete Dominũ,& seruite ei corde perfecto atqꝫ veritissimo (loquitur Iosue Israëlitis) & auferte deos qꝫbus seruierũt patres vestri inMesopotamia & in Ægypto,ac seruite Dño.Sin autẽ malũ vobis videtur vt Dño seruiatis, optio vobis datur,eligite hodie quod placet cui seruire potissimũ debeatis.Vtrũ dijs quibus seruierunt patres vestri in Mesopotamia,an dijs Amorheorũ in quorũ terra habitatis. Ego autem & domus mea seruiemus Domino &c.24. Dixitqꝫ populus ad Iosue:Domino Deo nostro seruiemus, & obedientes erimus præceptis eius. Iosue.24.24.

Non sedi cum consilio vanitatis, & cum iniqua gerentibus,non introibo.Odiui Ecclesiam malignantiũ,& cum impijs non sedebo. Lauabo inter innocentes manus meas & circundabo altare tuum Domine &c.11.Ego autem in innocentia mea ingressus sum,redime me & miserere mei. Psalm.25.4.

Mitte illam de cœlis (scilicet sapientiam) sanctis tuis,& à sede magnitudinis tuæ,vt mecum sit & mecum laboret vt sciam quid acceptum sit apud te. Sapien.9.10.

Ante

Universidad de Deusto
Biblioteca

Eccles.15. 18. Ante hominem vita & mors:bonum & malum, quod placuit ei dabitur illi.

Cap. 31. 10. Quis probatus est in illo & perfectus est & erit illi gloria æterna? qui potuit transgredi & non est transgressus,& facere mala & non fecit.

1.Cor.3.9. Dei enim sumus adiutores:Dei agricultura estis.

Cap.7.37. Qui statuit in corde suo firmus,non habens necessitatẽ, potestatem autem habens suæ voluntatis & hoc iudicauit in corde suo seruare virginem suam bene facit.Hieremi.8.3.

2.Reg.24.12. Vade & loquere ad Dauid (dixit Deus ad God prophetam) Hæc dicit Dominus : Trium tibi optio datur , elige vnum qui volueris ex his vt faciam tibi &c. 13. Aut septem annis veniet tibi fames in terra tua,aut tribus mensibus fugies aduersarios tuos:& illi te persequentur: aut certè tribus diebus erit pestilentia in terra tua. (& pestem triduanam elegit.)

Esa.1.19. Si volueritis & audieritis me bona terræ commedetis, quod si nolueritis & me ad iracundiam prouocaueritis,gladius deuorabit vos,quia os Domini locutum est.

Cap. 66. 4. Fecerãt (Iudęi) malũ in oculis meis & q̃ nolui elegerũt.

Cap. 45. 22. Conuertimini ad me & salui eritis omnes fines terræ, quia ego Deus & non est alius.

Hiere.15.6. Tu reliquisti me (Hierusalem) dicit Dominus,retrorsum abiecisti, & extendam manum meam super te & interficiam te &c.19.Si conuerteris conuertam te & ante faciem meam stabis , & si separaueris prætiosum à vili , quasi os meum eris , conuertentur ipsi ad te & tu non conuerteris ad eos.

Zach.1.3. Conuertimini ad me ait Dominus, & conuertar ad vos.

Ezech.18.21. Si impius egerit pœnitentiam ab omnibus peccatis suis quæ operatus est,& custodierit omnia precepta mea, & fecerit iudicium & iusticiam,vita viuet & non morietur: omnium iniquitatum eius quas operatus est non recordabor, in iustitia sua quam operatus est viuet.30. Conuertimini & agite pœnitentiam ab omnibus iniquitatibus vestris, & non erit vobis in ruinam iniquitas.

Num.30. Agitur de voto & iuramento,& quando puellarũ & vxorum vota seu iuramenta rata sint vel irrita.

Eccle.18.30. Post cõcupiscentiãtuã nõ eas & à voluptate tua auertere.

Hiere.3. 5. Ecce locuta es & fecisti mala & potuisti.

Ozee.13.9. Perditio tua Israel,tantummodo in me auxilium tuum

Substantiam

Substantiam tuam & dulcedinem tuam quam in filios habes ostendebas,& deseruiens vniuscuiusque voluntati,ad quod quisque volebat conuertebatur. *Sapiẽ. 16.21*

Voluntarie sacrificabo tibi,& confitebor nomini tuo domine quoniam bonum est. *Psalm. 53. 8.*

Hodie si vocem eius audieritis, nolite obdurare corda vestra. *94.8.*

Intelligite incipiẽtes in populo,& stulti aliquãdo sapite. *93.8.*

Si quis vult post me venire , abneget semetipsum & tollat crucem suam & sequatur me. *Matt.16.24.*

Si vis ad vitam ingredi,serua mandata (ait Christus) ad illum qui petiit quid faceret vt vitam æternam haberet. *19.17.*

Hierusalem Hierusalem,quæ occidis Prophetas,& lapidas eos qui ad te missi sunt,quoties volui congregare filios tuos,quemadmodum gallina cõgregat pullos suos sub alis ,& noluisti. *Cap.23. 37*

Aut facite arborem bonam & fructum eius bonum (ait Iesus Phariseis) aut facite arborem malam & fructum eius malum,siquidem ex fructu arbor cognoscitur. *Marc. 14.7. Cap.12. 33.*

Quotquot autem receperunt eum , dedit eis potestatem filios Dei fieri his qui credunt in nomine eius &c. *Ioan. 1.* ✠

Et dixit illi (cæco) Iesus, Quid tibi vis faciam? Ac ille dixit:Domine vt videam, & Iesus dixit ei respice, fides tua te saluum fecit.Cap.12.47. *Luc.18.24.*

Dedi illi tempus vt pœnitentiam ageret,& non vult pœnitere à fornicatione sua. *Apoc. 2. 21.*

Ecce ego sto ad ostium & pulso , si quis audierit vocem meam,& aperuerit ianuam,intrabo ad illũ, & cœnabo cum illo & ipse mecum.&c. *Cap.3.20.*

Quod enim operor non intelligo,non enim quod volo hoc ago,sed quod odi illud facio.18.velle adiacet mihi perficere autem bonum non inueni. *Rom.7.15.*

Noli vinci à malo,sed vince in bono malum. *Cap. 12. 21.*

Consilium in hoc do:hoc enim vobis vtile est (ait Corinthis) qui non solum facere,sed & velle cepistis ab anno priore: nunc verò & facto perficite , vt quemadmodum promptus est animus voluntatis, ita sit & perficiendi ex eo quod habetis. *2. Cor. 8.10.*

Liberum arbitrium comparatur gratiæ Dei.

AIT autem Samuël ad vniuersam domum Israël dicẽs: Si in toto corde vestro reuertimini ad Dominum, auferte *1. Reg. 7.3.*

auferte deos alienos de medio vestri Baalim & Astaroth & præparate corda vestra domino,& seruite ei soli,& eruet vos de manu Philistiin.

2. Paral.12. 14. Fecit autem malum (Hieroboam) & non præparauit cor vt quereret dominum &c.

Psalm.9.17. Cognoscitur dominus iudicia faciens, in operibus manuum suarum comprehensus est peccator.

72.13. Et dixi,ergo sine causa iustificaui cor meum,& laui inter innocentes manus meas.

Prouer.16.1. Hominis est præparare animã, & domini gubernare linguã.5 Abominatio dñi est omnis arrogans, etiam si manus ad manũ fuerit,non est innocens. 9. Cor hominis disponit viam suam,sed domini est dirigere gressus suos.

Eccles.2.20. Qui timẽt Deum præparabunt corda sua & in conspectu illius sacrificabunt animas suas. 21. Qui timent dñm custodiunt mandata illius, & patientiam habebunt vsq; ad inspectionẽ illius dicentes: Si pœnitentiã non egerimus, incidemus in manus domini & non in manus hominum.

Esaie. 1.16. Lauamini,mundi estote, auferte malum cogitationum vestrarum ab oculis meis, quiescite agere peruersè, discite benefacere:quærite iudicium,subuenite oppresso, iudicate pupillo,defendite viduam,& venite & arguite me dicit dominus,si fuerint peccata vestra vt coccinum,quasi nix dealbabuntur,& si fuerint rubra quasi vermiculus, velut lãna alba erunt.

Cap.40.3. Vox clamantis in deserto parate viam Domini, rectas facite in solitudine semitas Dei nostri. idem habetur Matt.3.3. verbatim Ioan.1.23.Marci.1.3.Item Luc.3.4.

Cap. 46.8. Mementote istud & confundamini,redite preuaricatores ad cor.

Cap.55.6. Quærite Dominum dum inueniri potest, inuocate eum dum prope est,derelinquat impius viam suam,& vir iniquus cogitationes suas, & reuertatur ad dominum & miserebitur eius,& ad Deum vestrum,quoniam multus est ad ignoscendum Hiere.4.3.

Iere. 3.12. Vade & clama sermones istos contra Aquilonem,& dices:Reuertere aduersatrix Israel ait dominus, & non auertam faciem meam à vobis, quia sanctus ego sum,dicit dominus,& non irascar in perpetuum. 22. Conuertimini filij reuertentes & sanabo aduersiones vestras, ecce nos venimus ad te, tu enim es Dominus Deus noster.

Luua

Laua à malitia cor tuũ (Hierusalem) vt salua fias,vsquequo morabuntur in te cogitationes noxiæ? Cap. 14.14.

Hæc dicit Dominus exercituũ Deus Israel, bonas facite vias vestras,& studia vestra,& habitabo vobiscũ in loco isto. Cap. 7.3.

Si pœnitentiam egerit gens illa à malo suo q̃ locutus sum aduersus eam, agam & ego pœnitentiam super malo quod cogitaui vt facerem ei. 11. Cap. 25.5.& idem fere habetur.26.13. Capit.32.15. Cap. 18.1.

Si autem impius egerit pœnitentiam ab omnibus peccatis suis quæ operatus est, & custodierit omnia præcepta mea,& fecerit iudicium & iustitiam, vita viuet & non morietur,omnium iniquitatum eius quas operatus est, non recordabor, iniustitia sua quam operatus est viuet.27 Et cùm auerterit se impius ab impietate sua quam operatus est, & fecerit iudicium & iustitiam ipse animam suam viuificabit. 28.&c. 30. Conuertimini & agite pœnitentiam ab omnibus iniquitatibus vestris, & non erit vobis in ruinam iniquitas proiicite à vobis præuaricationes vestras in quibus præuaricati estis,& facite vobis cor nouum & spiritum nouum:& quare moriemini domus Israel? Ezec. 18.21.

Si autem dixero impio morte morieris, & egerit pœnitentiam à peccato suo &c.vita viuet. 16. omnia peccata eius quæ peccauit non imputabuntur ei. &c. 19.1. Corintheorum 5.9. Cap. 33.14.

Hæc dicit dominus exercituum:conuertimini ad me, & conuertar ad vos. Idem Malach.3.7.habetur verbatim. Zach.1.3.

Pœnitentiam agite, appropinquabit enim regnum cœlorum. Mat.2.3.

Si quis sitit, veniat ad me, & bibat. Matth. 11. 3. Capit. 12.18. Ioan.7.37.

Pœnitemini igitur & conuertimini vt deleantur peccata vestra. &c. Act.3.19.

Pœnitentiam age (Simon Mage) ab hac nequitia tua, & roga Deum, si forte remittatur tibi hæc cogitatio cordis tui.Capit 9.6. Cap.8.22.

Omnis enim quicunque inuocauerit nomen Domini saluus erit. Rom.10.13.

Gratia enim Dei sum id quod sum, & gratia eius in me vacua non fuit, sed abundantius illis omnibus laborani, non ego autem, sed gratia Dei mecum. 2. Corintheorum.7.1. 1. Cor. 15.10.

Surge

Universidad de Deusto
Biblioteca

Epheſ.5.14. Surge qui dormis & exurge à mortuis & illuminabit te Chriſtus.1.Timot.4.16.

Phil.2.22. Experimentum autem eius cognoſcite quia ſicut patri filius,mecum ſeruiuit in Euangelio.13. Deus eſt enim qui operatur in vobis & velle & perficere pro bona voluntate

Cap.4.13. Omnia enim poſſum in eo qui me confortet.

Colloſ.1.29. In quo (Ieſu Chriſto) & laboro certando ſecundum operationem eius,quam operatur in me in virtute cap. 3. 9. ſanctificarum & vtile domino ad omne opus bonũ paratũ.

2.Tim.2,21. Si quis ergo emundauerit ſe ab iſtis, erit vas in honorẽ

Hebr.4.16. Adeamus ergo cum fiducia ad thronum gratiæ, vt miſericordiam conſequamur & gratiam inueniamus in auxilio orportuno.

Cap.12.12. Propter quod remiſſas manus,& ſoluta genua erigite & greſſus rectos facite pedibus veſtris,vt non claudicans quis erret,magis autem ſanetur.

Iacob.4.8. Appropinquate Deo:& appropinquabitur vobis.Emundate manus peccatores,& purificate corda, duplices animo. 1. Pet.1.22.1.Ioan.3.3.

Apoc.3.20. Ecce ſto ad oſtium & pulſo, ſi quis audierit vocẽ meam & aperuerit ianuam intrabo ad illum,& cœnabo cum illo & ipſe mecum.

Ad bonum cognoſcendum illuminatur.

Pſal.31.8. INtellectum tibi dabo,& inſtruam te in via hac.
Nolite fieri ſicut equus et mulus.

35.9. In lumine tuo videbimus lumen.

93.12. Beatus homo quem tu erudieris domine et lege tua docueris eum.

118.18. Reuela oculos meos & cõſiderabo mirabilia de lege tua.

Ioan.1.9. Erat lux vera quæ illuminat omnem hominem venientẽ in hunc mundum.

Roma.1,19. Deus enim illis manifeſtauit: inuiſibilia enim ipſius,à creatura mundi,per ea quæ facta ſunt intellecta,conſpiciũtur, ſempiterna quoque eius virtus & diuinitas: ita vt ſint inexcuſabiles.

1.Ioan.2.27. Et non neceſſe habetis vt aliquis vos doceat:ſed ſicut vnctio eius docet vos de omnibus, & verum eſt, & non eſt mendacium.

Ad perficiendum adiuuatur.

Matt.23.37. HIeruſalem,Hieruſalem quæ occidis prophetas,& lapidas eos qui ad te miſſi ſunt,quoties volui congregare filios

filios tuos, quẽadmodũ gallina congregat pullos ſuos ſub alas ſuas,& noluiſti.

Sine me nihil poteſtis facere. *Ioan.15.5*

Similiter autẽ & ſpiritus adiuuat infirmitatẽ noſtram. *Rom.8.26.*

Non q̃ ſufficientes ſimus cogitare aliquid à nobis quaſi ex nobis,ſed ſufficientia noſtra ex Deo eſt. *2.Cor.3.5.*

Deus eſt enim qui operatur in vobis velle & perficere pro bona voluntate. *Phil.2.13.*

A nullo violentur.

DIxitq; Dominus ad Cain: Quare iratus es? & cur concidit facies tua? Nonne ſi bene egeris recipies? Sin autẽ male,ſtatim in foribus peccatũ tuũ adderit, Sed ſub te erit appetitus eius,& tu dominaberis illius. *Gen.4.6.*

Voluntariè ſacrificabo tibi. *Pſal.53.8.*

Deus ab initio conſtituit hominem, & reliquit illum in manu conſilij ſui. Adiecit mandata & præcepta ſua: Si voluerit mandata ſeruare,conſeruabunt te. *Eccleſ.15.14*

Perditio tua Iſrael,tantummodo in me auxilium tuum. *Ozee.13.9.*

Phariſæi autem & legiſperiti conſilium Dei ſpreuerunt in ſemetipſos,non baptizati ab eo. *Luc.7.30.*

Voluntariè enim peccantibus nobis poſt acceptã notitiã veritatis,iam non relinquitur pro peccatis hoſtia, terribilis autem quædam expectatio iudicij,& ignis æmulatio,quę cõſumptura eſt aduerſarios. *Heb.10.26.*

Ecce ſto ad oſtiũ & pulſo: Si quis audierit vocẽ meã,& aperuerit mihi ianuam, intrabo ad eũ & cœnabo cũ illo,& ipſe mecum. *Apoc.3.20.*

Libertas euangelica.

SI vos manſeritis in ſermone meo, vere diſcipuli mei eritis & cognoſcetis veritatẽ,& veritas liberabit vos.36.Si ergo vos filius liberauerit,veré liberi eritis. *Ioan.8.32.*

Liberati autem à peccato,ſerui facti eſtis iuſtitiæ. *Rom.6.18.*

Lex enim ſpiritus vitæ in Chriſto Ieſu liberauit me à lege peccati & mortis. 21. Ipſa creatura liberabitur in ſeruitute corruptionis,in libertatem gloriæ filiorum Dei. *Cap.8.2.*

Vbi autem Spiritus Domini,ibi libertas. *2.Cor.3.17.*

Vos enim in libertatẽ vocati eſtis fratres:tantũ ne libertatem in occaſionẽ detis carnis, ſed per charitatem ſeruite inuicem.1.Pet.2.18 Cap.2.15.2.Pet.2 19. *Gal.5.13.*

Ad Deum ordinatur.

LIberati autem à peccato,ſerui facti eſtis iuſtitiæ. *Rom.6.18*

Cum enim serui essetis peccati liberi fuistis iustitiæ.

*Ibid.*20. Quem ergo fructum habebatis in his,de quibus nunc erubescitis?Nã finis illorũ mors.Nunc vero liberati à peccato serui autẽ facti Deo,habetis fructum vestrũ in sanctificationem,finem vero vitam æternam.

1.Cor.7. 22. Qui enim in Dño vocatus est seruus,libert⁹ est Domini.

*Galat.*5.13. Vos enim in libertatẽ vocati estis fratres,tantum ne libertatem in occasionem detis carnis,sed per charitatem Spiritus seruite inuicem.

1.Cor.7.21. Similiter qui liber vocatus est:seruus est Christi,

*Iacobi.*1. 25. Qui autẽ perspexerit in lege perfectæ libertatis,& permanserit in ea,non auditor obliuiosus factus,sed factor operis, hic beatus in facto suo erit.

2.11. Sic loquimini & sic facite, sicut per legẽ libertatis incipiẽtes iudicari.

1.Pet.2.16. Benefaciendo obturetis os hominibus stultis & ignorãtibus,tanquam liberi & non veluti velamen habentes malitiæ libertatem,sed tanquam serui Dei.

Libertas humana commendatur.

1.Cor.7.21. SErnus vocatus es? non sit tibi curæ:sed & si potes fieri liber,magis vtere.

*Ibid.*23. Pretio empti estis,nolite fieri serui hominum.

Libertas prava improbatur.Vide detractio.

*Iob*11.12. VIr vanus in superbiam erigitur,& tanquam pullũ onagri se liberum natum putat.

*Iere.*34.15. Et cõuersi estis vos hodie,& fecistis quod rectũ est in oculis meis,vt prædicaretis libertatem vnusquisq; ad amicum suum,& iniistis pactũ in conspectu meo in domo,in qua inuocatum est nomen meum super eam.

*Osee.*7.16. Reuersi sunt vt essent absque iugo , facti sunt quasi arcus dolosus, cadent in gladio principes eorum, à furore linguæ suæ,ista subsannatio eorum in terra Ægypti.

2.Pet.2.18. Superba enim vanitatis loquentes pelliciunt in desiderio carnis luxuriæ eos,qui paululũ effugiunt,quia in errore conuersantur.

A lingua mala cauendum.Vide detractio.

*Ecclt.*19.16. NOn eris criminator nec susurro in populo.

Iob 5.21. A flagello linguæ absconderis , & non timebis calamitatem cum venerit.

Psal.51.4. Tota die iniustitiam cogitauit lingua tua, sicut nouacula acuta

acuta fecisti dolum.

Acuerunt linguas suas sicut serpentes, venenum aspidum sub labijs eorum.12.Vir linguosus non dirigetur in terra,virum iniustum mala capient in interitu. *Psal.*139.4.

Pone Domine custodiam ori meo,& ostium circumstantiæ labijs meis. 140.3.

Remoue à te os prauũ,& detrahẽtia labia sint procul à te. *Prou.*4.24.

Abscondunt odium labia mendacia, qui profert contumeliam insipiens est. *Cap.*10. 18.

Simulator ore decipit amicum suum, iusti autem liberabuntur sci-ntia.Cap.12 13 19. *Ca.*11.9.

Lingua sapientum ornat scientiam , os fatuorum ebulit stultitiam Cap.16.17. *Cap.*15.2.

Homo peruersus suscitat lites, & verbosus separat principes.Cap.30.11. *Ca.*16.28.

Qui peruersi cordis est,non inueniet bonũ : & qui vertit linguam,incidet in malum. *Cap.*17.20.

Labia stulti miscent se rixis.& os eius iurgia prouocat.Os stulti cõtritio eius,& labia ipsius ruina animæ eius, verba bilinguis quasi simplicia & ipsa perueniunt vsque ad interiora ventris. *Cap.*18.6.

Et qui reuelat mysteria,& ambulat fraudulenter & dilatat labia sua,ne commiscearis. *Ca.*20.19

Qui custodit os suum & linguam suã,custodit ab angustijs animam suam.Cap.26.20. *Cap.*21.23.

Multas curas sequuntur somnia,& in multis sermonibus inuenietur stultitia. *Eccles.*5.2.

Custodite vos à murmuratione quæ nihil prodest,& à detractione parcite linguę,quoniam sermo obscurus in vacuũ non ibit,os autem qui mentitur occidit animam. *Sap.*1.11.

Non appelleris susurro,& lingua tua. ne capiaris & confundaris,super furem enim est confusio & pœnitentia,& deuoratio pessima super bilinguem,susurratori autem odium, & inimicitia & contumelia. *Eccles.*5.16.

Susurro & bilinguis maledictus,multos enim turbauit pacem habentes:lingua tertia multos commouit,& dispersit illos de gẽte in gẽte, ciuitates muratas diuitũ destruxit,& domos magnatorũ effodit,virtutes populorũ cõcidit ,& gẽtes fortes dissoluit,lingua tertia mulieres viratas eiecit & priuauit illas laborib⁹ suis,q respicit illã nõ hẽbit requiẽ,nec habebit amicũ in quo requiescat flagelli plaga liuorũ facit plaga *Ca.*28.15.

autem linguę commiuuet ossa multi ceciderunt in ore gla-
dij,sed non sic quasi qui interuerunt per linguam suam &c.
28.Sepi aures tuas spinis, & linguam nequam noli audire &
oti tuo facito ostia,& seras auribus tuis.

1.Cor.15.33. Corrumpunt bonos moros colloquia praua,

Iacob.1.19. Sit autem omnis homo velox ad audiēdum,tardus autem ad loquendum & tardus ad iram.

Cap.3.5. Lingua modicū quidē mēbrum est,& magna exaltat,ecce quātus ignis quā magnā sylua incendit:& lingua ignis est,vniuersitas iniquitatis.8. Linguam autem nullus hominū domare potest,inquietum malum,plena veneno mortifero.

Cap.4.11. Nolite detrahere alter utrum fratres mei.

Lingua desertè moderanda.

Prou.10.19. IN multiloquio non deerit peccatum, qui autem moderatur labia sua,prudentissimus est.

Cap.12.14. De fructu oris sui vnusquisque replebitur bonis, & iuxta opera manuum suarum retribuetur ei.

Cap.13.2. De fructu eris sui homo satiabitur bonis,anima autē præuaricatorum iniqua.3.Qui custodit os suum,custodit animā suam, qui autem inconsideratus est ad loquendum sentiet mala.

Cap.17.27. Qui moderatur sermones suos, doctus & prudens est,& præciosi spiritus vir eruditus.

Cap.18.21. Mors & vita in manu linguæ,qui diligunt eam, comedent fructus eius.

Cap.21.23. Qui custodit os suum & linguam suam,custodit ab angustiis animam suam.

Eccles.14.1. Beatus vir qui non lapsus est verbo ex ore eius,& non est stimulatus in tristitia delicti.

Cap.20.5. Est tacens qui inuenitur sapiēs,& est odibilis qui procax est ad loquendum.Cap.32.13.

Cap.23.10. Homo assuetus in verba improperij, in omnibus diebus suis non erudietur.17. Indisciplinatę loquelæ non assuescat os tuum,est enim in illa verbum peccati.

Matt.12.36. Dico autē vobis, quoniam omne verbum otiosum quod locuti fuerint homines reddent rationē de eo in die iudicij.

Luc.6.45. Bonus homo de bono thesauro cordis sui profert bonum, & malus homo de malo thesauro profert malum, ex abundantia enim cordis os loquitur.

Iacob.1.19. Sit autem omnis homo velox ad audiendum,tardus autem ad

ad loquendum & tardus ad iram.

In multis enim offendimus omnes, si quis in verbo non offendit hic perfectus est vir. Cap.3.2.

Qui enim vult vitā diligere,& dies videre bonos,coerceat linguam suam à malo,& labia eius non loquātur dolum. 1.Pet.3.10.

Læna occupatur Iosuæ.10.29. Deficit à Iuda.4.Reg.& 12.pro pugnatur ab Assyriis.Cap.19.8.

Loquenda sunt verba honesta & quæ audientibus prodesse queant.

DOmine,quis habitabit in tabernaculo tuo?qui loquitur veritatem in corde suo:qui nō egit dolum in lingua sua &c.Qui iurat proximo suo & non decipit &c.qui facit hæc quæ commonebitur in æternum. Psal.14.1.

De fructu oris sui homo satiabitur bonis, anima autem præuaricatorum iniqua,qui custodit os suum custodit animam suam,qui autem inconsideratus est ad loquendum,sentiet mala. Prou.13.2.

Labia deosculabitur qui recta verba respondet. Cap.24.24.

Mala aurea in lectis argenteis qui loquitur verbum in tempore suo Cap.29.20. Cap.25.11.

Sit sermo vester est,est,non,non.quod autem his abundātius est,à malo est. Matt.5.37.

Dico autem vobis(ait Christus)quoniam omne verbum otiosum quod locuti fuerint homines,reddent rationē Deo in die iudicij.Eccles.7.37. Cap.12.36.

Omnis sermo malus ex ore vestro nō prodeat, sed si quis bonus ad ędificationē fidei vt det gratiam audientibus. Ephes.4.29.

Fornicatio & omnis immundicitia aut auaritia nec nominetur in vobis sicut decet sanctos. Cap.5.3.

Nunc autem deponite et vos omnia, iram, indignationē, malitiam,blesphemiam,turpem sermonem de ore vestro. Colos.3.8.

Qui enim vult vitam diligere et dies videre bonos,coerceat linguā suam à malo et labia eius ne loquantur dolum. 1.Pet.3.10.

Loquendi tempus & oportunitas.

LAetatur homo in sententia patris sui, et sermo opportunus est optimus. Prou.15.23.

Mala aurea in lectis argenteis, qui loquitur verbum in tempore suo.Eccles.8.5. Cap.25.11.

Universidad de Deusto
Biblioteca

*Eccles.*11.8. Priusquam audias ne respondeas verbum,& in medio seni orum ne adiicias loqui.

Cap. 20.6. Est autem tacens non habens sensum loquelæ, & est tacens sciens tempus apti temporis.Cap.33 4.

*Cap.*32 9. Audi taceos,& pro reuerentia accedet tibi bona gratia.

Quomodo loquendum.

*Iob.*6.29. REspondete obiecto absque contentione,& loquentes id quod iustum est,iudicate.

*Prou.*15.4. Lingua placabilis lignum vitæ,quæ autem immoderata est,conteret spiritum.Cap.16.20.22.

Cap. 29.11. Totum spiritum suum profert stultus,sapiens differt & reseruat in posterum.

*Eccle.*4.34. Noli citatus esse in lingua tua & inutilis & remissus in operibus tuis.

*Cap.*5. 16. Non appelleris susurro,& lingua tua ne capiaris & confundaris.

*Cap.*6.5. Verbum dulce multiplicat amicos , & mitigat inimicos, & lingua Eucharis(.i.gratiosa)in bono homine abundat.

*Colloss.*4. 6. Sermo vester semper in gratia sale sit conditus , vt sciatis quomodo oporteat vos vnicuique respondere.

Lingua indiscreta, Deum prouocat.

*Leuit.*19.16. NOn eris criminator,nec susurro in populis.

*Psalm.*51. Quid gloriaris in malicia? Tota die iniustitiam cogitauit lingua tua.Dilexisti, malitiam.Dilexisti omnia verba præcipitationis,lingua dolosa.Propterea Deus destruet te in finem.

Sapien. 1. 8. Propter hoc,qui loquitur iniqua,non potest latere : nec præteriet illum corripiens iudicium.

*Eccle.*2.14. Væ duplici corde,& labiis scelestis

27.14. Narratio peccatiū odiosa,& risus illorū in delictis peccatū.

*Ierem.*8 6. Attendi & auscultaui,nemo quod bonum est , loquitur.

*Ioan.*3. 31. Qui est de terra,de terra est,& de terra loquitur.

1.*Tim.*5. 13. Non solùm otiosæ,sed & verbosæ curiosæ , loquentes quæ non oportet.

Seipsum ladit.

*Iob.*11. 2. NVnquid qui multa loquitur non audietur,& vir verbosus iustificabitur?

13.5. Atque vtinam taceretis,vt putaremini sapientes.

Psal 139. 12. Vir linguosus,non dirigetur in terra.

*Prou.*14. 23. Vbi autem verba sunt plurima, ibi frequenter egestas

Malus obedit linguæ iniquæ,& fallax obtemperat labiis mendacibus. 17.4.

Os stulti contritio eius:& labia ipsius ruina animæ eius. 18.17.

Nubes & ventus,& pluuiæ non sequentes, vir gloriosus, & promissa non complens. 25.14.

Sicut vrbs patens,& absque murorum ambitu:ita vir, qui non potest in loquendo cohibere spiritum suum. *Ibidem.* 28.

Vidisti hominem velocem ad loquendum,stultitia magis speranda est,quàm illius correctio. 29 20.

Labia insipientis præcipitabunt eum.Initium verborum eius stultitia,& nouissimum oris illius error pessimus. *Eccles.*10.12.

Lingua imprudentis,subuersio est ipsius. *Eccle.*5.15.

Qui multis vtitur verbis,lædet animam suam. 20.8.

Homo ingratus,quasi importuna fabula est,cum ore imperito frequentatur. *Ibidem.*21.

In ore fatuorū cor illorum:& in corde sapientū os illorū 21.29.

Aurum tuum & argentum tuum conflа,& verbis tuis facito stateram,& frenos ori tuo rectos & attende ne forte labaris in lingua tua,& cadas in conspectu inimicorum insidiantium tibi,& fit casus tuus insanabilis in mortem.

Qui sophisticè loquitur,odibilis est:in omni re defraudabitur. Non est enim illi data à Domino gloria,omni enim sapientia defraudatus est. 37.23.

Si quis putat se religiosum esse, non refrenans linguam suam,huius vana est religio. *Iacob.*1. 26.

Potest etiam freno circumducere totum corpus. Si autem equis frena in ora mittimus ad cōsentiendum nobis,omne corpus illorum circumferimus. 3.2.

Lingua modicum quidem membrum est , & magna exaltat.Ecce quantus ignis,quam magnam syluam incendit. Et lingua,ignis est,vniuersitas iniquitatis. Lingua constituitur in membris nostris,qui maculat totum corpus:& inflammat rotam nativitatis nostræ,inflammata à gehenna. *Ibidem.*5.

Omnis natura bestiarum,& volucrum,& serpentium , & cæterorum domantur,& domita sunt à natura humana. linguam autem nullus hominum domare potest: inquietum malum,plena veneno mortifero. *Ibidem.*7.

In ipsa benedicimus Deū & Patrē,& in ipsa maledicimus homines,qui ad imaginē & similitudinē Dei facti sunt. Ex ipso ore procedit benedictio & maledictio.Nō oportet fratres mei hæc ita fieri. Vide:Detractio,& Mendacium. *Ibidem.*9.

Proximum molestat.

Iob.6.26. AD increpandum tantum eloquia concinnatis, & in ventum verba profertis.

Psalm.56.5. Filij hominum dentes eorum arma sagittæ,& lingua eorum gladius acutus.

Psalm.119.2 Domine libera animam meam à labiis iniquis, & à lingua dolosa.

Prouer.8.13. Os bilingue detestor. (rabit eos.

12.6. Verba impiorum insidiantur sanguinibus iustorum liberabit eos.

26.28. Lingua fallax,non amat veritatem,& os lubricum operatur ruinas.

Eccles.21.19. Narratio fatui,quasi sarcina in via.

22.24. Pungens oculum deducit lachrymas:& qui pungit cor profert sensum.

37.21. Verbum nequam immutabit cor,ex quo partes quatuor oriuntur,bonum & malum,vita & mors, & dominatrix illorum est assidua lingua.

Discordiam seminat.

Prou.12.13. PRopter peccata labiorum, ruina proximat malo:effugit autem iustus de angustia.

16.28. Homo peruersus suscitat lites,& verbosus separat principes

Ibidem.29. Vir iniquus fodit malum,& in labiis eius, ignis ardescit.

18.6. Labia stulti miscent se rixis,& os eius iurgia prouocat.

Ibidem.8. Verba bilinguis, quasi simplicia,& ipsa perueniunt vsq; ad interiora ventris.

Eccle.9. 25. Terribilis est in ciuitate sua homo linguosus,& temerarius in verbo suo odibilis erit.

23.21. Duo genera abundant in peccatis,& tertium adducit iræ & perditionem. Anima callida,quasi ignis ardens, non extinguetur donec aliquid glutiat,&homo nequam in ore cuiusnis suæ non desinet,donec incendat ignem.

28.16. Lingua tertia viratis eiecit,& priuauit illas laboribus suis. Qui respicit illam,non habebit requiem,nec habebit amicum in quo requiescat.

Ibidem. 22. Multi ceciderunt in ore gladij,sed non sic quasi qui interierunt per linguam suam. Vide Detractio.

Modum non seruat, scilicet quando loquendum

Prou.18.13. QVi prius respondet,quam audiat,stultum se esse demonstrat,& confusione dignum.

29.20. Vidisti hominem velocem ad loquendum, stultitia magis

gis speranda est,quàm illius correctio.

A facie verbi parturit faruus, Sagitta infixa fœmori eanis,sic verbum in corde stulti. Eccles.19.12.

Lasciuus autem & imprudens non seruabit tempus. 20.7.

Ex ore fatui reprobabitur parabola,non enim dicit illam in tempore suo. Ibidem. 22.

Cui loquendum.

NOli verbosus esse in multitudine presbyterorum. Eccles.7.15.

Labia imprudentium stulta narrabunt. 21.28.

Musica in luctu,importuna narratio. 22.6.

Qui narrat verbum non audienti,quasi qui excitat dormientem de graui somno. Ibidem. 8.

Cum stulto,ne multum loquaris. Ibidem. 14.

Quomodo loquendum.

NOn decet stultum magnificus sermo, multo minus principem sermo mendax. Prouer.17.7

Quomodo si spina nascatur in manu temulenti;sic parabola in ore stultorum. 26.9.

In multis sermonibus inuenietur stultitia. Eccles.5.2.

Stultus verba multiplicat. 10.1.

Ne iteres verbum nequã & durum,& non minoraberis. 19.7.

Loth liberatur ab incendio Sodomorum Ge.19.15.17.2.Pet.2. 7.Vxor eius mutatur in statuã salis.Gen.19.26.Sap.10.7.Luc. 17.32.Concubit cum duabus filiabus suis.Gen.19.31.35.

Longanimitatis diuinæ fructus.

NEc vult Deus perire animam:sed retractat, cogitans ne penitus pereat qui abiectus est. 2.Reg.14.14

Altissimus enim est patiens reddi:or. Eccles.5.25.

Et misereris omnium,quia omnia potes:dissimulans peccata,propter pœnitentiam. Sap.12.24.

Propterea expectat Dominus,vt misereatur vestri, & ideo exaltabitur parcens vobis,quia Deus iudicij dominus Beati omnes qui expectant eum. Esa.30.18.

Arborem fici.&c.(Vide in tit.) Arbor Luc.13.6.

Non tardat Dominus promissionem suam,sicut quidam existimant,sed patienter agit propter vos,nolens aliquos pereire,sed omnes ad pœnitentiam reuerti. 2.Pet.3.9.

Longanimitis contemptus.

MIserator & misericors Dominus,longanimis,& multum misericors. Psal. 112.8.

Esa. 28. 10. Et erit eis verbum Domini, manda remanda manda, remanda, modicum ibi, modicum ibi, expecta, expecta, vt vadant & cadant retrorsum, & conterantur, & illaqueentur, & capiantur.

42.14. Tacui semper, silui, patiens fui: sicut parturiens loquar.

65.2 Expandi manus meas tota die ad populum incredulum, qui graditur in via non bona post cogitationes suas.

Ezech. 12. 22. Fili hominis, quod est prouerbium istud in terra Israel, dicentiũ in longum differentur dies, & peribit omnis visio.

Ibidem. 24. Non enim erit vltra omnis visio cassa, neque diuinatio ambigua in medio filiorum Israel, quia ego Dominus loquar, & quodcunque locutus fuero verbum, fiet.

Roman. 2. 4. An diuitias bonitatis eius, & patientiæ & longanimitatis contemnis? Ignoras quoniam benignitas Dei ad pœnitentiam te adducit? Secundum autem duritiam tuam, & impœnitens cor thesaurizas tibi iram in die iræ & reuelationis iusti iudicij Dei, qui reddet vnicuique secundum opera sua.

Lotio pedum.

Gen. 18. 4. ADferam pauxillum aquæ (ait Abraham ad Angelos hospitio susceptos) & lauẽtur pedes & requiescite sub arbore.

Cap. 19. 2. Dixit Loth (Angelis hospitio susceptis) obsecro domine declinate in domũ pueri vestri, & manete ibi, lauate pedes vestros, & mane proficiscemini in viam vestram.

Cap. 43. 24. Et introductis (fratribus suis in domũ) attulit aquam (Ioseph) & lauarunt pedes suos, deditque pabulum asinis eorum.

Cap. 24. 32.

Ioan. 13. 4. Surgit à cœna (Christus) & ponit vestimenta sua, & cum accepisset linteum præcinxit se, deinde misit aquam in peluim, & cœpit lauare pedes discipulorum & extergere linteo quo erat præcinctus. 14 Si ego laui pedes vestros, & vos debetis alter alterius lauare pedes.

1. *Tim.* 5. 10. In operibus bonis testimonium habens, si filios educauit (vidua quæ eligenda sit) si hospitio recepit si sanctorum pedes lauit, si tribulationem patientibus subministrauit, si omne opus bonum subsecuta est.

Lucas medicus, Colloss. 4. 14. *Manet cum Paulo.* 2. *Tim.* 4. 11. *Lucifer cecidit de cœlo, Esa.* 14. 12.

Lugendum super peccato amarè.

Iudith. 8. 14. SEd quia patiens Dominus est, ita hoc ipso pœnitentiam & indulgentiam eius fusis lachrymis postulemus: non enim quasi homo, sic Deus comminabitur.

Nunquid

Nunquid non paucitas dierum meorum finietur breui? *Iob.* 10. 20.
Dimitte ergo me vt plangam paululum dolorem meum, antequam vadam.

Laboraui in gemitu meo, Discedite à me omnes qui operamini iniquitatem. *Psalm.* 6. 7.

Deus vitam meam annunciaui tibi, posuisti lachrymas meas, in conspectu tuo. 55. 9.

Exitus aquarum deduxerunt oculi mei, quia non custodierunt legem tuam. 118. 136.

Tempus flendi. *Eccles.* 3. 4.

Vox in vijs audita est, ploratus & vlulatus filiorum Israël, quoniam iniquam fecerunt viam suam, obliti sunt Domini Dei sui. *Ierem.* 3. 21

In fletu venient & in misericordia reducam eos. 31. 9.

Nunc ergo, dicit Dominus, conuertimini ad me in toto corde vestro, in ieiunio & fletu, & in planctu, & scindite corda vestra & non vestimenta vestra. *Ioel.* 2. 12.

Super proximo fructiferè.

NON desis plorantibus in consolatione, & cum lugentibus ambula. *Eccles.* 7. 38.

Quod si hoc non audieritis, in abscondito plorans ploret anima mea à facie superbiæ: plorans plorabit, & deducet lachrymas oculus meus, quia captus est grex Domini. *Ierem.* 13. 17.

Flete cum flentibus. *Rom.* 12. 15.

Et qui flent, tanquam non flentes. 1. *Cor.* 7. 30.

Et lugeam multos ex his, qui antè peccauerunt, sed non egerunt pœnitentiam super immunditia, & fornicatione, & impudicitia, quam gesserunt. 2. *Cor.* 12. 21.

Lux est Deus in se incomprehensibilis.

IN manibus abscondit lucem, & præcepit ei, vt rursus adueniat. Annunciat de ea amico suo, quòd possessio eius sit & ad eam possit ascendere. *Iob.* 36. 32.

Amictus lumine sicut vestimento. *Psal.* 103. 2.

Ego sum lux mundi. *Ioan.* 8. 12.

Lucem habitat inaccessibilem, quam nullus hominum vidit, sed nec videre potest: cui honor & imperium in sempiternum. 1. *Tim.* 6. 16.

Quoniam Deus lux est, & tenebræ in eo non sunt vllæ 1. *Ioan.* 1. 5.

Lux gratiæ illuminat intellectum.

Multi

Psalm. 4. 16. MVlti dicunt, quis ostendit nobis bona? Signatum est super nos lumen vultus tui.

88. 16. Domine in lumine vultus tui ambulabunt.

111. 4. Exortum est in tenebris lumen rectis.

Esa. 9. 2. Populus qui ambulabat in tenebris, vidit lucē magnā, habitantibus in regione vmbræ mortis, lux orta est eis.

42. 7. Et dedi te in fœdus populi & gētium, vt aperires oculos cœcorum.

49. 6. Dedi te in lucem gentium, vt sis salus mea.

50. 10. Quis ambulauit in tenebris, & non est lumen ei? speret & in nomine Domini, & innitatur super Deum suum.

60. 1. Surge illuminare Hierusalem, quia venit lumen tuum, & gloria Domini super te orta est.

Mich. 7. 8. Surgam cum sedero in tenebris, Dominus lux mea est.

Matt. 4. 16. Terra Zabulon & terra Neptalim, via maris trans Iordanem Galileæ gentium: populus qui ambulabat in tenebris, vidit lucem magnam.

Ioan. 1. 9. Erat lux vera quæ illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum.

Ephes. 5. 14. Surge qui dormis, & exurge à mortuis, & illuminabit te Christus.

Inflammat affectum.

Psal. 42. 3. EMitte lucem tuam & veritatem tuam.

96. 11. Lux orta est iusto, & rectis corde lætitia.

Esa. 2. 5. Domus Iacob venite, & ambulemus in lumine Dei nostri.

60. 3. Et ambulabunt gentes in lumine tuo.

Ioan. 9. 5. Quandiu sum in mundo, lux sum mundi.

12. 35. Ambulate dum lucem habetis, vt non vos tenebræ comprehendant. Et qui ambulat in tenebris, nescit quo vadit. Dum lucem habetis, credite in lucem, vt filij lucis sitis.

Ephes. 5. 6. Fratis enim aliquando tenebræ, nunc autem lux in Domino, vt filij lucis ambulate. Fructus autem lucis, est in omni bonitate & iustitia.

1. *Thes.* 5. 4. Vos autem fratres non estis in tenebris, vt vos dies illa tanquam fur comprehendat. Omnes enim vos filij lucis estis, & filij diei. Non sumus noctis neque tenebrarum. Igitur non dormiamus sicut cæteri, sed sobrij simus & vigilemus.

1. *Ioan.* 1. 6. Si dixerimus quoniam societatem habemus cum eo, & in tenebris ambulamus, mentimur, & veritatē nō facimus.

Si autem

Si autem in luce ambulemus, sicut & ipse est in luce, societatem habemus ad inuicem.

Iterum mandatum nouum scribo vobis, quia verum est 1. *Ioan.* 2. 8.
& in ipso, & in vobis: quia tenebræ transierunt, & verum lumen iam lucet. Qui dicit se in luce esse, & fratrē suum odit, in tenebris est vsque adhuc. Qui diligit fratrem suum, in lumine manet, & scandalum in eo non est.

Lux gratiæ malis est odibilis.

IPsi fuerunt rebelles lumini, nescierunt vias eius. *Iob.* 24. 13.

Auferetur ab impijs lux sua. 38. 15.

Hoc est autem iudicium, quia lux venit in mundum: & *Ioan.* 3. 19.
dilexerunt homines magis tenebras, quàm lucem: Omnis enim qui malè agit, odit lucem: & non venit ad lucem, vt nō arguantur opera eius.

Lux naturalis iucunda.

ET ait Tobias. Quale gaudium mihi est, qui in tenebris *Tob.* 5. 12.
sedeo, & lumen cœli non video?

Lux oculorum lætificat animam. *Prou.* 15. 30.

Dulce lumen & delectabile est oculis videre solem. *Eccle.* 11. 9.

Ego Dominus, & non alter, formans lucem, & creans te- *Esa.* 45. 7.
nebras, faciens pacem, & creans malum.

Lux exemplaris.

LVx oculorum exhilarat cor. *Prou.* 15. 30.

Vos estis lux mundi. Sic luceat lux vestra coram homi- *Matt.* 5. 14.
nibus, vt videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum qui in cœlis est.

Qui autem facit veritatem, venit ad lucem, vt manife- *Ioan.* 3. 21.
stentur opera eius, quia in Deo sunt facta.

Ille erat lucerna ardens & lucens. 5. 35.

Prouidentes bona non tantum coram Deo, sed etiam co- *Rom.* 12. 17.
ram omnibus hominibus.

Commendantes nosmetipsos ad omnem conscientiam 2. *Cor.* 4. 2.
hominum coram Deo.

Prouidemus enim bona non solum coram Deo, sed etiā 8. 21.
coram hominibus.

Sitis sine querela & simplices filij Dei, sine reprehensio- *Philip.* 2. 15.
ne in medio nationis prauæ & peruersæ, inter quos lucetis sicut luminaria in mundo, verbum vitę continentes ad gloriam meam in die Christi.

Modestia vestra nota sit omnibus hominibus. 4. 5.

In se-

Coloſ. 4. 5. In ſapientia ambulate ad eos, qui foris ſunt, tempus redimentes.

Tit. 2. 7. In omnibus teipſum præbe exẽplum bonorum operum in doctrina, in integritate.

1. Pet. 2. 12. Conuerſationem veſtram inter Gentes habentes bonam vt in eo quod detractant de vobis tanquam de malefactoribus, ex bonis operibus vos conſiderantes, glorificent Deũ in die viſitationis.

Lux eſt Chriſtus.

Eſa. 9. 2. POpulus qui ambulat in tenebris vidit lucem magnam, habitantibus in regione vmbræ mortis lux orta eſt eis.

Cap. 24. 6. Ego Dominus vocaui te in iuſtitiã, & apprehendi manum tuam, & ſeruaui te, & dedi te in fœdus populi, in lucem gentium, vt aperires oculos cæcorum, & educeres de cõclusione vinctum, & de domo carceris ſedentes in tenebris.

Cap. 60. 1. Surge illuminare Hieruſalem, quia venit lumen tuum & gloria Domini ſuper te orta eſt. 3. Ambulabunt gentes in lumine tuo, & reges in ſplendore ortus tui. 19. Non erit tibi amplius Sol ad lucendum per diem, nec ſplendor Lunæ illuminabit te, ſed erit tibi Dominus in lucem ſempiternam.

Cap. 49. 6. Ecce dedi te in lucem Gentium, vt ſis ſalus mea vſque ad extremum terræ.

Ioan. 1. 5. In ipſo vita erat, & vita erat lux hominum, & lux in tenebris lucet, & tenebræ eam non comprehenderunt.

Cap. 8. 12. Iterum locutus eſt eis (Scribis & Phariſæis) Ieſus dicens: ego ſum lux mundi, qui ſequitur me non ambulat in tenebris, ſed habebit lumen vitæ.

Cap. 9. 5. Quàm diu ſum in mundo lux ſum mundi.

Cap. 12. 36. Dum lucem habetis dixit Ieſus (turbis Iudæorum) credite in lucem vt filij lucis ſitis. 46. Ego lux in mundum veni, vt omnis qui credit in me in tenebris non maneat.

1. Ioan. 1. 5. Deus lux eſt & tenebræ in eo non ſunt vllæ.

Cap. 2. 8. Iterum mandatum nouum ſcribo vobis, quia tenebræ tranſierunt & verum lumen iam lucet.

Lux ſunt Chriſtiani.

Prou. 4. 18. IVſtorum ſemita quaſi lux ſplendens procedit & creſcit vſque ad perfectam diem, via impiorum tenebroſa, neſciunt vbi corruant.

Eſa. 62. 1. Propter Syon non tacebo, & propter Hieruſalem non quieſcam, donec egrediatur vt ſplẽdor iuſtus eius, & ſalua-

tor eius vt lampas accendatur.

Vos eſtis lux mundi, non poteſt ciuitas abſcondi ſupra montem poſita. Rom. 2. 19. Matth. 5. 15.

Omnia facite ſine murmurationibus & hæſitationibus, & ſitis ſine quærela & ſimplices filij Dei, ſine reprehenſione in medio nationis prauę & peruerſæ, inter quos lucetis ſicut luminaria in mundo. Philip. 2. 15.

Lydia purpuraria credit in Chriſtum. Act. 16. 14.

Liſias Dux exercitus Antiochi. 1 Machab. 3. 32.

Paſtum initum cum Iudæis Ca. 6. 58. Capitur & iuſſu Demetrij occiditur. Cap. 7. 2. (3.

Maacha filia Tholmai regis Geſſur mater Abſalonis. 2. Reg. 3.

Maacha filia Abeſſalom mater Abiam Regis Iudæ 3. Reg. 15. 2. appellatur Michaia. 2. Paral. 13. 2.

Macedonia largitur eleemoſinas pauperibus Ieroſolimitanis. Rom. 15. 26. 2. Cor. 8. 1.

Paulus vocatur in Macedoniam. Act. 16. 9.

Madiam filius Abraham. Gene. 25. 2.

Deus præcepit vt cædantur Madianitæ. Nu. 25. 16.

Madianitæ cæduntur cum rege ſuo. Ca. 31. 7.

Opprimit Iſraelem Iudic. 6. 1. irruit in eos Gedeon. Cap. 7. ✠

Magdalena liberata a ſeptẽ Dæmonib. ſequitur Chriſtũ. Luc. 8. 2. aſſiſtit cruci Dñi. Ioã. 19. 25. Chriſtꝰ apparet ei. Mar. 16. 9.

Magi Pharaonis virgas ſuas vertũt in colubros Exod. 7. 12.

Magi primitiæ gentium Chriſtum adorant. Matt. 12. 11.

Vide incantationes.

Malaleel naſcitur. Gene. 5. 12.

Malchio amputat Petrus auriculam. Ioan. 18. 10.

Magiſterium non ambiendum.

VOs autem nolite vocari Rabbi: vnus eſt enim magiſter veſter: omnes autẽ vos fratres eſtis. Nec vocemini magiſter, quia magiſter veſter vnus eſt Chriſtus. Matth. 23. 8.

Nolite plures mãgiſtri fieri fratres mei, ſcientes quoniam maius iudicium ſumitis. Iacobi. 3. 1.

Maledictio & benedictio.

DE ligno autem ſcientiæ boni & mali ne comedas, in quocunque enim die comederis ex eo, morte morieris Geneſ. 3. 17.

Nequaquam vltra maledicam terræ propter homines, ſenſus enim & cogitatio humani cordis in malum prona ſunt ab adoleſcentia ſua, nõ igitur vltra percutiam omnem animam viuentem ſicut feci. Cap. 8. 21.

Ait

Cap. 9. 25. Ait (Loth euigilans ex vino) maledictus Chanaan, seruus seruorum erit fratribus suis, dixitq; benedictus Dominus Deus Sem sit Chanaan seruus eius. Cap. 14. 41.

Cap. 27. 28. Dixit Abrahã Esau filio suo, det tibi Dominus de rore cœli, & de pinguedine terræ abundantiam frumenti & vini.

Cap. 48. 15. Benedixit Iacob filiis Ioseph & ait: Deus in cuius conspectu ambulauerunt patres mei Abraham & Isaac, Deus qui pascit me ab adolescentia mea vsque in præsentẽ diem, Angelus qui eruit me de cunctis malis, benedicat pueris istis, &c. 20.

Cap. 49. 7. Maledictus furor eorum quia pertinax: & indignatio eorum quia dura, diuidam eos in Iacob & dispergam eos in Israel. Cap. 1. Iacob maledixit Simeoni & Leui fratribus.

Num. 5. 21. Dicit dominus ad Moysen. Loquere ad filios Israel, his maledictionib⁹ subiacebis (loquitur de muliere polluta cõ altero verò) det te dominus in maledictionem, exemplumq; cunctarum in populo suo, putrescere faciat fœmur tuum & tumens venter tuus disrumpatur, &c.

Deut. 11. 26. In propono in cõspectu vestro hodie benedictionẽ & maledictionẽ: benedictionẽ si obedieritis mãdatis dñi dei vestri, quæ ego hodie præcipio vobis (loquitur Israelitis Moyses) maledictionem si non obedieritis mãdatis domini dei vestri sed recesseritis de via quàm ego nunc ostendo vobis & ambulaueritis post deos alienos quos ignoratis.

Cap. 27. 15 Maledictus homo qui facit sculptile & conflatile, abominationem domini & opus manuum artificum. &c. 16. Maledictus qui non honorat Patrem suum & matrem.

Iosue .8. 34. Benedixit (Iosue) populo Israel post hæc legit omnia verba benedictionis et maledictionis et cuncta quæ scripta erant in legis volumine Iudic. 9. 20. 1. Reg. 17. 43.

2. *Reg.* 16. 7. Ita autẽ loquebatur Semei cum malediceret regi (Dauid) egredere, egredere vir sanguinum et vir Belial.

4. *Reg.* 2. 24. Qui (scilicet Elizeus) cum respexisset vidit eos (pueros) et maledixit eis in nomine Domini, egressique sunt duo vrsi de saltu et lacerauerunt ex eis 42. pueros.

2. *Esd.* 5. 13. Excussi sinũ meũ et dixi (scilicet Nehemias auaris) Sic excutiat Deus omnem virum qui non compleuerit verbum istud de domo sua et de laboribus suis, sic excutiatur et vacuus fiat.

Prouer. 26. 2 Sicut auis ad alia transuolans et passer quo libet vadens, sic maledictum frustra prolatũ in quempiam superuenire. Quia

Quia per memetipsum iurauí (dicit Dñs) q̃ in solitudinẽ & in opprobriũ, & in deserum, & in maledictionem erit Bosra, & omnes ciuitates erunt in solitudines sempiternas. (Prædicit Ieremias desolationẽ Ammũ, Idumeæ, Damascias Cædar, regnorumque Asor & Aclam). *Ierem.* 49. 13

Hæc dicit Dominus exercituũ; reuersus sum ad Syon & habitabo in medio Hierusalem, & vocabitur Hierusalé ciuitas veritatis & mons Domini exercituum mons sanctificatus. Maleficis, vide incantatores. *Zach.* 8. 3.

Malum dicens bonum punietur.

VÆ qui dicitis malum bonũ, & bonũ malum, ponentes tenebras lucem, & lucem tenebras, ponentes amarum in dulce, & dulce in amarum. *Esai* 5. 20.

In eo q̃ dicitis, omnis qui facit malũ, bonus est in conspectu Dñi, & tales ei placent, aut certè vbi est Deus iudicij? (comminatur Dominus se maledicturum benedictionibus sacerdotum nisi resipiscant, &c. *Malac.* 2. 17.

Qui dicunt impio, iustus es maledicent eis populi, & detestabuntur eos tribus qui arguunt eum, laudabuntur, & super ipsos veniet benedictio. *Prou.* 24. 24.

Malum declinandum & bonum faciendum.

NE sis sapiens apud teipsum, time Deum & recede à malo. *Prou.* 3. 7.

Lauamini mundi estote, auferte malum cogitationũ vestrarum ab oculis meis, quiescite agere peruerte, discite benefacere. *Esa.* 1. 16.

Si impius egerit pœnitentiã ab omnibus peccatis suis quæ operatus est & custodierit omnia præcepta mea, & fecerit iudicium & iustitiam, vita viuet & non morietur, omnium iniquitatum eius quas operatus est, non recordabor. *Ezech.* 18. 21.

Malorum consortium vitandum.

BEatus vir qui non abiit in consilio impiorum, & in vias peccatorum non stetit, & in cathedra pestilentiæ non sedit. *Psal.* 1.

Non sedi cũ consilio vanitatis, & cum iniqua gerentibus non introibo. Odiui ecclesiam malignantium, & cum impiis non sedebo. 25. 4.

Fili mi, si te lactauerint peccatores, ne acquiescas eis. *Prou.* 1. 10.

Vade contra virum stultum, & nescit labia prudentiæ. *Cap.* 14. 7.

Time Dominum fili mi, & regem: & cum detractoribus non commiscearis, quoniam repente consurget perditio *Cap.* 24. 21.

eorum & ruinam vtriusque quis nouit?

Cap. 29.24. Qui cum fure participat, odit animam suam adiurantem audit & non indicat.

Eccl.8.18. Cum audacce non eas in via,ne forte grauet mala sua inte, ipse enim secundum voluntatem suam vadit, & simul cum stultitia illius peries.

Cap.13.1. Qui tetigerit picem,coinquinabitur ab ea,& qui communicauerit superbo induet superbiam,&c.

2.Cor.6.14. Nolite iugum ducere cum infidelibus.Quæ enim participatio iustitiæ cum iniquitate? aut quæ societas luci ad tenebras?quæ autem conuentio Christi ad Belial? aut quæ pars fideli cum infideli? Qui autem consensus templo Dei cum idolis?

2.Ioan.10. Si quis venit ad vos & hanc doctrinã non adfert,nolite recipere eum in domum,nec,aue ei dixeritis, qui enim dicit illi aue,communicat operibus eius malignis.

Apoc.18.4. Et audiui aliam vocem de cœlo dicentem:Exite de illa(scilicet Babylone)populus meus, & ne participes fitis delictorum eius,& de plagis eius non accipiatis.

Malum non est reddendum pro malo.

Prou. 20.22. NE dicas,reddam malum pro malo:expecta dominum & liberabit te.Idem habetur verbatim Cap.24.29.

Rom. 12. 14. Benedicite persequẽtibus vos,benedicite & nolite maledicere.17.Nulli malum pro malo reddentes.

1.Cor. 4. 12. Maledicimus & benedicimus, persecutionem patimur & sustinemus.

1.Thess. 5. 15. Videte ne quis malũ pro malo alicui reddat, sed semper quod bonum est sectamini inuicem & in omnes.

1.Pet.3.8. In fide autem omnes vnanimes,compatientes,fraternitatis amatores,misericordes,modesti,humiles, non reddentes malum pro malo,nec maledictum pro maledicto,sed econtrario benedicentes.

Malum pœnæ est à Deo.

Deut. 32. 23. COngregabo super eos mala & sagittas meas cõplebo in eos.(Populum Israel propter eorum ingratitudinem).

3.Reg.9.9. Qui dereliquerit Dominum Deum suum Israelitici populi(qui eduxit patres eorum de terra Ægypti,& secuti sunt Deos alienos & adorauerunt eos,& coluerunt eos, ideirco induxit Dominus super eos omne malum hoc.

Cap. 21. 29. Nonne vidisti (scilicet Thesbitis) humiliatum Achab eorum

rã me:Quia igitur humiliatus est mei causa,nõ inducã malum in diebus eius,sed in diebus filij sui inferam malum domui eius.

Ego sum Dominus,& non est alter formans lucẽ & creãs tenebras,faciens pacem,& creans malum. Esa.45.7.

Hæc dicit dñs,ecce ego inducã super eos mala de quibus exire non poterunt, & clamabunt ad me, & non exaudiam eos.Cap.32. 42.Ioẽ.3.10. Hierem.11.13

Propter quod statuit Dñs Deus noster vt adduceret super nos mala magna quæ non sunt facta sub cœlo,quemadmodum facta sunt in Hierusalem.&c. 4. vt manducaret homo carnes filij sui,& carnes filiæ suæ.Deut.28.39. Baruch.2. 2.

Si clanget tuba in ciuitate, & populus non expauescat? si erit malum in ciuitate quod Dominus non fecerit? Amos.3.6.

Descendit malum à Domino in portam Hierusalem. Mich.1.12.

Dicit Dominus:Ecce ego cogito super familiam istã malum,vnde non auferetis(scilicet Samaria & Hierusalem)colla vestra,& non ambulabitis superbi,quoniam tempus pessimum est. Cap.2.3.

Malum culpæ summè aduersatur Deus,multo minus Deum actorem habet.

MEndacium fugies,insontem & iustum non occides, quia aduersor impium. Exod.23.7.

Sit timor Dñi vobiscum,& cũ diligentia cuncta facite,nõ est enim apud Dominum Deum nostrum iniquitas. 2.Para.19.7

Deus illorum (Amonitarum de genere Israelitarum) odit iniquitatem. Iudith. 5.21.

Viri cordati audite me,absit à Deo impietas & ab omnipotente iniquitas. Iob.34.10.

Mane astabo tibi & videbo,quoniam non Deus volens iniquitatem tu es. 7. Odisti omnes qui operantur iniquitatẽ, perdes omnes qui loquuntur mendacium. Psal.5.5.

Dilexisti iustitiam & odisti iniquitatem.&c. 44.8.

Victimæ impiorum abominabiles Domino, vota iustorũ placabilia,abominatu est Domino via impij,qui sequitur iustitiam diligitur ab eo. Prou.15.8.

Odio sunt Deo impius & impietas eius. Sapien.14.9.

Nemini mandauit(Deus)impiè agere,& nemini dedit spatium peccandi. Eccles.15.21.

Perditio tua Israel, tantummodo in me auxilium tuum. Osee.13.9.

Quid ergo dicemus?nunquid iniquitas apud Deũ?absit. Rom.9. 14.

2.Cor.6.15. Quæ aũt conuẽtio Christi ad Belial? aut quæ pars fideli cum infideli? qui autem consensus templi Dei cum Idolis?

Iacob.1.3. Nemo cum tentatur, dicat quoniam à deo tentatur. Deus enim intentator malorum est, ipse autem neminem tentat.

Malos Rectores & Prælatos permittit Deus ob peccata populi.

Iob.34.30. QVi regnare facit hominem hypocritam propter peccata populi.3.Reg.12.24.

Esa.29.10. Miscuit Dominus vobis spiritum soporis, claudet oculos vestros: Prophetas & principes vestros qui vident visiones operiet.Ezech.14.9. (mea.

Ose.13.11. Dabo tibi regẽ in furore meo,& auferã in indignatione

2.Thess.2.11. Ideo(quia Christum non receperũt)mittet illis Deus operationem erroris, vt credant mendacio.

Iubetque eis audire.

Matt.23.2. Super cathedram Moysi sederunt Scribæ & Pharisæi,omnia ergo quæcunque dixerint vobis seruate & facite:secundum opera verò eorum nolite facere,dicunt enim & non faciunt.&c.

Malorum etiam ministrorum opera vtitur Deus.

Matt. 7. 22. MVlti dicent mihi in illa die:Domine Dñe,nonne in nomine tuo prophetauimus,& in nomine tuo dæmonia eiecimus:& in nomine tuo virtutes multas fecimus?

Mar.9.38. Respondit illi Ioannes dicens:Magister,vidimus quendã in nomine tuo eiicientem dæmonia qui non sequitur nos,& prohibuimus eum. Iesus autem ait, nolite prohibere eum, &c.Idem verbatim.Luc.9.49.

Manahem Rex Israel.4.Reg.15.14.

Manasses primogenitus Ioseph nascitur.Gen.41.51.& 48.14.

Manasses impius filius Pij Ezechiæ,Rex Iuda.4.Reg.21.1.6 2.Paral.32.33.Cap.33.1.Hierem.15.4.

Ducitur vinctus in Babilonẽ,& pœnitentia ductus,convertitur ad Dominũ,& exauditus recuperat regnum.2.Paral.33. 11.13.Relinquit posthæc Ammon.4.Reg.21.18.Matt.10.10.Appellatur Her.Luce 3.28.

Manendum est nobis in Christo.

Ioan.15.4. MAnete in me,& ego in vobis, sicut palmes non potest ferre fructum à semetipso nisi mãserit in vite, sic nec vos,nisi in me manseritis.

I.an.8.2. Nihil damnationis est iis,qui sunt in Christo Iesu: qui nó secundum

secundum carnem ambulant.1.Cor.4.15.

In vno spiritu omnes nos in vnum baptizati sumus, siue Iudæi:siue Gentiles,siue serui,siue liberi,& omnes in vno spiritu potati sumus. 1.Cor.12.13.

Sicut ergo accepistis Iesum Christum Dominum,in ipso Colloss. 2.6. autem ambulate.

Et nunc filioli manete in eo:vt cũ apparuerit, habeamus 1.Ioan.2.28 fiduciam,& non confundamur ab eo in aduentu eius.

Qui seruat mandata eius, in illo manet, & ipse in eo & in Cap.3.24. hoc scimus quoniam manet in nobis de spiritu, quem dedit nobis.

In hoc cognoscimus quoniam in eo manemus & ipse in Cap.4.13. nobis,quoniam de spiritu suo dedit nobis.

Manna.

MVrmurantibus in Siu Israelitis, pluit Dominus coturnices & Man, ad satutitatem: iussio dñi de eo colligendo,& in monumentum reponendo. Exod. 16.✠.

Anima nostra arida est,nihil aliud respiciunt oculi nostri nisi Man. Erat autem Man quasi semen coriandri coloris bdellij. Num. 11.6.

Afflixit te penuria(Israel)& dedit tibi cibũ Manna. quod ignorabas tu & patres tui:vt ostenderet tibi quod non in solo pane viuat homo, sed in omni verbo quod egreditur de ore Domini. Iosu.5.12. Deut.8.3.

Et pluit illis Manna ad manducandum,& panem cœli dedit eis P sal.77.24.

Angelorum esca nutristi populum tuum, & paratum panem de cœlo præstitisti eis sine labore,omne delectamentũ in se habentem,& omnis saporis suauitatem. Sapi. 16.20.

Patres nostri manducauerũt Manna in deserto, sicut scriptum est,panem de cœlo dedit eis manducare. Ioan. 6.✠.

Mansuetudo commendatur.

FIli mi,da gloriam Domino Deo Israel,& confitere,et que indica mihi quid feceris,ne abscondas. Iosue.7.19.

Responsio mollis frangit iram, sermo durus suscitat furorem.1.Reg.16.10.1.Reg.25.✠. Prou.15.1.

Vsque in tempus sustinebit patiens,& postea reddetur ei iucunditatis. Eccles.1.29.

Beati mites,quoniam ipsi possidebunt terram. Matt.5.4.

Tollite Iugum meum super vos,& discite à me,quia mi Cap.11.29.

tis sum & humilis corde,& inuenietis requiem animabus vestris.

Galat. 5. 22. Fructus autem spiritus est:charitas,gaudium,pax,patientia,benignitas,bonitas,longanimitas,mansuetudo,fides,modestia,continentia,castitas,aduersus huiusmodi non est lex Cap.6.1.

Ephes.4.1. Obsecro igitur ego vinctus in Domino, vt digne ambuletis vocatione qua vocati estis, cum omni humilitate & mansuetudine,cum patientia,supportantes inuicem in charitate.

Coloss.3.12. Induite vos sicut electi Dei sancti & dilecti,viscera misericordiæ,benignitatem,humilitatem,modestiam,patientiam, supportantes inuicem,&c.

ad Tit.3.2. Admone illos,etc. Neminem blasphemare,non litigiosos esse,sed modestos,omnem ostendentes mansuetudinem ad omnes homines.2.Timot.2.25.

Mardochæus defensor & tutor Hester, vehitur in Babyloneum. Hester.2.5.7. Quæritur perditio Iudæorum, Cap.3.6. A rege exaltatur. Cap.6.10. Reuertitur de captiuitate in Hierusalem. 1. Esdræ.2.2. & 2. Esdræ.7.7.

Mare creatur.

Genes.1.9. COngregentur aquæ quæ sub cœlo sunt in locũ vnum et appareat arida. Et factum est ita; et vocauit Deus aridam terram:congregationesque aquarum appellauit maria.

Concluditur suis terminis.

Iob 26. 10 TErminum circundedit aquis,vsque dum finiantur lux et tenebræ.Gen.1.9.

Cap. 28. 26. Quando ponebat pluuiis legem,et viam procellis sonantibus,

Prou. 8.29. Quando circundabat mari terminum suum , et legem ponebat aquis,ne transirent fines suos.

Cedit filiis Israel.

Exod.14.21. CVmque extendisset Moyses manum super mare, abstulit illud Dominus, flante vento vehementi & vrente tota nocte,et vertit in siccum,diuisaque est aqua.

Sedatur verbis Christi.

Matth. 8.26. QVid timidi estis modicæ fidei? tunc surgens imperauit ventis et mari,et facta est tranquillitas magna.

Maria

Maria soror Aaron laudat Dominum. Exod.15.21.
Fit leprosa. Num.12. † Deut.24.9. Moritur Num. 20.1.

Maria virgo prænunciata erat.

INimicitias ponam inter te & mulierem,& semen tuum & semen illius,ipsa conteret caput tuum , & tu insidiaberis calcaneo eius. Genes.3.15.

Orietur stella ex Iacob,& consurget virga de Israel,& percutiet duces Moab,vastabitque omnes filios Seth. Num.24.17.

In sole posuit tabernaculum suum,& ipse tanquam sponsus procedens de thalamo suo. Psalm. 18.6.

Myrrha & gutta & casia à vestimentis tuis à domibus eburneis,ex quibus delectauerunt te filiæ regum in honore tuo. Astitit Regina à dextris tuis in vestitu deaurato, circũdata varietate. 44.10.

Fluminis impetus lætificat ciuitatem Dei,sanctificauit tabernaculum suum altissimus. Deus in medio eius non commouebitur,adiuuabit eam Deus mane diluculo. 45.5.

Quam dilecta tabernacula tua Domine virtutum, concupiscit & defecit anima mea in atria Domini. 83.2.

Gloriosa dicta sunt de te ciuitas Dei. (tionis tuæ. 86.3.

Surge domine in requiem tuam , tu & archa sanctificationis tuæ. 131.8.

Mulierem fortem quis inueniet?procul & de vltimis finibus pretium eius 29. Multæ filiæ congregauerunt diuitias,tu supergressa es vniuersas. Prou. 31. 10.

Osculetur me osculo oris sui , quia meliora sunt vbera tua vino,fragrantia vnguentis optimis,oleum effusum nomen tuum:ideo adolescentulæ dilexerunt te:trahe me,post te,curremus in odorem vnguentorum tuorum. Introduxit me rex in cellaria sua,exultabimus & lætabimur in te, memores vberum tuorum super vinum:recti diligunt te.8.Si ignoras te ô pulcherrima mulierum,egredere & abi post vestigia gregum(tuorum)& pasce hædos tuos iuxta tabernaculum pastorum.15.Ecce tu pulchra es amica mea, ecce tu pulchra es,oculi tui columbarum,&c. Per totum caput. Cant.1.1.

Ego flos campi,& lilium conuallium. Sicut lilium inter spinas,sic amica mea inter filias. Sicut malus inter ligna syluarum,sic dilectus meus inter filios.10. Dilectus meus loquitur mihi,surge,propera amica mea, columba mea,formosa mea,& veni. Iam enim hyems transiit,imber abiit & recessit. Et flores apparuerũt in terra nostra,tempus putationis aduenit,13.Surge amica mea,speciosa mea , & veni.14 Cap.2.1.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Columba mea in foraminibus petræ in cauerna macerix, ostende mihi faciem tuam, sonet vox tua in auribus meis, vox enim tua dulcis & facies tua decora, &c. Per totum caput.

Ca.3.6

Ca.4.1.

Quæ est ista quæ ascendit per desertum sicut virgula fumi ex aromatibus myrrhæ & Thuris & vniuersi pulueris pigmentarij, &c. Per totum caput.

Quàm pulchra es amica mea, quàm pulchra es? oculi tui columbarum, absque eo quod intrinsecus latet. 7. Tota pulchra es amica mea, & macula non est in te. &c. 12. Hortus conclusus soror mea, sponsa, hortus conclusus, fons signatus. 15. Fons hortorum, puteus aquarum viuentium quæ fluunt impetu de Libano, &c. Per totum caput.

Cap.5.9.

Qualis est dilectus tuus ex dilecto, ô pulcherrima mulierũ, qualis est delictus tuus ex delicto, quia sic adiurasti nos? &c. Quo abiit dilectus tuus ô pulcherrima mulierum? quo declinauit dilectus tuus, & quæremus eum tecum.

Cap.6.3.✠

Pulchra es amica mea, suauis & decora sicut Hyerusalem terribilis vt castrorũ acies ordinata, 8. Vna est columba mea perfecta mea, vna est matri suę electa genitrici suæ. Viderũt eam filiæ, & beatissimam prædicauerunt, Reginæ & concubinæ, & laudauerunt eã. Quæ est ista quę progreditur quasi aurora consurgens, pulchra vt Luna electa vt Sol, terribilis vt castrorum acies ordinata? &c. Per totum caput.

Eccles.24.

Ego feci in cœlis vt oriretur lumen indeficiens, & sicut nebula texi omnem terram, ego in altissimis habitaui, & thronus meus in columna nubis. Girum cœli circuiui sola, & profundum abissi penetraui, & in fluctibus maris ambulaui, & in omni terra steti, & in omni populo, & in omni gente primatum habui, & omnium excellentium & humilium corda virtute calcaui: & in his omnibus requiem quæsiui, & in hæreditate Dñi morabor. Tũc præcepit mihi & dixit mihi creator oium, & q creauit me requieuit in tabernaculo meo, & dixit mihi: In Iacob inhabita, & in Israel inhabitare, & in electis meis mitte radices. Ab initio & ante sæcula creata sum, & vsq; ad futurũ seculũ nõ desinã, & in habitatione sancta coram ipso ministraui, & sic in Sion firmata sum, & in ciuitate sanctificata, similiter requieui, & in Hierusalem potestas mea, & radicaui in populo honorificato, & in partes Dei mei hæreditas illius, & in plenitudine sanctorum detentio mea, &c per totum caput.

Ecce

Ecce virgo concipiet & pariet filium, & vocabitur nomẽ eius Emanuel: Butyrum & mel comedet, vt sciat reprobare malum, & eligere bonum. Esa.7.14

Egredietur virgo de radice Iesse, & flos de radice eius ascendet, & requiescet super eum spiritus Domini, spiritus sapientiæ & intellectus, spiritus consilij & fortitudinis spiritus scientiæ & pietatis. Cap.11.1.

Ecce Dominus ascendet super nubem leuem, & ingredietur Ægyptum, & commouebuntur simulachra Ægypti à facie eius, & cor Ægypti tabescet in medio eius. Cap.19.1.

Rorate cœli desuper, & nubes pluant iustum, aperiatur terra, & germinet saluatorem: & iustitia oriatur simul, ego Dominus creaui eum. Cap.45.8.

Vsquequo delitijs dissolueris filia vaga? quia creauit Dominus nouum super terram, fœmina circundabit virum. Hiere.31.22.

Maria Virgo præfigurata per arcam Noe.

FAc tibi Arcam de lignis læuigatis: mansiunculas in Arca facies, & bitumine linies intrinsecus & extrinsecus Genes.6.14.

Per Rubum Moysi.

APparuitque ei Dominus in flamma ignis de medio Rubi, & videbat quod Rubus arderet & non combureretur. Exo.3.2.

Per Arcam fœderis.

ARcam de lignis Setim compingite, cuius longitudo habeat duos & semis cubitos, latitudo cubitum & dimidium, altitudo cubitum similiter ac semissem. Exod.25.10.

Per virgam Aaronis.

SEquenti die regressus (Moyses) inuenit germinasse virgã Aaron in domo Leui: & turgentibus gemmis eruperant flores, qui foliis dilatatis, in amygdalas deformati sunt. Num.17.8.

Per vellus Gedeonis.

DIxit Gedeon ad Dominum, si saluum facis per manũ meam Israel, sicut locutus es, ponam hoc vellus lanæ in area, si ros in solo vellere fuerit, et in omni terra, siccitas, sciam quod per manum meam liberabis Israel, sicut locutus es. Factumque est ita, et de nocte consurgens expresso vellere concham rore impleuit. Dixitque rursus ad Dom

Universidad de Deusto
Biblioteca

ad Dominum,ne itaſcatur furor tuus cõtra me ſi adhuc ſemel tentando ſignum quærens in vellere.Oro vt ſolum vellus ſiccum ſit,& omnis terra rore madens.Feciſque Dominus nocte illa vt poſtulauerat & fuit ſiccum in ſolo vellere & ros in omni terra.

Per Thronum Salomonis.

3.Reg.10.18. FEcit etiam Rex Salomon thronum de ebure grandem,& veſtiuit eum auro fuluo nimis.

Per Templum Salomonis.

2.Para.1. Per totum caput. Item Cap.3.& 4.

Per portam orientalem clauſam.

Ezech.44.2. ET dixit Dominus ad me: Porta hæc(ſanctuarij exterioris reſpicientis ad Orientem) clauſa erit,non aperietur & vir non tranſiet per eam , quoniam Dominus Deus Iſrael ingreſſus eſt per eam, eritque clauſa principi , principeps ipſe ſedebit in ea.

Per Montem.

Daniel.2.34. VIdebas ita,donec abſciſſus eſt lapis de monte ſine manibus.

Maria virgo præfigurata per præclares mulieres.

Gen.24.51. EN Rebecca coram te eſt, tolle eam & proficiſcere, & ſit vxor filij Domini tui,ſicut locutus eſt Dominus.

Per Rachel.

Gen.30.32. LAban ait Rachaeli:Gyra omnes greges tuos & ſepara cunctas oues varias,&c.

Per Abigail.

1.Reg.25.23. CVm aũt vidiſſet Abigail Dauid feſtinauit, & deſcendit de aſino & procidit corã Dauid ſuper faciem ſuã & adorauit ſuper terram,& cecidit ad pedes eius.

Per Abiſag.

3.Reg.1.2. DIxerũt ei(Dauid)ſerui ſui:Quæram⁹ Dño noſtro Regi adoleſcentulam virginem,& ſtet coram rege,& foueat eũ,dormiátq; in ſinu ſuo,&c.3. Quæſierunt igitur adoleſcentulam ſpecioſam in omnibus finibus Iſrael, & inuenerunt Abiſag Sunamitidem,& adduxerunt eam ad Regem. Erat autem puella pulchra nimis,dormiebatque cum rege & miniſtrabat ei,Rex vero non cognouit eam.

Per Iudith.

Dixi

DIxit Iudith (ad eos qui veniebant ad eam cum abſciſſet Holopherni caput) Laudate Dominum Deum noſtrum,qui non deſeruit ſperantes in ſe,& in me ancilla ſua adimpleuit miſericordiam ſuam , quam promiſit domui Iſrael,& interfecit in manu mea hoſtem populi ſui in hac nocte,&c. Iudith.13.17.

Per Heſter.

HEſter inter cæteras puellas ei (Regi Aſſuero) tradita eſt vt ſeruaretur in numero fœminarũ Quæ placuit ei,& inuenit gratiam in conſpectu illius. Heſter.2. 9.

Si inueni gratiam in oculis tuis ô Rex (Aſſuere) & ſi tibi placet,dona mihi animam meam pro qua rogo,& populum meum pro quo obſecro,& Cap.8.Per totum caput. Cap. 7.3.

Maria figuratè & per quandam accommodationem appellatur ſtella ex Iacob.

ORietur ſtella ex Iacob,& conſurget virga de Iſrael,& percutiet duces Moab,vaſtabitque omnes filios Seth. Num.24.17.

Sol vocatur.

IN ſole poſuit tabernaculum ſuum,& ipſe tanquam ſponſus procedens de thalamo ſuo. Pſalm.18.6.

Regina vocatur.

MYrrha & gutta & caſia à veſtimentis tuis, à domibus eburneis,ex quibus delectauerunt te filiæ regum in honore tuo. Aſtitit Regina à dextris tuis , in veſtitu deaurato circundata varietate. Pſal. 44.10.

Tabernaculum Altiſſimi.

FLuminis impetus lætificat ciuitatem Dei , ſanctificauit tabernaculum ſuum altiſſimus. Pſal. 45.5.

Vocatur terra benedicta.

BEnedixiſti Domine terram tuam , auertiſti captiuitatem Iacob. Pſalm.84.2.

Ciuitas Dei.

GLorioſa dicta ſunt de te ciuitas Dei. Pſalm.86.3.

Domus Sapientiæ.

SApientia ædificauit ſibi domum , excidit columnas ſeptem. Prou.9.1.

Vocatur mulier fortis.

Mulie

Universidad de Deusto
Biblioteca

Prou. 31. 10. MVlierem fortem quis inueniet? procul est de vltimis finibus prætium eius.

Dicitur tota pulchra.

Cant. 4. 7. TOta pulchra es amica mea, & macula non est in te.

Mater pulchræ dilectionis.

Eccle. 24. 24. EGo mater pulchræ dilectionis, & timoris, & agnitionis & sanctæ spei.

Vocatur virgo.

Esaiæ. 7. 14. ECce virgo concipiet & pariet filium, & vocabitur nomen eius Emanuel (i. nobiscum Deus.)

Vocatur virga Iesse.

Esa. 11. 1. EGredietur Virgo de radice Iesse, & flos de radice eius ascendet.

Dicitur nubes.

Esa. 19. 1. ECce Dominus ascendet super nubem leuem.

Dicitur porta clausa.

Ezech. 44. 2. PORta hæc (scilicet Orientalis porta tabernaculi) clausa erit, non aperietur, & vir non trãsiet per eam: quoniam Dominus Deus Israel ingressus est per eam.

Dicitur Mons.

Dan. 2. 34. DOnec abscissus est lapis de monte sine manibus.

Maria vocatur, & est mater Domini Dei.

Luc. 1. 43. VNde hæc mihi (ait Elizabeth) vt veniat Mater Domini mei ad me?

Mater Iesu vocatur.

Matt. 2. 13. ECce Angelus Domini apparuit in somnis Ioseph, dicens Surge & accipe puerum & matrem eius, & fuge in Ægyptum, & esto ibi vsque dum dicam tibi.

Ioan. 19. 25. Stabant iuxta Crucem Iesu mater eius, & soror matris eius Maria Cleophæ, & Maria Magdalenæ.

Maria Virgo quibus rebus comparetur.

Cant. 1. 1. COmparatur vino & oleo effuso, & eius odori. 5. Tabernaculis Cedar. 6. Soli, & viti. 13. Fasciculo myrrhæ. 14. Botro Cypri in vineis.

Flori

Flori campi & lilio conuallis 3. Malo inter ligna siluarum 4. Cellæ vinariæ. 14. Columbæ in foraminibus petræ. Cap. 2. 1.

Virgulæ fumi ex aromatibus, Myrrhæ & Thuris, & vniuersi puluueris pigmentarij. 11. Filius Syon, & regi Salomoni in die desponsationis illius. Ca. 3. 6.

Oculis columbarum, & capillis caprarum. 3. Fragmini mali punici. 4. Turri Dauid. 6. Ad montem myrrhæ & ad collem thuris. 8 Lybano monti. 11. Fauo mellis distillãti, melli & lacti, & odori thuris. 12. Horto concluso. 13. Fonti signato & Paradiso malorum punicorum, cum pomorum fructibus. 15. Fonti hortorum, puteo aquarum viuentiũ. 16. Aquiloni & Austro. Ca. 4. 1.

Fructibus pomorum. 11. Comæ palmarum. 15. Columnis marmoreis 14. Eburno & Sapphyris. Cap. 5. 1.

Cortici mali punici, regioris & adolescentulis. 9. Auroræ consurgenti, Lunæ & Soli. 10. Horto nucum, & pomis conuallium. Cap. 6. 6.

Comparatur Maria sapientiæ ecclesiis altissimi. 3. Plenitudini sanctæ. 4. Multitudini electorum. 5. Ori altissimi. 6. Lumini orienti in cœlis, & nebulæ texenti totam terram. 8. Columnæ nubis, Gyro cœli, profundo abissi. 17. Cedro Libani, & Cypresso montis Syon. 18. Rosæ in Iericho. 19. Oliuæ speciosæ in campis, & Platano iuxta aquam in plateis. 20. Synamomo & Balsamo aromatisanti & odorem danti. 21. Myrrhę electę, Storaci & Galbano, & vngulę & gutte. Per totum caput. Eccles. 24. 1.

Mariæ perpetua virginitas significatur.

APparuit Dominus Moysi in flãma ignis de medio Rubi, & videbat quod Rubus arderet & non cõbureretur. Exod. 3. 2.

Ponam (dixit Gedeon ad Dominum) hoc vellus lanę in area, si ros in solo vellere fuerit, & in omni terra siccitas, sciam quod per manum meam, sicut locutus es, liberabis Israel. Factumque est ita, & de nocte consurgens, expresso vellere concham rore impleuit. Dixitque rursus ad Dominum: Ne irascatur furor tuus contra me, si adhuc semel tentauero, signum quærens in vellere. Oro vt solum vellus siccum sit, & omnis terra rore madens. Fecitque nocte illa vt postulauerat, & fuit siccitas in solo vellere & ros in omni terra. Iudic. 6. 37.

In sole posuit tabernaculum suum, & ipse tanquam sponsus procedens de thalamo suo. Psalm. 18. 6.

Sicut

Universidad de Deusto
Biblioteca

Cant. 2. 2. Sicut lilium inter spinas, sic amica mea inter filias.

Cap. 4. 7. Tota pulchra es amica mea, & macula (peccati) non est in te. Cap. 6. 9.

Esa. 7. 14. Ecce virgo concipiet & pariet filium, & vocabitur nomẽ eius Emanuel.

Cap. 11. 1. Egredietur virga de radice Iesse, & flos de radice eius ascendet.

Cap. 35. 1. Lætabit deserta & invia, & exultabit solitudo & florebit quasi lilium, germinans germinabit, & exultabit lætabunda, & laudans: Gloria Libani data est ei. Decor Carmeli & Saron: Ipsi videbunt gloriam Domini & decorem Dei nostri.

Cap. 66. 7. Antequam parturiret peperit, antequam veniret partus eius, peperit masculum, quis audiuit vnquam tale? & quis vidit huic simile?

Ezech. 44. 2. Porta hæc (dicit Dominus) erit clausa, non aperietur, & vir non transiet per eam, quoniam Dominus Deus Israel ingressus est per eam, eritque clausa principi, princeps ipse sedebit in ea. Daniel 2. 34.

Matt. 1. 20. Hæc autem eo cogitante (scilicet occultè dimittere eam) ecce Angelus Domini apparuit in somnis ei dicens: Ioseph fili Dauid, noli timere accipere Mariam coniugem tuam, quod enim in ea natum est, de spiritu sancto est.

Luc. 1. 35. Et respondens Angelus dixit ei (scilicet dicenti quomodo fiet istud quoniam virum nõ cognosco) spiritus sanctus superueniet in te, & virtus altissimi obumbrabit tibi. Ideoq; & quod nascetur ex te sanctum, vocabitur filius Dei.

Mariæ virginis virtutes, vt quod fuerit fide dignes.

Prou. 31. 18. VStauit & vidit quia bona est negotiatio eius, non extinguetur in nocte lucerna eius.

Luc. 1. 38. Dixit autem Maria: Ecce Ancilla Domini, fiat mihi secundũ verbum tuum, & discessit ab illa Angelus. 4. 5. Beata quæ credidisti (ait Mariæ Elisabeth) quoniam perficientur in ea quæ dicta sunt ei à Domino.

Ioan. 2. 5. Dicit mater eius (Iesu) ministris mensæ in nuptiis in Cana Galileæ) quodcunque dixerit vobis facite.

Eccle. 24. 24. Ego mater pulchræ dilectionis, & timoris, & agnitionis, & sanctæ spei. Ioan. 2. 5. Charitate perfecta erat. Luc. 1. 56. Mansit autem Maria cum illa (Elisabeth) quasi mensibus tribus & reuersa est in domum suam. Eccles. 24. 24.

Luc. 2. 7. Et peperit filiũ suũ primogenitũ, & pannis eũ inuoluit, & reclinauit eũ in præsepio, quia nõ erat ei locus in diuersorio.

Et deficiente vino, dicit mater Iesu ad eum: Vinum non habent, &c. *Ioan.* 2. 3.

Stabant autem iuxta crucem Iesu, mater eius & soror matris eius Maria Cleophæ, & Maria Magdalenæ. *Cap.* 19. 25.

Casta erat, vt supra probatur in perpetua eius virginitate.

Castitatem vouisse videtur.

ANgelus dixit ei: Spiritus sanctus superueniet in te, & virtus altissimi obumbrabit tibi, ideoque & quod nascetur ex te sanctum, vocabitur filius Dei. *Luc.* 1. 35.

Humilis erat.

DIxit Maria (ad Angelum) ecce ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum, & discessit ab illa Angelus. 48. *Luc.* 1. 38.

Quia respexit humilitatem ancillæ suæ, ecce enim ex hoc beatam me dicent, omnes generationes.

Misericors erat.

DEficiente vino, dixit mater Iesu ad eum: Vinum non habent, &c. *Ioan.* 2. 3.

Erat prudens.

MAria autem conseruabat omnia verba hæc, conferens in corde suo. *Luc.* 2. 19.

Modesta erat.

DIxit mater eius ad illum: Fili quid fecisti nobis sic? Ecce pater tuus & ego dolentes quærebamus te. *Luc.* 2. 48.

Erat pia.

MAgnificat anima mea Dominum, & exultauit Spiritus meus in Deo salutari meo. *Luc.* 1. 46.

Erat benigna.

ET intrauit in domum Zachariæ & salutauit Elisabeth. *Luc.* 1. 40.

Erat fortis.

MVlierem fortem quis inueniet? &c. Per totum caput. *Prou.* 31. 10. Ioan. 19. 25.

Erat sapiens.

OS suum aperuit Sapientiæ, & lex clementiæ in lingua eius. *Prou.* 31. 26.

Dicit

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ioan. 2. 5. Dicit mater eius (ministris mensæ in nuptiis in Cana Galileæ) quodcunque dixerit vobis facite.

Erat pauper.

Matt. 2. 11. ET intrantes domum (.s.tres Magi) inuenerunt puerum cum Maria matre eius,& procidentes adorauerunt eũ, & apertis thesauris suis,obtulerunt ei munera, aurum thus,& myrrham.

Luc. 2. 7. Implẽ sunt vt pareret,& peperit filium suum primogenitum;& pãnis eum inuoluit,& reclinauit eum in præsepio quia non erat ei locus in diuersorio.24.

Patiens erat.

Luc. 2. 35. TVam ipsius animã doloris gladius pertransibit, vt reuelentur ex multis cordibus cogitationes.Matt. 2. 13

Virtute præcellens omnes erat.

Prou 31. 29. MVltæ filiæ cõgregauerunt diuitias,tu verò supergressa es vniuersas.

Eccles. 24.25 In me gratia omnis vitæ,& veritatis,in me omnis spes vitæ & virtutis.

Luc.1.28. Aue gratia plena Dominus tecum,benedicta tu in mulieribus(Ait Angelus ad virginem).48.Quia respexit humilitatem ancillæ suæ,ecce enim ex hoc beatam me dicent,omnes generationes.

Maria salutatur ab Angelo.

Luc.1.28. ANgelus ad eam dixit Aue gratia plena,Dominus,tecum,benedicta tu in mulieribus.

Visitat Elizabeth & laudat Deum.

Luc.1.39. EXurgens autem Maria in diebus illis,abiit in montana cum festinatione, in ciuitatem Iuda, & intrauit in domum Zachariæ,& salutauit Elizabeth 46. Magnificat anima mea Dominum.

Proficiscitur cum Ioseph in Bethleem.

Luc.2.4. AScendit autẽ & Ioseph à Galilæa de ciuitate Nazareth in Iudæam ciuitatem Dauid quæ vocatur Bethleem, eo quod esset de domo & familia Dauid.

Proficiscitur cum Ioseph in Aegyptum.

Matt. 2.14. QVi consurgens(Ioseph)accepit puerum & matrem eius nocte, & secessit in Aegyptum.

Reuertitur inde in terram Israel.

Erat

Erat ibi vsq; ad obitũ Herodis vt adimpleret quod dictũ est à Dño per prophetã(Oseæ.11.8.)ex Aegypto vocaui filiũ meũ. Mat.2.15.

Inuenit Christum in templo.

Luc.2. 46. ET factum est post triduum inuenerunt illum in templo sedentem in medio doctorum,audientem illos & interrogantem eos.

Assistit Maria cruci & Apostolo Ioanni cõmendatur.

Ioan.19.25. STabat autem iuxta crucem Iesu mater eius & soror matris eius Maria Cleophæ,& Maria Magdalenæ,

Manebat Maria cum Apostolis.

Act. 1.14. HI omnes (scilicet Petrus,Ioannes,Iacobus & Andreas, Philippus & Thomas, Bartholomeus & Mathæus, &c. perseuerãtes vnanimiter in oratione cum mulieribus & Maria matre Iesu,& fratribus eius.

Maria Magdalena deflet sua peccata.

Luc.7.38. STans(Maria Magdalena)retro secus pedes eius(Iesu)cœpit rigare pedes eius,& capillis capitis sui tergebat, & osculabatur pedes eius & vnguento vngebat.

Obtinet Magdalena peccatorum remissionem.

Luc.7.48. Remittũtur tibi peccata tua.

Liberata à septem dæmoniis adhæret Christo.

Luc.8.2. MAria q̃ vocatur Magdalena de qua septẽ dæmonia exierãt & Ioanna vxor Chusæ procuratoris Herodis & Susanna, & aliæ multæ ministrabant ei de facultatibus suis.

Vngit Dominum.

Mat.26.6. CVm autẽ Iesus esset in Bethania in domo Symonis Leprosi,accessit ad eum mulier habens alabastrum vnguẽti prætiosi, & effudit super caput ipsius recumbentis. Idem verbatim.Mar.14.3.Item Ioan.12.3.

Ioan.11.2. Maria autẽ erat quæ vnxit Dñm vnguento, & extersit pedes eius capillis suis,cuius frater Lazarus infirmabatur.

Adest Christo in cruce morienti.

Ioan. 19.25. STabant autem iuxta crucem Iesu mater eius & soror matris eius,Maria Clophæ & Maria Magdalenæ.

Christus ei primo apparet post resurrectionem.

Mar.16.9. SVrgens autem mane prima sabbathi apparuit primo Mariæ Magdalenæ,de qua ieiecerat septem demonia.

1.Cor.15.5. Et qa visus est Cephę,& post hęc vndecim, deinde visus

Universidad de Deusto
Biblioteca

est quinquaginta fratribus simul.

Mariti officium, & authoritas in vxorem.

Gen.3.16. MVlieri quoque dixit (Deus) multiplicabo ærumnas tuas, & conceptus tuos, in dolore paries filios: & sub viri potestate eris, & ipse dominabitur tui

Num.5.12. Dominus ait ad Moysem: loquere ad filios Israel, & dices ad eos: Vir cuius vxor erraverit maritumque contempserit dormierit cum altero viro, & hoc maritus deprehendere nō quiverit, sed latet adulterium, & testibus argui non potest, quia non est inuenta in stupro &c. Adducet eam ad sacerdotem &c. 18.

Cap.30.7. Si maritum habuerit, & vouerit aliquid, & semel de ore eius verbum egrediens, animam eius obligaverit iuramento, quo die audierit vir, & non contradixerit voti ræa erit, reddetque quodcunque promiserat &c. 13.

Deut.22.5. Non induetur mulier veste virili, nec vir vtetur veste fœminea, abominabilis enim apud Deū est qui facit hæc. 13.

Cap.24.1. Si acceperit homo vxorem, & habuerit eam, & non invenerit gratiam ante oculos eius propter aliquam fœditatem scribet libellum repudij, & dabit in manu illius, & dimittet eam de domo sua:

Prou.18.32. Qui invenit mulierem bonam, & hauriet iucunditatem à Domino: qui expellit mulierem bonam, expellit bonū, qui autem tenet adulteram stultus est & insipiens. Cap. 5.18.

Eccles. 9.9. Perfruere vita cū vxore quam diligis cunctis diebus vitæ instabilitatis tuæ, qui dati sunt tibi sub sole omni tempore vanitatis tuæ. Hæc est enim pars in vita & in labore tuo quo laboras sub sole.

Eccles.7.38. Mulier si est ubi secundum animam tuam, non proiicias illam, & odibili non credas te in toto corde tuo.

Cap.9.1. Non zeles mulierem sinus tui ne ostendat super te malitiam doctrinæ nequam. non des mulieri potestatem animæ tuæ, ne ingrediatur in virtute tua & confundaris.

Cap.25.1. In tribus placitum est spiritui meo quæ sunt probata coram Deo & hominibus cōcordia fraterna, & amor proximorum & vir & mulier bene sibi consentientes. 27. Sicut arenosus, & pedibus veterani, sic mulier linguata, homini quieto.

Cap.26.1. Mulieris bonæ beatus vir, numerus enim annorū illorum duplex. Malach. 2.14.16.

1.Cor.7. Paulus Corinthios instruit de matrimonio, eiusque vsu & indissolubili vinculo nuptis commendans cœlibatum.

Volo autem vos scire, quod omnis viri caput Christus est *Cap.1.12.*
caput autem mulieris vir.

Mulieres viris suis subditæ sicut sint Domino, quoniam *Ephes.5.22.*
vir caput mulieris est sicut Christus caput ecclesiæ.

Mulieres subditæ estote viris sicut oportet in Domino, vi *Colloss.3.18.*
ri diligite vxores, & nolite amari esse ad illas Tit.2.4.

Mulieres subditæ sint viris suis: vt & si qui non credāt ver *1.Pet 3.1.*
bo, per mulierum conuersationem sine verbo lucrifiant, cōsiderantes in timore castam conuersationem vestram.

Mulier in silentio discat cum omni subiectione. Docere *1.Tim.2.11*
autem mulieri non permitto, neque dominari in virum, sed esse in silentio.

Martha hospitio excipit Christum Dominum. Luc.10.38. hæ bei firmam fidem. Ioan.11.27.
Matthan sacerdos Baal occiditur. 4. Reg.11.18. 2. Para.23.17.
Mathias eligitur in Apostolum. Act.1.26.
Mathusalem filius Enoch nascitur. Gen.5.21. Viuit 969. Annis, & moritur.5.27.

Matrimonium instituitur propter procreationem.

MAsculum & fœminam creauit eos, benedixitque illis Deus. & ait: crescite & multiplicamini et replete terram et subiicite eam, et dominamini piscibus maris, et volatilibus cœli, et vniuersis animantibus quæ mouentur super terram. *Gene. 1.28.*

Immisit (Dñs Deus) soporem in Adam: cumque obdormisset, tulit vnam de costis eius et replent carnem pro ea. etc. 22.23. 24. *Cap.2.12.*

Dixit Adam Deo (illum increpanti) mulier quam dedisti mihi sociam, dedit mihi de ligno, et comedi.17. Dixit Adæ Deus: Quia audisti vocem vxoris tuæ et comedisti de ligno ex quo præceperam tibi ne comederes, maledicta terra in opere tuo, in laboribꝰ comedes ex ea cūctis diebus vitę tuæ. *Cap.2.12.*

Adam cognouit vxorem suam Euam, quæ cōcepit et pepe perit Cam, dicens possedi hominem per Deum. *Cap.4.1.*

Benedixit Dominus Noe et filiis eius, et dixit ad eos Crescite et multiplicamini, et replete terram. Cap. 19.26. *Cap.9.1.*

Cap.24.3.Cap.29.21.&c.

*Exod.*2.1. Egressus est vir(Moyses) de domo Leui, & accepit vxorẽ stirpis suę,quę concepit & peperit filium,& videns eũ elegãtem,abscondit tribus mensibus.Cap.20.17.Leuit.Cap.18.per totum.

*Leuit.*20.10 Si Mœchatus quis fuerit cum vxore alterius & adulterũ perpetrauerit cum coniuge proximi sui,morte moriantur & Mœchus & Mœcha.

*Deut.*7.3. Non inibis cũ eis(gentibus)fœdus nec miserebris earũ, neq; sociabis cum eis coniugia filiã tuã nõ dabis filio eius, nec filiam illius accipies filio tuo.Cap.5.21.Cap.24.1.

*Iudic.*3.6. Et duxerunt vxores(filij Israel)filias eorum,ipsiq; (gẽtes) filias suas filiis eorum tradiderunt & seruierunt (Israelitæ) diis eorum.Cap.14.2.7.15.Idem habetur.1.Esdræ.9.2.De quibus sit quoque mentio.Lib.2.Cap.13.23.

*Prou.*18.22. Qui inuenit mulierem bonam,inuenit bonum,& hauriet iucunditatem à Domino.Hierem.3.1

*Cap.*19.14. Domus & diuitiæ dantur à parentibus,à Domino autem propriè vxor prudens,Eccles.25.2.

*Malac.*2.15. Et quid vnus quærit nisi semen Dei.

*Mat.*5.32. Ego(ait Iesus)dico vobis,quia omnis qui dimiserit vxorẽ suã excepta fornicationis causa, facit eã mœchari,& qui dimissam duxerit,adulteratur.Idem Lucæ Cap.16.18.

*Cap.*19.3. Non legistis(ait Iesus Pharisæis tentantibus eũ) quia qui fecit ab initio masculum & fœminam fecit eos?Et dixit propter hoc dimittet homo patrem & matrem,& adhærebit vxori suæ,& erunt duo in carne vna.Cap.22.24.30.Idẽ Marc. 10.2.6.7.8.verbatim.

*Ioan.*2.1. Die tertia nuptiæ factæ sunt in Cana Galileæ,& erat mater Iesu ibi.

*Rom.*7.2. Quę sub viro est mulier viuente viro alligata est legi,si autem mortuus fuerit vir eius,soluta est à lege viri.

1.*Cor.*7. ✠ Viuente viro vocatur adultera si fuerit cum alio viro,si autẽ mortuus fuerit vir eius,liberata est à lege viri, vt cui vult nubat tantum in Domino.

*Ephes.*5.31. Propter hoc(scilicet qui vxorem suam diligit seipsum diligat)relinquet homo patrem & matrem & adhærebit vxori suæ,& erunt duo in carne vna:Sacramentum hoc magnũ est,ego autem dico in Christo & in ecclesia.

*Heb.*13.4. Honorabile connubium in omnibus et thorus immaculatus,Fornicatores enim & adulteros iudicabit Deus.

Propter peccati deuitationem.

BOnum est homini mulierem non tangere,propter fornicationẽ autem vnusquisque suam vxorẽ habeat. & vnaquæque suũ virum habeat. Vxori vir debitum reddat, similiter & vxor viro.Nolite fraudare inuicem,nisi forte ex consensu ad tempus,vt vacetis orationi,& iterum reuertimini in idipsum,ne tentet vos Sathanas propter incontinentiã vestram. 1.*Cor.*7.1.

Hoc itaque dico secundũ indulgentiã,nõ secũdũimperiũ. *Ibid.*6.

Propter mutuam consolationem.

DOmus ac res paternæ hæreditate obueniunt, à Domino autem vxor prudens. *Prou.* 19.14

Trade filiã & grãde opus feceris, & homini sensato da illã.

Qui possidet mulierem bonam,inchoat possessionẽ.Adiutorium secundum illum est,& columna vt requies. *Eccles.* 7.27 36.26.

Vbi non est mulier,ingemiscit egens.Cui credit qui nõ habet nidũ?Et deflectens vbicunque obscurauerit,quasi succinctus latro exiliens de ciuitate in ciuitatem. *Ibid.*27.

Mulieres viris suis subditæ sint sicut Domino.

Sed sicut ecclesia subiecta est Christo : ita mulieres viris suis in omnibus. Viri diligite vxores vestras , sicut Christus dilexit ecclesiam,& seipsum tradidit pro ea. *Ephe.*5. 22. *Ibid.*24.

Viri debent diligere vxores suas vt propria corpora. Qui suam vxorem diligit,seipsum diligit. *Ibid.*28.

Veruntamen & vos singuli vnusquisque vxorem suam sicut seipsum diligat:vxor autem timeat virum suum. *Ibid.*33.

Viri diligite vxores vestras, & nolite amari esse ad illas.

Similiter & mulieres subditæ sint viris suis, vt & si qui non credunt verbo,per mulierem conuersationẽ(bonam) sine verbo lucrifiant, considerantes in timore sanctum cõuersationem vestram.Quarũ non sit intrinsecus capillatura, aut circundatio auri,aut indumenti vestimentorum cultus:sed qui absconditus est cordis homo, in incorruptibilitate quieti et modesti spiritus,qui est in conspectu Dei locuples.Sic enim aliquando & sanctæ mulieres, sperãtes in Deo ornabant se subiectę propriis viris.Sicut Sara obediebat Abrahę Dominum eum vocans.Cuius estis filiæ benefacientes,& non perturbationem timescentes vllam perturbationem. *Colloss.* 3.19. 1.*Pet.*3.12.

Viri similiter cohabitantes secundum scientiã. quasi infirmiori vasculo muliebri.impartientes honorẽ,tanquã cohæredibus gratiæ vitę,vt non impediãtur orationes vestræ. *Ibid.*7.

Matrimonium indissolubile.

Gen 2.24. QVamobrem relinquet homo patrem suum & matrē & adhærebit vxori suæ,& erunt duo in carne vna.

*Matth.*5.32. Ego autem dico vob̄ s.quia omnis qui dimiserit vxorem suam excepta fornicationis causa,facit eā mœchari, & qui dimissam duxerit,adulteratur.

*Cap.*19.7. Quid ergo Moyses mādauit dare libellū repudij & dimittere eā? illis: Quoniā Moyses ad duritiā cordis vestri permisit vobis dimittere vxores vestras,ab initio autē nō fuit sic.

*Mar.*10.1 Quicunque dimiserit vxorem suam,& alia duxerit, adulterium committit super eam. Idem *Luc.*16.18.

1.*Cor.* 7. 10. Iis autem qui matrimonio iuncti sunt,præcipio, non ego sed Dñs,vxorem à viro non discedere:quod si discesserit manere innuptam aut viro suo reconsiliari.

Matrimonium spirituale quære connubium.

Matrimonium cuius rei Sacramentum.

Ephes. 5.32 SAcramentum hoc magnum est.ego autem dico in Christo & in Ecclesia.

Confert Gratiam & sanctificationem.

1.*Thess.*4. 4. HÆc est enim voluntas Dei,sanctificatio vestra, vt abstineatis vos à fornicatione,vt sciat vnusquisque vas suū possidere in sanctificatione & honore.

Matrimonium spirituali virtuosè inchoatur

*Osea.*2.19. ET sponsabo te mihi in sempiternum,& sponsabo te mihi in iustitia,in iudicio,& in misericordia & miserationib.

Et sponsabo te mihi in fide,& scies quia ego Dominus.

*Matth.*22. 2. Simile est regnū cœlorū homini regi,qui fecit nuptias filio suo.

*Ioan.*3.29. Qui habet sponsam,sponsus est.

2 *Cor.*11.2. Despodi enim vos vni viro virginē castā exhibere Christo

*Ephes.*5.32. Sacramentum hoc magnum est.*vt supra.*

*Apoc.*21.2. Et ego Ioānes vidi sanctā ciuitatē Hierusalē nouā descendentē de cœlo,à Deo paratā,sicut sponsam ornatā viro suo.

Copiosè remunerat.

*Esa.*49.18. LEua in circuitu oculos tuos & vide,omnes isti cōgregati sunt, venerunt tibi. Viuo ego dicit Dñs,quia omnib.his velut ornamēto vestieris & circūdabis tibi eos quasi sponsa.

61.10. Gaudēs gaudebo in dño & exultabit aīa mea in Deo meo.

Matth. 25.1. Tūc simile erit regnū cœlorū decē virginib.quæ accipientes lampades suas,exierunt obviam sponso & sponsæ.

Quinq; autem ex eis erant fatuæ,& quinque prudētes

*Apoc.*19.7. Gaudeamus & exultemus,& demus gloriā Deo:quia venerunt

illi vt cooperiat se byssino splendenti & candido:Byssinum enim iustificationes sunt sanctorum.

Matthæus publicanus vocatur Mat.9.9.&10.3.

*Appellatur filius Leui.filius Alphæi.*Mar.2.14.Luc.5.27.

*Mathania pater Ioachim fit Rex Iuda,*4.Reg.24.17.

*Appellatur Sedechias.*1.Par.3.15.*Relinquit post se filiū Salath.*

*Mathathias sacerdos ostendit zelum.*1.Machac.2.24.(Ca.3.17.

*Pugnat strenuè Cap.*2.41.*Monet filios suos ad observādā legē Dei.*Ca.2.49.64.*Medi occupāt regnum Babylonia.Dan.*5.31.

Mediator redemptionis solus Christus.

*Galat.*3.14. QVid igitur lex?(Vide Lex.)

1.*Tim.*2.5. VNus enim Deus,vnus & mediator Dei & hominū, homo Christus Iesus, q dedit redēptione semetipsū p̄ ōnib.

*Heb.*9.15. Et ideo noui testamenti mediator est,vt morte intercedente in redemptionem earum præuaricationum,quæ erāt sub priori testamento,repromissionem accipiant,qui vocati sunt æternæ hæreditatis.

*Ibidem.*2.4. Nō.n.in manū facta Sācta Iesus introiuit,exēplaria verorū,sed in ipsū cœlū, vt appareat nūc vultui Dei pro nobis.

Medi intercessionis Christus.

*Rom.*8.34. CHristus Iesus q mortuus est,imò qui& resurrexit,qui est ad dexteram Dei,qui etiam interpellat pro nobis.

1.*Ioan.* 2. 1. Filioli mei,hæc scribo vobis,vt nō peccetis.Sed & si q̄s peccaverit,aduocatū habem⁹ apud Patrē Iesum.Christū iustū.

Medi.Spiritus sanctus

*Rom.*8. 26. NAm quid oremus sicut oportet, nescimus,sed ipse spiritus postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus.

Medi Angelus.

*Iob.*33.13. SI fuerit pro eo Angelus loquēs vnus de millib.aut annū tierit hominis æquitatē,miserebitur eius,& dicet: Libera eū,vt nō descēdat in corruptionē. Inueni in quo ei p̄pitiet.

*Zach.*1.12. Et respondit Angelus Domini,& dixit, Domine exercituū vsquequo tu non miserebēris Hyerusalem, & vrbium Iuda, quibus natus es?Et respondit Dominus Angelo,qui loquebatur in me verba bona, verba consolatoria.

Medi Homo.

*Iob.*42.8. IOb seruus meus(ait Dominus amicis Iob)orabit pro vobis,faciē eius suscipiā,vt nō imputetur vobis stultitia.

2.*Marc.*15.12 Erat aūt huiusmodi visio,Oniam,qui fuerat summus sacerdos,virum bonum & benignum,verecundum visu,modestum moribus, & eloquio decorum, & qui à puero

modestum moribus, & eloquio decorum, & qui à puero in virtutibus exercitatus sit, manus protendentē orare pro omni populo Iudæorum. Post hoc apparuisse & alium virū ætate & gloria mirabilem, & magni decoris habitudinē cui ea illum. Respondentem verò Oniam, dixisse. Hic est frater amator, & populi Israel: hic est qui multum orat pro popu-
Roman.15.30 lo & vniuersa sancta ciuitate, Hieremias propheta Dei.

Obsecro ergo vos fratres per Dominū nostrum Iesum Christū, & p charitatē sancti Spiritus, vt adiuuetis me in orationib. vestris ꝓ me ad Deū. Vide, Sancti pro nobis orā.

Esa.61.1. *Me dicus spiritualis.*

SPiritus domini super me, eò quòd vnxerit me Dominus. Ad annuntiandum mansuetis misit me, vt mederer
Matth.9.12. contritis corde.

Luc.4.23. Non est opus valentibus medico, sed malè habentib. Vtiq; dicetis mihi hanc similitudinē: Medice cura teipsum.

13.5. Non egent, qui sani sunt, medico: sed qui male habent.

10.30. Homo quidam descendebat, &c.

Medicus corporalis.

Eccles.10.11. LAnguor prolixior grauat medicum. Breuem languorē
31.1. præcidit medicus.

Honora medicū propter necessitatem: Dominus enim eius auctor est. Nam omnis medicina manat ab Altissimo.
Ibidem.3. Disciplina medici exaltabit caput illius, & in conspectu magnatorum collaudabitur. Altissimus de terra procreauit medicamenta, nec abhorrebit illa vir sapiens. Ad agnitionē hominum virtus illorum. In his curans mitigabit dolorem. (Vide) Infirmitas.

Melchisedech Sacerdos & Rex Salem.

Genes.14.18. AT verò Melchisedech Rex Salem, proferens panem & vinum (erat enim sacerdos Dei Altissimi) benedixit ei & ait, Benedictus Abraham Deo excelso, qui creauit cœlū & terram.

Psal.109.4. Iurauit Dominus & non pœnitebit eum, tu es sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech.

Heb.7.1. Hic enim Melchisedech Rex Salem, sacerdos Dei summi qui obuiauit Abrahæ regresso à cæde regum benedixit ei.

Mendacium.

Genes.3.4. DIxit autem serpens ad mulierem, nequaquam morte moriemini.

Qui

Qui cùm vidissent eum (fratres Ioseph) mutuo loquebā- *Cap.37.19.*
tur ecce somniator venit, venite occidamus eum & mittamus in cisternam veterem.

Nō mētiemini, nec decipiet vnusquisque proximum suū. *Leuit.19.11.*

Dauid occiso nuntio, qui se Saulem occidisse dicebat, *1.Reg.1.*✠
scissis vestibus defleт eum cum cæteris occisis, ieiunans vsque ad vesperam ac super eos plangens, planctum filiis Israel præcepit. 4. Reg. 3. 25.

Proferentem mendacia, testem fallacem (odit Dominus) *Prou. 6.19.*

Abominatio est à Domino labia mendacia, qui autem fideliter agunt placent ei. *Ca.12.22.*

Custodite vos à murmuratione quę nihil prodest, & à detractione parcite linguæ, quoniam sermo obscurus in vacuum non ibi, os autem quod mentitur, occidit animam. *Sap.1.11.*

Noli amare mendacium aduersus fratrem tuum, neque *Eccles.7.13.*
in amicum similiter facias.

Opprobriū nequā in homine mēdaciū, & in ore indisciplinatorū assiduè erit. 28. Mores hominū mendacium sine honore & confusio illorum cum ipsis sine intermissione. *Cap.20.26.*

Pauperem superbum, & diuitem mendacem, & senem fa- *Cap.52.4.*
tuum & insensatum (odiuit anima mea.)

Maledictum est mendacium & homicidium & furtum *Osee.4.2.*
& adulteriū inundauerūt, & sanguis sanguinem tetigit. &c.

Vos (Pharisæi) ex patre diabolo estis, & desideria patris *Ioan.8.44*
vestri vultis facere: ille homicida erat ab initio & in veritate non steтit, quia non est veritas in eo, cùm loquitur mendacium ex propriis loquitur, quia mendax est & pater eius.

Ananias & vxor sua Saphira agro diuendito pretij par- *Act.5.*✠
tem sibi seruant, quod tamen interrogante Petro, factum est se negant, quam ob causam ad verbum Petri vxor post maritum subita morte percutitur.

Propter qui deponentes mendacium, loquimini veritatē *Ephes.4.25.*
vnusquisque cum proximo suo, quoniam sumus inuicem membra.

Nolite mentiri inuicēm expoliantes vos veterem homi- *Colloss.3.9.*
nem cum actibus suis, & induentes nouum &c. Vide testimonium.

Menelaus proditor patriæ, vi vsurpat sibi summum Sacerdotiū, 2. Mach. 4. 24. extremo supplicio afficitur, 2. Mach. 13. 4. 5. 6

Mensura qua mensi fueritis, remetietur vobis.

Exod.21.23. SIn autem mors eius fuerit subsecuta, reddet animã pro anima.

Iudic.1.7. Dixitq́ue Adonibezec, septuaginta reges amputatis manuum & pedum summitatibus,colligebant sub mensa mea ciborum reliquias, sicut feci(scilicet eis)ita reddidit mihi Deus adduxerũtq́ue eum(Iudas & Simeon)in Hierusalem & ibi mortuus est.

1.Reg.15.33. Ait Samuel,sicut fecit absque liberis mulieres gladius tuus,(loquitur Saul ad Agag)sic absque liberis erit inter mulieres mater tua, & in frustra conscidit eum Samuel coram Domino in Galgalis.

2.Reg.22.25. Et retribuet mihi (ait Dauid)Dominus secundum iustitiam meam,& secundum munditiam manuum mearum in conspectu oculorum suorum.

Psal.17.21. Et retribuet mihi Dominus secundum iustitiam meã, & secundum puritatem manuum mearum retribuet mihi.

Prou.22.22. Non facias violentiam pauperi,quia pauper est,neque cõteras egenum in porta quia iudicabit Dominus causam eius & configet eos qui confixerunt animam eius.

Esa.33.1. Vę q prædaris,nõne & ipse prædaberis:& qui spernis,nõne & ipse spernêris cũ cõsummaueris de prædationẽ,deprędaberis:cum fatigatus desieris contemnere contemneris.

Cap.65.6. Ecce scriptum est coram me,non tacebo, sed reddam & retribuam in signum eorum iniquitates vestras & iniquitates patrum vestrorum simul,dicit Dominus.66.4.

Her.50.15. Clamate aduersus ea(Babylonem ait Hieremias)vbique dedit manum,ceciderunt fundamenta eius, destructi sunt muri eius,quoniam vltio Domini est,vltionem accipite de ea,sicut fecit,facite ei.29.Reddite ei(Babyloni)secũdum opus suum,& iuxta omnia quæ fecit, facite illi, quia contra Dominum erecta est aduersum sanctum Israel.

Cap.51.49 Et quomodo fecit Babylon vt caderẽt occisi in Israel,sic & de Babylone cadent occisi in vniuersa terra.

Ezech.16.50. Hæc dicit Dominus Deus:& faciam tibi sicut despexisti iuramentum,vt irritum faceres pactum.

Ioel.3.7. Ecce ego suscitabo eos de loco in quo vendidistis eos (minatur Deus gentibus afflictionem qua afflixerunt populum suum) & conuertam retributionem vestrum in caput vestrum,& vendam filios vestros & filias vestras in manibus filiorum Iuda.

Mat.7.2. In quo enim iudicio iudicaueritis: iudicabimini, & in qua mẽsura mensi fueritis, remetietur vobis.

Et dicebat illis (Iesus) videte quid audiatis,in qua mensura mensi fueritis,remetietur vobis,& adiicietur vobis. *Marc.4.24.*

Date & dabitur vobis:mensuram bonam & confertam & coagitatum & superfluentem dabunt in sinum vestrum.Eadem quippe mensura qua mensi fueritis, remetietur vobis. *Luc.6.38.*

Mensura & pondera debent esse iusta.

NOlite facere iniquum aliquid in iudicio,in regula,in põdere,in mensura. *Leuit.19.35*

Non habebis in sæculo diuersa pondera, maius & minus,nec erit in domo tua modius maior & minor. *Deut.25.13.*

Statera iuxsta,& Ephi iustũ,& batus iustus erit vobis.&c. *Ezech.45.10*

Nunquid iustificabo stateram impiam,& saccelli pondera dolosa? Amos. 8.5. *Mich. 6. 11*

Pondus & statera iudicia Domini sunt,& opera eius omnes lapides sæculi. *Prou.16. 11.*

Pondus,& pondus,mensura & mensura, vtrunque abominabile est apud Deum. *Cap. 20. 10.*

Merari filius Leui. Num.3.17.
Merariturum officium. Cap.3.33. ✠ *Cap.4.42.*

Mercenarius remunerandus.

NOn morabitur opus mercenarij apud te vsque mane. *Leuit.19.13.*

non negabis mercedem indigentis,& pauperis fratris tui ne clamet contra te ad Dominum, & reputetur tibi in peccatum. *Deut.24.14.*

Quicunq; tibi aliquid operatus fuerit, statim ei mercedẽ restitue,& merces mercenarij tui omnino apud te non remaneat. *Tob.4.15.*

Dignus est enim operarius mercede sua.

Ei autem qui operatur,merces imputatur,non secundum gratiam,sed secundum debitum. *Luc.10.7.* *Rom.4.4.*

Non defraudandus.

QVem quis victu priuat,eum interficit:& qui mercedẽ subtrahit mercenario,effundit sanguinem. *Eccle.34.27.*

Ecce merces operariorum qui messuerunt regionem vestram,quæ fraudata est à vobis,clamat:& clamor eorum in aures Domini Sabaoth introiuit. *Iaco.5.4.*

Mini-

Miniſterium Dei.

Eccleſ.7.32. IN omni virtute tua dilige eum, qui fecit te, & miniſtros eius non derelinquas.

Dan.7.10. Milia milium miniſtrabant ei.

Matth.4.11. Tunc reliquit eum diabolus, & angeli acceſſerunt, & miniſtrabant ei.

Ioan.12.26. Si quis mihi miniſtrat, me ſequatur, & vbi ſum ego, illic & miniſter meus erit. Si quis mihi miniſtrauerit, honorificabit eum Pater meus.

1.Cor.4.1. Sic nos exiſtimet homo, vt miniſtros Chriſti, & diſpenſatores myſteriorum Dei.

2.Cor.6.4. Sed in omnibus exhibeamus nos ſicut Dei miniſtros.

Miniſterium humanum ordinatum.

Pſal.100.6. AMbulans in via immaculata, hic mihi miniſtrabat.

Prou.14.35. Acceptus eſt regi miniſter intelligens, iracundiam illius inutilis ſuſtinebit.

22.11. Qui diligit cordis munditiam, propter gratiam labiorũ ſuorum habebit amicum regem.

Eccleſ.10.2. Secundum iudicem populi, ſic & miniſtri eius.

Merces quæ debetur operibus.

Geneſ.4.7. NOnne ſi bene egeris recipies, ſin autem male, ſtatim in foribus tuis peccatum aderit?

Cap.15.1. Factus eſt ſermo Domini ad Abraham, dicens per viſionem: Noli timere Abraham, ego protector tuus ſum & merces tua magna nimis.

Pſal.118.112. Inclinaui cor meum ad faciendas iuſtificationes tuas in æternum, propter retributionem.

Prou.11.18. Impius facit opus inſtabile, ſeminanti autem iuſtitiam, merces fidelis.

Sap.5.16. Iuſti autem in perpetuum viuent, & apud Dominum eſt merces eorum, & cogitatio eorum apud altiſſimum.

Cap.10.17. Et reddidit iuſtis mercedem laborum ſuorum, & deduxit illos in via mirabili, & fuit illis in velamento diei, & in lucem ſtellarum per noctem.

Eccleſ.2.8. Qui timetis Dominum, credite illi, & non euacuabitur merces veſtra.

Cap.11.14. Benedictio Dei in mercedem iuſti feſtinat, & in honore veloci proceſſus illius fructificat.

Cap.18.22. Non impediaris orare ſemper, & ne vereris vſq; ad mortem iuſtificari: quoniam merces Dei manet in æternum.

Da mercedem ſuſtinentibus te, vt prophetæ tui fideles inueniantur, & exaudi orationes ſeruorum tuorum. *Cap.36.18.*

Dedit enim mihi Dominus, linguam mercedem meã, & in ipſa laudabo eum. 38. Operamini opus veſtrum ante tempus & dabit vobis mercedem veſtram in tempore ſuo. *Cap.51.30.*

Dicite iuſto, quoniam bene, quoniam fructũ adinuẽtio- num ſuarum cõmedet. Vę impio in malum, retributio enim manuum eius fiet ei. *Eſa.3.10.*

Hæc dicit Dominus: Quieſcat vox tua (Iſrael) à ploratu & oculi tui à lachrimis, quia eſt merces operi tuo, ait Dominus, & reuertentur de terra inimici. *Hiere.31.16.*

Gaudete & exultate, quoniã merces veſtra copioſa eſt in cœlis: ſic. n. perſecuti ſunt prophetas qui fuerunt ante vos. *Matth.5.12.*

Attendite ne iuſtitiam veſtram faciatis coram hominibus vt videamini ab eis, alioquin mercedem nõ habebitis apud patrem veſtrum qui in cœlis eſt *Cap.6.1.*

Qui recepit prophetam in nomine meo, mercedem prophetæ accipiet, & qui recepit iuſtum in nomine iuſti, mercede iuſti accipiet, & quicunque potum dederit vni ex minimis iſtis calicem aquæ frigidæ tantum in nomine diſcipuli: Amen dico vobis non perdet mercedem ſuam. *Cap.10.41.*

Cũm ſero autem factũ eſſet, dicit Dominus vineæ, procuratori ſuo: Voca operarios, & redde illis mercedem, incipiẽs à nouiſſimis vſque ad primos. *Cap.20.8.*

Quiſquis enim potum dederit vobis calicem aquæ frigidæ in nomine mei, quia Chriſti eſtis, amen dico vobis, non perdet mercedem ſuam. *Marc.9.41.*

Veruntamen diligite inimicos veſtros, benefacite & mutuum date nihil inde ſperantes, & erit merces veſtra multa, & eritis filij altiſſimi, quia ipſe benignus eſt ſuper ingratos & malos. *Luc.35.*

In eadem autem domo manete edentes & bibentes quæ apud illos ſunt, dignus eſt enim operarius mercede ſuæ: nolite tranſire de domo in domum. *Cap.10.7.*

Et qui metit, mercedem accipit, & congregat fructum in vitam æternam: vt & qui ſeminat, ſimul gaudeat & qui metit &c. *Ioan.4.36.*

Ei autem qui operatur merces non imputatur ſecundum gratiam, ſed ſecundum debitum. *Rom.4.4.*

Qui autem plantat & qui rigat vnum ſunt: vnuſquiſque autem propriam mercedem accipiet ſecundũ ſuum laborẽ. *1.Cor.3.8.*

1.Tim.5.18. Dicit enim scriptura (Deut.25.4.) non infrenabis os bouitrituranti & dignus est operarius mercede sua.

Apoc.22.12. Ecce venio cito,& merces mea mecum est, reddere unicuique secundum opera sua.

Merita operum.

Eccles.10.31. FIli,in mansuetudine seruа animam tuam,& da illi honorem secundum meritum suum.

Cap. 16.15. Non dicas,à Deo abscondar,& ex summo quis mei memorabitur?

Cap. 38.18. Fac luctum secundum meritum eius,vno die vel duobus propter detractionem.Vide Opera.

Merob filia Saulis.1.Reg.14.49. Remittitur Dauidi in vxorem.18.17.

Messias i.Christus & verus vocatus est Dominus noster Iesus.

Ioan.1.41. INuenit hic primum,fratrem suum Simonem, & dicit ei Inuenimus Messiam quod est interpretatum Christus.

Cap.4.25. Dicit ei mulier:Scio quia Messias venit qui dicitur Christus,cum ergo venerit ille nobis annunciabit omnia.

Cap.7.41. Alij dicebant:hic est Christus, quidam autē dicebant:numquid à Galilæa venit Christus?

Cap. 11.27. Ait illi,vtique Domine, ego credidi quia tu es Christus, filius Dei viui,qui in hunc mundum venisti.

Mat.26.64. Dicit illi (Caiphe) Tu dixisti,verumtñ dico vobis,amodo videbitis filiū hominis, sedentem à dextris virtutis Dei,& venientem in nubibus cœli.Marc.14.62. Idem verbum.

Mar.14.62. Iesus autem dixit illi (Caiphæ) ego sum &c.

Luc.22.66. Si tu es Christus dic nobis (Iudæis) & ait illis:Si vobis dixero non credetis mihi.

Act.17.3. Tria disserebat Paulus(Iudeis)eis de scripturis adaperiēs & insinuans qa Christū oportuit pati & resurgere à mortuis, & quia hic est Iesus Christus quem ego annuncio vobis.

Cap.18.28. Vehementer enim Iudæos reuincebat publicè, ostendēs per scripturas esse Christum Iesum.Cap.19.4.

1.Ioan. 5.1. Omnis qui credit quoniam Iesus est Christus,ex Deo natus est,& omnis qui diligit eum, qui genuit, diligit & eum qui natus est ex eo.

Micha

Micha parat Ephod Idolo matris suæ Iudic.17.5.conducit Leuitam.17.7.10.Idolum & Ephod auferuntur,similiter & sacerdos abducitur.18.13.‡18.20.

Micha filia Miphiboseth.2.Reg.9.12.

Michaas prophetat contrarium pseudoprophetis.3.Reg.22.13.15.23.2.Paral.18.14.

Michael pugnat cum diabolo.Dan.10.13.Iudæ.9.Apoc.12.7.

Michol siue Michal filia Saulis datur Dauidi,in vxorem.1.Reg.18.27.iuxta promissionem regis.17.25.Conseruat Dauidi vitam,deponens eum per fenestram.19.12.Subducitur ei & datur Phalti siue Phaltiel.25.44.

Redditur ei Reg.3.14.15.deridet ipsum saltantem coram Domino 6.16.

Militari, vide bellum.

Miphiboseth filius Ionathæ.2.Reg.4 Inuenit gratiam coram Dauide.9.7.‡

Dauid Sibæ detrahenti confert bona Miphiboseth.16.4.paritei Dauid.21.7.appellatur Meribaal.1.Paral.9.40.

Miphiboseth filius Saulis suspenditur.2.Reg.21.8.

Miracula operatur Deus per sanctos & eorum reliquias.Vide sanctis & reliquiæ. Misericordia, vide bonitas Dei,item charitas.

Ministrorum etiam malorum opera dignatur vti Dei bonitas.

MVlti dicent mihi in illa die:Domine Domine, nonne in nomine tuo prophetauimus & in nomine tuo dæmonia eiecim⁹,& i nōie tuo virtutes multas fecim⁹. Matt.7.22.

Respondit ei Ioannes dicens: magister vidimus quēdam in nomine tuo eicientem dæmonia qui non sequitur nos,& prohibuimus eum. Idem Luc.9.49. Marc.9.38.

Quos etiam iubet audire.

SVper cathedrā Moysi sederūt Scribę & Pharisæi: omnia ergo quæcunq; dixerint vobis seruate & facite,secundū opera verò eorū nolite facere.dicunt enim & nō faciunt. Matth.23.3.

Misericordia Dei est generalis,nullum excludēdo.

ET miserebor,cui voluero:& clemens ero,in quem mihi placuerit. Exod.33.19.

Dominator Domine Deus,misericors & clemens,patiēs & multæ miserationis,ac veraz, qui custodis misericordiā in millia,quia aufers iniquitatem,& scelera, atque peccata, nullusque 34.6.

nullusq; per se innocens est: qui reddis iniquitatem patrum filiis, ac nepotibus in tertiam & quartam progeniem.

Deut. 5. 10. Ego enim sum Dominus Deus tuus, & faciens misericordiam in multa millia, diligentibus me, & custodientibus præcepta mea.

7. 9. Scies, quia Dominus Deus tuus ipse est Deus fortis & fidelis, custodiens pactum & misericordiam diligentibus se, & his, qui custodiunt præcepta eius, in mille generationes.

Psal 32. 5. Misericordia Domini plena est terra.

85. 25. Et tu Domine Deus miserator & misericors, patiens & multæ misericordiæ.

144. 8. Miserator & misericors Dominus.

Ibidem. 9. Suauis Dominus vniuersis, & miserationes eius super omnia opera eius.

Sap. 15. 1. Tu autem Deus noster suauis et verus es, et patiens, et in misericordia disponens omnia. Etenim si peccauerimus, tui sumus, scientes magnitudinem tuam: et si non peccauerimus, scimus quoniam apud te sumus computati.

Eccles. 18. 12. Miseratio hominis circa proximum suum, misericordia autem Dei super omnem carnem.

Esa. 16. 5. Et præparabitur in misericordia solium.

Ionæ. 4. 2. Scio enim, quia tu Deus clemens, et misericors es, patiés et multæ miserationis, et ignoscens super malitiam.

Matth. 18. 14 Non est voluntas ante patrem vestrum, qui in cœlis est, vt pereat vnus de pusillis istis.

Ephes. 2. 4. Deus autem qui diues est in misericordia.

Salutaris mœrentes consolando.

Psal. 32. 22. Fiat misericordia tua Domine super nos, quemadmodũ speruimus in te.

85. 5. Quoniam tu Domine suauis & mitis.

102. 11. Quoniam secundum altitudinem cœli à terra, corroborauit misericordiam suam super timentes se.

13. Quomodo miseretur pater filiorum.

Sapi. 4. 15. Quoniam gratia Dei, et misericordiam est in sanctos eius et respectus in electos illius.

Eccles. 35. 26 Speciosa misericordia dei in tempore tribulationis, quasi nubes pluuiæ in tempore siccitatis.

Esaiæ. 63. 7. Miserationum Domini recordabor.

64. 6. Et nunc Domine pater noster es tu, nos vero lutum: et figulus noster tu, et opera manuum tuarum omnes nos.

66. 13. Quomodo si cui mater blanditur, sic ergo cõsolabor vos

Videbitis

Videbitis, & gaudebit cor vestrum. *Ibid.* 14.

Benedictus Deus & pater. Vide consolatio. 2. Cor. 1. 4.

Peccantes expectando.

ET misereris omnium, quia. &c. Vide Longanimitas *Sapien.* 11. 24

Propterea expectat, vbi supra. *Esaiæ.* 30. 18.

Expandi manus, vbi supra. (uite. 65. 2.

Nolo mortẽ morientis, dicit Dñs Deus, reuertimini & vi *Ezech.* 18. 32.

Filius hominis non venit animas perdere, sed saluare. *Lucæ.* 9. 56.

Reuertentes suscipiendo.

PIus enim & clemens est Dñs Deus vester, & non auer 2. *Para.* 30. 9.

tet faciem suam à vobis, si reuersi fueritis ad eum.

Dominus bonus propitiabitur cunctis qui in toto cor *Ibid.* 18.

de requirunt Dominum Deum patrum suorum.

Si penitẽtiam non egerimus incidemus in manus Domi- *Eccles.* 2. 22.

ni. Quanta enim maiestas ipsius est, tanta est & eiusdem misericordia.

Quàm magna misericordia Domini, & propitiatio illius 17. 28

conuertentibus ad se.

Ad punctum in modico delinqui te, & in miserationibus *Esaiæ.* 54. 7.

magnis cõgregabo te. In momento indignationis abscondi faciem meam parumper à te, & in misericordia sempiterna misertus sum tui, dixit redemptor tuus Dominus.

Si dimiserit vir vxorem &c. (Vide in tit. Conuersio) *Ierem* 3. 1.

Misericordiæ opera proximo exhibenda.

DIxitq; Saul Cynæo: Abite, recedite, atque discedite ab 1. *Reg.* 15. 6

Abimelech, ne forte inuoluam te cum eo, tu enim fecisti misericordiam cum omnibus filiis Israel, cum ascenderent de Aegypto.

Eo tempestate erat ibi propheta Dñi, nomine Obed: qui 2. *Para.* 28 9.

egressus obuiã exercitui venienti in Samariã dixit eis: Ecce iratus Dñs Deus patrum vestrorum contra Iudam, tradidit eos in manibus vestris & occidistis eos atrociter, ita vt ad cœlũ pertingeret vestras crudelitas 15. Steterũtq; viri quos supra memorauimus & apprehendentes captiuos, omnesq; q nudi erant, vestierunt de spoliis, cumq; vestiissent eos & calceassent, & refecissent cibo & potu, vnxissentque propter laborem, & adhibuisset eis curam, quicunq; ambulare non poterant, & erant imbecillo corpore, imposuerunt eos iumentis & adduxerunt Hiericho ciuitatem palmarum ad fratres eorum, ipsique reuersi sunt in Samariam.

Universidad de Deusto
Biblioteca

*Psal.*111.5. Iucũdus homo qui miseretur & commodat, disponet sermones suos in iudicio: quia in æternum nõ commouebitur. Dispersit dedit pauperibus, iustitia eius manet in sæculum sæculi, cornu eius exaltabitur in gloria.

Prou. 14.21. Qui despicit proximum suum, peccat, qui autem miseretur pauperis, beatus erit. 31.

Eccles. 4.2. Animam esurientem ne despexeris, & non exasperes pauperem, in inopia sua. 29.

Cap. 35.17. Non despiciet præces pupilli, nec viduam si effundat loquelam gemitus. 18.

Esaiæ. 58.7. Frange esurienti panem tuum, & egenos vagosque induc in domum tuam, cum videris nudum, operi eum, & carnem tuam ne despexeris. Oseæ. 6.11.

Mich. 6.8. Indicabo tibi o homo quid sit bonum: & quid Dominus requirat à te, vtique facere iudicium & diligere misericordiã & solicitum ambulare cum Deo tuo.

Zach. 7.9. Hæc ait Dominus exercituum, dicens: Iudicium verum iudicate, & misericordiam & miserationem facite vnusquisque cum fratre suo, &c.

Mat. 5.13. Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiã consequẽ-

Cap. 9.13. Euntes autem dicite quid est, misericordiã volo & non sacrificium, non enim veni vocare iustos, sed peccatores.

Cap. 10.41. Qui recipit Prophetam in nomine Prophetæ, mercedem prophetæ accipiet, & qui recipit iustum in nomine iusti, mercedem iusti accipiet. Mar. 9.41. Idem.

Cap. 18.33. Nonne ergo oportuit & te misereri conserui tui, sicut ego tui misertus sum?

Cap. 25.41. Discedite à me maledicti in ignem æternum, qui paratus est Diabolo & angelis eius.

Luc. 6.35. Veruntamen diligite inimicos vestros, benefacite & mutuum date, nihil inde sperantes, & erit merces vestra multa, & eritis filij altissimi, quia ipse benignus est super ingratos & malos.

Cap. 10.33. Samaritanus autẽ quidam iter faciens, venit secus eum: & videns eum, misericordia motus est. Roma. 12.13. Gallat. 6.12.

Colloss. 3.12. Induite vos ergo sicut electi Dei, sancti & dilecti, viscera misericordiæ, benignitatem, humilitatẽ, modestiam, patientiam &c. 1. Timoth. 5.10. Vide Eleemosyna.

Missa sacrificium olim prædicium & prænunciatum.

Respiciam

Respiciã vos & crescere faciã, multiplicabimini & firmabo pactũ meum vobiscũ. Comedetis vetustissima veterum, & vetera nouis superuenientibus proiicietis. Ponam tabernaculum meum in medio vestri, & non abiiciet vos anima mea. Ambulabo inter vos, & ero Deus vester, vosque eritis populus meus. *Leuit.* 26. 9.

Parasti in conspectu meo mensam aduersus eos qui tribulant me. *Psal.* 22.5.

Iurauit Dominus & non penitebit eum: tu es sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedec. 109.4.

Et erit in nouissimis diebus præparatus mons domus Domini, in vertice montiũ & eleuabitur super colles: & fluẽt ad eũ oẽs gentes, & ibunt populi multi & dicent: Venite & ascẽdamus ad montem Domini, & ad domum Dei Iacob, & docebit nos vias suas, & ambulabimus in semitis eius: quia de Sion exibit lex, & verbum Domini de Hierusalem. *Esaiæ.* 2.2.

In die illa erit altare Domini in medio terræ Aegypti, & titulus Domini iuxta terminum eius, & erit in signũ & in testimoniũ Domini exercituum in terra Aegypti. *Cap.* 19.19.

Adducam eos in montem sanctum meum, & lætificabo eos in domo orationis meæ, holocausta eorum & victimæ eorum placebunt mihi super altari meo: quia domus mea domus orationis vocabitur cunctis populis. *Cap.* 56.7.

Vos autem sacerdotes Domini vocabimini, ministri Dei nostri dicetur vobis, fortitudinem gentium comedetis, & in gloriam eorum superbietis. *Cap.* 61.6.

Et ponam in eis signum, & mittam ex eis qui saluati fuerint ad gẽtes in mare in Aphricam, & in Lydiam tenentes sagittam in Italiam & Greciam, in insulas longè, ad eos qui non audierunt de me, & non viderunt gloriam meam, & annuntiabunt gloriam meam gentibus, & adducẽt omnes fratres vestros de cunctis gẽtibus in domum Domini, in equis & in quadrigis, & in lecticis & in mulis, & in carrucis, ad mõtem sanctum meum Hierusalem, dicit Dominus, quomodo si inferant filij Israel munus in vase mundo in domum Domini. Et assumam ex eis in sacerdotes & Leuitas, dicit Dominus. *Cap.* 66. 19.

Ecce dies venient, dicit Dominus, & feriam domui Israel & Iuda fœdus nouum &c. *Hierem.* 31.3

In diebus illis saluabitur Iuda et Hierusalem, habitabit confidenter, et hoc est nomen quod vocabunt eũ, Dominus *Cap.* 33.16.

iustus noster. Quia hæc dicit Dñs: Non interibit de Dauid vir qui sedeat super thronũ domus Israel, & de sacerdotibus & de leuitis nõ interibit vir à facie mea, qui offeret holocaustomata, & incendat sacrificium, & cædat victimas omnibus diebus.

*Dan.*12.11. Et à tempore quo oblatum fuerit iuge sacrificium, & posita fuerit abominatio in desolationem dies mille ducenti nonaginta.

*Amos.*9.11. In die illa suscitabo tabernaculum Dauid quod cecidit, & reedificabo aperturas murorum eius, & ea, quæ corruerunt instaurabo & reedificabo sicut in diebus antiquis.

*Malac.*1.10 Quis est vobis qui claudat ostia, & incendat altare meũ gratuito? nõ est mihi voluntas in vobis, dicit Dñs exercituũ & munus non suscipiã de manu vestra. Ab ortu enim solis usque ad occasum, magnum est nomen meũ in Gentibus, & in omni loco sacrificatur, & offertur nomini meo oblatio munda: quia magnum est nomen meum in Gentibus dicit Dominus exercituum.

Missæ sacrificium per varias figuras veteris testamenti significatum est.

*Gen.*14.18 ATverò Melchisedec Rex Salem, proferens panẽ & vinum (erat enim sacerdos Dei altissimi) benedixit ei & ait: Benedictus Abraham Deo excelso qui creauit cœlum & terram.

*Cap.*22.13. Leuauit Abraham oculos suos, viditque Post tergum arietem inter vepres hærentem cornibus, quem assumens obtulit holocaustum pro filio.

*Exod.*12.5. Erit autem agnus absque macula, masculus, anniculus, iuxta quem ritum tolletis & hœdum: 24. Custodi verbum istud legitimum tibi & filiis tuis vsque in æternum.

*Cap.*25.30. Et pones super mensam panes propositionis in conspectu meo semper.

*Cap.*29.1. Sed & hoc facies, & mihi in sacerdotio consecrentur. Tolle vitulum de armẽto, & arietes duos immaculatos, panes q; azymos, & crustulam absque fermento quæ conspersa sit oleo, lagana quoque azima oleo lita, de similа triticea cuncta facies. 15. Vnum quoque arietem sumes, super cuius caput ponent Aarum & filij eius manus Leuit. 2.1.10.

*Leuit.*4.22. Si peccauerit Princeps, & fecerit vnũ è pluribus per ignorantiã, quæ in Domini lege prohibetur, & postea intellexerit, peccatum

peccatum suum, offeret hostiam Domino, hircum de capris immaculatum.

Sin autem nõ poterit offerre pecus, offerat duos turtures, vel duos pullos columbarum, dabitque eos sacerdoti. *Cap.*5.7.

Tollet sacerdos pusillum similæ quæ conspersa est oleo, & totum thus quod super similam positum est, adolebitque illud in altari in monumentum odoris suauissimi Domino *Cap.*16.15.

*Cap.*9.8. &c.

Præcipietque ei qui purificatur vt offerat, duos passeres viuos pro se, quos vesci licitum est, & lignum cedrinum, vermiculumque & hyssopum. &c. *Cap.*14.4.

Vitulũm pro peccato offeret, & arietem in holocaustum. *Cap.*16.3.

Pro delicto autem suo offeret Domino ad ostium tabernaculi testimonij, arietem. *Cap.*19.21.

Offeret vitulum de armento, holocaustum in odorẽ suauissimum Domino, & sacrificium eius, ac liba vt ceremoniæ postulant, hircumque pro peccato. Cap. 18 17. *Num.*15.24.

Et respondens sacerdos ad Dauid ait illi: Non habeo laicos panes ad manum, sed tantum panem sanctum: si mũdi sunt pueri, maximè à mulieribus. 1. Reg. 19.6. 4 Reg. 4.42. *2.Reg.*21.4.

Robur autem datum est (ei) contra iuge sacrificium propter peccata, & prosternetur veritas in terra, & faciet & prosperabitur. *Dan.*8.12.

Appellatur iuge sacrificium.

ET brachia ex eo stabunt, & polluent sanctuarium fortitudinis: & offerent iuge sacrificium & dabunt abominationem in desolationem. *Dan.*11.31.

Et à tempore cum oblatum fuerit iuge sacrificium, & posita fuerit abominatio in desolationem, dies mille ducenti nonaginta. *Cap.*12.11.

Nec interibit offerens sacrificium.

ET de sacerdotibus & de Leuitis non interibit vir à facie mea, qui offerat holocaustomata, et incendat sacrificium, et cædat victimas omnibus diebus. 21. Et pactũ meum irritum esse poterit cum Dauid seruo meo, vt non sit ex eo filius qui regnet in throno eius, et Leuitæ et sacerdotes ministri mei. *Hiere.*33.18

Missæ sacrificium, à Christo institutum.

ET accepto pane gratias egit, et fregit et dedit eis dicẽs: *Luc.*22.19.

Hoc est corpus meum quod pro vobis datur, hoc facite in meam commemorationem.

Et ab eius discipulis vsitatum.

*Act.*13.2. MInistrantibus autem illis Domino & ieiunantibus &c.

Missæ sacrificij mentionem facit Paulus.

1.Cor. 10.16 CAlix benedictionis cui benedicimus, nonne communicatio sanguinis Christi est? & panis quem frangimus, nonne participatio corporis Domini est?

*Cap.*11.13. Ego enim accepi à Domino quod & tradidi vobis, quoniam Dominus Iesus in qua nocte tradebatur, accepit panē & gratias agens fregit & dixit accipite & mãducate, hoc est corpus meum, quod pro vobis tradetur, hoc facite in meã commemorationem.

*Heb.*5.6. Quemadmodum & in alio loco, Psal. 109. Tu es sacerdos in æternum, secundum ordinem Melchisedec.

*Moab filius Loth semoris filiæ eius. Gen.*19.37. *Contra Moabitas nõ pugnabit Israel. Deu.*2.8. *Factus est Moab seruiēs Dauidi sub tributo.*2.Reg.8.2. ✠ *Deficiunt Moabitæ ab Israel.*4. *Reg.*1.1. ✠ *Ca* 3.5. *Irruunt latrũculi de Moab in terrã Israel.* 13.20. *Non sunt admittendi in Ecclesia Dei Deu.*23.3.2. *Esd.*13 1. *Contra Moab prophetatur. Num.*21.29. ✠ *Ca.*24.17. *Psal.*59 19. ✠ 107.10. *Esa.*16.*. *Ca.*25.10. *Hier.*48.1. *Ezech.*25.8. *Amos.* 2.1. *Sophoniæ.*2.8.

*Moloch Idolum Leui.*18.21. ✠ 20.2. *Appellatur Melchom.* 1.Par.20.2. *Hier.*49.1. *Amos.*1.15. *Soph.*1.5. *De moloch. Vide item.*3.*Reg.*11.5.7.4.*Reg.*23.10.

Morbus, vide ægritudo.

Monachus.

*Deut.*23.21. & *Eccl.* 5.4. CVm voueris votum Domino Deo tuo, non tardabis reddere, quia requiret illud Dominus Deus tuus, & si moratus fueris, reputabitur tibi in peccatum.

*Prou.*16.17. Semita iustorum declinat mala, custos autem animæ suæ seruat animam suam.

1.Cor.9. & 2.*Tim.*2.5. Omnis enim qui in agone cõtẽdit, ab omnibus se abstinet. *Ibidem.*25. Et illi quidem, vt corruptibilem coronam accipiant, nos autem incorruptam.

2.*Tim.*2.4. Nemo militans Deo, implicat se negotiis sæcularibus, vt ei placeat, cui se probauit.

Mors est pœna peccati.

*Genes.*2.17. DE ligno enim scientiæ boni, & mali ne comedas, in quocunque

tunque enim die commederis ex eo morte morieris.

*Cap.*3.19. In sudore vultus tui vescēris pane tuo, donec reuertaris in terram de qua sumptus es, quia pulvis es, & in pulverem reuerteris.

*Roma.*5.12. Propterea sicut per vnum hominem peccatũ in hunc mũdũ intrauit, & p peccatum mors: & ita in omnes homines mors pertransiit, in quo omnes peccauerunt 17. Si enim in vnius delicto mors regnauit per vnum, multò magis abũdãtiã gratiæ & donationis & iustitiæ accipiẽtes in vita regnabunt per vnum Iesum Christum. Ephes.2.2. Collo.2.13.

*Cap.*6.23. Stipendia enim peccati mors.

1.Cor.15.21. Quoniam quidem per hominem mors, & per hominem resurrectio mortuorum, &c.

1.*Tim.*5.6. Nam quæ in deliciis est, viuens mortua est.

*Iacob.*1.15. Deinde concupiscentia cum conceperit, parit peccatum peccatum verò cum consummatum fuerit, generat mortem.

Mors & certus dies mortis omni homini constitutus est.

*Deut.*31.14. ET ait Dominus ad Moysen, ecce propè sunt dies mortis tuæ, voca Iosue & state in tabernaculo testimonij.

*Iosue.*23.14. Ego hodie ingredior viam vniuersæ terræ, & toto animo cognoscetis, quod de omnibus verbis quæ se Dominus præstiturum vobis esse policitus est, vnum non præterierit incassum.

*Iob.*14.5. Breues dies hominis sunt numerus mensiũ eius apud te est: constituisti terminos eius, qui præteriri non poterunt.

Psal. 88.49. Quis est homo qui viuet & non videbit mortem, eruet animam suam de manu inferi?

*Eccles.*8.8. Noli de mortuo inimico tuo gaudere: sciens quoniam omnes morimur, & in gaudium volumus venire.

*Eccles.*8.8. Non est in hominis potestate prohibere spiritum, nec habet potestatem in die mortis, nec sinitur quiescere in gruente bello, neque saluabit impietas impium.

*Cap.*9.5. Viuentes enim sciunt se esse morituros, mortui verò nihil nouerunt amplius: nec habẽt vltra mercedem, quia oblioni tradita est memoria eorum.

*Eccles.*17.5. Numerum dierum & tempus dedit illi, & dedit illi potestatem eorum quæ sunt super terram.

*Cap.*41.1. O mors quã amara est memoria tua homini pacẽ habẽti

in substantiis suis. Ioan. 7. 30. Cap. 8. 20.

Roman. 5. 12 Propterea sicut per vnum hominem peccatum in hunc mundum intrauit, & per peccatum mors: ita & in omnes homines mors pertransiit in quo omnes peccauerunt.

Cap. 6. 23. Stipendia peccati mors.

Heb. 9. 2. 27. Et quemadmodum statutum est hominibus semel mori, post hoc autem iudicium, sic etiam Christus semel oblatus est, &c.

Mortis hora incertissima.

Eccles. 9. 12 NEscit homo finem suum, sed sicut pisces capiuntur hamo & sicut aues laqueo comprehenduntur, sic capiuntur homines in tempore malo cũ eis ex tẽplo superuenit (mors)

Matt. 24. 43 Illud autem scitote, quoniam si sciret paterfamilias qua hora fur venturus esset, vigilaret vtique, & non sineret perfodi domum suam. Idem Luc. 12. 39. habetur.

Luc. 12. 40. Et vos estote parati, quia qua hora non putatis filius hominis veniet.

1. Thess. 5. 2. Ipsi enim diligenter scitis, quia dies Domini sicut fur in nocte, ita veniet. 2. Thessa. 2. 2.

Iacob. 4. 13. Tu autem quis es qui iudicas proximum? Ecce nunc qui dicitis, hodie aut crastino ibimus in illam ciuitatem, & faciemus ibi quidem annum, & mercabimur, & lucrum faciemus, qui ignoratis quid erit in crastino.

Mors corporis iustis est dormitio.

Deut. 31. 16. DIxit Dominus ad Moysen: Ecce tu dormies cum patribus tuis, & populus iste cõsurgẽs fornicabit post deos alienos in terra ad q̃ ingreditur vt habitet & in ea. Ibi derelinquet me, & irritũ faciet fœdus qui pepigi cum eo.

2. Reg. 7. 12. Cumque completi fuerint dies tui (Dauid) & dormieris cum patribus tuis, suscitabo semen tuum (i. filium tuum) q̃ egredietur de vtero tuo, & firmabo regnum eius. Sap. 3. 3. Idem Actor. 13. 36.

3. Reg. 2. 10. Dormiuit igitur Dauid cum patrib. suis, & sepultus est in ciuitate Dauid. Cap. 12. 21.

Cap. 11. 43. Dormiuitque Salomon cum patribus suis, & sepultus est in ciuitate Dauid patris sui, regnauitque Roboam filius eius pro eo.

Cap. 14. 20. Dies autem quibus regnauit Roboam, viginti duo anni sunt, & dormiuit cum patribus suis.

Matth. 9. 24. Dicebat Iesus (veniens in domum principis recedite, non est

est mortua puella, sed dormit.

Et post hæc dicit eis (discipulis suis) Lazarus amicus noster dormit, sed vado vt à somno excitem eum. Ioan. 11. 11.

Positis autem genibus clamauit (Stephanus) voce magna dicens: Domine ne statuas illis hoc peccatum. & cũ hoc dixisset, obdormiuit (in Domino) Saulus autem erat consentiens nœci eius. Act. 7. 60.

Ideo inter vos multi infirmi & imbecilles, & dormiunt multi. 1. Cor. 11. 30.

Nolumus autem vos ignorare fratres de dormiẽtibus, vt non contristemini, sicut & cæteri qui spem non habent. 1. Thess. 4. 13.

Mortem nostram, sua morte diuicit Christus.

MOrte turpissima condemnemus eum. Sap. 2. 20.

Præcipitabit mortẽ in sempiternum, & auferet Dominus Deus lacrimã, ab omni facie, & opprobriũ populi sui auferet de vniuersa terra, quia Dominus locutus est. Esa. 25. 8. Rom. 6. 9.

Et nunc hæc dicit Dominus: Noli timere, quia redemi te. Esa. 43. 1.

Ipse autem vulneratus est propter iniquitates nostras, attritus est propter scelera nostra. Esa. 53. 5.

Et ipse peccata multorum tulit. Ibidem. 12.

Et cum sceleratis reputatus est. Esaiæ. 53. 12.

De manu mortis liberabo eos, & de morte redimam eos. Osea. 13. 14.

ero mors tua ô mors, morsus tuus ero inferne, consolatio abscondita est ab oculis meis.

Cùm autem mortale hoc induerit immortalitatem, tunc fiet sermo qui scriptus est, absorpta est mors in victoria. 1. Cor. 15. 54.

Charitas enim Christi vrget nos, æstimantes hoc quoniã si vnus pro omnib. mortuus est, ergo omnes mortui sunt. Et pro omnib. mortuus est Christus, vt & hi qui viuunt, iam nõ sibi viuant, sed ei, qui pro ipsis mortuus est & resurrexit. 2. Cor. 5. 14.

Deus autẽ qui diues est in misericordia propter nimiam charitatẽ suam, qua dilexit nos cùm essemus mortui peccatis cõuiuificauit nos in Christo, cuius gratia estis saluati, & conresuscitauit, cõsedere fecit in cœlestib. in Christo Iesu. Ephes. 2. 4.

Manifestatum est autem nunc per illuminationem saluatoris nostri Iesu Christi, qui destruxit quidem mortẽ, illuminauit aũt vitã & incorruptionem per euangeliũ. Heb. 1. 14. 2. Tim. 1. 10.

Quia & Christus semel pro peccatis nostris mortuus est iustus pro iniustis, vt nos offerret Deo mortificatos quidẽ carne, viuificatos autem spiritu. 1. Pet. 3. 18.

Apoc.21.4. Absterget Deus omnem lachrimam ab oculis eorum,& mors vltra non erit,neque luctus,neque clamor, neque dolor erit,vltra,quæ prima abierunt.

Mors gratiæ vitia extirpat.

Roman.6.2. QVid ergo dicemus?Manebimus in peccato vt gratia abũdet?Absit.Qui enim mortui sumus peccato, quomodo adhuc viuemus in illo?An ignoratis fratres,&c.

Ibidem. 11. Ita & vos existimate vos mortuos quidẽ esse peccato,viuẽtes aũt Deo in Christo Iesu. Nõ ergo regnet peccatum in vestro mortali corpore,vt obediatis concupiscentiis eius.

2.Cor.4.10. Sẽper mortificationẽ Iesu in corpore nostro circũferẽtes,

11. Semper enim nos qui viuimus, in mortem tradimur propter Iesum,vt & vita Iesu manifestetur in carne nostra.

Galat.2.20. Viuo autem,iam non ego,viuit verò in me Christus.

Colloss.3.5. Mortificate ergo membra vestra,quę sunt super terram.

Vitam præstat.

Roma.6.5. SI enim complantati facti sumus similitudini mortis eius,simul& resurrectionis erimus.

Ibidem.8. Si autem,mortui sumus cum Christo,credimus,quia simul etiam viuemus cum illo.

Colloss.3.3. Mortui enim estis,& vita vestra abscondita est cum Christo in Deo.Cùm autem Christus apparuerit vita vestra,tũc & vos apparebitis cum ipso in gloria.

2.Tim.2.11. Nam si commortui sumus & conuiuemus: si sustinebimus,& conregnabimus.

Mortem qui sibi intulerint.

Iudic.9.54. QVi(scilicet Abimelech cuius caput quædam mulier fragmine molæ illiserat ex turri quadam excelsa in quam confugerant viri & mulieres ab Abimelech)vocauit cito armigerum suum & ait ad illum: Euagina gladiũ tuũ & percute me,ne fortè dicar quod à fœmina interfectus sũ.

Cap.16.29. Et apprehendens(Samson)ambas columnas, quibus innitebatur domus:alteram earum dextera,& alteram sinistra tenens ait:Moriatur anima mea cum Philistiim.

1.Reg.31.4. Saul(cùm filiis Israel in pugna cæsi à Philistiim) dixit ad armigerum suum,euagina gladium tuum,& percute me,ne forte veniant incircuncisi isti, & interficiant me,illudentes mihi.Et noluit armiger eius,fuerat enim nimio terrore perterritus,arripuit itaque Saul gladium suum, & irruit super eũ.Quod cum vidisset armiger eius q̃ mortuus esset Saul, irruit etiã ipse super gladium suum & mortuus est cum eo.

Porrò Achitophel videns quod non fuisset factum consilium suum,strauit asinum suum,surrexitq́ue & abiit in domum suam: & disposita domo sua,suspendio interiit,& sepultus est in sepulchro patris sui. *2.Reg.17.23.*

Videns autem Zambri quod expugnanda esset ciuitas (Thersa)ingressus est palatium,& succendit se cum domo regia & mortuus est in peccatis suis quæ peccauerat & faciẽs malum coram Domino,& ambulans in via Ieroboam & in peccato eius quo fecit peccare Israel. *3.Reg.16.18.*

Sed ab hoc accusatus(Ptolomæus)ab amicis apud Eupatorem,cum frequẽter proditor audiret eo quod Cyprũ creditam sibi àPtolomitore deseruisset & ad Antiochum nobilem trãslatus,etiam ab eo recessisset,veneno vitam finiuit. *2.Mac.10.13*

Suggerẽte Alchimo q̃ summũ destitutus erat sacerdotio, *Cap.14.* ✠
Nicanor in Iudæos missus à rege Demetrio, auditis Iudæ præclaris facinorib.amicitiã cũ eo contraxit,q̃ post modũ rege cogẽte soluẽs dum Iudã nequit cõprehẽdere,tẽpli nuntiatur euersionẽ, & senẽ Raziã Iudæum magnanimum apprehẽdere conatum:qui dum ab hostib. iã se capiẽdum videret,elegit potius cõstantissimo animo sibi mortẽ inferre, quã indigna pari ab hostib.in quos propriis manibus sua intestina proiecit 42. Turbis autẽ irruere in domũ eius & ianuã diffrumpere atq; ignẽ admouere cupientib. cũ iã cõprehẽderetur,gladio se petiit &c. (se suspendit(Iudas.)

Et proiectis argẽteis in templo,recessit,& abiens laqueo *Matth.27.5.*
Et hic quidem possedit agrum de mercede iniquitatis,& *Act.1.18.*
suspẽsus crepuit medius:& diffusa sunt omnia viscera eius.

Mortuos lugere quatenus permittatur & prohibeatur.

ET super mortuo(ait Moyses Israelitis) nõ incidetis carnes vestras,neque figuras aliquas,aut stigmata facietis vobis,ego Dominus. *Leuit.19.28*

Filij estote Domini Dei vestri:non vos incidetis,nec facietis calui tiũ super mortuo. *Deut.14.1.*

Fleueruntq́ue eum(Moysen mortuum)filij Israel in campestribus Moab,triginta diebus,& completi sunt dies planctus lugentium Moysen. *Cap.34.8.*

Apprehendens autem Dauid vestimenta sua scidit,omnésq́ue viri qui erant cum eo:& planxerunt & fleuerunt,& ieiunauerunt vsque ad vesperam super Saul,& super Ionathã filium eius,& super populũ Domini,& super domũ Israel, eo quod corruissent gladio. *2.Reg.1.11.*

Cumq́ue sepelissent Abner& Hebron,leuauit Rex Dauid *Cap.3.32.*

vocem

vocem suam, & fleuit super tumulum Abner fleuit autem & omnis populus.

Cap. 10. 2. Dixitq; Dauid: faciam misericordiam cum Hanon filio Naas, sicut fecit pater eius mecum misericordiam. Misit ergo Dauid cõsolans eũ per seruos suos super patris interitu.

Cap. 16. 12. Deprecatusq; est Dauid Dominũ pro paruulo, & ieiunauit Dauid ieiunio, & ingressus seorsum iacuit super terram.

Cap. 14.2. Ioab filius Saruiæ misit thecuam, & tulit inde mulierem sapientem, dixitque ad eam: Lugere te simula, & induere veste lugubri, & ne ungaris oleo, vt sis quasi mulier iam plurimo tempore lugens mortuum (Absalon.)

Cap. 19.1. Nunciatum est autem Ioab quod Rex Dauid fleret & lugeret suum filium, & versa est victoria in luctum, in die illo omni populo, audiuit enim populus in die illa dici, dolet Rex super filio suo.

Eccles. 22.10. Super mortuum plora, defecit enim lux eius, & super fatuum plora, defecit enim sensu.

Cap. 38.16. Fili in mortuum produc lachrymas, & quasi dira passus incipe plorare, & secundum iudicium contege corpus illius & non despicias sepulturam illius.

Mach. 9. 20. Et fleuerunt eum omnis populus (scilicet Iudã occisum) Israel planctu magno, & lugebant dies multos.

Cap. 12. 52. 53. Illi autem venerunt omnes cum pace in terram Iudæ & planxerunt Ionatham, & eos qui eũ ipso erant valde, & luxit Israel luctu magno. Item. Cap. 13. 26.

Matth. 9. 23. Et cùm venisset Iesus in domum principis, & vidisset tibicines, & turbam tumultuantem, dicebat, recedite.

Luc. 7. 13. Quam (viduã. s. cuius filius vnicus erat mortuus) eũ vidisset Dñs, misericordia motus super eã, dixit illi noli flere.

Ioan. 11. 33. Iesus ergo vt vidit eã (Martham sororẽ Lazari) plorantem, & Iudæos qui venerãt cum ea plorantes, infremuit spiritu, & turbauit seipsum.

Act. 8. 2. Curauerunt autem Stephanum viri timorati, & fecerunt planctum magnum super eum.

Cap. 9. 39. Exurgens aũt Petrus, venit eũ illis (cũ duobus viris eum rogãtibus vt veniret cũ illis) & cũ aduenisset, duxerunt illum in cœnaculum: & circũstetерunt illũ, oẽs viduæ flentes & ostendentes ei tunicas & vestes quas faciebat illis dorcas

1 Thes. 4. 13. Nolumus aũt vos ignorare fratres de dormientibus, vt non contristemini sicut & cæteri qui spem non habent.

Mortui reuocantur ad vitam.

Et

ET clamaui ad Dominum (Elias) et dixi: Domine *Deus* meus. Etiamne viduã apud quam ego vtcũq; fui nutritor afflixisti vt interficeres filiũ eius etc. 22. Et exaudiuit Dominus vocẽ Eliæ, et reuersa est anima pueri intra eũ et reuixit. 3. Reg. 17. 20.

Ingressus est ergo Eliseus domum, et ecce puer mortuus iacebat in lectulo eius, egressusq; clausit ostium super se, et super puerũ et orauit ad Dominũ etc. 36. Et ille vocauit Giezi et dixit ei: voca Sunamitidẽ hanc (viduam) quæ vocata, ingressa est ad eum: Qui ait: Tolle filium tuum. 4. Reg. 4. 33.

Quidã autem sepelientes hominem viderunt latrũculos et proiecerunt cadaver in sepulchrum Elisei, quod cum tetigisset ossa Elisei, reuixit homo, et stetit super pedes suos. Cap. 13. 21.

Vt eiecta esset turba, intrauit et tenuit manum eius, et surrexit puella. (scilicet filia principis) Matt. 9. 25.

Et multa corpora sanctorum qui dormierant, surrexerũt. (scilicet in passione Christi.) Cap. 27. 52.

Et tenens manũ puellæ, ait illi (Iesus) Thalita cumi, quod est interpretatum puella (tibi dico) surge: et confestim surrexit puella, et ambulabat (scilicet filia Iairi Archisinagogi) Mar. 5. 41. Luc. 8. 54.

Quã (viduã) cum vidisset Dominus misericordia motus super eam, dixit illi: noli flere. Et accessit, et tetigit lectulum. Hi autẽ qui portabãt, steterunt: Et ait: Adolescens tibi dico surge, et resedit qui erat mortuus, et cœpit loqui, et dedit illum matri suæ. Luc. 7. 13.

Voce magna clamauit Iesus: Lazare veni foras, et statim prodiit: qui fuerat mortuus ligatus pedes et manus, infulis et facies eius sudario erat ligata. Ioan. 11. 44.

Iectis autem omnibus foras, Petrus ponens genua orauit, et conuersus ad corpus dixit: Thabita surge, at illa apperuit oculos suos, et viso Petro, resedit Act. 9. 40.

Ad quã (adolescentem Eutichũ cadentem à tertio cœnaculo) cum descendisset Paulus, incubuit super eum, et cõplexus dixit: nolite turbari, anima enim ipsius in ipso est. Cap. 20. 10.

Mors est consolabilis miseris.

MOritur doctus similiter vt indoctus, (xitus. Eccles. 2. 16.
Vnus ergo introitus est omnibus ad vitã, et similis e- Sapien. 7. 5.
Melior est mors, quã vita amara, et requies eterna, quàm Eccles. 30. 17.
languor perseuerans.
O mors bonum est iudicium tuum, homini indigenti, et 41. 3.
qui minoratur viribus defecto, ætate.

Honorabilis

Honorabilis bonis.

Sapien.31. IVstorum animæ in manu Dei sunt.

4.7. Iustus autem si morte præoccupatus fuerit, in refrigerio erit.

Eccl.41.5. Noli metuere iudiciũ mortis. Memento quæ ante fuerunt, & quæ superuentura sunt tibi Hoc iudicium à Domino omni carni.

Esa.5.12. Quia in lætitia egrediemini, & in pace deducemini. Montes & colles cantabunt coram vobis laudem, & omnia ligna regionis plaudent manu.

57.1 Iustus perit, & non est qui recogitet in corde suo. Veniat pax, requiescat in cubili suo, ambulauit in directione sua.

1.Cor.5.1. Scimus quoniam si terrestris domus nostra huius habitationis dissoluatur, quod ædificationem ex Deo habemus, domum non manufactam, sed æternam in cælis.

Phil.1.23. Coarctor autem è duobus desiderium habens dissolui, & esse cum Christo.

Apoc.14.13. Beati mortui qui in domino moriuntur.

Horribilis malis.

Psal.33.22. MOrs peccatorum pessima.

Prou.11.7. Mortuo homine impio, nulla erit vltra spes.

Eccles.8.8. Nõ est in hominis potestate prohibere spiritum, nec habet potestatem in die mortis, nec finitur quietcere ingruente bello, neque saluabit impietas impium.

Eccles.10.13. Cum enim morietur homo hæreditabit serpentes, & bestias, & vermes.

41.1. O Mors quàm amara est memoria tua homini pacem habẽti in substantijs suis, viro quieto, & cuius viæ directæ sunt in omnibus & adhuc valenti accipere cibum.

Psal.33.21. Verè enim mors peccatorum pessima.

Lamentabilis cunctis.

Eccles.22.10. SVpra mortuum plora &c. Vide Lugendum.

Ezech.24.17 Ingemisce tacens, mortuorum luctum non facies.

Mortuorum sepultura, Vide sepeliendi mortui.

*Moyses nascitur ex Leui. Exo.2.1.✠Cap.6.20. Act.7.20. Periit Ægyptum & fugit in Madian, Exod.2.12.15. Accipit Sepphoram Madianiten in vxorem. Exodi.2.21. Mittitur ad Pharaonẽ in Ægyptũ.3.10.*Ca.5.1. Ca.6.11.7.*8*9*10. Remittitur cum*

cum vxore & prolibus in Aegyptum Cap.4.20. Orat pro Pharaone Cap.8.12.30.✠Cap.9.28.33. Cap.10.17. Orat pro populo. Ca.14.15.✠Cap.17.4.11.32.11.13.31. Num.11.2. Cap.14.13.17.✠ Cap.21.7. Deut.9.18.26. Accipit primas tabulas. Exo.31.18. Accipit secundas Cap.34.28. In faciem eius intueri non poterat populus Israeliticus. Cap 34.30. 2.Cor.3.7. Mittit exploratores in terram Chanaam. Num.13.2. Probat se à Deo esse missum. Nu. 16.28.31. Videt terram promissionis & moritur Cap.20.12. Cap. 27.12. Deut.34.1.5. Apparet in transfiguratione Christi. Mat. 17.3. Luc 9.30. Commendatur. Eccl.45.1. Diabolus altercatur cum Angelo Michaeli de Moysi corpore. Iud.9.

Mulier bona Deum reuerenter honorat.

FAllax gratia, & vana est pulchritudo: mulier autem timens Deum, ipsa laudabitur. *Prou.31.30.*

Fundamenta æterna supra petram solidam, & mandata Dei in corde mulieris sanctæ. *Eccl.26.24.*

Viro humiliter obtemperat.

MVlier diligens corona est viro suo: & putredo in ossibus eius, qui confusione res dignas gerit. *Prou.12.4.*

Mulierẽ fortẽ quis inueniet? procul, & de vltimis finibus pretium eius. Confidit in ea cor viri sui. 31.10.

Noli discedere à muliere sensata, & bona, quam sortitus es in timore Domini, gratia enim verecundię illius super aurum. *Eccl.7.21.*

Non zeles mulierẽ sinus tui, ne ostendat super te malitiã doctrinæ nequam. Non des mulieri potestatem animæ tuæ, ne ingrediatur in virtute tua & confundaris. 9.1.

In tribus beneplacitum &c. 15.1.

Vide Dilectio proximi.

Beatus qui habitat cum muliere sensata. *Ibid.11.*

Mulieris bonæ beatus vir: nam numerus dierum ipsius cõduplicabitur. Mulier fortis oblectat virum suum, & annos vitæ illius in pace implebit. Pars bona, mulier bona, in parte bona timentium Deum, dabitur viro pro factis suis. 26.1.

Gratiæ mulieris sedulę delectabit virum suum, & ossa illius impugnabit disciplina illius datum Dei est. *Ibid.16.*

Species mulieris exhilarat faciem viri sui, & super omnẽ concupiscentiam hominum superducet desiderium. Cui credat &c. *Vide in tit.* Matrimonium. 36.24.

40.23. Vt amicus commodè congruat cum amico, vir tamen & vxor concordes vtrique præferendi sunt.
Ephes.5.22. Mulieres viris &c. Vide Matrimonium.
1.Pet.3.1. Similiter & mulieres &c. vide vt suprà.

Domum diligenter curat.

Prou.18.22. QVi inuenit mulierem bonam, inuenit bonum, & auriet iucunditatem à Domino.
Eccles.22.4. Filia prudens hæreditas viro suo:at viuens turpiter, mœstitiam adfert genitori.
26.21. Sicut sol oriens in mundo in altissimis Dei: sic mulier prudens in ornamentũ domus suæ.
36.26. Qui possidet &c. Vide matrimonium.
Tit.2.4. Adolescentulas, vt viros suos diligant, vt liberos ament.

Proximum ædificat honesto affatu.

Cant.4.11. FAuus distillãs labia tua sponsa, mel & lac sub linguatua.
1.Cor.14.34. Mulieres in ecclesiis taceant: non enim eis permittitur loqui, sed subditas esse.
1.Tim.2.12. Mulier in silentio discat cùm omni subiectione. Adam enim primus formatus est, deinde Eua: & Adam non est seductus mulier autem seducta in præuaricatione fuit. Saluabitur autem per filiorum generationem, si permanserit in fide & dilectione, & sanctificatione cum sobrietate.

Modestogestu.

Prou.11.16. MVlier gratiosa inueniet gloriam.
Eccles.26.18. Mulier sensata & tacita non est immutatio eruditæ, animę. Gratia super gratiã mulier sancta & pudorata.
Ibid.23. Columnę aureæ super bases argenteas, et pedes firmi super plantas stabilis mulieris.
40.19. Aedificatio ciuitatis confirmabit nomen, & super hãc mulier immaculata computabitur.
1.Cor.7.14. Sanctificatus est enim vir infidelis per mulierem fidelem & sanctificata est mulier infidelis per virum fidelem.
11.6. Vir quidẽ non debet velare caput suum, quoniã imago et gloria Dei est, mulier autẽ gloria viri est. Non enim vir ex muliere, sed mulier ex viro. Etenim non est creatus vir propter mulierem, sed mulier propter virum. Ideo debet mulier velamen habere super caput suum et propter angelos.
Ibid.13. Vosipsi iudicate, decet mulierem non velatã orare Deũ? Nec ipsa natura docet vos: quod vir quidẽ si comã nutriat ignominia.

ignominia est illi: mulier verò si comã nutriat, gloria est illi.
Similiter & mulieres in habitu ornato, cum verecũdia & 1.Tim.2.9.
sobrietate ornantes se, non intortis crinibus, aut auro, aut
margaritis vel veste pretiosa, sed quod decet mulieres pro-
mittentes pietatem per opera bona.
Quarum non sit extrinsecus. &c. 1.Pet.3.3.
(Vide intitul.) Matrimonium.

Mulier mala Deum contemnit.

VT eruaris à muliere aliena, & ab extranea quæ mollit Prou.2.16.
sermones suos, & relinquit ducẽ pubertatis suę & pacti
Dei sui oblita est: Inclinata est enim ad mortẽ domus eius,
& ad inferos semitę ipsius. Omnes qui ingrediuntur ad eam
non reuertentur, nec apprehendent semitas vitæ.
Virũ de mille vnũ reperi: mulierẽ ex omnibus nõ inueni. Eccl.7.29.
Non est creata hominibus superbia, neque iracundia na- Eccl.10.22.
tioni mulierum. (rimur.
Peccatum duxit initiũ à muliere, & per eandem oẽs mo- 25.33.

Virum offendit.

QVi expellit mulierem bonam, expellit bonum: qui au- Prou.18.23.
tem tenet adulteram, stultus est & insipiens.
Melius est sedere in pinna tecti, q̃ cum muliere litigiosa, 21.9.
quæ partem ędium habet. (iracunda.
Melius est habitare in terra deserta, q̃ cũ muliere rixosa & Ibid.19.
Tecta pstilãtia in die frigoris, & litigiosã mulier cõparãt. 27.15.
Patrem & virum confundit audax. Eccl.22.5.
Omnis plaga tristitia cordis est, & omnis malitia, nequitia 26.27.
mulieris. Et oẽm plagã & non plagã, videbit cordis, & omnẽ
nequitiam & non nequitiam mulieris.
Non est caput nequius super caput colubri, & nõ est ira Ibid. 22.
super irã mulieris. Cõmorari leoni & draconi placebit, quã
habitare cum muliere nequã. Nequitia mulieris immutat fa
ciẽ eius, & obcęcabit vultum suum tanquã vrsus, & quasi sac
cum ostendet in medio proximorum. Ingemuit vir eius, &
audiens suspirauit modicum.
Breuis omnis malitia super malitiã mulieris, sors peccato Ibid.26.
rum cadet super illã. Sicut ascensus arenosus, in pedibus ve
terani, sic mulier linguata homini quieto.
Mulieris ira irreuerentia, & confusio magna mulier si pti Ibid.29.
marum habeat, contraria est viro suo. Cor humile & facies
tristis, & plaga mortis, mulier nequam.

26.8. Dolor cordis,& luctus,mulier zelotypa.In muliere zelotypa flagellum linguæ omnibus communicans.

Coloss. 3.18. Mulieres subditę estote viris,sicut oportet in Domino.

Proximum incendit lasciuo aspectu.

Prou.11.22. QVod monile aureum est in naribus porci,id est mulier pulchra & fatua.

Procaci affatu.

5.2. NE intenderis fallaciæ mulieris,fauus.n. distillans labia meretricis,& nitidiùs oleo guttur eius.Nouissima autē illius amara,vt absinthiū,& lingua eius acuta,quasi gladius biceps. Pedes eius descēdunt in mortē,& ad inferos gressus eius penetrant. Per semitam vitæ non ambulant, vagi sunt gressus eius & inuestigabiles. Longè fac ab ea viam tuam,& ne appropinques foribus domus eius.

Prou.7.5. Dic sapientiæ,soror mea es,& prudentiam voca amicam tuā,vt custodiāt te à muliere extranea,& ab aliena quæ verba sua dulcia facit.

Ibid.6. De fenestra enim domus meæ per cancellos prospexi iuuenē,& video parvulos,Considero vecordē iuuenē qui transit p plateas iuxta angulū,& prope viā illius,domusillius gradiē in obscuro,aduesperascēte die,in noctis tenebris & caligine Et ecce,occurrit illi mulier in ornatu meretricio, præparata ad decipiendas animas, garrula & vaga. Apprehensumque deosculatur iuuenem,& procaci vultu blanditur,

Ibid.11. Irretiuit eum multis sermonibus & blanditiis labiorū,& traxit eū. Statim eam sequitur, quasi bos ductus ad victimā, & quasi agnus lasciuiens & ignorans, & nescit q ad vincula stultus trahatur,donec transfigat sagitta iecur eius, velut si auis festinet ad laqueum, & nescit quòd de periculo animæ illius agitur.

9.13. Mulier stulta & clamosa,plenaque illecebris, & nihil omnino scit, sedet in foribus domus suę super sellam in excelso vrbis loco,vt vocaret transeuntes per viam ,& pergentes itinere suo.

Ibid.16. Quis est parvulus,declinet ad me.Aquę furtiuę dulciores sunt,& panis absconditus suauior.

Qui enim applicabitur illi,descendit ad inferos,

Si habuerint inter se iurgiū viri duo, & vnus contra alterū rixari cœperit,volensq; vxor alterius eruere virum suū de manu fortioris, miseritq; manum suā & apprehenderit verenda eius,abcindes manū illius,nec flecteris super illam vlla misericordia. Deut. 25.11.

Inueni amariorē morte mulierē,quæ laqueus venatorum est,& sagena cor illius Vincula sunt manus illius. Eccl.7.27.

Manus debiles,& genua dissoluta mulier quæ non beatificat virum suum. 25.32.

Sicut bonū iugū,quod mouetur ita & mulier nequā. Qui tenet illam quasi qui apprehendit scorpionē.Mulier ebriosa ira magna & contumelia & turpitudo illius non tegetur. 26.10.

Omnem masculum excipiet mulier. (Multa inuenies in hij) Fornicatio. 36.23.

Domum destruit.

Sapiens mulier ædificauit domū suam, insipiens extructā quoque manibus destruet. Prou.14.1.

Vir qui amat sapientiam, lætificat patrem suum, qui autē nutrit scortum,perdit animam suam. 29.3.

Mulier mala summè cauenda.

QVia mandatum lucerna est. Vt custodiant te à mulier mala,& à blāda lingua extraneæ. Non concupiscat (Vide) *Concupiscentia.* 6.24.

Nunquid potest &c.(Vide) *Adulterium.*

Os scorti profundus est luatus in quem cadet, cui Dominus irascitur. 6.27. 22.14.

Nē dederis mulieribus substantiam tuam. 31.3.

Vinum & mulieres &c.(Vide) *Ebrietas.* Eccl 19.2.

Bonum est homini mulierem non tangere. 1.Cor.7.1.

Adolescentiores autem viduas deuita. 1.Tim. 5.11.

Solicitè custodienda.

VXorem ex sententia nactus, ne repudies: nec te permittas odiosē. Eccl.7.28.

Non des mulieri potestatem animę tuę,ne ingrediatur in virtute tua & confundaris. 9.2.

Non des aquæ tuę exitū,nec modicum,nec mulieri nequā veniam prodeundi.Si non ambulauerit ad manum tuā,confundit te in conspectu inimicorum.A carnibus tuis abscinde eam nec semper te abutatur. 25.34.

42.6. Super mulierem nequam bonum est signum. Super filiã &c. (Vide) Filius.

Mich.7.5. Ab ea, quæ dormit in sinu tuo, custodi clausstra oris tui.

Mundi amicitia à Deo auertit.

Psa.4.3. Filij hominũ vsquequo graui corde, vt quid diligitis vanitatem, & quæritis mendacium?

30.7. Odisti obseruantes vanitates supernacuè.

52.6. Quoniã Deus dissipabit ossa eorũ, qui hominibus placẽt.

Esai.51.6. Leuate in cœlũ oculos vestros, & videte sub terra deorsum quia cæli sicut fumus liquescent: & terra, sicut vestimentum atteretur: & habitatores eius, sicut hæc interibunt. Salus autẽ mea in sempiternum erit.

Luc.6.26. Væ cũ benedixerint vobis omnes homines: secundũ hęc enim faciebant prophetis patres eorum.

Ioan.14.16. Et ergo rogabo patrẽ & alium paracletũ dabit vobis, vt maneat vobiscũ in æternũ, Spiritum veritatis quẽ mundus non potest accipere, quia non videt eum, nec scit eum.

Ioan.15.18. Si mundus vos odit, scitote quia me priorem vobis odio habuit. Si de mundo fuissetis, mundus quod suum erat diligeret. Quia vero de mũdo nõ estis, sed ego elegi vos de mũdo, propterea odit vos mundus.

2.Tim.2.4. Nemo militans Deo, implicat se negocijs secularibus vt ei placeat, cũi se probauit.

Iaco.4.4. Adulteri nescitis quia amicitia huius mundi inimica est Dei? Quicunque ergo voluerit amicus esse huius seculi, inimicus Dei constituitur.

1.Ioan.2.15. Nolite diligere mundum, neque ea quę in mundo sunt. Si quis diligit mundum, non est charitas patris in eo.

Lætitia modum peruertit.

1.Cor.6.7. Qui vtuntur hoc mundo tanquam non vtantur: præterit enim figura huius mundi.

1.Ioan.2.31. Mundus transit, & concupiscentia eius.

3.1. Propter hoc mundus non nouit vos, quia non nouit eũ.

Mundi malitiam fides subuertit.

2.Pet.1.3. Qui vocauit nos propria gloria & virtute per quẽ maxima & pretiosa nobis promissa donauit, vt per hoc efficiamini diuinæ consortes naturæ, fugientes eius, quæ in mundo est concupiscentiæ corruptionem.

1.Ioan.2.16. Omne quod in mundo, concupiscentia carnis est. Omne

Omne quod natum est ex Deo, vincit mundum. 5.4.

Quis est autem qui vincit mundum, nisi qui credit quoniam Iesus est filius Dei. 5.

Vide contemptus mundi.

Mundities cordis:

Innocens manibus & mundo corde qui non accepit in vano animam suam, nec iurauit in dolo proximo suo, hic accipiet benedictionem à Domino. &c. *Psal.*23.4.

Cor mundum crea in me Deus & spiritum rectum innoua in visceribus meis. 50.12.

Quia bonus Israel Deus, his qui recto sunt corde. 72.1.

Beati mundo corde quoniam ipsi Deum videbunt: *Matt.*5.8.

Animas vestras castificãtes, in obedientia charitatis, in fraternitatis amore simplici ex corde inuicẽ diligite attentius. 1.*Pet.*1.22.

Mundities exterior & interior commendatur.

Væ vobis scribæ & pharisæi hypocritæ, quia mũdatis qd de foris est calicis in paropsidis, intus aũt pleni estis rapina & immundicia. Idem Luc 11.39. *Mat.*25.25.

Has ergo habentes promissiones charissimi, mundemus nos ab omni inquinamento carnis & spiritus, perficientes sanctificationem in timore Dei. 2.*Cor.*7.1.

Imperatur.

Nolite contaminare animas vestras. *Leuit.*11.43.

Docebitis ergo filios Israel, vt caueãt immundicias & non moriantur in sordibus suis. 15.31.

Perfectus eris, & absque macula cum Deo tuo. *Dent.*18.13.

Lauamini, mundi estote. *Esa.*1.16.

Laua à malitia etc. (Vide Cogitatio. *Ierem.*4.14.

Propter quod exite de medio eorum & separamini, dicit Dñs, & immundũ ne tetigeritis: & ego recipiã vos, & ero vobis in patrem, & vos eritis mihi in filios & filias. 2.*Cor.*6.17.

Remuneratur.

Saluabitur innocẽs, saluabitur aũt mũdicia manuũ suarũ. *Iob*22.30.

Et ero immaculatus cum eo. Et retribuet mihi Dñs secundum innocentiã meam, & secundum puritatem manuum mearum retribuet mihi. *Psal.*37.24.

Quis ascendet in montem Domini? Innocens manibus & mundo corde. 23.4.

Nouit Dominus dies immaculatorum. Non confundentur in tempore malo, & in tempore famis saturabuntur. 36.18.

83.12. Non priuabit bonis eos, qui ambulant in innocentia.
118.1. Beati immaculati in via.
Ibidem. 80. Fiat cor meum immaculatum.
Prou.21.8. Peruersi via viri aliena est à Deo: mundi autē opus rectū.
Prou.22.11. Rex amicus eius est, qui diligit cordis mūditiam, & gratiam labiorum.
Matth.5.8. Beati mundi corde, quoniam ipsi Deum videbunt.
Ephe.1.4. Sicut elegit nos in ipso, ante mundi constitutionem, vt essemus sancti & immaculati in conspectu eius in charitate.
2.Tim.2.21. Si quis ergo emundauerit se ab istis, erit vas in honorem sanctificatum & vtile Dño, ad omne opus bonum paratum.
Apoc.7.14. Hi sunt, qui venerunt de tribulatione magna, & lauerūt stolas suas, & dealbauerunt eas in sanguine agni, ideo sunt ante thronum Dei.
22.14. Beati qui lauant stolas suas in sanguine Agni.

A Deo datur.

Iob.4.17. NVnquid homo Dei comparatione iustificabitur: aut factore suo purior erit vir?
9.30. Si lotus fuero quasi aquis niuis, & fulserint velut mundissimæ manus meæ, tamen sordibus intinges me.
14.4. Quis potest facere mundum de immundo conceptum semine? Nónne tu qui solus es?
15.14. Quid est homo, vt immaculatus sit, & vt justus appareat natus de muliere? Ecce inter sanctos eius nemo immutabilis, & cœli non sunt mundi in conspectu eius.
Eccles.34.4. Ab immundo quid mundabitur, & à mendace quid verum dicetur.
Esai.4.4. Si abluerit Dñs sordes filiarum Sion, & sanguinem Hierusalē lauerit de medio eius, in spū iudicij, & spiritu ardoris.
Iere.33.7. Et conuertam cōuersione Iuda, & emundabo illos ab omni iniquitate sua qua peccauerunt mihi, & propitius ero cūctis iniquitatibus eorum.
Ezech.16.9. Et lauite aqua, & emundaui sanguinem tuum ex te, & unxi te oleo.
24.22. Multo labore sudatū est, & non exiuit de ea rubigo eius, nec, p ignē immunditia tua execrabilis, quia mundare te volui, & nō es mūdata à sordib. tuis. Sed nec mundaberis prius, donec quiescere faciā indignationē meā in te.
1.Cor.6.11. Et hæc aliquādo qdē fuistis, sed abluti estis, sed sanctificati estis: sed justificati estis in nomine Domini nostri Iesu Christi.

Christi & in spiritu Dei nostri.
2.Cor.7.1. Has ergo habentes promissiones charissimi mundemus nos ab omni inquinamento carnis & spiritus, perficientes sanctificationem in timore Dei.
1.Thess.4.7. Non enim vocauit nos Deus in immunditiam, sed in sanctificationem.
Heb.1.3. Qui cum sit splendor gloriæ, & figura substātiæ eius, portansque omnia verbo virtutis suæ purgationem peccatorū faciens, sedet ad dexteram maiestatis in excelsis.
90.13. Si enim sanguis hircorum & taurorum, & cinis vitulæ aspersus, inquinatos sanctificat ad emundationē carnis, quanto magis sanguis Christi, qui per spiritum sanctum semetipsum obtulit immaculatum Deo, emundabit conscientiam nostram ab operibus mortis, ad seruiendum Deo viuenti?
Apoc.1.5. Qui dilexit nos, & lauit nos à peccatis nostris ī sāguine suo

Munditia ficta acriter reprobatur.

Matth.15.11 AVdite & intelligite. Nō q intrat in os coinquinat hominē, sed quod procedit ex ore, hoc coinquinat hominem.
23.25. Væ vobis Scribæ & Pharisæi hypocritæ, qa mundatis, qđ deforis est calicis, & paropsidis: intus autem pleni estis rapina & immūditia. Pharisæe exce, mūda prius, qđ intus est calicis & paropsidis, vt fiat & id quod deforis est mundum.
Mar.7.3. Pharisæi enim, & omnes Iudæi, nisi crebrò lauerint manus, nō māducāt, tenētes traditionē seniorum, & à foro venientes nisi baptizētur, nō comedunt. Et alia multa sunt, quæ tradita sunt illis seruare, baptismata calicum, & vrceorum & æramentorum, & lectorum.
Luc.11.39. Nunc vos pharisæi, quod deforis est calicis, & catini mūdatis: quod autem intus est vestrum, plenum est rapina & iniquitate. Verumtamen quod superest, date eleemosynam, & ecce omnia munda sunt vobis.

Munera.

Eccles.29.5. Donec accipiant, obsculantur manus dantis & in promissionibus suis humiliant voces suas, in tempore retributionis postulabunt tempus.
41.28. Cùm dederis, ne improperes.
42.7. Vbi manus multæ sunt, claude, & quo denique trades, numera & appende. Datum verò, & acceptum omne describe.
Vide, *Dona, & iudicium humanum.*

Murmuratores quos imitentur & quæ illis pœna in eundo.

Exod.14.11. DIxerũt ad Moysen(filij Israel videntes Pharaonẽ & Ægyptios appropinquare illos)forsitan non erant sepulchra in Ægypto,ideo duxisti nos vt moreremur in solitudine,quid hoc facere voluisti,vt educeres nos ex Ægypto

Cap.15.24. Et murmurauit popul⁹(Israel)cõtra Moysẽ dicẽs qd bibẽ

Cap. 16.7. Mane videbitis(dixerunt illis Moyses & Aaron) gloriã domini.Audiui enim murmur vestrum contra dominum,nos verò quid sumus quia mussitastis contra nos,& ait Moyses. Dabit vobis dominus vespere carnes edere,& mane panes in saturitate eo quod audierit murmurationes vestras,quibus murmurati estis contra eum:nos enim quid sumus nec cõtra nos est murmur vestrum,sed contra Dominum.

Matt. 17.2. Qui iurgatus(populus Israel)contra Moysen aitida nobis aquam vt bibamus,quibus respondet Moysen,quid iurgamini contra me?cur tentatis Dominum?

Num.11.1. Interea ortum est murmur populi quasi dolẽtium ꝓ labore cõtra Dñm,quòd cùm audisset Dominus iratus est,& accẽsus in eos ignis Domini deuorauit extremã castrorũ ptẽ.

Cap.12.9. Iratusque(Moyses)cõtra eos(Aronẽ & Mariã)abiit nubes quoque recessit quæ erat super tabernaculum,& ecce maria apparuit candẽs lepra quasi nix(scilicet in pœnam peccati.)

Cap.21.5. Cur eduxisti nos de Ægypto vt moreremur in solitudine? deest panis,nõ sunt aquæ,anima nostra iã nauseat super cibo isto leuissimo,quamobrem misit Dñs in populum ignitos serpentes,ad quorũ plagas & mortes plurimorũ venerunt ad Moysen atque dixerunt Peccauimus quia locuti sumus contra Dominum,& te,ora vt tollat à nobis serpẽtes

Deut.1.27. Murmurastis in tabernaculis vestris, atque dixistis, odit nos Dominus,& idcirco eduxit nos de terra Ægypti vt traderet nos in manu Amorrhei atque deleret.

Sap.1.11. Custodite ergo vos à murmuratione,quæ nihil prodest, & à detractione parcite linguæ,quoniam sermo obscurus in vacuum non ibit,os autem quod mẽtitur occidit animã.

Cap. 20.12. Hij nouissimi vna hora fecerunt,& pares illos nobis fecisti qui portauimus pondus diei & æstus.

Luc.15.2. Et murmurabã Pharisæi & scribæ dicentes,quia hic peccatores recipit & manducat cum illis.ca.19.7.

Ioan.6.41. Murmurabãt ergo Iudæi de illo qa dixisset,ego sum panis q de cælo descẽdi &c.43.Respõdit ergo Iesus & dixit eis nolite murmurare inuicem,Actorum.6.1.

Neque murmurauerit is sicut quidam eorum murmura- 1. Cor.10.10.
uerunt & perierunt ab exterminatore.

Hij sunt murmuratores querulosi, secundum desideria Iuda.16.
sua ambulantes & os eorum loquitur superbiam, mirantes
personas quæstus causa.

Mutuatio fructuosa

SI vnus de fratribus tuis,qui morantur intra portas ciui- Deut.15.
tatis tuæ,in terra quã Dominus Deus tuus daturus est ti
bi,ad paupertatem deuenerit, non obdurabis cor tuum
nec cõtrahes manum:sed aperies eam pauperi:& dabis mutuum,quo eum indigere perspexeris.

Volenti mutuare à te ne auertaris. Matth.5.

Si mutuum dederitis his,à quibus sperastis recipere, quæ Luc.6.
gratia est vobis?Nam & peccatores peccatoribus fœnerantur,vt recipiant æqualia,Mutuum date,nihil inde sperantes
& erit merces vestra multa.

Periculosa.

MVtuabitur peccator,& non soluet. Psal.36.

Et qui accipit mutuum,seruus est fœnerantis. Prou.22.

N.

Naaman capitaneus regis Syriæ mundatur à lepra,4.Reg.5.14.Luce 4.27.

Naas rex Ammonitarum pugnat contra Iabes.1.Reg.11.1. moritur.2.Reg.1.2.25.

Nabal vir gratus,1.Reg.25.25.27. (3.Reg.21.2.13.

Naboth quia regi Achab vineam negabat, lapidatur 2.

Nabuchodonosor potens rex Babylonis accipit imperium super omnia regna.Ier.27.6.inuadit Aegyptum.4.Re.27.7.Hie. 46.2.Ascendit cõtra Hierusalem.4.Reg.24.1.10.Ca.25.1.Hie. 39.1.iuxta prophatium Hie.25.8.Ca.32.28.Erigit auream statuam.Dan.3.1.habitat septem annos inter feras.Ca.28.30.Iugulo eius superbia eius amplitudo Domini,& crudelitas explicatur. Esai.14.2.8.

Nabuzardã dux militiæ regis Babylonis destruit domũ Dei, muros Hierusalem,& populũ qui remanserat transfert cũ ultimis captis tẽpli in Babylonẽ.4.Reg.25.8.Hie.39.9.11.Ca.52.12.

Nachior auus Abraham.Gen.11.23.25.

Nadab & Abiu igne consummuntur.Leuit.10.1.Cap.16.1. Num.3.4.Ca.26.61.

Nadab rex Israel 3.Reg.14.20.cæditur.Cap.15.28.

Nahason filius Aminadab, princeps & dux tribus Iudæ. Num.1.7.Cap.2.3.Cap.7.12.

Nahum prædicat in Ninive.Nahum.1.*.2.*.3.*.

Nathan filius Dauidis.2.Reg.5.14. appellatur Matthatas Luc.3.31.

Nathan propheta mittitur ad regē Dauid.2.Re.7.4.Ca.12.1.

Nathaniel dux tribus Isachar.Nu.1.8.

Nathaniel videtur à Christo Ioan.1.47. Christus manifestat seipsum Nathanieli.cap.21.2.Nechao rex Aegypti 4.Reg. 23. 29.2.Par.35.20.Cap.36.3.

Negotiatio: Vide emere & vendere.

Negotiationis corporalis periculositas.

Eccle.26.28. DVæ species difficiles, & periculosæ mihi apparuerunt Difficile exuitur negotians à negligentia,& non iustificabitur caupo à peccatis labiorum.

27.2. Sicut in medio compaginis lapidum palus figitur, sic inter mediū venditionis & emptionis angustiabitur peccatis.

Ezech.28.18 In multitudine iniquitatum tuarum, & iniquitate negotiationis tuæ polluisti sanctificationem tuam,

Aequitas.

Prou.20.19. MAlum est,malum est,dicit omnis emptor, & cùm recesserit,tunc gloriabitur.

1.Thc.4.6. Et ne quis superegrediatur, neque circumueniat in negotio fratrem suum.

Nehemias pincerna Artaxerxis.2.Esd.1.11.mittitur in Iudæam ad reædificandum destructa.cap.2.9.appellatur Athersata.8.9.

Nembrod potens erat & robustus venator.Gen.10.8.

Nycanor dux Lysiæ.1.Machab.3. 38. & etiam dux exercitus Demetrij.ca.7.26.comminatur se successurum templum.7.35. caditur 7.43.2.Mach.15.28.

Nicodemus occultus discipulus Christi, Ioan 3.1.ca.7.50. cap.19.29.

Ninive ædificatur ab Assur.Genes.10.11.pœnitentiam egit de peccatis suis.Ionæ 3.5.* desolatio & destructio Ninive. Nahū. 1.*2.*3.* Sophon.2.13.Tob.14.5 Stabit in medicis & tandem nabis obcecatos Iudæos Matth.12.41.

Nobe inuaditur.1.Reg.22.19.

Noe filius Lamech,Gen.5.30.prædicator diuinæ iustitiæ.2.Pet. 2.5.ædificat Arcam.Genes.6.* ingreditur Arcam.cap.7.1 7. egre-

greditur,cap.8.15.accipit signū fœderis.9.8.14.cōmēdatur.Eccl. Noemi uxor Elimelech Ruth.Cap.1.2. (cap.44.17.

Nominis Dei inuocatio fructuosa.

TVtis fortissima nomen Domini,ad ipsum currit iustus & exaltabitur. Prou. 18.10.

Omni vita tua dilige Deū,& inuoca illū in salute tua Eccle. 13.18.

Affer filios meos de longinquo,& filias meas ab extremis terræ.Et omnem,qui inuocat nomen meum, in gloriā meā creaui eum,formaui eum,& feci eum. Esa.43.6.

Et cecidimus quasi folium vniuersi,& iniquitates nostræ quasi ventus abstulerunt nos. Non est qui inuocet nomen tuum,qui consurgat,& teneat te. 64.6.

Tu autem in nobis es Domine,& nomen tuum inuocatum est super nos,ne derelinquas nos. Iere. 14.9. (c.21.

Et erit omnis qui inuocauerit nomē Domini, saluus erit. Ioe.2.32.Act

Quid tu sopore deprimeris? surge, nuoca Deum tuum. Ione.1.6.

Ab ortu enim solis vsque ad occasum magnum est nomen Domini in gentibus,& in omni loco offertur nomini meo oblatio munda. Mal.1.11.

Nam idem Dominus omnium, diues in omnes qui inuocant illum.

Infructuosa.

NOn omnis qui dicit mihi,Domine,Domine,intrabit in regnum cœlorum:sed qui facit voluntatē patris mei, qui in cœlis est,ipse intrabit in regnum cœlorum. Matt. 7.21.

Et discedit ab iniquitate omnis qui inuocat nomē Dñi 2.Tim.2.19.

Nominis Dei frequentatio periculosa.

NOn vsurpabis nomen Dei tui frustra. Deut. 5.11.

Nominatio verò Dei.&c.(Vide) Iuramentum. Eccle.23.10.

Sicut seruus crebro vapulás nō leuatur vibicibus: ita qui deierat,& nomen Dei assiduè vsurpat,culpa nō vacabit. Ibidem. 11.

Nouissimorum memoria à malo reuocat.

SI annis multis,&c.(Vide) Gaudium.

In omnibus operibus tuis memorare nouissima tua,& in æternum non peccabis. Eccles. 11.8. 7.40. 28.6.

Memento nouissimorum, & desine inimicari.

Ad bonum incitat.

IN die bonorū,ne immemor sis malorū, & in die malorū ne immemor sis bonorū,cū facile est Deo in die obitus

retri-

retribuere vnicuique secundum vias suas.

18.24. Memento iræ in die consummationis,& tempus retributionis in conuersatione facies.

38.21. Ne dederis in tristitiam cor tuum,sed repelle eam à te,& memento nouissimorum.

Ibidem. 23. Memor esto iudicij mei,sic enim erit,& tuum.Mihi heri, & tibi hodie. (uissimi tui.

Esa. 47.7. Non posuisti hæc super cor tuum, neq; recordata es no-

Nuncius bonus.

Prou. 13.17. LEgatus autem fidelis sanitas.

25.13. Sicut frigus niuis in die messis, ita legatus fidelis ei, qui misit illum,animam ipsius requiescere facit.

Ibidem. 25. Aqua frigida aĩę sitiẽti,& nũcius bon⁹ de terra lõginqua.

Malus.

*Prou.*10.26. SIcut acetum dentibus,& fumus oculis:sic piger his,qui miserunt eum.

Nuncius impij cadet in malum.

13.17. Claudus pedibus,& iniquitatẽ bibẽs,qui mittit verba per

26.6. nuncium stultum.

Nouum Testamentum.

*Hiere.*31.31. ECce dies venient dicit Dominus, & feriam domui Israel & domui Iuda fœdus nouum.

*Mat.*26.28. Hic est enim sanguis meus noui testamenti qui pro multis effundetur in remissionẽ peccatorum. Idem verbatim habetur.Mar.14.24.Item Luc.22.20.

1.*Cor.*11.24. Et gratias agens fregit& dixit,accipite & mãducate,hoc est corpus meũ,quod pro vobis tradetur,hoc facite in meã commemorationem.

Hebr. 8.8. Vituperans enim eos dicit. Ecce enim dies veniet dicit Dominus & consummabo super domum Israel & super domum Iuda testamentum nouum.

*Cap.*9.15. Et ideo noui testamẽti mediator est,vt morte intercedẽte in redemptionem in earum præuaricationum quæ erant sub priori testamento,repromissionem accipiant, qui vocati sunt æternæ hæreditatis.

Cap. 10.16. Hoc autem testamẽtum quod testabor ad illos post dies illos dicit Dominus dando leges meas in cordibus eorũ,& in mẽtibus eorũ superscribã eas,& peccatorum & iniquitatum eorum iam non recordabor amplius.Cap.13.20.

Nouũ cælum & noua terra post mundi innouationẽ.

Ecce

ECce enim ego creo cœlos nouos & terram nouam & nõ *Esai.* 65.17. erunt in memoria priora & non ascendent super cor.

Quia sicut cœli noui & terra noua quæ ego facio stare *Cap.* 66.22. corã me,dicit Dñs,sic stabit semẽ vestrũ & nomẽ vestrum.

Nouos verè cœlos,& nouam terram secũdum promissa 2. *Petr.* 3.13. ipsius expectamus,in quibus iustitia habitat.

Et vidi cœlum nouum & terram nouam. *Apoc.* 21.1.

Nudi vestiendi.

FRange esurienti panem tuum, & egenos vagosq; induc *Esa.* 58.7. in domum tuam:cum videris nudũ operi eum & carnẽ tuam ne despexeris.Ezec.18.7.Tob.1.17.

Aut quando te vidimus infirmum,aut in carcere,& veni- *Matt.* 25.39. mus ad te?.Et respondens rex dicet illis. Amen dico vobis, q̃diu fecistis vni ex his fratrib⁹ meis minimis,mihi fecistis.

Vide misericordia. O

Obed filius Boos ex Ruth. Ruth.4.17.*Matth.*1.5.

Obediendum Deo cuiusque præceptis, & quæ obedientibus constituta sit merces.

ABraham Dei mandato parens,promissáque eius patria *Gen.* 12. ✠ relicta,comitante Loth,Domino in Sichẽ sacrificauit.

Dixit ergo Deus ad Abrahã, & tu ergo custodies pactũ *Cap.* 17.9. meum,& semen tuum post te in generationibus suis.

Vocauit autem Angelus Domini Abrahã secundo de cœ- *Cap.*22.15. lis dicens.Per memetipsum iuraui dicit Dominus quia fecisti hanc rem,& nõ pepercisti filio tuo vnigenito propter me benedicã tibi,& multiplicabo semen tuũ sicut stellas cœli,& velut arenã quæ est in litrore maris,possidebit semen tuum portas inimicorum suorum & benedicentur in semine tuo omnes gentes terræ quia obedisti voci meæ.

Benedicentur in semine tuo omnes gentes terræ, eo qđ *Cap.* 26.5. obedierit Abraham voci meæ,& custodierit præcepta mea, & mandata mea,& ceremonias legésque seruauerit.

Si audieris (ait Dominus ad Moysen) vocẽ Domini Dei *Exod.*15.26. tui & quod rectũ est corã eo feceris, & obedieris mandatis eius,custodierisq; omnia præcepta illius,cunctum languorẽ quẽ posui in Ægypto,non indicam super te, ego enim sum Dominus Deus tuus sanator tuus.

Si ergo audieritis vocem meã,& custodieritis pactũ meũ *Cap.* 19. eritis mihi in peculiũ de cũctis populis:mea est enim omnis terra,& vos eritis mihi in regnum sacerdotale,& gẽs sancta

Et

Universidad de Deusto
Biblioteca

Cap.20.6. Et faciens misericordiam in milia his qui diligunt me, & custodiunt præcepta mea.

Cap.23.21. Quòd si audieris vocẽ eius,& feceris omnia quæ loquar, inimicus ero inimicis vestris,& affligam affligentes te.

Leui.20.22. Custodite leges meas,atque iudicia & facite ea,ne & vos euomat terra quam introituri estis,& habitatur.

Cap.26.3. Si in præceptis meis ambulaueritis,& mãdata mea custodieritis,& feceritis ea dabo vobis pluuias tẽporibus suis, & terra gignet germen suum,& pomis arbores replebũtur. &

Deut.4.40. Custodite præcepta eius,atq; mãdata quæ ego præcipio tibi,vt bene sit tibi,& filiis tuis post te & permaneas multo tempore super terram quam Dominus Deus tuus daturus est tibi.Cap.7.per totum.& Cap.11.per totum.

Cap.13.4. Dñm Deũ vestrũ sequimini & ipsum timete,& mãdata illi⁹ custodite,& audite vocẽ ei⁹,ipsi seruietis & ipsi adhęrebitis.

Cap.28.15 Prophetã de gẽte tua & de fratribus tuis sicut me suscitabit tibi Dñs Deus tu⁹ ipsum audies &c.19.qui aũt verbo ei⁹ quę loquitur in noie meo audire noluerit ego vltor existã.

Cap.24.8. Obserua diligẽter ne incurras plagam leprę, sed facies quæcunque docuerunt te sacerdotes leuitici generis, iuxta id quod præcipi eis,& imple sollicitẽ.Item Cap.2..10.

Cap.28.1. Si autem audieris vocẽ Domini Dei tui,vt facias atq; custodias omnia mãdata eius quæ ego præcipio tibi hodie,faciet te Dñs Deus tuus excelsiorẽ cunctis gentibus quæ versantur in terra.&c.12.Aperiet Dominus thesaurum suũ optimum cœlum,vt tribuat pluuiam terræ tuæ in tẽpore suo, benedicetque cunctis operibus manuum tuarum.

1.Reg.12.14. Si timueritis Dñm & seruieritis ei ,& audieritis vocem eius,& nõ exasperaueritis os Domini,eritis & vos & rex qui imperat vobis sequẽtes Dñm Deum vestrum:si autem non audieritis erit manus Dñi super vos & super patres vestros.

4.Reg.10.30 Dixit aũt Dominus ad Iehu quia studiose egisti qđ rectũ erat.& placebat in oculis meis,& omnia quæ erãt in corde meo fecisti contra domum Achab,filij tui vsq; ad quartã generationem sedebunt super thronum Israel.

2.Para.7.17 Tu quoq; (Salomõ) si ambulaueris corã me,sicut ambulauit Dauid pater tuus,& feceris tuxta oia quę præcepi tibi & iustitias meas iudiciaq; mea seruaueris, suscitabo thronũ regni tui,sicut pollicitus sum Dauid patri tuo dicẽsnõ auferetur de stirpe tua vir q nõ sit princeps in Israel,si aũt auersi fueritis & reliqueritis iustitias meas,& præcepta mea quę dedi vobis,& abeũtes seruieritis dijs alienis,& adoraueritis eos,euellam vos de terra mea,quã dedi vobis, & domũ hãc quã sanctificaui nomini meo, proiiciam à facie mea & tradam eam in parabolam & in exemplum cunctis populis. Prou.1.8.

Audi fili mi, disciplinam patris tui, & ne dimittas legem matris tuæ,33. Qui autem me audierit ,absque terrore requiescet,& abundantia perfruetur timore malo sublato.

Auris quæ audit increpationes vitæ,in medio sapientum commorabitur.Esaiæ.55.2. Cap.15.31.

Si volueritis & audieritis me,bona terræ comedetis. Esa.1.19.

Vtinam attendisses (Increpat Dominus Iudæorũ ingratitudinem,hipocrisim,atq; duritiã) mãdata mea, facta fuissent sicut flumen pax tua,& iustitia tua sicut gurges maris, & fuisset quasi arena semen tuum. Cap.48.18.

Audite vocem meam,& ero vobis in Deum,& vos eritis mihi populus,& ambulate in omni via quam mandaui vobis,vt bene sit vobis,& non audierunt nec inclinauerunt aurem suam sed abierunt in voluptatibus suis & in prauitate cordis sui mali,factique sunt retrorsum & non in ante. &c. Idem habetur verbatim,Cap.11.4.Cap.17.24. Hiere.7.23.

Exemplo obedientiæ Rechabitarum præcepta patris sui licet dura seruantium:expostulat Dominus de pertinaci Iudæorum inobedientia aduersus ipsius præcepta, quapropter his prænuntiat Dominus mala,illis autem bona. Cap.35.

Hæc enim omnia propter mandatum Dei fiunt. Eccle.35.7.

Cũ illa adhuc diceret,ait adolescẽs.Quem sustinetis? Nõ obedio præcepto regis,sed præcepto legis,q data est nobis per Moysen,filius respõdet qđ porcinis carnib⁹ nollẽt vesci. 2.Mac.7.30

Ait illis.Venite post me & faciã vos fieri piscatores hominũ,at illi continuò relictis retibus & naui , secuti sunt eum. Matt.4.19.

Omnis ergo qui audit verba mea hæc,& facit ea,assimulabitur viro sapiẽti qui ędificauit domũ suã supra petrã,& omnis qui audit verba mea hæc & non facit ea,similis erit viro stulto.&c.Cap.8.21.Cap.15.5. Cap.7.24.

Et ecce vox de nube dicẽs,hic est fili⁹ me⁹ dilect⁹ in quo mihi bñ cõplacui,ipsũ audite.ca.25.3.Lu.5.4.10.2.7.Act.4.19 Cap.17.5.

Qui vos audit me audit,& qui vos spernit me spernit. Luc.10.16.

Et nos sumus testes horũ verborũ & spiritus sanctus quẽ dedit Deus omnibus obedientibus sibi.Rom.16.19. Act.5.32.

Humiliauit semetipsũ factus obediẽs vsque ad mortem mortẽ aũt crucis 12.Itaq; charissimi(sicut semper obedistis) nõ vt in præsentia mei tantũ,sed multo magis nũc in absentia Philip.2.8.

mea cum metu & tremore operamini vestram salutem.

1.Petr. 1.22. Animas castificantes in obedientia charitatis & fraternitatis amore, simplici ex corde inuicem diligite attentius.

Iacob. 1. 22. Estote autem factores verbi, & non auditores tantum fallentes vosmetipsos.

Perseueranter.

Deut. 5. 28. QVod cum audisset Dominus, ait ad me: Audiui vocem verborum populi huius, quæ locuti sunt tibi. Bene omnia sunt locuti. Quis det talem eos habere mentem, vt timeant me & custodiant vniuersa mãdata in omni tempore vt bene sit eis, & filiis eorum.

Ob mali deuitationem.

1.Reg.15. 22. NVnquid vult Dominus holocausta & victimas & non potius vt obediatur nomini Domini? Melior est enim obedientia quàm victimæ, & auscultare magis, quàm offerre adipẽ arietum: quoniã quasi peccatum ariolandi est repugnare, & quasi scelus idololatriæ nolle acquiescere.

Prou.1.24. Quia vocaui & renuistis, extẽdi manum meam, & nõ fuit qui aspiceret. Despexistis omne consilium meum, & increpationes meas neglexistis.

Ego quoque in interitu vestro ridebo, & subsannabo cũ vobis id quod timebatis aduenerit.

Esai. 1. 20. Quòd si nolueritis, & me ad iracundiam prouocaueritis gladius deuorabit vos.

Ieremi.35.13 Nunquid non accipietis disciplinam, & obediatis verbis meis dicit Dominus?

Boni consequutionem.

Deut. 11.27. EN propono in conspectu vestro hodie benedictionẽ & maledictionem. Benedictionẽ, si obedieritis mandatis Dei vestri, maledictionẽ si non audieritis.

Prou.1.32. Qui autẽ me audierit absque terrore requiescet & abundantia perfruetur, timore malorum sublato.

3.21. Custodi legem meam, atque consilium meum: & erit vita animæ tuæ.

15.28. Mens iusti meditabitur obedientiam.

Esaiæ.1.19. Si volueritis & audieritis me, bona terræ comedetis.

55.2. Audite audientes me, & comedite bonum. Inclinate aurẽ vestram & venite ad me, audite, & viuet anima vestra, & feriam vobiscum pactum sempiternum.

Vide

Vide subditorum officium.

Oblatio omnis debet esse sine vitio aut macula.

Leuit.1.3. SI holocaustum fuerit eius oblatio ac de armẽto masculũ immaculatum offeret ad ostium tabernaculi testimonij ad placandum sibi Dominum.

Cap.3.1. QVod si hostia pacificorũ fuerit eius oblatio, & de duobus voluerit offerre, marem siue fœminã immaculata offeret coram Domino. Cap.22.19.

Num. 28.3. Hæc sunt sacrificia quæ offerre debetis. Agnos anniculos immaculatos duos, quotidie in holocaustũ sẽpiternũ. 31 Præter holocaustum sempiternum & liba eius, immaculata offeres omnia cum libationibus suis.

Deut.15. 21. Sin autem habuerit maculã, & vel claudum fuerit vel cæcum, aut in aliqua parte deforme aut debile, non immolabis tui Domino Deo tuo.

Eccl. 35. 14. Noli offerre munera prauã, non enim suscipiet illa.

Ezech.43.23 Cumque cõpleueris expians illud, offeres vitulũ ad armẽto immaculatum, & arietem de grege immaculatum.

Malach.1.14 Maledictus dolosus qui habet in grege suo masculum, & votum faciens immolat debile Domino, quia rex magnus ego dicit Dominus exercituum, & nomen meũ horribile in gentibus.

Oblationes Deo gratæ cælitus accenduntur.

Gen.4.4. ABel quoque obtulit de primogenitis gregis sui, & de adipibus eorum, & respexit Dominus ad Abel & ad munera eius. Cap.8.20.

3.Reg.18.38 Cecidit autem ignis Domini & vocauit holocaustum & ligna & lapides, pulueremque quoque & aquam quæ erat in aquæductu lãbens.

1.Par.21 26. Et ædificauit ibi altare Domino, obtulitque holocausta & pacifica, & inuocauit Dominum & exaudiuit eum in igne de cælo super altare holocausti.

2.Par.7.1 Cumque complesset Salomon fundens preces, ignis descendit de cælo & deuorauit holocausta, & victimas, & maiestas Domini implenit domum.

2.Mach.2.10 Sicut & nuoyses orabat ad Dominum, et descendit de ignis de cælo, & consumpsit holocaustum.

Oblationes quotidianæ.

Exo. 29. 38. HOc est quod facies in altari. Agnos anniculos duos per singulos dies iugiter, vnum agnũ manè, & alterũ vespere.

Num. 28. 3. Hæc sunt sacrificia quæ offerre debetis. agnos anniculos immaculatos duos, quotidie in holocaustum sempiternũ. 1. Esdræ. 3. 2.

Oblationes propriorum filiorum.

Leuit. 18. 21. DE semine tuo non dabis vt consecretur idolo Moloch, nec polues nomen Domini Dei tui.

Cap. 20. 2. Hæc loqueris filiis Israel, (ait Dñs Moysi) Homo de filiis Israel, & de aduenis qui habitant in Israel, si quis dederit de semine suo idolo Moloch, morte moriatur: populus terræ lapidabit eum.

Deut. 12. 31. Non facies similiter Domino Deo tuo, omnes enim abominationes quas auersatur Dominus fecerunt diis suis offerentes filios & filias & comburentes igni.

Cap. 18. 10. Nec inueniatur in te qui lustret filium suum, aut filiam decens per ignẽ, aut qui Ariolos suscitetur & obseruet somnia atque auguria.

4. *Reg.* 3. 26. Arripientq; (rex Moab) primogenitum suum filium qui regnaturus erat pro eo, obtulit holocaustam super murũ. &c.

Cap. 16. 3. Sed ambulauit in via regum Israel, insuper & filium suũ (Achaz) consecrauit transferens per ignem, secundum idola gentium quæ dissipauit Dominus coram filiis Israel. Idem verbatim 2. Paral 28. 3.

Cap. 17. 17. Seruieruntque Baal & cõsecrauerũt (filij Israel) filios suos & filias suas, per ignem, & diuinationibus inseruiebant, & augurijs, & tradiderunt se vt facerent malum coram Domino, & irritauerunt eum.

Cap. 21. 6. Et traduxit (Manasses) filium suum per ignem & ariolatus est, & obseruauit auguria, & fecit Pythones, & aruspices multiplicauit, &c.

Psal. 105. 37. Et immolauerunt filios suos, & filias suas dæmoniis. Esa. 57. 5. repetuntur eadem.

Hiere. 7. 31. Et ædificauerunt (filij Israel) excelsa Thopher quæ est in valle filij Ennon, vt incenderent filios suos & filias suas, igni, quæ non præcepi nec cogitaui in corde meo.

Cap. 19. 5. Et ędificauerũt excelsa Baalim ad cõburendos filios suos igni in holocaustum Baalim quæ non præcepi nec locutus sum nec ascenderunt in cor meum.

Ezec. 16. 20. Et tulisti (Ierusalem) filios tuos & filias tuas, quas genuisti mihi, & immolasti eas ad deuorandũ, nunquid praua est fornicatio tua? Immolasti filios meos & dedisti illos consecrans eis, 36. Item Cap. 20. 31. Cap. 23. 37.

Obla

Oblationum conuiuia cum gaudio celebrabantur.

OBtulit ergo Iethro cognatus Moysi holocausta, & hostias Domino, veneruntq; Aaron & omnes seniores Israel, vt comederent panem cum eo coram Deo. *Exod.* 18. 12.

Surgentesque mane (filij Israel) obtulerunt holocausta & hostias pacificas, & sedit populus manducare, & bibere, & surrexerunt ludere. *Cap.* 32. 6.

Et immolabis hostias pacificas, comedesque ibi, & epulaberis coram Domino Deo tuo. *Deut.* 27. 7.

Igitur euigilauit Salomõ, & intellexit quod esset somnium cumque venisset Ierusalem stetit coram Area fœderis Dñi, & obtulit holocausta & fecit victimas pacificas, & grande cõuiuium vniuersis famulis suis. 3. *Reg.* 3. 15.

Et comederunt & biberunt coram Domino in die illo (in ędificio templi Ierusalem) cum grandi lætitia. 1. *Par.* 29. 22.

Oblationes impiorum.

FActum est autem post multos dies, vt offerret Caim de fructibus terræ munera Domino. *Gen.* 4. 3.

Tulit autẽ de præda populus oues & boues primitias eorũ si quę exsta sunt vt immolet Domino Deo suo in Galgalis. 1. *Reg.* 15. 21.

Sacrificium & oblationem noluisti, aures autem perfecisti mihi, holocaustum prõ peccato non postulasti. *Psal.* 39. 7.

Quoniam si voluisses sacrificium dedissem, vtique holocaustis non delectaberis. 50. 18.

Victimæ impiorum abominabiles Domino, vota iustorũ placabilia. *Prou.* 15. 8.

Hostię impiorũ abominabiles, q̃ offeruntur ex sceleribus. *Cap.* 21. 27.

Noli inspicere sacrificium iniustũ quoniam Dominus Iudex est, & nõ est apud illũ gloria personæ. Esa. 43. 23. & 51. 8. *Eccl.* 35. 15.

Vt quid mihi thus de Saba, adfertis, & calamum suaue olentem de terra longinqua? holocaustomata vestra non sunt accepta, & victimæ non placuerunt mihi. *Ieroe.* 6. 20.

Cum ieiunauerint non exaudiam preces eorum, & si obtulerint holocaustomata, & victimas non suscipiam ea, quoniam gladio, & fame & peste consumam eos. Osee. 5. 6. *Cap.* 14. 12.

Hostias offerent, immolabunt carnes & comedent, & Dñs non suscipiet eas, nunc recordabitur iniquitatis eorum, & visitabit peccata eorum, ipsi in Aegyptum conuertentur. *Osee.* 8. 13.

Quod si obtuleris (Israelitis loquitur Dominus) mihi holocaustomata & munera vestra non suscipiam & vota pinguium vestrorum non respiciam. Mich 6. 7. *Amos.* 5. 22.

Malac.1.13. Intulistis de rapinis claudū & languidum,& intulistis munus,nunquid suscipiā illud de manu vestra dicit Dominus.

Matth.9.13. Euntes autē discite quid est, misericordiā volo & non sacrificium.non enim veni vocare iustos,sed peccatores ad pœnitentiam Marc.12.33.

Heb.10.5. Idem ingrediens mundum dicit, hostiam & oblationem noluisti,corpus autem aptasti mihi, holocaustomata & pro peccato non tibi placuerunt.

Occultum crimen proximi non reuelandum.

Eccle.19.10. AVdite verba aduersus proximum tuum, commoriatur in te,fidens quoniam non te dirumpet.

Cap.27.17. Qui denudat arcana Amici fidem perdit, & nō inueniet amicum ad animum suū.19. Quod si denudaueris abscōsa illius(proximi tui)non persequeris post eum. 24. Denudare autem amici misteria,desperatio est animæ infelicis.

Occidere, vide Homicidium.

Ochosias filius Ioram rex Iuda.4.Reg.8.24.fugit in Mageddo à facie Iehu,& ceditur.9.27.habet sibi successorē Ioab regem.1.Par.3.11.

Occisio hominis iuridica.

Deut.17.6. IN ore duorum aut trium testiū peribit, qui interficietur. Nemo occidatur,vno contra se dicente testimoniū. Manus testiū prima interficiet eum,& manus reliqua populi extrema mittetur,vt auferas malum de medio tui.

Fortuita.

Num.35.22. QUod si fortuitu,& absque odio,& inimicitiis quicq̄ horū fecerit,(occiderit ferro,aut ligno,aut lapide)& hoc audiente populo fuerit comprobatum,atque inter percussorem,& propinquum sanguinis quæstio ventilata,liberabitur innocens de vltoris manu.

Deut.19.4. Qui percusserit proximū suum nesciens,& qui heri & nudiustertius nullum contra eum odium habuisse cōprobatur sed abiisse cum eo in Syluam,ad ligna cædenda,& in succisione lignorum securis manu elapsa amicum eius occiderit hic ad vnam suprædictarum vrbium fugiet,& viuet.

Ocium vitia nutrit.

Eccle.33.29. MVltam enim malitiam docuit otiositas. Ecce

Ecce hæc fuit iniquitas Sodomę sororis tuæ superbia,satu- Ezech.16.49
ritas panis, & abundantia,ociū ipsius, & filiarū eius,& manum egeno,& pauperi non porrigebant & eleuatæ sunt, & fecerunt abominationes coram me,& abstuli eas.

Cum autem dormirent homines, venit inimicus eius, & Matt.13.25.
superseminauit zizania in medio tritici.

Otiosas viduas discant circumire domos:Imo 1.Tim.5.13.
& non solum otiosæ,sed & verbosæ, & curiosæ, loquentes, quæ non oportet.

Oculus simplex & rectus.

DA altissimo secundum datum eius,& in bono oculo ad- Eccle.35.12.
inuentionem facito manuum tuarum.

Lucerna corporis tui est oculus tuus, si oculus tuus fue Matt.6.22.
rit simplex,totum corpus tuum lucidum erit,si autem oculus tuus fuerit nequam, totum corpus tuum tenebrosum erit.Idem verbatim,Luc.11.34.

Oculus nequam.

VIdentes filij Dei filias hominū quod essent pulchrę, ac- Gen.6.2.
ceperunt sibi vxores ex omnibus quas elegerant.

Homo apostata vir inutilis,graditur opere peruerso,annuit oculis, terit pede, digito loquitur, prauo corde machinatur malum,& omni tempore iurgia seminat.Eccl.4.8. Prou.6.13.

Nequam est oculus liuidi,& auertens faciem suam & despiciens animā suam,insatiabilis oculus cupidi in parte iniquitatis,non satiabitur donec consummatur arefaciens animam suam. Eccles.14.8.

Memento quoniam malus est oculus nequam. Cap. 41.14

Si oculus tuus fuerit simplex totum corpus tuum lucidū Matt. 6.22.
erit,si autem corpus tuum fuerit nequam,totum corpus tuū tenebrosum erit.Luc.11.34.

Furta auaritiæ,nequitię,dolus,impudicitiæ,oculus malus Marc.7.22.
blasphemia,superbia,stultitia, omnia hæc mala ab intus procedunt,& coinquinant hominem.Item 1.Ioan.2.6.

Oculos vt flamma ignis habet Deus.

CAput autē eius & capilli erant candidi tanquam lana Apoc. 1.14.
alba,& tanquā nix,& oculi eius tanquā flamma ignis.

Hæc dicit filius Dei qui habēt oculos tanquam flāmam Cap.2.18.
ignis,& pedes eius similes aurichalco,

Oculi autem eius sicut flamma ignis,& in capite eius dia Cap.19.12.
demata multa,habens nomen scriptum quōd nemo nouit nisi ipse.

Oculorum custodia quantopere sit necessaria, ne peccetur.

Gen.3.16. VIdit igitur mulier quod bonum esset lignum, ad vescendum & pulchrũ oculis aspectu delectabile,& tulit de fructu illius,& comedit dedit{q}; viro suo qui comedit, Ca 6.2.

Cap.34.2. Quã(scilicet Dinã filiam Liæ)cùm vidisset Sichem filius Hemor Hæuei,princeps terræ illi*,adamauit eã & rapuit & dormiuit eũ illa,vi opprimẽs virginem,Cap.38.15. Cap.39.7.

2.Reg.11. 2. Dum hæc agerentur(scilicet obsiderant Rabba ciuitatẽ) accidit vt surgeret Dauid de stratu suo, post meridiem & deambularet in solario domus regiæ,vidítque mulierẽ (scilicet Bersabeæ)se lauantem ex aduerso super solarium suũ, erat autem mulier pulchra valdè,&c.

Cap.13.✠ Absalon incestum cum sorore Thamar,fratrem Ammon occidit iratóque patre profugus ad regẽ Gessur tribus annis ibi permansit.

Prou.26.33. Oculi tui videbũt extraneas & cor tuũ loquetur peruersa.

Eccles.9.7. Nẽ spernas hominẽ in senectute sua, etenim ex nobis senescunt,noli de mortuo inimico gaudere, sciens quoniam omnes morimur,& in gaudium volumus venire.&c.

Cap.25.28. Ne respicias in mulieris speciem,& non concupiscas mulierem in specie,&c per totum caput.

Cap. 41. 25. Erubescite à salutationibus de silentio,à respectu mulieris seruientiæ,& ab auersione vultu cognati.

Cap. 42.11. Omni homini noli intendere in speciem & in medio mulierum noli commorari.

Iudith.10.19 Cumque intrasset Iudith ante faciem eius, statim raptus est in suis oculis Holophernes,&c.

Cap.12.16. Cor autem Holophernis concussum est,erat enim ardẽs in concupiscentia eius(Iudith)

Daniel.13.8. Et videbant eam(Susannam)quotidiè ingredientẽ & deambulantem,& exarserunt in concupiscentiam eius, & euerterunt sensum suum,&c.

Matth.5.28. Audistis quia dictũ est antiquis,nõ mœchaberis,ego autẽ dico vobis,quia omnis qui viderit mulierem, ad concupiscendum eam iam mœchatus est eam in corde suo.

2.Pet.2.14. Oculos habentes plenos adulterij, & incessabilis delicti, (Loquitur de pseudoprophetis)&c.

Oculus mentis vel intellectus.

Num.24.3. ASsumpta parabola ait. Dixit Baalam filius Beor,dixit homo cuius obturatus est oculus,Dixit auditor sermonum Dei

Dei qui visionem omnipotentis Dei intuitus est,qui cadit & sic aperiuntur oculi eius.

Non dedit vobis Deus cor intelligens,& oculos videtes Deut.29.4.
& aures quæ possunt audire vsque in præsentem diem.

Et dixit:Vade & dices populo huic.Audite audientes,& Esa.9.6.
nolite intelligere,& videntes visionem nolite cognoscere.

Vade tex Agrippa non fui incredulus cœlesti visione: sed Act.26.19.
his qui sunt Damasci primum & Hyerosolymis,&c.annuntiabam vt pœnitentiam agerent & conuerterentur ad Deũ digna pœnitentiæ opera facientes.

Illuminatos oculos cordis vestri,vt sciatis quæ sit spes vocationis eius,& quæ diuitiæ gloriæ hæreditatis eius in sanctis, & quæ sit superueniens magnitudo virtutis eius in nos qui credimus. Epheſ.1.18.

Odium,Vide inuidia.

Odio habenda malitia.

QVi diligitis Dominũ odite malũ,custodit Dominus animas sãctorũ suorũ,& de manu peccatoris liberabit eos. Psal.96.10.

Nónne qui oderunt te Domine oderam, & super inimicos tuos tabescebam. 138.21.

Odite malũ & diligite bonũ,& cõstituite in porta Iudiciũ. Amos.5.1.

Iurauit Dominus Deus in animam suam,dicit Dominus exercituum,detestor ego superbiam Iacob. & domos eius odi,& tradam ciuitatem eam habitatoribus suis. Cap.6.8.

Delectio sine simulatione, odientes malum, adhærentes bono(scitis fratres.) Rom.12.9.

Odium sine causa.

NOn supergaudeant mihi,qui aduersantur mihi iniquè qui oderunt me gratis & annuunt oculis. Pſal.34.19.

Multiplicati sunt super capillos capitis mei qui oderũt me gratis. 68.5.

Sed vt adimpleatur sermo qui in lege eorum scriptus est, Ioan.15.25.
quia odio habuerunt me gratis.

Odium salutare propter Deum.

QVi diligitis dominum,odite malum. Pſal.96.10.

Iniquos odio habui 118.113.

Omnem viam iniquam odio habui. Ibidem.118.

Vidi prævaricantes & tabescebam. Ibidem.158.

Iniquitatem odio habui,& abominatus sum. Ibidem.163

Nõnne qui oderunt te Domine oderam & super inimicos tuos tabescebam?perfecto odio oderam illos. 138.21.

Prou.8.13. Timor domini odit malum,arrogantiam & superbiam & viam prauam.

Eccle.17. 21. Reuertere ad Dominum,& auertere ab iniustitia tua, & nimis odito execrationem.

Amos.5.15. Odite malum,& diligite bonum.

Matt.10.37. Qui amat patrem aut matrem plus quàm me, non est me dignus.

Luc.14.26. Si quis venit ad me,& non odit patrem suum,& matrem & uxorem,& filios & fratres,& sorores: adhuc autem & animam suam,non potest meus esse discipulus.

Ioan. 12. 25. Qui odit animã suam in hoc mundo, in vitam æternam custodit eam.

Exitiale in seipsum.

Tob.12.10. QVi autem faciunt peccatum & iniquitatẽ,hostes sunt animæ suæ.

Psal.10.5. Qui autem diligit iniquitatem,odit animam suam.

Offerre pro defunctis.

2.Mac.15 13. POst hoc apparuisse & alium virum ætate & gloria mirabilem,& magni decoris habitudine circa illum, respondentẽ vero Oniam dixisse,hic est fratrum amator,& populi Israel,hic est qui multum orat pro populo,& vniuersa sancta ciuitate,Hieremias propheta Dei.

Officium subditorum: infra. Subditus.

Og rex Basan cæditur, Num.21.33. Deut.3.8. Ca.29.7. Cap.31. 4. Psal.135.20.

Onesiphoro optat Paulus misericordiam 2. Tim.1.16.

Onias summus sacerdos offert pro Heliodoro 2.Mach.3.32. defenditur. Cap.4.34.

Operum merita & retributio seu merces.

Psal.118.112. INclinaui cor meum ad faciẽdas iustificationes tuas propter retributionem.

Prou.11.18. Impius facit opus instabile,seminanti autẽ iustitiam merces fidelis.

Eccles.36.18. Da mercedẽ sustinentibus te vt,prophetæ tui fideles inueniantur,& exaudi orationem seruorum tuorum.

Esai 3.10. Dicite iusto quoniam benè,quoniam fructum adinuentionum suarum comedet, væ impio in malum, retributio enim manuum eius fiet ei.

Loquitur de Noe Daniel & Iob,ipsi iustitia sua liberauerunt animas suas. Ezech.14.20

Beati estis cũ maledixerint vobis,& persecuti vos fuerint, & dixerint omne malum aduersum vos mentientes propter me,gaudete & exultate,quia merces vestra copiosa est in cælis,sic enim persecuti sunt prophetas,qui fuerunt ante vos. Matth.5.11

Et quicunque potum dederit vni ex minimis istis calicem aquæ frigidæ tantum in nomine discipuli, Amen dico vobis non perdet mercedem suam. Cap.10.42.

Filius enim hominis venturus est in gloria patris sui cum angelis suis,& reddet vnicuique secundum opera eius. Cap.16.27.

Tũc dicet his,q̃ à dextris eius erũt,venite benedicti patris mei possidete paratũ vobis regnum à cõstitutione mundi, esurini enim & dedistis mihi mãducare. Ezec.14.20. loquit de Noe,Daniele,Iob,ipsi iustitia sua liberabũt animas suas. Cap.25.34.

Secundum autem duritiam tuam,& impœnitens cor,thesaurizas tibi iram Dei,in die iræ & reuelationis iustitiæ Dei qui reddet vnicuique secundum opera eius. Rom. 2. 6.

Oẽs nos manifestari oportet ante tribunal Xp̃i vt referat vnusquisq; ꝓpria corporis ꝓut gessit siue bonũ,siue malũ. 2.Cor. 5. 10.

In reliquo reposita est mihi corona iustitiæ,quam reddet mihi Dominus in illa die,iustus iudex,non solùm autẽ mihi,sed & his qui diligunt aduentum eius. 2.Tim. 4. 8.

Non enim iniustus Deus,vt obliuiscatur operis vestri,& dilectionis quam ostendistis in nomine ipsius qui ministratis sanctis,& ministratis. Heb. 6. 10.

Nolite itaque amittere confidentiam vestram, quæ magnam habet remunerationem,cap.11.26. Cap. 10.35.

Videris quoniam ex operibus iustificatur hõmo & non ex fide tantum. Iacob.2.24.

Ecce venio citò,& merces mea mecum est, reddere vnicuique secundum opera sua. Apoc.22.12.

Opera mala Deo displicent, & pœnam merentur.

CVi dixit Dominus,quis enim indicauit tibi quod nudus esses,nisi quod ex ligno de quo præceperam tibi ne comederes,comedisti? Genes.3.11.

Nõne si bene egeris(Caim)recipies?sin autem malè stat Cap.4.7. tim in foribus tuis peccatum aderit.

Vidẽs autem Deus quod multa malitia hominũ esset,in terra,& cuncta cogitatio cordis intenta esset ad malu omni tempore,penituit eũ ꝙ hominem fecisset in terra,cap.7. 4. Cap.6.5.

Cap.9.6. Quicunque effuderit humanum sanguinẽ, fundetur sanguis, ad imaginem quippe Dei factus est homo.

Cap.11. ✠ In ædificatione turris Babel, superborum fastus, & lingua confunditur.

Cap.17.14. Masculus cuius præputij caro circumcisa nõ fuerit, delebitur anima illa de populo suo, quia pactum meũ irritũ fecit.

Cap.18.20. Dixit itaque Dominus: clamor Sodomorum & Gomorrhæorum multiplicatus est & peccatum eorum aggrauatũ est nimis, cap.19.11.

Cap.19.24. Igitur pluit Dñs super Sodomam & Gomorrham sulphur & ignem à Domino de cœlo 26. Respicienſque vxor Loth post se versa est in statuam salis cap.42.21.cap.44.18.

Cap.20.3. Venit autem Deus ad Abimelech per somnium nocte & ait illi, en morieris propter mulierem quam tulisti (scilicet Saram vxorem Abrahæ) habet enim virum.

Exodi.7.✠ Moyses & Aarõ ad Pharaonẽ loquuntur, virgam vertũt in serpẽtẽ, & aquam virga percussam in sanguinem, quæ etiam faciũt magi Pharaonis suis incantationibus quã ob causam Pharao magis indurat, ca.8.✠ *Secunda* Ægyptiorũ plaga est ranarum. *Tertia est* Cinophes. *Quarta est*, Muscarũ propter quas rursum promittit Pharao se filios Israel dimissuru ℣ nõ fecit. *Quinta plaga*, est pestis in iumẽtis. *Sexta*. Vlcerum.

Cap.9.✠ *Septima*, gradinis ad quã promittit Pharao se dimissurum populum si cesset, verum nec id cõplet. nullus aũt filiorum

Cap.10.✠ Israel in his malis aliq d patitur mali, c.10. *Octaua plaga est* locustarum. *Nona*, est Tenebrarum densissimarum. *Decima*

Cap.32.✠ *erat*, vt omne primogenitum hominum, & iumentorum morerẽtur ca.32. Ob vitulum adoratũ Moyses Dominũ precatur, tabulas frangit, vitulum comburit, & Aaron obiurgato idololatras occidi iubet, cæteriſque veniam impetrat.

Cap.32.33. Cui ait Deus (Moysi) qui peccauerit mihi delebo eum de libro meo Leuit.10.12. Et deinceps per omnes sacræ scripturæ libros.

Opera bona Deo grata sunt & præmium merentur. Vide opera bona.

Gene.4.4. ABel quoque obtulit de primogenitis gregis sui & de adipibus eorũ & respexit Dominus ad Abel & ad munera eius 7. nónne si bene egeris recipies, sin autem male statim in foribus peccatum tuum aderit?

Cap.5.24. Ambulauitque cum Deo (Enoch) & non apparuit quia tulit eum Deus.

Noe

Noe verò inuenit gratiã coram Domino. Hę sunt geneCap.6.9. rationes Noe. Noe vir iustus atque perfectus fuit in generationibus suis cum Deo ambulauit. Cap.8.20.

Ædificauit autẽ Noe altare Domino, & tollens de cũctis Cap.8.20. pecoribus & volucribus mũdis obtulit holocausta sup altare, odoraruſq; est Dñs odorẽ suauitatis, & ait ad eũ, nequaq̃ vltra maledicam terræ propter homines: Sensus enim & cogitatio humani cordis in malũ prona sunt ab adolescentia sua, nõ igitur vltra percutiã omnẽ animã viuentẽ sicut feci.

Vocauit autẽ Angelus Domini secundo de cœlo dicens. Cap.22.16. Per me meripsum iurauí dicit Dominus quia fecisti hãc rẽ, & nõ pepercisti filio tuo vnigenito propter me, benedicã tibi, & multiplicabo semen tuũ sicut stellas cœli, & velut arenam in littore maris, possidebit semen tuum portas inimicorum suorum, & benedicentur in semine tuo omnes gentes terræ, quia obedisti voci meæ.

Et multiplicabo semen tuum sicut stellas cœli, daboq; po Cap.26.4. steris tuis vniuersas regiones has, benedicentur in semine tuo omnes gentes terræ.

Quod si audieris vocẽ eius & feceris omnia quę loquor, Exod.23.22. inimicus ero inimicis vestris, & affligam affligentes te.

Nolite cõtaminare animas vestras, nec tangatis quicquã Leuit.11.43. eorum ne immundi sitis, ego enim sum Dñs Deus vester. Sancti estote quia ego sanctus sum, ne polluatis animas vestras in omni reptili quod mouetur super terrã, ego enim sum Dominus qui eduxi vos de terra Ægypti vt essem vobis in Deum. Et sic deinceps per totam scripturam.

Operari bene propter mercedem, & retributionem, licitum est.

INclinaui cor meum ad faciendas iustificationes tuas in Psal.118.112. æternum propter retributionem.

Gaudete & exultate, quoniam merces vestra copiosa est Matth.5.12. in cœlis.

In reliquo reposita est mihi corona iustitiæ, quam reddet 2.Tim.4.8. mihi Dominus in illa die iustus iudex, non solum autem mihi sed & his qui diligunt aduentum eius.

Fide Moyses grãdis factus est, &c. maiores diuitias æsti- Heb.11.26. mans thesauro Ægyptiorũ improperium Christi, aspiciebat

enim

enim in remunerationem.

Iram Dei placat.

Ierem. 7.3. BOnas facite vias vestras,& studia vestra,& habitabo vo
*3.Ioan.*11. Qui benefacit ex Deo est. (bisc̃ in loco isto.

Proximum ædificat.

*Matt.*5.16. SIc luceat lux vestra corã hominibus vt videant opera vestra bona,& glorificent patrem vestrum,qui in cœlis est.
Galat. 1.23. Tantum autẽ auditũ habebant, quoniam qui persequebatur nos aliquando,nunc Euangelizat fidem,quã aliquãdo expugnabat,& in me clarificabant Deum.

Præmium præparat.

Eccles. 3. 12. ET cognoui quód non esset melius nisi lætari, & facere bene in vita sua.
*Eccles.*14. 20 Omne opus corruptibile in fine deficiet,& qui illud operatur ibit cum illo.
Matth. 20.8. Voca operarios,& redde illis mercedem.
Rom. 2. 10. Gloria & honor,& pax omni operanti bonum.
*1.Cor.*3.8. Vnusquisque autem propriam mercedem accipiet secũdum suum laborem.
2. Cor. 9. 6. Qui parce seminat parce & metet.
*Apoc.*14.13. Beati mortui qui in domino moriuntur. Opera enim illorum sequuntur illos.

Operationis domesticæ modus.

Eccles. 11. 4. QVi obseruat ventum , non seminat:& qui considerat nubes,nunquam metet.
Eccle. 38. 26. Qui tenet aratrum. Omnes ij in manibus suis speruerunt,& vnusquisque in arte sua sapiens est:sine his omnibus non ædificatur ciuitas.

Fructus.

Prou. 12. 11. QVi operatur terrã suam, satiabitur panibus:qui aũ sectatur otium , stultissimus est.
*Eccle.*20.30. Qui operatur terram suam , inaltabit aceruum frugum.

Non in quolibet opere homo peccat.

1. Pet. 1. 10. QVapropter fratres satagite magis vt per bona opera certam vestram vocationem,& electionem faciatis.
1. Ioan. 3. 6. Omnis qui in eo manet nõ peccat,& oĩs qui peccat non vidit eũ,nec cognouit eum.9. Omnis qui natus est ex Deo peccatum nõ facit,quoniã semẽ ipsius est in eo manet,& nõ potest

peccare quoniam ex Deo natus est.

Scimus quia omnis qui natus est ex Deo nõ peccat , sed *Cap.*5. 18.
generatio Dei conseruat eum , & malignus nõ tangit eum.

Opera bona quæ sunt Vide bona opera.

Opera à nobis proximo exhibita tanquã sibi facta reputat Deus siue bona sint siue mala.

CVi exprobrasti,& quem blasphemasti & super quẽ ex- *Esaiæ.*37. 23.
altasti vocem,&leuasti altitudinem oculorum tuorũ?
ad sanctum Israel.

Et bellabunt aduersum (ô Hieremia) & non præualebũt *Hiere.* 1. 19.
quia ego tecum sum ait Dominus vt liberem te.

O Syon fuge quæ habitas apud filiam Babylonis,qa hęc *Zach.*2. 8.
dicit Dominus exercituum. Post gloriam misit me ad gẽtes
quæ spoliauerunt vos,qui enim tetigerit vos , tãgit pupillã
oculi mei.

Amen dico vobis quandiu fecistis vni ex his fratribus *Matt.*25.40.
meis minimis mihi fecistis.

Sic autem peccantes in fratres, & percutientes cõscięti㠳. *Cor.* 8.12.
eorum infirmam in Christum peccatis,*Acto.*9. 5.

Opiniones hominum & cogitationes frequenter sunt erroneæ.

APrepti㠳 Nadab & Abiu filij Aaron thuribulis,impo- *Leuit.*10. 11.
suerũt ignẽ & insensum desuper,offerẽtes corã Domino ignem alienum quod eis præceptum non erat.

Non facietis ibi (s.Idolatriam) quæ nõ hic facimus ho- *Deut.* 12. 8.
die singuli quod sibi rectum videtur.

Cũmq; audierit verba Iuramenti huius,benedicat sibi in *Cap.*29.19.
corde suo dicens. Pax erit mihi & ambulabo in prauitate
cordis mei.&c.1.Reg.15.9.2.Reg.6.8.

Via stulti recta in oculis eius,qui autem sapiens est audit *Prou.*12.15.
consilia.

Est via quæ videtur homini iusta, nouissima autem eius *Cap.*14.12.
deducunt ad mortem.

Omnis via viri recta sibi videtur,appendit autem corda *Cap.* 21.2.
Dominus.

Væ qui sapientes estis in oculis vestris & corã vobismet *Esa.* 5.21.
ipsis prudentes.

Qui dicebas (Lucifer) in corde tuo,in cœlũ ascendã, su- *Cap.*14.13.
per astra Dei exaltabo solium meum,sedebo in mõte testamenti,in lateribus Aquilonis.

Non

Cap. 55. 8. Non enim cogitationes meæ, cogitationes vestræ, neq; viæ vestræ viæ meæ (sunt) dicit Dominus.

Mat. 16. 22. Et assumens eum Petrus cœpit increpare eū dicēs, Absit à te Dñe nō erit tibi hoc (s. vt adeas Hyerusalē & talia patiaris à Scribis & Pharisæis.) Idem Marci. 8. 32. verbatim Ioan. 12. 4.

Ioan. 13. 13. Dicit ei Petrus, nō lauabis mihi pedes in æternū, Respondit ei Iesus, si non lauero te, non habebis partem mecum

Orare in nomine Iesu.

Ioan. 14. 13. QVodcunque petieritis in nomine meo hoc faciam, vt glorificetur pater in filio.

Cap. 15. 16. Nō vos me elegistis, sed ego elegi vos, & posui vos vt eatis & fructū afferatis, & fructus vester maneat, vt quodcūq; petieritis patrem in nomine meo det vobis.

Cap. 16. 23. Et in illo die me nō rogabitis quicq̄. Amē amē dico vobis, si qd petieritis patrē in nomine meo dabit vobis. & Nu. 26.

1. Ioan. 5. 14. Hæc est fiducia quā habemus ad eū. Quia quodcūq; petierimus, secundum voluntatem eius audit nos.

Orare quemadmodum oportet, frequenter ignoramus & male oramus.

Matt. 20. 20. TVnc accessit ad eū mater filiorū Zebedei cū filiis suis adorās & petēs aliquid ab eo, qui dixit ei. Quid vis? Ait illi. Dic vt sedeant hi duo filij mei, vnus ad dexteram tuam & vnus ad sinistram in regno tuo. Respondēs autem Iesus dixit. Nescitis quid petatis. Potestis calicem quē ego bibiturus sum bibere? Idem Marci 10. 35.

Rom. 8. 26. Similiter autem & spiritus adiuuat infirmitatem nostrā, nā quid oremus sicut oportet, nescimus, sed ipse spiritus postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus.

Iacob. 4. 3. Petitis & nō accipitis, eò quod malè petatis, vt in concupiscentiis vestris insumatis.

Orare noctes atque dies.

Psal. 118. 62. MEdia nocte surgebā ad confitendum tibi, super iudicia iustificationis tuæ.

Luc. 18. 1. Dicebat autem & parabolam ad illos dicens. Quoniam oportet semper orare & non deficere.

1. Thes. 3. 10. Quam enim gratiarū actionē possumus Deo retribuere pro vobis in omni gaudio quo gaudemus propter vos ante Deū vestrū, nocte & die abundantius orantes, vt videamus faciem vestram & compleamus ea quæ desunt fidei nostræ

Quæ autem verè vidua est & desolata, speret in Deum 1. Tim. 5. 5. & instet obsecrationibus & orationibus nocte & die.

Gratias ago Deo meo, cui seruio à progenitoribus meis 2. Timot. 1. 3. in cōscientia pura, quod sine intermissione habeam tui memoriam in orationibus meis nocte & die.

Orare sine intermissione.

PEtite & dabitur vobis, quærite & inuenietis, pulsate & apetietur vobis Item Luc. 11. 9. Matth. 7. 7.

Dicebat autem & parabolā ad illos, quoniam oportet semper orare & non deficere. Luc. 18. 1.

Vir autem quidā erat in Cæsarea, nomine Cornelius, Centurio cohortis quæ dicitur Italica, religiosus ac timēs Deū, cum omni domo sua faciens eleemosynas multas plebi & deprecans Deum semper. Act. 10. 1.

Galeā salutis assumite per omnē orationē & obsecratiem orantes omni tempore in spiritu, & in ipso vigilantes, in omni instantia & obsecratione pro omnibus sanctis. Ephes. 6. 18.

Orationi instate vigilantes in ea in gratiarum actione, orantes simul & pro nobis, &c. Colos. 4. 2.

Sine intermissione orate, in omnibus gratias agite. 1. Tessa. 5. 17.

Orare vt fidei prædicatio successum habeat.

ORātes omni tēpore in spiritu, vigilātes ī omni instātia, & obsecratione ꝓ omnib⁹ sāctis, & ꝓ me vt det mihi sermo in aptione oris mei cū fiducia notū facere Euāgeliū. Ephes. 6. 19.

Orātes simul & ꝓ nobis, vt De⁹ aperiat nobis ostiū sermonis ad loquēdū misteriū Christi, ꝓpter qđ etiā vīct⁹ sū. Colos. 4. 3.

De cætero fratres orate pro nobis, vt sermo decurrat, & clarificetur sicut & apud vos. 1. Thessa. 3. 1

Orare alium pro alio.

DIxerūtq; (reliquiæ Iudęorū) ad Hieremiam propherā cadat oratio nostra in cōspectu tuo & ora ꝓ nobis ad dñm Deum tuū pro vniuersis reliquiis istis, quia derelicti sumus pauci de pluribus sicut oculi tui nos intuentur. 20. Hierem. 42. 2.

Et ꝓ nobis ipsis orate ad dñm Deū nostrū qa peccauim⁹ dño Deo nro (arūt Iudęi ī Babylone his q erāt in Hierusalē) & nō est aduersus furor ei⁹ à nobis vsq; ī hūc diē. 2. Mac. 1. 6. Baruch. 1. 13.

Galeā salutis assumite per omnē orationē & obsecratiē, orantes omni tempore in spiritu, & in ipso vigilantes in omni instantia & obsecratione pro omnibus sanctis. Ephes. 6. 18.

Orationi instate vigilātes in ea in gratiarū actione orātes simul Colos. 4. 2.

simul & pro nobis &c.

1. *Thes.*5.25. Fratres orate pro nobis.

2. *Thes.*3.1. De cęterofratres orate pro nobis,vt sermo Dei currat & clarificetur sicut & apud v s.

1.*Tim.* 2.1. Obsecro igitur primum omniū fieri obsecrationes,orationes,postulationes,gratiarum actiones pro omnibus hominibus,pro Regibus & omnibus qui in sublimitate sunt.

Iacob. 5. 16. Cōfitemini ergo alterutrū peccata vestra & orate pro inuicē vt saluemini,multum. n.valet deprecatio iusti assidua

Orate pro inimicis.

*Num.*16.22. QVi ceciderunt (Moyses & Aaron) proni in faciē atq; dixerunt:fortissimē Deus spirituum vniuersæ carnis num vno peccante contra omnes ira tua desæuiet? 46. Dixitq́ue Moyses ad Aaron. Tolle thuribulum & hausto igne de altari mitte incensum desuper,pergens cito ad populum vt roges pro eis,iam enim egressa est ira à Domino,& plaga desæuit.Lo quitur de 14700.consumptis igne, cum Dathan & Abiron,eo quod murmurauerunt,&c.

2.*Mach.*3.33 Cùmq́ue summus Sacerdos exoraret,iidem iuuenes eisdē vestibus amicti astātes Heliodoro dixerunt Oniæ sacerdoti,gratias age,nā propter eum Dominus tibi vitā donauit.

*Matth.*5.44. Ego dico vobis diligite inimicos vestros, benefacite iis qui oderunt vos,& orate pro persequentibus & calumniātibus vos vt sitis filij patris vestri qui in cœlis est.

*Luc.*6.28. Benedicite maledicentibus vobis,& orate pro calumniātibus vos.

*Cap.*23.34. Iesus autē dicebat Pater dimitte illis,non enim sciunt q̄d faciunt diuidentes vero vestimenta eius miserunt sortes.

*Act.*7.60. Positis autē genibus clamabat voce magna (Stephanus) dicens.Domine ne statuas illis hoc peccatū,& cum hoc dixisset obdormiuit.Saulus autē erat consentiens neci illius.

Orare sanctos cū Christo regnantes,vide Sanctos.

Orare pro defunctis.vide Purgatorium.

Oratio quomodo,quando,cui,& vbi fieri debeat, & quid petendum.

*Num.*11. 6. ET dixit Dominus ad moysen.Congrega mihi septuaginta virōs de senioribus Israel,quos tu nosti quod seniores populi sint ac magistri,& duces eos ad ostiū tabernaculi fœderis,faciesque ibi stare tecum.

Nec

Nec est alia natio tā grādis q̄ hēat deos appropinquantes *Deut.*4.7.
sibi sicut Deus noster adest cūctis obsecrationibus n ..tris.

Et clamantes(filij Israel in idolatriam lapsi) ad Dominum *Iudic.*10.10.
dixerunt. Peccauimus tibi quia dereliquimus Dūm Deum
nostrum,& seruiuimus Baalim.15.Dixeruntque filij Israel ad
Dominum peccauimus,redde tu nobis quidquid tibi placet
tantum nunc libera nos.

Et ait Dauid)Dominus petra mea & robur meum,& salua- *2.Reg.*22.2
tor meus.7.In tribulatione mea inuocabo Dominum & ad
Deum meum clamabo & exaudiet de templo sancto suo vo
cem meam,& clamor meus veniet ad aures eius.

Ait Salomon)& nunc Domine Deus,tu rogare fecisti ser- 2.*Reg.*3.7.
uum tuum pro Dauid patre meo,ego autē sum puer,paruu-
lus & ignorans egressum & introitum meum..

Et factum est cum consummassēt comedere herbā terræ, *Amos.*7.2.
dixi:Domine Deus propitius esto obsecro quis suscitabit Ia
cob quia paruulus est?

Speciosa misericordia Dei in tempore tribulationis quasi *Eccle.*35.26.
nubes pluuiæ in tempore siccitatis.

Sed in oratione persistens(Sara)cum lachrymis deprecaba *Thob.*3. 11.
tur Deū,vt ab isto improperio liberatet eā.13.Dixit. Benedi
ctū est nomen tuū Deus patrū nostrorū , qui cū iratus fue-
ris misericordiam facies & in tempore tribulationis peccata
dimittis,hiis qui inuocant te,ad te Domine faciem meā cū-
uerto,ad te oculos meos dirigo.Peto Domine vt de vincu-
lo improperij huius absoluas me,aut certe desuper terrā eri
Oratio humiliantis etiā nubes penetrat. (pias me. *Eccles*35 21.

Tunc Eliachim Sacerdos Dñi magnus. circuiit oēm Is- *Iudic.* 4. 11.
rael,allocutusque est eos dicēs:Scitote quoniā exaudiet Dūs
preces vestras,si manentes parmanseritis in ieiuniis & ora-
tionibus in conspectu Domini.

Cum oratis non eritis sicut hypocritæ,qui amant in syna- *Matt.*6.5.
gogis & angulis platearū stantes orate vt videantur ab ho-
minibus.Amen dico vobis receperunt mercedem suā. 9. Sic
ergo vos orabitis,Pater noster qui es in cælis,sāctificetur no
men tuum.Idem Luc.11.2.

Petite & dabitur vobis,quærite & inuenietis, pulsate & a- *Cp.*7.7.
peretur vobis.Idem Luc.11.9.

Iterū dico vobis qa si duo ex vobis cōsenserint sup terrā *Cap.*18.19.
de oī re q̄cūq; petieritis,fiet illis à patre meo qui in cęlis est.

Tunc accessit ad eum mater filiorum Zebedæi cum filiis *Cap.*20. 20.

sui adorans & petens aliquid ab eo, qui dixit ei. Quid vis? ait illi. Die vt sedeant hij duo filij mei vnus ad dextrã tuã, & alius ad sinistram in regno tuo. Respondens autẽ Iesus dixit nescitis quid petatis.

Cap. 21. 22. Omnia quæcũque petieritis in oratione credentes accipietis, Cap. 26. 38. Item Marc. 11. 24. habetur.

Marc. 13. 33. Videte vigilate, & orate, nescitis enim quando tempus sit.

Luc. 18. 1. Dicebat autem & parabolam ad illos, quoniam oportet semper orare & non deficere.

Cap. 22. 40. Et cum pervenisset ad locũ (scilicet montem oliuarum) dixit illis: Orate ne intretis in tentationem.

Ioan. 4. 24. Spiritus est Deus, & eos qui adorant eum in spiritu, & veritate oportet adorare.

Cap. 9. 31. Scimus autẽ quia peccatores Deus non audit, & si quis Dei cultor est, & voluntatẽ eius facit hunc exaudit.

Cap. 14. 13. Et quodcunque petieritis in nomine meo, hoc faciam, vt glorificetur pater in filio.

Cap. 15. 7. Si manseritis in me, & verba mea in vobis mãserint quodcunque volueritis petetis & fiet vobis.

Cap. 16. 23. Et in illo die me non rogabitis quicquã: Amen, amen dico vobis si quid petieritis patrẽ in nomine meo, dabit vobis.

Act. 1. 14. Hij oẽs (Apostoli) erãt perseuerantes vnanimiter in oratione cum mulieribus, & Maria matre Iesu, & fratribus eius.

Cap. 2. 42. Erant autẽ perseuerantes in doctrina Apostolorum & communicatione fractionis panis, & orationibus.

Cap. 4. 24. Qui cũ audissent (Apostoli) (sic claudo sancto) vnanimiter leuauerunt vocem ad Deum & dixerunt: Dñe tu qui fecisti cælum & terram mare & omnia quæ in eis sunt, &c. 31. Et cũ orassent motus est locus in quo erant congregati, & repleti sunt omnes spiritu sancto, & loquebantur verbum Dei cum fiducia. Cap. 10. 2. Cap. 14. 22.

Rom. 8. 26. Similiter autem & spiritus adiuuat infirmitatem nostram, nã quid oremus sicut oportet nescimus, sed ipse spiritus postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus.

Cap. 12. 12. Spe gaudentes, in tribulatione patientes, orationi instantes.

1 *Cor.* 14. 13. Et ideo qui loquitur lingua oret vt interpretetur.

Ephes. 6. 18. Galeam salutis assumite per oẽm orationẽ & obsecrationem orantes omni tempore in spiritu & in ipso vigilantes in omni instantia & obsecratione pro omnibus sanctis.

Colloss. 4. 2. Orationi instate, vigilantes in ea in gratiarũ actione, oãtes si-

mul & pro nobis, &c.

Sine intermissione orate. 1 *Thess.* 5. 17.

Obsecro igitur primo omniũ fieri obsecrationes, orationes 1 *Tim.* 2. 1.
postulationes gratiarũ actiones pro oĩbus hominibus, &c.

Orate pro nobis, confidimus enim quia bonam conscie- *Heb.* 13. 18.
tiam habemus in omnibus bene volentes conuersari.

Quia oculi Domini super iustos, & aures eius in preces 1 *Pet.* 3. 12.
eorum, vultus autem Domini super facientes mala.

Postulet autem in fide nihil hæsitans, qui enim hæsitat *Iac.* 1. 6.
similis est fluctui maris qui à vento mouetur & circumfertur. Apoc. 19. 10. & Cap. 22. 9.

Petitis & non accipitis eo quod male petatis, vt in concu- Cap. 4. 3.
piscentiis vestris insumatis.

Tristatur aliquis vestrum? oret. Aequo animo est, psallat. Cap. 5. 13.

Oratio Deum inclinat.

Et priusquam clament, ego exaudiam: adhuc illis *Esai.* 65. 24.
loquentibus ego audiam.

Petite & dabitur vobis. Omnis enim qui petit accipit, & *Matt.* 7. 7.
qui quærit inuenit, & pulsanti aperietur.

Si ergo vos cum sitis mali, nostis bona data dare filiis ve- *Luc.* 11. 13.
stris quanto magis Pater vester, qui in cælis est, dabit spiritũ bonum petentibus se.

Quodcũque petieritis patrẽ in nomine meo, hoc faciam. *Ioan.* 14. 13.

Peccatum purgat.

Respicite filij nationes hominum, & scitote quia nul- *Eccls.* 2. 11.
lus speranit in Domino & confusus est. Quis enim permansit in mandatis eius, & derelictus est? Aut quis invocauit eum, & despexit illum?

Qui diligit Deum, exorabit pro peccatis & continebit se 3. 4.
ab illis, & in oratione dierum exaudietur.

Et rogante pro eis sacerdote, propitius eis erit Dominus. *Leuit.* 4. 20.

Rogabitque pro eo sacerdos, & pro peccato eius, & dimit- *Ibid.* 31.
etur ei.

Quis est qui condemnet? Christus Iesus qui mortuus est, *Rom.* 8. 34.
imo qui & resurrexit, qui est ad dexteram Dei, qui etiam interpellat pro nobis.

Vnde & saluare in perpetuũ potest accedens per semetip- *Heb.* 7. 25.
sum ad Deum, semper viuens ad interpellandum pro nobis.

Hostem separat spiritualem.

Hoc autẽ genus nõ eiicitur, nisi p orationẽ & ieiuniũ. *Matt.* 17. 21
Vigilate & orate, ne intretis in tentationem. 25. 41.

Corporalem.

Psal.49. 15. INuoca me in die tribulationis,& eruam te.

Impetrat boni consecutionem.

Eccles. 38.9. FIli in tua infirmitate ne despicias teipsum, sed ora Deū, & curabit te.

Rom. 10. 1. Fratres,voluntas quidē cordis mei, & obsecratio ad Deū fit pro illis in salutem.

Ephes. 6.18. Per omnē orationē & obsecrationem orantes omni tempore in spiritu,& in ipso vigilantes in omni instantia & obsecratiōe,pro omnibus sanctis & pro me,vt detur mihi sermo in apertione oris mei,cum fiducia notum facere mysterium Euangelij.

Philip.1.19. Scio enim quia hoc enim proueniet ad salutem per vestrum orationem.

Colloss.1. 9. Ideo & nos ex qua die audiuimus,non cessamus,pro vobis orantes,& postulantes,vt impleamini agnitione voluntatis eius,in omni sapientia & intellectu spirituali , & ambuletis dignē,Deo per omnia placentes.

4.2. Orationi instate,vigilantes in ea,in gratiarum actione,orantes simul & pro nobis,vt Deus aperiat nobis ostium sermonis,ad loquendum mysterium Christi.

Ibid. 12. Salutat vos Epaphras qui ex vobis est seruus Iesu Christi semper solicitus pro vobis in orationibus, vt stetis perfecti, & pleni in omni voluntate Dei.

2.Thess.1. 11. In quo etiam oramus semper pro vobis , vt dignetur vos vocatione sua Deus noster,De cætero fratres orate pro nobis,vt sermo Dei currat,& clarificetur, sicut & apud vos,vt liberemur ab importunis & malis hominibus.

1.Tim.2.1. Obsecro igitur primū omniū fieri obsecrationes,orationes,postulationes,gratiarū actiones,pro omnib⁹ hominib⁹ ,p regibus & omnib⁹ q in sublimitate constituti sunt,vt quietam & tranquillā vitam agamus,in omni pietate & castitate

Periculi euasionem.

Rom. 15.30. OBsecro ergo vos fratres per Dominū nostrum Iesum Christum,& per charitatem sancti Spiritus,vt adiuuetis me in orationibus vestris pro me ad Deum.

Orationes quæ quemadmodum oportet fiunt exaudit Deus.

Genes.16. 11. ECce(ait Angelus ad Agar ancillam Sarę & fugientī ab illa)concepisti & paries filium vocabisque nomen eius Ismael eo quod audierit Dominus afflictionem tuam.

Exaudiuit autem Deus vocē pueri(Ismahelis)vocauitque *Cap.21.17.* Angelus Agar de cælo dicēs. Quid agis Agar? noli timere, exaudiuit enim Dominus vocē pueri de loco in quo est,surge tolle puerum & tene manum illius , quia in gentem magnam faciam eum.

Exaudiuit gemitum eorum (scilicet filiorum Israel) post *Exo.2.24.* mortē regis Ægypti, ac recordatus est fœderis quod pepigit cū Abrahā,Isaac, & Iacob, & respexit Dominus filios Israel & liberauit eos.

Cui (Moysi) ait Dominus: Vidi afflictionē populi mei in *Cap.3.7.* Ægypto ,& clamorē eius audiui, propter duritiam eorū qui præsunt operibus.

Ego audiui gemitum filiorum Israel quo Ægyptij oppres- *Cap.6.5.* serunt eos,& recordatus sum pacti mei.

Si læseris eos (.s.viduam & pupillum) vociferabuntur ad *Cap.22. 23.* me,& ego audiam clamorem eorum. 27.Ipsum enim (vestimentum proximi tui) est solum quo operit indumentū carnis eius,nec habet aliud in quo dormiat,si clamauerit ad me ego exaudiam illum,quia misericors sum.

Nec est alia natio tā grādis q̄ habeat duos appropinquan- *Deut.4.7.* tes sibi,sicut Deus noster adest cūctis obsecrationib⁹ nostris.

Caue ne subrepat tibi impia cogitatio & dicas in corde *Cap.15.9.* tuo.Appropinquat septimus annus remissionis,& auertas oculos tuos à paupere fratre tuo,nolens ei quod postulat mutuū commodare,ne clamet contra te ad Dominum & fiat tibi in peccatum.

Tulit autē Samuel Agnū lactantē vnū,& obtulit illū holo- *1.Reg.7.6.* caustū integrū Domino, & clamauit Samuel ad Dominū ,p Israel, & exaudiuit eum Dominus. Factū est autē cū Samuel offerret holocaustum Philistim inīere prælium contra Israel intonuit autē Dominus fragore magno in die illa super Philistiim,& exterruit eos,& cæsi sunt à filiis Israel. Cap.9.16.

Et clamauit Samuel ad Dominū,Et dedit Dominus voces *Cap.12.18.* & pluuias in die illa

Laudabilē inuocabo Dominū,& ab inimicis meis saluus *2.Reg.22.4.* ero.7.In tribulatione(ait Dauid)mea, inuocabo Dominū, & ad Deū meū clamabo,& exaudiet de templo sancto suo vocem meam & clamor meus veniet ad aures eius:Idem verbatim.Psal.17.7.

Et ait(Ieroboam)ad viros Dei (Semeiam prophetam)de *3 Reg.13.6.* precare faciem Domini Dei tui , & ora vt restituatur mihi

Universidad de Deusto
Biblioteca

manus mea(arida)orauitque vir Dei faciem Domini et reuersa est manus regis ad eum & facta est sicut prius fuerat.

Cap.17.22. Et exaudiuit Dominus vocem Eliæ,& reuersa est anima pueri intra eum & reuixit.

4.Reg.20.5. Reuertere & die Ezechiæ duci populi mei,hæc dicit dñs Deus Dauid patris tui.Audiui orationē tuā, & vidi lachrymā tuā,& ecce sanaui te,die tertio ascēdes templū Domini.

2.Par.33.13. Deprecatusque est eū(Manasses) & obsecrauit intente,& exaudiuit orationē eius,reduxitq; eum Ierusalē in regnum suum,& cognouit Manasses quod Dominus ipse esset Deus.

4.Esd.15.7. Propterea dicit Dominus,iā nō silebo de impietatib.eorū quæ irreligiosē agūt,nec sustinebo in his quę iniqi exercēt: Ecce sanguis innoxius,& iustus clamat ad me, & aīæ iustorū clamāt perseueranter.Vendicās vindicabo illos dicit Dominus, & accipiā omnē sanguinē innoxium ex illis ad me.

Iudith 4.8. Et clamauit omnis populus ad dñm instātia magna,& humiliauerūt animas suas in ieiuniis & orationib.ipsi& mulieres eorū.12.Eliachim Sacerdos dñi magnus locutus est eis dicēs:Scitote quoniā exaudiet Dñs preces vestras.si manetes permāseritis in ieiuniis & orationib.in conspectu Dñi.

Tob.3.24. In illo tēpore exauditæ sunt preces amborum(Tobiæ & Saræ)in cōspectu gloriæ summi Dei, & missus est angelus dñi sanctus Raphael vt curaret eos ambos quorum vno tempore sunt orationes in conspectu Domini recitatæ.

Psal.3.5. Voce mea ad Dominum clamaui, & exaudiuit me de monte sancto suo.

4.4. Et scitote quoniā mirificauit Dominus sanctum suum: dominus.n.exaudiet me cum clamauero ad eum.Psal.9.13.

21.25. Timete eum omne semē Israel, quoniam non spreuit neque despexit deprecationem pauperis, nec auertit faciem suam à me & cùm clamarem ad eum exaudiuit me.

33.7. Iste pauper clamauit & Dominus exaudiuit eum, & de omnibus tribulationibus eius saluauit eum.

49.15. Et inuoca me in die tribulationis,& eruam te & honorificabis me.

54.17. Ego autem ad Deum clamaui,& Dominus saluabit me.

117.5. De tribulatione inuocaui Dominum & exaudiuit me in latitudine Dominus.

119.1. Ad dominum cùm tribularer clamaui,& exaudiuit me.

144.19. Voluntatem timentium se faciet,& deprecationem eorū exaudiet,& salnos faciet eos.

Lon-

Lōgè est dñs ab impiis,& orationes iustorum exaudiet.Prou.15.29.

Deprecatio pauperis ex ore vsque ad aures eius peruenient,& iudicium festi natè aduenient illi. Eccles.21.6.

Speciosa misericordia Dei,in tempore tribulationis,quasi nubes pluuiæ in tempore siccitatis. Cap.35.26.

Et inuocauerunt(Elias,Elizæus)Dominum misericordē, & expandentes manus suas extulerūt ad cœlum, & sanctus dominus audiuit cito vocem ipsorum. Cap.48.21.

Populus enim Sion habitabit in Ierusalē plorans nequaquam plorabis,miserans miserebitur tui ad vocem clamoris tui,statim vt audierit respondebit tibi. Esa.30.19.

Consternatus Ezechias propter blasphemias, tum Rabsacis,tum Sennacherib,mittit ad Isaiam vt Dominum deprecetur,qui ipsum confortans,diuinum promittit auxilium,& cœlo per Angelum exercitu Sennacherib,etiam ipse à filiis suis interimitur. Cap.37.✠

Derelinquat impius viam suam,& vir iniquus cogitationes suas,& reuertatur ad Dominum & miserebitur eius, & ad Deum vestrum quoniam multus est ad ignoscendum. Cap.55.7.

Et inuocabitis me(captiui Iudæi) & ibitis & orabitis me et ego exaudiam vos,quæretis me et inuenietis, cùm quæsieritis me in toto corde vestro. Hiere.29.12.

Inuocaui nomen tuum Domine de lacu nouissimo, vocem meam audisti,ne auertas aurem tuam à singultu meo et clamoribus. Thren.3.55.

Exaudiuit autem Dominus vocem eius(Susannæ) cumque duceretur ad mortē,suscitauit Dominus Spiritum pueri iunioris cuius nomen Daniel. Dan.13.44.

Dixit(Ionas) clamaui in tribulatione mea ad dominum et exaudiuit me, de ventre inferi clamaui et exaudisti vocem meam. Ionæ.2.3.

Et ducam tertiam partem per ignem, et vram eos sicut vritur argentum,et probabo eos sicut probatur aurum,ipse vocabit nomen meum,et ego exaudiam eum.Dicam populus meus es,et ipse dicet dominus Deus meus. Zach.13.9.

Scimus autem quia peccatores non exaudit Deus, sed si quis Dei cultor est,et voluntatem eius facit hunc exaudit. Ioan.9.31.

At ille(Cornelius)intuens eum(Angelum)timore correptus dixit:Quis es Domine?dixit autem illi.Orationes tuæ et eleemosynæ tuæ ascenderunt in memoriam, in conspectu Dei. Act.10.4.

Deut. 1. 45. CVmque reuersi ploraretis coram Domino nō audiuit vos(Israelitas)nec voci vestræ voluit acquiescere.

*Cap.*13.18. Ego autem abscondam (ait Dominus)& celabo faciem meam in die illo propter omnia mala quæ fecit(Israel)quia secutus est deos alienos.

1.*Reg.*8.18. Et clamabitis in die illa(Israelitę)à facie regis vestri quē elegistis vobis, & non exaudiet vos Dominus in die illa quia petistis vobis regem.

*Psal.*17. 42. Clamauerunt(Israelitæ)nec erat qui saluos faceret,ad dominum,nec exaudiuit eos.

*Prou.*1.28. Tunc inuocabunt me & non exaudiam,manè consurgēt & non inuenient me,eo quod exosam habuerint disciplinā & timorem Domini non susceperint,nec acquieuerint consilio meo,& detraxerint vniuersæ correptioni meæ.

*Cap.*15.29. Longè est Dominus ab impijs,& orationes iustorum exaudiet.

*Cap.*21. 13. Qui obturat aurem suam ad clamorem pauperis & ipse clamabit & non exaudietur.

*Cap.*28.9. Qui declinat aurem suam ne audiat legem, oratio eius erit execrabilis.

*Eccles.*34.29 Vnus orans & vnus maledicens, cuius vocem exaudiet Deus.31.Sic homo q ieiunat in peccatis suis,& iterum eadē faciens, quid proficit humilians se?orationem illius quis exaudiet?

*Esa.*1.15. Et cùm extēderitis manus vestras,auertam oculos meos à vobis,& cùm multiplicaueritis orationem non exaudiā, manus enim vestræ sanguine plenæ sunt.

*Hiere.*7.16. Tu ergo noli orare pro populo hoc,nec ꝙsumas pro eis laudem & orationem,& non obstas mihi qui non exaudiā te.Idem habetur verbatim,Cap.11.14.

*Cap.*11.11. Quamobrem hæc dicit Dominus Ecce ego inducam super eos mala de quibus exire non poterunt, & clamabunt ad me & non exaudiam eos.(Israelitas.)14.

*Cap.*14. 12. Cùm ieiunauerint non exaudiam preces eorum.& si obtulerint holocaustomata & victimas non suscipiā ea,quoniam gladio & fame,& peste consumam eos.

*Cap.*15.1. Et dixit Dominus ad me. Si steterint Moyses & Samuel coram me,non est anima mea ad populum istum,eijce illos à facie mea,& egrediantur.

Ergo

Ergo & ego faciā in furore,non parcet oculus meus,nec miserebor,& cùm clamauerint ad aures meas voce magna, non exaudiam eos. *Ezech.*8.

Tres viri isti(.s.Noe,Daniel,& Iob)si fuerint in illa(Iuda) viuo ego dicit Dominus Deus,quia nec filios, nec filias liberabunt,sed ipsi soli liberabuntur,terra autem desolabitur 20.Si Noe,Daniel,& Iob fuerint in medio eius,viuo ego dicit Dominus Deus,quia filium & filiā non liberabunt,sed ipsi iustitia sua liberabunt animas suas. *Cap.*14. 16.

Et tunc clamabunt(populi Israel)ad Deū,& non exaudiet eos, & abscondet faciem suam ab eis in tempore illo sicut nequiter egerunt in adinuentionibus suis.Sachar.7.13. *Miche.*3.4.

Cùm inuocabitis me non exaudiam vos,maculastis enim manus vestras sanguine,& pedes vestri impigri sunt ad cōmittenda homicidia. 4.*Esdr.*1.26.

Orabat autem hic scelestus(Antiochus)Dominum,à quo non esset misericordiam consecutus 2.*Mac.*9.13.

Scimus autem quia peccatores non exaudit Deus,sed si quis Dei cultor est & voluntatem eius facit hunc exaudiet. *Ioan.*9.31.

Scitote enim quoniā & postea cupiēs hæreditare benedictionem(Gen.27.38.)reprobatus est,non enim inuenit pœnitentiæ locum,quanquam cum lachrymis inquisisset eam. *Hebr.*12. 17.

Petitis & non accipitis,eò quod malè petatis.vt in concupiscentijs vestris insumatis. *Iacob.*4.3.

Orationum sanctorum exempla.

DIxitq; Iacob,Deus patris mei Abraham,& Deus patris mei Isaac,Domine qui dixisti mihi reuertere in terrā tuam,& in locum natiuitatis tuæ & benefaciam tibi. *Gen.*31.9.

Moyses autem orabat Dominum Deum suum dicens,cur Domine irascitur furor tuus contra populum tuū quē eduxisti de terra Ægypti,in fortitudine magna,& in manu robustā? 13.Recordare,Abraham,Isaac & Israel seruorū,quibus iurasti per temetipsum dicens,multiplicabo semen vestrum sicut stellas cœli,& vniuersam terram hanc de qua locutus sum dabo semini vestro,& possidebitis eam semper. *Exodi.*32.11.

Dimitte obsecro(ait Moyses)peccatum populi tui secundum magnitudinem misericordiæ tuæ,sicut propitius fuisti egredientibus de Ægypto vsque ad locum istum. *Num.*14.19.

Et orās dixit(Moyses)domine Deus ne disperdas populū tuum & hæreditatē tuā quā redemisti in magnitudine tua, *Deu.*9.26.

Universidad de Deusto
Biblioteca

quos eduxisti de Ægypto in manu forti, recordare seruoꝝ tuorum Abraham, Isaac, & Iacob, nec aspicias duritiam populi huius, & impietatem atque peccatum.

3. Reg. 8. 15. Et ait Salomon, Benedictus dominus Deus Israel, q̃ locutus est ore suo ad patrem meum Dauid, & in manib⁹ eius perfecit, &c. per totum caput 2. Par. 6. 16.*

4. Reg. 20. 3. Obsecro Domine (ait Ezechias infirmus ad mortem) memento quæso quomodo ambulauerim coram te in veritate, & in corde perfecto, & quod placitũ est coram te fecerim.

2. Par. 14. 11. Et inuocauit (Asa) Dñm Deum & ait. Domine nõ est apud te vlla distantia vtrum in paucis auxilieris, an in pluribus, adiuua nos Domine Deus noster, in te enim, & in tuo nomine habentes fiduciam, venimus contra hanc multitudinem, domine, Deus noster tu es, non præualeat contra te homo.

Cap. 20. 6. Ait (Iosaphat) dñe Deus patrum nostrorum, tu es Deus in cælo, & dominaris cunctis regnis gentium, in manu tua est fortitudo & potẽtia, nec quisquam tibi pot̃ resistere. 12. Deꝰ noster ergo nõ iudicabis eos, in nobis quidẽ nõ est tãta fortitudo, vt possimus huic multitudini resistere (s. Ammonitarum, Moabitarum, & Syriorum) quæ irruit sup nos, sed cum ignoramus quid agere debeamus, hoc solum habemus residui, vt oculos nostros dirigamus ad te.

1. Esd. 9. 6. Et dixi (Esdras) Deus meus confundor, & erubesco leuare faciem meam ad te, quoniam iniquitates nostræ multiplicatæ sunt super caput nostrum, & delicta nostra creuerunt vsque ad cœlum, à diebus patrum nostrorum, sed & nosipsi peccauimus grauiter vsque ad diem hanc.

Sapien. 9. ✠ Fit oratio sapientis cum agnitione propriæ imbecillitatis ad impetrandam à domino sapientiam, quæ cũ omnibus necessaria sit, potissimum tamen rectoribus populoꝝ, incerta est enim humana sapientia Eccles. 23. 2.

Eccle. 35. 1. Miserere nostri Deus omnium, & respice nos, & ostende nobis lucem miserationum tuarum, & immitte timorẽ tuũ super gentes quæ non exquisierunt te, vt cognoscãt quia non est Deus nisi tu, & enarrent magnalia tua.

Cap. 51. ✠ Dei laus exaltatio, & gratiarum actio habetur per totum caput.

Baruch. 1. 17. Peccauimus ante dominum Deum nostrum, & non credidimus diffidẽtes in eum, &c. 21. Et non audiuimus vocẽ Domini Dei nostri, secundum omnia verba prophetarum, quos misit ad nos & ad iudices nostros, &c. Do-

Domino Deo nostro iustitia, nobis autem & patribus nostris confusio faciei sicut est dies hæc. Cap. 2. 6.

Et nunc dñe omnipotẽs Deus Israel, anima in angustiis & spiritus anxius clamat ad te, audi domine & miserere, quia Deus es misericors, & miserere nostri quia peccauimus ante te. 9. Iudith. 9. 2. cap. 16. Canticum Iudith. Cap. 3. 2.

Tũc Tobias ingemuit, & cœpit orare cũ lachrymis dicẽs, Tob. 3. 2. iustus es dñe, & omnia iudicia tua iusta sunt, & omnes viæ tuæ misericordia & veritas, & iudicium, 12. cap. 8. 7. cap. 13. 1.

Et deprecabatur dominum Deum (Hester) dicens, domine mi, qui rex noster es salus, adiuua me solitariam, & cuius præter te nullus est auxiliator alius. Hester. 14. 3.

Dñe miserere nostri, te. n. expectauimus, esto brachiũ nostrũ in mane, & salꝰ nostra in tpe tribulatiõis. c. 37. 16. c. 54.* Esai. 33. 2.

Corripe me domine, veruntamen in iudicio & nõ in furore tuo, ne forte ad nihilum redigas me. Effunde indignationem tuam super gentes quæ non cognouerunt te, & super prouincias quæ nomen tuũ nõ inuocauerunt: quia comedetunt Iacob, & deuorauerunt eum, & consumpserunt illum, & decus eius dissipauerunt cap. 17. 13. Hier. 10. 24.

Expectatio Israel dñe, oẽs qui te derelinquũt cõfundẽtur discedentes à te in terra scribentur, quoniã dereliquerunt venam aquarũ viuentium dominum, sana me domine, & sanabor, saluum me fac & saluus ero, quoniam laus mea tu es. Cap. 17. 13.

Et oraui ad Dominũ postquã tradidi librũ possessionis Baruch filio meo dicens, heu, heu, heu, domine Deus, ecce tu fecisti cœlũ & terram in fortitudine tua magna, & in brachio tuo extento, non erit tibi difficile omne verbum. Cap. 32. 16

Oratio est Hieremię) Recordare dñe qd acciderit nobis, intuere & respice opprobrium nostrum, &c. per totum cap. Threnor. 1.

Peccauimus domine, iniquitatem fecimus, impiẽ egimus & recessimus & declinauimus à mandatis tuis, ac iudiciis, non obedientes seruis tuis prophetis qui locuti sunt in nomine tuo regibus nostris, & principibus nostris, patribus nostris omnique populo terræ. cap. 13. 42. Dan. 9. 5.

Fit oratio Habacuch pro ignorantiis, &c.* Baruch. 3.

Et consurgens (Esdras) à ieiunio confessa habens vestimenta & sacram tunicam, ingeniculans & extẽdens manus ad dominum dicebam. Domine confusus sum, & reueritus sum ante faciem tuam, peccata enim nostra multiplicata sunt, super capita nostra, & iniquitates nostræ exaltatæ sunt 3. Esdr. 8. 74.

sunt vsque ad cœlum &c. 4.Esdr.3.per totum.

2.Mac.6.30 Sed cũ plagis præmeretur (Eleasarus) ingemuit & dixit. Domine qui habes sanctã scientiã,manifestè tu cis quia cũ à morte possem liberari,duos corporis sustineo dolores. Secundum animam verò propter timorẽ tuum libenter hæc patior.Et iste quidem hoc modo vita decessit,non solùm iuuenibus,sed & vniuersæ genti memoriã mortis suæ ad exẽplum virtutis,& fortitudinis derelinquens.

Act.4.14. Qui cum audissent,vnanimiter leuauerunt vocẽ ad Dominum & dixerunt.Domine tu qui fecisti cœlum & terram mare & omnia quæ in eis sunt &c.

Orationis efficacia.

Exod.17. ✠ MOyses vicit Amalechytas.

1.Reg.7.9. Samuel vicit Philistæos.

3.Reg.17. ✠ Elias propheta triũ annorũ & sex mensium sterilitatem,pluuiãq; rursus & fertilitatẽ à Deo oratione obtinuit.

1.Reg.20. Ezechias è graui morbo conualescit.

1.Reg.1. ✠ Anna steriliis fit fœcunda.

Daniel.3. ✠ Tres pueri in fornace tripudiant, Daniel.

Cap.6. ✠ Daniel inter leones exultat.

Ionæ.2.3. Ionas è ventre Ceti liberatur.

Luc.18. ✠ Publicanus Euangelicus peccatorum veniam impetrat.

Cap.23. ✠ In Cruce distentus Latro Paradiso donatur.

Act.7. ✠ Mortuus Stephanus in cœlum suscipitur.

Actu.5. ✠ Ecclesiæ soluuntur vincula Petri,gressum claudis, sanitatem ægris,Mortuos vitæ:discipuli Christi restituerunt.

Ad Orationem est necessaria fides.

Iacob.1.5. SI quis vestrum indiget sapientia,postulet à Deo,qui dat omnibus affluẽter,& nõ improperat,& dabitur ei postulet aũt in fide nihil hæsitans.Qui enim hæsitat similis est fluctui maris,qui à vento mouetur,& circumfertur, non ergo existimet homo ille,quod accipiet aliquid à Domino.

Necessaria est spes.

Matt.7.7. PEtite,& dabitur vobis.

Mar.11.24. Omnia quæcunq; orãtes petitis,credite quia accipietis.

Luc.11.10. Omnis qui petit accipit.

Ioan.16.23. Si quid petieritis patrem in nomine meo dabit vobis.

Necessaria est charitas.

Ioan.14.21. QVi habet mãdata mea,& seruat ea,ille est q diligit me

1.Ioan.3.21. Charissimi,si cor nostrũ nõ reprehenderit nos, fiduciã habemus adDeũ,& quicqd petierimus,accipiem⁹ ab eo quo

quoniam mandata eius custodimus,& ea quæ sunt placita coram eo facimus.

Mar.11.25. Cùm stabitis ad orãdum dimittite,si quid habetis aduersus aliquẽ,vt & pater vester qui in cœlis est dimittat vobis peccata vestra,quod si vos non dimiseritis,nec pater vester qui in cœlis est,dimittet vobis peccata vestra.

Iacob.5.16. Orate pro inuicem vt saluemini.

Matth.5.7. Beati misericordes,qm̃ ipsi misericordiam consequentur

Tob.12.8. Bona est oratio cũ ieiunio & eleemosyna.&c. *Vide charitas.*

Requiritur humilitas corporis.

Exod.17.* MOyses populi Israelitici dux & imperator, pugnante populo manus in altum ad lassitudinem vsq; sustulit.

3.Reg.8.* Salomõ rex eiusdẽ gẽtis inclytissim⁹,in dedicatiõe tẽ-pli,fixis in terra genib⁹,extẽsisq; ad cęlũ manib⁹,orasse legit.

Daniel.9.3. Posui faciem ad Dominum Deum meum, rogare & deprecari in ieiuniis,saeco & cinere.

Ionæ.3.5. Sic Niniuitę ieiunarũt, induti sũt saccis à maiore vsq; ad (minorem.

Ephe.3.14. Apostolus Paulus: Flecto genua mea ad patrem domini nostri Iesu Christi.

Luc.18.13. Publicanus Euangelicus,à longè stat,pectus tundit, nec ad cœlum oculos audet tollere.

Humilitas spiritus.

Eccle.35.21. ORatio humiliantis se,nubes penetrat.

Esa.66.2. Ad quẽ respiciã,nisi ad paupercul̃,& contritũ corde?

Psal.33.19. Iuxta est Dominus iis,qui tribulato sunt corde,& humiles spiritu saluabit.

50.19. Cor contritum & humiliatum Deus non despicies.

101.18 Respexit in orationẽ humiliũ, & non spreuit precẽ eorũ.

Orandi assiduitas.

Luc.18.1. SEmper orate,& non deficiete.

1.Tessa.5.17. Sine intermissione orate.

Colloss.4.2. Orationi instate, vigilantes in ea in gratiarum actione.

Luc.6.12. Christũ interdũ in oratione pernoctasse testatur Lucas.

Ordinis Sacramentum.

Ioan.20.22. SIcut misit me pater,& ego mitto vos,qã cũ dixisset insufflauit & dicit eis:Accipite spiritũ Sanctũ,quorũ remiseritis peccata,remittũt eis,& quorũ retinueritis retẽta sũt.

1.Tim.4.14. Noli negligere gratiã quæ in te est quæ data est tibi per prophetiam cum impositione manuum presbyteri.

Cap.5.22. Manus citò nemini imposueritis,nihil faciens in aliã partem declinando.

propter

2. Tim. 1. 6. Propter quam causam admoneo te, vt resuscites gratiam Dei quæ est in te per impositionem manuum mearum.

Titum. 1. 5. Huius rei gratia reliqui te Cretæ, vt ea quæ desunt corrigas & cõstituas per ciuitates presbyteros sicut ego disposui tibi.

Oreb & Zeb interpelantur, Iudic. 7. 25.

Osculum pudicum Pacis, & Charitatis symbolum.

Gen. 29. 13. QVi cum audisset venisse Iacob filium sororis suæ, occurrit obuiam ei, cõplexusq; eum, & in oscula ruẽs, duxit in domum suam, cap. 45. 14.

Cap. 48. 10. Oculi enim Israel caligabant (Iacob) præ nimia senectute, & clarè videre non poterat, applicitosq; ad se (Ioseph, Manasses & Ephraim) deosculatus & circumplexus est eos.

Exod. 4. 27. Dixit aũt dñs ad Aaron, vade in occursum Moysi in desertũ qui perrexit obuiã ei in mõtẽ Dei, & osculatus est eum.

Luc. 15. 20. Et surgens venit ad patrem suum (filius prodigus) cũ autem adhuc longè esset, vidit illum pater ipsius & misericordia motus est, & accurrens cecidit super collum eius, & osculatus est eum.

Act. 20. 37. Magnus autem luctus factus est omnium, & procumbentes super collum Pauli, osculabantur eum.

Rom. 16. 16. Salutate inuicem in osculo sancto. Idem 1. Cor. 16. 20. verbatim. Item habetur 2 Cor. 13. 12.

1. Thessa. 5. 26. Salutate fratres omnes in osculo sancto. Idem. 1. Pet. 5. 14. habetur verbatim.

Occium, vide accedia.

Ozias sacerdos recepit Achior in domũ suã. Iudith. 6. 19. prescribit Domini misericordiæ tẽpus quinque dierũ. cap. 7. 23.

Ozias, vide Vsia.

Pactum cum quibus non sit incundum.

Exod. 23. 32. Cap. 34. 15. NOn inibis cũ eis (gẽtibus) fœdus, nec cũ diis eorum. Ne ineas pactũ cum hominibus illarũ regionũ (gentiũ) ne cũ fornicati fuerint eũ dijs suis & adorauerint simulachra eorum, vocet te quisquam & comedas de immolatis

Deut. 7. 3. Non inibis cũ eis (gentibus) fœdus, neq; sociabis cũ eis cõiugia, filiã tuam non dabis filio eius, nec filiam illius accipies filio tuo.

1. Reg. 20. ✠ Rex Achab à propheta reprehenditur, quod fœdus cum Benadad rege Syriæ inierit, illumq; viuum dimiserit.

Pactum contra Dei voluntatem cum infidelibus initum punitur.

Israel sociatur gentibus à Domino derelictis ad ipsius exercitationẽ, ideo sæpius per extraneos Reges affligitur. *Iud. 3.* ✠

Rex Achab à propheta reprehenditur, quod fœdus cum Benadab rege Syriæ inierit, illumque viuum dimiserit. *3. Reg. 20.* ✠

Cui (Regi Iosaphat) occurrit Iehu (propheta) filius Hanani videsq;, & air ad cũipio (Achaz) prebes auxiliũ, & his q; oderũt dñm amicitia iũgeris, & idcireò irã quidẽ dñi meretaris. *2. Para. 19. 2.*

Pactum init Deus cum populo.

POnam q; fœdus meũ inter te & me, & multiplicabo te vehementer nimis 7. Et statuã pactũ meum inter me & te & inter semen tuum post te, in generationibus suis, fœdere sempiterno, vt sim Deus tuus, & seminis tui post te. *Gen. 17. 2.*

Si ergo audieritis vocẽ meã, & custodieritis pactũ meũ, eritis mihi ī peculiũ de cũctis populis, mea est n. õnis terra. *Exod. 19. 5.*

Dominus Deus non pepigit nobiscum fœdus in Horeb. *Deut. 5. 2.*

Ecce dies venient dicit Dominus, & faciam domui Israel, & domui Iuda fœdus nouum. *Hiere. 31. 31.*

Pactum init populus cum Deo.

PEreussit ergo Iosue in die illo fœdus, & proposuit populo præcepta, atque iudicia in Sichem *Iosue 24. 25.*

Stetitq; rex Iosias, super gradũ & fœdus percussit corã domino, vt ambularent post dominum, & custodirẽt præcepta eius & testimonia, & cerimonias in omni corde, & in tota anima, & suscitarẽt verba fœderis huius, quæ scripta erãt in libro illo, acquieuitq; populus pactis. Idem 2. Paral. 15. 12. *4. Reg. 23. 3.*

Pepigit autem Iorada fœdus inter se, vniuersumq; populum & regem, vt esset populus domini. 2 Esdr. 10. 29. *2. Para. 23. 16*

Parentum officium.

SCio enim, ait Dominus, q; præcepturus sit filiis suis & domui suę post se, vt custodiat viã domini, & faciãt iudiciũ & iustitiam, vt adducat Dominus propter Abraham omnia quæ locutus est ad eum, cap. 21. 19. cap. 24. 2. *Gen. 18. 19.*

Filiis autem cõcubinarum largitus est Abrahã munera, & separauit eos ab Isaac filio suo, dum adhuc ipse viueret, ad plagam orientalem, cap. 34. 4. *Cap. 25. 6.*

Iacob singulis suis filiis bũdicẽs, & quorũdã defectus arguẽs *Cap. 49.* ✠ futura illis prædicit, cadẽq; declarato sepulturę suę loco, moritur

Universidad de Deusto
Biblioteca

Exod. 10. 2. Et narres, (Moysi & Aaron ait Deus) in auribus filij tui nepotum tuorum, quoties contriuerim Ægyptios, & signa mea fecerim in eis, vt sciant quia ego Dominus.

Cap. 13. 14. Omne primogenitum hominis de filiis tuis pretio redimes, cùmq; te interrogauerit te filius tuus eras dicens: quid est hoc? tu dices ei: In manu forti eduxit nos Dominus de terra Ægypti de domo seruitutis.

Leuit. 19. 29. Ne prostituas filiam tuam, ne contaminetur terra & impletur piaculo.

Deut. 4. 9. Custodi temetipsum & animam tuã solicitè, ne obliuiscaris verborũ, quæ viderunt oculi tui, & ne excidant de corde tuo cunctis diebus vitæ tuæ, docebis ea filios, ac nepotes tuos, diem quo steristi coram Domino Deo tuo in Horeb.

Cap. 6. 4. Audi Israel Dñs Deus noster, dñs vnus est: diliges dominũ Deũ tuũ ex toto corde tuo, & ex tota anima tua, & ex tota fortitudine tua, eruntq; verba hæc quæ ego præcipio tibi hodie in corde tuo, & narrabis ea filiis tuis, & meditaberis sedẽs in domo tua, & ambulãs in itinere, dormiẽs atque cõsurgẽs, 20. cũq; interrogauerit te filius tu⁹ eras dicẽs: quid sibi volũt testimonia hæc, & cerimoniæ atq; iudicia quæ præcepit dñs Deus noster nobis? Dices ei serui eramus Pharaonis in Ægypto, & eduxit nos dñs de Ægypto in manu forti.

Cap. 11. 19. Docete filios vestros vt illa (Dei beneficia) mediteẽtur, eũ sederis in domo tua, & ambulaueris in via, & accubueris, atque surrexeris.

Cap. 21. 19. Si genuerit homo filium cõtumacẽ & proteruum, qui nõ audierit patris & matris imperium, & coercitus obedire cõtẽpserit, apprehẽdẽt eum, & ducẽt ad seniores ciuitatis illi⁹, & ad portã iudicij, dicẽtq; ad eos: filius noster est proteruus & contumax, & monita nostra audire contemnit, commessationibus vacat & luxuriæ atque conuiuiis, lapidibus eum obruet populus ciuitatis & morietur, vt auferatis malum de medio vestri. & vniuersus Israel audiens pertimescat.

Cap. 32. 46. Et dixit (Moyses) ad eos. Ponite corda vestra in omnia verba, quæ ego testificor vobis hodie, vt mandetis ea filiis vestris custodire, & facere & implere vniuersa quæ scripta sunt in volumine legis huius.

1. *Reg.* 3. 13. Prædixi enim ei quod iudicaturus essem domum eius in æternum (s. Heli) propter iniquitatem, eo quod nouerat indignè agere filios suos, & non corripuerit eos.

2. *Reg.* 2. 1. Appropinquauerũt aũt dies Dauid vt moreretur, præcepitq; Salo-

Salomoni filio suo dicens. &c. 3. obserua vt custodias mandata Domini Dei tui, vt ambules in viis eius, & custodias cerimonias eius, & præcepta eius, & iudicia, & testimonia sicut scriptum est in lege Moysi (Deut. 17. 16.) vt intelligas vniuersa quæ facis, & quæcunque te verteris.

Quãta audiuimus & cognouimus ea, & patres nostri narrauerunt nobis. *Psal.* 77. 3.

Audi fili mi disciplinã patris tui, & ne dimittas legẽ matris tuæ, vt addatur gratia capiti tuo, & torques, collo tuo. *Pro.* 1. 8.

Audite filij disciplinam patris & attendite vt sciatis prudẽtiam. Cap. 5 7. *Cap.* 4. 1.

Qui parcit virgæ odit filium suum, qui autem diligit eum instanter erudit. *Cap.* 13. 24.

Erudi filium tuum, ne desperes, ad interfectionem autem eius ne ponas animam tuam. *Cap.* 19. 18.

Iustus qui ambulat in simplicitate sua, beatos post se filios derelinquet. *Cap.* 20. 7.

Stultitia colligata est in corde pueri, & virga disciplinæ fugabit eam. *Cap.* 22. 15.

Noli subtrahere à puero disciplinam, si enim percusseris eum virga non morietur, tu virga percuties eum & animã eius de inferno liberabis. *Cap* 23. 13.

Erudi filium tuum, & refrigerabit te, & dabit delitias animæ tuæ. *Cap.* 29. 17.

Fili conserua tempus & deuita à malo. *Eccl.* 4. 23.

Filij tibi sunt? erudi illos & curua illos à pueritia illorum, Cap. 8. 11. Cap. 25. 10. *Cap.* 7. 25.

In filia non auertente se, firma custodiam, ne inuenta occasione vtatur se. *Cap.* 26. 13.

Qui diligit filium suum, assiduat illi flagella vt lætetur in nouissimo suo, & non palpet proximorum ostia, & sic per totum caput docemur filios in disciplina educare, & quam sit pernitiosum illis indulgere. 11. Non des illis potestatem in iuuentute, & ne despicias cogitatus illius, *Cap.* 30. 1.

Quem ab infantia timere Deum docuit (Thobias filium suum) & abstinere ab omni peccato. *Tob.* 1. 10.

Tobias cum se breui putaret moriturum, filio piissima salutis monita inculcat, &c. 11. Attende tibi fili mi ad omnem fornicationem, & præter vxorem tuam nunquã patiaris crimen scire. Superbiam nunquam in tuo sensu aut in tuo verbo dominari permittas, in ipsa enim initium sumpsit omnis perditio. Cap. 10. 13. ✠ *Cap.* 4.

Cap. 14. 10. Audite ergo filij mei patrẽ veſtrũ, ſeruite Domino in veritate, & inquirite, vt faciatis quæ placita ſunt illi: & filiis veſtris mandate, vt faciant iuſtitias & eleemoſinas, vt ſint memores Dei, & benedicant eum in omni tempore.

1. Mach. 2. 64 Vos ergo filij confortamini dixit Mathatias moriturus, & viriliter agite in lege, quia in ipſa glorioſi eritis (ſ. cũ feceritis quæ vobis præcepta ſunt in lege à Domino Deo veſtro.)

2. Mac. 6. 28. Adoleſcentibus autem (dixit Eleazarus moriturus) exemplũ forte relinquam, ſi prompto animo ac fortiter pro grauiſſimis ac ſanctiſſimis legibus honeſta morte perfungar. hiis dictis confeſtim ad ſupplicium trahebatur.

Cap. 7. 20. Supra modum autem mater mirabilis, & bonorũ memoria digna, quæ pereuntes ſeptem filios ſub vnius diei tẽpore conſpiciens bono animo ferebat propter ſpẽ quã in deo habebat, ſingulos illorũ hortabatur voce patria fortiter repleta ſapientia & fœmineæ cogitationi maſculinum animũ inſerẽs. 27. Itaque inclinata ad illum irridens crudelem tyrannũ ait patria voce. Fili mi miſerere mei, quæ te in vtero nouem menſibus portaui, & lac triennio dedi & alui, & in ætatem iſtam perduxi.

Matt. 10. 37. Qui amat patrem aut matrem pluſquã me, non eſt me dignus, & qui amat filiũ aut filiã ſuper me non eſt me dignus.

Epheſ. 6. 4. Et vos patres nolite ad iracundiam prouocare filios veſtros, ſed educate illos in diſciplina & correptione Domini. Idẽ Coloſſ. 3. 21. verbatim fere. 2. Timot. 3. 15. Titum. 2. 4.

Paſchæ feſti inſtitutio vide ſupra feſtum paſchæ.

Parentes ſunt honorandi ex corde.

Tob. 4. 21. AVdi fili mi verba mea oris mei, & ea in corde tuo quaſi fundamentũ cõſtitue. Cũ acceperit Deus animã meã, corpus meũ ſepeli: & honorẽ habebis matri tuæ omnib⁹ diebus eius. Memor. n. eſſe debes, q̃ & quanta pericula paſſa ſit propter te in vtero ſuo. Cum autẽ & ipſa compleuerit tẽpus vitæ ſuæ ſepelies eã circa me. (tit mater tua.

Prou. 23. 22. Audi patrẽ tuũ, qui te genuit, & ne cõtemnas eum ſenue-

Eccle. 3. 14. Fili ſuſcipe ſenectam patris tui, & non contriſtes eum in vita illius, & ſi defecerit ſenſus, veniam da, et ne ſpernas eum in tua virtute. Eleemoſina enim patris non erit in obliuione. Nam pro peccato matris reſtituetur tibi bonum, et in iuſtitiã ædificabitur tibi, et in die tribulationis memorabitur tui, et ſicut in ſereno glacies, ſoluentur peccata tua. *Diſ-*

Diligenter.

QVi timet Dominum honorat parentes, et quaſi domi nis ſeruiet his qui ſe genuerunt. *Ibid.* 8.

Honora patrem tuum, et gemitus matris tuæ non obliuiſcaris, et retribue illis quomodo et illi tibi. Memento quoniam niſi per illos natus non fuiſſes. 7. 29.

Filij obedite parentibus per omnia: hoc enim placitum eſt Domino. *Coll.* 3. 20.

Propter Dei iuſſionem.

VNuſquiſque patrem ſuum et matrem ſuam timeat. *Exod.* 20. 12.

Honora patrem tuũ et matrem ſicut præcepit tibi Dominus vt longo viuas tempore, et bene ſit tibi in terra, quã Dominus Deus tuus daturus eſt tibi. *Leuit.* 19. 3. *Deut.* 5. 16.

Quare vos tranſgredimini mandatum Dei propter traditionem veſtram? Nam Deus dixit: Honora patrem et matrẽ, & qui maledixerit, patri vel matri morte moriatur. *Mat.* 15. 4.

Vos autem dicitis. Q̃nicunque dixerit patri vel matri, Munus quodcunque eſt ex me, tibi proderit, et non honorificabit patrem ſuum vel matrem ſuam.

Ob boni conſecutionem.

COrona ſenũ filij filiorũ, et gratia filiorũ, patres eorum. *Prou.* 17. 6.

Sententiã patris audite filij dilecti, et exequimini eã, vt ſeruemini: Dominus enim patrẽ liberis honorabilem reddidit, et ſententiæ matris attribuit authoritatem in filios. *Eccle.* 3. 2.

In opere et ſermone et omni patientia honora patrẽ tuũ, vt ſuperueniat tibi benedictio à Deo, et benedictio illius in nouiſſimo maneat. Benedictio patris firmat domos filiorũ. Maledictio autem matris eradicat fundamenta. *Ibid.* 9.

Sicut qui theſaurizat, ita et qui honorificat matrem ſuam. *Ibid.* 5.

Qui honorat patrẽ ſuum, vita viuet longiore: et qui obedit patri refrigerat matrem. 7.

Filij obedite parentibus veſtris in Domino: hoc enim iuſtum eſt. Honora patrẽ tuũ et matrem tuam, quod eſt mandatum primum in promiſſione, vt bene ſit tibi, et ſis longeuus ſuper terram. *Epheſ.* 6. 1.

Ob mali euaſionem.

QVi percuſſerit patrẽ ſuũ aut matrẽ, morte moriatur. *Exo.* 21. 15.

Q̃ui maledixerit patri ſuo aut matri, morte moriatur.

Maledictus qui non honorat patrẽ ſuũ & matrem ſuam. *Deut.* 27. 16.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Prou. 19.26. Qui affligit patrem &, expellit matrẽ, ignominiosus erit & infelix. (diis tenebris.

20.20. Qui maledicit patri & matri, extinguetur lumẽ eius in me

28.24. Qui subtrahit aliquid à patre suo & à matre, & dicit hoc non esse peccatum particeps homicidæ est.

29.27. Verbum custodiens filius extra perditionem erit.

30.17. Oculũ eius q̃ subsannat patrẽ, & qui despicit partũ matris suę, suffodiãt eũ corui, detorrẽtib⁹ & aquillæ pulli devorẽt.

Eccle. 3 13. Ne glorieris in contumelia patris tui, nõ est enim tibi gloria, sed confusio. Gloria enim hominis ex honore patris est, & dedecus filij, pater sine honore.

Ibid. 18. Quam malę famę est, qui relinquit patrem: & est maledictus à Deo qui exasperat matrem.

Pastor summus Deus affectuosè reuocans errantes.

Iere. 23.3. ECce ego congregabo reliquias gregis mei de omnibus terris, ad quas eieceram eos illuc & conuertam eos ad tura sua, & crescent & multiplicabuntur, & suscitabo super eos pastores, & pascent eos.

Ezech. 34.11. Ecce ego ipse requiram oues meas, & visitabo eas.

Ibid. 13. Et educam eas, & inducam eas in terram suam, & pascam in montibus Israel.

Ioan. 10. 11. Ego sum pastor bonus.

Heb. 13.20. Deus autẽ pacis qui eduxit de mortuis pastorem magnũ ouiũ in sanguine testamenti æterni. Dominũ nostrũ Iesum Christũ, aptet vos in omni bono, vt faciatis eius voluntatẽ, faciens in vobis quod placet coram se per Iesum Christum.

1. Pet. 2.25. Eratis enim vos oues errantes, sed conuersi estis nunc ad pastorem & episcopum animarum vestrarum.

Copiosè remunerans obsequentes.

Esa. 40.11. SIcut pastor gregẽ suum pascet in brachio suo, congregabit agnos, & in sinu suo leuabit, fœtas ipse portabit.

Ezech. 34.14 In pascuis vberrimis pascam eas.

Ibid. 16. Quod perierat requiram, & quod abiectum erat reducam & quod confractum fuerat, alligabo, & quod infirmũ fuerat consolidabo, & quod forte & pingue, custodiam, & pascam illas in iudicio.

Ibid. 17. Vos autem greges mei, greges pascuę meæ homines estis & ego Dominus Deus vester, dicit Dominus Deus.

Ioan. 10.14 Ego sum pastor bonus, & cognosco oues meas, & cognoscunt me meæ. Sicut nouit me pater, & ego nosco patrem, & animam

animam meam pono pro ouibus meis.

Et ego vitam æternam do eis, & non peribunt in æternũ, Ibid. 28.
& non rapiet eas quisquam de manu mea.

Pastores præceptores & alij præfecti, qua debeant solicitudine, & cura esse erga sibi commissos.

DIligenter agnosce vultũ pecoris tui tuosque greges considera, non enim habebis iugiter potestatẽ, sed corona tribuetur (tibi) in generatione & generationem. Prou. 27.23.

Diligite lumen sapientiæ omnes qui præestis populis Sap. 6.23.

Quod infirmum fuit (pastores) non consolidastis, & quod ægrotum non sanastis, quod confractum est non alligastis, & quod abiectum est non reduxistis, & quod perierat non quæsistis, sed cum austeritate imperabitis eis & cum potentia, &c. per totum caput. Ezech. 34. 4.

Quid vobis videtur? Si fuerint alicui centum oues, & errauerit vna ex eis, nonne relinquit nonaginta nouem in montibus, & vadit quærere eam, quæ errauit? Idem, Lucæ. 15. 4. Matt. 18.12.
veritatem habetur.

Quis putas est fidelis seruus & prudens quem constituit Dominus super familiam suam, vt det illis cibum in tẽpore. Cap. 24.45.

Bonus pastor animã dat pro ouibus suis, mercenarius autem, & qui non est pastor, cuius non sunt oues propriæ, videt lupum venientem, & dimittit oues & fugit, & lupus rapit, & dispergit oues, &c. Per totum caput. Ioan. 10.11.

Ante diẽ festũ paschæ sciens Iesus quia venit hora eius vt trãseat ex hoc mundo ad patrem, cum dilexisset suos, qui erant in mundo, in finem dilexit eos, &c. per totum caput. Cap. 13.1.

Ego pro eis rogo: nõ pro mundo rogo, sed pro his quos dedisti mihi quia tui sunt. 11. Et iam non sum in mundo, & hij in mundo sunt, & ego ad te venio pater sancte serua eos in nomine tuo, quos dedisti mihi, vt sint vnum sicut & nos. Cap. 17.9.

Respõdit Iesus: dixi vobis quia ego sum, si ergo me quæritis sinite hos abire. Cap. 18.8.

Attendite vobis & vniuerso gregi, in quo vos spiritus sanctus posuit episcopos, regere Ecclesiam Dei, quam acquisiuit sanguine suo, &c. 31. Propter quod vigilate, memoria retinentes quoniam per triennium nocte & die non cessaui cũ lachrymis monens vnumquenque vestrum. Act. 20.28.

Optabam enim ego anathema esse pro fratribus meis, Rom. 9.3.

Universidad de Deusto
Biblioteca

qui sunt cognati mei secundum carnem.

*Cap.*12.8. Qui exhortatur in exhortando(domum habet secundū gratiam)qui tribuit in simplicitate,qui præest in solicitudine,qui miseretur in hilaritate.

1. *Cor.* 4. 14. Non vt confundā vos hæc scribo,sed vt filios meos charissimos moneo.

1.*Cor.*11. 29. Quis infirmatur & ego non infirmor?quis scandalizatur & ego non vror?

*Galat.*4. 19. Filioli mei quos iterum parturio donec formetur Christus in vobis.

Pastor bonus Deum attendit.

*Ibidem.*2. QVi autem intrat per ostium,pastor est ouium.Et quū proprias oues emiserit,ante eas vadit, & oues illum sequuntur:quia sciunt vocem eius.

21. 15. Dixit Simoni Petro Iesus Simō Ioānis diligis me plus his Dicit ei:Etiā,tu scis quia amo te.Dicit ei,pasce agnos meos.

1.*Cor.*4.2. Hic iā quętitur inter dispēsatores,vt fidelis quis inueniat.

Ouibus intendit.

*Ierem.*3. 15. ET dabo vobis pastores iuxta cor meum , & pascent vos scientia & doctrina.

Matt 20.25. Scitis quia principes Gētium dominantur eorum.Nō ita erit inter vos.Sed quicūq; voluerit inter vos maior fieri, sit vester minister.Sicut Filius hominis nō venit ministrari sed ministrare,& dare animā suam in redemptionē pro multis.

Ioan. 10. 11. Bonus pastor animam suam dat pro ouibus suis.

1.*Tim.*3.2. Oportet enim episcopum irreprehensibilem esse.

*Tit.*1.7. Oportet enim episcopum sine crimine esse.

3.14. Discant autem & nostri bonis operibus præesse ad vsus necessarios:vt non sint infructuosi.

*Act.*20.28. Attendite vobis & vniuerso gregi,in quo vos posuit Spiritus sanctus episcopos regere Ecclesiam Dei,quam acquisiuit sanguine suo.

Præmium acquirit.

*Matt.*24.25. QVis putas est fidelis seruus & prudens, quem constituit dominus super familiam suam , vt det illis cibū in tempore?Beatus ille seruus, quem quum venerit dominus eius,inuenerit sic facientem Amen dico vobis,quoniā super omnia bona sua constituet eum.

1.*Pet.*5.1. Seniores ergo qui in vobis sunt,obsecro cōsenior & testis Christi passionū,q & eius quæ in futuro reuelanda est gloriæ cōmunicator:Pascite qui in vobis est gregē Dei,prouidentes nō coactè sed spontaneè,secūdum Deū,neque turpis lucri gratia,sed volūtariè neque vt donātes in clero,sed forma facti gregis ex animo. (sibilem gloriæ coronam.

Et quū apparuerit princeps pastorū percipietis immarcesi*Ibidem.*4.

Pastor malus bonum gregem dissipat.

S Acerdotes nō dixerunt,vbi est dominus? & tenentes le- *Ierem.*2.8.
gem nescierunt me,& pastores prævaricati sunt in me.
Grex perditus factus est populus meus,pastores eorum 50.6.
seduxerunt eos,fecerunt̄que vagari in montibus.
Filij hominis ꝓphetā de pastorib.Israel,væ pastorib.Israel, *Ezeh.*34.2.
q̄ pascebāt semetipsos:nōne greges à pastorib.pascūtur.Lac comedebatis,& lanis operiebamini,& q̄ crassū erat occidebatis,gregē autē meū nō pascebatis.Quod infirmū fuit nō cōsolidastis,& q̄ ęgrotū nō sanastis.Quod cōfractū est nō alligastis,& quā abiectū est non reduxistis,& quod perierat, nō quæsistis:sed cū austeritate imperabatis eis,& cū potētia
Et dispersæ sunt oues meæ,eo quod non esset pastor. *Ibidem.*5.
Nōne satis vobis erat pascua bona depasci? insup & reli- *Ibidem.*18.
quias pascuarum vestrarū cōculcastis pedibus vestris,& cū purissimā aquā biberetis reliquam pedibus vestris turbastis,& cornibus vestris ventilabatis omnia infirma pecora, donec dispergerentur foras.Saluabo gregē meū:& non erit vltra in rapinā,& iudicabo,inter pecus & pecus. Propterea hæc dicit Dñs:Ecce ego ipse iudico inter pecus pingue & macilētū.Pro eo,quid lateribus & humeris impingebatis.
Qui non intrat per ostium in ouile ouium,sed ascendit *Ioan* 10.1.
aliunde,ille fur est & latro.
Mercenarius autem,& qui non est pastor,cuius non sunt *Ibidem.* 12.
oues propriæ,videt lupum venientem,& dimittit oues & fugit,& lupus rapit & dispergit oues.

Commodum proprium spectat.

IPſi pastores ignorauerunt intelligentiam.Omnes in viam *Esai.*56.11.
suam declinauerunt, vnusquisque ad auaritiam suam à summo vsque ad nouissimum.
Propterea pastores audite verbū Domini.Viuo ego dicit *Ezech.*34.7.
Dñs Deus, quia pro eo,quod facti sunt greges mei in rapinā & oues meæ in deuoratiōē omnium bestiarum agri, eō q̄ non esset pastor,neq; enim quæsierunt pastores gregē meū,sed pascebāt semetipsos,& greges meos non pascebāt
Ecce ego ipse super pastores requiram gregē meū de ma- *Ibidem.*10.
nu eorū,& cessare faciam, vt vltra nō pascant gregem meū

Universidad de Deusto
Biblioteca

nec pascant amplius pastores semetipsos. Et liberabo gregē meum de ore eorū, & non erit vltra eis in escam, dicit Dñs.

Ioan. 10. 13. Mercenarius autem fugit, quia mercenarius est, & non pertinet ad eum de quibus

Malum contra se pronocat.

Ierem. 23. 1. VÆ pastoribus qui disperdūt, & dilacerant gregē pascuæ meæ. Ideo hæc dicit Dñs: Vos dispersistis gregē meum & eiecistis eos, & non visitastis eos: Ecce ego visitabo sup vos malitiam studiorum vestrorum, ait Dominus.

25. 34. Vlulate, pastores & clamate, & aspergite vos cinere optimates gregis, qa cōpleti sūt dies vestri vt interficiamini & dilapationes vestræ & caderis quasi vasa pretiosa. Vox clamoris pastorū, & vlulatus opprimatū gregis qa vastauit Dñs pascua eorū & cōticuerunt aruæ pacis a facie iræ furoris Dñi.

Zach. 10. 3. Super pastores iratus est furor meus, & sup hircos visitabo.

11. 3. Vox vlulatus pastorū, quia vastata est magnificentia eorū. Hæc dicit dñs Deus meus: pasce pecora occisionis, quæ q possidebant occidebant: & non dolebant, & vendebant eas dicētes: Benedictus Dominus, diuites facti sumus. Et pastores eorum non parcebant eis. Et ego nō parcam vltra super habitantes terram dicit dominus.

Ibidem. 15. Adhuc sume tibi vasa pastoris stulti. O pastor & idolum derelinquēs gregem Gladius super brachium eius, & super oculum dextrum eius.

Patiens & longanimus est Deus.

Gen. 6. 3. DIxitque Deus: videō hominis peccata erescere) non permanebit spiritus meus in homine in æternum quia caro est: eruntque dies illius centum viginti annorum.

Exod. 34. 6. Quo (Moyse) transeunte coram eo (Deo) ait dominator domine Deus misericors & clemens, & patiens, & multæ misérationis & verax.

Num. 14. 18. Dominus patiēs & multæ misericordiæ auferēs iniquitatē & scelera, nullumque innoxium derelinquens, qui visitas peccata patrum in filios in tertiam & quartam generationē.

Psal. 85. 15. Et tu domine Deus miserator & misericors, patiens, & multæ misericordiæ & verax Eccles. 8. 12.

102. 8. Miserator & misericors dominus, longanimus & multum misericors, Idem verbatim 144. 8.

Esa. 30. 18. Propterea expectat dominus vt misereatur vestri, & ideo exaltabitur parcens vobis, quia Deus iudicij Dominus, beati omnes qui expectant eum.

Et scindite corda vestra & non vestimenta vestra, & convertimini ad dominum Deum vestrum, quia benignus, & misericors est, patiens & multæ misericordiæ, & præstabilis super malitia. *Ioel.* 2. 13.

Ionas in afflictione sua orauit dominum dicēs. Scio enim quia tu Deus clemens & misericors es, patiens & multæ miserationis & ignoscens super malitia. *Ionæ.* 4. 3.

Dominus patiens & magnus fortitudine & mundans nō faciet innocentem dominus in tempestate & turbine viæ eius, & nebulæ pulus pedum eius. *Nahum.* 1. 3.

Sed misereris omnium quia omnia potes, & dissimulas peccata hominum propter pœnitentiam. *Sap.* 12. 2.

Tu autem Deus noster suauis & verus es, patiens & in misericordia disponens omnia. *Cap.* 15. 1.

Misertus autem dominus serui illius, dimisit eum, & debitum dimisit ei. *Matt.* 18. 27.

An diuitias bonitatis eius, & patientiæ, & longanimitatis eius contemnis ignorans quoniam benignitas Dei ad pœnitentiam te adducit. *Rom.* 2. 4.

Sed ideo misericordiam consecutus sum, vt in me primo ostenderet Christus Iesus omnem patientiam ad informationem eorum, qui credituri sunt illi in vitam æternam. *1. Timot.* 1. 16

Non tardat dominus promissionem suam sicut quidam existimant, sed patienter agit propter vos, nolens aliquos perire, sed omnes ad pœnitentiam reuerti. *2. Pet.* 3. 9.

Patientia & longanimitas fidelium in omni genere tribulationum.

ABrahā Dei mādato patēs, promissāq; accipiens patria relicta, comitāte Loth, domino in Sichem sacrificauit, inde propter famē Ægyptum ingressus vxorē suam vocat sororem, quam in domum regis sublatā, postea ditatus recipit. *Gen.* 12. ✠

Sibe cibaria adferēti ac detractori cōfert Dauid bona Miphiboseth Semei maledicētē occidi vetat. 10. & ait rex ns q volnerūt amputare ei⁹ caput. Quid mihi & vobis est filij Sarui? Dimittite eū vt maledicat, Dñs enim præcepit ei vt malediceret Dauid, & quis est qui audeat dicere quare sic fecit. *3. Reg.* 16. ✠

Iob sanctus & diues, pro filiis conuiuia celebrantibus domino vicissim sacrificat, cuius possessiones Dominus potenti Satanæ diripiendas exponit, per quem perdita omni illius substantia interemptisque filiis, ipse cum signis mœstitiæ, patiens, in Dei laudes prorumpit. *Iob* 1. ✠

Universidad de Deusto
Biblioteca

Cap.2.9. Dixit autem illi vxor sua. Adhuc tu permanes in simplicitate tua? benedic Deo & morere. Qui ait ad illam. Quasi vna de stultis mulieribus locuta es. Si bona suscepimus de manu Dei mala quare non suscipiamus.

Prouer.3.11. Disciplinam Domini fili mi ne abijcias, nec deficias cum ab eo corriperis, quē enim diligit dominus corripit, & quasi pater in filio complacet sibi.

Cap.14.19. Qui patiens est multa gubernatur prudentia, qui autem impatiens est, exaltat stultitiam suam.

Cap.15.1. Responsio mollis frangit irā, sermo durus suscitat furorē.

Cap.16.32. Melior est patiens viro forti, & qui dominatur animo suo expugnator est vrbium.

Cap.25.15. Patientia lenietur princeps, & lingua mollis confringit duritiam.

Eccles.1.29. Vsque in tempus sustinebit patiens, & postea redditio iocunditatis.

Cap.2.4. Omne quod tibi applicitum fuerit, accipe, & in dolore sustine, & in humilitate patiētiam habe quoniam in igne probatur aurum & argentum, homines verò receptibiles in camino humilitatis.

4.Esd.10.15. Nunc ergo retine apud temetipsum dolorem tuum, & fortiter fer, qui tibi contigerunt casus.

2.Mac.6.20 Intuens autē quemadmodum oporteret accedere patienter sustinens destinauit (Eleazarus) non admittere illicita propter vitæ amorem.

Cap.7.‡ Septē fratrū, matrisq; eorum ingentia fortissiméq; tolerata supplicia, quod porcinis nollēt vesci carnibus, & quā eos stanter regi ob suam crudelitatem ostenderint damnationē esse paratam, & quomodo mater suos filios sit exhortata.

Matt.5.38. Ego autē dico vobis, non resistere malo, sed si quis te percusserit in dexteram maxillam tuam, præbe illi & alteram.

Rom.5.3. Non solùm autē gloriamur, quod pacem habemus apud dominum Deum nostrum, sed & gloriamur, in tribulationibus, scientes quod tribulatio patientiam operatur, patientia autem probationem, probatio verò spem.

Cap.12.12. Spe gaudentes, in tribulationibus patientes.

Cap.15.4. Quæcunque enim scripta sunt, ad nostram doctrinā scripta sunt, vt per patientiam, & consolationem scripturarum spem habeamus.

Galat.5.22. Fructus autem spiritus, est charitas, gaudium, pax, patientia, benignitas, bonitas, longanimitas, mansuetudo, fides, modestia, continentia, castitas.

Obsecro

Obsecro vos &c. vt digne ambuletis vocatione qua vocati estis, cum omni humilitate & mansuetudine, cum patientia supportantes inuicem in charitate Ephes. 4. 2.

Rogamus autē vos fratres, corripite inquietos, cōsolamini pusillanimes, suscipite infirmos, patientes estote ad oēs. 1.Thess.5.14.

Ita vt & oēs ipsi in vobis gloriemur, in ecclesiis Dei pro patientia vestra, & fide, in omnibus persecutionibus vestris & tribulationibus quas sustinetis, in exēplū iusti iudicij Dei vt digni habeamini (in) regno Dei, pro quo & patimini. 7. Si tamen iustum est apud Deū retribuere tribulationē (aliqui leguat retributionem) iis qui vos tribulant, & vobis qui tribulamini, requiem nobiscum in reuelatione Domini Iesu de cœlo cum angelis virtutis eius. 2.Thessa.1.4.

Tu aūt ô homo Dei, hæc fuge (cupiditatē &c.) sectare vero iustitiā, pietatē, fidē, charitatē, patientiam, mansuetudinē. 1.Tim.6.11.

Labora sicut bonus miles Christi Iesu. 12. Sustinebimus & conregnabimus, si negauerimus, & ille negabit nos. 2. Tim. 2.3.

In quo exultabitis modicum nunc si oportet contristari in variis tentationibus, vt probatio vestræ fidei multo prætantior auro (quod per ignē probatur) inueniatur in laudē & gloriam, & honorem, in reuelatione Iesu Christi. 1. Petr. 1.6.

Hæc est enim gratia, si propter Dei cōscientiā sustinet quis tristitias patiens iniustē. Quæ est gloria si peccantes & colophizati sustineatis? Sed si benefacientes sustinetis, hæc est gratia apud Deum. Cap.2.19.

Sed si quid patimini propter iustitiam, beati. Timorem autem ne timueritis, & nō cōturbemini. 17. Melius est enim benefacientes (si volūtas Dei velit) pati, quàm malefaciētes, quia & Christus semel pro peccatis mortuus est, iustus pro iniustis, vt nos offerret Deo. Cap.3.14.

Christo igitur passo in carne, & vos eadē cogitatione armamini, quia qui passus est in carne desijt à peccatis, vt iam non desideriis hominum, sed voluntati Dei, quod reliquum est, in carne viuat temporis. 2 Pet. 1.6. Cap.4.1.

Patientia enim vobis necessaria est, vt voluntatem Dei facientes reporteris promissionem. Heb. 10.36.

Moyses grandis factus, negauit se esse filiū Pharaonis, magis eligens affligi cum populo Dei, quam temporalis peccati habere iucunditatem. Cap.10.24.

Ideoque & nos tanquam habentes impositam nubem testium, deponentes omne pondus, & circumstans nos pec- Cap.12.1.

catum

catũ per patientiã curramus ad propositum nobis certamẽ.

Iacob.5.7. Patientes igitur estote fratres, vsque in aduentũ Domini, ecce agricola expectat pretiosum fructum terræ, patienter ferens donec accipiat temporaneum ac serotinum, patientes estote & vos & confirmate corda vestra.

Deum placat.

Psalm.9.19. PAtientia pauperum non peribit in finem.

Prou.20.22. Ne dicas: reddam malum pro malo. Expecta Dominum & liberabit te.

Apoc.3.10. bo Quoniam seruasti verbum patientiæ meæ, & ego seruabo te ab ora tentationis, quæ ventura est in orbem vniuersum tentare habitantes in terra.

Præmium parat.

Luc.8.15. QVod autem in bonam terram, hi sunt qui in corde bono & optimo audientes verbum retinent, & fructũ afferunt in patientia.

Rom.15.4. Quæcunq; scripta sunt ad nostrã doctrinã scripta sunt, vt per patientiã & consolationẽ scripturarum spẽ habeamus.

Hominem commendat.

Prou.16.32. LOnganimis forti præstat, & qui animo suo imperat, ci. qui expugnat vrbes.

19.11. Doctrina viri, per patientiam noscitur.

Eccles.7.9. Melior est patiens arrogante.

Luc.21.19. In patientia vestra possidebitis animas vestras.

1.Cor.13.4. Charitas patiens est, benigna est.

Hebr.10.36. Patientia aũt vobis necessaria est, vt voluntatem Dei facientes, reportetis promissionem per vestram orationem.

Impatientia & eius punitio.

Exod.14.11. ET dixerunt ad Moysen, forsitã nõ erãt sepulchra in Ægypto, iõ tulisti nos vt moreremur in solitudine. Quid hæc facere voluisti vt educeres nos ex Ægypto?

Cap.15.24. Et murmurauit populus cõtra Moysẽ dicẽs. Quid bibemus?

Cap.16.2. Et murmurauit oĩs cõgregatio filiorũ Israel cõtra Moysen & Aaron in solitudine, dixeruntq; filij Israel ad eos: Vtinã mortui essemus per manum Dñi in terra Ægypti, &c.? Dixerũtq; eis (Moyses & Aaron) mane videbitis gloriam Domini. Audiui enim murmur vestrũ contra Dominũ, nos vero quid sumus quia mussitatis contra nos.

Cap.17.2. Qui (omnis multitudo filiorũ Israel) iurgatus contra Moysen

Moysen ait: Da nobis aquam vt bibamus, quibus respondit Moyses, quid iurgamini cõtra me? quid temptatis Dominũ.

Num.11.1. Interea ortũ est murmur populi quasi dolentiũ pro labore cõtra Dominum. Quod cum audisset dominus iratus est, & accensus in eos ignis Domini deuorauit extremã castrorum partem, 10. Audiuit ergo Moyses flentẽ populũ per familias, singulos per ostia tẽtorij sui. Iratusq; est furor Domini valdè, sed & Moysi intoleranda res visa est.

Cap.14.1. Igitur vociferãs omnis turba fleuit nocte & murmurati sunt cõtra Moysen & Aarõ cuncti filij Israel dicẽtes: Vtinã mortui essemus in Ægypto, & nõ in solitudine hac vasta. 27. Ait Dominus vsquequo multitudo hæc pessima murmurat cõtra me? Querelas filiorum Israel audiui, die ergo eis, viuo ego ait Dominus sicut locuti estis audiente me sic faciam vobis in solitudine hac iacebunt cadauera vestra.

Cap.21.6. Quamobrem misit dominus in populis ignitos serpẽtes ad quorum plagas & mortes plurimorũ venerunt ad Moysen, & dixerunt, peccauimus quia locuti sumus cõtra Dominum & te, ora vt tollat à nobis serpentes.

Iob.3.1. Post hæc aperuit Iob os suum & maledixit diei suæ & locutus est. Pereat dies in qua natus sum, & nox in qua dictũ est, conceptus est homo.

Eccles.2.16. Væ iis qui perdiderunt sustinentiam & qui dereliquerũt vias rectas, & diuerterunt in vias prauas.

Pauperes boni in seipsis humiliantur.

Melior est pauper, qui ambulat in simplicitate sua, quã qui praua labia habet, & stultus est. Prouer.19.1.

Melior est pauper iustus, quàm vir mendax. Ibidem.22.

Melior est pauper qui ambulat in simplicitate sua, quàm diues in prauis itineribus. 28.6.

Pauper propter scientiam & religionem gloriam adipiscitur, & diues ob diuitias suas in honore est. Eccles.10.33.

Memento paupertatis in tempore abundantiæ, & inopiæ, ac penuriæ in die diuitiarum. 18.25.

Scio tribulationem tuã & paupertatẽ tuam, sed diues es. Apoc.2.9.

Necessariis contentantur.

NOli timere fili mi, pauperẽ quidẽ vitam gerimus, sed multa bona habebimus, si timuerimus Deum, & recesserimus ab omni peccato, & fecerimus bene. Tob.4.23.

EDent pauperes & saturabuntur. Psal.21.27.

Melius

Psal. 21. 27. Melius est modicum iusto.
36. 16. Pauper, qui sibi laborat, præstat glorioso qui pane indiget.
Prouer. 12. 9. Est, qui sese diuitem simulat, cũ tamẽ omnino nihil habeat
13. 7 est rursus qui fingit se pauperem, cùm opibus abundet.
Prou. 15. 16. Melius est parum cum timore Domini, quam thesauri magni & insatiabiles.
16. 8. Melius est parum cum iustitia, quàm multi fructus cum iniquitate.
30. 7. Duo rogaui te, ne deneges mihi, Vanitatẽ, & verbum mẽdacij longe fac à me. Mendicitatẽ & diuitias ne dederis mihi: tribue tantum victui necessaria, ne fortè satiatus illicitas ad negandum, & dicam: quis est Dominus? aut egestate cõpulsus furer, & periurem nomen Dei mei.
Eccle. 4. 13. Melior est puer pauper & sapiens, rege sene & stulto, qui nescit præuidere in posterum.
29. 28. Summa vitæ humanæ est aqua, cibus & vestitus, & domus protegens turpitudinem.
39. 31. Initiũ necessariæ rei vitæ aqua, ignis, ferrũ, sal, lac, & panis similagineus, & mel, & botrus vuæ, oleũ, & vestimentũ.
40. 18. Vita cibi sufficientis operarij conculcabitur.
1. *Timot.* 6. 7. Nihil enim intulimus in hunc mundum: haud dubium, quod nec auferre quid possumus.

A bonis sustentantur.

Deut. 15. 4. ET omnino indigens, & mendicus non erit inter vos.
Ibidem. 11. Non deerunt pauperes in terra habitationis tuæ: idcirco ego præcipio tibi, vt aperias manum fratri tuo egeno, & pauperi, qui tecum versatur in terra.
Psal. 106. 41. Et adiuuit pauperem de inopia.
Prou. 29. 7. Nouit iustus causam pauperum.
Eccles. 4. 7. Congregationi pauperum affabilem te facito.
1. *Cor.* 16. 1. De collectis autem, quæ fiunt in Sanctos, sicut ordinaui in Ecclesiis Galatiæ, ita & vos facite.
2. *Cor.* 8. 1. Notam autem facimus vobis, fratres, gratiam Dei, quæ
Ibidem. 12. data est in Ecclesiis Macedoniæ.
Si enim voluntas prompta est, secundum id, quod habet accepta est, nõ secundũ id, quod nõ habet. Nõ enim vt aliis sit remissio, vobis autẽ tribulatio: sed ex æqualitate. In præsenti tempore vestra abundantia illorum inopiam supplente, vt & illorum abundantia, vestræ inopiæ sit supplementum.
Gala. 2. 10. Tantum vt pauperum memores essemus.

A Deo remunerantur.

PAsti in dulcedine tua pauperi Deus. *Psal.* 67. 11.
Est homo marcidus, egens recuperatione, plus deficiens virtute & abundans paupertate, & oculus Dei respexit illũ in bono, & erexit eũ ab humilitate ipsius, & exaltauit capur eius, & mirati sunt in illo multi, & honorauerunt Deum. *Eccles.* 11. 12.
Confide in Deo, & mane in loco tuo. Facile est enim in oculis Dei subitò honestare pauperem. *Ibidem.* 23.
Et pascentur primogeniti pauperum, & pauperes, fiducialiter requiescent. Quia Dominus fundauit Syon, & in ipso sperabunt pauperes populi eius. *Esa.* 14. 30.
Exaddent mites in Domino lætitiam, & pauperes homines in sancto Israel exultabunt. 29. 19.
Beati pauperes spiritu, quĩ ipsorum est regnũ cœlorum. *Matt.* 5. 3.
Si vis perfectus esse, vade vẽde oĩa quæ habes, & da pauperibus, & habebis thesaurum in cœlo: & veni sequere me. 19. 29.
Et omnis qui dereliquerit domũ, vel fratres, aut sorores, aut patrẽ, aut matrẽ, aut vxorẽ, aut filios, aut agros propter nomẽ meũ, centuplum accipiet, & vitam æternã possidebit. *Ibidem.* 29.
Amen dico vobis, nemo est qui reliquerit domũ, aut fratres, aut patrem, aut agros propter me, & Euangelium, qui non accipiat centies tantum nunc in hoc tempore, & in sæculo futuro vitam æternam. *Marc.* 10. 29.
Factum est, vt moreretur mendicus, & portaretur ab angelis in sinum Abrahæ. *Luc.* 16. 22.
Amen dico vobis, nemo est qui reliquerit domum, aut parentes, propter regnum Dei, & non recipiat multo plura in hoc tempore, & in seculo futuro vitam æternam. 18. 29.

De malis illatis vindicantur.

ADuenam nõ contristabis. Viduę & pupillo nõ nocebitis. *Exod.* 22. 21.
Peregrino molestus non eris. 23. 9.
Et populum pauperem saluum facies. 1. *Reg.* 22. 28.
Porrò saluum faciet egenum à gladio oris eorum, & pauperem de manu violenti. *Iob.* 5. 15.
Eripiet de angustia sua pauperem. 36. 15.
Quoniam non in finem oblimio erit pauperis. *Psalm.* 9. 19.
Tibi derelictus est pauper. *Ibidem.* 35.
Propter miseriam inopum & gemitum pauperum. 11. 6.
Respice in me, & miserere mei, quia vnicus & pauper sum ego. 24. 16.
Cognoui, quia faciet Dominus iudicium inopis. 139. 13.

Prou. 14. 31. Qui calumniatur egentem exprobrat factori eius.
17. 5. Qui despicit pauperem probro afficit factorem eius.
22. 2. Diues & pauper obuiauerunt sibi, vtriusque operator est Dominus.
Ibidem. 22. Non facias violentiam pauperi, quia pauper est, neque cõteras egenum in porta, quia iudicabit dominus causam eius & confliget eos, qui confixerunt animam eius.
Eccles. 21. 6. Deprecatio pauperis ex ore vsque ad aures eius perueniet, & iudicium illius festinatò aduenier.
34. 25. Panis egentium, vita pauperis est, qui defraudat illum, homo sanguinis est. Qui aufert in fudore panem, quasi qui occidit proximum suum.
35. 16. Non accipiet Dominus personam in pauperem, & deprecationem læsi exaudiet.
Ibidem. 17. Non despiciet præces pupilli, nec viduam si effundat loquelã gemitus. Nónne lacrymæ viduæ ad maxillã descendunt, & exclamatio eius super deducentem eas? A maxilla enim ascendunt vsque ad cœlum, & dominus exauditor nõ delectabitur in illis.
Esai. 25. 4. Quia factus es fortitudo pauperi, in tribulatione sua.
41. 17. Egeni & pauperes quærunt aquas, & non sunt, lingua eorum siti aruit. Ego dominus exaudiam eos.
Amos. 2. 6. Super tribus sceleribus Israel, & super quatuor non conuertam eum, pro eo quod vendiderit pro argento iustum, & pauperem pro calceamentis.
4. 3. Audite verbũ hoc, vaccæ pingues, qui estis in mõte Samariæ, qui calumniam facitis egenis, & confringitis pauperes. Quæ dicitis dominis vestris, afferte, & bibemus. Iurauit Dominus Deus in sancto suo, quia ecce dies venient super vos

A malis hominibus abominantur.

Prou. 14. 20. ETiam proximo suo pauper odiosus erit.
18. 23. Cum obsecrationibus loquetur pauper: & diues asperabitur rigidè.
19. 7. Fratres hominis pauperis oderunt eum, insuper & amici procul recesserunt ab eo.
28. 11. Sapiens sibi videtur vir diues: pauper autem prudens scrutabitur eum.
Eccl. 13. 4. Diues iniustè egit, & fremet, pauper autẽ læsus rogabit.
Iacob. 2. 5. Nõne Deus elegit pauperes in hoc mũdo, diuites in fide, & hæredes regni quod repromisit Deus diligentibus se.

Pauperes mali impatientia agitantur.

OMnes dies pauperis, mali. Prou. 15. 15.
Vir pauper calumnians pauperes, similis est imbri vehementi, in quo paratur fames. 28. 3.
Et nequissima paupertas in ore impij
Tres species odiuit anima mea: pauperem, superbum, & diuitem mendacem, & senem fatuum & insensatum. Eccles. 13. 30. 25. 3.

Paulus Iudæus tribus Beniamin.

NVnquid Deus repulit populũ suũ? Absit, Nã & ego Israëlita sum ex semine Abraham, & tribu Beniamin. Rom. 11. 1. Philip. 3. 5. Natus & educatus Tharsi.
Et dicit (Paulus) Ego sum vir Iudæus, natus Tharsi Ciliciæ nutritus autẽ in ista ciuitate secus pedes Gamalielis, eruditus iuxta veritatẽ paternæ legis, æmulator legis, sicut vos oẽs estis hodie. *Persequitur Christianos.* ca. 9. 1. Saulus autem adhuc spirans minarum, & cædis in discipulos Dñi accessit ad principẽ sacerdotũ & petiit ab eo epistolas in Damascum ad synagogas, vt si quos inuenisset huius viæ viros & mulieres vinctos perduceret in Hyerusalẽ. Galat. 1. 13. Audistis n. conuersationẽ meã in iudaismo, quoniã supra modum persequebar ecclesiã Dei, & expugnabam illã. 1. Timot. 1. 13. Qui prius blasphemus fui & persecutor & contumeliosus sed misericordiam consecutus sum quia ignorans feci in incredulitate. *Conuertitur mirabiliter.* Actor. 9. ✠. Admiranda persecutoris conuersio declaratur Dño ei apparente, & Ananiã ad ipsum misso à quo baptizatus cœpit Damasci acerrimè Iesum tueri esse Christũ, discipuli vero ipsum dimittunt per murum propter iudæorũ insidias. Quẽ Barnabas Hierosolimis ducit ad discipulos, vnde rursũ, propter insidias dimittitur Tharsum. Act. 22. 3.

Paulus doctor gentium.

VObis enim dico gentibus, quã diu quidẽ ego sum gẽtiũ apostolus, ministerium meum honorificabo. Rom. 11. 13
Vt sim minister Christi Iesu in gentibus sanctificans, euangeliũ Dei vt fiat oblatio gentium accepta & sanctificatio in spiritu sancto. Cap. 15. 16.
Qui enim operatus est Petro in apostolatum circumcisionis, operatus est, & mihi inter gentes. Galat. 2. 2.
In quo positus sum ego prædicator & Apostolus (veritatẽ dico non mentior) doctor gentium in fide & veritate. 1. Timo. 2.

2.*Tim.*1.11. In quo positus sum prædicator & Apostolus & magister gentium.

Prædicat Antiochiæ.

*Act.*13.1. ERāt aūt in Ecclesia q̄ erat Antiochiæ Prophetæ & doctores in quibus Barnabas & Simon qui vocabatur niger &c.16.Surgens autem Paulus & manu silentiū indicens ait.Viri Israelitę & qui timetis Deum audite.

Prædicat Iconiæ.

*Act.*14.1. FActum est autē Iconiæ vt simul introirent synagogā Iudæorū,& loquerentur ita vt crederet Iudęorū & Græcorū copiosa multitudo (vbi Paulus claudū à matris vtero curat.*Prædicat Lystræ.ca.*14.6.Intelligentes(.s.quod esset factus impetus gentiū & Iudæorum & principū) vt lapidarent eos confugerunt, ad ciuitatē Lyconiæ Lystrā & Derben & vniuersam in circuitu regionem,& ibi euangelizantes,erant. *Prædicat Thessalonicæ.ca.*17.1.Cum autē præambulassent Amphibolim,& Appoloniā.venerunt Thessalonicā vbi erat synagoga Iudæorū.*Prædicat Berrhoe.ca.*17.10.fratres vero confestim per noctē dimiserunt Paulū & Sylam in Beroeam qui cū venissent,in synagogam Iudæorum introierunt. *Prædicat Athenis)ca.*17.22.Stans autē Paulus in medio Ariopagi ait.Viri Athenienses per oīa quasi superstitiosos vos video 28.In ipso(Christo)enim viuimus & mouemur,& sumus sicut & q dā vestrum poetarum dixerunt.*Prædicat Corinthi.ca.*18.1.post hæc egressus ab Athenis venit Corinthum.&c.

Paulus vocatur Macedoniam.

*Act.*16.9. VIr Macedo quidam erat stans & deprecans eum (Paulū) & dicēs:transiens in Macedoniā adiuua nos.*Paulus capitur.ca.*21.27. Cū autē septē dies cōsummarentur hij qui de Asia erant Iudęi cū vidissent eum in templo concitauerunt oēm populū,& iniecerunt ei manus. *Deducitur Cæsariam.ca.*23.23.Et cōuocatis duobus centurionibus dixit illis Parate milites ducentos,&eant vsque Cæsareā,&equites septuaginta.& lanceareos ducētos à tertia hora noctis, *Vehitur Paulus Romam.ca.*27.Paulus à centurione Iulio ducitur Romā versus &c.ca.28.*Sistitur Neroni.*2.*Timot.*4.22. Dominus Iesus Christus cum spiritu meo. *Paulus*

Paulus neminem grauauit.)act.20.33.Argentū & aurū aut vestē nullius concupiui 2.cor.11.9.& cū essem apud vos,& egerē,nulli onerosus fui,nā quod mihi deerat suppleuerunt fratres qui venerūt à Macedonia, & in omnibus sine onere me vobis seruaui,& seruabo.ca.12.13.Quid est.n.quod minus habuistis præ cæteris ecclesiis, nisi quod ipse non grauaui vos, donate mihi hanc iniuriā.1.Thess.2.9.2.Thess.3.8.neque gratis panē manducauimus ab aliquo,sed in labore & in fatigatione nocte & die operantes, ne quem vestrum grauaremus, *Vocabatur olim Saulus.*)act.7.60.Saulus autē erat consentiēs neci eius(Stephani)ca.9.1 Saulus autē adhuc spirans minarum & cædis in discipulos Domini accessit ad principem sacerdotum.& ca.13.1.

Pax quædam æterna,quædam temporalis.

NEc poterat eos capere terra,vt inhabitarēt simul,(Loth & Abrahā)erat quippe substantia eorū multa,& nequibāt habitare cōiter.8. Dixitque Abraham ad Loth,ne quæso sit iurgiū inter me & te,& inter pastores meos & pastores tuos fratres enim sumus ca.26.22.ca.45.24. *Gen.*13.6.

Dabo pacē in finibus vestris(scilicet benefacientibus)dormietis & non erit qui exterreat auferā malas bestias, & gladius non transibit terminos vestros. *Leuit.*26..6.

Conuertat Dominus vultum suum ad te, et det tibi pacem,inuocabuntque nomen meum super filios Israel,et ego benedicam eis. *Num.*6.26.

Quærite pacē ciuitatis ad quā transmigrare vos feci, et orate pro ea ad Dominū quia in pace illius erit pax vobis. *Hyerc.*29.7

Concordia fratrū et amor proximorū,et vir et mulier bene sibi consentientes(placent Deo et hominibus.) *Eccle.*25.2.

Susurro & bilinguus maledictus, multos enim turbauit pacem habentes.19. *Cap.*28.15.

Beati pacifici quoniam filij Dei vocabuntur. *Matt.*5.9.

Bonum est sal,quod si sal insulsum fuerit, in quo illud cōdietis?Habete in vobis sal et pacem habete inter vos. Luc 14.32. *Mar.*9.50.

Ecclesiam quidē per totā Iudæam et Galilæam et Samariā habebat pacem,& ædificabatur ambulans in timore Domini,et consolatione sancti spiritus replebatur. *Act.*9.31.

Rom. 12. 18. Si fieri potest quod ex vobis est cũ omnibus hominibus pacem habentes. Ephes. 4. 3.

1. *Cor.* 14. 33. Non est enim dissentionis Deus sed pacis, sicut & in omnibus ecclesiis sanctorum doceo.

2. *Tim.* 2. 22. Iuuenilia autẽ desideria fuge, sectare vero iustitiam, fidẽ, charitatem, & pacẽ cũ his qui inuocãt Dominum de corde puro.

1. *Pet.* 3. 11. Declinet à malo & faciat bonũ, inquirat pacem & sequatur eam. Hebr. 12. 14.

Iacob. 3. 18. Fructus autem iustitiæ in pace seminatur facientibus eã. Apoc. 6. 4.

Pax interna qualis est inter Deum & amicos eius.

Esai. 9. 6. PAruulus enim natus est nobis, & filius datus est nobis, & factus est principatus super humerum eius, & vocabitur nomen eius admirabilis, cõsiliarius, Deus fortis, pater futuri seculi, princeps pacis.

Cap. 66. 12. Quia hæc dicit Dominus, Ecce declinabo super eã quasi fluuium pacis, & quasi torrentem inundantem gloriã gentium quam sugetis, & vbera portabimini, & super genua blãdientur vobis.

Osee. 2. 14. Dixit Dñs Israelitę) Propter hoc ego lactabo eã & ducã eam in solitudinẽ, & loquar ad cor eius &c. 20. Et sponsabo te mihi in fide, et scies quia ego Dominus. Mich. 4. 3.

Zachar. 9. 9. Ecce rex tuus veniet tibi iustos &c.) 19. Et dispergam quadrigas ex Effraim, & equũ de Ierusalẽ, & dissipabitur arcus belli, & loquetur (Rex tuus) pacem gentibus, & potestas eius à mari vsque ad mare, & à fluminibus vsque ad finem terræ.

Luc. 2. 14. Gloria in altissimis Deo, & in terra pax hominibus bonæ voluntatis.

Cap. 24. 36 Dum autem hæc loquuntur (scilicet quod surrexit Dominus verè et apparuit Simoni) stetit Iesus in medio eorũ, & dixit eis: Pax vobis: Ego sum nolite timere.

Ioan. 14. 26. Paracletus autẽ spiritus sanctus, quẽ mittet pater in nomine meo, ille vos docebit omnia, & suggeret vobis oia quæcunque dixero vobis. Pacem relinquo vobis, pacẽ meam do vobis. Non quomodo mundus dat ego do vobis, non turbetur cor vestrum neque formidet.

Cap. 16. 33. Hæc locutus sum vobis, vt in me pacẽ habeatis, in mũdo pressuram habebitis, sed confidite ego vici mundum.

Verbum misit Deus filiis Israel, annuncians pacem per Ie- *Act.* 10. 36.
sum Christum hic est omnium Dominus.

Iustificati ergo ex fide, pacẽ habeamus ad Deum, per Do- *Rom.* 5. 1.
minum nostrum Iesum Christum.

Ipse est enim pax nostra, qui fecit vtraque vnum & mediũ *Ephe.* 2. 14.
parietem macerię soluens, inimicitias in carne sua, legẽ mandatorum decretis euacuans, vt duos condat in semetipso, in vnum nouum hominem faciens pacem.

Pax Dei quæ exuperat omnem sensum, custodiat corda *Philip.* 4. 7.
vestra & intelligentias vestras in Christo Iesu.

Pacem & misericordiam promittunt mendaces prophetæ.

ET curabant filiæ populi mei contritionẽ cum ignomi- *Hiere.* 6. 14.
nia dicentes Pax, pax, & non erat pax.

Quomodo dicitis sapientes nos sumus, & lex Dñi nobis- *Cap.* 8. 8.
cum est? Verè mendacium operatus est stilus mendax scribarũ
12. confusi sunt quia abominationẽ fecerunt, quinimo confusione non sunt confusi, & erubescere nescierunt, idcirco cadent inter corruentes, in tempore visitationis suæ corruent dicit Dominus.

Et dicit A. A. A. Domine Deus. Prophetæ dicunt eis. Non *Cap.* 14. 13.
videbitis gladium, & fames non erit in vobis, sed pacem veram dabit vobis in loco isto.

Hæc dicit Dominus exercituum. Nolite audire verba pro- *Cap.* 23. 16
phetarum qui prophetant vobis & decipiunt vos, visionem cordis sui loquuntur, non de ore Domini.

Eo quod deceperint populum meum dicentes, Pax & nõ *Ezech.* 13. 10.
est pax, & ipse ædificabat parietem, illi aũt liniebant eum luto absque paleis. 20.

Hæc dicit Dñs super prophetas qui seducunt populũ meũ *Mich.* 3. 5.
qui mordent dentibus suis, & prædicant pacẽ, & si quis non dederit in ore eorum quippiam sanctificant super eũ prœliũ.

Cum enim dixerint pax & securitas: tunc repentinus eis su- 1. *Thess.* 5. 3.
perueniet interitus, sicut dolor in vtero habẽti & nõ effugiẽt.

Peccati origo.

DE ligno autẽ scientiæ boni & mali ne comedas, in quo *Gen.* 2. 17.
cunque enim die comederis ex eo, morietis.

Vidit igitur mulier quod bonum esset lignũ ad vescen- *Cap.* 3. 6.
dum & pulchrum oculis, aspectuque delectabile & tulit de fructu illius, & comedit, dedítque viro suo qui comedit.

Rom.5.12. Propterea sicut per vnum hominẽ peccatum in hunc mũdum intrauit,& per peccatũ mors:& ita in omnes homines mors pertransiit in quo omnes peccauerunt 1.cor.15.21.

Peccatum originale.

Iob.14.4. QVis potest facere mundum de immundo cõceptum semine?nónne tu qui solus es.

Cap.15.14. Quid est homo vt immaculatus sit,& vt iustus appareat natus de muliere?

Psal.50.7. Ecce in iniquitatibus conceptus sum,& in peccatis concepit me mater mea.

Rom.3.9. Quid ergo præcellimus eos?nequaquam. Causati enim sumus Iudæos & Græcos omnes sub peccato esse &c.23.omnes enim peccauerunt & egent gloria Dei.

Cap.5.12. Propterea sicut per vnum hominem peccatum in hunc mũdum intrauit,& per peccatum mors,& ita in omnes homines mors pertransiit in quo omnes peccauerunt.

Effectus peccati originalis.

Genes.8.21. NEquaquam vltra maledicam terræ propter homines, sensus enim & cogitatio humani cordis in malum prona sunt ab adolescentia sua,non igitur vltra percutiam omnem animam viuentem sicut feci.

Eccles.17.30 Post concupiscentias tuas non eas, & à voluntate tua auertere.Galat.5.17.Ephes.ca.2.3.

Rom.5.12. Sicut per vnum hominem peccatum in hunc mũdum intrauit,& per peccatũ mors, ita & in omnes homines mors pertransiit in quo omnes peccauerunt.17.Si enim in vnius delicto mors regnauit per vnum,multo magis abũdantiam gratiæ & donationis,& iustitiæ,accipientes, in vita regnabunt per vnum Iesum Christum.

Cap.6.23. Stipendia enim peccati mors,gratia autem Dei vita æterna,in Christo Iesu Domino nostro.ca.8.n.13.17.*

Cap.7.13. Quod ergo bonum est,mihi factum est mors?Absit. Sed peccatum vt appareat peccatum,per bonum operatum est mihi mortem,vt fiat super modum peccatum per mandatũ 17.Nunc autem iam non ego operor illud,sed quod habitat in me peccatum.

Peccatum actuale multipliciter committitur Infirmitate.

Iob.4.19. QVanto magis hi qui habitant domos luteas,qui terrenũ habent fundamentum,consumentur velut à tinea?

Psal.77.38. Ipse autem est misericors,& propitius fiet peccatis eorum. Et recordatus est,quia caro sunt.

Quomodo miseretur pater filiorum,Recordatus est quoniam pulvis sumus. 102.13.

Corpus enim quod corrumpitur aggrauat animam. Sapien.9.15.

Ignorantia.

QVòd si per ignorantiã præterieritis quicquã horum quæ locutus est Dominus offereris vitulũ de armẽto. Quòd si anima vna nescies peccauerit,offeret capram anniculam. Num.15.22.

Pater dimitte illis,non enim sciunt quid faciunt. Luc.23.34.

Qui prius blasphemus fui,& persecutor,& cõtumeliosus:sed misericordiam Dei cõsecutus sum,qa ignorãs feci in incredulitate. 1.Tim.1.13.

Malitia.

ANima verò quæ per superbiam aliquid commiserit,sive ciuis sit ille,sive peregrinus:quoniã aduersus Dñm rebellis fuit,peribit de populo suo:Verbum enim Domini contempsit & præceptum illius fecit irritum. Num.15.30.

Concepit dolorem & peperit iniquitatem. (tatem. Iob.15.35.

Ecce parturit iniustitiã,cõcepit dolorẽ & peperit iniquitatem. Psal.7.15.

Qui relinquunt iter rectum, & ambulant per vias tenebrosas,qui lætantur cùm maleferint, Prou.2.13.

Error & tenebræ peccatoribus concreata sunt,qui autem exultant in malis,consenescunt in malo. Eccles.11.16.

Est qui vetatur peccare præ inopia. 20.23.

Peccatum suum quasi Sodoma prædicauerunt,nec absconderunt.Væ animæ eorum,quoniam reddita sunt eis mala. Esa.3.9.

Væ qui trahitis iniquitatem in funiculis vanitatis,& quasi vinculum plaustri,peccatum.Væ qui dicitis bonum malũ. 5.18.

Conceperunt laborem & pepererunt iniquitatem. Ova aspidum ruperunt,& telas aranearum texuerunt. Qui comederit de ouis eorum morietur. 59.4.

Docuerunt enim linguam suam loqui mendacium vt iniquè agerent,laborauerunt. Ierem.9.5.

Malum operatur affectum deflectendo

NOn est sanitas in carne mea,à facie iræ tuæ. Psal.37.4.

Quoniã iniquitates meæ supergressæ sũt caput meũ. Ibidem.5.

Vir peccator adiiciet ad peccandum. Eccles.3.24.

Non enim ei benè qui assiduus est in malis. 12.3.

Duo genera abundant in peccatis:Anima callida, quasi ignis ardens & non extinguetur,donec aliquid glutiat: & homo scortator, qui corpore carnis suæ non conquiescet, donec ignem succenderit. 23.21. 27.33.

27.33. Ira & furor &c.
Rom.1.24. Propter quod tradidit illos Deus in desideria cordis eorū.

Meritum Impediendo.

Eccle.9.18. ET qui in vno peccauerit, multa bona perdet.
30.19. Quid proderit libatio idolorum? nec enim manducabit nec odorabitur. Sic qui effugatur à Domino, & portās mercedes iniquitatis. Videns oculis & ingemiscens: sicut spado complectens virginem & suspirans.
Esa.59.1. Ecce non est abbreuiata manus Domini, vt saluare nequeat: Sed iniquitates & peccata vestra absconderunt vultū eius à vobis ne exaudiat.
Ezech.18.24. Si autem auerterit se iustus à iustitia sua: omnes iustitiæ eius quas fecerat, non recordabuntur.
33.12. Iustitia iusti nō liberabit eū, in quacunque die peccauerit. Et iust⁹ nō poterit viuere in iustitia sua, in quacūq; die peccauerit. Etiā si dixero iusto q⁹ vita viuat & confisus in iustitia sua, fecerit iniquitatē, omnes iustitiæ ei⁹ obliuioni tradētur, & in iniquitate sua quam operatus est, in ipsa morietur.
Ibidem.18. Cùm enim recesserit iustus à iustitia sua, fecerit̄que iniquitates, morietur in eis.
1.Ioan.3.6. Et omnis qui peccat, non videt eum.

Salubriter etsi difficulter pleuè vitatur.

Gene.4.7. NOnne si bene egeris, recipies, sin autem malè, statim in foribus peccatum tuum aderit?
8.21. Nequaquam vltra maledicam terræ.
3 Reg.8.46. Non est enim homo qui non peccet.
Prou.26.27. Qui fodit foueam, incidet in eam.
Eccles.7.21. Non est enim homo iustus in terra, qui faciet bonum, & non peccet.
5.27 Et qui amat periculum, peribit in illo.
12.13. Quis miserebitur incantatori à serpente percusso?
13.1 Qui contrectat picem, coinquinatur ab ea.
21.1. Fili peccasti, ne adicias iterum, sed & de pristinis deprecare vt dimittātur tibi. Tāquā à cōspectu serpentis, fuge peccatum: nam si accesseris, mordebit te. Dentes leonini sunt dētes ipsius, interficientes aias hominū. Quasi rōphea bis acuta hominis iniquitas, plagæ illius non est sanitas.
23.8. In vanitate sua apprehendetur peccator. Spiritus

Spiritus quidem promptus est caro autem infirma. Matt.26.41.
Non ergo regnet peccatum in vestro mortali corpore, vt obediatis concupiscentiis eius. Peccatum enim vobis non dominabitur. Rom.6.12.
Condelector enim legi Dei secūdū interiorem hominē. 7.22.
Nihil ergo nūc dānationis est his, q̄ sunt in Christo Iesu. 8.1.
Nondum enim vsque ad sanguinem restitistis aduersus peccatum repugnantes. Heb.12.4.
Si dixerimus quoniam peccatum non habemus, ipsi nos seducimus & veritas in nobis non est. 1.Ioan.1.8.
Omnis qui natus ex Deo, peccatum non facit. 3.9.

Grauiter punitur.

DOminus patiens, & multæ misericordiæ, auferens iniquitatē & scelera, nullumque innoxium derelinquens, q̄ visitas peccata patrum in tertiam & quartam generationem. Num.14.18.
Iustitia eleuat gentem, miseros autem facit populos peccatum. Prou.14.34.
Vultus Domini super facientes mala. Psal.33.17.
Et adhuc pusillum & non erit peccator. 36.10.
Inimici Domini mox vt honorificati fuerint, & exaltati, sicut fumus deficient. Ibidem. 20.
Per quæ quis peccat, per hæc & punietur. Sap.11.17.
Bona bonis creata sunt ab initio, sic nequissimis bona & mala. Eccle.39.30.
Væ gēti peccatrici, populo graui iniquitate, semini nequā. Esa.1.4
Filiis sceleratis: Dereliquerunt Dominum, blasphemauerūt sanctū Israel, abalienati sunt retrorsum. Super quo percutiā vos vltra, addētes præuaricationem? Omne caput languidū & omne cor mœrens. Terra vestra deserta, ciuitates vestræ succensæ igni regionē vestram coram vobis alieni deuorāt.
Secundum magnitudinem operis, est visitatio eorum. 15.7.
Quis dedit in direptionem Iacob, & Israel vastantibus. 42.24.
Nonne Dominus ipse est cui peccauimus? Et noluerunt in viis eius ambulare. Et effudit super eum indignationem furoris sui: & forte bellum.
Ecce enim in iniquitatibus vestris venditi estis. 50.1
Quamobrem prohibitæ sunt stellæ pluuiarum, & serotinus imber non fuit. Frons meretricis facta est tibi, noluisti erubescere. Iere.3.3.
Populo autē huic factū est cor incredulum, & exasperās recesserunt & abierūt, & non dixerunt in corde suo: Metua- 5.23.

mus Dominũ Deum nostrum,qui dat nobis pluuiam temporaneam,& serotinã,in tempore suo plenitudinem annuę messis custodientẽ nobis iniquitates vestræ declinauerunt hæc,& peccata vestra prohibuerunt bonum à vobis.

8.13. Non est vua in vitibus,& non sunt ficus in ficulnea,folium defluxit,& dedi eis quæ prætergressa sunt. Conuenite & ingrediamur ciuitatem munitam,& fileamus ibi,quia Dominus Deus noster silere nos fecit,& potum dedit nobis aquã fellis.Peccauimus enim Domino.

Ibidem. 15. Expectauimus pacem & non erat bonum:tempus medelæ,& ecce formido.

13.22. Propter multitudinem iniquitatis tuæ reuelata sunt verecundiora tua,pollutæ sunt plantæ tuæ.

Aeternaliter.

*Psal.*10.6. PLuet super peccatores laqueos.

*Prou.*5.22. Impium suæ ipsius iniquitates capiunt,& funibus peccatorum suorum irretitur.

11.19. Clementia præparat vitam, sectatio malorum mortem.

*Ibidem.*31. Si iustus in terra recipit, quãto magis impius & peccator.

29.6. Peccantem virum iniquum inuoluet laqueus.

*Sap.*15.6. Malorum amatores digni sunt morte.

*Eccles.*27.11. Leo venationi insidiatur semper,sic peccata, operantibus iniquitates.

*Esa.*3.11. Væ impio,in malum:retributio enim manuũ eius fiet ei.

65.11. Et vos qui dereliquistis Dominum.

*Iere.*3.25. Dormiemus in confusione nostra.

*Matt.*25.41. Discedite à me maledicti,in ignem æternum.

Tollitur per Christum.

*Ioan.*1.29. ALt Ioãnes(Ecce agnus Dei,ecce qui tollit peccatũ mũdi

*Rom.*3.23. Omnes peccauerunt & egent gloria Dei,iustificati gratis per gratiam ipsius,per redemptionem quæ est in Christo Iesu quem proposuit Deus propitiationem per fidem in sanguine ipsius,ad ostensionem iustitiæ suæ propter remissionem præcedentium delictorum.&c.

*Cap.*5.9. Multo igitur magis iustificati in sanguine ipsius, salui erimus ab ira per ipsum.

Rom. 5.17. Si enim vnius delicto mors regnauit,p vnũ,multo magis abundantiã gratiæ,& donationis & iustitiæ accipientes in vita regnabunt per vnum Iesum Christum.Sicut igitur per vnius delictum in omnes homines in cõdemnationẽ, sic p vnius

vnius iustitiam in omnes homines in iustificationem vitæ. Sicut enim per inobedientiam vnius hominis peccatores constituti sunt multi,ita & per vnius obeditionem iusti constituentur multi.

An ignoratis fratres,quia quicunque baptizati sumus in Christo Iesu,in morte ipsius baptizati sumus. *Cap.*6.3.

Infœlix ego homo,quis me liberabit de corpore mortis huius? Gratia Dei per Iesum Christũ Dñm nostrũ.Eph.2.5. *Cap.*7.24.

Nihil nunc dãnationis est iis q sunt in Christo Iesu, qui non secundũ carnẽ ambulãt,Lex enim spiritus vitæ in Christo Iesu,liberauit me à lege peccati & mortis.Gal.3.22. *Cap.*8.1.

Peccatum solus Deus propria authoritate remittere potest.

QVi custodis misericordiam in milia,qui aufers iniquitatem & scelera atque peccata, nulluſq; apud te per se innocens est. *Exod.*34.7.

Delicta quis intelligit,ab occultis meis munda me, & ab alienis parce seruo tuo. *Psal.*18.13.

Delictum meum cognitum tibi feci,& iniustitiam meam non abscondi. 31.5.

Quantum distat ortus ab occidente, longè fecit à nobis iniquitates nostras. 102.12.

Ego sum,ego sum ipse,qui deleo iniquitates tuas propter me,& peccatorum tuorum non recordabor. *Esa.*43.25.

Deleui vt nubem iniquitates tuas,& quasi nebulam peccata tua. reuertere ad me quoniam redemi te.Cap.53.per totum Capit. *Cap.*44.22.

Cognosce Dominũ omnes enim cognoscent me à minimo eorum vsque ad maximum, ait Dñs,quia propitiabor iniquitati eorũ & peccati eorũ non memorabor amplius. *Iere.*31.34.

Et emundabo illos ab omni iniquitate sua in qua peccauerunt mihi, & propitius ero cunctis iniquitatibus eorum in quibus dereliquerunt mihi,& spreuerunt me. *Cap.*33.8.

Quis Deus similis tui,qui aufers iniquitatẽ,& trãsis peccatũ reliquiarũ hæreditatis tuæ:non immittet vltra furorem suum,quoniã voluens misericordiam est, reuertetur & ruisebitur nostri, deponet iniquitates nostras, & proiciet in profundum maris omnia peccata nostra. *Michæ.*7.18

Ecce offerebant ei Paraliticum iacentem in lecto,& videns Iesus fidem illorum, dixit paralitico. Confide fili, remittuntur *Matth.*9.2

tuntur tibi peccata tua. Idem Mar. 2. 5. Item Lucæ. 5. 20. verbatim.

Luc. 7. 48. Dixit aũt ad illã (Magdalenã) remittuntur tibi peccata (tua

Peccatum Sacerdos remittit, diuina authoritate.

Matt. 18. 18. AMen dico vobis quęcunque alligaueritis super terram, erunt ligata & in cœlo, & quæcunque solueritis super terram, erunt soluta & in cœlo.

Ioan. 20. 23. Quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis erunt retenta.

Peccatum remittitur per Christum.

Dan. 9. 24. SEptuaginta hebdomades abbreuiatæ sunt super populũ tuũ, vt cõsummetur pręuaricatio, & finẽ accipiet peccatũ, & deleatur iniquitas, & adducatur iustitia sempiterna, & impleatur visio & prophetia, & vngatur sanctus sanctorum.

Matth. 1. 21. Pariet quidem filium, & vocabis nomen eius Iesum, ipse enim saluum faciet populum suum à peccatis eorum.

Matth. 9. 2. Ecce offerebant ei Paralyticum, iacentẽ in lecto, & videns Iesus fidem illorum dixit Paralytico. Confide fili remittuntur tibi peccata tua. Idem habetur Mar. 2. 5. verbatim.

Cap. 11. 28. Venite ad me omnes qui laboratis & onerati estis, & ego reficiam vos. Cap. 20. 28. Cap. 26. 27.

Luc. 24. 46. Dixit eis. Quoniam sic scriptũ est, & sic oportebat Christum pati, & resurgere à mortuis tertia die, & prędicari in nomine eius pœnitentiam & remissionem peccatorum in omnes gentes, incipientibus ab Hierosolyma.

Ioan. 1. 29. Altera die vidit Ioannes Iesum venientem ad se, & ait. Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccatum mundi.

Act. 2. 38. Petrus verò ait ad illos, pœnitentiam agite & baptizetur vnusquisq; vestrũ in nomine Iesu Christi in remissionẽ peccatorum vestrorum, & accipietis donum spiritus sancti.

Cap. 4. 12. Nec enim aliud nomen datum est sub cœlo hominibus, in quo oporteat nos saluos fieri. Ca. 10. 35.

Cap. 10. 43. Huic omnes prophetę testimonium perhibent, remissionem peccatorum accipere per nomẽ eius omnes qui credũt in eum. Rom. 4. 25. Cap. 5. 9.

Cap. 13. 38. Notum igitur sit vobis viri fratres, quia per hunc vobis peccatorum remissio annuntiatur, ab omnibus quibus non potuistis in lege Moysi iustificari.

1. Cor. 6. 11 Et hæc quidẽ fuistis, sed ablati estis, sed sanctificati estis, sed

sed iustificati estis in nomine Domini nostri Iesu Christi, & in spiritu Dei nostri.

Tradidi enim vobis in primis quod & accepi, quoniam Christus mortuus est pro peccatis nostris secundum scripturas. 1. Cor. 5. 21. Galat. 1. 4. Cap. 15. 3.

In quo (Christo) habem⁹ redẽptionẽ & remissionẽ peccatorũ, q̃ est imago Dei inuisibilis primogenit⁹ õni creaturę. Colos. 1. 14.

In quo habemus redẽptionẽ per sanguinẽ eius (remissionem peccatorũ) secundum diuitias gratiæ eius quę superabundauit in nobis in omni sapiẽtia & prudẽtia. Cap. 5. 25. Ephes. 1. 7.

Fidelis sermo & omni acceptione dignus, quod Christus Iesus venit in hunc mundum, peccatores saluos facere, quorum primus ego sum. 1. Tim. 1. 15.

Qui dedit semetipsum pro nobis vt nos redimeret ab omni iniquitate, & mundaret sibi populum acceptabilem sectatorem bonorum operum. Titum 2. 14.

Sciẽtes q̃d nõ corruptibilibus auro vel argẽto redẽpti estis de vana vestra cõuersatione paternę traditionis, sed pretioso sanguine quasi agni immaculati Christi & incõtaminati. 1. Pet. 1. 18.

Quia peccata nostra ipse tulit in corpore suo super lignũ, vt peccatis mortui iustitiæ viuamus, cuius liuore sanati sumus. Heb. 13. Cap. 9. 12. 14. Cap. 2. 24.

Quia & Christus semel pro peccatis nostris mortuus est, iustus pro iniustis, vt nos offerret Deo, mortificatos quidem carne, viuificatos autem spiritu. Cap. 4. 1. Cap. 3. 18.

Si autem in luce ambulamus sicut & ipse in luce, societatem habemus ad inuicem, & sanguis Iesu Christi filij eius mundat nos ab omni peccato. 1. Ioan. 1. 7

Scribo vobis filioli quoniam remittuntur vobis peccata propter nomen eius. Cap. 3. 5. Cap. 2. 12.

Gratia vobis & pax, &c. & à Iesu Christo qui est testis fidelis, primogenitus mortuorũ, & princeps regũ terræ, qui dilexit nos, & lauit nos à peccatis nostris in sanguine suo &c. Apoc. 1. 5.

Peccatum in spiritum sanctum.

IDeo dico vobis omne peccatũ & blasphemia remittetur hominibus, spiritus autem blasphemiæ non remittetur. Matt. 12. 31.

Amen dico vobis quoniam omnia dimittentur filiis hominum peccata, & blasphemię quibus blasphemauerunt. Marc. 3. 28.

Et omnis qui dicit verbum in filium patris remittetur illi, Luc. 12 10.

ei autem qui in spiritum sanctum blasphemauerit non remittetur. Hebræos. 6. 6.

Heb. 10. 26. Voluntariè enim peccantibus nobis post acceptam notitiam veritatis, iam nõ relinquitur pro peccatis hostia, terribilis autem quædam expectatio Iudicij, & ignis æmulatio, quæ consumptura est aduersarios.

1. Ioan. 5. 16. Qui scit fratrem suum peccare peccatum non ad mortẽ, petat & dabitur in vita peccãti hon ad mortem, est peccatu ad mortem, non pro illo dico, vt roget quis.

Peccatum vindictam clamans.

Gen. 4. 10. DIxit ad eum (Caim.) Quid fecisti? vox sanguinis fratris tui clamat ad me de terra.

Cap. 18. 26. Dixit itaq; Dominus, clamor Sodomorũ & Gomorrhęorum multiplicatus est, & peccatũ eorũ aggrauatũ est nimis.

Exod. 22. 23. Si læseritis eos (pupillos & viduas) vociferabuntur ad me, & ego exaudiam clamorem illorum. 27.

Eccle. 35. 18. Nõne lachrymę viduę ad maxillam descendunt & exclamatio eius super deducentẽ eas? à maxilla enim ascendunt vsq; ad cœlum, & Dominus exaudiet or delectabitur in illis.

Iacobi. 5. 4. Ecce merces operariorũ qui messuerunt regiones vestras, quæ fraudata est à vobis, clamat, & clamor eorum in aures Domini Sabaoth introiuit.

Propter peccatum vnius aut paucorum. puniuntur multi.

Gen. 3. ✠ SErpentis astutia, primi parẽtes Dei præceptũ trãsgrediuntur, atque indicta singulis pœna è paradiso pellũtur.

Num. 16. ✠ Core, Datan & Abiron seditionem mouent, hosq; viuos terra absorbet, illum verò cùm sociis deuorat ignis, sed & alios. 14700. murmurantes consumpsit incendium.

Iosue. 7. ✠ Explorata Hai cedit populus Israel hostibus, propter furtũ de anathemate Hiericho, quapropter post Iosue lamẽtationẽ, missa sorte Achan lapidatur iussu homini. Iudit. 19. 25.

1. *Reg.* 24. ✠ Dauid ob numeratum populum à Nathan correptus ex tribus oblatis pestẽ triduanam elegit, qua in populũ sæuiente, ac 70000. interemptis orat Dauid Dominum, & à Gad propheta admonitus in area Areuna, dato pretio, altare erigit cessatq; pestis.

Peccatum contra naturam.

Loth

LOth Angelis hospitio susceptis à Sodomitis vim patit, cum vxore & vtraque filia à Sodomitico ereptus incẽdio, vxorem in via amisit, tandémque inebriatus cum vtraq; filia incestum ignorans commisit, vnde ortum habuerunt Moabitæ & Ammonitæ. *Gen.* 19. ✠

Cùm Leuita vxorem suã à parentũ domo reduceret, ipsa à Gabaonitis (qui tribus erant Beniamin) prodigiosa libidine extincta, & à marito in duodecim partes corpore secto ad singulas tribus singulæ portiones missæ sunt. *Iudic.* 19. ✠

Qui dormierit cũ masculo coitu fœmineo, vterq; opera nefanda fecerunt nephas, morte moriantur, sit sanguis eorũ super eos. *Leuit.* 20. 13.

Similiter autem & masculi relicto naturali vsu fœminæ exarserunt in desideriis suis inuicẽ, masculi in masculos turpitudinem operantes, & mercedem (quem oportuit) erroris sui in semetipsis recipientes. 1. Tim. 1. 10. *Rom.* 1. 27.

Neque fures, neque auari, neque ebriosi, neque maledici, neque rapaces, regnum Dei possidebunt. 1. Cor. 6. 10.

Peccatum ex ignorantia.

LOquere filiis Israel (ait Dominus ad Moysen) anima cũ peccauerit per ignorantiam, & de vniuersis mãdatis Domini quæ præcepit vt non fierent &c. offeret pro peccato suo, vitulum immaculatum Domino. *Leuit.* 4. 2.

Anima si præuaricans ceremonias per errorẽ in his quæ Domino sunt sanctificata peccauerit: offeret pro delicto suo arietem immaculatũ de gregibus, qui emi potest duobus siclis iuxta pondus sanctuarij. *Cap.* 5. 15.

Quod si anima vna nescius peccauerit offeret capram anniculam, pro peccato suo, & deprecabitur pro ea sacerdos. &c. Quod inscia peccauerit coram Domino, impetrabitq; ei veniam & dimittetur illi. *Num.* 15. 27.

Iesus nũr dicebat Pater dimitte illis, nõ. n. sciũt qd faciũt verò dicitis, quia videmus, peccatũ vestrũ manet. Act. 3. 17. *Luc.* 23. 34. *Ioan.* 9. 41.

Si opera non fecissem in eis quæ nemo alius fecit, peccatum non haberent, nunc autem & viderunt, & oderunt & me & patrem meum. *Cap.* 15. 24.

Qui primus blasphemus fui, & persecutor & contumeliosus sed misericordiam Dei consecutus sum, quia ignorãs feci in incredulitate. 1. *Tim.* 1. 13.

Peccatum ex malitia & data opera.

Anima

Num. 15. 30. ANima quæ per superbiam aliquid commiserit, siue ciuis sit ille siue peregrinus, quoniam aduersus Dominum rebellis fuit, peribit de populo suo.

Eccle. 10. 14. Initium superbiæ hominis, apostatare à Deo, quoniam ab illo qui fecit eum recessit cor eius, quoniam initium omnis peccati est superbia. Heb. 6. 5.

Matt. 28. 13. Dicētes (seniores Iudęorū dederūt militibus custodiētib⁹ sepulchrū Dñi copiosam pecuniā) dicite qa discipuli eius nocte venerūt, & furati sunt eū nobis dormiētib⁹. Act. 1. 18.

Ioan. 11. 49. Vnus autē ex ipsis Caiphas nomine, cum esset pontifex anni illius, dixit illis. Vos nescitis quicquam.

Heb. 10. 26. Voluntariè enim peccātibus nobis post acceptam notitiam veritatis, iam non relinquitur pro peccatis hostia, terribilis autem quædam expectatio iudicij, & ignis emulatio quæ consumptura est aduersarios

Peccatorum confessio, vide confessio.
Peccatum non solum imputatur sed etiam verè remittitur, & eor abluitur. seu mundatur.

Psal. 50. 12. COr mundum crea in me Deus, & spiritum rectum innoua in visceribus meis.

Act. 2. 38. Petrus verò ad illos, pœnitentiā (inquit) agite & baptisetur vnusquisque vestrum in nomine Iesu Christi in remissionē peccatorum vestrorum, & accipietis donum spiritus sancti.

1. Cor. 6. 11. Et hæc quidem fuistis, sed ablati estis, sed sanctificati estis sed iustificati estis in nomine Domini Iesu Christi, & in spiritu Dei nostri. 2. Pet. 1. 9.

1. Ioan. 1. 9. Si confiteamur peccata nostra fidelis est & iustus (Deus) vt remittat nobis peccata nostra, & emundet nos ab omni iniquitate.

Peculium Dei vocatur eius populus.

Exod. 19. 5. SI ergo audieritis vocem meā & custodieritis pactū meū eritis mihi in peculium de cunctis populis, mea est enim omnis terra.

Deut. 7. 6. Nulla sit tibi cū gentibus societas, sed simulachra earum dele. &c. quia populus sanctus es Dño Deo tuo. Te elegit Dñs Deus tuus, vt sis ei populus peculiaris de cunctis populis qui sunt super terram. Idem verbatim. Cap. 14. 2. In

In propria venit et sui eum non receperunt. Ioan. 1. 11.

Qui (scilicet Christus) est pignus hęreditatis nostræ in redemptionem acquisitionis in laudem gloriæ ipsius. Ephes. 1. 14.

Vos autē genus electū, Regale sacerdotium, gens sancta, populus acquisitionis: vt virtutes annūcietis eius q de tenebris vos vocauit ī admirabile lumē suū. 1. Pet. 2. 9.

Peregrinus benefaciendum est.

CVmq; eleuasset (Abrahā) oculos apparuerūt ei tres viri stātes, ppe eū: quos cū vidisset cucurrit in occursū eorū de ostio tabernaculi sui, & adorauit in terrā, & dixit. Dñe si inueni gratiā in oculis tuis ne trāseas seruū tuū, sed adferā pauxillū aquæ, & lauentur pedes vestri, & requiescite sub arbore. Genes. 18. 2.

Aduenā nō cōtristabit, neque affliges eū, aduenæ enim & (ipsi fuistis in terra Ægypti. Exod. 22. 21

Peregrino molestus non eris, scitis enim aduenarum animas qui & ipsi peregrini fuistis in terra Ægypti. Cap. 23. 9.

Si habitauerit aduena in terra vestra, & moratus fuerit inter vos, non exprobretis ei, sed sit inter vos quasi indigena & diligetis eū quasi vosmetipsos, fuistis enim & vos aduenę in terra Aegypti, ego Dominus Deus vester. Leuit. 19. 33.

Postquā autē messueritis segetem terræ vestræ non secabis tibi eam vsque ad solū, nec remanentes spicas colligetis, sed pauperibus & peregrinis dimittetis eas, ego sum Dominus Deus vester. Num. 15. 14. Cap. 23. 22.

Deus) facit iudicium pupillo & viduæ, amat peregrinū & dat ei victum atque vestitum, & vos ergo amate peregrinos quia & ipsi fuistis aduenæ in terra Aegypti. Deut. 10. 18

Peregrino qui inter portas tuas est, da vt comedat aut vē de ei quia tu populus sanctus Dñi Dei tui es. Deut. 23. 26. 11. Cap. 14. 21.

Non negabis mercedē indigentis & pauperis fratris tui siue aduenę qui tecū moratur in terra & intra portas tuas est, sed eadem die redes ei preciū laboris sui ante solis occasum quia pauper est, & ex eo sustentatur tibi in peccatū. 17. Non peruertes iudiciū aduenæ & pupilli, nec auferes pignoris loco vidue vestimentum. Cap. 24. 14.

Populi terræ (Iudeæ) calumniabantur calumniam, & rapiebant violenter, egenum & pauperem affligebant, & aduenā opprimebant calumnia, absque iudicio. Ezech. 22. 29

Ait Dominus iudicium verum iudicate) & viduā & pupillum & aduenam & pauperem nolite calumniari, & malum vir fratri suo non cogitet in corde suo. Zachar. 7. 10

Peregrini sumus & aduenæ in hoc sæculo.

Gen.15.13. DIctúque est ad eũ (Abrahamũ) scito ptænoscens quod peregrinũ futurũ sit semen tuũ in terra non sua & subiicient eos seruituti & affligent. 400. annos.

Cap.23.4. Aduena sum & peregrinus apud vos (ait Abrahã ad filios Heth cum plangerent Saram mortuã eius vxorẽ) date mihi ius sepulchri vobiscum vt sepeliam mortuum meum.

Cap. 47.9. Quot sunt dies annorũ vitæ tuæ? (ait Ioseph ad patrẽ suũ Iacob) respondit Iacob. Dies peregrinationis meæ vitæ, centũ triginta annorũ sunt pauci & mali, & non peruenerunt vsque ad dies patrum meorum quibus peregrinati sunt.

1.Par.29.15 Peregrini .n. sumus corã te & aduenæ sicut omnes patres nostri, dies nóstri quasi vmbra super terrã, & nulla est mora.

Psal.118.19. Incola ego sum in terra nõ abscondas à me mãdata tua.

2.Cor.5.6. Audientes igitur semper & scientes quoniã dum sumus in corpore peregrinamur à Domino.

Philip.3.20. Nostra autẽ conuersatio in cælis est, vnde etiam saluatorem expectamus Dominum nostrũ Iesum Christum.

Heb.11.13. Iuxta fidẽ defuncti sunt omnes isti, nõ acceptis repromissionibus, sed à longe eas aspicientes & salutantes, & confitentes quia peregrini & hospites sunt super terram.

1.Pet.2.11. Charissimi obsecro vos, tanq̃ aduenas & peregrinos, abstinete vos à carnalibus desideriis quæ militãt aduersus animã.

Peregrinationes religionis gratia susceptæ sunt vtiles

3.Reg.8.41. INsuper & alienigena qui nõ est de populo tuo Israel cũ venerit de terra longinqua ꝓpter nomẽ tuũ (audietur enim nomen tuũ magnũ, & manus tua fortis & brachium tuũ extentũ vbique) cum venerit ergo & orauerit in hoc loco, tu exaudies in cælo, & firmamento habitaculi tui & facies omnia pro quibus inuocauerit te alienigena: vt discant vniuersi populi terrarum nomen tuũ timere sicut populus tuus Israel & probent quia nomen tuum inuocatum est super domum hanc quam ædificaui.

4.Reg.5.10. Misitque ad eum (Naamã) Elizeus nuntiũ dicens. Vade & lauare septies in Iordane, & recipiet sanitatem caro tua, atque mundaberis,

Perfectio charitatis.

1.Ioan.2.4. QVi autem seruat verbũ eius, verè in hoc charitas Dei perfecta est.

Si diligimus inuicem, Deus in nobis manet, & charitas eius in nobis perfecta est. 4.12.

In hoc perfecta est charitas Dei vobiscum, vt fiduciã habeamus in die iudicij, quia sicut ille est, & nos sumus in hoc mundo. 1.Ioan.17.

Virtutis.

AMbula coram me, & esto perfectus. Gen.17.1.

Perfectus eris, & absque macula cum Dño Deo tuo Deut.18.13.

Timete Dñm, & seruite ei perfecto corde atq; veritate. Iosu.24.14.

Estote ergo vos perfecti. [simo. Mat.5.48.

Si vis perfectus esse, vade & vende omnia, quæ habes. 19.21.

Non quod iam acceperim, aut iam perfectus sim. Quicũque Phil.3.12.

ergo perfecti sumus, hoc sentiamus.

Corripiẽtes oẽm hominem, & docentes in omni sapientia, Coloss.1.28.

vt exhibeamus oẽm hominẽ perfectũ in Christo Iesu.

Omnis scriptura diuinitus inspirata, vtilis est ad docendũ 2.Tim.3.16.

ad arguendum, ad corripiendum, ad erudiendũ, in iustitia: vt perfectus sit homo Dei, ad omne opus bonum instructus.

Perientia autem opus perfectum habeat, vt sitis perfecti Iac.1.4.

& integri in nullo deficientes.

Periurij & falsi crimen.

SEcunda Ægyptij plaga est ranarum pro quarũ ablatione Exod. 8.

promittit Pharao populũ dimittere, nec facit, quare addit tertia Ciniphũ, & quarta muscarũ, ꝓpter quas iursus Pharao promittit se filios Israel dimissuros, quod non facit.

Anima quæ iurauerit & protulerit labiis suis vt vel male Leuit.5.4.

quid faceret vel bene & idipsum iuramẽto & sermone firmauerit, oblitaq̃ postea intellexerit delictum suum agat pœnitentiam pro peccato, &c.

Si peccauerit homo in proximũ suũ, & habuerit aliquod 3.Reg.8.31.

iuramentũ quo teneatur astrictus, & venerit propter iuramẽtum coram altare tuo in domum tuã, vt exaudies de cælo.

Ecce vos confiditis vobis in sermonibus mendacij q̃ non Hiere.7.9.

ꝓdecunt vobis, furari, occidere, adulterari, iurare mẽdaciter, libare Baalim & ire post Deos alienos quos ignoratis.

Hæc est maledictio quæ egreditur super faciẽ omnis terræ, Zach.5.3.

quia omnis fur, sicut ibi (in lege) scriptum est, iudicabitur & omnis iurans ex hoc similiter iudicabitur.

Et accedã (ait Dominus) ad vos in iudicio, & ero testis ve Malach.3.5.

lor maleficis & adulteris, & periuris & qui calũniantur mercedem mercenarij viduas & pupillos & opprimunt peregrinum, nec timuerunt me ait Dominus.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Matt.26.72. Et iterum negauit(Petrus)cum iuramento quia non noui hominem.1.Timot.1.10.quod lex sit periuris posita.

Perse inuadunt Babilonem.Dan.5.28.iuxta prophetiam Isa 21.9.Hierem.51.8.11.41.55 *Persecutio vide crux.*

Perseuerantia.

Gen.19.17. ANgeli(Eduxeruntque eum Lot)& posuerunt extra ciuitatē ibique locuti sunt ad eum dicentes:salua animā tuā noli respicere post tergū,nec stes in omni circa regione,sed in monte saluū te fac ne & tu simul pereas,26.Respicienisque vxor eius post se versa est in statuam salis.

Iob.1.3. Et dixit Dominus ad Satan.Nunquid considerasti seruum meū Iob,quod non sit ei similis in terra,vir simplex & rectus ac timens Deū,& recedens à malo & adhuc retinens innocentiā:tu aūt cōmouisti me aduersus eū vt affligerē eū frustra.

Prou.3.31. Ne emuleteris hominē iniustum,nec imiteris vias eius,quia abominatio est Domini omnis illusor.

Cap. 23.17. Non emuletur cor tuū peccatores,sed in timore Domini esto tota die,qui habebis spē in nouissimo,& prestolatio tua non auferetur.

Exech.18.24. Si aūt auerterit se iustus a iustitia sua & fecerit iniquitatē secundum omnes abominationes quas operari solet impius nunquid viuet?omnes iustitiæ eius quas fecerat non recordabuntur in prævaricatione qua prævaricatus est,& in peccato suo quod peccauit,in ipsis morietur.

Cap.33.13. Et si dixero iusto,quod vita viuat,& cōfisus in iustitia sua fecerit iniquitatē omnes iustitiæ eius obliuioni tradentur,& in iniquitate sua quam operatus est,in ipsa morietur.

Eccl.2.2. Deprime cor tuū & sustine,& inclina aurē tuam,& suscipe verba intellectus,& ne festines in tempore obductionis,sustine sustentationes Dei,coniungere Deo, & sustine vt crescat in nouissimo vita tua.ca.11.11.

Cap.35.9. Sacrificiū iusti acceptū est & memoriā eius non obliuiscetur Dominus.

Matt.10.22. Et eritis odio omnibus propter nomē meum,qui aūtē perseuerauerit vsque ad finē,hic saluus erit.Idem verbatim habetur.ca.24.13.c.15.22.Luc.9.54.

Ioan.6.66. Ex hoc (.i.quia dixerat eis:nemo potest venire ad me nisi fuerit ei datū à patre meo)multi discipulorū eius abierūt retro,& iam non cum illo ambulabant.

Act. 2. 42. Erant aūtē perseuerantes in doctrina apostolorū,& cōmunionis fractionis panis,& orationibus. Qui

Qui cum(Barnabas)peruenisset & vidisset gratiā Dei(Antiochiæ) gauisus est, & hortabatur omnes proposito cordis permanere in Domino, quia erat vir bonus & plenus spiritu sancto & fide.Heb.3.per totum capit. Cap.11.23.

Cumque dimissa esset synagoga secuti sunt multi iudæorum & colentiū aduenarū Paulum & Barnabā qui loquentes suadebant eis vt permanerent in gratia Dei. Cap.13.43.

Cumque euangelizassent ciuitati illi(Derben)& docuissent multos,reuersi sunt Lystram & Iconiam & Antiochiam confirmantes animas discipulorum,exhortantes vt permanerēt in fide,& quoniam per multas tribulationes oportet eos intrare in regnū Dei.1.Pet.2.20. Cap.14.20

Participes enim Christi effecti sumus, si tamē initium substantiæ eius vsque ad finē firmum retineamus. Heb.3.14.

Vos quod audistis ad initio in vobis permaneat,si in vobis permanserit quod audistis ab initio,& vos in filio &patre manebitis.Apoc.2.16. 1.Ioan. 2.24.

Personarum acceptio illicita nec Deus personam respicit.

NOn facies quod iniquum est, nec iniustē iudicabis, non consideres personā pauperis,nec honores vultum potentis,iustē iudica proximo tuo, Leuit.19. 15.

Nulla erit distātia personarū,ita paruū audietis vt magnū nec accipietis cuiusque personam quia Dei iudicium est. Deut.1.17.

Quia Dominus Deus vester ipse est Deus Deorū & Dominus dominātium , Deus magnus & potens& terribilis,quia personam non accipit nec munera.ca.17.2. Cap.10.17.

Et dixit Dominus ad Samuelem, ne respicias vultum eius neque altitudinē staturæ eius(Eliab)quoniam abieci eū, nec iuxta intuitum hominis ego iudico,homo enim videt ea quę parent,Dominus autem intuetur cor. 1.Reg. 16.7

Sit timor Domini vobiscū,& cum diligentia cuncta facite non est apud Dominum Deum nostrum iniquitas,nec personarum acceptio,nec cupido munerum. 2.Para.19.7

Non enim subtrahet personam cuiusque Deus nec verebitur magnitudinē cuiusquā, quoniam pusillum et magnū ipse fecit,& æqualiter cura est ei de omnibus. Sap.6.8.

Qui non accipit personas principum , nec cognouit Tirā contra eum disceptaret cōtra pauperem opus enim manuū eius sunt vniuersi. Iob 34.19.

(à veritate iudicij.

Accipere personā impij in iudicio nō est bonū,vt declines Hæc quoq; sapientibus (dico) cognoscere personā in iudicio non Prou.18.5. Ca.24.23.

nō est bonū. (buccella panis deserit veritatem.

Cap.28. 21. Qui cognoscit in iudicio faciem non benefacit,iste & p

Eccles. 35.15. Noli inspicere sacrificiū iniustū quoniā Dominus iudex est & non est apud illū gloria personæ , non accipiet Dñs personā in pauperē & deprecationē læsi exaudiet Eſa. 11.4

Malach.2.9. Propter quod & ego dedi vos cōtēptibiles & humiles omnibus populis,sicut non seruastis vias meas,& accepistis faciē in lege.nunquid nō pater vnus omnium nostrum? nunquid non Deus vnus creauit nos?quare ergo despicit vnusquisque nostrū fratrē suū,violans pactū patrum vestrorum?

Matt.22.16. Magister (aiunt Pharisæi tentantes eum)scimus quia verax es & viam Dei in veritate doces,& non est tibi cura de aliquo non enim respicis personam hominum.Idem Marc. 12.14 verbatim.Item verbatim.Luc. 20.21.

Act.10.34. Aperiens autem Petrus os suum dixit.In veritate comperi quia non est personarum acceptor Deus,sed in omni gēte qui timet Deum, & operatur iustitiam acceptus est illi.

Rom.2.11. Nō enim est acceptio personarum apud Deū,ad Eph.6.9.

Gal.2.6. Deus personam hominum non accipit,mihi enim qui videbantur esse aliquid nihil contulerunt.2.Pet.1.17.

Coloss 3. 25. Qui enim iniuriam facit recipiet id quod inique gessit, & non est personarum acceptio apud Deum.

Iacob.2.1. Fratres mei nolite in personarū acceptione habere fidem domini nostri Iesu Christi Gloriæ.9.Si aūt personas accipitis peccatū operamini,redarguti à lege quasi trāsgressores.

Petere videorare.

Petrus vocatur.

Matt.4.18. AMbulās autē Iesus iuxta mare Galileæ vidit duos fratres Simonē qui vocatur Petrus, & Andreā fratrē eius mittentes rete in mare(erāt enim piscatores)& ait illis,Venite post me faciā vos fieri piscatores hominū.*Confitetur Christum.*) Ca.16.16.Respōdēs Simon Petrus dixit:Tu es Christus filius Dei uiui.*Appellatur Symon*)Ca.4.18. Ambulans autem Iesus iuxta mare Galileæ vidit duos fratres Symonem qui vocat Petrus &c.Ca.10.2.Numerātur nomina Apostolorū. Primus Simon qui dicitur petrus &c.Ioā.20. 2.*Appellatur Cephas*)Io.1.42.Et adduxit eum(scilicet Andreas Petrū)ad Iesus aute eum Iesus dixit. Tu es Simon filius Iona,tu vocaberis Cephas quod interpretatur Petrus 1.Cor.1.12.c.3.22.c. 95. Galat.2.9.*Appellatur Symon* Bar Iona , & Symon Ioannis.Mat.16.17.Beatus es Symon Bar iona qa caro& sanguis non

nō reuelauit tibi,sed pater meus qui in cēlis est,Io.21.15.Cū ergo prādissent dicit Simoni Petro Iesus.Symon Ioānis diligis me plus his.Dicit ei. Etiam domine,tu scis quia amo te.dicit ei pasce oues meas.*Negat Christum & penitet*)Mat. 26.69.Petrus verò sedebat foris in attio,& accessit ad eum vna ancilla dicēs.Et tu cū Iesu Galilæo eras.At ille negauit coram omnib.dicēs:Nescio quid dicis &c.75 Et recordatus est Petr⁹ verbi Iesu q̄ dixerat,priusquā gallus cāret,ter me negabis,& egressus foras fleuit amarē.*Prædicat & loquitur*) Act.2.16.viri fratres oportet impleri scripturā quā prædixit spiritussanctus p̄ os Dauid de Iuda,q fuit dux eorū q̄ comprehēderūt Iesum c.2.per totum.Ca.3.12. Videns(claudum à matris vtero)respōdet ad populū.Viri Israelitæ quid miramini in hoc,aut nos quid intuemini quasi nostra virtute aut pietate fecerimus ambulare.ca.4.1.c.10.34.*Curat claudum*)c.3.6.Aurū & argētū nō est mihi,quod aūt habeo hoc tibi do,in nomine Iesu Christi Nazareni surge & ambula. *Conijcitur in carcerem*)Ca.12.3.videns autem quia placeret Iudeis apposuit(Herodes)apprehendere & Petrum,erāt aūt dies azimorū,quē cùm apprehendisset misit in carcerē &c. *Petrus primus Apostolorum*)Mat.10.2. Duodecim autē Apostolorum nomina sunt hæc.Primus Symon qui dicitur Petrus & Andreas frater eius. &c.

Et ego dico tibi quia tu es Petrus,& super hanc petrā ædificabo ecclesiā meā,& portæ inferi non præualebunt aduersus eā.Luc.22.31.Ait dominus Symon,Symon, ecce satanas expetiuit te vt cribraret sicut triticum,ego autem rogaui p̄ te vt non deficiat fides tua,& tu aliquando conuersus confirma fratres tuos. *Ioan.* 21.17.Dicit ei tertiò Symon Ioannis amas me?contristatus est Petrus quia dixit illi tertiò,Amas me?& dixit ei.Domine tu omnia scis,tu scis quia amo te,dicit ei,Pasce oues meas&c. *Cap.16.18.*

Petra dantur claues propter ecclesiam.

ET tibi dico quia tu es Petrus & super hanc Petram ædificabo ecclesiā meā,& portæ inferi non præualebūt aduersus eā & tibi dabo claues regni cælorum.Et quodcunq; ligaueris super terram erit ligatum & in cœlis,& quodcunque solueris super terram,erit solutum & in cœlis. *Matt.16 18.* *Io.20.21.15.*

Dicit Simoni petro Iesus:Symon Ioannis,diligis me plus his?dicit ei:etiam domine,tu scis quia amo te, dicit ei:pasce agnos meos &c.

Phacee filius Romeliæ postquã peremptus Phacerã fit rex Israel. 4.Reg.15.25.27 pugnat contra Ierusalem Esa.7.1.Occidit de Iuda centum viginta milia virorum uno die.2.Par.28.6.
Phacepha filius Manahem fit rex Israel 4. Reg 15.21. 25.
Phanuel turris subuertitur a Gedeone occisis habitatoribus ciuitatis,Iudic.8.8.13.17.
Pharao affligitur propter Sarã uxorem Abraham Gen.12.17.
Pharao somnia vidit Gen.41.1.Somnia explicantur ca.41.25.
Pharao Israelem opprimit seruitute exod.1.8. *Submergitur cum toto suo exercitu ca.14.24.28.
Pharaonis filiam accipit Salomon in uxorem.3.Reg.3.1.
Pharao Nechao capit Regem Ioachach.4.Reg.23.34.
Pharisæus hunitat Christum Luc 7.36.
Pharisæus & publicanus erant simul in templo.Luc 18.
Pharisæi grauiter increpantur Matth.37.1.16.4.23.*Ioã.8.44.Act 7.51 Cap.23.3.Philippen 3.2.
Phassur percutit Hyeremiam Hyer.20.2.
Phegiel dux tribus Assur.Nu.1.13 Phigelus & Hermogenes auertuntur à Paulo.2.Tim.1.15.
Philippus fit Apostolus Christi Ma.10.3. vocatur in numero discipulorum Io.1.43.cupit videre patrem Ca.14.8.Predicat in Samaria Act.8.5.Baptizat Aethiopem eunuchum Ca.8.37.
Philippus eligitur.Act.6.5.suscipit Paulum hospitio Ca.21.8.
Philistæi persequuntur Israelem Iudic.3.31.10.7.ca.15.9.1.Reg.4.*5.*ca.13.5.17.*cap.23.1.28.1.29.1.31.1.2.Reg.5.17.22 21.15.18.
Philistæi exeuntur Iudi.3.31.1.Reg.7.11.ca.13.37.14.*ca.17.30.18.27.19.8 23.5.2.Reg.5.24.28.1.4 Reg.18.8. Contra Philistæos vide Esa.4.29.Hyer.47.1.5.Ezech.25.15.Amos.1.6.Zephon 2.5.Sachar.9.6.
Phinees filius Eleasari Exo.6 25.Iud.20 28.Placat Deo, Zelo suo.Nu.25.7 12.Psa.305.30.Mittitur in terram Galaã Ios.22.13.
Phinees filius Heli 1.3 perijt propter sua peccata ca.4.11.
Phul rex Assyriorum ascendit contra Hyerusalẽ 4.Re.15.19.
Pietas vide opera.

Pignus salutis nostræ est Spiritus Sanctus.

Rom.8.19. IPse enim spiritus testimoniũ reddit spiritui nostro quod sumus filij Dei.

1.Cor.1.22. Deus)qui & signauit nos,& dedit pignus spiritus in cordibus nostris.

Qui autem effecit nos in hoc ipsum dedit,qui dedit nobis pignus spiritus. Cap.5.5.

In quo & vos cùm audisseris verbum veritatis (Euangelium salutis vestræ)in quo & credentes signati estis spiritu promissionis sancto qui est pignus hereditatis nostræ,in redemptionem acquisitionis,in laudem gloriæ ipsius. Ephes.1.13.

Nolite contristare spiritum sanctum Dei in quo signati estis in die redemptionis. Cap.4.30.

Pigritia(Vide)Accidia.
Pilatus & Herodes sunt amici,Luc.23. 2.
Pilatus Christum innocentem morti addicit.Matth.27. 26. Ioan.19.16.

Plaga Dei seu vindicta.

MOises & Aaron ad Pharaonem loquuntur,virgã vertunt in Serpentem,& aquam virga percussam in sanguinem,quæ non faciunt magi Pharaonis suis incantationibus quam ob causam Pharao magis induratur. Exod.7.✠

Secũda Ægypti plaga est ranarum pro quarum ablatione promittit Pharao populũ dimittere nec facit,quare addit tertia Cinniphum,& quarta muscarum, propter quas rursum promittit Pharao se filios Israel dimissurum quod nõ facit. Cap.8.✠

Quinta plaga est pestis in iumentis.Sexta vicerum,septima grandinis,ad quam promittit Pharao se dimissurum populũ si cesset,verum nec id complet. Nullus autem filiorũ Israel in his malis aliquid patitur damni. Cap.9.✠

Pharao Israelẽ persequens,& mare per siccum post illum ingrediens,cum vniuerso equitatu & curribus submergitur Et convertit in sanguinem fluuia eorum,& imbres eorũ ne biberent.Respicit ad illud.exod.7.20.104.27. Cap.14.✠ Psal.77. 44.

Quod si dixerit ad te,quò egrediemur? dices ad eos,hæc dicit Dominus, Qui ad mortem ad mortem,& qui ad gladium,ad gladium,& qui ad famem ad famem,& qui ad captiuitatem ad captiuitatem,4.Reg.8.28.2.Par.6.28. Hier.15.2.

Pœna peccati non statim vniuersa remittitur remissa culpa.

DIxit Dõs(Moysi petenti à Domino veniam peccatorum populi Israel)dimisi iuxta verbum tuum. Num.14.20. Cap.22.23.

2.Reg.12.13. Et dixit Dauid ad Nathan, Peccaui Domino. Dixitq; Nathan ad Dauid, Dominus quoque transtulit peccatum tuū, non morieris. Cap.14. per totum.

Cap.24. Dauid ob numeratum populum à Nathan correptus, ex tribus oblatis pestem triduanam elegit qua in populum ruente, ac 70000. interemptis, orat Dauid Dominū, & God propheta admonitus in Area Areuna, dato pretio altare erigit, cessatque pestis.

1.Par.21. ✠ Dauid populum numerando Deum offendens peste qui ex tribus elegit percutitur donec Deum oratione placaret, & altare in area Iebusæi erigeret.

Pœnitentia & satisfactio pro peccatis.

Psal 6.7. Laborauí in gemitu meo, lauabo per singulas noctes lectū meum, lachrymis meis stratum meum rigabo.

Matth.3.8. Facite fructum dignum pœnitentiæ.

Luc.3.8. Facite ergo fructus dignos pœnitentiæ, et cœperitis dicere. Patrem habemus Abraham, dico enim vobis quia potēs est Deus de lapidibus istis suscitare filios Abrahæ.

Act.2.38. Pœnitentiam (Inquit Petrus) agite & baptizetur vnusquisque vestrum in nomine Iesu Christi, in remissionem peccatorum vestrorum, & accipietis donum spiritus sancti.

Cap.8.22. Pœnitētiam itaque age (ait Petrus Symoni mago) ab hac nequitia tua & roga Deum si forte remittatur tibi hæc cogitatio cordis tui.

2.Cor.7.10. Quæ enim secūdum Deum tristitia est, pœnitētiā in salutē stabilem operatur, sæculi autem tristitia mortē operatur.

Pœnitentiæ sacramentum.

Mat.18.18. AMen dico vobis quæcunque alligaueritis super terram, erunt ligata & in cœlo: & quæcunque solueritis super terram, erunt soluta & in cœlo.

Ioan.20.22 Accipite spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta sunt.

Matt.8.4. Vade, ostende te Sacerdoti.

Act.19.18. Multíque credentium veniebant confitentes & annunciantes actus suos.

Iacob.5.16. Confitemini ergo alterutrum peccata vestra, & orate pro inuicem.

1.Ioan.1.8. Si dixerimus quoniam peccatum non habemus, ipsi nos seducimus, & veritas non est in nobis.

Pœnitentia prædicatur.

HÆc dicit Dñs exercituū Deꝰ Israel, bonas facite vias vestras, & studia vestra, & habitabo vobiscū in loco isto. Hierem.7.3.

Pœnitētiam agite appropinquabit enim regum cœlorum Idem verbatim habetur, Cap.4.17. Matth. 3.8.

Et venit (Ioannes) in omnem regionē Iordanis prædicās baptismum pœnitentiæ, & remissionem peccatorum. 8. Facite ergo dignos fructus pœnitentiæ & ne cœperitis dicere patrem habemus Abraham. Luc. 3.3.

Dico vobis, sed nisi pœnitētiā habueritis, oēs simꝫ pibitis. Cap.13.3.

Quoniā sic scriptum est Et sic oportebat Christum pati, & resurgere à mortuis tertia die, & prædicare in nomine eiꝰ pœnitētiam & remissionem peccatorum in omnes gentes incipientibus ab Hierosolima. Cap.24.47.

Pœnitentiā (inquit Petrus) agite, & baptisetur vnusquisque vestrum in nomine Iesu Christi, in remissionem peccatorum vestrorum, & accipietis donum spiritus sancti. Act.2.38.

Pœnitemini igitur, & conuertimini vt deleantur peccata vestra. &c. Cap.3.19.

Pœnitentiam itaque age (ait Petrus Simoni Mago) ab hac nequitia tua, & roga Deum si forte remittatur tibi hęc cogitatio cordis tui. Cap.17.30. Cap.20.21. Cap.8.22.

His qui sunt Damasci primū, & Hierosolymis & in oēm regionē Iudeę, & gentibus annuntiabā vt pœnitētiā agerent & cōuerterentur ad Deum digna pœnitētiæ opera facientes. Cap.26.20.

Pœnitentiæ veræ & non fictæ, promissa est venia.

CVmque quæsieris ibi Dominum Deum tuum inuenies eum, si tamen toto corde quæsieris eum & tota tribulatione animæ tuæ. Deut.4.29

Cùm ergo venerint sup te oēs sermones isti, benedictio siue maledictio quā proposui in cōspectu tuo: & ductꝰ pœnitudine cordis tui in vniuersis gētibus in quas dispersit te Dñs Deus tuus, et reuersus fueris ad eum, et obedieris eius imperiis, sicut ego hodie præcipio tibi cùm filiis tuis, in toto corde tuo, et in tota anima tua, reducet te Dominus Deꝰ tuus de captiuitate tua, ac miserebitur tui. Cap.30.2.

Ait autē Samuel ad vniuersam domum Israel, dicēs, Si in toto corde vestro reuertimini ad Dominum, auferte Deos alienos 1.Reg.7.3.

alienos de medio vestri Baalim & Astaroth & ꝑparate corda
vestra dño, & seruite ei soli & eruet vos de manu Philistiim.
2.Para.7.13. Si clausero cœlum, & pluuia nõ fluxerit, & mãdauero &
præcepero locustæ vt deuoret terrã, & misero pestilentiã in
populum meũ, cõuersus aurẽ populus meus, super quos in-
uocatum est nomẽ meũ deprecatus me fuerit, & exquisierit
faciẽ meã, & egerit pœnitentiam à viis suis pessimis, & ego
exaudiam de cœlo, & propitius ero peccatis eorum, & sana-
bo terram eorum. Cap. 12.6.

Cap. 34. 26. Ad regem aũt (Iosiam) Iuda, qui misit vos (Israel) pro
Dño deprecando sic loquimini: hæc dicit Dominus Deus
Israel. Quoniã audisti verba voluminis atq; emolitũ est cor
tuum & humiliatus es in conspectu Domini super his quæ
dicta sunt, contra locũ hunc, & habitatores Hierusalẽ, reue-
ritusq; faciẽ meam, scidisti vestimenta tua, & fleuisti coram
me, ego quoq; exaudiui te, dicit Dominus, iam enim colli-
gã te ad patres tuos & inferetis in sepulchrũ tuũ in pace, nec
videbunt oculi tui omne malum quod ego inducturus sum
super locum istum, & super habitatores eius.

Iob. 22. 23. Si reuersus fueris ad omnipotentem, ædificaberis, & lon-
gè facies iniquitatem à taberculo tuo.

Prou. 28. 13. Qui abscondit scelera sua non dirigetur, qui autem con-
fessus fuerit, & reliquerit ea misericordiam consequetur.

Psal. 31. 5. Delictum meum cognitum tibi feci, & iniustitiã meam
non abscondi.

Eccle. 17. 23. Reuertere ad Dominum, & auertere ab iniustitia tua, &
nimis odito execrationem.

Esai. 1. 16. Lauamini, mũdi estote auferte malũ cogitationũ vestrarũ
ab oculis meis, quiescite agere pueriliter, discite benefacere &c.

Cap. 30. 18. Propterea expectat Dominus vt misereatur vestri, & ideo
exaltabitur parcens vobis, quia Deus iudicij Dominus, bea-
ti omnes qui expectant eum. Hiere. 3. 12. 17.

Cap. 45. 22. Cõuertimini ad me, & salui eritis omnes fines terræ, quia
ego Deus & non est alius.

Cap. 55. 7. Derelinquat impius viam suã, & vir iniquus cogitationes
suas & reuertatur ad dominũ, & miserebitur eius, & ad Deũ
nostrũ, quoniã multus est ad ignoscendum. Cap. 59. 20.

Hiere. 18. 8. Si pœnitentiã egerit gens illa, à malo suo quod locutus
sum aduersus eam (Iudæorum) agam & ego pœnitentiã su-
per malo quod cogitaui vt facerem ei. Cap. 29. 12.

Cap. 31. 18. Audiens audiui Ephraim transmigrantẽ, castigasti me, &
eruditus

eruditus sum, quasi iuuẽculus indomitus, cõuerte & cõuer-
tar, quia tu dominus Deus meus, postquam enim cõuertisti
me, ego pœnitui, & postquã ostendisti mihi, percussi femur
meum, confusus sum & erubui quoniam sustinui opprobriũ
adolescentiæ meæ.

Si autem impius egerit pœnitentiã ab omnibus peccatis Ezech. 18. 21.
suis quæ operatus est, & custodierit oĩa præcepta mea, & fe-
cerit iudiciũ & iustitiã, vita viuet & nõ morietur. 27. Et cum
auerterit se impius ab impietate sua q̃ operatus est, & fecerit
iudiciũ & iustitiã, ipse animam suam viuificabit. Oseæ 14. 2.

Si autem dixero impio morte morieris, & egerit pœnitẽ- Cap. 33. 14.
tiã à peccato suo, fecerit q̃; iudicium & iustitiam, & pignus
restituerit ille impius, rapinãq; reddiderit, & in mãdatis vitæ
ambulauerit, nec fecerit q̃q̃ iniustũ, vita viuet & nõ morietur.

Nũc ergo dicit Dñs, cõuertimini ad me in toto corde ve- Ioel. 2. 12.
stro, in ieiunio & in fletu & planctu, & scindite corda vestra,
& non vestimenta vestra, & conuertimini ad Dominũ Deũ
vestrum quia benignus est & misericors, patiens & multæ
misericordiæ, & præstabilis super malitia, Ionæ, 3. 8.

Ne fiatis sicut patres vestri ad quos clamabant prophetæ Zach. 1. 4.
priores dicẽtes. Hæc dicit Dñs exercituum, cõuertimini de
viis vestris malis, & de cogitationibus vestris pessimis, & nõ
audierunt neque attenderunt ad me dicit Dominus.

A diebus enim patrũ vestrorũ recessistis à legitimis meis, Malach. 3. 7.
& non custodistis, reuertimini ad me, & reuertar ad vos, di-
cit Dominus exercituum.

Surgam, & ibo ad patrem meũ, & dicã ei (dicit filius pro Luc. 15. 18.
digus) Pater peccaui in cœlũ, & corã te, iam nõ sum dignus
vocari filius tuus, fac me sicut vnum ex mercenariis tuis.

Pœnitemini igitur, & conuertimini, vt deleantur peccata Act. 3. 19.
vestra. Cap. 26. 18. 20.

Pœnitentia agenda est dum sani sumus.

REuertere ad Dñm & auertere ab iniustitia tua, & nimis Eccle. 17. 24.
odito execrationẽ, & cognosce iustitias & iudicia Dei,
& sta in sorte propositionis & orationis altissimi Dei.

Memento paupertatis in tempore abundantiæ, & necessi- Cap. 18. 25.
tatem paupertatis in die diuitiarum.

Pœnitentiæ veræ exempla.

DIxeruntq; filij Israel ad Dñm [postquã lapsi sunt in ido- Iudic. 10. 15.
latriã, & traditi sunt Philistæis & Ammonitis] peccauĩ-

mus

Universidad de Deusto
Biblioteca

mus redde tu nobis quicquid tibi placet, tm̃ nũc libera nos.

2.Reg.12.13. Et dixit Dauid ad Nathan, peccaui Dño. Dixitq; Nathan ad Dauid, Dñs quoque trãstulit peccatũ tuũ, nõ morieris.

Cap.24.10. Percussit aũt cor Dauid eum, postquã numeratus est populꝰ & dixit Dauid ad Dñm, peccaui valde in hoc facto, sed precor Domine vt trãsferas iniquitatẽ serui tui, quia stulte egi nimis.17. Dixitq; Dauid ad Dominũ cũm vidisset Angelum cædentem populũ. Ego sum qui peccaui, & ego iniquum egi, isti qui oues sunt quid fecerunt? Vertatur obsecro manus tua contra me, & cõtra domum patris mei. 2. Para.21.3.

2.Para.33.13 Qui (Manasses) postquam coangustatus est, oravit Dñm Deum suũ, & egit pœnitentiã valde coram Deo patrum suorum, deprecatusque est eum, & obsecrauit illũ, & exaudiuit orationem eius, reduxitq; eum Hierusalẽ in regnũ suum & cognouit Manasses quod Dominus ipse esset Deus.

Ionæ.3. ✠ Rursum missus Ionas ad Ninivitas prædicat ciuitatis subuersionẽ, illis autem ad Deum conuersis, & magna pœnitẽtiæ signa ostendentibus, parcit Dominus ciuitati.

Iudith.4.8. Et clamauit omnis populus ad Dominum instãtia magna & humiliauerunt animas suas in ieiuniis & orationibus, ipsi & mulieres eorũ, & induerũt se Sacerdotes ciliciis, & infantes prostrauerũt cõtra faciẽ tẽpli Domini & altare Dñi operuerunt cilicio, & clamauerunt ad Dominũ vnanimiter, ne darentur in prædam infantes eorum, & vxores eorum in abusionẽ, & ciuitates eorum in exterminium & sancta eorum in pollutionem & fierent in opprobrium gentibus.

Matt.26.75. Et recordatus est Petrus verbi Iesu quod dixerat, priusq; gallus cantet ter me negabis, & egressus foras flevit amare.

Idem verbatim, Luc.22.62.

Luc.7.37. Et ecce mulier quæ erat in ciuitate peccatrix, vt cognouit quod Iesus accubuisset in domo Pharisæi, attulit alabastrũ vnguẽti & stãs retro secꝰ pedes eius, lachrimis cœpit rigare pedes eius & capillis capitis sui tergebat, & osculabat pedes eius, & unguẽto vngebat. 44. Et cõuersus ad mulierẽ, dixit Simoni. Videdes hãc mulierẽ, ĩtraui ĩ domũ tuã, aq̃ pedibꝰ meis ñ dedisti, hæc aũt lachrimis rigauit pedes meos, & capillis suis tersit.

Cap.15.18. Surgam & ibo ad patrem meum, & dicam, patet peccaui in cœlum & coram te, iam non sum dignus vocari filius tuus, fac me sicut vnum ex mercenariis tuis.

Cap.18.13. Et publicanus à lõgẽ stãs, nolebat nec oculos ad cœlũ leuare, sed percutiebat pectus suum dicens: Deus propitius esto

esto mihi peccatori.

Stans autem Zacheus dixit ad Dominum. Ecce dimidiũ bonorum Domine do pauperibus, & si quid aliquẽ defraudaui, reddo quadruplum. Cap.19.8.

Et nos quidem iustẽ (Latro bonus dixit socio) nã digna factis recipimus, hic verõ nihil mali gessit, Act.2.37. Cap.23.41.

Pœnitentiæ falsæ exempla.

DIxitque Cain ad Dominum, maior est iniquitas mea quam vt veniam mereat. Gen.4.13.

Cui Esau, num vnã inquit (patri suo Isaac) tm̃ benedictionem habes pater? mihi quoque obsecro vt benedicas. Cap.27.38.

Cũque eiulatu magno fleret, motus Isaac dixit ad eum. In pinguedine terræ, & in rore cœli desuper, erit benedictio tua, vives in gladio, & fratri tuo seruies. &c.

Vocauit autẽ Pharao Moysen & Aaron, & dixit eis. Orate Dominum vt auferat ranas à me & à populo meo, & dimittam populum vt sanctificet Domino. Iudic.1.7. Exodi.8.8.

Misitq; Pharao & vocauit Moysen & Aarõ dicens ad eos peccaui etiã nunc, Dominus iustus & ego & populus meus impij, orate Dominum vt desinant tonitrua Dei, & grando, vt dimittam vos & nequaquam hic vltra maneatis. Cap.9.27.

Quamobrẽ festinus Pharao vocauit Moysen & Aaron & dixit eis, peccaui in Dominum Deum vestrũ, & in vos, sed nunc dimittite mihi peccatũ etiã hac vice, & rogate Dominum Deum vestrũ vt auferat à me mortẽ istã. 1.Reg.24.19. Cap.10.16.

Respõditque Acham Iosue & dixit ei. Verè ego peccaui Domino Deo Israel, & sic & sic feci. Iosue 7.20.

Dixitq; Saul ad Samuelẽ, peccaui, qa præuaricatus sũ sermonẽ Dñi, & verba tua timẽs populũ & obediẽs voci eorũ. 30. Peccaui, sed nũc honora me coram seniorib⁹ populi mei, & coram Israel, & reuertere mecũ & adorẽ Dñm Deum tuum. 1.Reg.15.24.

Et ait rex (Ieroboã) ad virum Dei. Deprecare faciẽ Dñi Dei tui, & ora pro me, vt restituatur manus mea mihi. Orauitque vir Dei faciem Domini & reuersa est manus regis ad eum, & facta est sicut prius fuerat. 3.Reg.13.6.

Itaq; cũ audisset Achab (Eliã plurima illi cõminãtẽ mala) sermones istos, scidit vestimẽta sua & operuit cilicio carnẽ suã ieiunauitq; & dormiuit ĩ sacco, ãbulauit demisso capite. Cap.21.27.

Videtes enim barbarũ terrore horribili, & mirabũ in subitatione insperatæ salutis, dicẽtes intra se, pœnitẽtiã agẽtes, & præangustia spiritus gementes, hij sunt quos habuimus in derisũ, Sapien.5.3.

&

& in similitudinem impropetij.1.Machab. 6.12.

2.Mac.9.11. Et cùm nec ipse (Antiochus) iam fætorem suum (scaturiētibus è corpore vermibus) ferre posset,ita ait, Iustum est subditum esse Deo,& mortalem non paria Deo sentire.

Matt. 27.4. Peccaui (ait Iudas) tradens sanguinem iustum, at illi dixerunt.Quid ad nos tu videris.

Act. 8. 13. Tunc Simon (Magus) & ipse credidit, & cùm baptizatus esset adhærebat Philippo vidēs & signa &virtutes maximas fieri,stupēs admirabatur.23.In felle enim amaritudinis & obligatiōe iniquitatis,video te esse dixit Petr⁹,(Simoni magoi)

Hebr.12.7. Scitote enim quoniā & postea cupiēs (Esau.Gen.27.)hæreditare benedictionē,reprobatus est, non enim inuenit pœnitentiæ locum cum lachrymis inquisisset eam.

Præcepta diuina facilia.

Deut.30. 11. MAndatum hoc,quod ego præcipio tibi hodie nō supra te est.Sed iuxta te est sermo valde in ore tuo,& corde tuo,vt facias illum.

Psal. 18. 10. Iudicia Domini vera desiderabilia super aurum. Et custos
12. seruus tuus custodit ea.
118.14. In via testimoniorum tuorum delectatus sum, sicut in omnibus diuitiis.
Ibidem.32. Viam mandatorum tuorum cucurri.
Ibidem.35. Deduc me in semita mandatorum tuorum.
Eccles.23.37. Et agnoscēt q relicti sunt,quoniam nihil melius est,quàm timor Dei:& nihil dulci⁹,quā respicere in mādatis domini.
33.28. Sapiens non odit mandata & iustitias, & non illidetur quasi in procella nauis.Homo sensatus credit legi Dei, & lex ei fidelis.

Matt.11.29. Tollite iugum meū super vos.Iugum enim meū suaue est & onus meum leue,

1.Ioan.5.3. Hæc est enim charitas Dei,vt mandata eius custodiamus & mandata grauia non sunt.

Vtilia,quia per ipsa homo bene ordinatur in Deo.

Num.15.38. LOquere filiis Israel, vt faciant sibi fimbrias p angulos quatuor palliorum,ponentes in eis vittas hyacinthinas. Quas cum viderint recordentur omnium mandatorum Dñi,nec sequātur cogitationes suas,& oculos per res varias formicantes,sed magis memores præceptorū Domini faciant ea,sintque sancti Deo suo.

Deut.6.6. Erūtq; verba hæc q ego præcipio tibi hodie in corde tuo

& narrabis ea filiis tuis,& meditaberis sedens in domo tua, & ambulans in itinere,dormiens atque consorgens, & ligabis ea quasi signum in manu tua, eruntque & mouebuntur ante oculos tuos.scribēsq; ea in limite, & ostiis domus tuæ.

Ponite hæc verba mea in cordibus vestris & in animis vestris & suspendite ea pro signo in manibus. 11.18.

Beati qui scrutantur testimonia eius. Psal.118.2.
In corde meo abscondi eloquia tua. In iustificationibus tuis meditabor. Ibid 34.
Da mihi intellectum. Ibid.37.
Nisi quod lex tua meditatio mea est.In æternum nō obliuiscar iustificationum tuarum. Ibid. 77. 92.
quomodo dilexi legem tuam Domine. Ibid.97.
Mens iusti meditabitur obedientiam. Prou. 15. 29.
Cogitatum tuum habe in præceptis Dei. Eccl.6 37.

Ore.

ET erit quasi signum in manu tua, & quasi monumentū ante oculos tuos,& vt lex Domini semper sit in ore tuo. Exod.13.9.
Docete filios vestros vt illa meditentur. Deut. 11.19.
Et loquebar de testimoniis tuis. Psal.118.46.
Et omnis enarratio tua in præceptis altissimi. Eccle.9.23.

Opere.

CVstodite ergo,& facite ea,quę præcepit vobis Dominus Deus,non declinabitis neque ad dexterā, neque ad sinistrā,sed per viam quam præcepit vobis Dominus Deus vester ambulabitis, vt viuatis & bene sit vobis , & proleletur dies vestri in terra,quam possidebitis. Deut.5.32.
Quod præcipio tibi,hoc tantum facito Domino,nec addas quicquam,nec minuas. 12.32.
Tu mandasti mandata tua custodiri nimis. Psal.118.4.
Et leuaui manus meas ad mandata tua. Ibid.48.
Paratus sum,& nō sum turbatus,vt custodiā mādata tua. 60.
Inclinaui cor meum ad faciendas iustificationes tuas. Ibid. 112.
Qui credit Deo,attendit mandatis. Eccle.32.28.

Per illa plenè remuneratur homo nam consequitur Dei familiaritatem.

SI ergo audieritis vocem meam , & custodieritis pactum meum eritis mihi in peculium de cūctis populis, mea est enim omnis terra. Exod.19 5.

*Leuit.*26.11. Ponam tabernaculũ meum in medio vestri & nõ abhorrebit vos anima mea.

*Deut.*30.11. Elige ergo vitã,vt & tu viuas, & semen tuũ & diligas Dominum Deum tuum.

*Prou.*6.23. Quia mandatum lucerna est,& lex lux.

19.16. Qui custodit mandatũ custodit animam suã: qui autem negligit viã suam,mortificabitur.

*Eccles.*12.13. Deum time & mandata eius obserua.

*Sap.*6.19. Custoditio autẽ legũ confummatio incorruptionis est.

*Eccle.*2.12. Quis enim permansit in mandatis eius & derelictus est?

*Esa.*66.2. Ad quem respiciam,nisi ad pauperculum,& cõtritum spiritu,& trementem sermones meos?

*Iere.*7.23. Audite vocem meam,& ero vobis Deus, & vos eritis mihi populus, & ambulate in omni via quam mandaui vobis vt bene sit vobis.

Ioan. 14.23. Si quis diligit me,sermonẽ meũ seruabit,& pater meus diliget eũ,& ad eũ veniemus,& mãsionẽ apud eum faciemus.

Corporis sanitatem.

Deut. 30.15. COnsidera quod hodie proposuerim in cõspectu tuo vitã & bonũ,& econtrario mortẽ & malũ,vt diligas Dominũ Deũ tuũ,& ambules in viis eius,& custodias mandata illius,& cæremonias atque iudicia:& viuas atque multiplicet te,benedicatque tibi in terra.

*Prou.*3.1. Fili mi ne obliuiscaris legis meę,& precepta mea cor tuũ custodiat.Longitudinem enim dierum & annos vitæ, et pacem apponent tibi.

*Eccle.*8.5. qui custodit præceptũ,non experietur quicquam mali.

*Ezech.*20.11. Eieci ergo eos de terra Aegypti,& eduxi eos in desertum & dedi eis præcepta mea,& iudicia mea ostendi eis,quæ faciens homo viuet in eis.

Prolis fœcunditatem.

Leuit. 26.9. REspiciam vos & crescere faciã: multiplicabimini,& firmabo pactum meum vobiscum.

Deut. 7.12. Si postquã audieris hæc iudicia,custodieris ea,& feceris,custodiet & Dñs Deus tuus pactũ tibi,& diligeet te,& que multiplicabit,benedicetque fructui ventris tui,& fructui terræ tuæ,frumento tuo atque vindemiæ,oleo,& armentis & gregibus ouium tuarum.

Esai. 48.18. O si ad præcepta animum aduertisses, fuisset vt arena semen tuum & stirps veteri tui,vt lapilli eius.

Substantiæ

Substantiæ temporalis fœlicitatem.

FAcite Præcepta mea, & iudicia custodite & implete ea, *Leuit.*25.19.
vt habitare possitis in terra,absq; vllo pauore, & gignat vobis humus fructus suos,quibus vescamini,vsque ad saturitatem,nullius impetum formidantes.

Si in præceptis meis ambulaueritis.& mandata mea custodieritis,& feceritis ea,dabo vobis pluuias tẽporibus suis, & terra gignet germen suum,& pomis arbores replebuntur,apprehendet messium tritura vindemiã,& vindemia occupabit sementẽ,& comedetis panẽ vestrum in saturitate, & absque pauore habitabitis in terra vestra. 26.3.

Comedetis vetustissima veterum,& vetera,nouis superne nicumbus,proicietis. *Ibid.*10.

Si autẽ audieris vocẽ domini Dei tui, vt facias atque custodias omnia mandata eius, faciet te dominus Deus tuus excelsiorem cunctis gentibus,quæ versantur in terra. *Deut.*28.1.

Pone thesaurum tuum in præceptis altissimi, & proderit tibi magis,quam aurum. *Eccl.* 29.14.

Si volueritis & audieritis me,bona terræ comedetis. *Esaiæ.*1.19.

Pacis firmitatem.

DAbo pacẽ in finibus vestris: dormietis & nõ erit qui exterreat.Auferã malas bestias, & gladius nõ trãsibit terminos vestros, persequimini inimicos vestros,& corruent coram vobis.Persequentur quinque de vestris centũ alienos. *Leuit.* 26.6.

Custodi præcepta eius atque mandata quæ ego præcipio tibi,vt bene sit tibi,& filiis tuis post te. *Deut.* 4.40.

Qui autem timet præceptum,in pace versabitur. *Prou.*13.13.

Pax multa diligentibus legem tuam. *Psal.*118.165.

Vtinã attendisses ad mandata mea, redundaret instar fluminis pax tua. *Esa.*48.18.

Honoris celebritatem.

TVnc non cõfundar,cum perspexero in omnibus mandatis tuis. *Psal.*118.6.

In quo corrigit adolescentior viam suam.

Beatus vir qui timet Dominum,in mandatis eius volet ni- *Ibid.*9.
mis.Gloria & diuitiæ in domo eius. 111.1.

Semen hominum honorabitur hoc quod timet Deum. *Eccl.*10.23.

Gloriæ perpetuitatem.

Psal.141.6. Portio mea Domine in terra viuentium.

Matt.10.17. Procurrens quidam genu flexo ante eum rogabat eũ dicens: Magister bone quid faciam vt vitã æternã percipiam? Iesus dixit. Præcepta nosti, ne adulteres, ne occidas, ne furaris, ne falsum testimonium dixeris, ne fraudem feceris, honora patrem tuũ, & matrem. At ille respondens, ait illi: Magister, hæc omnia seruaui à iuuentute mea. Iesus autẽ intuitus eum, dilexit eum.

Ioan.12.50. Et scio quia mandatum eius vita æterna est.

Præcepta diuina nobilia, ideo transgressores rigide puniuntur.

Leuit.26.14. QVod si non audieritis me, nec feceritis omnia mandata mea, sed spreueritis leges meas, & iudicia mea contẽpseritis, ego quoque hæc faciã vobis: Visitabo vos velociter in egestate, & ardore qui conficiat oculos vestros, atque consumat animas vestras. Frustra seretis sementem quę ab hostibus deuorabitur.

Ibid.17. Ponã faciem meã contra vos, & corruetis corã hostibus vestris, & subiiciemini his qui oderunt vos. Sin autẽ nec sic obedieritis mihi, addam correptiones vestras septuplũ, propter peccata vestra, & conterã superbiã duritiæ vestræ. Dabóque vobis cælum desuper quasi ferrũ, & terram quasi æs. Cõsumetur incassum labor vester, non proferet terra genimen, nec arbores poma præbebunt.

Ibidem. 22. Emittã in vos bestias agri, quæ consumant vos, & pecora vestra, & ad paucitatẽ cunctis redigant, desertæque fiant viæ vestræ. Inducã super vos gladium vltorẽ fœderis mei. Cumque confugeritis in vrbes mittã pestilentiã in medio vestri, & trademini in manibus hostrũ postquã confregero baculũ panis vestri. Et vt decem mulieres in vno clibano coquant panes, & reddant eos ad pondus, & comedetis & non saturabimini, ita vt comedatis carnes filiorum vestrorum, & filiarum vestrarum.

Deut.28.15. Quod si audire nolueris vocẽ Dñi Dei tui, vt custodias atque facias omnia mãdata eius, veniẽt super te oẽs maledictiones istæ & apprehendent te. Maledictus eris in ciuitate. Maledictus in agro. Maledictũ horreũ tuũ, & maledictũ reliquiæ tuæ. Maledictus fructus ventris tui, & fructus terræ tuæ, armenta boum tuorum & greges ouium tuarum. Maledictus eris ingrediens, & maledictus egrediens.

Quod si nolueritis, & me ad iracũdiã prouocaueritis gladius deuorabit vos. Esai.1.20.

Abiecerunt enim legẽ Domini exercituũ, & eloquiũ sancti Israel blasphemauerunt. Ideo iratus est furor Domini in populum suũ, & extendit manum suam super eũ, & percussit eum, & conturbati sunt montes. 5.24.

Æternaliter.

MAledicti qui declinant à mandatis tuis. Psal.118.21.

Spreuisti omnes discedentes à iustitiis tuis. Ibid.118.

Qui declinat aures suas, quo minus legẽ audiat, eius precatio execrabilis est. Prou.28.9.

Maledictus vir qui nõ audierit verba pacti huius, quæ præcepi patrib⁹ vestris, in die qua eduxi eos de terra Aegypti. Ierem.11.4.

Super tribus sceleribus Iuda & super quarto non conuertã eum: eo quod abiecerit legẽ Domini, & mandata eius nõ custodierit. Amos.2.4.

Videte ne recusetis loquentem. Si enim illi nõ effugerũt recusantes eum qui super terram loquebatur, multo magis nos qui de cœlis nobis loquentem auertimus. Heb.12.25.

Precepta humana condigna reuerenter sunt obseruanda.

PEr me reges regnant, & legũ conditores iusta decernunt. Per me principes imperant, & potentes decernunt iustitiam. Prou.8.15.

Domui autẽ Rechabitarum dixit Ieremias: Pro eo q̃ obediuistis præcepto Ionadab patris vestri, non deficiet vir de stirpe Ionadab stans in conspectu meo cunctis diebus. Ierem.35.18.

Itaque fratres state & tenete traditiones quas didicistis siue per sermonem, siue per epistolam nostram. 2.Thess.2.15

Perambulabat autẽ Syriã & Ciliciã confirmans ecclesias: præcipiens custodire præcepta apostolorum & seniorum. Act.15.41.

Cum autẽ pertrãsirent ciuitates, tradebant eis custodire dogmata, quæ erant decreta ab apostolis & senioribus qui erant Hierosolimis. 16.4.

Indigna magnanimiter contemnenda.

EÒ q̃ appropinquat populus iste ore suo, & labiis suis glorificat me, cor autẽ eius longe est à me, & timuerunt me, mandatis hominũ & doctrinis, ideo ecce ego addam ad transmutationẽ populo huic, peribit sapientia à sapientibus. Esa. 29.13.

Matth. 15.3. Ipse autem respondens ait: Quare vos transgredimini mãdata Dei propter traditionem vestram?

Ibidem.7. Hypocritæ bene prophetauit de vobis Esa. supra Esa. 29.

Tit.1.14. Quam ob causam increpa eos dure: vt sani sint in fide, non intendentes Iudaicis fabulis, & mandatis hominum auersantium se à veritate.

Prædestinatio diuina imperscrutabilis.

Eccl.3.22. Altiora te ne quæsieris, & fortiora te ne scrutatus fueris sed quæ præcepit tibi Deus illa cogita semper, & in plurib. operib. eius ne fueris curiosus, multos. n. supplantauit suspicio illorum, & in vanitate detinuit sensus illorum.

Malac.1.3. Nonne frater erat Esau Iacob dicit dominus: Et dilexi Iacob, Esau autem odio habui.

Matt.20.16 Multi enim sunt vocati, pauci verò electi.

Rom. 11.33. O altitudo diuitiarum sapientiæ & scientiæ Deus, quã incõprehensibilia sunt iudicia eius & inuestigabiles viæ eius.

Irreprehensibilis.

Eccle.15.12. NOn dicas ille me in errorem impulit, non enim sunt ei necessarij homines impij.

Cap.33.12. Ex ipsis benedixit & exaltauit, & ex his sanctificauit, & ad se applicauit, & ex ipsis maledixit & humiliauit, & conuertit illos à separatione ipsorum. Quasi lutũ figuli in manu ipsius, plasmate illud, & disponere. Omnes viæ eius secundum dispositionẽ eius, sic homo in manu illius qui se fecit.

Esa.45.9. Væ qui contradicit factori suo, testa de fumiis terræ. Nũquid dicit lutum figulo suo quid facis, & opus tuum absque manibus est.

Iere.18.6. Nunquid sicut figulus iste non potero vobis facere domus Israel? ait dominus, ecce sicut lutum in manu figuli sic vos estis in manu mea.

Rom 8.29. Nã quos præscivit, & prædestinauit cõformes fieri imaginis filij sui. 30. Quos autẽ prædestinauit hos & vocauit, hos & iustificauit quos autem iustificauit, illos & magnificauit.

Cap.9.14. Quid ergo dicemus: Nunqd iniquitas est apud Deum? absit. Moysi n. dicit. Miserebor cui misero & misericordiã præstabo cui miserebor. Igitur nõ volẽtis, neq; currẽtis, sed miserẽtis est Deus 19. Dicis itaque mihi. Quid adhuc queritur? voluntati eius qs resistit? O homo tu qs es, q respõdeas Deo? Nunqd dicit figmẽtum ei q se finxit, quid me fecisti sic? An nõ habet potestatẽ figulus luti ex eadem massa facere aliud quidem

quidem vas in honorem, aliud verò in cõtumeliam? Quod si Deus volens ostendere iram et notam facere potentiam sua sustinuit in multa patientia, vasa iræ apta in interitum, vt ostenderet diuitias gloriæ suæ in vasa misericordiæ, quæ præparauit in gloriam.

Qui prædestinauit nos in adoptionem filiorum per Iesum Christum, in ipsum secundum propositum voluntatis suæ in laudem gloriæ gratiæ suæ. Ephes.1.5.

In magna autem domo nõ tolũ sunt vasa aurea & argẽtea sed & lignea & fictilia, & quędã quidẽ in honorem, quędam autem in contumeliam, si quis ergo emundauerit &c. 2.Tim.2.20.

Audientes autem gentes gaudẽbant & glorificabant verbum domini & credidẽrunt quotquot erant prędordinati ad vitam æternam. Act. 13.48.

Primitia fructuum debentur Deo et usque Sacerdotibus.

PRimitias frugum terræ tuæ deferes in domum domini Dei tui, nõ coques hœdum in lacte matris suæ. Exod.23.19

Primitiã frugũ terræ tuæ offeres in domũ domini Dei tui Cap. 34.26.

Loquere filijs Israel (ait dominus ad Moysen) & dices ad eos, cũm ingressi fueritis terram quam ego dabo vobis, & messueritis segetem, feretis manipulos spicarum primitias messis vestræ ad sacerdotem. Leuit.23.10.

Vniuersa frugum initia quæ gignit humus & domino ne portentur cedent in vsus tuos (Loquitur dominus ad Aaron) qui mundus est in domo tua vescetur eis. Num.18.13.

Primitias frumenti, vini, & olei & lanarum partem ex ouium tonsione (accipient sacerdotes ait dominus.) Deut.18.4.

Tolles de cũctis frugibus tuis primitias & pones in cartallo pergẽsque ad locum quem dominus Deus tuus elegerit vt ibi inuocetur nomen eius. 10. Formam ostendit offerendi primitias Tob. 1.7. Cap.26.2.

Quod cùm pertæsum esset (scilicet q̃ Ezechiãs, sacerdotes & Leuitas cõposuerat in ordinem ministerij) in aurib. multitudinis plurimas obtulere primitias filius Isr. frumẽti, vini & olei, mellis quoq; & oĩm q̃ gignit hum⁹ decimas obtulerũt. 2.Paral.31.5.

Et offerremus primogenita terræ nostræ & primitias vniuersi fructus oĩs ligni ab anno in annũ in domo dñi. 37. Et primitias ciborũ nostrorũ, & libaminũ nostrorũ, & pomaoĩs ligni vindemiæ quoq; & olei afferremus sacerdotib. ad gazophylaciũ Dei nostri & decimã prẽ terræ nostræ Leuitis 2.Esd.10.35.

Prou.3.9. Honora dominum de tua substantia,& de primitiis omnium frugum tuarum,& implebuntur horrea tua saturitate, & vino torcularia tua redundabunt.

Primogenita omnia Aegyptiorum moriuntur.

Exod 12. 29. ℣ Actum est autem in noctis medio percussit Dñs omne primogenitum in terra Ægypti à primogenito Pharaonis q in solio eius sedebat,vsque ad primogenitū captiuaquæ erat in carcere, & omne primogenitum iumentorum.

Psal.77.51. Et percussit omne primogenitum in terra Ægypti, principias omnis laboris eorum in tabernaculis Cham.

134.8. Qui percussit primogenita Ægypti ab homine vsq; ad pecus

135.10. Qui percussit Ægyptum cum primogenitis eorum quoniam in Æternum misericordia eius.

Primogenitum omne Deo consecratur,

Exod.13.2. ℣ Sanctifica mihi omne primogenitum quod aperit vulvā in filiis Israel tam de hominibus quàm de iumentis,mea sunt enim omnia.

Cap.22 29. Decimas tuas,& primitias tuas,non tardabis reddere,primogenitum filiorum tuorum dabis mihi.

Cap.34.20. Primogenitum Asini redimes oue,sin autem nec pretium pro eo dederis,occidetur.Primogenitum filiorum tuorum redimes,nec apparabis in conspectu meo vacuus.

Leuit.27.26 Primogenita quæ ad Deum pertinent,nemo sanctificare poterit,& vouere,siue bos,siue ouis fuerit Domini sunt.

Numer.3.13. Meum est enim omne primogenitum ex quo percussi primogenitos in terra Ægypti,sanctificaui mihi quicquid primū nascitur in Israel ab homine vsque ad pecus, mei sunt ego Dominus.

Cap.8.17. Mea sunt enim omnia primogenita filiorum Israel, tam ex hominibus quàm ex iumentis,ex die quo percussi omne primogenitum in terra Ægypti sanctificaui eos mihi.

Deut.15.19. De primogenitis quæ nascuntur in armentis et ouibus tuis q̄quid est sexus masculini sanctificabis Domino Deo tuo,non operaberis in primogenito bouis,& non tondebis primogenita ouium.1.Reg 1.24.

Luc.2.23. Quia omne masculinū adaperiens vulvam sanctum Domino vocabitur.

Primogenitorum iura,priuilegia,& prærogatiua

Gen.25.31. ℣ Vis(Esau)dixit Iacob,vende primogenita tua. Cubeu

Rubē primogenitus meus,tu fortitudo mea, & principiū doloris mei,prior in donis,maior in imperio. *Cap.49.3.*

Si habuerit homo vxores duas,vnā dilectā & alterā odiosam,genuerintque ex eis liberos,& fuerit filius odiosæ primogenitus,volueritq; substātiā inter filios suos diuidere,nō poterit filiū dilectæ facere primogenitū & præferre filio odiosæ,sed filium odiosæ agnoscet primogenitū.2.Par.21. 3. *Deut.21.15.*

Primogenita aliquando à Deo reiciuntur.

Videns autem Ioseph quod posuisset pater suus dexterā manum super caput Effraim,grauiter accepit,& apprehensam manum patris leuare conatus est de capite Ephraim & transferre super caput Manasse. *Gene.48.17.*

Iacob dilexi,Esau autem odio habui. *Rom.9.13.*

Proditio & eius Punitio.

Ascenderunt autem Ziphæi ad Saul in Gabra dicentes. Nonne ecce Dauid latitat apud nos in locis tutissimis siluæ in colle Hachila quæ est ad dexterā deserti: Nūc ergo sicut desiderauit anima tua vt descēderes,descēde,nostrum autem erit vt tradamus in manus regis. *1.Reg.23.19*

Hæc dicit dominus Deus exercituū. Vade ingredere ad eum qui habitat in tabernaculo ad Sobnam præpositum tē & dices ad eum. Quid tu hic? Aut quasi quis hic? q̄a excidisti tibi hic sepulchrum,excidisti in excelso memoriale diligenter,in petra tabernaculum tibi. Ecce dominus asportari te faciet,sicut asportatur gallus gallinaceus,& quasi amictum sic subleuabit te. *Esa.22.15.*

Simon templi præpositus,thesauros etus Apollonio duci prodit,ad quos rapiendos iussus à rege,Heliodorus post suas Iudæorum orationes à Deo percutitur.Ca.4. 1. & Cap. 10.20.eadem historia narratur.Cap.13.21. *2.Mach.3.✠*

Tūc abiit vnus de duodecim q dicebat Iudas Ischariotes ad principes Sacerdotū & ait illis.Quid vultis mihi dare, & ego vobis eum tradā.47.Adhuc eo loquente ecce Iudas vnus de duodecim venit,& cū eo turba multa, cū gladiis & fustibus,missi à principibus Sacerdotum& senioribus populi. *Matt.26.14*

Promissio(vide)votiuum.

Promissiones Dei cum conditione sunt.

Multiplex promittitur obseruātibus legem benedictio & transgredientibus maledictio,Cap.19.8. Idem habetur verbatim,Leuit.26. *Deut.28.✠*

Legē præcepit nobis Moises hæreditatē multitudinis Iacob dilexi,Esau autem odio habui. (cob. *Cap.33.4.*

1.Reg. 2. 30. Propterea ait dominus Deus Israel. Loquens locutus sum vt domus tua & domus patris tui ministraret in conspectu meo vsque in sempiternum. Nunc autē dicit Dominus absit hoc à me, sed quicunque honorificauerit me, honorificabo eum, qui autem contemnunt me, erunt ignobiles.

Ezech. 18. ✠ Dicit quod filius non portabit iniquitatem patris nec e contra sed quisque suam ipsius portabit, quod si impius pœnitentiam egerit saluabitur, iustus verò si suam deserat iustitiam, damnabitur. Hortatur ergo Dominus ad pœnitentiā & cordis innouationem.

Cap. 33. 14. Si autem dixero impio morte morieris & egerit pœnitentiā à peccato suo, feceritque iudicium & iustitiam, & pignus restituerit ille impius rapinamque reddiderit in mādatis vitæ ambulauerit, nec fecerit quicquam iniustum vita viuet, & non morietur. 19. Et cum recesserit impius ab iniquitate sua feceritque iudicium & iustitiam viuet in eis.

Mar. 16. 16. Qui crediderit & baptisatus fuerit, saluus erit, qui verò non crediderit condemnabitur.

Ioan. 3. 16. Sic enim dominus dilexit mundum vt filium suum vnigenitum daret, vt omnis qui credit in eum nō pereat, sed habeat vitam æternam. 36. Qui credit in filium, habet vitam æternam, sed ira Dei manet super eum.

Cap. 6. 47. Amen amen dico vobis qui credit in me habet vitā æternā.

Cap. 8. 31. Si vos manseritis in sermone meo, verè discipuli mei eritis, & cognoscetis veritatem & veritas liberabit vos.

Cap. 13. 17. Si hæc scitis, beati eritis si feceritis ea. Cap. 1. 23.

Cap. 15. 7. Si manseritis in me, & verba mea in vobis mānserint, quodcunque volueritis petetis & fiet vobis. 14. Vos amici mei estis si feceritis quæ ego præcipio vobis.

Rom. 8. 17. Si autem filij & hæredes, hæredes quidem Dei, cohæredes autem Christi, si tamen compatimur, vt & glorificemur.

Heb. 3. 14. Participes enim Christi effecti sumus, si tamen initium substantiæ eius vsque ad finem firmum retineamus.

Apoc. 2. ✠ Vincēti præmium pollicetur, quòd esset, Cap. 3. pollicetur.

Cap. 21. 7. Qui vicerit possidebit hæc, & ero illi Deus & ille erit mihi filius.

Prophetæ. (vide) *Concionatores.*

Prophetæ boni à Deo mittuntur.

Sic Hieremias missus.

Ierem. 1. 5. PRiusquā te formarē in vtero, noui te, & antequam exires de vulua, sanctificaui te, & prophetam in gentibus dedi te. Noli dicere, quia puer ego sum: quoniam ad omnia, quæ mittam

mittā te ibis, & vniuersa quæcunq; mādauero tibi loqueris. Ne timeas à facie eorū, quia tecum sum, & eruā te dicit dñs.

Et factum est verbum dñi ad Hieremiā: Clama ad me, & exaudiam te, & annūtiabo tibi grādia, et firma quę nescis. 33. 3.

Quia nō faciet dominus Deus verbum, nisi reuelauerit Amos. 3. 7.
secretum suum ad seruos suos prophetas.

Hinc Micheas propheta ait.

VIuit dominus, quia quodcunque dixerit mihi dominus 3. Reg. 22. 14.
hoc loquar.

Et spiritus prophetarum, prophetis subiecti sunt. 1. Cor. 14. 32.

A malis contemnuntur.

PRophetam suscitabo eis similē tui, ponamq; verba mea Deu. 18. 18.
in ore eius, loquenturq; ad vos omnia, quæ præcepero illi: qui autem verba, quæ loquetur in nomine meo audire nolierit, ego vltor existam.

Mittebat aūt dominus Deꝰ patrū suorum ad illos per ma 2. Par. 36. 15.
nus nunciorum suorum. At illi subsannabant nuncios.

Venite & percutiamus eum lingua, & non attendamus ad Ierem. 18. 18.
vniuersos sermones eius.

Seduxisti me domine & seductus sum, fortior fuisti & in- 20. 7.
ualuisti. Factus sum in derisum tota die. Omnes subsannant me quia iam olim loquor vociferans, iniquitatem & vastitatem clamito. Et factus est mihi sermo Domini in opprobriū et in derisum tota die.

Et misit dominus ad vos omnes seruos suos prophetas, 25. 4.
consurgens diluculo, mittensque, et non audistis, neque inclinastis aures vestras, vt audiretis eum.

Iudicium mortis est viro huic, quia prophetauit aduersus 26. 11.
ciuitatem istam, sicut auditis auribus vestris. (iste,

Et dixerunt principes regi: Rogamus, vt occidatur homo 38. 4.
Domus Israel nolunt audire te, quia nolunt audire me. Ezech. 3. 7.

Et dixi a, a, a, domine Deus ipsi dicunt de me: Nunquid 20. 49.
non per parabolas loquitur iste?

Et prophetis mandabitis dicentes: Ne prophetetis. Amos. 2. 12.

Iesus autem dixit: Non est propheta sine honore, nisi in Matt. 13. 57.
patria sua, et in domo sua.

Væ vobis scribæ et Phatisæi, hipocritæ, qui ædificatis se- 23. 24.
pulchra prophetarum.

Tunc expuerunt in faciem eius, dicentes. Prophetiza no- 26. 68.
bis quis te percussit.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Prouidentiæ Dei generalitas.

Iob.22.14. NVbes latibulum eius,nec nostra considerat,& circa cardines cœli perambulat.

Cap.38.38. Quis præparat coruo escam suam,quando pulli clamant ad Deum vagantes,eo quod non habeant cibos?

Psalm.22.1. Dominus regit me & nihil mihi deerit.

35.7. Homines & iumenta saluabis Domine.

66.5. Lætentur et exultent gentes, quoniam iudicas populos in æquitate,et gentes in terra dirigis.

Sapien.6.8. Quoniam pusillum & magnum ipse fecit & æqualiter cura est illi de omnibus.

In manu.n.illius et nos & sermones nostri, & oīs sapiētia

Cap.7.16. Attingit ergo à fine vsq; ad finē fortitet,& disponit oīa suauiter.

Cap.8.6. Diligis.n.oīa q̄ sunt,& nihil odisti eorū,quę fecisti. suauiter.

Cap.11.25. Tua autem pater prouidentia ab initio cuncta gubernat.

Cap.14.3. Nonne duo passeres asse vęneunt,& vnus ex illis nō cadet

Matt.10.29. super terram sine patre vestro? vestri autem & capilli capitis omnes numerati sunt.

In ipso enim viuimus & mouemur & sumus.

Act.17.28. Omnem solicitudinem vestram proiicientes in eum quoniam ipsi cura est de vobis.

1. Petr.5.7.

AEquitas,in renumeratione bonorum.

Iob.5.6. NIhil in terra sine causa fit.

Sap.11.21. Sed omnia in mēsura &numero & pōdere dispositi.

Mat.20.14. Volo autem & huic nouissimo dare sicut & tibi, an non licet mihi quod volo facere?

In punitione malorum.

Iob.36.22. ECce Deus excelsus in fortitudine sua & nullus ei similis ex legislatoribus.

Sap.12.13. Non enim est alius quàm tu cui cura est de nobis,vt ostēdas quoniam non iniustè iudicas iudicium.15.Cùm ergo iustus,iustè omnia disponis,virtus.n. tua iustitiæ inimica est.

Esai.10.15. Nunquid gloriabitur securis cōtra eū qui secat in ea aut exaltabitur serra contra eum à quo trahitur? Quomodo si eleuetur virga contra eleuantem se,& exaltetur baculus,quasi vtique lignum est

Insuperscrutabilitas ob tribulationem bonorum.

Iob.9.22. VNum est qđ locūt' sum et innocentē et impiū ipse cōsumit.

Psal.144.7. Iustus dominus in omnibus vijs suis.

Eccle.8.17. Et intellexi,quod omnium operum Dei nullā possit homo inuenire

inuenire rationē eorum quæ sunt sub sole,quātò plus laborauerit ad quærendum tanto minus inueniat, etiam si dixerit sapiens se nosse non poterit reperire.

Sunt iusti atq; sapiētes,& opera eorum in manu Dei,& tamen nescit homo vtrum amore an odio dignus sit, sed omnia in futurū seruant incerta;eo qđ vniuersa æquè eueniāt iusto & impio,bono & malo mundo & immundo,immolāti victimas & sacrificia cōtēnenti.Sicut bonus sic & peccator, vt periurus ita et ille qui verum deierat.3 Hoc est pessimum inter omnia quæ sub sole sunt,quia eadem cunctis eueniēt.

Cap.9.1.

Vsquequo Domine clamabo,& nō exaudies,vociferabo ad te vim patiens,& nō saluabis. Quare respicis cōtemptores,et taces cōculcante impio iustiorem se? 1.Mundi sunt oculi tui ne videas malum, et ad iniquitatem respicere non poteris.Quare non respicis super iniqua agēres,et taces deuorante impio iustiorem se?

Habac.1.2.

Et prosperitatem malorum.

VEruntamen quia non sunt in manu eorū bona, consilium eorum longè sit à me.

Iob.21.16.

Quid gloriaris in malitia?

Et eruc me de manu filiorū alienorum, Quorum filij fuerit nouellæ plantationes,filiæ eorum copositæ, promptuarijs eorum plena,oues eorum fœtosæ,nō est ruina maceriæ. Beatum dixerunt populum cui hæc sunt, beatus populus cuius Dominus Deus eius.

Psam.143.11.

Vniuersa propter semetipsum operatus est dominus, impium quoque ad diem malum.

Prou.16.4.

Hæc quoque vidi in diebus vanitatis meæ. Iustus periit in iustitia sua, & impius multo viuit tēpore in malitia sua.

Eccles.7.16.

Altiora te ne quæsieris,non enim est tibi necessarium, ea quæ abscondita sunt oculis tuis, videre.

Eccles.3.22.

Iustus quidem tu es domine,si disputem tecum,veruntamen iusta loquar ad te Quare via impiorū prosperatur,bene est omnibus qui prævaricantur & iniquè agunt 2.plantasti eos& radicem miserunt, proficiunt & faciunt fructum, prope es tu ori eorum,& longè à renibus eorum.

Ierem.12.1.

Laborare fecisti dominū in sermonibus vestris,in eo qđ dicitis.Omnis qui facit malum,bonus est in conspectu domini,& tales placent ei,aut certe,vbi est Deus iudicij?

Malac.2.17.

Prouidentia humana.

GEns absque cōsilio est & sine prudentia, vtinā saperēt & intelli-

Dent.32.28.

Universidad de Deusto
Biblioteca

intelligerent,ac nouissima prouiderent.

Prou.19.17. Frustra autem iacitur rete ante oculis pennatorum.

Cap.19.20. Audi consilium & suscipe disciplinam vt sis sapiens in nouissimis tuis.

Cap. 22. 3. Callidus videt malum,& abscondit se, parvuli transeuntes sustinuerunt dispendia.

Cap.27.12. Astutus videns periculum absconditur,simplices pertranspunt et damnum accipiunt.

Eccle.7.15. In die bona fruere bonis,& malum diem præcaue.

Sap. 9.14. Cogitationes enim mortaliū timidæ,& incertæ prouidentiæ nostræ.

Prouidentia (vide) *Gubernatio.*

Pseudoprophetæ non sunt audiendi.

Deut. 13. 1. SI surrexerit in medio tui propheta, aut qui somnii videre se dicat,et prædixerit signū atq; portentum , & euenerit quod locutus est, et dixerit eamus et sequamur deos alienos quos ignoras,et seruiamus eis , nō audies verba prophetæ illius aut somniatoris quia tētat vos dominus Deus vester

Cap. 18. 20. Propheta autem qui arrogantia depravatus voluerit loqui in nomine meo quæ ego nón præcepi illi,vt diceret,aut qui ex nomine aliorum deorum,interficietur.

3.Reg. 13. 11. Prophetes autē quidā senex habitabit in Bethel , ad quē venerunt filij sui & narrauerunt ei omnia opera quę fecerat vir Dei,alla die in Bethel,& verba quæ locutus fuerat ad regem & narrauerunt patri suo.4.Reg.10.19.

Cap. 18. 40. Dixit eis Elias ad eos (Achab) apprehendite prophetas Baal et ne vnus quidē effugiat ex eis (erant enim 850.) quos cū apprehendissent duxit eos Elias ad Torrentem Cison& interfecit eos ibi.Cap.22 6.10.

Prou.28.10. Qui decepit iustos in via mala,in interitu suo corruet,et simplices possidebunt bona eius.

Esa. 3. 11. Væ impio in malū,retributio manuū eius fiet ei.c.28.7.

Cap. 56. 10. Speculatores eius cęci oēs,nescierūt vniuersi canes muti nō valētes latrare,vidētes vana , dormiētes & amātes somnia.

Hiere. 14.15. Hæc dicit Dñs de prophetis qui prophetant in nomine meo,quos ego nō misi dicentes , gladius & fames non erit in terra hac,in gladio & fame consummentur prophetæ illi.

Cap. 23. ✠ Vaticinatur prophetis æternum opprobrium,qui populū decipiunt,volentes vt obliuiscatur nomē Domini,et prophetant absque Dei voluntate,sermonem Domini onus appellantes,Cap.28.per totum.

Cap.27.9. Vos autem nolite audire prophetas vestros et diuinos,& somnia

somniatores & augures,& maleficos qui dicūt vobis,nō seruietis regi Babylonis,quia mendacium prophetant vobis,vt longe vos faciant de terra vestra,& eiiciant vos et pereatis.

Hæc dicit dñs exercituum Deus Israel. Nō vos seducant prophetæ vestri qui sunt in medio vestrum,et diuini vestri et ne attēdatis ad somnia vestra quę vos somniatis.21. Hęc dicit dñs exercituū Deus Israel ad Achab filium Colię et ad Sedechiam filium Maasiæ qui prophetant vobis in nomine meo mendaciter, ecce ego tradam eos in manus Nabugodonosor regis Babylonis & percutiet eos in oculis vestris. Cap.29.8.

Minatur dñs pseudoprophetis, ex suo cerebro diuinantibus,populūq; seducētib⁹,falsam promittēdo pacē,et parietē luto absq; paleis liniēdo,filiis et filiabus Israel de corde suo prophetātibus & puluillos sub omni cubitu consuentibus, Ezech. 13. ✠

Prophetā cū errauerit,et locutus fuerit verbum,ego Dominus decepi prophetam illum , et extendā manū meā sup illū & delebo illū de medio populi mei Israel. Amos, 7. 10. Cap.14.9.

Cōiuratio prophetarū in medio eius (terræ Israel) sicut leo rugiēs rapiensq; prædam,animas deuorauerunt,opes & pretiū acceperūt,viduas eius multiplicauerūt in medio illius. Cap.22.25.

Væ pastoribus Israel qui pascebāt semetipsos,nónne greges à pastoribus pascuntur? per totum caput. Cap.34.2.

Hæc dicit dñs super prophetas qui seducūt populū meū qui mordent dentibus suis,& prædicant pacē : et si quis nō dederit in ore eorum quippiā,sanctificāt super eum prœliū. Micheæ. 3. 5.

Et erit in die illa dicit Dominus exercituū , disperdā nomina idolorum de terra,et nō memorabuntur vltra:& pseudoprophetas,et spiritum immundum auferam de terra. Zachar.13.2.

Attendite à falsis prophetis,qui veniunt ad vos , in vestimentis ouium,intrinsecus autem sunt lupi rapaces,à fructibus eorum cognoscetis eos.Cap.24.11. Matth. 7.15.

Attendite (Dixit Iesus discipulis suis) à fermento Phariseorum,quod est hypocrisis. Luc. 12.1.

Ego scio (ait Paulus) quoniam intrabunt post discessionem meam lupi rapaces in vos,non parcentes gregi. Act.20.29

Videte canes,videte malos operarios,videte concisionem. Phili 3. 2.

Videte ne quis vos decipiat per philosophiā & inanē fallaciam secundum traditionē hominum, secundum elemēta mundi,& non secundum Christum. Colloss. 2. 8.

Spiritus autem manifestè dicit,quia in nouissimis tēpori bus discedent quidam à fide attendentes spiritibus erroris, 1.Tim.4.1.

&

Universidad de Deusto
Biblioteca

& doctrinis dæmoniorum, in hipocrisi loquentium mendacium. 1. Tim. 2, 17.

1. Tit. 3. 1. Hæc autem scito quòd in nouissimis diebus instabunt tempora periculosa, & erunt homines seipsos amantes cupidi, elati, superb, blasphemi, &c.

2. Pet. 2. 1. Fuerunt verò & pseudoprophetæ in vobis, sicut & in vobis erunt magistri mendaces qui introducent sectas perditionis, & eum qui emit eos Dominum negant, superducentes sibi celerem perditionem, &c. per totum Caput.

1. Ioan. 4. 1. Charissimi nolite omni spiritui credere, sed probate spiritus si ex Deo sint, quoniam multi pseudoprophetæ exierunt in mundum. Iudæ. 4 8.

Pseudoprophetæ habentur qui currunt antequam per ordinariam potestatem mittantur.

Hier. 14. 14. ET dixit Dominus ad me. Falsi prophetæ vaticinantur in nomine meo, non misi eos & nō præcepi eis, neq; locutus sum ad eos: visionem mendacem, & diuinationem fraudulentam & solutionem cordis sui prophetant vobis.

Cap. 23. 32. Ecce ego ad prophetas ait Dominus, qui assumunt linguas suas & aiunt, dicit Dominus. Ecce ego ad prophetas somniantes mendacium, ait Dominus, qui narrauerunt eos & seduxerunt populum meum in mendacio suo, & in mirabilibus suis, cùm ego non misissem eos nec mandassem eis, qui nihil profuerunt populo huic dicit dominus.

Cap. 27. 15. Quia non misi eos dicit Dominus, & ipsi prophetant in nomine meo mendaciter, vt eiiciant vos & pereatis tu vosque prophetæ qui vaticinantur vobis.

Ezech. 13. 6. Vident vana & diuināt mēdacium dicentes: Ait Dominus, cū Dñs nō miserit eos, & perseuerauerūt cōfirmare sermonē.

Seipsi intrudunt.

Vnde pater eorum diabolus ait.

3. Reg. 22. 22 EGrediar & ero spiritus mēdax in ore oīm prophetarū eius.

Ierem. 14. 13. Et dixi a, a, a, dñe Deus, prophetæ dicūt eis: non videbitis gladiū & fames non erit vobis, sed pacē verā dabit vobis in loco isto. Et dixit Dñs ad me: Nō misi eos, & non præcepi eis neq; loquutus sum ad eos, visionē mendacē, & diuinationem fraudulentam & seductionē cordis sui prophetant vobis.

23. 21. Non mittebā prophetas & ipsi currebant, non loquebar ad illos, & ipsi prophetabant vobis.

Ezech. 13. 3. Væ prophetis insipientibus q̄ sequuntur spiritū suū & nihil vident

vident quasi vulpes in desertis, prophetæ tui Israel erant: nō ascendistis ex aduerso, neque opposuistis murū pro domo Israel, vt staretis in prælio in die Dñi. Vidēt vana & diuinant mendaciū dicentes: Ait dominus cum dominus non miserit eos, & perseuerauerūt confirmare sermonē. Nunquid non visionē cassam vidistis, & diuinationem mēdacem locuti estis? & dicitis, ait Dominus cum ego non sim locutus.

Ex nobis prodierunt, sed non erant ex nobis. Nam si fuissent ex nobis permansissent vtique nobiscum. 1. Ioan. 2. 19.

Simplices seducunt.

SI surrexerit in medio tui prophetes, aut qui somniū se vidisse dicat, & prædixerit signū atque portentū, & euenerit quā locutus est, & dixerit tibi eamus & sequamur deos alienos, quos ignoras & seruiamus eis: nō audies verba prophetæ illius vt subuersoris, quā tētat vos dñs Deus vester, vt palā fiat, vtrū diligatis eū an nō, in toto corde, & in tota anima vestra. Deut. 13. 1.

Stupor & mirabilia facta sunt in terra, Prophetæ prophetabant mendacium, & sacerdotes applaudebāt manibus suis. Ierem. 5. 31.

Et curabant contritionem filiæ populi mei cum ignominia dicentes: Pax pax, & non erat pax. 6. 14.

Et in prophetis Hierusalem vidi similitudinē adulterantiū & iter mendacij: & confortauerunt manus pessimorū, vt non conuertatur vnusquisque à malitia sua. 23. 14.

Hæc dicit dominus exercituum. Nolite audire verba prophetarum, qui prophetant vobis, & decipiunt vos. Visionem cordis sui loquuntur, non de ore domini. Ibid. 16.

Si stetissent in consilio meo, auertissem vtique eos à via sua mala & à cogitationibus suis pessimis. Ibid. 22.

Audiui quæ dixerunt prophetæ prophetantes in nomine meo mendaciū, dicentes: Somniaui somniaui. Vsquequo istud est in corde prophetarum vaticinantium mendacium, & prophetantium seductores cordis sui. Ibid. 25.

Prophetæ tui viderunt tibi falsa & stulta, nec aperiebant tibi iniquitatem tuam, vt te ad pœnitentiam prouocarent. Thren. 2. 14.

Prophetæ autem eius liniebant eos absque temperamēto videntes vana, & diuinantes ei mendacium. Ezec. 22. 28

Scitote Israel stultū propheta, insanū virum spiritualem. Speculator Ephraim cum Deo meo: propheta laqueus ruinę factus est super oēs vias eius, in somnia in domo Dei eius. Oseæ. 9. 7.

Surgent enim pseudochristi & pseudoprophetæ & dabūt signa Mat. 24. 24

signa & prodigia. Nolite credere.

2.Cor.11.13. Nã huiusmodi pseudoapostoli, sunt operarij subdoli trãsfigurantes se in Apostolos Christi.

Colloss. 2. 8 Videte ne quis vos decipiat per philosophiã & inanẽ fallaciam, secundum traditionẽ hominũ, secundum elementa mundi, & non secundum Christum.

2.Pet.2.3. Fuerunt vero & pseudoprophetæ in populo, sicut & in vobis erunt magistri mendaces, qui introducent sectas perditionis & eum qui emit eos. (lutoret.

Hoc primũ scitẽtes, quod venient in nouissimis diebus in

3.3.

Factis se produnt.

Deut.18.20. PRopheta aũt q arrogãtia depranatus voluerit loq in nomine meo q̃ ego non præcepi illi vt diceret interficiet.

Esaiæ.28.7. Sacerdos & propheta nescierunt præ ebrietate, absorpti sunt à vino, errauerunt in ebrietate, nescierunt videntẽ, ignorauerunt iudicium.

Sopho.3.4. Prophetę eius vesani, viri infideles.

Matt.7.15. Attendite à falsis prophetis. nunquid colligunt de spinis vuas, aut de tribulis ficus?

Pœnam super se inducunt

Deut.13.5. PRopheta aũt ille aut fictor somniorum interficietur, quia locutus est vt auerter et vos à Domino Deo vestro, qui redemit vos de domo seruitutis.

Esa.9.15. Propheta docens mendacium ipse est cauda.

Iere.14.15. Idcirco hæc dicit Dñs de prophetis qui prophetãt in nomine meo, quos ego non misi In gladio & fame consumentur prophetæ illi, & populi quibus prophecant, erunt proiecti in viis Ierusalem, præ fame & gladio.

23.11. Prophetæ nãque & sacerdos polluti sunt, & in domo mea inueni malũ eorũ, dicit Dñs. Idcirco via eorũ erit quasi lubrica in tenebris, impellentur & corruent in ea: afferã enim super eos mala, annum visitationis eorum, ait Dominus.

ibid.31. Propterea ecce ego ad prophetas, ait Dominus: qui furantur verba mea vnusquisque à proximo suo.

28.15 Et dixit Hieremyas propheta. Audi Anania, non misit te Dñs, & tu confidere fecisti populũ istũ in mendacio. Idcirco dicit Dominus. Ecce, ego mittam te à facie terræ, hoc anno morieris aduersus enim Dominũ loquutus es.

Ezech. 13. 9 Propterea hæc dicit dñs Deus. Quia locuti estis vana & vidistis mẽdacium, ideo ecce ego ad vos, & erit manus mea super

super prophetas qui vident vana, & diuinant mendatiũ, in cõsilio populi mei non erunt, & in scriptura domus Israel non scribentur, nec in terra Israel ingredientur: eo quod deceperint populum meũ dicentes: Pax, pax. & non est pax.

Hæc dicit Dominus Deus. Super prophetas qui seducunt populũ meum, qui mordent dentibus suis, & prædicant pacẽ, & si quis non dederit in ore eorum quippiã, sanctificant super eum prælium. Propterea nox vobis pro visione erit, & tenebræ vobis pro diuinatione. Micheæ.3.5.

Ptolomæus oppugnator ab Antiocho.1.Mach.1.19.instruxit contra eũ Alexandro filio Antiochi.10.51. pugnat cũ Alexandro & moritur.11.1.18.

Ptolemæus Macer veneno vitã suã finiuit.2.Mach. 10.12.13.

Publius suscipit hospitio Paulum. Act.28.8.

Punitio diuina fit per Angelos.

FActum est igitur in nocte illa, venit angelus Domini & percussit in castris Assiriorum 185000. 4.Reg.19.35.

Confestim percussit eum Angelus dñi eo quod non dedisset honorem Deo: & consumptus à vermibus expirauit. Act.12.23.

Per homines.

VÆ Assur, virga furoris mei, & baculus ipse est. In manu eius indignatio mea. 6. Ad gentẽ fallacẽ mittã eũ, & cõtra populũ furoris mei mandabo ei vt auferat spolia, & diripiat prædã, & ponat illum in conculcationẽ, quasi lutum platearum 7. Ipse autem non sic arbitrabitur, & cor eius non ita æstimabit, sed ad conterendum erit cor eius. Esaiæ.10.5.

Et erit cũm complenerit Dñs omnia opera sua in monte Sion, visitabo super fructũ magnifici cordis Regis Assur. ibid.12.

Fili hominũ Nabuchodonosor rex Babylonis, seruire fecit exercitũ suũ seruitute magna aduersus Tyrũ: & merces nõ est reddita ei, neq; exercitui eius de Tyro, p̃ seruitute quã seruiuit mihi aduersus eã 19. Propterea hæc dicit Dñs: Ecce ego dabo Nabuchodonosor regẽ Babylonis in terra Aegypti: & accipiet multitudinẽ eius, & deprædabitur manubias eius & erit merces exercitui illius, & dirripet spolia eius. Ezech.29.18

Punitio malorum necessaria.

MAleficos non patieris viuere. Exod.22.18

Tolle cunctos principes populi, & suspende eos contra solem in patibulis, & auertatur furor meus ab Israel. Nume.25.4.

Impijs & peccatoribus reddet vindictam.. Eccles.12.6.

Apoc.2.19. Noui opera tua & fidē & charitatem tuā,& ministerium & patientiā,& opera tua nouissima plura prioribus. 20.Sed habeo aduersus te pauca,quia permittis mulierem Iezabel (quæ se dicit prophetā)docere & seducere seruos meos,fornicari & manducare de idolothytis.

Ordinatæ.

Deut. 24.16. NOn occidētur patres pro filiis,nec filij pro patribus,sed vnusquisque pro peccato suo morietur.

27.25. Maledictus qui accipit munera vt percutiet animā sanguinis innocentis.

Sapien.11.17. Per quæ quis peccat,per hæc & torquetur.

Eccl. 33. 30. Verum sine iudicio nihil facias graue.

Ioan 8.7. Qui sine peccato est vestrū,primus in illā lapidē mittat.

19.11. Non haberes potestatem aduersus me vllam, nisi datum tibi esset desuper,(ait dominus Pilato).

1.Tim. 5. 21. Testor coram Deo & Christo Iesu, & electis Angelis vt hæc custodias.

Fructifera.

Prou. 19.25. PEstilente flagellato stultus sapientior erit, si autem corripueris sapientem intelliget sapientiam.

20.30. Liuor vulneris absterget mala,& plagæ in secretioribus (venti).

21.11. Mulctato pestilente sapientior erit parvulus.

1.Tim.5. 20. Peccantes corā omnibus argue vt cæteri timorē habeāt.

Purgatorium.i.Locum vbi sunt animæ quæ viuorum precibus & operibus iuuari possunt,& purgantur,esse confirmatur.

2.Mac.12.43 ET facta collatione duodecim milia dragmas argenti misit(Iudas Machabeus)Hyerosolimā offerri pro peccato sacrificiū bene & religiosē de resurrectione cogitās.44.Si enim eos qui ceciderant non speraret resurrecturos,superfluum & vanum esset orare pro mortuis.45.Sancta ergo & salubris est cogitatio pro defunctis exorare,vt a peccatis soluantur.

Mat.5.25. Relinque ibi munus tuum ante altare,& vade prius reconciliari fratri tuo,& tunc veniens offeres munus tuum.

Cap.12.32. Et quicunque dixerit verbū contra filium hominis,remittetur ei, qui autē dixerit contra spiritū sanctum non remittetur ei neque in hoc seculo neque in futuro.

1.Cor. 3.13. Vniuscuiusq; op⁹ manifestū erit, dies enim Dñi declarabit quia in igne reuelabitur,& vniuscuiusq; opus qualecunq; sit ignis ꝓbabit,si cuius op⁹ mānerit quod sup ædificauit,mercedem accipiet,si cuius opus arserit detrimentum patietur ipse autem saluus erit, sic tamen quasi per ignem.

Philip. 2.10. Vt in nomine Iesu omne genu flectatur cælestium terrestrium,& infernorū & omnis lingua confitearur quia Dominus Iesus Christus in gloria est Dei patris.

2.Timot.1.18 Det illi dominus inuenire misericordiam à domino in die illa,& quanta Epheſi ministrauit,tu melius nosti.

1.Ioan.5.16. Qui scit fratrē suū peccare peccatū non ad mortē, petat & dabitur ei vita peccanti non ad mortē, est peccatū ad mortem non pro illo dico vt roget quis.

Apoc.5.3. Et nemo poterat neque in cœlo neq; in terra, neque subtus terrā aperire librū neque respicere illū.13. Et oēm creaturā quæ in cœlo est & super terrā,& sub terra, & quæ sunt in mari & quę in eo omnes audiui dicentes. Sedēti in throno & agno benedictio &c.

Tob.4.18. Panē tuum & vinū tuū super sepulturā iusti constitue & noli ex eo manducare & bibere cum peccatoribus.

Eccles.7.37. Mortuo non prohibeant gratiam.Malac.3.3.

Pusillanimitas vituperabilis.

Psal.54.9. EXpectabam enim qui saluum me fecit à pusillanimita te spiritus & tempestate.

Eccles.7.9. Noli esse pusillanimus in animo tuo.

Esai 35.4. Dicite pusillanimis confortamini,& nolite timere.

1.Thess.5.14. Consolamini pusillanimes.

Quadragesimalis ieiunij exempla, vide Ieiunium. Moyses.

Exod. 24.18. INgressusque Moyses mediū nebulę ascendit in montem & fuit ibi.40.diebus & 40.noctibus.

Cap.34.28. Fuit ergo ibi cum Dño quadraginta dies, & 40. noctes, panem non comedit,& aquā non bibit,& scripsit in tabulis verba fœderis decem. Idem repetitur Deut.9.9.

Deut.9.18. Et procedi ante dominum sicut prius. 40. diebus & noctibus panē non comedens & aquā non bibens,propter omnia peccata vestra quæ gessistis contra Dominum & eum ad iracundiam prouocastis.(*Elias*).

3.Reg 19.8. Qui cū(Elias) surrexisset comedit & bibit , & ambulauit in fortitudine cibi illius.40 diebus,& 40. noctibus vsque ad montem Dei Horeb.(*Christus*. (Hęc eluriuit

Mat.4.2. Et cum ieiunasset(Christus)40.diebus& 40.noctibus postea

Quæstiones inutiles quæ sunt vitandæ.

Gen.3.1. Qui dixit ad mulierem(scilicet serpens)cur hoc præcepit vobis Deus vt non comederetis ex omni ligno paradisi? Vidit igitur quod bonum esset lignum ad vescendum & pulchrum oculis,aspectuque delectabile,& tulit de fructu illius & comedit deditque viro suo qui comedit.

Prou. 25.27. Sicut qui mel multum commedit non est ei bonum, sic qui scrutator est maiestatis,opprimetur à gloria.

Eccles.7.11. Ne dicas quid putas causæ est q̃ priora tempora melio fuere quã nunc sunt?stulta enim est eiusmodi interrogatio

Eccle.3.22. Altiora te ne quæsieris,& fortiora te ne scrutatus fueris sed quæ præcepit tibi Deus illa cogita semper,& in plurib operibus eius ne fueris curiosus.

Matt.24.3. Sedente autem eo(Christo)super montem oliueti,accesserunt ad eum discipuli secretò dicentes.Dic nobis quãdo hæc erunt(scilicet euersio templi,bella,& persecutiones)& quod signum aduentus tui,& consummationis sæculi

Ioan.6.52. Litigabant ergo Iudæi ad inuicem dicentes: Quomodo põt hic dare nobis carnẽ suam ad manducandum?22.

Act.1.6. Qui conuenerant interrogabãt eum dicentes.Domine in tẽpore hoc restitues regnum Israel?Dixit autem eis. Non est vestrum nosse tempora vel momenta quæ pater posuit in sua potestate.1.Tim.1.4.ca.6.3.

2.Tit.2.16. Prophana autem & vaniloquia deuita multum enim proficiunt ad impietatem,& sermo eorum vt cancer serpit.

Titum.3.9. Stultas autem quæstiones,& genealogias, & contentiones & pugnas legis deuita,sunt enim inutiles & vanæ.

Quiescendum a peccatis.

Rom.6.6. HOc scientes quia vetus homo noster simul crucifixus est,vt destruatur corpus peccati vt vltra non seruiamus peccato,per totum capit

Galat.2.18. Si enim quæ destruxi iterum hæc ædifico præuaricatorem me constituo.Ego enim per legẽ legi mortuus sum vt Deo viuam.

Quies contingit populo Dei.

Heb.4.9. ITaque relinquitur Sabbatismus populo Dei qui enim ingressus est in requiem eius,etiam ipse requieuit ab operibus suis,sicut à suis Deus.

Quietem & pacem certam consequentur Iusti.

Iustorum autem animæ in manu Dei sunt,& non tanget illos tormentum mortis.3.Et ab itinere iusto abiecerunt in exterminium,& quod à nobis est iter exterminij, illi autẽ sunt in pace,& si corã hominibus tormenta passi sunt spes illorum immortalitate plena est. Sap.3.1.

O quàm pulchra est casta generatio cum claritate, immortalis est enim memoria illius,quoniam apud Deum nota est & apud homines. Cap.4.1.

Veniat pax,requiescat in cubili suo qui ambulat in directione sua. Esa.57.2.

Factum est autem vt moreretur mendicus & portaretur Luc.16.22.
ab Angelis in sinum Abrahæ mortuus est autem & diues, & sepultus est in inferno.

Et audiui vocem de cœlo dicentem mihi,scribe, beati Apoc.14.13
mortui qui in Domino moriuntur.

Quietem inuenire animæ suæ.

HÆc dicit dominus state super vias & videte & interrogate de semitis antiquis quæ sit via bona,& ambulate in ea,& inuenietis refrigerium animabus vestris. Hiere.6.16.

Tollite iugum meum super vos & discite à me quia mitis sum & humilis corde & inuenietis requiẽ animabus vestris Matth.11.29

R

RAbba obsidetur,2.Reg 11.1.✝12.26.1.Par.20.1.
Rabsaces,Sennacherib archipincerna.4.Reg.18.17.Esa. 36.37.
Rachab exploratores missos in vrbem Iericho,excipit hospitio.Ios.2.1.Iac.2.25.seruatur cum suis,Ios.6.17.23.
Rachab vxor Salmon.1.Par.2.11.Matth.1.5.
Rachel partu onerat patris sui.Gen.29.9.traditur Iacob in uxorem 29.29 clam tollit idola patris sui,31.19.ob difficultatem partus periclitatur,35.17.
Raphael angelus Domini,medicus & dux Tobiæ,Tob.5.5. ✝6.✝12.12.

Rationem Deo quisque pro se redditurus est.

DIco autẽ vobis quoniã omne verbum otiosum q̃ locuti fuerint homines,reddent rationem de eo in die Iudicij. Matth.12.36

Hæc assimilatum est regnum cœlorum homini Regi qui voluit rationem ponere cum seruis suis. Cap.18.23.

Cũ aũt venerit filius hominis,in maiestate sua & oẽs Angeli eius Cap.25.31.

eo,tunc sedebit super sedem maiestatis suę,& congregabũtur ante eum omnes gentes,& separabit eos ab inuicem sicut pastor segregat oues ab hœdis ,& statuit oues quidem à dextris suis,hœdos autem à sinistris,&c. per totum capit.

*Rom.*14.12. Itaque vnusquisque nostrum pro se ratione reddet Deo.

2.*Cor.*5.10. Omnes enim nos manifestari oportet ante tribunal Christi,vt referat vnusquisque propria corporis prout gessit,siue bonum siue malum.

Razias Iudæus gladio se interimit,2 *Machab.* 4.37.46.

Razon aduersarius Israelis,3 *Reg.* 11.23.

Rebecca filia Bathuelis,*Gen.*22.23. *Vxor Isaac*,24.50.*parit geminos*,25.24.

Rechab pater Ionadab,*amici Iehu regis Israel*,4.*Reg.*10.15

Recidiuatio socorditer committitur.

*Prou.*26.11. Sicut canis qui reuertitur ad vomitum suum:sic imprudens qui iterat stultitiam suam.

*Iere.*2.36. Quam vilis facta es nimis,iterans vias tuas.

*Galat.*2.18. Si enim quæ destruxi,iterum hæc reædifico, prævaricatorem me constituo.

*Heb.*6.4 Impossibile enim est eos,qui semel sunt illuminati,gustauerunt etiam donum cæleste, & participes facti sunt Spiritus sancti,gustauerunt nihilominus bonum Dei verbum, virtutésque seculi venturi,& prolapsi sunt rursus renouari ad pœnitentiam.

2.*Petri.*2.2. Si enim refugientes coinquinationes mundi, in cognitione Dñi nostri & saluatoris Iesu Christi, his rursus implicati superãtur,facta sunt eis posteriora deteriora prioribus. Melius enim erat illis non cognoscere viã iustitię,quã post agnitam retrorsum conuerti ab eo,quod illis traditum est in sancto mandato.Contingit enim eis illud veri proverbij Canis reuersus ad vomitũ suũ,& Sus lota in volutabro luti.

Grauiter punitur.

*Eccles.*2.16. VÆ vobis,qui amisistis patientiam desertisque rectis itineribus ad prava diuertistis.

*Ezec.*3.20. Sed & si cõuertius iustus à iustitia sua fuerit,& fecerit iniquitatẽ ponã offendiculum corã eo, in peccato suo morietur.

*Matt.*12.44 Cùm autẽ immundus spiritus exierit ab homine,ambulat per loca arida,quærens requiem & non inuenit. Tunc dicit Reuertar in domum meã vnde exiui.Et veniẽs , inueniẽs vacãtẽ,scopis mundatam & ornatã Tunc vadit & assumit septem alios spiritus secum nequiores se,& intrãtes habitãt ibi & fiunt nouissima hominis illius peiora prioribus.

Salubriter relinquitur.

ECce sanus factus es,iam noli peccare, ne deterius tibi aliquid contingat. *Ioan.*5.14.

Vade & iam amplius noli peccare. 8.11.

Si mortui sumus peccato,quomodo viuemus in illo. *Rom.*6.2.

Euigilate iusti,& nolite peccare. 1.*Cor.* 15.34.

Redimere nouit Deus suos multis modis.

ex angustia.

LOt angelis hospitio susceptis à Sodomitis vim patiẽs *Gen.*19. ✠ cùm vxore,& vtraque filia,à Sodomitico ereptus incendio,vxorem in via amisit.Per totum capit.

Pharao Israelem persequens,& mare per siccum post illũ ingrediens,cum vniuerso equitatu & currib. submergitur. *Exod.*14. ✠

Cumque intrasset(Iethro socer Moysis) tabernaculum, narrauit Moises cognato suo cuncta,quæ fecerat dominus Pharaoni & Ægyptiis propter Israel,vniuersumque laborẽ qui accidisset eis in itinere,& quod liberauerat eos Dominus, 1.Reg.23.14. *Cap.*18.8.

Itaque cum vidissent principes equitatus Iosaphat dixerũt Rex Israel est iste, & circundederunt eum dimicãtes,& ille clamauit ad dñm & auxiliatus est ei atq; auertit eos ab illo. 2.*Par.*18.31

Erubui enim petere regem auxilium & equitãtes qui defenderẽt nos ab inimico in via,quia dixeramus Regi,manus Dei nostri est super omnes qui quærunt eum in bonitate,& imperium eius,& fortitudo eius,& furor super omnes qui derelinquunt eum.Psal.4.9. 1.*Esd.*8.22.

Ne timeas quia ego tecũ sum,ne declines quia ego Deus tuus,co.sortiam te & auxiliatus sum tibi,& suscepit te dextera iusti mei. *Esa.*41.10.

Noli timere(Israel)quia redemi te & vocaui te nomine tuo meus es tu.Cùm transieris per aquas tecum ero,& flumina non operient te,cum ambulaueris in igne,non combureris,& flamma non ardebit in te. *Cap.*43.1.

Tunc Nabuchodonosor rex obstupuit,& surrexit propere,& ait optimatibus suis,nonne tres viros misimus in medium ignis compeditos?&c. *Dan.*3.91.

Daniel regi respõdẽs ait.Rex in æternum viue,Deus meus *Cap.*6.22.

misit Angelum suum,& conclusit ora leonum,& non nocue-
runt mihi,quia coram eo iustitia inuenta est in me. Sed &
coram te,rex,delictum non feci. Tunc vehementer rex ga-
uisus est,super eo,& Danielem præcepit educi de lacu, &
nulla læsio inuenta est in eo,quia credidit Deo suo.

2. Pet. 2. 9. Nouit dominus pios de temptatione eripere,iniquos ve-
rò in diem iudicij reseruare cruciandos.

Regeneratio (vide) homo.

Redemptionis à peccatis ortus.

Psal. 18. 15. DOmine adiutor meus & redemptor meus.

110. 9. Redemptionem misit Dominus populo suo.

129. 7. Quia apud dñm misericordia,& copiosa apud eum redē-
ptio. Et ipse redimet Israel ex omnibus iniquitatibus eius.

Esa. 50. 1. Ecce enim in iniquitatibus vestris venditi estis,& in sce-
leribus vestri dimissi matrem vestram,quia veni & non erat
vir,vocaui & non erat qui audiret. Nunquid abbreuiata &
parvula facta est manus mea,vt non possim redimere? aut
non est in me virtus ad liberandum?

Modus.

Esa. 52. 3. SOlue vincula colli tui captiua filia Sion Gratis venundā-
ti estis,& sine argento redimemini.

Apoc. 5. 9. Dignus es dñe accipere librum,& aperire signacula eius:
quoniam occisus es,& redemisti nos Deo in sanguine tuo.

Fructus.

Esa. 52. 9. GAudete & laudate simul deserta Hierusalem,quia conso-
latus est Dominus populum suum,redemit Hierusalem.

Tit. 2. 14. Qui dedit semetipsum pro nobis, vt nos redimeret ab
omni iniquitate.

Regeneratio est mutatio carnis in spiritum.

Ioan. 3. 5. REspondit Iesus,Amen Amen dico tibi(Nicodeme)nisi quis renatus fuerit ex aqua & spiritu,non potest introire in regnum Dei.

Carnalium affectionum,in spiritualem affectum.

Rom. 8. 5. QVi enim secundum carnem sunt, quæ carnis sunt sa-
piunt, qui verò secundum spiritum sunt,quæ spiritus
sunt sapiūt. 13. Si enim secundum carnem vixeritis,morie-
mini,si autem spiritu facta carnis mortificaueritis viuetis.

Infidelitatis in fidem.

Ioan. 1. 12. QVotquot autē receperunt eum, dedit eis potestatem
filios Dei fieri,his qui credunt in nomine eius.

Omnes enim estis filij Dei,per fidem in Christo Iesu. Gal. 3. 26.
Omnis qui credit,quoniam Iesus est Christus,ex Deo na-
tus est,& omnis qui diligit eum qui genuit, diligit & eum
qui natus est ex eo. 1. Ioan. 5. 1.

Innouatio mentis per spiritum sanctum.

CVm autē benignitas & humanitas apparuit, nostri Dei Titum. 3. 5.
nō ex operibus iustitiæ quæ fecimus nos,sed secundū
suam misericordiam,saluos nos fecit,per lauacrum regene-
rationis,& renouationis spiritus sancti, quē effudit in nos
abundē per Iesum Christum saluatorem nostrum.
Quoniam autem estis filij, misit Deus spiritum filij sui, Gal. 4. 6.
in corda vestra clamantem,Abba pater.

Atque adeo carnalis naturæ,in diuinam naturam.

PEr quē (Iesum) maxima & pretiosa nobis promissa do- 2. Pet. 1. 4.
nauit,vt per hæc efficiamini diuinę cōsortes naturę, fu-
giētes eius,quæ in mūdo est cōcupiscētiæ correptionē.
In quo (Christo) & circuncisi estis circuncisione nō ma- Colos. 2. 11.
nu facta,in expoliatione corporis carnis,(sed) in circunci-
sione Christi.

Vt qui mali sumus sanctificemur.

ET hæc quidem fuistis (scilicet fornicarij idolis seruien- 1. Cor. 6. 11.
tes) sed abluti estis,sed sanctificati estis, sed iustificati
estis,in nomine domini nostri Iesu Christi,& in Spiritu Dei
nostri. Ephes. 5. 8.

Regenerati interius etiam exterius in nouitate vitæ ambulant.

IN Christo baptizati sumus,vt mortui peccato, deinceps Rom. 6. ✠
in nouitate vitæ ambulemus, sicut Christus semel mor-
tuus,ac sepultus,ad nouā vitam non amplius moriturus
resurrexit &c. per totum caput.
Nūc aūt soluti sumus à lege mortis, in qua detinebamur Gap. 7. 6.
ita vt seruiamus in nouitate spiritus,& nō in vetustate literę.
Obsecro itaq; vos fratres,per misericordiam Dei,vt exhi- Cap. 12. 1.
beatis corpora vestra,hostiam viuentem,sanctā,Deo placen
tem,rationabile obsequium vestrum. 2. Cor. 5. 15. 2. Pet. 4. 1.
Deponite vos secundum pristinam,cōuersationem vete- Ephes. 4. 22.
rem hominem,qui corrumpitur secundū desideria erroris.
Nolite mentiri inuicē,expoliātes vos veterē hominē,cū Colos. 3. 9.
actibus suis,& induētes nouū eū,q renouatur in agnitionē,
secun-

secundum imaginem eius,qui creauit illum.

1.Cor. 5.7. Expurgate vetus fermẽtum,vt sitis noua cõspersio sicut estis azimi:etenim pasca nostrum immolatus est Christus.

Reges quid facere,quidue fugere debeant.

Deut.17.19. POstquam autem sederit in solio regni sui, describet sibi Deuteronomiũ legis huius,in volumine, accipiens exemplar à sacerdotibus leuiticæ tribus,& habebit secum, legétque illud omnibus diebus vitæ suæ,vt discat timere Dominum Deum suum,& custodire verba & ceremonias eius, quæ in lege præcepta sunt.

1.Reg. 8. ✠ Filiis Samuelis ad auaritiam declinantibus,petit populus sibi regem,quibus Samuel iubente Domino, ius regis prædicit,sed non auditur.

3.Reg.10. 9. Sit Dominus Deus tuus benedictus cui cõplacuisti & posuit te super thronum Israel, eò quod dilexerit Dominus Israel in sempiternum,& constituit te regem vt faceres iudicium & iustitiam.

2.Para.19.5. Cõstituitq; Iosaphat iudices terræ,in cunctis ciuitatibus Iuda munitis per singula loca,& præcipiens iudicibus:videte ait,quid faciatis,non enim hominis exercetis iudicium, sed Dei & quodcunque iudicaueritis in vos redundabit.&c.

Sap. 6. ✠ Reges & iudices,ad sapientiã & iustitiam sectãdã exortatur,ostendens quàm graue maneat,iniustis rectoribus supplicium. &c.Item cap.9.per totum.

Iob. 34.30. Qui regnare facit hominem hypocritam propter peccata populi.Prou.14.25.Cap.19.12.

Psalm. 2.10. Et nunc reges intelligite,erudimini qui iudicatis terram. Psal.100.per totum.

Prou. 20. 8. Rex qui sedet in solio iudicij,dissipat omne malũ intuitu suo 26.Dissipat impios rex sapiẽs,&incuruat sup eis cerucẽ

Cap.28. 15. Leo rugiens & vrsus esuriens,princeps impius super populum pauperem.

Cap.29.4. Rex iustus erigit terram,vir auarus destruit eam 14.Rex qui iudicat in veritate pauperes, thronus eius in æternum firmabitur.

Cap.31.4. Noli regibus ô Lamuel,noli regibus dare vinum,q̃ nullum secretum est,vbi regnat ebrietas,ne forte bibant & obliuiscantur iudiciorum, & mutent causam filiorum paupertatis.

Hiere.22. 2. Audi verbũ Domini rex Iuda qui sedes sup soliũ Dauid tu & serui tui & populus tuus q̃ ingredimini p̃ portas istas. Hæc dicit Dominus,facite iudicium & iustitiã,& liberate vi oppressum

*oppressum de manu calũniatoris.&c.(vide)*Superiorũ officiũ.*

Regnum Dei vim patitur.

A diebus autem Ioannis baptistæ vsque nunc,tegnũ cœlorum vim patitur,& violenti rapiunt illud. Matt.11. 12.

Lex & prophetæ vsque ad Ioannẽ,ex eo regnum, Dei euangelizatur,& omnis in illud vim facit. Luc. 16. 16.

Qui vicerit possidebit hæc & ero illi Deus,& ille erit mihi filius.Galat.5.16.Apoc.2.* & cap.3.* Apoc.21.7.

Regnum Dei spirituale internum & æternum.

NOn auferetur sceptrum de Iuda,& dux de femore eius donec veniat qui mittendus est,& ipse erit expectatio gentium. Genes.49.10

Videbo eum sed nõ modò intuebor illum,sed nõ propè. Orietur stella ex Iacob,& consurget virga de Israel,& percutiet duces Moab vastabitq̃ omnes filios Seth. Num.24.17

Dominum formidabunt aduersarij eius,super ipsos in cæ lis tonabit,Dominus iudicabit fines terræ,& dabit imperiũ regi suo,& sublimabit cornu Christi sui.Cap.7.9.10.1.Paral. 18.11.Cap.29.2.4. 1.Reg. 2. 10.

Astiterunt reges terræ,& principes cõuenerunt in vnũ,aduersus Dominum,& aduersus Christum eius.6. Ego autem constitutus sum rex ab eo super Sion montem sanctum eius prædicans præceptum eius. Psalm.2.2.

Et Dominus in æternum permanet, parauit in iudicio thronum suum. &c. 9. 8.

Reminiscentur & cõuertẽtur ad dñm vniuersi fines terræ & adorabũt in cõspectu eius, vniuersæ familiæ gẽtiũ. 21. 28.

Sedes tua Deus in sæculum sæculi,virga directionis virga regni tui. 71.1.109. 44.7.

Gloriam regni tui dicent,& potentiam tuam loquentur. 144. 1.

Paruulus enim,natus est nobis, & filius datus est nobis, & factus est principatus super humerũ eius,& vocabitur nomen eius admirabilis,cõsiliarius,Deus fortis,pater futuri sæculi, princeps pacis. Esa. 9. 6.

Vaticinatur Christi natiuitas,iudiciũ, exaltatio,cõuersio populorũ & gentium ad Christũ,& gloria sepulchri eius.Itẽ conuersio reliquiarum,Israel ad Deum,ac fides gentium. Cap. 11. ✠

Super montem excelsum,ascẽde tu qui euangelizas Syon exalta in fortitudine vocẽ tuam,qui euangelizas Ierusalem exalta noli timere,dic ciuitatib⁹ Iudæ,ecce Deus vester.Ca. Cap.40.9.✠

42.1.Ierem.33.*

Hiere.23.5. Ecce dies veniunt dicit Dominus,& suscitabo Dauid germen iustũ,& regnabit rex & sapiẽs erit,& faciet iudicium & iustitiam in terra.In diebus illis saluabitur Iuda,& Israel habitabit confidenter,& hoc est nomen quod vocabunt eum, Dominus iustus noster.

Ezech.34.23. Et suscitabo sup eas pastorẽ vnũ q̃ pascat eas,seruũ meũ Dauid,ipse pasceet eas,& ipse erit eis in pastorẽ. Cap. 37.24.

Dan.2.44. In diebus aũt regnorum illorum,suscitabit Deus cœli regnum,quod in æternum nõ dissipabitur,& regnum eius alteri populo nõ tradetur,comminuet autem ,& consumet vniuersa regna hæc,& ipsum stabit in æternum.

Cap.7.14. Et dedit ei potestatem & honorẽ,& regnorum, & oẽs populi,tribus & linguæ ipsi seruiẽt,potestas eius potestas æterna,quæ nõ auferetur,& regnum eius,quod nõ corrumpetur. 27.Regnum autem & potestas,& magnitudo regni,quæ est subter omne cœlum,detur populo sanctorum altissimi,eius regnum,regnum sempiternũ est,& omnes reges seruiẽt ei,& obedient.cap.9.24.25.

Michæ 4.1. Et erit in nouissimo dierum,erit mõs domus Domini paratus in vertice mõtium & sublimis super colles,& fluent ad eum populi.4.Cap.5.1.

Zach.9.9. Exulta satis filia Syon , iubila filia Hierusalem ecce rex tuus veniet tibi iustus & saluator,ipse pauper ascendens super asinum,& super pullum filium asinæ.

Matt.6.10, Adueniat regnum tuum.Item Cap.13.*

Luc.1.28. Et ingressus Angelus ad eam,dixit: Aue gratia plena Dominus tecum,benedicta tu in mulieribus.

Cap.12.31. Veruntamẽ quærite primum regnum Dei, & hæc omnia adiicientur vobis,nolite timere pusillus grex, quia complacuit patri vestro dare vobis regnum. Cap.22.29.

Luc.17.21. Ecce regnum Dei intra vos est

Cap. 18.36. Respondit Iesus,regnum meum nõ est de hoc mundo,si ex mundo esset,regnum meum:minister mei vtiq; decertaret,vt nõ traderer Iudæis, nunc aũt regnũ meũ non est hic.

1.Cor.4.20, Non in sermone est regnum Dei,sed in virtute.

1.Tim.1.17. Regi autem sæculorum:immortali,inuisibili soli Deo honor & gloria in sæcula sæculorum,amen.

Hebr.1.8. Thronus tuus Deus,in sæculum sæculi,virga æquitatis virga regni tui.Cap.2.9.

Regnum Dei percipitur. Quæ

Quærite ergo primum regnum Dei, & iustitiam eius. Matth.6.33.

A diebus autem Ioannis Baptistæ vsque nunc,regnũ cœlorum vim patitur,& violenti rapiunt illud. 11.12.

Simile est regnum cœlorum homini patrifamilias. Conuentione autem facta cum operariis ex denario diurno,misit eos in vineam suam. 20.1.

Calicem quidem meum bibetis sedere autem ad dexteram meam , vel sinistram non est meum dare vobis , sed quibus paratum est à patre meo. Ibidem.23.

Qui eripuit nos de potestate tenebrarum , & trãstulit in regnum filij dilectionis suæ,in quo habemus redemptionẽ & remissionem peccatorum. Colos.1.13.

Nam si commortui sumus,& conuiuemus:si sustinebim* & conregnabimus. 2.Tim.2.11

Negligitur.

Dico autem vobis,quod multi ab Oriente & occidente venient,& recumbent cum Abraham,& Isaac , & Iacob in regno cœlorum:filij autem regni eiicientur in tenebras exteriores. Matt.8.11.

Amen dico vobis,quia publicani & meretrices præcedẽt vos in regno Dei.Venit enim ad vos Ioannes in via iustitiæ & non credidistis ei,publicani & meretrices crediderunt ei. 21.31.

Simile est regnum cœlorum homini regi , qui fecit nuptias filio suo. 22.2.

Intrauit autem rex,&c. Ibidem.11.

Simile est regnum cœlorum decem virginibus, &c. 25.1.

Homo quidã fecit cœnam magnam , & vocauit multos. Et misit seruum suũ hora cœnæ dicere inuitatis vt venirẽt, quia parata sunt omnia.Et cœperunt simul omnes excusare. Luc.14.6.

An nescitis quia iniqui regnum Dei nõ possidebunt?Nolite errare:neque fornicarij , neque idolis seruientes neque adulteri,neque molles neque masculorum cõcubitores,neque fures,neque auari,neque ebriosi,neque maledici , neq; rapaces,regnum Dei possidebunt. 1.Cor.6.9.

Stabilitur.

IN diebus autem regnorum illorum suscitabit Deus cœli regnum,quod in æternum non dissipabitur. Dan.2.44.

Et dabit illi dñs Deus sedem Dauid patris eius,& regnabit in domo Iacob in æternum,& regni eius non erit finis. Luc.1.33.

Regnum terrenum consilio firmatur.

Ab

Eccles. 16. 5. AB vno sensato inhabitatur patria,& à tribus impijs deseretur.

Dani. 2. 21. Ipse mutat tẽpora,& ætates,trãsfert regna atq; cõstituit.

Peccato dissipatur.

Eccles. 10. 3. REx insipiens perdet populum suum,& ciuitates inhabitabuntur per sensum prudentium.

Ibidem. 16. Propterea exhonorauit dñs cõuentus malorum,& destruxit eos vsque in finẽ.Sedes ducum superborum destruxit Deus& sedere facit mites pro eis.Radices gentium superbarum arefacit Deus ,& plantat humiles ex ipsis gentibus.

Ibidem. 19. Terras gentium euertit Dominus,& perdit eas vsque ad fundamentum.Arefactas aufert,& disperdit eas, & delet de terra memoriam earum.

16.8. Non exorauerunt pro peccatis suis antiqui gigantes, qui destructi sunt confidentes suæ virtuti,& non pepercit peregrinationi illorũ,sed percussit eos& exceratus est eos propter superbia verbi illorum.Non misertus est illis gentem hanc perdens,& extollentem se in peccatis suis.

Esai. 24. 1. Ecce Dominus dissipabit terrã,& nudabit eã Dissipatione dissipabitur terra,& direptione prædabitur:qa trãsgressi sunt reges,mutauerũt ius,dissipauerunt fœdus sempiternum.

Ibidem. 6. Propter hoc maledictio vorabit terram.

Ibidem. 19. Commotione commouebitur terra,agitatione agitabitur terra sicut ebrius,& auferetur,quasi tabernaculum vnius noctis.Et grauabit eam iniquitas sua,& corruet,& non adiiciet vt resurgat.

Ierc. 48. 41. Et erit cor fortium Moab in die illa sicut cor mulieris parturientis:& cessabit Moab esse populus,quoniam contra Dominum gloriatus est.

50.24. Illaqueaui te,& capta es Babylon & nesciebas,inuenta es et appræhensa,quoniam Dominum prouocasti.

Ibid. 29. Colligite aduersus eam per giron,et nullus euadat:reddite ei secundam opus suum:iuxta omnia quæ fecit,facite illi: quia contra Dominũ erecta est,aduersus sanctum Israel.

Amos. 9. 8. Ecce oculi Domini super regnum peccans, et conteram illud à facie terræ.

Relinquentes omnia propter Christum centuplum accipient.

Mat. 19. 20. DIcit illi adolescẽs omnia hæc custodiui à iuuentute mea: quid adhuc mihi deest? Ait illi Iesus. Si vis perfectus esse

vade,vende omnia quę habes,& da pauperibus , & habebis thesaurum in cælis ,& veni sequere me. Idem verbatim Luc.18.22.

Respondens Iesus ait:Amen dico vobis,nemo est qui reliquerit domum,aut fratres,aut sorores,aut patrem aut matrem,aut filios,aut agros,propter me, aut propter euãgeliũ *Mar.* 10. 29 qui non accipiet centies tantũ nunc in tempore hoc:domos & fratres,& sorores,& matres& filios,& agros cum persecutionibus,& in seculo futuro vitam æternam.

Reliquiæ & vestes sanctorum quam vim à Deo habeant, quidue per eas operetur.

Deus,Vt pallium Eliæ.

ELiseus indiuiduus Eliæ comes,iordanem aqua Eliæ pallio diuisa,cum illo transit:Elia autẽ in cœlum igneo curru rapto,duplicem illius spiritum accipit,ac pallio Eliæ rursum Iordanis aquas diuidit &c.14.Percussitque aquas (scilicet pallio Eliseæ)& diuisæ sunt huc atque illuc(aquę) & trãsiit Eliseus. *4. Reg.* 2. ✠

Per ossa Elisei.

QVidã autẽ sepelientes hominem viderunt latrunculos, & proiecerunt cadauer in sepulchrũ Elisei,quod cum tetigisset ossa Eliséi,reuixit homo,& stetit super pedes suos. *4. Reg.* 13. 21

Fimbria Christi.

ET ecce mulier quę sanguinis fluxum patiebatur duodecim annis,accessit retro,& tetigit fimbriam vestimenti eius,dicebat enim intra se:si tetigero tantum vestimentum eius,salua ero. *Mat.* 9. 20.

Et rogabant eũ vt vel fimbriã vestimenti eius tangerent. Et quicunque tetigerunt,salui facti sunt. *Cap.* 14. 36.

Sudaria Pauli.

ITa vt etiã super languidos deferentur à corpore eius sudaria,vel semicincta,& recedebant ab eis lãguores, & spiritus nequam egrediebantur. *Act.* 19. 12.

Vmbra Petri.

ITa vt in plateas eicerent infirmos,& ponerent in lectulis ac grabbatis,vt veniente Petro,saltẽ vmbra illius obũbraret quenquam illorum,& liberarentur omnes ab infirmitatibus suis. *Act.* 5. 15.

Remittendum proximo in nos peccanti.

Eccles.28.2. Mat.5.23. MEmorare timorem Dei,& non iraſcaris proximo tuo,reus erit iudicio,qui autē dixerit fratri ſuo Racha, erit conſilio,qui autē dixerit fatue,reus erit gehennę

Cap.6.12. Et dimitte nobis debita noſtra, ſicut & nos dimittimus debitoribus noſtris.

Cap. 18.22. Dixit illi Ieſus(petenti quoties condemnādum eſſet in ſuo in illum peccanti)non dico tibi vſque ſepties, ſed ſeptuagies ſepties.35 Sic & pater veſter cęleſtis faciet vobis ſi nō remiſeritis vnuſquiſque fratri ſuo de cordibus veſtris.

Luc.17.3. Attendite vobis:ſi peccauerit in te frater tuus, increpa illum,& ſi pœnitentiam egerit, dimitte illi, & ſi ſeptie peccauerit in te,& ſepties in die conuerſus fuerit ad te penitet me,dimitte illi.

Epheſ.4.32. Eſtote autem inuicem benigni,miſericordes,donan uicem,ſicut & Deus in Chriſto donauit vobis.

Coloſ.3.13. Induite vos ergo ſicut electi Dei,ſancti,& dilecti miſericordiæ, benignitatem,humilitatē,modeſtiam tiam,ſupportantes inuicem & donāres vobiſmetipſis adverſus aliquē habeſquerelam ſicut & Dominus vobis,ita & vos.

Repudij libellus.

Deut.24.1. SI acceperit homo vxorem & habuerit eam,& non ſtiterit gratiam ante oculos eius,propter aliquam ſcribet libellū repudij,& dabit ei in manu eius,& ſet eam de domo ſua.

Eſa.14.50.1. Hæc dicit Dominus:quis eſt hic liber repudij matris,quo dimiſi eam?aut quis eſt creditor meus,cui vos?Ecce in iniquitatibus veſtris venditi eſtis,& in vestris dimiſi matrem veſtram. Iere.3.1.

Malach.2.16. Cum odio habueris,(ſcilicet vxorem tuam)dicit Dominus Deus Iſrael, operiet autem iniquitas veſtimentum eius,dicit Dominus exercituum.

Mat.5.30. Quod ſi oculus tuus dexter ſcandalizat te, erue eum & proiice abs te,expedit enim tibi vt pereat vnum membrum tuorum, quam totum corpus tuum mittatur in gehennam. Cap.19.7. Alludit ad illud Deutet.24.1. Ieçm ipſem habet Marc.10.4.

Reſpha concubina Saul,ad quam intereſſet Abner.

3.7.*Cuſtodit corpora eorum qui in cruce ſublati erant.21.10.*

Reſurrectio mortuorum & carnis ad gloriam facta mutatio.

EGo ſum Deus patris tui,Deus Abrahā,& Deus Iſaac& Deus Iacob,abſcondit Moyſes faciem ſuam,nō enim audebat aſpicere contra Deum. *Exod.3.6.*

Quis mihi hoc tribuat, vt in inferno protegas me,& abſcondas me donec pertranſeat furor tuus,& conſtituas mihi tempus in quo recorderis mei. *Iob.14.13.*

Et rurſum circundabor pelle mea,& in carne mea videbo Deum. *Cap.19.26.*

Quia in diem perditionis ſeruatur malus,& ad diem furoris ducetur. *Cap. 21.30.*

Veniant mortui tui,interfecti mei reſurgēt,expergiſcimini & laudate qui habitatis in puluere,quia ros lucis ros tuus,& terram Gigantū detrahes in ruinā. Cap. 66.14. Dan. 12.12. *Eſa. 26.19.*

Et dixit(Dominus)ad me:Vaticinare ad ſpiritum,vaticina te fili hominis, & dices ad ſpiritū,hæc dicit Dominus Deus A quatuor ventis veni ſpiritus & inſuffla ſuper interfectos iſtos,vt reuiuiſcant. *Ezech. 37.9.*

Et dixit Dominus piſci, & euomuit Ionam in aridam.Sophon.3.8. *Ionæ.2.11.*

Et reſuſcitabo mortuos de locis ſuis , & de monumentis educam illos , quoniam cognoui nomen meum in Iſrael Cap.14.35. *4.Eſdr.2.16.*

Et in vltimo ſpiritu conſtitutus(Eleazarus)ſic ait:Tu qui dem ſcelestiſſime in præſenti vita nos perdis,ſed rex mūdi defunctos nos ,p ſuis legibus,in æternæ vitę reſurrectione ſuſcitabit.14.Et cum iam eſſet ad mortem ſic ait: potius eſt ab hominibus mortis datos ſpē expectare à Deo, iterum ab ipſo reſuſcitandos , tibi enim reſurrectio ad vitam non erit.23. *2.Mach.7.9.*

In illo die acceſſerunt ad eum Sadducæi , qui dicunt non eſſereſurrectionē,& interrogauerunteū dicentes.&c.31.De reſurrectione autem mortuorum non legiſtis,quod dictum eſt à Deo dicente vobis. Exod.3.6. Ego ſum Deus Abrahā, & Deus Iſaac,& Deus Iacob,non eſt Deus mortuorum,ſed viuentium. Luc.20.37. *Mat.22.23*

Sicut enim pater ſuſcitat mortuos & viuificat , ſic & filius quos vult vimificat.28.Nolite mirari hoc , quia venit hora, *Ioan.5.21.*

qua omnes qui in monumentis sunt, audient vocem eius, & procedent.

Ca 6.39. Hæc est enim voluntas eius qui misit me patris, vt omne quid dedit mihi non perdam ex eo, sed resuscitē illud in nouissimo die. Act. 24.15.

Cap.11.24. Scio quia resurget in resurrectione in nouissimo die.

2.Cor.15. Christū docet Apostolus à mortuis resurrexisse, & nostra astruit hic Apostolus resurrectionem secundum animam & corpus.

Colloss.3.4. Cum autem Christus apparuerit vita vestra, tunc & vos apparebitis cum ipso in gloria. 2 Cor. 4. 14.

1 Thess.4.13. Nolumus autē vos ignorare fratres de dormientibus, vt non contristemini, sicut & cæteri qui spem non habent. Quoniā ipse Dñs in iussu tubæ & voce archangeli, & in tuba descendet de cœlo, & mortui qui in Christo sunt, resurgent primi. 2. Tim. 2. 11.

Apoc. 20. 13. Et vidi mortuos magnos & pusillos stantes in conspectu throni, & libri aperti sunt, & alius liber apertus est, qui est vitæ & iudicati sunt mortui ex his quæ scripta erant in libris secundum opera ipsorum.

Diuina potentia consummatur.

Esa. 26. 13. Viuent mortui, interfecti mei resurgent.

Ezech. 37. 12. Ecce ego aperiam tumulos vestros, & educam vos de sepulchris vestris, populus meus, & inducam vos in terram Israel.

Ioan. 5. 28. Nolite mirari hoc, quia venit hora, in qua oēs qui in monumentis sunt audient vocē filij Dei, & procedent qui bona fecerunt in resurrectionē vitæ, qui vero mala egerunt in resurrectionem iudicij.

6.39. Hæc est enim voluntas eius qui misit me Patris, vt omne quod dedit mihi, non perdam ex eo, sed resuscitem illud in nouissimo die.

11.25. Ego sum resurrectio & vita.

Rom. 8 11. Quod si spiritus eius, qui suscitauit Iesum à mortuis, habitat in vobis qui suscitauit Iesum Christum à mortuis, viuificabit & mortalia corpora vestra, propter inhabitantem spiritum eius in vobis.

1.Cor.15.20 Nūc Christus resurrexerit à mortuis primitiæ dormientium. Quoniam quidē per hominē mors, & per hominē resurrectio mortuorū. Et sicut in Adam omnes moriuntur, ita & in Christo omnes viuificabuntur.

Scientes quoniam qui suscitauit Iesum, & nos cum Iesu 2.Cor. 4. 14. suscitabit & constituet vobiscum.

Si credimus, quod Iesus mortuus est & resurrexit, & Deus 1 Thess. 4. 14. eos qui dormierunt per Iesum adducet cum eo.

Tro meritorum conditione variatur.

ET multi de his qui dormiunt in terræ puluere, euigilā Dan. 12. 2. bunt alij in vitam æternam, alij in opprobrium, vt videant semper.

Qui docti fuerint fulgebunt quasi splendor firmamenti Ibid. 3. & qui ad iustitiam erudiot multos, quasi stellæ in perpetuas æternitates.

Si complantati facti sumus similitudini mortis eius, si- Rom. 6. 5. mul & resurrectionis erimus.

Sed dicet aliquis: quomodo resurgent mortui? quali autē 1.Cor. 15. 35. corpore veniunt? Insipiens, tu quod seminas nō viuificatur, nisi prius moriatur.

Stella enim differt à stella in claritate: Sic & resurrectio Ibid. 42. mortuorum.

Nostra conuersatio in cœlis est: vnde etiam Saluatorē ex- Philip. 3. 20. pectamus Dominum nostrum Iesum Christum.

Quum autem Christus apparuerit vita vestra: tunc & vos Colloss. 3. 4. apparebitis cum ipso in gloria.

Scimus quoniam quum apparuerit, similes ei erimus. 1.Ioan. 3. 20.

Reuelationes & visiones Vide Apparitiones.

CVm autem esset Iosue in agro vrbis Hiericho, leuauit Iosue. 5. 13. oculos, & vidit virum stantem contra se, euaginatum ferream gladium, perrexitque ad eum et aimoster es, an ad uersariorum?

Contigit autem per vniuersam Hierosolimorum ciuita- 2. Mach. 5. 2. tem videri diebus quadraginta per aera, equites discurrentes, auratas stolas habētes, & hastas quasi cohortes armatas etc.

Sed cum vehemens pugna esset, apparuerunt aduersariis Cap. 10. 29. de cœlo viri quinque in equis, frenis aureis decorat., ducatū Iudæis præstantes Cap. 3. 24.

Cūque pariter, prompto animo præcedens (Machabæus) Cap. 11. 6. Hierosolimis, apparuit precedens eos in veste candida, armis aureis, hastam vibrans.

Roboam filius Salomonis, rex Iuda constituitur. 3. Reg. 12. 1.

deficit Israel à Roboam ad Ieroboā.12.19. præcipit ei Deus ne pugnet cōtra Isr.2.Pa.11.2.oppugnat à Sisac rege Aegypti. 12. 2 9. Moritur.3.Reg.14.31.regnat Abias filius eius pro eo.15.1.

Romani cum Iudæis pacis & societatis fœdera tuentur, 1. Mach.8.4.17.27.‡12.1.‡14.17.20.

Romanorum Gentilium laus,1.Mach.8.29.

Romanorum Christianorum laus,Rom.1.8.

Romanos destructuros Ierusalem & templum Domini.Matth. 24.24.Esa.5.26.‡6.11.Dan.9.26.‡11.30.31.Luc.19.41.‡21. 20.Ioan.11.48.

Ruben primogenitus Iacob nascitur,Gen.29.32.violat thorū patris sui.35.22.dātur ob id primogenit: eius filiis Ioseph.49.4. 1.Pa.5.1.nititur fratrem suum Ioseph liberare,Ge.37.21.22.29. Dicit patri, Duos filios meos interfice,si nō reduxero Beniamin 42.37.filiis Ruben primo requies datur,Num.32. x *Deut.3.12. ‡29.8.Ios.1.12 ‡13.23 cæduntur 4.Reg.10. 33. transferuntur ad terram Assyriorum,15.29.1.Paral.5.20 secundum prophetiam Gen.49.4.ædificant altare Ios.22.10.Dimicauerunt cōtra Agarenos,1.Par.5.19.*

Ruth.Moabitis.Ruth.1.4.accipit eam vxorem Boaz,& parit obed.4.13.1.Par.2.12.Matth.1.5.

Sabbathum, vide supra in festo Sabathi.

Sacerdotes legis & eorum officia.

Exod.29.44 SAnctificabo & tabernaculum testimonij cū altari & Aaron cum filiis suis,vt sacerdotio fungantur mihi.

Cap.30.7. Et adolebit incēsum super eo Aaron,suaue,fragrans,mane &c.

Leuit.10.1. Arreptisque Nadab & Abiu filij Aaron thuribulis imposuerunt ignem,& incensum desuper,offerentes coram Domino ignem alienum,quod eis præceptum non erat.6.Locutusque est Moyses ad Aaron,& ad Eleazar,& Ithamar filios eius capita vestra nolite nudare,&vestimēta nobilitatis dere,ne forte moriamini, & super omnem cœtum oriatur indignatio 9.Vinum & omne quod inebriati potest non bibetis tu & filij tui,quando intrabitis in tabernaculum testimonij,ne moriamini quia præceptum sempiternum est in generationes vestras.

Cap.21.1. Loquere ad sacerdotes(ait Dominus ad Moysen)filios Aaron,& dices ad eos:Ne contaminetur sacerdos in mortibus ciuium suorum &c.6.Sancti erunt Deo suo,& non polluēt nomen eius,incensum enim Domini et panes Dei sui offerent,& ideo sancti erunt &c.8.Sit ergo sanctus (Sacerdos)

filius ego sanctus sum Dominus qui sanctifico vos &c. per totum caput.

Cap.24.3. Præcipe filiis Israel vt offerant tibi oleum de oliuis purissimum & lucidum ad concinnandas lucernas iugiter,extra velum testimonij in tabernaculo fœderis,ponet eas Aaron à vespere vsque ad mane coram Domino,cultu rituque perpetuo in generationibus vestris.

Gen.3.19. Aarō aūt & filiōs eius cōstitues sup cultū sacerdotij,exter nus qui ad ministrandum accesserit morietur.Ca.4.5.14.

Cap.10.8. Filij autem Aaron sacerdotis clangent tubis,eritque hoc legitimum sempiternum in generationibus vestris.

Cap.18.1. Dixit dominus ad Aarō,tu & filij tui,& domus patris tui tecum portabitis iniquitatē sanctuarij,& tu & filij tui simul sustinebitis peccata sacerdotij vestri.7.Tu autem & filij tui hodie sacri dottium vestrum,& omnia quæ ad cultum altaris pertinent,& intra velum sunt per sacerdotes administrabuntur,si quis extraneus accesserit,occidetur.

Deut 21.5. Accedentque sacerdotes filij Leui,quos elegerit Dominus Deus tuus vt ministrent,& benedicant in nomine eius,& ad verbum eorum omne negotium pendet, vt quicquid mundum vel immundum est,iudicetur.

1.Reg.1. 28. Et elegi eum ex omnibus tribubus Israel mihi in sacerdotē, vt ascenderet ad altare meum,& adoleret mihi incēsum & portaret Ephid coram me,& dedi domui patris tui omnia de sacrificiis filiorum Israel.35.Et suscitabo mihi sacerdotem fidelem,qui iuxta cor meum & animam meā faciet, & ædificabo ei domum fidelem,& ambulabit coram Christo meo cunctis diebus.

1.Par.6.49 Aaron verō & filij eius adolebāt incensum super altare holocausti,& super altare Thimiamatis,in omne opus sanctū sanctorū,& vt precarentur pro Israel, iuxta omnia quæ præceperat Moyses seruus Dei.

2.Par.26.7 Statimque ingressus post eū(Oziam) Azarias sacerdos & cū eo sacerdotes Domini octoginta Viri fortissimi,restiterunt regi atque dixerunt.Nō est tui officij Ozia, vt adoleas incēsum dño,sed sacerdotum,hoc est,filiorum Aaron, qui consecrati sunt ad huiusmodi ministerium.egredere de sanctuario,ne cōtempseris,quia non reputabitur tibi in gloriā hoc,à domino Deo.Iratusque Ozias,& tenens in manu thuribulum vt adoleret incensum,minabatur sacerdotibus,itaque orta est lepra in fronte eius coram sacerdotibus

in domo domini super altare Thymiamatis, cunque respexisset eum Azarias & omnes reliqui sacerdotes, viderunt lepram in fronte eius,& festinato expulerunt eum.

Ezech.44.15 Sacerdotes autem Leuitæ filij Sadoch qui custodierunt cæremonias sanctuarij mei,cum errarent filij Israel à me, ipsi accedent ad me vt ministrent mihi, & stabunt in cõspectu meo vt offerãt mihi adipem & sanguinem,ait dñs Deus: ipsi ingredientur sanctuarium meum , & ipsi accedent ad mensam meam,vt ministrent mihi,& custodiant cæremonias meas.

Heb.5.7. Qui in diebus carnis suæ(scilicet Christus)preces supplicationesque ad eum,qui posset illum saluum facere à morte cum clamore valido & lachrymis offerens,exauditus est pro sua reuerentia.

Cap.10.11. Et omnis quidem sacerdos præsto est quotidie ministrãs & easdem sæpe offerens hostias,quæ nunquam possunt auferre peccatum: hic autem vnam pro peccatis offerens hostiam,in sempiternum sedet in dextera Dei.

Sacerdotum legis debita sustentatio.

Exod 29. 26 SVmes quoque pectusculum de ariete quo initiatus est Aaron,sanctificabisque illud eleuatum corã Domino, & cedet in partem tuam.

Leuit 2.3. Quod autẽ reliquũ fuerit de sacrificio,erit Aaron & filiorum eius,sanctum sanctorum de oblationibus Domini. Quicquid autẽ reliquum est,erit Aaron & filiorũ eius,sanctum sanctorum de oblationibus Domini Cap.15.44.

Cap.7.6. Omnis masculus de sacerdotali genere,in loco sancto vescetur his carnibus,quia sanctum sanctorum est 32. Armus quoque dexter de pacificiorum hostiis,cedet in primitias sacerdotis Cap.10.2 Cap.24.9.

Num.5.48. Dabisque pecuniam Aaron & filiis eius præmium eorum qui supra sunt.

Cap.5.9. Omnes quoque primitiæ quas offerent filij Israel,ad sacerdotem pertinent,10.Et quicquid in sanctuarium offertur à singulis & traditur manibus sacerdotis,ipsius erit.

Cap.18.1. Non habebunt sacerdotes & Leuitæ omnes qui de eadem tribu sunt partem & hæreditatem cum reliquo Israel, quia sacrificia Domini & oblationes eius comedent, & nihil aliud accipient de possessione fratrum suorum,Dominus enim ipse est hæreditas eorum,sicut locutus est illis.&

Pecuniam

Pecuniam verò pro delicto & pecuniam pro peccatis nõ inferebant in templum Domini,quia sacerdotum est. *4.Reg.12.16.*

Præcepit etiam(Ezechias)populo habitantium Hierusalẽ vt darent partes sacerdotibus & Leuitis vt possent vacare legi Domini. *2.Par.31.4.*

Et primitias filiorum nostrorum & pecorum nostrorum sicut scriptum est in lege,& primitias boum nostrorum, & ouium nostrarum,vt offerretur in domo Dei nostri,sacerdotibus qui ministrant in domo Dei nostri. *2.Esd.10.36.*

Et addidit(Deus)Aaron gloriam,& dedit illi hæreditatẽ & primitias frugum terræ fiunt illi. Panem ipsis in primis parauit in saturitatem,nam & sacrificia Domini edent , quæ dedit illi & semini eius. *Eccles.45.25.*

Sacerdotum legis indumenta, ornamenta & ordinatio.

DEscribuntur pontificalia indumenta Aaronis & filiorum eius. *Exod.28.*

Sed & hoc facies,vt mihi in sacerdotio conseerentur. Tolle vitulum de armento,& arietes duos immaculatos,panesque azymos,& exustolam absque fermento , quæ conspersa sit oleo.&c.7.Et oleum vnctionis fundes super caput eius,atque hoc ritu consecrabitur.Cap.39.1. *Cap.29.1.*

Applicabisq; Aaron & filios eius ad fores tabernaculi testimonij,& lotos aqua indues sanctis, vestib.vt ministrent mihi,& vnctio eorum in sacerdotium æternum proficiat. *Cap.40. 12.*

Locutusque est Dominus ad Moysem dicens: Tolle Aaron cum filiis eius,vestes eorum,& vnctionis oleum.7.Vestiuit pontificem subucula linea,accingens eum balteo,& induens eum tunica hyacinthina , & desuper humerale imposuit,quod astringens cingulo,aptauit rationali,in quo erat doctrina & veritas.Vide Decimæ *Leuit.8.1.*

Sacerdotibus dabantur Decimæ.

OMnes quoque primitiæ quas offerunt filij Israel,ad sacerdotẽ pertinent,& quicquid in sanctuarium offertur à singulis,& traditur manibus sacerdotis,ipsius erit. *Num.5.9.*

Locutusque est Dominus ad Aaron:Ecce dedi tibi custo diã primitiarum mearum,omnia quæ sanctificantur à filiis Israel,tradidi tibi & filiis tuis ,ꝑ officio sacerdotali legitima sempiterna.11.Primitias aũt quas vouerunt & obtulerint *Cap.18.8.*

filij Israel,tibi dedi & filiis tuis,ac filiabus tuis,iure perpetuo,qui mundus est in domo tua,vescetur eis.

Deut.18.3. Hoc erit iudicium sacerdotum à populo & ab his qui offerunt victimas,siue bouem,siue ouem immolauerint,dabūt sacerdoti armum ac ventriculum.

Vt liberi a solicitudine comparandi victum; possent vacare legi Dei.

2.Par.31.4. PRæcepit(Ezechias)& populo habitantium Hierusalem, vt darent partes sacerdotibus & Leuitis, vt possent vacare legi Dei. Vide decimæ.

Sacerdos bonus,Deum piè honorat.

Exod.19.22. SAcerdos qui accedunt ad dominum,sanctificentur, ne percutiam eos.

28.38. Portabit Aaron iniquitates eorum,quæ obtulerūt & sanctificauerunt filij Israel, in cunctis muneribus & donariis suis.

30.18. Facies & labium æneum cum basi sua ad lauandum: Et missa aqua lauabunt in eo Aaron & filij eius manus suas & pedes,quando ingressuri sunt tabernaculum testimonij.

Leuit.9.7. Accede ad altare,& immola pro peccato tuo.Offer holocaustum(ait Moses Aaroni)& deprecare pro te & pro populo.

10.3. Sanctificabor in his qui appropinquant mihi.

21.6. Sancti erunt Deo suo,& non polluent nomen eius.Incensum enim Domini,& panes Dei sui offerent,& ideo sancti erunt.

22.3. Omnis homo qui accesserit de stirpe vestra ad ea quæ consecrata sunt, & quæ obtulerunt filij Israel Domino in quo est immunditia,peribit coram Domino.

1.Reg.2.35. Et suscitabo mihi sacerdotem fidelē,qui iuxta cor meum & animam meam faciet.

Malac.2.5. Pactum meum fuit cum eo vitæ & pacis, & dedi ei timorem,& timuit me,& à facie nominis mei pauebat.

Hebr.5.1. Omnis pontifex ex hominibus assumptus, pro hominibus constituitur,in his quæ sunt ad Deum,vt offerat dona & sacrificia pro peccatis.

Honestè se gerit in victu.

Leuit.10. 8. VInum & omne quod inebriare potest,non bibetis tu & filij tui quando intrabitis in tabernaculum testimonij, ne moriamini.

Oportet

Oportet Episcopum sine crimine esse, sicut Dei dispensatorem,non superbum non iracundum, non vinolentum. Tit.1.7.

Gestu.

SAcerdotes tui induantur iustitia. Psalm.131.9.

Mandauimus,qui fertis vasa domini. Esa. 52.11.

Et viduam,& repudiatam,non accipient vxores:sed virgines de semine domus Israel. Ezec.44.22.

Teipsum castum custodi. 1.Tim.5.22.

Iuuenilia desideria fuge,sectare verè iustitiā,fidem,spem & charitatem, & pacem cum his qui inuocant Dominum de corde puro. 2.Tit.2.22.

Proximum ædificat verbo.

ET nunc fratres,quoniam vos estis presbyteri in populo Dei,& ex vobis pendet anima illorum,ad eloquium vestrum corda illorum erigite. Iudith.8.11.

Et populum meū docebunt quid sit inter sanctum & polutum,mundum & immundum ostendent eis:Et quum fuerit controuersia,& stabunt in iudiciis meis, & iudicabunt. Ezech.44.23

Labia sacerdotis custodium scientiam, & legem requirēt ex ore eius,quia angelus Domini exercituum est. Mala.2.7.

Parati semper ad satisfactionē omni poscenti vos rationem de ea,quæ in vobis est,spe,& fide,sed cum modestia & timore,conscientiā habentes bonam, vt in eo q̄ detrahunt de vobis,confundantur qui calumniantur vestram bonam in Christo conuersationem. 1.Pet.3.15.

Exemplo.

Sic nos existimet homo vt ministros Christi, & dispensatores ministeriorum Dei. 1.Cor.4.1.

Nemini dantes vllam offensionem,vt nō vituperetur ministerium nostrum, sed in omnibus exhibeamus nos sicut Dei ministros,in multa patientia. 2.Cor.6.3.

Nemo adolescentiam tuam contemnat, sed exemplum esto fidelium. 1.Tim.4.12.

In omnibus teipsum præbe exemplum bonorum operū. Tit.2.7.

Sacerdos bonus ad officium vocatur.

Sic Aaron à Deo fuit vocatus, & per Moysen consecratus.

APplica ad te Aaronem fratrem tuum cū filiis suis de medio filiorum Israel,vt sacerdotio fungantur mihi. Exod.28.1.

Aaronem

Cap. 30. 30. Aaronem & filios eius vnges, sanctificabisq; eos, vt sacerdotio fungantur mihi.

40. 13. Applicabis Aaronē & filios eius ad fores tabernaculi testimonij, & lotos aqua, indues sanctis vestibus, vt mihi ministrēt, & vnctio eorū in sacerdotium sempiternum proficiat.

Leuit. 8. 11. Quum sanctificans aspersisset altare septem vicibus, vnxit illud, & omnia vasa eius, labrumq; cum basi sua sanctificaret uit oleo. Quod fundens super caput Aaronis, vnxit eum, & consecrauit.

Ibidem. 23. Quem cum immolasset Moyses, sumēs de sanguine eius (arietis immolati) tetigit extremū auriculę dextræ Aaronis & pollicem manus eius dextræ, similiter & pedis.

Ibidem. 33. De ostio tabernaculi non exibitis septem diebus: Septem enim diebus finitur consecratio.

21. 17. Homo de semine tuo, per familias (suas) q̄ habuerit maculam, non offeret panes Deo suo, nec accedet ad ministerium eius, si cæcus fuerit, aut claudus, aut gibbosus, aut vitiato oculo. Ego Dominus, qui sanctifico eos.

1. Mac. 4. 42. Elegit sacerdotes sine maculā, voluntatem habentes in lege Dei, & mundauerunt templum, & tulerunt lapides contaminationis in locum immundum.

Tit. 1. 5. Huius rei gratia reliqui te Cretę, vt ea q̄ desunt corrigas, & cōstituas p ciuitates psbyteros, sicut & ego dispositi tibi.

Heb. 5. 4. Nec quisquam sibi sumit honorē, sed qui vocatur à Deo,

Act. 14. 23. Quum cōstituissent illis per singulas ecclesias presbyteros, commendauerunt eos Domino.

A bonis honoratur.

Gen. 47. 20. EMit Ioseph omnem terram Ægypti, vēdentibus singulis possessiones suas præ magnitudine famis. Subactaq; eam Pharaoni, & cunctos populos eius, præter terram sacerdotum, quæ à rege tradita fuerat eis, quibus & statuta cibaria ex horreis publicis præbebantur.

Deut. 17. 12. Qui superbierit, nolens obedire sacerdotis imperio, morietur.

Eccles. 4. 7. Presbytero humilia animam tuam.

7. 31. In tota anima tua time Deum, & sacerdotes illius sanctifica. In omni virtute tua dilige eum qui te fecit, & ministros eius ne derelinquas.

Ibidem. 33. Honorifica sacerdotes? Da illis partem, sicut mandatum est tibi: Primitiarum & purgationis.

1. Tim. 5. 17. * Qui bñ præsunt presbyteri, duplici honore digni habeāt.

A Deo remuneratur.

OMnes primitiæ quas offerunt filij Israel, ad sacerdotē pertinent: & quicquid in sanctuarium offeretur à singulis, & traditur manibus sacerdotis, ipsius erit. Num. 5. 9.

Ecce dedi tibi custodiam primitiarum mearum. Omnia quæ sanctificantur à filijs Israel, tibi tradidi & filijs tuis, pro officio sacerdotali, legitima sempiterna. 18. 8.

In terra eorū nihil possidebitis, nec habebitis partes inter eos. Ego pars & hæreditas tua in medio filiorum Israel. Ibidem. 20.

Quamobrem nō habuit Leui partem neq; possessionem cum fratribus suis, quia ipse Dominus possessio eius est. Deut. 10. 9.

Cęterū inter gētes nō hęreditabit. Ipse enim est pars eius. Eccles. 41. 27

Nō eris hæreditas: ego hęreditas eorum. Victimam & pro peccato & pro delicto ipsi comedent, & omne votum Israel ipsorum erit. Et primitiua omnium primogenitorum, & omnis libamenta ex omnibus quæ offeruntur, sacerdotum erunt. Ezec. 44. 28.

Si in viis meis ambulaueris & custodiam meā custodieris, tu quoque iudicabis domū meā, & custodies atria mea. Zach. 3. 7.

Sacerdos malus ambitiosè se ingerit

ARreptis Nadab & Abiu filij Aaronis thuribulis suis, imposuerunt ignem, & incensum desuper offerentes coram Domino ignem alienum, quod eis præceptum non erat. Leuit. 10. 1.

Egressusque ignis à Domino deuorauit eos, & mortui sunt coram Domino. 17. 3.

Homo quilibet de domo Israel si occiderit bouē aut ouē siue capram in castris, vel extra castra, & nō obtulerit ad ostiū tabernaculi oblationem Domino, sanguinis reus erit: Ideo sacerdoti offerre debent filij Israel hostias suas. Num. 16. 31.

Core ambitiosus cum suis interiit. Idem. 17.

Refert virgā Aaronis in tabernaculum testimonij, vt seruetur ibi in signum rebellium filiorum Israel, & quiescāt querelæ eorum à me, ne moriantur. 18. 7.

Si quis extorsit accesserit, occidetur. 3. Reg. 13. 2.

Hieroboam thus super altare suum iaciens, per prophetā à Deo missum increpatus est. 2. Par. 26. 19

Ozias Rex lepra percussus fuit, eo quòd officium sibi vsurpare voluit sacerdotis.

Quis contra illum steterunt alieni. Vidit Dominus Deus & non placuit illi, & consumpti sunt in impetu iracundiæ. Eccle. 45. 22.

Sacerdotes

Ierem. 2. 8. Sacerdotes non dixerunt, vbi est Dominus? & tenentes legem, nescierunt me, & pastores præuaricati sunt in me.

Proximum scandalosè inficit.

Ezech. 22. 26. Sacerdotes eius cõtẽpserunt legem meam, & polluerunt sanctuaria mea. Inter sanctũ & prophanũ nõ habuerunt distantiã, & inter pollutum & mundum non intellexerunt.

Semetipsum opprobriosum reddit.

Baruch. 6. 9. Coronas aureas habent super capita sua dij illorum: subtrahunt sacerdotes ab eis aurũ & argentum, & ornant illud in semetipsis. Dant autem & ex ipso prostitutis meretrices ornant, & iterum quum receperint illud à meretricibus, ornant Deos suos.

Osee. 6. Quia tu scientiã repulisti, repellam te, ne sacerdotio fungaris mihi. Et erit sicut populus, sic sacerdos.

5. 1. Audite hæc sacerdotes, & attendite domus Israel, & domus regis auscultate iudicium: quoniam laqueus factus est speculationi, & sicut rete expansum super Thabor. & victimas declinastis in profundum.

Ioel. 1. 13. Accingite vos & plangite sacerdotes, vlulate ministri altaris. Ingredimini, cubate in sacro ministri Dei mei, quoniam interiit de domo Dei vestri sacrificium & libatio.

Mich. 3. 11. Sacerdotes eius in mercede docebant.

Soph. 3. 4. Sacerdotes eius polluerunt sanctum, iniustè egerunt.

Malach. 1. 6. Ad vos, ô sacerdotes, qui despicitis nomen meum, & dixistis, in quo despeximus? Offertis super altare meum panem pollutum.

Ibidem. 10. Non est mihi voluntas in vobis, dicit Dominus exercituum, & munus non suscipiam de manu vestra.

2. 8. Vos autem recessistis de via, & scandalizastis plurimos in lege, irritum fecistis pactum Leui. Propter quod & ego dedi vos contẽptibiles, & humiles omnibus populis, sicut non custodistis vias meas, & accepistis faciem in lege.

Sacerdotum cupiditas.

Exod. 25. 2. Tollant mihi primitias ab omni homine, qui offert ultroneus (non coactus) accipietis eas.

35. 5. Omnis voluntarius & prono animo offerat eas Dominus.

Num. 18. 24. Nihil aliud possidebunt, decimarum oblatione exceptâ, quas in vsus eorum & necessaria separaui.

Deut. 16. 10. Oblationem spontaneam, manus tua offeret.

18. 1. Sacrificia Dñi & oblationes eius comedẽt, & nihil aliud accipient de possessione fratrum suorum.

Quare facta tecta templi nõ instauratis? nolite ergo accipere pecuniam amplius, iuxta ordinem vestrum. 4. Reg. 12. 7.

Ergo spelunca latronum facta est domus ista. Ierem. 7. 11.

Peccata populi mei comedent, & ad iniquitatem eorum sublenabunt animas eorum. Osee. 4. 8.

Vinum damnatorum bibebant in domo Dei sui. Amos 2. 8.

Omnis pontifex ex hominibus assumptus pro hominibus constituitur in his, quæ sunt ad Deum, vt offerat dona & sacrificia pro peccatis. Hebr. 5. 1.

Fortitudine gentiũ, comedetis, & in gloria eorũ superbietis. Esa. 61. 6.

Eduxit vnum de leuiculis suis, & factus est leo, & didicit Ezech. 19. 3. prædam capere, hominemque comedere.

Principes eius in medio illius, quasi lupi rapientes prædã Ezech. 22. 27. ad effundendum sanguinem, & ad perdendas animas, & auaritiæ sectando lucra.

Multiplicauit Ephraim altaria ad peccandum, facta sunt Osee. 8. 11. ei altaria in delictum.

Væ qui opulẽti estis in Sion, & cõfidentis in mõte Samariæ Amos. 6. 1.

Quis est in vobis qui claudat ostia, & incendat altare meum gratuito. Malac. 1. 10.

Eiiciebat omnes vendentes, & ementes de templo. Matt. 21. 12.

Non quæro quæ vestra sunt, sed vos: nõ enim debẽt filij thesaurizare parentibus, sed patres filiis. 2. Cor. 12. 14.

Omne quæ sua sunt, quærunt, non quæ Iesu Christi. Philip. 2. 21.

Non quæro datum, sed requiro fructum abundantem in rationẽ vestram. 4. 17.

Nocte ac die operantes, ne quem vestrum grauaremus, prædicauimus in vobis euangelium Dei. 2. Thess. 3. 8.

Oportet episcopum esse irreprehensibilẽ non cupidum. 1. Tim. 3. 2.

Oportet episcopum sine crimine esse, sicut Dei dispensatorem non turpis lucri cupidum. Tit. 1. 7.

Scio quod intrabunt post discessionem meam, lupi rapaces in vos non parcentes gregi. Act. 20. 29.

Argentum & aurum & vestem nullius concupiui. Sicut ibidem. 33. ipsi scitis, quoniam ad ea quæ mihi opus erãt, & his qui mecum sunt, ministrauerunt manus istæ.

Pascite, qui in vobis est gregem Dei, prouidẽtes, nõ coacte, sed spontanee, secundum Deum: neque turpis lucri gratia, sed voluntarie. 1. Pet. 5. 2.

Sacerdotes mali & eorum punitio.

Cote

Num. 16. ✠ Core, Dathan, & Abirō seditionē mouēt, hosq; viuos terra absorbet, illū verò eum sociis deuorat ignis, sed & alios
1470 murmurantes consumpsit incendium.

1. Reg. 2. ✠ Ob peccatū filiorū Heli, & nimiā patris indulgentiā, sit destructio & domui eius cōminatio, ac mors filiorum prædicitur.
22. Heli autē erat senex valde, & audiebat omnia quæ faciebant filij sui vniuerso Israeli, & quomodo dormiebant cum mulieribus, quæ obseruabant ad ostium tabernaculi.

Cap. 3. 13. Prædixi enim ei (Heli ait dominus) qđ iudicaturus essem domum eius in æternum, propter iniquitatem, eo quod sciuerat indigne agere filios & non corripuerit eos.

3. Reg. 2. 26. Abiathar quoq; sacerdoti dixit rex: (Salomon) Vade in Anathoth ad agrum tuum & quidē vir mortis es, sed hodie te non interficiam, quia portasti arcam Domini coram Dauid patre meo, & sustinuisti laborem in omnibus in quibus laborauit pater meus

Esaiæ. 3. 11. Væ impio in malum, retributio enim manuum eius fiet ei.

Hierem. 2. Grauiter expostulat dñs cū filiis Israel & Iuda, ac populum eum pastoribus ac Prophetis, quod nō respicierēt ea quæ cepta à Deo varia beneficia, adorauerint idola, à quib. nihil boni expectare poterant propterea deuastandos prædicit.

Cap. 8. 7. Miluus in cœlo cognouit tempus suum, turtur & hirundo, & ciconia custodierunt tempus aduentus sui, populus autem meus non cognouit iudicium Domini.

Osea. 4. 6. Contriuit populus meus, eo quod non habuerit scientiā: quia tu scientiā repulisti, repellam te, ne sacerdotio fungatis mihi, & oblita es legis Dei tui, obliuiscar filiorum tuorū & ego. 9. Et erit sicut populus sic sacerdos, & visitabo super eum vias eius, & cogitationes eius reddam ei.

Malach. 1. Propheta conqueritur Dominū ab Israel non honorari, neque timeri, quodque sacerdotes despiciant nomen Domini, quorum reiecit sacrificia, gratam habens oblationem quæ in omni loco ei munda offertur.

Cap. 2. 1. O Sacerdotes si nolueritis audire, & si nolueritis ponere super cor, vt detis gloriam nomini meo, ait Dñs exercituum, mittā in vos egestatē & maledicam benedictionibus vestris & maledicam ulis, quoniam non posuistis super cor. 8. Vos autem recessistis de via, & scandalizastis plurimos in lege, irritum fecistis pactum Leui, sicut Dominus.

1. Mac. 7. 5 Et sedit Demetrius super sedem regni sui, & venerunt ad eum viri impij & iniqui, Rex Israel & Alchimus ille eorum

eorum qui volebat fieri sacerdos. 9. Et alchimum impium constituit in sacerdotem, & mandauit ei facere vltionem in filios Israel. 21. Et satis agebat Alchimus pro principatu sacerdotij sui.

Sacerdotum multitudo in veteri lege. 1. Parał. 23. 3. Vbi numerantur 38000 1. Mał. 7. 5.

Sacerdotium spirituale.

Si audieritis vocem meam, & custodieritis pactum meum, eritis mihi peculiū de cunctis populis. Mea est enim omnis terra, & vos eritis mihi in regnum sacerdotale, & gens sancta. Exod. 19. 5.

Vos sacerdotes Domini vocabimini: ministri Dei nostri dicetur vobis. Esa. 61. 6.

Vos autē genus electum, regale sacerdotiū gens sancta, populus acquisitionis, vt virtutes annuncietis eius, qui de tenebris vos vocauit in admirabile lumen suum. 1. Pet. 2. 9.

Qui dilexit nos, & lauit nos à peccatis nostris in sanguine suo, & fecit nos regnū & sacerdotes Deo & patri suo. Apoc. 1. 6.

Et fecisti nos Deo nostro regnū & sacerdotes, & regnabimus super terram. 5. 10.

Vide Sacrificium Noui Testa.

Saducæi negant mortuorum resurrectionem. Mat. 22. 23. Act. 4. 1. ✠ 23. 8.

Salmanasar rex Assiriorum egreditur primo contra Samariam, & transfert Israel cum Ozee rege in Assirios. 4. Reg. 17. 6. Secunde capit Samariam. 18. 9.

Salomonis filij Dauidis natiuitas promittitur. 2. Reg. 7. 12. Nascitur. 2. Reg. 5. 14 ✠ 12. 24. vngitur in regem super Israel. 3. Reg. 1. 33. Dñs apparuit ei per somnū nocte in Gabaon, a quo sapientiam postulat. 3. 5. 9. 2 Par. 1. 7. dirimit litem meretricum. 3. Reg. 3. 16. 24. de eius sapientia, magnitudine diuitiarum potestate & ministris. 2. Par 9. 3. init fœdus cū Hirā rege Tyri. 3. Reg. 5. 12. postquā ædificauit templum, dedit Hiram viginti epida. 9. 11. venit ad eum regina Saba. 10. 1. Mat. 12. 42. Luc. 11. 31. ædificauit in phanū thamos idolo Moab in monte. 3. Reg. 11. 7. Chananeos fecit sibi tributarios 1 Par. 8. 7. vngitur secundo in regem. 2. Par. 29. 22. moritur. 3. Reg. 11. 43 succedit ei filius Roboam. 14. 21.

Salus vide Beatitudo

Samaria, quæ postea metropolis fuit decem tribuū Israel, ex-

Universidad de Deusto
Biblioteca

trahitur.2.Reg.16.17. obsidetur à Syrijs.4. Reg.6.24. obsidetur ab Assyrijs vsque in tertium annũ:capitur, & abducitur papa lus.4Reg.17.5.contra Samariam prophetatur.Esa.7.30.‡ 9.7. Ezech.23. Hos.8* ‡13* Amos.3.12. Mich.1.5.*

Samaria nolebat recipere verbum Dei.Luc.9.52.recepit verbum Dei.Actor.8.5.

Samaritanus miseretur vulnerati.Luce.10.33.

Samaritana loquitur cum Christo apud puteum. Ioan.4.7.

Sãpson nascitur.Iudic.13.24.iuxta promissionem angeli.13.5 vxorẽ accipit in Thamnata & dilacerat leonem.14. 1.5.10. vxorẽ accepit in Thamnata & dilacerat leonem.14. 1.5.10. cet Philistæis,eisque vim infert.15.4.8.moritur.16.29.30.

Samuel,1 Reg.1.20.adducitur ad domũ Domini in Silo.1.24. vocatur à Domino.3.4 10.cõgregat vniuersum Israel in Maphat,& clamat ad Dominũ pro Israel.7.5 9. ponit filios suos Iudices Israel 8 1.probat se innocẽtẽ 12 3.interficit Agag.15.33. Dauid regẽ vngit.16.13.moritur.25.1.prophetat Sauli post mortẽ 28.1.5.16.Eccles.46.23 laudatur.Eccles.46.16.

Sanaballat perfectus Samaria conatur impedire templi edificationem.2.Esd 2.10.

Sacerdos,non lex aut scriptura sola,est iudex quæstionum exorientium.

Deut. 17. 9. SI difficile & ambiguum apud te iudicium esse perspexeris inter sanguinẽ & sanguinẽ,causam & causam,lepram & lepram,& iudicii inter portas tuas videris verba variari, surge & ascende ad locum quẽ elegerit Dñs Deus tuus, veniesque ad sacerdotes Leuitici generis & ad iudicẽ qui fuerit illo tẽpore,quæresque ab eis qui iudicabunt tibi iudicij veritatẽ,12. Qui autẽ superbierit nolẽs obedire sacerdotis imperio qui eo tẽpore ministrat dño Deo tuo,ex decreto iudicis morietur homo ille,& auferes malũ de Israel,cũctique populus audiens timebit,vt nullus deinceps intumescat superbia.

Malach.2.7. Labia sacerdotis custodient scientiam,& legem requirent ex ore eius,quia angelus Domini exercituum est.

Salus spiritualis quomodo acquiratur.

Psal.29.3 DOmine *Deus* clamaui ad te,& sanasti me.

40.5. Sana animam meam,quia peccaui tibi.

146.3. Qui sanat contritos corde.

Esa.25.9. Ecce *Deus* noster iste,expectabimus eũ, & saluabit nos.

45.17. Israel saluatus est in *Domino* salute æterna.

Ibid.22. *Deus* iustus & saluans non est præter me.

Sana me Domine & sanabor:saluum me fac & saluus ero *Iere 17.14.* quoniam laus mea tu es.

Et saluabo eos in Domino Deo suo. *Osee.1.7.*

Qui voluerit animam suã saluam facere, perdet eã. Qui autẽ perdiderit animam suam propter me,inueniet eam. *Matt.16.25.*

Ad quid requiritur.

SAlus animæ in sanctitate iustitiæ,melior est omni auro. *Eccles.30.15.*

Qui inuenit animam suam perdet eam. *Mat.10.39.*

Qui enim voluerit animã,&c.Quid enim ꝓficit homini si lucretur totum mundum,se autem ipsum perdat? *Luc.9.24.*

Qui amat animam suam perdet eam,& qui odit animam suam,in vitam æternam custodit eam. *Ioan.12.25.*

Salus corporalis mirabiliter commendatur.

ET melior est corpus validum quã census immensus Nullæ diuitiæ meliores sunt sanitate corporis. *Eccles.30.15.*

Salubriter conseruatur.

INsuper & omnes languores,& plagas quæ non sunt scriptæ in volumine legis huius,inducet Dominus super te,donec te conterat. *Deut.28.61.*

Iucunditas cordis hæc est vita hominis. Tristitiam lõgè expelle à te,Multos enim occidit tristitia, & non est vtilitas in illa.Zelus & iracundia minuent dies,& ante tempus senectam adducet cogitatus. *Eccles.30.23*

In omnibus operibus tuis esto velox,& ois infirmitas nõ occurret tibi. *31.27.*

Ecce sanus factus es,iam noli peccare. *Ioan.5.14.*

Sanctus est Deus.

ET clamabat alter(cherubin)ad alterum & dicebat,Sanctus,Sanctus dominus Deus exercituum,plena est omnis terra gloria eius. *Esai.6.3.*

Et quatuor animalia requiem non habebant die ac nocte dicentia Sanctus,Sanctus,Sanctus,Dominus Deus omnipotens,qui erat & qui est,& qui venturus est. *Apoc.4.8.*

Sancti & mundi esse debemus.

EGo enim sum Dominus Deus vester,sancti estote, quia ego sanctus sum. *Leui.11.44.*

Ait Dominus ad moysem:loquere ad omnem cœtum filiorum Israel,& dices ad eos, sancti estote, quia ego sanctus sum Dominus Deus vester. *Cap.19.2.*

Sanctificamini & sancti estote, quia ego sum Dominus Deus vester. 26. Eritis mihi sancti, quia sanctus sum ego Dominus *Cap.20.7.*

Dominus & separaui vos à cæteris populis, vt essetis mei.

Cap.21.6. Sancti eiunt Deo suo,& non polluent nomẽ eius, incensum enim Dñi & panes Dei sui offerẽt, & ideo sancti erũt.

Deut.26.18. Eu elegit te Dñs hodie vt sis ei populus peculiaris, sicut locutus est tibi,& custodias omnia præcepta illius,& faciat te excelsiorẽ cunctis gentibus,quas creauit in laudẽ, & nomen & gloriã suam, vt sis populus sanctus Domini Dei tui sicut locutus est.

Ephes.5.26. Viri diligite vxores sicut Christus ecclesiam suam, & seipsum tradidit pro ea,vt illam sanctificaret,mundans eam lauacro aquæ cum verbo, vt exhiberet ipse sibi gloriosam ecclesiam non habentem maculam, aut rugam, aut aliquid huiusmodi sed vt sit sancta & immaculata.

1.Thess.4.3. Hæc est enim voluntas Dei sanctificatio vestra, vt abstineatis vos à fornicatione.

1.Pet.1.16. Et ipsi in omni conuersatione sancti sitis, quoniã scriptũ est sancti eritis quoniam ego sanctus sum.

Apoc.22.11 Qui iustus est,iustificetur adhuc,& sanctus, sanctificetur adhuc.

Sanctitas à Deo datur.

Leuit.22.32. NE polluatis nomen meum sanctum. Ego Dominus qui sanctifico vos.

1.Thess.5.23 Ipse Deus pacis sanctificet vos per omnia, vt integer spiritus vester,& anima,& corpus sine querela in aduentu Domini nostri Iesu Christi seruetur.

Heb.10.10. In qua voluntate sanctificati sumus per oblationẽ corporis Iesu Christi semel.

13.12. Propter quod & Iesus, vt sanctificaret per suum sanguinem populum,extra portam passus est.

1.Ioan.3.3. Et omnis qui habet hanc spem in eo,sanctificat se,sicut & ille sanctus est.

Studiosè in bono ordinatur.

Exod.19.10. VAde ad populũ & sanctifica illos hodie & cras, lauentq; vestimenta sua,& sint parati in diem tertium.

Ibid.14. Descendit Moyses de monte ad populum,& sanctificauit eũ. Quumq; lauissent vestimenta sua, ait ad eos:estote parati in diem tertium,& ne approximetis vxoribus vestris.

Eccles.17.12 Homo sensatus in sapientia manet sicut sol.

Ioan 17.17. Sanctifica eos in veritate:Et pro eis ego sanctifico meipsum, vt sint & ipsi sanctificati in veritate.

5 Pet.1.13. Propter quod succincti lumbos mentis spetate in eã, quæ offertur vobs grãtiam.

Fructus se in nobis conseruatur.

sancti

Sancti eritis,quia ego sanctus sum. Leuit.11.45.

Sancti estote,quia sanctus ego sum Dñs Deus vester. 19.2.

Sanctificamini & estote sancti. 20.7.

Erius mihi sancte:quia sanctus sum ego Dominus,& sepa- Ibid.26.
raui vos à cæteris populis,vt essetis sancti.

Eu Dominus elegit te hodie, vt sis ei populus peculiaris. Deut.26.18.

Hæc est voluntas Dei sanctificatio vestra. 1.Thess.4.3.

Sanctus,sanctificetur adhuc. Apoc.22.11

Sanctum Domini.

SEptimus dies erit vobis sanctus, Sabbathum & requies Exo.36.2.
Domini,qui fecerit opus in eo,occidetur.

Declaratur quando & quomodo sacerdos ingredi debet Leuit.16.
sanctuariũ,ipsumq; expiare vna cum tabernaculo, & altari.

Facta est Iudæa sanctificatio eius,Israel potestas eius. Psal.113.2.

Nolite dare sanctum canibus,neque mittatis margaritas Mat.7.6.
vestras ante porcos.Luc.12.1.

Sanguinis conspersio.

TUlit itaque Moyses dimidiã partem sanguinis,& misit Exod. 24.6.
in crateras,partẽ aurẽ residuam fudit super altare.

Cum immolaueris sumes de sanguine eius, & pones su- Cap.29.20.
per extremum auriculæ dextræ Aaron & filiorum eius,& super polices manus eorum,ac pedis dextri,fundesque sangui
nẽ super altare p circuitum.Leuit.1.11.Idem habetur.Item cap.3.2.& 8.& 13.Idem verbatim.

Cumq; intinxerit digitũ in sanguine, asperget eũ septies Cap.4.6.
corã dño,contra velũ sanctuarij.16.Inferet sacerdos qui vn
ctus est de sanguine eius in tacernaculũ testimonij.

Vel immolabitur holocaustum,mactabitur & victima pro Cap.7.2.
delicto,sanguis eius per gyrum altaris fundetur.

Tollet quoque de sanguine vituli & asperget digito sep- Cap.16.14.
ties contra propiciatorium ad orientẽ.Cap.8.19.Cap.9.18.

Fundetque sacerdos sanguinem super altare Domini, ad Cap.17.6.
ostium tabernaculi testimonij,& adolebit adipem in odorẽ
suauitatis Domini.

Steteruntq; in ordine suo iuxta dispositionem & legem 2.Para.30.16
Moysi hominis Dei,sacerdotes vero suscipiebãt effundendũ
sanguinem de manibus Leuitarum.

Et assumens de sanguine eius,pones super quatuor cor- Ezec.43.20.
nua eius,& super quatuor angulos crepidinis,& super coronam in circuitu,& mundabis illud & expiabis.

Si enim sanguis hircorum & taurorum & cinis vituli Heb.9.13.

aspersus inquinatos sanctificat ad emũdationem carnis,&c.
19. Lecti enim omni mandato legis à Moyse vniuerso popu-
lo,accipiens sanguinem vitulorum & hircorum cum aqua
& lana coccinea & hysopo,ipsum quoque librum & omnem
populum aspersit,dicens: Hic sanguis testamenti quod man-
dauit ad vos Deus.

Sanguinis Christi consperſio.

Hebr.9.14. SI enim sanguis hircorum & taurorum,& cinis vituli a-
spersus,inquinatos sanctificat ad emundationem carnis
quanto magis sanguis Christi,qui per spiritum sanctũ
semetipsum obtulit immaculatũ Deo,emundauit conscien-
tiã nostram ab operibus mortis ad seruiendum Deo viuẽ-

Cap.10.19. Habentes itaque fratres fiduciam in introitu sanctorum
in sanguine Christi.

12.24. Et testamenti noui mediatorem Iesum(scilicet accessistis)
& sanguinis aspersionem melius loquentem quam Abel.

1.Pet.1.2. Secundum præscientiam Dei patris in sanctificationem
spiritus,& obedientiam & aspersionẽ sanguinis Iesu Christi.

Sanguinis esus prohibitus.

Gen.9.4. EXcepto quod carnem cum sanguine non comedetis.
Leuit.3.17. Nec sanguinem,nec adipem,omnino comedetis.
Cap.7.26. Sanguinem quoque omnis animalis non sumetis in ci-
bum,tam de auibus quam de pecoribus.

Cap.17.10. Homo quilibet de domo Israel,& de aduenis qui pere-
grinantur inter vos,si comederit sanguinem,obfirmabo fa-
ciem meam contra animam illius,& disperdam eum de po-
pulo suo.14. Anima enim omnis carnis in sanguine est:vnde
dixi filiis Israel:Sanguinem vniuersæ carnis non comedetis,
quia anima carnis in sanguine est,& quicunque comederit
illum,interibit.

Deut.12.23. Hoc solum caue,ne sanguinem comedas, sanguis enim
eorum pro anima est,& ideirco non debes animam comẽ-
dere cum carnibus. Deut.12.16. Leuit.Cap.19.26.

Cap.25.23. Hoc solum obseruabis, vt sanguinem eorum non comẽ-
das,sed effundes in terram quasi aquam.

1.Reg.14.33. Nunciauerunt autem Sauli dicentes,quod populus pec-
casset Domino,comedens cum sanguine,qui ait:præuarica-
ti estis,voluite ad me nunc saxũ grande. Et dixit Saul,disper-
gemini in vulgus,& dicite eis vt adducat ad me vnusquisq;
bouem suum & arietem,& occidite super istud,& vescimi-
ni,& non peccabitis Domino, comedentes cum sanguine. De

De his autem qui credide runt ex gentibus nos scripsim⁹, Act.21.25.
iudicantes vt abstineant se ab idolis,immolato & sanguine,
& suffocato,& fornicatione.

Sanguinis innocentis effusio,clamat vindictã corã Deo.

DIxitque(Dominus ad Cain)Quid fecisti? vox sangui-
nis fratris tui clamat ad me de terra. Gen.4.10.
Iã non silebo de impietatibus eorum qui irreligiosẽ
agunt,nec sustinebo in his,quæ iniquè exercẽtur.ecce sanguis 4.Esd.15.8.
innoxius & iustus clamat ad me,& animæ iustorum clamãt
perseueranter. Apoc.6.9.

Sanguinis innocentis effusio,

SI quis autẽ odio habens proximum suum insidiatus fue-
rit vitæ eius,surgẽsque percusserit illum & mortuus fue- Leuit.19.11.
rit,fugeritque ad vnam de prædictis vrbibus,mittent seniо-
res ciuitatis illius,& recipiẽt illum de loco effugij, tradẽsq;
in manum proximi,cuius sanguis effusus est, & morietur.
Maledictus qui clam percusserit proximum suum,& di
cet omnis populus,Amen. Cap.27.24.
Dixit itaque Ioab ad Amasam. Salue mi frater,& tenuit
manu dextera mentum Amasæ,quasi osculans eum: porro 2.Reg.20.10
Amasa non obseruabat gladium quem habebat Ioab, qui
percussit eum in latere.
At illi(scilicet viri diabolici)dixerunt contra eum (Na-
both ob negatam regi Achab vineam)testimonium coram 3.Reg.21.13.
multitudine,benedixit Naboth Deum & regem,quamobrẽ
eduxerunt eum extra ciuitatem,& lapidibus interfecerunt.
scilicet iussu Iesabel accusatus lapidatur.
Insuper & sanguinem innoxium quem effudit Manasses
nultum nimis donec impleret Hierusalem vsque ad os.Idẽ 4.Reg.21.16.
Cap.24.4.verbatim.
Manus effundentes innoxium sanguinem,odit Deus.
Hominem qui calumniatur animæ sanguinem, si vsque Prou.6.17.
ad eum fugerit,nemo sustinet. Cap.28.17.
Et reuelabit terra sanguinem suum,& non operiet vltra
interfectos suos,Dominus egredietur de loco suo, vt visi- Esaie.26.21.
tet iniquitatem habitatoris terræ contra eum.
Aduenæ,& pupillo,& viduæ, non feceritis calumniam,
nec sanguinem innocentem effuderitis in loco hoc(tẽplo.) Ierem.7.6.
idem repetitur. Cap.22.3.
In sanguine tuo qui à te effusus es deliquisti, & inido-

lis tuis quæ fecisti pollutus es,& appropinquare fecisti diei
tuos,& adduxisti tempus annorum tuorum,propterea ded
te opprobrium gentibus, & irrisionem vniuersis gentibus

4.Esd 1.32. Ego misi pueros meos prophetas ad vos,quos accepistis
interfecistis,& laniastis, corpora eorum,quorum sanguinem
exquiram dicit Dominus,

Matth.23.34 Ecce ego mitto ad vos prophetas & sapientes & scribas,
& ex illis occideris & crucifigeris, & ex eis flagellabitis in
Synagogis vestris,& persequimini de ciuitate in ciuitatem,
vt veniat super vos omnis sanguis iustus qui effusus est su
per terram à sanguine Abel iusti vsque ad sanguinem Z
chariæ filij Barachiæ,quem occidistis inter templum & al
tare.Idem habetur verbatim.Luc.11.50.

Apoc.18.24. Et in ea(Babylone)sanguis prophetarum & sanctorum
inuentus est,& omnium qui interfecti sunt in terra.

Sanguinis fluxus sistitur.Mat.9.20.

Sanguine Christi empti sumus.

1.Cor.6.20. EMpti enim estis pretio magno , glorificate & portate
Deum in corpore vestro.

Cap.7.23. Pretio empti estis,nolite fieri serui hominum.

Act.20.28. Attendite vobis & vniuerso gregi vestro,in quo vos
fuit spiritussanctus Episcopos,regere ecclesiam Dei,quam
acquisiuit sanguine suo.1 Pet.1.18.

Apoc.5.9. Dignus es Domine accipere librum & aperire signacula
eius,quoniam occisus es,& redemisti eos in sanguine tuo
ex omni tribu,& lingua,& populo,& natione.

Sapientiæ diuinæ origo,proprietas,laus & vtilitas.

Deut.4.6. HÆc est enim vestra sapiétia & intellectus eorum po
pulis,vt audientes vniuersi præcepta hæc,dicant: ec
populus sapiens & intelligens magna.

Cap.29.9. Custodite ergo verba pacti huius & implete ea,vt intel
ligatis vniuersa quæ facitis.

Iob.28.20. Vnde ergo sapientia venit,& quis est locus intelligentiæ
abscondita est ab oculis omnium viuentium,volucres cæli
latet.28.Et dixit homini,ecce timor Domini,ipsa est sapie
tia,& recedere à malo intelligentia.

Cap.32.7. Sperabam enim quod eras prolixior loqueretur,& annu
rum multitudo doceret sapientiam.

Eccl.7.12. Vtilior est sapientia cum diuitiis,& magis prodest vide
tibus solem.sicut enim protegit sapientia,sic protegit pec
nia,hoc autem plus habet eruditio & sapientia,quod vitas
tribuunt

tribuunt possessori suo.

Hanc quoque sub sole vidi sapientiam & probaui maxi- Cap.9.13.
mam:Ciuitas parua & pauci in ea viri,venit contra eã Rex
magnus & vallauit eã,extruxitq́ue munitiones per gyrum
& perfecta est obsidio , inuentusq́ue est in ea vir pauper &
sapiens,& liberauit vrbem per sapientiam suam , & nullus
deinceps recordatus est hominis illius pauperis, & dicebã
ego meliorem esse sapientiam fortitudine.

Confusi sunt sapientes , perterriti & capti sunt verbum Ierem.8.9.
enim domini proiecerunt,& sapientia nulla est in eis.

Clara est quę nunquam marcescit sapientia,& facile vide- Sapien.6.13.
tur ab his qui diligunt eam,& inuenitur ab his qui quæ-
runt eam.16.Cogitare ergo de illa,sensus est consummatus
& qui vigilauerit propter illam,citò securus erit.

Cum vnus sit omnibus introitus ad vitam,& similis exi- Cap.7.7. ✠
tus,præ omnibus eligenda est sapientia,adferens secum cũ
cta bona,habens spiritum intelligentia multiplicem,& quę
hic mirum in modum extollitur quamque abundè auctor
fuerat consecutus.Per totum caput.

Cùm sapientiam comittentur omnia desiderabilia,sum- Cap.8.✠
mè ambienda est, & à Deo petenda, à quo solo datur con
tinentia,Cap.9.Per totum.

Commendatur sapientia quod seruauerit,& à malis libe Cap.10.✠
rauerit Adam,Noe,Abraham,Loth,Iacob,Ioseph,Moysen
per quem filios Israel de Ægypto duxit per mare rubrum,
demersis in eo Ægyptiis.

Sapientia incomprehensibilis,& in eternitatis relucens ab Eccl.1.✠
æterno,originem à solo Deo trahit,quam dat diligentibus
ac timentibus ipsum.Nam timor Domini qui hoc capite
multipliciter commendatur,non solum sapientiam , sed &
reliquas secum adfert virtutes, simplici autem corde ad
Deum accedendum est.

Omnis sapientia à Domino est,& cum illo semper fuit, Eccl.1.1.
& est ante æuum,16.Initium sapientiæ timor Domini, &c.
Cap.24.Toto capite enumerantur sapientiæ laudes.

Qui custodit iustitiam,continebit sensum eius,consum- Cap.21.12.
matio timoris Dei sapientia & sensus.

Sapientiam eius(viri sapientis)enarrabunt Gentes,& lau Cap.39.14.
dem eius enunciabit ecclesia.

Ego dabo vobis os & sapientiam,cui non poterunt resi- Luc.21.15.
stere,& contradicere omnes aduersarij vestri.

*Rom.*11.33. O altitudo diuitiarũ sapiẽtiæ & sciẽtiæ Dei,quàm incomprehensibilia sunt iudicia eius,& inuestigabiles viæ eius.

1.*Cor.*1.17. Non enim misit me Christus baptizare,sed Euangelizare,non in sapientia verbi,vt euacuetur Crux Christi.

*Cap.*2.6. Sapientiam autem loquimur inter perfectos,sapientiam non verò huius sæculi, neque principum huius sæculi qui destruuntur,sed loquimur Dei sapiẽtiam in mysterio quæ abscondita est,nobis autem reuelauit Deus p spiritum suũ, spiritus enim omnia scrutatur,etiam profunda Dei.

*Cap.*3.9. Sapiẽtia.n.huius sæculi stultitia est apud Deũ. Scriptum est enim:Comprehendam sapientes in astutia eorum. Coll. 2.3.Iacob.1.5.Cap.3. 15.Satisfactio vide pœnitentia.

Sapientia vera à Deo acquiritur.

Deut. 33.3. ET qui appropinquant pedibus eius,accipient de doctrina illius.

3.*Reg.*3.11. Quia postulasti verbum hoc,& non petisti tibi dies (ait Dominus Salomoni) multos,nec diuitias,aut animas inimici eorum tuorum,sed postulasti tibi scientiam ad discernendũ iudicium:ecce feci tibi secundum sermones tuos.

*Iob.*28.12. Sapientia vbi inuenitur , & quis est locus intelligentiæ? Nescit homo præcium eius, nec inuenitur in terra suauiter viuentium.

Ibidem 18. Trahitur sapientia de occultis.

*Psal.*70.16. Quoniam non cognoui literaturam,Deus docuisti me à iuuentute mea.

118.98. Super inimicos meos prudentem me fecisti.

*Prou.*1.7. Timor Domini,principium sapientiæ.

2.2. Fili mi,si susceperis sermones meos,& mandata mea absconderis penes te,vt audiat sapientiam auris tua , inclina cor tuum ad cognoscendam prudentiam. Si enim sapientiam inuocaueris,& inclinaueris cor tuum prudẽtię,si quæsieris eam quasi pecuniam,& sicut thesauros effoderis illam tunc intelliges timorem Domini , & scientiam Dei inuenies:quia Dominus dat sapientiam,& ex ore eius prudentia & scientia.

9.10. Principium sapientiæ timor Domini.

*Eccles.*10.10 Si retusum fuerit ferrum,& hoc non vt prius,sed hebetatum fuerit:multo labore exacuetur , & post industriam sequetur sapientia.

*Sapien.*1.4. In malevolam animam non introibit sapientia,nec habitabit in corpore subdito peccatis.

Clara est,& quæ nunquam marcescit, sapientia , & facilè videtur ab his , qui diligunt eam , & inuenitur ab his qui quærunt illam, Præoccupat qui se concupiscunt , vt illis se prior ostendat. 6. 13.

Propter hoc optaui,& datus est mihi sensus:& inuocaui, & venit in me spiritus sapientiæ. 7.7.

Cùm sit vna,omnia potest:& in se permanens,omnia innouat:& per nationes in animas sanctas se transfert. *Ibidem.* 27.

Omnis sapientia à Domino Deo est,& cum illo fuit semper,& est ante æuum. *Eccles.* 1. 1.

Effundit illã super omnia opera sua,& super omnẽ carnẽ secundum datum suum , & præbet illam diligentibus se. *Ibidem.* 10.

Fili,cõcupiscens sapientiam,conserua iustitiam , & Deus præbebit illam tibi. *Ibidem.*33.

Si inclinaueris aurem tuam,excipies doctrinam,& si dilexeris audire,sapiens eris. 6.34.

Non erudietur,qui non est sapiens in bono. 21.14.

Sapientiam scribe in tempore vacuitatis,& qui minoratur actu,sapientiam percipiet:quia sapientia replebitur. 38.25.

Sapientiam omnium antiquorum exquiret sapiens,& in prophetis vacabit.Narrationem virorum nominatorum conseruabit,& in versutias parabolarum simul introibit. 39.1.

Omnia Dominus fecit,& piè agentibus dedit sapientiam. 43. 37.

Ego Dominus Deus tuus,docens te vtilia. *Esai.*48.17.

Quis ascendit in cœlum , & accepit eam, eduxit eam de nubibus? Quis transfretauit mare, & inuenit illam? Non est qui possit scire vias eius. *Bar.*3. 29.

Sit nomen Domini benedictum à sæculo & vsque in sæculum,quia sapientia & fortitudo eius sunt. *Dan.* 2. 20.

Ipse reuelat profunda & abscondita,& nouit in tenebris constituta,& lux cum eo est. *Ibidem.* 22.

Confitebor tibi pater Domine cœli & terræ , quia abscondisti hæc à sapientibus & prudentibus , & reuelasti ea paruulis. *Matt.*11. 25.

A stulto despicitur.

SApientiam atque doctrinam stulti despiciunt. *Prou.*1. 7.

Sapientiam & disciplinam qui abiicit,infelix est. *Sapien.*3. 11

Quàm

Eccles.6.21. Quam aspera est valde imperitis sapientia: nullus enim excors perdurat apud eam.

Esa.27.11. Non est enim populus sapiens, propterea non miserebitur eius, qui fecit eum.

Osee.4.14. Et populus non intelligens vapulabit.

A bono exquiritur, quia ordinatur ad Deum.

Deut.4.6. HÆc est enim vestra sapiẽtia & intellectus coram populis, vt audientes vniuersa præcepta hæc, dicant: Ecce populus sapiens & intelligens, gens magna.

Iob.28.28. Et dixit homini: Ecce timor domini, ipsa est sapientia, & recedere à malo, intelligentia.

Prou.3.5. Habe fiduciam in domino ex toto corde tuo, & ne innitaris prudentiæ tuæ.

14.16. Sapiens timet, & declinat à malo.

Sapien.6.15. Qui de luce vigilauerit ad illam, non laborabit: assidentem enim illam foribus suis inueniet.

7.28. Cogitare ergo de illa, sensus est consummatus.

Psal.110.10. Neminem diligit Deus, nisi eum qui cum sapientia inhabitat. *Eccl.1.16.* Est enim hæc speciosior sole.

Ibidem.6. Initium sapientiæ timor Domini.

Ibidem.34. Radix sapientiæ est, timere Deum, & rami illius longæui

14.22. Sapientia & disciplina, timor Domini.

19.19. Beatus vir qui in sapientia morabitur.

21.13. Et non est sapientia nequitiæ disciplina, & non est cogitatus bonus, peccatorum prudentia.

33.2. Consummatio timoris Dei, sapientia & sensus.

39.6. Sapiens non odit mandata & iustitias.

Cor suum tradet ad vigilandum diluculo ad dominum qui fecit illum, & in conspectu Altissimi deprecabitur. Si enim dominus magnus voluerit, spiritu intelligentiæ replebit illum, & in oratione confitebitur Domino.

Ephes.5.15. Videte fratres quo cautè ambuletis, nõ quasi insipientes, sed vt sapientes, & redimentes tempus, quin dies mali sunt.

1.Pet.4.7. Estote prudentes, & vigilate in orationibus.

Erga seipsum.

Prou.3.7. NE sis sapiens apud temetipsum.

14.8. Sapientia callidi, est intelligere viam suam, & prudentia stultorum errans.

17.24. In facie prudentis lucet sapientia.

Eccles.21.16. Scientia sapientis tanquam inundatio abundabit.

Rom.12.3. Dico per gratiam, quæ data est mihi: Non plus sapere quàm

quàm oportet sapere, sed sapere ad sobrietatem.

Nolite esse prudentes apud vosmetipsos. *Ibidem.16.*

Volo vos sapientes esse in bono, & simplices in malo. 16.19.

Si quis videtur inter vos sapiens esse in hoc sæculo, stultus fiat, vt sit sapiens. *1.Cor.3.18.*

Ad proximum, Verbo.

STude sapientiæ, fili mi, & lætifica cor meum, vt possis exprobrãti respondere sermonem. *Prou.27.11.*

Tempus & responsionem cor sapientis intelligit. *Eccles.8.5.*

Verba oris sapientis, gratia. 10.12.

In lingua sapientia dignoscitur, & sensus & doctrina, & scientia in verbo sensati. *Eccles.4.29.*

Sapiens in verbis seipsum amabilem facit. 20.13.

Sapiens in verbis producet seipsum, & homo prudens placebit magnatis. *Ibidem.29.*

Sapientia abscondita, & thesaurus inuisus, quæ vtilitas in vtrisque? Melior est qui celat insipientiã suam, quam qui abscondit sapientiam suam. *Ibidem.32.*

Os prudentis quæritur in ecclesia, & verba illius cogitabunt in cordibus suis. 21.20.

Vir sapiens implebitur benedictionibus, & videntes illum laudabunt. 37.27.

Quia in omnibus ditites facti estis in omni verbo, & in (omni scientia. *1.Cor.1.5.*

Opere.

SApiens corde præcepta suscipiet. *Prou.10.8.*

Via stulti recta in oculis eius, qui autem sapiens est audit consilia. 12.5.

Sapientia hominis lucet in vultu eius. *Eccle.8.1.*

Homo sapiens in omnibus meruit, & in diebus delictorum attendit ab inertia. Omnis astutus agnoscit sapientiam, & inuenienti eam, dabit confessionem. 18.27.

Disciplinam in pace conseruate filij. 41.17.

Quis sapiens & disciplinatus inter vos? Ostendat ex bona conuersatione operationẽ in mansuetudine sapientiæ. *Iacob.3.13.*

Decorat in bonis gratiæ.

BEatus homo qui inuenit sapientiam, & qui affluit prudentia. Melior est acquisitio eius negociatione auri & argenti, primi & purissimi fructus eius. Preciosior est cunctis opibus: & omnia quæ desiderantur, huic non valent comparari. *Prou.3.5.*

Si sapiens fueris, tibimetipsi eris. 9.12.

Hoc

Eccles. 7. 13. Hoc plus habet eruditio & sapientia, quòd vitam tribuit possessori suo.

Sap. 7. 10. Super salutem & speciem dilexi illam, & proposui pro luce habere illam, quoniam inextinguibile est lumen illius. Venerunt autem mihi omnia bona pariter cum illa, & innumerabilis honestas per manus illius.

9. 10. Mitte illam de cœlis sanctis tuis, & à sede magnitudinis tuæ vt mecum sit & mecum laboret vt sciam quid acceptū sit apud te. Scit enim illa omnia, & intelligit, & deducet me in operibus meis sobriè, & custodiet me in sua potentia.

Eccles. 21. 24. Ornamentum aureū prudenti doctrina, & quasi brachiale in brachio dextro.

37. 25. Est sapiens animæ suæ sapiens, & fructus sensus illius laudabilis.

Ibidem. 29. Sapiens in populo hæreditabit honorem, & nomen illius erit viuens in æternum.

In bonis naturæ.

Prouer. 1. 33. QVI me audierit absque terrore requiescet, & abundantia perfruetur timore malorum sublato.

2. 10. Si intrauerit sapientia cor tuū, & scientia animæ tuæ placuerit, consilium custodiet te, & prudentia seruabit te, vt eruaris à via mala, & ab homine qui peruersa loquitur.

3. 35. Gloriam sapientes possidebunt.

8. 11. Melior est sapientia cunctis opibus pretiosissimis, & omne desiderabile ei non potest comparari.

24. 5. Vir sapiens & fortis est: & vir doctus, robustus & validus.

Eccles. 7. 12. Vtilior est sapientia cum diuitiis, & magis prodest videntibus solem.

Ibidem. 20. Sapientia confortauit sapientem, super decem principes ciuitatis.

Sapien. 8. 5. Et si diuitiæ appetuntur in vita, quid sapientia locupletius quæ omnia operatur?

Ibidem. 10. Habeo propter hanc claritatem ad turbas, & honorem apud seniores.

Sapientia mala siue mundana, Deum prouocat.

Eccles. 19. 20 MElior est homo qui minuitur sapientia, & deficiens sensu in timore Dei, quàm qui abundat sensu, & transgreditur legem Altissimi.

Væ

Væ qui sapientes estis in oculis vestris, & coram vobismetipsis prudentes. *Esa.* 5. 21.

Claudet oculos vestros, prophetas & principes vestros qui vident visiones, operiet. 29. 10.

Qui dat secretorum scrutatores quasi non sint. 49. 23.

Et fiduciam habuisti in malitia tua, & dixisti: Non est qui videat me. Sapientia tua, & scientia tua hæc decepit te. 47. 10.

Quomodo dicitis: Sapientes nos sumus, & lex Domini nobiscum est? *Ierem.* 8. 8.

Non alta sapientes, sed humilibus consentientes.

Perdam sapientiam sapientium, & sapientiam prudentiū reprobabo. Nonne stultam fecit Deus sapientiā huius mundi? Nam quia in Dei sapientia non cognouit mundus per sapientiam Deum, placuit Deo per stultitiam prædicationis saluos facere credentes. *Rom.* 12. 16. 1. *Cor.* 1. 19.

Peccatum multiplicat.

NOn est sapientia nequitiæ disciplina, & nō est cogitatus bonus peccatorum prudentia. Est nequitia, & ipsa execratio, & est insipiens, qui minuitur sapientia. Est sollertia certa, & ipsa iniqua. *Eccles.* 19. 19.

Sapientes sunt, vt faciant mala? bene autem facere nescierunt. *Ierem.* 4. 22.

Dicentes se esse sapientes, stulti facti sunt? *Roma.* 1. 22.

Prudentia carnis mors est: Prudentia autem spiritus, vita & pax. Quoniā sapientia carnis inimica est Deo, legi enim Dei non est subiecta, nec enim potest. 8. 6.

Scientia inflat, charitas verò ædificat. Si quis autem existimat se aliquid scire, nondum cognouit, quemadmodum oporteat eum scire. 1. *Cor.* 8. 2.

Proximum molestat.

SIC Achitophel consilia contra Dauid dedit Absaloni, cum dicit:

Ingredere ad concubinas patris tui, quas dimisit vt custodirent domum, vt cùm audierit omnis Israel, quod odiosus factus sis patri tuo, roborabuntur manus omnium, qui tecum sunt. 2. *Reg.* 16. 22

Filij huius sæculi prudentiores filiis lucis in generatione sua sunt. *Luc.* 16. 8.

Quòd

Iacob.3.14. Quòd si æmulationem amarem habetis, & contentionem in corde vestro, nolite gloriari, & mendaces esse aduersus veritatem.

Ipsum hominem infamat.

Prou.26.12. Vidisti hominem sapientem sibi videri, magis illo spem habet insipiens.

28.11. Sapiens pauper scrutabitur diuitem.

Eccles.22.14. Non erudietur, qui non est sapiens in bono. Est autem insipientia quæ abundat in malo.

Iere.51.17. Stultus factus est omnis homo à Scientia.

1.Cor.3.19. Sapientia huius mundi, stultitia est apud Deum.

Saphira mentitur spiritui sancto, & cadit in terram mortua, Act.5.1.8.

Sara filia Raguelis, Tobiæ in vxorem traditur, Tob.7.10.13.

Sarnia, vide Zaruia.

Satisfactio, vide Pœnitentia.

Saul de tribu Beniamin quærit Asinas.1 Reg.9 3. vngitur in regem à Samuele.10.1 ‡11.14. Act.13.21. iuxta mandatũ 1.Reg. 9 15. percussit Ammom.11 11 obtulit holocaustum.13. 9. à regno reiicitur.13.13. ‡15.22.26.28. ‡16. exagitat eum spiritus quam.10.14. ‡18.10. ‡19.9. mittitur Dauid configere.18. 10. ‡ 19.10. persequitur eũ.23.* trucidat sacerdotes Domini.22.18. *mulierem habentem pithonem consulit. 28.7 seipsum interficit.31.4. sepelitur.31.13 filij eius in cruce tolluntur.2.Reg 21.9.*

Sancti pro nobis.

Hierem.15.1 ET Dixit dominus ad me, si steterit Moyses & Samuel coram me, non est anima mea ad populum istum: ejice illos à facie mea & egrediantur.

2.Mac.15.14 Hic est fratrũ amator & populi Israel: hic est qui multum orat pro populo & pro vniuersa sancta ciuitate, Hieremias propheta Dei.

Apoc.5.8. Et cum apperuisset librũ, quatuor animalia, & viginti quatuor seniores ecciderũt corã agno habẽtes singuli phiolas aureas plenas odoramẽtorũ, quę sunt orationes sanctorum.

Cap.8.3. Et alius angelus venit & stetit ante altare, habens thuribulum aureum, & data sunt illi incensa multa vt daret de orationibus sanctorum omniũ super altare aureum, quòd est ante thronum Dei.

Propter eorum preces & merita multa nobis largitur Deus, quamuis illi vita functi sunt. Ego

Ego sum Deus Abraham patris tui (dicit Dominus Isaac) Gen.26.24.
noli timere, quia ego tecum sum, benedicam tibi & multiplicabo semen tuum propter seruum meum Abraham.

Recordare Abrahã Isaac & Israel seruorũ tuorũ quib⁹ iurasti p teme ipsum, dicẽs: multiplicabo semẽ vestrũ sicut stellas cœli & vniuersam terrã hanc de qua locutus sum, dabo semini vestro, & possidebitis eã semper. Placatusque est Dñs ne faceret malũ quod locutus fuerat aduersus populũ suũ. Exod.32.13.

Veruntamen in diebus tuis (Salomon) non faciam propter Dauid patrẽ tuum: de manu filij tui scindã illud, nec totũ regnũ auferã, sed tribũ vnam dabo filio tuo, propter Dauid seruum meum, & Hierusalẽ quam elegi. 32. Porro vna tribus remanebit ei propter Dauid seruum meũ, & Hierusalem ciuitatem quam elegi ex omnibus tribubus Israel. 24. 3.Reg.11.12.

Sed propter Dauid dedit ei Dominus Deus suus lucernã in Hierusalem, vt suscitaret filium eius post eum, & statueret Hierusalem, eò quòd feciſſet Dauid rectum in oculis Domini, & non declinaſſet ab omnibus, quę præceperat ei, cunctis diebus vitæ suæ. Cap.15.4.

Protegã vrbem hanc, & saluabo eã (ait Dominus Deus) propter me, & propter Dauid seruum meum. Item Cap.20. 6. Item idem verbatim habetur. Esa.37.35. 4 Reg.19 34.

Et in Isaac eodẽ modo fecit, propter Abraham patrẽ eius. Eccl.34.24.

Sanctos oramus sine iniuria mediatoris, vt pro nobis orarant. sicut & petimus ab his hominibus preces, vt Paulus &c.

OBsecro ergo vos fratres per Dominũ nostrum Iesum Christum, & per charitatem sancti spiritus, vt adiuuetis me in orationibus pro me ad Deum, vt liberer ab infidelib⁹ qui sunt in Iudæa, & obsequij mei oblatio accepta fiat in Hierusalem sanctis. Rom.15.30.

Orantes simul & pro nobis, vt Deus aperiat nobis ostium sermonis, ad loquendũ mysterium Christi. Idem Ephe.6.19. Colo.4.3.

Fratres orate pro nobis. 1.Thess.5.25.

De cæterò fratres orate pro nobis, vt sermo Dei, currat & clarificetur, sicut & apud vos. 2.Thess.3.1.

Orate pro nobis, confidimus enim, quia bonam conscientiam habemus in omnibus, bene volentes conuersari. Heb.13.18.

Nec mirum sanctos preces nostras cognoscere, quia sunt sicut angeli Dei.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Math.22.30 IN resurrectione enim neque nubent, neque nubentur, sed sunt sicut angeli Dei in cœlo.

Luc.15.10. Ita dico vobis, gaudium erit coram angelis Dei super uno peccatore pœnitentiam agente.

Et offerunt Deo nostras preces.

Tob.12. 12. QVando orabas cum lachrymis,& sepeliebas mortuos & derelinquebas prandiũ tuum,& mortuos abscondebas per diem in domo tua,& nocte sepeliebas eos,ego obtuli orationes tuas Domino.

Apoc.5.8. Et cũ aperuisset librũ,quatuor animalia,& viginti quatuor seniores ceciderũt corã agno,habẽtes singuli citharas,& phialas aureas,plenas odoramẽtorũ,q̃ sunt orationes sanctorum

Cap.8.3. Alius angelus venit & stetit ante altare,habens thuribulũ aureũ,& data sunt ei incensa multa, vt daret de orationibus sanctorum omniũ super altare aureum, quod est ante thronum Dei.

Nec huic contrarium est,quòd Deus solus est inspector cordis,quia & homines cognoscunt secreta cordium.Deo revelante.

Dan. 2. 29. TV Rex cogitare cœpisti in stratu tuo qd esset futurũ post hæc,& qui revelat mysteria ostendit tibi q̃ ventura sunt.

4.Reg. 5.26. At ille(Eliseus)ait(Giezi)nonne cor meũ in præsenti erat quando reversus est homo de curru suo in occursum tui nunc igitur accepisti argentum, & accepisti vestes, vt emas olivetã & vineas,& oues,& boues,& seruos,& ancillas.

Cap.6.12 DIxitque vnus seruorum eius (regis Syriæ) nequaquam Domine mi Rex,sed Eliseus propheta qui est in Israel,indicat regi Israel omnia verba quæcunque locutus fueris in cubiculo tuo.

Sanctorũ ministerio aliquando tribuitur quod soli Deo præcipuè convenit,vide tit.Deo soli attributa.

Matt.18.15. SI peccauerit in te frater tuus,vade corripe eũ inter te & ipsum solum,si te audierit,lucratus es fratrẽ tuum. 18. Amen dico vobis,quæcunque alligaueritis super terram, erunt ligata & in cœlo:& quæcunque solueritis super terrã, erunt soluta &c.

Ioan. 20.13. Dicunt ei(duo angeli)mulier quid ploras?dicit eis: Quia tulerunt Dominum meum,& nescio vbi posuerunt eum.

Rom.11.14. Si quomodo ad æmulandum prouocem carnem meam, & saluos faciam aliquos ex illis.

Noli negligere gratiam quæin te est,quæ data est tibi per prophetiam,cum impositione manuum presbyterii. 1.Tim. 4.16.

Fratres,si quis ex vobis erraverit à veritate & converterit quis eum scire debet,quoniam qui convertì fecerit peccatorem ab errore viæ suæ,saluabit animam eius à morte. Iacob.5.19.

Et factus sum Iudæis tanq̃ Iudæus,vt Iudæos lucrarer,iis q̃ sunt sub lege,quasi sub lege essem(cũ ipse non essem sub lege) vt eos qui sub lege erant, lucrifacerem:iis qui sine lege erant,tanquã sine lege essem (cũ sine lege Dei nõ essem) sed in lege essem Christi,vt lucrifacerem eos qui sine lege erãt. 1 Cor.9.20.

In sanctorum memoriam Deum orare,docent nos maiorum exemplo.

DIxitque Iacob,Deus patris mei Abraham, & Deus patris mei Isaac,Domine qui dixisti mihi,revertere in terram tuam,& in locum nativitatis tuæ,& benefaciam tibi. Gen.32.9.

Angelus qui eruit me(dixit Iacob benedicẽs filiis suis moriturus)de cunctis malis,benedicat pueris istis,& invocetur super eos nomen meum,nomina quoque patrum meorum, Abrahum,Isaac,& crescant in multitudidem super terram. Cap.48. 16.

Recordare Abrahã,Isaac, & Israel seruorum tuorũ, quibus iurasti per temetipsum dicẽs:multiplicabo semen vestrũ sicut stellas cæli, & vniversam terrã hanc, de qua loquutus sum,dabo semini vestro,& possidebitis eam semper. Exod.32.13.

Recordare seruorum tuorum Abrahã,Isaac,& Iacob,nec aspicias duritiã populi huius, & impietatem atque peccatũ. Deut.9. 27.

Cumque Iam tempus esset vt offerretur holocaustũ,accedens Elias propheta,ait: Domine Deus Abrahã,& Isaac, & Israel,ostẽde hodie quia tu es Deus Israel,&ego seruus tuus & iuxta præceptum tuum feci omnia verba hæc. 3.Reg.18.36.

Domine Deus Abrahã,Isaac,& Israel,patrum nostrorum custodi in æternum hanc voluntatem cordis eorum,& semper in veneratione tui mens ista permaneat. 1.Par.29.18.

Et apprehendẽs Raguel dexterã filiæ suæ,dexteræ Tobiæ tradidit dicens:Deus Abrahã,Deus Isaac,& Deus Iacob vobiscum sit,& ipse coniungat vos, impleatque benedictionẽ suam in vobis,Hest.15.15. Cap.14.18. Tob.7. 15.

Quare errare nos fecisti Domine de viis tuis, induraſti cor nostrum ne timeremus te? Convertere propter seruos tuos, tribus hæreditatis tuæ. Esa.63.17.

Ne quæsumus,radas nos in ppetuum, ppter nomen tuũ & ne dellipes testamẽtũ tuũ,neq; auferas misericordiã tuã à nobis Dan. 3. 35.

nobis propter Abraam dilectum tuum, & Israel seruũ tuum, & Israel sanctũ tuum, quibus locutus es, pollicens, quod multiplicares semen eorum sicut stellas cœli, & sicut arenã quæ est in littore maris.

Sancti sunt cum Christo in cœlis regnantes

Ioan. 12. 26. SI quis mihi ministrat, me sequatur & vbi sum ego, illic & minister meus erit, si quis mihi ministrauerit, honorificabit eum pater meus.

Cap. 17. 24. Pater, quos dedisti mihi, volo, vt vbi sum ego, & illi sint mecum: vt videant claritatem meam quã dedisti mihi, quia dilexisti me ante constitutionem mundi. Philip. 1. 23.

2. Cor. 5. 8. (Per fidẽ enim ambulãmus, & non per speciem) audemus autem, & bonam voluntatem habemus, magis peregrinari à corpore, & præsentes esse ad dominum.

Apoc. 3. 21. Qui vicerit, dabo ei sedere mecũ in throno meo, sicut & ego vici, & sedi cum patre meo in throno eius.

Cap. 7. 9. Post hæc vidi turbam magnam, quam dinumerare nemo poterat, ex omnibus gẽtibus, & tribubus, & populis & linguis stantes ante thronum, & in conspectu Agni, amicti stolis albis, & palmæ in manibus eorum. Cap. 14. 13.

Sancti vita defuncti, rectè à nobis laudantur.

Eccle. 44. 1. LAudemus viros gloriosos, & parentes nostros in generatione sua, multam gloriam fecit Dominus magnificentia sua à sæculo. 7. Omnes isti in generationibus gentis suæ gloriã adepti sunt, & in diebus suis habẽtur in laudibus. 14. Corpora eorum in pace sepulta sunt, & nomen eorũ viuit in generatione & generationẽ &c 16. Henoch placuit Deo & translatus est in paradisum, vt det gẽtibus pœnitentiã. Noe inuentus est perfectus, iustus, & in tempore iracundiæ factus est reconciliatio. 20. Abrahã magnus pater multitudinis gentiũ, & non est inuentus similis in gloria, qui conseruauit legẽ excelsi &c. 24. Et in Isaac eodem modo fecit propter Abrahã patrẽ eius, benedictionẽ omnium gentium dedit illi Dominus, & testamentum confirmauit super caput Iacob.

Ioan. 12. 26. Si quis mihi ministrat, me sequatur, & vbi sum ego, illic & minister meus erit: si quis mihi ministrauerit, honorificabit eum pater meus.

In sanctis suis Deus laudatur.

Psal. 150. 1. LAudate Dominum in sanctis eius, laudate eum in firmamento virtutis eius.

Sancti iudicabunt. Vide iudicium.

Sancti faciunt miracula, vt Moyses & Aaron.

MOyses & Aaron ad Pharaonẽ loquuntur, virga vertũt in serpentem, & aquã virga percussam in sanguinẽ, quæ etiam faciunt Magi suis incantatibus, quam ob causam Pharao magis induratur. Item. Cap. 8. Cap 9. Cap. 10. & Cap. 11. Varias immittit Deus Ægyptiis plagas. &c. Exo. 7. ✠

Elias excitat puerum mortuum.

ELias cœlum triennio claudit, primumque pascitur à coruis, deinde à muliere Sarepthana, cuius hydria farinæ & lechytus olei non minuitur: filius autem ipsius oratione Heliæ resuscitatur. 22. Et exaudiuit Dominus vocem Heliæ, & reuersa est anima pueri intra eum & reuixit. 3. Reg. 17. ✠

Claudit cœlum, ne pluat. Iaco. 5. 17. Elias homo erat similis nobis passibilis, & oratione oranit, vt nõ plueret super terram, & non pluit annos tres & menses sex. 3. Reg. 17. ✠

Aperit clausum. Et ait Helias ad Achab, ascende, comede & bibe, quia sonus multæ pluuiæ est &c. 45. Cumque se verteret huc atque illuc, ecce cœli contenebrati sunt, & nubes, & ventus, & facta est pluuia grandis. Iaco. 5. 18. Et rursum orauit (Elias) & cœlum dedit pluuiam, & terra dedit fructũ suũ. 3. Reg. 18. 41.

Eliæ pallio diuidit aquas, tulitque Elias pallium suum & inuoluit illud, & percussit aquas quæ diuisæ sunt in vtramque partẽ, & transierunt ambo (scilicet Helias & Eliseus indiuiduus eius comes) per siccum. 14. 4. Reg. 2. 8.

Eliseus excitat puerũ mortuũ viduæ: At ille reuersus (Eliseus) deãbulabat in domo semel huc atq; illuc, & ascendit & incubuit sup eũ, & oscitauit puer septies, aperuitque oculos. 4. Reg. 4. 35.

Sanat aquas misso in eas sale egressus (Eliseus) ad fontem aquarũ, misit in eã sal & ait: hæc dicit Dñs, sanaui aquas has, & nõ erit vltra in eis mors, neq; sterilitas. sanatæ sunt ergo aquæ vsque in diem hãc, iuxta verbũ Elisei quod locutus est, 4. Reg. 2. 21

Oleum multiplicat Eliseus viduæ pauperculæ oleum impetrat quo soluat creditoribus &c. 4. Reg. 4. ✠

Mittit farinã in ollam. Afferte inquit farinam: cumque tulissent, misit in ollã, & ait: infunde turbæ, & comedant, & non fuit amplius quicquam amaritudinis in olla. 4. Reg. 4. 41.

Naaman Syrum sanat Eliseus. Scidit Rex Israel vestimenta sua quod iussisset Rex Syriæ vt Naaman leprosum curaret, quem eliseus septena in Iordane lotione, mundat à le- 4. Reg. 5. ✠

pra,quæ Giezi propter munera susceptа , ab Eliseo spretа perpetuo adhæsit.

4.*Reg.*6.6 Facit ferrũ natare: dixit aũt homo Dei,vbi cecidit?At ille mõstrauit ei locũ:Pręcidit ergo lignũ,& misit illuc,natauitque ferrũ:& ait:Tolle,q extendit manum suã & tulit illud.

4.*Reg.*13.21. Eliseus mortuus per cõtactum ossium suorum operatur quidã sepelientes hominem viderunt latrunculos,& proiecerunt cadauer in sepulchrum Elisæi , quod cum tetigisset ossa Elisei, reuiuixit homo,& stetit super pedes suos.

*Marc.*6. 13. Apostoli eiiciunt dęmonia: & dæmonia multa eiiciebant & vngebant oleo multos:ægros & sanabant. Cap.16.17.In nomine meo dæmonia eiicient,linguis loquentur nouis

*Luc.*10. 17. Reuersi sunt autem septuaginta duo cum gaudio dicentes:Domine,ẽt dæmonia subiiciũtur nobis,in nomine tuo.

*Act.*3.6. Ioãnes & Petrus sanãt claudum:Petrus autem dixit:argentum & aurum non est mihi,quod autem habeo , hoc tibi do in nomine Iesu Christi Nazareni,surge & ambula.

*Act.*9.41. Petrus excitat Thabitam:Dans autem illi manum,erexit eam(Thabitam)& cùm vocasset sanctos & viduas, assignauit eam viuam.

*Act.*5.15. Etiam sua vmbra sanat,magis autem credentium augebatur in Dño multitudo virorum ac mulierũ,ita vt in plateas ęiicerent infirmos,& ponerent in lectulis ac grabatis,vt veniente Petro,saltem vmbra illius obumbraret quenquam illorum,& liberarentur omnes ab infirmitatibus suis.

*Act.*14.9. Paulus restituit claudum,& quidam vir listris infirmus pedib.sedebat,claudus in vtero matris suæ:qui nunquam ambulauerat,& audiuit Paulum loquẽtem,qui intuitus eum & videns:quia fidem haberet vt saluus fieret,dixit magna voce:Surge super pedes tuos rectus,& exiliuit & ambulabat.

*Act.*19.12. Etiam p sudaria curat infirmos:virtutesque nõ quasliber faciebat Deus p manũ Pauli, ita vt etiã super languidos deferrentur à corpore eius sudaria & semicincta,& recedebãt ab eis languores,& spiritus neqnam egrediebantur.

*Act.*20. 10. Reddit vitæ puerum ex lapsu mortuum,ad quem(scilicet puerum mortuum)incubuit super eum,& complexus dixit nolite turbari,aniũa enim eius in ipso est.

Heb. 11. 32. Sancti quoque plura fecere miracula,quæ longum esset numerare.Et quid dicam?deficiet enim tempus narrantem de Gedeon.Barac,Sampson,Iephte,Dauid, Samuel,& Prophetis, qui per fidem vicerunt regna operati sunt iustitiã, adepti

adepti sunt repromissiones,obturauerunt ora leonum &c.

Scandalum seu offendiculum proximo,nec in vita , nec in doctrina ponendum.

SI sacerdos qui vnctus est peccauerit, delinquere faciens populum offeret pro peccato suo vitulum immaculatũ domino.Num.3 1.15. *Leuit.*4.3.

Veruntamen quoniam blasphemare fecisti inimicos nomen Domini propter verbum hoc,filius qui tibi natus est, morte morietur.1.Esd.8.14. 2.*Reg.*12.14

Qui decipit iustos in via mala,in introitu suo corruet & simplices possidebunt bona eius. *Prou.*28.10.

Non enim ætati nostræ dignum est,inquit(Eleazarus)fingere,vt multi adolescentes arbitrantes Eleazarum nonaginta annorum,transisse ad vitam alienigenarum. 2.*Mac.*6.24.

Vt autem non scandalizemus eos,vade ad mare,& mitte hamũ,& eum piscem qui primus ascenderit : tolle & aperto ore inuenies staterem,illũ sumens,da illũ pro me & pro te. *Matt.*17.27.

Qui autem scandalizauerit vnum de pusillis istis qui in me credunt:expedit ei vt suspendatur mola asinaria in collo eius,& demergatur in profundum maris. *Cap.*18.6.

Quisquis scandalizauerit vnum ex his pusillis credentrib. in me:bonum est magis si circundaretur mola asinaria collo eius,& in mare mitteretur. *Mar.*9.42.

Impossibile est vt non veniant scandala:væ autem illi per quem scandalum venit. *Luc.*17.1.

Infirmum in fide assumite,non in disceptationibus cogitationum,non ergo amplius inuicem iudicemus,sed hoc iudicate magis,ne ponatis offendiculum fratri vel scandalũ. 15. Si enim propter cibum frater tuus contristatur,non secũdum charitatem ambulas. *Rom.*14.1.

Paulus ait:quod quanquam idolothitis vescẽi non sit exsecrum illicitum , quum idolum nullius sit efficaciæ aut potestatis non sunt tamen illa edenda aut repugnante conscia,aut cũ infirmorum offendiculo,neque ea edere aut non edere hominem efficit meliorem. 1.*Cor.*8.✠

Sine offensione estote Iudæis,& gentibus,& ecclesiæ Dei Nemini dantes vllam offensionem,vt non vituperetur ministerium nostrum. *Cap.*10. 32. 2.*Cor.*6.3.

Ab omni specie mala abstinete vos. 1.*Thess.*5. 22.

Quicquid nos scandalizat, vitemus.

CAue,ne vnquã cum habitatoribus terrę illius(gẽtilium) iungas *Exod.*34.12.

iungas amicitias quæ sunt tibi in ruinam.

Deut.7. ✠ Nulla cum gẽtibus societas contrahenda.2.Percuties eas vsque ad internecionem,non iuibis cum eis fœdus,nec misereberis earum.16.Non parcet eis oculus tuus,nec seruies diis eorum,ne sint in ruinam tui.

Cap.13. ✠ Pseudopropheta à Deo auertẽs,occidi debet,quantumuis propinquus sit vel amic⁹,imo &vrbs vastari debet funditꝰ.

Matt.5. 29. Si oculus tuus dexter scãdalizat te,erue eũ & proiice abs te:expedit enim tibi,vt pereat vnũ mẽbrorũ tuorum,quã totum corpus tuum mittatur in gehẽnam. 30. Et si dextera manus tua scandalizat te, abscinde eã,& proiice abs te:expedit enim tibi vt pereat vnum mẽbrorum &c.Cap.16 22.

Marc.9. 42. Quisquis scãdalizauerit vnũ ex his pusillis,in me credẽtibus:bonũ est ei magis si circundaretur mola asinaria in collo eiꝰ,& in mare mitteretꝰ 42.Et si scãdalizauerit te manꝰ tua abscinde illã:bonum est tibi debilem introire in vitam &c.

Rom.16.17. Rogo autem vos fratres.vt obseruetis eos qui dissentiones & offendicula præter doctrinam quam vos didicistis,faciunt,& declinate ab illis.

Scriptura sacra vnde sit, & quis eius vsus.

Exo.17.14. DIxit autem dominus ad Moysen.scribe hoc ob monimentum in libro & trade auribus Iosuæ.

Cap.34. 27 Scribe verba hæc tibi, quibus & tecum & cum Israel pepigi fœdus.

Deut.4.1. Et nunc Israel audi præcepta & iudicia quæ ego doceo te vt facias ea, viuas,& ingrediens possideas terram quam Dominus Deus patrum vestrorum daturus est vobis.

Cap.17.18. Accipiens exemplar à sacerdotibus Leuiticæ tribus,& habebit secum,legetque illud omnibus diebus vitæ suæ,vt discat timere dominum Deum suum,& custodire verba & ceremonias eius,quæ in lege præcepta sunt.

Cap.31.9. Scripsit itaque Moyses legem hanc,& tradidit eam sacerdotibus filiis Leui,qui portabant arcam fœderis Domini,& cunctis senioribus Israel.

Iosue.1.8. Nõ recedet volumẽ legis huius ab ore tuo,sed meditaberis in eo cũctis diebus ac noctib.vt custodias & facias omnia quæ scripta sunt in eo,tũc dirriges viã tuã & intelliges eam.

Esa.30 8. Nunc ergo ingressus scribe ei super buxum , & in libro diligenter exara illud,& erit in die nouissimo in testimonium vsque in æternum.

Cap.34 8. Requirite diligenter in libro Domini,& legite:vnũ ex his non

non defuit,alter alterum non quæsiuit, quia q̃ ex ore meo procedit ille,mandauit,& spiritus eius ipse congregauit eos.

Tolle volumẽ libri,& scribes i eo omnia verba quę loquu tus sum tibi aduersum Israel & Iudam , & aduersum omnes gentes,à die qua locutus sum ad te,ex diebus Iosuæ vsque ad diem hanc 10.Legitque Baruch ex volumine sermo nes Hieremiæ in domo Domini,in Gazaphilatio Gamariæ filij Saphan scribæ,in vestibulo superiori,in introitu portæ nouæ domus Domini audiente omni populo. *Hiere.30.2.*

Verbum q̃ locutus est Hieremias propheta ad Baruch fi liium Neriæ,cum scripsisset verba hæc in libro ex ore Hieremiæ,anno quarto Ioacim filij Iosiæ regis Iuda &c. *Cap.45.1.*

Et legit Baruch verba libri huius ad aures Iechoniæ filij Ioacim regis Iuda,& ad aures vniuersi populi venientis ad librum.14.Legite librum istum quem misimus ad vos,recitari in templo Domini,in die solemni,& in die oportuno. *Baruch. 1.3.*

Hic liber mandatorum Dei, & lex quæ est in æternum, omnes qui timent eam,peruenient ad vitam,qui autem dereliqueruot eam,in mortem &c. *Cap.4.1.*

Attulit ergo Esdras sacerdos legem coram multitudine vi rorum ac mulierũ,cunctisque qui poterãt intelligere,in die prima mensis septimi.Et legit in eo apertè in platea quæ erat ante portã aquarum,de mane vsque ad mediã diẽ, in cõspectu virorum ac mulierum,& sapientium:& aures omnis populi erant erectæ ad librum. *2.Esd.8.2.*

Et dixerunt Esdræ pontifici & lectori,vt afferret legem Moysi,quæ tradita est à Domino Deo Israel. *3.Esd.9.39.*

Ecce loquere in aures plebis meæ sermones prophetiæ quos immisero in os tuum,dicit Dominus,& fac vt in charta scribantur,quoniam fideles & veri sunt. *4.Esd. 15.1.*

Vruntamen annunciabo tibiquod expressum est in scriptura veritatis. & nemo est adiutor meus in omnibus his, nisi Michael princeps vester. *Daniel.10.21*

Scriptum est,non in solo pane viuit homo , sed in omne verbo quod procedit de ore Dei.Idem Luc.4.4. *Matt.4.4.*

Erratis (ait Christus Sadducæis super resurrectione) ne scientes scripturas neque virtutem Dei. *Cap.22. 29.*

Scrutamini scripturas,quia vos putatis in ipsis vitam æternam habere, & illæ sunt quæ testimonium perhibent de me.ait(Christus Iudæis.) *Ioan.5.39.*

Nõne scriptũ est in lege vestra,quia ego dixi,dij estis?si il- los *Cap.10. 34.*

Universidad de Deusto
Biblioteca

los dixit deos, ad quos sermo Dei factus est, & nō pōt solui scriptura quē pater sāctificauit, & misit ī mūdū vos dicitis

Cap. 20. 30. Multa quidem & alia signa fecit Iesus in conspectu discipulorum suorum, quæ non sunt scripta in libro hoc. *Act.* 15. 21. *Rom.* 1. 2.

Act. 17. 11. Hi autem erant nobiliores eorum, qui sunt Thessalonicæ, qui susceperunt verbum cum omni auiditate, quotidie scrutantes scripturas &c.

Rom. 15. 4. Quæcunque scripta sunt, ad nostram doctrinam scripta sunt, vt per patientiam & cōsolationem scripturarum, spem habeamus. *Cap.* 4. 23. 1. *Cor.* 9. 9. *Cap.* 10. 11.

1. *Cor.* 15. 3. Tradidi enim vobis imprimis & accepi quoniā Christus mortuus est pro peccatis nostris secūdū scripturas &c.

2. *Timo.* 2. 15 Solicite cura teipsum, probabilem exhibere Deo, operarium inconfusibilē, rectē tractantem verbum veritatis. 2. *Pet.* 1. 20.

2. *Pet.* 20. 15. Hæc primum intelligētes, quod omnis prophetia scripturę propria interpretatione non fit, non enim humana voluntate allata est aliquando prophetia, sed spiritu sancto inspirati locuti sunt sancti Dei homines.

2. *Tim.* 2. 15. Tu verò permane in his quæ dediciſti & credita sunt tibi, sciens à quo didiceris & quia ab infantia sacras literas nosti, quæ te possunt instruere ad salutem per fidem, quæ est in Christo Iesu.

Apoc. 1. 19. Scribe ergo quæ vidisti, & quæ sunt & quæ oportet fieri, post hæc.

Ad bonum: adhortatur.

Psal. 11. 8. 11. IN corde meo abscondi eloquia tua, vt non peccem tibi.

Ibidem. 49. Memor esto verbi tui seruo tuo. Hæc me consolata est.

Prou. 6. 23. Mandatum lucerna est, & lex lux: vitæ verò via correptio & castigatio.

29. 18. Cum prophetia defecerit, dissipabitur populus.

Eccles. 33. 18. Respicite quoniam non mihi soli laborani, sed & omnibus exquirentibus disciplinam.

Ierem. 36. 2. Tolle volumen libri, & scribes in eo omnia verba quæ locutus sum tibi aduersum Israel & Iudā & omnes gentes.

Luc. 11. 52. Væ vobis legisperitis, qui tulistis clauem scientiæ ipsi nō introistis, & eos qui introibant, prohibuistis.

16. 31. Si Moysen & prophetas non audiunt, neque si quis ex mortuis resurrexerit, credent.

Ioan. 5. 46. Si crederetis Moysi, crederetis forsitā & mihi, de me enim ille scripsit. Si autem illius literis non creditis quomodo verbis meis credetis?

Hæc

Hæc omnia in figura contingebant illis: scripta sunt autem & correptionem nostram. 2. *Cor.* 10. 11.

Omnis scriptura diuinitus inspirata, vtilis est ad docendum, ad arguendum. 2. *Tim.* 3. 16.

Qui susceperunt verbum cum omni auiditate, quotidie scrutantes scripturas, si hæc ita se haberent. *Act.* 17. 11.

Vehementer Iudæos reuincebat publicè, ostendens per Scripturas, esse Christum Iesum. 18. 28.

Habemus firmiorem propheticum sermonem, cui bene facitis attendētes quasi lucernæ lucenti in caliginoso loco, donec dies eluteſcat, & lucifer oriatur in cordibus vestris. 2. *Pet.* 1. 19.

Hanc ecce vobis charissimi secundam scribo epistolam, in quibus vestram excito in cōmonitione synceram mentē, vt memores sitis, eorum quæ prædixi verborum à sanctis prophetis, & Apostolorum vestrorū, præceptorum Domini & Saluatoris. 3. 1.

Virtuosis manifestatur.

BOnitatem & disciplinam, & scientiam doce me. *Psalm.* 118. 6.

Qui quærit legem replebitur ab ea, & qui insidiosè agit, scandalizabitur ab ea. *Eccles.* 32. 19.

Vobis datum est nosse mysterium regni cœlorum, illis autem non est datum. *Matt.* 13. 11.

Beatus es Simon Bar-iona, quia caro & sanguis non reuelauit tibi, sed pater meus, qui in cœlis est. 16. 17.

Vobis datū est nosse mysteriū regni Dei, cæteris autē in parabolis, vt videntes nō videant, & audientes nō intelligant. *Luc.* 8. 10.

O stulti & tardi corde ad credendū in omnibus quæ locuti sunt prophetæ. Et incipiēs à Moyse, & omnibus prophetis interpretabat illis in oībus Scripturis, quę de ipso erāt. 24. 25.

Tunc aperuit illis sensum, vt intelligerent scripturas. *Ibidem.* 45.

Scrutamini scripturas. *Ioan.* 5. 39.

Si quis voluerit voluntatem eius facere, cognoscet de doctrina, vtrum ex Deo sit. 7. 17.

Vitiosis obuelatur.

TV Daniel claude sermones, & signa librum vsque ad tempus statutum: Plurimi pertransibunt, & multiplex erit scientia. *Daniel.* 12. 4

Vade Daniel, quia clausi sunt signatique sermones vsque ad tempus. Et impiè agent omnes impij, neque intelligent omnes impij, porrò docti intelligent. *Ibidem.* 9.

Ego

*Ioan.*14.16. Et rogabo Patrẽ,& alium paracletũ dabit vobis spiritem
*Roma.*7.14. Scimus quod lex spiritualis est. (veritatis
1.*Cor.*2.12. Nos autem non spiritum huius mundi accepimus,sed spiritum qui ex Deo est:vt sciamus quæ à Deo donata sunt nobis,quæ & loquimur nõ in doctis humanæ sapiẽtiæ verbis,sed in doctrina Spiritus,spiritualia spiritualibus eõparantes.
*Ibidem.*14. Animalis autẽ homo nõ percipit ea quę sunt spiritus Dei. Spiritualis autem iudicat omnia:& ipse à nemine iudicatur. Nos autem sensum Christi habemus.
14.2. Spiritus loquitur mysteria.
2.*Cor.*3.6. Litera occidit:Spiritus autem viuificat.
4.3. Si etiam opertum est Euangelium nostrum,in iis qui pereunt est opertum,in quibus Deus huius sæculi excæcauit mentes infidelium, vt non fulgeat illuminatio Euangelij gloriæ Christi,qui est imago Dei.
10.5. In captiuitatem redigentes omnem intellectum, in obsequium Christi.
2.*Tim.*2.23. Stultas autem & sine disciplina quæstiones,deuita.
3.7. Semper discentes & nunquam ad scientiam veritatis peruenientes.
2.*Pet.*1.20. Hoc primum intelligentes q̃ omnis prophetia scripturæ non sit priuatæ interpretationis.

Scriptura difficilis est intellectu.

2.*Pet.*3.16. IN quibus sunt dificilia quædã intellectu, quæ indocti & instabiles deprauant,sicut & cæteras scripturas ad suam ipsorum perditionem.

Nec omnia scriptis Apostoli mandauerint.

*Ioan.*20.30. MVlta quidem & alia signa fecit Iesus in conspectu discipulorũ suorũ,quæ nõ sunt scripta in libro hoc.&c.
*Cap.*21.25. Sunt autem alia multa quæ fecit Iesus,quæ si scribantur singula,nec ipsum arbitror mundum capere posse eos qui scribendi sunt libris.
1.*Cor.*11.34. Cætera cum venero disponam.
2.*Ioan.*1.12. Plura habens vobis scribere,nolui per chartã & atramentum, spero enim me futurum apud vos,& os ad os loqui,vt gaudium vestrum plenum sit.
3.*Ioan* 13. Multa habui tibi scribere, sed nolui per atramentum & calamum scribere tibi.
2.*Thess.*2.15. Itaque fratres state:& tenete traditiones quas didicistis siue per sermonem,siue per epistolam nostram.

Scriptura nec lex est iudex,sed sacerdos.

*Deut.*17.18. POstquam autẽ sederit in solio regni sui, describet sibi Deuteronomium legis huius in volumine, accipiens exemplar à sacerdotibus Leuiticę tribus,& habebit secũ, legétque illud omnibus diebus vitę suæ,& discat timere dominum Deum suum.
*Ezec.*44.24. Et cùm fuerit controuersia,stabunt in iudiciis meis,& iudicabunt leges meas;& præcepta mea in omnibus solemnitatibus meis custodient.
*Malac.*2.7. Labia enim Sacerdotis custodient scientiam,& legẽ requirent ex ore eius,quia angelus Domini exercituum est. Vide sacerdotum officium.

Semen diuini verbi sapienter seminatur.

*Matt.*13.3. ECce,exiit qui seminat seminare semen suum.
*Marc.*4.3. Simile est regnum cœlorum homini qui seminauit bonum semen in agro suo.Idem Luc.8.3.

Fraudulenter deprauatur.

*Matt.*13.25. CVM dormirent homines,venit inimicus eius:& superseminauit zizania in medio tritici,& abiit.Cùm autem creuisset herba,& fructum fecisset, tunc apparuerunt & zizania &c.
*Ibidem.*38. Zizania,sunt filij nequam.Inimicus autem qui seminauit ea,diabolus est.

Differenter acceptatur.

*Matth.*13.4 DVM seminat,quædam ceciderunt secus viam,& venerunt volucres cœli,& comederunt ea.
Marc.4.14. Qui seminat,verbum seminat.
Luc.8.11. Semen,est verbum Dei.
*Hebr.*6.7. Terra enim sæpè super se venientem bibens imbrem, & germinans herbam opportunam illis,à quibus colitur,accipit benedictionem,à Deo,proferens autem spinas ac tribulos,reproba est,& maledicto proxima, cuius consummatio in combustionem.

Prudenter segregatur.

*Ioel.*3.13. MIttite falces,quoniam maturauit messis, quia multiplicata est malitia eorum.
*Matt.*9.37. Messis quidem multa,operarij autem pauci.Rogate ergo Dominũ messis, vt mittat operarios in messem suam.
13.29 Serui dixerunt ei:Vis eamus,& colligamus ea?Et ait:Nõ sinite vtraq; crescere vsq; ad messem, & in tempore messis dicam

dicam messoribus: Colligite primum zizania, & alligate ea fasciculos ad comburendum.

Ibid. 39. 40. Messis verò cõsummatio est sęculi, sicut ergo colligũtur zizania & igni cõburũtur: sic erit in cõsũmatione sęculi huius.

Ioan. 4. 35. Nónne vos dicitis, quòd adhuc quatuor menses sunt & messis venit? Ecce dico vobis, leuate oculos vestros, & videte regiones, quia albæ sunt iam ad messem. Et qui metit mercedem accipit, & cõgregat fructum in vitam æternam: vt qui seminat simul gaudeat & qui metit.

Ibidem. 38. Ego misi vos metere, quod vos non laborastis: alij laborauerunt, & vos in labores eorum introistis.

Semen diuini promissi honorificum.

Gen. 22. 18. Benedicentur in semine tuo omnes gẽtes terræ: quia obedisti voci meæ.

Gal. 3. 16. Abrahæ dictæ sunt promissiones & semini eius. Non dicit: Et seminibus, quasi in multis, sed quasi in vno, & semini tuo, qui est Christus.

Act. 3. 25. Vos estis filij prophetarum & testamenti quod disposuit Deus ad patres vestros, dicẽs ad Abraham: Et in semine tuo benedicentur omnes familiæ terræ.

Semen boni operis fructiferum.

Psalm. 125. 5. Qui seminãt in lachrymis, in exultatione metent. Euntes ibant & flebant, mittentes semina sua. Venientes autem venient cum exultatione, portantes manipulos suos.

Prou. 11. 18. Seminanti iustitiam, merces fidelis.

Osee. 10. 12. Seminate vobis in iustitia, & metite in ore misericordiæ, innouate vobis nouale.

2. *Cor.* 9. 6. Qui parcè seminat, parcè & metet: & qui seminat in benedictionibus, de benedictionibus & metet.

Semen mali operis lætiferum.

Iob. 4. 7. Recordare obsecro te, quis, n. vnquã innocens periit: aut quando recti deleti sunt? Quin potius vidi eos, qui operantur iniquitatem, & seminant dolores, & metunt eos, flante Deo perisse.

Prou. 22. 8. Qui seminat iniquitatem, metet mala, & virga iræ suæ consummabitur.

Eccles. 7. 3. Fili, non semines mala in sulcis iniustitiæ, & non metes ea in septuplum.

Osee. 10. 13. Arastis impietatem, iniquitatem messuistis, comedistis frugem mendacij.

SEMAIA

Semaia mittitur ad Roboã. 3. *Reg.* 12. 22. 2. *Par.* 11. 2. ✝ 12. 5. 7. *Semei maledicit Dauidi.* 2. *Reg.* 16. 5. 13. *Veniam impetrat a Dauid.* 2. *Reg.* 19. 23. *Occiditur ex præcepto Dauid.* 3. *Reg.* 2. 9. 42. 46.

Senacherib oppugnat vniuersas ciuitates Iuda munitas. 4. *reg.* 18. 13. 2. *Para.* 32. 1. *Blasphemat Deũ. Esa.* 36. *. *Interimit̃ a filiis.* 4. *reg.* 19. 37. *Esa.* 37. 37. *Secundũ verba Esa.* 10. 33. ✝ 31. 8. ✝ 33. 1.

Senectus virtuosa, à bonis honoratur.

Coram cano capite consurge, & honora personam senis & time Dominum Deum tuum. *Leuit.* 19. 32.

In antiquis est sapientia, & in multo tempore prudentia. *Iob.* 12. 12.

Corona dignitatis senectus, quę in viis iustitiæ reperitur. *Prou.* 16. 30.

Dignitas senum canicies. 20. 29.

Senectus venerabilis est, non diuturna, neque annorum numero computata: Cani sunt sensus hominis, & ætas senectutis, vita immaculata. *Sapien.* 4. 8.

Ne spernas hominẽ in sua senectute, etenim ex nobis senescunt. *Eccles.* 8. 7.

Quem speciosum canicies iudicium. Quam speciosa veteranis sapientia, & gloriosus intellectus & consilium. Coronа senum multa peritia, & gloria illorum timor Dei. 25. 7.

Tu loquere, quæ decẽt sanam doctrinam: Senes vt sobrij sint, pudici, prudentes, sani in fide, in dilectione, in patientia. *Tit.* 2. 2.

Vitiosa reprobatur.

Tres species odiuit anima mea, pauperẽ superbũ, & diuitẽ mendacẽ, & senẽ fatuũ insensatũ. (maledictus erit. *Eccles.* 25. 4.

Puer centũ annorũ morietur, & peccator centũ annorũ *Esaia.* 65. 20

Egressus est iniquitas de Babylone, à senioribus iudicibus qui videbantur regere populum. *Dan.* 13. 5.

Inueterate dierum malorum. *Ibidem.* 52.

Seth & Oreb interficiuntur, Iudic. 7. 25.

Seba, quia regnũ affectarat, caput præciditur. 2. *Reg.* 20. 22.

Securitas perfecta de peccatorum remissione aut salute consequendum non habetur in hac vita. Eccles. 9. 1. 2. *Vide Certi.*

Sedecias pseudoprophetæ. 3. *Reg.* 22. 11. 2. *Par.* 18. 10. *Comburitur. Ieram.* 29. 22.

Sedecias, vide Zedecias.

Seditiosi puniuntur, Num. 16. 31. *. *Vide Murmuratores.*

Seleucus Asiæ rex. 2. *Machab.* 3. 3.

Sepelire mortuos, opus est misericordiæ.

Atq; ita sepeliuit Abrahã Saram vxorem suã in spelunca agri *Gen.* 23. 19.

agri duplicis qui respiciebat Mambre.

Cap.25.8. Et defiens(Abrahã) mortuus est in senectute bona prouectæq; ætatis,& plenus dierum, cõgregatus est ad populũ suum. Sepelierunt eum Isaac & Ismael,& filij sui,in spelunca duplici quæ sita est in agro Ephron.&c.

Cap.35.19. Mortua est ergo Rachel,& sepulta est in via quæ ducit Ephratã hæc est Bethleem.20. Cõsummatusq; ætate (Isaac) mortuus est,& appositus est populo suo,senex & plenus dierum,& sepelierunt eum Esau,& Iacob filij sui.

Cap.50.5. Eu morior (ait Ioseph) in sepulchro meo qd feci mihi in terra Chanaan sepelies me, ascendam & sepeliam patrem meum & reuertar 13.Et sepelierunt eũ in spelunca duplici quam emerat Abraham in possessionẽ sepulchri,ab Ephron Hetæo contra faciem Mambre.

Num.20.1. Mortuaque est ibi(in deserto Sin)Maria(soror Moysi)& sepulta in eodem loco.

Deut.10.6. Filij autem Israel mouerunt castra ex Beroth filiorum Gazan,vbi Aaron mortuus & sepultus est.

Cap.21.23. Non permanebit cadauer eius(qui suspensus est in patibulo)in ligno,sed in eadem die sepelietur, quia maledictus à Deo est,qui pependit in ligno.Iudic.12.7.

Iosue.24.30 Et post hæc,mortuus est Iosue filius Num seruus dñi centum annorũ,sepelieruntq; eum in finibus possessionis suæ &c.

1.Reg.25.1. Mortuus est autem Samuel & congregatus est vniuersus Israel,& planxerunt eum in domo sua Ramatha.Cap.31.13.

2.Reg.2.32. Tuleruntque Asael & sepelierunt in sepulchro patris sui in Bethleem.Cap.3.32.

3.Reg.1.10. Dormiuit igitur Dauid cum patrib.suis, & sepultus est in ciu itate Dauid.31.34.

Cap.11.43. Dormiuitque Salomon eũ patribus suis,& sepultus est in ciuitate Dauid patris sui.Cap.15.29.

Cap.14.31. Dormiuitque Roboam cum patribus suis,&sepultus est cum eis in ciuitate Dauid.

4.Reg.13.20 Sepultusque est Amasias Rex in Hierusalem cũ patribus suis in ciuitate Dauid.2.Paral.16.14.

2.Par.35.24. Mortuus est autem Iosias,& sepultus in mansilio patrum suorum,& vniuersus Iuda & Hierusalem luxerunt eum.

Tob.1.21. Cum Rex Sennacherib iratus multos occideret ex filiis Israel,Tobias sepeliebat corpora eorum.

Cap.2.3. Cũq; abuisser,reuersus nunciauit ei vnũ ex filiis Israel iugulatum iacere in platea,tollẽsque illud,portauit in domũ suam

suam occultè,vt cum sol occubuisset clam sepeliret eum.

Cũ acceperit Deus animam meã (dixit Tobias filio suo) corpus meum sepeli,& habebis honorẽ matri tuę omnibus diebus vitæ eius.Cap.4.3.

Quando orabas cũ Lachrimis,& sepeliebas mortuos & derelinquebas prandiũ tuũ,& mortuos abscondebas per diẽ in domo tua,& nocte sepeliebas,ego obtuli orationẽ tuam Domino.Cap.12.12.

Mortuos vbi inueneris signans commenda sepulchro, & dabo tibi primam sessionẽ in resurrectione mea. 4.Esd.2.23.

Mortuo non prohibeas gratiam.

Fili in mortuum produc lachrymas, & quasi dira passus incipe plorare,& secundum iudiciũ contege corpus illius,& non despiciebas sepulturam illius. Ecclesi.7.37. Cap.38. 16

Et accẽdentes discipuli eius(Ioãnes Baptistæ)tulerunt corpus & sepelierunt illud & venientes nunciauerunt Iesu. Mat.14.12.

Hic(Ioseph)accessit ad Pilatũ & petiit corpus Iesu.Tunc Pilatus iussit reddi corpus,& accepto corpore,Ioseph inuolui illud in sydone munda. Act.13.29. Cap.17.58.

Venit autẽ Nicodemus qui venerat ad Iesum nocte,primũ ferens mixturã mirrhæ,& aloes quasi libras centũ. Acceperunt ergo corpus Iesu,& ligauerunt illud lintheis cum aromatibus sicut mos est Iudæis sepelire.1.Cor.15.4. Ioan.19.39.

Sermo christianorum,Vide loquenda.

Serpens æneus erigitur.

ORauit Moyses ꝓ populo & locutus est Dñs ad eũ, fac serpentẽ æneũ,& pone eũ pro signo,qui percussus aspexerit eum viuet,fecit ergo moyses serpentẽ æneũ, & posuit eũ pro signo,quem cum percussi aspicerent,sanabantur. Num.21.8.

Tollitur & appellatur Nohestan.

IPse(Ezechias)dissipauit excelsa & contriuit statuas, & succidit lucos confregitque serpentem æneũ quẽ fecerat Moyses,siquidẽ vsque ad illud tempus filij Israel adolebant ei incensum vocauitque nomen eius Nohestan. 4.Reg.18.4.

Cuius typum gesserit.

SIcut Moyses exaltauit serpentem in deserto ita exaltari oportet filium hominis,vt omnis qui credit in ipsum,nõ pereat,sed habeat vitam æternam. Ioan.3.14.

Seruitus diuina singularis.

DOminum Deum tuum timebis,& illi soli seruies. Deut.6.13 & 10.

2.Reg.18. 21. Vsquequo claudicatis in duas partes? Si Dñs est Deus sequimini eum.

*Mat.*4.10. Dominum Deum tuum adorabis,& illi soli seruies.

*Cap.*24.6. Nemo potest duobus dominis seruire. Aut enim vnum odio habebit,& alterũ diliget, aut vnum sustinebit & alterũ contemnet.

Colloss 3.24. Domino Christo seruite.

Virtualis.

1.*Reg.*12.20. DIxit Samuel ad populũ: Nolite timere,vos fecistis vniuersum malum hoc,verũtamen nolite recedere à tergo Domini:sed seruite Domino in omni corde vestro.

Ibidem. 24. Timete Dominũ & seruite ei in veritate & ex toto corde vestro.

1.*Par.*2.9. Tu Salomon fili mi,scito Deũ patris tui,& serui ei corde perfecto,& animo voluntario.

*Psal.*2.1. Seruite Domino in timore.

99. Seruite Domino in lætitia.

118.25. Seruus tuus sum ego,da mihi intellectum.

128.2. Ecce sicut oculi seruorũ,Sicut oculi ancillæ.

*Eccles.*2.1. Fili,accedens ad seruitutẽ Dei, sta in iustitia & timore,& præpara animam tuam ad tentationem.

*Esa.*41.9. Seruus meus es tu,elegi te,& non abieci te.

*Luc.*17.6. Quis vestrum habens seruũ,arantem aut pascentẽ bouem qui regressus de agro dicat illi,statim transi & recũbe: & non dicit,Para quod cœnẽ,& præcinge te, & ministra mihi, donec manducem & bibã,& posthæc tu manducabis & bibes? Nunquid gratiã habet seruo illi,quia fecit quæ ei imperauerat? Non puto.

*Ibid.*10. Sic & vos cũ feceritis omnia quæ præcepta sunt vobis dicite,Serui inutiles sumus:quod debuimus facere fecimus.

Rom. 6. 18. Liberati à peccato serui facti estis iustitiæ,Humanũ dico propter infirmitatem carnis vestræ. Sicut enim exhibuistis membra vestra seruire immunditiæ & iniquitati ad iniquitatem:ita nunc exhibete membra vestra seruire iustitiæ in sanctificationem

7.6. Nũc soluti sumus à lege mortis, in qua detinebamur: ita vt seruiamus in nouitate spiritus, & non in vetustate literæ.

1.*Cor.*4.1. Sic nos existimet homo,vt ministros Christi.

6.19. Non estis vestri,empti enim estis precio magno.Glorificate & portate Deum in corpore vestro. Cum

Cum liber essem ex omnibus, omnium me seruum feci vt plures lucrifacerem. 9.19.

Inomnibus exhibeamus nosmetipsos sicut Dei ministros in multa patientia. 2.*Cor.*6.4.

Nemo militans Deo implicat se negociis secularibus, vt ei placeat,cui se probauit. 2.*Tim.*2.4.

Regnũ immobile suscipientes,habemus gratiam,per quã seruiamus placentes Deo,cum metu & reuerentia. *Heb.*12.28.

Vos scitis à prima die,qua ingressus sum Asiã, qualiter vo biscũ per oẽ tẽpus fuerim,seruiẽs Deo cũ omni humilitate. *Act.*20.19.

Salutaris.

CVstodit Dominus animas eorum. *Psal.*96.10.

Filij seruorum tuorum habitabunt,& semen eorum in seculum dirigetur. 101.29.

Perdes omnes qui tribulant animam meam,quoniam seruus tuus sum. 142.12.

Ecce intelliget seruus meus,& exaltabitur, & eleuabitur, & sublimis erit valde. *Esa.*52.13.

Nunc liberati à peccato, serui autem facti Deo habetis fructum vestrum in sanctificationem,finem vero vitam æternam. *Rom.*6.22.

Seruus malus profectum Domini negligit.

QVis est omnipotens,vt seruiamus ei? *Iob.*21.15.

Qui vnum acceperat,abiens,fodit in terram,& abscondit pecuniam Domini sui. *Matt.*25.18

Huiusmodi Christo Domino nostro non seruiunt,sed suo ventri. *Roma.*16.18

Malum pœna incurrit.

SI dixerit malus seruus in corde suo, Moram facit Dñs meus venire,& cœperit percutere conseruos suos manducet autẽ & bibat cum ebriosis,veniet Dominus serui illius in die qua non sperat,& hora qua ignorat, & diuidet eum,partemque eius ponet cum hypocritis. *Matt.*24.48

Ille seruus qui cognouit voluntatem dñi sui, & non fecit secundum voluntatem eius,vapulabit multis: qui autem nõ cognouit & fecit digna plagis vapulabit paucis. *Luc.*12.47.

Seruitus peccati in se vitiosa.

AMen,amen dico vobis,quia omnis qui facit peccatum seruus est peccati. *Ioan.*8.34.

Roma.6.16. An nescitis quoniã cui exhibetis vos seruos ad obediendum serui estis eius cui obeditis, siue peccati ad mortẽ, siue obeditionis ad iustitiam?

2.Pet.8.19. Libertatẽ illis promittentes, quũ ipsi serui sint corruptionis. A quo enim quis superatus est, huius & seruus est.

Homini damnosa.

Ioan 8.35. SEruus non manet in domo in æternum.

Rom.6.12. Non regnet peccatum in vestro mortali corpore, vt obediatis concupiscentiis eius.

Ibid. 20. Quũ enim serui essetis peccati, liberi fuistis iustitiæ. Quid ergo fructum habuistis, tunc in illis, in quibus nunc erubescitis. Nam finis illorum mors est.

Seruitus humana onerosa.

Gen.9.24. EVigilans Noe ex vino, quũ didicisset quæ fecerat ei filius suus minor, ait: Maledictus puer Chanaã, seruus seruorum erit fratribus suis.

25.23. Duæ gẽtes sunt in vtero tuo, & duo populi (ait Dominus Rebeccæ) ex tuo ventre diuidentur. Populusque populũ superabit, & maior seruiet minori.

47.19. Eme nos in seruitutẽ regiam, & præbe semina, ne pereamus te cultore, redigatur terra in solitudinem.

Prou.11.24. Manus fortiũ dominabitur: quę autẽ remissa est, tributis (seruiet.

1.Cor.7.23. Pretio empti estis, nolite fieri serui hominum.

Seruus bonus fideliter operatur.

Prou.14.15. FIlio doloso nihil erit boni seruo autem sapienti prosperi erunt actus, & dirigetur via eius.

17.2. Seruus sapiens dominabit ur filiis stultis.

Eccle.10.28. Seruo sensato liberi seruient.

Ephes.6.5. Serui obedire dominis carnalibus cũ timore & tremore, in simplicitate cordis vestri, sicut Christo: non ad oculũ seruientes, quasi hominibus placentes, sed vt serui Christi.

Colloss.3.21. Serui obedite per omnia Dominis carnalibus, nõ ad oculũ seruientes quasi hominibus placentes, sed in simplicitate cordis timentes Deum. Quodcunque facitis ex animo operamini, sicut Domino, & non hominibus, scientes quod a Domino accipietis retributionẽ hæreditatis.

1.Tit 6.1. Quicunque sunt sub iugo serui, dominos suos omni honore dignos arbitrẽtur ne nomẽ Dñi & doctrina blasphemetur. Qui autẽ fideles habent dominos, non contemnãt, quia frattes sunt, sed magis seruiant, quia fideles sunt & dilecti.

Seruos

Seruos Dominis suis subditos esse, in omnibus placentes, non contradicentes, non fraudantes, sed in omnibus fidem bonam ostendentes. Tit.2.9.

Admone illos principibus & potestatibus subditos esse, dicto obedire, ad omne opus bonum paratos esse. 3.1.

Serui subditi estote in omni timore dominis, non tantũ bonis & modestis, sed etiam discolis. 1.Pet.2.18.

A Domino suo vtiliter remuneratur.

ACceptus est regi minister intelligens. Prou.14.35.

Vides vt prõpti ad gerendum negotia in aulis regum ministrant, & non apud priuatos aut obscuros. 22.29.

Non lędas seruum in veritate operantẽ, nec mercenariũ dantem animam suam. Eccles.7.22.

Seruus sensatus sit tibi dilectus quasi anima tua: nõ defraudes illum in libertate, neque inopem derelinquas illum. Ibid.23.

Si est tibi seruus fidelis, sit tibi quasi anima tua. Si læseris eum iniustẽ, in fugam conuertetur. 33.31.

Et vos Domini eadem facite illis, remittentes minas, sciẽtes quia illorum & vester Dominus est in cælis: & personarũ acceptio non est apud eum. Ephes.6.9.

Domini, quod iustum est & æquum, seruis præstate, sciẽtes, quoniam & vos Dominum habetis in cœlo. Colloss.4.1.

Seruus malus oscitanter operatur.

CIbaria, & virga, & onus asino: Panis & disciplina, & opus seruo. Operatur in disciplina, & quærit requiescere, laxa manum illiu, & quærit libertatem. Eccles.33.25

A Domino decenter coartatur.

SEruus verbis, non potest erudiri: quia quod dicis, intelligit, & respondere contemnit. Prou.29.19

Qui delicatè à pueritia sua nutrit seruũ suum, postea sentiet eum contumacem. Ibid.21.

Iugũ & lorũ ceruicẽ subigunt, neruus & tormenta seruũ malitiosum. Mitte illũ in opus, ne vacet: otium enim multa vitia docuit. Adige eum ad opus quod officiũ eius postulat: quòd si non obaudierit suis, grauia illum compedibus. Eccles 33.27

Siba: vide Ziba.

Siceleg: vide Ziceleg.

Sichem filius Hemor Dinam rapit, & coeunbit cum illa Gen.34.2. necatur.34.26.

Signa futurorum.

Gen.9.12. HOc est signum fœderis quod do inter me & vos,& ad omnẽ animã viuẽtẽ quæ est vobiscum in generationes sempiternas arcum meum(i.itidem,) ponã in nubibus & erit signum fœderis inter me,& inter terram.

Exod.31.13. Videte vt sabbathum meum custodiatis,quia signum est inter me & inter vos in generationibus vestris.

Ios.2.18. Exploratores missi à meretrice Raab in vrbẽ Hyericho dixerunt ad eũ,Innoxij erimus à iuramẽto hoc,quo adiurasti nos si ingredientibus terrã,signũ fuerit funiculus,ille coccineus ,& ligaueris eum in fenestra per quam demisisti nos.

1.Reg.2.34. Hoc autẽ erit vobis signum quod venturum est duobus filiis Ophni,& Phinees in vno die morientur ambo.

Cap.10.2. Hoc tibi erit signum quia Deus vaget te,in principẽ cum abieris hodie à me inuenies duos viros iuxta sepulchrum Rachel,in finibus Beniamin in meridie,dicentque tibi, Inuentæ sunt asinæ ad quas ieras perquirendas,& intermissa patet tuus asinus,sollicitus est pro vobis.

2.Reg.5.24. Cùm audieris sonitum gradientis in cacumine pirorum tunc imbis prœlium,quia tunc egredietur dominus anteciem tuam vt percutiat castra Philistiim.

4.Reg.19.29 Tibi autem Ezechia hoc erit signum,comede hoc anno quæ repereris,in secundo autem anno quæ sponte nascentur,porrò in tertio anno seminate,& metite,plantate vineas & comedite fructum earum.

Esa.38.7. Hoc autem tibi erit signum à Domino quia faciet Dñs quod locutus est,ecce ego reuerti faciem vmbram linearũ per quas descẽderat in Horologio Achaz,in sole retrorsum decẽlineis & reuersus est sol decẽ lineis per gradus quos descenderat,Tob.5.3.

Luca.2.12. Et hoc vobis signum inuenietis,infantem pannis involutum & positum in præsepio.

Signa in memoriam præteritorum.

Exod.12.3. LOquimini ad vniuersum cœtum filiorum Israel,& dicetis illis:decima dies mẽsis huius tollat vnusquisque agnum per familias & domos suas.

Num.15.38. Loquere filiis Israel & dices ad eos,vt faciãt sibi fimbrias per Angelos palliorum ponentes in eis vitas hyacinthinas,

Cap.26.38. Dixitque

Dixitque Dominus ad Moysen. Refer virgam Aaron in tabernaculum testimonij,vt seruetur ibi in signum filiorũ Israel,& quiescant querelæ eorum à me ne moriantur. *Cap.17.10.* Ios. Cap.4.6.

Signa & miracula fiunt vt per ea omnipotentia, veritas,iustitia & bonitas Dei, innotescat.

MOyses tribus signis à Deo acceptis in Ægyptũ cum vxore proficiscitur dixitque ad eum,Quid est quod tenes in manu tua?Respondit,Virga. 6. Dixitque Dominus rursus, mitte manum tuã in sinum tuum, quã cum misisset in sinũ protulit leprosam instar niuis.Rettahe ait,manum tuã in sinum tuum.Rettaxit & protulit iterum,& erat similis carni reliquæ.17.Virgam quoque hanc sume in manu tua in qua facturus es signa. *Exod.4.2.*

Audiui murmurationes filiorum Israel,loquere ad eos: vespere comedetis carnes & mane saturabimini panib. scietisque quod ego sum Dominus Deus vester. *Cap.16.12.*

Hæc igitur dicit dominus Deus,in hoc scies quod ego sum Dominus ecce percutiam virga quæ in manu mea est aquam fluminis & verterur in sanguinem *Cap.7.17.*

In hoc(inquit Iosue)scietis q̃ dns Deus viuens in medio vestri est,& disperdet in cõspectu vestro Chananæum, Hethæum,Hæueum & Pherezæum,Gegesæum quoque & Iebusæum & Amorrhæum.14.Ecce Area fœderis Domini omnis terræ antecedet vos per Iordanẽ,&c.Igitur egressus est populus de tabernaculis suis,vt transiret Iordanem & sacerdotes qui portabant Arcam fœderis pergebant ante eum. *Ioſue.3.10.*

Hæc autem dicit Dominus Deus Israel:hydria farinæ nõ deficiet nec lecythus olei minuetur vsque ad diem in qua Dominus daturus est pluuiam super faciem terræ. *3.Reg.17.14.*

Cecidit autẽ ignis dñi & vorauit holocaustum,& ligna, & lapides,puluerẽ quoque & aquã quæ erat in aquæductu lambens,q̃ cum vidisset omnis populus cecidit in facie suam,& ait,Dñs ipse est Deus,Dñs ipse est Deus, *Cap.18.38.*

Cumque rex audisset sermonem hominis Dei,quem inclamauerat,contra altare in Bethel,extendit manum(Hieroboam)de altari dicens:apprehendite eum & exaruit manus eius quam extenderat contra eum, nec valuit eam retrahere ad se. *Cap.10.13.14.28.* *3.Reg.13.4.*

4.Reg.5.14. Descendit(Naaman leprosus.)& lauit in Iordane septies iuxta sermonem viri Dei,& restituta est caro eius,sicut caro pueri paruuli & mundatus est.

Cap.20.9. Cui ait Esaias,hoc erit signum à Domino quod faciat Dominus sermonem quem locutus est.Vis vt descendat vmbra decem lineis,an vel reuertatur totidem gradibus.

Matth.8.26 Et dicit eis Iesus:Quid timidi estis modicæ fidei?Tunc surgens imperauit ventis,& mari, & facta est tranquillitas magna.

Cap.9.2. Et ecce offerebant ei paralyticum iacentem in lecto. Et videns Iesus fidem illorum dixit paralytico.confide fili, remittuntur tibi peccata tua.

Cap. 14. 28. Respondēs autē Petrus dixit:domine si tu es,iube me venire ad te super aquas.Et ipse ait:Veni.Et descendēs petrus de nauicula,ambulabat super aquam vt veniret ad Iesum.

Sion rex Amorrhæorum concedere noluit vt Israel transiret per fines suos,Nume.21.23.Deut.2.30.percussus est ore gladii,Nume.21.24.

Silas cum Paulo mittitur Antiochiam.Act.15.27.Profectus est cum Paulo.15.40.remansit Berroeæ.17.14.

Silere est valde vtile.

Prou. 17.27. QVi moderatur sermones suos doctus & prudens est, & pretiosi Spiritus vir eruditus.

Eccles.3.7. Tempus tacendi,& tempus est loquendi.

Cap.20.6. Est autem tacens non habens Spiritum loquelæ,& est tacens sciens tempus apti temporis.

Eccles.29.6. Et in tempore redditionis postulabit tempus,& loquetur verba tædij & murmurationum & tempus confitebitur.

Cap.32.12. In multis esto quasi iustus,& audi tacens simul & quiescens.

Simonia.

Matth.10.8. Act.8.18. GRatis accepistis,gratis date.

Cùm vidisset Simon,quia per impositionem manus Apostolorum daretur Spiritus sanctus, obtulit eis pecuniam,dicens:Date & mihi hanc potestatem , vt cuicunque imposuero manus,accipiat Spiritum sanctum. Petrus autē dixit ad eum,Pecunia tua tecum sit in perditionem quoniā donum Dei existimasti pecunia possideri.

Pœnis

Pœnis grauibus percutitur.

NVnc igitur accepisti argentum,sed & depra Naaman adhærebit tibi,& semini tuo.Et egressus est ab eo leprosus quasi nix. 4.Reg.5.26.

Non est tibi pars,neque sors in sermone isto , Cor enim tuum non est rectum coram Deo,Pœnitentiam itaque age ab hac nequitia tua, & roga Deum si fortè remittatur tibi hæc cogitatio cordis tui. Act.8.8. 22.

Silo locus est in quo fuit domus Dei,Iosue 18.1.Iudic.18.31.✠ 20.18.1.Reg.1.3.conuenerunt omnes in Silo propter Rubenitas Iosue 22.12.de Silo affertur arca,1.Re 4.4.Ier 7.12.✠26.6.

Simeon nascitur Gen.29.33.interficit cum Leui Sichemitas, 34.25.eam ob rem arguuntur à patre,49.5.in vinculis tenetur in Aegypto.42.25.

Simon in Bethania excipit Dominum,Matth.26.6. Marc. 14.3.Ioan.12.1.

Simplicibus & abiectis hominibus reuelat Deus subinde suum verbum,& abscondit illud sapientibus in oculis suis.

ET audient in die illa surdi verba libri,& de tenebris & caligine oculi eorum videbunt.24.Scient errantes spiritum intellectum,murmuratores discent legem. Esa.29.18.

Cor stultorum intelligit scientiam & lingua balborū velociter loquetur & planè. Cap.32.4.

Inuentus sit in ea(ciuitate)vir pauper & sapiens,& liberauit vrbem per sapientiam suam,& nullus deinceps recordatus hominis illius paupertis. Eccles.9.15.

Et ecce Angelus Domini stetit iuxta illos,& claritas Dei circumfulsit illos,& timuerunt timore magno.15 Et factum est vt discesserunt ab iis Angeli in cœlum,pastores loquebantur ad inuicem.Transeamus vsque Bethleem & videamus hoc verbū quod factum est quod Dominus ostendit nobis Luc.2.9.

Quod cùm videret Petrus,excidit ad genua Iesu dicēs, Exi à me quia homo peccator sum Domine. Cap.5.8.

In ipsa hora exultauit spiritu & dixit,Confiteor tibi pater Domine cœli & terræ,quod abscōdisti hæc à sapientib. & prudentibus & reuelasti ea paruulis,& pater mi,quia sic placuit ante te.Idem habetur Matth.11.25. Cap.10.21

Videntes autē Petri constantiam, & Ioānis comperto ꝙ ✠ Act.4.13.

homines essent sine literis,& idiotæ admirabãtur,& cognoscebant eos quoniam cum Iesu fuerant.

1. Cor.1. 20. Vbi Sapiẽs?vbi Scriba?vbi conquæsitor huius sæculi nõne stultã fecit Deus sapiẽtiã huius mundi?nam quia in Dei sapiẽtia nõ cognouit mundus per sapiẽtiã Deũ,placuit Deo per stultitiã prædicationis saluos facere credentes.

Cap.2.1. Et ego cùm venissem ad vos fratres,veni nõ in sublimitate sermonis aut sapiẽtiæ,annuntiãs vobis testimoniũ Christi.

Simplex & rectus.

Gen.20.6. DIxitque ad Abraham Deus:Et ego scio quod simplici corde fecisti,& ideò custodiui te ne peccares in me & non dimisi te vt non tangeres eam.

Iob.1.8. Dixitque dñs ad eum(Sathanam)nũquid considerasti seruum meum Iob quod non sit ei similis in terra,homo simplex,& rectus,ac timens Deum,& recedens à malo?

Matt.10.16. Ecce ego mitto vos sicut oues in medio luporum, estote ergo prudentes sicut serpentes,& simplices sicut columbæ.

Rom.16. 17. Rogo autem vos fratres vt obseruetis eos qui dissentiones & offendicula præter doctrinam quam vos didicistis faciunt,& declinate ab illis,huiusmodi enim Christo Domino non seruiunt sed suo ventri,& per dulces sermones,& benedictiones seducunt corda innocentum.

Ephes.6.5. Serui obedite Dominis carnalibus,cùm timore & tremore in simplicitate cordis vestri sicut & Christo.

Colloss.3.22. Serui obedite per omnia Dominis carnalibus non ad oculum seruientes,quasi hominibus placentes,sed in simplicitate cordis timentes Deum.

Simulatio & Hipocrysis cauenda.

Eccl.37.6. NE sis incredibilis timori Domini,& ne accesseris ad eum in duplici corde.

Esa.32.6. Stultus.n.fatua loquitur & cor eius facit iniquitatem vt perficiat simulationẽ,& loquatur ad dominum fraudulẽter, & vacuã faciat animã esurientis,& potum sitientis auferat.

Hyer.9.6. Habitatio tua(Israel)in medio doli,in dolo renuerũt scire me dicit Dominus,&c.8.Sagitta vulnerans lingua eorum dolum locuta est,in ore suo pacem cum amico suo loquitur & occulte ponit ei insidias.

Iob.15.34. Congregatio enim Hypocritæ sterilis,& ignis deuorabit tabernacula eorum qui munera libenter accipiunt.

Non enim ætati nostræ dignũ est (inquit Eleazarus) fingere,vt multi adolescentes arbitrantes Eleazarum nonagintã annorũ transisse ad vitam alienigenarum, & ipsi propter meam simulationem, & propter modicũ corruptibilis vitæ tempus decipiãtur,& per hoc maculam , atque execrationẽ meæ senectuti conquiram, Matt.13.* 2.Mac.6.24

Sobrietas,vide Temperantia.

Societas bonorum quærenda, malorum vitanda.

CVmque esset manè,cogebant eum (Loth Angeli dicentes:Surge tolle vxorem tuam,& duas filias quas habes, ne & tu pariter pereas in scelere ciuitatis , dissimulante illo, apprehenderunt manum eius,& manum vxoris, & duarum filiarum eius,eò quod parceret Dominus illi. Gen.19.15.

Caro quæ aliqd tetigerit immundũ non comedetur, sed comburetur igne,qui fuerit mundus vescetur ex ea ,&c. Leuit. 7. 19.

Surrexitq; Moyses,& abiit ad Dathã & Abyrõ & sequentibus eũ senioribus Israel dixit ad turbã:recedite à tabernaculo hominum impiorum istorũ, & nolite tangere quæ ad eos pertinent ne inuoluamini peccatis eorum.cap.25. 4. Num. 16.25.

Si voluentis gentium harũ quæ inter eos habitant errori bus adhærere,& cum eis iungere cõubia,atq; amicitias copulare,iam nunc scitote quod dominus Deus vester nõ eas deleat ante faciem vestram,sed sunt vobis in laqueum,& offendiculum ex latere vestro,& fudes in oculis vestris,donec vos auferat atque disperdat de terra hac optima,quam tradidit vobis (Israelitis.) Iosue.23.12.

Cui (Iosaphat) occurrit Iehu filius Hannani videns & ait ad eum.Impio præbes auxiliũ,& his qui oderunt Dominũ amicitia iungeris,& ideirco iræ dñi mereberis,sed bona opera inuenta sunt in te eò quod abstuleris lucos de terra Iuda , & præparaueris cor tuum vt requireres Dominum Deum patrum vestrorum.&c. 2.Para.19.2

Pepigi fœdus cum oculis meis,vt nõ cogitarem quidem de virgine. Iob.31.1.

Non sedi cum consilio vanitatis,& cum iniqua gerentibus non introibo.8.Domine dilexi decorem domus tuæ,& locum habitationis gloriæ tuæ. Psalm.25. 4.

Nõli æmulari in malignãtibus,neque zelaueris facientes iniquitatem. 36.1.

Prouer. 1.10. Fili mi si te lactauerint peccatores non acquiescas eis.
Cap. 4. 14. Ne delecteris in semitis impiorũ,nec tibi placeat malorũ via,fuge ab ea,nec trãseas p illã,desere illã,& declina ab ea.
Cap.6.25. Nõ cõcupiscat pulchritudinem eius cor tuum vt capiaris nutibus eius, precium enim scorti vix est vnius panis, mulier autem viri preciosam animam capit.
Cap.13. 20. Qui cum sapientibus graditur sapiens erit,amicus stultorum similis efficitur.
Cap. 20.19. Et qui reuelat mysteria & ambulat fraudulenter, & dilatat labia sua ne commiscearis.
Cap. 22.10. Eiice derisorem & exibit cum eo iurgiũ,cessabuntq; causæ & contumeliæ.24.Noli esse amicus homini iracundo neque ambules cum viro furioso.
Cap.23. 6. Ne comedas cũ homine inuido,& ne desideres cibos eius. 17.Nõ æmuletur cor tuũ peccatores, sed in timore Domini esto tota die.
Cap. 24.1. Ne æmuleris viros malos,nec desideres esse cum eis.
21. Time Dominum fili mi,& regem,& cum detractoribus non commiscearis.
Cap. 29.27. Abominantur iusti virum impium,& abominantur impij eos qui in recta sunt via.
Ierem. 16.8. Domum conuiuij non ingrediaris, vt sedeas cum eis,& comedas & bibas.
Eccles. 6. 35. In multitudine presbyterorum prudentiũ sta,& sapiẽtia illorum in corde cõiungere,vt omnẽ narrationem Dei possis audire,& prouerbia laudis non effugiant à te.
Cap.8.2. Nõ litiges cũ homine potenti,ne forte incidas in manus illius.18. Cum audace non eas in via ne forte grauet mala sua in te, ipse enim secundum voluntatem suam vadit & cum stultitia sua peries.
Cap. 9.21. Secundum virtutem tuam caue te à proximo tuo,& cum sapientibus & prudentibus tracta.
Cap.13.1. Qui tetigerit picẽ inquinabitur ab ea, & qui cõmunicauerit superbo,induet superbiam.20. Omnis caro ad similem sibi cõiungetur,& omnis homo simili sui sociabit̃ ea.21.22.
Tob. 1. 5. Deniq; cũ irẽt oẽs ad vitulos aureos,quos Hyroboã fecerat rex Israel,hic(Tobias)sol⁹ fugiebat cõsortia omniũ,&c.
Act. 19. 9. Cùm autẽ quidã indurarẽtur vt non crederent maledicentes viã Domini coram multitudine discedens ab eis, segregãt discipulos quotidie disputãs in schola tyrãni cuiusdam.
2.Cor. 6.14. Nolite iugum ducere cum infidelibus,quæ enim participatio

tio iustitiæ cum iniquitate? aut quæ societas luci ad tenebras?
Nolite communicare operibus infructuosis tenebrarũ, Ephes.5. 11. magis autem redarguite.
Alexander æratius multa mala mihi ostendit, reddet illi 2.Tim.4. 14. Dominus secundum opera eius.&c. 25. quem & tu deuita.
Et audiui vocem aliã de cœlo dicentẽ:Exite de illa Baby Apoc. 18.4. lone) populus meus,& ne participes fitis delictorum eius, &de plagis eius non accipiatis.

Sodoma & Gomorrha amœnissimo loco sita,Gen.13 10. sponsantur,Gen.14.11.subuertũtur à Domino,Gen.19.25.Deut.29. 23.Sap.10.6.7.secundum verba Domini,18. 20. causa Ezech. 16.49.

Sol & Luna creantur.

DIxit autem Deus fiant luminaria in firmamento Cœli& diuidant diem ac noctem,& sint in signa,& tempora, & dies,& annos,vt luceant in Firmamento cœli,& illuminent terram,& factum est ita. Gen.1. 14.

Steterunt ad imperium Iosue.

TVnc locutus est Iosue Domino in die qua tradidit A- morrhæum in cõspectu filiorũ Israel, dixitq; coram eis.Sol cõtra Gabaon ne moueris,& Luna cõtra vallem Aialon,steteruntq; Sol & Luna, donec vlcisceretur se Gedeon de inimicis suis. Ios.10. 12.

Retrocessit Sol 10. gradibus ad petitionem Ezechiæ, & preces Esaiæ.

INuocauitq; Esaias propheta Dominum,& reduxit vmbram (Solis) per lineas quibus iam descenderat in Horologio Achaz retrorsum decem gradibus. 4.Reg.20.11.

Amittit lumen suum.

A Sexta autẽ hora tenebræ factæ sunt super vniuersam terram vsque ad horam nonam. Idem testatur Marc. 15.33.Item Luc.23.44. Matt.27.45.

Sollicitudo nimia improbanda.

SEx diebus operaberis,& septimo die cessabis arare & metere. Exo.34. 21.
Afflixit te penuria & dedit tibi cibũ manna,quod ignora- Deut. 8.3.

bas

bas tu & partes tui vt ostenderet tibi quod nō in solo pane viuit homo,sed in omni verbo, quod egreditur de ore Domini.

Iob.7.17. Quid est homo quia magnificas eum, aut quid apponis erga eum cor tuum. 18. Visitas eum diluculo,& subito probas illum.

Psal. 54.23. Iacta super Dominum curam tuam,& ipse te enutriet,& non dabit in æternum fluctuationem iusto.

144.15. Oculi omnium in te sperant Domine,& tu das escam illorum in tempore oportuno,aperis tu manum tuā, & implens omne animal benedictione.

Prou. 10.3. Non afliget Dominus fame animam iusti, & insidias impiorum subuertet.

Cap. 13.25. Iustus comedet,& replebit animam suam, venter autem impiorum insaturabilis.

Leuit.25.20. Quod si dixeritis,quid comedemus anno septimo, si non seruerimus neque colligerimus fruges nostras.

Matt. 6.25. Ideò dico vobis ne soliciti sitis animæ vestræ quid manducetis,neq; corpori vestro quid induamini, nonne anima vestra plus est quàm esca?& corpus plusquam vestimentum.

Cap.10.9. Nolite possidere aurum,neque argentum, neque pecuniam in zonis vestris.

Luc:8.14. Quod aūt in spinas cecidit hi sunt qui audierunt,& à sollicitudinibus,& diuitiis,& voluptatibus vitę eūtes suffocātur, & non referunt fructum.Idem Matt.13.22.habetur.

Cap.12.22. Ideo dico vobis nolite solliciti esse animæ vestræ quid māducetis,neq; corpori vestro quid induamini, anima plus est quàm esca,& corpus plus quàm vestimentum.

Cap.14.18. Et cœperunt simul omnes excusare, Primus dixit villam emi & necesse habeo videre illam,rogo te habe me excusatum. cap.21.31.

Matth.16.7. At illi cogitabant inter se dicentes quia panes nō accepimus sciens autem Iesus dixit (discipulis)Quid cogitatis inter vos modicæ fidei quia panes non habetis?

1.Cor.7.32. Volo autem vos sine sollicitudine esse,qui sine vxore est solicitus est quæ domini sunt, quomodo placeat Deo, qui autem cum vxore est sollicitus est quæ mundi sunt,quomodo placeat vxori & diuisus est.cap.21.31.

Philip. 4.6. Nihil soliciti sitis,sed in omni oratione, & obsecratione cum gratiarum actione petitiones vestræ innotescant apud Deum.

Hu

Humiliamini igitur sub potenti manu Dei,vt vos exaltet in tempore visitationis,omnem vestram solicitudinem proiicientes in eum,quoniam ipsi est cura de vobis. 1.Pet.5.7.

Sint mores sine auaritia,contenti præsentibus, ipse enim dixit non te deseram,neque derelinquam. Hebr. 13.5

Somnia & Visiones quibus olim Deus suam voluntatem aperiebat.

VEnit autem Deus ad Abimelech per somnium nocte & ait illi: En morieris propter mulierem quam tulisti,habet enim virum. Gene. 20.3.

Vidiq; (Iacob) in somnis scalam stantem super terrā & cacumen illius tāgens cœlum, Angelos quoq; ascendētes & descendentes per eam,& Dominum innixum scalę dicentē sibi.Ego sum Dominus Deus Abraham patris tui,& Deus Isaac,terram in qua dormis tibi dabo & semini tuo. Cap.28.12

Vidiq;que (Laban Iacob fugientem quem insequitur) in somnis dicentem sibi Dominus: Caue ne quicquam asperè loquaris contra Iacob,cap 37.5.cap.40.8. Cap. 31. 24

Post duos annos vidit Pharao somnium, putabat se stare super fluuium de quo ascendebant boues septem pulchræ & grassæ nimis,& pascebantur in locis palustribus. Cap.41.1.

Profectusq; Israel cū omnibus quæ habebat, venit ad puteū iuramenti,& mactatis ibi victimis Deo patris sui Isaac audiuit eum per visionē nocte vocantem se & dicentē sibi Iacob,Iacob,cui respondit:Ecce adsum. Ait illi Deus, Ego sum fortissimus Deus patris tui,noli timere, descēde in Ægyptum,quia in gentem magnam faciam te ibi. Cap. 46. 2.

Dixit Deus ad eos (Aaronem & Mariā sororē Moysis) audite sermones meos: si quis fuerit inter vos propheta Dñi, in visione apparebo ei, vel per somniū loquar ad eum. &c. Num. 12.6

Cūmq; venisset Gedeō narrabat aliquis somniū proximo suo,& in hunc modū referebat quod videbat: Vidi somniū & videbat mihi quasi subcinericius panis, ex hordeo volui & in castra Madiā descēdere,cūmq; peruenisset ad tabernaculū,percussit illud,atq; subuertit,& terræ funditus coęquauit:Respōdit is cui loquebatur,nō est hoc aliud nisi gladius Gedeonis filij Ioas viri Israelitę,tradidit enim Dominus in manu eius Madian, & omnia castra eius. Cūmque audisset Iudic. 7.13.

Gedeon

Gedeon somnium,& interpretationē eius adorauit & reuer-
sus est ad castra Israel,& ait:Surgite tradidit enim Dominus
in manus nostras castra Madian.1.Reg.3. 8. 11.

Cap. 28. 6. Cōsuluitq; (Saul) Dominum & nō respōdit ei,neque per somnia,neque per Sacerdotes,neque per Prophetas.

2.Reg. 7.4. Dixitq; Nathan ad regem:Omne quod est in corde tuo, vade quia Dominus tecum est. Factum est autem in illa nocte & ecce sermo Domini ad Nathan dicens: Vade & dic quere ad seruum meū Dauid.Hæc dicit Dominus, numquid tu ædificabis mihi domum ad habitandum?

3. Reg. 3. 5. Abiit itaq; (Salomon) in Gabaon vt immolaret ibi, illud quippe excelsum maximū,mille hostias obtulit in holocaustum Salomon super altare illud in Gabaon. Apparuit autem dñs Salomoni p sōniū nocte dicēs:Postula q̄ vis vt dē tibi

Iob.7.4 Terrebis me per somnia,& per visiones horrore cōcutiens

Cap.33.15. Semel loquitur Deus per somnium in visione nocturna quando irruit sopor super gentes,& dormiuit in lectulo.

Dan.2.1. In anno secundo regni Nabuchodonosor,vidit Nabucho donosor somnium & cōterritus est spiritus eius,& somnium eius,fugit ab eo.

Cap.7. ✠ Visio Danielis de quatuor bestiis , quatuor regna de-
gnantibus.&c.1.Mach.15.11.14 de Onia orante pro populo

Matth.1.20. Hæc autem eo cogitāte,Ecce Angelus Domini apparuit in somnis Ioseph dicens,Ioseph fili Dauid,noli timere acci pere Mariam coniugem tuam,quod enim in ea natum est de spiritu sancto est.

Cap.2.12. Et respōso accepto in somnis ne redirent ad Herodē,per aliā viam reuersi sunt in regionē suam,qui cum recessissent ecce Angelus Domini apparuit in somnis Ioseph dicēs:Surge & accipe puerum & matrē eius,& fuge in Ægyptum, & esto ibi vsque dum dicam tibi.

Act.16 .9. Cum autē pertransissent Mysiam descenderunt Troadē & visio per noctē Paulo ostensa est. Vir Macedo quidam erat stans ac deprecans eum & dicens, transiens in macedoniam adiuua nos.

Cap. 18. 9. Dixit autē Dominus nocte in visione Paulo: noli timere sed loquere , & ne taceas , propter quod ego sum tecum, & nemo apponetur tibi,vt noceat te , quoniam populus est mihi multus in hac ciuitate.

Cap.23.11. Sequenti autem nocte assistens ei Dominus ait : cōfortare esto

esto:sicut enim testificatus es Deū in Hierusalē,sic te oportet & Romę testificari Cap. 7.

Astitit.n. mihi hac nocte angelus Dei cuius sum ego & cui deseruio dicēs:ne timeas Paule,Cęsari te oportet assistere & ecce donauit tibi Deus oēs homines qui nauigāt tecū Cap.27. 23.

Somnia & visiones qua non conueniunt cum doctrina Christi & ecclesiæ sunt contemnenda.

S I surrexerit in medio tui ,pphetes aut q sōniū se vidisse dicat,& prædixerit signū atque portentū, & euenerit qđ loquutus est,& dixerit tibi eamus, & sequamur Deos alienos quos ignorat & seruiamus eis,non audies verba prophetæ illi⁹ aut sōniat⁹ qa tētat vos dñs Deus vester,vt palā fiat vt diligatis eū an nō,in toto corde vestro,etī tota anima vestra Deut.13.1.

Vana spes & mendaciū virū insensato . & somnia extollūt imprudentes quasi qui apprehendit vmbrā & persequitur vē tum sic qui attendit ad visa mendacia.&c.* Eccl.34.1.

Hæc dicit Dñs exercituū,nolite audire verba ,pphetarū q prophetāt vobis,& decipiunt vos.visionē cordis sui loquūtur & nō de ore Dñi.25.Audiui q̄ dixerunt ,pphetæ prophetantes in nomine meo mēdaciū atq; dicentes Sōniaui, sōniaui.Vsque quo istud est in corde prophetarū vaticinātium mendacium,& prophetantium seductiones cordis sui?&c. Hiere.23.16

Hæc dicit Dñs exercituū Deus Israel non vos seducant prophetæ vestri qui sunt in medio vestrū, & diuini vestri & attendatis ad somnia vestra q̄ vos somniatis , quia falso ipsi pphetāt vobis in nomine meo,& non misi eos dicit Dñs. Cap.29.8.

Obseruatio prophana.

N On augurabimini nec obseruatis somnia. Leuit.19.26.

Et sicut parturiēris cor tuū phātasia patitur,nisi ab altissimo fuerit emissa visitatio,ne dederis in illis cor tuū: multos enim errare fecerunt somnia, & exciderunt sperātes in illis. Eccl.34.6.

Serubabel filius Salathiel 2 Esd.12.1.Matt. 1.13.Luc.3.27.instaurat templū Domini Ierosolimis,2.Esdr.3.3.3.Esd.5.70.Eccl. 49.13.genuit Abiud.Mat.1 15.

Sorores Christi:Vide fratres.

Sors.

P Luribus maiorem partē dabis & paucioribus minorē sin gulis ficut nūc recēsiti sunt tradetur possessio ita dūtaxat vt sors tetrā tribub⁹ diuidat & familiis. Leuit.16. 8.Nu.17.* Num. 26.55

Cap. 33. 54. Ego enim dedi vobis illã (terrã Chanaam) in possessionẽ quã diuidetis vobis sorte,pluribus dabitis latiorẽ,& paucioribus angustiorem,singulis vt sors cecideritita tribuetur hereditas.Iosu.7.16.

Iosue.18.10. Itaque perrexerũt(viri à Moysi missi)& lustrãtes eã(terrã) in septẽ ptes diuiserũt scribẽtes in volumine,reuerũq; ad Iosue in castra Silo, q̃ misit sortes coram Dño in Silo diuidque terrã filiis Israel in septem partes. Idem 1.Par.24.5.

1.Reg. 10. ✠ Vngitur Saul in regẽ à Samuelle daris ac succedentibus signis,prophetat inter ,pphetas & missis sortibus à Samuele confirmatur in regem,&c. Cap.14.42.

2.Esdræ.11.1 Habitauerunt autẽ principes populi in Hyerusalẽ,reliqua vero plebs misit sortẽ,vt tolleret vnã partẽ de decẽ qui habitaturi essent in Hyerusalem ciuitate sancta,nouem vero partes in ciuitatibus.

Prou. 16. 33. Sortes mittuntur in sinum,sed à Domino temperantur.

Cap.18.18. Contradictiones comprimit sors,& inter potentes quoque diiudicat.Ezech. 21,19.

Ione.1.7. Et dixit vir ad collegã suum,Venite &mittamus sortes & sciamus quare hoc malum sit nobis,& miserunt sortes,& cecidit sors super Ionam

Act. 1. 26. Et dederunt sortes eius & cecidit sors super Mathiam & annumeratus est cum vndecim.

Sosipater comes Pauli.Act.20.4.

Sustbenes princeps Sinagogæ percutitur.Act.18.17.

Spes iustorum non temporalibus rebus,sed in Deo, eiusque promissionibus fundatur.

Gen.26.4. ET multiplicabo semẽ tuũ sicut stellas cœli,daboq; posteris tuis vniuersas regiones has,&benedicã in semine tuo oẽs gẽtes terræ,eo qd obedierit Abrahã voci meę & custodierit præcepta atq; mandata mea,& cæremonias legesq; seruauerit.

Iudit.7.2. Dixitq; Dñs ad Gedeõ,multus nobiscũ est populus, nec tradetur Madian in manu eius:ne glorietur cõtra me Israel,& dicat meis viribus liberatus sum, dixitq; dñs ad Gedeon. Adhuc populus multus est duc eos ad aquas & ibi probabo illos:de quo dixero tibi vt tecum vadat,ipse pergat,quem ire prohibuero,reuertatur.

3.Reg.3.23. Et reuersus est populus(Israel) ad castra,dixitq; maiores natu de Israel,quare percussit nos hodie dñs coram Philistiim? Afferamus ad nos de Syloe Arcam fœderis Dñi & veniat

niat in mediũ nr̃i vt saluet nos de manu inimicorũ nostrorũ

Dixit aũt Dauid ad Philistæũ,tu venis ad me cũ gladio,& hasta,& clipeo,ego autẽ venio ad te in nomine Domini exercituũ Dei agminum Israel,quibus exprobrasti hodie & dabit te Dominus in manu mea.cap.22.1. Cap.17.45.

Et accelẽs vnus vir Dei dixit ad regẽ Israel hæc dicit dominus.Quia dixerũt Syri Deus montiũ est dominus,& non est Deus vallium,dabo enim multitudinẽ hanc grandem in manu tua,& scietis quia ego sum dominus. 3.Reg.20.28

Confortate & agamus viriliter pro populo nostro,& pro vrbibus Dei nostri,dominus autem quod in conspectu suo bonum est faciet. 1.Par.19.13.

Vos ergo confortamini & non dissoluãtur manus vestræ erit enim merces operi vestro(ait Azarias ad regẽ Asa.) 2.Par.15.7.

In tpe illo veniet Hanani propheta ad Asam regẽ Iuda,& dixit ei.Quia habuisti fiduciam in regẽ Syriæ,& non in dño Deo tuo iscirco euasit regis Syriæ exercitus de manu tua. Cap.16.7.

In nobis non est tanta fortitudo, vt possimus huic multitudini resistere quæ irruit super nos,sed cũ ignoremus quid agere debeamus hoc solũ habem⁹ residui,vt oculos nostros dirigamus ad te(Deus.) Cap.20.12.

Viriliter agite&cõfortamini nolite timere nec timeatis regẽ Assyriorũ : & vniuersã multitudinẽ q̃ est cũ eo, multo.n.plures nobiscũ sũt,q̃ cũ illo,cũ illo.n.est brachiũ carneũ nobiscũ aũt De⁹ noster q̃ auxiliator est noster pugnatq; p nobis. 2.Par.23.7.

Audite me viri Iuda(ait Iosaphat) & oẽs habitatores Hyerusalem credite in domino Deo vestro, & securi eritis,credite prophetis eius,& cuncta euenient prospera. Cap.20.20.

Et si corã hominib⁹ tormẽta passi sũt,spes illorũ immortalitate plena est.9.q cõsidũt in illo intelligẽt veritatẽ,& fideles in dilectione acquiescẽt illi q̃m donũ & pax est dilectis eius. Sap.3.4.

Crede Deo & recuperabit te .& diriget viã tuam, & spera in illum .serua timorẽ illius,&in illo veterasce .12.q uis enim permãsit in mandatis eius & derelictus est?aut quis inuocauit illum,& despexit illũ) Eccl.2.6.

Humiliare Deo & expecta manus eius. Cap.13.9.

Et immutauit tẽpora & dies festos ipsorum,& in illis dies festos celebrauerunt ad horam. Cap.33.9.

Spiritus timentium Deũ quæritur,& in respectu illius benedicitur. Ecclesiast.34. 14.

Capiatur laqueo oculorum suorum in me,& percuties eũ ex labiis charitatis meæ. Iudith.9.13.

1.Mac.3.18. Ait Iudas facile est concludi multos in manu paucorum & non est differentia in conspectu Dei cæli, liberare in multis & in paucis.

Psal.9. 11. Sperent in te qui nouerunt nomen tuum quoniam non derelequisti quærentes te Domine.

12.6. Ego autem in misericordia tua speraui, exaltauit cor meum in salutari tuo, cantabo Domino qui bona tribuit mihi, & psallam nomini Domini altissimi.

13.6. Quoniam Dominus in generatione sua iustus est, consilium inopis confudistis, quoniam Deus spes eius est.

21.5. In te speraverunt patres nostri, speraverunt & liberasti eos.

10. Quoniam tu es qui extraxisti me de ventre, spes mea ab vberibus matris meæ. (inimici mei

24.2. Deus meus in te confido non erubescā, neque irrideāt me

30.2. Inclina ad me aurē tuā, accelera vt eruas me, esto mihi in Deū protectorē meū, & in domū refugij vt saluū me facias.

39.5. Beatus vir cuius est nomen Domini spes eius & non respexit in vanitates & insanias falsas. Psal. 61.*

70.1. Deus Deus meus ad te de luce vigilo.

90.2. Dicit Domino susceptor meus es tu, & refugium meum. Deus meus sperabo in eum.

113.9. Domus Israel speravit in Domino, adiutor eorum & protector eorum est. Qui timet Dominū speraverunt in Domino adiutor & protector eorum est.

141.6. Clamaui ad te Domine dixi tu es spes mea, portio mea in terra viuentium.

145.5. Beatus cui' Deus Iacob adiutor eius, spes eius in dño Deo ipsius qui fecit cœlū & terrā, mare & omnia quæ in eis sunt.

Prou.3.5. Habe fiduciam in Domino ex toto corde tuo & non innitaris prudentiæ tuæ.

Cap. 22.19. Vt sit in Dño fiducia tua, vnde & ostendi tibi eam hodie.

Cap. 28.25. Qui se iactat & dilatat iurgia concitat, qui vero sperat in domino sanabitur.

Cap.30.5. Omnis sermo Dei ignitus, clipeus est sperantibus in se.

Esa.26.4. Speraſtis in dño in sęculis æternis in dño forti in perpetuū.

Cap. 29. 19. Et addent mittes in dño lætitiam & pauperes hominum in sancto Israel exultabunt.

Cap.30.1. Væ filiæ desertores dicit Dñs vt faceretis cōsiliū & nō ex me & ordiremini telam & non per spiritū meū, 15. quia hæc dicit Deus Israel, si reuertimini & quiescatis salui eritis, in silentio & in spe erit fortitudo vestra. Væ

Væ qui descendunt in Ægyptū ad auxiliū in equis sperā- Cap.31.1.
tes & habātes super quadrigis quia multa sunt & super equitibus quia prævalidi nimis, & non sunt confisi super sanctū Israel & dominum non requisierunt.

Quod si respondeueris mihi in Dño Deo nostro cōfidimus Cap.36.7.
nūc ipse est cuius abstulit Ezechias excelsa & altaria. & dixit Iudæ & Hierusalem, coram altari isto adorabitis.

Deus sempiternus dominus qui creauit terminos terræ Cap. 40. 28
non deficiet neque laborabit, nec est inuestigatio sapientiæ eius qui dat lasso virtutē, & his qui non sunt fortitudinē & robur multiplicat.

Quid niteris bonam ostendere viam tuam ad quærendā Iere.2.33.
dilectionem, quæ insuper & malitias docuisti vias tuas.

Nolite confidere in verbis mendacij dicētes, templū do- Cap.7.4.
mini, templum domini, templum domini est.

Hæc dicit dñs, non glorietur sapiens in sapientia sua, & nō Cap.9.23.
glorietur fortis in fortitudine sua, & nō glorietur dives in diuitijs eius, sed in hoc glorietur qui gloriatur, scire & nosse me, quia ego sum dñs qui facio misericordiam & iudicium, & iustitiam in terra, hæc enim placent mihi ait dominus.

Benedictus vir qui cōfidit in dño, & erit dñs fiducia eius. Cap.17.7.

Liberabo te in die illa ait dominus, & non traderis in ma Cap.39.18.
nus virorum quos tu formidas, sed eruens liberabo te, & gladio non cades, sed erit tibi anima tua in salutem, quia in me habuisti fiduciam ait dominus.

Pars mea dñs dixit anima mea, propterea expectabo eum. Thren. 3.24.

Et scient oēs habitatores Ægypti quia ego dominus, pro Ezech. 29.6.
eo quod fuisti baculus arundineus domui Israel.

Et tu ad Deum tuum cōuerteris, misericordiā & iudiciū Oset.12.6.
custodi & spera in deo tuo semper.

Nolite credere amico & nolite cōfidere in duce, ab ea Mic.7.5.
q̄ dormit in sinu tuo custodi clausura oris tui. 7. Ego aūt ad dominū aspiciam, expectabo Deū saluatorē meū, audiet me Deus meus.

Bonus dominus & confortās in die tribulationis & sciens Nahum.1.7.
(sperantes in se.

Qui amat patrē aut matrē plus q̄ me, non est me dignus, Matt.10.37.
& qui amat filium aut filiam super me, non est me dignus.

In nomine eius gentes sperabunt. Cap.12.21.

Quibus voluit Deus notas facere diuitias gloriæ sacramēti huius in gentibus quod est Christus in vobis spes gloriæ. Coll.1.27.

Gratias agimus Deo semper p̄ omnibus vobis, memores 1.Thess.1.3.

Universidad de Deusto
Biblioteca

operis fidei vestræ & laboris & charitatis,& sustinētiæ spei
domini nostri Iesu Christi ante Deum & patrem nostrum.
1.Tim.1.1. Paulus Apostolus Iesu Christi secundum imperium Dei
saluatoris nostri & Iesu Christi spei nostræ.
Cap.6.17. Diuitibus huius sæculi præcipe non altum sapere,neque
sperare in incerto diuiciarum,sed in Deo viuo qui abundat
præstat nobis omnia ad fruendum.
1.Pet.1.13. Propter qꝫ succincti lubos mētis vestræ sobrij,perfecte spe-
rate i eā,quę offerē vobis gratia in reuelatione Iesu Christi.
Heb.3.6. Christus verò tāquā filius in domo sua,quæ domus sumus
nos si fiduciā,& gloriā spei vsque ad finē firmū retineamus.

Spes non facit securos nec excludit timorem:

Vide timorem.

Spes impiorum euanescet,& vana sunt omnia in quibus confidunt.

4.Reg.18.21 AN speras in baculo arundineo atque confracto Ægy-
pto,super quem si incuberit homo cōminutus ingredie-
tur manu eius,& perforabit eam,sic & Pharao rex Ægypti
omnibus qui sperant in se.
Sap.5.15. Quoniam spes impij tanquā spuma gracilis quæ à pro-
cella dispergitur & tāquam fumus qui à vento dissipatus est,
& tanquam memoria hospitis,vnius diei prætereuntis.
Eccles.5.15. Noli attēdere ad possessiones iniquas & ne dixeris,est mi-
hi sufficiēs vita,nihil.n.proderit in tēpore vindictæ & obla-
ctionis.10.Noli anxius esse in diuitiis iniustis,nō enim pro-
derunt tibi in die obductionis & vindictæ
1.Mach.6.2. A verbis viri peccatoris ne timueris,quia gloria eius ster-
cus & vermis est. (cetiæ perue-
Iob.8.13. Sic viæ omnium qui obliuiscuntur Deum,& spes hypo-
Cap.11.20. Oculi autem impiorum deficient & refugium peribit ab
eis & spes illorum abominatio animæ.
Cap.14.19. Lapides excauant aquæ & alluuione paulatim terra con-
sumetur,& homines ergo similiter perdes.
Cap.20.4. Hoc scio à principio ex quo posit est homo sup terrā,ꝙ
laus impiorū breuis sit & gaudiū hypocritę ad instar puncti.
Prou.10.28. Exspectatio iustorū lætitia, spes autē impiorum peribit.
Cap.11.5. Iustitia simplicis dirigit viam eius,in impietate sua cor-
ruet impius,23.Desiderium iustorum omne bonum est,pro-
stolatio impiorum furor.
Esa.28.15. Dixistis.n.percussimus fœdus cum morte,& cum inferno fecimus pactū,flagellum inundās,cum trāsierit non ve-
niet

uet super nos,quia posuimus mēdacium spē nostrā,& men-
datio protecti sumus.18.Et delebitur fœdus vestrum cum
morte & pactum vestrum cum inferno non stabit flagellū
inundans cūm transierit eritis in conculcationem.
Propterea hæc dicit sanctus Israel,pro eo qꝫ reprobrastis Cap.30.12.
verbum hoc & sperastis in calumnia & tumultu & innixi e-
stis super eo,&c.20. Dabit dominus vobis panem arctum,
& aquam breuem & non faciet à te auolare vltra doctorē
tuum,& oculi tui videntes præceptorem tuum.
Canes impudentissimi nescierūt saturitatē, ipsi pastores i- Cap.57.11
gnorauerūt intelligētiā,omnes in viā suā declinauerunt v-
nusquisque ad auaritiā suā à summo vsque ad nouissimum.
Quis est vir sapiens qui intelligit hoc & ad quem verbū
oris domini fiat Vt annunciet istud quare perierit terra , & Ierem.9.12.
exusta sit quasi desertum eo quod non sit qui pertranseat.
Benedictus vir qui confidit in Domino,& erit dominus Cap.17.7.
fiducia eius.

Spinæ appellantur qui propter sollicitudinem mundi,diuitiarum & voluptatum vitæ,verbum Dei non adimpleant.

ALia aūt ceciderūt in spinis & creuerūt spinæ, & suffoca- Matth.13.7.
uerūt ea,hic est qꝫ verbū audit,& solicitudo sæculi istius
& fallacia diuitiarū suffocat verbū & sine fructu efficitur.
Cūm audisset aūt adolescēs verbū abiit tristis.Erat enim Cap.19.22.
habens multas possessiones Idem habetur,Marc.10.22.
Et aliud cecidit inter spinas,& simul exortæ spinæ suffoca- Luc.8.7.
uerūt illud.14.Quod aūt in spinas cecidit hi sunt qꝫ audiūt,
& à sollicitudinib.& diuitiis,& voluptatib.vitę euntes suffo
cantur & non referunt fructum.Idem habetur Marc.4.7.
Adhuc vnum tibi deest.Omnia quæcunque habes vende Cap.18.22.
& da pauperibus,& habebis thesarum in cælo,& veni & se-
quere me.

Spiritus sanctus promittitur.

EFfundam enim aquas super sitientem,& fluenta super a- Esa.44.3.
ridam effundam Spiritum meum super semen tuum, &
benedictionem meam super stirpem tuam.
Dabo eis cor nouum,& spiritum nouum tribuam in viscē Ezech.11.19
ribus eorum, & auferam cor lapideum de carne eorum &
dabo eis cor carneum.Idem repetitur,Cap.36.26.
Non abscondam vltra faciem meam ab eis,eo quod effu- Cap.39.29.
derim Spiritum meum super omnem domum Israel,ait do
minus Deus.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ioel 2.28. Effundã Spiritum meum ſuper omnem carnem,& prophetabunt filij veſtri,& filiæ veſtræ,ſenes veſtri ſomnia ſomniabunt & iuuenes veſtri viſiones videbunt.

Matth. 3.11. Ego quidẽ baptizo vos in aqua in pœnitentiã, qui autem poſt me vẽturus eſt,fortior me eſt cuius no ſum dignus calceamẽta portare,ille vos baptizabit in ſpiritu ſancto & igne.

Ioan. 7.39. Hoc autem dixit de Spiritu quem accepturi erant credẽtes in eum,nondum enim erat glorificatus.

Cap. 14.6. Ego rogabo patrẽ & alium paracletum dabit vobis vt maneat vobiſcũ in æternum.17.Spiritum veritatis quem mundus non poteſt accipere 26.Paracletus autem Spiritus ſanctus quem mittet pater in nomine meo ille vos docebit omnia,& ſuggeret vobis omnia quæcunque dixero vobis.

Cap. 15.26. Cũ aũt venerit paracletꝰ quẽ ego mittã vobis à patre Spiritũ veritatis q à patre ꝓcedit,ille teſtimoniũ phibebit de me

Cap. 16.7. Sed ego veritatem dico vobis,expedit vobis vt ego vadã ſi enim non abiero,paracletus non veniet ad vos, ſi autem abiero mittam eum ad vos.

Mittitur Spiritus ſanctus.

Act. 2.1. CVm cõplerentur dies Pẽthecoſtes erãt omnes pariter in eodẽ loco & factus eſt repẽtẽ de cœlo ſonus tãquã aduenientis Spiritꝰ vehemẽtis & impleuit domũ vbi erãt ſedẽtes

Spiritus Dei edocet montes.

Exod. 4.12. PErge igitur ait Dominus ad Moyſen)& ego ero in corde tuo docebóque te quid loquaris.

Pſal. 31.8. Intellectum tibi dabo & inſtruam te in via hac qua gradieris firmabo ſuper te oculos meos.

Eſa. 54.13. Ego ponã ait dominus vniuerſos filios tuos doctos à dño & multitudinem pacis filijs tuis & in iuſtitia fundaberis.

Mat 10.20. Non enim vos eſtis qui loquimini,ſed ſpiritus patris veſtri qui loquitur in vobis.

Marc. 13.20. Et cũ duxerint vos tradẽtes nolite præcogitare quid loquimini,ſed quod datum vobis fuerit in illa hora id loquimini,non enim vos eſtis loquentes,ſed Spiritus ſanctus.

Luc. 12.11. Cũ autem inducent vos ad ſynagogas & ad magiſtratus,& poteſtates nolite ſolliciti eſſe qualiter aut quid reſpõdeatis, aut quiddicatis,Spiritus ſanctus enim docebit vos in ipſa hora quid oporteat vos dicere.

Cap. 21. 14. Ponite ergo in cordibus veſtris non præmeditari quemadmodũ reſpõdeatis,ego enim dabo vobis os & ſapientiã cui

cui non poterunt reſiſtere omnes aduerſarij veſtri.

Scriptum eſt in prophetis. Et erunt omnes docibiles Dei, *Ioan.* 6.45. omnis qui audiuit à patre & didicit venit ad me.

Et ego rogabo patrem & alium paracletum dabit vobis, *Cap.* 14.16 vt maneat vobiſcum in æternum.26.Paracletus autem ſanctus quem mittet pater in nomine meo,ille vos docebit omnia & ſuggeret vobis omnia quæcunque dixero vobis.

Cùm autem venerit paracletus,quem ego mittam vobis *Cap.* 15. 26. à patre ſpiritum veritatis, qui à patre procedit,ille teſtimonium perhibebit de me.

Cum autẽ venerit ſpiritus ille veritatis,docebit vos omnẽ *Cap.* 16.13. veritatem,non enim loquitur à ſemetipſo, ſed quæcunque audiet loquetur,& quæ ventura ſunt annunciabit vobis.

Ipſe.n.ſpiritus teſtimonium reddit ſpiritui noſtro, quod *Rom.* 8.16. ſumus filij Dei.26.Ille autem ſpiritus adiuuat infirmitatem noſtram,nam quid oremus ſicut oportet neſcimus,ſed ipſe ſpiritus poſtulat pro nobis gemitibus ineenarrabilibus.

Qui(Deus)& ſignauit vos,& dedit pignus ſpiritus in cor *2.Cor.* 1. 22. dibus noſtris.

Qui autẽ effecit nos in hoc ipſum Deus qui dedit nobis (ſpiritus pignus. *Cap.* 5.5.

In quo & vos cùm audiſſetis verbum veritatis(Euãgeliũ ſalutis veſtræ)in quo & credẽtes ſignati eſtis ſpiritu promiſſionis ſancto, *Epheſ.* 1. 13. qui eſt pignus hæreditatis noſtræ.ca.4.21.

Et vos vnctionẽ,quam accepiſtis ab eo maneat in vobis & non neceſſe habetis vt aliquis doceat vos,ſed ſicut vnctio eius docet vos de omnibus,& verum eſt, & non eſt mendacium,& ſicut docuit vos manete in eo. *1.Ioan.* 2.27.

Spiritus probandi ſunt an ex Deo ſint.

ET dixerunt illi Ozias & preſbyteri:omnia quæ locuta es vera ſunt & nõ eſt in ſermonibus tuis vlla repræhẽſio Prophetæ autem duo dicant & cæteri taceant. *Iudith.* 8.28.

Omnia autem probate,quod bonum eſt tenete. *1.Cor.* 14.29

Chariſſimi nolite omni ſpiritui credere, ſed probate vtrum *1.Theſſ.* 5.21. ex deo ſint.qñi multi pſeudoprophetæ exierũt in mundum. *1.Ioan.* 4.1.

Sponſus ſpiritualis eſt Chriſtus.

DOminabitur tui q te fecit,dñs exercituũ nomen eius,& redẽptor tuus ſanctus Iſrael Deus ónis terræ vocabitur. *Eſa.* 54.5.

Nõ vocaberis vltro derelicta,& terra tua nõ vocabitur amplius deſolata,ſed vocaberis volũtas mea in ea,&terra tua inhabitabitur qa cõplacuit dño in te & terra tua inhabitabit. *Cap.* 62.4.

Ierem.31.22. Vsquequo delitiis dissolueris filia vaga? quia creauit Dominus nouam super terram. fœmina circumdabit virum.

Ezech.16.8. Trāsiui per te (Hyerusalē) & vidi te, & ecce tempus tuū, tēpus amātium, & expandi amictum meum super te, & operui ignominiam tuam, & iuraui tibi, & ingressus sum pactū tecum ait Dominus Deus, & facta es mihi.

Matth.9.15. Et ait illis Iesus, nunquid possunt filij sponsi lugere quādiu cum illis est sponsus? Venient autem dies quando auferetur ab eis sponsus & tunc ieiunabunt.

Cap.25.1. Tunc simile erit regnum cœlorū decē virginib. quæ accipientes lampades suas exierunt obuiam sponso & sponsæ.

Marc.2.19. Et ait illis Iesus, nunquid possunt filij nuptiarum quādiu sponsus cum illis est ieiunare, quanto tēpore habent secum sponsum non poterunt ieiunare. Idem habetur Lucæ. c. 5.

Ioan.3.29 Qui habet sponsam sponsus est, amicus autem sponsi, qui stat & audit eum, gaudio gaudet propter vocem sponsi, hoc ergo gaudium meum impletum est.

2.Cor.11.2. Despōdit enim vos vni viro virginē castā exhibere Christo.

Ephes.5.24. Sicut Ecclesia subiecta est Christo, ita & mulieres viris suis in omnibus.

Apoc.19.7. Gaudeamus, & exultemus, & demus gloriam ei, quia venerunt nuptiæ agni, & vxor eius præparauit se.

Cap.21.2. Ego Ioannes vidi ciuitatem sanctam Hyerusalem nouam descendentem de cœlo, à Deo paratam sicut sponsam ornatam viro suo.

Sponsa Christi Vide Ecclesia.

*Stephanus eligitur. Act.6. 5. accusatur. 6.11. Respondet ad accusationem. cap.7. * Lapidatur. 7.57.*

Stultitia.

Prou.14.29. QVi patiens est multa gubernatur prudentia, qui autem impatiens est exaltat stultiam suam.

Cap.20.3. Honor est homini qui separat se à contentionibus, omnes autem stulti miscentur contumeliis.

Cap.26.1. Quomodo nix in æstate, & pluuiæ in messe, sic indecens est stulto gloria.

Cap.27.22. Si contuderis stultum in pila quasi ptisanas feriente desuper pilo non auferetur ab eo stultitia eius.

Baruch.3.23 Nō est audita in terra Chanaā neque visa est Thaman filij quoq; Agar, qui exquirunt prudētiā quæ deceret, est negotiatores terræ, & Themā, & fabulatores, & exquisitores prudentiæ, & intelligentię, viā autem sapientiæ nescierunt neq; commorati sunt semitas eius.

Eccles.10.2. Cor sapientis in dextera eius, & cor stulti in sinistra illius.

Eccles.33.15. Contra malum bonū est, & contra mortem vita, sic & contra virum iustum peccator, & sic intuere in omnia opera altissimi, duo contra duo, & vnum contra vnum.

Omnis qui non audit verba hęc, & non facit ea similis est Matth.7.26. viro stulto, qui ædificat domum suam super arenā. Cap. 25. 2. & Marci 7.22.

Non nominetur in vobis, aut turpitudo aut stultiloquiū Ephes.5.4. aut scurrilitas, quæ ad rē nō pertinēt, sed magis gratiarū actio.

Stultitia est apud Deum sapientia huius mundi.

VErbum quidem crucis pereuntibus stultitia est: iis aūt 1.Cor.1.18. qui salui fiunt, à nobis, virtus Dei est. 23. Nos autē prædicamus Christum crucifixum. Iudæis quidem scandalum: Gentibus autem Stultitiam.

Sapientia enim huius mundi stultitia est apud Deū, scriptum est enim: Comprehendam sapientes in astutia eorum Cap.3.19.

Stultorum corda in eorum sunt ore, & contra Sapientium os in corde est.

FAtuus in risu exaltat vocem suam: vir autem sapiens vix Eccles.21.23. tacitè ridebit.

Subditorum officium.

DIxitq; Pharao ad Moysen, recede à me & caue ne vltra videas faciem meam, quocunque enim die apparueris mihi morieris. Exod.10.28.

Diis non detrahes, & principi populi tui non maledices. Cap. 22. 28.

Chore, Dathan, & Abyron seditionem mouent, hosq; viuos terra absorbet, illum vero cū suis deuorat ignis, & alios. Num.19. 14.90. murmurantes consumpsit incendium.

Responderuntq; ad Iosue (populi Israel) atque dixerunt Iosue.1.16. omnia quæ præcepisti nobis faciemus, & quocunque miseris ibimus. 2. Esdr.5.16.

Orate pro vita Nabuchodonosor regis Babylonis & pro vmbra Balthasar filij eius, & seruiamus eis multis diebus, & inueniamus gratiam in conspectu eius. Baruch.811.

Qui detrahit alicui rei, ipse se in futurum obligat, qui Prou.13.13. autem timet præceptum in pace versabitur: animæ dolosæ

errant in peccatis,iusti autē misericordes sunt & miserātur.

Cap.20.2. Sicut rugitus leonis ita & terror regis,qui autem provocat eum peccat in animam suam.

Cap. 24. 21. Time Deū fili mi,& regē,& eū detractorib⁹ nō cōmisceris.

Cap. 25.6. Ne gloriosus appareas coram rege,& in loco magnorum ne steteris.

Eccles. 8.2. Non contendas cum viro locupleti, ne fortè contra te constituat litem tibi.

Cap. 10. 16. Propterea exhonorauit Dominus cōuentus malorum & destruxit eos vsque in finem.

Ierem.29. 7. Quærite pacē ciuitatis ad quā transmigrare vos feci,& orate pro ea ad Dominū,quia in pace illius erit pax vobis.

Matt.17.24. Etcū venissent Capharnaū accesserūt,qui didragma accipiebant,& dixerunt ei,magister vester nō soluit didragma.

Cap. 22.21. Ait illis Iesus,reddite ergo quæ sunt Cæsaris,Cæsari, & quæ sunt Dei, Deo.

Luc. 20. 22. Licet nobis tributum dare Cæsari, an non? Considerans autem dolum eorum dixit ad illos.Quid me tentatis?

Rom.13.1. Omnis anima potestatibus sublimioribus subdita sit, nō est enim potestas,nisi à Deo:quæ autem sunt,à Deo ordinatæ sunt.7.Reddite ergo omnibus debita,cui timorem,timorem,cui tributum,tributum,cui vectigal,vectigal,cui honorem,honorem.1.Thessal.5.12.

1.Timot.2.1. Obsecro igitur primū omniū,obsecrationes fieri,orationes,postulationes,gratiarū actiones,p ommibus hominib⁹, pro regibus & omnibus qui in sublimitate constituti sunt.

1. Pet. 2. 13. Subiecti igitur estote omni humanæ creaturæ propter Deū,siue regi quasi præcellēti,siue ducibus, tanq̄ ab eo missis ad vindictam malefactorum,laudem verò bonorum.

Titum. 3.1. Admoneo illos principibus,& potestatibus subditos esse dicto obedire,ad omne opus bonum paratos esse.

Hebr. 13. 17. Obedite præpositis vestris,& subiacete illis,ipsi.n.pervigilant,quasi rationē pro animabus vestris reddituri,vt cū gaudio hoc faciant,& nō gementes,hoc enim nō expedit vobis.

Superiorum,Iudicum,& Rectorum Officium & authoritas in subditos.

Gene.9 6. QVicunq; effuderit humanū sanguinē, fundetur sanguis illius ad imaginem quippe Dei factus est homo.

Exod.1.9. Surrexit interea rex nouus super Ægyptū qui ignorabat Ioseph,& ait ad populum suum:Ecce populus filiorū Israel multitudo & fortior nobis est.&c.cap. 5.*

Altera die sedit Moyses vt iudicaret populum,qui assistebat Moysi à mane vsque ad vesperam.17.At ille:Non bonā inquit rem facis.cap.22.8. Cap. 18. 13.

Ecce aūt egressus filius mulieris Israelitidis,quē pepererat de viro Ægyptio,inter filios Israel iurgatus est in castris, cū viro Israele.&c.23.Locutusq; est Moyses ad filios Israel & eduxerūt eū qui blasphemauerat extra castra,& lapidib⁹ oppresserūt,fecerūtq; filij Israel sicut præceperat Dñs Moysi. Leuit.24.10.

Cōgrega mihi septuaginta viros de seniorib⁹ Israel,quos tu nosti,qd senes populi sunt,ac magistri,& duces eos ad ostiū tabernaculi ducēris,facieſq; ibi stare tecū. 24. Venitq; Moyses & narrauit populo verba Dñi cōgregans septuagin ta viros de senibus Israel quos stare fecit circa tabernaculū. Num.11.16.

Ait Dominus ad Moysen.Tolle cunctos principes populi & suspende eos cōtra solem in patibulis vt auertatur furor meus ab Israel.cap.27.15. Cap. 25. 4.

Date ex vobis viros sapientes,& gnaros,& quorū cōuersatio sit probata in tribubus vestris,& ponā eos vobis principes.17.Nulla erit distātia personarum,ita paruum audietis vt magnum,nec accipietis cuiusquam personā quia Dei iudicium est. Quod si difficile vobis visum aliquid fuerit referte ad me & ego audiam. Deut.1. 15.

Nō immolabis Dño Deo bouē & ouē,in quo est macula aut quippiam vitij, quia abominatio est Domino Deo tuo. Cap. 17. 1.

Stabunt ambo quorū causa est ante Dominum in cōspectu sacerdotū & iudicū qui fuerint in diebus illis.Iosue.1.10. Cap. 19. 17.

Dimisit Iosue populū,& abierūt filij Israel vnusquisq; in possessionem suam,vt obtinerent,seruieruntq; domino cunctis diebus eius & seniorum,& qui longo post eum vixerūt tempore & nouerunt omnia opera Domini, quæ fecerat cū Israel.16.Suscitauitq; Dominus iudices, qui liberarent eos de vastantium manibus. Iudith. 2. 7.

Et ait Samuel ad omnem populum: Certè videris quem elegit dominus,quoniā non sit similis illi in omni populo, & clamauit omnis populus & ait:Viuat rex. 3.Reg.3.7. 1.Reg.10. 24.

Cōstituit iudices terrę in cūctis ciuitatibus Iuda munitis per singula loca.8 In Hyerusalem quoq; cōstituit Iosaphat Leuitas & sacerdotes, & principes familiarum ex Israel vt iudicium,& causam Domini iudicarent habitatoribus eius. 2.Par.2.19.5.

Qui regnare facit hominē hypocritā propter peccata populi Iob. 34. 30.

puli.cap.29.*.Psal.81.*

Prou. 8. 15. I'er me reges regnant,& legū conditores iusta decernūt.

Cap. 11. 14. Vbi non est gubernator, populus corruet, salus autem vbi multa consilia.

Cap. 12. 24. Manus fortium dominabitur,quæ autem remissa est tributis seruiet.

Cap. 16. 10. Diuinatio in labiis regis,in iudicio non errabit os eius.

Cap. 20. 8. Rex qui sedet in solio iudicij,dissipat omne malum intuitu suo.cap.28.15.

Cap. 29. 4. Rex iustus erigit terrā,vir auarus destruet eā.14. Rex qui iudicat in veritate pauperes,thron⁹ eius in ęternū firmabit.

*Cap.*31. 4. Noli regibus ô Lamuel,noli regibus dare vinū,quia nullum secretum vbi regnat ebrietas.

Eccles. 10. 1. Iudex sapiens iudicabit populū suum & principatus sensati stabilis erit. 12. Breuem languorem præcidit medicus,& rex hodie est,& eras morietur.

Esa. 1. 23. Principes tui infideles socij furū omnes diligūt munera sequūtur retributiones,pupillo non iudicāt,& causa viduæ nō ingreditur ad illos.26. Et restituā iudices tuos, vt fuerūt prius,& cōsiliatios tuos sicut antiquitus, post hæc vocaberis ciuitas iusti,vbs fidelis.cap.3.2.

*Cap.*32. 1. Ecce in iustitia regnabit rex,& principes in iudicio præerunt.

*Ierem.*5. 26. Inuēti sunt in populo meo impij(Iudices)insidiātes quasi aucupes,laqueos ponentes, & pedicas ad capiendos viros.

Cap. 22. 2. Et dices.Audi rex Iuda verbū Domini, qui sedes super domum Dauid,tu & serui tui,& populus tuus, qui ingredimini per portas istas.cap.27. *.

Ezech. 22.6. Ecce principes Israel singuli in brachio suo fuerunt in te ad effundendū sanguinē.12.Munera acceperunt apud te ad effundendum sanguinē (Iudices) vsuram & superabundantiam accepisti & auarè proximos tuos calumniabaris, mei que oblita es ait Dominus Deus.

Cap. 45. 9. Hæc dicit Dominus De⁹.Sufficiat vobis principes Israel iniquitatē & rapinas intermittite,& iudicium, & iustitiā facite, separate confinia vestra à populo meo, ait Dñs Deus.

*Dan.*2.21. Ipse (Deus) mutat tēpora & ætates, trāsfert regna,atque constituit,dat sapientiam sapientibus & scientiam,intelligentibus disciplinam.

Osee. 13. 10. Vbi est rex tuus?maximè nunc saluet te in omnibus vrbibus tuis, & iudices tui de quibus dixisti da mihi reges, & principes.

Dixi audite principes Iacob & duces domus Israel.&c.9.*Mich.*3.1.
Audite hoc principes domus Iacob,& iudices domus Israel qui abominamini iudicium,& omnia recta peruertitis.

Diligite iustitiam qui iudicatis terrā, sentite de Domino*Sap.* 1. 1.
in bonitate,& in simplicitate cordis quærite illum.

Reges & iudices ad sapientiam, , & iustitiam sectandam*Cap.*6. ✠
exhortatur,ostendens quàm graue maneat iniustis rectoribus iudicium,&c.

Iudex sapiēs iudicabit populum suum,& principatus sen-*Cap.*10.1.
sati stabilis erit.24.In medio fratrum rector illorum in honore & qui timent Dominum erunt in oculis eius.

Dic ergo nobis,quid tibi videtur licet sensum dare Cæsa*Matt.*22.17.
ri an non? &c. 21.Ait illis,reddite ergo quæ sunt Cæsaris Cæsari,& quæ sunt Dei Deo.Idem habetur Luc.20.22. ca. 26.
51.Ioan.3.31.1.Cor.15.24. Rom.12.8.

Non haberes potestatem aduersum me vllam nisi tibi da*Ioan.* 19. 11.
tum esset desuper,propterea qui me tradidit tibi maius peccatum habet.

Omnis anima potestatibus sublimioribus subdita sit, nō*Rom.*13.1.
est.n.potestas nisi à Deo,quæ aūt sunt à Deo ordinata sunt.

Admone illos principibus & potestatibus subditos esse,*Titum.* 3.1.
dicto obedire.1,Timoth.2.1.

Subiecti igitur estote omni humanæ creaturæ siue regi*1.Pet.*2.13.
quasi præcellenti,siue ducibus tanquam ab eo missis ad vindictam malefactorum laudem verò bonorum.

Obedite præpositis vestris,& subiacete illis:Ipsi enim per*Heb.* 13.17.
vigilant quasi rationem pro animabus vestris reddituri.

Vide Rex.

Superbia prohibetur,committitur & punitur.

Adæ verò dixit (Deus) quia audisti vocē vxoris tuæ,&*Gen.*3.17.
comedisti ex ligno de quo præceperā tibi ne comederes,maledicta terra in opere tuo, in laboribus comedes ex ea cunctis diebus vitæ tuæ.

Et ille (Pharao) respōdit, quis est Dominus vt audiā vo-*Exod.*5.2.
cem eius & dimittam Israel?Nescio dominum,& Israel non dimittam.

Ait Dominus ad Moysen extende manum tuam super*Cap.* 14. 26.
mare & reuertantur aquæ ad Ægyptios super currus & equites eorum.

Phistæis

1.Reg.17. ✠ Philistæis contra Israelem ad pugnã cõgregatis, Goliath gigãtem in armis & fortitudine cõfidentem: inermis Dauid occidit,præcisumq; caput, diffusis Philistæis ad Saulé fugã.

4.Reg.18.21. An speras in baculo arundineo atq; cõfracto Ægypto: per quẽ si incubuerit homo cõminutus ingredietur manũ eius& perforabit eã.Sic est rex Pharao omnibus qui confidunt in se.cap.19.35.Tobias 4.11.

Eccles.10.9. Auaro nihil est scelestius.Quid superbit terra & cinis.

Cap.11.16. Error & tenebræ peccatoribus sunt concreatæ,qui autem exultant in malis,consenescunt in malo.

Cap.25.4. Pauperem superbum, & diuitem mendacem,& senem stultum & insensatum (odit anima mea ait sapiens.)

Iudith.9.15. Erit enim hoc memorabile nomiais tui, cùm manus fœminæ deiecerit eum(Holophernem.)

Cap.13.✠ Iudith facta ad Deum oratione,præcidit caput ebrij Holophernis,quod ad conciues Bethuliæ offerens eos ad gratiarum actionem hortatur, ipsa verò ab omnibus benedicitur & Achior viso Holophernis capite,obstupescit.

2.Mac.9.4. Antiochus elatus aũt in ira,arbitrabatur se miurijs illorũ q se fugauerãt,posse in Iudæos retorquere,ideoque iubet agitari currũ suũ sine intermissione agẽs iter,cœlesti eũ vindicio perurgente,eò q ita superbe locutus est,se vẽturũ Hyerosolimã,& cõgeriẽ sepulchri Iudæorũ eũ facturũ.Sed qui vniuersa cõspicit Deus Israel percussit eũ insanabili & invisibili plaga:vt enim finiuit hunc ipsum sermonẽ apprehendit eum dolor dirus viscerũ & amara internorũ tormenta,& quidẽ satis iustè,quippe qui multis & nouis eruciatib.aliorũ torserat viscera,licet ille nullo mõ à sua malitia cessaret.

Prouer.6.17. Oculos sublimes,linguam mendacem,manus effundẽtes innoxium sanguinẽ(abominatur Deus.)

Cap.11.2. Vbi fuerit superbia,ibi erit & contumelia,vbi autẽ est humilitas,ibi & sapientia.

Cap.13.10. Inter superbos semper iurgia sunt,qui autem agunt omnia cum consilio,reguntur sapientia.

Cap.15.25. Domum superborum demolietur Dominus, & firmos statuet terminos viduæ.

Cap.16.5. Abominatio Dñi est omnis arrogans etiam si manus ad manũ fuerit,non est innocens.18.Contritionẽ præcedit superbia & ante ruinam exaltatur spiritus.Esa.cap.3.15.17.

Cap.18.12. Antequam conteratur exaltatur cor hominis,& antequã glorificetur,humiliatur.

Negloriosus appareas corã rege & in loco magnorũ ne steteris. Cap.25.6.

Superbũ sequitur humilitas & humilem spiritu suscipiet (gloria.) Cap.29.23.

Verbũ misit Dñs in Iacob & cecidit in Israel,& sciet omnis populus Ephraim & habitantes Samariã in superbia & magnitudine cordis dicẽtes:Lateres ceciderunt sed quadris lapidibus ædificabimus.&c.Cap.16.8.Cap.14.9.Cap.36.* Esa.9.8.

Ciuitas enim munita desolata erit,speciosa relinquitur & dimittetur quasi desertum ibi pascetur vitulus,&ibi accubabit & consumet summitates eius. Cap.27.10.

Hæc dicetis Ezechię regi iudæ loquẽtes,non te decipiet Deus tuus,in quo tu confidis dicens non dabitur Hierusalẽ in manus Assyriorũ.24.in manu seruorum tuorũ exprobrasti domino,& dixisti in multitudine quadrigarum mearum: ego ascendi altitudinẽ montium iuga Libani & succidã excelsam cedrorũ eius & electas abietes eius & introibo sum mitatem altitudinis eius,saltum Carmeli eius. Cap.37.10.

Lætatus est autẽ super his Ezechias ostẽdit eis cellã aromatũ,& argenti,& auri,& odoramentorũ, & vnguenti optimi & omnes apothecas supellectilis suę & vniuersa quæ inuenta sunt in thesauris suis. Cap.39.2.

Et nunc audi hæc delicata & habitans confidenter quę audis in corde tu.Ego sum & non est præter me amplius,nõ sedebo vidua & ignorabo sterilitatem. Cap.47.8.

Audiuimus superbiã Moab,superbus est valde, sublimita tẽ eius,& arrogantiam & altitudinem cordis eius. Hierem.48.29

Arrogantia tur decepit te & superbia cordis tui,qui habitas in cauernis petræ & apprehendere niteris altitudinẽ collis.cum exaltaueris quasi quilla nidum tuum inde detrahã te,ait dominus. Cap.49.16.

Ecce hæc fuit iniquitas Sodomæ sororis tuę superbia,satuitas panis,& abundantia,& ocium ipsius,& filiarum eius, & manum egeno & pauperi non porrigebant. Ezec.16.49.

Fili hominis dic principi Tyri,hæc dicit Dominus Deus eo quod eleuatũ est cor tuum,& dixisti Deus ego sum & in cathedra Dei sedi,in corde maris cum sis homo &non Deus & dedisti cor tuum quasi cor Dei,&c.Cap.31.10.Idem haberur. Cap.28.2.

Tu es rex qui magnificatus es & inualuisti,& magnitudo tua creuit,& peruenit vsque ad cœlũ,& potestas tua in terminos vniuersæ terræ,&c.37.Respondit que rex & ait nonne Dan.4.19.

hæc est Babylõ magna q̃ ędificaui in domũ regni,& in robore fortitudinis meę &in gloria decoris mei.c.5.22.Mala2.12.

Abdias.1.3. Superbia cordis tui extulit te,habitantem in scissuris petrarũ exaltantem solium tuum qui dicis in corde tuo quis deprimet me in terram.

Luc.10.15. Et tu Capharnaum vsque ad cælum exaltata vsque ad infernum demergeris.

Cap.14.11. Omnis qui se exaltat humiliabitur, & qui se humiliat exaltabitur.act.12.23.

Cap.18.11. Pharisæus stans hęc apud se orabat, Deus,gratias ago tibi quod non sum sicut cæteri hominum raptores,iniusti,vt (mator. lut etiam hic Publicanus.

Cap. 22.24. Facta est aũt contẽtio inter eos, quis eorũ videretur esse

Rom. 1. 30. Detractores *Deo* odibiles,contumeliosos, superbos,elatos,inuentores malorum,parentibus non obedientes.

Cap. 11.20. Noli altum sapere,sed time.

2.*Tim*.3.2. Et erunt homines seipsos amãtes,cupidi,elati,superbi,blasphemi,parentibus non obedientes,ingrati,scelesti,&c.

1.*Pet*.5.5. Similiter adolescẽtes,subditi estote senioribus, omnes autẽ inuicem humilitatẽ insinuate, quia *Deus* superbis resistit humilibus autem dat gratiam.

2.*Pet*.2.18. Superbia enim vanitatis loquentes pelliciunt in desideriis carnis luxuriæ eos qui paululum effugiunt.

Iudæ.16. Hij sunt murmuratores querulosi,secundum desideria sua ambulantes,& os eorum loquitur superbiam, mirantes personas quæstus causa.

Apoc.18.7. Quantũ glorificauit se & in deliciis fuit tantum date illi tormentum & luctum,quia in corde suo dicit, sedeo regina & vidua non sum & luctum non videbo.

Esa.14.12. Quomodo cecidisti de cælo lucifer q̃ mane oriebaris?corruisti in terrã qui vulnerabas gẽtes qui dicebas in corde tuo in cælum conscendam super astra Dei,exaltabo solũ meum sedebo in monte testamenti in lateribus aquilonis, ascendã super altitudinem nubium, similis ero altissimo, verumtamen ad infernum detraheris in profundum laci.

Memoriam superborum perdidit Deus, & reliquit Memoriam humilium sensu.

Luca. 14.8. CVm inuitatus fueris ad nuptias nõ discũbas primo locum ne forte honoratior te sit inuitatus ab illo, & veniens is qte & illũ vocauit,dicat tibi,Da huic locũ,& tũc incipias cũ rubore nouissimũ locũ tenere. Sed cũ fueris vocat', vade recũbe in nouissimo loco,vt cũ venerit, qui te inuitauit,dicat tibi,Amice ascende superius. Tunc erit tibi gloria corã simul discumbentibus,quia omnis,qui se exaltat,humiliabitur:& omnis qui se humiliat exaltabitur.

Humilitas vera Deum attendit.

HVmiliare Deo,& expecta manus eius. *Eccles*. 13.9.

Cum feceritis omnia quæ præcepta sunt vobis, dicite Luc.17.10.
serui inutiles sumus:quod fecimus,facere debuimus.

Seipsum vilipendit.

EGo aũt sum vermis & non homo: opprobrium hominũ *Psal*.21.7.
& abiectio plebis.

Humilia valde spiritũ tuũ:quoniã vindicta carnis impij, (ignis & vermis. *Eccles*.7.19.

Attẽde ne seductus in stultitiã humilieris.Noli esse humilis in sapientia tua,ne humiliatus in stultitiam seducaris. 13.11.

Et publicanus à longe stans, nolebat nec oculos in cælũ Luc.18.13.
leuare:sed percutiebat pectus suum, dicens.Deus propitius esto mihi peccatori.Dico aũt vobis,descendit hic iustificatus in domũ suam:quia omnis qui se exaltat humiliabitur:& qui se humiliat exaltabitur.

Tanquam purgamenta mundi huius facti sumus, omniũ 1.Cor.4.13.
peripsema vsque adhuc.

Proximum magni pendit.

NOn alta sapientes,sed humiliter consentientes. *Romæ*.12.16

Subiecti inuicem,in timore Domini. *Ephes*.5.21.

Omnes enim inuicem humilitatem insinuate. 1.*Pet* 5.5.

Humilitas ficta malum intendit.

ESt qui nequiter humiliat se, & interiora eius plena sunt *Eccles*.9.23.
dolo.Et est iustus qui se nimiũ submittit à multa humilitate,& est iustusqui inclinat faciem suã,& fingit videre se, non quod ignoratum est.Et si ab imbecillitate vitiũ vetetur peccare,si inuenerit tempus malefaciendi malefaciet.

Susanna historia Danielis.13.

Syri imperãt Israeli.Iudic.3.8.opprimũtur ab Othoniel 3.10. eadũtur à Dauide eiq; sunt tributarij.2.Reg 8.5. Iuuãt filios Ammõ cõtra Dauid.10.6. fugiẽtes à facie Israel eaduntur à Dauid 10.13.18 Samariã obsidẽtes eadũtur.3.Reg 20.29.Pugnãt cõtra Israel.4.Reg.6.8.Mentis stupore immisso,quasi cæci ducuntur in Samariam.6.24.Territi à Deo fugiunt obsidionem.7.6.7.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Vastátur à rege Assyriorũ, & transferuntur Cyrenẽ. 4. Reg. 16. 9. Desolatio cor& prænũcietur Esa. 17. 1. Iere. 49. 23. Amos. 1. 3.

T

Tabitha suscitatur à mortuis. Act. 9. 36. 40.

Temperantia in cibo, & potu & concubitu commendatur.

Tob. 6. 25. TImeo ergo ne forte & mihi (sine dæmoniũ occidatur) & cũ sim vnicus parentibus meis, deponam senectutem illorum eum tristitia ad inferos. Eccles. 31. 7.

Eccles. 3. 6. Tempus acquirendi & tempus perdendi.

Eccles. 31. 18 Intellige quæ sint proximi tui ex teipso.

Dan. 1. 8. Proposuit aũt Daniel in corde suo, ne polluereẽ de mensa regis neque de vino potus eius, & rogauit eunuchorũ principẽ ne cõtaminaret̃. 11. Sermo quẽ tu q̃ris tex, grauis est, nec repertetur quicquã qui iudicet illum in conspectu regis, exceptis diis quorum non est cum hominibus conuersatio.

Rom. 13. 13. Abiiciamus ergo opera tenebrarũ, & induamur arma lucis sicut in honeste die ambulemus nõ in commessationibus & ebrietatibus nõ in cubilibus & impudicitiis, nõ in contentione & æmulatione, sed induimini dominum Iesum Christum, & carnis curam ne feceritis in desideriis.

Cap. 14. 17. Non est enim regnũ Dei esca, & potus, sed iustitia & pax, & gaudium in spiritu sancto.

Gal. 5. 23. Fructus aũt Spiritus est, charitas, gaudiũ, pax, patiẽtia, benignitas, bonitas, mansuetudo, fides, modestia, continentia, castitas, aduersus huiusmodi non est lex.

1. Tim. 3. 2. Oportet Episcopũ irreprehensibilẽ esse, vnius vxoris virũ,
Idẽ verbat. Tit. 1. 8. sobrium, prudentẽ, ornatũ, pudicum, hospitalem, doctorem, non vinolentum, non percussorem, sed modestum, nõ litigiosum, non cupidum, &c.

2. Tim. 1. 7. Non enim dedit nobis Deus spiritum timoris, sed virtutis & dilectionis & sobrietatis.

Cap. 2. 6. Iuuenes similiter hortare vt sobrij sint. 12. Erudiẽs nos vt abnegantes impietatem, & sæcularia desideria, sobriè & iustè & piè viuamus in hoc sæculo.

1. Pet. 1. 13. Propter quòd succincti lumbos mentis vestræ, sobrij perfectè sperate in eam quæ offertur vobis gratiam in reuelationem Iesu christi.

Cap. 5. 8. Sobrij estote & vigilate, quia aduersarius vester Diabolus tanquã leo rugiens, circuit quærens quẽ deuoret. *Pet. 1. 4. Tem.*

Templũ Salomonis quando, quanto tẽpore, & qua forma sit extructũ. 3. Reg. 6 ✠ *7. 2. Par. 3. 4. promissio eius. 2. Re. 7. 13. extruitur ope Gẽtiliũ. 3. Reg. 5. conseratur. 8. 2. Par. 7. 7. prophanatur per Achaz. 2. Par. 28. 21. iterũ cõsecratur per Ezechiã 2. Par. 29. prophanatur, & denuo consecratur per Manassem. 2. Par. 33. 7. 15. exuritur. 4 Reg. 25. 9. erant prædictũ erat. 2. Par. 7. 20. iterum extruitur. 1. Esd. 3. 4. 5. ✠ 6. 3. 7. spoliatur & accenditur. 1. Mach. 1. 23. 33. prophanatur. 1. 49. 57. mundatur, & consecratur. 4. 36. 2. Mach. 10. 1. eius dem astatio. Dan. 9. 26. Mat. 24. 2. Marc. 13. 2. Luc. 19. 41. Contra templũ prophetatur. Leuit 26. 31. 3 Reg. 9. 7. 4 Reg. 21. 12. 2 Par. 7. 20. Psal. 73. 6. Esa. 66. 1. Ier. 7. 3. 17. ✠ 26. 6. 12. Amos 9. 1. Mich. 3. 12. Zach. 11. 1.*

Templum spirituale & domus Dei. Vide Ecclesia.

IPse (Dauid) ædificauit domum nomini meo, & thabiliam thronum regni eius vsque in sempiternum. *2. Reg. 7. 13.*

Sapientia ædificauit sibi domũ, excidit columnas septẽ, immolauit victimas suas, miscuit vinũ & proposuit mensã suã. *Prou. 9. 1.*

Mouebo oẽs gẽtes & veniet desideratus cunctis gentibus & implebo domum istam gloria: dicit Dominus exercituum. *Aggei. 2. 8*

Omnis ergo qui audit verba mea hæc & facit ea assimilabitur viro sapienti qui ædificauit domũ suã supra petram. *Matt. 7. 24.*

Et ego dico tibi quia tu es Petrus & super hanc petrã ædificabo ecclesiam meã, et portæ inferi non præualebunt aduersus eam. Ioan. 2. 19. *Cap. 16. 18.*

Nescitis quia templũ Dei estis vos, & spiritus Dei habitat in vobis. Idem. Cap. 6. 19. Item 3. 15. *2. Cor. 3. 16.*

Quis aũt cõsensus Dei cũ idolis? Vos enim estis templum Dei viui, sicut dicit Deus, quoniã habitabo in illis, et ambulabo et ero illorũ Deus et ipsi erũt mihi populus. Ephe. 2. 20. *2. Cor. 6. 16.*

Christus vero tanquã filius in domo sua, quæ domus sumus nos, si fiduciã et gloriã Dei spei nostræ vsque ad finem firmam retineamus. 1. Pet. 2. 5. *Heb. 3. 6.*

Templum idolorum: vide Ecclesia.

TVlerunt̃que Philystiim arcam Dei, et intulerunt eam in templũ Dagõ et statuerunt eam iuxta Dagon (Dagõ corã Arca semel atque iterum corruit, abscissis illi mine capite et manibus.) *1 Reg. 5. 2.*

Tunc ædificauit Salomon phanum chamos idolo Moab *3 Reg. 11. 7.*

Universidad de Deusto
Biblioteca

in mõte qui est contra Hyerusalem & Moloch Idolo filiorum Ammon. 1. Reg. 31. 9.

4. Reg. 10. 21. Sãctificate (ait Iehu insidiose vt disperderet cultores Baal) diẽ solẽnem Baal Vocauitq́ue, & misit in vniuersos terminos Israel, & venerunt cuncti serui Baal. Non fuit residuus ne vnus quidẽ qui non veniret, & ingressi sunt tẽplum Baal & repleta est domus Baal à summo vsque ad summum.

Cap. 19. 37. Cumq́ue adoraret Sennacherib, in templo Nesroch Deũ suum, Assyrij, Adramelech, & filij eius percusserunt eum gla-

Idem verba rim habetur dio fugerunq́ue in terram Armeniorum, & regnauit Asar

Esa 37. 38. Haddon filius eius pro eo. 4. 2. 17. 32.

Baruc. 6 54. Etenim cùm inciderit iguis in domũ Deorũ ligneorũ & argẽteorũ, & aureorum, sacerdotes quidẽ ipsorum fugient & liberabuntur: ipsi verò sicut trabes in medio cõburentur.

Hier. 43. 12 Et succendet ignem in delubris Deorum Ægypti & comburet ea, & captiuos ducet illos & amicietur terra Ægypti, sicut amicitur pastor pallio suo & egredietur inde in pace.

Dan. 14. ✠ Fraudes sacerdotum Idoli Bel, qui appositos illi cibos occultè auferebãt, regi p Danielẽ detecta sũt, ipsiq́ue interemptis idolũ vna cũ tẽplo suo subuersum est: Similiter & draconẽ quẽ colebant Babilonij iniecta in os massa expice adipe & pilis cõfecta: Daniel interfecit. Qua propter iratus Babylonijs missus est ĩ lacũ leonũ, &c. 1. Mac. 1. 50. Cap. 2. 3.

1. *Mac. 10. 83.* Et qui dispersi sunt per campum fugerunt in Azotum, & intrauerunt in Beth Dagon, Idolum suum, vt ibi se liberarent: & succendit Ionathas Azotum & ciuitates quæ erant in circuitu eius, & accepit spolia eorum, & templum Dagon & omnes qui fugerunt in illud, succendit igni.

Act. 19. 27. Non solum autẽ hæc periclitabatur nobis pars in redargutionem venire, sed & magnæ Dianæ templum (Ephesi) in nihilũ reputabitur, sed & destrui incipiet maiestas eius quã tota Asia, & orbis colit (hæc persuadebat Demetrius argentarius faciens ædes argenteas Dianæ populo.

Templum domus Dei, & domus orationis vocabitur.

Esa. 56. 7. ADducam eos in montem sanctum meum, & lętifica eos in domo orationis meæ, holocausta eorum & victimæ eorum placebunt mihi super altari meo, quia domus mea domus orationis vocabitur cunctis populi.

Matt. 21. 13. Domus mea domus orationis vocabitur, & vos fecistis eã spelunca latronum. Idem habetur, Luc. 19. 45. verbatim.

Christus ipse & omnes fideles frequenter in templo versantur.

ET egressus Iesus de templo ibat, & accesserunt discipuli eius, vt ostenderent ei ædificationes templi. *Matth. 24. 1.*

Et introiuit Hyerosolymã in tẽplũ. & circũspectis omnibus cũ iam vespera esset hora exiit in Bethaniam cũ duodecim. *Marc. 11. 11.*

Respondens Iesus dicebat docens in templo. Quomodo dicunt Scribæ Christum esse filium Dauid? *Cap. 12. 35.*

Hęc vidua (Anna) vsque ad annos, 84 Quæ nõ discedebat de tẽplo ieuniis & obsecrationib. seruiẽs Deo die ac nocte. *Luc. 2. 37.*

Et ingressus in templum cœpit ejicere vendentes, & emẽtes in illo, dicens illis: domus mea domus orationis vocabitur, vos autem fecistis eam speluncam latronum. *Cap. 19. 45.*

Quotidie quoque (erant) perducantes vnanimiter in templo & frangentes circa domos panem, sumebant cibum cũ exultatione & simplicitate cordis. *Act. 2. 46.*

Petrus autem & Ioannes, ascendebant in templum ad horam orationis nonam. *Cap. 3. 1.*

Angelus Domini dixit eis. Ite & stantes loquimini in tẽplo plebi omnia verba vitæ huius. Qui cùm audissent intrauerunt diluculo in templum, & docebant, aduenies autem princeps sacerdotum & qui cum eo erant, conuocauerunt concilium, & omnes seniores filiorum Israel, & miserunt ad carcerem vt adducerentur. *Cap. 5. 20.*

Tũc Paulus assumptis viris posterâ die purificatus, cũ illis intrauit in tẽplũ, annuncians expletionem dierum purificationis, donec offerretur p vno quoque eorũ oblatio. *Cap. 21. 26.*

In templo exaudit Deus & exaudit.

DIxitque dominus ad eum (Salomonem) exaudiui orationem tuam, et deprecationem tuam quam deprecatus es, coram me, sanctificaui domum hanc quam ędificasti, vt ponerem nomẽ meum ibi in sempiternum & erunt oculi mei, & cor meum ibi cunctis diebus. *3. Reg. 9. 3.*

Respice ad orationem serui tui, & ad preces eius Domine Deus meus, audi hymnum & orationem quam seruus tuus orat coram te hodie, vt sint oculi tui aperti super domum hanc die ac nocte, & super domum de qua dixisti: erit nomẽ meum ibi, vt exaudiat orationem quam orat in loco isto ad te seruus tuus. Idem habetur, 2. Paral. 6. 19. *Cap. 8. 29.*

Domus mea domus orationis vocabitur, vos autem fecistis eam speluncam latronum. *Matt. 21. 13.*

Templa manufacta non inhabitat Deus, quasi iis concludi possit, vel illis indigeat, vt homo ædibus.

3.*Reg.*8.27. ERgone putandum est quod verè dominus habitet super terram. Si enim cælum & cæli cælorum, te capere non possunt quanto magis domus hæc quam ædificauimus? Salomon, Idem verbatim habetur, 2.Par.6.18.

*Esa.*66.1. Hæc dicit Dominus: Cælum sedes mea terra autem scabellum pedum meorum, Quæ est ista Domus quam ædificabitis mihi? & quis est locus quietis meæ?

*Hiere.*23.24 Si occultabitur vir in absconditis, & ego non videbo eum? dicit Dominus? nunquid non cœlum, & terram ego impleo? dicit Dominus?

*Act.*7.48. Sed excelsus non in manufactis habitat, sicut: Propheta dicit, Cœlum mihi sedes est, terra autem scabellum pedum meorum. Cap.17.3.

Alioqui Deus in templis materialibus habitare dicitur.

3.*Reg.*6.3. ET habitabo in medio filiorum Israel & non derelinquam populum meum Israel.

*Cap.*8.12. Tunc ait Salomõ: Dominus dixit vt habitaret in nebula.

1.*Par.*23.25. Dixit autẽ Dauid: Requiem dedit Dominus Deus Israel populo suo & habitantibus Hyerusalem vsque in sempiternum.

*Psal.*77.60. Et repulit tabernaculum Silo, tabernaculum suum vbi habitauit in hominibus.

131.13. Quoniam elegit Dominus Syon, elegit eam in habitationem sibi.

*Hiere.*7.3. Hæc dicit Dominus exercituum Deus Israel: bonas facite vias vestras, & studia vestra & habitabo vobiscum in loco isto. 7.

*Matt.*23.21. Quicunque iurauerit in templo iurat in illo, & in eo qui habitat in eo, Act.7.46.

Templum dicitur locuta sanctus.

Gen.28.17. AIt Iacob. Vere Dominus est in loco isto, & ego nesciebam pauensque, Quàm terribilis est inquit locus iste! Non est hic aliud nisi domus Dei, & porta cœli.

*Exod.*3.5. At ille (Dominus Moysi ait) ne appropinques inquit huc: solue calciamentum de pedibus tuis, locus enim in quo stas, terra sancta est.

Tem-

Templum magnis muneribus dotatum.

2.Para.c.2.1.*cap.2.*c.3.*cap.4.*cap.5. oblatis plurimis 2.*Mach.*3.2. donatus gloria Domini impleuit templum. &c.

Igitur cùm sancta ciuitas habitaretur in omni pace, leges *Matth.*21.12. adhuc optimè custoditentur propter Oniæ Pontificis pietatem, & animos odio habentes mala, fiebat vt & ipsi reges & principes locum summo honore dignum ducerẽt & templum magnis muneribus illustrarent.

Templi prophanatores à Deo puniuntur.

ET intrauit Iesus in tẽplum Dei & eiiciebat omnes vendẽtes & emẽtes in tẽplo & mẽsas nũmulariorũ & cathedras vendẽtiũ colũbas euertit. Esa.56.5.*2.Mach.3.25.26.*. *Ioan.*2.15.

Et cùm feciſſet quasi flagellum de funiculis, omnes eiecit de templo, oues quoque & boues, & nummulariorum effudit æs, & mensas subuertit. *Eccle.*3.2.

Tempus fructuosè expendendum.

OMnia tempus habent, & suis spatiis transeunt vniuersa sub cœlo. 8.6.

Omni negotio tempus est & opportunitas, & multa hominis afflictio. *Eccles.*4.23.

Fili conserua tempus, & deuita à malo. 14.13.

Priusquàm moriaris, in amicum esto beneficus, & pro *Ibidem.*14. eo quod potes manum illi dando porrige.

Non defraudaris à die bono, & particula bonæ dieĩ non te prætereat. 15.21.

Nemini mandauit impiè agere, & nemini dedit spacium peccandi. *Ephes.*5.15.

Videte fratres quomodo cautè ambuletis, non quasi insipientes, sed vt sapientes, redimentes tempus.

Superstitiosè non obseruandum.

FActo vespere dicitis, Serenum erit, rubicũdum est enim cœlum. Et manè, hodie tẽpestas, rutilat enim triste cælũ. *Act.*1.7.

Non est vestrum nosse tempora, vel momenta, quæ pater posuit in sua potestate.

Temporis opportunitas in omnibus rebus obseruanda.

OMnia tempus habent, & suis spatiis transeunt vniuersa sub cœlo. *Eccles.*3.1.

Cap.5.8. Qui custo dit præceptum non experietur quicquam ma li,tempus & responsionem cor sapientis inte ligit.

Eccles.20.6. Est autem tacens non habens sensum loquelæ, & est ta ceens sciens tempus apti tẽporis.

Cap.32.20. Qui timent dominum inuenient iudicium iustum,& iu stitias quasi lumen accendent.

Rom.12.11. Sollicitudine nõ pigri,spiritu feruẽtes,Domino seruiẽtes.

Tenebræ trium dierum in Aegypto.

Exod.10.21. DIxit dominus ad Moysen Extende manum tuam in cœlum & sint tenebræ super terram Ægypti tam den sæ,vt palpari queant.

Psal.104.28. Misit tenebras & obscurauit,& non exacerbauit sermones suos.sap.17.3.repetitur idẽ.Exod.10. Item sap.19.16.fere.idem

In tenebris versatur mundus & amat eas.

4.Esd.14.20 POsitum est ergo sæculum in tenebris, & qui inhabitant in eo sine lumine.

Esa.59.9. Propter hoc elongatum est iudicium à vobis & non ap prehendit vos iustitia:expectauimus lucem,& ecce tenebræ splendorem & in tenebris ambulauimus.

Cap.60.2. Surge illuminare Hyerusalem quia venit lumen tuum,& gloria Domini super te orta est,& ecce tenebræ operiẽt ter ram,& caligo populos, super te orietur Dominus & gloria eius in te videbitur.

Ioan.1.5. In ipso vita erat,& vita erat lux hominum,& lux in tene bris lucet,& tenebræ eam non comprehenderunt.

Cap.3.19. Hoc est autem iudicium,quia lux venit in mundum, & dilexerunt homines magis tenebras, quam lucem,erant e nim mala eorum opera.

Cap.8.12. Iterum ergo locutus est eis Iesus dicens; Ego sum lux mũ di , qui sequitur me non ambulat in tenebris, sed habebit lumen vitæ.

Cap.11.35. Dixit ergo eis Iesus adhuc modicũ lumẽ in vobis est,am bulate dũ lucẽ habetis,vt non tenebræ vos comprehendãt & qui ambulat in tenebris nescit quò vadat Act.26.17.

1.Thess.5.7. Qui enim dormiunt,nocte dormiunt,& qui ebrij sunt no cte ebrij sunt.

1.Ioan.2.11. Qui autem odit fratrem suum in tenebris est,& in tene bris ambulat,& nescit quò eat,quia tenebræ obcæcauerunt oculos eius.

Te-

Tentare Deum non licet.

ET dixerũ adMoysen:Forsitã nõ erant sepulchra in Ægypto iõ tulisti nos vt moreremur in solitudine? Quid hoc facere voluisti,vt educeres nos ex Ægypto? Exod.14.11.

Qui (populus Israel) iurgatus contra Moysen ait,da nobis aquam vt bibamus.Quibus respõdit Moyses. Quid iurgamini contra me? quid tentatis Dominum? Cap.17.2.

Non tentabis Dominum Deum tuum,sicut tentasti in loco tentationis. Deut.6.16.

Et qui estis vos qui tentatis Dominum? Iudith.8.12.

Scriptum est enim non tentabis dominum Deum tuum. Matth.4.7.

Neque tentemus Christũ sicut quidam ex ipsis (Num.21.) 1.Cor.10.9.

Tentauerunt & à serpentibus perierunt.

Tentat seu verius probat Deus suos variis modis.

QVæ postquã gesta sunt,tentauit Deus Abrahã & dixit ad eum,Abraham,Abraham,at ille respõdit, adsum. Gen.22.7.

At ille (Moyses) clamauit ad dominũ , qui ostẽdit illi lignũ,quod cùm misisset in aquas , in dulcedinẽ versæ sunt, ibi constituit ei præcepta,atque iudicia,& ibi tentauit eum. Exod.15.25.

Dixit autem Dominus ad Moysen: Ecce ego pluã vobis panẽ de cœlo , egrediatur populus & colligat quæ sufficiũt per singulos dies,vt tentem eum,vtrũ ambulet in lege mea, an non,2.Paral.33.21. Cap.16.4.

Et ait Moyses ad populũ nolite timere , vt enim probaret vos,venit Deus,& vt terror illius esset in vobis ,& non peccaretis,Deut.8.2. Cap.20.20.

Nõ audies verba prophetæ illius aut somniatoris,quia tẽtat vos Dominus Deus vester vt palã fiat vtrum diligatis eũ an nõ,in toto corde,& in tota anima vestra, Iudic.2.22.c.3.1. Deut.13.3.

Dixit ergo dominus ad Sathan. Vniuersa quæ habet in manu tua sunt,tantum in eum ne extendas manum tuam, egressusque est Sathan à facie domini,Iob.2.8. Iob.1.12.

In paucis vexati , in multis bene disponentur , quoniam Deus tentat eos & inuenit illos dignos se. Sap. 3.5.

Omne quod tibi applicitũ fuerit accipe, & in dolore sustine,& in humilitate tua patientiam habe,quoniam in igne probatur aurum & argentum:homines verò receptibiles in camino humiliationis,cap.27.28. Eccles. 2.24.

Et ducam tertiam partẽ per ignem,& vram eos sicut vrfur argentum, & probabo eos sicut probatur aurum , ipse Zach. 13.9.

inuo-

inuocabit nomen meum.&c.

Rom. 5.4. Sed & gloriamur in tribulationibus, scientes quod tribulatio patientiam operatur, patientia autem probationem, probatio verò spem.

2. Petr. 2.9. Nouit Dominus pios de tentatione eripere, iniquos verò in diem iudicij reseruare cruciandos.

Iacob. 1. 2. Omne gaudium existimate fratres mei, cum in varias tentationes incideritis.

Ad sui probationem.

Genes. 22. 1. TEntauit Deus Abraham.

Ibidem. 12. Nunc cognoui quod timeas Dominum, & nō pepercisti vnigenito filio tuo propter me.

Deut. 13. 3. Tentat vos Dominus Deus vester, vt palàm fiat, vtrum diligatis eum, an non.

Sapien. 3. 5. Quoniam Deus tentauit eos, & inuenit illos dignos sc.

Eccles. 34. 9. Qui non est tentatus, pauca nouit.

Meriti augmentationem.

Iob. 1. 12. SIc Iob permisit tentari per Satan.

Tob. 2. Sic Tobias aduersitatibus tentatus fuit.

1. Petr. 1. 6. In quo exultabitis nunc ad breue tempus afflicti in variis expetimentis.

Tentat Diabolus decipiendo per mendacium.

Gen. 3. 4. SIc Euam aggressus est.

Matth. 4. 9. Hæc omnia tibi dabo si procidens adoraueris me.

Act. 5. 3. Anania, cur tentauit Satanas cor tuum, & mentireris Spiritui sancto?

Affectum incendendo per desiderium.

Iacobi. 1. 14. VNusquisque tentatur à concupiscentia sua, abstractus & illectus.

Defectum inducendo per consensum.

Eccles. 2. 1. FIli accedens ad seruitutem Dei, sta in iustitia, & timore, & præpara animam tuam ad tentationem.

1. Thess. 3. 5. Propterea & ego amplius nō sustinens, misi ad cognoscendum fidem vestram, ne forte tentauerit vos is qui tentat, & inanis fiat labor noster.

Iac. 4. 7. Resistite diabolo & fugiet à vobis.

1. Petr. 5. 8. Sobrij estote, & vigilate.

Tenta-

Tentari non patitur Deus suos supra id quod possunt.

TEntatio vos non apprehendat nisi humana, fidelis autē Deus, qui nō patietur vos tētari supra id qđ potestis, sed faciet etiā cū tētatiōe prouentū vt possitis sustinere. 1. Cor. 10. 13.

Nouit Dominus pios de tentatione eripere, iniquos verò in diem iudicij reseruare cruciandos. 2. Petr. 2. 9.

Nihil horum times, quæ passurus es, ecce missurus est diabolus aliquos ex vobis in carcerem vt tentemini, & habebitis tribulationem diebus decem. Apoc. 2. 10

Testamentum ordinandum.

Sic Abraham fecit.

DEdit Abraham cuncta quæ possederat Isaac: filiis autē concubinarum largitus est munera, & separauit eos ab Isaac filio suo, dum adhuc viueret. Gen. 25. 5.

Sic Iacob.

FInitis mādatis, quibus filios instruebat collegit pedes suos super lectum, & obiit. 49. 32.

Sic Tobias, cum putaret orationem suam exaudiri vt moreretur, vocauit ad se filium suum, dicēs: Audi fili mi, verba oris mei, caque in corde tuo quasi fundamentū repone. Tob. 4. 1.

Filio & mulieri, fratri & amico, nō des potestatem super te in vita tua: Et non dederis alij possessionem tuam, ne forte te pœniteat, & deprecetis pro illis. Eccles. 33. 20.

In die consummationis dierum vitæ tuæ, & in tēpore exitus tui, distribue hæreditatem tuam. Ibidem. 24.

Ritè obseruandum.

FRatres, secundum hominē dico, tamen hominis confirmatum testamentum nemo spernit, aut superordinat. Gal. 3. 15.

Vbi testamētū est, mors necesse est intercedat testatoris. Testamentum enim in mortuis cōfirmatum est: alioquin nondum valet, dum viuit qui testatus est. Hebr. 9. 16.

Testimonium tum bonum, tum falsum. Vide mendacium.

NOn loqueris contrà proximum tuum falsum testimonium. Idem Deut. 5. 19 cap. 17. 11. Exod. 20. 16.

Non suscipies vocem mendacij, nec iunges manum tuā vt pro impio dicas falsum testimonium. Cap. 23. 1.

Homicida sub testibus punietur, ad vnius testimonium nullus condemnabitur. Num. 35. 30.

Non

Universidad de Deusto
Biblioteca

Deut.19. 15. Nõ stabit testis vnus cõtra aliquẽ,quicquid illud peccati & facinoris fuerit,sed in ore duorum, aut triũ testiũ stabit omne verbum.18.Cùmq; diligẽtissimè perscrutãtes inuenerint falsum testem dixisse contra fratrẽ suum mendacium, reddent ei sicut fratri suo facere cogitauit,& auferes malum de medio tui.3.Reg.21.10.

Psal.26. 12. Ne tradideris me in animas tribulantiũ me,quoniã insurrexerũt in me testes iniqui,& mẽtita est iniquitas sibi. 54.11.

Prou. 6. 19. Proferentem mendacia,testem fallacem odit Deus.

Cap. 14. 5. Testis fidelis nõ mẽtit, ꝓfert aũt mẽdaciũ dolosus testis.

Cap. 19. 5. Testis falsus nõ erit impunitus, & qui mẽdacia loquitur non effugiet.9.Idem habetur.

Cap. 21. 28. Testis mẽdax peribit,vir obediẽs loquet victoriã.25.28

Cap. 24. 28. Ne sis testis cõtra ꝓximũ tuũ,nec lactes quẽq; labiis tuis.

Dan.13.‡ Castissimã Susannã impudẽtissimi presbyteri cùm eius cõcubitu frui non possent, falso adulteri accusant,sed cum ad mortem duceret,orãtẽ exaudiuit Deus,& per puerũ Danielẽ ꝓprio ore cõuictos saluãs,iure talionis popul' iaterimit.

Matt.18. 16. Si autem tenõ audierit,adhibe tecũ adhuc vnũ vel duos vt in ore duorum,vel trium testium ster omne verbum.

Cap. 19. 18. Nõ falsum dices testimoniũ.Idẽ.Mar. 10.19.& Rom. 13.9.

Cap. 26. 59. Principes autem sacerdotũ,& omne cõsilium quærebant falsum testimoniũ contra Iesum, vt eum morti traderẽt & non inuenerunt cùm multi falsi testes accessissent.cap.28.13.

Ioan. 8. 17. Et in lege vestra (dixit Iesus Iudæis) scriptũ est,q; duorum hominũ testimoniũ verũ est.Idẽ habetur 2.Cor.13.1.Act.6.11.

1. Cor. 5. 19. Aduersus presbyterũ accusationem noli recipere,nisi sub duobus aut tribus testibus.Hebr.10.28.

Thaddeus: Vide Lebbæus.

Thamar concumbit cum Iuda suo socero.Gen.38.15. Gignit gemellos Phares & Zara 38.27.‡ 46.12.

Thamar violatur ab Ammon fratre suo.2.Reg.13.14.

Thamar filia Absalonis.2.Reg 14. 27.

Thare pater Abraham Gen.11.26.

Thebes obsidetur,Iudic.9.50.

Thebni rex Israel 3.Reg. 16.21.

Thecuitis mittitur ad regem Dauid,vt impetret reducẽdum Absalon,2.Reg.14.25

Theglath Phalasar deuictam magnam partem Israelitarũ transtulit in Assyrios,4.Reg.15.29.

Theodas occisus est, Act.5.37.

Thr-

Thesaurus minus diligendus magis diligitur.

Noli lętari Israel,noli exultare sicut populi,qa fornicat' es à Deo tuo,dilexisti mercedẽ super oẽs areas tritici. *Osea. 9. 1.*

Nolite thesaurizare vobis thesauros in terra vbi erugo & tinea demolitur,& vbi fures effodiunt & furantur. *Matt.6. 19.*

Cùm audisset autẽ adolescẽs (cui Christus dixerat:Si vis perfectus esse,vade & vende omnia quæ habes,& da pauperib')verbũ,abiit tristis,erit enim habẽs multas possessiões. *Cap. 19, 22.*

Item verbatim Mar.10 22.habetur.Item Lucæ.18.23.

Ideo dico vobis,nolite solliciti esse animæ vestræ quid mãducetis,neq; corpori qd induamini,anima plus est q̃ esca,& corpus plusquam vestimentum.Ioan.6.26.1. Cor.9.28. *Luc. 12. 22*

Tertullus Orator accusat Paulum. Act. 24 2.

Thola dux in Israel,Iud.10.1.

Tholomæi rex Iessur 2.Reg.13.37.

Thomas Didymus paratum se offert cũ Christo vre in mortem.Ioan.11.16.eratincredulus.20.25.27.

Timendus est Deus & ante oculos habendus.

Dixitq; Angelus ei (Abrahamo) nõ extẽdas manũ tuã sup puerũ neq; facias illi quicquã, nũc cognoui qd timeas dñm & nõ pepercisti vnigenito tuo ꝓpter me, ca.31.49. *Gene. 22.12.*

Timuerũt autem obstetrices Deum, & nõ fecerunt iuxta præceptum regis Ægypti,sed conseruabant mares.

Nolite timere,vt enim probaret vos,venit Deus,& vt terror illius esset in vobis,& non peccaretis. *Exod. 1. 17.*

Custodi igitur temetipsum,& animam tuam sollicitè,ne obliuiscaris verborũ,quæ viderunt oculi tui, & ne exeidant de corde tuo cunctis diebus vitæ tuæ. *Cap. 20.20.*

Hæc sunt præcepta Domini vt timeas dñm Deũ tuum & custodias omnia mãdata atq; præcepta eius,quæ ego prę cipio tibi,& filiis ac nepotibus tuis,cunctis diebus vitę tuæ vt prolongentur dies tui. 13. Dominum Deum tuum timebis & illi soli seruies,ac per nomẽ illius iurabis.24. Idem habetur cap.10. 20.verbatim. *Deut.4.9.*

Et nũc Israel quid dñs Deus tuus petit à te,nisi vt timeas dñm Deum tuum,& ambules in viis eius, & diligas eũ , ac seruias dño Deo tuo in toto corde tuo , & tota anima tua. *Cap. 6. 2.*

Dominum Deum vestrum sequimini,& ipsum timete, & mandata illius custodite , & audite vocem eius, ipsi seruietis,& ipsi adhærebitis. *Cap. 10. 12.* *Cap.13. 4.*

Nunc

*Iosue.*24.14. Nunc ergo timete Dominum & seruite ei e orde perfecto atq; verissimo,& auferte Deos quibus seruierũt patres vestri i Mesopotamia,& i Ægypto ac seruite dño. Iud.&c.

*4.Reg.*17.36 Sed Dominum Deum vestrum qui eduxit vos de terra Ægypti in fortitudine magna,& brachio extento ipsum timere,& illum adorate,& illi immolate.2.Paral.20.15.

Iob. 1. 8. Nunquid considerasti (ait Dñs ad Sathan) seruũ meum Iob,quod non sit ei similis in terra,homo simplex & rectus ac timens Deum,& recedens à malo.

Cap. 28.28. Ecce timor Domini ipsa est sapientia,& recedere à malo intelligentia.

Psalm. 26.1. Dominus illuminatio mea,& salus mea,quem timebo.

32. 8. Timeat Dominũ omnis terra:ab eo autem commoueantur omnes inhabitantes orbem.110.5.

33.8. Immittet angelus Domini in circuitu timentium eum & eripiet eos.10.Timete Dominum omnes sancti eius, quoniam non est inopia timentibus eum.

111.1. Beatus vir qui timet dñm in mandatis eius volet nimis.

127.1. Beati omnes qui timent Dñm qui ambulant in viis eius.

*Prou.*1. 7. Timor Domini principium sapientiæ,sapientiam autem doctrinam stulti despiciunt.

*Cap.*3.7. Ne fis sapiẽs apud temetipsum;time Deũ & recede à malo.

Cap. 9. 10. Principiũ sapiẽtiæ timor Dñi,& scientia sanctorũ prudẽtia.

*Cap.*14.2. Ambulãs recto itinere,& timens Deum despicitur ab eo qui infami graditur via 27.Timor Domini fons vitæ, vt declinet à ruina mortis.

*Cap.*15.16. Melius est parum cum timore Domini,quàm thesauri multi & insatiabiles.

*Cap.*16.6. Misericordia & veritate redimitur iniquitas,& in timore Domini declinatur à malo.

*Cap.*22.4. Finis modestiæ timor Domini, diuitiæ, & gloria,& vita Eccles.12.11.

*Cap.*24.21. Time Deum fili mi,& regem ,& cum detractoribus ne commisceaeris.

*Eccles.*1. 11. Timor Domini gloria, & gloriatio, & lętitia, & corona exultationis.

*Cap.*2.7. Metuentes Dominũ sustinete misericordiã eius , & non deflectatis ab illo ne cadatis.12.Quis enim permansit in mandatis eius & derelictus est,aut quis inuocauit eum & despexit illum? 18.qui timent Dominum non erunt incredibiles verbo illius,&qui diligunt illum conseruabunt vitam illius.

In tota anima tua time dñm & sacerdotes illius sanctifica *Cap.*7. 31.

Semen hoc hominũ honorabitur quod timet dñm, semẽ autẽ hoc exhonorabitur quod præterit mandata Domini. *Cap.*10.23.

Qui timet Deum faciet bona,& qui cõtinens est iustitiæ apprehendet illam.&c. *Cap.*15.1.

Timor domini initium dilectionis eius,fidei autem initiũ agglutinandum est ei.&c. *Cap.*25.16.

Timenti Deũ non occurrent mala , sed in tentationem Deus illum cõseruabit & liberabit à malis. ea.41.16.Esa 8.5. *Cap.*33.1.

Qui timet Dominũ nihil trepidabit,& non pauebit quoniam ipse est spes eius. *Cap.*34.16.

Ne timeas quia ego tecũ sum,ne declines quia ego Deus tuus confortaui te & auxiliatus sum tui & suscepit te dextera iusti mei. *Esai.*41.10.

Noli timere (Israel) quia redemi te & vocaui te nomine tuo,meus es tu.

Ego ipse consolabor vos : quis tu vt timeres ab homine mortali & à filio hominis qui quasi fœnum ita arescet? *Cap.*43.1.

Quis non timebit te ô rex gentiũ? tuũ est enim decus inter cũctos sapientes gentium ,& in vniuersis regnis eorum nullus est similis tui. *Cap.*51.12.

Et dabo eis cor vnum & viam vnã vt timeant me vniuersis diebus & bene sit eis & filiis eorum post eos. *Hyere.*10.7.

Propter hoc dedisti timorẽ tuũ in cordibus nostris & vt inuocemus nomen tuũ & laudemus te in captiuitate nostra; quia conuertimur ab iniquitate patrum nostrorum qui peccauerunt ante te. *Baruch.* 3.7.

Ecce iudex Deus timete eũ & desinite à peccatis vestris & obliuiscamini iniquitates vestras iã agere eas in sempiterno & Deus educet vos & liberabit de omni tribulatione. *4.Esd.*16.68

Nolite timere eos qui occidunt corpus, animã autem nõ possunt occidere,sed potius timete eũ qui potest &animã & corpus perdere in gehennam.Idem habetur.Luc.12.5. *Matt.* 10.28.

Omnes honorate,fraternitatem diligite,deum timete,regem honorificate.ea.3.15. *1.Pet.*2.17.

Timete dominũ & date illi honorẽ quia venit hora iudicij eius,& adorate eum qui fecit cælũ & terram,mare & omnia quæ in eis sunt & fontes aquarum. *Apoc.*14 .7.

Timoris Dei, fructus, vtilitas, & laus.

Misericordia autem Domini ab æterno vsque in æternum super timentes eum.Gen.19.9. *Psal.*102.17.

124.1. Qui confidunt in domino sicut mons Syon non commouebitur in æternum. 117.*

Prou. 10.27. Timor Dñi apponet dies & anni impiorum breuiabũtur.

Cap. 14.27 Timor domini fons vitæ, vt declinet à ruina mortis.

Cap. 19.23. Timor Domini ad vitam, & in plenitudine cõmorabitur absque visitatione pessimi.

Cap. 22.4. Finis modestiæ timor Domini, diuitiæ, & gloria & vita.

Homini prodest ipsum bene ordinando.

Ioſ. 23.14. TImete Deum & seruite ei perfecto corde atque veraci (sima

Pſal. 2.11. Seruite domino in timore:

118.101. Confige timore tuo carnes meas.

4. Reg. 17.41 Fuerunt igitur gentes istæ timentes quidem dominũ, sed nihilominus idolis suis seruientes.

Prou. 3.7. Time dominum & recede à malo. Sanitas quippe erit umbilico tuo, & irrigatio ossibus tuis.

8.13. Timor domini odit malum.

14.16. Sapiens timet & declinat à malo.

15.28. Per timorem domini declinat omnis à malo.

Ibid. 33. Timor domini disciplina sapientiæ.

16.6. In timore domini, declinatur à malo.

23.17 Non æmuletur cor tuum peccatores, sed in timore domini esto tota die, quia habebis spem in nouissimo, & præbenitio tua non auferetur.

24.21. Time dominum fili mi, & rogem

28.14. Beatus homo qui semper est pauidus qui vero mentis est duræ corruet in malum.

Eccl. 7.19. Qui timet Deum, nihil negligit.

12.13. Deum time & mandata eius obserua. (ces vestra.

1.27. Timor domini expellit peccatum.

2.8. Qui timetis dominũ, credite illi: & non euacuabitur merces vestra.

Ibid. 18. Qui timent dominũ, non erunt incredibiles verbo illius. Qui timent dominum præparabunt corda sua, & in conspectu illius sanctificabunt animas suas. Qui timent dominum custodiunt mandata illius & patientiam habebunt vsque ad circumspectionem illius.

737. In anima tua time dominum.

15.1. Qui timet Deum faciet bona.

21.7. Qui timet Deum conuertetur ad cor suum.

Ibid. 13. Consummatio timoris Dei sapientia, & sensus.

25.16. Timor Dei initiũ dilectionis eius: fidei autẽ initium adglutinandum est ei.

Timuerunt me mandato hominum & doctrinis. Esaiæ. 29.13.

Dabo ei cor vnum & viã vnam, vt timeant me vniuersis diebus, & bene sit eis & filiis eorum post eos. Iere. 32.39.

Vtenè remunerando.

QVis similis tui in fortib⁹ dñe? quis similis tui magnificus in sanctitate terribilis atque laudabilis faciens mirabilia. Exod. 15.11

Noli timere fili mi pauperem quidem vitam gerimus, sed multa bona habebimus, si timuerimus Deũ, & recesserimus ab omni peccato, & fecerimus bene. Tob. 4.23.

Timor Dñi, ipsa est sapientia, & recedere à malo intelligẽtia. Iob. 28.28.

Timete dominum omnes sancti eius. (tia. Pſal. 33.10.

Dedisti hæreditatem timentibus nomen tuum. 60.6.

Beatus qui timet dominum, potens in terra erit. Gloria & diuitiæ in domo eius. 111.1.

Voluntatem timentium se faciet. 144.19.

Timor domini apponet dies. Prou. 10.27.

In timore domini fiducia fortitudinis, & filiis eius erit spes. Timor domini fons vitæ vt declinet à ruina mortis. 14.26.

Timor domini ad vitam, & in plenitudine commorabitur absque visitatione pessimi. 19.23.

Finis modestiæ, timor domini diuitiæ & gloria & vita. 22.4.

Timor domini gloria, & gloriatio, & lætitia, & corona exultationis. Eccle. 1.11.

Timenti dñm bene erit in extremis, & in die obitus sui (benedicetur. Ibid. 3.

Plenitudo sapientiæ est timere Deum,

Qui timetis Dominũ, spetate in illum, & in oblectationẽ veniet vobis misericordia. Qui timetis Dominum, diligite illum, & illuminabuntur corda vestra. 2.9.

Semen hominum honorabitur hoc quod timet dominũ. 10.23.

Oculi domini semper timentes eum. (timor Dei 15.30.

Agnoscent, qui derelicti sunt, quoniã nihil melius est quã 23.37.

Beatus homo cui donatum est habere timorem Dei. 25.15.

Timor Dei super omnia se superposuit. Ibid. 14.

Qui timet dominum excipiet doctrinam eius, & qui vigilauerint ad illum inuenient benedictionem. 32.20.

Timenti dominum non occurrent mala, sed in tẽtatione Deus illum conseruabit & liberabit à malis. 33.1.

Qui timet dñm, nihil trepidabit, & non pauebit quoniam ipse est spes eius. Timentis dominum, beata est anima eius. 34.16.

Oculi Domini super timentes tuas.

40.26. Facultates & virtutes exaltant cor,& super hæc,timor domini. Non est in timore Domini minoratio. Timor domini sicut paradisus benedictionis.

Mich.6.9. Salus erit timentibus nomen Domini.

Malach.4.2. Orietur vobis timentib* nomẽ meũ sol iustitię,& sanitas in pennis eius,& egrediemini,& salietis, sicut vituli de armento.

Luc.1.5. Misericordia eius à progenie in progenies timentibus eũ

Timor humanus, vitiosus.

Iob.6.16. Qui timent pruinam,irruet super eos nix.

Psal.13.5. Illic trepidauerunt timore,vbi non erat timor.

Prou.29.25. Qui timet hominem cito corruet.

Eccl.22.21. Sicut ornatus arenosus in pariete lympido & sicut palliatus in excelsis,& cæmentum sine impensa posita contra faciẽ venti non permanebunt,sic cor timidũ in cogitatione stulta cõtra impetum timoris,non resistet.

Matt.1.20. Noli timere accipere Mariam coniugem tuam.

Luc.12.4. Dico vobis amicis meis,ne terreamini ab his, qui occidũt corpus,& post hęc non habet amplius quid faciant.

1.Pet 3.14. Qui est qui vobis noceat,si boni æmulatores fueritis? Timorem eorum ne timueritis,& non conturbemini.

Contemptus eius, virtuosus.

Psal. 24.14. Firmamentum est dominus timentibus eum.

26.1. Dominus illuminatio mea & salus mea quem timebo.

55.5. In Deo speraui,non timebo quod faciat mihi homo.

Prou.3.25. Ne paueas repentino terrore,& irruentes tibi potestates impiorum:dominus enim erit in latere tuo.

Esai. 41.10. Seruus meus es tu: Ne timeas,quia ego tecum sum.

Ibid.13. Ne timeas,ego adiuui te.

43.1. Noli timere, quia redemi te, & vocaui te nomine tuo. Cũ trãsieris p aquas tecum ero: et flumina nõ operiẽt te. Cũ ãbulaueris in igne nõ cõbureris,& flãma nõ ardebit in te.

5.7. Audite me qui scitis iustũ,populus meus,lex mea in cordibus eorum:nolite timere opprobriũ hominũ,&blasphemias eorum ne metuatis. Sicut enim vestimentum, sic comedet eos vermis,& sicut lanam deuorabit eos tinea.

Ibid.12. Quis tu vt timeas ab homine mortali, & à filio hominis qui quasi fœnum,ita arescet:& oblitus es domini factoris tui qui tetendit cælos,& fundauit terram.

Ierem.1.8. Ne timeas à facie eorum,quia tecum ego sum,vt eruam te dicit

dicit Dominus.

Si Deus pro nobis quis contra nos. Rom.8.31

Eius defectus causa est peccandi.

Respondit Abrahã(Abimelech) cogitaui mecum dicens Gen.20.11.
forsitan non est timor Dei in loco isto & interficiant me propter vxorem meam.

Timore punit Deus & terrore.

Cumque essent(Iacob cum omni domo sua) terror Dei Gen.35.5.
incussit omnes per circuitũ ciuitates,&non sunt ausi per sequi recedentes.

Terrorem meum mittam in percursum tuum,& occidam Exod.23.27.
omnem populũ ad quem ingredieris eunctorumque inimicorum tuorum coram te terga vertam.

Et qui de vobis remãserit dabo pauorẽ in cordibus eorũ Leuit.26.36.
in regionibus hostiũ terrebit eos sonitus folij volãtis & ita fugient quasi gladium,cadent nullo persequente Iosu.2.9.

Hodie incipiam mittere terrorẽ atque formidinẽ tuã in Deut.2.25
populos qui habitant sub omni cœlo,vt audito nomine tuo (Israel)paueant & in morem parturientium contremiscant & dolore teneantur.

Nullus stabit contra vos(Israel)terrorem vestrum atque Cap.11.25.
formidinem dabit dominus Deus vester super omnẽ terrã quam calcaturi estis,sicut locutus est vobis Deus vester.

Videbuntque omnes terrarũ populi quod nomẽ domini Gap. 28.10.
inuocatum sit super te et timebunt te(Israel)65.In gentibus quoque illis nõ quiesces,neq; erit requies vestigio pedis tui (Israel):dabit enim tibi dñs cor pauidum,& deficientes oculos & animam consumptam merore,& erit vita tua quasi pẽdés ante te timebisque nocte et die et non credes vitæ tuæ.

Et conturbauit eos Dominus(scilicet quinque reges illos Iosu.10.10.
expugnantes Gabaon)à facie Israel: contriuitque plaga magna in Gabaon,ac persecutus est eos per viam ascensus Bethorum &percussit vsque Azeca et Maceda.4.Reg.7.6.

Omnia itaq; castra turbata sunt& vociferãtes(Madianitę) Iudic. 7.21.
vlulantesque fugerunt(scilicet à gladio Dei et Gedeonis)et nihilominus insistebant trecenti viri buccinis personantes.

Factũ est aũt cũ Samuel offerret holocaustũ,Philistiim ini 1.Reg.7.10.
erent prælium contra Israel, intonuit aũt dñs fragore magno in die illa super philistiim et exterruit eos et cęci sunt à filiis Israel.

Universidad de Deusto
Biblioteca

2.Par.14.14. Et percusserunt(Asa eũ suis)ciuitates omnes per circuitũ Geratæ grãdis quippe cunctos terror inuaserat (Æthiopes) & diripuerunt vrbes & multam prædum asportauerunt.

Cap.17.10. Itaque factꝰ est pauor dñi super omnia regna terratũ quæ erant per gyrum Iuda nec audebant bellare cõtra Iosaphat

Cap.20.29. Irruit autem pauor domini super omnia regna terrarum cum audissent quod dominus pugnasset contra inimicos Israel(scilicet Ammonitas,Moabitas & Syros.)

Psal.9.20. Exurge domine non confortetur homo,iudicentur gẽtes in conspectu tuo.

Hyere.49.37 Et pauere faciam Æliam coram inimicis suis & in cõspectu quærentium animam eorum & adducam super eos malum iram furoris mei dicit dominus:& mittam post eos gladium donec consumam eos.Iudith.14.14.

Iudith.15.1. Cùmque omnis exercitus decollarum Holopherné audisset,fugit mens & consilium ab eis,& solo tremore & metu agitari,fugæ præsidium sumunt.

2.Mach.3.4. Heliodorus(a rege Antiocho missus vt thesauros templi raperet)autem quod decreuerat perficiebat eodẽ loco ipse cum satellitibus circa ærarium presens,sed spiritus omnipotentis Dei magnã fecit ostensionis euidẽtiam,ita vt omnes q̃ ausi fuerãt ei parere, ruentes Dei virtute in dissolutionẽ & formidinem conuenerentur. *Timoris Dei exempla.*

Exod.1.17. TImuerunt autem obstetrices Deum(quibus præceperat Pharao omnes masculos interficere in Israel &fœminas reseruare)& non fecerunt iuxta præceptum regis Ægypti sed conseruabant mares.

Cap.14.31. Et viderũt(filij Israel transeuntes mare rubrũ) mortuos Ægyptios, super littus maris & manũ magnam quam exercuerat dominus super eos,timuitque populus dominum & crediderunt domino & Moysi seruo eius.

2.Par.19.7. Sit timor domini vobiscum & cum diligentia cuncta facite,nõ est enim apud dominum Deum nostrum iniquitas nec personarum acceptio nec cupido munerum.

Tob.2.9. Sed Tobias plus timẽs Deum quàm regem rapiebat corpora occisorum & occultabat in domo sua & mediis noctibus sepeliebat ea.13.Nam cum ab infantia sua semp Deum timuerit & mãdata eius custodierit non est contristatus eõ tra dominum quod plaga cæcitatis euenerit ei.

Cap.3.8. Virum autem cum timore tuo(domine Deus)non cum libidine mea consensi suspicere.3.Reg.18.3.

Cap.9.12. Cũq; omnes dixissent amen,accesserunt ad conuiuũ sed

& cum timore domini nuptiarum conuiuium exercebant.
Et erat hæc(Iudith)in omnib.famosissima quoniã timebat dominũ valde,nec erat qui loqueretur de ea malũ verbum. *Iudic.8.8.*
Semper enim quasi tumẽtes super me fluctus timui Deũ, & pondus eius ferre non potui. *Iob.31.23.*
Et timuerunt viri(Niniuitæ)timore magno dominum, & immolauerunt hostias domino & vouerunt vota. *Ioan.1.16.*
Fallax gratia & vana est pulchritudo,mulier timens Deũ ipsa laudabitur. *Prou.31.30*
Senectũ plagis perimeretur(Eleazarus)ingemuit & dixit domine q̃ habes sanctã sciẽtiã manifestè tu scis qa cũ à morte possem liberari,duros corporis sustineo dolores,secundũ animam verò propter timorem tuum libenter hæc patior. 2.Mac.6.30
Et ecce homo erat in Hierusalem cui nomen Symeon & homo iste iustus & timoratus, expectans consolationem Israel & spiritussanctus erat in eo.ca.8.2. *Luc.2.25.*
Vir autem erat in Cæsarea nomine Cornelius, religiosus ac timens Deum cum omni domo sua,faciens eleemosinas multas plebi.35.In veritate comperi quia non personarum acceptor Deus sed in omni gente qui timet deum & operatur iustitiam acceptus est illi.ca.8.2.cap.9.5. *Act.10.2.*

Timor & sollicitudo non repugnat fidei & spei.

SErute domino in timore & exultate ei cum tremore. *Psal.2.11.*
Omnia hæc tractaui in corde meo vt curiose intelligerẽ: Sunt iusti atque sapiẽtes & opera eorum in manu Dei sunt & tamen nescit homo vtrum amore an odio dignus sit. *Eccle.9.1.*
De propitiato peccato noli esse sine metu,neque adiicias peccatum super peccatum. *Eccle.5.5.*
Bene prepetet incredulitatem fracti sunt,tu autẽ fide stas noli altum sapere,sed time. *Rom.11.20.*
Ego igitur sic curro nõ quasi in incertũ,sic pugno nõ quasi aerẽ verberãs,sed castigo corpus meũ & in seruitutẽ redigo ne forte cũ aliis prædicauerim ipse reprobus efficiar. 1.Cor.9.27.
Itaque qui se existimat stare,videat ne cadat. Heb.3.14. *Cap.10.12.*
Itaque charissimi mei, sicut semper obedistis, non vt in præsentia mea tãtũ,sed multo magis nunc in absentia mea cũ metu attremote salutem vestram operamini. Ca.3.11.13. *Philip.2.12.*
Timeamus ergo ne forte relicta pollicitatione introeũdi in requie eius,existimetur in vobis aliquis deesse &c.2.pet.3.17 *Heb.4.1.*

Timent & reuerentur homines etiam mali.

ET subuerte rotas curruũ(dñs Deus)ferreas eorũ, in profundum *Exod.14.25.*

fundũ. Dixerunt ergo Ægyptij: Fugiamus Israelem: dominus enim pugnat pro eis contra nos. Genes. 20. 3. 4. Reg. 3. 24

1. *Reg.* 18. 12. Et timuit Saul Dauid, eo quod dominus esset cum eo & à se recessisset.

2. *Esd.* 6. 16. Factum est ergo cùm audissent omnes inimici nostri vt hoc audirent, vniuersæque gentes quæ erant in circuitu nostro & concidissent intra semetipsos & scirent quod à Deo factum est opus hoc. 1. Mach. 3. 35.

1. Mac. 12. 28. Et audierunt aduersarij (principes Demetrij quod pugnax est Ionathas cum suis in bello & timuerunt & formidauerunt in corde suo & accenderunt focos in castris suis.

Mar. 6. 20. Herodes enim metuebat Ioannem sciens eum virum iustum & sanctum & custodiebat eum, & audito eo multa faciebat & libenter eum audiebat. Act. 5. 13. cap. 16. 29.

Timotheus circumciditur, & proficiscitur cum Paulo, Act. 16. 3. mittitur cum Paulo in Macedoniam, 19. 22. accepit gratiam per impositionem manuum. 1. Tim. 4. 14. 2 Tim. 1. 6.

Titum Gentilem noluit Paulus circumcidi, Gal. 2. 3. Titus à Paulo constitutus episcopus Cretensis, Tit. 1. 5.

Tobias vir pius, & in pietate constans, Tob. 2. 1. & sit caecus, 2. 11. visum recipit. 11. 14.

Traditiones sine scripto ab Apostolis acceptas seruandæ nobis sunt. (Vide antiquæ vitæ.

2. *Thess.* 2. 15 ITaque fratres state & tenete traditiones quas didicistis siue per sermonem siue per epistolam nostram.

Tradiderunt apostoli quædam viua voce.

1. Cor. 11. 34. SI quis esurit domi manducet, vt non in iudicium conueniatis, cætera autem cùm venero disponam.

2. *Ioan.* 1. 12. Plura habẽs scribere vobis nolui per chartã iter arripere tũ spero enim me futurũ apud vos & os ad os loqui, vt gaudium vestrum plenum sit. Idem epistola 3. 13. habetur.

Tribulatio.

Genes. 42. 2. MErito hæc patimur, quia peccauimus in fratrem nostrum (Christum) vidẽtes angustias animæ illius dum nos precaretur, non audiuimus, idcirco venit hæc afflictio super nos.

Exod. 1. 12. Quanto magis opprimebant eos, tanto magis multiplicabantur, & crescebant.

Num. 31. 23. Omne quod potest transire p flammas, igne purgabitur.

1. *Reg.* 2. 2. Cõuenerunt ad Dauid (Christum) omnes qui erant in angustia

gustia constituti, & oppressi ære alieno (à diabolo,) & amaro animo: & factus est eorum princeps.

Tempore angustiæ suę auxit Achaz contemptũ in dñm. 2. Par. 28. 22.

Cùm requieuissent, reuersi sunt, vt facerent malum in cõspectu Domini. Nehe. 9. 28.

In tempore tribulationis suæ clamauerunt ad Dominum. *Ibid.* 7. 17.

Benedictum est nomen tuum Deus patrum nostrorũ, qui cùm iratus fueris, misericordiam facies, & in tempore tribulationis peccata dimittis his, qui inuocant te. Tob. 3. 13.

Hoc habet pro certo, omnis qui colit te, quòd vita eius, si in probatione fuerit, coronabitur: si autem in tribulatione fuerit, liberabitur. *Ibidem.* 12.

Post tempestatem, tranquillum facis: & post lacrymationem & fletum, exultationem infundis. *Ibid.* 22.

Tu Dñe flagellas & saluas, deducis ad inferos & reducis. 13. 2.

Ipse castigauit nos: propter iniquitates nostras: & ipse saluabit nos, propter misericordiam suam. *Ibid.* 5.

In tuo flagello vindica iniquitates nostras. Iudith. 7. 20.

Non vlciscamur nos pro his, quę patimur: sed reputantes peccatis nostris hæc ipsa supplicia, minora esse flagella domini, quibus quasi serui corripimur, ad emendationem: & non ad perditionem euenisse credamus. 8. 26.

Si bona suscepimus de manu domini, mala quare non sustineamus? Iob. 2. 10.

Nemo loquebatur ei verbum: videbant enim dolorem (esse vehementem. *Ibidem.* 13.

Homo nascitur ad laborem, & auis ad volatum. 5. 7.

Beatus homo, qui corripitur à Deo: increpationem ergo Domini ne reprobes, quia ipse vulnerat & medetur, percuti & manus eius sanabunt. *Ibidem.* 17.

In sex tribulationibus liberabit te, & in septima non tanget te malum. *Ibidem.* 19.

Sagittæ Domini in me sunt, quarum indignatio ebibit spiritum meum. 6. 4.

Auferat à me virgam suam, & pauor eius non me terreat 9. 34.

Vtinam intelligeres, quòd multò minora exigaris ab eo quàm meretur iniquitas tua. 11. 6.

Domus illorum securæ sunt & pacatæ, & non est virga Dei super eos. 21. 9.

Ipse probabit me quasi aurum quod per ignem transit. 23. 10.

Consumpta est caro eius à supplicijs, reuertatur ad dies adolescentiæ suę. 33. 25.

Universidad de Deusto
Biblioteca

*Ibid.*17. Peccaui,& verè deliqui,& vt eram dignus, non recepi.
*Psal.*22. Apprehẽdite disciplinam,ne quando irascatur Dominus.
4.2. In tribulatione dilatasti mihi.
35.4. Posteaquam multiplicatæ sunt infirmitates eorum,acce lerauerunt.
16.3. Probasti cor meum,& visitasti nocte: igne me examinasti & non est inuenta in me iniquitas.
17.36. Disciplina tua correxit me in finem.
22.4. Virga tua,& baculus tuus:ipsa me consolata sunt.
31.7. Tu es refugium meum à tribulatione,quę circundedisti me.
33.19. Iuxta est Dominus his,qui tribulato sunt corde & humiles spiritu saluabit. (biume.
*Ibid.*20. Multæ tribulationes iustorum.
49.15. Inuoca me in die tribulationis,& eruam te,& honorificabis
65.11. Posuisti tribulationes in dorso nostro.
*Ibidem.*12. Transiuimus per ignem & aquam.
82.17. Imple facies eorũ ignominia,& quærent nomen tuũ dñe.
90.15. Cum ipso sum in tribulatione.
93.19. Secundum multitudinẽ dolorum meorum in corde meo consolationes tuæ lætificauerunt animam meam.
118.71. Bonum mihi,quia humiliasti me.
Prouer.3.11. Disciplinam Domini ne abiicias fili mi,nec deficias cùm ab eo corriperis,quem enim diligit Dominus corripit, & quasi pater in filio complacet sibi.
17.37. Sicut igne probatur argentum & aurum in camino, ita corda probat Dominus.
*Eccles.*4.14. De carcere catenisque interdum egreditur quis ad regnũ & alius natus in regno,inopia consumitur.
10.4. Curatio,cessare faciet peccata maxima.
*Sapien.*3.5. In paucis vexati,in multis bene disponẽtur,quoniã Deus tentauit eos,& inuenit eos dignos se: Tanquam aurum in fornace probauit illos, & quasi holocausti hostiam accepit illos,& in tempore erit respectus illorum.
11.11. Hos quidem tanquam pater monens probasti:illos autẽ tanquam rex durus interrogans condemnasti.
*Ibidem.*14. Cùm audirent per sua tormenta bene secum agi,comme morati sunt Dominum,admirantes in finem exitus.
12.22. Cùm das nobis disciplinam,inimicos nostros multiplicitei flagellas,vt bonitatem tuam cogitemus.
16.6. Ad correptionem in breui turbati sunt,signum habentes salutis ad commemorationem mandati legis tuæ. Omne

Omne quod ibi applicatum fuerit,accipe,& in dolore sustine,& in humilitate tua patientiã habe,qm̃ in igne probatur aurum & argentum,homines verò receptibiles,in camino humiliationis. *Eccles.*2.4.
Quoniam pius & misericors est Dominus,& remittit in dies tribulationis peccata. *Ibidem.*13.
Vasa figuli probat fornax,& homines iustos tẽtatio tribulationis. 27.6.
Infirmitas grauis sobriam facit animam. 31.2.
Speciosa Dei misericordia in tẽpore tribulationis, quasi nubes pluuiæ in tempore siccitatis. 35.26.
Extoquam ad purum scoriam tuam, & auferam omne stannum tuum. *Esa.*1.25.
Cùm feceris iudicia tua in terra,iustitiam discent habitatores orbis.Misereamur impio,& non discet iustitiam. 26.9. *Ibidem.*16.
Domine in angustia requisierunt te. 28.19.
Vexatio dabit intellectum auditui. 30.31.
A voce dñi pauebit Assur virga percussus. Et erit trãsitus virgæ fundatus,quã requiescere faciet Dominus super eam.
Defecit sufflatorium in igne cõsumptum est plũbum fractum cõflauit conflator,malitia eorum non sunt consumptæ. *Ierem.*6.29.
Argentum reprobum vocate eos,quia Dñs proiecit illos. 9.7.
Ecce ego conflabo & probabo eos. 25.29.
Ecce in ciuitate in qua inuocatum est nomen meũ, ego incipio affligere,& vos quasi innocentes & immunes eritis. 30.11.
Castigabo te in iudicio,vt non videaris tibi innoxius. 31.18.
Castigasti me Domine & eruditus sum quasi iuuenculus indomitus.
Castigabo te in iudicio,nec quasi innocenti parcam tibi. 46.28.
Ecce quibus non erat iudicium,vt biberent calicem, bibentes bibent:& tu quasi innocens relinqueris: non eris innocens,sed bibens bibes. 49.12.
Anima in angustiis & spiritus anxius clamat ad te, audi Domine,& miserere. *Baruch.*3.1.
Omnes isti æs & stannum,& ferrum, & plumbum in medio fornacis,scoria argenti facti sunt. *Ezech.*22.18.
Multo labore sudatum est, & non exiuit de ea nimia rubigo eius,neque per ignem. 24.12.
Eligentur & dealbabũtur,& quasi nix probabuntur multi. *Dan.*12.10.
Sepiam viam tuam spinis (ad malum,)& sepiam eam maceria,& semitas suas non inueniet. *Osee.*2.6.
In tribulatione sua mane cõsurgẽt ad me, Venite & reuertamur 6.1.

Universidad de Deusto
Biblioteca

tamur ad dominum, quia ipse cepit & sanabit nos.

11.4. Funiculis hominum trahebam eos, & funibus dilectionis, & fui eis, vt quispiam qui leuat iugum sub maxillis eorum, & inclinaui ad eos cibum.

Ionæ. 2.8. Cum angustiaretur in me anima mea, dñi recordatus sum.

Naum. 1.3. Dominus in tempestate, & in turbine viæ eius, & nebula puluis pedum eius.

Ibidem. 7. Bonus dominus & confortãs in die tribulationis, & in dicuuio prætereunte, conſummationem faciet loci illius.

Ibidem. 9. Non conſurget duplex tribulatio.

Ibidem. 12. Afflixi te, & non affligam te vltra.

Zach. 13. 9. Vrã eos, sicut vritur argẽtũ, probo eos sicut probat aurũ.

Aggæi. 2.18 Percussi vos vento vrẽte, & ærugine, & grandine, omnia opera manuũ vestrarũ, & non fuit in vobis, qui reuerteretur ad me, dicit Dominus.

Mala. 3. 3. Ipse enim quasi ignis cõflans, & quasi herba fullonũ: & sedebit cõflans, & emundans argentum, & purgabit filios Leui & collabit eos quasi argentum.

1. *Mac.* 2. 53. Ioseph in tempore angustiæ suæ custodiuit mãdatum, & factus est Dominus Ægypti.

2. *Mac.* 6. 13. Multo tẽpore non sinere peccatoribus ex sententia agere, sed statim vltiones adhibere, magni beneficij est iudicium. Nõ enim sicut in aliis nationibus Dominus patienter expectat, vt eas cũm dies iudicij venerit, in plenitudine peccatorum puniat: ita & in nobis statuit, vt peccatis nostris in hac deuoluris, ita demum in nos vindicet.

Ibidem. 16. Corripiens in aduersis populum suum, non derelinquit.

Ibidem. 19. Eleazarus glorioſissima magis eligens mortem quã odibilem vitam complectens, voluntariè præibat ad supplicia.

Et infra. 20. Patienter sustinens, destinauit non admittere illicita propter vitæ amorem.

Ibidem. 26. Si in præsenti tempore suppliciis hominum eripiar, manũ omnipotentis neque viuus, neque defunctus effugiam.

Ibidem. 30. Tu scis Domine, quia cum à morte possem liberari, duros corporis sustineo dolores, animo verò propter timorem tuum libenter hæc patior.

7. 9. Tu sceleſtissime in præsenti vita nos perdis, sed ille rector mundi, nos pro suis legibus morientes, ad æternam vitam denuo suscitabit.

Et infra. 11. E cœlo ista possideo, sed propter Dei leges hæc ipsa despicio, quoniam ab ipso me ea recepturum spero.

Nos propter nosmetipsos hæc patimur: peccãtes in Deũ nostrũ, & digna admiratione facta sunt in nobis: tu aut ne putes tibi impunè fur urũ, qm̃ cõtra Deum pugnare tentaueris

Ibidem. 18. Dignus fratribus tuis effectus particeps fuscipe mortẽ, vt in illis miserationc eũ fratrib⁹ tuis te recipiã: (Verba matris.)

Ibidem. 29. Fratres mei modico nunc dolore sustentato, vitæ æternæ effecti, sunt.

Ibidem. 36. Cœpit Anthiochus à graui superbia deductus ad agnitio 9. 11. nem sui venire, diuina admonitus plaga.

Beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam. *Matt.* 5. 10.

Si quis te percusserit in dextrã maxillã, præbe ei & alterã. *Ibidem.* 30.

Qui perdiderit animam suam propter me, inueniet eam. 10. 39.

Ego hic fame pereo: surgã igitur & ibo ad patrẽ meũ, & dicã ei: Pater, peccaui in cœlũ & corã te iam nõ sum dignus vocari filius tuus, fac me sicut vnum de mercenariis tuis. *Luc.* 15.18.

Tradent vos in tribulationem, & occident vos, & eritis odio omnibus gentibus propter nomen meum. *Matt.* 24. 9.

Nõne oportuit pati Christũ, & ita intrare in gloriã suã? *Luc.* 24. 26.

Neque hic peccauit neque parentes eius, sed vt manifestentur opera Dei in illo. *Ioan.* 9. 3.

Omnem palmitem qui fert fructum purgabit eum, vt fructum copiosiorem afferat. 15. 2.

Venit hora vt omnis qui interficit vos, arbitretur obsequium se præstare Deo. 16. 2.

Tristitia vestra verterur in gaudium. *Ibidem.* 20.

Mulier cum parit, tristitiam habet, quia venit hora eius eum autem peperit puerum, iam nõ meminit pressuræ propter gaudium: quia natus est homo in mundum. *Ibidem.* 21.

Gloriamur in tribulationibus, scientes quia tribulatio patientiam operatur. *Rom.* 5. 3.

Hæredes quidem Dei, cohæredes autem Christi, si tamẽ compatimur, vt & conglorificemur. 8. 17.

Existimo, quod non sunt condignæ passiones huius tẽpo ris ad futuram gloriam quæ reuelabitur in nobis. *Ibidem.* 18.

Ipsa creatura liberabitur à seruitute corruptionis, in libertatem gloriæ filiorum Dei. *Ibidem.* 21.

Scimus enim quòd omnis creatura ingemiscit, & partu rit vsque adhuc. *Ibidem.* 22.

Quis nos separabit à charitate Xpi? tribulatio an ãgustia? an fames? an nuditas? an persecutio? an periculũ? an gladius? *Ibidem.* 35.

Certus sum, quia neq; mors, neque vita, neq; angeli, neq; principa- *Ibidem.* 38.

principatus, neque vlla creatura alia poterit nos separare à dilectione Dei.

Rom. 12. 12. In tribulatione patientes.

2. Cor. 4. 11. Vsque in hãc horã & esurimus & sitimus, & nudi sumus, & colaphis cædimur, & laboramus operantes manibus nostris.

Ibidem. 12. Maledicimur, & benedicimus: & persecutionem patimur, & sustinemus.

2. Cor. 1. 4. Benedictus Deus qui cõsolat nos in õni tribulatiõe nr̃a.

Ibidem. 5. Sicut abũdãt passiones Christi in nobis: ita & per Christũ abundat consolatio nostra.

Ibidem. 7. Sicut socij passionum estis, sic eritis & consolationis.

4. 8. In omnibus tribulationẽ patimur, sed nõ angustiamur: aporiamur, sed nõ destituimur: persecutionẽ patimur, sed non derelinquimur: deijcimur, sed nõ perimus: semper mortificationem Iesu Christi in corpore nostro circunferẽtes, vt & vita Iesu manifestetur in corporibus nostris.

Ibidem. 17. Id quod in præsenti est momentaneũ, & leue tribulationis nostræ: supra modum in sublimitate æternum gloriæ pondus operatur in nobis.

7. 4. Repletus sum consolatione, superabundo gaudio in omni tribulatione vestra. (ipsorum sum.

8. 2. In multo experimento tribulationis, abundantia gaudij

11. 20. Sustinetis si quis vos in seruitutẽ redigit, si quis devorat, si quis accipit, si quis extollitur, si quis in faciem vos cædit.

Ibidem. 28. In laboribus plurimis, in carceribus abundantius, in plagis suprà modum, in mortibus frequenter.

Ibidem. 27. In labore, in ærũna, in vigiliis multis, in frigore & nuditate.

12. 9. Virtus in infirmitate perficitur. Libenter igitur gloriabor in infirmitatibus meis, vt inhabitet in me virtus Christi.

Ibidem. 10. Placeo mihi in infirmitatibus meis, in contumelijs, in necessitatibus, in persecutionibus, in angustijs, pro Christo.

Galat. 4. 29. Quomodo tunc is, qui secundũ carnẽ natus fuerat, persequebatur eũ, qui secũdum spiritũ, ita & nunc (malus bonos)

Philip. 1. 29. Donatum est vobis pro Christo, non solum vt in eũ credatis, sed vt & pro illo patiamini.

Coloss. 1. 4. Gaudeo in passionibus meis pro vobis, & adimpleo, quæ desunt passionum Christi in carne mea, pro corpore eius quod est Ecclesia.

1. Thes. 1. 4. Gloriamur pro vobis in Ecclesijs Dei, pro patiẽtia vestra in omnibus persecutionibus, & tribulationibus quas sustinetis, vt digni habeamini in regno Dei, pro quo & patimini. Si

Si commortui sumus & cõuiuemus: si sustinemus & conregnabimus. 2. Tim. 2. 11.

Omnes qui piè volunt viuere in Christo Iesu, persecutionem patientur.

Videmus Iesum per passionem mortis gloria & honore coronatum, (& martyres.) 3. 12. Heb. 2. 9.

Et quidem cùm esset filius Dei, didicit ex his, quæ passus est, obedientiam. 5. 8.

Alij ludibria & verba experti, insuper & vincula & carceres: lapidati sunt, secti sunt, tentati sunt. 11. 36.

Egẽtes, angustiati, afflicti, quibus dignus nõ erat mũdus. Ibidem. 37.

Omnis disciplina in præsenti quidem videtur non esse gaudij, sed mœroris: Postea autem fructum pacatissimum exercitatis per eam reddet iustitiæ. 12. 11.

Quod si extra disciplinã estis, cuius participes facti sunt omnes: ergo adulteri, & non filij estis. Ibidem. 8.

Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnũ Dei. Actu. 14. 21.

Vincula & tribulationes me manẽt Ierosolymis. Sed nihil horum vereor, nec facio animam meam pretiosiorem quã me: dummodo consumem cursum meum, & ministeriũ verbi, quod accepi à Domino Iesu. 20. 23.

Ego non solum alligari, sed & mori in Ierusalem paratus sum pro nomine Domini Iesu Christi. 21. 13.

Omne gaudium existimate fratres mei, cum in varias tẽtationes incideritis scientes quod probatio fidei vestræ patientiam operatur, Patientia autem opus perfectum habeat. Iacobi. 1. 2.

Beatus vir qui suffert tentationem: quoniam cùm probatus fuerit, accipiet coronã, quã repromisit Deus diligẽtib⁹ se. Ibidem. 12.

In quo exultabitis, modicum nunc si oportet cõtristari in variis tẽtationibus, vt probatio fidei vestræ multo pretiosior auro, quod per ignẽ probatur: inueniatur, in laudem & honorem in reuelationem Iesu Christi. 1. Pet. 1. 6. 2. 21.

Christus passus est pro nobis, vobis relinquens exemplũ, vt sequamini vestigia eius

Si quid patimini propter iustitiam, beati.

Melius est benefacientes (si velit voluntas Dei) pati, quã male facientes. 3. 14.

Christo in carne passo, & vos eadẽ cogitatione armamini. Ibidem. 13.

Cõmunicãtes Christi passionibus, gaudete vt in reuelatione gloriæ eius gaudeatis exultantes. 4. 1.

Tẽpus est vt incipiat iudiciũ à domo Dei. Si autẽ primũ à nobis, quis finis eorum, qui non credunt Dei Euangelio. Ibidem. 13. Ibidem. 17.

In

5. 10. In Christo Iesu modicum passos, ipse perficiet, confirmabit, solidabitque.

2. Petr. 2. 9. Nouit Deus pios de tentatione eripere, iniquos verò in diem iudicij reseruare cruciandos.

Apoc. 1. 9. Ego Ioannes frater vester, & particeps in tribulatione & regno & patienti, in Christo Iesu.

7. 14. Hi sunt qui venerunt de tribulatione magna.

12. 11. Non dilexerunt animas suas vsque ad mortem. (Vide coll in Tit.) Patientia, persecutio, Timor, Crux.

Tributum. Vide Exactio.

Trinitas figurata & declarata.

Genes. 1. 26. FAciamus hominem, ad imaginẽ & similitudinẽ nostrã, vt præsit piscibus maris & volatilibus cœli & bestiis vniuersæ terræ, omniq; reptili quod mouetur in terra.

Cap. 18. 2. Cum (Abrahã) eleuasset oculos, apparuerũt ei tres viri stantes prope eũ: quos cum vidisset cucurrit in occursum eorum de ostio tabernaculi, sui & adorauit in terram.

Exod. 3. 6. Et ait Deus: Ego sum Deꝰ patris tui, Deus Abrahã & Deꝰ Isaac, & Deus Iacob, (abscõdit Moyses faciẽ suã, & nõ audebat aspicere contra Deum.) 15. 16. Cap. 4 5. Idem, repetitur.

Psalm. 32. 6. Verbo Domini cœli firmati sunt, & spiritu oris eius omnis virtus eorum.

Esa. 6. 3. Et clamabant alter ad alterum (duo Cherubin) & dicebãt Sanctus, sanctus, sanctus, Dominus Deus exercituum, plena est omnis terra gloria eius.

Cap. 34. 16. Requirite diligẽter in libro Domini, & legite. vnũ ex eis nõ defuit, alter alterum nõ quæsiuit: quia quod ex ore meo processit ille mandauit, & spiritus meus ipse cõgregauit eos.

Cap. 48. 16. Accedite ad me, & audite hoc, nõ à principio in abscõdito locutus sum, ex tempore antequam fieret, ibi eram, & nunc dominus Deus misit me, & spiritus eius.

Cap. 61. 1. Spiritus Domini super me eo quod vnxerit Dominus me, ad annunciandum mansuetis misit me, vt mederer contritis corde & prædicarem captiuis indulgentiam, & clausis aperitionem. Idem repetitur, verbatim. Luc 4. 18.

Matth. 3. 16. Baptisatus autem Iesus, confestim ascendit de aquis, & ecce aperti sunt ei cœli, & vidit spiritum Dei descendentem sicut columbam, & venientem super se. Cap. 17. 5 Non

Non enim vos estis qui loquimini, sed spiritus patris ve. Cæ. 10. 20.
stri qui loquitur in vobis.

Euntes ergo docete omnes gentes baptizantes eos in no Cap. 18. 19.
mine Patris & Filij & Spiritus sancti &c.

Et ego rogabo patrẽ & alium paracletum dabit vobis vt Ioan. 14. 16.
maneat vobiscũ in æternũ. 26. Paraclerus autem spiritus sanctus quem mittet pater in nomine meo, ille vos docebit omnia & suggeret vobis omnia quæcunque dixero vobis.

Cum autem venerit paracletus quem ego mittam vobis Cap. 15. 26.
à patre spiritum veritatis qui à patre procedit, ille testimonium perhibebit de me.

Quoniam tres sunt qui testimonium dant in cœlo pa- 1. Ioan. 5 7.
ter, verbum, & spiritus sanctus, & hij tres vnum sunt.

Tripudiare. Vide choreas ducere.

Tristari immoderatè propter temporalia minimè laudandum.

MOeror in corde viri humiliabit illum & sermone bono Prou. 12. 25
lætificabitur.

Cor gaudens exhilarat faciem in mœrore animi deiicitur Cap. 15. 13.
spiritus. 1. Mach. 6. 8.

Animus gaudẽs ætatẽ floridã facit, spiritus tristis exiccat Cap. 17. 22
ossa. (ossa.

Omnis plaga tristitiæ cordis est. Eccl 25. 17.

Tristitiã non des animæ tuæ, & non affligas temetipsum Eccles. 30. 22.
in consilio tuo. 24. Tristitiam longè expelle à te.

A tristitia enim festinat mors & cooperit virtutem & tri- Cap. 38. 19
stitia cordis flectit ceruicem.

Quæ enim secundũ Deum tristitia est pœnitentiã in salu 2. Cor. 7. 10
tẽ stabilem operatur, sæculi autẽ tristitia mortem operatur.

Triphon partiũ Alexandri transit ad Emathuel Arabem. 1. Mach. 11. 39. cupiens regnũ Antiochi occupare, & fingens se amicũ apud Ptolomaida, dolo capit Ionathan. 12. 39. 49. à Simone accepta pecunia Ionathan occidit cum filiis. 12. 19. 23. interimit Antiochum filium Alexandri. 13. 31.

Tuba clangent angeli in consummatione sæculi.

ET mittet angelos suos cum tuba & voce magna & con Matth. 24. 31
gregabunt electos eius à quatuor ventis à summis cœlorum vsque ad terminos eorum.

In momento in ictu oculi in nouissima tuba (canẽt enim 1. Cor. 15. 52
tuba) & mortui resurgent incorrupti & nos immutabimur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

1.Theſſ.4.16. Quuoniã ipſe dñs in iuſſu & in voce Archãheli & in tuba Dei deſcendet de cœlo & mortui qui in Chriſto ſunt reſurgent primi.&c.

V

Vaſti ſpernit regis imperiũ & ab eo repudiatur. Heſter.1.9.17

V æ, væ, quibus & quam ob cauſam interminetur ſcripturæ.

Num. 21.29. VAe tibi Moab periſti populo Chamos, dedit filios eius in fugã & filias in captiuitatẽ regi Amorthæorum Seon.

Eccleſ.4. 10. Melius eſt duos eſſe ſimul q̃ vnũ, habent enim emolumẽtũ ſocietatis ſuæ, ſi vnus ceciderit ab altero ſulcietur, væ ſoli quia cum ceciderit non habet ſubleuantem ſe.

Cap.10.16. Væ tibi terra cuius rex puer eſt, & cuius principes manẽ comedunt.

Eſa.1.4. Vę gẽti peccatrici populo graui iniquitate, ſemini nequã, filij ſceleratis, dereliquerunt legẽ, blaſphemauerũt ſanctum Iſrael, abalienati ſunt retrorſum. 24. Propter hoc ait dñs exercituũ Deus Iſrael, heu cõſolabor ſuper hoſtibus meis & vindicabor de inimicis meis.

Cap.3.9. Agnitio vultus eorum reſpõdebit eis. & peccatũ ſuũ quaſi Sodoma prædicauerunt nec abſconderunt, væ animæ eorũ quoniã reddita ſunt eis mala. 11. Vę impio in malum retributio enim manuum eius fiet illi.

Cap.5.8. Væ qui coniungitis domũ ad domũ & agrũ agro copulatis vſque ad terminũ loci. Nunquid habitabitis vos ſoli in medio terrę? 18. Væ qui trahitis iniquitatem in funiculis vanitatis & quaſi vinculum plauſtri peccatum.

Cap.6.5. Væ mihi (Eſaię) quia tacui, quia vir pollutus labiis ego ſum & in medio populi polluta labia habentis ego habito, & regem regum exercituum vidi oculis meis.

Cap.10.1. Væ qui condunt leges iniquas & ſcribentes iniuſtitiam ſcripſerunt vt opprimerent in iudicio pauperes & vim facerent cauſę humilium populi mei vt eſſent viduæ præda eorum & pupillos diriperent.

Cap 17.12 Væ multitudini populorũ multorũ vt multitudo maris ſonantis & tumultus turbarũ ſicut ſonitus aquarũ multarum.

Cap.18.1. Væ terræ cymbalo alarũ quæ eſt trans flumina Aethiopię (aduerſus Aegyptios qui pellexerant Iudæos ad confidendum in ipſis) ca. 24. 16.

Cap.28.1. Væ coronæ ſuperbiæ ebriis Ephraim & flori decidenti gloriæ exultationis eius qui erant in vertice vallis pinguiſſimæ errantes à vino.

Vę Ariel, Ariel (ô Hieruſalẽ) ciuitas quã expugnauit Da- Cap.29.1.
uid, additus eſt annus ad annũ ſolemnitates euolutæ ſunt.

Væ filij defectores dicit dñs vt faceretis conſiliũ & non Cap.30.1.
ex me et ordiremini relam & non per ſpiritũ meũ, vt adderetis peccatum ſuper peccatum. cap. 31.1.

Vę qui prædaris nonne & ipſe prædaberis? Et qui ſpernis Cap.33.1.
nõne & ipſe ſperneris? cũ conſummaueris depredationẽ deprædaberis cũ fatigatus deſieris conterere contemneris.

Væ qui contradicit factori ſuo teſta de ſamiis terræ, nũqd Cap.45.9.
dicit limũ figulo ſuo quid facis? & opus tuũ abſque manibus eſt. Vęq dicit patri q̃d generas? & mulieri quid parturis? &c.

Vocẽ.n, quaſi parturientis audiui, anguſtias vt puerperę, Hiere.4.31.
vox filiæ Sion inter morientes expandentesque manus ſuas
Væ mihi quia defecit anima mea propter interfectos.

Adulteria tua & hinnitus tuus, ſcelus fornicationis tuæ ſup Cap.13.27.
colles in agro vidi abominationes tuas, væ tibi Hyeruſalem
non mundaberis poſt me vſquequo adhuc?

Vę qui ædificat domũ ſuã in iniuſtitia & cœnacula ſua nõ Cap.22. 13.
in iudicio, amicum ſuum opprimet fruſtra & mercedem eius
non reddet ei. (meæ dicit dñs.

Væ paſtoribus qui diſperdũt & dilacerant gregẽ paſcuæ Cap.23.1
meo laboraui in gemitu meo & requiem nõ inueni. c.48.1.

Hæc dicit dñs Deus: Percute manũ tuã & allide pedẽ tuũ Ezech. 6.11.
& dic heu ad omnes abominationes domus Iſrael quia gladio & fame & peſte ruituri ſunt.

Væ prophetis inſipiẽtibus qui ſequuntur ſpiritũ ſuũ & ni- Cap.13.3.
hil vidẽt. 18. Vę q cõſumũt pulmillos ſub oĩ cubito manus &
faciũt cernicalia ſub capite vniuerſæ ætatis ad capiẽdas aĩas
Et cũ caperẽt animas populi mei viuificabant animas eorũ.

Et accidit poſt oẽm malitiã tuã (vę vę tibi ait dñs Deꝰ) & ędi- Cap. 16. 23.
ficaſti tibi lupanar & feciſti tibi proſtibulũ in cunctis plateis.

Fili hominis propheta & dic, hæc dicit dñs Deus, vlulate
væ vę diei, quia iuxta eſt dies & appropinquat dies Domini Cap.30.2.
dies nubis, dies gentium erit.

Vę paſtoribꝰ Iſrael qui paſcebãt ſemetipſos nõne greges à Cap.34.2.
paſtoribꝰ paſcunt? lac comedebatis & lanis cooperiebamini
& q̃d craſſũ erat occidebatis, gregẽ aũt meũ nõ paſcebatis.

Væ eis (Iſraelitis) qm̃ receſſerũt à me, vaſtabũtur quia prę- Oſee.7.13.
uaricati ſunt in me et ego redemi eos & ipſi locuti ſunt cõtra

me mendacia. Amos.5.18

Ioel.1.15. A.A.A.dici,quia prope est dies dñi & vastitas à potẽte ve

Amos.6.1. Væ qui opulẽti estis in Syõ & cõfiditis in mõte Samarie optimates capitis populorũ ingredientes põpatici domũ Israel

Mich.2.1. Væ qui cogitatis inetile & operamini malũ in cubilibus vestris,in luce matutina faciunt illud,quoniam contra Deũ est manus eorum.

Nahum.3.1. Væ ciuitas sanguinũ vniuersa mendacij delectationi plena non recedet à te rapina.

Abacuc.2.4. Vę eĩ qui multiplicat nõ sua.Vsquequo & aggrauat cõtra se densum luti?nunquid non repente consurgent qui mordeant te & suscitabuntur lacerantes te,& eris in rapinã eis. 9.Væ qui congregat auaritiã malam domui suę vt sit in excelso nidus eius & liberari se putat de manu mali.12.Vę qui ædificat ciuitatem in sanguinibus & præparat vrbem in iniquitate &c.15.19.

Soph.2.5. Vę qui habitatis funiculũ maris,gens perditorum verbum Dñi super vos Chanaã terra palestinorum & disperdam te.

Cap.3.1. Vę prouocatrix & redẽpta ciuitas columba nõ audiuit vocem & non suscepit disciplinã ad Deũ suũ non appropinquauit.

Iudit.16.20 Væ genti insurgenti super genus meum, dominus omnipotẽs vindicabit in eis in die iudici vindicabit illos.

Eccles.2.14. Vę duplici corde & labiis scelestis & manibus malefactoribus & peccatori terram ingredienti duabus viis.

Cap.41.11. Væ vobis viri impij qui derelinquistis legẽ Dei altissimi.

Matth.11.21. Væ tibi Corazain væ tibi Bethsaida,quia si in Tyro & Sydone factæ fuissent virtutes quæ factæ sunt in vobis, olim in cilicio & cinere pœnitentiã egissent. Idem verbatim habetur.Lucæ.10.13.

Cap.18.7. Væ mundo à scandalis. Necesse est vt veniant scandala, veruntamen væ homini illi per quem scandalum venit.

Cap.23.✠ Multiplex væ scribis & pharisæis super cathedrã Moysi sedẽtibus ob hypocrisim & reliquias suas iniquitates intermnatur prædicens eos partũ suorũ mensuras iniustorum persecutionibus impleturos ac Hyerusalem deserendam.

Luc.6.24. Væ vobis diuitibus qui habetis consolationẽ vestrã,vę vobis qui saturati estis quia esurietis &c. Væ vobis qui ridetis nunc,quia lugebitis & flebitis &c.

Cap.11.42. Væ vobis Pharisæis qui decimatis mentam & rutã & omne olus & præteritis iudicium & charitatem Dei,hæc autem oportuit facere & illa non omittere.

Impossibile est vt non veniant scandala væ autem illi per quem veniunt. *Cap.17.1.*

Vę enim mihi est si non euangelizauero. *1.Cor.9.16.*

Væ illis qui in via Cain abierunt et in errore Baalã mercede de effusi sunt,& in contradictione Chore pericerunt. *Iudæ.11.*

Væ terræ & mari quia descẽdit diabolus ad vos habẽs irã magnã,sciens quod modicum tẽpus habet. Ca.8 13. Ca.9.12. *Apoc.12.12.*

Cap.11.14.

Vę vę ciuitas illa magna Babylõ ciuitas illa fortis,quoniã vna hora venit iudicium tuũ,16.Væ vę ciuitas illa magna quę amicta erat byssio,& purpura & cocco,& deaurata erat auro & lapide preciosso ac margaritis. *Ca.18.10.*

Vendi non debent dona Dei.

AD quę respondens Daniel(i.quod rex obtulerat ei prę miis pro interpretatione literarũ in muro scriptarũ indicaret illi,aut corã regemunera tua sunt tibi & dona domus tuæ alteri da,scripturã autem legam tibi rex & interpretationem eius ostendam tibi. *Dan.5.17.*

Infirmos curate,mortuos suscitate,leprosos mundate,dæmones eicite gratis accepistis gratis date. *Matt.10.8.*

Petrus autẽ dixit ad eũ(Symonem magũ qui voluit donna spiritus sancti emere ab alio)pecunia tua tecũ sit in perditionẽ quoniam donũ Dei existimasti pecunia possidere. *Act.8.20.*

Omnia ostendi vobis quoniã sic laborantes oportet suscipere infirmos,ac meminisse verbi domini Iesu (quoniã ipse dixit)beatius est magis dare quam accipere. *Cap.20.35.*

Ego autẽ nullo horum(de euangelio non vixi, neque de alcari ne vobis offendiculum darem) vsus sum : non autem scripsi hæc vt ita fiat in me. Bonũ est enim mihi magis mori quam vt gloriam meam quis euacuet. *1.Cor.9.5.*

Et cũ apud vos essem & egerẽ nulli onerosus fui:nã quod mihi deerat supplenerunt fratres qui venerũt à macedonia & in omnibus sine onere me vobis seruaui & seruabo.ca.12. *2.Cor.12.9.*

13.Quære emere.

Venter pro Deo eligitur.

HIusmodi (qui dissentiones & offendicula faciunt) enim non Christo Domino nostro seruiunt,sed suo vẽtri & per dulces sermones & benedictiones seducũt corda innocẽtũ. *Roma.16.18*

Multi enim ambulant quos sæpe dicebã vobis nũc aũt & flẽs dico,inimicos crucis Christi quorũ finis interitus, quo-

hco 3 rum

rum Deus venter est,& gloria in confusione ipsorum qui terrena sapiunt.

Verbum Dei semper ab oculos ponendum.

Deut 4.1. ET nunc Israel audi præcepta atque iudicia quę ego hodie docco te,vt faciés ea viuas & ingrediés possideas terram quam dominus patrũ vestrorũ daturus est vobis.

*Cap.*6.6. Eruntque verba hæc quæ ego præcipio tibi hodie in corde tuo.7.Custodi præcepta Domini Dei tui ac testimonia & cerimonias quas præcepit tibi.Num.15.39.

*Cap.*11.18. Ponite hęc verba in cordib.& in animis vestris & suspẽdi tẽ ea pro signo in manib.& inter oculos vestros collocate.

*Psal.*1.2. Sed in lege Domini voluntas eius est in lege eius meditabitur die ac nocte.

*Prou.*3.1. Fili mi ne obliuiscaris legis meæ & præcepta mea cor tuum custodiat.

*Cap.*4.J. Audite filij disciplinam patris & attendite vt sciatis prudentiam. 20. Fili mi ausculta sermones meos & ad eloquia mea inclina aurem tuam.

Cap. 6. 20. Conserua fili mi præcepta patris tui & ne dimittas legem matris tuæ.

*Cap.*7.1. Fili mi custodi sermones meos & præcepta mea recondes tibi.

A verbo Dei non recedendum.

*Deut.*4.2. NOn addetis ad verbum quod vobis loquor,nec auferetis ex eo,custodite mandata Domini Dei vestri & quæ ego præcipio vobis ca.28.14.

*Cap.*5.32. Custodite igitur & facite quæ præcepit dominus Deus vobis non declinabitis neque ad dexteram neque ad sinistrã,sed per viam quam præcepit vobis dominus Deus vester ambulabitis vt viuatis & bene sit vobis.

*Iosu.*1.17. Confortare(Israel) & esto robustus valde vt custodias & facias omnẽ legem quam præcepit tibi Moyses seruus meus non declines ab ea vel ad dexteram vel ad sinistram, vt intelliges cuncta quæ agis.Idem habetur ca.23.6.

*Prou.*4.27. Non declines ad dexteram neque ad sinistram auerte pedem tuum à malo,vias enim quæ à dextris sunt nouit dominus peruersæ verò sunt quæ à sinistris sunt.

*Esa.*30.21. Et aures tuæ audiant post tergum monentis, hæc est via ambulate in ea & non declinetis neque ad dexteram neque ad sinistram.

Verbum Dei vniuersum non est scriptis traditum.

Paracletus autem spiritussanctus quẽ mittet pater in nomine meo ille vos docebit omnia,& suggeret vobis omnia quæcunque dixero vobis. *Ioan.*14.26.

Dixit ergo eis iterum:Pax vobis.Sicut misit me pater ita ego mitto vos. *Cap.*20. 21.

Sunt aũt & alia multa quæ fecit Iesus,quæ si scribantur nec ipsum arbitror mũdũ capere eos q scribẽdi sunt libros *Cap.*21.25.

Si quis esurit domi manducet & non in iudicium conueniatis,cætera autem cùm venero disponam. 1.Cor.11.14.

Itaque fratres state & tenete traditiones quas didicistis, siue per sermonem siue per epistolam. 2.*Thess.*2.15.

Plura habens vobis scribere nolui per chartã & atramentum,spero enim me futurum apud vos & os ad os loqui vt gaudium vestrum plenum sit. 2.*Ioan.*12.

Multa habui tibi scribere, sed nolui per calamum & atramentum tibi scribere. 3.*Ioan.*13.

Verbum Dei non audiendum solum & loquendum sed & vere credendum & factis præstandum.

VOcauitque Moyses omnem Israelem & dixit ad eum audi Israel cerimonias atque iudicia quæ ego loquor in auribus vestris hodie,discite ea & opere complete.27.Tu magis accede & audi cũcta quę dixerit dominus Deus noster tibi,loquerisque ad nos,& nos audientes faciemus ea. *Deut.*5.3.

Hæc sunt præcepta & cerimoniæ atque iudicia quæ mãdauit dominus Deus vester vt docerem vos & facietis ea in terra ad quam transgredimini possidendam. *Cap.*6.1.

Cõueniẽtibus cũctis ex Israel vt appareant in conspectu Domini Dei tui in loco quẽ elegerit dominus: leges verba legis huius coram omni populo Israel congregato,tam viris quã mulieribus paruulis & aduenis qui sunt intra portas tuas vt audientes discant & timeant dominũ Deum vestrum & custodiant impleantque omnes sermones legis huius. *Cap.*31.11.

Et dixit dominus eo quod appropinquat populus iste ore suo & labiis suis glorificat me, cor autem eius longè est à me,& timuerunt me mandato hominus & doctrinis. *Esa.*29.13.

Et veniũt ad te quasi si ingrediat popul⁹ & sedẽt corã te populus meus & audiũt sermones meos &nõ faciũt eos quia in cãticũ oris sui vertunt eos & auaritiã suã sequitur cor eorũ. *Ezech.*33.31.

Audistis quia dictum est antiquis non occides, qui autẽ occiderit reus erit iudicio. *Matth.*5.22.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Cap.7.24. Omnisergo q audit verba mea hæc & facit ea, assimilabitur viro sapiẽti qui ædificauit domũ suam supra petrã. &c.

Cap.15.8. Populus hic labiis me honorat cor autem eorum longè est à me.Heb.4.12.

Cap.28.20. Euntes ergo docete omnes gentes,docentes eos seruare omnia quæcunque mandaui vobis & ecce vobiscum sum omnibus diebus vsque ad consummationem sæculi.

Luc.6.47. Omnis qui venit ad me & audit sermones meos & facit eos ostendam vobis cui similis sit.

Cap.11.28. At illi dixit. Quinimo Beati qui audiunt verbum Dei & custodiunt illud.Ca.12.47.

Ioan.13.17. Si hæc scitis beati eritis si feceritis ea.

Iac.1.22. Estote autem factores verbi & non auditores tantum,fallentes vosmetipsos.

Verbi Dei contemptus & punitio eius.

3.Reg.13.4. CVmque audisset rex (Hyeroboã,)sermonem hominis Dei quem inclamauerat cõtra altare in Bethel,extẽdit manũ suã de altari dicens apprehẽdite eũ(scilicet prophetã de Iuda missum ad illũ)& exaruit manus eius quã extẽderat contra eum,nec valuit retrahere eam ad se 4.Reg.17.14.

Prou.1.24. Quia vocaui & renuistis,extendi manum meam & non fuit qui aspiceret.28. Tunc inuocabunt me & non exaudiã mane consurgent & non inuenient me,eo quod exosam habuerint disciplinam,& timorem Domini non susceperint 2.Par.30.6.10.Cap.36.15.

Cap.28.9. Qui declinat aurem suam ne audiat legem,oratio eius erit execrabilis.Esa.28.14.

Esa.30.9. Populus enim ad iracundiam prouocatus est & filij mendaces filij nolentes legem Dei.

Esa.65.11. Et vos qui derelinquistis dominum qui obliti estis montem sanctum meum,qui ponitis fortunæ mensam & libatis super eam munerabo vos in gladio & omnes in cæde corruetis pro eo quod vocaui & non respõdisti,locutus sum & non audistis & faciebatis malum in oculis meis & quæ noluistis elegistis.Idem cap.66.4.

Hiere.5.12 Negauerunt dominum & dixerunt,non est ipse neque veniet super nos malum & gladium & famem nõ videbimus &c. 20.Annunciate hoc domui Iacob & auditam facite in Iuda dicentes.Audi populestulte qui non habes cor , qui habentes oculos non videtis & aures non auditis ca.7.13.

Cap.16.9 Hæc dicit dñs exercituũ Deus Israel :ecce ego auferã de loco

loco isto in oculis vestris,& in dieb.vestris,vocẽ gaudij,& vocẽ lætitiæ,vocem sponsi,& vocem sponsæ.Ezech 31.30.

Hieremias per lagunculam terream quam fregit,ostendit populum Israeliticum,perdendum gladio,& fame , & obsidione,in qua patres filios comedant , propter multiplicem ipsorum idololatriam,& contemptum verbi Dei. Cap.19.

Et misit dominus ad vos, omnes seruos suos prophetas consurgens diluculo,mittensque,et non audistis,neque inclinastis aures vestras vt audiretis.etc. Cap.25.4.

Et quicũque non receperit vos,neque audierit sermones vestros,exeuntes foras de domo,vel ciuitate,excutite pulueren de pedibus vestris.Idem Luc.10.10. Matt.10.14.

Tunc cœpit Iesus exprobrare ciuitatibus,in quibus factę sunt plurimæ virtutes eius,quia non egissent pœnitentiam Cap.11.20.

Videntes autem turbas Iudæi,repleti sunt Zelo,et contradicebant his quæ à Paulo dicebantur blasphemantes. Act.13.45.

Cõtradicẽtib.aũt(Iudæis)ex his,et blasphemãtibus excutiens vestimenta sua(Paulus)dixit ad eos.Sanguis vester,super caput vestrum, mundus ergo ex hoc ad gentes vadam. Cap.18.6.

Quia cùm cognouissent Deũ,nõ sicut Deum glorificauerunt aut gratias egerunt,sed euanuerũt in cogitationib.suis, et obscuratum est insipiens cor eorũ.2.Thes.2.10 Heb.2.3. Rom.1.21

(Vide) *Inobedientia.* *Verbum Dei manet in æternum.*

NOn est Deus,quasi homo,vt mẽtiat,nec vt filius hõis vt mutet,dixit ergo,et nõ faciet?locut⁹ est, et nõ implebit? Num.23.19.

Prope erit interitus Niniue,nõ enim excidit verbum domini,et fratres q dispersi sunt in terra Israel reuertẽt ad eã. Tob.14.6.

Consilium autem Domini,manet in æternum,cogitationes cordis eius in generatione et generationem. Psal.32.11.

Quoniam confirmata est super nos misericordia eius,et veritas Domini manet in æternum. 116.2.

In æternum Domine permanet verbum tuum in cœlo. 118.89.

Vere fœnum est populus,exsiccatum est fœnum,et cecidit flos,verbum autem Domini nostri manet in æternum. Esa.40.8.

Leuate in cœlum oculos vestros,et videte sub terra deorsuum,quia cœli sicut fumus liquescent, et terra sicut vestimentum atteretur,et habitatores eius sicut hæc interibunt salus aũt mea in sempiternũ erit,et iustitia mea non deficiet. Cap.51.6.

Montes enim commouebuntur,et colles contremiscẽt misericordia autem mea non recedet à te,et fœdus pacis meæ non mouebitur dixit miserator tuus Dominus. Cap.54.10

Universidad de Deusto
Biblioteca

Matth.5.18. Nolite putare,quoniam veni soluere legem,aut prophetas non veni soluere,sed adimplere.

Cap.24.35. Cœlum & terra tranſibunt, verba autem mea non tranſient.Idem verbatim habetur.Mar.13.31.

Luc.16.17. Facilius eſt autem cœlum & terram præterire, quàm de lege vnum apicem cadere.Cap.21.33.

1.Pet.1.25. Verbum autem Domini,manet in æternum:hoc eſt autẽ verbum quod euangelizatum eſt in vobis.

Verbum Dei quantæ ſit virtutis & efficaciæ.

Gen.1.3. DIxit Deus fiat lux & facta eſt lux.&c.6.Dixit quoque Deus,fiat firmamentum in medio aquarum, & diuidat aquas ab aquis &c.per totum.

Iob.38.11. Et dixi vſque huc venies,& non procedes amplius,& hic conſtringes tumentes fluctus tuos. (ſunt.

Pſal.32.9. Quoniam ipſe dixit,& facta ſunt:ipſe mãdauit & creata

Eſaiæ.46.10. Annuntians ab exordio nouiſſimum,& ab initio quæ nondum facta ſunt dicens.Conſilium meum ſtabit,& omnis voluntas mea fiet.

Cap.55.11. Sic erit verbum meum,quod egredietur de ore meo,non reuertetur ad me vacuum, ſed faciet quæcunque volui,&

Matth.8.13 proſperabitur in his ad quæ miſi illud.

Et dixit Ieſus Centurioni.Vade & ſicut credidiſti,fiet tibi

Mar.1.27. & ſanatus eſt puer,ex illa hora 26.

Et mirati ſunt omnes,ita vt,omnes cõquirerent inter ſe,dicẽtes.Quidnã eſt hoc?quæ nam doctrina hæc noua? quia

Luc.5.13. in poteſtate etiã ſpiritibus immundis imperat & obediũt ei.

Et extendens Ieſus manum tetigit eum dicens.Volo mũdare,& confeſtim lepra diſceſſit ab illo.24.Vt autem ſciatis quia filius habet poteſtatem in terra dimittendi peccata,ait paralitico,tibi dico ſurge,tolle lectum tuum,& vade in domum tuam.Cap.18.42.

Cap.8.24. Accedentes autem ſuſcitauerunt (diſcipuli aſcendentes nauiculam)eum dicẽtes,præceptor perimus,at ille ſurgens increpauit ventum & tempeſtatem aquæ, & ceſſauit,& facta eſt tranquillitas.

Verbum Dei eſt cibus animæ.

Deut.8.3. AFflixit te(Iſrael)penuria & dedit tibi cibum manã,quod ignorabas tu, & patres tui,vt oſtenderet tibi,quòd non in ſolo pane viuit homo,ſed in omni verbo quod procedit de ore Dei.Idem Matth.4.4.Item & Lu.4.4.Idem habetur.

Sap.16.26 Vt ſcirent filij tui quos dilexiſti Domine,quoniã nõ natiuitatis

uitatis fructus paſcunt homines, ſed ſermo tuus hos qui in te crediderunt,conſeruat.

Inuenti ſunt ſermones tui,& comedi eos,& factũ eſt mihi Hyer.15.16. verbũ tuũ in gaudiũ,& in lætitiam cordis mei,quoniã inuocatum eſt ſuper me nomen tuũ Domine Deus exercituum.

Fili hominis vẽter tuus comedet,& viſcera tua implebun Ezech.3.3. tur volumine iſto,quod ego do tibi.

Verba ſunt ponderanda,& non leuiter effundenda.

IVſtus homo,qui miſeretur & cõmodat,diſponet ſermo Pſalm.111.5. nes ſuos in iudicio quia in æternum non commouebitur.

Lingua ſapiẽtiũ ornat ſciẽtiã os fatuorũ ebulit ſtultitiã.23 Prouer.15.2.

Lętat homo ĩ ſtultitia oris ſui,&ſermo oportun⁹ eſt optim⁹.

Qui cuſtodit os ſuum,cuſtodit animã ſuam, qui autem Cap.13.3. inconſideratus eſt ad loquendum ſentiet mala.

Vas preciosum labia ſcientiæ. Cap.20.15.

Qui moderatur ſermones ſuos doctus & prudens eſt, & Cap.17.27. precioſi ſpiritus vir eruditus.

Qui cuſtodit os ſuum & linguã ſuam, cuſtodit ab angu- Cap.21.23. ſtia animam ſuam.Cap.25.11.

Multas curas ſequuntur ſomnia & in ſermonibus inue- Eccleſ.5.2. nietur ſtultitia.Cap.12.10 Eccleſ.5.12.

Homo ſapiens tacebit vſque ad tempus, laſciuus autem, Eccleſ.20.7 & imprudens non ſeruabunt tempus.

Doctrinam oris audite filij,& qui cuſtodierit illã,nõ pe- Cap.23.7. ribit labijs,nec ſcandalizabitur in operibus iniquiſſimis.

Aurum tuum & argentũ conflа,& verbis tuis facito ſtate Cap.28.9. tã,& frenos oris tui rectos & attende ne forte labaris in lingua,& cades in conſpectu inimicorũ inſidiãtium tibi & ſit caſus tuus inſanabilis in mortem.Cap.32.18.

Dico aũt vobis quoniam omne verbum ocioſum quod Matt.12.36. loquuti fuerint homines reddẽt rationẽ de eo in die iudicij.

Sermo veſter ſemper in gratia,ſale cõditus ſit, vt ſciatis Coloſ.4.6. quomodo oporteat vos vnicuique reſpondere.

Sit autẽ omnis homo velox ad audiendum,tardus autem Iacob. 1.19 ad loquendum,& tardus ad iram.

Veritas.

ET facta eſt veritas in obliuionem,& qui receſſit à malo Eſa.59.15. prædæ patuit,& vidit Dominus & malum apparuit in oculis eius,quia non eſt iudicium.

Tertius dixit (ſcilicet de tribus cuſtodibus corporis regis 3.Eſd.3.12 Darij monentibus problema) fortiores ſunt mulieres,ſuper omnia autem vincit veritas.

omnis

Universidad de Deusto
Biblioteca

Cap. 4. 36. Omnis terra veritatem inuocat cœlum & ipſam benedicit & omnia opera mouentur,& tremunt eam:& non eſt cũ ea quicquam iniquum.&c.4.Eſdr.14.17.

Zach. 8. 16. Hæc ſunt verba quæ facietis,loquimini veritatem vnuſquiſque cum proximo ſuo,veritatem & iudicium pacis iudicate in portis veſtris.

Epheſ. 4. 25. Propter quod deponentes mẽdacium loquimini veritatẽ vnuſquiſq; cum proximo ſuo,quoniã ſumus inuicẽ membra.

Firmiter conſeruanda.

Pſal. 30. 24. VEritatem requirit Dominus.
50. 8. Ecce veritatem dilexiſti.
118. 43. Et ne auferas de ore meo verbum veritatis vſquequaque.
Eſa. 26. 2. Aperite portas & ingrediat̃ gens iuſta,cuſtodiẽs veritatẽ.
Dan. 8. 12. Robur datum eſt ei contra iuge ſacrificium propter peccata & proſternetur veritas in terra.
Zach. 8. 19. Veritatem tantum & pacem diligite.
Ioan. 8. 44. Ille homicida erat ab initio,& in veritate non ſtetit,quia non eſt veritas in eo.
Epheſ. 4. 15. Veritatẽ faciẽtes in charitate,creſcamus in illo q̃ omnia.
5. 9. Fructus lucis eſt in omni bonitate,& iuſtitia, & veritate.
1. Tim. 6. 5. Quibus adépta eſt veritas, qui exiſtimant quæſtum eſſe pietatem.

Reuerenter honoranda.

3. Eſdr. 3. 13. SVper omnia vincit veritas.
4. 41. Omnes populi clamauerunt & dixerunt,magna eſt veritas & prævalet.
Iob 6. 25. Quare detraxiſtis ſermonibus veritatis
Pſalm. 90. 4. Scuto circundabit te veritas eius.
116. 2. Veritas Domini manet in æternum.
Prou. 12. 19. Labium veritatis firmum erit in perpetuum.
Eccleſ. 4. 30. Non contradicas verbo veritatis vllo modo,& de mendacio ineruditionis tuæ confundere.
Matt. 22. 16. Magiſter,ſcimus qa verax es,& viã Dei in veritate docens.
Ioan. 1. 17. Gratia & veritas per Ieſum Chriſtum facta eſt.
4. 23. Veri adoratores adorabunt Patrem in ſpiritu & veritate.
14. 6. Si vos manſeritis in ſermone meo,verè diſcipuli mei eritis,& cognoſcetis veritatem,& veritas liberabit vos.
14. 6. Ego ſum via veritas & vita.
17. 17. Et ſermo tuus veritas eſt.

Ego

Ego in hoc natus ſum & ad hoc veni in mundum,vt teſtimonium perhibeam veritati. 18. 37.

Charitas non gaudet ſuper iniquitate, congaudet autem veritati. 1. Cor. 13. 6.

Nõ poſſumus aliquid aduerſus veritatẽ, ſed pro veritate. 2. Cor. 13. 8.

O inſenſati Galatæ,qs vos faſcinauit nõ obedire veritati. Gal. 3. 1.

Veſtiendi ſunt nudi. Vide eleemoſyna.

FRange eſurienti panem tuum & egenos vagoſque due in domum tuam,cùm videris nudum operi eum,& carnem tuam ne deſpexeris. Eſa. 58. 7.

Et hominẽ non cõtriſtauerit,pignus debitori reddiderit, per vim nihil rapuerit,panem ſuum eſurienti dederit,& nudum operuerit veſtimento,&c. Ezech. 18. 7.

Nudus fui & operuiſtis me,infirmus & viſitaſtis me in carcere eram,& non veniſtis ad me. Matt. 25. 36.

Veſtium abuſus. Vide Abuſus.

Veſtes ſcindere.

IOſue verò ſcidit veſtimenta ſua & pronus cecidit in terrã arcæ dñi vſq; ad veſperam,tam ipſe quam omnes ſenes Iſrael,miſeruntq; puluerẽ ſuper capita ſua, & dixit Ioſue Heus dñe Deus,quid voluiſti traducere populum iſtũ Iordanẽ fluuiũ vt traderes nos in manus Amorrhæi & perderes. Ioſue. 7. 6.

Reuertẽte autem Iepthe (à cæde Ammonitarũ) in Maſpha domũ ſuam occurrit ei,vnigenita filia ſua cum tympanis & choris,nõ enim habebat alios liberos. Quã viſa ſcidit (Iepthe) veſtimenta ſua,& ait:Heu me filia mi,decepiſti me & ipſa decepta es,aperui enim os meũ ad Dominũ, & aliud facere non potero ſcilicet vt te ſacrificem Domino, pro victoria obtenta contra hoſtes. Iudic. 11. 35.

Currens autem vir ad Beniamin ex acie, venit in Silo,in die illa (ſcilicet qua capta eſt arca Dei) ſciſſa veſte & cõſperſus puluere caput. 1. Reg. 4. 12.

Surrexit itaq; (Dauid) & ſcidit veſtimenta ſua (cũ audiſſet Abſalõ omnes regis filios percuſſiſſe) & cecidit ſup terrã & oẽs ſerui illius qui aſſiſtebãt ei ſciderũt veſtimenta ſua. 2. Reg. 13. 31.

Itaq; cũ audiſſet Achab ſermones iſtos (ſcilicet Dei cõminantis mala) ſcidit veſtimẽta ſua,& operuit cilicio carnẽ ſuam,ieiunauitq́ue & dormiuit in ſacco,& ambulauit demiſſo capite. 3. Reg. 21. 27.

Scidit rex Iſrael veſtimẽta ſua quod iuſſiſſet rex Syriæ vt Naaman 4. Reg. 5. ✠

Naaman leptosum curaret quem Elizeus septima in Iordane lotione mundar à lepra.

Cap.6.30. Quòd cũ audisset(rex Syriæ, scilicet quod mulier comederat filium suũ in obsidione ciuitatis,scidit vestimẽta sua & transibat per murũ viditque omnis populus cilicium quo vestitus erat'ad carnem intrinsecus.Cap.11.14.Cap.18.37.

Cap.19.1. Quę cũ audisset Ezechias rex,scidit vestimẽta sua & operuit se sacco ingressusque est domũ Dñi (scilicet cũ Esaias tus est sacco ingressusque est domũ Dñi (scilicet cũ Esaias vt deprecarẽtur ꝓ liberatione ab rege assyriorum.Cap.22.19.

Cap.22. 19. Hæc dicit Dominus Deus Israel, pro eo ꝙ audisti verba voluminis(loquitur Iosiæ regi)& perterritum est cor tuũ,& humiliatus es corã Domino,auditis sermonibus contra hũc & contra habitatores eius,ꝙ videlicet fierent in stupore, & in maledictũ,& scidisti vestimẽta tua, & fleuisti coram me & ego exaudiui, ait Dominus,idcirco colligam te ait dñs & colligeris ad sepulchrum tuum in pace Hyre.36.24.

Esther.4.1. Quæ cũ audisset Mardochæus(scilicet quod Aman impetrasset interitũ Iudæorũ omniũ ab Assuero)scidit vestimẽta sua , & indutus est sacco,spargẽs cinerẽ capiti suo:& in platea mediæ ciuitatis voce magna clamabat,oltẽdẽs amaritudinẽ animi sui,&hoc eiulatu vsque ad fores palatij gradiẽs.

Ioel.2.13. Scindite corda vestra,& nõ vestimẽta vestra,& cõuertimini ad Dominũ Deũ vestrũ quoniã benignus & misericors est,patiẽs & multæ misericordiæ,& præstabilis sup malitia.

2.Mach.2.14 Et scidit vestimenta sua Mathatias,& filij eius(eo quod affligebatur ciuitas & prophanabantur sancti)et operuerunt se ciliciis,et planxerunt valde.

2.Mac.3.47. Et ieiunauerunt illa die,et induerunt se ciliciis et cinerẽ imposuerunt capiti suo,et discinderunt vestimẽta sua,eo quod Antiochus tanto belli apparatu miserat Gorgiã contra Iudæ.etc.)

Cap. 11. 71. Et scidit Ionathas vestimenta sua,& posuit terrã in capite suo,& orauit(set conuertit alienigenas in fugam.

Matt.26.65. Tunc princeps sacerdotum scidit vestimenta sua dicens, blasphemauit,quid adhuc egemus testibus?Ecce nunc audistis blasphemiam.

Act. 14.13. Quod(scilicet quod apostoli Iouis voluerunt Tauros sacrificare) vbi audierunt apostoli Barnabas & Paulus , conscissis tunicis suis exiluerunt in turbas clamantes.&c.

Cap.16. 22. Et eucurrit plebs(Romana)aduersus eos(Paulum et Silã) et magistratus scis is tunicis eorũ iussertũq; eos virgis cæ-

Vide

Via per quam iusti ambulant quæ,& qualis sit.

VTinam dirigantur viæ meæ,ad custodiendas iustificationes tuas. *Psal. 118.5.*

In omnib' viis tuis cogita illũ,& ipse diriget gressus tuos. *Prouer. 3.6.*

17.Viæ eis,viæ pulchræ,& omnes semitæ eius pacificæ.

Abominatio Domini omnis arrogans,etiam si ad manus ad manum fuerit,non est innocens,17.Semita iustorũ declinat mala,custos animæ suæ seruat viam suam. *Cap. 16.5.*

Esto firmus in viam Domini,& in veritate sensus tui & scientia & prosequatur te verbum pacis & iustitiæ. *Eccles. 5.12.*

Semita iusti recta est , rectus callis iusti ad ambulandum. *Esa.26.7.*

Cap.30.31.Cap.35.8.

Vox clamantis in deserto,parate viam Domini,facite rectas in solitudine semitas Dei nostri. *Cap. 40.3.*

Statue tibi speculam,pone tibi amaritudines , dirige cor tuum in viã rectã in'qua ambulasti,reuertere virgo Israel, reuertere ad ciuitates tuas istas. *Hiere.31.21.*

Quis sapiens & intelliget ista?intelligens & sciet hæc?quia rectæ viæ Domini & iusti ambulabunt in eis, præuaricatores verò corruent in eis. *Osea.14.10.*

De cætero ergo fratres rogamus vos & obsecramus in Domino Iesu vt quẽadmodum accepistis à nobis quomodo oporteat vos ambulare & placere Deo sicut & ambulatis vt abundetis magis.Heb.12.13. *1.Thes.4.1.*

Via iustorum à Domino dirigitur.

OMni tempore benedic Deum,& pete ab eo vt vias tuas dirigat & omnia consilia tua in ipso permaneant. *Tob. 4.20.*

Perfice gressus meos in semitis tuis,vt nõ moueantur vestigia mea. *Psalm. 16.5.*

Vias tuas demonstra mihi,& semitas tuas edoce me.

Deduc me in semita mandatorum tuorũ,quia ipsam volui.Prouer 4.12. *24.4. 118.35.*

Iustorũ semita quasi lux splẽdes ꝓcedit & crescit vsq; ad perfectũ diẽ,via impiorũ tenebrosa nesciunt vbi corruant. *Prou. 4.18.*

Iustitia custodit innocentis viam,impietas autem peccatorum supplantat.

Cor hominis disponit viam suam,sed Domini est dirigere gressus eius.

A Domino diriguntur gressus viri,quis autem hominum intelligere potest viam suam.

Ego

Universidad de Deusto
Biblioteca

Esa.48.17. Ego dominus Deus tuus docens te(Israel) vtilia,gubernans te in via qua ambulas.

Hiere.10. 23 Scio Domine quia non est hominis via eius, nec vir est, vt ambulet & dirigat gressus suos.

Mich.4.2. Venite ascendamus ad montē Domini & ad domū Dei Iacob,& docebit nos,de viis suis, & ibimus in semitis eius quia de Syon exibit lex,& verbū domini de Hyerusalem.

Via iustorum remunerationem à Deo expectat.

Psal.24.21 QVis est homo qui timet dominum,legem statuit ei in via quam elegit.

83.8. Ibūt de virtute in virtutē:videbitur Deus Deorū in Syon.

Prou.12.28. In semita instititię,vita, inter autē deuiū ducit ad mortē.

Hyer. 6.16. Hæc dicit Dñs,state super vias,& videte, & interrogate de semitis antiquis, quæ sit via bona. & ambulate in ea, & inuenietis refrigerium animabus vestris.

Cap.7.3. Hęc dicit Dñs exercituū Deus Israel. Bonas facite vias vestras,& studia vestra & habitabo vobiscum in loco isto.

Via impiorum qualis.

Psal.118.3. NOn enim qui operantur iniquitatem in viis eius ambulauerunt.

Prou. 4.19. Via impiorū tenebrosa,nesciunt vbi corruunt, 26. Dilige semitam,pedibus tuis,& oēs vitæ tuæ stabilientur, ne declines ad dexterā neque ad sinistrā. Auerte pedem tuum à malo,vias enim quę à dextris sunt nouit dñs: puerę tamen quę à sinistris sunt,ipse autem rectos faciat cursus tuos.&c.

Cap.12.15. Via stulti recta in oculis eius,qui autem sapiens est audit consilia. Cap.21.2.

Cap.22.5. Arma & gladij in via peruersi,custos autem animæ suæ longè recedit ab eis.

Esa.17.10. In multitudine viæ tuæ laborasti. Non dixisti: Quiescam vitam manus tuæ inuenisti,propterea non rogasti.

Viæ impiorum exitus & finis.

Iob.6.18. INuolutæ sunt semitæ gressuum eorum,ambulabunt in vacuum & peribunt.

Prou.14.12. Est via quæ videtur homini iusta,nouissima autem deducunt ad mortem.

Cap.28.18. Qui ambulat simpliciter,saluus erit,qui peruersis graditur vijs concidet semel.

Eccl.2.16. Væ his qui perdiderunt sustinētiā,& qui derelinquerunt vias

vias rectas & diuerterunt in vias prauas. Hyere.1.36.

Via peccantium complātata lapidibus,& in fine illorū *Cap.21.11.* inferi & tenebrę & pœnæ.

Viæ tuæ & cogitationes tuæ fecerunt hæc tibi, ista malitia tua,quia amara,quia tetigit cor tuum. *Hiere.4.18.*

Victoria à Deo expectanda est.

DIxitque Moyses ad Iosue,elige viros & egressus pugna cō *Exod. 17.9.* tra Amalech,eras ego stabo in vertice collis habens virgam Dei in manu mea.

Si dixeris in corde tuo plures sunt gentes istæ q̄ ego,quo *Deut.7. 17.* modo delere potero eas? Noli metuere:sed recordare quæ fecerit Dñs Deus tuus Pharaoni & cunctis Ægyptiis.

Dixitque Dñs ad Iosue,ne timeas eos,cras enim hac ea- *Iosue 11.6.* dē hora,ego tradā omnes istos vulnerandos in cōspectu Israel,equos eorū subnernabis,& currus igne combures.

Et ait Dominus ad Gedeō,in trecētis viris qui lābuerunt *Iudic.7.7.* aquas liberabo vos,& tradā in manu tua Madian,omnis autem reliqua multitudo reuertatur in locum suum

Dixit autē Ionathas ad adolescentē armigerum suum. *Ve 1.Reg.14.6.* ni transeamus ad statiōnem incircōcisorum horum,si fortè faciat dominus pro nobis:quia non est domino difficile saluare,vel in multis vel in paucis.

Dixit aūt Dauid ad Philistæū,tu venis ad me cum gladio *Cap.17. 45.* & hasta & clipeo,ego autē venio ad te in nomine Domini exercituum Dei agminū Israel,quibus exprobrasti hodie & dabit te dominus in manu mea & percutiam te, & auferam caput tuum à te.

Et inuocauit(Abia) dñm Deū & ait. Dñe non est apud te *2.Para.14.11* vlla distantia,vtrū in paucis auxilieris an in pluribus:adiuua nos dñe Deus noster,in te dñm, & in tuo nomine habentes fiduciā venimus contra hanc multitudinē (Zarāque regem Æthiopum) cum exercitu mille millium deuicit.

Nonne Aethiopes & Libyes multo plures erāt quadrigis, *Cap.16.8.* & equitibus,& multitudine nimia, quos cum in domino credidisses tradidit in manu tua(ait Hanani propheta ad Asam regem Iuda.)

Et certē cū permodicus esset numerus Syrorū tradidit do *Cap.24.23.* minus in manibus eorum infinitā multitudinē, eo quod dereliquisset dominū Deū patrū suorū, in Ioas quoque ignominiosa exercuere iudicia.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Cap.15.2. Quod si putas in robore exercitus bella consistere,superari te faciet Deus ab hostibus Dei,quippe est &aduniuare& in fugam conuertere.

Psal.117.16. Dextera Domini fecit virtutem, dextera Domini exaltauit me,dextera Domini fecit virtutem.

Prou.21.31. Equus paratur ad diē belli. Dominus autē salutem tribuit.

Iudit.9.15. Erit enim hoc memorabile nominis tui (dicit Iudith)cum manus fœminę deiecerit eum(Holofernem.)

Victoria potiuntur pauci contra multos.

Gen.14.14. QVod cū audisset Abrahā(captiuū, videlicet Loth,fratrē suū)numerauit expeditos vernaculos suos trecentos decē & octo,&persecutus est eos vsque Dā,& diuisit socijs, irruit super eos nocte percussitque eos,& persecutus est eos vsque Hoba,& Phœnicen quę est ad leuā Damasci (cæde.n. quinque reges quos percusserat.

Iudic.7.2. Dixitque dñs ad Gedeon,multus tecū est Apostolus ne tradet Madiā in manus eius ne glorietur cōtra me Israel& dicat meis viribus liberatus sum. 3. Reuertī sunt ex populo viginti duo milia virorum. & tantū decē milia remanserunt. 4. Dixitque dñs ad Gedeon,adhuc populus multus est, duc eos ad aquas & ibi ,probabo illos, & de quo dixero tibi vt vadat ipse pergat quē ite prohibuero ipse reuertatur.7.Et ait Dñs ad Gedeon,in trecentis viris qui lāberūt aquas liberabo vos,& tradā in manu tua Madian,omnis autem turba qua multitudo reuertatur ad locum suum.

1.Reg.14.6. Dixit autē Ionathas ad adolescentem armigerū suū venite transeamus ad stationē incircumcisorum horū,si forte faciat dñs ,p nobis,qa nō est difficile dño saluare vel in multis vel in paucis,14.Et facta est plagā prima qua percussit Ionathas & armiger eius quasi viginti virorum in media parte iugeris quam par boum in die arare consueuit.

2.Par.13.14. Respicientesque Iudas(qd Hieroboā abierat eum ignorātē suo exercitu)vidit instare bellū ex aduerso &post tergū & clamauit ad dñm,ac sacerdotes tubis canere cœperūt,omnesque viri Iuda vociferati sunt,& cecc illis clamantibus perterruit Deus Ieroboam,&omnem Israel qui stabat ex aduerso Abia & Iuda.

Cap.14.11. Et inuocauit(Abia) dñm Deū & ait,Dñe nō est apud te vllo distantia vtrū in paucis auxilietis an in multis,adiuua nos Domine Deus,in te enim & in tuo nomine habentes fiduciam venimus contra hanc multitudinē (Zaram regem Aethiopum

thiopū cum exercitu mille milliū deuicit.) 12. exterruit itaque Dominus Aethiopes coram Asa & Iuda fugerunteque Aethiopes.1.Mach.16. 22.

Et certe cum permodicus venisset numerus Syrorū tradidit dominus in manibus eorū infinitā multitudinē,eo quod dereliquisset Dominum Deum patrū suorum, in Ioas quoque ignominiosa exercuere iudicia. Cap.24.24

Post partam victoriam instituitur triumphus.

CAesis Madianitis sole virgines reseruātur,subsantia ex Num.30. 35
æquo diuiditur,pugnātibus & plebi primitiæ sacerdoti
ac huius traduntur gratiæ Deo cū denariis offeruntur.

Reuertēte aūt Iephte(à cæde Ammonitarū)in Maspha do Iudic.11. 34.
mum suā occurrit ei vnigenita filia sua,cū tympanis & choris,non enim habebat alios liberos.

Porro cū reuerteretur percusso Philistæo Dauid, & ferret Reg.18. 6.
caput in Hyerusalē egressę sunt mulieres de vniuersis vibibus Israel,cantantes,choroſque ducentes in occursum Saul regis in tympanis,lætitiæ,& in cistris.2 Mach.3.7.

Viduis benefaciendum est.

VIduæ & pupillo non nocebitis,si læseritis eos vociferabū Exod.22.22
tur ad me,& ego audiam clamorem eorum.

Nō peruertes iudicium aduenæ & pupilli,nec auferes pignus Deut.24.
ris loco viduæ vestimentū.19.Quādo messueris segetē in agro tuo,&oblitus manipulū reliquerīs nō reuerteris vt tollas eū,sed aduenā,& pupillū & viduā auferre patiaris,,vt benedicat tibi Dñs Deus tuus,in omni opere manuū tuarum.

Quādo cōpleueris decimā cunctarum frugū tuarū, anno Cap.26.12.
decimarū tertio,dabis leuitę & aduenæ, & pupillo,& viduæ,
et comedent intra portas tuas & saturentur. Iudith.16.28.

Maledictus qui peruertit iudiciū aduenę,pupilli & viduæ, Cap. 27.19.
& dicet omnis populus Amen.

Asinū pupillorum abegerunt, & abstulerunt pro pignore Iob.24.3.
bouem viduæ

Si negaui quod volebant pauperibus& oculos viduæ ex- Cap.31.16.
Viduā eius benedicam. (spectare feci. Psal 131. 15
In iudicādo esto pusillis misericors & pater ,& pro viro Eccles.4.8
matri illorum,& eris tu filius altissimi obedicns, & miserebi
tur tui magis quam mater.

Principes tui infideles socij furum omnes diligunt munera Esa.1.23.
12, sequuntur retributiones, pupillo non iudicant,& causa

viduæ non ingreditur ad illos.

Hiere. 22.3. Hæc dicit dñs, facite iudicium & iustitiã, & liberate vi op pressum de manu calumniatoris & aduenã, & pupillũ & viduam nolite contristare neque opprimatis inique, & sanguinem innocentem ne effundatis in loco isto.

Zach. 7. 10. Et viduam & pupillum & aduenã, & pauperẽ nolite calumniari & malum vir fratri suo non cogitet in corde suo.

Malach. 3. 5. Et accedam ad vos in iudicio, & ero testis velox maleficis & adulteris & periuris, & qui calumniantur mercedẽ mercenarij, viduas & pupillos, & opprimãt peregrinũ, nec timuerunt me dicit dominus exercituum.

Matt. 23. 14. Væ vobis scribæ & Pharisæi, hypocritæ, quia comeditis domos viduarum, orationes longas orãtes, propter hoc amplius accipietis iudicium.

1. Tim. 5. 3. Viduas honora quæ verè viduæ sunt. &c. 16. si quis fidelis habet viduas subministret illi, & non grauetur ecclesia, ut eis quæ vere viduæ sunt sufficiat.

Iacob. 1. 27. Religio munda & immaculata apud Deũ hæc est visitare pupillos, & viduas in tribulatione eorum, & immaculatum se custodire ab hoc sæculo.

Viduas pias quid deceat.

Iudit. 8. 4 Erat aũt Iudith relicta eius vidua annis tribus & mẽsibus sex. (Iudith virtutibus non vestibus ornari studuit.)

Luc. 2. 37. Et hęc vidua (Anna) erat vsq; ad annos 84. Quæ nõ discedebat de tẽplo ieiuniis & obsecrationibus seruiẽs nocte ac die.

1 Thimo. 5. 3. Viduas honora quæ verè viduæ sunt. 5. Quæ aũt verè vidua est, & desolata speret in Deũ, & instet obsecrationibus & orationibus nocte ac die.

Titum. 2. 3. Labora sicut bonus miles Christi Iesu.

Vigilandum: vide Aduentus Domini.

Vigilandum est diligenter ad malum deuitandum.

Matt. 26. 41 Vigilate & orate, vt non intretis in tentationẽ spiritus quidem promptus est, caro autem infirma.

Luc. 12. 39. & 21. 36. Hoc aũtẽ scitote, quoniam si sciret paterfamilias qua hora fur veniret vigilaret vtique, & non sineret perfodi domum suam. Vigilate itaque omni tempore orantes.

1. Cor. 10. 12. & 15. 34. Qui se existimat stare, videat ne cadat. Euigilate itaque iusti, & nolite peccare.

1. Pet. 5. 8. Sobrij estote & vigilate.

Si non

Si non vigilaueris, veniam ad te tanquam fur, & nescies quando veniam ad te. Apoc. 3. 3.

Bonum conseruandum.

Beatus vir qui audit me, & qui vigilat ad fores meas quotidie. Prou. 8. 34.

Vigilia honestatis rubefaciet carnes. Eccles. 31. 1.

Qui vigilauerint ad illum, inhenient benedictionem. 32. 18.

Vigilate, state in fide, viriliter agite, & confortamini. 1. Cor. 16. 13.

Orationi instate vigilantes in ea cum gratiarum actione. Colloss. 4. 4.

Indesinenter.

Vigilate & estote parati, quia nescitis qua hora Dominus vester venturus sit, & quia nescitis diem neque horam. Matt. 24. 42. & 25. 13.

Videte, vigilate, & orate, nescitis enim quando tempus sit. Marc. 13. 33.

Vigilate ergo, nescitis enim quando dñs domus veniat, sero, an media nocte, an gali cantu, an mane: ne cum venerit repente, inueniat vos dormientes. Ibid. 35.

Estote parati, quia qua hora nõ putatis, filius hominis venit. Luc. 12. 40.

Beatus qui vigilat. Apoc. 16. 15.

Vindicta soli Deo eiusque ministris ac magistratui commissa, vnde & aliis est prohibita. Vide Remissio.

NOn quæres vltionem, nec memor eris iniuriæ ciuium tuorum. Leuit. 19. 18.

Mea est vltio & ego retribuã eis in tẽpore, vt labatur pes eorũ iuxta est dies perditionis & adesse festinant tempora. Deut. 32. 35

Exspectemus humiles eius consolationẽ, & exquiret sanguinẽ nostrũ de afflictionibus inimicorum nostrorũ, & humiliabit omnes gentes quæcũque insurgunt contra nos, & faciet illa sine honore Dominus Deus noster. Iudith. 8. 20

Vę genti insurgenti super genus meũ, Dñs enim omnipotens vindicabit in illis, & in die iudicij visitabit illos. Cap. 16. 20.

Exurge Domine in ira tua, & exaltare in finibus inimicorũ meorum. Psal. 7. 7.

Quoniã requirens, sanguinẽ eorum recordatus est, non est oblitus clamorem pauperum. Prou. 17. 11. 9. 13.

Deus vltionum Dominus Deus vltionem liberè egit. 93. 1.

Ne dicas reddam malum pro malo, expecta Dominum & liberabit te. Prou. 20. 22.

Cap.24.29. Ne dicas quomodo fecit mihi sic faciam ei reddam vnicuique secundum opus suum, cap.28.22.

Eccles.28.1. Qui vindicari vult à domino inueniet vindictã,& peccata illius seruans seruabit,relinque proximo tuo nocenti te & tunc deprecanti tibi peccata soluentur.

Ezech.25.12. Hæc dicit Dominus Deus,pro eo quod fecit Idumæa vltionem vt se vindicaret de filiis Iuda peccauitque delinquens & vindictam expetiuit de eis, 14.& dabo vltionem meam super Idumæam per manum populi mei Israel,& facient in Edom iuxta iram meam & furorem meum,& scient vindictam meam dicit dominus.

Nahum.1.2. Deus æmulator,& vlciscens dominus,vlciscens Dominus & habẽs furorem,vlciscens Dominus in hostes suos, & irascens ipse inimicis suis.

Matth.5.39. Ego aũt dico vobis nõ resistere malo, sed si qs te percusserit in dexterã maxillã,præbe ei & alterã, &c.Lu.9.54.Gal.5.10.

Cap.18.6. Ait autem Dominus,Audite quid iudex iniquitatis dicit, Deus aũt nõ faciet vindictam electorum suorum,clamantium ad se die ac nocte,& patiẽtiam habebit in illis?dico vobis quia cito faciet vindictam illorum.

Rom.12.19. Non vosmetipsos defendentes charissimi,sed date locum iræ,scriptum est enim mihi vindictam & ego retribuam dicit dominus,Idem,Heb.10.30.Verbatim habetur.

1.Thes.5.15. Videte ne quis malum pro malo alicui reddat,sed semper quod bonum est sectamini inuicem & in omnes.

2.Tim.4.14. Alexander ærarius multa mala mihi ostendit,reddet illi Dominus secundum opera eius,quem & tu deuita,valde enim restitit verbis nostris.Iacob.5.4.

1.Pet.3.9. Non reddentes malum pro malo, nec maledictum pro maledicto,sed econtrario benedicentes:quia in hoc vocati estis vt benedictionem hæreditate possideatis.

Apoc.6.10. Et clamabãt(animæ interfectorum subtus altare)voce magna dicẽtes.Vsquequo Domine sanctus & verus,nõ iudicas & non vindicas sanguinẽ nostrũ de his qui habitãt in terra.

Vinea appellatur Christi ecclesia.

Genes.9.20. COepitque Noe vir agricola exercere terram,& plantare vineam.

Deut.23.24 Ingressus vineam proximi tui comede vuas quantum tibi placuerit,foras autem ne efferas secum.

Esa 5.1. Cantabo dilecto meo canticum patruelis mei vineæ suæ vinea facta est,dilecto meo in cornu olei sui,&c. Vinea

Vinea fuit pacifico in ea quæ habet populos,tradidit eã custodibus,vir affert pro fructu eius mille argenteos vinea mea coram me est. Cant.8.11.

Simile est regnũ cœlorum homini patrifamilias qui exiit primo manè conducere operarios in vineam suam. Matt.20.1.

Aliam parabolam audite,homo erat paterfamilias q plãtauit vineam,& sepẽ circundedit ei & fodit in ea torcular, & ædificauit turrim,& locauit eã agricolis & peregrè profectus est.Idem.Matt.21.1.Habetur verbatim.Item,Luc. 20.9. Cap.21.33.

Virginitas commendatur.

SVnt enim Eunuchi qui de matris suæ vtero sic nati sunt, & sunt eunuchi qui facti sunt ab hominibus, & sunt Eunuchi qui seipsos castrauerunt propter regnum cœlorũ. Qui potest capere capiat. Matt.19.12.

De virginibus autem præceptum Domini non habeo, consilium autem do,tanquam misericordiam consecutus à Domino vt sim fidelis. 1.Cor.7.25.

Hij sunt qui cum mulieribus non sunt coinquinati virgines enim sunt.Hij sequũtur agnum quocumque ierit,Hij empti sunt ex hominibus primitiæ Deo & agno. Num. 14.4.

Virginitas præfertur coniugio.

IGitur & qui matrimonio iungit virginem suam bene facit,& qui non iungit melius facit.40.Beatior autem erit si sic permanserit secundum meum consilium.Puto autẽ & ego spiritum Dei habeam. 1.Cor.7.38.

Virgines seruantur.

CVnctos interficite (ait Moyses principibus exercitus Israel contra Madianitas)quidquid est generis masculini etiam in paruulis:et mulieres quæ nouerunt viros in coitu iugulate,puellas autem et fœminas virgines reseruate vobis,et manete extra castra septem diebus. Num.31.

Virgines olim vt nunc conclusæ.

ACinctæ mulieres cilicijs pectus per plateas confluebant,sed & virgines quæ conclusæ erant percurrebant ad Oniam,aliæ autem ad muros,quædam per fenestras aspiciebant vniuersæ autem procedentes manus in cœlum deprecabantur. 4.Mach.3.19

Universidad de Deusto
Biblioteca

Visitare & consolari infirmos seu ægrotos opus misericordiæ.

Gen.42.1. His itaque transactis,nunciatum est Ioseph,quod ægrotaret pater suus Iacob,qui assumptis duobus filiis,manasse,& Ephraim ire perrexit.4.Reg.8.29.

4.Reg.13.14. Eliseus autem ægrotabat infirmitate qua & mortuus est. Descenditque ad eum Ioas rex Israel,& flebat coram eo dicebatque,Pater mi currus Israel & auriga eius.Iob.2.11.

Psalm.40.4. Dominus opem ferat illi super lectum doloris eius,uersum stratum eius versasti in infirmitate eius.

Eccles.7.38. Ne desis plorantibus in consolatione & cum lugentibus ambula, non te pigeat visitare infirmum ex his enim in dilectione firmaberis.Cap.38.15.

Eccles.7.3. Melius est ire ad domum luctus quàm ad domum conuiuij, in illa enim finis cunctorum admonetur hominum, & viuens cogitat quid futurum sit.

Matt.25.37. Tunc(in die iudicij)respondebunt ei iusti dicētes:Domine quando te vidimus esurientem & pauimus,sitientem & dedimus tibi potum,&c.40.Et respondens rex dicet illis,Amen dico vobis quamdiu fecistis uni ex his fratribus meis minimis,mihi fecistis.Ioan.11.3.Ioan.12.9.2.Cor.2.4.

Visere sanctos desiderat Paulus.

Rom.1.11. Desidero enim videre vos,vt aliquid impartiar vobis gratiæ spiritualis ad confirmandos vos.

Cap.15.23. Nunc verò locum non habens in his regionibus,cupiditatem autem habens veniendi ad vos,ex multis iam præcedentibus annis.

Galat.4.20. Vellem autem esse apud vos modò,& mutare vocē meā quomodo confundar in vobis.

1.Thess.2.17. Nos autem fratres desolati à vobis ad tempus horæ aspectu non corde abundantius festinauimus faciem vestrā videre cum multo desiderio.

Vita fidelium ad quam regulam sit instituenda.

Genes.3.19. In sudore vultus tui vescēris pane tuo donec reuertaris in terram de qua sumptus es,quia pulvis es, & in pulverem reuerteris.

Exod.20.11. Sex.n.dieb, fecit Deus cęlū & terrā,& mare & omnia quæ in eis sunt,& requieuit die septimo,ideirco benedixit Dominus diei sabbathi,& sanctificauit eum.

Ego

Ego enim sum dominus Deus vester,sancti estote, quia Leuit.11.44
ego sanctus sum.

Locutus eū dominus ad Moysem dicens: Loquere a dom Cap.19.2.
nem cœtum filiorum Israel,& dices ad eos sancti estote,qa
ego sanctus sum dñs Deus vester.Idē c.20.7.verbati habet.

Eritis mihi sancti,quia sanctus sum ego dominus,& sepa Cap.20.26.
raui vos,à ceteris populis vt essetis mei.

Sit ergo sānctus qa & ego sānctus sum dñs q sanctifico vos. Cap.21.8.

Estote ergo perfecti sicut & pater vester cęlestis pfectus est. Matth.5.48.

Tollite iugum meum super vos, & discite à me qa mitis Cap.11.29.
sum & humilis corde,& inuenietis requiē animabus vestris.

Estote ergo misericordes sicut & pater vester cœlestis Luc.6.36.
mi isericors est.

Si qs mihi ministrauerit honorificabit eū pr me. Si qs mi Ioan.12.26.
hi ministrat me sequat,& vbi ego sū illic& minister me erit

Si ergo ego laui vestros dominus & ma gister, & vos de- Cap.13.14.
beris alter alterius lauare pedes.

Hoc est præceptum meum vt diligatis inuicem sicut di Cap.15.12.
lexi vos.cap.11.15.

Consepulti enim sumus cum illo per Baptismum in mor Rom.6.4.
tem, vt quomodo Christus surrexit à mortuis per gloriam
patris,ita & nos in nouitate vitæ ambulemus.ca.8.29.

Induimini dominum Iesum Christum,& carnis curā ne Cap.13.14.
feceritis in desideriis.Ephes.2.9. (ficationem.

Vnusquisq, vestrū proximo suo placeat in bonū ad ædi- Cap.15.2.

Obsecro itaque ego vinctus in dño, vt dignè ambuletis Ephes.4.1.
vocatione qua vocati estis.23 Renouamini aūt spiritu mentis vestræ,& induamini nouū hominem,qui secundum Deū
creatus est,in iustitia,& sanctitate veritatis.Phil.1.27.c.2.5.14

Estote ergo imitatores Dei sicut filij charissimi,& ambu- Cap.5.1.
late in dilectione sicut Christus dilexit nos &c.

Sicut ergo accepistis Iesum Christū dñm,in ipso ambulate. Colos.2.6.

Nolite mentiri inuicē expoliātes vos veterē hominem cū Cap.3.9.
actibus suis,& induentes,&c.12. Induite vos ergo sicut electi
Dei sancti,& dilecti viscera misericordiæ,benignitatem,humilitatem,modestiam,patientiam,supportantes inuicem.

Hæc est enim voluntas Dei sanctificatio vestra,vt abstinea 1.Thes.4.3.
tis vos à fornicatione,vt sciat vnusquisque vas suum possidere in sanctificatione & honore.

Apparuit enim gratia Dei Saluatoris nostri omnib.homi- Tit.2.11.
nib.erudiens nos,vt abnegātes impietatem, & secularia de-

Universidad de Deusto
Biblioteca

sideria sobriè & iustè & piè viuamus in hoc sæculo, cap. 8. Heb. 12. 2. 1. Pet. 1 5. c. 2. 4. 1.

1. Pet. 2. ✠ Hortatur Apostolus Petrus vt tanquam peregrini ab omnibus mundanis abstineant superioribus ob temperiem, affectiones ad Christi imitationem ferant, cap. 3. 17.

1. Ioan. 1. 7. Si autem in luce ambulamus sicut ipse est in luce, societatem habemus ad inuicem, & sanguis Iesu Christi filij eius emundat nos ab omni peccato.

Cp. 2. 6. Qui dicit se in Christo manere, debet sicut ille ambulauit & ille ambulare.

Vitæ humanæ breuitas & vanitas.

Gen. 3. 19. IN sudore vultus tui vescêris pane tuo, donec reuertaris in terrã de qua sũpt' es, qa pulvis es & in pulueré reuerteris

2. Reg. 14. 14 Omnes morimur, & quasi aqua dilabimur in terrã, quæ non reuertuntur nec vult Dominus perire animam, sed retractat cogitans, ne penitus pereat qui abiectus est.

Iob. 3. 20. Quare misero data est lux, & his q amaritudine animæ sunt

Cap. 7. 6. Dies mei velocius transierũt, quã à texére tela succidiæ & consumpti sunt absque vlla spe.

Cap. 8. 9. Hesterni quippe sumus & ignoramus, quoniã sicut vmbra dies nostri sunt super terram.

Cap. 9. 21. Etiã si simplex fuero, hoc ipsum ignorabit anima mea & tædebit me vitæ meæ. 25. Et si impius fuero, væ mihi est, & si iustus est nõ leuabo caput, saturatus afflictione & miseria

Cap. 13. 28. Qui quasi putredo consumendus sum, & quasi vestimentum quod comeditur à tinea.

Cap. 14. 1. Homo natus de muliere, breui viuens tempore, repletur multis miseriis.

Psal. 38. 6. Ecce mensurabiles posuisti dies meos, & substantia mea (fecimus, tanquam nihilum ante te.

89. 9. Quoniam omnes dies nostri defecerunt, & in ira tua de-

101. 4. Quia defecerunt sicut fumus dies mei, & ossa mea sicut cremium aruerunt. 12. Dies mei sicut vmbra declinauerunt, & ego sicut fœnum arui.

102. 15. Homo sicut fœnũ dies eius tãquã flos agri sic efflorebit.

108. 23. Sicut vmbra cùm declinat ablatus sum, & excussus sum sicut locustæ.

143. 4. Homo vanitati similis factus est, dies eius sicut vmbra prætereunt.

Prou. 27. 1. Ne glorieris in crastinum, ignorans quid superuenturus pariat dies.

Cuncti

Cuncti dies eius doloribus, & ærumnis pleni sunt, nec per noctem mente requiescit, & hoc nonne vanitas est. Eccles. 2. 23.

Vidi afflictionem quam dedit Deus filiis hominum vt distendantur in ea. Cap. 3. 10.

Quid necesse est homini maiora se quærere, cũ ignoret quid cõducat sibi in vita sua numero dierũ peregrinationis suæ, & tempore, quod velut vmbra præterit? aut quid ei poterit indicare quid post eum futurum sit sub sole? Cap. 7. 1.

Vmbræ enim transitus est tempus nostrũ, & nõ est reuersio finis nostri, quoniam confignata est & nemo reuertitur. Sap. 2. 5.

Transierunt omnia illa tanquam vmbra, & tanquam nun eius præcurrens. Cap. 5. 9.

Nemo est qui semper viuat, & qui huius rei habeat fiducia. (ciam.

Omnis caro sicut fœnũ veterascet, & sicut folium fructificans in arbore viridi. cap. 17. 31. Eccles. 1. 9. Eccles. 14. 18.

Numerus dierum hominũ vt multum cẽtum anni quasi guttæ aquę maris deputati sunt, & sicut calculus arenæ, sic exigui anni in die æui. cap. 40. 6. Cap. 18. 8.

O mors quàm amara est memoria tua, homini pacẽ habenti in substantiis suis, &c. Cap. 41. 1.

Noli timere fili mi, pauperẽ quidem vitam degimus, sed multa bona habebimus, si timuerimus Deum, & recesseri-mus ab omni peccato, & fecerimus bene. Tob. 4. 23.

Vox dicentis, Clama. Et dixi. Quid clamabo? Omnis caro fœnum, & omnis gloria eius quasi flos agri. Esa. 40. 6.

Homo diues dixit, hoc faciam, destruã horrea mea, & maiora faciam, & illuc congregabo omnia, quæ nata sunt mihi & omnia bona mea, & dicã animæ meæ, anima habes multa bona posita in annos plurimos, bibe, epulare. Dixit autẽ illi Deus: Stulte hac nocte animam tuam repetunt à te, quę autem parasti cuius erunt? Luc. 12. 18.

Id enim quod in præsenti est, momentaneum est. 2. Cor. 4. 17

Non enim habemus hic manentem ciuitatem, sed futurã inquirimus. Ephes. 5. 16. 1 Pet. 1. 11. Heb. 13. 14.

Glorietur aut frater humilis in exaltatione sua, diues aũt in humilitate sua, quoniã sicut flos fœni transibit. cap. 4. 14. Iacob. 1. 10.

Quæ est vita nostra? Vapor est ad modicum parens. Iacob. 4. 14.

Vitam pro fratribus ponere.

LVcus Mardochęus hæc reliquorũ Iudęorũ ob paratũ ipsis interitũ (ab Amã illis minitãtẽ, & ab Assuero illud ipsum mandatum) Hester. 4. ✠

Hester

Hester autem vt iussu Mardochæi necí Iudæorum occurrat & non vocata ad regem ingreditur, iubet cum ieiunio pro se triduo orari, idem ipsa faciente.

Iudith. 13. ✠ Facta ad Deum oratione præcidit caput ebrij Holopher nis, quod ad conciues Bethuliæ efferens eos ad gratiarú actionem hortatur, ipsa verò ab omnibus benedicitur.

Ioan. 15. 13. Maiorem hac dilectionem nemo habet, vt animam suam ponat quis pro amicis suis.

1. *Ioan.* 3. 16. In hoc cognouimus charitatẽ Dei, quoniã ille animã suã pro nobis posuit & nos debemus pro fratribus ãas ponere.

Vitis.

Gen. 49. 11. LIgans (Christus) ad vineam pullum suum, & ad vitem ò fili mi asinam suam, lauabit in vino stolam suam, & in sanguine vuæ pallium suum.

Iudic. 9. 12. Locutaq; sunt ligna ad vitem. Veni & impera nobis.

Zach. 3. 10. In die illa dicit Dominus exercituũ, vocabit vir amicum suum subter vineam, & subter ficum.

1. *Mac.* 14. 12. Et sedit vnusquisque sub vite sua, & sub siculnea sua, & non erat qui eos terreret.

Ioan. 15. 1. Ego sum vitis vera & pater meus agricola est. &c.

Vitis palmes, appellatur populus Israeliticus.

Osee. 10. 1. VItis frõdosa Israel, fructus adæquatus est ei secundum multitudinem fructus sui multiplicauit altaria, iuxta

Ioan. 15. 5. vbertatem terræ suæ exuberabit simulachris.

Ego vitis vos palmites, qui manet in me, & ego in eo, hic fert fructum multum, quia sine me nihil potestis facere.

Vitulus erigitur in idolum.

Exod. 32. 4. QVas (inaures) cùm ille accepisset, formauit opere sufforio & fecit ex eis vitulum conflatilem, dixerunq; Hi sunt Dij tui Israel, qui te duxerunt de terra Ægypti. Idẽ reperitur. 3. Reg. 12. 28.

Deut. 9. 16. Cùmq; de monte ardẽte descenderem (ait illis Moyses) & duas tabulas fœderis vtraq; tenerẽ manu, vidissemq; vos peccasse Domino Deo vestro, & fecisse vobis vitulum conflatilem, ac deseruisse velociter viam eius, quã vobis ostẽderat (Deus) proieci tabulas de manibus meis, confregiq; eas in conspectu vestro.

4. *Reg.* 10. 29 Verũtamẽ à peccatis Hyeroboã filij Nabath, qui peccare fecit Israel, nõ recessit, nec dereliquit vitulos aureos qui erãt in

in Bethel & in Dan, cap. 17. 16.

Et fecerunt vitulum in Oreb, & adorauerunt sculptile. *Psal.* 105. 19.

Proiectus est vitulus tuus Samaria, iratus est furor meus in eos vsquequo non poterunt mundari? *Osee.* 8. 5.

Dicentes ad Aaron (populo Israel) fac nobis Deos qui præcedãt nos, Moyses enim hic qui eduxit nos de terra Ægypti, nescimus quid factum sit ei. *Act.* 7. 40.

Viuendum Deo non sibi.

NEmo enim nostrum sibi viuit & nemo sibi moritur, si- *Roma.* 14. 7.
ue enim viuimus dño viuim⁹ siue morimur. 1. Pet. 4. 2.
Pro omnibus mortuus est Christus, vt & qui viuunt, iam 2. *Cor.* 5. 15.
non sibi viuãt, sed ei qui pro ipsis mortuus est & resurrexit.
Viuo autem iam non ego, viuit verò in me Christus, q̃p *Gal.* 2. 20.
autem nunc viuo in carne, in fide viuo filij Dei qui dilexit me & tradidit semetipsum pro me. 1. Thess. 5. 10.

Vnctionis extremum Sacramentum.

INfirmatur quis ex vobis? inducat Presbyteros Ecclesiæ *Iaco.* 5. 14.
& orent super eum vngentes eũ oleo in nomine domini.
Exeuntes prædicabant, vt pœnitentiam agerent, & dæmo- *Marc.* 6.
nia multa eiciebant, & vngebant oleo multos ægros, & sanabantur.

Voluntas nostra accommodanda voluntati Diuinæ.

INdicauit itaq; ei Samuel (Heli) vniuersos sermones, & 1. *Reg.* 3. 18.
non abscondit ab eo. & ille respondit. Dominus est, quod
bonum est in oculis suis faciat.
Esto vir fortis, & pugnemus pro populo nostro, & ciuita- 2. *Reg.* 10. 12.
te Dei nostri, dominus autem faciet quod bonum est in cõ
spectu suo, cap. 15. 20.
Sicut autem fuerit voluntas in cœlo, sic fiat. 1. *Mach.* 3. 60
Adueniat regnum tuum, fiat voluntas tua sicut in cœlo & *Matth.* 6. 10
in terra.
Et progressus pusillum (Iesus) procidit in faciẽ suã orãs *Cap.* 26. 39.
& dicens pater mi, si possibile est trãseat à me calix iste, verumtamen nõ sicut ego, sed sicut tu vis. Idem Marci 14. 36.
habetur, Idem, Luc. 22. 42. 1. Cor. 4. 19.
Et cum ei (Agabo prophetę Iudę) suadere nõ possemus, *Act.* 21. 14.
quieuimus dicentes: Domini fiat voluntas.
Et hoc faciemus siquidẽ permiserit Deus. Idẽ Iacobi 4. *Heb.* 6. 3.
Si Deus voluerit, & si vexerimus, faciemus hoc vel illud.

Vide abnegatio.

Volun-

Voluntas Dei.

Matth.7.21. NOn omnis qui dicit mihi Domine Domine intrabit in regnũ cœlorũ, sed qui facit voluntatẽ patris mei qui in cœlis est, ipse intrabit in regnum cœlorum.

Cap.12.50. Quicunq; enim fecerit voluntatẽ patris mei qui in cœlis est, ipse meus frater & soror & mater est. Idem habetur verbarim, Marci.3.35.

Ioan.6.39. Hæc enim voluntas eius qui misit me patris vt omne qđ dedit mihi non perdam ex eo, sed resuscitem illud in nouissimo die. Ephes.5.17.

Rom.12.2. Nolite conformari huic sæculo, sed reformamini in noui tate sensus vestri, vt proberis quæ sit voluntas Dei bona ac beneplacens & perfecta. Coll.1.8.

1.Thess.4.3. Hæc est enim volũtas Dei sanctificatio vestra vt abstineatis vos à fornicatione, vt sciat vnusquisque vestrũ vas suum possidere in sanctificatione & honore. 1.Timoth.2.4.

2.Pet.3.9. Non tardat Dominus promissionem suam sicut quidam existimant, sed patienter agit propter vos, nolens aliquos perire, sed omnes ad pœnitentiam reuerti.

1.Ioan.2.17. Mundus transit & concupiscentia eius, qui autem facit voluntatem Dei, manet in æternum.

Voluntas Dei non est vt aliquis pereat.

Ezech.18.23. NVnquid vololuntatis meæ est mors impij dicit dñs Deus & non vt conuertatur à viis suis & viuat?

Ioan.6.39. Hæc est enim voluntas eius qui misit me patris & eam ne quod dedit mihi pater non perdam ex eo, sed resuscitem illud in nouissimo die.

1.Tim.2.4. Hoc.n.bonũ est, & acceptũ coră Saluatore nostro Deo q oẽs hoẽs vult saluos fieri, & ad agnitionẽ veritatis venire.

2.Pet.3.9. Non tardat Dñs promissionẽ suam sicut quidam existimant: sed patienter agit propter vos, nolens aliquẽ perire, sed omnes ad pœnitentiam reuerti.

Voluntatem pro opere acceptat Deus.

Genes.20.6. DIxitque (ad Abraham) Deus & ego scio qđ simplici corde feceris, & ideo custodiui te ac peccares in me & non dimisi vt tangeres eam (Saram.)

Cap.22.12. Dixitque ei (.i. Angelus domini ad Abraham) nõ extendas manum tuam super puerum, neque facias illi quicquã, nunc cognoui quod timeas Dominum, & non pepercisti vnigenito tuo propter me.

Quare

Quare ergo contempsisti verbum Domini vt faceres malum in conspectu meo? Virum Hethæum percussisti gladio, & vxorem illius accepisti tibi in vxorẽ, & interfecisti illum gladio filiorum Ammon. 2.Reg.12.9.

Voluptas carnis, Vide Concupiscentia.

Votum.

VOuit etiam Iacob votũ dicens: Si fuerit Dominus mecum, & custodierit me in via per quã ambulo & dederit mihi panẽ ad vescẽdũ, & vestimentũ ad induendũ, reuersusq; fuero prospere ad domũ patris mei erit mihi Dñs in Deũ. *Gen.28.20.*

Locutusq; est Dominus ad Moysen dicens: Loquere filiis Israel, & dices ad eos, homo qui votũ fecerit & spoponderit Deo animam suam, sub æstimatione dabit precium, &c. *Leuit.27.2.*

Loquere ad filios Israel (ait Dñs ad Moysen) & dices ad eos: Vir siue mulier cum fecerint votum vt sanctificẽtur, & se vouerint Domino cõsecrare à vino & omni qđ inebriare potest, abstinebunt, &c. per totum caput. Iudic.13.36. *Num.6.2.*

At Israel voto se obligans ait: Si tradideris populũ istum in manu mea delebo vrbes eius. Exaudiuitq; Dñs preces Israel & tradidit Chananæum, quẽ ille interfecit, subiecitq; ei bibus eius, & vocauit nomẽ loci illius Horma & Anathema. *Cap.21.2.*

Agitur de voto ac iuramento virorum, & quoniã puellarum & vxorum vota seu iuramenta rata sunt vel irrita. *Cap.30.* ✠

Cum votum voueris Domino Deo tuo non tardabis reddere quia requiret illud Dominus Deus tuus, etsi moratus fueris reputabitur tibi in peccatum. *Deut.23.21.*

Elcana habuit vxores Annã & Phenẽnã, quarũ Anna diu sterilis, & æmulæ improperio tristis, fusa in Silo coră Heli ora tiõe ad dñm, genuit Samuelẽ quem dño obtulit vt vouerat. *1.Reg.1.* ✠

Voueris enim vouit seruus tuus (Absalon) cùm esset in Gessur Syriæ dicens: Si reduxerit me Dominus in Hyerusalem, sacrificabo Domino. Dixit ei rex Dauid, vade in pace, & surrexit, & abiit in Hebron. *2.Reg.15.8.*

Vouete & reddite Domino Deo vestro omnes qui in circuitu eius offertis munera. *Psal.75.12.*

Si quid vouisti Deo, ne moreris reddere, displicet enim ei infidelis & stulta promissio, sed quæcũq; vouetis redde, multoq; melius est nõ vouere, q̃ post votũ promissa nõ reddere. *Eccles.5.3.*

Si quis illis (Dñs argẽteis) votũ vouerit, & nõ reddiderit, neque hoc requirent. Matth.14.7. Apostolorum.18.18. *Baruc.6.34.*

Sunt

Act.21.23. Sunt nobis viri quatuor votum habentes super se.
Cap.23. 12. Facta autem die collegerunt se quidam ex Iudæis, & deuouerunt se dicentes, neque mãducaturos, neque bibituros donec occiderent Paulum.

Votum castitatis seruandæ, seu non cognoscendi virum.

Luc.1.34. DIxit autem Maria ad Angelum quomodo fiet istud? quoniam virum non cognosco.

Non sine damnatione violatur.

1.Tim.5.12. CVM enim luxuriatæ fuerint in Christo nubere volunt, habentes damnationẽ, quia primã fidem irritã fecerũt.

Vrias defert litteras Dauidis ad Ioab 2.Reg.11.14.

Vrias prophetat contra Ierusalem, ideoque eductus de Aegypto, occiditur à Ioachim, Iere 26.20 23.

Vrias sacerdos iuxta præceptum regis Achaz extruxit altare, 4.Reg 16.11.

Vriel Angelus Dei, 4.Esd.4 ✠ 5.20.

Vsia rex Iuda pugnat aduersus Philistæos sumit sibi officium Sacerdotum, adolere volens incensum, lepra punitur, moritur, 2 Par.26.17.20.23 appellatur Azarias, 4 Reg.15.1. Appellatur Ozias Matth.1.9.

Vsura.

Exod.22.25. SI pecuniã mutuam dederis populo meo pauperi q habitat tecũ, nõ vrgebis eũ quasi exactor, nec vsuris opprimes.

Leuit.25.35. Si attenuatus fuerit frater tuus, & infirmus manu et susceperis eũ quasi aduenã, & peregrinũ, & vixerit tecum ne accipias vsuras ab eo, nec amplius quam dedisti.

Deut.23.19. Non fœnerabis fratri tuo ad vsuram pecuniam, nec fruges, nec quamlibet aliam rem, sed alieno.

2.Esd.5.7. Vsuras ne singuli à fratribus vestris exigitis? & congregamini aduersus eos concionem magnam (ait Nehemias.)

Psal.14.5. Qui pecuniam suam non dedit ad vsuram, & munera super innocentem non accepit (glorificat Deus.)

Prou.22.16. Qui calumniatur pauperem vt egeat diuitias suas, dabit ipse ditioni & egebit.

Cap.28.8. Qui coaceruat diuitias vsuris & fœnore liberali in pauperes congregat eas.

Hiere.15.10. Væ mihi mater mea quare genuisti me virum rixæ, virũ discordiæ in vniuersa terra! nõ fœneraui nec fœnerauit mihi quisquam, omnes maledicunt mihi.

Ad vsurã non accommodauerit & amplius non acceperit Ezech.18.8.
ab iniquitate auerterit manũ suã & iudicium verum fecerit inter virũ & virũ, in præceptis meis ambulauerit & iudicia mea custodierit vt faciat veritatẽ, hic iustus est, vita viuet ait dominus. 13. Ad vsurã dantem & amplius accipientem, nunquid viuet? non viuet, cum vniuersa hæc detestanda fecerit morte morietur, sanguis eius in ipso erit.

Munera acceperunt apud te ad effundendum sanguinem, Cap.22.12.
vsuram & superabundantiam accepisti & auarè proximos tuos calumniabaris meique oblita es (Hyerusalem) ait dominus Deus.

Et si mutuum dederis his à quibus speratis accipere, quæ Luc.6.34.
gratia est vobis? Nã & peccatores peccatoribus fœnerantur vt recipiant æqualia. 35.

Stans autem Zacheus ait ad dominũ ecce dimidium bo- Cap.19.8.
norum meorum do pauperibus & si quid aliquem defraudaui reddo quadruplum.

Vxoris officium.

MVlieri quoque dixit Deus. Multiplicabo ærumnas Gen.3.16.
tuas & conceptus tuos, in dolore paries filios & sub viri potestate eris & ipse dominabitur tui.

Si maritũ habuerit & vouerit aliquid & semel de ore eius Num.30.7.
verbũ egredietur animã eius obligauerit iuramento, quo die audierit vir & non cõtradixerit, voti rea erit, reddetq; quodcunque promiserat. 13. Sin autem ex templo cõtradixerit (Matritus) non tenebitur promissionis rea, quia maritus contradixit & dominus ei propitius erit.

Non induetur mulier veste virili nec vir vtetur veste fœ- Deut.22.5
mineа: abominabilis est enim apud Deũ qui facit hæc, Heester.1.10. per totum capit.

Et apprehendentes parentes filiam suã osculati sunt eã & Tob.10.12.
dimiserunt ire, monentes eã honorare socrus, diligere maritum, regere familiam, gubernare domũ, & seipsam irreprehensibilem exhibere. Eſa.3.17. [rias.

Mulier gratiosa inueniet gloriã & robusti habebũt diui- Prou.11.16
Mulier diligens corona est viro suo, & putredo in ossibus Cap.12.4.
eius quę confusione res dignas gerit.

Amplius Corinthios instruit de matrimonio eiusq; vsu & indissolubili vinculo, innuptis cõmẽdãs cœlibatũ & quo- 1.Cor.7.✠

Universidad de Deusto
Biblioteca

modo fidelis cum infideli coniunge se habere debeat &c.

Cap. 11.5. Omnis aũt mulier orãs aut prophetans non velato capite deturpat caput suũ, vnũ enim est, aut si decaluetur. 9. etenim non est vir creatus propter mulierẽ, sed mulier propter virũ

Cap. 14. 34. Mulieres in ecclesiis taceãt, non permittitur eis loqui sed subditas esse, sicut & lex dicit, si quid autem volunt discant domi viros suos interrogent.

Ephe. 5.22. Mulieres viris suis subditę sint sicut dño, qm̃ vir est caput mulieris sicut & Christus caput ecclesiæ. Idẽ Colo. 3. 18. vet.

1. Tim. 2. 11. Mulier in silentio discat cum omni subiectione. (batim.

Cap. 3. 11. Mulieres similiter pudicas, non detrahentes, sobrias, fideles in omnibus ca. 5. 2. 10.

Titum. 2.4. Vt prudentiã doceant (Anus) adolescentulas vt viros suos ament, filios suos diligant, prudentes, castas, sobrias, domus curam habentes, benignas, subditas viris suis, vt non blasphemetur verbum Dei. 1. Pet. 3. 1. Mariti officium.

Z

Zacheus excepit Christum suis ædibus. Luc. 19.6.

Zacharias filius Ioiadæ siue Barachiæ sacerdotis, lapidatus 2. Paral. 24. 20. *Matth.* 23. 35.

Zacharias propheta tempore Darij. Zachar. 1.1.

Zacharias pater Ioannis Baptistæ. Luc. 1.5.

Zadoch filius Abiathar fit summus Sacerdos. 3. Reg. 2.35.

Zalphaad filiæ, postulãt hereditatem. Num. 27. 1. ✠ 36. 2. *Iesue.* 17. 3.

Zeruia filia Isai soror Dauidis genuit Abisae, Ioab, & Asael, 2. Reg. 2.18. *1. Par.* 2.16.

Zobedæus pater Iacobi & Ioannis. Matth. 4.21. *vxor eius Salome intercedit pro filiis apud Christum. Matth.* 20. 20.

Zobee & Salmana reges Madianitarũ capiuntur, Iudic. 8.

Zedecias, qui & Mathanias, patruus Ioachin subijcitur pro eo in regno Iuda. 4. Reg. 24. 18. *Iere* 37. 1. *obsessa à Nabuchodonozor Ierusalem, Zedecias effossis oculis ac vinctus, mecum coram se filiis, in Babylonem ducitur. 4. Reg.* 25. 1. 6. 7. *Ierem.* 39. 4. 7. ✠. 52. 3. *quemadmodum ei prædictum erat. Iere.* 27. 12. 37. 16 *Ezech.* 12. 3 ✠. 17. 16. ✠. 21. *.

Zelus & zelotypia.

Gen 34.2. QVam (s. Dinam filiã Lyæ) cum vidisset Sichem filius Hemor Heuei princeps terræ illius adamauit eã & rapuit & dormiunt cũ illa vi opprimens virginẽ. 25. & ecce duo tertio

tertio qm̃ grauissimus dolor vulnerũ est acceptus duo filij Iacob, Symo & Leuy fratres Dinæ, gladiis ingressi sunt vrbẽ cõfidẽtes, interfectisque omnibus masculis Hemor & Sichẽ pariter nec abstinuerunt, tollentesq; Dinã de domo Sichẽ sororẽ suã, quibus egressis, irruerũt super occisos exteri filij Iacob & depopulati sunt vrbem in vltionem stupri.

Quod (scilicet q̃ vnus de filiis Israel intraverat corã fratribus & Moyse ad scortum Madianitidẽ) cum vidisset filius Eleazari filij Aaron sacerdotis, surrexit de medio multitudinis & arrepto pugione, ingressus est post virum Israelitem in lupanar & perfodit ambos simul, virum scilicet & mulierem in locis genitalibus. *Num.* 25. 7.

Ob scelus (scilicet quod Gabaonites qui erãt ex tribu Bẽiamin prodigiosa libidine extinxerant vxorẽ Leuitæ reducẽtis eã à domo parentũ) pugnantes reliquæ tribus aduersus Beniamin semel atque iterũ bello inferiores, tertióque committentes iussu Domini prælium, tribũ illã præter 600. qui in solitudine fugerant, penitus deleuerunt. *Iudic.* 2. ✠

Dixitq; Helias ad eos (populũ Israel) apprehedite ꝓphetas Baal & ne vnus quidẽ effugiat ex eis. quos cum apprehẽdissent, duxit eos Elias ad torrẽtem Cison & interfecit eos ibi. 3. Reg. 18. 40.

Quid hic agis Elia? at ille respondit (domine) zelo zelatus sum pro domino Deo exercituũ quia dereliquerunt pactũ domum filij Israel, altaria tua destruxerũt, & prophetas tuos occiderunt gladio, & derelictus sum ego solus, & quærunt animã meam vt auferant eam. Exo. 32. 19. 27. 1. Reg. 11. 6. ca. 15. 11. 32. 4. Reg. 10. *. *Cap.* 19. 10 *Idem repetitur, Num.* 14 *verbatim.*

Et vt cessarent ioqui verba hæc (Mathathias) accessit quidã Iudæus in oĩm oculis sacrificare idolis super arã in ciuitate Modim secũdũ iussum regis, & vidit Mathathias & doluit, & contremuerunt renes eius & accensus est furor eius secundũ iudiciũ legis & insiliens trucidauit eum super arã, sed & virum quem rex Antiochus miserat, qui cogebat immolare, occ dit in ipso tempore, aram destruxit & zelatus est legem sicut fecit Phinees Zamri filio Salomi. Et exclamauit Mathathias voce magna in ciuitate dicens, Omnis qui zelũ habet legis, statuens testamentum exuit post me, & fugit ipse & filij eius in montes & relinquerunt quæcunque habebant in ciuitate. 1. *Mach.* 2. 23

Et intrauit Iesus in templũ Dei & eiiciebat omnes vendẽtes & ementes in tẽplo, mensas nummulariorũ & cathedras *Matt.* 21. 21.

vendentium columbas euertit. Act. 9.1.

Ioan. 2.17. Recordati vero sunt discipuli eius quia scriptum est zelus domus tuæ comedit me.

Philip. 3.2. Videte canes, videte malos operarios, videte cõcisionem.

ZIBA *seruus Saulis constituitur procurator Miphibosethi. 2. Reg. 9.9. donatur ipsi omnia bona Miphibosethi, 16.2. proditor obuiam regi Dauid. 19.17.*

Zicelech donatur regi Dauid. 1 Reg. 27.5. exuritur ab Amalechitis. 30.1.

Ziphora vxor Moysi. Exod. 2.21. circuncidit filium suum 25.

Zorobabel, vide Serobabel.

Laus Deo & B. Virgini.

QVAE IN EVANGELIIS PER ANni curriculum secundum vsum Romanũ tractari possunt, locisque suis propriis, pront concionatori vsum fuerit, commodè applicari.

EPISTOLA. 1. DOMINICAE ADVENTVS. (SCIENTES. Rom. 13. ra est.) Pœnitentia & Satisfactio pro peccatis. folio. 325. Pœnitentia agenda est dum sani sumus ✠. Pœnitentiæ quæ ex corde procedit promissa est venia ✠. Pœnitẽtiæ vere exempla. ✠ Pœnitentiæ falsæ exempla. ✠ Cõfessio peccatorum 74. Confessio peccatorum in oratione ✠. (Nox præcessit) Gratia à solo Deo datur folio. 178. Gratiæ donum quàm sit occultum ✠. infidelitas seu incredulitas. 165. Peccati origo. 315. Peccatum originale ✠. Effectus peccati originalis ✠. Peccatum actuale. ✠. Ignorantia. 199. Legis natura. 245. Legis cæremoniæ abrogantur per Christũ ✠. Lex noua christianorũ consistit in charitate ✠. Iudæorũ cæremoniæ erant vmbra futurorum. 219. Iudæorum quædam certæ consuetudines ✠. (ABIICIAMVS ergo opera tenebrarum.) Opera mala Deo displicent. fol. 295. Impij incidunt in mala quæ piis parantur fol. 102. Impiorum subita punitio ✠. Impios deridebit Deus ✠ Adulterij. fol. 8. Fornicatio. fo. 170. Homicidiũ. fol. 187. Furtũ. fol. 173. Ebrietas. fo. 153. Idolatriæ prohibitio. fo. 193. Blasphemia in Deũ. fo. 44. (INDVAMVR arma lucis) Arma spiritualia. fo. 28. Fides. fo. 162. Spes iustorũ. fo. 177. Charitas fo. 54. Dilectio proximi fo 119 5.

EVANGELIVM (ERVNT signa in sole & luna) Cõtra Ierusalẽ, & eius incolas fo. 197. Dies nouissimi fol. 118. Dies Domini ✠. Iudiciũ Dei extremũ fo. 220. Aduẽtus dñi expectandus fol. 7. (VIDEBVNT filiũ hominis venientẽ in nubibus.) Christus venturus est iudicare viuos & mortuos fo. 57. Iudicium diuinum. 220.

EPIST. DOMINICAE (QVAECVNQVE scripta sunt &c.) scriptura sacra 364. Ad bonũ hortatur ✠. Scriptura difficilis intellectu ✠. scriptura nec lex est iudex sed sacerdos ✠. Nec ola scriptis Apostoli mandarunt ✠. (IDIPSVM sapere in alterutrum.) Cõcordia fratrum 72. Idem sapere: idemq; sentire iubemur fol. 75. Discordia vitanda. folio. 121. Charitas fraterna. fol. 172. Diligendi etiam, inimici. folio. 55. Dilectio proximi. folio. 119. Dilectio exigitur ad remissionem peccatorum ✠. Lex noua Christianorum consistit in

charitate fo.245.(CHRISTVM.ministrum fuisse circuncisionis Circũcisio carnalis & spiritualis fol.68. Iudæorum cæremoniæ erant vmbra futurorum fo.219.Christus venit vt legé adimpleat fol.7. Legis cæremoniæ abrogantur per Christum fo.24.(GENTES autẽ honorate Deũ)Fidem gentilium respicit Deus fo.161.Gentium vocatio fo.175 Gentilium mores non sunt imitãdi.✠(LAVDATE omnes gẽtes Dominum.)Deus honorãdus ex corde fo.108. Deus adorandus ✠.Dominus est imitandus fo.129 Dominus quærẽdus.✠.(FRITradix Ieſſe.) Christus Iesus verus Deus & homo promittitur fol.57. Christus verus Dei filius &c.✠

EVANGELIVM Matthæi.11.(CVM audisset Ioãnes in vinculis opera Christi.)Tribulatio fo.306. Crux & tribulatio accidit omnib.piẽ viuentib.fol.98. Crux à Deo imponitur ad nostram vtilitatem ✠per crucẽ & aduersitates pertingimus ad cognitionẽ Dei ✠.Crux hereditũ gaudio ✠.Gaudiũ in persecutione fo.174.Per crucẽ ꝓbat nos Deus fol.98.(OPERA Christi.) Signa & miracula fiũt,vt per ea,omnipotẽtia Dei mundo innotescat 371.(CAECI vidẽt)cæci illuminãt f.49.(LEPROSI mũdãt.)lepra mũdat.f.241.Peccatũ remittit ꝓ Christũ f.315.peccatũ remitti sacerdos, ✠.Peccatũ ꝓ Dei ꝓpria authoritate remittere potest.✠(PAVPERES euãgelizãt.)Euãgeliũ Christi, eius que prædicatio fol.143.Euangelium incutit fiduciam timorem &c.✠(HOMINEM.mollibus vestitũ)Cõstãtia fidelitũ fol. 81.Abusus.vestium fo.4 Indumenta fo.206.Superbia fo. 84.Superborum memoriam perdidit Deus ✠(EGO mitram Angelorum meũ.) Angelorum nomine appellantur prędicatores fo.17.Concionatoris officium fo.72.Episcopi,corũ electio & officium fol.142 Pastoris & præceptores,qua debeant esse erga sibi commissos fo.306.Sacerdos bonus fol.348. Sacerdotes mali & eorum punitio.✠

EPISTOLA Dominicæ III. Philippens.4. (FRATRES gaudete in domino)Gaudere & lætari hoc stè licet.174.Sollicitudo nimia.fo. 375.Gaudendum non est more gẽtilium fo.174.Gaudiũ spiritꝰ✠.Gaudiũ salutis æternę ✠.Chorizare discere fo.56.(MODESTIA vestra nota sit)Testimoniũ bonũ fol. 391. Tẽperãtia in cibo & potu 386.Sitire est vtile 372. PETITIONES vestræ innotescant apud Deum) Orare quẽadmodum oportet fieri nos ignoramus 296.Orare no quẽtes & dies ✠.Orare sine intermissione ✠.Orare vt fidei prędicatio succedat habeat ✠. Oratio quomodo,quando,cui, & vbi fieri debeat ✠.Oratio Deum inclinat.✠.Peccatum purgat ✠.Hostiã spiritualem separat ✠.Orationes quæ debitè fiunt exaudit Deus ✠. Orationes quorundam quare nõ exaudit Deus ✠.Orationis efficacia ✠.Orationum sanctorum exempla ✠

EVANGELIVM domi.III. Ioannis.1.(MISERVNT Iudæi Hierosolimis & quæst.)cõfitetur Christũ et eius verbũ fo.74.Erubescere nullus debet euãgeliũ fo.142.Erubescẽdũ propter peccata ✠.(DIRIGITE viã Dñi.) Pœnitentia et satisfactio ꝓ peccatis f.325.Pœnitẽtiæ quę ex corde ꝓcedit ꝓmissa est venia ✠.Pœnitẽdo agẽda dũ sani sumus ✠.Pœnitẽtiæ veræ exẽpla. ✠.Pœnitẽtiæ fallæ exẽpla ✠.(EGO quidem ĩ aqua)baptismꝰ Ioannis f. 36.Baptismꝰ pœnitẽtiæ prædicat ✠.Baptismus à Christo præceptꝰ. ✠baptismũ docuerũt Apostoli et administrarũt ✠.Baptismus tollit omnia peccata ✠.Baptizãdi sunt parauli ✠.(IPSE est qui post me venturus est.)Christus est lux gẽtium et totius mũdi fol.255.Christus est verus pastor ✠.

EPISTOLA Dominicę.III.1.Corinth.4.(SIC nos existimet homo vt ministros Christi.)Episcopi.eorum munus et electio fo.142.Pastores.fo.306.Sacerdos bonus fo.348 Sacerdotes mali et eorũ punitio ✠.Sacerdotum cupiditas.✠.Ministrorũ malorũ opera vtitur Deus bonitas f.272.(DISPENSATORES ministeriorũ Dei.)Baptismũ docuerũt Apostoli et administrarũt fol. 36.Cõfirmationis sacramẽtũ fol. 78.Eucharistia ab Apostolis data 266.Ordinis Sacramẽtum fo.303. Cõfessio peccatorũ et in nouo testamẽto f.74.Vnctiõis extremæ sacramẽtũ fo.415.(NIHIL mihi cõscius sum.) Cõscientiæ bonæ tranquillitas.fo.77.Cõscientiæ malę perturbatio ✠(NOLITE ante tẽpus iudicare.)Iudicij humanum 220 Iudicium debet præcedere deliberatio et cognitio ✠.Opiniones et cogitationes hominum ,frequenter sunt erroneæ.fol.29.Iudicium officium fol.220.

EVANGELIVM Dominicæ .IIII.Lucæ III.(ANNO quintodecimo imperij etc.Parate viã Domini.) Pœnitentia et satisfactio pro peccatis folio.125. Pœnitentiæ quæ ex corde procedit ꝓmissa est venia ✠.Pœnitentia agẽda dum sani sumus ✠.Pœnitẽtiæ veræ exempla ✠.Pœnitẽtiæ fallæ exempla ✠. Confessio peccatorũ 74 (RECTAS facite semitas eius) Quiescendũ à peccatis 339.Viuẽdum Deo non sibi 415. Opera bona Deo sunt grata295.Operari bonè propter mercedem licitum est ✠.Ità Dei placẽt ✠.Non in quolibet opere homo peccat ✠.Operum merita et retributio,seu mercès ✠.Opera malà Deo displicent et pœnam merentur ✠. (OMNIS vallis implebit.) Humilitas Deo grata fol.190.(OMNIS mons humiliabitur.)Superbia fol 384. Superborum memoriam perdidit Deus ✠.Ambitio fol.14.

EPISTOLA In natiuitate dñi. Ad Titũ II.(APPARVIT gratia Dei.) Christus natus ex Maria virgine fo.57.Natus in Bethlehem ✠.(VT abnegantes impietatem) Malum declinandũ et bonum faciendum fol.257.Malum pro malo non est reddendum ✠. Impij incidunt in mala quæ piis paratum.202. frequẽter incidũt in malũ ꝙ timẽt ✠

Impiorum subita punitio ✠. Impios deridebit Deus. ✠ Seipsos pdunt ✠. (IVSTE & piè viuamus) Iusti veri in hac vita fo. 236. Iustitiæ summa perfectio non habetur in hac vita ✠. Iustitia nostra est per Christum ✠. Viuendum Deo non sibi folio 425. Quiescendum a peccatis fol. 339. Via per quam iusti ambulant, quæ & qualis Folio 408. Via iustorũ à Dño dirigitur ✠. Remunerationẽ expectat. ✠. via impiorũ qualis † via impiorũ exit' & finis ✠. (SECTATORIEM bonorũ operũ.) Opera bona Deo grata sunt folio 295. Operari benè propter mercedem licitum est ✠. Operum merita seu merces ✠. Opera mala Deo displicent & pœnam merentur ✠

EVANGELIVM Luce 2.) EXIIT edictum à Cæsare &c. Peperit filium suum primogenitum.) Christus natus ex Maria virgine folio 57. Natus in Bethlehem ✠. Christus sine peccato ✠. Primogenitum omne Deo sanctificatur folio 332. Primogenitorum iura, priuilegia & prærogatiuæ ✠ Primogenita omnia Ægyptiorum interimuntur ✠. Primogeniti aliquando à Deo reiiciuntur ✠. (RECLINAVIT eum in præsepio.) Pauperes boni folio 311. Diuites huius mundi quomodo se erga pauperes habere debeant folio 11. 2. Diuitiarum vanitas ✠. Diuitiarum vsus bonus ✠. Cõtra diuites impios ✠. (PASTORES erant vigilantes.) Pastores & præceptores qua debent esse sollicitudine & cura erga sibi commissos folio 306. Episcopi, eorum electio & munus. folio 142. Pastor bonus ✠ Sacerdotes mali & eorum punitio 348.) DIXIT illis Angelus nolite timere) Angeli, eorumque minister. & natura folio 17. Consortium fortant deficientes, † Flagellãt peruaricantes ✠. Angeli mali ✠ (GLORIA in excelsis Deo) Gloria Dei in omnibus quærenda folio 177. Gratitudo erga Deum folio 180. Deus honorandus folio 108. (ET in terra pax hominibus.) Pax æterna & temporalis 314. Pax interna qualis inter Deum & amicos eius ✠. Pacem & misericordiam clamitant medaces ✠.

EPISTOLA Euangelij 11. Ad Titum 111. (Apparuit benignitas & humanitas Dei erga suos.) Dilectio Dei erga suos fol. 119. (NON ex operibus iustitiæ quæ fecimus iustitia nostra est per Christum folio 236. Iustificatio qua quis ex iusto fit iustior acquiritur bonis operibus ✠. Iustificatio impij ea solum fidei ascribitur, sed etiam aliis virtutibus, ✠ Iustitiæ humana perfectio non habetur in hac vita ✠. Iustitiæ pharisaicæ defectio ✠. Opera bona Deo grata sunt & præmium merentur folio 295. (PER lauachrum regeneratio nis.) Hominis regeneratio folio 185. homo benedicetur in Christo ✠ Regeneratio est immutatio carnis &c. folio 341. Redemptionis nostræ ortus folio 343. Baptismus saluat folio 36. baptismus tollit omnia peccata ✠ (VT iustificati gratia ipsius.) Gratia à solo Deo datur folio 178. Gratiæ donum quam sit occultum ✠ (SECVNDVM spem vitæ æternæ) Beatitudo folio 39. Beatitudo quomodo comparetur ✠

EVANGELIVM Lucæ 11. (PASTORES loquebantur ad inuicem &c. videntes autem cognouerũt de verbo hoc.) Christus verus Dei filius folio 57. Natus ex Maria virgine ✠. Natus in Bethlehem ✠ Christus sine peccato ✠. cognitionem Dei perfectam nemo 70. &c. Maria virgo præfigurata folio 260. Mariæ perpetua virgitas ✠ Castitatem vouisse videtur ✠ Saluatur ab Angelo ✠ &c.

EPISTOLA III. Ad Hebræos 1. MVLTIFARIAM multifque modis, Deus olim loquens patribus in Prophetis.) Prophetæ à Deo mittuntur folio 333. Apostoli & prophetæ habuerunt spiritum Dei folio 25. Deus est verax & fidelis folio 168. Verbum Dei manet in æternum folio 403 Pseudoprophetæ & eorum punitio folio 335. Seipsos intrudunt ✠ (ET figura substantiæ eius). Christus est imago Dei fol. 57. (PVRGATIONEM. peccatorum faciens) Christus mediator, reconciliator. folio 57. Mortuus est propter peccata nostra ✠. Mortem nostram sua morte deiicit 275. (SEDET ad dexteram maiestatis.) Christus sedet ad dexteram Dei patris 57 (ADORENT eum omnes Angeli Dei.) Deus adorandus 108. Deus honorandus ✠. Christo omnia sunt tradita & subiecta a patre folio 57. Per Christum cuncta sunt creata ✠. (TV autem idem ipse es, & anni tui nõ deficient.) Christus manet in æternum folio 57. Verbum Dei manet in æternum folio 403.

EVANGELIVM Ioannis 1. (IN principio erat verbum, & verbum erat apud Deum.) Christus Iesus verus Deus & homo promittitur folio 57 Christus secundum promissum Dei patris ✠. &c. Christus est verus Dei filius ✠. (ERAT lux vera.) Lux est Christus folio 57. Lux est Deus in se. folio 253. Lux sunt Christiani ✠. Lux gratiæ malis est odibilis ✠. Christianis viuendum sicut vixit Christus folio 66. (MVNDVS eum non cognouit.) Cæcitas corporalis & spiritualis folio 49 In tenebris versatur mundus. 389. (SVI eum non receperunt.) Israel populus & hæreditas Domini folio 218. Christus est crucifixus folio 57. Christi passio prædicta ✠. Iudas Iscariotes prodit Christum Dominum. 219. (DEDIT eis potestatem filios Dei fieri.) Gratia à solo Deo datur folio 178. Liberum arbitrium etiam post lapsum in homine manet, folio 246. Comparatur gratiæ Dei ✠. Ad bonum cognoscendum illuminatur à Deo ✠. (HIIS qui credunt in nomine eius.) Fidei necessitas folio 262. Gratiæ donum quàm sit occultũ & reconditum folio 178. fidei viuæ & operanti tribuitur iustitia & salus fol. 262.

EPISTOLA In festo Sancti Stephani

Universidad de Deusto
Biblioteca

phani protomartyris. Actorum. 6. (STEPHANVS plenus gratia & fortitudine faciebat ꝓdigia & signa) Signa & miracula fiunt, vt per ea omnipotentia Dei mundo innotescat fol. 371. Sancti faciunt miracula fol. 353. Gratia à solo Deo datur fol. 178. Dona diuina liberaliter à Deo dantur fo. 133. (STEPHANVS plenus spiritu sancto.) Spiritus sanctus edocet corda, fol. 380. Spiritus probandi sunt, an ex Deo sint. ✠ Quomodo se viri Sancti in decessu ab hac vita habuerint fo. 353. Constantia fidelium fol. 82. Cõsolatio diuina in necessitate fo. 81. Gaudium in persecutione fol. 174 (DOMINE Iesu suscipe spiritum meum.) Desiderium præmij, folio 205 Voluntas nostra conformãda voluntati Dei fol. 415. Cor & voluntas nostra conformanda volũtati diuinæ folio. 92. Crux ferenda cum patientia & gaudio folio. 98. (DOMINE Iesu ne statuas illis hoc peccatum.) orate pro inimicis fol. 296. Condonandum fratri in nos peccanti fol. 74. Charitas fraterna fol. 54. Diligendi etiã inimici ✠ Immisericordia & eius punitio. fol. 201. Christus sibi reputat fieri quod Christianis fit. fo. 57.

EVANGELIVM Matthæi. 23 (DICEBAT Iesus turbis Iudæorum &c.) ecce ego mitto vobis Prophetas & sapientes.) Prophetæ à Deo mittuntur 333. Pseudoprophetæ habentur q currunt antequã mittantur ✠ Seipsos intrudunt ✠ Spiritus probandi vtrum à Deo sint folio 380. (Ex illis flagellabitis.) Tribulatio folio 396. Crux & tribulatio accidit omnibus piè viuẽtibus fol. 98. Crux à Deo imponitur ad nostram vtilitatem ✠ Per crucem & aduersitates perringimus ad cognitionem Dei, & vitã æternam ✠ Crux ferenda cum patientia & gaudio ✠ In cruce & afflictione cõsolatio ✠ Per crucem probat nos Deus ✠ (VT veniat iã per vos omnis sanguis iustus.) Sanguinis innocentis effusio 355. Clamat vindictam corã Deo ✠ Vindicta soli Deo & eius ministris &c. folio. 411. (IERVSALEM, Ierusalem quæ occidis Prophetas.) Confiteri Christum & eius verbum folio 74. Erubescere nullus debet Euangelium folio 142. Homicidium & sanguinis effusio folio 187. Sæpe oriuntur inuidia ✠. (QVOTIES volui congregare te &c. & noluisti. (Bonitas & benignitas Dei erga suos folio 47. liberum arbitrium etiam in homine post lapsum folio. 144. Comparatur gratiæ Dei ✠ Ad Deum ordinatur. ✠ Ad bonum cognoscendum illuminatur. ✠. cæcitas corporalis & spiritualis folio. 49. Idololatria folio. 209. (ECCE relinquetur vobis domus vestra deserta.) Contra Ierusalem, & eius incolas fol. 197. Plaga Dei seu vindicta. 325. Malum pœnæ est à Deo. 257. Cum ira-

more flagellat Deus & terrore folio. 392. Impiorum subita & improuisa punitio folio. 202. Impiorum punitio bonis est ad cautelam ✠ Seipsos perdunt in animis ✠ &c. Viæ impiorum exitus & finis fol. 408.

EPISTOLA In die Sancti Ioannis Apostoli & Euangelistæ Ecclesiastici xv. (QVI timet Deũ faciet bona.) Timendus est Deus folio. 391. Timoris Dei fructus ✠ Timoris Dei exempla ✠ Bona opera cõmendantur fol. 45. Opera bona Deo grata sunt, & præmium merentur. fol. 295. Operum merita & retributio seu merces ✠. Opera mala Deo displicent ✠. Operari bene propter mercedem licitum est ✠. (ET qui continens est institiæ.) Malum declinandum & bonum faciendum 257. Iusti vera perfectio non habetur in hac vita ✠ Iustitiæ summa in hac vita fo. 236. Iustitia nostra est peccatum ✠. (IVCVNDITATEM vitæ ✠ Iustitia nostra est peccatum ✠. (IVCVNDITATEM & exultationem thesaurizabit.) Via per quam iusti ambulant quæ & qualis fol. 408. Via iustorum à Domino dirigitur ✠. (NOMINE eterno hæreditabit ilium Dominus.) Via iustorum remuneratio-nem à Deo expectat fol. 408. Beatitudo, seu beatorum gaudium fol. 39.

EVANGELIVM Ioannis. xxi. (DIXIT Iesus Petro, sequere me.) Abnegatio sui ipsius folio 1. Abnegatio omnium rerum ✠. Relinquentes omnia propter Christum folio 344. Cor & voluntas nostra conformanda voluntati diuinæ folio. 92. Voluntas nostra conformanda voluntari Dei 415. Obediendũ Deo eiusque præceptis, & quæ merces sit illis cõstituta fol. 287. vetum. 416. Petrus vocatur fol. 323. &c. (QVI testimonium perhibet de me.) Testimonium tum verum, tum falsum fol. 391.

EPISTOLA in festo Sanctor. Innocent. Appocalypsis 40. (VIDI supra montem Syon agnum stantẽ.) Christus est agnus Dei. fol. 57. Ecclesia est vna, & visibilis. fol. 135. Ecclesia firmamentum veritatis errare non potest ✠ Ecclesia est corpus Christi ✠ Ecclesia est sponsa Christi. ✠ Ecclesiæ caput est Christus ✠ Ecclesiæ membra sunt veri fideles, &c. ✠ Ecclesiæ officium ✠ Ecclesiæ claues, & potestas promittuntur ✠ Ecclesiam sibi Christus comparauit suo sanguine. ✠. (HABENTES nomen eius, & nomen patris eius scriptum.) Fides viua, quæ per Charitatem operatur magnæ virtutis est. folio 162. Fidei necessitas ✠. (ET cantabant quasi canticum nouũ.) Christiani erunt cum Christo. folio. 57. Sancti sunt cum Christo in cœlis. 353. Sancti etiam vita defuncti recte à nobis laudantur ✠. Gratitudo erga Deum folio 180. Gaudium Spiritus. folio 174. Gaudium salutis æternæ ✠. (HI sunt, qui cum mulieribus non

nō sunt coinquinati.) Castitas cœlibum. fol. 52. Castitatis laus ✠ Virginitas commendatur. 412. Præfertur coniugio ✠. Virgines reseruantur ✠. Virgines olim, vt nunc concluſæ ✠. Beatitudo seu beatorum gaudium. fo. 39. Via iuſtorum remunerationem à Deo expectat. fol. 408.

EVANGELIVM, Matthęi 2. (ANGELVS Domini apparuit in somnis Ioſeph) Angeli corūque miniſteriū, & natura. fol. 17. Cōfortant deficientes ✠. Somnia & viſiones in quibus olim Deus ſuam voluntatem aperiebat. 376. Somnia & viſiones, quæ non conueniūt cum doctrina Chriſti ✠. (Ex Ægypto vocaui filiū meum.) Ægyptiaca captiuitas prædicitur. fol. 9. De Ægypto exitus & liberatio Iſraelis promittitur ✠. Ægyptiaca redemptio, frequenter nobis in memoriam reuocanda ✠. Gentium vocatio. fol. 175. Chriſtus eſt lux gentium. fol. 57. (TVNC Herodes videſ &c. iratus eſt valde) Iracundiæ cedendum fol. 217. Iracundia quātum mali pariat ✠. (OCCIDIT omnes pueros) Homicidium & ſanguinis effuſio, fol. 187. Sanguinis innocentis effuſio. 355. Clamat vindictam coram Deo ✠. Malum dicens bonum, punietur. 357. Impiorum ſubita puuitio. fo. 202. Via Impiorum qualis. 408. Viæ impiorum exitus & finis ✠.

EPISTOLA Dominicæ infrà octauam Natiuitatis Domini. Ad Galatas. 4. (QVANTO tempore hæres &c. vſque ad præfinitum tēpus Chriſtus Ieſus verus Deus & homo promittitur. fol. 57. Chriſtus manifeſtatur & demonſtratur, certis teſtimoniis ✠. (EMISIT Deus filium ſuum) Chriſtus eſt verus filium ſuum. fol. 57. Conceptus de Spi Dei filius. fol. 57. Conceptus de Spiritu ſancto ✠. Natus ex Maria virgine ✠. In carne manifeſtatus eſt ✠. (SVB elementis mundi huius eramus ſeruientes) Peccatum originale. 315. Effectus peccati originalis ✠. Peccatum actuale ✠. Legis natura, officium & operatio. fo. 245. Iuſtitię Phariſaicę defectio. fol. 236. Legis ceremoniæ abrogantur per Chriſtum. fol. 245. Iudæorum ceremoniæ erant vmbra futurorum. fol. 219. (VT eos qui ſub lege erant redimeret) Chriſtus mortuus eſt propter peccata noſtra. fol. 57. Mortem noſtram ſua morte deuicit Chriſtus. 275. Redemptionis noſtræ ortus. 341. Mediator redemptionis ſolus Chriſtus. 268. Chriſtus mediator, reconciliator, & aduocatus. fol. 57.

EVANGELIVM Lucæ. 2. (ERANT Ioſeph & Maria mater Ieſu, &c. Poſitus eſt hic in ruinā. Infidelitas ſeu incredulitas punitur. fol. 165. Hæreticos & infideles relinquit Deus fol. 185. (ET in reſurrectionem multorum) Mortem noſtram ſua morte deuicit Chriſtus. fol. 275. Mors Chriſti vitia expiat ✠. Vitam præſtat ✠. Redemptionis à peccatis ortus. 341. Homo benedicitur in Chriſto. fol. 185. Hominis regeneratio ✠. Chriſtianis viuendum ſicut vixit Chriſtus fol. 57. Chriſtus mediator, reconciliator ✠ (QVAE non diſcedebat de templo ieiuniis & obſecrationibus) Orare quemadmodum oportet, frequenter ignoramus. 296. Orare noctes & dies ✠. Orare ſine intermiſſione ✠. Orare pro inimicem ✠. Orare pro inimicis ✠. Oratio quom do, quando, cui & vbi fieri debeat ✠. Orationes quæ debitę fiunt exaudit Deus ✠. Orationes quorundam quare non exaudit Deus ✠. Orationum ſancto rum exempla ✠. Oratio Deum inclinat ✠. Peccatum purgat ✠. &c. 187. Templum ſpirituale & domus Dei Templum ſpirituale & domus Dei, domus orationis vocabitur ✠. In templo oratur Deus, & exaudit ✠. Templa manu facta non inhabitat Deus, quāſ his concludi poſſit &c. ✠. Alioqui Deus in templis materialibus habitare diceretur ✠. Templum dicitur locus ſanctus ✠. Templum magnis muneribus dotatum ✠. Templi prophanatores à Deo puniuntur ✠. Templum idolorum ✠. Ieiunij exempla fol. 191. Ieiunium indictum &c. ✠.

EPISTOLA In die circuncis. Domini. Ad Titum 2. (CHARISSIME apparuit gratia Dei.) Gratia à ſolo Deo datur. fol. 178. Gratia in ſcripturis accipitur pro beneficio ✠. Gratiæ donum quam ſit occultum. quodque nemo facile illud ſibi arrogare debeat ✠. Chriſtus verus Dei filius fol. 57. Chriſtus natus ex Maria virgine. ✠. (ABNEGANTES impietatem & ſæculi deſideria) Impiorum dicta, facta, & cogitata contra pios fol. 202. Impiorum proſperitas ✠. bonis admirationē parit ✠. Impij incidunt in mala quæ piis parauit ✠. Impiorum ſubita & improuiſa punitio ✠. Impiorum punitio bonis eſt ad timorem ✠. Impios deridebit Deus ✠. Impij ſeipſos perdunt in anima &c. ✠. Via impiorū qualis 408. Viæ impiorum exitus & finis ✠. (SOBRIE, iuſtè & piè viuamus.) Conuerſatio fol. 88. Malorum conſortium vitandum 257. Temperantia cibi & potus 386. Ebrietas & Gula fol. 133. Ciborum luxus fol. 67. Iuſti veri in hac vita fol. 236. Via per quam iuſti ambulant 408. Via iuſtorum à Domino dirigitur ✠. Via iuſtorum remunerationem à Deo expectat ✠. (EXPECTANTES beatam Spem) Deſiderium præmij fol. 105. Beatitudo fol. 39. Regnum Dei æternū 343. Corona vitæ fol. 94. (SECTATORES bonorum operum) Bona opera pietaſque in Deum fol. 45. Opera bona Deo grata ſunt & præmium merentur ✠. Opera mala Deo diſplicent & pœnam merentur 295. Operum merita, & retributio, ſeu merces ✠.

EVANGELIVM Lucæ 2. (POST QVAM cōſummati ſunt dies 8. vt circuncidetur puer) Circuncifio carnalis & ſpiritualis fol. 68. (VOCATVM eſt nomen eius Ieſus.) Chriſtus Ieſus verus Deus & homo fol. 57. Chriſtus verus Dei filius ✠. Orare in nomine Ieſu fol. 296. Genu omne flectendum Domino. fol. 127.

EPISTOLA In Epiphania Do-

Universidad de Deusto
Biblioteca

mini,Psa.60. (SVRGE illuminare Ierusalem quia venit lumen tuũ.) Ierusalem spiritualis. 197. Contra Ierusalem & eius incholas ✠. Liberum arbitrium fol. 246. Christus est lux gentium fol. 27. Christianis viuendum sicut vixit Christus fol.66. Lux est Ghristus fol. 255. Lux est Deus in se ✠. Lux sunt Christiani ✠. Lux gratiæ malis est odibilis ✠. (ECCE tenebræ operient terram) Cæcitas tum corporalis, tum spiritualis, fol. 49. Infidelitas, seu incredulitas punitur fol. 165. In tenebris versatur mundus. fol. 389. (SVPER te autem orietur Dominus) Christus est Dominus dominantium,& rex regum fol.57. Christus est verus pastor ✠. Christus est lux gentium ✠. Christus verus Dei filius ✠. Christus est stella matutina ✠. Christo omnia tradita sunt, & subiecta à patre ✠. (FILII tui de longe venient.) Gentium vocatio fol.175. Gentilium mores non sunt nobis imitandi ✠.

EVANGELIVM. Matthæi, 2.(CVM natus esset Iesus in Bethlehem) Christus natus ex Maria virgine fol. 57. Natus in Bethlehem ✠. (VIDIMVS eius stellam eius.) Astrologia fol. 31 (RENVNCIATE mihi, vt & ego adorem eum.) Hypocrisis fol.192. Hypocrisis conditio, punitio, &c. ✠. (ET ecce stella quam viderãt. &c. antecedebat eos.) Apparitiones Dei.Angelorum & hominum fol.26. (PROCIDENTES adorauerunt eum.) Deus honorandus ✠ randus 118. Deus adorandus ✠ (ET accepto responso in Somnis Somnia &visiones in quibus ostendit Deus suam voluntatem aperiebat fol.376. Somnia & visiones quæ non cõueniunt cum doctrina Christi & Ecclesiæ sunt contemnenda ✠.

EPISTOLA Dominicæ infrà octauam Epiphaniæ. Rom. 12. (Obsecro vos per misericordiam Dei. &c. Corpora vestra hostiam veram) Humilitas Deo grata fol. 190. (DEO placentem.) Opera bona fol. 295. Dilectio proximi fol. 119 (NOLITE conformari huic seculo) Vita fidelium cõformanda est vitæ & doctrinæ Christi.fol.411. Diuitiarum vanitas fol. 122. Contẽptus mundi fol.24 Stultorum amicitia fol. 282. (REFORMAMINI in nouitate vitæ.) Regeneratio,est immutatio carnis in spiritum fol.341. Hominis regeneratio fo.185 (QVAE sit voluntas Dei.) Voluntas nostra conformanda voluntati Dei. 415. Cor & voluntas nostra &c. fol. 92. Voluntas Dei fol.415.Christianis viuendũ sicut vixit Christus fol. 57. Viuendum Deo non sibi fol.415. (NON plus sapere quam oportet.) Sapientia vera à Deo datur fo.356 Perfectio charitatis fol.321. Superbia inhibetur & punitur fol.384.Memoriam superborum perdidit Deus ✠ (MVLTA vnum corpus sumus.) Charitas fraterna.fol.54. Dilectio proximi.fol.119.Christiani dicuntur sancti.fol.26.

EVANGELIVM Lucæ 2. (CVM factus esset Iesus annorũ &c. Inuenerunt illum in templo, &c. Templum spirituale, & domus Dei. 387. Templi Idolorum ✠. In templo orator Deus ✠. Templum domus Dei ✠ Templi prophanatores ✠ (SEDENTEM in medio doctorum.) Doctrinæ vilitas fol. 127. Docentis fructus ✠ Doctrinæ contemptus ✠. Deus imitandus folio 108. Filii in bonis instituendi folio 167. (FILI quid fecisti nobis sic.) Parentem officium folio 305. (ET descendit cum eis, & venit in Nazareth.) Filiorum officium erga parentes folio 187. (MATER eius conseruabat omnia hæc in corde suo.) Verbum Dei semper ob oculos habendum. 403. Verbum Dei non audiendum solum sed & corde credendum, & seruandum ✠ Verbi Dei contemptus & punitio eius ✠.Semen verbi Dei. 367. Verbum Dei est cibus animæ fol. 403.

EPISTOLA Dominicæ secundæ post Epiphaniam. (HABENTES dominationes secundũ gratiam. (Rom. 12. Dona diuina liberaliter à Deo dantur fol. 133. Gratia accipitur pro dono &c. fol. 178. Sancti faciunt miracula. 313. (QVI tribuit in simplicitate) Date melius quàm accipere. fol. 105. Dandum sine acceptione ✠ (QVI miseretur.) Mercedes fol. 270. Eleemosina 139. Immisericordia & eius punitio fol.201.

(DILECTIO sine simulatione) Simulatio cauenda.373. Dilectio. 119. Diligendi inimici. 55. CHARITATEM fraternitatis.) Fraternitas. 172. Charitas fraterna. 54.(ORATIONI instantes) Oratio folio 296. Orare sine intermissione ✠. Orare noctes & dies ✠. NECESSITATIBVS sanctorum.) Bona opera. 45. Opera à nobis proximo exhibita. 295. (HOSPITALITATEM sectantes.) Hospitalitas commendatur, 189. Hospitalitatis exempla ✠. Inhospitalitas ✠. (BENEDICITE persequentes vos.) Tribulatio toleranda.396.Crux ferenda cum patientia. 98. (FLETE cum flentibus.) Lugendum super peccato.253. Gemitus quis probãdus &c.175.(NON aliũ sapientes) Superbia inhibetur.384. Superborum memoriam perdidit Deus ✠ (SED humilibus consentientis.) Humilitas Deo grata. 190. Simplicibus& humilibus. fol. 373. Simplex & rectus quis ✠.

EVANGELIVM. (NVPTIAE factæ sunt in Cana, &c.) Ioan. 2. Matrimonij Sacramentum fol 266.Mariti officium 265. Vxoris officium.417. zelus& zelatipia fol. 418. (HOC fecit initium signorum Iesus.) Signa & miracula fiunt &c. 371.Deus solus facit mirabilia. 108. (MANIFESTAVIT gratiam suam Deus honorãdus. 108.Gloria Dei in omnibus quærenda, 77. Deo soli honor & gloria.108.

EPISTOLA Dominicæ tertiæ post

post Epiphaniam. (NOLITE esse prudentes apud vos metipsos.) Rom. 12. Humilitas Deo grata. 190. Sapientia vera. 356. Superbia inhibetur. 384. Superborum memoria ✠. (NVLLI malum pro malo) Malum non est reddendum pro malo. 257. Malum dicens bonum, punietur ✠ Malum declinandum, & bonum faciendum ✠. (CORAM omnibus hominibus) Lux sunt Christiani. 255. Lux est Christus ✠. Lux est Deus in se ✠. Lux gratiæ malis est odibilis ✠. (DATE locum iræ) Invidia & odium. 215. Odium salutare. 29. Iracundia quantum mali pariat 217. Iracundiæ cedendum ✠. (MIHI vindictam & ego retribuam) Vindictā soli Deo. 411. Plaga Dei seu vindicta. 325. (CIBA illum.) Misericordiæ opera proximo exhibenda. 271. Eleemosina. 139. Dilectio inimicorum requiritur ad peccatorum remissionem. 119. Compassio habenda. 72. Cibare esurientes. 67. Dānum proximo nō inferendum. 102. Perfectio. Charitatis 321

EVANGELIVM (CVM descendisset Iesus, &c. Adorabāt eum, Mat. 8). Adoratio. 6. (POTES me mōdare) Redemptionis à peccatis ortus. 341. Mediator redemptionis solus Christus. 283. Mundities exterior & interior 168. Lepram immittit Deus 241. (OSTENDE te sacerdoti.) Confessio peccatorum. 74 Pœna peccati non statim remittitur, remissa culpa. 325. Peccatum sacerdos remittit. 215. Remittitur per Christum ✠. Peccatum non solum non imputatur, sed etiam verè remittitur ✠. (OTIER meus tuum.) Pœnitentia & satisfactio. 325. Oblatio omnis debet esse munda. ✠. (DOMINE non sum dignus.) Humilitas Deo grata. 190. Medicus spiritualis. 268. (VADE & sicut credidisti fiat tibi.) Fidei virtus & operanti tribuitur iustitia. 162. Fidem gentilium ✠ Fidei necessitas ✠. Fideles Deus liberat ✠. Redimere nouit Deus iustos ex omni tribulatione. 341.

EPISTOLA Dominicæ quartæ post Epiphaniam. (NEMINI quicquam debeatis. Rom. 13.) Mutua tio fructuosa. 285. Vsura. 416. Fenerationis conditio bona. 169. (INVICEM diligatis.) Fraternitas. 172. Charitas. 54. Dilectio requiritur &c. 119. Dilectio proximi ✠ Remittendum 345. Diligendi inimici 55. (NON adulterabis.) Adulterium. 8. Incestus. 209. (NON occides.) Homicidium. 187. (NON furaberis.) Furtū inhibetur. 173. Iniustitia. 236. [NON falsū testimoniū] Testimonium 39. Loquenda sunt vera. 251. [NON concupisces.] Concupiscentia inhibetur. 73. Oculorum custodia necessaria. 291 [DILIGES proximum tuum.] Dilectio proximi. 119. Damnum proximo nō inferendum. 102. Charitas. 54.

EVANGELIVM [ASCENDENTE Iesu in naviculam. Mat. 8. DOMINE salus nos perimus.] Fidei necessitas. 162. Fideles Deus liberat ✠. Redimere nouit Deus iustos. 341.

EPISTO

EPISTOLA Dominicæ quintæ post epiphaniā. (INDVITE nos &c. viscera misericordiæ. Collo. 3. (Misericordia. 271. Immisericordia & eius punitio. 201. (BENIGNITATEM.) Manuetudo 259. (HVMILITATEM.) Humilitas Deo grata. 190. (SVPPORTANTES inuicem.) Fortitudo. 278. Perfectio. Charitatis. 321. (CHARITATEM habētes.) Charitas. 54. Bona opera. 49. Merces quæ debetur operibus. 270. Merita operū. 271. (COLLOQVENTES vosmetipsos in hymnis.) Laudes Deo canendæ. 241.

EVANGELIVM (SIMILE factū est regnū cœlorū. Mat. 13.) Regnū Dei spirituale. 343. Regnum Dei vim patitur ✠. Regnū terrenum ✠. Hæreditas superna. 183. Cuiacus in bolus quærit semper. &c. 116. (COLLIGITE primū zizania.) Hæretici è medio ✠. Pseudoprophetæ. & eorum punitio. 335.

EPISTOLA Dominicæ sextæ post Epiphaniā (GRATIAS agimus Deo semper.) 1. Thessal. 1. Gratitudo erga Deum commendatur. 280. (MEMORIAM vestri facientes.) Orate pro inuicem fol. 296. Orate sine intermissione ✠. (SVSTINENTIAE spes.) Perseuerantia. folio. 312. (SIMVLATORES) nostri sanguinis) Deus imitandus. fol. 108. Imitandus homo homini. fol. 200. Exemplum bonum. fol. 152. Exemplum in correctionem, folio. 152. (CVM studio spiritus sācti.) Gaudium in persecutione fol. 174. Gaudium spiritus ✠. Beatitudo fol. 39. (CONVERSI estis ad Deū à simulachris) Idolatriæ phibitio fo. 194 Imagines iussit Deus fieri. fo. 200. SIMILE est regnū cœlorū Matt. 4. grano Synapis.) Euangelii eius; prædicatio. fol. 143. Verbū Dei quā tæ sit virtutis folio 403. (IN agro suo.) Ecclesia accipitur pro cœtu fidelium fo. 135. Ecclesiæ officium. ✠. (SIMILE est regnum cœlorum fermento.) Ferimentū malæ doctrina fol. 156. Iustitiæ Phariſaicæ defectio. fol. 156. Regnum spirituale fo. 343. Regnum terrenum ✠. Regnum cœlorum vim patitur ✠.

EPISTOLA Dominicæ in septuagesi. (NESCITIS quod hij qui in stadio currūt. 1. Cor. 9.) Vita Piorum fidelium conformanda vitæ & doctrinæ Christi. fol. 412. Iter salutis & perditionis fol. 218. Manendum est nobis in Christo. fol. 158. Contemptus mundi folio. 84. Conuersatio folio. 88. Via per quam iusti ambulant, quæ & quālis folio. 408. Corona vitæ fol. 84. (VNVS accipit brauium.) Desiderij præmij eiusdem supernæ fol. 68. Domus æterna. fol. 130. Salus spiritualis folio. 353. Beatitudo seu beatorum gaudium. folio. 49. Hæreditas superna. fol. 183. Beatitudo quomodo comparatur. folio. 39. (CASTIGO corpus meum) Carnē crucifigere quomodo oporteat. folio. 51. Caro pro necessitate curanda ✠. (PATRES nostri omnes sub nube fuerunt.) Cęcitas corporalis & spiritualis. Folio. 49. Ignorantia

Universidad de Deusto
Biblioteca

fol.199.Iudæorum cęremoniæ fo. 219. Iustitiæ pharisaicæ defectio. fo.236.Iusti veri in hac vita ✠.[omnes eandem escā spiritualem manducauerūt.]Manna.fo.259.Eucharistia &c.fo.149.Missæ sacrificium &c.fol,274.[Petra erat christus] Lapis dicitur Christus fo.204 [simile est regnum cœlorum homini patrifamilias Matt. 29.&c.conducere operarios in vineam suā.] Operum merita & retributio. fol. 295. Opera mala deo displicent ✠. Opera bona Deo grata ✠. Operari benepropter mercedē ✠.[Misit eos in vineam suam.]Vinea.folio. 411.Ecclesia fol.135 Pastores.folio. 306 Episcopi.fo.142.[Stantes in foro ociosos.] Otium vitia nutrit. fo.290.Accedia. fo.5 [Vocā operarios:&redde illis mercedem.]Operum merita.fo.295 Merces quæ debetur operibus fo. 170. Merita operum fol. 271. Mercenarius remunerandus. fo.270. Bona opera commendātur.fo.45 [Arbitran ti sunt quod plus acceptūri essēt] Mensura qua mensi fuerimus fol. 269.Deus verax &fidelis folio.18 Deus est iudex totius mundi reddens vnicuique prout quisque meretur.✠.[Murmurabant aduersus patrem familias.] Murmuratores.204. [Exdenario conuenisti mecum.]Beatitudo fol 39 [Quia ego bonus sum.] Deus omnia regit pro suavoluntate. fo.108 Deus solus bonus ✠. [An oculus tuus nequam est.] Oculus simplex. folio. 291. Oculus nequam ✠ Invidia & odium.fol.215. [Multi sunt vocati.]Gratię donum quam sit occultum fo.178.prædestinatio Dei imperscrutabilis fo. 331. Liberum arbitrium fol.246.Bonitas & benignitas Dei erga suos fol. 47. Benedictio Dei in iustos. fol.42. [Pavet electi.]Liber vitæ fol.245. Induratio fol 209.Iudicium diuinū Fol 220. Dies nouissimi.fo.118.

Evang.

Epis.Dominicæ in sexagesima [Libenter sufferetis insipientes.2.Cor.11. Sustinete enim.] Patientia & longanimitas fidelium in tribulatione.fol.308. Longanimitatis Dei fructus. fol.253. Crux & tribulatio accidit omnibus piè viuentibus folio. 98. Crux à Deo imponitur ✠. Crux ferenda cum patientia ✠. Impatientia & eius punitio folio.201. [In carceribus abundantiùs.] Visitare infirmos opus misericordiæ folio.412 Captiuos inuisere. Folio. 51. Captiuos non deserit Deus ✠. [Pro huiusmodi gloriabor.]Gaudium in persecutione. 174. [Veniam ad reuelationes.]Somnia & visiones.376.

Evang. [Cum turba plurima conuenerit Luc. 8. &c.Semen est verbum Dei.] Verbum Dei semper ob oculos ponendum fol.403. A verbo Dei non recedendum ✠ Verbum Dei non audiendum solum sed corde credendum & seruandum ✠. Verbi Dei contemptus & punitio ✠. Semen diuini verbi 367.[Et in solitudinib⁹ & diuitiis suffocantur.] Solicitudo nimia fol.375 Spinæ appellantur solicitudines huius mundi fol.380. Auaritia.fol.31. diuitiarum vanitas & contemptus.fo.122.Contra diuites impios ✠. Congregans diuitias per fraudem punier.&c.✠. Diuitiarum vsus bonus ✠ Avdientes verbum Dei retinent:] Arbor bona ex fructu fol.27 Arbor mala ✠.Timoris Dei fructus.397.Verus cultus Dei exigit cor hominis fol.48;Iusti veri in hac vita folio. 236. Iusti bene ordinantur erga Deum ✠.

Epis.Dominicæ in Quinquagesima. [Si linguis hominum loquor & angelorū.1.*.Cor.13.]Charitas.folio.54. Charitas virtus fide de præstantior ✠ Bona opera fol. 45.Operum merita fo.295. Opera mala pœnam merentur ✠. Opera bona Deo grata ✠. Lex noua Christianorum consistit in charitate fo. 245.Operari bene propter mercedē & retributionē licitū est ✠.Opera à nobis proximo exhibita &c.✠.Fides sine operibus non iustificat.162.Fidei viuæ &operāti tribuit̄ iustitia &salus✠.[Fides & spes charitas tria hęc] Timor & solicitudo non repugnat fidei & spei 397. [Assvmpsit Iesus duodecim discipulos.Luc.11.&c.Consumabuntur omnia hęc.]Legis cęremoniæ abrogantur per Christū. 245. Legis natura & operatio ✠ Iudæorum cæremoniæ 129. [Die tertia resurget.] Christus passus. 77.Christus crucifixus ✠.Christus mortuus & sepultus✠. Christus descendit ad infernos ✠.Limbus patrum fol. 213.Tertia die resurrexit✠.[Fides tuate saluum fecit.] Fidei necessitas folio 62. Fides viua qus per charitatē operatur magnæ virtutis est ✠. Fides sine operibus nō iustificat ✠. Fides ipsa appellatur bonum opus ✠. Certi nō sumus de vita æterna fol.54.

Epis.Dominicæ in quadragesima.[Hortamvr vos ne in vanū gratiā Dei recipiatis 2.Cor.6.Gratia à solo deo data fo.178. Gratia quomodo in scripturis accipitur ✠.Gratiæ donum q̄ sit occultum ✠.[Sicvt decet dei ministros]Pastor bonus fo.306.Pastores præceptores &alij præfecti qua debēt solicitudine &c.✠.Sacerdos bonus fo.348. Sacerdos malus & eius punitio ✠. Ministerium dei. fo. 270. Dvctvs est Iesus in desertū.Mat. 4.] dęmones agnoscunt & credūt deū. fo.101.diabolus q̄nt sem p per ditionē hominum.fo.116. diabolus nō plura pōt &c.✠ diabolus pater & princeps mundi✠ diaboli imperiū per Christū subtarū✠. diaboli filij✠.[Cvm ieiunasset 40. dieb⁹.] Ieiunij & ieiunandum esse fo.195 Ieiunij meritū✠. Ieiunij exēplū✠.Ieiuniū indictū ✠. Quadragesimalis ieiunij exempla fo. 339.Accedens tentator dixit ei.]Tentat seu probat nos deus.fo.390.Tentari non patitur suos deus supra id quod possunt✠. [In oi verbo q̄d procedit de ore dei]Cibori luxus fo 67. Verbū dei est cibus animę folio. 403. Verbum dei quantæ sis virtutis✠.[Mitte te deorsum] Hypocrisis.folio.191.[Scriptvm est enim quia Angelus.] Scriptura sacra vnde sit. 246. [Hæc omnia tibi dabo.] diabolus pater & princeps mundi 116. super-

Universidad de Deusto
Biblioteca

bia.fo.384.Superborum memoriã pet didit Deus ✠.

EPIST Dominicæ 1.in Quadragesima.(ROGAMVS vos & obtecramus 1. Tessal. 4. Quæ præcepta dederim vobis.) perfectio charitatis. folio. 321. Præcepta diuina facilia fo. 316. Legem Dei sine spiritu eius non possumus implere.245.ABSTINEATIS vos à fornicatione.)Adulterium,fornicatio & eius punitio folio.8. Auersio à Deo.folio. 32. Fornicatio spiritualis &c. folio.170. (NON in passione desiderij.) Concupiscentia inhibetur.folio.73. Concupisc. mala peccatum operatur ✠. Concupiscentias carnis crucifigere ✠. (SICVT & gentes quæ Deum ignorant.)Infidelitas punitur. folio 165. Gentilium mores non sunt nobis imitandi folio.175.Ignorantia folio. 199. (CIRCVMVENIAT in negotio fratrem suum Emere & vendere quo modo oportet fol.140.Dolus folio 131 Dolosus Deum offendit ✠. Iustitia fo'10.215. (QVONIAM iudex est Dominus.) Vindicta soli Deo ejusque ministris.411. Plagæ Dei seu vindicta fol.325. (NON enim vocauit nos Deus in immunditiã sed in sanctificationem.) Mundi corde fol.283. Mundicies interior & exterior commendatur.283.Sanctitas à Deo datur.353.

EVANG. (ASSVMPSIT Iesus Petrum & Iacobum.) Matth.17. (TRANSFIGVRATVS est.) Christus transfiguratus est fo.57 (VESTIMENTA autem eius facta sunt alba ficut nix.) Abusus vestium folio 4.Indumenta.folio.209. Aperitas vestium folio. 26. Vestes scindere folio.407. Vestiendi nudi ✠.Nudi vestiendi fol.202. (FACIAMVS hic tria tabernacula.)Gloria Dei in omnibus quærenda folio.177. Beatitudo seu beatorum gaudium folio.19. Contemplatio folio.84. (IPSVM audite.) Christus est verus Dei filius. folio. 57 Christianis vincendum sicut Christus vixit ✠. Verbum Dei semper ob oculos ponendum fo.403 A verbo dei non recedendum ✠ Verbum Dei non audiendum solum &c.✠ Verbi Dei contemptus & punitio eius ✠.Verbum Dei est cibus animæ ✠.

EPIST. Dominicæ 3. Quadragesimæ. (ESTOTE imitatores Dei Ephes.5.) Dominus imitandus folio 119. Dominus quærendus ✠ Deus honorandus fol. 108. Deus adorandus ✠. (AMBVLATE in dilectione.) Dilectio exigitur ad peccatorum remissionem.fol. 119 Lex noua Christianorum consistit potissimum in charitate fol. 245 Dilectio proximi folio.119.Charitas. fol. 54. (CHRISTVS dilexit nos. Dilectio Dei erga suos.folio. 119. Diligendus Deus super omnia ✠. Christus passus est Folio. 37. Christus mortuus est propter peccata nostra ✠. FORNICATIO autem & omnis immunditia Adulterium,fornicatio & eius punitio folio. 8. Mundities cordis folio. 283. Emundatio.folio. 24 Mundities exterior & interior ✠

AVA

(AVARITIA.)Auaritia fo.31. Diuitiarum vanitas. fol. 122. Diuitiarum vsus bonus ✠.Congregãs per fraudem punietur ✠.Cõtra diuites impios ✠. Diuites quomodo se erga pauperes habere debeant ✠. (AVT Auarus quod est idolorum seruitus)Idololatriæ ꝓhibitio.fo. 194. Templum idolorum. fol.387. Seruitus diuna. 369. (ERATIS enim aliquando tenebræ.) In tenebris versatur mundus fol.389 Gentiliũ mores nõ sunt nobis imitãdi fol.175.Infidelitas punitur.fol.165. Legis natura & officium. fol. 245 (NVNC aũt lux) Lux est Christus fol.255. Christus est Lux gentiũ & totius mudi fol.57. Lux sunt Christiani ✠.(ERAT Iesus eiiciens dæmonium Luc.11.)Dæmones expelluntur.fol.101.etiam per malos ✠. Dæmones agnoscũt Deum ✠.(VT vidit cogitationes eorum.) Deus nouit,audit & videt omnia.fo.101. Cognosci Deus humana sapientia non potest nisi ipse reuellet.fol.71. Cogitationes prauæ quas odit Deus.69.Christ" nouit omnia.fol. 57.Cogitationes cordis Deus nouit.69. Cognoscere licet subinde homines ex verbis & factis.folio. 71.)QVI non mecum,est aduersũ me est (Diaboli filij folio.116.Hæretici vitandi.fol.183.Hæretici tollendi e medio ✠. Pseudoprophetæ & eorum punitio. folio. 335. Pseudoprophetæ habentur qui cultum &c.✠. (BEATI qui audiunt verbum Dei) verbũ Dei semper ob oculos ponendum.403. Verbũ Dei nõ audiendũ solũ &c. ✠.Verbi Dei contemptus & punitio ✠. Verbum Dei cibus animę ✠. Cauendum à pseudoprophetis fo. 75.Fures dicuntur.fol.193.

EPIST.Dominicæ 4.in quadragesima.(SCRIPTVM est quoniam Abraham Gal. 4. Duos filios habuit.&c.Hæc enim sunt duo testamenta.)Nouum testamentum. fo. 286. Lux noua Christianorum cõsistit &c.fol.255. Legis cæremoniæ abrogantur per Christum.fo. 245. Legis natura officium & operatio ✠. Iudæorum cæremoniæ erant Vmbra futurorum fo.219. Iudæorum quædam certæ cõsuetudines ✠ QVAE sursum est Hierusalem) Hierusalem spiritualis ecclesia sancta.folio.197. (LIBERA est.)Ecclesiam sibi Christus comparauit sanguine suo.folio.135. Ecclesiam suã Deus protegit ✠. Libertas Euangelica folio.249.(NON sumus filij ancillæ,sed liberę.) Christus mortuus est propter peccata nostra. folio.57. Libertas Euangelica folio.245.Sanguine Christi empti sumus.folio.355.

EVANGELIVM (ABIIT Iesus trans mare Galileæ Ioan.6.quæ videbat signa quæ faciebat)Signa & miracula fiunt vt per ea.&c.fo.371. (ERAT autem proximũ Pascha.) Paschæ festo celebratio & institutio folio. 156. Festum pentecostes ✠. Festum tubarũ ✠. Festum expiationum ✠.Festum tabernaculorum ✠.Sabbathum 347.Festũ neomeniæ ✠. Festorum violatio quam grauiter puniatur ✠.Sacrificium noui testamenti 274. Missæ

sacrificium 274. Olim prædictum ✠. A Christo institutum ✠.

EPISTOLA. Domin. in passione (CHRISTVS assistens pontifex Heb. 9.) Christus verus pastor fol. 57. Christus docuit & prædicauit ✠. Benefecit omnibus indigentib. ✠. Christus mediator reconsiliator ✠. Christus sibi reputat fieri q̃ Christianis fit ✠. Christianis viuēdum sicut Christus vixit ✠. (SED per proprium sanguinem) Monte nostrum sua morte deuicit. Christus fol. 275. Christus mortuus est propter peccata nostra fol. 57. Sanguinis Christi aspersio fol. 355. Sanguine Christi empti sumus ✠. (NOVI testamenti mediator est) Christus mediator reconciliator fol. 57. Redemptionis nostrę ortus 341. Mediator redemptionis folio 268. Legis cæremoniæ abrogãtur per Christũ 245. (REPROMISSIONES accipiant.) Promissiones Dei sub conditione sunt fol. 333. Predestinatio Dei fol. 331.

EVANG. DICEBAT Iesus turbis Iudæor. Ioan. 8. Arguet me de peccato.) Christ⁹ sine peccato 57 (VERITATEM dico.) Veritas 406. Infidelitas punietur fol. 165. (NONNE benedicimus nos quia Samaritanus es tu.) Deitsor Deum offendit fol. 107. Tentare Deum non licet fol. 390. In tenebris versatur mundus & amat eas, fol. 389. Cæcitas corporalis & spiritualis fol. 49. A lingua mala cauendum folio 249. Calumnia fol. 48. (Si quis sermonem meum seruauerit.) Verbum Dei ob oculos semper ponendum f. 403. A verbo Dei non recedendũ ✠. Verbũ Dei cibus animæ ✠. (SI MILIS vobis mendax. Mendaciũ 268. Loquenda sunt vera 251.

EPIST. in palmis. (HOC enim sentite in vobis Phili. 2. In forma Dei esset.) Christus est imago Dei folio 57. Christus est Deus & Dei filius ✠. Christo omnia tradita sunt à patre. ✠. Christus est vnum cum patre. ✠. MORTEM autem crucis.) Crucis præfiguratio fo. 98. (OMNE genu flectatur.) Genu omne flectendum Domino fol 177. Cultus verus Dei fol. 48. Deus adorandus fol. 108. (INFERNORVM.) Purgatorium folio 338. Infernus lymbus patrum 208. (OMNIS lingua confiteatur.) Confiteri Christum & eius verbum foli. 74. Dæmones agnoscunt Deum folio 101.

EVANG. (SCITIS quia post biduum Matt. 26. (PASCHA fiet.) Festum paschę 156. (FILIVS tradetur vt crucifigatur.) Christus Iesus verus Deus & homo promittitur 57 Christ⁹ ver⁹ Dei fili⁹ ✠ Xps passus ✠. Christus crucifix⁹ ✠. Christi passio præfiguratu ✠. Christus, mortuus & sepultus pp nostra peccata ✠. Redemptionis nostræ ortus fo. 341. Mortem nostram sua morte folio 375. Mediator reconciliator &c. folio 268. Iudas Iscariotes folio 219.

EPIST. Dominicæ in Resurrectione (EXPVRGATE vetus fermentũ 1. Cor. 6.) Fermentum mala doctrina f. 156. Auaritia f. 31. Adulterium f. 8. Iniquitas abundabit fo. 211. Invidia

EVANGELIORVM.

uidia & odium fol. 215. furtum 173. (PASCHA nostra immolatus est Christus.) Christus 3. die resurrexit, à mortuis 57. Idque prædictum est ✠. Christus est agnus Dei.

EVANG. (MARIA Magdalena & Maria Iacobi Matth. 16.) Opera bona Deo grata sunt fol. 295. Operari bene propter mercedem ✠. Operum merita ✠. Misericordiæ opera f. 172. Opera mala Deo displicent ✠ (VIDERVNT iuuenẽ sedentem.) Appatitiones Dei fol. 16. Angeli eorumque ministeriũ fol. 17. Punitio diuina fit per Angelos folio 218. (SVRREXIT non est hic.) Christus 3. die resurrexit à mortuis 57. Idque prædictum ✠ Regenerati interius & exterius in nouitate vitæ ambulemus 341. Mortem nostram sua morte deuicit Christus 275.

EPIST. Dominicę in octaua paschæ (OMNE quod natum est ex Deo 1. Ioan. 5.) Fidei necessitas fol. 162. Fides viua quæ per charitatẽ operatur ✠ Fidei viuę & operanti tribuitur iustitia & salus ✠. (QVONIAM Iesus est filius Dei.) Christus est verus Dei filius 7. Christus est Deus & filius Dei ✠. (SPIRITVS est qui testificatur.) Spiritus Dei edocet corda 380. (PATER verbum & spiritussanctus.) Trinitas figurata & declarata 400. (TRESTIFICATVS est de filio suo.) Christus Iesus verus Deus & homo promittitur 57. Christus manifestatur & demonstratur ✠. Christus est Deus & dei filius ✠.

EVANGELIVM (CVM esset sero die illa. Io. 20. &c. Et fores essẽt clausæ.) Signa & miracula fiũt &c. fol. 371. (PAX vobis. Pax æterna & tẽporalis fol. 314. Pax interna qualis est inter Deum & amicos eius ✠ Pacem & misericordiam clamitant mendaces ✠. ACCIPITE Spiritumsanctum.) Apostolis contulit Christus potestatem iurisdictionis, in foro interiori fo 25. Excommunicatio à Christo instituta 150. Excommunicatio vsitata ab apostolis ✠ Excommunicatio exercitata ad ædificationem ✠. Excommunicatio Phariseorum ✠. Excõmunicandi qui in moribus aut doctrina grauiter &c. ✠. Excommunicati vitandi ✠. VENIT Iesus clausis ianuis.) Signa & miracula fiunt fo. 371. (MVLTA quidem & alia signa fecit Iesus.) Antiquæ viæ inquirẽdæ f. 24. Traditiones sine scripto ✠. Tradiderũt apostoli quędã viua tãtũ voce. ✠. Verbũ Dei vniuersum non est scriptis traditum fol. 403.

EPIST. Dominicę 2. Post paschа (CHRISTVS passus est pro nobis 1. Pet. 2.) Christus passus est fol. 57 Christus mortuus propter peccata nostra ✠. Mortem nostram sua morte deuicit Christus folio. 275. (VOBIS relinquens exemplum vt sequamini.) Exemplum bonum f. 152. Exempli in co rrectionem ✠. Imitandus homo homini fol. 200 Christianis viuẽdum sicut Christus vixit fol. 57. Christus est stella matutina ✠ Christus est lux gentium ✠ (QVI peccatum non fecit.) Christus sine peccato fo. 57.

(PECCATA nostra ipse pertulit in corpore suo) Christus mortuus p peccatis nostris Fol. 57. Morte nostrâ sua morte deuicit Fol. 275. (CONVERSI estis nõe ad Deum.) Conuersio ad Deum 89. Custodia sui etiam post conuersionem 109. Auersio 35.

EVANG. (Dixit Iesus Pharisæis Ioan. 16. Ego sum pastor bonus.) Pastor bonus fo. 306. Pastor summus deus & ✠ Pastores & rectores qua debeãt esse solicitudine & cura ✠. (MERCENARIVS autem & qui nõ est pastor.) Mercenarius remunerandus 270. Ministrorum etiã malorũ opera vtitur Deus 272. Sacerdotes mali & eorum punitio Fol. 348. Sacerdotũ cupiditas ✠ Sacerdos bonus ✠. (EVOLT & lupus rapit.) Apostatæ fol. 25. Christus est hic dicentibus aut ibi non est credendum fol. 57. Christiani falsi ✠. Hæretici vitandi fol. 183. Cauendũ à Pseudoprophetis Fol 75. Hæretici malè tollerãt a præfectis 183. Hæreticis tollendi è medio ✠. Deficientiũ increpatio fol. 106. (ALIAS oues habeo.) Gẽtium vocatio 175.

EPIST. Dominicę 3 Post paschа (OBSECRO vos tanquam aduenas & peregrinos 1. Pet. 2. Abstinete vos à carnalibus desideriis. (Carnem suam crucifigere quomodo oporteat fo. 51. Cato pro necessitate curanda ✠. Christianis viuendum sicut vixit Christus 57. Peccati origo 315. Recidiuatio socordiæ committitur 340. Lugendum super peccato 253. Concupiscentia inhibetur & punitur Folio. 73. Concupiscentias carnis crucifigere iubemur ✠. Conuersio 88. (SVBIECTI estote omni humanæ creaturæ.) Subditorum officium 382. Superiorum, iudicum, rectorũ officium folio 382. Filiorum officium erga parentes folio 167. Domini & Dominæ erga seruos officium folio 129. Inobedientia eiusque punitio folio 211. Iudicum officium & potestas folio 229. Episcopi, eorum electio & officium 142. Reges quid facere, quidue fugere debeant 342. Famulorum famularumque officium fo. 155. Disciplina ferenda 121.

EVANG. (DIXIT Iesus discipulis suis modicum, & iam. Ioan. 16. Quo vado ad patrem. (Christus ascendit in cœlum 57. (COGNOVIT Iesus quia volebant, eum interrogare.) Deus solus cognouit occulta cordis folio 108. Cogitationes cordis Deus nouit 69.

QVIA plorabitis & flebitis vos.) Gemitus quis probandus fol. 175. Tristari immoderatè propter temporalia folio 401. (GAVDEBIT cor vestrum.) Gaudere & lętari honestè licet folio 174. Mortuos lugere quatenus licet & nõ 275. Gaudendum non est more gentilium 174. Gaudium in persecutione ✠. Gaudium spiritus ✠ Gaudium salutis æternæ ✠

EPIST. Dominicæ 4. Post paschа. (OMNE datum optimum Iacob. 1. &c. (SIT omnis homo velox ad audiendum) A lingua mala cauendum 249. Loquenda sunt vera honesta 251. Lingua discrete moderanda 249. ✠ Verba sunt ponderanda & non leuiter effutienda Loquendi tempus & oportunitas ✠. Quomodo loquendum ✠. Lingua indiscreta Deũ prouocat 249. Detractio 105. (TARDVS ad iram.) Iracundia quantum mali pariat folio 217. Iracundia facilè seducit ✠. Iræ alterius cedendum potius quàm repugnandum ✠.

EVANG. (DIXIT Iesus discipulis suis vado ad eum Ioan. 16. Mittam eum ad vos.) Spiritus sanctus promittitur folio 380. Mittitur ✠ (ARGVET mundum de peccato.) Peccati origo folio. 315. Peccatum est omnibus hominibus congenitum ✠. Peccatum solus Deus remittere potest ✠. Peccatum remittit sacerdos auctoritate diuina ✠. Remittitur p Christum ✠. (QVIA non crediderunt) Infidelitas punitur 165. (DE iustitia.) Christus sine peccato. 57. Christus passus ✠. Christus crucifixus ✠. (DE iudicio.) Iudicium peruersum folio 220. Iudicium humanũ ✠. Iudicium officium & potestas folio 229. Iniustitia 236. PRINCEPS huius mundi.) Diabolus pater & princeps mundi folio 116. Diaboli imperium subiectum ✠. Diaboli filij ✠. Diabolus non plura potest quam ei Deus permittit ✠. Diabolus semper quęrit perditionem hominum ✠. (ADHVC habeo multa vobis.) Verbum Dei vniuersum non est in scriptis traditum 413. Traditiones etiam sine scripto 24. Antiquæ viæ inquirendæ folio 24. DOCEBIT vos omnem veritatem.) Spiritus sanctus edocet corda 302. Spiritus probandi an à Deo sint ✠. Not. Hic locus facit contra eos qui nihil credendũ putant quod in Euangelio non cõtineatur.

EPIST. Dominicæ. 5 Post Paschа. (ESTOTE factores verbi & nõ auditores, Iacob. 1.) Verbum Dei nõ solum audiendum: sed & seruandum &c. folio 401. A verbo Dei non recedendum ✠. Verbum Dei semper ob oculos ponendum ✠. Verbi Dei contemptus & punitio eius ✠. Verbum Dei manet in æternum ✠. Verbum Dei quantæ sit virtutis ✠ Verbum Dei cibus animæ ✠. (RELIGIO munda & immaculata apud Deum hæc est, visitare pupillos.) Visitare & consolari infirmos folio 412. Captiuos inuisere 51. Captiuos non deserit Deus ✠. Cibare esurientes 67. (VT DVAS in tribulatione.) Viduis benefaciendum est 410. Viduas pias quid deceat ✠.

EVANG. (Dixit Iesus Discipulis suis Amen dico vobis Ioan. 16. &c. 51 quid petieritis patrem meũ in nomine meo dabit vobis) Orare quemadmodum oporteat frequenter ignoramus folio 296. Orare in nomine Iesu ✠. Orare noctes & dies ✠. Orare sine intermissione ✠. Orare vt fidei prædicatio successum habeat ✠. Orare pro inuicem ✠. Orãte pro inimicis ✠. Orare, quomodo, quando cui, & vbi fieri debeat ✠. Orationes quę debitè fiunt exaudit Deus ✠. Orationes quorundam quare

non exaudit Deus ✠. Orationum sanctorum exempla ✠ Sancti pro nobis orant fol. 353. Propter eorũ, preces & merita multa nobis largitur Deus ✠. Sanctos oramus sine iniuria mediatoris vt pro nobis orent ✠. Ad sanctorũ memoriam Deũ orare docẽt nos maiorum exempla ✠. (Nvnc scimus, quia scis omnia) Christus nouit omnia 57. Christo omnia tradita sunt ✠. Cogitationes cordis Deus nouit 69. Cogitationes prauæ quas odit Deus ✠.

Epist. In die ascensionis. (Primvm quidem sermonem &c. Actor. 1. Qua die præcipiẽs Apostolis per spiritum sanctum.) Apostoli & Prophetæ habuerunt spiritũ Dei folio 25 Spiritus sanctus edocet corda 380. Apostolica doctrina scripta & non scripta ✠

(Assvmptvs est.) Christus ascendit in cœlum fol 57. (Et præbuit seipsum viuum post passionem suam.) Christus 3. die resurrexit à mortuis Fol. 57. (Ioannes quidẽ baptizauit) Baptismus Ioãnis folio 36. (Vos autem baptizabimini spiritusancto.) Baptismus Christo præceptus fol. 36. Baptis. docuerunt Apostoli & administrarunt ✠. Baptism. Tollit omnia peccata ✠. Baptism. in spiritu & igne ✠. Baptizandi sunt paruuli ✠ (Si in tempore hoc restitues regnum Israel.) Regnum Dei spirituale internum & æternum 343. Regnum Dei vim patitur ✠. Regnum Dei percipitur ✠. Regnum terrenum ✠. (Accipietis virtutem superuenientis spiritussancti.) Spiritussanctus promittitur folio 38 v. Mittitur ✠. Spiritus Dei edocet corda ✠. Spiritus probãdi sunt an ex Deo sint ✠. Videntibvs illis eleuatus est.) Christus ascendit in cœlum folio 57. (Ecce duo viri astiterunt iuxta illos. Apparitiones Dei & Angelorum fol. 26. Angeli eorumque ministerium & natura ✠. Angeli confortant deficientes ✠. Angelorum ruina ✠. Angeli mali, malum moliuntur ✠ (Quid statis aspicientes in cœlum.) Odium vitia nutrit fol. 190. Accedia 5. (Sic veniet.) Christus vẽturus est iudicare viuos & mortuos folio 57 dies nouissimi folio 118. dies domini ✠. dies domini & hora nulli cognita ✠. Aduẽtus domini expectandus folio 7. Iudicabunt sancti folio 220. Iudicium diuinum ✠. Vigilandum est diligenter 410.

Evang. (Recvmbentes vndecim discipuli Marc. 16. &c. Exprobrauit incredulitatem eorum.) Infidelitas seu incredulitas punitur 165. Fides viua quæ per charitatem operatur 162. Fidei viuæ & operanti tribuitur salus ✠. (Praedicate euangelium (Euangelium Christi eiusque Prædicatio 143. euangeliũ incutit fiduciam & timorem ✠. euangelizans sit integræ vitę ✠. Audiatur diligenter ✠. Qui seipsum ingerit ✠. Erubescere nullus debet euangelium. 142. (Qvi crediderit & baptizatus fuerit.) Baptis. à Christo præceptus fol 36. Bapt. Docuerunt Apostoli ✠. Baptis. salutat ✠. Baptismus tollit omnia peccata ✠. Baptismus, non est iterandus ✠ Baptizandi sunt paruuli ✠. (Qvi non crediderit condẽnabitur. (Fides in scripturis varie accipitur. 262 Fides viua ✠. Fides sine operibus non iustificat ✠. Fidei viuæ & operanti ✠ (Signa autem eos qui credidetunt ✠) Confirmationis modus 76. Confirmationis sacramentum ✠. (In nomine tuo dæmonia eiicient.) Signa & miracula fiunt &c. fol. 371. huic accedat: Sancti faciunt miracula &c. fol. 353. (Svper ægros manus imponent.) Vnctionis extremæ sacramentum Fol. 415.

Epist. Dominicæ infra octauam ascensionis: Estote prudentes, & vigilate in orationibus 1. Pet. 4.) Vigilandum est diligenter Fol. 40. Orate quemadmodum oportet &c. Fol. 196. Orate noctes & dies ✠. Orate sine intermissione ✠. Orate pro inuicem ✠ Orate pro inimicis ✠. Oratio quomodo, quando, cur & vbi fieri debet ✠. Orationes quę debuẽ fiunt exaudit Deus ✠. Orationes quorundam quare non exaudit Deus ✠. Orationum sanctorum exẽpla ✠. Mortis hora incerta. fol. 275. Mors omni homini constituta ✠. Dies Domini nulli cognita 118. (Ante omnia autem mutuam charitatẽ habentes continuam.) Charitas fol. 32. Misericordiæ opera. fol. 172. Immisericordia & eius punitio 201. Charitas virtus fide præstantior fol. 54. Charitas fraterna ✠ Diligendi inimici 55. Dilectio exigitur ad peccatorum remissionem fol. 119 Dilectio proximi ✠ (In alterutrum illam administrates. (Admonete ad bonum 6. Gratia corã hominib⁹, &c. fol. 178. Gratitudo erga Deum & homines cõmẽdat 180. Perfectio charitatis. 325

Evang. (Dixit Iesus discipulis suis cũ venerit paracletus quẽ ego mittã. Ioan. 15. Spiritussanctus ꝓmittit 389. Spiritussanct⁹ edocet corda ✠. Spirit⁹ pbadi vtrũ à Deo sint ✠. (Absqve Synagogis facient vos.) Tribulatio tolleranda 196. Crux & tribulatio accidit omnibus pie viuentibus fol 98 Crux à Deo imponitur ad nostram vtilitatem ✠. Per crucẽ & tribulationes pertingimus ad Dei cognitionem ✠. Crux ferenda cum patientia & gaudio ✠. In cruce & afflictione consolatio ✠. Consolatio diuina in necessitate 81. Gaudiũ in persecutione. 174 Per crucẽ probat nos Deus 98. Tentat seu verius probat nos Deus 390. Tentari non patitur nos Deus supra id quod possumus ferre ✠. Voluntas nostra conformanda voluntati Dei 415. Vita piorum fidelium conformãda est vitæ & doctrinæ Christi 412.

Epist. Dominicæ pentecostes Dvm complerentur dies pentecostes Act. 2. factus est repente de cœlo sonitus.) Spiritus sanctus mittit 380. Spirit⁹ edocet corda ✠. Spiritus probandi an à Deo sint ✠. Pignus salutationis nostræ Spiritussanctus 324. Christus ascendit in cœlum. folio 57. Verbum Dei manet in æternum. folio 403.

(QVOMODO nos audiuimus vnusquisque linguam nostram.) Signa in memoriam futurorum. 376. Signa, & miracula fiunt ✠. Simplicibus & humilibus reuelat Deus &c. 373 Sponsus spiritualis est Christus. 381. Ecclesia est sponsa Christi fol. 135. Ecclesia firmamentum veritatis ✠. Ecclesiam suam sanctam protegit, & custodit Deus ✠ Doctrina Apostolorū est doctrina Christi 127. Apostoli mittuntur ad annuntiandū regnum Dei. 25. Mittuntur in vniuersum mundū ad euangelizādū ✠. Apost. & prophetę habuerūt spm Dei ✠.

EPIST. in festo trinitatis. (O altitudo diuitiarum sapientiæ & scientiæ dei Ro. 11.) Trinitas significata declarata 400. Prædestinatio 331 Prouidētię dei generalitas. 334 ✠missiones Dei sub cōditiōe sut. 333. de" oīa regit. 108. ✠ura. 10 209.

EVANG. (DIXIT Iesus discipulis suis, data est mihi omnis potestas in cœlo, & in terra. Math. 28.) Christo omnia tradita sunt & subiecta à patre folio 57. (BAPTIZANTES eos in nomine.) Baptismus à Christo præceptus fol. 36. Bapt. docuerunt Apostoli ✠. Baptismus tollit omnia peccata ✠. Baptismus non est iterandus ✠. Baptisandi sunt paruuli ✠. Baptizati accipiunt spiritū sanctum ✠. Induunt Christum ✠. (DOCENTES eos seruare omnia quęcunque mandaui vobis.) Præcepta diuina facilia. 328. Cōstitutiones hominū & superioꝝ &c Seruādæ sunt vt ipsius Dei 82. Le gē Dei sine spiritu ei" implere non possumus. 245. Obediendum Deo eiusque præceptis. 287. Inobediētia, eiusque punitio. 201.

EPIST. Dominicæ post pentecostem. (DIVS charitas est. 1. Ioan. 4.) Bonitas, & benignitas dei erga suos. 47. Benedictio Dei in iustos. 42. Diligendus est Deus super omnia. 119. (SI Deus dilexit nos, & nos debemus alterutrum diligere.) Dilectio proximi. 119. Dilectio exigitur ad peccatorum remissionem ✠. Misericordiæ opera proximo præstāda 272. Compassio habenda. 72. Opera à nobis proximo exhibita &c. 295. Cibare esurientes. 67. Immisericordia & eius punitio 201. (QVIS QVIS confessus fuerit, quoniam Iesus est filius Dei.) Cōfiteri Christū & eius euang 74. Erubescere nullos debet euangeliū 142. Erubescēdū ꝓpter peccata ✠. (QVI enī nō dilexit fratrē suū.) Charitas 54 Charitas fraterna ✠. Damnum proximo nō est inferendū. 102. Dilexio exigit ad peccatorū remissionem. 119. Dilexio proximi ✠ perfectio Charitatis 321. Eleemosina pauperibus erogāda. 139 Pauperes boni 311.

EVANG. (DIXIT Iesus discipulis suis estote misericordes Luc 6.) Misericordię opera proximo exhibenda. 272. Immisericordia & eius punitio. 201. Eleemosina pauperib" erogāda. 139. cibare esurientes & fame laborātes. 67. Visitari & cōsolari infirmos. 412. Ægroti visitādi sunt & cosolādi. 11. Opera à nobis à nobis proximo exhibita tāquā sibi facta reputat de". 295. Opera bona deo grata ✠. Merces quæ debetur operibus. 270.) MENSVRAM bonā & cōfertā.) Mensura qua mēsi fuerimus remetietur nobis. 269. Mēsura & pōdera debent esse iusta ✠. (HYPOCRITA eijce primū trabē de oculo tuo.) Hypocrisis. 192. Eius punitio ✠. Correptio fraterna. 94. Corripiēs alterū debet esse irreprehēsibilis ✠. Deri sor nēū offendit. 307. Oculus simplex, & rectus 291. Oculus nequā ✠. Oculus vt flāmam ignis habet deus ✠. Oculos mētis & intellectus ✠. Oculorū custodia &c. ✠ Simulatio & Hypocrisis euenda. 773. Væ væ quibus & quas ob causas interminetur scripturæ 401.

EVAN. In solēnitate sacratissimi Corporis Christi (EGO enim accepi à dño &c. Co. 11. &c. Hoc est corpus meū. Eucharistia 149. Sub altera tātum specie ✠ nata à Christo ✠. Ab apostolis ✠ In Eucharistia nō manet substantia panis & vini post cōsecrationē ✠. In publicis supplicationib" circūferē dā esse &c. ✠ Euchar. adorāda ✠.

EVANG. (DIXIT Iesus turbis iudæorū, caro mea verē est cibus Ioan. 6.) Missæ sacrificiū olim præditū. 274. Missæ sacrificiū per varias figuras vet. test. ✠ A Christo institutū ✠. Ab Apost. & discipulis vsitatum ✠. Missæ sacrificij mētionem facit Paulus ✠.

EPISTOLA Dominicæ 2. Nolite mirari si odit vos mundus 1. Ioan. 3. Odiū salutare 292. Odio habenda malitia ✠. Mundi amicitia. 282. (PRO fratribus animas ponere.) Vitā pro fratribus ponere. 412. Vita piorū fidelium cōformanda est vitæ Christi ✠. Voluntas nostra conformāda volūtati diuinæ. 415. (EX clauserit viscera sua ab eo.) Immisericordia & eius punitio 201. Misericordia 272. Cibare esurientes & fame laborātes 67. Hospitalitas cōmendatur 189. Inhospitalitatis exempla ✠.

EVANG. (DIXIT Iesus discipulis suis homo quidam fecit cœnā magnam Luc. 14.) Ciborum luxus in conuiuijs 67. Temperantia cibi & potus fol. 386. Gaudendū non est more gentilium fol. 178. Gaudere & lętari honestè licet ✠. Venter pro deo eligitur. 405. Ebrietas & gula 133. (VXOREM duxi.) Vxoris officium 417. Mariti officium & authoritas in vxorē 265. Viuendum deo non sibi 415. Vita fidelium conformanda vnitati Christi ✠. Verbi dei contemptus. 403. Solicitudo nimia 375. Spinæ appellantur solicitudines huius mundi, diuitiæ &. 381. Labor nō ditat sine dei benedictione 238. Mūdi amicitia 282. Relinquentes omnia propter Christum 344. Abnegatio sui ipsius 1. Abnegatio omniū rerū ✠ doctrinæ contēptus 127. Curiositas mundana 100. (COMPELLE intrare Hæretici tępore Apost. 183. Hęretici futuros nostris tēporib" ꝓq dictū est ✠. Hęretici vitādi ✠. Hæretici

Universidad de Deusto Biblioteca

retici male tollerantur à prefectis ✠. Hæretici tollendi è medio ✠. Pseudo ꝓphetę & eorũ punitio 335

EPISTOLA dominicæ 3. (HVMILIAMINI igitur sub potenti manu dei 1. Pet 5.) Humilitas deo grata 190. Obediendum deo eiusque præceptis 287. deus est iudex totius mundi 108. Deo soli seruiendum ✠. (OMNEM solicitudinem vestram proijcientes in eum). Solicitudo nimia cauenda fol. 575. Crux à deo imponitur ad nostram vtilitatẽ folio 98. Spinæ appellantur solicitudines huius vitæ 381. (SOBRII estote & vigilate quia aduersarius vester diabolus &c.) Ebrietas & gula 133. Iram dei prouocat ✠. Mentẽ alienat ✠. Ad libidinem inecẽdit ✠. Facultates dissipat ✠. &c. Temperantia cibi & potus 386. Diabolus sẽper quęrit perditionẽ hominũ 116 Diabolus non plura potest quam ei deus permittit ✠. Diabolus pater & princeps mundi ✠. Diaboli imperium per christum sublatũ ✠. Diaboli filij ✠.

EVANG.) ERANT appropinquantes ad Iesum Publicani, & peccatores Luc. 15.) Cõfessio peccatorum 74. Peccatum remittitur per christum 315. Peccatum remittit sacerdos ✠. peccatum solus deus authoritate diuina remittit ✠. (MVRMVRANT Pharisei.) Murmuratores eorumq; punitio 184. (QVIS ex vobis homo qui habet centum oues) Bonitas, & benignitas dei ergo suos 47. dilectio dei erga suos 119. Misericordia dei est generalis 272. (GAVDIVM erit in cœlo super vno peccatore pœnitentiã agẽte.) Pœnitẽtia & satisfactio pro peccatis 325. Pœnitentia prędicatur ✠. Pœnitẽtiæ quę ex corde procedit, promissa est venia ✠. Pœnitẽtia agẽda est dũ sani sumus ✠. Penitẽtię veræ exẽpla ✠. Pœnitentię falsæ exẽpla ✠. Cõuersio salutaris 89. Cõuersio ad deũ ✠. Gaudiũ spiritus 174. Gaudiũ salutis æternę ✠. Angeli eorumque ministerium & natura 17. Cõfortãt deficiẽtes ✠. Punitio diuina fit per angelos 338. Beatitudo 39. Quomodo comparetur ✠. Hæreditas superna fol. 183.

EPIS. Dominicæ 4. Rom. 9. Existimo enim quod non sunt cõdignæ passiones. Operum merita seu merces 295. Opera bona Deo grata sunt, & præmium merentur ✠. Operari bene propter mercedem ✠. Bona opera pietasque in Deum cõmendantur ✠. Certi nõ sumus de accepta peccatorum remissione & vita æterna 54. Gratiæ donum quam sit occultũ &c 178. Iustitia nostra est per Christũ 236 Iustitiæ summa perfectio non habetur in hac vita ✠. Iustificatio qua quis ex iusto fit iustior acquiritur bonis operibus ✠ Iustificatio impij ✠. VANITATI enim subiecta est creatura.) Stultitia 381 Stultitia apud deũ est sapientia huius mundi ✠. Stultorum corda in eorũ ore sunt ✠. (Et ipsa creatura liberatur à seruitute.) Creatu rę à Deo creãtur 97. Redẽptiõis à peccatis ortus 341. Mortẽ nostrã sua morte deuicit Christus 275. Christus mortuus est & sepultus propter nostra peccata 57. Mors est pœna peccati 275. (IN libertatem gloriæ filiorum.) Liberum arbitrium 246. Libertas euangelica ✠. Lib. arbitrium ad bonum illuminatur ✠. Comparatur gratiæ Dei ✠. Ad Deum ordinator ✠. (EXPECTANTES redemptionem corporis nostri.) Aduentus domini expectandus 7. Dies nouissimi 18. Dies domini ✠. Dies domini & hora nulli cognita ✠. Resurrectio mortuorũ 346. Sepeliẽdi mortui 369. Exequiæ mortuorum celebrantur 312.

EVANGELIVM (Luc. 5. Cũ turbæ irruerẽt in eũ vt audiret verbũ Dei.) Verbũ dei semper ob oculos habẽdũ 403. A verbo Dei no recedẽdũ ✠. Verbũ Dei vniuersum nõ est &c. ✠. Verbum dei nõ audiendum solum & loquendum, sed & corde credendum, & seruãdum ✠. Verbi Dei cõtemptus, eiusq; punitio ✠. Verbum Dei manet in æternum ✠. Verbum Dei quanę sit virtutis & efficaciæ ✠. Verbum Dei cibus animæ ✠. Semen diuini verbi 367. Euãgeliũ Christi incutit fiduciã simul & terroré, cõsolationẽ &c. 143. Scriptura sacra vnde sit, & quis eius vsus 364. (Duc in altũ & laxate retia vestra.) Pastores & præceptores qua debent solicitudine & cura esse erga sibi cõmissos 306. Euangelium Christi eiusque prædicatio 243. Euangelizãs sit vitæ integræ ✠. Audietur diligenter ✠. Episcopi, eorum munus & officium 142. Doctrinæ vtilitas 127. Fructus docentis ✠. Doctrinę cõtẽptus ✠. Pastor bonus 306. Pastor malus ✠. Aqua nihil nocumẽti adfert electis Dei 27. Aqua nominatur persecutio ✠. Aquæ assimulantur cognitio Dei ✠. Cõcionatorũ officiũ 72. (ET annuerũt sociis q erãt.) Dilectio ꝓximi 219. Exigit ad peccatorũ remissionẽ ✠. (PROCIDIT ad genua Iesu.) Humilitas Deo grata 190. (RELICTIS omnibus secuti sunt eum. Abnegatio suipsius 1. Abnegatio omnium rerum 1. Relinquentes oia propter Christum 344. Voluntas nostra cõformãda est voluntati Dei 415. Voluntaté pro opere acceptat Deus ✠. Votum 416. Viuendum Deo nõ sibi 416. Contẽptus mũdi 84. Cõtemplatio 84. Cõfidentia in Deum 57. Cõuersio ad Deum 89. Auersio à Deo 32. Deficientium increpatio 106.

EPISTOLA Dominicæ 5. 1. Pet. 3. (Omnes vnanimes in oratione estote.) Orare pro inuicem. 296. Orare pro inimicis ✠. Oratio quomodo, quando cui & vbi fieri debet, & quid petendum ✠. Orat. quæ debitę fiunt exaudit Deus ✠. Orationes quorundam quare non exaudit Deus ✠. Orationũ Sanctorum exempla ✠. (COMPATIENTES.) Misericordiæ opera proximo exhibenda. 272. Sepeliẽdi mortui. 368. Visitare infirmos 412. Vestiendi nudi. 407. Cibare esurientes. 67. Immisericordia eiusque punitio. 201. Nudi vesticandi. 287. Compassio habenda. 72

COERCEAT linguam suam.) A lingua mala cauendum 249. Lingua mala Deum offendit ✠. Loquenda sunt vera & honesta &c. 251. Lingua diserte moderanda ✠. (DECLINET à malo.) Malum declinandum. 257. (OCVLI domini super iustos.) Iusti bene ordinantur erga Deum. 236. Iusti veri in hac vita ✠. Deus pater omnium fidelium sibi obtemperantium. 108. Dilectio Dei erga suos. 119. Pax interna qualis est inter Deum & amicos eius. 314. Peculium Dei vocatur eius populus. 320. Redimere nouit Deus iustos ex omni tribulatione 311. Spes iustorum remunerationem à Deo spectat. 377. Quietem & pacem certam consequentur iusti. 339. (VVLTVS Domini super facientes mala.) Plaga seu Dei vindicta. 325. Opera mala Deo displicent & pœnam merentur. 295. Malum dicens bonum punietur. 257. Malum declinandum ✠. Malorum consortium vitandum ✠. (SI quid patimini propter iustitiã beati estis.) Tribulatio. 396. Crux & tribulatio accidit omnibus piè viuẽtibus. 98. Crux à Deo imponitur ad nostrã vtilitatem ✠. Per crucem & aduersitates &c ✠. Crux ferẽda est cum gaudio ✠. Consolatio diuina in necessitate. 81. in cruce & afflictione consolatio 98. Per crucem probat nos Deus ✠. Tẽtat seu verius probat nos Deus variis modis. 390 Tentari non patitur nos Deus supra id quod possimus ✠. Redimere nouit Deus iustos ex oĩ tribulatione. 341. Voluntas nostra cõformanda voluntati Dei, 415. Gaudiũ in persecutione 174.

EVANG. Matth. 5. DIXIT Iesus discipulis suis, nisi abundauerit iustitia vestra plusquã scribarum & Phariseorum.) Iustitiæ phatisaicæ defectio. 236. Iustitia nostra est per Christum ✠. Iustificatio qua quis ex iusto fit iustior acquiritur bonis operibus ✠. Iustificatio impij non solum fidei &c ✠. iustitiæ summa perfectio non habetur in hac vita ✠. Bona opera pietasque in deum commẽdantur. 45. (NON occides) Occisio hominis. 290. Homicidiũ Latrocinium. Sanguinis effusio inhibetur. 187. QVI irascitur fratri suo.) Iracundia quantum malum parit. 217. Iracundiæ cẽdendum ✠. Maledictio & benedictio. 256. (RVS erit gehennę ignis.) Inferni, pœna varia. 208. (SI ergo offers munus tuum ad altare.) Oblatio omnis debet esse munda. 289. Oblationes Deo gratæ cælitus accẽduntur ✠. Oblatio quotidiana ✠. Oblationes impiorum ✠. Altare holocausti. 13. Altare incensi ✠. (VADE prius reconciliare fratri tuo.) Remittendum proximo in nos peccanti. 345. Concordia fratrum commendatur. 72. Condonãdum fratri in nos peccanti. 74. Odio habenda malitia. 292. Odium salutare ✠. Inuidia & odium 215. Fraternitas 172.

EPISTOLA Dominicæ 6. Rom. 6. (QVICVNQVE baptizati sumus &c. Ita & nos in nouitate vitæ ambulemus. (Redemptionis à peccatis ortus. 341. Hominis regenerationis. 165. Regeneratio est immutatio carnis in spiritum. 341. Regenerati interius etiam exterius, in nouitate vitæ ambulemus ✠. Baptismus tollit omnia peccata. 16. Reciduatio succorditer committitur. 340. (VLTRA non seruiamus peccato.) Quiescendum à peccato 339. Peccati origo. 315. Peccatum est omnibus hominibus congenitum ✠. Peccatum solus Deus remittere potest ✠. Peccatum sacerdos remittit diuina authoritate ✠. Remittitur per Christum ✠. Peccatum in spiritum sanctum ✠. Peccatum vindictam clamans ✠. Propter peccatum vnius aut paucorum puniuntur multi ✠. Peccatum contra naturam ✠. Peccatum ex ignorantia ✠. Peccatum ex malitia ✠. Peccatum non solum imputatur sed & vere remittitur ✠. Confessio peccatorum. 74.

EVANGELIVM. Marc. 8. CVM turba multa esset &c. Misereor super turbam.) Misericordię opera proximo exhibenda. 272. Compassio habenda 72. Charitas 54. Charitas virtus fide præstantior ✠. Opera à nobis proximo exhibita tãquam sibi facta reputat Deus. 295. Cibare esurientes. 67. Nudi vestiẽdi 287 Verbum Dei cibus animæ 403. Fames verbi Dei. 153. Esurire iustitiam. 143. (QVOD panes habetis.) Charitas. 54. Hospitalitas. 189. Eiusque exempla ✠. Inhospitalitas ✠. Compassio habenda. 72. Immisericordia eiusque punitio. 20. Signa & miracula fiunt vt per ea omnipotentia Dei innotescat. 371.

EPISTOLA Dominicæ 7. Rom. 6. (HVMANVM dico propter infirmitatem carnis &c. Sicut enim exhibuistis membra vestra seruire immundiciæ) Mundities cordis 183. Mundities interior ✠. Iniquitas abundabit. 211. Adulterium. Luxuria & Fornicatio punitur. 8. Adulterium carnale, inhibetur & punitur ✠. Impudicitia contra naturam. 207. Incestus. 209. (SERVIRE iustitiæ.) Malum dicens bonum punietur. 257. Malum declinandũ &c ✠. Malum non est reddendum pro malo ✠. Iustitiæ summa perfectio nõ habetur in hac vita. 236. Iustitia nostra est per Christum ✠. Quiescẽdum à peccatis 339. Quietem & requiem inuenire animæ suæ ✠. Quietem & requiem consequentur iusti ✠. (CVM enim serui estis peccati.) Peccati origo. 315. Peccatum omnibus hominibus congenitum ✠. Effectus peccati originalis ✠. (LIBERI fuistis iustitiæ.) Libertas euangelica. 249. Christus mortuus est propter peccata nostra. 57. Iustitia nostra est per Christũ. 236. Peccatum remittitur per Christũ. 315. (IN quibus nunc erubescitis.) Cõfusio salutaris. 76. Erubescẽdũ ꝓpter peccata. 142. Pœnitentia & satisfactio pro peccatis 325. Pœna peccati non statim remittitur remissa culpa ✠. Pœnitentiæ veræ exempla ✠. Pœnitentię falsæ exempla ✠. (FINIS illo-

punitio. 20. Signa & miracula fiunt vt per ea omnipotentia Dei innotescat. 371.

EPISTOLA Dominicæ 7. Rom. 6. (HVMANVM dico propter infirmitatem carnis &c. Sicut enim exhibuistis membra vestra seruire immundiciæ) Mundities cordis 183. Mundities interior ✠. Iniquitas abundabit. 211. Adulterium. Luxuria & Fornicatio punitur. 8. Adulterium carnale, inhibetur & punitur ✠. Impudicitia contra naturam. 207. Incestus. 209. (SERVIRE iustitiæ.) Malum dicens bonum punietur. 257. Malum declinandũ &c ✠. Malum non est reddendum pro malo ✠. Iustitiæ summa perfectio nõ habetur in hac vita. 236. Iustitia nostra est per Christum ✠. Quiescẽdum à peccatis 339. Quietem & requiem inuenire animæ suæ ✠. Quietem & requiem consequentur iusti ✠. (CVM enim serui estis peccati.) Peccati origo. 315. Peccatum omnibus hominibus congenitum ✠. Effectus peccati originalis ✠. (LIBERI fuistis iustitiæ.) Libertas euangelica. 249. Christus mortuus est propter peccata nostra. 57. Iustitia nostra est per Christũ. 236. Peccatum remittitur per Christũ. 315. (IN quibus nunc erubescitis.) Cõfusio salutaris. 76. Erubescẽdũ ꝓpter peccata. 142. Pœnitentia & satisfactio pro peccatis 325. Pœna peccati non statim remittitur remissa culpa ✠. Pœnitentiæ veræ exempla ✠. Pœnitentię falsæ exempla ✠. (FINIS illo-

rum mors est) Mors est pœna peccati 175. plaga seu vindicta Dei 325. Diabolus quærit semper perditionem hominũ. 116. (Finem vero vitam æternam.) Beatitudo. 39. Hæreditas superna. 183. Ciuitas superna. 68. Desiderium præmij.105. Gaudium salutis æternæ. 174.

Evangelium. Matth. 7. Attendite à falsis prophetis qui veniunt ad vos in vestimentis ouium.) Pseudoprophetæ 335. Pseudopro qui currunt antequam mittuntur ✠. Spiritus probandi sunt.380. Euangelizans qui seipsum ingerit.143. Hæreticos & infideles relinquit Deus 183. Apostatæ 21. Hæretici tollendi sunt e medio. 183. Quis Deum offendunt ✠. Fures verbum Dei peruertentes.193 Hæretici male toleratur. 183. Cauendum à pseudoprophetis 75. Christiani falsi 66. Hypocrisis condicio & punitio 191. Fermentum mala doctrina 156. (Omnis arbor bona.) Arbor bona cognoscitur.27. (Arbor autem mala.) Arbor mala.47. Arrogantia. 36. Auersio à Deo 32. Blasphemia. 44. Calumnia. 48. Generatio mala. 175. Iactantia 193 Instabilitas 214. Iniustitia 236. Indurato fol. 209. (Qvae non facit fructum bonum) Operum merita 296. Opera mala Deo displicent ✠ bona opera.45. (Non omnis qui dicit mihi domine domine.) Fides sine operibus non iustificat. 161. Pacem & misericordiam clamitant mendaces 314. Fides viua quæ per charitatem operatur 162. Fides viuæ & operãti tribuitur salus ✠.

Epistola Dominicę 8.(Rom 8. Debitores sumus non carni.) Viuendum Deo non sibi 415. Voluntas nostra conformanda voluntati Dei. 415. Cor & voluntas nostra conformanda &c.92. Carnem crucifigere quomodo oportet. 51. (Ipse autem spiritus testimonium reddit.) Spiritus sanctus edocet corda 380.

Evangelium(Luc.16.Homo quidam erat diues.) Diuites huius mũdi 122. Diuitiarum vsus bonus ✠. Diuit. vanitas & contemptus ✠. Congregans diuit. per fraudem punietur ✠. Contra diuites impios ✠. furtum inhibetur 173. Auaritia 31. (Et hic diffamatus est) Fama bona præstantior diuitiis. 153. Dolus 131. Dolosus Deum offendit ✠. (Redde rationem villicationis tuę.) Rationem quisque Deo pro se redditurus est 340. Seruus malus profectum Domini negligit 369 Facite vobis amicos de mãmona iniquitatis. Eleemosina pauperibus erogenda 139. Diuitiarum vsus bonus. 122. Diuites huius mundi quomodo se erga pauperes habere debeant ✠.

epist. Dominicæ 9. 1. Cor. 10. (Non sumus concupiscentes malorum.) Concupiscentia inhibetur. 73. Concupiscentia mala malum operatur ✠ Concupiscentias carnis crucifigere iubemur ✠ Carnem suam crucifigere quomodo oportet. 51. (Neque idolatræ efficiamini) Idololatriæ prohibitio 194. (Neqve fornicemur.) Adulterium, Luxuria & fornicatio. 8. &c. Adulterium carnale ✠. Fornicatio spiritualis quæ est hæresis & idololatria 170. Templa idolorum 387. (Neqve tentemus Deũ) Tẽptare Deũ nõ licet 390. Tẽtat seu verius ꝓbat nos Deus variis modis ✠. Neqve murmuraueritis. Murmuratores quos imitẽtur & eorum Pœna 184. (Qvi se existimat stare videat ne cadat.) Perseuerantia 322.

Evang. (Luc.19. Cum appropinquaret Iesus Ierusalem &c. Videns ciuitatem fleuit super illam.) Ierusalem spiritualis ecclesia sancta 197. contra Ierusalem & eius incolas ✠. Lugendum super peccato 253. (Eo quod non cognouerit tempus visitationis tuæ.) Vigilandum est diligenter 410. Aduentus domini expectandus. 7. Mors & certus dies mortis omni homini constitutus 275. Mortis hora incertissima ✠. Orare sine intermissione 196. Orare noctes & dies ✠. (Cepit eiicere vendentes Emere & vendere 140 &c. Templum domus Dei & domus orationis vocatur 387. In templo oratur Deus & exaudit ✠. Templi profanatores à Deo puniuntur ✠. (Domvs mea domus orationis.) Domus ædificata supra firmam petram 130. Ecclesia accipitur pro templo materiali 135. In templo oratur Deus & exaudit 387. Ecclesia, accipitur pro cœtu fidelium 135. Pro cœtu vnius prouinciæ ✠. Est sponsa Christi ✠. Ecclesiã sibi Christus acquisiuit suo sanguine.

Epistola Dominicæ 10. (Scitis quoniam cum gentes essetis.) 1. Cor. 12. Gentilium mores non sunt nobis imitandi 175. Infidelitas punitur 165. (Et diuisiones operationum sunt aliæ gratiæ sanitatum in vno spiritu &c.) Reliquiæ & vestes sanctorum faciũt miracula. 345. Peregrinationes religionis gratia tuscepræ sunt vtiles 321. Sancti faciunt miracula. 353. Sanctorum ministetio tribuitur aliquando, quod soli deo competit ✠. (Hæc autem omnia operatur vnus spiritus. Spiritus Dei edocet corda. 389. deus facit mirabilia solus. 108. Alij quoque faciunt mirabilia ✠.

Evangelium Luc. 18. (dixit Iesus ad quosdam qui se confidebant tanquam iusti.) Confidentia in deum 57. Certi hoc sumus de accepta peccatorum remissione. 54. Timendus est deus. 392. Timoris dei fructus ✠. (Non sunt sicut cæteri homines.) Hypocrisis conditio & punitio 191. Simulatio cauenda. 373. Descendit hic iustificatus.) Fides sola non iustificat. 162. (Publicanvs autem à longe stans nolebat.) Humilitas deo grata. 190. Timendus deus 392. Timoris dei fructus ✠. Timoris dei exempla ✠. Orationi requiritur humilitas corporis & spiritus. 296. Seruitus diuina. 369. Cultus verus dei requirit præter opus externum etiam affectum

& cor hominis.48. Orare quomodo,quando,cui & vbi fieri debeat 296. Orationes quæ debitæ fiunt exaudit Deus ✠. Orationum sanctorum exempla ✠. (Qvia omnis qui se exaltat humiliabitur.) Humilitas Deo grata. 190 Superbia inhibetur & punitur. 384. Superborum memoriam perdidit Deus ✠.

Epistola Dominicæ 11. 1. Cor. 15(Qvoniam Christus mortuus est secundum scripturas.) Christus passus est. 75. Christus mortuus est ✠. Ideque prædictum. ✠. Christus resurrexit. 3 die à mortuis ✠. (Ego enim minimus sum Apostolorum.)Humilitas Deo grata. 190. (Qvonian persecutus sum ecclesiam) Templi prophanatores. 387. Templum dicitur locus sanctus ✠ Templum magnis muneribus dotatum ✠. In templo oratur Deus. ✠. (Gratia eius in me vacua non fuit) Gratiæ donum quàm sit occultum .178. Gratia in scripturis accipitur pro beneficio.✠.

Evangelivm. Marc.7. Exiens Iesus de finibus Tyri imponebat illi manus.) Impositio manuum varia.106. Impositio manuum in sacramento ordinis & confirmat ✠. Confirmationis modus 76.Confirmationis sacramentum ✠. Misit digitos suos in auriculas eius)Euangelium Christi & eius prædicatio.143 Euangelizans audiatur ✠. Verbum Dei non audiendum solum & loquendum,sed & corde credendum.403 (Et ait illi Ephpheta.) Verbum Dei quantæ sit virtutis 403. Verbum Dei cibus animæ ✠. Signa & miracula fiunt vt per ea- &c.371.

Epist. Dominicæ duodecimæ. (Fiduciam talem habemus per Christum ad Deum non quod sufficientes sumus cogitare aliquid à nobis. 1. Cor.3. Gratiæ donum quàm sit occultum &c. 178. Iustitia nostra est per Christum. 136. Liberum arbitrium et iam in homine mansit post lapsum. 246. Ad bonum cognoscendum illuminatur ✠. Comparatur gratiæ Dei ✠.(Litera occidit spiritus autem viuificat.) Maledictio & benedictio.256. Legis cæremoniæ abrogantur per Christum. 245. Lex noua Christianorum consistit potissimum in charitate ✠. Christus venit vt legem adimpleat.57. Nouum testamentum. 286. Iudæorum cæremoniæ vmbra. 217. Iudæorum quædam certæ consuetudines ✠. Siministratio mortis.) Lex noua Christianorum 245. Christus venit vt legem impleat. 57. Nouum test.286 Legis natura.245.

Evang.Luc. 10. (Dixit Iesus discipulis suis.&c. Beati oculi oculus simplex & rectus 291. Oculus nequam ✠. Oculos vt flammam ignis habet Deus ✠ Oculorum custodia ✠.Diliges Dominum Deum tuum.) Diligendus est Deus super omnia.119. Deus honorandus.108.Deo soli seruiendum ✠ Dominus inuocandus. 129. Dominus quærendus. (Et proximum sicut te ipsum.) Dilectio proximi. 119. Charitas. 54. (Misericordia motus est.) Misericordiæ opera proximo exhibenda. 72. Immisericordia.201. Charitas.54.Perfectio charitatis. 321.Charitas virtus fide præstantior 54. (Qvodcvnqve superogaueris) Consilia Euangelica.80.Peregrinis benefaciendum.321. Peregrini sumus in hoc mundo ✠ (Vade & tu fac similiter.) Eleemosina pauperibus eroganda 119. Compassio habenda. 72. Bona opera commendantur. 45. Visitare & consolari infirmos &c. 412. Opera bona Deo grata.295. Operum merita ✠.

Epistola Dominicæ 13. (Abrahae dictæ sunt promissiones.Galla.3.) Promissiones Dei sub conditione sunt.333. (Propter transgressionem posita est.) Lex prima datur.245. Lex. 10. Mandatorum datur ✠. Legis natura & officium ✠. (Donec veniret semen cui promiserat.) Legis cæremoniæ abrogantur per Christum. 245. Christus Iesus verus Deus & homo promittitur. 57. Christus natus ex Maria ✠. (Vt promissio ex fide Iesu christi daretur credentibus.)Fidei viuę & operanti tribuitur salus. 162. Iustitiæ pharisaicæ defectio. 236. Iustitia nostra est per Christum.

Evangelivm. Luc.17.(Dvm iret Iesus in Hierusalem &c. decem viri leprosi.) Per crucem & aduersitates peruingimus ad cognitionem Dei 98. Lepra quomodo cognoscitur.241. Lepram immittit Deus propter peccatum ✠. Lepra mundatur ✠. Leprosorum congregatio ✠. (Ostendite vos sacerdotibus.) Confessio peccatorum.74. Confessio peccatorum in oratione ✠. Pœnitentia & satisfactio pro peccatis.325. Pœnitentia prædicatur ✠. Pœna peccati non statim remittitur remissa culpa ✠. Pœnitentiæ quæ ex corde procedit promissa est venia ✠. Pœnitentia agenda dum sani sumus ✠. Pœnitentiæ veræ exempla ✠. Pœnitentiæ ,falsæ exempla, ✠. (Svrge vade quia fides tua te saluum fecit.) Fides viua quæ per charitatem operatur.162. Fides sine operibus non iustificat ✠. Fides ipsa appellatur bonum opus. ✠. Fidei viuæ.&c.✠ Iustitia nostra est per Christum.136.

Epistola Dominicæ 14. Galat. 5. (Spirity ambulate & desideria carnis non perficietis.)Concupiscentia inhibetur.73 Concupiscentia mala peccatum operatur ✠. Arma spiritualia 28. (Manifesta enim sunt opera carnis.) Fornicatio. 170. Iram Dei prouocat ✠. Corpus enervat ✠.Adulterium luxuria &c fol.8.Idololatriæ prohibitio. 191 Seruitus diuina. 369. Seruitus peccati ✠. Seruitus humana ✠. Iracundia. 217. Discordia vitanda.121.Inuidia.215.Homicidium 187.Impudicitia contra naturam.

207 Ebrietas. 133. Ciborum luxus 67. (FRVCTVS autem spiritus.) Gaudium spiritus. 175. Corona vitæ. 94. Gaudium salutis æternæ 174. Charitas 54. Pax æterna. 314. pax æterna ✠. Patientia 308 Mansuetudo. 259. Fides. 162. Castitatis laus. 52. Beatitudo 39. (QVI autem Christi carnem suã.) Carnem suam crucifigere quomodo oportet. 51. Caro pro necessitate curanda ✠. Asperitas vestium. 26. Concupiscentias carnis crucifigere iubemur. 73.

EVANGELIVM Matth. 6. (DIXIT Iesus discipulis suis &c. Nemo potest duobus Dominis seruire.) Seruitus diuina. 369. Seruitus humana ✠. Seruitus peccati ✠. (DEO seruire & Mammonæ.) Deo soli seruiendum 108. Contemplatio. 84. Contemptus mundi. 84. Auaritia. 31. In tenebris versatur mundus. 389. Venter pro Deo eligitur. 403. Verbum Dei semper ob oculos ponendum. 403. A verbo Dei non recedendum ✠. Verbum Dei est cibus animæ ✠. (NE solliciti sitis animæ vestræ.) Sollicitudo nimia 37. Cor & voluntas nostra conformanda est voluntati diuinæ. 192. Cor malum deordinatur prauc ✠. Erga Deum ✠. Voluntas nostra conformanda volunt. Dei 415. Per crucem & tribulat. pertingimus ad Dei cognitionem & vitam æternam. 98. Crux ferenda cum patientia ✠. Per crucem probat nos Deus &c. ✠. (RESPICITE volatilia cœli.) Confidentia in Deum. 57. (DE vestimento quid soliciti estis. (Indumenta 209. Abusus vestium 4. Asperitas vestium 26. (SI autem fœnum agri.) Fœnum & herba cito transiens omnis homo. 168. (QVÆRITE primũ regnũ Dei.) Regnũ Dei spirituale. 343. Regnum Dei vim patitur ✠. Regnũ Dei percipitur ✠. Beatitudo 39. Quomodo comparetur ✠. Gaudium salutis æternæ. 174.

EPISTOLA Dominica 15. Gallat. 6. (SI spiritu viuimus &c. non efficiamur inanis gloriæ cupidi.) Superbia inhibetur 384. Superborum memoriam perdidit Deus ✠. (INVICEM inuidentes.) Inuidia & odium. 215. contentio. 85. Calumnia. 48. Contumeliæ peruersitas. 98. Discordia vitanda. 121. Iniustitia. 236. (QVI spiritualis estis.) Pastores 306. Episcopi 142. Sacerdos. 348. (INSTRVITE in spiritum.) Doctrinæ vtilitas. 127. Doctrinæ contemptus ✠. Conuersatio. 88. Charitas fraterna 54. Custodia sui post conuersionem. 100. (ALTER alterius onera portate.) Fraternitas. 172. Charitas. 54. Charitas fraterna ✠. Remittendum proximo 345. Dilectio proximi. 319. Dilectio erigitur ad remissionem peccatorum ✠. QVÆ enim semina uerit homo hæc & meter) Rationem Deo quisque pro se redditurus est. 349. Exemplum bonum 152. Exemplum malum ✠. Opera bona Deo grata 295. Opera

perare bene propter mercedem &c. ✠. Operum merita ✠. Opera mala Deo displicent ✠. Malum non est pro malo reddendum. 257 Damnum proximo non inferendum. 102. (BONVM autem facientes non deficiamus.) Perseuerantia. 322. Quiescendum à Peccatis. 339. Deficientium increpatio 106. Auersio à Deo. 32. (TEMPORE enim suo metemus non deficientes.) Beatitudo 39. Quomodo comparetur ✠. Gaudium salutis æternæ. 174. Resurrectio mortuorum 346. Regnum Dei spirituale &c. 343. Quietem & pacem inuenire animæ suæ 339. Quietem & pacem certam consequentur iusti ✠. Pax æterna. 314. Domus æterna. 130. Ciuitas superna 68. Inferni pœna varia & horribilis. 208.

EVANGELIVM Luc. 7. (IBAT Iesus in ciuitatem &c. Ecce defunctus efferebatur.) Mors est pœna peccati 175. Mors & certus dies mortis ✠. Mortis hora incertissima ✠. Aduentus Domini expectandus 7. Mors corporalis 175. Mortem nostram deuicit Christus ✠. Vitæ humanæ breuitas. 412. Mortem sibiipsi inferentes. 275. Mors consolabilis miseris ✠. Mortuos lugere ✠. Sepeliendi mortui 368. Lugendum super peccato 253. Gemitus quis probãdus 175. Purgatorium. 338. (QVAM cum vidisset Dominus misericordia motus super eam.) Viduis benefaciendum. 410. Viduas pias quid deceat ✠. (ADOLESCENS tibi dico, surge.) Mortui resuscitantur 175. Signa & miracula fiunt, vt per ea Dei omnipotentio innotescat. 371.

EPISTOLA Dominicæ. 16. Ephes. 3. (OBSECRO vos ne deficiatis in tribulationibus.) Perseuerantia. 322. Deficientium increpatio. 106. Consolatio diuina in necessitate. 81. Tribulatio 396. Crux & tribulatio. 98. Crux imponitur Deo ✠. Per crucem & aduersitates pertingim⁹ &c. ✠. Crux ferenda cum gaudio ✠. Per crucẽ probat nos Deus ✠. Gaudium in persecutione 174. Cor & voluntas nostra conformanda. 92. Voluntas nostra conformanda. 415. (FLECTO genua mea.) Genu omne flectendum 177. Humilitas Deo grata. 190. Deus omnia regit &c. 108. Deus est pater omnium fidelium ✠.

EVANGELIVM Luc. 14. (CVM intraret Iesus in domum &c. Cum inuitatus fueris ad nuptias.) Temperantia cibi & potus 386. Ebrietas & gula. 133. Ciborum luxus 67. Gauderi & lætari honestè licet. 174. Gaudendum non est more gentilium ✠. (NON discũbas in primo loco.) Ambitio. 14. Magisterium non est ambiẽdum. 256. Curiositas humana. 190. Superbia inhibetur 389. (CVM vocatus fueris, vade & recumbe in nouissimo loco.) Humilitas Deo grata. 190. Hominis humilitas. 185. Superborum memoriam perdidit Deus 384. Arrogantia. 16. Familiaritas honesta. 155.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Epist. Dominicæ 17. (Obsecro vos vinctus in Domino. Eph. 4. Vocatione qua vocati estis.) Viuendum Deo non sibi. 415. Christiams viuendum est sicut vixit Christus. 66. Homo creatus ad imaginem Dei. 185. Homo maledicitur ✠. Homo benedicitur in Christo ✠. Hominis humilitas ✠. Hominis regeneratio ✠. Homo pulvis & lutum ✠. Tempus fructuosè expendendum. 387. Temporis opportunitas ✠. Societas bonorum. 374. Impiorum consortium vitandum. 202. Custodia sui post conuersionem. 100. (Cvm omni humilitate.) Humilitas Deo grata. 190. Mansuetudo. 259. Patientia. 308. (Svpportantes inuicem.) Fraternitas 172. Charitas 54. Charitas fraterna ✠. Remittendum proximo. 345. Dilectio inimicorum. 119. (Vnvm corpus.) Amici veri. 16. Amicitia humana 14. Amicitiæ fructificatio ✠. (Vnvs Dominus.) Deus in essentia vnus 108. (Vna Fides.) Fides vna 162. Ecclesia vna. 135. (Vnvm Baptisma.) Baptismum à Christo præceptus. 36.

Evang. Matth. 22. (Accesservnt ad Iesum Pharisæi &c. Diliges Dominum tuum, in toto corde tuo.) Deus honorandus. 108. Diligendus Deus super omnia. 119. Dominus quærendus. 129. (Diliges proximum tuum, sicut teipsum.) Dilectio proximi. 119. Dilectio exigatur ad peccatorum remissionem ✠. Damnum proximo non inferendum. 102. Si ergo Dauid vocat eum Dominum, quomodo filius?) Christus Iesus verus Deus & homo. 57. Christus verus Dei filius ✠. Christus manifestatur & demonstratur &c ✠. Christus est imago Dei ✠. Christus vnus cum patre ✠.

Epistola Domin. 18. 1. Cor. 1. (Gratias ago Deo meo &c.) Gratitudo erga Deum. 180. (Divites facti estis in illo.) Conscientiæ bonæ tranquillitas 77. Conscientiæ malæ perturbatio ✠. Dona diuina liberaliter à Deo donantur. 133. Spes iustorum 377. (Qvi & confirmabit vos.) Perseuerantia, 322. Aduentus Domini expectandus. 7.

Evangelivm Matth. 9. (Ascendens Iesus in naviculam &c. Fidem illorum.) Fides viua quæ per charitatem operatur 162. Fidei vitæ & operanti tribuitur salus. ✠. Fideles Deus liberat ✠. Fidem gentilium etiam respicit Deus ✠. (Remittvntvr tibi peccata tua.) Deus solus peccata remittit 108. Peccatum solus Deus. 315. Peccatum sacerdos remittit ✠. Peccatum remittitur per Christum ✠. Peccatum non solum non imputatur sed etiam verè remittitur ✠. (Vt quid cogitatis mala.) Cogitationes prauæ quas odit Dominus 69. Cogitationes cordis Deus nouit ✠. Deus nouit, audit & videt omnia 108. Deus solus nouit occulta cordis ✠.

Epistola Dominicæ 19. Ephes. 4. (Renovamini spiritu mentis vestræ.) Regeneratio. 341. Custodia sui, 100. Derisor Deum offendit. 107. Arma spiritualia. 128. Conuersio ad Deū. 89. Auersio à Deo 32. Hominis regeneratio 85. Recidiuatio. 340. (Deponentes mendacium.) Mendacium. 268. Dolus 131. Dolosus Deum offendit ✠. Mensura & pondera debent esse iusta 269. Mensura qua metieritis remetietur vobis ✠. (Irascimini & nolite peccare.) Iracundia quantum mali pariat. 217. Iracundiæ cedendum ✠. (Iam non furetur.) Furtū inhibetur & punitur. 173.

Evangelivm. Matthi. 22. (Loqvebatvr Iesus principibus sacerdotum &c. Vocare inuitatos ad nuptias.) Israel populus & hæreditas Domini. 218. Decem tribus Israel segregant se à domo Dauid ✠. Apostoli mittuntur ad annunciandum regnum Dei in Indæa 25. Prophetæ à Deo mittuntur. 333. Deus in carne manifestatur. 108. (Nolebant venire.) Liberum arbitrium. 246. Ad bonum cognoscendum illuminatur ✠. Comparatur gratiæ Dei ✠. (Illi autem neglexerunt.) Cæcitas tum corporalis, tum spiritualis. 49. Peccatum ex malitia 315. Doctrinæ contemptus. 127. Verus cultus pietasque Dei exigit cor hominis. 48. Verbi Dei contemptus, 403. In tenebris versatur mundus, 389. Induratio, 209. Auersio à Deo peruersitate humana peragitur. 32. (Alivs in villam suam.) Mundi amicitia. 14. Cor malum. 92. Negotiationis periculositas 285. Impiorum prosperitas, 202. (Et ciuitatem illorum succendit.) Infidelitas punitur 165. Malum pœnæ est à Deo. 257. Malum culpæ non est ✠. Impij incolume in mala quæ aliis pararunt. 202. Impiorum subita punitio ✠. Impiorum punitio bonis est in timorē ✠. Impios deridebit Deus ✠. Impij seipsos perdunt in anima ✠. (Qvoscvnqve inueneritis vocate ad Nuptias.) Gentium vocatio 175. Christus est lux Gentiū, 57. (Non habens vestem nuptialem.) Charitas, 54. Charitas virtus ✠. Perfectio Charitatis. 321. Dilectio inimicorum exigitur ad remissionem peccatorum. 119. (In tenebras exteriores.) Inferni pœna horribilis. 208. Damnatio æterna. 102. (Mvlti vocati.) Certi non sumus de accepta peccatorum remissione. 54. Prædestinatio 331.

Epistola Dominicæ. 20 Ephes. 6. (Videte itaque quomodo caute ambuletis.) Diabolus quærit semper perditionem. 116. Vigilandum diligenter 410. Via per quàm iusti ambulant qualis. 480. Via impiorum ✠. Viæ impiorum exitus ✠. Orare noctes & dies. 296. Orare sine intermissione ✠. Custodia sui 100. (Redimentes tempus.) Temporis opportunitas. 387. Tempus fructuosè expendendum ✠. (Qvoniam dies mali.) In tenebris versatur mundus. 389. diabolus quærit semper 116. (Nolite

inebriati vino.) Ebrietas, 133. Abstinendum à vino. 2. Ciborum & potus & luxus 67. (In psalmis & hymnis.) Laudes Deo canendæ 14.

EVANGELIVM Ioann. 4. (ERAT quidam regulus cuius filius infirmabatur) Ægritudo corporalis pœna peccati. 11. Ægrotatio curatur per Deum ✠. Per medicum ✠. Ægroti visitandi ✠. Quomodo se viri sancti in ægritudine ✠. Crux a Deo imponitur ad nostram vtilitatem, 98. Per crucem & aduersitates pertingimus &c. ✠. (NISI signa.) Signa & miracula fiunt. 371. (CREDIDIT homo sermoni quem dixit Iesus.) Fides viua quæ per Charitatem &c. 162. Fidei viuæ & operanti ✠. Fidem gentilium respicit Deus. ✠. Fideles Deus liberat ✠. Fidei necessitas ✠. Iustificatio impij non solum Fidei asscribitur, sed &c. 237.

EPISTOLA Dominicæ. 21. Ephes. 6. (CONFORTAMINI in Domino & in potentia.) Fortitudo. 171 Formido. 169. Deus est omnipotens. 108. Deus omnia regit ✠. STARE aduersus insidias diaboli.) Diabolus quærit semper perditionem hominum. 116. Diabolus non plura potest quam ei Deus permittit ✠. Diabolus pater & princeps mundi. ✠. Diaboli imperium per Christum sublatum ✠. Diaboli filij ✠. (ADVERSVS mundi rectores tenebrarum harum.) Iniquitas abundabit. 211. Dicentibus hic est Christus aut ibi, non est credendum 57. Cauendum à pseudoprophetis. 75. In tenebris. versatur mundus. 389. (CONTRA spiritualia nequitiæ in cœlestibus.) Angeli mali. 17. Dæmones expelluntur. 101. Etiam per malos ✠. Dæmones agnoscunt Deum ✠. (ACCIPITE armaturam Dei.) Manendum est nobis in Christo. 258. Viuendum Deo non nobis. 415. Arma spiritualis. 28. (IN die malo.) Dies nouissimi. 118. Dies Domini ✠. Tentari non patitur Deus suos. 390. (STATE ergo succincti.) Castitatis laus. 52. Castitas cælibum præfertur ✠. Votum 416. Virginitas commendatur 412. GALEAM salutis accipite. (Manendum est nobis in Christo, 258. Spes iustorum non in temporalibus 377. Timor & sollicitudo non repugnat fidei, aut spei. 392. Spes impiorum peribit. 377. Timoris Dei fructus. 392. Timoris Dei exempla ✠. GLADIVM spiritus.) Verbū Dei semper ob oculos ponendū 403. Verbum Dei non audiendū sed seruandum ✠. Verbi Dei contemptus ✠.

EVANGELIVM Matthæi. 18. (DIXIT Iesus discipulis suis &c. Misertus Dominus seruilibus.) Bonitas & benignitas Dei in suos 47. Remittēdum proximo 345. Condonandum fratri in nos peccanti 74. Charitas fraterna.

terna. 54. Correptio fraterna. 94. (NONNE ergo oportuit & te misereri conserui tui.) Compassio habenda. 72. Imitandus homo homini. 200. Misericordiæ opera proximo exhibenda. 272. Immisericordia & eius punitio. 101. (Si non remiseritis vnusquisque fratri suo.) Remittendum proximo 345. Condonandum fratri. 74. Correptio fraterna. 94.

EPISTOLA Dominicæ. 22. Phil. 1. (CONFIDIMVS in Domino Iesu &c. Qui cœpit in vobis opus bonum.) Fidei necessitas. 162. Fides viua. ✠. Fidei viuæ & operanti ✠. Bona opera. 45. Operum merita. 295. Merces quę debetur operibus. 270. Opera bona Deo grata. 295. Merita operum. 271. Opera mala. 295. (ABVNDET in omni scientia, & in omni spiritu.) Cauendum est nobis à pseudoprophetis. 75. Dicentibus hic est aut ibi. 57. Hæretici vitādi 183. Tollendi è medio ✠. (SINE offensa in diem Christi.) Scandalum proximo, nec in vita, nec in doctrina ponendum. 364. Quęcunque nobis scandalo esse possunt vitabimus ✠. Dies Domini 118 Aduentus Domini expectandus. 7.

EVANGELIVM Matth. 22. (Abeuntes pharisæi &c Licet censum dare cæsari &c. Cognita autem eorum nequitia.) Deus nouit, audit, & videt omnia. 108. Christus nouit omnia. 57. Consilia mala dissipat Deus. 78. Conjuratio, & seditio, eiusque punitio. 76. Proditio, & eius punitio. 333. Tentare Deum non licet. 390. (REDDITE quæ sunt Cæsaris Cæsari.) Exactio, census, & tributum debetur principibus 150. Subditorum officium. 383. Superiorum iudicum, & rectorum officium. 382. Famulorū officium. 155. Constitutiones hominum sunt seruandæ 82.

EPISTOLA Dominicæ 23. Philip. 3. (IMITATORES mei estote.) Dominus imitandus. 129. Dominus quærendus ✠. Manendum nobis est in Deo 258. Imitandus homo homini, 200. (INIMICOS crucis Christi.) Crucis Christi præfiguratio. 98. Hæretici vitandi. 183. Tollendi è medio ✠. Cauendum est nobis à pseudoprophetis. 75. Spiritus probat. 380. Christiani falsi. 65. Apostatæ 25. (QVORVM Deus venter est.) Venter pro Deo eligitur. 403. Adulatio. 7. (NOSTRA conuersatio in cœlis est.) Contemplatio. 84. Custodia sui. 100. Recidiuatio. 340. (IDIPSVM sapere in Domino.) Concordia. 72. Idem sapere ✠. Adhortari ad bonum. 6. Amici veri. 14. Amicitiæ diuitiæ ortus ✠. Amicitia humana ✠.

EVANGELIVM. Matth. 9. (LOQVENTE Iesu ad turbas: filia mea modo defuncta est.) Desperatio. 104. Mors corporalis dormitio est. 275. Mortuos lugere quatenus permittitur. ✠. MORTVI resuscitantur. ✠. Sepeliendi mortui

tui.368. Exequię celebrantur 152. (FIDES tua te saluum fecit.) Fides viua quæ per charitatem operatur 162. Fidei viuæ & operæ tribuitur salus ✠. Fides sine operibus non iustificat ✠. Fides bonum opus ✠. Fidem recipiet de. Verbum Dei 402. (CVM vidisset tibicines & turbam.) Gaudendū non est more gentilium. 174. Gemitus quis probandus. 175. Mortuos lugere 175. (SVRREXIT puella.) Mortui resuscitātur 175. Signa, & miracula fiunt &c. 371. Deus facit mirabilia solus 108. Alij quoque ✠.

EPIST. Domini 24. Collo. 1. (NON cessamus pro vobis orantes.) Orare pro inuicem. 296. Orare noctes & dies ✠. Orare sine intermissione ✠. (VT ambuletis digne.) Sanctitas à Deo. 353. Malorum consortium vitandum. 257. Custodia sui 100. Cor & voluntas nostra conformanda. 92. Voluntas nostra conformanda. 415. Manendum in Christo. 258. Deo soli seruiendum 108. Dominus imitandus. 129. Viuendum Deo non sibi. 415. (IN omni opere bono.) Malum declinandum & bonum faciendum. 257. Bona opera. 45. Opera bona Deo grata 295. Operum merita ✠. Opera mala Deo ✠. Arbor bona 27. (IN omni patientia.) Patientia & longanimitas. 308. Impatientia. 201. (DIGNOS nos facit in partem sortis sanctorum.) Sors 377. Spes iustorum 377. Spes impiorum ✠. Beatitudo 39. Quomodo compatetur ✠. (QVI eripuit nos de potestate tenebrarum.) Christus mortuus. 57. Christus passus ✠. Mortem nostram deuicit Christus. 275. Peccatum originale 313. Effectus peccati originalis ✠. In tenebris versatur mundus 389.

EVANG. Matth. 24. (CVM videritis abominationem desolationis.) Ante Christus 23. Blasphemia in Deum 44. Dicentibus hic est Christus aut ibi 57. Cauendum à pseudoprophetis 75. Hæreticos &c. 183. Hæreticos futuros ✠. Hæretici vitandi ✠. Male toleran tur ✠. Tollendi è medio ✠. Dies nouissimi 118. Aduentus Domini 7. Iudicium extremum 220. Iudicium diuinum ✠. Iudicabunt sancti ✠. Templi prophanatores. 387. Dies Domini 118. (ORATE vt non fiat fuga vestra in hyeme.) Ierusalem spiritualis 197. Contra Ierusalē ✠. Oso quomodo quando. 296. Oones quę debite fiunt exaudit Deus ✠. Oones quorūdā quare nō exaudit de ✠. Oso neū inclinat ✠. (TRIBVLATIO magna.) Constantia fidelium. 82. Tribulatio 396. Crux & tribulatio 98. Crux à Deo ✠. Per crucem & aduersitates ✠. Crux ferenda cum gaudio ✠. In cruce, & afflictione consolatio ✠. Per crucem probat nos Deus ✠. Consolatio diuina 81. (PROPTER electos breuiabuntur dies.) Iusti veri 236. Bonitas & benignitas 47. (SVRGENT enim pseudoprophetæ.) Pseudoproph. & eorum punitio 335. Pseudoprophetæ qui ✠. Dicē tibus hic est Christus &c. 57. (SICVT enim fulgor exit.) Ecclesia est vna. 135. Ecclesia firmamentum ✠. Aduentus nomini 7. (SOL obscurabitur.) (Sol amittet lumen. 375. Nouum cælum. 286. (TVNC patebit signum filij hominis.) Crucis præfiguratio. 98. Christus venturus 57. Signa 371. Signa futurorum. ✠. (MITTET angelos suos cum tuba.) Tuba clangent angeli 401. Cum timore flagellat Deus 393. Animæ quorundā piorum statim post mortem 23. Angeli eorumque ministerium & natura 17. Confortant deficientes. ✠. Punitio Diuina fit per Angelos. 338.

FINIS

Vidit et approbauit Vualterus Vander Steegen S. Theol. licentiatus Eccles. Antuerp. Canonicus librorum censor.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca